AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR
ZENTRALINSTITUT
FÜR ALTE GESCHICHTE UND ARCHÄOLOGIE

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT
1987

HERODOTI HISTORIAE

VOL. I
LIBROS I–IV CONTINENS

EDIDIT

HAIIM B. ROSÉN

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT
1987

Bibliotheca
scriptorum Graecorum et Romanorum
Teubneriana
ISSN 0233-1160
Redaktor: Günther Christian Hansen
Redaktor dieses Bandes: Günther Christian Hansen

ISBN 3-322-00359-0

1. Auflage
VLN 294/375/13/87 • LSV 0886
Lektor: Manfred Strümpfel
Printed in the German Democratic Republic
Gesamtherstellung: INTERDRUCK Graphischer Großbetrieb Leipzig,
Betrieb der ausgezeichneten Qualitätsarbeit, III/18/97
Bestell-Nr. 666 364 3
14800

PRAEFATIO

Praefantibus ad recensionem nostram Herodoteam liceat nobis illum in nonnullis solitum editionibus conspectum 'de sermone et dialecto' iam illa de causa brevissimis absolvere verbis, ne dicam praetermittere, quod constituendi textus fundamentum voluimus ponere quae elaboravimus in nostra Laut- und Formenlehre der herodotischen Sprachform (Indogermanische Bibliothek, 1. Reihe: Lehr- und Handbücher, Heidelberg 1962), non tantum cum ultima pars 'grammaticae meae' (quo sub titulo illa nostra studia infra passim citabuntur) facultatem det prospiciendae novae rationis decidendi ad textum edendum adhibendae (*Editionspolitik*), sed etiam cum nunc oporteat in usum converti quae principia ex illis studiis grammaticis consequuntur, ita ut hac maxime ratione se distinguat haec nostra a praecedentibus editionibus.

Quoniam moris est – etsi nescio an iure – illum, qui de antiquis linguae Graecae dialectis agere sibi proposuit, primum ad res phonologicas advertere animum, non alienum esse videtur initio de illis rebus tractare, utendo tamen eis quidem criteriis, quae ad huius modi quaestiones vere sunt commoda, id est criteriis orthographicis.

Quod ad res orthographicas attinet, distinctio est facienda inter (1) quae Herodoti aetate recognoscuntur consuetudine fuisse usurpata, et (2) usum atque consuetudinem omnium posteriorum aetatum memoriae per librarios traditae. omnino duae illae res non eodem modo sunt respiciendae.

Quamvis quaeque tradentium aetas illis utatur praeceptis, quae eo ipso tempore vigebant, aetate auctoris nostri (ante edictum illud praeclarum Euclidis archontis Atheniensis) nullae fuerunt leges linguae Graecae 'recte scribendae'; itaque quicumque ad illud tempus respiciens de '*ortho*graphia' loquitur, *ἀναχρονισμῷ* utitur: posterior demum aetas sibi conscia fuit regulas oportere esse de correctione scribendi, Herodoti autem aequales liberam scribendi variationem a cultu et humanitate non abhorrere censebant.

In eis partibus grammaticae meae (cf. 16–36), quae de rebus phonologicis tractant, usum titulorum illius temporis et eiusdem vel simillimae dialecti liberum fuisse ostendi, imprimis quod ad vocales attinet, et de-

monstravi scripturam *εναι* exstitisse in eadem inscriptione in qua *ειναι* legitur, itemque *κενον* — *κεινο*, *Θεοδωρος* — *Θευδωρος*, *τος* (acc. pl.) — *εαυτους*, cet. neque igitur tempore licet alteram formam separare ab altera neque situ sermonis. haec libera variatio, quoad permansit in memoria nostri, conservanda et sustinenda est in recensione, praecipue ubi omnes codices textum tradunt consentientes, ne fide atque auctoritate depriventur verba scripta. ita et *μόνος* conservamus et *μοῦνος*, et *ὄνομα* et *οὔνομα*, *δεξ-* iuxta *δειξ-*, et *ϑῶμα* et *ϑωῦμα* (de quo infra agemus), *ἐποίει* iuxta *ἐποίεε* et similia.

At si variae inveniuntur scripturae in codicibus manu scriptis, non est varietas formarum, sed certa norma vel regula firma constanter ab uno quoque librario adhibita; regulas autem, id est de recta vel vera forma opiniones, non longe videtur a veritate abesse alias fuisse apud alios librarios, prout quisque vel hac vel alia doctrina nitebatur et prout quoque tempore verissimum habebatur iudicium de veritate dialecti.

Pleraeque autem eiusmodi varietates non tam ad litteras quam ad signa lectionis (accentus, spiritus, *ἰῶτα* subscriptum) potissimum attinent, item ad voces vel coniungendas vel seiungendas (*ἐσὸ* : *ἐς ὅ* vel sim.). qua de re egit iam Gardthausen (Griechische Paläographie 394) dicens „dass unsere Handschriften in bezug auf Spiritus, Accente unserer Ausgaben wertlos sind und bei der Constituierung des Textes z. B. von Lachmann und Cobet principiell nicht beachtet werden". interdum autem varietas doctrinarum vel regularum etiam ad litteras conserendas attinet, quia de hac quoque re erant Byzantinorum praecepta ad textus dialectis confectos scribendos (qua de re v. infra p. LI, ubi de ratione agemus qua Moschopuli memoria cum traditione textus Herodotei cohaeret); idem dicendum est de *ν* q. d. *ἐφελκυστικῷ* (v. infra).

Quod ad quaestiones attinet quales sunt, unam an duas syllabas constituant litterae *ηι* vel *ωι* iunctim scriptae, decidendae illae sunt cum nostris convenienter cognitionibus, quippe cum numerus syllabarum non constet nisi in sermone metris vincto. si codicem **A** semper vides *ι* adscribere (e. g. *κεκλῃισμένος*, *ἤιε*, *πατρώιος*), ne ex accentibus quidem positis (qui nihil nisi disciplinam significant librarii) numerus syllabarum colligendus est. accedit quod codices, qui post vocalem longam illud *ι* non conservant, huius modi voces sine *ι* scribunt (censent enim hoc *ι* esse 'subscriptum'), ita ut grammaticae unius potissimum sequentibus fundamenta nobis sit de hac re decidendum nullam tenentibus rationem codicum memoriae. consentientes ergo illis quae dicit Wackernagel (KZ 25, 1889 = Kl. Schr. 209) scribimus *ᾖε*, *-κλῃσ-*, *πατρῷος* (sicut scribi solent eae voces in textibus Atticorum Doricorumve scriptorum),

et Steinii rursum sequentes usum varietatem lectionum non referemus eorum codicum, in quibus illud ι deest vel in ipso versu post η vel ω adscribitur.

Scripturam ergo Herodoteae aetatis conservare summum est nobis praeceptum, quod tamen usque ad finem persequi non possumus, quod editores Alexandrinae aetatis vel aliorum temporum magnum numerum variationum scripturae et formarum a 'normis' discrepantium non tolerabant, nisi potuerunt probari e varietate orthographiae Homericae e necessitate metrica nata. cuius rei exemplum unum iam diu est notum (Struwe, Quaestionum de dialecto Herodoti specimina III, Progr. Gymn. Regiomontani 1830, 9; Aly, RhM 64, 1909, 598): ei, qui temporibus antiquis uniformitati in textu recensendo studebant, ab omni inconstantia cum sibi cavere nequirent, vox *θωῦμα* mox ita scripta restat mox *θῶμα* (itemque in vocabulis inde derivatis), et, ut e locis consensu codicum traditis iudicari potest, in libris I–III *θωῦμα* existimaverunt esse scribendum, *θῶμα* autem in libris IV–IX (cf. etiam grammaticam meam 238).

Eadem ratione antiqui modo *νῆες* modo *νέες* tolerabant (sunt enim utriusque formae testimonia in Homero), modo *ὄνομα* modo *οὔνομα*, *μοῦνος μόνος*, *ξεῖνος ξένος* et huiusmodi multa, itemque, quid mirum, magnam abundantiam formarum contractarum iuxta non contractas, quas omnes iam legerant in Homeri textu canonico ad necessitatem metri aptatas.

Veterum editorum haec, ut sic dicam, 'patientia tolerandi' longissime distat a rigore quo res orthographicas recensebant apud scriptores Atticos, qui ante Euclidem archontem de lingua Graeca 'recte' scribenda legem ferentem floruerunt; non est ergo illa patientia ita interpretanda, ut philologos quosdam textum Herodoti consulto propriaque manu 'homerizavisse' censeas (quod Wilamowitz, Philologische Untersuchungen 315, iudicaverat esse 'grauenhafte Verwüstungen'). ultro tot restiterunt in Musis formae ab usu Homerico abhorrentes, ut veteribus philologis enormem aliquam attribueremus imperitiam vel negligentiam, si omnia ea arbitraremur integra mansisse, cum illi textum Herodoteum ad Homericum modum consulto transformarent. in prolegomenis ad textum et sermonem Herodoti (v. grammaticam meam 193–254, imprimis 236–246, et cf. iudicia qualia exprimit inter alios v. d. H. Erbse, Glotta 39, 1961, 220sqq.) gravissimis demonstravi argumentis diutius quam saeculum fataliter erravisse editores et eos qui in dialectos Graecas inquirerent, cum alteram e formis lege variantibus 'veram Herodoteam formam' esse vellent, alteri autem 'depravationis' stigma inurerent. hic convenit iterum dicere nihil, quoad linguam, eas duas formas differre neque esse

nisi varios scribendi modos ad eandem linguae naturam spectantes. in metrica dumtaxat poesi declamatorem adiuvat scriptio 'incontracta' atque adeo 'distracta' ad vocalem pluribus quam una syllaba pronuntiandam – eodem modo quo etiam in nostrae aetatis cantu est, ubi unum syllabae cacumen in binos tonos dividitur; cui rei simile est quod syllabae quaedam vel brevis vel longae loco sunt positae, cumque adesset variatio scripturae, positio metrica varia in versibus epicis redigendis varietate orthographiae exprimebatur. ubi autem facultas huius varietatis scripturae deerat, contentos esse oportebat vetustissimos editores positionibus metricis minime comprobabilibus, e. g. *ἀθάνατος*; itaque etiam A. Meillet dixit apud Legrand in introductione 224: „Dans un dialecte, où coexistent les scansions de *πατρός* avec première syllabe longue et avec première syllabe brève, on ne voit pas, pourquoi *οὖλος* et *ὅλος* *n'auraient pas aussi coexisté* ...“, *et* v. *grammaticam meam* 245 s.

Quae cum ita sint, infauste est factum, ut viri docti proficiscentes a suppositione formae alterius 'verae' alterius 'depravatae' alteros codices 'fideliores' alteros 'corruptiores' indicandos esse existimarent. sunt enim duae praecipuae stirpes memoriae, quarum utraque modo hanc modo illam exhibet formarum variantium, nulloque modo forma quaedam constanter in altera stirpe traditur, opposita forma in altera. quo factum est, ut maxima pars virorum doctorum F. Bredowii Quaestiones de dialecto Herodotea (Lipsiae 1846) memoriae librorum manu scriptorum penitus diffidentes sequerentur; dixit enim (11): „Si Herodotus ... pro norma recentis Ionicae dialecti est habendus, in nostris ... mss. vix vestigium ullum huius normae est relictum“; quae suspicio ultro translata est etiam in formas, quae – ut exemplis *πόλι*, *βασιλέος* etc. utar – in textu tradito omnino non variant, sed non nisi difficillime in numero formarum 'recentis Iadis' habendae sunt. illis dialectorum peritissimis necesse erat etiam quasdam formas suspectas habere, si opinandum est sermonem nostri in omnibus rebus conformem fuisse dialecto in titulis Milesiis usurpatae; credo autem meam grammaticam monstravisse non licere aggredi ad sermonem Herodoteum huic vel illi loco in geographia dialectorum sito attribuendum, antequam quae memoria codicum traduntur sine ulla opinione praeiudicata examinarentur. idem enim usus orthographicus, etsi variat, qui in titulis invenitur, etiam ultra varietatem *ὄνομα* – *οὔνομα* et sim. vetustissimis Herodoti exemplaribus non est abiudicandus. nihilo secus semper memoria tenendum est vetustissimos editores eas scripturas, quae auctoritate textuum heroicorum non fruuntur, nequaquam toleravisse; tales sunt infinitivi in *-εν* (pro *-ειν*) ca-

dentes vel genitivi in -*ο* (pro -*ου*). sui generis problemata proposita sunt illic, ubi forma extra normam scripta eadem fuit ac alterius vocabuli forma secundum normam scribenda; quid enim esset factum, si grammatici Alexandrini in exemplaribus litteras *εκων* invenissent et oportuisset eos disceptare essetne *ἑκών* an *εἰκών* ad normam scribendum. quod cum ex interpretatione penderet, fieri non potuit, quin errores vel iudicia male concepta subreperent (sicut aoristi stirpes verborum *δείκνυμι* et *δέκομαι* male distentae, cf. Bredow 152s. et grammaticam meam 29s., et *ὁ γὰρ οὖρος* in plurimis codicibus I 72, 2 scriptum, quamvis ubique *ὄρος* 'mons' ab *οὖρος* 'terminus' distinguatur). eodem etiam modo videtur factum ut *ἱρoργία* legatur in aliquot codicibus V 83, 3 et IV 28, 3 bis in aliis codicibus vocis *θέρος* forma genitivi contra dialectum in *θέρος* (i. e. *θέρους*) esset depravata et IV 73, 2 pro verbo *ἐκπύρους* (scil. *λίθους*) a stirpe Florentina recte transmisso 'Romani' codices *ἐκ πυρὸς* ad syntaxin male aptum scriberent necnon prorsus omnes V 78 formam *προθυμέετο* exhibeant, quae minime augmento caret, sed potius vocali *ο* longa legenda est (Attice *προυθυμεῖτο*), et vero codices Florentini *προεθυμέετο* habeant non contractum. nihilo secus etiam infima aetate ex ignorantia licet dicamus librariorum vitiosae lectiones irrepserunt, ut e. g. IV 66, ubi librarius Mutinensis (et eum vel simile exemplar secuta Aldina editio, cf. p. XXX) serie litterarum *ονομ* in *ἑκάστου ὁ νομάρχης* obvia inductus *ἑκάστου οὐνομάρχης* praebet. haec vero evenisse constat nonnullis rebus, quibus hic illic etiam ad coniecturam utemur prudentissime effectam (v. infra pp. X, XXIV). et cf. *ἤδε* = *ἤδει* I 45, 3.

Studium nostrum varietatis orthographicae e fontibus epigraphicis optime notae fideliter restituendae ne ea de causa diminuatur, quod quasdam formas incommodissime modo explicare possumus. hoc iudicio usus nullum e frequentissimis infinitivis aoristi secundi non contractis (*βαλέειν*) e textu relegavi specie *βαλεῖν* substituta, etsi ignoro, qua ratione vel ex historia vel e structura linguae illud *βαλέειν* explicari possit; in verborum autem 'purorum' infinitivis praesentis temporis variare constat -*έειν* et -*εῖν*. non eam viam secutus sum quam alii editores, qui in textu constanter formam in -*εῖν* praebent notitia critica in apparatu adiecta „-*έειν* codices", quae res etsi non obstat quominus aliqui vir doctus formam memoria traditam posthac grammatice explicet, tamen talem conatum haud mediocriter impedit.

Contra quod ad varietatem formarum *προάστιον* et *προάστειον* attinet, non eodem itinere profecti sumus ea de causa, quod de varietate scripturae *ει* — *ι* Herodoti temporibus vacillante nihil cognovimus itaque *ἀναχρονισμῷ* uteremur si eam nostro imputaremus; est enim illa varietas

manifeste itacismus recentioris Graecitatis. immo vero aliquot locis *προάστειον* consensu codicum traditum in *προάστιον* mutavimus.

Eiusdem naturae, id est itacismi, verisimiliter sunt etiam scripturae *εἰκ-* (pro *οἰκ-*) in formis participii *εἰκός*. ut tamen hoc verbum cum variatione stirpis flectitur (v. grammaticam meam 141 ss., ad quae se adiunxit Rix, Münchener Studien 1966, 103–112), cum *ἐοικ-* inveniatur in singulari indicativi, *οἰκ-* autem cum in indicativi plurali et in coniunctivo tum in participio, magis cavendum est ubi hae formae consensu codicum traduntur.

Aliquot locis veterum errores ingeniosis emendationibus e textu eiecti sunt. vetustissimi editores litteras *δε* non recognoverunt esse *δεῖ* III 155, 6 *τὸ δὲ ἐνθεῦτεν ἐμοί τε καὶ Πέρσῃσι μελήσει τάδε* (sic codd., debuerunt *τὰ δεῖ*) *ποιέειν* (emendavit Reiske), et cf. IV 10, 3, ubi similia demptavi.

Ubi alii libri alia vocum transcribendarum norma utuntur, nobis disceptandum est. quod facillime fit II 72, ubi *οὐδῶν* pro *ὀδῶν* legitur in **TM**, et I 72, 2, ubi et 'Florentini' et 'Romani' codices *ὅρος* pro 'limite' reliquerunt (cum alias semper *οὖρος* pro 'limite' ponatur, *ὄρος* pro 'monte', v. p. IX), 'tertius' autem ramus (de quo v. pp. XXIX et LIV s.) *οὖρος* posuit quod in **TMQ** invenitur, et I 212, 2 *τοιούτῳ φαρμάκῳ δολώσας* (*δουλώσας* florilegium Athoo-Parisinum) *ἐκράτησας παιδὸς τοῦ ἐμοῦ*, necnon IV 10, 1 *συμβουλῆς* in **RSV** pro *συμβολῆς* ceterorum. difficillima vero genuinae formae restitutio est VII 86, 1, ubi syntaxis et adiectivum in *-ον* cadens tolerat et infinitivum in *-οῦν* cadentem: ... *φάντες δύο σφέας ἐόντας βασιλέας παραθέσθαι καὶ οὐ δικαιοῦν* (*δίκαιον* stirps Romana) *τῷ ἑτέρῳ ἄνευ ἑτέρου ἀποδιδόναι.*

Plane inepte agebant veteres etiam in scriptura litteris *-εο-* (potius quam *-ειο-*) statuenda comparativorum superlativorumque *ἐπιτηδεότερος* IX 2, 1, *ἐπιτηδεότατος* I 110, 1; 126, 2; frequentissimi huius adiectivi thema in *e* longum quin ceciderit non potest esse dubium, quae res cum aliis dialectis congruit, in quibus usus digraphi *-ει-* constanter traditur. ad illam enim quantitatem vocalis debebant animos advertere illi, qui scripturam redigebant, litterae *o*, qua comparativi et superlativi illius adiectivi scribuntur, rationem habentes; attamen illius tantum proprietatis Iadis conscii fuisse videntur, quae e differentia suffixorum (Ionice *-ότερος*, *-ότατος*: Attice *-έστερος*, *-έστατος*) patet. duobus quidem locis e primo libro laudatis librarii rebus grammaticis studentes correctiorem, ut videlicet putabant, formam mutatione textus temptabant restituere: quod factum est vel littera *ω* scribenda illo *ε* conservato vel secundum exemplum Attici sermonis litteris *-ει-* scribendis (quae re vera ne in variis quidem lectionibus huius adiectivi usquam apparent):

I 110, 1 ἐπιτηδεωτάτας **CP**[c], ἐπιτηδειο- **TS**; lectiones miscet **D** (-ειω-), correctoris vero manus in -ειο- mutat, idem -ειο- praebent **R** et **V**, in hoc autem -εο- correctura est restitutum; I 126, 2 -εω- **CP**, -ειο- **DTRMSV**. plane videmus codices **AB** scripturam genuinam, ineptam tamen, constanter conservavisse.

Quamvis ἐς praepositio semper ita scripta sit (inveniuntur tamen hic illic in codicibus menda speciei εἰς, quibus momentum ad stemma textumve constituendum attribuendum est nullum, sed v. infra p. XXIII s.), libri manu scripti praeverbium complexum ἐπεισ- semper consensu ita tradunt. qua de causa reiciendum censemus illud Reiskii ἐπεσελθοῦσα pro ἐπεξελθοῦσα memoria traditum VIII 99, 2, et ἐπεξήεσαν quoque praeferimus VII 110, 2 lectioni ἐπεσήισαν codicum **ABCP**. equidem scripturae ἐπεισ- causam prorsus ignorans eam pro tempore conservavi.

Alia res est quod uno solo loco praeverbium εἰσ- consensu omnium invenitur in libris; quod cum semper suspectum sit, fas esse credidimus formas ab usu nostri abhorrentes, praesertim cum loco quodam cumulentur, in interpolationis suspicionem adducere, v. quae ad III 70, 2 adnotavimus. item iam v. d. Powell εἰς praepositionem III 48, 1 ab optimis codicibus sic traditam, quamvis per syntaxim liceat ponatur, similibus figuris idiomaticis collatis delevit (cf. adnotationem nostram ad locum).

Transeamus hinc ad alias proprietates speciei orthographicae, scilicet ad illas, quae ad consuetudines librariorum omnium aetatum pertinent; quae cum non sint variationes, sed constantem aliquem monstrent usum e variis de orthographia Graeca opinionibus ortum, nobis non sunt eodem modo tuendae quo consuetudines aetatis Herodoteae. nostra iudicia, noster usus, cognitiones nostrae eadem sunt auctoritate atque illa praeceptorum vel philologorum Byzantinorum et litterarum aetatis renascentium.

Itaque usurpabimus normas proprias nostras et usu Teubneriano consecratas. quae res imprimis attinet ad accentus ante enclitica ponendos, qua in re maxime differunt codices manu scripti; nos autem textuum nostro tempore impressorum consuetudinem sequemur. harum rerum nullam in apparatu critico mentionem faciemus; e contrario in apparatu ad normam hodie vigentem omnia scribuntur, ita ut, si inter varias lectiones e. g. forma τούτῳ alicuius codicis refertur, haec notatio ι subscriptum usurpari non indicet nisi liber manu scriptus, de quo agitur, litteram ι omnino vel subscribit vel adscribit. ut quovis loco iudicium de memoria recte fieri possit, in conspectu codicum unumquemque describentes referemus, usurpetne ι subscriptum quaque ratione usus. eadem etiam de

ν ἐφελκυστικῷ (de quo mox agetur) exponemus. desunt haec omnia in anterioribus editionibus, tamen haud minimi sunt momenti. aliter ac Stein fecit in editione sua, nihil de elisione vocalium in codicibus modo observata modo neglecta dicemus in apparatu (cf. infra p. XXV).

Inter scribendi usum Herodoteae aetatis et orthographicas consuetudines posteriorum temporum distinctio quam supra fecimus textus edendi opus hactenus attingit, ut ille usus ad recensionem attineat, ad cuius bonum, si iure fieri demonstratur, est convertenda, hae autem consuetudines attineant ad sermonem litteris effingendum, nec opus est lege aliqua ad eas usurpandas niti, ideoque non licet ad rationem criticam ullum earum faciamus usum.

Voces vel vocum formas palam dissimiles, quae eandem vim vel habent vel habere videntur neque tamen certa quadam lege genuinae variationis scribendi inter se distant, nequaquam licet in vicem positas (variantes) ducere, etiamsi voci vel formae alterius respondeant dialecti, sed quid inter eas intersit diligentissime est exquirendum.

Si viri docti Aly legimus haec (RhM 64, 1909, 117) „Herodot schreibt nicht nur θωῦμα und θῶμα ..., sondern auch Ξέρξην und Ξέρξεα, χάριν und χάριτα, ἀδυναμίη und ἀδυναστίη, ἀνοίκητος und ἀοίκητος ..., ohne daß man daran denken darf, hier entweder Bedeutungsnuancen zu wittern oder gegen die Überlieferung zu uniformieren“, ne ea verba solam 'significationem' stricto sensu spectare interpretemur, sed aliae 'umbrae' vel potius distinctiones grammaticae utique 'odorandae' sunt et pervestigandae; cf. grammaticam meam 69–74, 86, 157, et quae infra (p. XVII s.) agemus de differentia inter ἀπ' οὗ et ἀφ' οὗ, de τοισίδε et τοῖσδε, κατίει – ἐκάθιζε et multis aliis similibus, cum Herodoti temporibus π, τ non cum φ, θ variare neque ι post consonantes modo scribi modo omitti cognoverimus.

Cum variatio vere libera memoriae textus traditi non sit propria (unusquisque enim librarius suas regulas normasve constanter sequitur, prout cuiusque animus ad opus erat attentus), varietates in rebus 'orthographicis', id est ultra litteras meras coniunctas, examinandae et perscrutandae sunt. quae etsi in universa quidem memoria raro incidunt, hoc exemplo bene confirmantur:

Vario cum accentu legitur gen. pl. θηλεων, neque tamen vera et libera est variatio: παροξυτόνως scribitur in omnibus vel plerisque codicibus II 18, 2, III 85, 3, IV 2, 1; 156, 1; 186, 2, περισπωμένως semper in stirpe Romana (est igitur illa fidelior quoad hanc distinctionem) et interdum in ceteris II 46, 3; 66, 2; 93, 2, III 105, 2. perspicuum est quo differant formae: θηλέων adiectivum est ut in βοῶν θηλέων IV 186, 2, τῶν θηλέων

ἵππων μίαν III 85, 3, et attributi loco apud substantiva, quod sexum attingit, indifferentia eadem ratione usurpatur qua Latini *lupus femina* et similia dicebant; *θηλεῶν* contra substantivi vim habet ut in II 66, 2: *ἐπεὰν τέκωσι αἱ θήλεαι . . ., ἁρπάζοντες ἀπὸ τῶν θηλεῶν . . . . τὰ τέκνα κτείνουσι.*

Etiam *ν* q. d. *ἐφελκυστικοῦ* mentionem fieri oportet inter consuetudines scribendi apud papyros et codices medii aevi. suam quisque enim habet librarius vel memoriae ramus consuetudinem, et libros a correctoribus ad certas quasdam normas litterae *ν* usurpandae retractatos esse plane constat. iure dixit Bredow 102: „Apud Herodotum quidem nunc nostris in exemplaribus perpauca supersunt illius *ν* finalis exempla, ab omnibus communiter retenta; quamquam alibi haud raro ista variant, ac saepius etiam in Codd. Mss. quibusdam illud additum reperitur, aliis non consentientibus"; neque tamen liquet, quas regulas secutus sit unusquisque librariorum. quis primus recenti aetate *ν παραγωγικόν* Herodoto abiudicaverit cuive attribuendum sit, quod novissimo saeculo illa littera in editionibus Historiarum iam non legitur, ignoramus. iam antiquorum grammaticorum pars *ν ἐφελκυστικόν* Herodoteo sermoni defuisse iudicabat (cf. quae infra p. XLIV de usu papyrorum dicemus), laudatque Bredow 103s. sententiam Maximi Planudis (Bekk. Anecd. II 1400b), tantum quod illo loco de Hesiodo agitur, quod nomen pro Herodoti scriptum esse haud iniuste censet Bredow. Planudis discipulus Manuel Moschopulus in § 43 (q. v.) Iadem dialectum illo *ν* '*ἐνίοτε*' usam esse diserte et plane dicit; illa autem paragraphus iam deest novissimo exemplarium tractatus Moschopuli, illi dico quod in codicibus Musas continentibus inclusum est (v. p. LI) et magis quam cetera exemplaria Gregorium Corinthium sequitur, qui nihil de littera *ν* habet. *ν ἐφελκυστικόν* in titulis Herodoteae aetatis non apparere ficta est fabula.

Tamen non est dubium, quin illud *ν* finale in genuinis textibus nostri neque perpetuo neque ex necessitate aliqua regulae nostrae simili usurpatum sit. post XIV demum saeculum multo latius vagatur. in codice **A**, in quo *ν ἐφελκυστικόν* parce videmus poni, nusquam vero nisi ubi 'legitime' potest, ingentem multitudinem *ν ἐφελκυστικῶν* ad hiatus evitandos post additorum legimus; quod opus videtur duabus esse perfectum vicibus, a manu secunda et a manu recentiori, ut non solum e ductu litterae cognosci potest, sed ex eo quoque, quod saepissime littera *ν* addita vix interstitio inter voces continetur.

N ἐφελκυστικόν vel antiquissimae memoriae non erat alienum. usurpat iam Aristarchus I 194, 3 (*ἔστιν*), omniumque aetatum exstant papyri quae id praebent (cf. Paap, De Herodoti reliquiis 88ss.): cum Pap. Ox.

18, 1092, Pap. Zereteli, Pap. Soc. Ital. 1170, tum illud magnum volumen papyraceum, cuius fragmenta tantum supersunt, Oxyrrhynchi 2096. quod totum pervadunt correctiones, etiam de rebus grammaticis, posteriore manu adscriptae, quae ν ἐφελκυστικά, quae prima manu posita erant, erasit (I 213; 214, 1). non restat igitur dubium, quin doctrina de sermone Herodoteo ν παραγωγικῷ carente iam illis temporibus sit attribuenda.

Florilegium Athoo-Parisinum, quod – ut infra p. LIV demonstrabimus – principalis memoriae paene est instar, ν παραγωγικόν ferme constanter et regulariter praebet ambobus fontibus consentientibus.

Tamen inter ramos memoriae, qui – quaequae erat cuiusque de ea re doctrina – ν ἐφελκυστικῷ utuntur, non est consensus. plane non absurdum est ante primam recensionem illud ν alio modo distributum fuisse vel omnino defuisse in textibus. fieri potest, ut ν vetustissima recensione (id est Aristarchi, cf. supra) sit illatum in Herodotum sicut in Homerum, ubi id metri causa (cf. p. VII) saepe etiam ante consonantes scribebant Alexandrini. si vero editoris est unam saltem speciem genuinae et antiquae recensionis ostendere, dignum atque convenientem locum illi litterae finali in textu concedet; ceterum usum atque rationem investigandam posterioribus relinquet. ne multa, editor ne suam propriam opinionem de normis ad ν pertinentibus exprimat in textu, sed unam saltem e rationibus vel methodis memoriae testimonio confirmatis.

Hac igitur agimus ratione: (1) omnia ν ἐφελκυστικά primae manus codicis **A** recipiuntur in textum. (2) item recipiuntur illa, quae in florilegio Athoo-Parisino exstant; ubi discrepat **A**, res in apparatu adnotatur; si nihil est adnotatum, congruit **A**. (3) illa ν ἐφελκυστικά, quae in uno tantum florilegii codice leguntur, inter lectiones varias memoramus. (4) item memorantur in apparatu lectiones papyrorum, quae ab usu vel omissione illius ν in codice A discrepant. (5) de illis ν, quae posteriores manus inseruerunt in **A** quaeve in aliis codicibus vel scribuntur vel desunt, in apparatu nihil est dictum; in conspectu codicum vero quantum poterimus accurate exponemus, qua fere ratione unusquisque codex utatur in ν παραγωγικῷ usurpando vel negligendo.

Ex his, quae diximus, convenit sermonem Graecum in recensione formare talem, ut nostra erga memoriam fidelitas ipsiusque fidelitatis virtus ubique recognoscantur; hac potissimum indole differet et distinguetur editio nostra ab omnibus eis, quae hoc saeculo in lucem prodierunt. e parte linguisticae quidem artis talia per novissima decennia iam postulabantur; dixit haec v. d. Aly (Glotta 15, 1926, 91): „[man] sollte kein Jota an der Überlieferung ändern“, quae, ut Meilletii utamur verbis

„fournit des formes plausibles, et dont l'intérêt est grand au point de vue linguistique". quae quamquam dixit vir ille doctissimus in introductione (p. 213) editionis Legrandianae, nihil tamen effecit auctoritas eius, ut ex hac sententia apud ipsum editorem fiat ratio recensendi.

Si recensentium munus id est, ut, quae antiquissima possit obtineri forma textus litteris mandata, illam statuant restituantve idque faciant amovendis damnis memoriae vitiisque et corruptelis, pro 'vitiis' vel 'corruptelis' illae tantum res sunt habendae, quas vere cognoscamus a norma quadam sermonis esse aberrationes, quae in omnem memoriam vel in partem eius irrepserunt.

Permanemus igitur in illa sententia, secundum quam, quod scientia linguarum recensioni prodesse potest, diruptio est vinculorum, quae si consisterent, constitutionem verae formae sermonis expressi et constitutionem normae sermonis circulo vincirent vitioso: neque enim constituet hanc grammaticus nisi bona fidaque recensione constituta, neque illam editor nisi norma sermonis cognita; vincula illa rumpi non possunt, nisi textus, sicut librorum memoria traditus est, directa via analysi perscrutatur.

Liceat laudemus quae dixit v. d. M. Leroy in studiis A. Debrunner dedicatis et Sprachgeschichte und Wortbedeutung inscriptis (p. 284) de uniformitate grammatica quae adhuc in editionibus recognoscebatur: „L'examen de l'apparat critique dissipe cette illusion et montre que les éditeurs ont cédé au désir d'unifier le texte en adoptant les formes, qu'ils jugaient 'dialectalement correctes' ... Quoi tirer de tout cela? Assurément une leçon de prudence. Il est vain de vouloir unifier la langue d'Hérodote et de chercher à en éliminer tous les 'disparates', toutes les 'inconséquences'; l'ionien qu'écrivait le Père de l'Histoire est un parler souple . . ., mais [une langue] suffisament neuve pour n'être pas enserrée dans les préjuges des écoles de grammaire." et haec v. d. Paap (de Herodoti reliquiis 92): „Caveamus, ne linguam Herodoti temere uniformem reddamus."

Descriptioni grammaticae finis propositus est, ut 'mechanismum' (ut dicimus) patefaciat, qui principium vel fundamentum est relationibus 'functionum' vi systematis linguae cohaerentibus, quibus modi loquendi (*Ausdrucksmittel*) varii et distincti inter se referuntur. huius modi grammatica de *distinctionibus et differentiis* imprimis aget; multo demum post neque nisi necesse est quaeret, quae forma vera sit et normae conveniat quaeque depravata et vitiosa.

Nostrae aetatis scientia linguarum periti sibi conscii sunt linguas vel dialectos non tam facie, ut ita dicam, vel materie vocum quarundam vel sonorum quorundam distingui quam differentiis distinctionibusque, quae exstant in hac lingua, desunt in illa. cum ergo de 'norma' loquimur, iam non figuram aliquam formae materie sermonis expressae dicimus, sed potius differentiam vel distinctionem aliquam conservatam, quamvis in

alia dialecto illis, qui illa utuntur quive vel doctissimi ex illa trahunt disciplinam suam, non sit consueta, immo vero plane ignota (cf. REG 89, 1976, XXIVs.).

Ut primum huius rei afferam exemplum, non licet credat philologus substantiva Herodotea in -*ις* (nom.), -*ιος* (gen.) cadentia ad modum vocis *πόλις* flecti, quamvis haec vox frequentissima sit omnium tale thema habentium. in hunc tamen errorem inducti sunt editores Musarum hac una de causa, quod in linguae Graecae dialectis plerisque (ne tamen omnes credas esse v. grammaticam meam 250) omnia in -*ις*, -*ιος* cadentia substantiva eodem paradigmate sunt atque *πόλις*. ita pluribus quam quinquaginta locis dativum substantivorum verbalium in -*ι* ad exemplum *πόλι* ab editoribus invenis mutatum, quamquam libri semper -*ει* (*τάξει*, *δυνάμει* etc.) praebent. fortasse illi censebant dativi formas in -*ει* cadentes ut 'atticismos' semper et ubique in codices irrepsisse; sed qua de causa in substantivis deverbalibus tantum neque in vocabulo *πόλις* illud credamus esse factum? tali ratione edendi sicut velo occultatur et dissimulatur sermonem Herodoteum duo paradigmata nominum in -*ις* distinxisse (qua quidem re differt a plerisque dialectis, quae ea non distinguunt): alterum paradigma vocabulorum 'abstractorum' (dat. sg. *τάξει* etc.), alterum substantivorum ceterorum (*πόλι*, *βάρι*, *μάντι* masculini generis, cf. grammaticam meam 78s.). pariter se habent quaedam aliae dialecti titulis conservatae et patriae nostri vicinae. paulum interest illamne distinctionem morphologicam explicare possimus necne, modo constet res; nihilo secus explicationem proponamus quae sequitur. non absurdum enim videtur in substantivis 'concretis' (praecipue in nomine *πόλις*) syncretismo casuum effecto formam dativi e prisco locativo in -*i* esse tractam, cum in 'abstractis' (quorum locativum rarissime credideris esse usurpatum illo tempore quo tres adhuc distinguebantur illi casus, qui sunt dativus, instrumentalis, locativus) dativus in diphthongum cadens cum instrumentali fusus atque unitus obduraret. aliter ac in aliis dialectis videmus, quae omnes illos casus in unam iam formam reduxerunt (Attice in priscum dativum in -*ει*, Dorice in priscum locativum in -*ι*), sermo Herodoteus suo proprio fato ortus systema casuum vetustati multo fidius praebet, de qua re iterum nobis infra erit agendum.

Est alia quoque res, quae propter editorum emendationes arbitrarias e novissimis editionibus non iam potest cognosci; ea est duplicitas stirpium relativarum in casibus obliquis: nam solae verae iudicabantur post Steinium formae *τόν*, *τοῦ* etc. ab Attico sermone differentes, cum illae aliae *ὅν*, *οὗ* etc. cum Atticis congruentes, sed codicum consensu permultis locis non minus fide conservatae, ut menda e textibus essent relega-

tae, quod illis tantum locis non faciunt quibus pronomen relativum praepositionem elisione correptam sequitur (ἐπ᾽ ᾧ vel sim.).

Etsi mihi non contigit in grammatica mea (108–112), ut quanta voluissem claritudine explicarem, qua ratione modo hac modo illa stirpe relativa noster utatur (ut illa in summa fere exponam: quoad hanc rem differunt a ceteris propositionibus relativis illae quae antecedentibus carent), tamen pronomina tradita in textu conservanda sunt. accedit ad hoc, quod compluribus de causis omnino non licet pronomina relativa spiritum asperum initio habentia Herodoto denegare:

1. Particula περ nisi post praepositionem elisione correptam (v. supra) post pronominum adverbiorumque relativorum formas varietate stirpis a nostro usurpatas littera τ incipientes tantum usurpatur etiamque post voces modo anaphoricas vel coordinativas modo subordinativas (e. g. ἔνθα, τῇ locale, v. grammaticam meam 112), fere numquam vero post ὅν, οὗ vel similia, quorum natura iam subordinatio est quaeque 'nota' subordinationis minime egent. quare usus particulae περ certum mihi videtur esse signum Herodotum duas usurpasse stirpes relativas.

2. Herodotus praepositiones correptas aspiratas (ἐφ᾽ οὗ, ἀφ᾽ οὗ, ἀνθ᾽ ὧν) a non aspiratis (ἐπ᾽ οὗ, ἀπ᾽ οὗ) distinguit; illae etsi ubique consensu memoriae traduntur, ab editoribus 'psiloseos' Herodoteae causa eliminabantur et litteris π, τ scribebantur. firma tamen et constans est distinctio inter (1) propositiones adiectivi locum tenentes, quarum pronomen relativum cum praepositione construitur (estque illa quamvis correpta non aspirata, quod spiritus asper ad aliam partem constructionis separatim pertinet) et (2) propositiones adverbiales e pronominibus relativis quae antecedentibus carent natas, in quibus praepositio cum pronomine coaluit ut coniunctionem crearet novam, cuius copulationis vel, ut dicunt, 'univerbationis' signum est sonus 'aspiratus' vel rectius spirans sicut in verbis antea pro compositis sensis ἐκάθιζε, μέθες etc. haec demonstravi in grammatica mea 37–42, 163–165, ubi inter multa alia haec potissima attuli eius rei exempla:

(1) ἀπ᾽ οὗ 'ex quo, *von welchem*': *κρητῆρα οἴνου, ἀπ᾽ οὗ πίνουσι* IV 66, 1; ἐπ᾽ οὗ 'secundum quem, *nach welchem*': *τὸν ποταμόν . . ., ἐπ᾽ οὗ . . . ὁ κόλπος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει* VII 58, 3;

(2) ἀφ᾽ οὗ 'ex quo tempore, *seitdem*': *εἶναι δὲ ἔτεα ἀφ᾽ οὗ Τύρον οἰκέουσι τριηκόσια* II 44, 3; ἀνθ᾽ ὧν 'pro quibus, *dafür daß, wofür*': *σὺ κεῖνος εἶς, ὅς ἐμοὶ οὐδεμίαν ἔχοντί κω δύναμιν ἔδωκας . . ., ἀνθ᾽ ὧν τοι χρυσὸν . . . δίδωμι* III 140, 4; et II 124, 4 (*ἐπὶ τοῦ λόφου, ἐφ᾽ οὗ ἑστᾶσι αἱ πυραμίδες*), ubi illud ἐφ᾽ οὗ potius 'ubi' vertas (λόφος situm indicat) quam 'in quo' (neque enim in summo colle stant pyramides).

3. Codicum vetustissimorum, inter quos florilegii libri numerantur, librariis adiumentum praesto erat, quo illa *τὸν*, *τοῦ* etc. determinativa-anaphorica a pronominibus relativis-subordinativis aequisonis distinguerent: his commata postponunt (neque praeponunt); quo signo distinctionis similiter ac *περ* particula (v. supra) apud casus obliquos pronominum relativorum spiritu aspero incipientium numquam utuntur; consuetudinem *ὅ, τι* scribendi (ut ab *ὅτι* distinguatur) ex illo usu explicare audeo, cum in codicibus etiam *τὸν, δὲ* (ubi *τὸν* non est 'articulus') inveniam. hic usus distinctionis, cum antiquior sit quam corruptelae, quae principales stirpes memoriae separant, ad meliorem recensionem nos adiuvat: II 155, 3:

τὸ δέ μοι τῶν φανερῶν ἦν θῶμα μέγιστον παρεχόμενον, φράσω. stirps Romana
τὸ δέ μοι τῶν φανερῶν θῶμα μέγιστον παρεχόμενον φράσω. stirps Florentina

τό, δέ ... cod. **A**, qui est vetustissimus codex stirpis Florentinae; quod comma copulam *ἦν* ostendit e textu, qui nota propositionis relativae iam erat munitus, excidisse et lectionem verbo *ἦν* carentem velut propter homoeoteleuton esse corruptam.

Etiam alias formas Atticis aequales, quae cum Ionicis in memoria Herodotea variant, non comprobabant et e textu in adnotationem criticam relegabant editores, qui ne tentabant quidem explicare, qua ratione usurpandi hae ab illis differant. dativi pluralis formae Ionicae *τοισίδε* opposita est illa quae fertur Attica, sed quadraginta fere locis apud nostrum consensu codicum legitur, vox *τοῖσδε* ab editoribus in illud *τοισίδε*, quod melius esse credebant, mutata. *τοῖσδε* et *τοισίδε* non eundem esse casum in grammatica mea (114) demonstravi; notissimum enim est linguas indoeuropaeas differentias casuum veteres in pronominibus fidius conservare quam in nominibus, itemque sermo Herodoteus neque tam longe neque tam celeriter processit in syncretismo casuum pronominalium quam aliae dialecti, inter quas erat Atthis. *τ(οι)οῖσδε* igitur formam dativi instrumentalis esse recognovimus (ut in *νόμοισι χρέωνται τοιοῖσδε* I 216, 1 vel semper cum verbo *ἀμείβεσθαι* 'his verbis [quae sequuntur] respondere'), *τοισίδε* contra locativi (e. g. *ἐν τοισίδε χωρίοισι* III 111, 1); eam differentiam, quae non solum cum origine flexionum congruit, sed etiam cum illis quae e comparatione linguarum collegimus, in editione nostra conservamus.

Pronomina veterem speciem maiore fide quam substantiva conservare etiam ex aliquibus aliis patet (cf. grammaticam meam 107), ut e distinctione facta inter *τευ, τεο* ablativo (quo solo usu vocem habet Homerus) et *τινος* interdum possessivo (post Homeri aetatem creato, cf. meas Strukturalgrammatische Beiträge zum Verständnis Homers 110s.).

Alia res est de genitivo pluralis nominum mobilium, in quibus Ias et Atthis multum inter se differunt. Attica enim dialectus distinctionem generum sustulit, e. g., in forma *μεγάλων*, Ionica autem retinuit: *μεγάλων* m., n., *μεγαλέων* f. tamen similis ratio patet apud Herodotum codicibus testibus in parte quidem locorum; hoc enim residuum vetustioris iudicetur esse conditionis grammaticae, quod *αὐτέων* vel aliorum pronominum genitivi pluralis genera non distinguunt, cum illud *αὐτέων* saepissime masculino quoque genere usurpet noster (quamquam nimirum etiam forma *αὐτῶν* saepissime invenitur, cf. grammaticam meam 112s.). illud masculinum *αὐτέων* originem mihi ducere videtur ex **αὐτέσων* (femininum vero ad **αὐτά́σων* reducendum est), quod cum sanscritico *teṣām, tāsām* facillime comparabis et communem cum *-*ōsōm* > -*orum*, *-*āsōm* > -*arum* originem videbis habere. illae et aliae linguae indoeuropaeae differentiam inter declinationem pronominum et substantivorum conservant (cf. priscae Latinitatis genitivos *deum, horum*) vel declinationem substantivorum declinationi pronominum adaequant (*deorum*); dialectos Graecas aliquas (inter quas est Attica) solas possum memorare genitivum pluralis pronominum illi substantivorum adaequavisse: e *λόγων* vides *αὐτῶν* natum itemque in adiectivis. sermonis Herodotei mixta conditio patet, quia illo tempore relationes grammaticae e veteribus in novas videntur transiisse.

Neve mutes, ut uniformem declinationem obtineas, binas accusativi formas in -*ην* et -*εα* cadentes nominum barbarorum quorundamque Graecorum, quorum nominativus in -*ης* exit, de quibus in grammatica mea 64–74 egi. horum exituum soni illis quae *sandhi* dicuntur regulis de extremis vocum sonis in sententia conserendis subiecti sunt; accusativi enim in -*ν* cadentes in pausa vel ante vocales usurpantur: *ἡ βασιλητη ἀνεχώρησε ἐς τὸν παῖδα τὸν ἐκείνου Ξέρξην. ὁ τοίνυν Ξέρξης* ... VII 4; *Ξέρξην ἔκνιζε* VII 12, 1; *εἴρετο* ... *τὸν Ἀρισταγόρην, ὁκοσέων ἡμερέων ὁδὸς εἴη* V 50, 1; ... *οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξην. τέσσερας μὲν δὴ* ... VII 209, 5.

Inveniuntur hae formae pausales etiam ante *τ(οι)άδε*, quod apud nostrum eodem modo, quo Attico sermone *ὅτι* particula, orationum rectarum, quae sequuntur, initium designat (vel orationem rectam subordinat, quod, ut doctior lector minime ignorat, non idem est ac in obliquam convertere):

εἶπε πρὸς τὸν Καμβύσην, τάδε ʿἐμοὶ ... οὐ δοκέεις ...ʾ

Pap. Ox. 1619, III 34, 5

Καμβύσεα	*ʿἐμοὶ*	stirps Romana
Καμβύσεα, τάδε ʿἐμοὶ		stirps Florentina

ἔλεγε πρὸς τὸν Γύγην, τοιάδε 'Γύγη, οὐ ... σε δοκέω ...' I 8, 2.
εἶπε πρὸς Ἀμύντην, τάδε 'σὺ μὲν ...' (Ἀμύντεα **MDSV**) V 19, 1.

Itaque confirmatur quod p. XXIII de recta apud τάδε distinctione dicemus, i. e. fiat nunc distinctio commate ei particulae anteposito (cf. comma illis *daß, that* antepositum); si in aliquibus libris manu scriptis interpunctio invenitur illi τάδε postposita (ut editores adhuc praelis mandabant), memoria tenendum est veteres codices distinxisse post subordinativa (v. p. XVIII), quam distinctionem nos hodiernis usos consuetudinibus ante subordinativa transferre oportet.

Simili ratione de phonetica syntactica ducenda distribuuntur formae accusativi Ἄθω — Ἄθων et accusativi pluralis πόλις — πόλιας (v. grammaticam meam 64, 83), et in his quoque scribendis memoria codicum conservanda est.

Variant etiam verbi ἔκτημαι formae litteris ἐκτ- vel κεκτ- incipientes; teste Eustathio (comm. ad Il. 759; cf. Bredow Quaestiones 287) illae Herodoto adscribebantur, quae res aliquos editores induxit ad formam κεκτ- vel consensu codicum traditam ut 'atticismum' e textibus amovendam. at vices harum 'reduplicationum' certis sunt subiectae conditionibus (v. grammaticam meam 138s., 142s.); nam praeferuntur formae, quarum initia augmento non sunt similia extra indicativum, videlicet ut αὔξησις (ut vetustissimi grammatici reduplicationem quoque nominant) in aliis evitetur verbi modis.

Si neutri formae e duabus vice variantibus stigma prorsus 'falsae Iadis' (*unionisch*) erat inustum, non audebant editores utramlibet suo arbitrio e textibus eicere. conservant omnes modo οἴδαμεν modo ἴδμεν, neque vero hac in re grammaticus sufficit ad explicandum (cf. grammaticam meam 147): illi graviori οἴδαμεν pro obiecto adiungitur propositio, cuius una pars exprimit ipsam naturam sciendi (*das Wissen*) vel aliter negationem (οὐδὲν οἴδαμεν II 17, 1, IV 46, 1), cumque quidem sono plenior sit quam ἴδμεν, summam vim gravitatemque sustinere potest illarum sententiarum in quibus exprimitur, utrum sciatur aliquid necne (*daß etwas gewußt wird*, VII 214, 2). ἴδμεν vero, cui pro obiecto merum substantivum adiungitur, id quod 'cognovimus' (*kennen*) exprimit potius quam scientiam (*wissen*) et in talibus usurpatur sententiis, in quibus de re agitur, quam cognovimus (*was wir kennen*): saepissime invenitur in idiomate τῶν ἡμεῖς ἴδμεν 'quod quidem cognoverimus' vel sim.; cf. τὴν ... Λιβύην ἴδμεν ἐρυθροτέρην τε γῆν καὶ ὑποψαμμοτέρην, τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην ἀργιλωδεστέρην τε καὶ ὑπόπετρον ἐοῦσαν, quod Schweighaeuser vertit 'Libyae solum videmus rubicundum et arenosiorem (germanice optime vertetur '*wir kennen Libyen als eher rötlichen und et-*

was sandigen Boden'), Arabiae vero et Syriae magis argillosum petrosumque ('*als eher lehmigen und felsuntersetzten*')' (II 12, 3). tamen rarissimis locis frequentia figurae *τῶν ἡμεῖς ἴδμεν* librarios adduxit, ut temere *ἴσμεν* scriberent; haec quidem licet emendare.

Cum adhuc de fide erga memoriam dixerimus, nequaquam nisi hac fide veritatem de norma sermonis Herodotei propria praeberi posse, tamen ad illos locos advertere oportet animum, quibus noster a norma dialecti consilio digreditur. qui loci cum rarissimi sint, editorem ad formas emendandas fortasse illiciunt; at ubicumque apparet digressio, nisi interpolatione statuenda explicari potest (qua de re v. infra p. XXII), causa est quaerenda.

Uno solo loco (IV 8, 1) substantivi *βοῦς* forma accusativi pluralis alias consensu librorum *βοῦς* scripta incerto testimonio transmissa est; habet enim stirps una *βόας*, coniuncte vero cum altera forma a dialecto abhorrente (*Γηρυόναο*): *λέγουσι ... Ἡρακλέα 'ἐλαύνοντα τὰς Γηρυόναο βόας'* (*Γηρυόνεω βοῦς* stirps Florentina) *ἀπικέσθαι ἐς γῆν ταύτην ...*, *ἥντινα νῦν Σκύθαι νέμονται.* rectene conicientes Herodotum se ad hymnum Pindari celebrem (fr. 169 Snell = Pap. Ox. 2450) applicavisse (signa textus citati supra posuimus) formas ab Iade alienas conservamus? haud absurdum videtur, cum alio quoque loco noster ad illum hymnum notissimum et sua aetate haud raro laudatum (cf. etiam Pl. Gorg. 484 b 7) explicitis verbis referat: III 38, 4 *ὀρθῶς μοι δοκέει Πίνδαρος ποιῆσαι 'νόμον πάντων βασιλέα' φήσας εἶναι* (cf. Pind. l. c.: ... *νόμος πάντων βασιλεύς. ... Ἡρακλέος | ἐπεὶ Γαρυόνα βόας ... ἔλασεν*).

Est ubi in formulis antiquitus per gentes Graecas traditis originem digressionis ab Iade factae invenias. permulti loci inveniuntur in nostro in quibus praepositio vel praeverbium *συν-* nullo codice variante praebetur; at his perpaucis *ξυν-* legimus:

μετὰ δὲ ἥ τε διαλλαγή σφιν ἐγένετο ἐπ' ᾧ τε 'ξείνους ἀλλήλοισι εἶναι καὶ ξυμμάχους' (*συμμάχους* **P**) I 22, 4

Σόλων ... εἶπε· '... οὕτω ὦν, Κροῖσε, πᾶν ἐστι ἄνθρωπος ξυμφορή ...' I 32, 4

συμφορά exc. paroemiogr. **𝔑** *συμφορή* **AT**[1] *συμφορῆ(ι)* **T**[2] **DRMSV** *ξυμφορή* cett. | *πᾶν ἐστι ἀνθρώποισι συμφορή* coni. Schweighaeuser *πᾶν ἐστι ἀνθρώπῳ συμφορή* coni. Desrousseaux

οἱ Ἕλληνες ... ἐχρηστηριάζοντο τῷ θεῷ ὑπὲρ ἑωυτῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος καταρρωδηκότες, καί σφι ἐχρήσθη ἀνέμοισι εὔχεσθαι· μεγίστους γὰρ τούτους ἔσεσθαι τῇ Ἑλλάδι ξυμμάχους (*συμμάχους* stirps Florentina) VII 178, 1. conferas et *κατὰ τὰ ξυνεθήκατο* V 112, 2, ubi **D** solus quod usitatius erat visum habet *συνεθήκατο*.

Formulas recognoscis, quarum origo est extra Iadem Herodoti tempore consuetam: I 22, 4 mos dicendi, quo in foederibus inter gentes ictis utebantur Graeci quemque VII 178, 1 ad religionem translatum esse videmus; I 32, 4 *γνώμη* vel proverbium panhellenicum, immo vero sententia quasi ex ore Solonis Atheniensis audita. sunt haec omnia, ut ita dicam, orationes rectae non nostri, sed aliorum.

Etiam infinitivus *ζῆν* (*ζώειν* I 31, 3, III 22, 4 est forma Herodotea, quae cum ceteris verbi formis sermone nostri semper vocalem -*ο*- continentibus congruit, cf. grammaticam meam 124) gnomarum propria est. invenitur enim una cum substantivo verbali in -*τυ*- a dialecto nostri abhorrenti in sententia *τὸ ζῆν ἀπὸ πολέμου καὶ ληιστύος κάλλιστον* (V 6, 2), quae gnomicam naturam non significatione tantum, sed etiam quod copula caret, patefacit; itidem *τεθνάναι βούλεσθαι μᾶλλον ἢ ζῆν* (*ζώειν* **AB** Stob., *ζόειν* **CT**), *αἱ . . . γὰρ συμφοραὶ προσπίπτουσι κτλ.* in exhortatione morali erga Xerxem VII 46, 3. simili ratione *ηὐδάξατο* suffixo Laconico munitum invenis in fabula de priscis rebus Lacedaemoniorum tradita (V 51, 2).

Duobus locis (IV 86, 1, VII 184, 1) substantivi 'navis' altera stirps codicum miram quandam et notabilem formam flexionis conservat, de qua Herodianus tractat (II 553: *νεῦς, νεός, νεΐ*, II 675: *τοῦ ὀνόματος αἱ εὐθεῖαι ποικίλαι, οἷον νεῦς διὰ τοῦ ε̄, νηῦς διὰ τοῦ η̄, ναῦς διὰ τοῦ ᾱ, νᾶς παρὰ Δωριεῦσι*), altera ad Herodoti sermonis canonem adaptat. cum illis duobus locis noster de ratione ad 'normam' magnitudinis vel velocitatis navium mentionem faciat, haud absurdum videtur eum aliquem fontem de rebus nauticis tractantem et aliena dialecto conscriptum citavisse vel memoria tenuisse (variat memoria etiam IV 86, 1 inter *νυκτός* 'noctu' et *νύκτωρ*, quod ea praesertim de causa praeferendum videtur quod nusquam alias apud nostrum invenitur): Hecataei verba illa esse veri simillimum est, quod ad proximum locum (IV 86, 4) expressis verbis indicat grammaticus quidam (Cram. Anecd. Oxon. I 287), ubi haec adnotat editor: „Haec fere habet Hdt. IV 86; num ille ex Hecataeo?"

Est ubi, quod primo quasi aspectu deviatio de dialecti normis videtur, meliore interpretatione (neque emendatione quidem, sed, exempli gratia, distinctione apte effecta) sermoni nostri prorsus concinnum esse recognoscatur.

Iam illius rei mentionem fecimus (p. XIX) particulam *ὅτι* apud Herodotum numquam in initio orationis rectae poni, uno solo tamen excepto loco, si distinctionum punctis ab editoribus positis fidem dares. haec enim leguntur II 113sq., qui locus de Alexandro (Paride) naufrago Helenam secum ducente et nave ad Aegyptum appulsa Proteum regem ut asylum

(*εἰσάγεται*, cf. supra p. XI), et alia in ceteris libris. ea omnia ne quis umquam ad melioris Iadis normam codicibus diffidens temere corrigat!

Nihilo secus minimas editor ne perhorrescat emendationes, si eo pacto singulae a normis passim constantibus digressiones amoveri possint (cf. supra p. XXI de forma *ἴσμεν*). quod praecipue de spiritibus accentibusque dicitur: ne unicum restet post sextum saeculum vel extra poetas pronomen possessivum *ὅς, ἥ, ὅν* (cf. grammaticam meam 115), *ἧν* pro adiectivo *ἥν* scribimus I 205, 1; haec apud nostrum vere monstruosa forma permanserat et obduraverat in omnibus editionibus adhuc confectis, quamvis quoad sermonis quidem speciem mentem liberiorem et leviorem ostendebant multoque minorem quam haec nostra erga memoriam fidem et reverentiam.

In conspectu codicum in primis de eis agam libris manu scriptis, qui Musas integras vel continent vel continebant (sunt enim quorum pars tantum supersit) et quibus ad constituendum textum et memoriae varietatem adnotandam ut utar necesse mihi est visum; illi sunt quos siglis solitis designavi. lectoribus, quibus haec editio ut usui sit destinatur, utilitatem afferre paucioribus nitens testibus in apparatu critico conficiendo non credidi, praesertim cum assentiri non possem B. Hemmerdinger (Eliminatio codicum Herodoteorum, CQ 2, 1952, 97ss.; Les manuscrits d'Hérodote et la critique verbale, Genova 1981), qui omnes prorsus codices, e quibus ceteri sunt exscripti, ad nostra superesse tempora opinatur, ita ut 'patribus' illis nixus 'filios' possit eliminare neque ullo nisi duobus tantum codicibus (**A** et **D**) uti debeat editor. si vero paucissimos et eos recentissimos recte censeo exstare codices, quibus librarii tamquam exemplaribus usi sunt, lectionum varietas integro opere examinata ad alia stemmata adumbranda (v. pp. XXXVIII et XL) me induxit, ita ut multo maiore numero testium opus sit ad textus historiam intelligendam, cum alia quaedam prisca lectio alio codice sit conservata. praeterea hoc quoque credo editoris esse, lectori erudito facultatem praebere, ut de veritate memoriae ipse iudicet, neque illi suum ipsius iudicium ante paratum nullis testimoniis vel argumentis adiunctis tamquam magister imponere; qua de causa etiam illas, quas minus vel nihil valere existimavi, lectiones varias in codicibus exstantes omittere nolui, ne lectoris aestimationem praeiudicarem. (insuper ad quaestionem codicum eliminandorum et stemmatis delineandi cf. quae R. A. McNeal disseruit in Antiquité Classique 52, 1983, 110–127.)

Praeterea quam brevissima potero adiungam de illis codicibus (quos enumeraverunt A. Colonna, Boll. del Com. per la prep. della ed. naz. dei

class. gr. e lat. NS 1, 1945, 41–83 cum corrigendis NS 2, 1953, 25, et Hemmerdinger, Les manuscrits 29–45, excerptorum codicibus tamen exclusis), quos speciminibus examinatis et collatis supervacuum mihi videbatur in adnotationem includere. praeter eos quos non vidi (Matritensem Bibliothecae Regiae N. 31, anno 1487 exaratum; Oxoniensem Bodleianum gr. 102 [2935] saec. XV; Etonensem gr. 113 [Bl. 2. 11] saec. XVI, e quo aliquas lectiones affert Gale, cf. ed. Gronovianam 1715, 759–788) cum nulla fuerit causa memoriae codicis eliminandae nisi cum ex alio iam excusso et collato plane pendet vel unius e codicibus vere est simillimus, horum codicum mentionem ad illorum descriptionem adiungam, cum quibus affinitas prorsus patet.

Codicum enumerationem tali ordine disposui, ut illi, e quibus Florentina et Romana quae dicuntur stirpes constituuntur (**AB DJRSV**), in extremis ponantur.

A Laurentianus plutei LXX codex tertius membranaceus, descriptus in Steinii editione pp. v–vii et a Colonna 42–44, ab Hemmerdinger 86–93, saec. X vel, ut Hemmerdingerii (86) iudicio utar, IX exeunti attribuendus continet Musas 376 foliis accuratissime exaratis, quorum ultima pars nescio an recte alteri manui sit adscripta a Stein et Hemmerdinger, praesertim cum in aliis quoque partibus codicis loca distingui possint, in quibus idem librarius ad diligentiorem transit a paulo minus elegantiore ductu. post Steinium, cui in apparatibus criticis conficiendis cuncti nostrae aetatis consentiunt editores codicem illum omnium praecipuum librorum manu scriptorum esse habendum, fidelitate adiuvantium adiutus et imaginibus lucis ope expressis exiguis (*microfilm*) usus codicem denuo excussi, nec frustra tamen cum hic et illic Steinium apparuerit singula non omnino momento carentia praeteriisse. quae res imprimis pertinet ad speciem vocum vel litterarum a manu secunda vel recentiori illatarum, cuius rei si indicationes attente considerabit lector, meliore fruetur iudicio de memoria nostri. *ι* quod adscriptum vocatur rarissimis omissionibus, etiam plerisque adverbiis in -*τέρω*, -*τάτω* cadentibus ultro additum, exhibet codex, cuius adductus vetustate, cum antequam statuerentur regulae tractatuum medii aevi exeuntis ad dialectum vel orthographiam vel accentus pertinentes esset conscriptus, diligentissime mihi operam dedi ut exhiberem cum accentus spiritusque tum elisiones necnon *ν ἐφελκυστικά* prima manu scripta (ad quam rem v. quae supra p. XIII s. disserui). pronominibus vel adverbiis relativis eandem habentibus formam ac demonstrativis comma distinctionis causa adiungit (v. supra p. XVIII). scholia illius codicis praeter quae a Stein vol. II

429sq. eduntur auxi; nihilo minus haud raro obscuritate notarum marginalium sum inhibitus omnes exscribere notulas.

B Romanus Angelicus graecus 83 (C. I. 6) membranaceus Herodotum unum continet foliis 330. describunt Stein vii s., Colonna 44, Hemmerdinger 94ss. de codice saeculo XI vel XII ineunte exarato interciderunt quaterniones aliquot, qui ducentis vel trecentis annis post a quodam librario in charta scribente suppleti sunt. partes operis, quae in hoc continentur supplemento, quod siglo **b** designamus, hae sunt: ab initio usque ad I 35, 3 et ab I 42, 1 usque ad I 68, 3 (quibus incipiat vel explicat vocibus ex enumeratione testium recognoscatur et illud quoque quod textus foliorum suppletorum ex exemplari exscribebatur, quod ad aliam referendum est stirpem ac **B**, qui cum **A** arte cohaeret; vide quae infra ad codicem **M** disserimus). postquam inspiciendo satis magno numero foliorum mihi persuasi maiorem partem codicis a prioribus sufficienter fuisse excussam, tantum folia **b** vocata adhuc non satis accurate perlecta denuo contuli. apparent in **b** *ν ἐφελκυστικά* satis frequentia, non autem regulariter in fine propositionum adiuncta; *ν ἐφελκυστικά* paene omnino desunt in **B**. litteram *ι* usurpat adscriptam **b** sicut **B**. scholia satis multa inveniuntur in marginibus, quae exscripsit Stein, interdum tamen omissionibus vel erroribus minimis, quos correxit v. d. Desrousseaux in illo tractatu Scholae Francogallicae Romanae anno 1887 proposito et inscripto Étude sur les manuscrits d'Hérodote. qui tractatus cum tunc temporis noniam esset publici iuris factus (nunc Hemmerdinger in opere saepius citato elaboravit), auctoris propria manu scriptum exemplar inspicere potui benignitate usus amicorum Parisinorum et conservatorum illius Bibliothèque Nationale Parisinae, quae illum in manuscriptis sub numero Nouvelles Acquisitions Françaises 16311 reposuit.

Cum **A**, ut videtur, maxime congruit Cantabrigiensis bibl. Univ. 2596 (Nn. II. 34), saeculi XIV, Gaisfordii K (Askewianus); cf. Hemmerdinger 89ss. — e codice **B** plane esse descriptum iudicat Colonna 46s. Vaticanum Palatinum gr. 152 saeculi XIV, librum IX continentem; non vidi; excussit Colonna, sed lectiones publici iuris non fecit; cf. Hemmerdinger 98.

C Florentinus Laurentianus Badius Conventuum Suppressorum 207, 1, quem descripserunt praeter Stein (viii ss.) Colonna (44s.) Hemmerdinger (100ss.) E. Rostagni et N. Festa in SIFC 1, 1893, 129ss., membranaceus est 310 foliorum Herodotum totum necnon postremo folio in verso priorem partem (*α — δ*) *Λέξεων Ἡροδότου* continentium, quae praeter illa, quae capita I 41 — 73 continent, e codice perdita et quattuor saeculis post a recenti manu, siglo **c** designata, suppleta, exarata sunt saeculo XI ineunte. comparatis apparatibus priorum editionum cum satis magno

numero speciminum lucis ope expressorum persuasus sum mihi non esse opus ut denuo excuterem; aliquot tamen lectiones Hemmerdinger 103 suppeditavit. abundantissime omnium librorum exhibet lectiones 'mixtas' speciei *ὁρέωντες*, de quibus infra agimus p. XXXIX, vel erratas correctiones: I 179, 2 *μουνόκωλα* codd. plur., *μουνόκ$\overset{ω}{ο}$λα* **R**, *μουνώκωλα* **C**. antiquissimus est igitur illorum codicum, quibus velut fundamentum praecessit exemplar 'adnotatione critica' munitum. est ubi ipsa prisca adnotatio exstet in codice **C** (IV 68, 1 *$\overset{ι}{ἐ}$στίας*), de cuius lectionis antiquitate ex eo iudicari potest quod duplices lectiones ex ea natae in alios codices eiusdem stirpis irrepserunt (*ἱεστίας* **AB**). abundantissime omnium videtur *ν ἐφελκυστικόν* et ante vocales usurpare et ubi nos punctis distinguere solemus sententiarum partes. litteram *ι* adscribit post *η*, *ω*. commate subordinativo postposito (v. p. XVIII) utitur.

P Parisinus graecus 1633 membranaceus constat foliis 284 continetque Herodotum unum et integrum; v. Omontii Catalogum necnon Steinii praefationem x s. dissentiebant inter se viri docti, cui sit attribuendus saeculo; cum Hude Colonna (48) Hemmerdinger (149 s.) nunc convenit eum saec. XIV esse ponendum. recentis fere aetatis testimonium etiam est, quod satis frequenter, quod ad flexiones vel res orthographicas attinet, sua sponte librarius eius doctrinam aliquam grammaticam secutus correctiores ut putavit formas introduxit, quales sunt *νεός* VIII 87, 2 (ubi ceteri *νεώς* Atticum scribunt, de quo v. p. LXII), *σπουδαιότερα* I 8, 1 (pro *σπουδαιέστερα*, cf. quae p. X s. de *ἐπιτηδεότερος* diximus), *συμμάχους* I 22, 4 (pro *ξυμμάχους*, v. p. XXI) et aliae quarum pleniorem mentionem feci in grammatica mea 208. talibus consuetudinibus dissociat se vel ab omnibus vel ab illo qui ei proximus est codice, **C** (v. stemma infra p. LXIII delineatum). apparet manus corrigens imprimis in marginibus, postque eas correctiones inductas fundamentum constat fuisse codicem **P** aliorum ex eo exscriptorum, inter quos sunt **p** et illi quorum mentionem infra faciam.

Omnium est Lutetiae Parisinorum conservatorum codicum optime scriptus et ea de causa videtur maximam attraxisse intentionem virorum doctorum, qui in illa urbe sedem habebant. post correctiones, quarum iam fecimus mentionem, criticas videmus adnotationes ad varietatem codicis **P** a stirpe Romana spectantes, sicut ∴ vel + supra versum scriptum, ubi deest aliqua vox in aliis libris, e. g. III 106, 2 *τοῦτο μέν*, ubi + superimpositum est illi *μέν* quo carent **DRSV**. recentis plane sunt illae postremae adnotationes aetatis haudque absurdum videtur eas esse inductas a sodalibus Henrici Stephani Parisini, qui ad Musas imprimendas ante omnes codice **P** est nixus. inter Parisinos, qui ad codicem **P** adverterunt animum, praecipue est numerandus Havet, qui eum cum editione Stephaniana comparavit, cuius in exemplari (est enim exemplar Stephanianum Havetii manu adnotatum illud quod

in Bibliothèque Nationale signum fert Rés. J 11) uncum invenis media in voce *Κύ|ϱου* III 64, 5; hoc loco initium habet designatio paginarum Stephanianarum in ipso codice **P**, illo enim modo, ubicumque explicit pagina Stephaniana, litteram *P* (videlicet pro 'pagina') vides adscriptam in margine codicis. haec minima qua re curem si quaerat lector, sciat me ipsum in grammatica mea conscribenda (202 s.) esse affectum errore F. Burgerii (Hermes 26, 1891, 463 ss.) qui litteram illam censuerat esse graecam (ϱ) et numerum centum versuum in stichometricum modum designasse; non videram illo tempore quae recte scribit v. d. Stein in sequenti Hermae tomo (27, 1892, 160) de affinitate illarum notarum et editionis Stephanianae.

Excusserunt Parisinum 1633 permulti editores (quorum ultimum nominem Legrand Parisinum) neque tamen sine varietate aliqua apparatuum (quam rem significat etiam Hude vii). ut ex aliquibus discrepantiis melius mihi faciam iudicium, unum ex huius codicis apographis (**p**, q. v.) ipse contuli et sparsim lectiones eius adnotavi.

Cum illi, qui codici **P** succedunt, libri adhuc in Italia conservati saeculis XV et XVI sint exarati et **p**, illius apographum, anno 1447 scriptus sit, aetas potest recognosci, qua **P** et **p** Lutetiam allati sunt. inter illos codices qui colophonium eisdem 'versibus heroicis' praebent quibus **p** hi sunt: Ambrosianus gr. C 82 sup. (Martini-Bassi 186) iam antea (anno 1426) exaratus, qui et Moschopuli tractatum *Περὶ Ἰάδος* habet (v. p. LI); Neapolitanus gr. III. B. 4 saeculi XVI, qui partim cum **T** congruit correcturis aliquot additis, in ultima parte autem cum **Pp**; Neapolitanus gr. III. B. 3, saeculi XV, ex Ambrosiano C 82 sup. videtur descriptus, Moschopulum habet, caret tamen subscriptione; Laurentianus pl. LXX 29, saeculi XIV (Hemmerdinger 29 s.), cum **P** maxime congruit; Oxoniensis Baroccianus gr. 200, ab Andrea quodam anno 1515 exaratus foliis 149 primis continet libros I–V e **P** iam correcto descriptos; Vaticanus Palatinus gr. 332, saeculi, ut Colonnae (58) videtur, XVI, ex Oxoniensi Barocciano 200 est descriptus.

p Parisinus graecus 1635, chartaceus, constat foliis 405, quorum prior pars continet Herodotum, altera alia manu scripta Xenophontis Cyropaediam et Anabasin. in fine Musarum (fol. 238r) aliqui 'versus heroici' sunt additi necnon colophonium, e quibus codicem anno 1447 esse exaratum colligimus. descripserunt Stein (xiii), Colonna (51), Hemmerdinger (39s.). excussit Stein librum I et notat lectiones; totum contuli lectionesque adfero sparsim (qua de causa siglum uncis parentheticis circumdedi in indice testium praeter librum IX, v. infra); ad quod accedit Steinii (vel adiutoris eius) collationem neque codicis **P** neque codicis **p** expertem fuisse mendarum. libri I–VIII e **P** (ratione habita, ut videtur, correctionum et partis notarum marginalium, cf. inter alia quae ad IV 3, 3 et V 89, 2 adnotavimus) sunt exscripti et carent *ν ἐφελκυστικῷ* et *ι* subscripto. itaque ubi discrepant inter se editiones quoad lectiones codicis **P**, eam quae cum **p** congruit tacitus recepi. nulla tamen visa ratione, qua cohaereant **P** et **p** in libro IX, in hoc libro omnes exscribo lectiones varias; discrepat enim hic **p** alicubi a **P**, congruunt autem ibidem lectiones eius

cum Aldina editione, contra tamen in ceteris libris, ubicumque distat Aldina a **P**, huic consentit **p**. haud abhorrere videtur illa res ab iudicio Steinii (xxxv) codicem **p** quodam modo et aliqua ratione fuisse textus Aldini formandi participem.

Provenit codex e bibliotheca Catherinae de Medicis; libri IX exstitisse olim exemplar peculiare ex eo apparet, quod codex Palatinus gr. 152 (quem Colonna 46 e codice **B** esse descriptum argumentis firmissimis se posse demonstrare affirmat) praeter aliorum scriptorum opera Calliopen continet.

M Mutinensis Estensis graecus 221 (II. H. 6), chartaceus saec. XVI ineuntis foliis 183 continens Herodoti Historias, descriptus a Puntoni, Indice dei codici greci della Biblioteca Estense di Modena, SIFC 4, 1896, 513; eius mentionem faciunt Colonna 57s. et Stein xvi, xviii, neuter inspexit neque Desrousseaux (cf. tractatum eius supra citatum, p. 2). totum adiutores et ipse diligentissime excussimus. *ν ἐφελκυστικά* abunde usurpat neque vero *ἰῶτα* subscriptum. Mutinensis lectionum in recensione nostri rationem habendam esse ex eo primum apparet, quod solus videtur esse codex, qui integer penes nos est e ramo memoriae, cuius ceterorum membrorum non nisi reliquiae aliquot quaternionum supersunt, videlicet codex **Q** (quod vide) et folia **b** (v. quae de codice **B** supra diximus), quique cum florilegiorum memoria artius cohaeret quam ceteri libri (vide infra p. LIV ss.). priores editores inscientia Mutinensis impediverat ne adgnatos textus recte ponerent in stemmate memoriae Herodoteae, effectumque erat tali modo, ut **b** stirpi attribueretur Romanae ultroque **Q** indicatione quando esset exaratus carens iudicaretur ex Aldina editione esse exscriptus (cf. Steinii praefationem xvii). quam arte cohaereant **b** et **Q** ex hoc recognosci potest exemplo lectiones omnes exhibente, quae una pagina (fol. 3^{v}) continentur codicis **M**:

I 20 *παρ^{ε}ὸν* **M** *παρὸν* **bQDTRSV** *παρεὸν* cett.; I 21, 1 *ἐξηγγέλθη* **MbQ** et codd. plur. *-αγγ* **CP**; *βουλόμενος* **MbQ** et codd. plur. *-ον* **SV**; *θρασέως* **MQ** *σαφέως* **b** cett.; *μέλλει* **MTbQP** *μέλ(λ)οι* codd. plur.; I 21, 2 *ἅπαντα συναγαγών* **MbQA** man. rec. **DTRSV** *πάντα συγκομίσας* **A^{1}BCP**; *χρῆσθαι* **MbQ** et codd. plur. *χρέεσθαι* **CP**; I 22, 1 *προηγόρευε* **MbQ** *προαγόρευε* **CPR** *προσηγόρευε* **DT** *σ* supra lin. add. **A^2**, iterum erasit man. rec. *προσαγόρευε* **SV**; *ἰδών τε σῶρον* **MQT** *ἰδών τε σορὸν* **b** *ἰδών τε σωρὸν* codd. plur. *ἰδὼν σωρὸν* **D**; I 22, 2 *εἰπὼν* **MbQTR^{2}S** *ἢ εἰπὼν* supr. lin. **A^2** *εἴπας πὼν* (q. e. *εἴ^{πῶν}πας*) **V**; *τὰς ἐντολὰς τοῦ Λυδοῦ* **MQ** Ald. *τοῦ Λυδοῦ τὰς ἐντολὰς* **b** cett.; *ἀπῆλθεν ἐς* **MQ** cett. *ὑπῆλθεν ἐς* **bDTSV**, supr. lin. **A** man. rec.; *Σάρδεις* **MQP** *Σάρδις* **b** cett; I 22, 3 *σιτοδηίην* **MQRSVA^2** *σιτοδείην* **b** et codd. plur. *σιτοδ*ίην* **D** *σιτοδίην* **T** et Priscianus; *τετρῆσθαι* **MQTRSV** *τετρῦσθαι* **b** cett.; *λεὼν* **MbQ** et codd. plur. *λεὼ* **RV**; *κατεδόκεε* **MQ** et codd. plur. *κατεδόκει* **b** *ἐδόκεε* **CP**; *εἰς τὸ* **MQ** *ἐς τὸ* **b** cett.; I 22, 4 *ὠκοδόμησε(ν)* **MbQ** et codd. plur. *οἰκοδόμησε* **CP**; *νόσου* **MQCRV** *νούσου* **b** cett.; *καὶ τὰ μὲν κατὰ* **MbQT** *κατὰ μὲν* cett.; *Ἀλυάττῃ* **MbQ** et codd. plur. *Ἀλυάττης* **DRSV**; I 23 *ἐξενειχθέντα* **MbQ** et codd. plur. *ἐξενεχθέντα*

ASV; *δείξαντα* **MQ** *διδάξαντα* **b** cett.; I 24, 1 *τὸν πολλὸν* **MQ** et codd. plur. *τὸ πολλὸν* **bP**[1] (?); *δὲ* **MbQ** et codd. plur. om. **D**; I 24, 2 *προϊέντα σφι(ν)* **MbQDTRSV** *σφι προϊέντα* cett.; I 24, 3 *ταφῆς* **MbQD** man. recentissima et codd. plur. *ταφεὶς* **D**[1]**RSV**; I 24, 4 *περιιδέειν* **M** *-δεῖν* cett.; *δοκέει* **MbQ** *δοκέοι* cett.; *αὐτὸν* om. **MQ**, habent **b** cett.; *ἑδωλίοισι* **MbQP**[2]**TRSV** *ἑδώλοισιν* **C** *ἑδώλοισι* **D**[1] (*ι* inser. **D**[2]) *ἢ ἑδωλίοισι* suprascr. man. rec. **A** (eaedem lectt. iterantur I 24, 5); I 24, 5 *ὄρθιον* **MQ** et codd. plur. *ὄρθριον* **bTRSV**.

E Mutinensis lectionibus recte etiam apparet ratio, qua ille vel alii renascentium artium aetatis codices cohaereant cum editione Aldi, praesertim cum alius codex (**p**), cuius propinquitas cum **M** ex apparatu facillime recognoscitur, in Aldinae editionis fundamentorum numero est habitus a Steinio (xxi, xxxv). veri simillimum mihi videtur illum ad quem **M** pertinet ramum memoriae Aldinae subiecisse potius quam ex ea exscriptos continuisse codices. probandum est ultro (v. infra) Mutinensem praebere textum simillimum manuscripti alicuius, qui editorum Aldinorum labori adfuisset, vel plane fuisse ipsum unum e fundamentis editionis principis anno 1502 impressae. quamdiu pars tantum nota est Aldini textus fundamentorum, usui esse fortasse iudicatur editorem codicis instar eius editionis facere mentionem; nunc vero, cum lectiones non solum codicum **T**, **p**, **Q** notemus, sed etiam codicis **M**, nihil novi videtur posse praestari Aldina adiuvante. quae cum ita sint, selectas modo lectiones Aldinas Steinium secuti necnon veteres editiones (e. g. Gronovianam) exigentes memorabimus, eas quidem e quibus ipsa Aldina editio qua ratione se referat ad alios humanistarum aetatis textus clariore luce possit inspici vel quo modo sit orta.

Est ubi varia aliqua lectio Aldinae et Mutinensis sit propria expertesque illius lectiones sint ceteri codices Mutinensis propinqui:

III 135, 3 *τήν οἱ Δαρεῖος ἐπαγγέλλετο* **M** Ald. *τὴν ὁ Δαρεῖος ἐπαγγέλλετο* (*-ται* v. l.) cett. si illa Mutinensis Aldinaeque lectio consilio aliquo, ut emendetur textus, erat introducta, subtilior fortasse est atque ingeniosior quam quae illa sit effecta aetate, neque tamen obliviscamur aliam perditam alioqui memoriam participem fuisse in formatione textus a Mutinense traditi (v. p. XXIX).

III 63, 4 *οἱ μάγοι εἰσί τοι οἱ ἐπανεστεῶτες* **M** Ald. *οἱ μάγοι εἰσί τοι ἐπανεστεῶτες* cett. voces *τοι οἱ* e lectione duplici *τοι* (suprascr. *οἱ*) videntur ortae.

V 101, 3 *ὄρος τὸ Τμῶλον*, quod **M** et Ald. habent pro *ὄρος τὸν Τμῶλον* a reliquis praebito, a plerisque editoribus praefertur.

II 51, 4 *πρῶτοι Ἑλλήνων μαθόντες παρὰ Πελασγῶν*] *πρῶτοι παρὰ Πελασγῶν μαθόντες* **M** *Ἑλλήνων* in mg. suppl. **M** et ante *παρὰ* in textum inseruit Ald.

IV 23, 4 *τοι* voci *τι* suprascr. nescio quae manus **M** *τοι* Ald.

IV 26, 2 *πατρὸ* in *πατρὶ* correxit **M** *πατρὸς* Ald.

IV 128, 3 *ἂν* codd. plur. *αἰεὶ* **M**[1] Ald., corr. **M**[2].

Porro locos invenies, in quibus omisit **M** aliquam vocem supplevitque eam Aldina indutam specie, qua a ceteris fontibus differt. editionis impressae editores se esse nixos textu illa voce carente ex eo quoque constat, quod forma ab Aldina praebita

'melior' quoad dialectum vel 'rectior' videtur esse iudicanda quam vera lectio ceterorum codicum: III 99, 2 *αὐτῶν* codd. plur., om. **M** *αὐτέων* Ald.; III 12, 1 *μούνῃ* om. **M** *μόνῃ* Ald. cf. etiam III 97, 5, ubi Aldinam quasi puriori dialecto recognoscas studuisse, addit enim solus Mutinensis nescio qua ratione inductus particulam *οὖν* post vocem *μὲν* scribens *ταῦτα μὲν οὖν οὗτοι*, quam lectionem recepit Aldina, 'correxit' tamen in *ταῦτα μὲν ὦν οὗτοι*, ne ab Iade abhorreret, et V 67, 4, ubi loco vocis *ἐώθεσαν* a codd. **Mp** omissae *ἐώθασι* inseruit Aldus. cf. V 89, 2.

Aliquae in Aldina obviae veniunt lectiones 'mixtae', quas eo modo esse ortas constat, ut lectiones in Mutinense exstantes in unum essent confusae cum illis quae in ceteris codicibus leguntur:

III 58, 3 *ἀπικόμενοι ὦν ἄγγελοι* **ABCP** *ἀπικόμενοι ὦν οἱ ἄγγελοι* **TDRSV** *ἀπικόμενοι δὲ οἱ ἄγγελοι* **M** *ἀπικόμενοι δ' ὦν οἱ ἄγγελοι* Ald.; IV 19 *πλὴν τῆς Ὑλαίης* **PDRSV** *τῆς Ὑλαίης* **ABCT** *γῇ τῆς Ὑλαίης* **M** *γῇ πλὴν τῆς Ὑλαίης* Ald.; hoc quoque: III 8, 3 (cf. apparatum) *Ὀρατάλ* **DRSV** *Ὀροτάλ* **C**^{c} *Ὀροτάλτ* **AC**^{ac}**TP** *Ὀροτάλ*τ* **B** *Οὐροτάλ* **M** *Οὐροτάλτ* Ald.

Sunt et alii codices eiusdem familiae, in quibus talis modi confusionis elementa appareant: III 84, 1 *Ὀτάνεω* **MPp** *Ὀτάνεος* cett. *Ὀτάνεως* Ald. planissime autem demonstrari potest origo lectionum mixtarum Aldinarum e duplicibus lectionibus codicis **M** hoc loco: III 156, 1 *ὁρῶντες* **AB** *ὁρέοντες* **CTPp**^{ac}**DRSV** *ὁρέ^{ω}οντες* **M** *ὁρέωντες* **p**^{c} Ald.; similiter invenitur V 68, 1 pro *μετατιθεὶς* 'falsa' correctio *μετα^{τε}-θεὶς* **M** et *μετατεθεὶς* **p** Ald.

Quamquam ex illis satis constat Mutinensem unum fuisse e fundamentis Aldinae potius quam hanc illius, addamus licet exemplum e codice, quem nemo umquam habuit suspectum ex Aldina esse exscriptum: III 80, 3 *ἐ^{μ}νφύεται* **A** *ἐμφύεται* cett. *ἐνεμφύεται* Ald.

Ut de loco agamus, quo in stemmate ponendus est **M**, praeter id quod proximitate codicum **Q** et **b** ponimus eum in illis partibus operis, quae in his continentur, Mutinensem liquet esse unum ex eis, quorum affinitas hic illic mutatur neque aequalis est in omnibus partibus Musarum. qua de mutatione stemmatis cum infra nobis sit disserendum, hic has tantum inter alias positiones (quae ex enumeratione testium recognoscuntur) a nobis observatas esse memoramus:

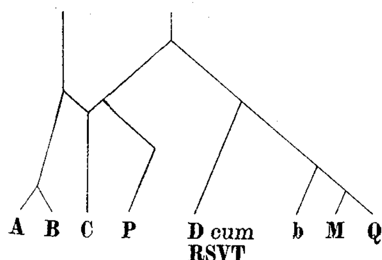

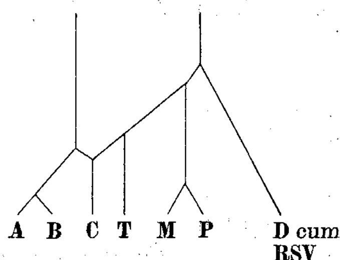

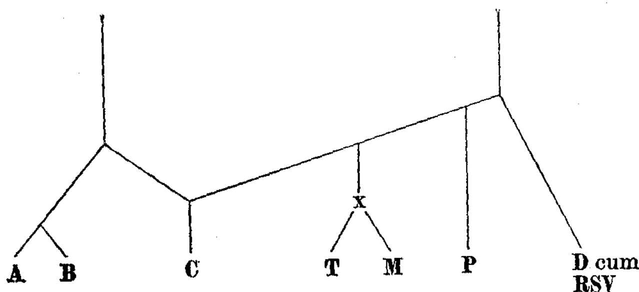

Ad tertiam eam formam stemmatis non modo memorandum est interdum easdem omissiones ex haplographia ortas et in **T**[1] et in **M** inveniri (cf. IV 33, 2–3 et IV 34, 1), sed etiam haec nobis explicanda et addenda sunt: est, ubi **M** correcturam plane ex nihilo invenerit lectionis a scriba libri **x** penitus depravatae et in **T** adhuc lectae; at cum manus secunda codicis **T** ex alio fonte rectum restituisset, nihil habuisse videtur librarius codicis **M** unde textum genuinum traheret (minime igitur eum repetamus licet ex Aldina esse descriptum). exciderunt enim III 134, 4 propter haplographiam homoeoteleuti aliqua verba, quae vices loquentium indicant, adeo ut in **T**[1] verba contrariam mentem patefacientia, quasi ab una eademque persona essent dicta, exhibeantur.

T[1]	*‘. . . ἐπὶ Σκύθας στρατεύεσθαι·*	
om. (suppl. **T**[2])		*καὶ ταῦτα ὀλίγου χρόνου ἔσται*
M	*‘. . . ἐπὶ Σκύθας στρατεύεσθαι.’*	

T[1]		
om. (suppl. **T**[2])	*τελεύμενα.’ λέγει Ἄτοσσα,*	*τάδε ‘ὅρα, νῦν ἐς*
M	*Ἄτοσσα δὲ οὕτω ἔφη.*	

T[1]	
om. (suppl. **T**[2])	*Σκύθας μὲν τὴν πρώτην ἰέναι ἔασον· οὗτοι γάρ, ἐπεὰν σὺ βούλῃ,*
M	

T[1]	
om. (suppl. **T**[2])	*ἔσονταί τοι· σὺ δέ μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύεσθαι.*
M	

T[1]	*ἐπιθυμέω γὰρ . . .’*
om. (suppl. **T**[2])	
M	*‘ἐπιθυμέω γὰρ . . .’*

Cf. IV 22, 3, ubi vocabulo *ἀποκλίνοντι* a scriba codicis **T** in *ἀποκλίνον* depravato librarius **M** vocem prorsus inventam *τετραμμένον* substituit, quae deinde, sicut etiam IV 126 factum est, in Aldi quoque inventa est textu; IV 168, 1, ubi de sententiis *οἰκέουσι δὲ κατὰ τάδε Λίβυες. ἀπ' Αἰγύπτου ἀρξάμενοι πρῶτοι Ἀδυρμαχίδαι Λιβύων κατοίκηνται* scriba cod. **T** voces *ἀπ' Αἰγύπτου* omiserat vel supervacua censuerat, **MP** necnon editio Aldina syntaxin 'adaptaverunt' novam ponentes interpunctionem inter *ἀρξάμενοι* (*ἀρχόμενοι* **MPp**) et *πρῶτοι*.

Inter correctiones denique codicis Mutinensis haec quoque est numeranda, qua lectionem a Dindorfio propositam anteceperat: IV 165, 1 *ἕως* pro *τέως*.

Est etiam, ubi Mutinensis aliquid in 'patre' cum **T** communi corruptum, de cuius correctione desperavit scriba, extemplo omiserit:

III 135, 2 codd. plurimi:	*ἐκέλευε πάντα τὰ ἐκείνου*	*ἔπιπλα λαβόντα*	*ἄγειν*
T	*ἐκέλευε πάντα τὰ ἐκείνου*	*ἐπιλαβόντα*	*ἄγειν*
M	*ἐκέλευε πάντα τὰ ἐκείνου*		*ἄγειν*

Aliqua ea sola de causa omissa esse videntur, quod lectio non constitit in fontibus: II 60, 3 *πλέον* **C²J^ac T** *πλέων* cett. prorsus om. **M** sententiam mutilans; III 14, 7 *τε*, v. l. *δὲ*, om. **M**; cf. III 18; 140, 3; 27, 2; 80, 1; dubiam vocem erasit **M** III 30, 2, falsam litteram IV 192, 1.

Aliquando evenit, ut **M** vocem, quam aliquod vitium subiisse et post correctam vel non unanimitate stirpium traditam esse videmus, e correctura fontis sui reciperet, sed formam correctam in fonte videlicet super versum scriptam falsa transpositione in alium locum insereret: I 179, 3 *μουνόκωλα ἔδειμαν*] *μουνόκολα* (ω supra) *ἔδειμαν* **RT** *μουνώκωλα ἔδειμαν* **C** (v. p. XXVII) *ἔδειμαν μουνόκωλα* **MT**; III 34, 3 *οἴνῳ προσκείμενον* **ABCTP** *προσκεισάμενον* **DRSV** *προσκείμενον οἴνῳ* **M**; III 83, 1 *δὴ τρεῖς αὗται προεκέατο* **ABCT** *δὴ τρεῖς αὗται προσεκέατο* **DRSV** *δὴ τρεῖς αὗται προσκέατο* **p** Ald. *αὗται δὴ προκέατο τρεῖς* **M** *αὗται δὴ προεκέατο τρεῖς* **T** et eius modi alia multa. III 30, 3 vocem *οἱ* a **R** omissam transponunt **pM** Ald. suntque aliquae transpositiones cum **Q** communes, etsi origo iam non exstat: I 31, 4 *ἄριστόν ἐστι τυχεῖν* **MQ** *τυχεῖν ἄριστόν ἐστι* cett.; I 32, 5 *ἔχοντες μετρίως* **MQ** *μετρίως ἔχοντες* cett.

Neque vero omnes mutationes ordinis verborum in codice **M** inventae necessario e correcturis ortae sunt; iam scimus (v. p. XLIV, ubi de papyrorum memoria agimus) aliquam antiquissimam recensionem ordine verborum a textu 'Florentino' et 'Romano' interdum differre, et quamvis stemmata hic pro exemplo allata nihil dum de ratione indicent, qua **M** et 'consanguinei' eius cum memoria obliqua cohaereant quaque rami memoriae ab eis, quos hic delineavimus, alieni sit particeps (de quibus rebus cf. pp. L, LIV s.), tamen haec ultima ad lectiones 'patris' codicum **MTQ** communis recognoscendas spectantia afferamus exempla:

III 119, 6 *ζωόντων* codd. plurimi *ζούντων* **𝔄𝔓M** *ζωώντων* **T**, quod, cum II 36, 2 *ζώωσι* (ου supra) (ex *ζῶσι* (ωου supra) videlicet ortum) adhuc in **M** exstet, optime sic explicabitur (cf. p. XXXIV), et hoc ad 'tertii rami' recensionem orthographicam spectans, quod in solis codicibus **TMQ** vox 'limes' *οὖρος* scribitur I 72, 2, ubi ceteri errorem recensorum vetustissimorum (*ὅρος*) perpetuant, inversa autem ratione *οὐδῶν* **TM** (pro *ὁδῶν*) II 7, 2 (cf. p. X).

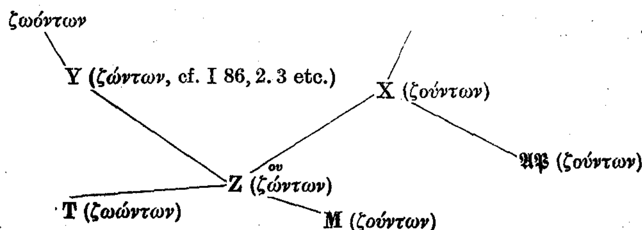

Q perditus praeter folia primam partem Musarum usque ad medium caput I 86 continentia et extremis annis saec. XV confecta (Hemmerdinger 38) quae nunc religata sunt numeris 18–36 signata cum reliquo codice miscellaneo Parisino graeco 1405 chartaceo, quem v. d. Omont saeculo XVI adscripsit. sed plane e partibus variorum codicum constat ille liber, cuius alias partes ab aliis manibus esse conscriptas facile recognoscitur. cumque immo mutilus sit in fine, haud libenter adsentiemus Steinio (xvii), cui illa pars libri primi ex ipsa Aldina visa est transscripta. qua ratione de affinitate memoriae codicis **Q** et textus Aldini nobis videatur esse iudicandum, intelleget lector ex illis quae de codice **M** disseruimus. subscriptum habet *ἰῶτα*, regularius tamen ubi cum accentu circumflexo una apparet quam alias; *ν ἐφελκυστικῷ* paene secundum nostrae aetatis consuetudinem utitur.

T Laurentianus plutei LXX codex sextus membranaceus, quem describunt Stein xi s., Colonna 47, Hemmerdinger 106ss., cf. etiam quod de eo tractat v. d. Alberti, Maia 11, 1959, 315ss. et 12, 1960, 331ss. constat foliis 340 Herodotum unum et integrum continentibus exaratisque, ut docet subscriptio, anno 1318 a Nicolao Triclinio iussu Atheniensis cuiusdam bibliopolae vel litterarum viri periti. memoriam huius codicis, quae minoris ad textum constituendum esse momenti diu iudicabatur, postquam **D** in lucem revenit, Steinianam sequens notitiam in apparatu notavi ideoque lectiones manus posterioris (**t**), quae duo folia illius codicis supplevit (IV 155, 2–163, 2, cf. et Hemmerdinger 108), sparsim modo inter testes enumeravi. codex **T** illustrissimum est exemplum codicum (et insuper ante renascentium aetatem litterarum est scriptus) qui in Musarum parte alia in alio sunt ponendi loco stemmatis. est enim usque ad libri II cap. 132 stirpis Romanae affinis, a II 133 usque ad finem operis Florentinae; nihilo minus eadem fere scholia ubique inveniuntur in margine adscripta quae in codice **A**. haud longe videtur abesse a veritate codicem **T** fuisse unum e fundamentis vel Aldinae editionis vel Vallae

versionis (v. Albertii explicationes et cf. Bolletino del Comitato per la preparazione della edizione nazionale dei classici greci e latini 1959, 65ss.). ν ἐφελκυστικῷ paene ubicumque typographi regulariter utebatur librarius; contra ι subscriptum nusquam usurpat.

Eundem partim quidem fontem ac **T** videtur habere Vaticanus Urbinas gr. 88 saeculi XV ineuntis, cuius affinitas cum stirpe Romana eo ipso loco (II 132) finem habet quo codicis **T**; a libro III usque ad finem eodem loco stemmatis ponendus est Urbinas quo Vaticanus gr. 122 (v. p. XLIII); agit de illis v. d. Alberti Maia 12, 1960, 331–345.

Permultos codices e **T** pendere plane constat, pauciores tamen quam quos enumerat Hemmerdinger 113: Vaticanum gr. 1359, quem anno 1480 a codice **T** descriptum esse censet Colonna 54, cf. Alberti Maia 11, 1959, 315 ss., Hemmerdinger 109; Ambrosianum gr. L 115 sup. (Martini-Bassi 501) saeculi XIV cum **T**, antequam erat correctus, maxime congruentem; Neapolitanum gr. III. B. 1 (anno 1440 exaratum); Venetianos Marcianos 364 (anno 1469 exaratum et cum **T** et Neapolitano gr. III. B. 2 vel Ambrosiano gr. L 115 sup. maxime congruentem) et 366 (saeculi XV) et 365 (anno 1436 exaratum), qui eundem textum praebent quem **T**; Oxoniensem Baroccianum gr. 114, saeculi XV, qui foliis 1–25 librum I continet, codicis **T** fere consimilem; Parisinum gr. 2933 (Gaisfordii d), anno 1474, negligenter exaratum, codici **T** affinem. ad eundem ramum pertinent illi, qui codicis **T** et illorum Ambrosianorum et Neapolitani, quorum mentionem fecimus, sunt consimiles: Ambrosianus gr. A 253 inf. (Martini-Bassi 831), saeculi XV; Neapolitanus gr. III. B. 2 saeculi, ut videtur, XV. cum **Rb** vel **T** (Stein xvii) arte cohaeret Parisinus gr. 1634 anno 1372 exaratus, et cf. quae de Neapolitano III. B. 4 partim e **P** pendente diximus.

D Vaticanus graecus 2369 membranaceus foliorum 272 saeculi XI; descripserunt Colonna (45s.) et Hemmerdinger (122ss.). desunt folia ab initio usque ad I 5, 3 et a I 38 usque ad 73 et 197 ad 205. codicis diu ignoti vel perditi nemo ante tertiam Hudii editionem in apparatibus conficiendis habuit rationem; accuratissime eius lectiones partim iam antea contulerat Weber in Analectis Herodoteis (Philol. suppl. 12); de eius fide atque auctoritate et qua ratione eius memoria ad aliorum spectet agunt idem et Colonna 71ss. (de codice Palatino graeco 176 tractans), cf. etiam Hemmerdinger, CQ 2, 1952, 97ss. intervenerunt inter saecula XII et XVI complures manus correctorum, qui textum ipsum mutaverunt pluribus locis quam quibus lectiones correctas supra versum adiungebant; v. Colonnae notas, Bolletino NS 2, 1953, 13–25. correctores aliqui aut addiderunt aut eraserunt aliqua ν παραγωγικά hic illic scripta sed neque secundum nostras regulas neque eisdem quidem locis quibus **A** usurpata, ut recognosci non possit, qua mente usi remanere sint passi correctores illa ν παραγωγικά quae intacta exstant. simili modo ἰῶτα adscriptum valde irregulariter invenitur et, ut videtur, rarius in extremis vocibus, in verbis rarissime. non desunt elisiones. commata inveniuntur pronominibus anaphoricis subordinative usurpatis postposita (cf. supra

p. XVIII), sed est ubi correctoris, ut videtur, manus alterum comma insuper adiunxerit pronomini antepositum.

Codicis **D** 'fere geminum' iudicat Colonna (51s.) Vaticanum Palatinum gr. 176 saeculi XV medii, cuius lectiones praecipuas contulit idem 70–81; qua ratione cohaereant Palatinus et codicis **D** correcturae accuratius explicat in Bolletino del Comitato NS 2, 1953, 13–24. Palatinum non vidi, sed cf. quae de eo p. XL de Hierosolymitano agens dixi.
Vide etiam quae p. L de excerptis Darmstadtensibus disserui.

J Hierosolymitanus Bibliothecae Patriarchae Graeci ad *Πανάγιον Τάφον* vocatae codex 79 (= 512) chartaceus saec. XV medii. quae hoc codice continentur describit *Ἀ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη* 1, 160s., dicens esse *ἀπαρτισθὲν ἐκ λειψάνων διαφόρων κοδίκων, οἵτινες εἶχον γραφῇ τελευτώσης τῆς ΙΔ' καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς ΙΕ' ἑκατονταετερίδος.* codicis folia 35–66 partes Musarum I 192–II 65 et IX 1–28 continentia magnitudine differunt a ceteris; sunt enim folia 35–58 (I 192–II 65) et 59–66 (IX 1–28) scripta alia manu, ut pro certo haberes alterius codicis reliquias esse (praesertim cum in initio libri II titulum inveniamus [*Εὐτέρπη*], qui deest libro IX), nisi his et illis foliis idem signum (forfex, no. 3666 Briquet) esset impressum. folia aliquot extra ordinem inveniuntur religata, cui rei remederi voluisse videtur manus recentioris aetatis, quae locos operis numeris capitum designat necnon signo *p.* adiungit numeros paginarum editionis Gronovianae 1715. sine ullo dubio volumen religatum est in Patmo, ubi folia anno 1769 scripta in initio et in fine addita sunt et unde Hierosolyma allatus est ante annum 1860.

Signum forficis, cuius supra fecimus mentionem, chartam a Genua indicat duxisse originem (Briquet II 235ss.), ubi inter annos 1440 et 1450 eam esse confectam satis constat; eandem habet originem eiusdemque est aetatis charta plerarumque reliquarum partium libri (Libanii et Demosthenis reliquiae, forfex 3670, et item Aristotelis et Heraclidis Pontici; Demosthenis alia forfex 3754), solorum foliorum 170–177 et 194–239 rhetorica aliqua continentium charta aliunde provenit ('*chapeau*' Venetianus, ut videtur, finis XV vel initii XVI saeculi; libra Venetiana 2578; lilium alicuius generis in Briquetii opere non descripti). quibus omnibus chartis cum teste Briquetio extra Italiam et in partibus orientis solis usi essent librarii, fortasse liber Hierosolymitanus e reliquiis codicum in charta exportata sub Genuensium vel Venetianorum imperio exaratorum est compositus, qui olim repositi erant in bibliotheca Patmiaca quo tempore ea insula a Turcis expugnata et subiugata est (i. e. anno 1454, cf. quae *Ἐλισαβὲτ Ζαχαρίδη* disserit de historia Patmi in tomo primo *Σύμμεικτα* vocato a *Κέντρου Βυζαντινῶν Σπουδῶν* anno 1966 Athenis edito, p. 195).

Herodotea Hierosolymitana ipse contuli et benignitate curatoris usus in Bibliotheca post annum 1967 potui exscribere. abunde habet *ν ἐφελκυστικόν*, caret *ἰῶτα* subscripto.

Quanti Hierosolymitanus ad textum recensendum sit momenti, ex eo

potest recognosci loco quo ponendus est in stemmate codicum manu scriptorum, qui illam quae Romana appellatur stirpem constituunt, de quorum ratione qua cohaereant et relatione optime iudicat Weber in Analectis Herodoteis (Philologus suppl. 12) eis sane libris manu scriptis nixus, qui illo tempore erant noti.

Non esse dubium, quin Romanae stirpis membrum sit **J**, e permultis elucet lectionibus, quarum minimum numerum exemplorum hic adhibebo.

Congruit enim cum omnibus **DRSV** lectione ceterorum memoriae opposita locis his: I 196, 3 *ἀπαγαγέσθαι*, om. *ἐκδοῦναι – θυγατέρα*; 207, 4 *Τομύριδος*; 211, 2 *κλινθέντες δαίνυντο*; 211, 3 *βασιληΐης Τομύριδος*; 212, 2 *ἐπαναπνέειν*; 214, 1 *ὡς ὁ Κῦρος*, etc.

Adumbrat autem Weber (218) stemma codicum Romanae stirpis potiorum hoc modo, qui nunc quoque testimonio Hierosolymitani adiuncto potest sustineri.

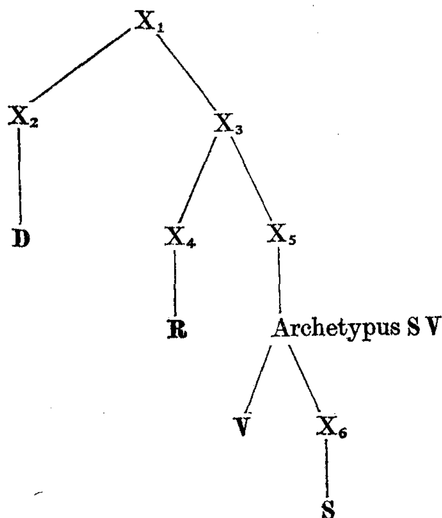

Statim constat codicem **J** ad dextrum pertinere ramum qui e supremo nodo oritur, cum nusquam congruat cum **D** contra **RSV**, saepe vero se cum his codici **D** opponat:

I 196, 2 *αὐτῇ*; 197 *δὲ τοῖσι ἐκφέρουσιν, τοιοῦτον* (item II 5, 1), om. *δέ*, *παρεξελθεῖν οὔ σφιν*; 201 *Μασαγέτας ὑπ' ἑωυτὸν*; 206, 1 *σπεύδεις*; 207, 3 *ἐγὼ γνώμην ἔχω*; 209, 2 *καταλέλειπτο*; 211, 2 *ἐπελεύσαντος*; 213 *τῆς βασιληΐης*; II 6, 3 *μέτρον ἐόν*; 7, 1 *τὴν μεσόγεαν ἐστίν*; I 216, 3 *ἵκετο, ζώουσι* (contra **D**[1]); 216, 4 *γαλακτοπόται* (contra **D**[2]).

Accuratius ut ponatur Hierosolymitanus in stemmate, enumeremus lectiones eius in illis locis quibus discrepant inter se **RSV**:

Inveniuntur enim Hierosolymitani cum **DS** contra **RV** haec: I 206, 2 *διάβαινε ἐς*; 206, 3 *ἐς μέσον σφιν προετίθεε*; cum **DSV** contra **R**: II 3, 1 *Ἡλιοὺ πόλιν, τοῖσι λόγοισι τοῖσιν*; cum **DV** contra **RS**: I 207, 6 *πρὸς δὲ κρατῆρας*; II 6, 1 *μέχρι Σελβωνίδος*; cum **R** contra **SV**: I 196, 3 (deest **D**) *αὐτῇ ἐς ὅτω τό*; 196, 5 (deest **D**) *δῆμον βίον*; cum **DR** contra **SV**: 202, 3 *φωκέων δέρμασι*; 208 *συνέστασαν*; II 4, 1 *δυώδεκα, τοσῶδε*; 8, 1 *νότον*; 8, 2 *τεταμένον*; 10, 1 *ἥλιον*; 17, 1 habet *ἐὸν, οὔρους*; 19, 1 habet *καὶ*; 25, 1 *ἐώθεε*; cum **DRV** contra **S**: I 208 *καὶ εὐποιέειν*; I 214, 5 *νικῶσαν ἐς μάχην*; cum **R** contra **DSV**: II 22, 3 *ὕε ἂν ταῦτα*; 24, 2 *ταύτην οἰκὸς*; cum **RV** contra **DS**: I 210, 2 *ἀμείβεται δὴ ὦν*; 214, 1 *συλλέξας τὴν ἑωυτῆς*; cum **R** contra **DSV**: II 8, 1 *πρὸς μεσαμβρίη τε*; cum **DSV** contra **R**: I 195, 2 *κρίνον*; 207, 1 *τὰ ἐόντα*; 207, 2 habet *αὐτούς*; 207, 3 habet *περὶ*; 207, 5 *ὑποχωρῆσαι*; II 14, 1 habet *ἐς*; 14, 2 *τὸν ἄμητον*; 22, 2 *ἐς τὰ ψυχρότατα ῥέων τῶν*; 26, 2 *ἀπελαυνόμενος*; contra **S**: II 22, 2 *κόσον δῆτα*.

Est igitur suspendendus codex **J** de illo ramo qui de X_1 tendit ad X_4. Exciderunt e codice **D** duo folia capita 196–205 libri I continentia. codicem **J**, cum in his quoque capitibus nullas praebeat lectiones a **RSV** discrepantes, temere est inter X_1 et X_3 ponere; sine ulla tamen difficultate potest demonstrari eum tenuisse re vera in capite, ut sic dicam, codicum **RSV** locum, quem maximi esse momenti constat non e varietate tantum lectionum sed etiam ex ipsis Hierosolymitani lectionibus earumque figura. demonstravit enim Weber in Analectis Herodoteis 172ss. non esse scissione seiunctum ramum **RSV** de codice **D** priusquam se interposuisset manus cuiusdam librarii, qui criticae recensionis modo lectiones illius qui X_3 designatur libri cum aliis exstantibus contulisset et supra versus notavisset. antequam haec ineamus, quae patefacit argumento suo Weber et quae inde possunt concludi, constare liceat memoremus Hierosolymitanum illis locis discrepare a **RSV**, quibus in codice **D** intervenerat corrector, cuius aetatem statuit saeculum XII ad XIV Colonna (46):

I 208 *Τόμυρι* **JD**[c] et stirps Florentina *Τόμυριν* **D**[ac]**RSV**; I 212, 2 *ἐμπιπλάμενοι* **JD**[1] et stirps Florentina *ἐπιπλάμενοι* **R** *ἐμπιμπλάμενοι* **D**[2]; II 59, 1 *δεύτερα δὲ ἐς* **J** *δεύτερα * ἐς* **D** *δεύτερα ἐς* cett.; rebus sic stantibus non potest dubitari litteram in codice **D** deletam fuisse *δ'*, coniecerat autem iam Steinius *δ' ἐς* esse legendum.

Cognatus igitur est Hierosolymitanus cum illa, ut sic dicam, critica recensione, qua scinditur **D** de reliqua sua stirpe. insignis videtur esse et digna ut animum ad eam advertamus lectio codicis **R** *ἐπιπλάμενοι*, quae illa ratione est explicanda ut, postquam corrector aliqui ex *ἐμπιμπλάμενοι* (sicut tradit corrector codicis **D**) litte-

ram *μ* delevisset, obliverit librarius posterior errore inductus alteram *μ* ex eadem voce. sumenda est igitur lectio codicis **R** pro mixtione duarum lectionum *ἐμπιπλάμενοι* et *ἐμπιμπλάμενοι* 'negativae' vel 'deletivae' speciei lectionis mixtae.

Sunt enim mixtae illae lectiones (vel in 'centonis' modum traditae, sicut appellavi eas in grammatica mea 208ss.), quibus nixus constituit Weber perditam manum correctoris. textum, qui adnotationibus suprascriptis correctionem subiit iuxta lectiones stirpis Florentinae, necesse est ante oculos fuisse librariorum 'subarchetypi' **RSV** (nihil interest utrum idem sit ac X_3 an paulo sequatur eum) et e tali textu derivatas esse lectiones, quae ambas lectiones varias anteriores identidem praebent. non est igitur interpretanda, ut uno pro tempore utamur exemplo, lectio *μεγεάθεα* (cuius modi maximum invenis numerum in quibusdam quidem codicibus), nisi assumitur olim exstitisse codicem, in quo voci *μεγέθεα* supraposuisset librarius litteram *α* (*μεγέ[α]θεα*), ut correctior, secundum Iadem dialectum, efficeretur lectio *μεγάθεα*. cogentibus coniecturis Weber speciem illius codicis 'critice' scripti ex innumeris lectionibus mixtis in codicibus **RSV** exstantibus reconstituit. neque tamen ex Weberii argumento potest concludi, utrum in specie codicis tali modo reconstituta sint allatae correctiones a secunda manu an iam una manu in aliquo codice varietas lectionum fuerit exhibita.

Illius speciei codicem, quam Weber ex examine memoriae cogente iudicio delineabat, plane nunc recognoscimus in codice Hierosolymitano. omnino non desunt in illo lectiones cum varietate formarum supra versum annotata; et qui litteras vel ductum et insuper atramentum observat, non potest habere dubium quin annotationes supra versus allatae eadem manu sint scriptae ac ipse textus.

E magno numero earum lectionum liceat eligam eas quae planissime ante oculos ducunt speciem codicis a Weberio recte coniectam eandem re vera fuisse ac codicis Hierosolymitani.

In extrema parte libri I – sunt autem haec capita quae in codice **J** exstant – Weber 176ss. lectiones duplices enumerat has vel e lectionibus mixtis coniectas vel in codice **R** adhuc exstantes: I 202, 1 *μεγεάθεα* **RSV**, et legimus in Hierosolymitano *μεγέ[α]θεα*; 203, 1 *μεγεάθει* **RSV**, hic quoque *μεγά[ε]θεϊ* habet Hierosolymitanus; 211, 2 *ηὖδον* **D** *εὖδον* **S** *ηὖ[εῦ]δον* **R**, item **J**; 214, 4 *ἐδίζητο* **D** *ἐδίζετο* **SV** *ἐδιζή[ε]το* **R**, item **J**; 216, 4 *νόος* Krüger *νόμους* **R** *νόμος* rell.: 'quod **R** praebet nihil aliud esse atque *νόμό[ους]ς* apparet', *νόμος* **J**; cf. etiam: II 55, 1 *Θηβαίων* **BCD** *Θηβεαίων* **V** *Θηβαέων* **S** *Θηβα[ε]ίων* **R**, item **J**; ad eos accedunt alii loci in quibus **J** lectiones stirpium ambarum una praebet neque vero exstat mixtio lectionum in aliis codicibus: I 207, 7 *ἀποδε[ε]ιξις* **J** (-*δειξ*- stirps Romana, -*δεξ*- stirps Florentina); II 22, 2 *ψυχρό[**́]τατα* (*ερ* suprascr.?) **J** (*ψυχρότατα* stirps Flor., *ψυχρότερα* stirps Rom.); II 39, 2 *ἐκβάλλα[ου]σιν* **J** (-*ου*- cett.); et cf. quae ad II 44, 2 adnotavimus. Vide etiam quae infra p. XLIII de Vaticano 122 egi.

Eandem ergo habet speciem Hierosolymitanus ac ille 'subarchetypus **RSV**' quem varietatem lectionum constat notavisse; in stemmate exornato codicem ponimus ut sequitur:

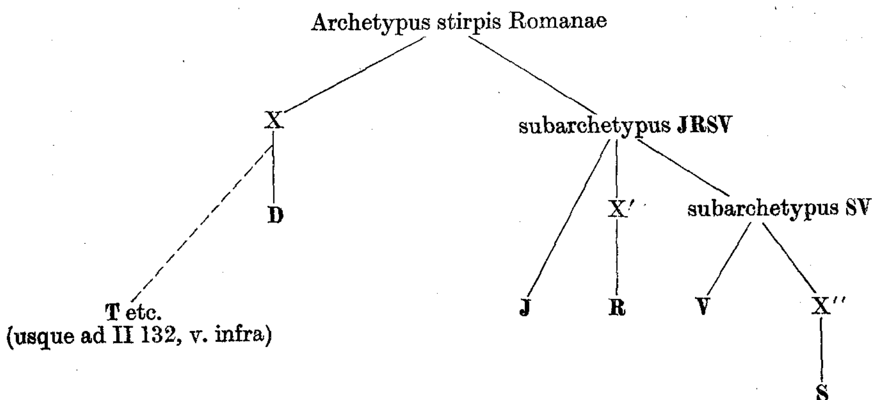

Cf. quae p. XLVI de doctrina grammatica in codice Darmstadtensi tradita dicimus.

Non abhorret hoc stemma ab illis lectionibus, quae adduxerunt v. d. Hemmerdinger ut censeret CQ 2, 1952, 97 (cf. Les manuscrits 124ss.) archetypum **RSV** fuisse 'une copie indirecte de **D**'. potest enim fieri, ut exemplum afferam, ut VI 69, 4 *φήσειέ* a **D**[1] cum **ABCP** praebitum et post a **D**[2] in *φησί* correctum ex archetypo **RSV** vel ex uno e codicibus **R**, **S**, **V** sit illatum potius quam contraria via.

Ad hoc accedit quod chartae codicis Vaticani Palatini gr. 176 (v. p. XXXVI), quem Colonna „codicis **D** fere geminum exstitisse" iudicat, idem vel simillimum signum forficis 'omni ornamento destitutae' est impressum quod Hierosolymitano; caret tamen lectionibus duplicibus.

R Vaticanus graecus 123 duorum voluminum vel foliorum 443, chartaceus miscellaneus; describunt Stein xi, Colonna 475, Hemmerdinger 143ss. Musarum exemplar, quod, ut e signis chartae insertis potest iudicari (Colonna, Hemmerdinger), saeculo XIV est exaratum, incipit fol. 12 et continet usque ad finem voluminis primi (fol. 243) libros quattuor, deinde in altero volumine (fol. 244–437) libro quinto omisso libros VI–VIII et partem libri IX (usque ad cap. 106); finem Historiarum in fine voluminis supplevit manus alia (quam siglo **r** designamus) a Colonna saeculo XV attributa. excusserunt codicem Hude et Colonna, primus autem omnium Stein, in cuius editione **R** solus apparet testis Romanae, ut ex eius nomine deinde vocabatur, stirpis. neque igitur potuit ea aetate fides illius stirpis recte iudicari, dum Paschis 1884 in sua Commentatione critica in Herodotum (Progr. Gymn. Friedr.-Werd. Berolinensis) affinitate codicis **R** cum **S** et **V** innixus auctoritatem stirpis Romanae (codice

D adhuc ignoto) clare praedicaret Kallenberg Herodoti Teubneriani editor; antecesserant autem ei iam Gomperz, Sitzungsber. Kais. Akad. d. Wiss. Wien (phil.-hist. Kl.) 1883, 141ss., 521ss., et Wehrmann, De Herodoti codicis Romani auctoritate disserens Halis 1882. hic illic correctoris manus invenitur (cf. quae de codice **J** disseruimus); *ν παραγωγικῷ* summa constantia ante vocales et illas quoque, quae in initiis sententiarum sunt sitae, utitur, neque tamen si sequens sententia a consonante initium capit. deest *ι* subscriptum; *ι* et *υ* vocales in cacuminibus syllabarum semper diaeresi (*ϊ*, *ϋ*) sunt munitae. relativis eandem habentibus formam ac demonstrativis comma postponitur.

Codicis **R** plane simillimus est, eius tamen menda manifesta correxit, Ambrosianus gr. A 163 inf. (Martini-Bassi 59) saeculi XV (Colonna 55); Londinensis Musei Britannici Harleianus 6312, saeculi XIV, lib. I continet ex **R**, ut mihi videtur, exscriptum, quem e **T** pendere censet Hemmerdinger 121.

S Cantabrigiensis olim Guilelmi Sancroftii archiepiscopi codex in collegio Emmanuelorum conservatus sub numero 30 (vel 1.2.a), chartaceus, foliorum fere trecentorum, quem saeculo XIV attribuit Hude, sed saeculo XV medio posuit Powell, CR 51, 1937, 118s. folio primo in obverso adscripta est notitia Latina indicans librum primo „a Thoma Galeo, sed valde negligenter“ esse collatum, deinde „longe diligentius in usum editionis Wesselingianae ab Antonio Askew, ut tamen non pauca omiserit, quaedam etiam minus recte notaverit, quod in omni fere collatione fit, praesertim in ea, ubi magna variarum lectionum pars ad dialecti rationem vel servatam vel neglectam pertinet“. alia post addiderunt Gaisford, qui denuo contulit, et Hude, qui novissimus; nihilo secus non omnia apud illos congruunt. speciminibus examinatis mihi persuasi nihil iam posse addi quod in alterius utrius editoris adnotatione non invenias. *ἰῶτα* subscriptum negligit codex, *ν* autem *ἐφελκυστικῷ* velut nostrae aetatis typographi satis regulariter utitur. easdem ac **M** codex **S** habet depravationes vocum ad lacunas supplendas inveniendarum (v. infra p. LXIII s.), cf. Hemmerdinger 138ss.

Praecedit Historiis tractatus *Ἡ ἀρχὴ ἐωθότων ἰδιωμάτων τῆς Ἰάδος διαλέκτου* inscriptus, cuius maximam partem inter alias Moschopuli versiones luci edidi infra p. LXVIII ss.; est enim illa omnium versionum Gregorii Corinthii simillima; additur eiusdem auctoris tractatus *περὶ Ἰάδος* articulorum de vocabulis Ionicis tractantium (quae articulos grammaticos sequuntur) pars prior, i. e. §§ 80–154, omissis tamen §§ 102, 107, 111, 112, 118, 119, 125, 127–129, 137–138, 140, 142, 145–150, 153, quorum pars minor non sunt Herodotea, maior autem, quamvis de Herodoteis vocabulis tractent, non insunt collectioni *Λέξεων*.

V Vindobonensis (olim Budensis in Bibliotheca regis Matthiae Corvini) graecus 85 (Graec. hist. prof. 1) in Hungeri Katalog der griechischen Hand-

schriften der Österreichischen Nationalbibliothek, praeter quem descripserunt codicem Colonna 49, Stein xiv, Hemmerdinger 131ss., accuratius tamen Weber in Analectis Herodoteis (Philol. suppl. 12) 137ss.: „*ν* habet *ἐφελκυστικόν*, non regulariter tamen, omnino autem caret *ι* subscripto et etsi codicem non sine elegantia quadam scriptum esse dici potest ..., tamen non minus apparet", ut dixit Weber, „ubique maximum numerum mendorum et corruptelarum exstare hasque depravationes speciem aetatis Byzantinae et imprimis superiorum saeculorum prae se ferre"; chartaceus saeculi XIV, Herodotum integrum et unum continet foliis 474. huc accedit, quod plurimi exitus vocum compendiis sunt notati, quae quia omnes prorsus depravant res orthographicas, nescis quo modo sint plene scribendi; quorum ut afferam unum tantum exemplum, non liquet volueritne librarius pluralis formam tradere *πόλις* an *πόλεις*. (in varietate talium lectionum Hude in apparatu suo uncis includit siglum codicis Vindobonensis [V] ubicumque finem vocis compendio notat librarius.)

Eorum liceat specimina afferam, quorum nulla facta est mentio in editionibus; leguntur enim exempli gratia in foliis 127ᵛ et 128ʳ (II 181 – III 1) haec: *Κυρήνην ἦν τὸ*] *Κυρήνην* ** *τὸ* **D** *Κυρήνην τὸ* rell.; *Κυρίνην* pro *Κυρήνην*, *Λίδω* pro *Λίνδῳ*, *καὶ* post *ἀνθρώπων om.* II 182, 2, *αἶτε ἐν* pro *αἴτεεν* III 1, 1; in foliis 212ᵛ et 213ʳ (V 124 – VI 1): *Ἐκταῖος, πλήστη, ἀπόλυται* V 126, *εἰδὸς* pro *εἰδὼς* VI 1, 2. intervenerunt etiam a saeculo XV aliquae manus correctorum (cf. etiam p. XLV). summo iure editores a Wesselingio primo se abstinebant ne omnes scripturas vitiosas vel post correctas vel adhuc exstantes reciperent in apparatus; facile est ergo intellectu, cur viri docti se invicem mutua accusatione identidem afflixerint codicem **V** non satis accurate excussisse; cf. tertiam Hudii editionem et lectiones, quas collegit Weber in Analectis Herodoteis passim et quae Hude dixit in BPhW 1912, 702ss.

Rebus sic stantibus diu mecum luctabam, an memoriam Vindobonensis in adnotatione critica includerem (cf. Hemmerdinger, Eliminatio codicum Herodoteorum, CQ 2, 1952, 97ss.); si tandem nihilo minus inserendae illius memoriae cepi consilium, id ea feci de causa quod codex **V** unicus est notus e testibus cum Sancroftiano **S** arte cohaerentibus et quod de eo aliqui alii pendent vel ei affines sunt codices (e. g. Palat. gr. 215), et postremo quod fons fuit excerptorum a Demetrio Cantacuzeno Byzantino anno 1474 haud paucis cum vitiis exscriptorum (docet subscriptio librum '*τελεωθῆναι*' Londinii, sed plane coeptus est Pannoniae). quorum excerptorum memoriam (siglo **𝔡** notatam) illic adiunxi, ubi aliquid plenius vel correctius posse afferre ad varietatem lectionum codicis **V** mihi videbatur. notandum tamen est codicem **𝔡** VII 43, 2 e *χίας* (pro *χ'ας*) in **RV** depravato *χιλίας* restituisse.

Vaticanus Palatinus gr. 215 saeculi XV unus illorum est codicum, qui Moschopuli tractatum continent, sed a manu posteriore quam ipsae Musae scriptum et illius quae notas marginales addidit simili; ad eundem ramum memoriae pertinet ac **SV**. Ambrosianus gr. I 23 sup. (Martini-Bassi 456) saeculi XV codicum **SV**, potius autem **V** (cf. quae p. LII de Moschopulo diximus), est simillimus.

Vaticanus gr. 122 saeculi XV, variis exaratus manibus; agit de eo Alberti, Maia 12, 1960, 331–345; ad stirpem Romanam pertinet, praecipuam autem ut videtur similitudinem exhibet codicis **V**. Vaticanus aliquot habet lectiones duplices (adnotationis criticae modo), quarum pars in codice **V** specie lectionum mixtarum conservantur; omnes autem prorsus variae lectiones ab Alberti 340 e Vaticano 122 exscriptae cum Sancroftiano **S** sunt communes (quem nihil curare in stemmatis disputatione placuit Alberti) neque cum **R**, exque ea re illum librarium, cuius manus varietatem introduxerat, quamquam ἐδίζ^ε^ητο I 214, 4 cum **RJ** in Vaticano quoque inveni, alium recentioremque fuisse colligimus quam illum, cui adnotationem grammaticam debemus codicibus **JR** conservatam. demonstravit Alberti 337s. Vaticanum illis locis, quibus in codice **D** correctio allata erat, semper una cum reliqua stirpe Romana memoriae codicis **D** ante correctionem factam congruere, et v. quae supra (p. XXXVIII) de plane contraria relatione diximus codicis Hierosolymitani. Vaticanus 122 praecipuus fuit codicum, quibus nixus Laurentius Valla versionem Latinam (de qua mox vide) conscripsit, ut demonstravit idem Alberti, Bolletino del Comitato NS 7, 1959, 66–84. cf. etiam quae supra p. XXXV de Urbinate gr. 88 diximus.

Aldinae (1502) lectiones non attulimus in adnotatione critica nisi quae vel ignotae sunt ex aliis fontibus vel rationem illustrant, qua libri manu scripti renascentium litterarum temporis cum ipsa illa editione praelis impressa prima cohaereant. iam de codicibus **M** et **Q** agens (supra p. XXXs.) sententiam meam protuli codices quosdam, quorum memoria Aldinae quodam modo similis est, inter huius fontes numerandos esse (vel huius fontibus esse affines) potius quam ex Aldina censendos esse descriptos.

Ut verum dicam, duo tantum inveni codices, quos ex editione impressa principe pendere mihi persuasi: Laurentianum pl. LXX 32 saeculo XV vel XVI (Stein) negligenter exaratum et e compluribus videlicet fontibus conflatum, inter quos non deerat Aldina, et Florentinum Riccardianum 28 (K. II. 8) saeculi XVI, ex Aldina potissime, ut videtur, exscriptum.

Schedarum memoria inter saeculum I et IV est sita; de ea disserui in grammatica mea 212–217 (cf. Jacoby in Realenzyklopädie Suppl. II, 515) praeter eas papyros quae illo tempore adhuc erant ignotae, quae sunt Pap. Palau Rib. 60 et 135, quas publici iuris fecit J. O'Callaghan in Studiis Papyrologicis 8, 1969, 37–42 et 16, 1977, 77–80; Pap. Mediolanensis Univ. cathol. H 75 (S. Daris, Aegyptus 52, 1972, 71s.); Pap. Coloniensis 1202 ed. Kramer – Hübner, Kölner Papyri 1, 1976, 51–53; Pap. Rendel – Harris 40; Pap. Fackelmann 7 Vindobonensis ed. Bannert – Harrauer, WSt 93, 1980, 25–26. ceteras XXI papyros exstantes quarum maxima pars Oxyrrhynchis erat inventa exscripsit A. H. R. E. Paap in libro De Herodoti reliquiis in papyris et membranis Aegyptiis

servatis (Lugduni Batavorum 1948) adnotatione amplissima addita; Paapii numeros denominationibus papyrorum in conspectu siglorum adiunxi. ut breviter repetam, quae loc. cit. de papyrorum positione in memoria nostri dixi (cf. etiam Paap 95–100), imprimis memorandum est papyros non ex una certa e recensionibus exstantibus pependisse (cf. quae de papyris Thucydideis agit Kleinlogel, Geschichte des Thukydidestextes 43ss.), sed cum illae quae superiore aetate sunt scriptae stirpi Florentinae affiniores essent (Pap. Mon., Pap. Ox. 1619, Pap. Mus. Brit., Pap. Ox. 1375), saeculo II coepisse fieri recensionem textus utrique stirpi alienam, sed quodam modo memoriae collaterali affinem (Pap. Zereteli, Pap. Ox. 1092, Pap. Ox. 18, Pap. Ox. 1244, Pap. Ox. 2099, Pap. Soc. Ital. 1170, Pap. Ox. 2095, Pap. Rylands 55, Pap. Ox. 2096). in his papyris saepissime ordo verborum invenitur inversus, qua de re disseruit S. Linnér, De ordine verborum in papyris servato, Eranos 39, 1941, 147s., et cf. Jacoby RE Suppl. II, 515s., et ea quae supra p. XXXIII de testimonio Mutinensis dixi. praecipue notandum est de hac memoria in aliquibus schedis manum correctoris intervenisse (cf. quae I 58–214 ex Oxyrrh. 2096 et II 158, 4 ex Oxyrrh. 1092 adnotavimus). aliquot papyri textum *ν ἐφελκυστικῷ* muniunt (v. supra p. XIII s.). papyri *ν ἐφελκυστικόν* numquam in pausis syntacticis, sed interdum ante consonantes usurpant (Paap 91, Sievekingium sequens). papyri infimae aetatis (id est usque ad saeculum IV) uni vel alteri stirpi rursus sunt affiniores: stirpi Romanae e. g. Pap. Ox. 19, Florentinae Pap. Ox. 695.

Sui generis testis Aegyptiacis harenis ereptus est quod de Aristarchi in Herodotum commentariis superest in Pap. Amherstiano II 12 (= Paap X). lectiones eius, quarum momentum ne quis parvi iudicet, cum memoriam Musarum ab illa, qui in codicibis medii aevi exstat, alienam iam a doctis viris Alexandrinis conservatam esse ostenderent, affero inter grammaticorum testimonia ad I 193–194 et 215. littera *ν ἐφελκυστικῷ* usus est Aristarchus. Aristarchi exemplar, quod umquam exstitisse nullo pacto constat, quasi 'cacumen' memoriae Herodoteae considerat Hemmerdinger 9, 154ss., quo autem iure plane nescio.

Licet nunc transeamus ad excerptorum libros:

𝔄 (Athonita Dionysii monasterii codex 90) et 𝔓 (Parisinus supplementi Graeci 134) exemplaria sunt florilegii ex operibus Herodoti, Plutarchi, Diogenis Laertii saeculo X, ut videtur, conscripti. Parisinorum excerptorum Hude et Legrand in editionibus habuerunt rationem non accuratissime quidem; exscripsit lectiones praecipuas ex Athonita *Λάμπρος* in *Νέῳ Ἑλληνομνήμονι* 2, 1905, 1ss. de codice tractans. ego et Athonitae et

Parisini folia Herodotea continentia excussi et varietatem lectionum maximo esse usui censui ut in adnotatione afferam.

Constat 𝔄 foliis membranaceis 251, quorum 35 prima Herodotea continent excerpta. descripsit *Λάμπρος* in *Καταλόγῳ τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἑλληνικῶν κοδίκων*, vol. I (*Μονὴ Διονυσίου*), 328ss., numero signans 3624. cf. etiam notitiam Colonnae 59s.; memorat codicem Hude vi. haud facile videmur posse assentire Lambro qui codicem existimavit saeculo XIII esse exaratum. non solum nitidissima eius scriptura minuscula 'prisca' neque *ἰῶτα* subscripto neque *ν παραγωγικῷ* carens, in qua etiam comma ponitur post pronomina subordinativa (v. supra p. XVIII), sed hoc quoque quod Parisinus non solum recentiori memoriae (id est stirpi 'Romanae') aliquanto affinior est quam Athonita et desunt in eo aliqua excerpta in Athonita tradita habetque aliquanto plura pro explicatione addita (cf. III 78, 3), haec omnia nihil relinquunt dubii quin antiquiori aetati adscribendus sit Athonita quam Parisinus; hunc si XIII adscribis saeculo, illum adscribere oportet XII, sinon XI, e scripturae testimonio; cf. quae de illis disserui in Helikon 1977, 372ss. utuntur ambo exemplaria florilegii peculiari quadam consuetudine prisca et obsoleta accentuum et spirituum vocibus adiungendorum; ea signa ultimis litteris syllabarum superponunt (v. quae loc. cit. de hac re tractavi); quae consuetudo cum hodierna typographia exprimi nequeat (est enim magna pars accentuum spirituumque consonantibus imposita), in apparatu critico lectiones florilegii notavi sic ut signa secundum nostram consuetudinem essent posita.

𝔓 membranaceus, de quo quae praecipua reor, iam de 𝔄 tractans dixi, constat foliis 278 saeculo XIII exaratis, quorum 32 primis continentur Herodotea. subscriptum *ι*, *παραγωγικὸν ν*, interpunctionem 'subordinativam' eadem ratione usurpat qua Athonita.

𝔡 Parisinus gr. 1731 chartaceus foliorum 200, quae Herodotea continent, a Demetrio Cantacuzeno scriptus. de origine eius v. quae supra (p. XLII) de codice **V** agentes diximus. codicem primus contuli, sed illas tantum in apparatum transtuli lectiones, quae elucidant, quod e varietate lectionum codicis **V** ab aliis editoribus adnotata non satis liquet, vel quae lectionem a **V** uno praebitam confirmant; inveniet ergo lector siglum 𝔡 in elenchis testium parentheticis uncis inclusum.

𝔑 Neapolitanus graecus II. C. 32 (= 100 Pierleoni) chartaceus XIV saeculi ineuntis constat foliis 372 „quibus excerpta insunt multorum auctorum, inter alia foliis 253–257 Herodoteae laciniae permultae continentur, rursus folio 315 excerpta alia insunt ex Historiis petita praemissis verbis *ἐκ τοῦ Ἡροδότου*" (Colonna 61). de codice agit Colonna 148,

et quae sibi praecipuae viderentur lectiones e longioribus excerptis exscripsit. praeterea abbreviationes quoque locorum Herodoteorum inveniuntur. folia inspexi et aliquas a Colonna minoris momenti esse ductas addidi in adnotatione mea. illorum, quae in codice 𝔑 ex Herodoto petita sunt, simillima leguntur etiam in Vaticano Palatino gr. 93 saeculi XIII (cf. Colonna 60s., 65–68), quem non vidi. plurima excerpta in modo sententiarum sunt, qua de causa excerptorem (quem Colonna Andream Lopadiatem fuisse coniecit) 'paroemiographum' nominavi.

𝔋 Heidelbergensis bibliothecae universitatis (olim Palatinus) graecus 129 chartaceus saeculi XV miscellaneus constat foliis 141, e quibus illa quae numeris 1 et 34 signata sunt continent aliqua Herodotea frustula, quae nescio quo pacto cohaereant; pars eorum non est e Musis verbatim laudata, sed argumenta aliquarum narrationum Herodotearum breviter complectitur. ex eis, quae ipsis verbis nostri afferuntur et longiora sunt, varietatem lectionum hic illic attuli. cf. Creuzeri Commentationes ad Herodotum 425.

𝔇 Darmstadtensis Bibliothecae quae Hessische Landes- und Hochschulbibliothek vocatur codex Graecus 2773, miscellaneus, chartaceus foliorum 377; nonnullarum recognoscuntur vestigia manuum, sic ut inter viros doctos non conveniat saeculone XIV an XV sit ponendus. exactissime describunt codicem L. Voltz et W. Crönert in Centralblatt für Bibliothekswesen 14, 1897, 537–563. loci magnae scriptorum multitudinis omnium aetatum generumque per omnia folia codicis sunt dispersi, e quibus si eos qui ex Herodoto afferuntur accuratius inspicies (enumerantur a Voltz – Crönert 563), mox intelleges eos maxima parte non e Musis esse laudatos, sed e grammatici vel grammaticorum aliquorum opere, qui, ut de Ionica dialecto quam optime et lucidissime agant, Herodotum laudant exempli gratia. plurima igitur eorum, quae e codice 𝔇 traxi, inter testimonia grammaticorum attuli.

Constantini Porphyrogenneti nomine attuli lectiones e duobus collectaneis locorum collatas, quorum altera sunt in codice Turonensis bibliothecae municipalis 980 (86 Omont) vel Peiresciano membranaceo saeculi XI. descripsit eum praeter Omont (in Catalogue des manuscrits grecs des Départements) Wescher in Darange, Catalogue des manuscrits de la Bibliothèque de Tours, 428s. continet excerpta e rerum scriptoribus iussu Constantini collecta, inter quae foliis 164–167 et 184–190 inveniuntur LXIII Herodoti sub titulo *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας* (cf. Zosel, De excerptis historicis Constantini Porphyrogenneti iussu confectis quaestiones Herodoteae, Thucydideae, Xenophonteae, diss. Gryphiae 1933). codicis

instar censet haec collectanea esse Hude x. de sermonis consuetudine varietatem memoriae excutiens disseruit Wollenberg, LXIII loci ex Herodoto excerpti qui ex conlectaneis Constantini Augusti Porphyrogenetae *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας* in codice Peiresciano extant, Programma Collegii Regii Francogallici, Berolini 1862. non omnino sine utilitate denuo contuli quae Herodotea sunt. altera sunt excerpta ab Andrea Darmario, qui Baroccianum 200 (v. p. XXVIII) exaravit, e Constantini *περὶ πρέσβεων* (vel *περὶ πρεσβειῶν*) exscripta, quorum tria exstant exemplaria eiusdem librarii manu exarata. Darmarii nomen legitur etiam in colophonio Ambrosiani gr. N 135 (552 Martini-Bassi) miscellanei anno 1574 exarati, cuius extrema folia (381–382) continent V 73 et IX 4; eadem continentur folio primo codicis Escorialensis R. III. 13 (No. 47 Revilla, Catálogo de los códices griegos de la Biblioteca de El Escorial), cuius magna pars ab eodem est exarata; de his codicibus cf. Colonna 64. tertium exemplar eadem continens est fol. 253 codicis Bruxellensis Bibliothecae Regiae 98, 16 (11317–21), quod Graux, Essai sur les origines du fonds grec de l'Escurial 93–97, ab eodem librario recte censuit esse scriptum, de cuius manu excerpta Escorialensia et Ambrosiana emanabant. cum nulla interveniat varietas lectionum inter tria exemplaria, eorum memorias sub Constantini nomine in unam fundens adnotavi.

Amasidis Epistulam (III 40) ad Polycratem missam praeter Stobaeum aliquot librarii saeculorum XIII et XIV nescire me confiteor qua de causa exscripserint; horum excerptorum, ut varietas lectionum docet, non Stobaeus fuit fons, sed codex quidam vel codices quidam Herodotei. sunt illi, ut fere secundum ordinem temporum enumerem eos: 𝔊 Guelferbytanus 4292 (Gudianus gr. 104), membranaceus saeculi XIII (Colonna 61), qui foliis 25 et 26 epistulam Amasidis continet; 𝔒 Vaticanus gr. 1394 ('ex libris Fulvii Orsini') chartaceus saeculi XIV (folio 295^{v}); 𝔚 Vindobonensis philolog. gr. 191 (fol. 62^{v}). etiam inter ea, quae in codice Darmstadtensi (𝔇, v. supra) e nostro excerpta sunt, invenitur epistula Amasidis (fol. 150).

Inveniuntur Herodotea etiam in codicibus his, quos tamen nullius esse momenti iudicavi: Bucharestorum Bibliothecae Academiae codicis 624 (493) pag. 22 (II 76. 92 ex Aldina exscripta); Laurentiani pl. LXXXVI 8 fol. 392 (III 107–109 „e **T** vel e libri **T** simillimo exemplari descripta", Colonna 64); Mutinensis Estensis gr. 42 (II. B. 5) fol. 134 (II 1); Vaticani gr. 2238 (Colonna 62s.) fol. 183 (aliqua frustula de rebus geographicis et originibus nominum e libris VII–VIII petita); Hierosolymitani Patriarch. gr. 98 fol. $16^{r,v}$, 35^{v}, 37^{r}, 54^{v}, 81^{r}, 104^{r}.

Laurentii Vallae versionem Latinam quam qui codicis (scil. perditi) instar haberi vellent fuerant aliqui viri docti, firmissimis argumentis demonstrat Alberti (Bolletino del Comitato NS 7, 1959, 66–84) ab

illo usu codicum **R**, **D**, **T**, Vaticani 122 aliorumque, qui omnes Romae congesti Vallae saeculo XV medio ad editionis Aldinae praeparandae opus incipiendum praesto erant, quibusdam denique coniecturis (cf. I 194, 2) illatis esse conscriptam.

Praeter ultimam Teubnerianam H. R. Dietschii et H. Kallenbergii (^{1}1885, ^{3}1933) has praecipuas memorabo editiones, quas editorum nominibus tantum in adnotatione indicabo:

Manutii Aldi (v. p. XLIII); H. Stephani (adnotationibus necnon *Λέξεσι*, v. p. L, additis), Lutetiae Parisiorum 1570, in cuius exemplaribus quas in marginibus adscripserunt notulas Scaliger, Casaubonus, Diephold, Dobraeus, Hermann, Havet in exemplaribus bibliothecae Universitatis Cantabrigiensis Nn. V. 26, VI. 29, Oo. I. 59, Pp. VI. 26 et bibliothecae Parisinae (cf. p. XXVII s.) inspectas hic illic memorabo; J. Gronovii (cum interpretatione Latina Laurentii Vallae, cf. p. XLVII, necnon notis H. Stephani, Th. Galei ipsiusque Gronovii), Lugduni Batavorum 1715; Taylorii notae manu adscriptae inveniuntur in exemplari in bibliotheca Universitatis Cantabrigiensis sub numero Nn. II. 23 reposito; Th. Gaisfordii, Lipsiae 1824; J. Schweighaeuseri cum adnotationibus Wesselingii et Valckenaerii, additis interpretatione Latina, lexico necnon tractatis grammaticorum quorundam, Londini 1830; H. Steinii editionem in usum scholarum explicationibus Germanice conscriptis additis confectam, Berolini 1857; H. Steinii editionem maiorem, cuius in praefatione conspectum codicum manu scriptorum primum invenies, scholiis et *Λέξεσι* additis, Berolini 1869; C. Hudii Oxoniensem ^{1}1908, ^{3}1927; Ph.-E. Legrandii Budaeanam (interpretatione Francogallica, explicationibus, longissima 'introductione' et indicibus additis), Lutetiae Parisiorum 1932–1954. ceterum B. Hemmerdinger (46–80) cum editionum tum editorum fata optime elucidavit.

Librorum et studiorum in ephemeridibus publici iuris factorum mentionem feci in adnotatione vel in praefatione, ubicumque ad locum Historiarum vel ad rem tractatam pertinent, et indicationes necessarias plene exscripsi, ita ut lector de potissimis studiis fere omnibus ad illas res, quarum nobis interest, vere pertinentibus sibi possit rationem dare. qui libri passim citantur et abbreviationibus tantum indicantur, hi sunt: Colonna (cuius indicationem plenam inveniet lector p. XXIV s.); Paap (p. XLIII); Weber, Analecta Herodotea (p. XXXV); Bredow (p. VIII); denique grammatica mea (p. V) et v. d. Desrousseaux tractatus manu scriptus et ab Hemmerdinger versione renovata et largiore publici iuris factus (p. XXIV). concordantias Herodoteas habes in Powell, A Lexicon

to Herodotus (Cantabrigiis 1938, denuo impressum Hildesheimii 1960). quaestionum Herodotearum variarum omnium statum anno 1913 in Paulii et Wissowae Realenzyklopädie (Suppl. II) plurimis suis propriis adiectis copiose depinxit F. Jacoby, et praeter quae indicibus bibliographicis annuis insunt elenchum studiorum Herodoteorum annis 1937–1960 conscriptorum a L. Bergsonio confectum invenimus in ea quae Lustrum vocatur ephemeride 11, 1966, 71–138. e recentioribus operibus memoranda sunt liber qui Herodotean Inquiries inscribitur a S. Benardete conscriptus (Hagae 1969) argumenta cogitationesque Musarum complectens et collectanea opusculorum praecipuorum de Herodoto tractantium recentiorum a W. Marg sub titulo Herodot, Eine Auswahl aus der neueren Forschung anno 1965 Darmstadti iterum edita, sub quorum fine brevem elenchum studiorum iterum invenies.

Ad obliquam vel secundariam memoriam colligendam imprimis indicibus locorum fere sine ulla lacuna a Steinio ad textum allatis sum nixus; ad illa tantum quae in grammaticorum libris traduntur aliqua mihi erant supplenda. tamen memorare modo locum prodesse censeo nihil, cum non nisi in contextu verba omnia auctoris, qui nostrum laudat, intuearis, fidem atque auctoritatem scripti aestimare possis.

Testimonia in duabus paragraphis sub textu disponuntur: priore enim, quae ex Herodoto realium causa laudantur, id est ut res historicae illustrentur vel geographicae vel quae ad religionem pertinent; secunda autem paragrapho illa, quae ad linguam vel genus scribendi pertinent vel vocabula explicant, inter quae praecipua sunt *Λέξεις Ἡροδότου* compluribus exemplaribus traditae (v. grammaticam meam 218–230 et Lexica Graeca Minora [edd. Latte – Erbse], XII–XIII et 191–230 e Steinii operibus iterum impressa).

Gravis et necessaria res mihi videtur ut illae binae memoriae obliquae bene distinguantur; nisi plena et explicita verba scriptoris Herodotum laudantis leguntur, lector iudicare nequit, utrum omissio aliqua vera sit varietas an omissae sint aliquae res quae e scriptoris mente nihili ad explicationem sunt, vel utrum coniunctiones *δέ, γάρ* etc. omissae sint an transsiliverit eas consilio scriptor vel immo addiderit. rerum scriptor, qui Herodotum laudat, certe ad dialectum fideliter reddendam minus spectat; sunt etiam qui verba nostri Attice prorsus rescribant. in ea re alii editores saepissime multisque locis peccabant et in apparatibus pro 'variis' adnotabant lectiones quae non sunt. ut illa omnia recte iudicari possint, laudata a verbis non verbatim repetitis separanda sunt, quod Stein neglexit. maximam mihi dedi operam, ut quod opus est quam cla-

rissime ante oculos lectorum ducam; itaque illa quae genuina esse iudico verba e Musis laudata eximiis i. e. erectis typis distinguenda curavi.

Quatenus necesse videbatur, locum scriptoris amplum et plenum citamus, ut manifestum fiat, utrum auctor se explicite ad nostrum referat necne.

Memoria obliqua hoc modo praebenda editori non solum lectiones varias genuinas antea reconditas detegere et revelare licet, sed etiam memoria e locis Latine laudatis potest restitui (e. g. cf. quae Blake AJPh 65, 1944, 167ss. ad I 31, 2 restituit e Cic. Tusc. I 47).

Ambitus memoriae obliquae operibus grammaticorum et lexicographorum traditae latior est in nostra editione quam in Steiniana, praesertim cum testimonia nonnulla e codicibus adhuc publici iuris non factis addamus. inter quos imprimis memorandus est Darmstadtensis 𝔇 (v. p. XLVI); commemoratio locorum Herodoteorum in eo passim dispersorum plerumque ad res grammaticas pertinet fitque ad modum generis lexicographici et dialectologici. eo maius est momentum memoriae Darmstadtensis, quod fons eius Vaticano **D** magis affinis esse recognoscitur quam cuiquam Romanae stirpis codici. eius rei duae haud absurdae iudicabuntur causae: aut schola quaedam grammaticorum etiam post saeculum XI (haec enim est aetas Vaticani **D**) viva hoc codice nitebatur aut (quod veri similius mihi videtur) antiquior olim exstitit doctrina grammatica cum uno e Vaticani fontibus conformis, quae in excerptis Darmstadtensibus subsedit. quod si verum est, meliore nunc observamus luce illam inter **JR** et **D** affinitatem: grammatici illius manus, quae in archetypo **JRSV** ad quandam de dialecto doctrinam nuper formandam intervenit (p. XXXIX), eadem vel agnatissima quidem est illi, cuius operis residua adhuc in Darmstadtensi leguntur. optime hoc exemplum monstrat, quanto usui sit obliqua memoria ad rationem stemmatis memoriae directae patefaciendam.

Praeter Darmstadtensem e grammaticis et lexicis Steinio nondum notis adhibui testimonia haec:

1) quae recentissime sunt edita a v. d. Erbse in Untersuchungen zu den attizistischen Lexika.

2) memoriam *Λέξεων Ἡροδότου* quam amplissime e codicibus (v. p. LXVII) excussam et collatam edidi in grammatica mea 218ss.; traduntur illae vel ordine alphabetico vel secundum ordinem locorum seriatim conscriptae. varietas lectionum, quae in lexicis patet, saepe eadem est quae stirpes codicum seiungit. cum *λήμματα* plurima ante Gregorii Corinthii aetatem sint conscripta, immo vero antequam vetustis-

simi libri accentibus spiritibusque essent muniti (qua de re ampliora dixi in grammatica mea 221ss.), potissimum ibi habemus indicium divisionem stirpum in summa antiquitate esse ponendam (sed v. quae de memoria papyrorum diximus p. XLIV). huc accedit quod pars τῶν λημμάτων minus ad interpretationem iuvant quam eandem ipsam varietatem lectionum notant qua stirpes inter se discrepant (cf. I 215, 1, II 28, 5).

3) Manueli Moschopuli περὶ Ἰάδος tractatum ad fidem codicum (qui p. LXVII enumerantur) edidi. cuius tractatus disputatiunculae cum non ad certos aliquos locos pertineant, sed de universo sermone Herodoteo et Homerico agant, eius 48 paragraphos initio Historiarum praemisi potius quam singula ad locos pro exemplo laudatos adnotarem. alia quoque est eius rei causa: est enim ille tractatus aliquot codicibus Herodoteis adiunctus ita ut illorum codicum librarii normas scribendi e regulis Moschopuli ad orthographiam spectantibus peterent. triplici forma vel potius exemplaribus tribus tractatus erat memoriae transmissus, quorum unum quidque in codicibus compluribus exstat. Moschopulum edens operam dedi ut quae inter illa intervenit ratio praelorum typis exprimatur: tres memorias ita superposui, ut, quae primae et secundae sunt communia, ex erectis typis recognoscantur, varicantibus autem litteris ea quae habet et secunda et tertia, e quo apparet verba varicantibus typis erectis impressa in omnibus inveniri exemplaribus. lineis ad libram ductis differentias textuum vel omissiones vel additiones signavi; ubi deest linea, textus inferior a superiore non distinguitur. antiquissimum exemplar et primitus conscriptum, quod non exstat quidem, ex quo autem omnia exstantia derivari possunt, mihi videtur illud fuisse quod varicantibus erectis litteris legi potest, continebatque, ut videtur, commentatiunculas collectaneas ad dialectum fortasse ab ipso Moschopulo conscriptas. quoad stemma memoriae Herodoteae, haec docemur: secundum et tertium exemplar Moschopuli (neque vero primum, quod per se ipsum in collectaneis grammaticis exstat) codicibus Musas integras continentibus additum est; secundum enim, quod fortasse ad usum librariorum Herodotum tradentium aliquantulo auctum et mutatum est, una cum lexico invenitur in Ambrosiano I 23 sup. et C 82 sup. et Neapolitano III. B. 3, tertium autem in Palatino 215 et, quod multo maioris est momenti, in Sancroftiano S. qua ratione codices Herodotei inter se cohaereant, iam ex illis ipsis cognovimus, sed cum differentia memoriae Moschopuli in uno vel alio codice index separationis ramorum sit censenda, hinc plura et accuratiora de stemmate colligere possumus; imprimis docemur Moschopulum ramo SV post archetypum esse additum, cum non idem exemplar tractatus περὶ Ἰάδος subicit Sancroftiano et Ambrosiano

I 23 sup., cuius de affinitate cum SV, sed cum codice V potius, iam supra (p. XLIII) egimus. Neapolitanum III. B. 3, quem p. XXVIII ex Ambrosiano C 82 sup. diximus esse descriptum (cf. etiam varietatem lectionum in Moschopuli §§ 3, 5), cum illo commune habet Moschopuli exemplar secundum. ubi non concurrit Ambrosianus I 23 sup. cum Neapolitano, saepe Ambrosiano C 82 sup. est similis.

4) Illa pars tractatus *περὶ διαλέκτων* a Gregorio Corinthio conscripti, quae de Iade agit, quamvis Steinio credo non ignota fuerit, tamen in eius editione non memoratur. ubicumque in nostra Gregorium laudamus, paragraphorum numeri ad caput *περὶ Ἰάδος* spectant; neque tamen omnia praebemus, sed illa modo, quorum consimilia vel in Moschopulo vel in lexicis leguntur. continet Gregorius (ut antiquiora Moschopuli exemplaria) non Herodotea tantum, sed etiam Homerica; exempla Herodotea in paragraphis continuis e locis Musarum iuxta positis et arte cohaerentibus petita sunt, ita ut si non chrestomathia eum existimes nixum opus suum conscripsisse, *ἐπιτομήν* quidem de dialecto voluisse conficere ad usum discipulorum chrestomathiae auxilio instituendorum. Gregorii paragraphos Moschopulo magis affines velut testimonia secundaria ad Moschopulum praebebimus; ubi autem a Gregorio exemplum e certo quodam Historiarum loco affertur, illo loco Gregorium iterum adnotabimus. cetera Gregoriana omnia et imprimis glossae, quae cum *Λέξεων* notitiis artissime cohaerent (cf. grammaticam meam 221ss.) et per opus passim dispersae sunt, ubique ad locos adnotantur. etiam notandum est Sancroftianum S praeter Moschopulum tractatum Gregorii continere.

Aliquanto minoris ad textum recensendum vel ad stemmata constituenda memoriam secundariam extra grammaticos vel lexica traditam aestimamus; illos quidem dico locos, ubi Herodoti nomen non explicite memoratur. quibus verbis vel additis vel omissis vel transpositis vel mutatis discrepat scriptor a codicibus vel eorum parte, ad varietatem textus constituendam non nitimur nisi memoria codicum; verba rerum scriptoris eadem ratione eisdemque causis inter se distant quibus variae codicum lectiones solent. ea quidem tantum condicione deliberare licet, utrum fons obliquus an codices Historiarum meliorem tradiderint textum.

Huius rei ut afferamus exemplum, Blake (AJPh 65, 1944, 167) e Ciceronis (Tusc. I 47) *veste posita*, quae verba Herodoteo *ὑποδύντες* (I 31, 2) respondent, olim ab aliquibus librariis *ἀποδύντες* esse scriptum hoc pacto recte iudicat, quia permulti sunt loci, quibus *ὑπο-* et *ἀπο-* inter se variant.

Antiquissimis iam temporibus scriptores de rebus gestis, litteris, religionibus, rebus naturalibus, orbe terrarum agentes sua ex Herodoto

hauriebant. illa quamvis non sint genuina Herodotea verba neque nomen nostri nisi raro memoretur a scriptoribus, librariis veteribus non erant ignota, acciditque hic illic, ut illorum scriptorum verba in textum Herodoteum irreperent, e. g. fortasse I 31, 3 (etsi textum mutatum praebere non erat librariorum consilium), cum planiora vel magis explicita legerentur in alio scriptore quam in Herodoto vel cum librarii iure se facere existimarent efficientes ut textus nostri verbis illorum sit similior, praesertim cum ille scriptor doctus maiore laude et opinione frueretur quam Herodotus. notum est exemplum Theophrasti, cui iam antiqui probrum obiecerunt quod quaedam ex Herodoto petivisset. si quo loco in textu codicibus Herodoteis tradito verba leguntur e grammatica vel syntaxi difficillime probanda adque eundem locum se rettulit auctor aliquis e veteribus (cf. II 92, 2–3), locum sanare nobis licet hoc iudicio, textum ex exemplo auctoris posterioris vel fontis ex eo descripti esse mutatum. neque tamen sine maxima severitate maximove rigore tali iudicio est utendum; rarissimis ergo locis id admisimus, singulo vel binis in unoquoque libro, nullam iam aliam sperantes rationem sanandi, ne in suspicionem verborum nostri ex auctoritate veritatis historicae, geographicae, naturalis, religiosae corrigendorum veniamus.

Ita I 147, 2 verba *εἰσὶ δὲ πάντες Ἴωνες, ὅσοι ἀπ' Ἀθηνῶν γεγόνασι καὶ Ἀπατούρια ἄγουσι ἑορτήν· ἄγουσι δὲ* secludenda censuimus minime illa ratione quod quae restant magis consentanea videntur quam quae in codicibus leguntur, sed quod illa unica forma genetivi pluralis in *-ῶν* (nusquam alias inventa in nostro) et vox *ἑορτήν* (quod minime cum editoribus licet in *ὁρτήν* Iade melius aptum mutare) facillime e Plutarcho, qui de Hdt. mal. 19 simillima verba pro explicatione ad Herodotea addidit, vel e simili fonte potuerunt peti vel derivari.

I 32, 9 librarius codicis **V** extremis litteris *ς* vocum *ὡς βασιλεύς* erasis lectionem Stobaei memoriae adaequavit; cur codicum memoria una conservanda sit, in studiis I. L. Seeligmannio dedicatis, Hierosolymis 1983, I 505 ss. explico. iam a prima illas litteras existimo manu esse erasas, cum idem **V** proximo loco (I 32, 6) primitus *ἐπιδεύεται* (cum parte Stobaei codicum congruens) plane habuerat, cuius *υ* ad normam codicum Herodoteorum aliqua manus post delevit.

Nunc de eo agamus, quo loco potissimi excerptores in stemmate ponendi sint. de illis nihil illius modi suspicamur quod de rerum scriptoribus; fuit enim penes excerptorem aliqui genuinus et integer textus Herodoti, qui fortasse e stirpe memoriae nunc iam perdita erat ortus. de singulis igitur collectaneis quaerendum est, habeantne aliquod ad stemma constituendum momentum; si qui excerptor recensionem textus neque sui generis neque alias ignotum patefacit, tamen certam quandam stirpem memoriae suo tempore exstitisse ostendit.

De florilegiis est agendum primis; inter ea est distinguendum, quae proprie Herodotea sunt et de eo uno petuntur, et ea, quae, sicut Stobaei

florilegium, Herodoti locos inter verba multorum aliorum auctorum ad argumenta humana vel philosophica tractanda afferunt.

Plurima docemur ad memoriam nostri e florilegio Athonito – Parisino, de quo supra (p. XLIV s.) egimus.

Hemmerdinger (CQ 2, 1952, 98) excerpta Parisina cum codicibus **CP** artius quam cum codicibus **AB** cohaerere demonstrat, cuius rei tamen explicationem affert libros **CP𝔓** e fonte et a **B** et a **D** simul derivato esse ortos. nos etsi codices **CP** potius codicis **T** quam codicis **D** propinquos esse recognovimus (id est, ubi **T** non libris **AB** affinis est, sed codici **D**), ne minimi aestimemus illam Hemmerdingerii sententiam eum ramum memoriae, ad quem florilegium pertinet, certo quoque loco in stemmate esse ponendum. conferantur haec:

II 35, 3 *χρεών* **CDTM 𝔄𝔓** Stob. *χρεόν* cett.; III 119, 4 *βασιλεὺς ἐκ πάντων ἑνὸς τὴν ψυχήν, αἱρέομαι* **M 𝔄** *βασιλεὺς ἑνὸς τὴν ψυχήν, αἱρέομαι ἐκ πάντων* **ABDSTV 𝔓** *βασιλεὺς ἑνὸς ψυχήν, αἱρέομαι ἐκ πάντων* **CPp** *βασιλεὺς ἑνὸς τὴν ψυχήν, αἱρέομεν ἐκ πάντων* **R**; III 119, 6 (v. p. XXXIII) *ζωόντων* codd. plur. *ζωώντων* **T** *ζούντων* **M 𝔄𝔓**; III 119, 7 *ὃν* **M 𝔄𝔓** *τὸν* cett.; III 139, 2 *τις τοιήδε* codd. plur. *τοιήδε* **𝔄** *τοιάδε* **𝔓** *τοιήδε τις* **M** Ald.; III 140, 3 (cf. p. XXXIII) *ὦν* codd. plur. *οὖν* **𝔄𝔓** om. **M**; III 148, 1 *ἀνεκέλευεν* **CTM 𝔄𝔓** *ἂν ἐκέλευε* cett.; *αὐτῶν* om. **M 𝔄𝔓**; III 151, 2 *ἂν* om. **TMp 𝔓** hab. **𝔄** rell. vocem, quae aliis codicum stirpibus alio loco scripta est, omnino omiserunt **M** et florilegium: IV 166, 2 *μιν Δαρεῖος* **ABT** *Δαρεῖός μιν* **PDRSV** *μιν* om. **𝔄𝔓M**; florilegium solum illam omisit IV 161, 4: *ἐπὶ παντὶ γὰρ* codd. plur. *γὰρ ἐπὶ παντὶ* **M** *γὰρ* om. **𝔄𝔓**. cf. III 14, 10; 22, 4, IV 2, 3. 4.

Ex his exemplis, quae codicem **M** (in aliquibus partibus Musarum etiam **T** huc pertinet) cum **𝔄𝔓** vel etiam cum **CP**^{1} cohaerere ostendunt (quod Hemmerdingerii opinioni non est nimis alienum), inter libros, de quibus pendet illorum codicum fons, unum fuisse colligimus, qui ex eadem stirpe ortus erat, e qua fons excerptorum florilegii. quod delineatione describamus sic:

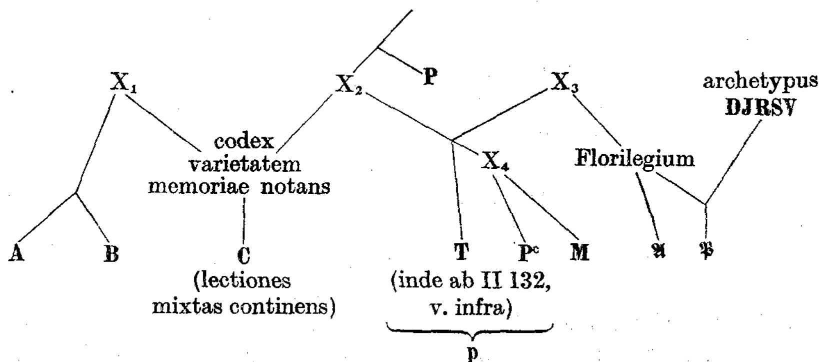

Notandum est etiam ἐπεθύμησε quod **TM** cum Suida commune habent (pro ἐπεθύμεε) III 127, 1, cum Eustathio IV 184, 3, cum Aristotele IV 192, 1.

Iam his temporibus scimus effectum stirpium memoriae perditarum in libris adhuc exstantibus a lateribus, ut ita dicam, mutatis atque formatis perpetuari, sicut speciem codicum **P**^{c}**pM**(**T**) a X_2 una cum X_3 esse determinatam videmus. huius simillimum delineavit stemma de memoria Thucydidis agens Kleinlogel, Geschichte des Thukydidestextes im Mittelalter, Berolini 1965, 188:

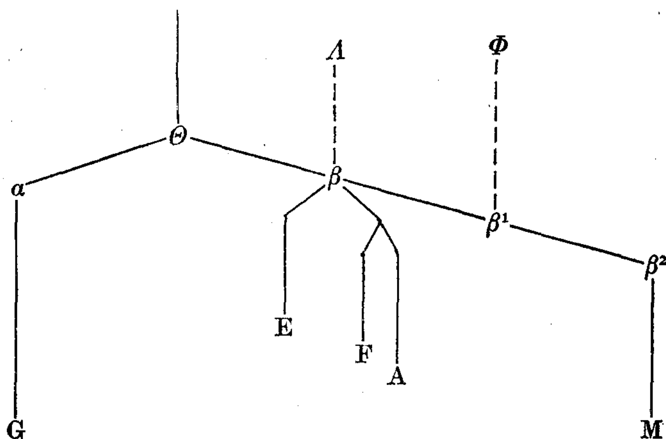

Interdum florilegium memoriam sibi propriam et ceteris stirpibus alienam tradere clarissime patet:

III 119, 4 ἀπεκρίνατο 𝔄𝔓 ὑπεκρίνατο **ABCM** ὑπεκρίνετο rell.; III 78, 3 συνεσπίπτουσι et συνεπιπίπτουσι olim exstitisse ex his colligitur: συνεσπίπτουσι **MPDT** συνεσπίπτουσιν **AB** (quorum ν ἐφελκυστικόν ante consonantem positum e συνε^{ν}σπίπτουσι conicio ortum ad συνεμπίπτουσι a codice **S** praebitum fortasse spectante) συνεπιπίπτουσι 𝔓, e quo συνεπίπτουσι absurdum ex haplographia ortum est in codicibus **CRV**, denique συνεπεισπίπτουσι 𝔄 (quod e notatione varietatis συν-^{εσ}επιπίπτουσι censeo natum).

Multo minoris quam florilegia ad stemma constituendum aestimanda sunt Constantini Porphyrogenneti excerpta (de quibus v. supra p. XLVI s.), quippe quae non nisi iam satis noti memoriae rami partem capiunt. Zosel in dissertatione supra (p. XLVI) laudata haec delineavit (17):

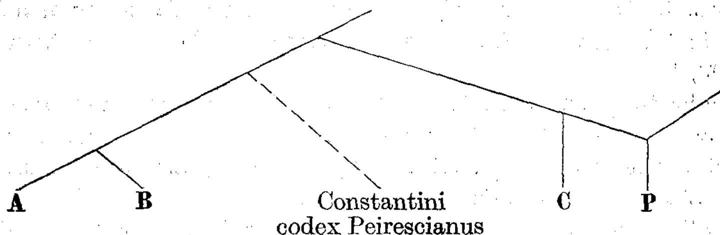

tamen propterea, quia non satis diligenter excussae erant lectiones et insuper Peiresciani tantum neque excerptorum Darmarianorum (p. XLVII), denique quia nimis de veris falsisque formis Ionicis vel rectis corruptisque lectionibus cogitabat cum Zosel tum Wollenberg (v. p. XLVII), nescio an ex adnotatione nostra critica possit hoc stemma sustentari, praesertim cum nullam viderim causam, cur Constantinus altissimo loco sit ponendus, quasi archetypo stirpis Florentinae esset proximus.

De Amasidis epistula (p. XLVII) hoc modo dicendum est, codices 𝔊𝔇𝔚, qui hoc unum tantum frustum e Musis praebent, una cohaerentes non eandem praebere memoriam quam miscellaneum 𝔇, in quo multa alia praeter Amasidis epistulam leguntur ex Historiis petita. huius de positione in stemmate cum iam supra (p. XLVI) egerimus, restat – quod facile est factu – ut illi ramo eos apponamus, qui ad codicem **P** (neque vero ad correctores eius) conducit.

Quamvis de Stobaei excerptorum necesse sit ut me abstineam quin quidquam de affinitate eorum ad hunc vel illum dicam memoriae ramum (quod non potest fieri nisi denuo examinetur ipsius Stobaei memoria et quibus e fontibus petita sint excerpta ad singula subiecta pertinentia; ideo hic illic varietatem lectionum Stobaei adieci in apparatu critico), unam quidem certam rem ex his quaestionibus docemur: neque stirpem Romanam neque ullum eius fontium ad textum genuinorum collectaneorum (inter quae neque 𝔇 neque 𝔑 sunt numerandi) primum formandum fuisse participem. iam antiquitus igitur videtur opus collectaneorum conscribendorum esse inceptum.

De stemmate vix ultro quidquam certius dici potest, cuius mentionem iam non in superioribus fecimus. una res certe constat: codices **AB** ex una parte, **DJRSV** ex altera, nusquam Historiarum e communi ramo stemmatis pendere, unde cur Florentina (**AB**) a Romana (**DJRSV**) divi-

datur stirps inter omnia patet, etiamque fontes utriusque stirpis nullo pacto ad unam communem originem, quam 'archetypum' nominare conveniat, esse deducendos (v. grammaticam meam 207); hodiernis temporibus iam de aliis scriptoribus Graecis constat textum 'vulgatum' numquam esse confectum (cf. quae Kleinlogel, Geschichte des Thukydidestextes in Mittelalter 43, 46 de memoria Thucydidis disseruit), ita ut dubitari possit cuiusquam umquam fuisse scriptoris pedestris profani vulgatam.

Ipsi archetypi stirpium, quos eo pacto 'sub'archetypos iam non nominabimus, minime prodierunt quisque e singulo textu antiquiore, ita ut iam antiquissimis temporibus duas illas plane species textus recensi exstitisse pro certo habeamus. firmis enim amplissimisque credo me demonstravisse argumentis in grammatica mea (197ss.) bina vel terna exemplaria olim exstitisse vetustissima, quorum unum quidque secundum certam quandam rationem recensendi erat confectum, et ita factum esse, ut quae nunc ut stirpes memoriae recognoscuntur non certa ratione recensendi inter se differrent, quasi altera stirps semper *νῆας* traderet, altera *νέας* constanter vel altera *πόλεις* (acc.), altera *πόλιας* vel similia. contrarium est: distribuuntur lectiones, ut eodem continuemus exemplo, *πόλιας* et *πόλεις* secundum stirpes quidem, sed sunt quaedam partes operis, in quibus *πόλιας* Florentinae stirpis proprium et *πόλεις* Romanae, suntque aliae, in quibus distributio contraria invenitur; itemque in multis aliis formis non uniformiter transmissis, de quibus omnibus quam accuratissime poteram egi in grammatica mea.

Nulla alia explicatio talium rerum mihi accipienda esse videtur quam archetypos recensiones, quae illis rebus ad dialectum spectantibus inter se differebant, secundum divisionem Musarum et voluminum, e quibus describebantur, iuxta posteritati tradidisse. haec amabo conspicias:

Accusativus pluralis substantivi *νηῦς* legitur

in libris I–VII	plus quam 90 locis	*νέας*	consensu omnium (excepto loco VI 46, 2, ubi ex assimilatione *ναῦς τε ναυπηγεύμενοι* scribunt codd.)
VIII 1	quater in enumeratione navium	*νέας*	consensu omnium
VIII 1, 2–76, 2	plus quam 30 locis	*νῆας*	in stirpe Romana (excepto loco VIII 14, 1, quem suspectum habemus)
VIII 79–85	sex locis	*νέας*	consensu omnium
VIII 94, 3		*ναῦς*	in codicibus omnibus (de quo v. infra p. LXII)
VIII 107, 1–fin.	(octies) iterum	*νῆας*	in stirpe Romana
in libro IX	fere decies	*νέας*	consensu omnium

Huius status rerum rationem non satis habere videbis Aly (RhM 64, 1909, 598) dicentem de illa „Eigentümlichkeit des VIII. Buches, in der Deklination von νηῦς das η festzuhalten": „Νῆες ist die attische Form ... Ich halte es für möglich, dass der Herausgeber der Romanusklasse bei der Bearbeitung von Buch VIII einer ähnlichen Lehre (scil. η in hoc paradigmate libri VIII genuine Atticam fuisse) gefolgt und so zu seinem Paradigma von νηῦς gekommen ist", non solum ea de causa, quod accusativi forma νῆας minime est Attica, sed praesertim, cum has compares in libro VIII inventas lectiones verbi 'navigare':

ab initio libri VIII usque ad 74, 2	plus quam 20 locis	πλώειν	stirps Romana, πλέειν stirps Florentina
inter VIII 79 et 108	quinque locis	πλέειν	codd. omnes
VIII 109–fin.	octo locis	πλώειν	stirps Romana, πλέειν stirps Florentina

Has quoque: accusativus pluralis substantivi πόλις, qui in libro VII in stirpe Florentina ante vocales vel in pausa πόλις, aliter πόλιας scribitur (v. grammaticam meam 83), in libro VIII sic traditur:

VIII 32, 2; 34, 1; 57, 2 (ante vocales), 68 β 2 (ante consonantem)	πόλις	in stirpe Florentina, πόλιας in stirpe Romana
VIII 108, 3	πόλιας	in omnibus

Denique has: substantivum θωῦμα et vocabula ab eo derivata in libro VIII inter cap. 8 et 65 quater in stirpe Romana litteris ωυ scripta leguntur, VIII 74, 2 et 135, 1 autem θωμα- in omnibus.

Cum ad ambas stirpes spectent illae 'mutationes' memoriae inque eosdem locos ubique incidant, non potest quin conclusionem effugiamus codices nostros in diversis partibus libri VIII (i. e. VIII 1—fere 75 vel 76, VIII 76–107 vel 108, denique inde ad finem) non eandem memoriam esse secutos neque ex eadem recensione textus pendere.

Cum in media parte libri VIII, quod ad formas supra memoratas pertinet, codicum memoria, quamvis ab illa quae in priore et in ultima parte recognoscitur plane differat, eadem sit in omnibus libris manu scriptis, duas tantum partes libri VIII olim separatim traditas esse censemus, quae vel in initio vel in fine partis mediae terminantur; ea media pars singulari sua specie in omnibus recensionibus eadem erat; cur tamen anto ab aliis partibus Historiarum differat, in sequentibus exponemus.

Non inauditum est talis modi 'incisiones' gigni in memoria auctoris antiqui et e rebus orthographicis vel grammaticis posse recognosci; in Thucydidis memoria statuit 'incisionem' VI 92, 5 Kleinlogel, passim, ita ut ex eo loco ad finem operis „an dem Einfluss einer vom Archetypus der Haupthandschriften unabhängigen Quelle kein Zweifel bestehen kann", eamque rem inter alia ex orthographia corroborat (cf. quae de „Unstetigkeitsstelle" Thuc. VII 5, 1, ubi unus e codicibus „sich in seinem Wesen sprunghaft ändert" agit 29s.).

Herodoti textum a Thucydidis hoc distinguit, in nostri memoria non unam solam detegi posse incisionem, sed permultas: differentia par-

tium libri VIII, quam supra varietate lectionum nixi delineavimus, unum modo exemplum est multarum simillimarum: eadem ratione inter se distant singuli libri necnon partes librorum II, III, IV, VII, IX, de quibus v. grammaticam meam 198–204.

Recognitum ergo est unam quamquam dispositionem memoriae suum 'locum' habere in Musis, recognoscitur etiam quae species fuerit recensionis unius cuiusque voluminis, e quo archetypus utriusque stirpis erat descriptus.

Non contingit nobis ut exponamus quot omnino fuerint species recensionum et quales, quoniam divisiones dispositionum non in omnibus rebus grammaticis congruunt et sine dubio posteriore aetate disturbabantur; neque enim praecise eadem sunt quoad varietatem *Ξέρξην* : *Ξέρξεα* et sim., *βορέης* : *βορέην*, declinationem substantivi *νηῦς*, verbi *χρῆσθαι*, participii *ἐοικώς* et aliorum eiusdem generis, de quibus omnibus in grammatica mea in paragrapho „Gruppierte Einheitlichkeit der Lesartenverteilung" (193ss.) inscripta quam accuratissime illo tempore potui egi et unum quemque librum ab alio dispositionibus memoriae ad illas formas grammaticas pertinentis firmis et claris indicibus distinxi et separavi, immo vero itidem interdum priorem partem libri a posteriore.

Cum, quod sermonis Herodotei proprium est, variatio sit vel formarum (condicionibus certis quibusdam subiecta) vel orthographiae (libera), si quae nasci potuissent recensiones deliberemus, has facile gigni posse intellegamus (symbolis *α* et *β* formas [vel litteras] inter se variantes designamus):

(A) recensionem, quae tum *α* tum *β* variatione genuina intacta admittit;

(B) recensionem, quae uniformitati studens *α* tantum verum iudicat et *β* eicit;

(C) recensionem, quae e contrario iudicio *β* modo conservat.

Facile intellegitur ex his recensionibus novem genera dispositionum memoriae gigni posse:

I. recensio A in stirpe Florentina, B in Romana,

II. recensio A in stirpe Florentina, C in Romana,

et septem aliae consequentes, quarum tres tantum (A–A, B–B, C–C) consensum codicum efficiunt.

Quae ut exemplo penitus examinato (v. grammaticam meam 82s.) illustrem, memoriam accusativi pluralis vocabuli *πόλις* exhibeamus, cuius duae formae sunt *πόλιας* et *πόλ(ε)ις*. inveniuntur hae varietates

lectionum: *πόλιας* in stirpe Florentina, *πόλ(ε)ις* in Romana; *πόλ(ε)ις* Fl., *πόλιας* Rom.; *πόλιας* cons. codd.; *πόλ(ε)ις* cons. codd. aliae esse nequeunt, sed cum *πόλιας* et *πόλις* certis vocum conserendarum regulis inter se variare cognitum sit, illas quattuor e novem oppositionibus recensionum iam memoratis colligimus, si illam, quae *πόλ(ε)ις* pro recta forma habet, 'B' vocamus, illam, quae respuit, 'C':

1) A Fl. : B Rom. (*πόλιας* : *πόλεις* et *πόλεις* cons. codd. gignit) invenitur in libro VII, medio excepto.

2) A Fl. : C Rom. (*πόλεις* : *πόλιας* et *πόλεις* cons. codd.) in libro II.

3) B in utraque stirpe (*πόλ(ε)ις* cons. codd.) lib. IX.

4) B Fl. : C Rom. (*πόλ(ε)ις* : *πόλιας*) in libri IV parte priore, libro V, libri VIII parte priore.

5) C in utraque stirpe (*πόλιας* cons. codd.) in libro I, libri IV parte posteriore, libri VI parte priore.

6) C Fl. : B Rom. (*πόλιας* : *πόλ(ε)ις*) in libri VI parte posteriore.

Illarum dispositionum, quae gigni possunt, numerus triplicandus est, si papyrorum testimonia adduntur: tam mutilata tamen est schedarum memoria, ut plurimis Herodotei sermonis variationibus ex illis testimonia afferre nequeamus.

De tribus tamen variationibus papyrorum testimonia habemus:

1. Variat apud nostrum *θῶμα* etc. cum *θωῦμα*; sit recensio, cui *θῶμα* placebat, B, quae respuit, C. e. g. in libro V stirps Florentina e recensione B pendet, Romana ex A, item in libri VIII parte posteriore, quod illis locis, quibus consentiunt codices, consensum in *-ω-* gignit, quam rem iam supra (p. LVIII memoravimus; in priore parte libri VII omnes libri e B pendent. in libro I, ubi neutra stirps e recensione uniformitati studente pendere, sed librarius codicis **B** postea *θῶμα* (sicut in libro II) praetulisse videtur, habemus testimonium papyri Ox. 2095 *ἀπεθώμαζε* I 11, 3 (cum **AC**, idem est locus, quo discrepat papyrus a codicibus forma *Κανδαύλην*, de qua mox vide), quod illam vel e recensione A vel e B pendere docet.

2. Legimus modo *ἱρός*, *ἱρεύς* modo *ἱερός*, *ἱερεύς* (v. grammaticam meam 21); recensionem A olim exstitisse e stirpe Florentina (vel **A**) in libris VI–IX docemur et ex omnibus codicibus in II 28–90; in primo libro schedarum recensio a codicum differt: habet papyrus *ἱερόν* I 99, 1, ubi codices omnes *ἱρόν* praebent.

3. Quod ad variationem grammaticam generis *Ξέρξην* : *Ξέρξεα* pertinet, iam in grammatica mea 72s. demonstravi recensiones (quarum species nunc A, B, C vocamus) vario modo per varias partes Historiarum ad

stirpes distribui. ostenderat Paap 91 formas in -εα in papyris non exstare; sed papyrorum testimonia cum condicionibus grammaticis, quibus illa variatio subiecta est, plane congruunt, praesertim cum illis locis, quibus papyri Oxyrrh. 1619, 2095, 2096 -ην contra codices habent, illud -ην regulis conveniat (I 11, 2; 11, 4; 211, 2, III 34, 5); ibi igitur papyri, quarum mentionem fecimus, e recensione A potissime pendent, codices autem e voluminibus magis uniformitati (-εα) studentibus.

Ex illis exemplis iterum stirpium constitutionem recensionibus papyrorum successisse cognovimus.

Una tamen denique res constat: si 'incisio' nata est memoriae inter binas eiusdem libri partes, incisiones ex omnibus variationibus grammaticis recognitae ad eundem semper locum spectant. qua e re collegimus (v. grammaticam meam 201ss.) volumina olim in tomorum formas esse mutata ac velut recocta tali modo, ut unus quisque tomorum volumina complura secundum unam certam recensionem conscripta contineret, tomum autem non semper 'Musae' integrae fuisse aequalem. tomos illos, videlicet perditos, inter se, quod ad recensionem spectat, differentes, in unum coegerunt librarii illi, qui codices archetypos stirpium ex illis descripserunt; variat igitur ubique specie recensionis utraque stirps.

Haec cum maximi mihi videantur momenti ad transmissionem nostri examinandam, etsi plurima ultro exquirenda sunt, illas 'partitiones' operis, quas pro certo credidi habere cognitas, ut investigaturos adiuvem, in dispositione textus designavi. inveniet igitur lector librum II in tomum, ut ita dicam, priorem et posteriorem divisum, item libros III, VIII, IX in binos tomos, IV et VII in ternos. quod eo facilius potuit fieri, quod argumenta librorum optime eadem ratione disponi solent qua dividuntur 'tomi' e dispositionibus lectionum reconstituti; divisiones argumentorum et tomorum se confirmant invicem et haec illam corroborat. tomos antiqua aetate ita e voluminibus esse constitutos coniecimus, ut unus quisque de certis aliquibus rebus gestis vel de certa quadam gente vel terra ageret. non absurdum videtur illas 'argumentorum inscriptiones', quae in aliquot codicibus partibus operis locis aptis textui adscriptae sunt (editorum aliorum tamen usum sequens eas in hac editione praetermisi), e voluminibus vel tomis antiquis oriri. 'librorum' divisio posterior erat neque inter stirpes aequalis est neque codicum cum lexicis est communis (v. grammaticam meam 203).

Hoc quoque conieceramus, aliqua volumina suam propriam ducere originem ex editione quadam prisca Athenis separatim confecta; qua re praecipue effici potuit, ut eae partes librorum VII et VIII, quae de rebus gestis Atheniensium gravissimis agunt (fere VII 120–185 et VIII 90–

100), omnium memoria voces Attico modo formatas exhibeant, quarum similes nusquam alias in Historiis reperiuntur: nom. sg. *ναῦς*, acc. pl. *ναῦς*, gen. sg. *νεώς* (semel vel bis etiam aliis locis in codicibus 'Romanis' legitur), nom. pl. et acc. pl. *πόλεις* non distinctos, substantivum *τέρας* quod sine *τ* flectitur mixto modo *τέρεα, τέρεος*, cum alias *τέρατος, τέρατα* legantur; item verbum *πλέειν* consensu omnium ita scribatur, cum alias in libro VIII in stirpe Romana *πλώειν* legatur (v. supra p. LVIII).

Haec omnia fortasse nimis longa e grammatica nostra repetivimus (ubi multo plura et subtiliora tractantur) ea una de causa, quod de eo quod 'praehistoriam' possumus appellare stemmatis quam firmissimis argumentis neque editionem vulgatam neque archetypum unicum umquam exstitisse verumque stemma memoriae Historiarum ad unum et integrum opus coactarum a compluribus archetypis capere initium demonstrare voluimus.

Tamen si quaeras utrum archetypus Florentinus an Romanus superiore aetate sit creatus, minimam indicationem de altiore vetustate Florentini habeas in corruptelis e notis numericis ortis (v. grammaticam meam 20); eas enim depravationes, quae stirpis Romanae propriae sunt, e notatione inferioris aetatis nasci constat ($\chi' = 1000$ VII 43, 2, IIII = 4 *errore pro* IIIII = 5 putatum IX 57, 2), cum illae quae vel in omnibus codicibus vel in una stirpe Florentina recognoscuntur e sola prisca notatione alphabetica explicari possint ($\Delta = 4$ ut $\delta' = 10$ lectum IX 57, 2, item $H = 7$ ut II = 2 VIII 131, 3, numerus '1', ut videtur, littera A notatus post *ἄνδρα* ex haplographia omissus in stirpe Florentina IV 62, 3); et cf. II 145, 4.

Etsi cacumina stemmatis iam cognovimus, tamen delineandi stemmatis deest facultas; varios enim aliquot libri manu scripti recentiores sibi ad describendum proponebant codices ('*Vorlagen*'), ita ut in aliis partibus operis ad alium ramum memoriae pertineant, et si earum rerum (v. quod supra p. XXXIV, p. XXXVII, p. LIV de quibusdam codicibus egimus et p. XL de Hemmerdingerii opinione disseruimus) habenda esset ratio, nobis satis magnus numerus stemmatum esset delineandus.

Aliam igitur inivi viam. quorum testium enumeratio fiet ad unius cuiusque paginae textum, illorum sigla non quasi catenam continuam specie **ABCPDJRTMSV** imprimenda curavi, sed certis locis spatiis vel minoribus vel maioribus interiectis sigla secundum maiorem vel minorem affinitatem codicum ita disposui, ut quanto maius est inter quaedam sigla spatium, tanto plures, ut dicunt, nodi stemmatis percurrendi sint, ut ab hoc codice veniatur ad illum. ut una e frequentissimis figuris elenchi testium exemplo utar, huius fere speciei stemmati

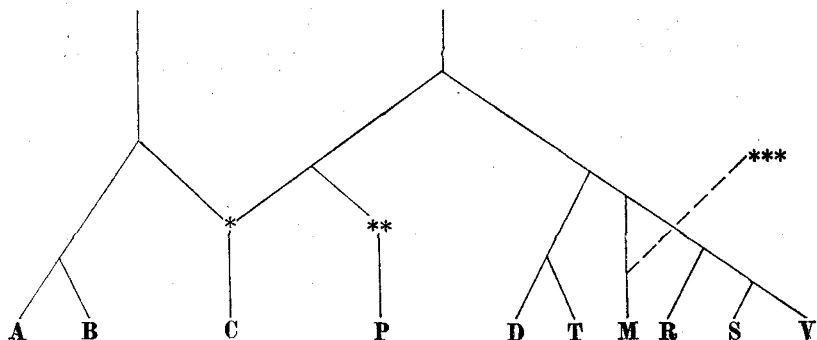

haec series siglorum convenit: **AB C P DTR M SV.**

Tali modo in una quaque parte Historiarum relationes codicum ante oculos lectoris ducuntur, ut melius sibi possit formare iudicium de varietate lectionum et de cuiusque lectionis auctoritate.

Quod ut melius etiam fieri possit, in adnotatione critica exornanda talem rationem variarum lectionum conserendarum praetuli, qualis mihi optime ubique visa est explicare, quo modo meo iudicio natae sint lectiones et unde; variabit igitur ordo siglorum, et – ut exemplum afferam – praeter quod **CTM** iuxta scribamus, modo **C** ante **TM** ponimus modo **TM** ante **C**:

Adnotatio (III 107, 1) *κτῶνται*] *κτέονται* **Pp** *κτέωνται* **CTM** indicat, quod facillime est intellectu, *κτέωνται* non potuisse nasci antequam *κτέονται* scriptum inveniretur:

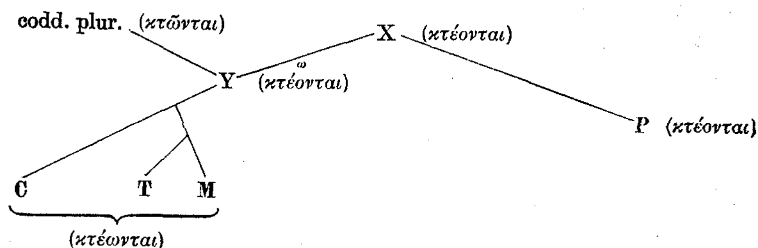

Ordine, quo nobis (cum Weberio, Anal. Hdt. 203) varietatem memoriae III 53, 7 exhibere placuit (*καταινέσαντος*] *καταιέσαντος* **V** *καταρέσαντος* **S**), prohibere lectorem in animo habebamus, quominus *καταρέσαντες* genuinam lectionem variam esse censeat dubitetve an ita sit scribendum; nihil enim fuit illud *ρ* codicis **S** nisi periclitatio scribae, ut mutata una sola littera monstri a **V** negligentia, qua litte-

ram ν omisit, creati probabiliorem lectionem induceret; ea enim est eius consuetudo, ut dixit Weber (202): „Codex S saepius, ut lacunas in textu coortas quantum posset oblineret, nova verba Herodotea insolenter finxit ... etiam permultis ... locis eadem audacia lectiones genuinas immutavit et deperdidit."

Si lectioni codicis **C** *μουνώκωλα* I 179, 3 quod in **R** legitur *μουνόκολα* (ω supra lin.) anteponimus, significare volumus – ne quis erret et librarium codicis **C** litteram *ο* vocis *μουνόκωλα* in *ω* mutavisse censeat – illam absurdam codicis **C** lectionem e correctura false apposita (eiusdem generis quod in **R** adhuc exstat, v. p. XXXIX) esse ortam.

Itidem varietatem lectionum I 89, 3 sic exponimus: *κάθισον*] *κάτισον* **D**^{ac}**V**^{c} *θάρισον* **V**^{ac} *θάρρησον* **S** me a Webero (Anal. Hdt. 198) dissentire significans, qui *θάρρησον* glossema in textum intrusum consideravit, quasi voce *θάρρησον* aliquis voluisset *κάθισον* interpretari – et praeterea qua de causa scriba codicis **V** orthographiam tanta depravaverit stultitia? ego malim iudicare *θάρισον* ex *κάτισον* (θ supra lin.) ortum (male collocata littera *θ*) et *θάρρησον* ex illo a quodam librario 'correctum' esse:

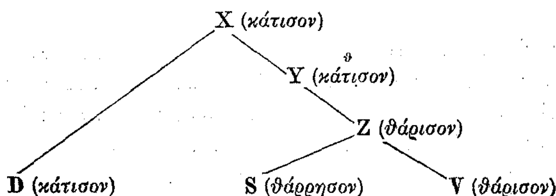

e quibus inter archetypum **DJRSV** (X) et **SV** alium nodum (Y) ante **Z** intervenire docemur. cf. etiam IV 109 init.

Cf. etiam quae supra p. XXXIII de ratione diximus, qua corruptiones codicis **M** e mendis, quas in **T** invenimus, explicandae sunt.

Alia etiam in apparatum criticum introduximus, ut melius iudicari possit, quanti momenti ad cursum gradusque memoriae recognoscendos aliqua sit lectio. praecipue, ne nimia gravitas attribueretur ad quaedam verba in aliis codicibus praebita aliis omissa, saepissime nota 'haplogr.' adiuncta illud ex homoeoteleuto gigni admonere voluimus et similem vocem, quae omissionis causa erat, plene exscribimus.

Nonnumquam in apparatu explicationem proponam, quo iudicio usus quae in textu scribenda sint constituerim; idque rarissime fit illis locis – ubi alii solent editores – quibus editor emendationem sibi proponendam vel recipiendam censet, sed multo saepius, ubi memoriam adversus aliena textus mutandi proposita defendere studui ideoque mihi comprobato et exposito iudicavi esse opus, quemadmodum verba in libris manu scriptis tradita intelligi vel possint vel debeant, ut propter sensus perspicuitatem quaelibet coniectura aliave emendatio iam sit supervacua; fietque id cum ut probatiora legantur in Herodoto nostro tum ut ex hac quoque parte bona firmaque fundamenta ponamus rationis edendi nostrae, qua

erga memoriam debitam fidelitatem quam maxime servare nos voluisse iam pridem profitebamur.

Gratiam reddo hic libente animo sociis instituti Berolinensis studiorum antiquitatis persequendorum praecipueque benevolentiae illustris viri nunc bene emeriti Iohannis Irmscher operi meo semper faventis et v. d. Günthero Christiano Hansen, sine cuius cum devotissima tum infatiganda attentione et in manuscripto meo ad impressionem praeparando assiduitate haec editio tam emendata quam evenisse spero non potuisset esse confecta. gratias ago optimas sodalibus instituti Parisini, quod Institut de Recherche et d'Histoire des Textes dicitur, quorum beneficio imagines omnium codicum manu scriptorum quos mihi opus esse censui semper mihi praesto erant, et adiutrici et custodi bibliothecae instituti nostratis, Esther Rosenthal, cuius perpetuae fidaeque attentionis gratia illarum multitudinem reliquamque silvam rerum Herodotearum semper habebam optime collectam et ordinatam. huius voluminis partem maiorem conscribebam auxilio adiutus Eduardi Gutentag, cuius assiduitas ingeniumque ad has res dedicatum quasi propriae essent laborem meum singulariter et iucundissime levabant; necnon v. d. Nimrod Barri princeps mihi auxilium suum optimum praebuit ad codices diligentissime comparandos et nonnullos accuratissime excutiendos.

His temporibus cum nummi Musis secus faveant, iusta habenda est gratia illi Leo Polak Foundation Amstelodamensi, cuius opibus, quae aliquot iam annos per Universitatem Hebraicam praestabantur mihi, idoneorum frui poteram adiutorum auxilio praecipue ad collationes lectionum faciendas; inter illos ne praetermittantur nomina Sarae Münster-Meron, Leae Sawicki, Sarae Schlosser, Marcelli Erdal, Alfredi Paludis.

Omnibus eis, qui mihi in tanto opere his tam gravibus et mirabilibus gentis nostrae fatis temporibusque suscipiendo et persequendo aderant, maximas ago gratias.

Scribebam Hierosolymis
mense Iulio a. MCMLXXVII
aliquantulis a. MCMLXXXV additis H. R.

SIGLA

A Laurentianus plut. LXX 3
B Romanus Angelicus gr. F. August. 83, unde interciderunt folia aliquot
b folia cod. **B** alia manu suppleta et adiuncta
C Laurentianus Conv. Suppr. gr. 207, unde interciderunt folia aliquot
c folia alia manu suppleta et adiuncta
D Vaticanus gr. 2369
J Hierosolymitanus Patriarch. gr. 79
M Mutinensis Estensis 221 (= II. H. 6)
P Parisinus gr. 1633
p Parisinus gr. 1635
Q Parisinus gr. 1405
R Vaticanus gr. 123
S Cantabrigiensis Sancroftianus coll. Emmanuelis gr. 30
T Laurentianus plut. LXX 6
t folia alia manu suppleta et adiuncta
V Vindobonensis philol. gr. 85 (= 72)

PAPYRI

(quarum maxima pars in Paapii libro (v. p. XLIII) sunt exscriptae)
Pap. Coloniensis 1202
Pap. Durae Europi (Paap XVII)
Pap. Fackelmann 7 (WSt 93, 1980, 25–28)
Pap. Mediolanensis Univ. Cath. H. 75 (Aegyptus 72, 1972, 71s.)
Pap. Monacensis APF 1, 471 (Paap VII)
Pap. Musei Britannici 103 (Milne) (Paap XIV)
Pap. Musei Britannici 104 (Milne) (Paap XV)
Pap. Oxyrrhynchi 18 (Paap V)
Pap. Oxyrrhynchi 19 (Paap IV)
Pap. Oxyrrhynchi 695 (Paap XVI)
Pap. Oxyrrhynchi 1092 (Paap XII)
Pap. Oxyrrhynchi 1244 (Paap VI)
Pap. Oxyrrhynchi 1375 (Paap XVIII)
Pap. Oxyrrhynchi 1619 (Paap XIII)
Pap. Oxyrrhynchi 2095 (Paap I)
Pap. Oxyrrhynchi 2096 (Paap II)
Pap. Oxyrrhynchi 2097 (Paap III)
Pap. Oxyrrhynchi 2098 (Paap XIX)
Pap. Oxyrrhynchi 2099 (Paap XX)
Pap. Palau Rib. 135 (Stud. Papyrol. 8, 1969, 37–42)
Pap. Rendel Harris 1936, 40 (Paap XXI)
Pap. Rylands I 55 (Paap XI)
Pap. Soc. Ital. X 1170 (Paap IX)
Pap. Zereteli (Pap. Ross.-Georg. I 15) (Paap VIII)
[*Π*] papyrus non exstat

LIBRI EXCERPTA CONTINENTES

𝔄 Florilegii Athonitae cod. Athon. Dion. 90 (= 3629)
𝔇 Darmstadtensis misc. gr. 2773
𝔊 Guelferbytanus 4292 (= Gudianus gr. 104)

𝔋 Heidelbergensis Palatinus gr. 129
𝔑 Neapolitanus gr. II. C. 32
𝔒 Vaticanus gr. 1394
𝔓 Florilegii Athonitae cod. Parisinus suppl. gr. 134
𝔭 Parisinus gr. 1731
𝔚 Vindobonensis philol. gr. 191

Constantini Porphyrog. *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας* cod. Peirescianus Turonensis et *περὶ πρέσβεων* quae a Darmario exscripta sunt in codd. Ambrosiano N 135, Bruxellensi 98, Escorialensi R. III. 13

CODICES *ΛΕΞΕΙΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ* CONTINENTES

seriatim conscriptas:

C Parisini Coislin. 345 fol. 165–167
D Parisini Coislin. 324 fol. 65–67
O Oxoniensis Bodl. 18378 (= E. D. Clarke 16) fol. 67–72
P Parisini gr. 1630 fol. 247–249

ordine alphabetico conscriptas:
codices Herodotei:

C fol. 310 (*λήμματα* usque ad litteram δ continens)
c Ambrosianus gr. 456 (I 23 sup.) (in init.)
d Ambrosiani gr. 186 (C 82 sup.) fol. 5–8
n Neapolitani gr. III. B. 3 fol. 1–2
r Parisini gr. 2933 fol. 206–207

alii:

a Ambrosiani gr. 1077 (C. S. I. 2) fol. 49–50
b Ambrosiani gr. 667 (Q 13 sup.) fol. 316–319
e Cantabrigiensis coll. Trinit. gr. 820 fol. 128–130
l Laurentiani plut. LIX 44 fol. 223
m Monacensis gr. 529 fol. 110–112
o Oxoniensis Bodl. Misc. 104 (= Auct. T. 4.5) p. 339–352
q Parisini suppl. gr. 70 (excerpta continentis) fol. 158^r, 193^v
t Taurinensis gr. 271 fol. 107
u Ambrosiani gr. 184 (G 69 sup.) fol. 200–201
v Vaticani gr. 895 fol. 280–281
w Vaticani Urbin. gr. 151 fol. 348–351
x Vaticani Barberin. gr. 88 (385) fol. 17–19

CODICES MOSCHOPVLI

codices Herodotei:

S Cantabrigiensis Sancroftiani coll. Emmanuelis gr. 30 fol. 1–2
y Vaticani Pal. gr. 215 fol. 1–3
et qui *Λέξεις* quoque continent c, d, n

alii:

f Bononiensis Univ. 2638 fol. 27–34
s Vaticanus gr. 292 e Schaeferi appendice ad Gregor. Cor. pp. 683–700
z Vindobonensis phil. gr. 127 fol. 60–61
et qui *Λέξεις* quoque continet *w*

fz Τοῦ κυρίου Μανουὴλ τοῦ Μοσχοπούλου περὶ τῆς Ἰάδος διαλέκτου, ἧ
cdnw
sSy Περὶ Ἰάδος, ἧ οὗτος

fz χρῆται καὶ ὁ Ὅμηρος
cdnw
sSy ὁ Ἡρόδοτος χρῆται, ἔστι δὲ ἱστορικός

fz Ἰὰς διάλεκτος λέγεται ἡ τῶν Ἰώνων ἤγουν Ἀσιανῶν μετοίκων Πελο-
cdnw τῶν

fz ποννήσου.
cdnw , καθ' ἣν συνεγράψατο ὁ Ὅμηρος.

fz 1 Αὕτη τὰ εἰς $\overline{\text{ας}}$ λήγοντα ὀνόματα εἰς $\overline{\text{ης}}$ τρέπει, ἐὰν μὴ
cdnw Ἡ Ἰὰς
sSy

1 Greg. Cor. de dial. Ion. 1 τὰς εἰς $\overline{\text{ας}}$ ληγούσας εὐθείας τὰς ὑπὲρ δύο συλλαβὰς (τὰς ὑπὲρ δύο συλλαβὰς deest Ioh. Gramm.) εἰς $\overline{\text{ης}}$ ἐκφέρουσιν οἱ Ἴωνες· Ἑρμείας Ἑρμείης, Σωσίας Σωσίης. Ἡρόδοτος· 'ὁ δὲ Ἀρχίης καὶ Λυκώπης μοῦνοι συμπεσόντες' (III 55, 1)

V. praef. LI sq. || Τοῦ Μοσχοπούλου κυρίου Μανουὴλ z | περὶ — ἱστορικός] Ἡ ἀρχὴ ἐωθότων ἰδιωμάτων τῆς Ἰάδος διαλέκτου S Ἑτέρα ὑπόθεσις εἰς τὴν Ἰάδα, ἧ κέχρηται Ὅμηρος s | καὶ ὁ om. z || Ἰὰς — Πελοποννήσου hic omissa in fine sub obelo suppl. w | ἤγουν τῶν Ἀσιανῶν ἤγουν μετοίκων z || 1 ante hunc paragr. ἔτι δὲ καὶ ταῦτα· τὰ εἰς $\overline{\text{ναι}}$ ἀπαρέμφατα ἀπὸ τῶν εἰς ῶ πλὴν τοῦ περισπομένου πρὸ τοῦ τέλους συλλαμβάνει τὴν $\overline{\text{με}}$ συλλαβήν· τιθέναι τιθέμ⟨εν⟩αι, στῆναι στήμ⟨εν⟩αι καὶ ὑποδιαιροῦσι· κέκληνται κεκλήαται, βέβληνται βεβλήαται, ἧνται ἥαται καὶ πᾶν ῥῆμα εὐκτικὸν τρίτου προσώπου παραλήγοντος τοῦ ε̄ κατὰ μετάθεσιν τοῦ ῡ εἰς ᾱ προφέρονται, οἷον λέγοιντο λεγοίατο, ὁδεύοιντο ὁδευοίατο habet s | ἡ Ἰὰς — Σωσίης in fine post Ἰὰς — Πελοποννήσου iterat w | τρέπει ἐπὶ γενικῆς s | ἐὰν] εἰ y | Ἑρμείας] οἷον y | Σωσείης s

fz	ὦσι Δώρια· Ἑρμείας Ἑρμείης, Σωσίας Σωσίης.
cdnw	
sSy	

fz	2 Τὰ εἰς ης λήγοντα, ὧν ἡ γενικὴ εἰς ου περατοῦται, παρ' αὐτοῖς
cdnw	
sSy	*Πᾶν* *λῆγον, οὗ*

fz	εἰς εω λήγει· Πέρσης Πέρσεω, Ξέρξης Ξέρξεω, Πηληϊάδης
cdnw	
sSy	

fz	Πηληϊάδεω.
cdnw	
sSy	

fz	3 *Τὰ* εἰς ης ἀρσενικ*ά*, ὧν ἡ γενικὴ εἰς ους λήγει, διὰ τοῦ εος
cdnw	*Τῶν* *-ῶν,* ——
sSy	*Τὰ* *-ά,*

fz	*κλίνουσιν,* οἷον Δημοσθένης Δημοσθένεος, *ἀμαθὴς ἀμαθέα,*
cdnw	*προσφέρει,*
sSy	*-εται,* *ἀμαθὴς ἀμαθέα,*

fz	τὴν δὲ αἰτιατικὴν εἰς εα ποιοῦσι· Δημοσθένεα, ἀπαθέα.
cdnw	*-εῖ*
sSy	*ἀμαθέα.*

2 Greg. 6 *τὰς εἰς ου ληγούσας γενικὰς τὰς ἀπὸ τῶν εἰς ας καὶ εἰς ης εὐθειῶν γινομένας διὰ τοῦ εω προφέρουσιν. ἀπὸ τῶν εἰς ας μέν, οἷον Ἡρόδοτος· 'τρίτῳ δὲ ἀπ' Ἀρχίεω γεγονότι'* (III 55, 2), *καὶ Ὅμηρος. . . . ἀπὸ δὲ τῶν εἰς ης· 'Ἀτρείδεω δαΐφρονος', 'Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος', Πέρσεω, Ξέρξεω*

2 *περατοῦται* om. *zs* | *αὐτοῖς*] *Ἴωσιν s*y | *εω*] *ῶ* n | *λήγει – Πηληϊάδεω*] *λήγοι, οἷον Ἀτρείδεω* S || **3** *ἀρσενικά* om. y | *προσφέρουσιν w* *προφέρει* c *προφέρεται s*y | *οἷον* om. *s*S | *Δημοσθένης* om. y | *εἰς εα*] *τῶν ἔᾱ* n *τῶν εα* cd | *ποιεῖ* om. cdnS | *ποιεῖ – ἀμαθέα*] *ποιεῖ, οἷον Δημοσθένεα* y | *εὐπάθεα* n

fz 4 Τὰς εἰς ους ληγούσας γενικὰς τὰς ἀπὸ τῶν εἰς ης ἐχόντων οὐδέτε-
cdn*w*
Sy

fz ρον εἰς ες διὰ τοῦ εος προφέρουσιν· εὐσεβὲς εὐσεβέος.
cdn*w*
Sy *εὐθειῶν διαιρεῖ·* *εὐσεβοῦς*

fz 5 Τὰς εἰς ευς *ληγούσας* εὐθείας *ἐπὶ γενικῆς* διὰ τοῦ
cdn*w* *γενικὰς τῶν* *ληγουσῶν* *-ιῶν*
*s*Sy *Ἡ* *-ῖα*

fz ηος ἐκφέρουσιν· *Ἀχιλλεὺς Ἀχιλλῆος,* βασιλῆος·
cdn*w*
*s*Sy *-εται ἐπὶ γενικῆς·* *βασιλεύς,*

fz *ἐν Ἡροδότῳ δὲ ʽβασιλέοςʼ διὰ τοῦ ο μι-*
cdn*w* *οἱ δὲ νεώτεροι καὶ διὰ τοῦ εος ὡς Ἡρό-*
*s*Sy *Ἀχιλεὺς Ἀχιλῆος, ἱερεὺς ἱερῆος.*

fz *κροῦ κατὰ τοὺς νέους Ἴωνας.*
cdn*w* *δοτος.*
*s*Sy

4 Greg. 11 *τὰς εἰς ους ληγούσας γενικὰς τὰς ἀπὸ τῆς εἰς ης εὐθείας τῶν ἀρσενικῶν ὀνομάτων καὶ θηλυκῶν διὰ τοῦ εος προφέρουσιν· εὐτυχέος, ἀμαθέος. καὶ τὰς ἄλλας πτώσεις οὐ συνῃρημένας, ἀλλ᾽ ἐντελεῖς ἐκφέρουσιν, εὐτυχέϊ, Πολυκράτεϊ, Δημοσθένεϊ, εὐτυχέα, Πολυκράτεα, Δημοσθένεα λέγοντες. ὡσαύτως τὰς εἰς ους ληγούσας γενικὰς τὰς ἀπὸ τῶν εἰς ος καὶ εἰς ες οὐδετέρων διὰ τοῦ εος προφέρουσι καὶ πάσας πτώσεις τῶν τοιούτων ἐντελεῖς προάγουσιν, οἷον ʽτείχεος ἐντόςʼ, ʽἀσθενέος σώματοςʼ καὶ πάλιν· ʽἝκτορα δ᾽ ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεύςʼ* || 5 ibid. 20 *τὰς εἰς ος γενικὰς τὰς ἀπὸ τῶν εἰς ευς εὐθειῶν γινομένας διὰ τοῦ ηος προφέρουσι βασιλῆος λέγοντες καὶ Πηλῆος*

4 *γενικὰς — εὐθειῶν*] *ὧν ἡ γενικὴ ἀπὸ τῶν εἰς ες εὐθειῶν οὐδέτερα γίνονται* y | *οὐδέτερα f* | *προσφέρουσιν w* | *εὐσεβὲς*] *οἷον* y | *εὐσεβὲς εὐσεβέος*] *εὐσεβέος εὐσεβές* cdn || 5 *τὰς — ἐκφέρουσιν*] item ac *fz* scr. *w* *πᾶσαν εὐθεῖαν εἰς ευς λήγουσαν s* *πᾶσ⟨α⟩ εὐθ⟨εῖα⟩ εἰς ευς λή⟨γουσα⟩* y | *ἐκφέρει s* | *Ἀχιλλεὺς* om. *f* | *Ἀχιλῆος* Sy | *βασιλεὺς — ἱερῆος*] *οἷον Ὀδυσσῆος* y | *ἱερεὺς ἱερῆος* om. *s* | *οἱ — Ἡρόδοτος*] eadem ac *fz* habet *w* om. *s*

fz	6 Τῶν εἰς ος οὐδετέρων τὰς γενικὰς εἰς εος ποιοῦσι·
cdnw	-εῖ·
sSy	*Τὰ* … *οὐδέτερα* … *-οῦσι· πλῆθος*

fz	πλήθεος, τείχεος.
cdnw	
sSy	

fz	7 Τὰς … εἰς εις … *τῶν*
cdn	*ἀπὸ τῆς εἰς ευς εὐθείας τῶν ἑνικῶν* … *γινομένας εὐθείας*
sSyw	

fz	πληθυντικῶν *τὰς ἀπὸ τῶν εἰς ευς ἑνικῶν γινομένας* εἰς ηες διαι-
cdn	*-ὰς*
sSyw	*ἀπὸ τῶν εἰς ευς ἑνικῶν γινομένας*

fz	ροῦσι· βασιλῆες· καὶ βασιλέες *παρὰ τοῖς νεωτέροις.*
cdn	*-εῖ·*
sSyw	*-οῦσι· οἷον*

fz	8 Τὰς εἰς αι πληθυντικὰς διαιρεῖ … ἐπὶ γενικῆς
cdnw	*τῷ ε*
sSy	… *τῶν*

6 Greg. 11 (v. ad 4) || 7 ibid. 40 *οὗτοι πολλαχῶς ἐκφέρουσι τὰς εἰς εις ληγούσας εὐθείας τῶν πληθυντικῶν. εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν εἰς ευς εὐθειῶν κλίνονται, διὰ τοῦ ηες γράφουσι· βασιλῆες, ἱππῆες, διότι καὶ τὴν ἑνικὴν* (om. codd. duo) *γενικὴν οὕτω προφέρουσιν. εἰ δὲ ἀπὸ τῶν εἰς ης ἢ εἰς υς, διὰ τοῦ εες, οἷον ἀληθής, καὶ ἡ εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν παρ' ἡμῖν ἀληθεῖς καὶ Ἰωνικῶς ἀληθέες, καὶ πάλιν πολὺς πολέος καὶ ἡ εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν πολεῖς καὶ τὸ Ἰωνικὸν πολέες, οἷον ʽπολέες δέ μιν ἠρήσαντο φορέειν', καὶ ʽὀξέες ἧλοι'* . . . || 8 ibid. 4 *τὰς εἰς ων ληγούσας γενικὰς*

6 *τὰ — γενικὰς*] *πᾶσα εὐθεῖα εἰς ος οὐδέτερα s* | *τὰς — ποιεῖ*] *εἰς εος ποιεῖ τὰς γενικάς w* | *εος* om. *s* | *ποιοῦσι — τείχεος*] *κλίνεται παρ' αὐτοῖς οἷον πλῆθος πλήθεος, σκάφεος, τείχεος, βέλεος, ὄρεος s* *ποιεῖ· οἷον πλήθεος πλῆθος τείχεος* y || 7 *τῆς εἰς ευς*] *τῶν* (vel *τῶν*) *ευς* n (ης, εις suprascr.) *τῆς ευς* cd | *εὐθείας*[2]] *τῶν* d | *πληθυντικὰς*] *εὐθείας τῶν πληθυντικῶν s* | *πληθυντικὰς — γινομένας*] *εὐθείας* S | *εἰς ηες*] *διὰ τοῦ ηες wy* | *διαιρεῖται s* *προφέρονται wy* | *βασιλεῖς βασιλῆες* Sy | *Ἀχιλλῆες, Πηλῆες ἀντὶ τοῦ βασιλεῖς, Ἀχιλεῖς, Πηλεῖς* in fine paragr. add. *s* || 8 *εὐθείας πληθυντικὰς* y | *ἐπὶ γενικῆς διὰ τοῦ ε w* | *ἐπὶ τῆς γενικῆς zs* | *διὰ τοῦ εων s* | *ἐπὶ τῆς — Αἰολικόν*] *διὰ τοῦ εων ἐπὶ γενικῆς, οἷον πόλεων* y | *ἐπὶ τῆς — νυμφέων* om. *f* | *ἐπὶ τῆς πόλεως* ibidem ac *z* habet *w* | *Θηβέων νυμφέων* om. *w* | *Αἰολικόν ἐστι s*

fz	διὰ τοῦ εων· Πέρσαι Περσέων, Ἀθῆναι Ἀθηνέων ἐπὶ
cdnw	
sSy	πληθυντικῶν διὰ τοῦ ε, οἷον

fz	τῆς πόλεως, Θῆβαι Θηβέων καὶ νύμφαι νυμφέων.
cdnw	
sSy	νύμφαι· τὸ δὲ νυμφάων Αἰολικόν.

fz	9
cdnw	
sSy	Πᾶσα δοτικὴ πληθυντικὴ εἰς οις λήγουσα προστίθησι τὸ ῐ, οἷον καλοῖς κα-

fz	τὰς εἰς αις ληγούσας δοτικὰς μετα-
cdnw	τῶν ληγουσῶν πληθυντικῶν -ῶν
sSy	λοῖσι, σοφοῖς σοφοῖσι. τὴν λήγουσαν -ὴν

fz	βάλλουσι τὸ ᾱ εἰς η, καὶ τὸ ῐ προσγράφοντες,
cdnw	συγγράφουσι
sSy	-ει -αφομένου δὲ τοῦ καὶ μὴ

fz	τῷ δὲ σ προστιθέντες καὶ ῐ, οἷον καλαῖς καλῇσι, Ἀθήναις
cdnw	ὡς καλῇσι,
sSy	ἐκφωνουμένου, οἷον καλαῖς καλῇσι, νύμφαις

z	Ἀθήνῃσι.
cdnw	ὁμοίῃσι.
sSy	νύμφῃσι.

πληθυντικὰς θηλυκάς, οἷον ὡρῶν Θηβῶν πυλῶν, ὡρέων καὶ Θηβέων καὶ πυλέων λέγουσι· καὶ Ὅμηρος· ʽὡς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἕκτωρʼ . . . ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ἀρσενικῶν πληθυντικῶν γενικὰς τὰς ἀπὸ τῶν εἰς ης εὐθειῶν γενομένας διὰ τοῦ εων προφέρουσι Περσέων λέγοντες καὶ νησιωτέων· Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ κατʼ ἀρχάς· ʽκαὶ νησιωτέων μάλιστα ἐπλούτεονʼ (III 57, 2)

9 ibid. 2 *ταῖς ληγούσαις εἰς οις δοτικαῖς τῶν πληθυντικῶν προστιθέασι τὸ ῐ· Ἡρόδοτος· ʽτοῖσι Σαμίοισιʼ* (III 55, 2). 5 *ταῖς εἰς αις* (*εἰς αις* om. codd. aliquot) *δοτικαῖς τῶν πληθυντικῶν τῶν θηλυκῶν ὀνομάτων οὐ μόνον τὸ ῐ προστιθέναι εἰώθασιν, ὡς ταῖς ἐν οις* (*αις* scr.) *δοτικαῖς τῶν πληθυντικῶν τῶν ἀρσενικῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ καὶ τῆς αι διφθόγγου τρέπειν τὸ ᾱ εἰς η· . . . . ·νύμφαις νύμφης νύμφῃσι*

9 *οις*] *αις sy* | *προστίθησι — δοτικὴν* om. *sy* | *τῶν — δοτικῶν*] *τὰς εἰς αις ληγούσας δοτικὰς w* | *μεταβάλλει w* | *η*] *η ἐπὶ τῆς Ἰάδος sy* | *προσγραφομένου* S | *συγγραφομένου τοῦ ῐ· καλαῖς καλῇσι w* | *δὲ* om. *s* | *δὲ — νύμφαις*] *οἷον y* | *τὸ*[2]] *τῷ f* | *καὶ μὴ ἐκφωνουμένου* om. *s* | *οἷον καλαῖς καλῇσι s* | *νύμφησι* S *νύμφῃσι καὶ τὰ ὅμοια s*

fz	10 Τὰς εἰς ᾱ		εὐθείας	μακρὸν αὐτὸ ἐχούσας	διὰ τοῦ	η̄	προφέρει·
cdnw		μακρὸν					
sSy					εἰς		τρέπουσι·

fz		Ἥρα	Ἥρη,	χώρα	χώρη.	
cdnw	ὡς					καὶ τὰ ὅμοια.
sSy		Ἥρα,		χώρα		

fz	11		Τῶν	εἰς ω̅	ληγόντων	θηλυκῶν		τὰς αἰτιατικὰς τῶν
cdn		Τὰς αἰτιατικὰς						
wsSy			Τὰ		λήγοντα		-ὰ	ἐπὶ τῆς αἰτιατικῆς

fz	ἑνικῶν	εἰς ο̅υ̅ν̅	περατοῦσι·		Λητὼ	Λητοῦν.	
cdn							Ἰοῦν.
wsSy				-ῑ οἷον			Σαπφὼ Σαπφοῦν.

fz	12 Τὸ ῑ ἐνίων λέξεων	ἐξαιροῦσι·	πονεῖσθαι πονέσθαι.
cdnw		-εῖ·	
sSy		-εῖται·	

10 Greg. 10 *τὸ ᾱ εἰς η̄ τρέπουσιν* (*ἐναντίως τοῖς Δωριεῦσιν* add. codd. nonnulli)· *Ἥρα Ἥρη* (*θεὰ λευκώλενος Ἥρη* add. pars codd.), *σφαῖρα σφαίρη, δημοσία δημοσίη, πρᾶγμα πρῆγμα* ‖ **11** ibid. **35** *τὰ εἰς ω̅ λήγοντα θηλυκὰ ἐπὶ τῆς αἰτιατικῆς εἰς ο̅υ̅ν̅ περατοῦσι· Λητὼ Λητοῦν, Σαπφὼ Σαπφοῦν, ἠῶ ἠοῦν, αἰδῶ αἰδοῦν* ‖ **12** ibid. **36** *τὸ ῑ ὑπεξαιροῦσιν οἱ Ἴωνες ἐνίοτε τῶν λέξεων, τὸ γὰρ πονεῖσθαι πονέσθαι φασὶ καὶ τὸ δείξω δέξω καὶ τὸ ἀποδείξω ἀποδέξω, ὡς καὶ Ἡρόδοτος· ʽἩροδότου Ἁλικαρνασῆος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε.ʼ ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν μετουσιαστικῶν καὶ κτητικῶν ὑπεξαιροῦσιν αὐτὸ ἀργύρεος καὶ χρύσεος λέγοντες· Ὅμηρος· ʽἝκτόρεον χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι.ʼ τοῦτο καὶ οἱ Δωριεῖς ποιοῦσιν.* (*καὶ τὸ δείξω κτλ.* separatim post § 39 (v. ad 25) habent codd. complures)

10 *ἐπ᾽ εὐθείας* s | *μακρὸν — ἐχούσας*] *μηκυνομένου τοῦ ᾱ* w | *διὰ τοῦ*] *εἰς* w | *αὐτὸ τρέπει* w | *τρέπει* s | *τρέπουσι, οἷον Ἥρη* y | *Ἥρα κτλ.*] *Ἥρα Ἥρη, χώρη, συμφορή, ὥρη* w *Ἥρα Ἥρη, χώρα χώρη, σπεῖρα σπείρη, ὥρα ὥρη καὶ τὰ ὅμοια* s ‖ **11** *θηλυκὰ* om. s | *εἰς ο̅υ̅ν̅ ἐπὶ τῆς αἰτιατικῆς περατοῖ* S | *αἰτιατικῆς*] *γενικῆς* s | *ο̅υ̅ν̅*] *ω̅ν̅* s, qui mox *Λητών, Σαπφών* pro *Λητοῦν, Σαπφοῦν* | *περατοῦσι*] *τρέπουσι* z | *οἷον* om. w | *Σαπφὼ Σαπφοῦν* om. w ‖ **12** deest s, sed in initio (ante *ἔτι δὲ ταῦτα κτλ.*, v. ad 1) inveniuntur haec: *ἐπὶ δέ τινων λέξεων τὸ ῑ ὑπεξαιροῦσιν ἀντὶ τοῦ πονεῖσθαι πονέσθαι λέγοντες καὶ ἀντὶ τοῦ πράττειν πράττεν* | *τὸ ῑ* post *ἐξαιρεῖ* cdn | *ἐξαιρεῖ ἡ Ἰάς* S | *πονεῖσθαι*] *ὡς* dn *πονέεσθαι* c | *πονεῖσθαι πονέσθαι*] *τὸ γὰρ πονεῖσθαι πονέσθαι λέγει, ὅθεν καὶ τὸ πονέοντο* S

fz **13** Τὰ εἰς $\overline{\text{ις}}$ θηλυκὰ διὰ
cdn*w*
*s*Sy *λήγοντα* *οὐδέποτε διὰ τοῦ ω̄ κλίνονται, ἀλλὰ*

fz τοῦ $\overline{\text{ιος}}$ κλίνει *σχέσιος*, πόλιος.
cdn*w* ō , *σχέσιος.*
*s*Sy *ō μικροῦ* *-ουσιν, οἷον αἱρέσιος,* .

fz **14** Μετάθεσιν *στοιχείων ποιοῦνται·* κραδίη
cdn*w* *Στοιχείων ποιεῖται* , *ὡς*
*s*Sy *στοιχείων ποιεῖται, οἷον*

fz *ἀντὶ τοῦ ‛καρδία’.*
cdn*w*
*s*Sy

fz **15** Ἐπαναδιπλασιασμὸν *ποιοῦνται·*
cdn*w* *Ποιεῖται* *ὡς κέκλυθι καὶ*
*s*Sy *Αἱ* *-άσεις* *Ἰώνων* *εἰσί, οἷον*

fz *λάχωσι* λελάχωσι, *κλῦθι κέκλυθι.*
cdn*w*
*s*Sy *λάχωσι* *κλῦθι κέκλυθι.*

14 Greg. 38 *τῇ μεταθέσει τῶν στοιχείων Ἰὰς χρῆται, οἷον καρδία κραδίη, ἀτραπητὸς ἀταρπητός, τάφρος τάρφος* || **15** ibid. 37 *αἱ ἐπαναδιπλώσεις τῶν δευτέρων ἀορίστων Ἰώνων εἰσί· τετύκοντό τε δαῖτα, λάχωσι λελάχωσι (λελάχωσι θανόντα), κλῦθι κέκλυθι (κέκλυθι δὴ καὶ ἐμεῖο), καμὼν κεκαμών. εἰσὶ δὲ καὶ Δωρικαί*

13 *οὐδέποτε — πόλιος*] *οὐδέποτε διὰ τοῦ ō κλίνει, ἀλλὰ διὰ τοῦ ω̄ μεγάλου εὕρεσις εὑρέσεως, πόλις πόλεως, σχέσις σχέσεως s διὰ τοῦ ō μικροῦ κλίνουσι· πόλις πόλεος* S | *κλίνεται z* | *αἱρείσιος* y | *σχέσιος* om. *z* ante *πόλιος* habet *w* || **14** *τὴν μετάθεσιν τῶν στοιχείων ποιεῖ· καρδία κραδίη* S | *ἡ Ἰὰς ποιεῖται s* | *κραδίη*] crassamentum aliquod vides ad litteram *δ* mediam fere e sinistro adhaerens in cod. d *κρασδίη* n *κραδίην* et mox *καρδίην s* | *τοῦ* om. *w* || **15** *τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ποιεῖται· λάχωσι λελάχωσι, κλῦθι κέκλυθι w* | *ἀναδιπλάσεις* S | *ποιοῦσι z* | *οἷον* om. *s*S | post *οἷον* exciderunt omnia usque ad *οἷον* (17) y | *καὶ λελάχωσι* om. c

fz 16 Διαίρεσιν τῆς *διφθόγγου ἐν τῇ* *δοτικῇ τῶν ἑνικῶν*
cdn*w* *-ῆς*
*s*S *Αἱ* *-αιρέσεις τῶν εἰς ει̅ ληγόντων* *ἑνικῶν δοτικῶν*

fz *ποιοῦνται,* ὡς βέλεϊ, ἔγχεϊ
cdn*w*
*s*S *Ἰώνων εἰσί·* *ἀντὶ τοῦ 'βέλει',* *ἀντὶ τοῦ 'ἔγχει'.*

fz 17 Ἀναστροφὰς καὶ ὑπερβατὰ *ποιοῦνται,* οἷον *'τόνδε*
cdn*w* *'Δῶρ'*
*s*y *Αἱ* *-αὶ* *τὰ* *τούτων εἰσὶν ἴδια*

fz *προσέφη'* *ἀντὶ τοῦ 'πρὸς τόνδε ἔφη',*
cdn*w* *ἀποαιρεῖσθαι' ἤγουν* *'ἀφαιρεῖσθαι',*
*s*y *ἀντὶ τοῦ* *ὑπερβατὰ δὲ ταῦτα·*

fz καὶ 'νήπιοι οἳ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος ἤσθιον' *ἀντὶ τοῦ*
cdn*w* *ἤγουν*
*s*y *Ἠελίοιο* *ἀντὶ τοῦ*

fz 'κατήσθιον'.
cdn*w*
*s*y

16 Greg. 34 *αἱ διαιρέσεις τῶν εἰς ει̅ ληγόντων ἑνικῶν δοτικῶν Ἰώνων εἰσί· βέλεϊ ἀντὶ τοῦ 'βέλει', ἔγχεϊ ἀντὶ τοῦ 'ἔγχει'* ... 11 (v. ad 4) ‖ 17 ibid. 50 *καὶ τὰ ὑπερβατὰ Ἰώνων εἰσίν, οἷον 'αὐτὰρ ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν' ἀντὶ τοῦ 'διέβησαν'· τὰ γὰρ σύνθετα μετὰ προθέσεως ῥήματα διαλύοντες καὶ μεταξὺ τιθέντες τὰ ὀνόματα τὰ ὑπερβατὰ ποιοῦσιν, ὡς τὸ 'λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδὼς' ἀντὶ τοῦ 'κατεδηδὼς' καὶ 'κατὰ δ' ἔκτανεν Ἠετίωνα' ἀντὶ τοῦ 'κατέκτανε' καὶ 'κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἠελίοιο' ἀντὶ τοῦ 'κατήσθιον'*

16 om. y (v. 15) | *ἑνικῶν δοτικῶν* om. S | *δοτικῆς ποιεῖται w* | *ἔγχεϊ* om. c | *ἀντὶ τοῦ*² om. S ‖ 17 non habet S | initium paragr. usque ad *οἷον* excidit y (v. 15) | *ποιοῦσι z ποιεῖται* eodem loco *w* | *ἤγουν* (bis)] *ἀντὶ τοῦ* (bis) *w* | *καὶ*] *ὑπερβατὰ οἷον w* | *ὑπερβατὰ δὲ κτλ.* om. *s*

fzw 18 Ἄρσιν τοῦ ῑ ἐκ τῆς διφθόγγου *ποιεῖται·*
cdn *ὡς*
*s*Sy *Αἱ ἐξαιρέσεις* *ε̅ι̅* *Ἰώνων εἰσίν, οἷον*

fzw Ἑκτόρεος, χρύσεος *ἀντὶ τοῦ Ἑκτόρειος, χρύσειος*'.
cdn
*s*Sy *Ἑκτόρειος* *χρύσειος*

fz 19 Διαίρεσιν τῶν εἰς ω̅ς̅ ληγόντων ἐπιρρημάτων *τῶν ἀπὸ*
cdn*w* *-αιρέσεις*
*s*y *Αἱ*

fz *τῶν* εἰς η̅ς̅ ληγόντων *ἀρσενικῶν γιγνομένων*
cdn*w* *ἀρσενικοῦ* *λήγοντος* *καὶ οὐδετέρου*
*s*y *-ῶν* *ληγόντων* *τοῦ*

fz εἰς ε̅ *ποιοῦνται·* ἀτρεκέως ἀντὶ *τοῦ* 'ἀτρεκῶς'.
cdn*w* *-εῖται*
*s*y *ε̅ς̅ Ἰώνων εἰσίν, οἷον* *-ές.*

fz 20 Ἐπὶ τῶν αὐτῶν στοιχείων *τὰς προφορὰς τῶν* ἐνεστώτων *καὶ*
cdn*w* *ἐπί τε* *-ῶτος*
y *Αἱ ἀπὸ*

fz *τῶν* παρεληλυθότων *ποιοῦνται·* ἔχω ἔχον, *ἔλω ἔλον.*
cdn*w* *-ος τὰς προφορὰς* *-εῖται·*
y *-αὶ Ἰώνων εἰσίν, οἷον τύπτεν.*

18 Greg. 36 (v. ad 12) || **19** ibid. 51 *αἱ διαιρέσεις τῶν εἰς ω̅ς̅ ληγόντων ἐπιρρημάτων τῶν ἀπὸ γενικῶν πληθυντικῶν γινομένων, ὧν ἡ εὐθεῖα εἰς η̅ς̅ (καὶ εἰς ε̅ς̅* add. codd. quidam) *περατοῦται καὶ εἰς ο̅υ̅ς̅ ἔχει τὴν γενικὴν τῶν ἑνικῶν, Ἰώνων εἰσίν, οἷον εὐσεβὴς εὐσεβοῦς, καὶ ἡ γενικὴ τῶν πληθυντικῶν εὐσεβῶν, καὶ τροπῇ τοῦ ν̅ εἰς ς̅ εὐσεβῶς . . . καὶ τἆλλα ὁμοίως. ταῦτα οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα διαιροῦσιν οἱ Ἴωνες ὁμοίως τοῖς ὀνόμασιν ἀληθέως λέγοντες καὶ ἀτρεκέως καὶ εὐσεβέως . . .*

18 ante 16 habent Sy | *Αἱ — οἷον*] *ἀπὸ τῆς ε̅ι̅ διφθόγγου διαιρεῖ τὸ ῑ*' S | *Ἑκτόρεος κτλ.*] *Ἑκτόρεος, χρύσεος ἀντὶ τοῦ χρύσειος καὶ Ἑκτόρειος w Ἑκτόρεος, χρύσεος ἀντὶ τοῦ Ἑκτόρειος, χρύσειος s Ἑκτόρεος χιτών* y | *χρύσεος* om. c || **19** *τῶν εἰς η̅ς̅ ὀνομάτων τὰ εἰς ω̅ς̅* (*ο̅ς̅* c) *ἐπιρρήματα εἰς ε̅ω̅ς̅ ποιοῦσι· ἀτρεκέως* cdn | *διαιροῦσι* z^{t} *διαίρεσιν* z^{mg} | *τῶν ἀπὸ — ληγόντων*] *ἀπὸ* z vacat *s* | *εἰς η̅ς̅*] *εἰς ο̅ς̅ s* | *καὶ — ε̅ς̅*] *ὀνομάτων s* | *οἷον — ἀτρεκῶς*] *ἀληθέως, ἀτρεκέως ἀντὶ τοῦ ἀληθῶς, ἀτρεκῶς s* || **20** *ἐνεστῶτος — ποιεῖται*] *ἐνεστῶτας καὶ παρεληλυθότας προφέρουσι ὡς* cdn | *προφαιναὶ* y | *ἔλον*] *ὅλον* ut vid. *f*

fzw	**21** Τὰς εἰς εις εὐθείας πληθυντικῶν εἰς εες
cdn	τῶν
*s*Sy	ληγούσας -ὰς

fzw	*μεταβάλλουσιν·*
cdn	*ποιοῦσι·*
*s*Sy	*διαιρεῖ· πάντοτε καὶ ἀπὸ μὲν τῶν εἰς ευς οὔσας διὰ τοῦ η προφέ-*

fzw	· *ἀληθεῖς*
cdn	*ὡς*
*s*Sy	*ρεται, οἷον βασιλῆες, ἀπὸ δὲ τῶν εἰς ης διὰ τοῦ ε, οἷον ἀληθὴς ἀληθεῖς*

fzw	ἀληθέες, *καὶ τὰς εἰς* εις ἀπὸ τῶν εἰς υς εὐθειῶν· ὀξέες.
cdn	*ὁμοίως ἑνικῶν ὡς*
*s*Sy	*ὀξὺς*

fz	**22** Τὰ εἰς η πληθυντικὰ οὐδέτερα εἰς εα *διαιροῦσιν·* τείχεα,
w	*διαιρεῖ*
*s*Sy	*διαιρεῖ· τείχη*

fz	καὶ *ἐπὶ τῆς* γενικῆς τειχέων *λέγουσι.*
w	*-ή·*
*s*Sy	*ὄρη ὄρεα, ὁμοίως τὰς -ὰς διὰ τοῦ εων·*

21 Greg. 40 (v. ad 7)

21 *εἰς — ληγούσας*] *ἀπὸ τῶν εἰς ης ἢ ις ἢ εἰς υς* S | *εις*¹] *ης* c | *εἰς εες*] *εἰς ες καὶ εες w διὰ τοῦ ε* S | *μεταβάλλει w* | *πάντοτε — οἷον* om. S | *καὶ τὰς μὲν ἀπὸ μὲν s* | inter *ἀληθέες* et *ὀξὺς* haec habet S: *ὄφις ὄφεις ὄφεες* | *ἀληθὴς ἀληθεῖς*] *ἀληθὴς τῶν πληθυντικῶν* (?) *s* om. y | *εις*² ex *υς* corr. et *εις* in mg. adscr. *z* | *τῶν εὐθειῶν εἰς υς z* | *ὀξὺς ὀξέες* om. y *ὀξεῖς ὀξέες f*S ‖ **22** *τὴν εἰς ην* y | *πληθυντικὰ*] *πληθυντικῶς* y *λήγοντα s* | *οὐδετερ*? y om. S | *εἰς εαν, οἷον* y, qui mox *τείχεαν* | *διαιρεῖ* ante *εἰς s διαιροῦσι* S | *τείχεα — ὁμοίως*] *τείχη τείχεα, βέλη βέλεα, μέλη μέλεα s τείχεαν βέλεαν* y | *διὰ τοῦ εων*] *ὡσαύτως s οἷον* y | *τειχέων* om. S *τειχέων, μελέων, βελέων, σκαφέων s* | *λέγουσι* om. *z*

fzw **23** Τὸ ῡ ἀεὶ προστιθέασι *ταῖς*
cdn *Τοῖς ἀπὸ τοῦ ō ἀρχομένοις*
*s*Sy *Ἀεὶ* *ταῖς λέξεσι* *-ίθη-*

fzw *λέξεσιν ἐχούσαις ō μικρά·* ὄρος οὖρος, *ὄνομα* οὔνομα.
cdn *, ὡς* *καὶ*
*s*Sy *, οἷον ὄρος* *νόσος νοῦσος, μόνος μοῦνος.*

fzw **24** Τὸ δισσὸν σσ εἰς ξ τρέπουσι· δισσὰ διξά.
cdn *-ει·*
*s*Sy *-ττ-* *-ουσι· τὸ* *-ὸν* *-ὸν λέγουσι.*

fzw **25** Τῶν λέξεων ἐξαιροῦσι τὸ ῑ *πολλάκις ἐκ τῆς διφθόγγου,* τὸ *γὰρ*
cdn *-εῖ* *ὡς*
*s*Sy *-οῦσι* *πολλάκις,* *οἷον*

fzw *'δείξω'* δέξω *λέγουσι καὶ 'ἀπόδειξιν'* ἀπόδεξιν.
cdn
*s*Sy *δείξω* *, ἀπόδειξιν*

fzw **26** Τῶν μετοχῶν τὰς παθητικὰς διαιροῦσι·
cdn *-ε ῖ , ὡς*
*s*Sy *εἰς ος ληγούσας* *οἷον*

fzw *λυπούμενος* λυπεόμενος, ποιεόμενος.
cdn *ποτὲ δὲ καὶ διὰ τοῦ εν λέγει ὡς* *-ύ-* *ν*
*s*Sy *μαχεόμενος.*

23 Greg. 9 *τῷ ō ὑπεμβάλλουσι τὸ ῠ· κόρη κούρη, νόσος νοῦσος, ὄρος οὖρος, μόνος μοῦνος* . . . || **24** ibid. 39 *τὸ δισσὸν* (*διττὸν* v. l.) *σ̄ εἰς ξ̄ τρέπουσιν οἱ Ἴωνες 'δισσὰ' διξὰ καὶ τὰ 'τρισσὰ' τριξὰ λέγοντες* || **25** v. sub 12, quae in codd. quibusdam paragrapho 39 subiunguntur

23 *ῠ ψιλὸν* S | *ταῖς λέξεσι* om. S | *οἷον* om. S | *ὄρος — μοῦνος*] *νοῦσος* y *ὄνομα οὔνομα, νόσος νοῦσος, ὄρος οὖρος* *s* | *οὖρος καὶ* om. c || **24** ante hunc paragr. *μεταπλάττει τὰς λέξεις· διχόμηνι ἀντὶ τοῦ διχομήνῳ f* | *σσ*] *σ̄ zw* | *τρέπει wsy* | *τὸ δισσὸν 'διξὸν' λέγουσι*] *τὰ γὰρ 'διξὰ' δισσὰ λέγει s* *οἷον διξὰ ἀντὶ τοῦ διττοῦ* y || **25** *τῶν λέξεων*] *ἔν τισι λέξεσιν* S | *ἐξαιρεῖ w* | *ἐξαιρεῖ πολλάκις τὸ ῑ s* | *τὸ γὰρ* om. *z* | *οἷον — ἀπόδεξιν*] *οἷον ἀπόδεξιν* y *τὸ γὰρ 'δείξω' δέξω λέγει δίχα τοῦ ῑ καὶ τὴν 'ἀπόδειξιν' ἀπόδεξιν ὡς καὶ 'δειλὸς' δελός s* | *λέγει w* | *ἀπόδειξιν* om. *w* || **26** *τῶν — μαχεόμενος*] *τὸ λυπούμενος λυπεόμενος λέγει* S | *παθητικὰς τὰς εἰς* y |

fz 27 Τὰς εἰς ων ληγούσας μετοχὰς τῆς πρώτης συζυγίας τῶν
w ἀπὸ
*s*Sy

fz περισπωμένων
w
*s*Sy γενομένων, ὧν ἐπὶ δευτέρου προσώπου προστακτικὰ εἰς ει

fz διαιροῦσι· φρονῶν φρονέων.
w -ε ῖ·
*s*Sy λήγουσιν, , οἷον ἔστι γὰρ 'φρόνει' τὸ προστακ-

fz
w
*s*Sy τικόν, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ῥημάτων ῥήματα διαιρεῖ, οὐ γὰρ θέλουσι διαιρεῖ-

fz
w
*s*Sy σθαι· ὅμως δέ, ἃ διαιρεῖ, σπάνιά εἰσι.

fz 28 Τὸν 'οὖν' σύνδεσμον ὧν λέγουσι.
cdn*w* -ει.

fz 29 Τῶν ῥημάτων, ὅσα
cdn*w* Τὰ δασέα τῶν συμφώνων ἐν ταῖς συμπλοκαῖς
S

29 Greg. 18 *τὰ ψιλὰ ἀντὶ τῶν δασέων ἀσπάζονται ἀπιγμένοι λέγοντες καὶ ἀπίκοντο καὶ ἀπηλιώτης καὶ ἀντ' Ἄιδου· οὐ μὴν δὲ ἐν ταῖς συνθέσεσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς συναλοιφαῖς· Ἡρόδοτος· 'οὐκ οἷοί τε ἦσαν'* (III 58, 1)

διαιροῦσι om. *z* *διαιρεῖ w* | *οἷον — μαχεόμενος*] *οἷον λυπούμενος λυπεόμενος μαχόμενος μαχεόμενος s* | *μαχαιόμενος* y
27 deest cdn; deest *s*, sed in initio post titulum inveniuntur haec: *ἴδιον αὐτῆς ἔστι τὰς περισπωμένας συλλαβὰς εἰς δύο διαιρεῖν· ἀντὶ γὰρ τοῦ ποιῶ ποιέω λέγουσι καὶ ἀντὶ τοῦ βοῶ βοάω καὶ ἀντὶ τοῦ χρυσῶ χρυσόω.* huius paragraphi loco haec habet S: *τὸ φρονέω καὶ ποιέω καὶ νοέω Ἰωνικόν ἐστι* | *προστακτικοῦ* y | *λήγουσιν* y || **28** deest *s*Sy || **29** deest y; deest *s*, qui in initio paragr. 12 ante *ἐπὶ δέ τινων* habet haec: *ἀντὶ δὲ τῶν δασυνουσῶν συναλοιφῶν ψιλότητας ἐκφέρουσιν· ἀντὶ ἐφίππων καὶ ἐφορᾶν ἐπίππων καὶ ἐπορᾶν λέγοντες* | *τὰς — ἐπορῶ*] *τὰς συνθέσεις δασυνομένας διὰ ψιλῶν συμφώνων προφέρεται w* | *συμφώνων* om. *z*

fz	δασυνόμενα μετὰ προθέσεων	συντίθεται,	διὰ	ψιλῶν	προφέρουσι
cdnw		τὰς -θέσεις	εἰς	-ὰ	
S			διὰ	-ῶν	

fz	συμφώνων·		καθορῶ	κατορῶ.	
cdnw		τρέπει,		ἐπορῶ	
S	συμφώνων	ποιοῦσιν οἱ Ἴωνες,			λέγοντες καὶ κατορᾶς

fz	
cdnw	
S	καὶ κατορᾶ καὶ ἐπ' ἵππων καὶ κατ' ὅπλον.

fzw	**30** Τοῖς		προτακτικοῖς ἄρθροις ἀντὶ		ὑποτακτικῶν
cdn				τῶν	
y		ἄρθροις τοῖς			

fzw	χρῶνται	,	οἷον	τὸν θέλω ἀντὶ τοῦ ʽὃν θέλω'	,	τὴν	ἔπεμψα	ἀντὶ τοῦ
cdn		.			καὶ			
y	χρῆται	,	οἷον				θέλω	

fzw	ʽἣν	ἔπεμψα'.
cdn		καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως.
y		θέλω.

fz	**31** Τῷ κ̄ ἀντὶ τοῦ π̄	ἐν τοῖς ἐρωτηματικοῖς καὶ ἀναφορικοῖς	
cdnw			ἢ Ἰὰς
sSy		ἐν τοῖς ἐρωτηματικοῖς καὶ ἀναφορικοῖς	

30 Greg. 7 *τοῖς ὑποτακτικοῖς ἄρθροις τοῖς ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένοις προστιθέασι τὸ τ̄ οἱ Ἴωνες ὡς παρ' Ἡροδότῳ ʽαὐτὸς ἐν Πιτάνῃ συνεγενόμην δήμου ταὐτοῦ τοῦ ἦν'* (III 55, 2) *ἀντὶ τοῦ ʽοὗ ἦν'* (*καὶ ἀλλαχοῦ ʽτοῖς ἐντέλλετο' ἀντὶ τοῦ ʽοἷς'* add. codd. plurr.) ‖ **31** ibid. 27 *τῷ κ̄ ἀντὶ τοῦ π̄ ἐν τοῖς ἐρωτηματικοῖς καὶ ἀναφορικοῖς κεχρῆσθαι εἰώθασιν, οἷον πόσα κόσα, ὁπόσα ὁκόσα, ὅπως ὅκως· οὐ μὴν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις*

30 deest *s*S | *προσταχτικοῖς* z^{ac} | *οἷον* om. *z* | *ἀντὶ τοῦ* (bis) om. *z* ‖ **31** deest *s*, sed post *χρυσόω* (paragr. 27) haec inveniuntur: *καὶ ἀντὶ τοῦ π̄ τὸ κ̄ λαμβάνουσι τὸ πῶς κῶς λέγοντες.* huius paragraphi loco *τὸ π̄ τῶν ἐπιρρημάτων εἰς κ̄ τρέπει· κῶς καὶ κοῦ καὶ ὁκότε* habent cdn (*καὶ κοῦ καὶ ὁκότε* om. c) | *τῷ*] *τὸ z* | *ἐν — ἀναφορικοῖς* om. *z*y | *χρῶνται ἀεί* y | *οἷον* om. S | *πόσα — ὁκόσα*] *ὁκοῖα* y | *καὶ κοῦ — ὁπόσος*] *ὁκόσος ὁπόσος, κοῦ ποῦ z*

fz χρῶνται, οἷον ὀκότε ἀντὶ τοῦ 'ὁπότε' καὶ κοῦ ἀντὶ τοῦ 'ποῦ'
cdn*w* -ῆ- τὸ 'ποῦ'
*s*Sy

fz καὶ ὀκόσος ἀντὶ τοῦ 'ὁπόσος'.
cdn*w* λέγει τὸ 'ὁπόσος'
*s*Sy πόσα κόσα, ὅπως ὅκως, -α -α.

*fzs*y 32 Τῷ ω̄ ἀντὶ τοῦ ᾱ κέχρηται· τὸν γὰρ
cdn*w* χρῆται
S Τὸ μέγα ἔν τισιν· ὦναξ ἀντὶ τοῦ 'ἄναξ' καὶ

*fzs*y ἄνθρωπον ὤνθρωπον λέγουσι καὶ τὸν ἄριστον ὤρι-
cdn*w* -ει
S ἀντὶ τοῦ 'ἄνθρωπον'

*fzs*y στον.
cdn*w*
S τὸ ἄριστον καὶ ὠὑτὸν ἀντὶ τοῦ 'αὑτὸν' καὶ ἑωυτὸν ἀντὶ τοῦ 'ἑαυτόν'.

fzs 33 Τῷ ω̄ ἀντὶ τῆς αυ̅ διφθόγγου κέχρηνται· τὸ γὰρ θαῦμα θῶμα
cdn*w*
Sy

fzs λέγουσι.
cdn*w* -ει.
Sy ἀντὶ τοῦ 'θαῦμα'.

32 Greg. 29 *τῷ ω̄ ἀντὶ τοῦ ᾱ ἔσθ' ὅτε χρῆσθαι αὐτοὺς λέγουσιν* (*ἔσθ' ὅτε χρῶνται* v. l.), *ὤνθρωπον γὰρ τὸν ἄνθρωπον λέγουσι καὶ τὸν ἄριστον ὤριστον. ἐγὼ δὲ οἶμαι ἐκ συναλοιφῆς ἐπὶ μόνων τῶν εὐθειῶν τοῦτο ποιεῖν αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τῶν κλητικῶν, ὡς καὶ οἱ Ἀττικοὶ ποιοῦσιν. αὐτίκα Ἡρόδοτος ἐπὶ τῆς κλητικῆς οὕτω φησίν· 'ὤνθρωπε, μὴ κτεῖνε Κροῖσον'* (I 85, 4) *ἀντὶ τοῦ 'ὦ ἄνθρωπε', καὶ ἀλλαχοῦ 'ὦναξ Ἡράκλεις' ἀντὶ τοῦ 'ὦ ἄναξ'* ... ‖ **33** ibid. 30 *τῷ ω̄ ἀντὶ τοῦ ᾱ ἐν τῇ* (αυ̅ add. codd. nonnulli) *διφθόγγῳ χρῶνται ὠὑτὸς λέγοντες ἀντὶ τοῦ 'αὐτὸς' καὶ θωυμάσας* (vel *θωϋμάσας*) *ἀντὶ τοῦ 'θαυμάσας'* ...

32 *τῷ — ὤριστον*] *τὰ ἄρθρα τῶν εὐθειῶν τοῖς ὀνόμασι συναλείφει ὡς ὤνθρωπος καὶ ὤριστος ἤγουν ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἄριστος* (*καὶ ὤριστος — ἄριστος* om. c) cdn | *τῷ*] *τὸ* y | *τὸν — ὤριστον*] *οἷον ὤνθρωπος* y | *τὸν γὰρ*] *οἷον z* | *λέγουσι* post *ὤριστον z* | *ἀκινάκης* in mg. adscr. S ‖ **33** praecedunt *καὶ αἱ τμήσεις τῶν ἐπὶ τέλει*

fz	**34** Αἱ τμήσεις Ἰώνων εἰσὶν ἴδιαι· Πέλοπος νῆσος ἀντὶ τοῦ
cdn*w*	
*s*Sy	

fz	ʽΠελοπόννησοςʼ, ἄγριον	αἶγα	ἀντὶ τοῦ
cdn*w*			
*s*Sy	*ἔλαιον ἀγριέλαιον*	*ἄγριον,*	

fz	ʽαἴγαγρονʼ.
cdn*w*	
*s*Sy	*, συὸς ἀγρίου σύαγρον.*

fzws	**35** *Αἱ παραλήψεις τῶν*	ἀπαρεμφάτ*ων*	ἀντὶ τῶν προστακτικῶν	
cdn	*Χρῶνται τοῖς*	*-οις*		
Sy	*Αἱ παραλήψεις τῶν*	*-ων*		

fzws	*τῶν αὐτῶν εἰσίν·*		*ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο*
cdn		ὡς *Ὅμηρος·*	
Sy	*Ἰώνων εἰσίν,*	*τὸ*	

fzws	*πάντα μάλ᾽ ἀτρεκέως* ἀγορευέμεν	*ἀντὶ τοῦ*	ʽἀγόρευεʼ.
cdn		*ἤγουν*	
Sy		*ἀντὶ τοῦ*	

34 Greg. 31 *τὸ τέμνειν καὶ διαιρεῖν τὰς λέξεις Ἰώνων ἴδιον· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν Πελοπόννησος ʽΠέλοπος νῆσοςʼ λέγουσι καὶ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἀγριέλαιον ʽἄγριον ἔλαιονʼ καὶ ʽἄγριον αἶγαʼ ἀντὶ τοῦ αἴγαγρον καὶ ʽσῦν ἄγριονʼ ἀντὶ τοῦ σύαγρον* || **35** ibid. 32 *αἱ παραλήψεις τῶν ἀπαρεμφάτων ἀντὶ προστακτικῶν Ἰώνων εἰσί· ʽπάντα μάλ᾽ ἀτρεκέως ἀγορευέμενʼ ἀντὶ τοῦ ʽἀγόρευεʼ* . . .

φωνηέντων Ἰώνων εἰσὶ τὴν ʽπαρὰʼ παρ λεγόντων καὶ τὴν ʽπερὶʼ περ S | huius paragraphi loco in codd. cdn inveniuntur haec: *τῆς ᾱῡ διφθόγγου τὸ ᾱ εἰς ῶ τρέπει ὡς θωῦμα ʽθαῦμαʼ καὶ τὰ ὅμοια (καὶ τὰ ὅμοια* om. c) | *τῷ — θαῦμα*] *καὶ τὸ ω μέγα τοῦ ᾱῡ· θῶμα τὸ θαῦμα* S | *τῆς*] *τοῦ z* | *χρῆται s* om. *z* | *τὸ — λέγουσι*] *οἷον θαῦμα θῶμα z* | *λέγουσι*] *λέγει καὶ τὸ καῦμα κῶμα καὶ τὸ αὔριον ὤριον s*

34 *Αἱ — αἴγαγρον*] *τέμνουσι τὰ ὀνόματα τῶν συνθέτων ὡς Πέλοπος νῆσος* cdn | *εἰσὶν ἴδιαι*] *ἴδιαι* S *εἰσὶν* y | *νῆσον* et *Πελοπόννησον sy* | *ἀντὶ τοῦ*[1] om. S | *Πελοπόνησος fz* | *ἄγριον*[1] *— σύαγρον* om. y | *ἀντὶ τοῦ ἀγριέλαιον s* | *ἀντὶ αἴγαγρον z* || **35** inter 31 et 32 habet *s* | in fine iteratur: *τοῖς ἀπαρεμφάτοις ἀντὶ προστακτικῶν κέχρηνται· ἀγορευέμεν ἀντὶ τοῦ ἀγόρευε fz* | *τῶν*[2] om. *w* | *προτακτικῶν* cdn | *τῶν αὐτῶν*] *Ἰώνων ws* | *εἰσίν — ἀγόρευε*] *οἷον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι ἀντὶ τοῦ ἐπίτειλον* y | *τοῦ* om. *z*

fzw	**36** Αἱ παραλήψεις τῶν ἀρσενικῶν εὐθειῶν τῶν ὀνομάτων
cdn	
*s*Sy	Αἱ παραλήψεις τῶν ὀνομαστικῶν πτώσεων

fzw	ἀντὶ τῶν γενικῶν τῶν αὐτῶν· οἱ δὲ
cdn	τὰς εὐθείας παραλαμβάνουσιν, ὡς
*s*Sy	Ἰώνων εἰσίν, οἷον δὲ

fzw	δύο σκόπελοι ἀντὶ τοῦ ʽδύο σκοπέλων’ καὶ
cdn	τῶν ὁμοίως τὰς εὐθείας τῶν
*s*Sy	τοῦ

fzw	τὸ ἄμφω δ’ ἑζομένω ἀντὶ τοῦ ʽἀμφοῖν
cdn	δυϊκῶν ἀντὶ τῶν γενικῶν, ὡς
*s*Sy	-οτέρων

fzw	δ’ ἑζομένων’.
cdn	-οιν
*s*Sy	καθ- -ων

fz	**37** Μεταβάλλουσι τὸ η εἰς ᾰ βραχύ· μεμηκυῖα
w	Αἱ -βολαὶ τοῦ Ἰώνων εἰσί·
*s*y	ἐναλλαγαὶ , οἷον

fz	μεμακυῖα, λελησμένος λελασμένος.
w	
*s*y	ἄπλαστος.

36 (cf. cod. S) Greg. 33 *αἱ παραλήψεις τῶν ἀρσενικῶν ἀντὶ θηλυκῶν Ἰώνων εἰσί· ʽτοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἔπι ἕσπερος ἦλθεν’ ἀντὶ τοῦ ʽἑσπέρα’* ‖ **37–38** ibid. 45 *αἱ ἐναλλαγαὶ τοῦ η εἰς ᾰ βραχὺ Ἰώνων εἰσί· μεμακυῖα ἀντὶ τοῦ ʽμεμηκυῖα’ καὶ λελασμένος ἀντὶ τοῦ ʽλελησμένος’ καὶ ἄλαστος ἀντὶ τοῦ ʽἄλεστος’. εἰ δέ τις λέγει, πῶς πῇ μὲν τὸ ᾱ εἰς η τρέπουσιν (ὡς Ἥρα Ἥρη, Τιτὰν Τιτήν), πῇ δὲ τὸ η εἰς ᾰ, ἴστω, ὡς τὸ μὲν ᾱ εἰς η τρέπουσιν, ὅτε ἐστὶ τὸ ᾱ μακρόν, τὸ δὲ η εἰς ᾰ οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ’ ὅτε ἐστὶ τὸ ᾰ βραχύ. αἱ δὲ ἐναλλαγαὶ τοῦ βραχέος ᾰ εἰς η τῶν μεταγενεστέρων Ἰώνων εἰσίν, ὡς τὸ ʽτάδε δὴ ἐς τὴν ἀληθείην ἥκουσιν’*

36 post 35 inter 31 et 32 habet *s* | **huius paragr. loco haec habet S:** *αἱ παραλήψεις τῶν ἀρσενικῶν ἀντὶ θηλυκῶν Ἰώνων εἰσὶν ὡς τὸ ἐπὶ ἕσπερος ἦλθεν ἀντὶ τοῦ ἑσπέρα* | *τῶν*[1] om. y | *ὀνοματικῶν s* | *τῶν*[2]] *θηλυκῶν w* | *τῶν αὐτῶν*] *Ἰώνων εἰσίν w* om. *z* | *εἰσίν* om. y | *οἷον* om. *s* | *τοῦ*[1] om. *z* | *τῶν*[3] om. c | *καὶ κτλ.* om. y | *τὸ* om. *z* | *ἀμφοῖν δ’ ἑζομένων*] *ἀμφοτέρων fw* | *ἀμφοῖν* q. e. *ἀμφοτέρων* d | *δ’* om. cd ‖ **37** deest cdnS | *τὸ η μεταβάλλουσι f* | *οἷον* om. *s* | *μεμακυῖαι ἀντὶ τοῦ μεμηκυῖαι καὶ λελασμένη ἀντὶ τοῦ λελησμένη καὶ ἄπλαστος ἀντὶ τοῦ ἄπληστος s* | *ἄπλατος* y

fz **38** *Τὸ μακρὸν ᾱ εἰς η̄ τρέπουσιν,*
w *Αἱ ἐναλλαγαὶ τοῦ μακροῦ Ἰώνων εἰσὶ τὸ πάλαι·*
sy *, οἷον*

fz *οἱ δὲ νεώτεροι καὶ τὸ*
w *Ἥρα Ἥρη. τοῦ δὲ ᾱ*
sy *ἦραν ἀντὶ τοῦ ἆραν. αἱ ἐναλλαγαὶ*

fz βραχὺ *τρέπουσιν* ἀληθείην
w -έος *τῶν νεωτέρων·*
sy *ᾱ εἰς η̄ τάδ' ἔστιν οἷον*

fz *τὴν* ἀλήθειαν *λέγοντες.*
w *ἀντὶ*
sy *τοῦ*

fz **39** *Αἱ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν λέξεων* ἀφαιρέσεις
cdn *-οῦσι τὰς ἀρχὰς τῶν λέξεων*
*s*S*yw* *Αἱ κατ' ἀρχὴν -έσεις*

fz *τῶν συμφώνων τῶν αὐτῶν εἰσί·* λεῖβεν εἶβεν·
cdn *οἱ ἀρχαῖοι, ὡς*
*s*S*yw* *Ἰώνων εἰσί, οἷον ἀντὶ τοῦ λεῖβεν.*

39 Greg. 46 *αἱ ἀφαιρέσεις τῶν κατ' ἀρχὴν συμφώνων Ἰώνων εἰσίν· εἶβειν ἀντὶ τοῦ 'λείβειν' καὶ αἰνὸς ἀντὶ τοῦ 'δεινός' καὶ αἶα ἀντὶ τοῦ 'γαῖα'.* 48 *τὰ πρῶτα φωνήεντα στοιχεῖα τῶν λέξεων ἀφαιροῦνται οἱ Ἴωνες· ἐκεῖνος κεῖνος, ἐχθὲς χθές, ἑορτὴ ὀρτή*

38 deest cdn S | *ᾱ μακροῦ s* | *Ἰώνων εἰσὶ* ibidem atque *w* habet *s* | *ἦρα* et *ἆρα s* | *βραχὺ* y | *τῶν νεωτέρων εἰσίν s* | *τάδ' — οἷον* om. *s* | *ἀληθείην*] *ἀληθείη s* *ἀληθεῖ* y | *ἀλήθεια s* ‖ **39** *αἱ — λεῖβεν* om. S | *αἱ ἀφαιρέσεις αἱ κατ' ἀρχὴν w* | *καταρχαὶ s* | *λεῖβε f*d *λειβης* ut vid. n *λιβεν* S | *τέρεν κατὰ δάκρυον εἶβεν s* | *τὰ πρῶτα κτλ.* post *ἀπέδοντο*[1] (40) habent *w*sy | *ἀφαιροῦνται* S*s* | *ἐκεῖνος*] *ὡς ἐπὶ τοῦ* sy | *κείνωος̄* y | *ἑορτὴ*] *καὶ s* | *ἑορτὴ ὀρτή* om. y | *καὶ γὰρ ἐκεῖνος καὶ ἑορτή* add. *s* | *ἐνόει νόει, ἔτευχε τεῦχε* (cf. 41) add. S et inde *ἔτι δὲ παρ' Ἴωσι τὸ ἔκτεινε κατάκτεινε λέγεται, τὸ ὑγιαίνειν οὐλεῖν* et cetera ad vocabula spectantia adiungit ex Greg. Cor. (v. p. XLI)

fz ὁμοίως καὶ τῶν φωνηέντων·
cdn
*s*Sy*w* τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῶν λέξεων ἀφαιρεῖται·

fz ἐκεῖνος κεῖνος, ἑορτὴ ὀρτή, ἑαυτοῦ αὐτοῦ.
cdn
*s*Sy*w*

fz 40 Ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν μετὰ προθέσεως συντιθεμένων
*ws*y Ἀεὶ τὴν ω̅ν̅

fz μεταξὺ προστιθέασι τὴν ω̅ν̅.
*ws*y συλλαβὴν περιττὴν οὖσαν τῶν προθέσεων -τίθησιν,

fz συλλαβήν· ἐξ ὧν εἵλοντο ἀντὶ τοῦ ‘ἐξείλοντο’ καὶ ἀπ’
*ws*y οἷον εἷλον, ἀπ’ ὧν ἔδοντο

fz ὧν ἔδοντο ἀντὶ τοῦ ‘ἀπέδοντο’.
*ws*y τὰ συνθετὰ ῥήματα διαλύει καὶ μεταξὺ

fz
*ws*y αὐτῶν τι λαμβάνει, οἷον ἀνά τ’ ἔδραμον καὶ ⟨ἀπ’ ὧν ἔδοντο⟩ ἀντ⟨ὶ τοῦ⟩

fz
*ws*y ‘ἀπέδοντο’.

fz 41 Τὸ προσερχόμενον ε̄ κατὰ τοὺς παρῳχημένους
cdn*w* Τὰς αὐξήσεις τῶν παρεληλυθότων
*s*y Ἀεὶ τὸ ε̄ τοῦ -ος χρόνου τῶν

fz ἀφαιροῦνται· τίκτεν, λέγεν, τρέχεν.
cdn*w* ἀποβάλλουσιν, ὡς δράμεν.
*s*y ῥημάτων ῥήματα ἀφαιρεῖ, οἷον

40 Greg. 47 *ἀεὶ τὴν ω̅ν̅ συλλαβὴν περισσὴν* (*περιττὴν* v. l.) *τιθέασι μεταξὺ τῶν προθέσεων· ἐξ ὧν εἷλον καὶ ἀπ’ ὧν ἔδοντο ἀντὶ τοῦ ‘ἐξεῖλον’ καὶ ‘ἀπέδοντο’ ἢ ἐξωνεῖλον καὶ ἀπωνέδοντο ἄτονα*

40 deest cdn | *εἰς ω̅ν̅ s* | *οἷον* om. *w* | *ἐξωνεῖλον* et *ἀπωνέδοντο s* | *ἀπ’ ὧν ἔδοντο* et *καὶ ἀπέδοντο* om. y | *τὰ συνθετὰ κτλ.* post 42 *ws*y | *ῥημάτων ῥήματα* (cf. 41) y | *τι αὐτῶν* y | *μεταξὺ αὐτῶν λαμβάνει τὸ ᾱ· ἀνατέδραμον καὶ ἀναταπέδοντο s* | *καὶ*[3] *κτλ.* om. y || **41** cf. 39 (S) | *τὸ — δράμεν*] *τὸ προσερχόμενον ε̄ κατὰ*

fz 42 Τῷ π ἀντὶ τοῦ φ *χρῶνται·* ἀφικόμην ἀπικόμην,
w *χρῆται*
sy *χρῶνται, οἷον* *ἀπίκετο.*

fz *ἀφεῖλον, ἀπεῖλον.*
w
sy

fz 43 Ἐν τοῖς τρίτοις προσώποις *τῶν ῥημάτων τοῖς εἰς ῑ καὶ εἰς ε̄ λήγουσι*
cdn*w*

fz καὶ ἐν ταῖς δοτικαῖς τῶν πληθυντικῶν *καὶ*
cdn*w* *ἡ τῶν νέων Ἰώνων διάλεκτος*

fz *συμφώνου ἐπιφερομένου ἐνίοτε προστιθέασιν τὸ ν̄*
cdn*w* *ἐφελκυστικὸν οὐ ποιεῖται*

fz διὰ *τὴν τοῦ* μέτρου *ἀνάγκην.*
cdn*w* *ἀλλὰ* *τὸ* *-ον.*

τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρεληλυθότα ἀποπιπτόμενον ἀφαιρεῖται· τίκτεν, λέγεν, τρέχεν ἀντὶ τοῦ ἔτικτεν, ἔλεγεν, ἔτρεχεν w ἀεὶ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου τῶν ῥημάτων ἀφαίρεσιν ποιοῦσιν, οἷον νόει, ποίει, τίκτεν ἀντὶ τοῦ ἐνόει, ἐποίει, ἔτικτεν s

42 inter 41 et 42 scholium (Moschopuli?) ad Soph. El. 787 irrepsit in *w*: *'τῶν τῆσδ' ἀπειλῶν οὕνεχ' ἡμερεύσομεν' ἀντὶ τοῦ βιώσομεν, τὴν ζωὴν διαβιβάσομεν.* sequuntur alia eodem pertinentia scholia post 43 | *τῷ*] *τοῦ* y | *ἀπικόμην* om. y, qui post paragraphi 40 partem posteriorem in fine additam expl. | *ἀντὶ τοῦ ἀφικόμην, ἀφίκετο* add. *s* necnon paragr. 40 partem posteriorem et aliquid ad Thessalorum dialectum spectans, inde expl. *s* || **43** *καὶ*[1]] *ἢ f* | *ἡ νέα τῶν Ἰώνων w* | *τῶν πληθυντικῶν*] *πληθυντικῶν* dn *πληθυντικῶς w* | *ἀνάγκην τοῦ μέτρου z* | *ἀλλὰ — μέτρον*] *εἰ μὴ χάριν μέτρου w* | *μέτρον* expl. cdn. hic initium tractatus (*Ἰὰς διάλεκτος — Σωσίης* [1]) adiungit *w* et alia scholia (cf. quae ad 42 adnotavimus) ad Soph. El. 727, 748, 769, 780s.: *'μέτωπα συμπαίουσι' τὰ ἑαυτῶν δῆλον. 'μέσον δρόμον' ἤγουν εἰς τὸ μέσον τοῦ τόπου τοῦ δρόμου. 'ἀθυμεῖς τῷ νῦν λόγῳ' ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῷ νῦν λόγῳ. 'οὔτ' ἐξ ἡμέρας' ἀντὶ τοῦ ἐφ' ἡμέρας. στεγάζειν ἀντὶ τοῦ στέγην ἔχειν. ὁ προστατῶν· ὁ ἐνιστάμενος, ὁ παρών.* expl. *w*. alia ad Soph. El. pertinentia scholia ante paragr. 45 in eodem cod. leguntur, unde, si illam paragr. in codd. omnibus praeter *fz* ad alium locum (inter 21 et 22) transpositum esse haud obliviscaris, facile recognoscas rectum ordinem sine dubio conservatum esse a codd. *fz*

fz 44 Τοῖς ἐνεστῶσιν ἀντὶ ἀορίστων χρῶνται, ὡς τὸ 'ἵνα εἴδωμαι' ἀντὶ τοῦ
fz 'ἵνα γνῶμαι'.

fz 45 Προστιθέασι τὸ ῑ ἔν τισι τῶν λέξεων·
cdnw
sSy Αἱ προσθέσεις τοῦ τῷ ε̄ ἐπιφερομένου φωνήεντος ἢ

fz κενὴ κεινή.
cdnw ὡς
sSy ἑνὸς τῶν ἀμεταβόλων Ἰώνων εἰσίν· ἔασεν εἴασεν, κενὴ , στενὴ στεινή.

fzw 46 Ἡ ἐναλλαγὴ τῆς ο̄ῑ διφθόγγου εἰς
cdn -άττουσι τὸ -ον τῆς πληθυντικῆς εὐθείας
sSy Ἡ -γὴ τῆς ο̄ῑ -ου τὴν

45 Greg. 43 *αἱ προσθέσεις* (*ἐπενθέσεις* v. l.) *τοῦ ῑ τῷ ε̄ ἐπιφερομένου φωνήεντος ἢ τῶν ἀμεταβόλων ἑνὸς Ἰώνων εἰσίν, οἷον ἕως εἵως, κεινὴ ἀντὶ τοῦ κενὴ καὶ ξεῖνος ἀντὶ τοῦ ξένος* || 46 ibid. 44 *τὸ ἐναλλάττειν τὴν ο̄ῑ δίφθογγον εἰς τὴν ε̄ς̄ συλλαβὴν Ἰώνων ἐστίν· Ὅμηρος· ἐρίηρες ἑταῖροι ἀντὶ τοῦ ἐρίηροι', ἐρυσάρματες ἵπποι ἀντὶ τοῦ 'ἐρυσάρματοι'*

44 *εἴδομεν* z | *τοῦ* om. z | *γνῶμεν* z || 45 paragr. 45–46 ante 22 habent cdnwsSy (cf. quae ad 43 adnotavimus); praecedunt in cod. w scholia ad Soph. El. 782–787, illa ad 43 laudata continuantia, haec: '*ἀπήλλαγμαι φόβου πρὸς τῆσδ' ἐκείνου τε' ἀντὶ τοῦ ἠλευθέρωμαι τοῦ φόβου τῆσδε ἐκείνου. 'τοὐμὸν ψυχῆς ἄκρατον αἷμα' ἤγουν τὸ αἷμα τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἄκρατον ἐκπίνουσα ἤγουν τῆς ἐμῆς ζωῆς ἤγουν τὸ ζωογονούμενον τὸ συνιστῶν τῇ ψυχῇ μου. 'ἄκρατον ἐκπίνουσα' ἀντὶ τοῦ ἀφειδῶς ἐκπίνουσα. ἕκηλα· ἡσύχως. ἡμερεύσομεν· διημερεύσομεν* | *αἱ* (om. w) *προσθέσεις τοῦ ῑ Ἰωνικαί* (*τῶν Ἰώνων* w) *εἰσι· κεινή* zw | *ἐπιφερομένου — ἀμεταβόλων* om. S | *τῶν Ἰώνων* S | *Ἰώνων εἰσίν*] *οἷον* y | *ἔασεν εἴασεν*] *εἵως ἀντὶ τοῦ ἕως* S om. y | *κενὴ* om. Sy | *κεινὴ ἀντὶ τοῦ κενή* S | *στενὴ στεινή* om. Sy || 46 *ἡ ἐναλλαγὴ* post *διφθόγγου* z | *Ἰωνική*] *τῶν αὐτῶν* f | *Ἰωνικόν* S | *οἷον*] *ἐρίηροι* S | *ἀντὶ κτλ.*] *ἠοὶ ἦες* S | *ἐρίηροι*] *ἐρίηρες* y | *υἱέες — υἱοί*] *υἱέες ἀπὸ τοῦ υἱὸς ἑνικοῦ* w | *καὶ υἱεῖς* post *υἱοὶ* f | *ἐρυσάρματες ἀντὶ τοῦ ἐρυσάρματοι* add. s

fzw	$\overline{ες}$	*Ἰωνική ἐστιν·*	ἐρίηρες	*ἀντὶ τοῦ 'ἐρίηροι' καὶ υἱέες*
cdn		*ὡς ἐρίηροι*		
*s*Sy	*συλλαβὴν Ἰώνων ἐστίν, οἷον*			*ἀντὶ τοῦ 'ἐρίηροι'.*

fzw	*καὶ υἱεῖς ἀντὶ 'υἱοί'.*
cdn	
*s*Sy	

fz **47** *Τῶν εἰς $\overline{ας}$ ληγόντων οὐδετέρων καὶ διὰ τοῦ $\overline{τος}$ κλινομένων ἀποβάλλει*
fz *τὸ $\overline{τ}$· κρέαος, γέραος.*

fz **48** *Τὸ ἐθέρμανα καὶ ἐκάθαρα διὰ τοῦ $\overline{η}$ λέγεται· ἐθέρμηνα καὶ ἐκάθηρα.*

47 haec s. f. § 25 Gregorii (de *ὑποστολῆς* tractantis) inveniuntur in editione Schaeferiana 'ex edd. transsumta', sed a mss. 'neglecta': *ὡσαύτως καὶ τὰς ἀπὸ τῶν εἰς $\overline{ας}$ εὐθειῶν οὐδετέρων ὀνομάτων διὰ τοῦ $\overline{τος}$ κλινομένων καθ' ὑποστολὴν τοῦ $\overline{τ}$ κρέαος γέραος λέγοντες*

48 *διὰ — λέγεται*] *λέγει διὰ τοῦ $\overline{η}$ z* | ea fere, quae paragr. 35 (q. v.) sunt dicta, iterant et expl. *fz*

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Α

Κλειώ

Ἡροδότου Ἀλικαρνησσέος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε, ὡς μήτε τὰ γενόμενα Prooem. *ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται μήτε ἔργα μεγάλα τε καὶ θωυμαστὰ τὰ μὲν Ἕλλησι, τὰ δὲ βαρβάροισι ἀποδεχθέντα ἀκλεᾶ γένηται, τά τε ἄλλα καὶ δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.*

Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι Φοίνικας αἰτίους φασὶ γενέσθαι τῆς δια- **1**

A C P(p) TR bMQ SV

T 1 Arist. Rhet. III 9 1409a *ἡ μὲν οὖν εἰρομένη λέξις ἡ ἀρχαία ἐστίν·* Ἡροδότου Θουρίου ἥδ' ἱστορίης ἀπόδειξις (*Ἡροδότου . . . ἀπόδειξις* secl. Jacoby, *ἀπόδειξις* om. cod. Q). Plut. Mor. 604 *τὸ δὲ* Ἡροδότου Ἀλικαρνασέως ἱστορίης *ἀπόδειξις πολλοὶ μεταγράφουσιν* Ἡροδότου Θουρίου· *μετῴκησε γὰρ εἰς Θουρίους καὶ τῆς ἀποικίας μετέσχε.* cf. Iuliani locum ad 8, 2 laudatum. Dion. Hal. ad Pomp. p. 767 *ἐκεῖνος . . . κοινὴν Ἑλληνικῶν τε καὶ βαρβαρικῶν πράξεων ἐξενήνοχεν ἱστορίαν,* ὡς μήτε τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων ἐξίτηλα γένηται μήτε ἔργα (τὰ ἔργα v. l.) . . . *καὶ ἅπερ αὐτὸς εἴρηκε.* Ptolemaeus (ap. Phot. Bibl. p. 148b) (*περιέχει . . . Πτολεμαίου τοῦ Ἡφαιστίωνος τὸ γ' βιβλίον . . .*) *ὡς Πλησίρροος ὁ Θεσσαλὸς ὁ ὑμνογράφος ἐρώμενος γεγονὼς Ἡροδότου καὶ κληρόνομος τῶν αὐτοῦ οὗτος ποιήσειε τὸ προοίμιον τῆς πρώτης ἱστορίας Ἡροδότου Ἀλικαρνασσέως· τὴν γὰρ κατὰ φύσιν εἶναι τῶν Ἡροδότου ἱστοριῶν ἀρχὴν* Περσέων οἱ λόγιοι Φοίνικας αἰτίους γενέσθαι φασὶ τῆς διαφορῆς

1 Choerob. Orthogr. 195 *'δείξω' διὰ τῆς* $\overline{ει}$ *διφθόγγου· ἀπὸ γὰρ τοῦ 'δείκω' γέγονεν τοῦ σημαίνοντος τὸ 'δεικνύω' · . . . Ἡρόδοτος γὰρ αὐτὸ χωρὶς τοῦ ῑ προηγάγετο· εἶπεν γάρ·* ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε. Greg. Cor. De dial. Ion. 36 *τὸ ῑ ὑπεξαιροῦσιν οἱ Ἴωνες ἐνίοτε τῶν λέξεων· τὸ γὰρ 'πονεῖσθαι' πονέσθαι φασὶ καὶ τὸ 'δείξω' δέξω, καὶ τὸ 'ἀποδείξω' ἀποδέξω· ὡς καὶ Ἡρόδοτος·* Ἡροδότου Ἀλικαρνασῆος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε. Demetr. De eloc. 17 *ὅταν . . . τὸ κῶλον μῆκός τε ἔχῃ καὶ καμπὴν κατὰ τὸ τέλος, τότε μονόκωλος περίοδος γίνεται, καθάπερ ἡ τοιάδε·* Ἡροδότου Ἀλικαρνασσῆος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε. 44 *ποιεῖ . . . καὶ τὰ μήκη τῶν κώλων μέγεθος, οἷον·* Ἡροδότου — ἥδε || 5 Poll. II 122 Περσῶν οἱ λόγιοι *παρ' Ἡροδότῳ, καὶ* λογίμη πόλις (II 98, 1)

1 *Ἀλικαρνησσέως* **C**^{1} *Ἀλικαρνασσῆος* **PMQ** Dem. *Ἀλικαρνασῆος* **pTRbSV** Greg. cf. Arist., Plut., Iulian. ad 8, 2 | *ἀπόδειξις* **TRbSV** Arist. *ἀπόδεξις* Choerob. Greg. Dem. rell. || 3 *θαυμαστὰ* **SV**^{1} | *ἀποδειχθέντα* **P**^{1}**S**^{1}**V** || 4 *αἰτίαν* **T** | *ἐπολέμουν* **PM** || 5 *Φοίνικας φασὶ γενέσθαι τῆς διαφορῆς αἰτίους* **TRbMQSV**

*φορῆς· τούτους γὰρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης ἀπικο-
μένους ἐπὶ τήνδε τὴν θάλασσαν καὶ οἰκήσαντας τοῦτον τὸν χῶρον, τὸν
καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυτιλίῃσι μακρῇσι ἐπιθέσθαι, ἀπαγινέοντας δὲ
φορτία Αἰγύπτιά τε καὶ Ἀσσύρια τῇ τε ἄλλῃ χώρῃ ἐσαπικνέεσθαι καὶ*
2 *δὴ καὶ ἐς Ἄργος. τὸ δὲ Ἄργος τοῦτον τὸν χρόνον προεῖχε ἅπασι τῶν ἐν τῇ
νῦν Ἑλλάδι καλεομένῃ χώρῃ. ἀπικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἄρ-*
3 *γος τοῦτο διατίθεσθαι τὸν φόρτον, πέμπτῃ δὲ ἢ ἕκτῃ ἡμέρῃ, ἀπ' ἧς ἀπ-
ίκοντο, ἐξεμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυναῖ-
κας ἄλλας τε πολλὰς καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλέος θυγατέρα· τὸ δέ οἱ οὔνομα*
4 *εἶναι, κατὰ τὠυτὸ ὃ καὶ Ἕλληνες λέγουσι, Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. ταύτας στάσας
κατὰ πρύμνην τῆς νηὸς ὠνέεσθαι τῶν φορτίων, τῶν σφιν ἦν θυμὸς
μάλιστα, καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὁρμῆσαι ἐπ' αὐτάς. τὰς
μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγέειν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλῃσιν ἁρπασ-
θῆναι· ἐσβαλομένους δὲ ἐς τὴν νέα οἴχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἰγύπτου.*
2 *οὕτω μὲν Ἰοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι, οὐκ ὡς Ἕλληνες,
καὶ τῶν ἀδικημάτων πρῶτον τοῦτο ἄρξαι. μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλλήνων τινάς
(οὐ γὰρ ἔχουσι τοὔνομα ἀπηγήσασθαι) φασὶ τῆς Φοινίκης ἐς Τύρον
προσσχόντας ἁρπάσαι τοῦ βασιλέος τὴν θυγατέρα Εὐρώπην. εἴησαν
δ' ἂν οὗτοι Κρῆτες. ταῦτα μὲν δὴ ἴσα πρὸς ἴσα σφι γενέσθαι, μετὰ δὲ*
2 *ταῦτα Ἕλληνας αἰτίους τῆς δευτέρης ἀδικίης γενέσθαι. καταπλώσαντας
γὰρ μακρῇ νηῒ ἐς Αἶάν τε τὴν Κολχίδα καὶ ἐπὶ Φᾶσιν ποταμὸν ἐνθεῦτεν
διαπρηξαμένους καὶ τἆλλα, τῶν εἵνεκεν ἀπίκατο, ἁρπάσαι τοῦ βασιλέος*

A C P(p) TR bMQ SV

11 Lex. Vind. p. 196 *'ὠνοῦμαι τόδε τὸ πρᾶγμα' ἀντὶ τοῦ 'διὰ τῶνδε'· καὶ 'ὠνοῦμαι τῶνδε' ἐκλειπτικῶς, μέρος δηλονότι. Ἡρόδοτος· ὠνέεσθαι — μάλιστα*

2 *οἰκίσαντας* **Q** || 3–4 *ἀπαγεινέοντας φορτία* **SV** || 4 *χώρῃ* om. **PMQ** (habet **p**) secl. Stein Hude Schaeferum secuti || 7 *ἡμέρᾳ* **QSV** || 8 *ἐξημπολημένων* **b** || 9 *βασιλῆος* **TRbSV** || 10 *τὸ* **Q** Ald. | *στήσας* **SV** || 11 *νεὸς* **P¹pC** *νεὸς* in *νηὸς* correxit **A** (manu prima?) | *σφιν ἦν*] *κινήν* **V¹** *κινοίη* **V²** *κεν ἦν* **S¹** || 12 *διακελευσμένους* **SV** || 13 *ἀποφυγεῖν* **TRbMQSV** | *ἄλλοισιν* **Vᶜ** || 14 *ἐσβαλλομένους* **MQSV** Ald. | *ναῦν* **QM** || 15 *Πέρσαι* om. **QM** | *οὐκ ὡς Φοίνικες* **Tᶜ** Ven. Marc. 364 **QM** (*οὐκ ὡς Ἕλληνες*) in parenthesi **b** *ὡσ* Ἕλληνες* **C** *οὐκ ὡς Ἕλληνες οὐδὲ ὡς Φοίνικες* restituendum putat Herold, Progr. Reg. Gymn. Nurembg. 1850 cap. 5 comparato || 16 *τοῦτο πρῶτον ἄρξαι* **Pp** *τοῦτο ἄρξαι πρῶτον* **Tb** *τοῦτο ὑπάρξαι πρῶτον* **M** (*γρ' ἄρξαι* in mg. adiecto) *ἄρξαι τοῦτο πρῶτον* **Q** || 18 *προσσχόντας* edd. *προσχόντας* codd. | *βασιλέως* **CPTMQSV** | *τὴν* om. **TRbMQSV** || 19 *οὕτω* **SV** | *ταῦτα δὴ* (*δ'* **S**) *ἴσα σφι πρὸς ἴσα* **TRbMQSV** | *μὲν* om. **P¹** || 21 *τε* om. **P¹** | *ἐντεῦθεν* **TRbSV** *ἐντεῦτεν* **C¹** || 22 *ἕνεκεν* **bQSV** | *ἀπίκοντο* **PTRbMQSV** *ν* supra *α* add. **A²C²** | *βασιλέως* **TCPS** *ο* ex *ω* corr. **V** *βασιλῆος* **bQM**

τὴν θυγατέρα Μηδείην. πέμψαντα δὲ τὸν Κόλχων βασιλέα ἐς τὴν Ἑλλάδα 3
κήρυκα αἰτέειν τε δίκας τῆς ἁρπαγῆς καὶ ἀπαιτέειν τὴν θυγατέρα· τοὺς
δὲ ὑποκρίνασθαι, ὡς οὐδὲ ἐκεῖνοι Ἰοῦς τῆς Ἀργείης ἔδοσάν σφι δίκας τῆς
ἁρπαγῆς οὐδὲ ὦν αὐτοὶ δώσειν ἐκείνοισι. δευτέρῃ δὲ λέγουσι γενεῇ μετὰ 3
ταῦτα Ἀλέξανδρον τὸν Πριάμου ἀκηκοότα ταῦτα ἐθελῆσαί οἱ ἐκ τῆς
Ἑλλάδος δι' ἁρπαγῆς γενέσθαι γυναῖκα, ἐπιστάμενον πάντως, ὅτι οὐ
δώσει δίκας· οὔτε γὰρ ἐκείνους διδόναι. οὕτω δὴ ἁρπάσαντος αὐτοῦ 2
Ἑλένην τοῖσιν Ἕλλησι δόξαι πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους ἀπαιτέειν τε
Ἑλένην καὶ δίκας τῆς ἁρπαγῆς αἰτέειν· τοὺς δὲ προϊσχομένους ταῦτα
προφέρειν σφι Μηδείης τὴν ἁρπαγήν, ὡς οὐ δόντες αὐτοὶ δίκας οὐδὲ
ἐκδόντες ἀπαιτεόντων βουλοίατό σφι παρ' ἄλλων δίκας γίνεσθαι. μέχρι 4
μὲν ὦν τούτου ἁρπαγὰς μούνας εἶναι παρ' ἀλλήλων, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου
Ἕλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέσθαι· προτέρους γὰρ ἄρξαι στρατεύε-
σθαι ἐς τὴν Ἀσίην ἢ σφέας ἐς τὴν Εὐρώπην. τὸ μέν νυν ἁρπάζειν γυναῖ- 2
κας ἀνδρῶν ἀδίκων νομίζειν ἔργον εἶναι, τὸ δὲ ἁρπασθεισέων σπουδὴν
ποιήσασθαι τιμωρέειν ἀνοήτων, τὸ δὲ μηδεμίαν ὤρην ἔχειν ἁρπασθεισέων
σωφρόνων· δῆλα γὰρ δή, ὅτι εἰ μὴ αὐταὶ ἐβουλέατο, οὐκ ἂν ἡρπάζοντο.

A C P(p) TR bMQ SV
Τὸ μέν νυν – ἡρπάζοντο (4, 2) exc. paroemiogr. **𝔑**

T 8–10 Eust. Il. 415 ad *Γ* 288 *τὴν ὑπὲρ τοῦ πταισθέντος ἔκτισιν ἤτοι τὸ πρόστιμον, ὅπερ Ἡρόδοτος δίκας λέγει τῆς ἁρπαγῆς.* id. Il. 415 ad *Γ* 204 *οἶδε δὲ σὺν ἄλλοις καὶ Ἡρόδοτος τὴν ῥηθεῖσαν ἱστορίαν λέγων ὅτι Ἕλληνες* πέμψαντες ἀγγέλους ἤθελον τήν τε Ἑλένην ἀπαιτεῖν καὶ τῆς ἁρπαγῆς δίκας αἰτεῖν· οἱ δὲ προϊσχόμενοι τὴν τῆς Μηδείας ἁρπαγὴν οὐκ ἐπείσθησαν || 17 Plut. De Herodoti malign. 11 (856) *'δῆλον γάρ' φησίν* (ὁ *Ἡρόδοτος*) *'ὅτι* εἰ μὴ αὗται ἐβούλοντο, οὐκ ἂν ἡρπάζοντο.' . . . *δῆλα γὰρ δὴ καθ' Ἡρόδοτον, ὅτι* εἰ μὴ αὗται ἐβούλοντο (*ἐβουλέατο, ἐβουλεύοντο* v. ll.) οὐκ ἂν *ὑβρίζοντο*

2 Lex. Vind. p. 183 *'ὑποκρίνασθαι' ἀντὶ τοῦ 'ἀποκρίνασθαι' Ἡρόδοτος· καὶ ἀπαι*τέειν – ἁρπαγῆς || 12 Lex. Vind. p. 175 *τὸ . . . 'ἀπὸ τούτου' ἀντὶ τοῦ 'μετὰ ταῦτα'· Ἡρόδοτος·* τὸ δὲ ἀπὸ τούτου – γενέσθαι

1 *τὴν*^{1} om. **P**^{1}**TRbMQSV** (habet **p**) | *Μηδίην* **TRbSVM** (ut videtur) | *τῶν Κόλχων βασιλέα* **Rb** *τὸν Κόλχων βασιλῆα* **MQ** *τὸν Κόλχον* **SV** || 3 *ἀποκρίνασθαι* **Tb MQ** *ὑποκρινομένους* **C**^{2} | *σφίσι* **b** || 6 *οὐ* om. **Q** || 7 *οὔτε*] *οὐδὲ* propos. Schaefer || 8 *πεμψαν* **V**^{1} (*τας* supr. lin. add. **V**^{2}) *πέμψειν* **S** | *τε*] *τὴν* **SV** || 9 *προϊσχομένων* **CPRSV** litteras *ων* litteris *ους* superimposuit **A** (manus prima?) formae *προϊσχομένους* testis Eust. || 10 *Μηδίης* **TRbSV** || 12 *οὖν* **MQ** | *τούτων*^{1} **TRbMQSV** || 15 *ἔργον νομίζειν* **Tb** *νομίζων ἔργον* **M** || 16 *μηδεμίαν* **Ab** *μηδεμίην* vel *μὴ δὲ μίην* **CPTRSV** | *ὥρην* **A** *ὥραν* **SV** *ὤρην* cett. || 17 *αὗται* **A**^{2}**TRbMQSV𝔑** | *ἐβούλοντο* edd., nescio an lectio codicum sit conservanda (cf. III 143, 2; V 29, 1; 63, 3 et Legrand, Introd. 216 necnon grammaticam meam 161) *εβεβουλε* adscr. **A**^{2}, quod *ἐβεβουλέατο* exhibet (sicut Stein recte), sed plqpf. forma inepte usurpari videtur *ἐβουλεύοντο* **𝔑** scripturam *ἐβουλ*^{ον}*έατο* in codice quodam exstitisse docet (Colonna, De Herodoti memoria 68), eandem lectionem praebet pars memoriae Plutarchi | *ἡρπάζετο* **A**^{1}**C**^{1} litterae *ε* litteras *ον* superimposuit **A** (manus prima?)

3 *σφέας μὲν δὴ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίης λέγουσι Πέρσαι ἁρπαζομένων τῶν*
γυναικῶν λόγον οὐδένα ποιήσασθαι, Ἕλληνας δὲ Λακεδαιμονίης εἵνεκεν
γυναικὸς στόλον μέγαν συναγεῖραι καὶ ἔπειτα ἐλθόντας ἐς τὴν Ἀσίην τὴν
4 *Πριάμου δύναμιν κατελεῖν. ἀπὸ τούτου αἰεὶ ἡγήσασθαι τὸ Ἑλληνικὸν*
σφίσιν εἶναι πολέμιον· τὴν γὰρ Ἀσίην καὶ τὰ ἐνοικέοντα ἔθνεα βάρβαρα
οἰκειεῦνται οἱ Πέρσαι, τὴν δὲ Εὐρώπην καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἥγηνται
κεχωρίσθαι.
5 *Οὕτω μὲν Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι καὶ διὰ τὴν Ἰλίου ἅλωσιν εὑρίσκουσι*
2 *σφίσιν ἐοῦσαν τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχθρης τῆς ἐς τοὺς Ἕλληνας. περὶ δὲ τῆς*
Ἰοῦς οὐχ ὁμολογέουσι Πέρσῃσιν οὕτω Φοίνικες· οὐ γὰρ ἁρπαγῇ σφέας
χρησαμένους λέγουσιν ἀγαγεῖν αὐτὴν ἐς Αἴγυπτον, ἀλλ᾽ ὡς ἐν τῷ Ἄργεϊ
ἐμίσγετο τῷ ναυκλήρῳ τῆς νεός, ἐπεὶ δὲ ἔμαθε ἔγκυος ἐοῦσα, αἰδεομένη
τοὺς τοκέας οὕτω δὴ ἐθελοντὴν αὐτὴν τοῖσι Φοίνιξι συνεκπλῶσαι, ὡς ἂν
3 *μὴ κατάδηλος γένηται. ταῦτα μέν νυν Πέρσαι τε καὶ Φοίνικες λέγουσιν,*
ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔρχομαι ἐρέων ὡς οὕτως ἢ ἄλλως κως ταῦτα
ἐγένετο, τὸν δὲ οἶδα αὐτὸς πρῶτον ὑπάρξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς
Ἕλληνας, τοῦτον σημήνας προβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου ὁμοίως
4 *μικρὰ καὶ μεγάλα ἄστεα ἀνθρώπων ἐπεξιών· τὰ γὰρ τὸ πάλαι μεγάλα*
ἦν, τὰ πολλὰ σμικρὰ αὐτῶν γέγονε, τὰ δὲ ἐπ᾽ ἐμεῦ ἦν μεγάλα, πρότερον
ἦν σμικρά. τὴν ἀνθρωπηίην ὦν ἐπιστάμενος εὐδαιμονίην οὐδαμᾶ ἐν
τὠυτῷ μένουσαν ἐπιμνήσομαι ἀμφοτέρων ὁμοίως.
6 *Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραννος δὲ ἐθνέων*

A C P(p) TR bMQ SV et a *σημήνας* (5, 3) **D**

13 Eust. Od. 1428 (ad *α* 432) *παρ᾽ Ἡροδότῳ . . . τὸ* ἐθελοντὴν τὴν Ἰὼ τοῖς Φοίνιξι συνεκπλεῦσαι· *ἢ καὶ ὁμοίως κλίνεται τοῖς αὐτῶν ὀρσενικοῖς ἢ τὴν κλίσιν ἔχει τῆς 'τιμῆς'* ‖ **22** ss. a permultis laudantur scriptoribus, inter quos notabiliores enumerem hos: Dion. Hal. De comp. 4 *λήψομαι . . . ἐκ τῆς Ἡροδότου λέξεως τὴν ἀρχὴν τῆς ἱστορίας, ἐπειδὴ καὶ γνώριμός ἐστι τοῖς πολλοῖς, μεταθεὶς τὸν χαρακτῆρα τῆς διαλέκτου μόνον·* Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δ᾽ Ἀλυάττου, τύραννος δ᾽ ἐθνῶν τῶν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσημβρίης μεταξὺ Σύρων τε (om. cod. quid.) καὶ Παφλαγόνων ἐξίησι πρὸς βορέαν ἄνεμον εἰς τὸν Εὔξεινον καλούμενον πόντον. Hermog. De id. 206 *οὐ μὴν ἔν γε τῇ ὀρθότητι τοῦτο ἦν, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ αἱ ἔννοιαι διανεπαύοντο ἐφ᾽ ἑαυτὸν περιγραφόμεναι, οἷον* Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραννος δὲ ἐθνέων. Tiber. De figur. XLVIII 577 *καὶ τὴν παρεμβολὴν*

1 *ἁρπαζομενέων* **ACPSV** ‖ **2** *εἵνεκα* **b** ‖ **5** *βάρβαρα* secl. Stein ‖ **6** *οἰκειοῦνται* **A**[ac] ‖ **8** *Πέρσαι μὲν* **R** | *Πέρσαι* om. **SV** ‖ **9** *ἐς* om. **V** macula obscuratur **b** ‖ **11** *ἄγειν* **TRbMQSV** ‖ **12** *νηός* **P**[1]**TRbMQSV** : *νεός* **p** cett. littera *η* litterae *ε* superimposita **A** | *ἔγγυος* **S**[1]**Q** *ἔγ͞γυος* **C** | *οὖσα* **PTQ** | *αἰδεομένην* **MP**[mg], Herold Progr. Reg. Gymn. Nuremb. 1850 ‖ **13** *συνεκπλεῦσαι* **QT** Eust. ‖ **14** *τε* om. **P**[1]**TRbMQSV** habet **p** ‖ **16** *πρῶτον* om. **MQ** ‖ **17** *ἐς τὸ* om. **DTRbMQSV** ‖ **19** *αὐτῶν σμικρὰ* **DTRbMQSV** ‖ **20** *ἀνθρωπίην* **D** *ἀνθρωπείην* **P**[1]**TRbMQ** *ἀνθρωπίνην* **SV** | *οὐδαμὰ* **A**[1]**PR** *οὐδαμοῦ* **SV** ‖ **21** *τούτῳ* **D** *τῷ αὐτῷ* **SV** ‖ **22** *μὲν τὸ γένος* **MQ** Alex.

*τῶν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσαμβρίης μεταξὺ Σύρων καὶ
Παφλαγόνων ἐξίει πρὸς βορῆν ἄνεμον ἐς τὸν Εὔξεινον καλεόμενον
πόντον. οὗτος ὁ Κροῖσος βαρβάρων πρῶτος, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, τοὺς μὲν* 2
*κατεστρέψατο Ἑλλήνων ἐς φόρου ἀπαγωγήν, τοὺς δὲ φίλους προσ-
εποιήσατο (κατεστρέψατο μὲν Ἴωνάς τε καὶ Αἰολέας καὶ Δωριέας τοὺς
ἐν τῇ Ἀσίῃ, φίλους δὲ προσεποιήσατο Λακεδαιμονίους), πρὸ δὲ τῆς* 3
*Κροίσου ἀρχῆς πάντες Ἕλληνες ἦσαν ἐλεύθεροι. τὸ γὰρ Κιμμερίων
στράτευμα τὸ ἐπὶ τὴν Ἰωνίην ἀπικόμενον, Κροίσου ἐὸν πρεσβύτερον, οὐ
καταστροφὴ ἐγένετο τῶν πολίων, ἀλλ' ἐξ ἐπιδρομῆς ἁρπαγή. ἡ δὲ ἡγε-* 7
*μονίη οὕτω περιῆλθε ἐοῦσα Ἡρακλειδέων ἐς τὸ γένος τὸ Κροίσου,
καλεομένους δὲ Μερμνάδας. ἦν Κανδαύλης, τὸν οἱ Ἕλληνες Μυρσίλον* 2
*ὀνομάζουσι, τύραννος Σαρδίων, ἀπόγονος δὲ Ἀλκαίου τοῦ Ἡρακλέος.
Ἄγρων μὲν γὰρ πρῶτος Ἡρακλειδέων βασιλεὺς ἐγένετο Σαρδίων, Καν-*

A C P(p) DTR bMQ SV

T 1–3 Strabo XII 9 (544) *τοὺς . . . Παφλαγόνας πρὸς ἕω μὲν ὁρίζει ὁ Ἅλυς ποταμὸς* ῥέων ἀπὸ μεσημβρίης μεταξὺ Σύρων τε καὶ Παφλαγόνων καὶ ἐξίει *κατὰ τὸν Ἡρόδοτον* ἐς τὸν Εὔξεινον καλεόμενον πόντον, *Σύρους λέγοντα τοὺς Καππάδοκας*. Schol. Apoll. Rhod. *β* 946 *Ἀσσυρίαν εἶπε τὴν Συρίαν τὴν Καππαδοκίαν· ἐκαλεῖτο δὲ πάλαι Συρία· διὸ τὸν Ἅλυν ποταμὸν* μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων ῥέοντα *Ἡρόδοτός φησιν* εἰς τὸν Εὔξεινον *ἐκδιδόναι* πόντον

εἰσάγει Καικίλιος σχῆμα λέξεως . . . · Ἡρόδοτος· Κροῖσος – πόντον. (scrib. Λυδὸς μὲν γένος; Σύρων καί; βορέην). Alex. De fig. 484 *ἡ παρεμβολὴ . . . ὅλη ἀρθεῖσα οὐ βλάπτει τὴν διάνοιαν. παράδειγμα δὲ τῆς παρεμβολῆς καὶ τὸ παρ' Ἡροδότῳ κείμενον·* Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν τὸ γένος, *παῖς* δὲ Ἀλυάττεω, τύραννος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσημβρίης μεταξὺ Σύρων καὶ Καππαδόκων καὶ πρὸς βορέην ἄνεμον ἐξίησι πρὸς πόντον. οὗτος οὖν Κροῖσος (οὖν mihi videtur *παρεμβολῆς* ut ita dicam exemplificandae gratia insertum; quod ad *μεσημβρίης*, *βορέην* attinet, Dion. Halic. versionem inepte rursus in Ionicam dialectum vertisse videtur). Prisc. XVIII 171 *illi* (scil. Graeci) *'γένει ποδαπὸς' καὶ 'γένος'· Ἡρόδοτος α'·* Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω. Ammon. (s. v. *τύραννος*) *Ἡρόδοτος ἐπὶ Κροίσου* τυράννου δ' ἐθνέων, *καὶ προβάς·* τελευτήσαντος δὲ Ἀλυάττεω διεδέξατο τὴν βασιληίην (26, 1). totum caput 6 habet Suidas s. v. *Κροῖσος* in Atticam dialectum versum; variant codd. inter ἦσαν Ἕλληνες ἐλεύθεροι et Ἕλληνες ἐλεύθεροι ἦσαν **(6, 3)**

6 Hermog. De invent. 87 πρὸ *γὰρ* τῆς Κροίσου ἀρχῆς πάντες Ἕλληνες ἦσαν (ἦσαν Ἕλληνες v. l.) ἐλεύθεροι. cf. Suidae memoriam supra laudatam

1 *Ἅλυος* **bQ** | *τοῦ ποταμοῦ* **Q** | *μεσημβρίης* Strabo, cf. Alex. | *Σύρων τε καὶ* Dion. Hal. codd. aliquot, Alex., Strabo || 2 *ἐξήει* **T** | *βορῆν*] alterum *ρ* add. **A**[2] *βορέην* cf. Alex., Tiber. || 3 *τῶν ἡμεῖς ἴδμεν πρῶτος* **Q** | *ἴσμεν* **RV**[ac] | *τοὺς μὲν* om. **SV** || 6 *τῇ* supra vers. **D**[1] || 7 *πάντες ἦσαν Ἕλληνες ἐλεύθεροι* vel *πάντες Ἕλληνες ἐλεύθεροι ἦσαν* Hermog., Suid. || 11 *καλουμένους* **QM** || 12 *ὀνομάζουσι*] *καλέουσι* **S** Ald. | *Ἡρακλέους* **CDTRbMQSV** || 13 post *γὰρ* add. *ὁ Νίνου τοῦ Βήλου τοῦ Ἀλκαίου* **ACPS**[mg]

3 *δαύλης δὲ ὁ Μύρσου ὕστατος. οἱ δὲ πρότερον Ἄγρωνος βασιλεύσαντες*
ταύτης τῆς χώρης ἦσαν ἀπόγονοι Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος, ἀπ᾽ ὅτευ ὁ δῆμος
4 *Λύδιος ἐκλήθη ὁ πᾶς οὗτος, πρότερον Μήιων καλεόμενος. παρὰ τούτων*
Ἡρακλεῖδαι ἐπιτραφθέντες ἔσχον τὴν ἀρχὴν ἐκ θεοπροπίου ἐκ δούλης τε
τῆς Ἰαρδάνου γεγονότες καὶ Ἡρακλέος, ἄρξαντες μὲν ἐπὶ δύο τε καὶ
εἴκοσι γενεὰς ἀνδρῶν, ἔτεα πέντε τε καὶ πεντακόσια, παῖς παρὰ πατρὸς
ἐκδεκόμενος τὴν ἀρχὴν μέχρι Κανδαύλεω τοῦ Μύρσου.
8 *Οὗτος δὴ ὦν ὁ Κανδαύλης ἠράσθη τῆς ἑωυτοῦ γυναικός, ἐρασθεὶς δὲ*
ἐνόμιζέ οἱ εἶναι γυναῖκα πολλὸν πασέων καλλίστην. ὥστε δὲ ταῦτα
νομίζων, ἦν γάρ οἱ τῶν αἰχμοφόρων Γύγης ὁ Δασκύλου ἀρεσκόμενος
μάλιστα, τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων ὑπερετί-
θετο ὁ Κανδαύλης καὶ δὴ καὶ τὸ εἶδος τῆς γυναικὸς ὑπερεπαινέων.
2 *χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, χρῆν γὰρ Κανδαύλῃ γενέσθαι κακῶς,*
ἔλεγε πρὸς τὸν Γύγην, τοιάδε Ῥύγη, οὐ γάρ σε δοκέω πείθεσθαί μοι
λέγοντι περὶ τοῦ εἴδεος τῆς γυναικός (ὦτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισιν

A C P(p) DTR bMQ SV

Σχόλ. 7, 3 *ὁ Ἄτυς οὗτος καὶ Λυδὸς ὕστερος Τρώων μάχης* **A** man. rec. **b**² et alii codd. Romanae quae dicitur stirpis

Ὅτι ὁ Κανδαύλης ὁ τῶν Σαρδίων τύραννος ἠράσθη τῆς ἑωυτοῦ γυναικός (8, 1) — παρὰ γὰρ τοῖσι Λυδοῖσι αἰσχύνην μεγάλην φέρει γυμνὸν ὁρᾶσθαί τινα (10, 3) exc. Const. Porph. *Π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. I

Ὦτα — ὀφθαλμῶν (8, 2) et ἅμα — γυνή (8, 3) exc. paroemiogr. 𝕽

T 3 Eust. Comm. ad Dion. Perieg. 847 *δηλοῖ Ἡρόδοτος, ὅτι* ὁ δῆμος Λύδιος *ἀπὸ Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος*, πρότερον Μήων καλούμενος || 16 Lucian. De domo 20 *ἀναδέξασθε αὐτὸν* (sc. Hdt.) *ἰαστὶ πρὸς ὑμᾶς λέγοντα . . .· ʽἀληθέα τάδε ὁ λόγος ὑμῖν μυθέεται καί οἱ πείσεσθε ὅσα ἂν λέγῃ τουτέων πέρι ὄψιν ἀκοῆς προτιμέων·* ὦτα γὰρ τυγχάνει ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν.᾽ Iulian. ep. 152: *ὁ λογοποιὸς ὁ Θούριος* ὦτα εἶπεν ἀνθρώποις ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα

12 Eust. Od. 1441 (ad *β* 190) *τὸ δὲ ʽἀνιηρέστερον᾽ ὤφειλε μὲν εἶναι ʽἀνιηρότερον᾽, μέτρου δὲ χάριν οὕτω λαλεῖται, ὡς καὶ τὸ ʽαἰδοιέστερον᾽ καὶ λοιπὰ τοιαῦτα, ἐν οἷς καὶ τὸ* ἀμορφέστατος γυνή *παρ᾽ Ἡροδότῳ* (I 196, 3) *ἐν ἀκριβεστέροις ἀντιγράφοις . . . καὶ Ἡρόδοτος·* τὰ σπουδαιέστερα τῶν πραγμάτων || 15ss. Dion. Hal. De comp. 3 Γύγη — ἕτοιμος (10, 1), vocibus *ποιεῖν ταῦτα* additis, textum in Atticam dialectum vertens. id. Rhet. II 401 *ὥσπερ ἀμέλει καὶ Ἡρόδοτος πεποίηκεν διαλεγόμενον τὸν Κανδαύλην πρὸς τὸν Γύγην·* ὦτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισιν ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν

1 *Ἄργωνος* **TbMQ** || 2 *ἀπ᾽ ὅτευ* **P** *ἀπό τευ* **Rb** *ἀπότευ* rell. || 3 *τούτων δὲ* **DTRbMQSV** || 5 *Ἡρακλέους* ut vid. **M** | *μὲν* om. **DTRbMQSV** | *τε* om. **DTRbMQSV** || 8 *οὖν* **TRSV** || 9 *πολλῷ* **SV**ᵃᶜ *πολλῶν* Const. || 11 *σπουδεέστερα* **D** *σπουδαιότερα* **P** | *πραγμάτων* **TRMQSV** Eust. || 12 *καὶ*² om. Const. | *ὑπεραινέων* Const. || 13 *Κανδαύλεα* **QM** || 15 *τὰ περὶ* Dion. cod. quid. | *ὦτα . . . ὀφθαλμῶν* om. Const.

ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν)· ποίει ὅκως ἐκείνην θεήσεαι γυμνήν.᾽ ὁ 3
δὲ ἀμβώσας εἶπε· ῾δέσποτα, τίνα λέγεις λόγον οὐχ ὑγιέα κελεύων με
δέσποιναν τὴν ἐμὴν θεήσασθαι γυμνήν; ἅμα δὲ κιθῶνι ἐκδυομένῳ συν-
εκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή. πάλαι δὲ τὰ καλὰ ἀνθρώποισιν ἐξεύρηται, 4
ἐκ τῶν μανθάνειν δεῖ· ἐν τοῖσιν ἓν τόδε ἐστί· σκοπέειν τινὰ τὰ ἑωυτοῦ.
ἐγὼ δὲ πείθομαι ἐκείνην εἶναι πασέων γυναικῶν καλλίστην καί σεο
δέομαι μὴ δέεσθαι ἀνόμων.᾽ ὁ μὲν δὴ λέγων τοιαῦτα ἀπεμάχετο ἀρρωδέων, 9
μή τί οἱ ἐξ αὐτέων γένηται κακόν. ὁ δ᾽ ἀμείβετο τοῖσδε· ῾θάρσει, Γύγη,
καὶ μὴ φοβεῦ μήτε ἐμέ, ὥς σεο πειρώμενον λέγω λόγον τόνδε, μήτε
γυναῖκα τὴν ἐμήν, μή τί τοι ἐξ αὐτῆς γένηται βλάβος· ἀρχὴν γὰρ ἐγὼ
μηχανήσομαι οὕτω ὥστε μηδὲ μαθεῖν μιν ὀφθεῖσαν ὑπὸ σεῦ. ἐγὼ γάρ σε 2
ἐς τὸ οἴκημα, ἐν τῷ κοιμώμεθα, ὄπισθε τῆς ἀνοιγομένης θύρης στήσω·
μετὰ δ᾽ ἐμὲ ἐσελθόντα παρέσται καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμὴ ἐς κοῖτον. κεῖται δὲ
ἀγχοῦ τῆς ἐσόδου θρόνος· ἐπὶ τοῦτον τῶν ἱματίων κατὰ ἓν ἕκαστον
ἐκδύνουσα θήσει καὶ κατ᾽ ἡσυχίην πολλὴν παρέξει τοι θεήσασθαι·

A C P(p) DTR bMQ SV
φο]βεν (9, 1) inc. Pap. Ox. 2095 frustula tantum textus conservans

T 3 Plut. Mor. 139 οὐκ ὀρθῶς Ἡρόδοτος εἶπεν, ὅτι ἡ γυνὴ ἅμα τῷ χιτῶνι ἐκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ. ibid. 37 *καὶ καθάπερ Ἡρόδοτός φησιν ἅμα τῷ χιτῶνι συνεκδύεσθαι τὴν αἰδῶ τὰς γυναῖκας, οὕτως* . . . Stob. XXXII 8: *Ἡροδότου ἱστορίας α᾽*· ἅμα δὲ χιτῶνι ἐκδυομένῳ ἐκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή. LXXIV 36 eadem repetuntur, sed scrib. συνεκδύεται

2–4 Theo Progymn. IV 56 (199) vide ad I 32, 4 || 7 Etym. Magn. 633, 43 *μετὰ τοῦ στερητικοῦ α ῾ἀρρωδῶ᾽· Ἡρόδοτος*· καὶ ἀπεμάχετο τὴν ψυχὴν ἀρρωδέων

1 *ποίεε* **Q** Const. | *θεήσηαι* **QS** *θηήσεαι* **b** *θεήσε*αι* **V** || 2 *ἀμβώσας* **A¹CP** Dion., Const. *μέγα ἀμβώσας* **A²** rell. | *λόγον λέγεις* Dion. *λόγον ἔχεις* Theo | *οὐκ* **CPDS** (?) *οὐκ* ut vid. in *οὐχ* corr. **A¹** || 3 *θεάσασθαι* **SV** Const. | *χιτῶνι* Theo | *ἐκδύεται* Stob. XXXII 8 || 4–5 *πάλαι . . . ἑωυτοῦ* om. Const. || 5 *τίνα σκοπέειν* **D** *τινα σκοπεύειν* **RbMQSV** || 6 *πασέων γυναικῶν εἶναι* **Q** pars codd. Dion. | *καὶ σέο* **bQ** *καὶ σὲ* Const. || 7 *τοιαῦτα*] *ταῦτα* Dion. | *ὀρρωδέων* **CDᶜA²** || 7–8 *ἀρρωδέων . . . κακόν* om. Dion. || 8 *αὐτῶν* **A²P** | *ἀμείβεται* **Q** | *τοιάδε* **DTRbMQSV** *ἢ τοιάδε* suprascr. **A²** | *θάρση* Const. || 9 *πειρώμενος* **Aᵃᶜ CP** Pap. Ox. 2095, Const., Dion. codd. plur. *πειρόμενον* **RV** | *λέγω λόγον*] *τὸν λόγον λέγω* **D** *λόγον λέγω* Dion. codd. plur. *λέγω* om. **TRbMQSV** | Weber Anal. Hdt. I 212 lectionem stirpis Romanae quae dicitur integram esse retur (῾*πειρώμενον* est acc. part. absoluti, cui subiectum *τὸν λόγον* vel *λόγον τόνδε* additum est᾽) afferens argumentum ex Kühner-Gerth II 95 || 10 *μή*] *μὴ δὲ* **ACPR** | *ἐγὼ*] *ἄγων* (*ἀγαγὼν* v. l.) Dion. || 12 *εἰς* **CQ** || 13 *εἰσελθόντα* Const. | *αὐτίκα παρέσται* Pap. | *κοιτῶνα* **DTRbMQSV** *κοίτην* Dion. (Att. dialecti gratia?) || 14 *τούτων* Const. | *κατ᾽ ἓν* Const. || 15 *ἐκδύουσα* Const. | *τοι*] *το* **V** | *θεήσεσθαι* **Q**

3 ἐπεὰν δὲ ἀπὸ τοῦ θρόνου στίχῃ ἐπὶ τὴν εὐνὴν κατὰ νώτου τε αὐτῆς γένῃ,
10 σοὶ μελέτω τὸ ἐνθεῦτεν ὅκως μή σ' ἐσόψεται ἰόντα διὰ θυρέων.' ὁ μὲν δὴ
ὡς οὐκ ἐδύνατο διαφυγέειν, ἦν ἕτοιμος· ὁ δὲ Κανδαύλης, ἐπεὶ ἐδόκεε ὥρη
τῆς κοίτης εἶναι, ἤγαγε τὸν Γύγεα ἐς τὸ οἴκημα· καὶ μετὰ ταῦτα αὐτίκα
παρῆν καὶ ἡ γυνή, ἐσελθοῦσαν δὲ καὶ τιθεῖσαν τὰ εἵματα ἐθηεῖτο ὁ
2 Γύγης. ὡς δὲ κατὰ νώτου ἐγένετο ἰούσης τῆς γυναικὸς ἐς τὴν κοίτην,
ὑπεκδὺς ἐχώρεε ἔξω καὶ ἡ γυνὴ ἐπορᾷ μιν ἐξιόντα. μαθοῦσα δὲ τὸ
ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς οὔτε ἀνέβωσε αἰσχυνθεῖσα οὔτε ἔδοξε μαθεῖν ἐν
3 νόῳ ἔχουσα τίσεσθαι τὸν Κανδαύλεα· παρὰ γὰρ τοῖσι Λυδοῖσι, σχεδὸν δὲ
καὶ παρὰ τοῖσιν ἄλλοισι βαρβάροισι, καὶ ἄνδρα ὀφθῆναι γυμνὸν ἐς
11 αἰσχύνην μεγάλην φέρει. τότε μὲν δὴ οὕτως οὐδὲν δηλώσασα ἡσυχίην
εἶχε· ὡς δὲ ἡμέρη τάχιστα ἐγεγόνεε, τῶν οἰκετέων τοὺς μάλιστα ὥρα
πιστοὺς ἐόντας ἑωυτῇ, ἑτοίμους ποιησαμένη ἐκάλεε τὸν Γύγεα. ὁ δὲ
οὐδὲν δοκέων αὐτὴν τῶν πρηχθέντων ἐπίστασθαι ἦλθε καλεόμενος·
2 ἐώθεε γὰρ καὶ πρόσθε, ὅκως ἡ βασίλεια καλέοι, φοιτᾶν. ὡς δὲ ὁ Γύγης
ἀπίκετο, ἔλεγε ἡ γυνή, τάδε 'νῦν τοι δυοῖν παρεουσέων, Γύγη, δίδωμι
αἵρεσιν, ὁκοτέρην βούλεαι τραπέσθαι· ἢ γὰρ Κανδαύλην ἀποκτείνας ἐμέ
τε καὶ τὴν βασιληίην ἔχε τὴν Λυδῶν ἢ αὐτόν σε αὐτίκα οὕτω ἀποθνήσκειν
δεῖ, ὡς ἂν μὴ πάντα πειθόμενος Κανδαύλῃ τοῦ λοιποῦ ἴδῃς τὰ μή σε δεῖ.
3 ἀλλ' ἤτοι κεῖνόν γε τὸν ταῦτα βουλεύσαντα δεῖ ἀπόλλυσθαι ἢ σὲ τὸν
ἐμὲ γυμνὴν θεησάμενον καὶ ποιήσαντα οὐ νομιζόμενα.' ὁ δὲ Γύγης τέως

A C P(p) DTR bMQ SV
[γέ]νῃ (9, 3) expl. Pap. Ox. 2095 col. I
πρ]ηχθεν[των] (11, 1) inc. Pap. Ox. 2095 col. II
αἰσχύνην μεγάλην φέρει γυμνὸν ὁρᾶσθαι *τινα* (10, 3) expl. exc. Const. Porph.

1 Lex. Vind. *Ἡρόδοτος*· ἐπεὰν δὲ ἀπὸ τοῦ νώτου στείχῃ ἐπὶ τὴν εὐνὴν κατὰ νώτου τε αὐτῆς γένῃ, σοὶ μελέτω τοὐντεῦθεν

1 *στείχῃ* **P[1] DTRbMQSV** Lex. Vind., Const. *στίχῃ* **p** rell. | *αὐτῆς*] *αὖθις* Vat. 122 Valla (*invicem*) || 2 *ἐντεῦθεν* **CP[1]bRV** Lex. Vind. | *σ' ἐσόψεται* scripsi *ἐσόψεται* **ACP[t]** *σε ὄψηται* **D** *σε ὄψεται* **P[mg]p** rell. | *διὰ τῶν* **MQS** Ald. || 3 *ἠδύνατο* **DTRbMQSV** || 5 *ἐπελθοῦσαν* **A** | *εἵματα*] *ἱμάτια* Const. | *ἐθηεῖτο* **D** *ἐθηῆτο* **TRbMQSV** || 6 *νότου* Const. || 7 *ἐπώρα* lectio nescio unde a Scaligero Univ. Cantabr. Nn. 6 notata *ὁρᾷ* **DRbMQSV** | *μιν*] *μὲν* Const. || 8 *ἀνεβώησε* Const. *ἀνεβόησεν* **SV** || 9 *τίσασθαι* **D** Ald. | *δὲ* om. **DRSV** || 10 *τίσιν* **C[1]** *πᾶσιν* **SV** | *ἐς* om. **TRbMQSV** Const. || 12 *ὅρα* **P** *ἑώρα* **DTRbMQSV** *ε* supra versum add. **A** man. rec. || 15 *πρόσθεν* **PRbV** Pap. Ox. 2095 || 16 *ἀπίετο* **SV** | *τοι δυοῖν* scripsi (cf. quae in grammatica mea 95 de substantivorum numero duali obsoleto dixi) *τοῖν δυοῖν* **SV** *τοι δυοῖν ὁδοῖν* cett. (voci *τοι* ut vid. *ν* adscr. **A** man. rec.) || 17 *βούλει* **D[2]** | *Κανδα*]*υλην* Pap. Ox. 2095 *Κανδαύλεα* codd. || 18 *ἀποθνήσκειν αὐτίκα οὕτω* **MQ** || 19 *εἴδῃς* **ARSV** 'Ιωνικῶς ἰῶτα supra lin. adnotavit **A** man. rec. || 21 *γυμνήν τε* **A[2] D** | *θεησάμενον* **APpD** Pap. Ox. 2095 *θηησάμενον* cett.

μὲν ἀπεθώυμαζε τὰ λεγόμενα, μετὰ δὲ ἱκέτευε, μή μιν ἀναγκαίῃ ἐνδεῖν
διακρῖναι τοιαύτην αἵρεσιν. οὐκ ὦν δὴ ἔπειθε, ἀλλ' ὥρα ἀναγκαίην 4
ἀληθέως προκειμένην ἢ τὸν δεσπότην ἀπολλύναι ἢ αὐτὸν ὑπ' ἄλλων
ἀπόλλυσθαι· αἱρέεται αὐτὸς περιεῖναι. ἐπειρώτα δὴ λέγων, τάδε 'ἐπεί
με ἀναγκάζεις δεσπότεα τὸν ἐμὸν κτείνειν οὐκ ἐθέλοντα, φέρε ἀκούσω,
τέῳ καὶ τρόπῳ ἐπιχειρήσομεν αὐτῷ.' ἡ δὲ ὑπολαβοῦσα ἔφη· 'ἐκ τοῦ 5
αὐτοῦ μὲν χωρίου ἡ ὁρμὴ ἔσται, ὅθεν περ καὶ ἐκεῖνος ἐμὲ ἐπεδέξατο
γυμνήν, ὑπνωμένῳ δὲ ἡ ἐπιχείρησις ἔσται.' ὡς δὲ ἤρτυσαν τὴν ἐπιβουλήν, **12**
νυκτὸς γενομένης (οὐ γὰρ ἐμετίετο ὁ Γύγης, οὐδέ οἱ ἦν ἀπαλλαγὴ οὐδεμία,
ἀλλ' ἔδεε ἢ αὐτὸν ἀπολωλέναι ἢ Κανδαύλεα) εἵπετο ἐς τὸν θάλαμον τῇ
γυναικί· καί μιν ἐκείνη ἐγχειρίδιον δοῦσα κατακρύπτει ὑπὸ τὴν αὐτὴν
θύρην. καὶ μετὰ ταῦτα ἀναπαυομένου Κανδαύλεω ὑπεκδύς τε καὶ ἀποκτεί- 2
νας αὐτὸν ἔσχε καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν βασιληίην Γύγης, τοῦ καὶ
Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γενόμενος, ἐν ἰάμβῳ τρι-
μέτρῳ ἐπεμνήσθη.

Ἔσχε δὲ τὴν βασιληίην καὶ ἐκρατύνθη ἐκ τοῦ ἐν Δελφοῖσι χρηστηρίου. **13**

A C P(p) DTR bMQ SV
αιρε[εται (11, 4) expl. Pap. Ox. 2095 col. II

T 13 – 15 Rufin. Comm. in metr. Terent. 27 (Keil, Gr. Lat. VI 563) *quod* (sc. iambus) *binis pedibus et non singulis scanditur, vetus institutum est. quippe Herodotus, antiquus historiae auctor, cum de heroo diceret versu, quem singulis partiri pedibus moris est, ita dixit*: καί σφιν ἡ Πυθίη ἀφικομένοισιν χρῇ ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ τάδε (I 47, 2). ἀλλ' ὅταν . . . εἶναι (I 55, 2), *unde apparet heroum singulis pedibus scandi etiam apud veteres solitum. iambum autem binis idem ait, cum de Archilocho Pario referret, qui Gygae fabulam optime complexus est, ita*: Γύγης, τοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γεγονὼς ἐπέμνησε (sic fort. restituendum ex *επεννεσ*, *ἠπεμνησ*; *ἐπήνεσεν* Ald., *ὑπέμνησεν* Putsch) ἐν ἰάμβῳ τριμέτρῳ. *meminit autem versus eius Herodotus, quem applicui οὔ μοι τὰ Γύγεω τοῦ πολυχρύσου μέλει*

1 *ἀπεθώυμαζε* **A** *ἀπεθώμαζε* **C** Pap. Ox. 2095 ‖ **2** *οὔκων* **bMQ** *οὔκουν* **D²** | *ἑώρα* **DTRbMQSV** *ὅρα* **P** ‖ **3** *δ[εσπ]οτην* Pap. Ox. 2095 *δεσπότεα* codd. | *ἀπολλύναι*] *ἀποκτεῖναι* **Q** Ald. ‖ **4** *ἐπηρώτα* **C¹P¹DTMQSV** *ἐπειρώτα* **P²p** cett. Ἰωνικῶς supra lin. adnot. **A** man. rec. ‖ **6** *καὶ* om. **P¹** hab. **p** cett. | *ἐπιχειρήσωμεν* **Q** *ἐπιχειρίσωμεν* Ald. ‖ **7** *ὑπεδέξατο* **TMQ** *ὑπεδείξατο* **b** ‖ **8** *ἤρτησαν* **SVᵃᶜ** ‖ **9** *γινομένης* **DTRbMQ** | *μετίετο* **DTRbQMSV** *ἐμετίετο* littera *ε* punctis occultantibus circumdata **A** *μεθι* (q. e. *μεθίετο*) in mg. adscr. **A²** | *οὐδεμίη* **Q** Ald. ‖ **10** *εἰς* **CP¹R** *ἐς* **p** cett. ‖ **12** *ὑπεκδύς* Sauppe quem secuti sunt a Wesselingio edd. omnes *ὑπειδύς* **RVᵃᶜ** *ὑπεισδύς* **Vᶜ** *σ* 'lunari' supra litt. *ι* addita *ὑπεισδύς* cett. *ὑπεσδύς* restituendum putat Cobet Mnem. **11**, 73, sed cf. Weber Anal. Hdt. 177 | *τε* obelo signavit nescio quae manus **A** ‖ **13** *ἔχε* **SV** | verba *τοῦ* . . . **15** *ἐπεμνήσθη* spuria arbitratum Wesselingium secuti sunt Legrand Dowatur ‖ **14** *γενόμενος* om. **MQ** ‖ **15** *ἐπέμνησε* fort. Rufinus

ὡς γὰρ δὴ οἱ Λυδοὶ δεινὸν ἐποιεῦντο τὸ Κανδαύλεω πάθος καὶ ἐν ὅπλοισι
ἦσαν, συνέβησαν ἐς τὠυτὸ οἵ τε τοῦ Γύγεω στασιῶται καὶ οἱ λοιποὶ
Λυδοί, ἢν μὲν δὴ τὸ χρηστήριον ἀνέλῃ μιν βασιλέα εἶναι Λυδῶν, τὸν δὲ
2 *βασιλεύειν, ἢν δὲ μή, ἀποδοῦναι ὀπίσω ἐς Ἡρακλείδας τὴν ἀρχήν. ἀνεῖλέ*
τε δὴ τὸ χρηστήριον, καὶ ἐβασίλευσε οὕτω Γύγης. τοσόνδε μέντοι εἶπε ἡ
Πυθίη, ὡς Ἡρακλείδῃσι τίσις ἥξει ἐς τὸν πέμπτον ἀπόγονον Γύγεω.
τούτου τοῦ ἔπεος Λυδοί τε καὶ οἱ βασιλέες αὐτῶν λόγον οὐδένα ἐποιεῦντο,
14 *πρὶν δὴ ἐπετελέσθη. τὴν μὲν δὴ τυραννίδα οὕτω ἔσχον οἱ Μερμνάδαι τοὺς*
Ἡρακλείδας ἀπελόμενοι, Γύγης δὲ τυραννεύσας ἀπέπεμψε ἀναθήματα ἐς
Δελφοὺς οὐκ ὀλίγα, ἀλλ' ὅσα μὲν ἀργύρου ἀναθήματα, ἔστιν οἱ πλεῖστα
ἐν Δελφοῖσι, πάρεξ δὲ τοῦ ἀργύρου χρυσὸν ἄπλετον ἀνέθηκε ἄλλον τε καὶ
τοῦ μάλιστα μνήμην ἄξιον ἔχειν ἐστί· κρητῆρές οἱ ἀριθμὸν ἓξ χρύσεοι
2 *ἀνακέαται. ἑστᾶσι δὲ οὗτοι ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ σταθμὸν ἔχοντες*
τριήκοντα τάλαντα, ἀληθέι δὲ λόγῳ χρεωμένῳ οὐ Κορινθίων τοῦ δημοσίου
ἐστὶ ὁ θησαυρός, ἀλλὰ Κυψέλου τοῦ Ἠετίωνος. οὕτως δὲ ὁ Γύγης πρῶτος
βαρβάρων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἐς Δελφοὺς ἀνέθηκε ἀναθήματα μετὰ
3 *Μίδην τὸν Γορδίεω Φρυγίης βασιλέα· ἀνέθηκε γὰρ δὴ καὶ Μίδης τὸν*
βασιλήιον θρόνον, ἐς τὸν προκατίζων ἐδίκαζε, ἐόντα ἀξιοθέητον· κέεται
δὲ ὁ θρόνος οὗτος ἔνθα περ οἱ τοῦ Γύγεω κρητῆρες. ὁ δὲ χρυσὸς οὗτος
καὶ ὁ ἄργυρος, τὸν ὁ Γύγης ἀνέθηκε, ὑπὸ Δελφῶν καλέεται Γυγάδας ἐπὶ
4 *τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίην. ἐσέβαλε μέν νυν στρατιὴν καὶ οὗτος, ἐπείτε*
ἦρξε, ἔς τε Μίλητον καὶ ἐς Σμύρνην καὶ Κολοφῶνος τὸ ἄστυ εἷλε.

A C P(p) DTR bMQ SV

T 21ss. Suid. s. v. *Γύγης*: ἐσέβαλε — πεδίῳ (18, 1)

3 *Λέξ. ἀνέλῃ· χρήσῃ.* Suid. *ἀνέλῃ· παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'χρήσει'.* Greg. Cor. 82 *τὸ μαντεύεσθαι 'ἀνελεῖν'* || 18 Prisc. XVIII 184 *illi* (sc. Graeci) *εἰς pro ἐν ponunt*: ... *Ἡρόδοτος·* τὸν θρόνον, εἰς τὸν προκαθίζων ἐδίκαζεν

1 *ἔνοπλοι* **DTRbMQSV** *ἐν ὅπλοισιν ἢ ἔνοπλοι* in mg. **A**, sed cf. Weber Stud. Ital. Fil. Class. NS 17, 261 || 2 *εἰς* **A** | *στρατιῶται* **TRbMQSV** || 3 *δή* om. **C**[1] **P**[1] **A**[1], manu rec. suprascriptum et iterum erasum **A** del. Stein Hude | *τῶν Λυδῶν* **M** | *τόνδε* **TRbMQSV** || 4 *Ἡρακλήδας* **b** || 6 *Ἡρακλείδαισι* **D** | *τίσεις* **V** || 7 *οἱ* om. **D** || 9 voci *ἀπελόμενοι* suprascr. *φ* (q. e. *ἀφελόμενοι*) nescio quae manus **A** || 9—10 *ἀναθήματα οὐκ ὀλίγα ἐς Δελφοὺς* **D** *ἐς Δελφοὺς ἀναθήματα οὐκ ὀλίγα* **MQ** (*εἰς*) || 13 *ἀνακέανται* **S** *ἀνακέαται* (*αι* ex *αν* corr.) **V** | *Κορινθίῳ* **P**[1] **D** | *θησαυρῷ* ... 14 *Κορινθίων* haplogr. om. **S**[1] **V** || 14 *δημοσίου*] *δήμου* **TRbMQSV** *ἢ δήμου* suprascr. **A**[2] || 15 *οὗτος* **C**[1] *οὗτος* **AP**[1] *ἢ οὕτω* suprascr. **A** man. post. *οὕτως* **P**[2] **p** *οὕτω* **C**[2] rell. || 16 *μετὰ δὲ* **D**[1] **SV** || 17 *τὸν*[1]] *τοῦ* **SV** | *τὸν Φρυγίης βασιλέα* (*βασιλῆα* **Q**) **DTRbMQSV** | *δὴ* om. **TRbMSV** || 18 *βασίλειον* **R** | *προκαθίζων* Prisc. | *ἐδίκαζεν ὄντα* (ex *ἐδίκαζ' ἐόντα* natum) **M** | *κεῖται* **PDRbMQSV** || 19 *κρατῆρες* **TRbV** || 20 *Γιγάδας* **T** || 21 *ἐπωνυμίῃ* **Q** Ald. | *νυ* Suid. | *καὶ οὗτος στρατιὴν* **DTRbMQSV** || 22 *ἐς*[2] om. Suid.

ἀλλ᾽ οὐδὲν γὰρ μέγα ἀπ᾽ αὐτοῦ ἄλλο ἔργον ἐγένετο βασιλεύσαντος δυῶν δέοντα τεσσαράκοντα ἔτεα.

Τοῦτον μὲν παρήσομεν τοσαῦτα ἐπιμνησθέντες, Ἄρδυος δὲ τοῦ Γύγεω 15
μετὰ Γύγην βασιλεύσαντος μνήμην ποιήσομαι. οὗτος δὲ Πριηνέας τε εἷλε ἐς Μίλητόν τε ἐσέβαλε, ἐπὶ τούτου τε τυραννεύοντος Σαρδίων Κιμμέριοι ἐξ ἠθέων ὑπὸ Σκυθέων τῶν νομάδων ἐξαναστάντες ἀπίκοντο ἐς τὴν Ἀσίην καὶ Σάρδις πλὴν τῆς ἀκροπόλιος εἷλον.

Ἄρδυος δὲ βασιλεύσαντος ἑνὸς δέοντα πεντήκοντα ἔτεα ἐξεδέξατο 16
Σαδυάττης ὁ Ἄρδυος καὶ ἐβασίλευσε ἔτεα δυώδεκα, Σαδυάττεω δὲ Ἀλυάττης. οὗτος δὲ Κυαξάρῃ τε τῷ Δηιόκεω ἀπογόνῳ ἐπολέμησε καὶ 2
Μήδοισι Κιμμερίους τε ἐκ τῆς Ἀσίης ἐξήλασε Σμύρνην τε τὴν ἀπὸ Κολοφῶνος κτισθεῖσαν εἷλε ἐς Κλαζομενάς τε ἐσέβαλε. ἀπὸ μέν νυν τούτων οὐκ ὡς ἤθελε ἀπήλλαξε, ἀλλὰ προσπταίσας μεγάλως. ἄλλα δὲ ἔργα ἀπεδέξατο ἐὼν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀξιαπηγητότατα τάδε· ἐπολέμησε Μιλησίοισι 17
παραδεξάμενος τὸν πόλεμον παρὰ τοῦ πατρός. ἐπελαύνων γὰρ ἐπολιόρκεε τὴν Μίλητον τρόπῳ τοιῷδε· ὅκως μὲν εἴη ἐν τῇ γῇ καρπὸς ἁδρός, τηνικαῦτα ἐσέβαλλε τὴν στρατιήν· ἐστρατεύετο δὲ ὑπὸ συρίγγων τε καὶ πηκτίδων καὶ αὐλοῦ γυναικηίου τε καὶ ἀνδρηίου, ὡς δὲ ἐς τὴν Μιλησίην 2
ἀπίκοιτο, οἰκήματα μὲν τὰ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν οὔτε κατέβαλλε οὔτε ἐνεπίμπρη οὔτε θύρας ἀπέσπα, ἔα δὲ κατὰ χώρην ἑστάναι· ὁ δὲ τά τε δένδρεα καὶ τὸν καρπὸν τὸν ἐν τῇ γῇ ὅκως διαφθείρειε, ἀπαλλάσσετο ὀπίσω· τῆς γὰρ 3

A C P(p) DTR bMQ SV

6 *Λέξ. ἐξ ἠθέων· ἐκ τόπων οἷς συναναστρέφονται.* Suid. *ἐξ ἠθέων· ἐκ τῶν συνήθων τόπων, ἐν οἷς συναναστρέφονται* || **16** Lex. Vind. 134 *ὅπως ἀντὶ τοῦ ʽὅτεʼ. Ἡρόδοτος·* ὅπως μὲν εἴη ἐν τῇ γῇ καρπὸς ἁδρός, τηνικαῦτα ἐσέβαλλε τὴν στρατιήν || **17** Prisc. XVIII 300 *illi* (sc. Graeci) *ʽὑπὸ σοῦʼ καὶ ʽὑπὸ σοίʼ καὶ ʽὑπὸ σέʼ. Herodotus in I* ἐστρατεύοντο δὲ ὑπὸ συρίγγων καὶ πηκτίδων καὶ αὐλῶν ... ὑπὸ τὸν νηὸν κατακαέντα (51, 2) || **18** *Λέξ. πηκτίς* (*πυκτίς* v. l.)· *ὄργανον, ψαλτήριον, αὐλός· εἶδος ἀκολάστου σχήματος* (*ὀρχήματος* v. l.)

1 *γὰρ* om. **b** Suid. | *ἔργον ἀπ᾽ αὐτοῦ ἄλλο* **DTRbQMSV** || **2** *τεσσεράκοντα* **A**[1] *τεσσ*^{a}*ράκοντα* **M** *τεσσαράκοντα* **A**[2] cett. *ν´* Suid. || **5** *τε*[2] om. Suid. || **6** *ἀπικέατο* **CP** || **7** *Σάρδεις* **PS** Suid. *Σάρδ***ις* **V** | *πλὴν*] *πρὶν* **TbSV** | *ἀκροπόλεως* Suid. || **9** *ἐβασίλευεν* **V** | *ἔτη* **DTRbMQSV** || **11** *ἀπὸ*] *ὑπὸ* **Q** || **12** *ἐσέβαλλεν* Suid. | *νυ* Suid. || **13** *οὐχ* Suid. codd. plur. | *δὲ* om. **C**[1] || **15** *ἐπολιόρκησε* **PTR**[1]**bMQSV** || **16** *ὅπως* Lex. Vind. | *ἁδρός* **b** in mg., add. **A** man. rec. *ἀνδρός* **DV** || **17** *ἐσέβαλε* **DTRbMQSV** | *δὲ* om. **R**[1] | *ἐστρατεύοντο* Prisc. || **18** *πικτίδων* **C**[1] *πυκτίδων* **QM** Ald., cf. Lexx. | *αὐλῶν* **M** Prisc. | *γυναικείου* **DTRbMQS** *γυναικίου* **V** | *ἀνδρείου* **DTRbMQSV** || **19** *οὔτε*[1]] *οὐ* Suid. | *κατέβαλε(ν)* **RMQSV** | *ἐνεπίπρη* **D** || **20** *κατέσπα* **DTRbMQSV** *ἢ κατέ* suprascr. **A** man. rec. | *ἑστάναι* **AD** Suid. *ἑστάμεναι* rell. | *τε* om. **SV** | *καὶ ... 21 γῇ* om. **SV** || **21** *τὸν*[2] om. **RbMQV** | *τὸν ἐν τῇ γῇ* om. **P**[t] (habet **p**) | *ὅπως* **Q** | *ἀπαλλάσσεται* **b** *ἀπαλλάσαιτο* (ex *ἀπαλλάσσετο* with *αι* suprascr. (cf. lectionem cod. **b**) apparet natum esse) **SV**

θαλάσσης οἱ Μιλήσιοι ἐπεκράτεον, ὥστε ἐπέδρης μὴ εἶναι ἔργον τῇ
στρατιῇ. τὰς δὲ οἰκίας οὐ κατέβαλε ὁ Λυδὸς τῶνδε εἵνεκα, ὅκως ἔχοιεν
ἐνθεῦτεν ὁρμώμενοι τὴν γῆν σπείρειν τε καὶ ἐργάζεσθαι οἱ Μιλήσιοι,
18 *αὐτὸς δὲ ἐκείνων ἐργαζομένων ἔχοι τι καὶ σίνεσθαι ἐσβάλλων. ταῦτα*
ποιέων ἐπολέμεε ἔτεα ἕνδεκα, ἐν τοῖσι τρώματα μεγάλα διφάσια Μιλη-
σίων ἐγένετο, ἕν τε ἐν Λιμενηίῳ χώρης τῆς σφετέρης μαχεσαμένων καὶ
2 *⟨ἓν⟩ ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ. τὰ μέν νυν ἓξ ἔτεα τῶν ἕνδεκα Σαδυάττης*
ὁ Ἄρδυος ἔτι Λυδῶν ἦρχε ὁ καὶ ἐσβάλλων τηνικαῦτα ἐς τὴν Μιλησίην τὴν
στρατιήν, Σαδυάττης οὗτος γὰρ καὶ ὁ τὸν πόλεμον ἦν συνάψας· τὰ δὲ
πέντε τῶν ἐτέων τὰ ἑπόμενα τοῖσιν ἓξ Ἀλυάττης ὁ Σαδυάττεω ἐπολέμεε,
ὃς παραδεξάμενος, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, παρὰ τοῦ πατρὸς τὸν
3 *πόλεμον προσεῖχε ἐντεταμένως. τοῖσι δὲ Μιλησίοισιν οὐδαμοὶ Ἰώνων τὸν*
πόλεμον τοῦτον συνεπελάφρυνον ὅτι μὴ Χῖοι μοῦνοι· οὗτοι δὲ τὸ ὅμοιον
ἀνταποδιδόντες ἐτιμώρεον, καὶ γὰρ δὴ πρότερον οἱ Μιλήσιοι τοῖσι
19 *Χίοισι τὸν πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμον συνδιήνεικαν. τῷ δὲ δυωδεκάτῳ*
ἔτεϊ ληίου ἐμπιπραμένου ὑπὸ τῆς στρατιῆς συνηνείχθη τι τοιόνδε γενέσθαι
πρῆγμα· ὡς ἅφθη τάχιστα τὸ λήιον, ἀνέμῳ βιώμενον ἅψατο νηοῦ
2 *Ἀθηναίης ἐπίκλησιν Ἀσσησίης, ἁφθεὶς δὲ ὁ νηὸς κατεκαύθη. καὶ τὸ*
παραυτίκα μὲν λόγος οὐδεὶς ἐγένετο, μετὰ δὲ τῆς στρατιῆς ἀπικομένης
ἐς Σάρδις ἐνόσησε ὁ Ἀλυάττης· μακροτέρης δέ οἱ γινομένης τῆς νούσου
πέμπει ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους εἴτε δὴ συμβουλεύσαντός τευ εἴτε καὶ
3 *αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντι τὸν θεὸν ἐπειρέσθαι περὶ τῆς νούσου. τοῖσι δὲ ἡ*

A C P(p) DTR bMQ SV

5–7 Suid. s. vv. *διφάσια, τρώματα*: ἐν τοῖσι – πεδίῳ || 21–22 Prisc. XVIII 183 (non liquet, qua de re grammatica agat) *Ἡρόδοτος α'*· εἴτε καὶ αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντι (*πέμψαι* v. l.) εἰς Δελφοὺς τὸν θεὸν ἐπερέσθαι (*ἐπείρεσθαι* v. l.)

1 *ὥστε καὶ* Suid. codd. quid. | *ἐπ' ἕδρης* **CTRbMQ** ψιλόν adnot. et *φ* suprascr. litterae *π* **A** man. secunda (ut vid.), iterum obelo signavit et *ἐπέδρης* mg. add. man. rec. **A** | *τὸ ἔργον* Suid. || 2 *κατέβαλλεν* **A**[2]**bP** *κατέβαλεν* **p** cett. || 3 *ἐντεῦθεν* **D**[1]**V** *ἐντεῦτεν* **C** | *ὁρμεώμενοι* **C** || 4 *ἐσβαλὼν* **S** *ἐσβαλλὼν* **V** ('alterum *λ* minute scr.' Weber) || 5 *τοῖσι*] *τίσι* **Q** | *διφράσια* **D** || 6 *ἕν τε ἐν Λιμενηίῳ* **AC**[1] Suid. *ἕν τε Λιμενηίῳ* rell. *ἕν τε ἐν ... ⟨ἓν⟩ ἐν ...* Reiske recte nisus Vallae versione Latina (*unum in Limeneio ... alterum in campo Maeandri*) || 7 *πεδίῳ* om. **D** || 8 *ἐσβαλὼν* **DTRbMQSV** || 9 *Σαδυάττης* del. Bekker Hude | *γὰρ* ante *οὗτος* **T** om. **DMSV** || 12 *οὐδαμῶ* (?) **D**[1] *οὐδαμῇ* **SV** | *Ἰόνων* **V** || 13 *συναπελάφρυνον* **bTQ** | *δὲ καὶ τὸ* **SV** | *ὁμοῖον* **CP** || 15 *συνδιήνειμαν* **SV** | *δυοδεκάτῳ* **D**[1] || 16 *συνηνέχθη* **C** *συνήχθη* **S** *συνείχθη* **V** || 17 *ἅφθη* **Cb** || 18 *Ἀσίης* **C**[1] *Ἀσσίης* **D** *Ἀσισίης* **TbMQ** | *ἀφεὶς* **C**[1] | *νεὼς* **C** || 19 *λόγος μὲν* **P**[1] *μὲν λόγος* **P**[2]**p** cett. || 20 *Σάρδεις* **PTMQ** | *γενομένης* **DTRbMQSV** | *νόσου* **CPQR** || 21 *δὴ* (ἐ suprascr.) **C** || 22 *πέμψαντα* **A**[1] *πέμψαι* (τ suprascr.) **C** *πέμψαι* Prisc. codd. quid. | *ἐπερέσθαι* Prisc. codd. plur. | *νόσου* **CPTRMQ**

Πυθίη ἀπικομένοισιν ἐς Δελφοὺς οὐκ ἔφη χρήσειν, πρὶν ἢ τὸν νηὸν τῆς
Ἀθηναίης ἀνορθώσωσι, τὸν ἐνέπρησαν χώρης τῆς Μιλησίης ἐν Ἀσσησῷ.
Δελφῶν οἶδα ἐγὼ οὕτω ἀκούσας γενέσθαι· Μιλήσιοι δὲ τάδε προστιθεῖσι 20
τούτοισι, Περίανδρον τὸν Κυψέλου ἐόντα Θρασυβούλῳ τῷ τότε Μιλήτου
τυραννεύοντι ξεῖνον ἐς τὰ μάλιστα πυθόμενον τὸ χρηστήριον τὸ τῷ
Ἀλυάττῃ γενόμενον πέμψαντα ἄγγελον κατειπεῖν, ὅκως ἄν τι προειδὼς
πρὸς τὸ παρεὸν βουλεύηται. Μιλήσιοι μέν νυν οὕτω λέγουσι γενέσθαι· 21
Ἀλυάττης δέ, ὥς οἱ ταῦτα ἐξηγγέλθη, αὐτίκα ἔπεμπε κήρυκα ἐς Μίλητον
βουλόμενος σπονδὰς ποιήσασθαι Θρασυβούλῳ τε καὶ Μιλησίοισι χρόνον
ὅσον ἂν τὸν νηὸν οἰκοδομῇ. ὁ μὲν δὴ ἀπόστολος ἐς τὴν Μίλητον ἦν,
Θρασύβουλος δὲ σαφέως προπεπυσμένος πάντα λόγον καὶ εἰδὼς τὰ
Ἀλυάττης μέλλοι ποιήσειν, μηχανᾶται τοιάδε· ὅσος ἦν ἐν τῷ ἄστεϊ σῖτος 2
καὶ ἑωυτοῦ καὶ ἰδιωτικός, τοῦτον πάντα συγκομίσας ἐς τὴν ἀγορὴν
προεῖπε Μιλησίοισι, ἐπεὰν αὐτὸς σημήνῃ, τότε πίνειν τε πάντας καὶ
κώμῳ χρῆσθαι ἐς ἀλλήλους. ταῦτα δὲ ἐποίεέ τε καὶ προηγόρευε Θρασύ- 22
βουλος τῶνδε εἵνεκεν, ὅκως ἂν δὴ ὁ κῆρυξ ὁ Σαρδιηνὸς ἰδών τε σωρὸν
μέγαν σίτου κεχυμένον καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐν εὐπαθείῃσιν ἐόντας
ἀγγείλῃ Ἀλυάττῃ. τὰ δὴ καὶ ἐγένετο, ὡς γὰρ δὴ ἰδών τε ἐκεῖνα ὁ κῆρυξ 2
καὶ εἴπας πρὸς Θρασύβουλον τοῦ Λυδοῦ τὰς ἐντολὰς ἀπῆλθε ἐς τὰς

A C P(p) DTR bMQ SV
επε]μπε κηρυ[κα (21, 1) – *ιδων τε* (22, 2) Pap. Colon. valde mutilatae col. I

2 *ἀνορθώσουσι* **A²DTRbMQSV** | *τῆς τῆς* **RSV** ('erat igitur in archetypo **RSV** *χώρης* (*τῆς* supra) *τῆς Μιλησίης*' Weber Anal. Hdt. 174) | *Ἀσησῷ* **b** || 4 *τὸν Κυψέλλου* **TbV²** *τὸν τοῦ Κυψέλλου* **SV¹** || 5 *πειθόμενον* **T** || 6 *ἀπειπεῖν* **C** || 7 *παρὸν* **DTRbQSV** ε supr. lin. add. nescio quae manus **M** | *βούληται* **S¹V** || 8 *ἐξαγγέλθη* **CP** | *κήρυκας* **A** man. rec., **DTRbMQSV** fin. voc. non exstat Pap. Col. || 9 *βουλόμενον* **SV¹** | *χρόνον* **A¹** *χρόνων* **A²** *χρόνον* **A** man. recentissima || 10 *ἦν*] 'fuit ad Miletum'; ad syntaxin cf. Kühner-Gerth I 543; Legrand comparat *ἐς Λακεδαίμονα ἐγίνετο* V 38, inepte tamen propter verborum *εἶναι* et *γίνεσθαι* quod ad aspectum verbalem attinet differentiam; *ἦε* coni. Valckenaer, quem secutus est Hude || 11 *σαφέως*] *θρασέως* **MQ** | *προπεπευσμένος* **A** man. rec., **DTR²bMQSV** *προπεπευμένος* **R¹**]*εως προ*[Pap. || 12 *μέλοι* **R** *μέλλει* **PTbMQ** | *τοιόνδε* **DTRbMQSV**]*δε* Pap. Col. | *ἄστυ* **QV**[*Π*] || 13 *πάντα συγκομίσας*] *ἅπαντα συναγαγὼν* **A** man. rec., **DTRbMQSV** *παντα*[Pap. Col. || 15 *χρέεσθαι* **CP**]*αι* Pap. Col. | *ἐποίε* **R¹V¹**]*εε* Pap. Col. | *προαγόρευε* **CPR** *προσηγόρευε* **DT** σ supra lin. add. **A²**, iterum erasit man. rec. *προσαγόρευε* **SV**[*Π*] || 16 *εἵνεκα* **DTRbMQSV**[*Π*] | *Σαρδήϊος* **DTRbMQSV²** *ἢ ὁ Σαρδήϊος* **A**mg *Σαρδύιος* **SV¹**[*Π*] | *τε* om. **D** | *σῶρον* **TMQ** *σορὸν* (ex *σῶρον* (ο supra) natum?) **b** *σαυρ[ο]ν* Pap. Col. || 17 *εὐπαθείῃσιν*] ι in ει (vel ει in ι) corr. nescio quae manus **A**, notam *'Ιωνικῶς* ῑ supra lin. add. || 18 *ἐκεῖνον* **D¹** *ἐκεῖνα** **D²** || 19 *εἰπὼν* **TR²bMQS** *ἢ εἰπὼν* supr. lin. **A²** *εἴπας πὼν* (q. e. *εἴπας* (*πὼν* supra)) **V** | *τοῦ*] *τὸν* **RV** | *τὰς ἐντολὰς τοῦ Λυδοῦ* **MQ** Ald. | *ὑπῆλθε(ν)* **DTbSV**, supra lin. **A** man. rec.

3 *Σάρδις, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, δι' οὐδὲν ἄλλο ἐγένετο ἡ διαλλαγή· ἐλπίζων*
γὰρ ὁ Ἀλυάττης σιτοδείην τε εἶναι ἰσχυρὴν ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ τὸν λεὼν
τετρῦσθαι ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ, ἤκουε τοῦ κήρυκος νοστήσαντος ἐκ τῆς
4 *Μιλήτου τοὺς ἐναντίους λόγους ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεε. μετὰ δὲ ἥ τε*
διαλλαγή σφιν ἐγένετο ἐπ' ᾧ τε 'ξείνους ἀλλήλοισι εἶναι καὶ ξυμμάχους',
καὶ δύο τε ἀντὶ ἑνὸς νηοὺς τῇ Ἀθηναίῃ ᾠκοδόμησε ὁ Ἀλυάττης ἐν τῇ
Ἀσσησῷ αὐτός τε ἐκ τῆς νούσου ἀνέστη. κατὰ μὲν τὸν πρὸς Μιλησίους
τε καὶ Θρασύβουλον πόλεμον Ἀλυάττῃ ὧδε ἔσχε.
23 *Περίανδρος δὲ ἦν Κυψέλου παῖς οὗτος ὁ τῷ Θρασυβούλῳ τὸ χρηστήριον*
μηνύσας. ἐτυράννευε δὲ ὁ Περίανδρος Κορίνθου· τῷ δὴ λέγουσι Κορίνθιοι
(ὁμολογέουσι δέ σφι Λέσβιοι) ἐν τῷ βίῳ θῶυμα μέγιστον παραστῆναι·
Ἀρίονα τὸν Μηθυμναῖον ἐπὶ δελφῖνος ἐξενειχθέντα ἐπὶ Ταίναρον, ἐόντα
κιθαρῳδὸν τῶν τότε ἐόντων οὐδενὸς δεύτερον καὶ διθύραμβον πρῶτον
ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ποιήσαντά τε καὶ ὀνομάσαντα καὶ διδάξαντα
24 *ἐν Κορίνθῳ. τοῦτον τὸν Ἀρίονα λέγουσι τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου διατρί-*
βοντα παρὰ Περιάνδρῳ ἐπιθυμῆσαι πλῶσαι ἐς Ἰταλίην τε καὶ Σικελίην,
ἐργασάμενον δὲ χρήματα μεγάλα θελῆσαι ὀπίσω ἐς Κόρινθον ἀπικέσθαι.
2 *ὁρμᾶσθαι μέν νυν ἐκ Τάραντος, πιστεύοντα δὲ οὐδαμοῖσι μᾶλλον ἢ*

A C P(p) DTR bMQ SV
το[ν πολλον (24, 1) – *μισθω]σα[σθαι* (24, 2) Pap. Colon. valde mutilatae col. II

T 9ss. Dio Chrys. XXXVII 1–4 (101–102) *λέγω . . . Περίανδρον τὸν Κυψέλου . . ., ἐφ' οὗ Ἀρίων ἐγένετο, ὃς καὶ διθύραμβον πρῶτος ἀνθρώπων ἐποίησε καὶ ὠνόμασε καὶ ἐδίδαξεν ἐν Κορίνθῳ. θεοφιλὴς γὰρ οὕτως ἦν, ὥστε ἀναπλέων ἐνταῦθα μετὰ χρημάτων μεγάλων . . . μέλλων εἰς τὴν θάλατταν ὑπὸ τῶν πορθμέων ἐκπεσεῖν . . . παρῃτήσατο αὐτοὺς πρὸ τῆς ἐκβολῆς ᾆσαι . . . . παυσαμένου δὲ τοῦ Ἀρίονος . . . δελφὶς δ' ὑπελθὼν ἐξεκόμισε τὸν ᾠδὸν ἐπὶ Ταίναρον ὡς εἶχε σὺν τῇ σκευῇ. . . . ποιησάμενος μίμημα χαλκοῦν οὐ μέγα ἀνέθηκεν ἐπὶ Ταινάρου, αὐτὸν ἐπὶ τοῦ εὐεργέτου καθήμενον.* paraphrasis Latina apud Frontonem 237 N.

1 Prisc. XVIII 203 *ἐλπίζω non solum de bono illi* (sc. Graeci) *dicunt. Herodotus I* ἐλπίζων σιτοδίην τε εἶναι ἰσχυρὴν ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ τὸν λεὼν τετρῦσθαι ἐς τοὔσχατον κακοῦ || 10 Hermog. De eloqu. meth. 434 W. *οἱ παλαιοὶ διηγούμενοι διπλῇ τινι μεθόδῳ χρῶνται, ἀναφορᾷ δι' ἀσφάλειαν καὶ διὰ πίστιν βεβαιώσει· οἷον . . . Ἡρόδοτος·* οὕτω (*τῷ* cod. unus) δὴ λέγουσι Κορίνθιοι *ἀναφορά,* ὁμολογέουσι δέ σφι Λέσβιοι *βεβαίωσις* || 13 *Λέξ. διθύραμβος· ὕμνος εἰς Διόνυσον.* Suid. s. v. eadem quae *Λέξ.*

1 *Σάρδεις* **PQ** | *ὡς σὲ ἐγὼ* **D** || 2 *σιτοδ*ίην* **D** *σιτοδίην* **T** Prisc. (v. supra) *σιτοδηίην* **A**[2]**RSVMQ** | *σιτοδηίην ἰσχυρὴν εἶναι* **Q** | *τῇ* add. **D**[c] | *λεὼ* **RV** *νεὼν* **C**[1] || 3 *τετρῆσθαι* **TRQMSV** | *εἰς* **MQ** || 4 *ἐδόκεε* **CP** || 5 *ἐπ'*[φ]*ῶι* litt. *φ* add. nescio an manus prima **A** | *συμμάχους* **P**, v. praef. p. XXI || 6 *οἰκοδόμησε* **CP**[1] || 7 *νόσου* **CR QV** | *κατὰ μὲν*] *καὶ τὰ μὲν κατὰ* **TMQ** || 8 *Ἀλυάττης* **DRSV** || 9 *Κυψέλλου* **T** || 10 *τῷ*] *οὕτω* Hermog. codd. plur. *τὸ* **D** || 11 *θῶμα* **P**[1] *τῶμα* **C** || 12 *Ἀρίωνα* **D**[1] | *Μιθυμναῖον* **AD**[1] | *ἐξενεχθέντα* **ASV** || 14 *διδάξαντα*] *δείξαντα* **MQ** || 15 *Ἀρίωνα* **D**[1] | *τὸν*] *τὸ* **P**[1] (?) **b** || 16 *παρὰ*] *σὺν* **S** *σὺν παρὰ* **V** || 17 *δὲ* om. **D**

*Κορινθίοισι μισθώσασθαι πλοῖον ἀνδρῶν Κορινθίων· τοὺς δὲ ἐν τῷ
πελάγεϊ ἐπιβουλεύειν τὸν Ἀρίονα ἐκβαλόντας ἔχειν τὰ χρήματα· τὸν δὲ
συνέντα τοῦτο λίσσεσθαι χρήματα μέν σφι προϊέντα, ψυχὴν δὲ παραιτεό-
μενον. οὐκ ὦν δὴ πείθειν αὐτὸν τούτοισι, ἀλλὰ κελεύειν τοὺς πορθμέας ἢ* 3
*αὐτὸν διαχρᾶσθαί μιν, ὡς ἂν ταφῆς ἐν γῇ τύχῃ, ἢ ἐκπηδᾶν ἐς τὴν θάλασσαν
τὴν ταχίστην. ἀπειληθέντα δὲ τὸν Ἀρίονα ἐς ἀπορίην παραιτήσασθαι,* 4
*ἐπειδή σφιν οὕτω δοκέοι, περιιδεῖν αὐτὸν ἐν τῇ σκευῇ πάσῃ στάντα ἐν
τοῖσι ἑδώλοισι ἀεῖσαι· ἀείσας δὲ ὑπεδέκετο ἑωυτὸν κατεργάσασθαι. καὶ* 5
*τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ ἡδονήν, εἰ μέλλοιεν ἀκούσεσθαι τοῦ ἀρίστου ἀνθρώπων
ἀοιδοῦ, ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς πρύμνης ἐς μέσην νέα· τὸν δὲ ἐνδύντα τε
πᾶσαν τὴν σκευὴν καὶ λαβόντα τὴν κιθάρην στάντα ἐν τοῖσι ἑδώλοισι
διεξελθεῖν νόμον τὸν ὄρθιον. τελευτῶντος δὲ τοῦ νόμου ῥῖψαί μιν ἐς τὴν
θάλασσαν ἑωυτὸν ὡς εἶχε σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ. καὶ τοὺς μὲν ἀποπλέειν* 6
*ἐς Κόρινθον, τὸν δὲ δελφῖνα λέγουσι ὑπολαβόντα ἐξενεῖκαι ἐπὶ Ταίναρον.
ἀποβάντα δὲ αὐτὸν χωρέειν ἐς Κόρινθον σὺν τῇ σκευῇ καὶ ἀπικόμενον
ἀπηγέεσθαι πᾶν τὸ γεγονός. Περίανδρον δὲ ὑπὸ ἀπιστίης Ἀρίονα μὲν ἐν* 7
φυλακῇ ἔχειν οὐδαμῇ μετιέντα, ἀνακῶς δὲ ἔχειν τῶν πορθμέων· ὡς δὲ

A C P(p) DTR bMQ SV
Σχόλ. 24, 7 (ad *ἀνακῶς*) *ἐπιμελῶς, φυλακτικῶς* **B** man. rec. *ἐπιμελῶς* **A** man. rec.

7 *Λέξ. σκευή· ὅπλισις καὶ στολή* || 8 *Λέξ. ἑδώλοισιν* (*ἑδώλοισι, ἑδωλίοισι νν.* ll.)· *ὑποστρώμασι νηός, ζυγαῖς, καθέδραις* (*ζυγαῖς· καθέδραις* ut separatum *λῆμμα* habent codd.). Harpocr. s. v. *ἑδωλιᾶσαι: καὶ ἑδώλια αἱ ἐν ταῖς ναυσὶ καθέδραι. Ἡρόδοτος α'*. Suid. s. v. *ἑδώλια: καὶ ἑδωλίοισι, παρὰ Ἡροδότῳ, ὑποστρώμασι νηός*. s. v. *ζυγοί: παρὰ Ἡροδότῳ καθέδραι* || 12 *Λέξ. ὄρθιον νόμον* (*ὄρθιος νόμος* Lexx. alphab.)· *Θανύρα τὸν ὄρθιον νόμον· ὁ κιθαρῳδὸς τρόπος τῆς* (om. Lexx. alph.) *μελῳδίας ἁρμονίαν ἔχων τακτὴν καὶ* (*τακτὴν καὶ* om. Lexx. alphabet.) *ῥυθμὸν ὡρισμένον· ἦσαν δὲ ἑπτά, ὧν ὁ εἷς ὁ ὄρθιος*. Suid. *ὄρθιος νόμος· ὁ καθαρῳδικὸς τῆς ἁρμονίας· ἦσαν δε ἑπτά· οἱ ὑπὸ Τερπάνδρου, ὧν εἷς ὄρθιος* || 17 *Λέξ. ἀνακῶς· ἐπιμελῶς, φυλακτικῶς*. Eustath. Il. 21 (ad *Α* 7) *δῆλον . . . ὅτι θεία τις λέξις τὸ 'ἄναξ' . . . ἡ δὲ χρῆσις τοῦ ἀνακῶς καὶ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ*. Od. 1425 (ad *α* 401) *πόθεν . . . γίνεται τὸ 'ἄναξ', δηλοῦται μὲν καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἰλιάδα. ῥητέον δὲ καὶ ἐνταῦθα, ὅτι παρὰ τὸ 'ἀνακές', ὅ ἐστιν 'ἐπιμελές', γίνεται· ἔστι γὰρ ἐν χρήσει τὸ ἀνακῶς ἀντὶ*

2 *Ἀρίωνα* **D**[1] || 3 *προϊέντα σφιν* **DTRbMQSV** || 5 *ταφεὶς* **D**[1]**RSV** *ταφῆς* **D** man. rec. | *γῇ*] *τῇ* **D**[1] | *ἢ* om. **D**[1] || 6 *δὲ*] *δὴ* propos. Stein || 7 *δοκέει* **bMQ** | *περιιδέειν* **M** | *αὐτὸν* om. **bMQ** || 8 *ἑδώλοισιν* **C** *ἑδωλίοισι* **P**[2]**TRbMQSV** *ἑδώλοισι* **D**[1] (*ι* inser. **D**[2]) *ἢ ἑδωλίοισι* suprascr. **A** man. rec. (eaedem lectt. iterantur lin. 11), cf. Harpocr., Suid., vv. ll. lexic. supra | *κατεργάσεσθαι* **P**[c], sed v. Kühner-Gerth I 195, qui Hdt. I 53, 3 laudat, q. cf. || 11 ad *ἑδώλοισι* cf. adnotationem ad lin. 8 || 12 *ὄρθριον* **TRbSV** | *τελευτῶντα* Richards, quem sequitur Legrand. talem lectionem antiquitus exstitisse ex voce *παυσαμένου* in Dion. Chrys. paraphrasi usitato constare videtur || 14 *ἐς τὴν* (add. **D**[1]) *Κόρινθον* **DTRbMQSV** | *ἐξενεῖκαι* (ε suprascr.) **A** (*ἐξήγαγεν, ἐξέβαλεν* in mg. interpret. man. rec. **A**) *ἐξενεῖκεν* in *ἐξενεῖκαι* corr. **V**[1] | *ἐπὶ*] **A**[1] **CP** Dio Chrys. *ἢ ἐς Ταί⟨ναρον⟩* supr. lin. **A**[2] *ἐς* rell.

ἄρα παρεῖναι αὐτοὺς κληθέντας, ἱστορέεσθαι εἴ τι λέγοιεν περὶ Ἀρίονος·
φαμένων δὲ ἐκείνων ὡς εἴη τε σῶς περὶ Ἰταλίην καί μιν εὖ πρήσσοντα
λίποιεν ἐν Τάραντι, ἐπιφανῆναί σφι τὸν Ἀρίονα ὥσπερ ἔχων ἐξεπήδησε,
8 καὶ τοὺς ἐκπλαγέντας οὐκ ἔχειν ἔτι ἐλεγχομένους ἀρνέεσθαι. ταῦτα μέν
νυν Κορίνθιοί τε καὶ Λέσβιοι λέγουσι, καὶ Ἀρίονος ἔστι ἀνάθημα χάλκεον
οὐ μέγα ἐπὶ Ταινάρῳ, ἐπὶ δελφῖνος ἐπεὼν ἄνθρωπος.
25 Ἀλυάττης δὲ ὁ Λυδὸς τὸν πρὸς Μιλησίους πόλεμον διενείκας μετέπειτα
2 τελευτᾷ βασιλεύσας ἔτεα ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα. ἀνέθηκε δὲ ἐκφυγὼν τὴν
νοῦσον δεύτερος οὗτος τῆς οἰκίης ταύτης ἐς Δελφοὺς κρητῆρά τε ἀργύρεον
μέγαν καὶ ὑποκρητηρίδιον σιδήρεον κολλητόν, θέης ἄξιον διὰ πάντων
τῶν ἐν Δελφοῖσι ἀναθημάτων, Γλαύκου τοῦ Χίου ποίημα, ὃς μοῦνος δὴ
πάντων ἀνθρώπων σιδήρου κόλλησιν ἐξεῦρε.
26 Τελευτήσαντος δὲ Ἀλυάττεω ἐξεδέξατο τὴν βασιληίην Κροῖσος ὁ
Ἀλυάττεω ἐτέων ἐὼν ἡλικίην πέντε καὶ τριήκοντα, ὃς δὴ Ἑλλήνων
2 πρώτοισιν ἐπεθήκατο Ἐφεσίοισι. ἔνθα δὴ οἱ Ἐφέσιοι πολιορκεύμενοι
ὑπ' αὐτοῦ ἀνέθεσαν τὴν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι, ἐξάψαντες ἐκ τοῦ νηοῦ
σχοινίον ἐς τὸ τεῖχος. (ἔστι δὲ μεταξὺ τῆς τε παλαιῆς πόλιος, ἣ τότε
3 ἐπολιορκέετο, καὶ τοῦ νηοῦ ἑπτὰ στάδιοι.) πρώτοισι μὲν δὴ τούτοισι
ἐπεχείρησε ὁ Κροῖσος, μετὰ δὲ ἐν μέρεϊ ἑκάστοισι Ἰώνων τε καὶ Αἰολέων
ἄλλοισι ἄλλας αἰτίας ἐπιφέρων, τῶν μὲν ἐδύνατο μέζονας παρευρίσκειν,
27 μέζονα ἐπαιτιώμενος, τοῖσι δὲ αὐτῶν καὶ φαῦλα ἐπιφέρων. ὡς δὲ ἄρα οἱ
ἐν τῇ Ἀσίῃ Ἕλληνες κατεστράφατο ἐς φόρου ἀπαγωγήν, τὸ ἐνθεῦτεν
2 ἐπενόεε νέας ποιησάμενος ἐπιχειρέειν τοῖσι νησιώτῃσιν. ἐόντων δέ οἱ
πάντων ἑτοίμων ἐς τὴν ναυπηγίην οἱ μὲν Βίαντα λέγουσι τὸν Πριηνέα

A C P(p) DTR bMQ SV

T 10 Plut. Mor. 436 ἡ περιβόητος ... τοῦ κρατῆρος ἕδρα καὶ βάσις, ἣν Ἡρόδοτος ὑπερκρητηρίδιον ὠνόμασεν || 11 Schol. Plat. ad Phaed. 108d sub Γλαύκου τέχνη: οὗτος δὲ καὶ σιδήρου κόλλησιν εὗρεν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος

τοῦ 'φροντιστικῶς', 'ἐπιμελῶς', Ἡρόδοτος. ... Παυσανίας δὲ λέγων καὶ αὐτὸς τὸ ἀνακῶς ἀντὶ τοῦ 'φυλακτικῶς' καὶ 'προνοητικῶς' παρά τε Ἡροδότῳ καὶ Θουκυδίδῃ (cf. Erbse Unters. z. d. attiz. Lexika 161). Suid. ἀνακῶς· παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'ἐπιμελῶς', 'φυλακτικῶς' ἢ 'βασιλικῶς', καὶ ἀνακῶς ἔχειν 'φροντίζειν'. Greg. Cor. 84 τὸ 'ἐπιμελῶς' ἀνακῶς
13 Ammon.: v. quae ad 6, 1 laudantur

2 περὶ] περὶ τὴν **TM** | πρήσοντα **R** πρήσαντα **SV** || 4 ἐλεγχόμενος **C**[1] || 5 τε] λέγουσι **Q** || 6 οὐ om. **CPRSV** (habet Dio Chrys.) || 8 πεντήκοντα] *N* **D** (Hemmerdinger 167) | ἀνέθηκε ... 12 ἐξεῦρε om. **D**[1] || 9 οἰκείας **D**[2] || 12 ἐξεῦρε] dubito an εὗρεν Scholiorum Platon. genuinae lectionis sit memoria || 13 διεδέξατο Ammon. | ἐξεδέξατο ... 14 Ἀλυάττεω haplogr. om. **R** || 14 ὢν **DTRbMQSV** | τριάκοντα **DR** || 22 κατεστρέφετο **Q** | ἐντεῦθεν **D**[1]**RVb** || 23 νησιώτοισι **D**

[ἀπικόμενον ἐς Σάρδις], οἱ δὲ Πιττακὸν τὸν Μυτιληναῖον, εἰρομένου
Κροίσου, εἴ τι εἴη νεώτερον περὶ τὴν Ἑλλάδα, εἰπόντα τάδε καταπαῦσαι
τὴν ναυπηγίην· 'ὦ βασιλεῦ, νησιῶται ἵππον συνωνέονται μυρίην ἐς 3
Σάρδις τε καὶ ἐπὶ σὲ ἐν νῷ ἔχοντες στρατεύεσθαι.' Κροῖσον δὲ ἐλπίσαντα
λέγειν ἐκεῖνον ἀληθέα εἰπεῖν· 'αἲ γὰρ τοῦτο θεοὶ ποιήσειαν ἐπὶ νόον
νησιώτῃσιν, ἐλθεῖν ἐπὶ Λυδῶν παῖδας σὺν ἵπποισι.' τὸν δὲ ὑπολαβόντα 4
φάναι· 'ὦ βασιλεῦ, προθύμως μοι φαίνεαι εὔξασθαι νησιώτας ἱππευο-
μένους λαβεῖν ἐν ἠπείρῳ οἰκότα ἐλπίζων· νησιώτας δὲ τί δοκέεις εὔχεσθαι
ἄλλο ἤ, ἐπείτε τάχιστα ἐπύθοντό σε μέλλοντα ἐπὶ σφίσι ναυπηγέεσθαι
νέας, λαβεῖν ἀρώμενοι Λυδοὺς ἐν θαλάσσῃ, ἵνα ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ
οἰκημένων Ἑλλήνων τίσωνταί σε, τοὺς σὺ δουλώσας ἔχεις;' κάρτα τε 5
ἡσθῆναι Κροῖσον τῷ ἐπιλόγῳ καί οἱ (προσφυέως γὰρ δόξαι λέγειν)
πειθόμενον παύσασθαι τῆς ναυπηγίης. καὶ οὕτω τοῖσι τὰς νήσους
οἰκημένοισιν Ἴωσι ξεινίην συνεθήκατο.
Χρόνου δὲ ἐπιγινομένου καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν πάντων τῶν ἐντὸς 28
Ἅλυος ποταμοῦ οἰκημένων (πλὴν γὰρ Κιλίκων καὶ Λυκίων τοὺς ἄλλους
πάντας ὑπ' ἑωυτῷ εἶχε καταστρεψάμενος ὁ Κροῖσος· εἰσὶ δὲ οἵδε· Λυδοί,
Φρύγες, Μυσοί, Μαριανδυνοί, Χάλυβες, Παφλαγόνες, Θρήικες οἱ Θυνοί
τε καὶ Βιθυνοί, Κᾶρες, Ἴωνες, Δωριέες, Αἰολέες, Πάμφυλοι), κατεστραμ- 29
μένων δὲ τούτων καὶ προσεπικτωμένου Κροίσου Λυδοῖσι ἀπικνέονται ἐς

A C P(p) DTR bMQ SV

14 *Λέξ. ξενίην συνεθήκατο· ἀντὶ τοῦ 'ὡς ξένιον* (*ξε(ι)νίης* v. l.) *ἐδωρήσατο'*. Suid. *ξενίην συνεθήκατο· παρὰ Ἡροδότῳ 'ὡς ξένιον ἐδωρήσατο'*. Greg. Cor. 85 *ἀντὶ τοῦ 'ξενίην ἐδωρήσατο' ξενίην συνεθήκατο*

1 *Σάρδις*] *Σάρδεις* **P** *Πέρσας* **bT¹** *Πέρσας* (*Σάρδεις* suprascr.) **M** *Κροῖσον* **Q** | *Μυτιληναῖον* **AD** *Μιτυληναῖον* cett. | *ἐρομένου δὲ* **MQ** Ald. || **2** *εἴπαντα* **A²** || **4** *Σάρδεις* **MQ** | *ἐνῷ* **R** | *Κρεῖσσον* **R** *Κρεῖσον* **V** || **5** *ἐκεῖνον λέγειν* **b** || **6** *παῖδα* **C¹** || **7** *προθύμους* **D¹** | *φαίνεται* **D¹R** *φαίνῃ** (*η* ex *ε* corr.) **V** || **8** *λαβεῖν*] *βαλεῖν* **D** *βλαβεῖν* **R** γρ' *βαλεῖν* suprascr. **A²** | *εἰκότα* **SVᶜ** *εοικότα* (quod ex *οικότα* (*ε* suprascr.) natum esse veri simillimum videtur) **A¹** γρ' *οἰκότα* suprascr. **A²** *οἰκότα* **D** (ut vid.) cett. (praeter **M**, qui *οἰκότα ἐλπίζων* omisit) || **10** *ἀρᾶσθαι* **Pᵗ pSᵐᵍ** γρ' *ἀρώμενοι* **Pᵐᵍ** || **11** *Ἑλλήνων* in mg. **D²** | *τίσονταί* **D¹R** | *δωλώσας* **b** || **12** *πρὸς φύσεως* **D** *προσφύεως* **A¹** ἢ παρὰ ἄλλων *πρὸς φύσεως* man. rec. **Aᵐᵍ** || **14** *Ἴωσι* secl. Stein | *ξεινίη* codd. quid. Lexic. alphab. || **15** *ἐπιγενομένου* **CR** *ἐπιγιγνομένου* **SbT** *ἐπιγνομένου* **V** *ἐπιγινομένου* ex *ἐπιγενομένου* corr. **Q** || **16** *Ἅλυος τοῦ ποταμοῦ* **Q** || **17** *ὑπὸ* **DbRSV** | Legrandio assentiendum est, qui verba *εἰσὶ* . . . **19** *Πάμφυλοι* a Steinio seclusa cur conservanda essent lucidissimis argumentis exposuit || **18** *Μαριανδηνοί* **Cᵃᶜ bMQ** *Μαριανδανοί* **T** litteras *δα* vel *δη* litteris *δυ* suprascr. **A** man. rec. *Μαρυανδυνοί* **RS** lectiones *Μαρυανδανοί* et *Μαρυανδυνοί* ex *Μαρυανδανοί* (*δυ* suprascr.) **V** extricavit Weber in BPhW 1912, 702 | *οἱ Θυνοί*] *Ἴθυνοί* **CP** *Οἴθυνοί* **S** *Θυνοί* **MQ** || **19** *Βυθινοί* **Dᵃᶜ** || **20** *δὲ*] *δὴ* coni. Legrand | *καὶ* . . . *Λυδοῖσι* secl. Stein

Σάρδις ἀκμαζούσας πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταί,
οἳ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανον ἐόντες, ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἀπικνέοιτο, καὶ
δὴ καὶ Σόλων ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναίοισι νόμους κελεύσασι ποιήσας
ἀπεδήμησε ἔτεα δέκα κατὰ θεωρίης πρόφασιν ἐκπλώσας, ἵνα δὴ μή τινα
2 *τῶν νόμων ἀναγκασθῇ λῦσαι, τῶν ἔθετο. (αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἷοί τε ἦσαν αὐτὸ*
ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· ὁρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατείχοντο δέκα ἔτεα χρήσε-
30 *σθαι νόμοισι, τοὺς ἄν σφι Σόλων θῆται.) αὐτῶν δὴ ὦν τούτων καὶ τῆς*
θεωρίης ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἵνεκεν ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρὰ Ἄμασιν
καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδις παρὰ Κροῖσον. ἀπικόμενος δὲ ἐξεινίζετο ἐν τοῖσι
βασιληίοισι ὑπὸ τοῦ Κροίσου· μετὰ δέ, ἡμέρῃ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ, κελεύσαν-
τος Κροίσου τὸν Σόλωνα θεράποντες περιῆγον κατὰ τοὺς θησαυροὺς καὶ
2 *ἐπεδείκνυσαν πάντα ἐόντα μεγάλα τε καὶ ὄλβια. θεησάμενον δέ μιν τὰ*
πάντα καὶ σκεψάμενον, ὥς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἴρετο ὁ Κροῖσος, τάδε
'ξεῖνε Ἀθηναῖε, παρ' ἡμέας γὰρ περὶ σέο λόγος ἀπῖκται πολλὸς καὶ
σοφίης εἵνεκεν τῆς σῆς καὶ πλάνης, ὡς φιλοσοφέων γῆν πολλὴν θεωρίης
εἵνεκεν ἐπελήλυθας· νῦν ὦν ἵμερος ἐπειρέσθαι μοι ἐπῆλθέ σε, εἴ τινα ἤδη
3 *πάντων εἶδες ὀλβιώτατον.' ὁ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος*
ταῦτα ἐπειρώτα, Σόλων δὲ οὐδὲν ὑποθωπεύσας, ἀλλὰ τῷ ἐόντι χρησάμε-
νος, λέγει· 'ὦ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον.' ἀποθωυμάσας δὲ Κροῖσος τὸ
4 *λεχθὲν εἴρετο ἐπιστρεφέως· 'κοίῃ δὴ κρίνεις Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον;'*

A C P(p) DTR bMQ SV
Σχόλ. 30, 3 verbis *τῷ ἐόντι* suprascr. *τὰ ἀληθῆ* **A²**

18 Herodian.: cf. quae ad III 80, 6 laudantur || 20 *Λέξ. ἐπιστρεφέως· ἀπατητικῶς ἢ ἐπιμελῶς.* Suid. *ἐπιστρεφέως· ἀντὶ τοῦ 'ἐπιμελῶς' παρὰ Ἡροδότῳ καὶ 'ἀπατητικῶς'.* Greg. Cor. 86 *ἀντὶ τοῦ 'ἀπατητικῶς' ἢ 'ἐπιμελῶς' ἐπιστρεφέως*

1 *Σάρδεις* **PMQ** | *τε* om. **SV** || 2 *ἐτύγχανον* om. **MQ** || 4 *μὴ δή* **DTRbMQSV** || 5 *αὐτὸ* om. **MQ** || 6 *χρήσασθαι* **R** || 7 *σφίσι* **S** | *αὐτοῦ δὴ ὦν τούτου* **Q** Ald. || 8 *εἵνεκα* **MQ** | *Ἄμασι* **RV¹** || 9 *Σάρδεις* **PQ** | *ἐξενίζετο* **D** || 10 *τοῦ* om. **DRSV** | *τετάρτῃ*] *τρα* (*τρί ἢ τετάρτῃ*) suprascr. **A** man. rec., *τετράτῃ* suprascr. **R**, ex *τετάρτῃ* fere natum || 12 *ἐπεδείκνυον* **Q** Ald. | *ἐόντα* om. **M** | *ἐόντα . . .* 13 *πάντα* haplogr. om. **D¹**, in mg. suppl. **D²** | *μεγάλα ὄντα* **Q** | *τε*] *δὲ τά τε* **M** | *θηησάμενον* **b** | *τὰ* om. **MQ**, expunx. **V** || 12–13 *τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον*] *πάντα ἐόντα μεγάλα* **MQ** || 13 *ἤρετο* **D** || 14 *περὶ* om. **DRSV** γρ' *γάρ σευ* suprascr. **A²** | *σέο*] *σε* **RSV** (supra versum) *σευ* **TbQ** || 15 *τὴν πολλὴν* **A** ἢ *τὴν πόλιν* ὅπερ κρεῖττον suprascr. **A²** *τὴν πόλιν* **D** *τῆς πολλῆς* **TRbMQSV** || 16 *εἵνεκα* **Q** | *μοι*] *με* **MQ** | *σε* om. **DTRbMQSV** || 18 *ἐπηρώτα* **CPDMQVᶜ** || 19 *ἢ τοῦτον Ἀθην``* in mg. **A** man. rec., ad *Τέλλῳ* p. 19, 1 referri mihi videtur, ubi in aliquibus codd. *τοῦτον* pro *τότε* in spatio inter *Τέλλῳ* et *τότε* quin superscriptum fuerit vix dubito | *Κροῖσος δὲ ἀποθωμάσας* **CP** | *ὁ Κροῖσος* **Tb** || 20 *ἤρετο* **D** | *ἐπιστροφέως* **C**

ὁ δὲ εἶπε· 'Τέλλῳ τοῦτο μὲν τῆς πόλιος εὖ ἡκούσης παῖδες ἦσαν καλοί τε κἀγαθοί, καί σφιν εἶδε ἅπασι τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμείναντα, τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὖ ἥκοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευτὴ τοῦ βίου λαμπροτάτη ἐπεγένετο· γενομένης γὰρ Ἀθηναίοισι μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας 5 *ἐν Ἐλευσῖνι βοηθήσας καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων ἀπέθανε κάλλιστα, καί μιν Ἀθηναῖοι δημοσίῃ τε ἔθαψαν αὐτοῦ, τῇ περ ἔπεσε, καὶ ἐτίμησαν μεγάλως.' ὡς δὲ τὰ κατὰ τὸν Τέλλον προετρέψατο ὁ Σόλων τὸν* **31** *Κροῖσον εἴπας πολλά τε καὶ ὄλβια, ἐπειρώτα, τίνα δεύτερον μετ' ἐκεῖνον ἴδοι, δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἴσεσθαι. ὁ δὲ εἶπε· 'Κλέοβίν τε καὶ Βίτωνα· τούτοισι γὰρ ἐοῦσι γένος Ἀργείοισι βίος τε ἀρκέων ὑπῆν καὶ* 2 *πρὸς τούτῳ ῥώμη σώματος τοιήδε· ἀεθλοφόροι τε ἀμφότεροι ὁμοίως ἦσαν, καὶ δὴ καὶ λέγεται ὧδε λόγος· ἐούσης ἑορτῆς τῇ Ἥρῃ τοῖσι Ἀργείοισι ἔδεε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγεϊ κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν, οἱ δέ σφι βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο ἐν ὥρῃ, ἐκκληιόμενοι δὲ τῇ ὥρῃ οἱ*

A C P(p) DTR bMQ SV

Ὅτι Τέλλῳ τῷ Ἀθηναίῳ τοῦτο μὲν (30, 4) – ἐτίμησαν μεγάλως (30, 5) exc. Const. Porph. *Π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. II || *Ὅτι Κλέοβι καὶ Βίτωνι* τούτοισι ἐοῦσι (31, 2) – ἀρίστων γενομένων (31, 5) exc. Const. Porph. *Π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. III

Σχόλ. 30, 4 verbis *εὖ ἡκούσης* suprascr. *εὖ οἰκούσης* **A**^{2} 31, 1 ὡς δὲ κατὰ τὸν Τέλλον προετρέψατο *ἀντὶ τοῦ 'κατὰ τὸν Τέλλον ἀφηγήσεις* (ut vid.) *ἔτρεψεν'* **A** man. rec.

T 7ss. Cic. Tusc. I 113 *deorum immortalium iudicia solent in scholis proferre de morte, nec vero ea fingere ipsi, sed Herodoto auctore aliisque pluribus. primum Argiae sacerdotis Cleobis et Bito filii praedicantur. nota fabula est; cum enim illam ad sollemne et statutum sacrificium curru vehi opus* (*ius* v. l.) *esset satis longe ab oppido ad fanum morarenturque iumenta, tum iuvenes, quos modo nominavi, veste posita corpora oleo perunxerunt, ad iugum accesserunt. ita sacerdos advecta in fanum, cum currus esset ductus a filiis, precata a dea dicitur, ut id illis praemii daret pro pietate, quod maxumum homini dari posset a deo; post epulatos cum matre adulescentis somno se dedisse, mane inventos esse mortuos*

1 *Λέξ. ἡκούσης· ἐχούσης.* Suid. *ἡκούσης· ἐχούσης παρὰ Ἡροδότῳ.* Greg. Cor. 87 *τὸ 'ἡκούσης' ἐχούσης λέγουσι*

1 *τοῦτο*] *τότε* suprascr. **A** man. rec. *τῶ* (vel *τὼ*) **SV** *τω ἀντὶ τοῦ τότε* γρ<άφ>εται in mg. **A**^{2} *τούτω* **TbMQ** | *πόλεως* Const. || 2 *ἴδε(ν)* **DTRSV** || 3 *ἐς* (*εἰς* **DbV**) *τοῦτο* **DTbMQSV** | *εὖ* om. **MQ** | *ὡς τὰ παρ' ἡμῖν* om. **MQ** | *ὑμῖν* **P** || 6 *τε* om. **SV** Const. | *τῇ παρέπεσε* Const. || 8 *εἰπὼν* **SV** *ἢ πων* suprascr. **A**^{2} | *ἐπηρώτα* **CP V**^{ac} || 9 *εἴδοι* **TRV** | *παγχύαν* **S** *παγίαν* **V** | *γ' ὦν* **A** *γῶν* **C** *δευτερεῖα γῶν* in mg. **A** man. rec. | *Κλέωβίν* **T** || 10 *Βίτονα* **b** | *γὰρ* om. Const. | *γένος*] *μένος* Const. || 11 *τοῦτο* **DTRSV** | *ὁμοίως ἀμφότεροι* **D** *ὁμοίως* **P**^{1} *ἀμφότεροι ὁμοίως* **P**^{2}**p** cett. || 12 *ὧδε λόγος* **bT** Ald. *ὅδε λόγος* **DRMQSV** *ὅδε ὁ λόγος* cett. Ciceronis *nota est fabula* melius congruere videtur cum *λέγεται ὧδε λόγος* quam cum aliis lectionibus | *ἐούσης γὰρ* **D** (*enim* Cic.) | *ὀρτῆς* **CP**^{2}**SV** *ἑορτῆς* **P**^{2}**p** cett. | *τισὶν* **V**^{1} || 13 *εἰς* **T** | *ἱερόν* **CP**^{1}**QSV** Const. *ἱρόν* **P**^{2}**p** rell. || 14 *παρεγένοντο* **CPD** | *ἐκκληόμενοι* **CD**^{1} Const. *ηομ* suprascr. **A**^{2} *ἐκκληϊζόμενοι* **TbMQ**

νεηνίαι ὑποδύντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλην εἷλκον τὴν ἅμαξαν· ἐπὶ τῆς
ἁμάξης δέ σφιν ὠχέετο ἡ μήτηρ, σταδίους δὲ πέντε καὶ τεσσαράκοντα
3 διακομίσαντες ἀπίκοντο ἐς τὸ ἱρόν. ταῦτα δέ σφι ποιήσασι καὶ ὀφθεῖσι
ὑπὸ τῆς πανηγύριος τελευτὴ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο, διέδεξέ τε ἐν
τούτοισι ὁ θεός, ὡς ἄμεινον εἴη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζώειν.
Ἀργεῖοι μὲν γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν νεηνιέων τὴν γνώμην, αἱ δὲ
4 Ἀργεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἵων τέκνων ἐκύρησε. ἡ δὲ μήτηρ περιχαρὴς
ἐοῦσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ στᾶσα ἀντίον τοῦ ἀγάλματος εὔχετο
Κλεόβι τε καὶ Βίτωνι τοῖσιν ἑωυτῆς τέκνοισι, οἵ μιν ἐτίμησαν μεγάλως,
5 τὴν θεὸν δοῦναι, τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἄριστόν ἐστι. μετὰ ταύτην δὲ τὴν
εὐχὴν ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωχήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ
οἱ νεηνίαι οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ᾽ ἐν τέλεϊ τούτῳ ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δέ
σφεων εἰκόνας ποιησάμενοι ἀνέθεσαν ἐς Δελφοὺς ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων
32 γενομένων.᾽ Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι, Κροῖσος
δὲ σπερχθεὶς εἶπε· ῾ὦ ξεῖνε Ἀθηναῖε, ἡ δ᾽ ἡμετέρη εὐδαιμονίη οὕτω τοι
ἀπέρριπται ἐς τὸ μηδέν, ὥστε οὐδὲ ἰδιωτέων ἀνδρῶν ἀξίους ἡμέας

A C P(p) DTR bMQ SV
Διέδειξε – ζώειν (31, 3) exc. paroemiogr. 𝕽
ἀρίστων γενομένων (31, 5) expl. exc. Const. Porph.
Κροῖσος δὲ (32, 1) – προτίθημι (32, 2) exc. Stob. CV 63
Σχόλ. 32, 1 (ad *σπερχθείς*) *ῥιφείς, λυπηθείς, ταραχθείς, θυμωθείς* **A**[2] *ταραχθείς, θυμωθείς* **B**[2]

T 6 Paus. II 19, 4 *ἐνταῦθα . . . κεῖται . . . εἰκὼν Βίτωνος, ἀνὴρ ἐπὶ ὤμων φέρων ταῦρον· ὡς δὲ Λυκέας ἐποίησεν, ἐς Νεμέαν Ἀργείων ἀγόντων θυσίαν τῷ Διῒ ὁ Βίτων ὑπὸ ῥώμης τε καὶ ἰσχύος ταῦρον ἀράμενος ἤνεγκεν*

7 *Λέξ. ἐκύρησεν· ἔτυχεν* ‖ 15 *Λέξ. σπερχθείς· ταραχθείς, θυμωθείς.* Suid. *σπερχθείς· παρ᾽ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ ῾ταραχθείς᾽.* Greg. Cor. 88 *τὸ ῾θυμωθεὶς᾽ καὶ ῾ταραχθεὶς᾽ σπερχθεὶς λέγουσι*

1 *νεανίαι* **P** | *ὑποδοῦντες* Const. *ἀποδύντες* propos. Blake AJPh 65 (1944) 167 ss., Ciceronis *veste posita* inductus ‖ 2 *ὀχέετο* **CTbSV** *ὄχετο* **R** | *τεσσεράκοντα* **A** ‖ 3 *εἰς* **T** | *ἱερόν* **CP**[1]**RSV** Const. *ἱρόν* **P**[2]**p** rell. ‖ 4 *πανηγύρεος* **AV** Const. *πανηγύρεως* **DP** | *ἀρίστου* Const. | *διέδειξέ* **A** Const. 𝕽 signum aliquid imposuit litteris *ει* nescio quae manus **A** ‖ 6 *νεη*νιων* **C** *νεηνιῶν* **DP**[1] *νεηνίων* Const. *τεκνίων* **TRbMQSV** | *γνώμην*] *ῥώμην* **AC**[1] Const. 'in mss. dissensu eligendi arbitrium est' Wesseling, qui Pausaniae mentem, cum quae supra laudata sunt scriberet, marmorea imagine incitatam esse absurdum non habuit, potius credo quam textu Herodoteo. ῾*γνώμην* bono quidem consilio a probo quodam viro huc invectum᾽ censet Schweighaeuser, potest vero etiam ab aliquo librario *ῥώμην* e Pausania illatum esse ‖ 7 *οἵαν* Const. ‖ 8 *γ᾽ ἐοῦσα* Const. | *στᾶσα δὲ* Const. ‖ 9 *Κλέοβί* **DQ** *Κλέωβί* vel *Κλεώβι* **TRbMQSV** | *ἑωυτοῖς* **TRV**[c] ‖ 10 *δοῦναι τὴν θεὸν* **DTRbMQSV** | *ἄριστόν ἐστι τυχεῖν* **MQ** ‖ 11 *αὐτῷ τῷ*] *τωὐτῷ* **Q** | *ἱερῷ* **CQSV** Const. ‖ 12 *ἔσχον* **D** | *Ἀργεῖαι* Const. ‖ 13 *εἰς* **RV** ‖ 15 *ἡ δὲ* **DTbMQ** Stob. codd. quid. *ἥδε* **RV** Stob. codd. quid. ‖ 16 *οὔτε* Const. | *ἡμᾶς* **b** Const.

ἐποίησας;' ὁ δὲ εἶπε· 'ὦ Κροῖσε, ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες ἐπειρωτᾷς ἀνθρωπηίων πρηγμάτων πέρι.
ἐν γὰρ τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ μὲν ἔστιν ἰδεῖν, τὰ μή τις ἐθέλει, πολλὰ δὲ 2
καὶ παθεῖν. ἐς γὰρ ἑβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζόης ἀνθρώπῳ προτίθημι.
οὗτοι ἐόντες ἐνιαυτοὶ ἑβδομήκοντα παρέχονται ἡμέρας διηκοσίας καὶ 3
πεντακισχιλίας καὶ δισμυρίας ἐμβολίμου μηνὸς μὴ γινομένου· εἰ δὲ δὴ ἐθελήσει τοὔτερον τῶν ἐτέων μηνὶ μακρότερον γίνεσθαι, ἵνα δὴ αἱ ὧραι συμβαίνωσι παραγινόμεναι ἐς τὸ δέον, μῆνες μὲν παρὰ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτεα οἱ ἐμβόλιμοι γίνονται τριήκοντα πέντε, ἡμέραι δὲ ἐκ τῶν μηνῶν
τούτων χίλιαι πεντήκοντα. τουτέων τῶν ἁπασέων ἡμερέων τῶν ἐς τὰ 4
ἑβδομήκοντα ἔτεα ἐουσέων [πεντήκοντα καὶ διηκοσίων καὶ ἑξακισχιλίων καὶ δισμυρίων] ἡ ἑτέρη αὐτέων τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν ὅμοιον
προσάγει πρῆγμα. οὕτω ὦν, Κροῖσε, πᾶν ἐστι ἄνθρωπος ξυμφορή. ἐμοὶ 5

A C P(p) DTR bMQ SV
Ἡ ἑτέρη (32, 4) – ἀνέτρεψε (32, 9) exc. Stob. CV 63
Ἐπιστάμενόν με (32, 1) – παθεῖν (32,2) et Οὕτω ὦν – συμφορά (32, 4) exc. paroemiogr. 𝕽

T 1s. Plut. De Herodoti malign. 15 (857) *ἐν τῷ Σόλωνος προσώπῳ ταῦτ' εἴρηκεν·* ὦ Κροῖσε . . . ἀνθρωπηίων περὶ πραγμάτων || 13 Clem. Alex. Strom. III 3 (185) de miseria hominis vel de laude mortis agens Euripidis verba citat *τίς δ' οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν, τὸ κατθανεῖν δὲ τὸ ζῆν*, et adiungit haec: *ταὐτὸν δὴ τούτοις φαίνεται καὶ Ἡρόδοτος ποιῶν λέγοντα τὸν Σόλωνα·* ὦ Κροῖσε, πᾶς ἄνθρωπός ἐστι συμφορή

10–13 Theo Progymn. IV 56 (199) *ὅταν μέντοι συνεχῶς ἐγκαταμιγνύῃ τις καὶ λανθάνει ταῦτα τὰ γνωμικά, ἐπίχαρίς πως ἡ διήγησις γίνεται, ὡς παρὰ Ἡροδότῳ ἐν τῇ πρώτῃ· λέγων γὰρ περὶ τοῦ ἀνθρωπείου βίου, ὡς οὐκ ἔστι σταθερός, ἀλλὰ πολλὰς ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὰς μεταβολάς, ἔπειτα ἐξαριθμησάμενος, ὅσων ἡμερῶν ἐστιν ἀνθρωπίνη ζωή, ὡς ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐπιφέρει·* τούτων τῶν ἁπασέων — πρῆγμα. *εἶτα ἐπιφωνεῖ τοῦτον τὸν τρόπον·* οὕτως, ὦ Κροῖσε, — συμφορή. *ὡς καὶ ὁ Γύγης πρὸς τὸν Κανδαύλην λέγει* (I 8, 3)· δέσποτα, . . . γυνή

1 *θεῖον* . . . 2 *ἀνθρωπηίων*] *ἀνθρώπινον πᾶν οὐδαμᾶ ἐν τωὐτῷ μένον* **T** man. rec., quod Stein in edit. sua ad I 5, 4 refert || 2 *ἐπηρώτας* **SV** Stob. *η* ex *ει* corr. **Q** | *ἀνθρωπηίων*] *τῶν σεωυτοῦ* **MQ** om. 𝕽 | *πραγμάτων* **MQR** Stob. | *περὶ πραγμάτων* Plut. om. 𝕽 || 3 *ἰδέειν* **MQ** | *ἐθέλῃ* **DRV** || 4 *παθέειν* **MQ** | *ζώης* $\mathbf{D}^{ac}$ *ζωῆς* $\mathbf{P}^{1}$**pT RbSV** | *προστίθημι* Stobaei cod. M || 6 *γενομένου* **DTRbM**^{c}**QSV** || 7 *ἐθελήσῃ* **DR** *ἐθελήσ∗ι* **Q** -*σει* compendio notat **V** ut vid. | *τοὔτερον*] *τὸ ὕστερον* Vat. 122 Valla (*reliquum*) || 8 *τὰ* om. **DRSV** || 9 *τριάκοντα* **TbQ** || 10 *τούτων*] *τόσων* **R** | *τουτέων*] *τούτων* **DTRbMQSV** Theo | *εἰς* **C** Stob. || 11 *οὐσέων* **C** || 11 *πεντήκοντα* . . . 12 *δισμυρίων* a quibusdam codd. omissa secl. Stobaei edd., cumque sint insuper dialecto aliena, delevi | *ἑξακισχιλιέων* **A** || 12 *δισμυριέων* **A** | *ὁμοῖον* **PC** || 13 εἰσάγει Theo, Stob. | *ὦν, Κροῖσε*] *οὖν ὦ Κροῖσε* (quod ex *οὖν* (ω suprascr.) ortum censeo) **RQ SV** *ὦ Κροῖσε* **D** Theo, Stob. *ὦ* ut vid. voci *ὦν* suprascr. **A** man. rec. *ὦν ὦ Κροῖσε* **TbM** | *πᾶς* Theo, Clem., suprascr. **A** man. rec. | *πᾶν ἐστι ἀνθρώπῳ συμφορή* coni. Desrousseaux *πᾶν ἐστι ἀνθρώποις συμφορή* coni. Schweighaeuser | *συμφορή* $\mathbf{AT}^{1}$ *συμφορά* 𝕽 *συμφορῆ(ι)* $\mathbf{DT}^{2}$**RMQSV** (cf. quae p. XXI diximus)

δὲ σὺ καὶ πλουτέειν μέγα φαίνεαι καὶ βασιλεὺς πολλῶν εἶναι ἀνθρώπων·
ἐκεῖνο δὲ τὸ εἴρεό με οὔ κώ σε ἐγὼ λέγω, πρὶν τελευτήσαντα καλῶς τὸν
αἰῶνα πύθωμαι. οὐ γάρ τις ὁ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρην
ἔχοντος ὀλβιώτερός ἐστι, εἰ μή οἱ τύχη ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα εὖ
τελευτῆσαι τὸν βίον. πολλοὶ μὲν γὰρ ζάπλουτοι ἀνθρώπων ἄνολβοί εἰσι,
6 πολλοὶ δὲ μετρίως ἔχοντες βίου εὐτυχέες. ὁ μὲν δὴ μέγα πλούσιος,
ἄνολβος δέ, δυοῖσι προέχει τοῦ εὐτυχέος μοῦνον, οὗτος δὲ τοῦ πλουσίου
καὶ ἀνόλβου πολλοῖσιν· ὁ μὲν ἐπιθυμίην ἐκτελέσαι καὶ ἄτην μεγάλην
προσπεσοῦσαν ἐνεῖκαι δυνατώτερος, ὁ δὲ τοῖσδε προέχει ἐκείνου· ἄτην
μὲν καὶ ἐπιθυμίην οὐκ ὁμοίως δυνατὸς ἐκείνῳ ἐνεῖκαι, ταῦτα δὲ ἡ εὐτυχίη
7 οἱ ἀπερύκει, ἄπηρος δέ ἐστι, ἄνουσος, ἀπαθὴς κακῶν, εὔπαις, εὐειδής· εἰ
δὲ πρὸς τούτοισιν ἔτι τελευτήσει τὸν βίον εὖ, οὗτος ἐκεῖνος, τὸν σὺ
ζητεῖς· ὄλβιος κεκλῆσθαι ἄξιός ἐστι· πρὶν δ' ἂν τελευτήσῃ, ἐπισχεῖν
8 μηδὲ καλέειν κω ὄλβιον, ἀλλ' εὐτυχέα. τὰ πάντα μέν νυν ταῦτα συλλαβεῖν
ἄνθρωπον ἐόντα ἀδύνατόν ἐστιν, ὥσπερ χώρη οὐδεμία καταρκέει πάντα
ἑωυτῇ παρέχουσα, ἀλλὰ ἄλλο μὲν ἔχει, ἑτέρου δὲ ἐπιδέεται· ἣ δὲ ἂν τὰ
πλεῖστα ἔχῃ, αὕτη ἀρίστη. ὣς δὲ καὶ ἀνθρώπου σῶμα ἓν οὐδὲν αὔταρκές
9 ἐστι· τὸ μὲν γὰρ ἔχει, ἄλλου δὲ ἐνδεές ἐστι· ὃς δ' ἂν αὐτῶν πλεῖστα
ἔχων διατελέῃ καὶ ἔπειτα τελευτήσῃ εὐχαρίστως τὸν βίον, οὗτος παρ' ἐμοὶ
τὸ οὔνομα τοῦτο ὦ βασιλεῦ δίκαιός ἐστι φέρεσθαι. σκοπέειν δὲ χρὴ
παντὸς χρήματος τὴν τελευτὴν κῇ ἀποβήσεται· πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξας

A C P(p) DTR bMQ SV
Σχόλ. 32, 6 (ad *ἄτην*) *ζημίαν* **A**[1]
Ὁ μὲν δὴ – κακῶν (32, 6) exc. paroemiogr. 𝔑

3 Eust. Il. 501 (ad Δ 486) *αἰὼν ... τὸ μέτρον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, καθ' ὃ σημαινόμενον καὶ Ἡρόδοτος 'τελευτῆσαι τὸν αἰῶνα' φησὶ τὸ θανεῖν* || 21 *Λέξ. χρήματος· πράγματος.* Suid. s. v. *χρῆμα: καὶ χρήματα παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'πράγματα'*

1 *σὺ καὶ*] *σοι καὶ* **Q** *καί σοι* Stob. codd. MA | *μὲν μέγα* Stob. | *φαίνεται* ut vid. **D**[1] | *εἶναι πολλῶν* **DTRbMQSV** || 2 *ἐγὼ* om. Stob. | *πρὶν ἂν* **A**[2]**DTRbMQSV** || 3 *τις* Stobaei codd. MS, vide Kühner-Gerth I 662–663 *τι* Stobaei cod. A, Hdt. codd. omnes | *ἐπημέρην* **AC** || 4 *οἱ*] *ἡ* 𝔑 | *τύχηι* **D** | *ἔχοντι* **CTbMQSV** || 4–5 *ἔχοντα πάντα καλὰ τελευτῆσαι εὖ* (*ἐς* codd. AM) Stob. || 5 *ἄνολβοι* **A**[1] Stob. *ἀνόλβιοι* **A**[2] rell. || 6 *ἔχοντες μετρίως* **MQ** || 7 *ἄνολβος* **bMQ**𝔑 Stob. *ἀνόλβιος* rell. | *δυσὶ* **D** *δυσὶ* suprascr. **A** man. rec. | *μούνοισιν* Stob. || 8 *ἀνολβίου* **PMQS**[2] || 9 *τοισίδε* **PDRSV** *τοῖσι δὲ* **Tb**𝔑 *τοῖσι* **MQ** || 10 *καὶ ἐκείνῳ* **S** || 11 *ἄπειρος* **T**[ac] Stobaei codd. AM[1] | *κακῶν* om. Stob. || 13 *ὁ* ante *ὄλβιος* add. Stein | *τελευτήσει* **TRb** | *ἐπισχέειν* **MQ** || 14 *κω*] *καὶ* **SV** | *νῦν* **P** Stob. *νυν* **p** rell. || 15 *οὐδεμίη* **TMQ** *οὐδεμιῇ* **b** *μιῇ* **DRSV** | *καταρκέειν* **DbRSV** || 16 *ἔχει* ex *ἔχῃ* corr. **V** | *ἑτέρου δὲ ἐπιδέεται*] *ἄλλου δέεται* **MQ** | *ἐπιδεύεται* Stobaei cod. A *ἐπιδέ*εται* **V** v. praef. p. LIII || 17 *ἔχοι* **Q** | *ἀρίστη αὕτη* **DTRbMQSV** | *ὡς δὴ* an emendandum sit deliberat Legrand || 18 *ἐνδεής* Stobaei cod. A | *αὐτέων* **Q** Ald. || 19 *διατελῇ* **D** | *τελευτήσει* **T** || 20 *ὄνομα* **P** | *ὡς βασιλεὺς*] *ὦ βασιλεῦ* Stob. *ὠ* βασιλεὺ** **V** v. praef. p. LIII || 21 *ὑποδείξας* Stob. cod. A

ὄλβον ὁ θεὸς προρρίζους ἀνέτρεψε.' ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ οὔ κως οὔτε 33
ἐχαρίζετο, οὔτε λόγου μιν ποιησάμενος οὐδενὸς ἀποπέμπεται κάρτα δόξας ἀμαθέα εἶναι, ὃς τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεὶς τὴν τελευτὴν παντὸς χρήματος ὁρᾶν ἐκέλευε.
Μετὰ δὲ Σόλωνα οἰχόμενον ἔλαβεν ἐκ θεοῦ νέμεσις μεγάλη Κροῖσον, 34
ὡς εἰκάσαι, ὅτι ἐνόμισεν ἑωυτὸν εἶναι ἀνθρώπων ἁπάντων ὀλβιώτατον. αὐτίκα δέ οἱ εὕδοντι ἐπέστη ὄνειρος, ὅς οἱ τὴν ἀληθείην ἔφαινε τῶν μελλόντων γενέσθαι κακῶν κατὰ τὸν παῖδα. ἦσαν δὲ τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες, 2
τῶν οὕτερος μὲν διέφθαρτο, ἦν γὰρ δὴ κωφός, ὁ δὲ ἕτερος τῶν ἡλίκων μακρῷ τὰ πάντα πρῶτος· οὔνομα δέ οἱ ἦν Ἄτυς. τοῦτον δὴ ὦν τὸν Ἄτυν σημαίνει τῷ Κροίσῳ ὁ ὄνειρος, ὡς ἀπολέει μιν αἰχμῇ σιδηρέῃ βληθέντα. ὁ δὲ ἐπείτε ἐξηγέρθη καὶ ἑωυτῷ λόγον ἔδωκε, καταρρωδήσας τὸν 3
ὄνειρον ἄγεται μὲν τῷ παιδὶ γυναῖκα· ἐωθότα δὲ στρατηγέειν μιν τῶν Λυδῶν οὐδαμῇ ἔτι ἐπὶ τοιοῦτον πρῆγμα ἐξέπεμπεν, ἀκόντια δὲ καὶ δοράτια καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, τοῖσι χρέωνται ἐς πόλεμον ἄνθρωποι, ἐκ τῶν ἀνδρεώνων ἐκκομίσας ἐς τοὺς θαλάμους συνένησε, μή τί οἱ κρεμάμενον τῷ παιδὶ ἐμπέσῃ. ἔχοντος δέ οἱ ἐν χερσὶ τοῦ παιδὸς τὸν γάμον ἀπ- 35
ικνέεται ἐς τὰς Σάρδις ἀνὴρ συμφορῇ ἐχόμενος καὶ οὐ καθαρὸς χεῖρας, ἐὼν Φρὺξ μὲν γενεῇ, γένεος δὲ τοῦ βασιληίου. παρελθὼν δὲ οὗτος ἐς τὰ Κροίσου οἰκία κατὰ νόμους τοὺς ἐπιχωρίους καθαρσίου ἐδέετο κυρῆσαι, Κροῖσος δέ μιν ἐκάθηρε. (ἔστι δὲ παραπλησίη ἡ κάθαρσις τοῖσι Λυδοῖσι 2

A C P(p) DTR bMQ SV
ἀνέτρεψε (32, 9) expl. exc. Stobaei
Ἦσαν δὲ (34, 2) — γενέσθαι (46, 1) exc. 𝔟 inverso ordine (cf. 46, 1)

16 *Λέξ. ἀνδρεών· μέγας οἶκος.* Suid. *ἀνδρεών· ὁ μέγας οἶκος παρ' Ἡροδότῳ*

1 *ὄλβιον* (*ι* erasum) **A** | *λέγοντα Κροίσῳ* **V**[c] | *οὔτε*] *ἅτε* coni. Herold in Progr. Gymn. Nuremberg. 1850 || 1, 2 *οὔτε ἐχαρίζετο* om. **C**[1] || 2 *οὐδενός. ἀποπέμπεται* distinxit (et lin. 4 *ἀμαθὴς* legit) Cohoon in AJPh 64, 1943, 439–440 || 3 *ἀμαθὴς* **S** *ὴς* suprascr. **A** man. rec. || 5 *θεῶν* **TRbMQSV**, suprascr. **A**[2] || 6 *ἐνόμισα* **R**, suprascr. **A**[2] *ἐνόμισεν* ex corr. **V** || 7 *δέ* om. **M** | *ἀληθίην* **PTRV** || 8 *δύω* **M𝔟** | *παῖδε* **Q** || 9 *δὴ* om. **M𝔟** || 10 *Ἄττυς* **D** | *Ἄττυν* **D** || 11 *ὁ* om. **CS** | *αἰχμὴ σιδηρέη* **A** | *σιδηρώῃ* **C**[1] *σιδηρῇ* **S** *σιδηρέη* (*η* suprascr.) **V** *σιδηρήῃ* **𝔟** || 12 *ἐξεγέρθη* **CP** litteram *ε* litterae *η* superimposuit **𝔟** | *κατορρωδήσας* **TRbMQSV** *α* in *ο* mutavit **A**[1], *τα* suprascr. **A** man. rec. || 14 *τοιοῦτο* **AP** | *δὲ* om. **SV** || 15 *χρέονται* **b** || 17 *ἔχοντες* **V** *ἔχον* **𝔟** *ἔχοντι* coni. Hude | *οἱ* del. Legrand || 18 *τὰς* om. **DRSV** || 18–19 *χεῖρας ἐών· Φρὺξ* distinx. **DTMQV** || 19 *γένος* **CA**[1] *ε* suppl. **A**[1] || 20 *οἰκεῖα* **Tb** | *ἐγχωρίους* (*ἐπι* suprascr.) **M** | *ἐπικυρῆσαι* **PDT** (-*ῦσαι*) **RbMQSV** (*ἐπι-* a voce *ἐπιχωρίους* vel a correctione quadam eo pertinenti attractam esse veri simile est)

καὶ τοῖσιν Ἕλλησιν.) ἐπείτε δὲ τὰ νομιζόμενα ἐποίησε ὁ Κροῖσος, ἐπυνθά-
3 νετο, ὁκόθεν τε καὶ τίς εἴη, λέγων, τάδε 'ὤνθρωπε, τίς τε ἐὼν καὶ κόθεν τῆς Φρυγίης ἥκων ἐπίστιός μοι ἐγένεο; τίνα τε ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν ἐφόνευσας;' ὁ δὲ ἀμείβετο· 'ὦ βασιλεῦ, Γορδίεω μὲν τοῦ Μίδεω εἰμὶ παῖς, ὀνομάζομαι δὲ Ἄδρηστος, φονεύσας δὲ ἀδελφεὸν ἐμεωυτοῦ ἀέκων πάρειμι
4 ἐξεληλαμένος τε ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἐστερημένος πάντων.' Κροῖσος δέ μιν ἀμείβετο τοῖσδε· 'ἀνδρῶν τε φίλων τυγχάνεις ἔκγονος ἐὼν καὶ ἐλήλυθας ἐς φίλους· ἔνθα ἀμηχανήσεις χρήματος οὐδενὸς μένων ἐν ἡμετέρου συμφο-
36 ρήν τε ταύτην ὡς κουφότατα φέρων κερδανέεις πλεῖστον.' ὁ μὲν δὴ δίαιταν εἶχε ἐν Κροίσου, ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ τούτῳ ἐν τῷ Μυσίῳ Ὀλύμπῳ συὸς χρῆμα γίνεται μέγα· ὁρμώμενος δὲ οὗτος ἐκ τοῦ ὄρεος τούτου τὰ τῶν Μυσῶν ἔργα διαφθείρεσκε, πολλάκις δὲ οἱ Μυσοὶ ἐπ' αὐτὸν ἐξελθόντες
2 ποιέεσκον μὲν κακὸν οὐδέν, ἔπασχον δὲ πρὸς αὐτοῦ. τέλος δὲ ἀπικόμενοι παρὰ τὸν Κροῖσον τῶν Μυσῶν ἄγγελοι ἔλεγον, τάδε 'ὦ βασιλεῦ, ὑὸς χρῆμα μέγιστον ἀνεφάνη ἡμῖν ἐν τῇ χώρῃ, ὃς τὰ ἔργα διαφθείρει. τοῦτον προθυμεόμενοι ἑλέειν οὐ δυνάμεθα. νῦν ὦν προσδεόμεθα σεῦ τὸν παῖδα καὶ λογάδας νεηνίας καὶ κύνας συμπέμψαι ἡμῖν, ὥς ἄν μιν ἐξέλωμεν ἐκ
3 τῆς χώρης.' οἱ μὲν δὴ τούτων ἐδέοντο, Κροῖσος δὲ μνημονεύων τοῦ ὀνείρου τὰ ἔπεα ἔλεγέ σφι, τάδε 'παιδὸς μὲν περὶ τοῦ ἐμοῦ μὴ μνησθῆτε ἔτι· οὐ γὰρ ἂν ὑμῖν συμπέμψαιμι· νεόγαμός τε γάρ ἐστι καὶ ταῦτά οἱ νῦν μέλει. Λυδῶν μέντοι λογάδας καὶ τὸ κυνηγέσιον πᾶν συμπέμψω καὶ

AB (inc. *πάρειμι* 35, 3) **C P**(**p**) **DTR b** (expl. *ἀέκων* 35, 3) **MQ SV**(**𝔳**)
Σχόλ. 35, 3 ἔποικος λέγεται τὸ ἐπίστιος nescio quae manus **A** (cf. Lexx.)

3 *Λέξ. ἐπίστιος· ἔποικος.* Greg. Cor. 89 *λέγεται παρ' αὐτοῖς ὁ ἔποικος ἐπίστιος.* Suid. *ἐπίστιος· παρὰ Ἡροδότῳ ὁ ἔποικος* || 8 Thom. Mag. p. 47 (s. v. *ἀμηχανῶ*) *Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ* || 10–11 Eust. Il. 773 (ad *I* 535) *ὡς ... καὶ ἄλλοι σύες πράγματά τισι παρέσχον, δηλοῖ καὶ ... τὸ παρὰ Ἡροδότῳ* συὸς μέγα χρῆμα *κατ' ἐκεῖνον εἰπεῖν* ἐν τῷ Μυσίῳ Ὀλύμπῳ || 19 Prisc. XVIII 265 *Περὶ apud illos* (i. e. Graecos) *et praeponitur et postponitur et diversas habet significationes; Herodotus Historiarum I:* παιδὸς μὲν περὶ τοῦ ἐμοῦ μὴ μνησθήσεσθαι

1 *τοῖσιν*] *τίσιν* **R** || 2 *τε*[1] om. **P**[1]**DRSV** | *ἄνθρωπε* **DTRbMQSV** | *ὧν* **PDTRb SV** || 3 *ἐπέστιος* **RQ** | *ἐμοὶ* **PDTRbMQSV** | *ἐγένετο* **R** || 4 *φονεύσας* (distinctione post *ἐγένεο* deleta) coni. Desrousseaux, qui 'augmentum' ex correctione *ἐπίστιος* (ε suprascr.) attractum esse putat || 5 *οὐνομάζομαι* **CMQ** | *ἀδελφὸν* **PQ** || 8 *ἀμηχανήσας* **Q** | *ἡμέτερον* **D**[1] *ἡμετέροις* **PTRMQSV** *ις* in ras. **D**[2] *ροις* suprascr. **A** man. rec. || 9 *τε*] *δὲ* **PDTRSV** | *κουφότατον* **D** || 10 *ἐκ Κροίσου* **D** Ald. *Κροίσω* **D** | *τῷ χρόνῳ τούτῳ* **Q** || 11 *ὁρμεόμενος* **D** *ὁρμεώμενος* **C** | *οὔρεος* **CDTRMQSV** || 12 *διεφθείρεσκε* **DMQ** | *πολλάκι* **ABP**[1]**T** | *ἐλθόντες* **PDTRMQSV** || 13 *ἐποίεσκον* **MQ** | *οὐδὲν κακὸν* **DMQ** || 15 *τοῦτον*] *τοῦ* **D** || 16 *προσθυμεόμενοι* **𝔳** | *ἐλεεῖν* **A** | *οὖν* **TRSV** || 18 *χώρας* **SV** || 19.20 *μνησθῆτε ἔτι*] *μνησθήσεσθαι* Prisc. || 20 *τε* om. **TR MQSV** || 21 *μέλει*] *λέγει* **D** *ἢ λέγει* suprascr. **A**[2] | *μέντοι*] *τοι* **D** | *ἐμπέμψω* **𝔳**

διακελεύσομαι τοῖσι ἰοῦσι εἶναι ὡς προθυμοτάτοισι συνεξελεῖν ὑμῖν τὸ
θηρίον ἐκ τῆς χώρης.᾽ ταῦτα ἀμείψατο, ἀποχρεωμένων δὲ τούτοισι τῶν 37
Μυσῶν ἐπεισέρχεται ὁ τοῦ Κροίσου παῖς ἀκηκοώς, τῶν ἐδέοντο οἱ
Μυσοί. οὐ φαμένου δὲ τοῦ Κροίσου τόν γε παῖδά σφι συμπέμψειν λέγει
πρὸς αὐτὸν ὁ νεηνίης, τάδε 'ὦ πάτερ, τὰ κάλλιστα πρότερόν κοτε καὶ 2
γενναιότατα ἡμῖν ἦν ἔς τε πολέμους καὶ ἐς ἄγρας φοιτέοντας εὐδοκι-
μέειν· νῦν δὲ ἀμφοτέρων με τούτων ἀποκλήσας ἔχεις οὔτε τινὰ δειλίην
μοι παριδὼν οὔτε ἀθυμίην. νῦν τε τέοισί με χρὴ ὄμμασι ἔς τε ἀγορὴν
καὶ ἐξ ἀγορῆς φοιτέοντα φαίνεσθαι; κοῖος μέν τις τοῖσι πολιήτῃσι 3
δόξω εἶναι, κοῖος δέ τις τῇ νεογάμῳ γυναικί; κοίῳ δὲ ἐκείνη δόξει ἀνδρὶ
συνοικέειν; ἐμὲ ὦν σὺ ἢ μέθες ἰέναι ἐπὶ τὴν θήρην ἢ λόγῳ ἀνάπεισον,
ὅκως μοι ἀμείνω ἐστὶ ταῦτα οὕτω ποιεόμενα. ἀμείβεται Κροῖσος τοῖσδε· 38
'ὦ παῖ, οὔτε δειλίην οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι παριδών τοι ποιέω ταῦτα,
ἀλλά μοι ὄψις ὀνείρου ἐν τῷ ὕπνῳ ἐπιστᾶσα ἔφη σε ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι,
ὑπὸ γὰρ αἰχμῆς σιδηρέης ἀπολέεσθαι. πρὸς ὦν τὴν ὄψιν ταύτην τόν 2
τε γάμον τοι τοῦτον ἔσπευσα καὶ ἐπὶ τὰ παραλαμβανόμενα οὐκ ἀπο-
πέμπω, φυλακὴν ἔχων, εἴ κως δυναίμην ἐπὶ τῆς ἐμῆς σε ζόης διακλέψαι.
εἷς γάρ μοι μοῦνος τυγχάνεις ἐὼν παῖς· τὸν γὰρ δὴ ἕτερον διεφθαρμένον
τὴν ἀκοὴν οὐκ εἶναί μοι λογίζομαι.᾽ ἀμείβεται ὁ νεηνίης τοῖσδε· 'συγγνώμη 39
μὲν ὦ πάτερ τοι ἰδόντι γε ὄψιν τοιαύτην περὶ ἐμὲ φυλακὴν ἔχειν· τὸ δὲ οὐ
μανθάνεις, ἀλλὰ λέληθέ σε τὸ ὄνειρον, ἐμέ τοι δίκαιόν ἐστι φράζειν. φῄς 2

AB C P(**p**) **TR MQ SV**(**v**) et usque ad *δυναίμην* (38, 2) **D**

7 Thom. Mag. s. v. *ἀθυμία*: *Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ*· οὔτε τινὰ δειλίην μοι (*μου* v. l.) παριδὼν οὔτε ἀθυμίην. s. v. *παρεῖδεν*: *ἀντὶ τοῦ 'παρέβλεψεν'*· . . . *Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ* || 21 Antiatt. Bekk. Anecd. p. 111 *ὄνειρα*· *Ἡρόδοτος πρώτῳ* ὄνειρον *οὐδετέρως, Ὅμηρος ὀνείρατα*

1 *συνεξελέειν* **C** || 2 *ἀποχρεομένων* **SV** in mg., **A** man. rec. | *δὲ* om. **D** | *τουτωνὶ* **v** || 3 ad scripturam *ἐπεισέρχεται* cf. IV 154, 2; V 15, 2; VII 42, 2; VII 50, 1 || 4 *σφίσι* **Q** || 5 *νεηνίας* **C**[1] **D**[1] || 6 *ἦν* om. **T** || 6. 7 *εὐδοκιμέειν, νῦν* distinx. Desrousseaux, *τὰ* (lin. 5) pron. rel. ratus (sed cf. gramm. meam 109) et *δὲ* in *δὴ* mutans || 7 *με*] *μὲν* **C**[1] || 8 *ἀθυ**μίην* (*ϑ* ex corr.) **D** quod probare videtur lectionem *ἀδυναμίην* propositam a Desrousseaux, qui duarum litterarum rasuram divinabat tantum, vero olim exstitisse | *νῦν τε τεοῖσί* **DTRMQS** *νυν τε τ*οῖσί* **V** || 10 *τι*τῇ* **R** *τι τῇ* **MQV** || 11 *θύρην* **RV** || 12 *ποιεύμενα οὕτω* **M** | *τάδε* **DR**, suprascr. **A** man. rec. || 14 *ἔφη σε* **D** Ald. *ἔφη σευ* **M** *ἔφησε* **A** *ἔφησε(ν)* rell. || 15 *ἀπολέσθαι* **CDRS** || 16 *τε*] *τοι* **Q** | *τοι* om. **C** | *παραλαμβανόμενα*] *παραβαλλόμενα* **C**[2] *παραλαμβανόμεθα* inepte proposuisse mihi videtur Desrousseaux, cf. grammaticam meam 109 || 17 *σε*] *γε* **MQ** | *ζωῆς* **TRQSV**, suprascr. **A** man. rec. || 18 *εἷς*] *ἧ* suprascr. **A** man. rec. et **P**[1] || 19 *τῇ ἀκοῇ* **S** del. Hude nonnullos editores secutus, qui *κωφός* (34, 2), ut cum *ἄφωνος* (85, 1) congrueret, loquendi potius quam audiendi facultate privatum significare volebant; recte tamen *τὴν ἀκοὴν* conservant cum aliis Stein, Legrand, qui vocem *κωφός* supra laudatam gallice '*sourd-muet*' vertit || 20 *τὸν δὲ* **SV** || 21 *ἐμέ τοι . . .* p. 26, 1 *τὸ ὄνειρον* haplogr. om. **C**[1] | *φῃῖς* **A**

τοι τὸ ὄνειρον ὑπὸ αἰχμῆς σιδηρέης φάναι ἐμὲ τελευτήσειν· ὑὸς δὲ κοῖαι μέν εἰσι χεῖρες, κοίη δὲ αἰχμὴ σιδηρέη, τὴν σὺ φοβέαι; εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ ὀδόντος τοι εἶπε τελευτήσειν με ἢ ἄλλου τευ, ὅ τι τούτῳ ἔοικε, χρῆν δή σε ποιέειν, τὰ ποιέεις· νῦν δὲ ὑπὸ αἰχμῆς. ἐπείτε ὦν οὐ πρὸς ἄνδρας ἡμῖν
40 *γίνεται ἡ μάχη, μέθες με.' ἀμείβεται Κροῖσος· 'ὦ παῖ, ἔστι τῇ με νικᾷς γνώμην ἀποφαίνων περὶ τοῦ ἐνυπνίου· ὡς ὦν νενικημένος ὑπὸ σέο*
41 *μεταγινώσκω μετίημί τέ σε ἰέναι ἐπὶ τὴν ἄγρην.' εἴπας δὲ ταῦτα ὁ Κροῖσος μεταπέμπεται τὸν Φρύγα Ἄδρηστον· ἀπικομένῳ δέ οἱ λέγει, τάδε 'Ἄδρηστε, ἐγώ σε συμφορῇ πεπληγμένον ἀχάρι, τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω,*
2 *ἐκάθηρα καὶ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος ἔχω παρέχων πᾶσαν δαπάνην· νῦν ὦν, ὀφείλεις γὰρ ἐμεῦ προποιήσαντος χρηστὰ ἐς σὲ χρηστοῖσί με ἀμείβεσθαι, φύλακα παιδός σε τοῦ 'μοῦ χρήζω γενέσθαι ἐς ἄγρην ὁρμεομένου,*
3 *μή τινες κατ' ὁδὸν κλῶπες κακοῦργοι ἐπὶ δηλήσει φανέωσι ὑμῖν. πρὸς δὲ τούτῳ καὶ σέ τοι χρεόν ἐστιν ἰέναι, ἔνθα ἀπολαμπρύνεαι τοῖσι ἔργοισι· πατρῷόν τε γάρ τοί ἐστι καὶ προσέτι ῥώμη ὑπάρχει.' ἀμείβεται ὁ Ἄδρη-*
42 *στος· 'ὦ βασιλεῦ, ἄλλως μὲν ἔγωγε ἂν οὐκ ἤια ἐς ἄεθλον τοιόνδε· οὔτε γὰρ συμφορῇ τοιῇδε κεχρημένον οἰκός ἐστι ἐς ὁμήλικας εὖ πρήσσοντας ἰέναι*
2 *οὔτε τὸ βούλεσθαι πάρα, πολλαχῇ τε ἂν ἶσχον ἐμεωυτόν· νῦν δέ, ἐπείτε σὺ σπεύδεις καὶ δεῖ τοι χαρίζεσθαι (ὀφείλω γάρ σε ἀμείβεσθαι χρηστοῖσι), ποιέειν εἰμὶ ἕτοιμος ταῦτα, παῖδά τε σόν, τὸν διακελεύεαι φυλάσσειν,*
43 *ἀπήμονα τοῦ φυλάσσοντος εἵνεκεν προσδόκα τοι ἀπονοστήσειν.' τοιούτοισιν ἐπείτε οὗτος ἀμείψατο Κροῖσον, ἤισαν μετὰ ταῦτα ἐξηρτυμένοι*

A B (expl. *εὖ* 42, 1) **C** (expl. *ἔχω* 41, 1) **c** (inc. *παρέχων* 41, 1) **P**(**p**) **TR b** (inc. *πρήσσοντας* 42, 1) **MQ** **SV**(**v**)

Σχόλ. 42, 1 (ad *ἤια*) *παρεγενόμην* **A** man. rec. **B** 43, 1 (ad *ἤισαν*) *ὡς 'ἔβησαν'* in mg. **A** man. rec.

18 Lex. Vindob. s. v. *ἀνίσχει*: Ἡρόδοτος· πολλαχῇ τε (*δὲ* ed. pr.) ἀνίσχει ἐμεωυτόν || 22 *Λέξ. ἐξηρτυμένοι* (*ἐξηρτημένοι* P^c D^c, cf. II 32, 5)· *κατεσκευασμένοι, ἡτοιμασμένοι* (deest Lexx. alph.). Suid. *ἐξηρτυμένος· παρὰ Ἡροδότῳ κατεσκευασμένος, ἡτοιμασμένος*

2 *χεῖρες εἰσί* **MQ** | *κοίη*] *κοῖα* **C** | *φοβέεαι* **A**[c]**C**[2]**P** || 2–3 *ὑπὸ μὲν γὰρ ὀδόντος τοι εἰ εἶπε* **Q** || 3 voci *τοι* suprascr. *σοι* **A**[2] | *δή*] *δέ* **C** || 5 *Κροῖσος τοῖσδε* **MQ** || 7 *μετήιμί* **R** *μέτημί* **SV** *ἤϊμι* suprascr. **A** man. rec. | *εἴπας* (*ων* suprascr.) **A** || 9 *ἀχάριτι* Bekker Hude | *τήν*] *τί* **MQ** | *ὀνειδίζων* **TMQ** || 10 *οἰκίησι(ν)* **MQSV** || 11 *μετ' ἀμείβεσθαι* **v** || 12 *τοῦ 'μοῦ* **PR** *τοὐμοῦ* **TMQ** *τοῦ μοῦ* **V** *τοῦ ἐμοῦ* cett., cf. III 36, 3 | *χρηίζω* **B** *χρήζω* **cMQRTSV** || 14 *τοῦτο* **TQ** | *χρεών* **B**[2]**PTRQSV**, suprascr. **A**[2] | *ἀπολαμπρύνεται* **T**[1]**RMQSV** || 16 *ἤια* **B** *ἤια* in *ἤια* (man. rec., ut ex scholl. apparet) **A** || 17 *εἰκός* **SV** || 18 *τε*] *δὲ* Lex. Vind. ed. pr. | *ἀνίσχον* (*εἶχον* suprascr. man. rec.) **A** || 20 *ἑτοῖμος* **c** || 21 *εἵνεκε* **Q** *εἵνεκα* ut vid. **M** || 22 *ἤεισαν* **S** *εἴησαν* in *ἤησαν* corr. **V**

λογάσι τε νεηνίῃσι καὶ κυσί. ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὸν Ὄλυμπον τὸ ὄρος
ἐζήτεον τὸ θηρίον, εὑρόντες δὲ καὶ περιστάντες αὐτὸ κύκλῳ ἐσηκόντιζον.
ἔνθα δὴ ὁ ξεῖνος, οὗτος δὴ ὁ καθαρθεὶς τὸν φόνον, καλεόμενος δὲ Ἄδρη- 2
στος, ἀκοντίζων τὸν σῦν τοῦ μὲν ἁμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ Κροίσου
παιδός. ὁ μὲν δὴ βληθεὶς τῇ αἰχμῇ ἐξέπλησε τοῦ ὀνείρου τὴν φήμην, ἔθεε 3
δέ τις ἀγγελέων τῷ Κροίσῳ τὸ γεγονός, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰς Σάρδις τήν
τε μάχην καὶ τὸν τοῦ παιδὸς μόρον ἐσήμηνέ οἱ. ὁ δὲ Κροῖσος τῷ θανάτῳ 44
τοῦ παιδὸς συντεταραγμένος μᾶλλόν τι ἐδεινολογέετο, ὅτι μιν ἀπέκτεινε,
τὸν αὐτὸς φόνου ἐκάθηρε. περιημεκτέων δὲ τῇ συμφορῇ δεινῶς ἐκάλεε 2
μὲν Δία Καθάρσιον μαρτυρόμενος, τὰ ὑπὸ τοῦ ξείνου πεπονθὼς εἴη,
ἐκάλεε δὲ Ἐπίστιόν τε καὶ Ἑταιρήιον, τὸν αὐτὸν τοῦτον ὀνομάζων θεόν,
τὸν μὲν Ἐπίστιον καλέων, διότι δὴ οἰκίοισι ὑποδεξάμενος τὸν ξεῖνον
φονέα τοῦ παιδὸς ἐλάνθανε βόσκων, τὸν δὲ Ἑταιρήιον, ὡς φύλακα
συμπέμψας αὐτὸν εὑρήκοι πολεμιώτατον. παρῆσαν δὲ μετὰ τοῦτο οἱ 45
Λυδοὶ φέροντες τὸν νεκρόν, ὄπισθε δὲ εἵπετό οἱ ὁ φονεύς. στὰς δὲ οὗτος

A c P(p) TR bMQ SV(𝔳)

Σχόλ. 44, 2 (ad *περιημεκτέων*): *δυσφορῶν* **B**[2], suprascr. **A** man. rec. *γρ' περιημεκτέων ἀντὶ τοῦ 'δεινοπαθῶν'* in mg. **A**

9 *Λέξ. ἠμεκτέων· δυσφορῶν. – Ἑταίριος* (*Ἑταιρεῖος blmqvwx*)*· ὁ Ζεὺς παρὰ Κρησίν.* Greg. Cor. 90 *ὁ δυσφορῶν ἠμεκτέων.* Eust. Od. 1930 (ad χ 340) *βωμὸς δὲ ἑρκείου Διὸς ἔξω που περὶ τὴν αὐλὴν αἴθριος εἶναι δοκεῖ, ὁποῖοι πολλοὶ φαίνονται, ἐν ᾧ ἔθυον Διὶ ἐφόρῳ τοῦ ἕρκους, ὅ ἐστι τοῦ περὶ αὐλὴν τειχίου, ὥσπερ αὖ πάλιν ἐν τῇ κατ' οἶκον ἑστίᾳ Διὶ ἐγίνοντο θυσίαι, ὃν οἱ μὲν ἄλλοι ἐφέστιον, Ἡρόδοτος δὲ Ἰωνικῶς λέγει* ἐπίστιον, *τὸν αὐτὸν ὄντα τῷ ἑστιούχῳ.* 1562 (ad ζ 266) *ἐπίστιον . . . τὸ ὡς ἄν τις εἴποι ἐποίκειον. Ἰώνων δὲ ἡ λέξις, διὸ καὶ ψιλοῦται. καθὰ καὶ τὸ* Ζεὺς καθάρσιος *καὶ* ἐπίστιος *παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'ἐφέστιος', καὶ* Ἀθηναίων ἐπίστια (V 72, 1). *γίνεται δὲ ἀπὸ τῆς 'ἱστίας', ἥτις ὁμοίως τῇ 'ἑστίᾳ' δασύνεται· αὐτὴ μὲν ἀπὸ τοῦ 'ἵστασθαι', ἀπὸ τοῦ 'ἑστάναι' δὲ ἡ 'ἑστία' . . . ὅτι δὲ ψιλωτικοὶ τῶν δασυνομένων οἱ Ἴωνες, δηλοῖ καὶ τὸ 'Λεύκιππος Περσεφόνη' παρὰ Πινδάρῳ καὶ τὸ 'αὐτόδιον', ὅ ἐστι 'κατὰ τὴν ὁδόν', καὶ ὁ 'ἀντήλιος' ἤγουν 'παρήλιος' καὶ ὁ 'ἀπηλιώτης' . . . ἰστέον δὲ ὡς, εἰ καὶ Ἰώνων ἐστὶν ἡ ψίλωσις τοῦ 'ἐπίστιον', ἀλλ' αὐτὴ ἡ λέξις τοῦ 'ἱστίου', καθὰ καὶ ἡ 'ἱστία', Σικελῶν εἶναι πρὸ βραχέων ἐρρέθη καθ' Ἡρακλείδην . . . ἰστέον δὲ καὶ ὡς, εἰ καὶ τὸ 'ἐπίστιον' Ἰωνικόν ἐστι καὶ Σικελικόν, ἀλλὰ τὸ 'ἐφέστιον' ἀττικίζεται.* Hes. *ἑταιρεῖος· Ζεὺς ἐν Κρήτῃ.* Suid. *Ἑταιρεῖος· ὁ Ζεὺς παρὰ Κρησί, σημαίνει δὲ καὶ τὸν φίλον*

1 *νεηνίῃσί τε καὶ κυσί* **TRbMQSV** | *τὸ* om. **SV** || 2 *αὐτῶ* **SV** || 3 *οὗτος*] *αὐτὸς* **TRbMQSV** om. **𝔳** *ἢ αὐτός* suprascr. **A**[2] || 4 *σῦν*] *ὗν* **S** *ἐῦν* (quod sine dubio c *ὗν* reddit ex *ὗν* natum; c suprascr.) **𝔳** **ὗν* **V** || 5 *φῆμιν* **SV**[c]**𝔳** *ιν* suprascr. nescio quae manus **A** || 6 *τῷ* om. **Ac** | *Σάρδεις* **PMQ** || 7 *ἐσήμεινέ* **c** *ἐσημήεινέ* (ι suprascr.) **V**[ac] *ἐσήμαινέ* **TRbMQSV**[c] || 8 *ξυντεταραγμένος* **b** || 11–12 *ἐπέστιον* bis **Q** *ἐπέστιον* bis **M** utrique voci *ἐπίστιον* litt. *ε* suprascr. nescio quae man. **A** *ἐπίον* **V**[1]**𝔳** *στι* sup. vers. **V**[2] || 12 *διότι*] *ὅτι* **MQ** | *οἰκίῃσι(ν)* **bQSV** | *ἀποδεξάμενος* **TRbMQSV** || 13 *βώσκων* **MQ** || 14 *αὐτῶ(ι)* **PTRbMQSV** | *εὑρίσκοι* **MQ** *εὑρήοι* **𝔳** || 15 *τὸν* om. **PRSV** | *ὄπισθεν* **MQ**

πρὸ τοῦ νεκροῦ παρεδίδου ἑωυτὸν Κροίσῳ προτείνων τὰς χεῖρας ἐπικατασφάξαι μιν κελεύων τῷ νεκρῷ, λέγων τήν τε προτέρην ἑωυτοῦ συμφορήν, καὶ ὡς ἐπ' ἐκείνῃ τὸν καθήραντα ἀπολωλεκὼς εἴη, οὐδέ οἱ εἴη
2 βιώσιμον. Κροῖσος δὲ τούτων ἀκούσας τόν τε Ἄδρηστον κατοικτείρει καίπερ ἐὼν ἐν κακῷ οἰκηίῳ τοσούτῳ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ‘ἔχω, ὦ ξεῖνε, παρὰ σεῦ πᾶσαν τὴν δίκην, ἐπειδὴ σεωυτοῦ καταδικάζεις θάνατον. εἷς δὲ οὐ σύ μοι τοῦδε τοῦ κακοῦ αἴτιος, εἰ μὴ ὅσον ἀέκων ἐξεργάσαο, ἀλλὰ θεῶν
3 κού τις, ὅς μοι καὶ πάλαι προεσήμαινε τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι.’ Κροῖσος μέν νυν ἔθαψε, ὡς οἰκὸς ἦν, τὸν ἑωυτοῦ παῖδα· Ἄδρηστος δὲ ὁ Γορδίεω τοῦ Μίδεω, οὗτος δὴ ὁ φονεὺς μὲν τοῦ ἑωυτοῦ ἀδελφεοῦ γενόμενος, φονεὺς δὲ τοῦ καθήραντος, ἐπείτε ἡσυχίη τῶν ἀνθρώπων ἐγένετο περὶ τὸ σῆμα, συγγινωσκόμενος ἀνθρώπων εἶναι, τῶν αὐτὸς ᾔδε, βαρυσυμφορώτατος, ἐπικατασφάζει τῷ τύμβῳ ἑωυτόν.

46 Κροῖσος δὲ ἐπὶ δύο ἔτεα ἐν πένθεϊ μεγάλῳ καθῆστο τοῦ παιδὸς ἐστερημένος· μετὰ δὲ ἡ Ἀστυάγεος τοῦ Κυαξάρεω ἡγεμονίη καταιρεθεῖσα ὑπὸ Κύρου τοῦ Καμβύσεω καὶ τὰ τῶν Περσέων πρήγματα αὐξανόμενα πένθεος μὲν Κροῖσον ἀπέπαυσε, ἐνέβησε δὲ ἐς φροντίδα, εἴ κως δύναιτο, πρὶν μεγάλους γενέσθαι τοὺς Πέρσας, καταλαβεῖν αὐτῶν αὐξανομένην
2 τὴν δύναμιν. μετὰ ὦν τὴν διάνοιαν ταύτην αὐτίκα ἀπεπειρᾶτο τῶν

A c P(p) TR bMQ SV(b)
μεγάλους γενέσθαι (46, 1) expl. **b** et alicuius confusionis causa sine ulla distinctione ὧν οὐ πρὸς ἄνδρας (39, 2) pergit

1–8 Hermog. De eloqu. meth. p. 438 W. τῶν ὁμολογουμένων ἀδικημάτων μία παραμυθία ἡ ὁμολογία καὶ ἀπολογία ... παρ' Ἡροδότῳ ὁ Ἄδραστος ... ἑαυτὸν προτείνων κατηγορεῖ ἑαυτοῦ καὶ ἀποκτεῖναι κελεύει, ὥστε τὸν Κροῖσον ... φωνὴν ἀφιέναι πρὸς τὸν νεανίσκον· εἷς δέ μοι οὐ σὺ τούτων αἴτιος, ἀλλὰ θεῶν κού τις, ὅς μοι προεσήμαινε ἐν τῷ ὀνείρῳ || 12 Hes. βαρυσυμφορώτατος· βαρέως φέρων τὰς συμφοράς

3 ἐκείνην **TR** | καθάραντα **TRbMQSV** litterae η litt. α suprascr. **A** man. rec. || 4 ἀκούων **A**[1] **c** suprascr. σας **A** man. rec. | κατοικτίζει **Q** || 5 οἰκείῳ **cb** οἰκειίῳ **V** | ξένε **Q** || 6 σὺ ἑωυτοῦ **SV**[c] σε[ε]ωυτοῦ **V** σεωυτοῦ **b** rell. | εἷς] ἧς suprascr. **A** man. post. εἶ **SV** || 6–7 εἷς δέ μοι οὐ σὺ τούτων αἴτιος Hermog. || 7 ἐξεργάσας **MQSV** || 8 καὶ πάλαι om. Hermog. | προεσήμαινε] litteris μαι litteras μη suprascr. **A** man. post. ἡ[αι] **b** || 9 ἐοικὸς **A** εἰκὸς **cbMQSV** | τὸν ἑωυτοῦ παῖδα] θάψαι ἑωυτοῦ παῖδα **RSV** | ὁ Γορδίεω ... 12 βαρυσυμφορώτατος om. **RSV** || 10 Μήδεω **Q** || 11 περὶ] παρὰ **TMQ** || 12 ᾔδε, quod Iadis consuetudine contractam formam (ᾔδε̄) considero, ex εἴδε (lectione codd. **bMQ**) et ἤ[ε]ιδε (unde natam lectionem ἤειδε codd. **AcP** veri simillimum videtur) restitui (cf. praef. IX) ᾔδεε Stephano duce edd. || 13 ἑωυτὸν ἐπικατασφάζει **TRbMQS** || 14 ἐν πένθεϊ] ἐπένθει **RSV**, suprascr. **A**[2] | μεγάλῳ] μεγάλως suprascr. **A**[2] | μεγάλῳ ... ἐστερημένος om. **RSV** || 15 καθαιρεθεῖσα **PTRbMQSV** || 16 Περσῶν **TRbMQSV** || 17 ἀνέβησαν **b** | εἶκος **R** || 18 καταβαλεῖν **Q** || 19 οὖν **Q**

μαντηίων τῶν τε ἐν Ἕλλησι καὶ τοῦ ἐν Λιβύῃ διαπέμψας ἄλλους ἄλλῃ,
τοὺς μὲν ἐς Δελφοὺς ἰέναι, τοὺς δὲ ἐς Ἄβας τὰς Φωκέων, τοὺς δὲ ἐς
Δωδώνην· οἱ δέ τινες ἐπέμποντο παρά τε Ἀμφιάρηον καὶ παρὰ Τροφώνιον,
οἱ δὲ τῆς Μιλησίης ἐς Βραγχίδας.
Ταῦτα μέν νυν τὰ Ἑλληνικὰ μαντήια, ἐς τὰ ἀπέπεμψε μαντευσόμενος 3
Κροῖσος, Λιβύης δὲ παρὰ Ἄμμωνα ἀπέστελλε ἄλλους χρησομένους·
διέπεμπε δὲ πειρώμενος τῶν μαντηίων, ὅ τι φρονέοιεν, ὡς εἰ φρονέοντα
τὴν ἀληθείην εὑρεθείη, ἐπείρηταί σφεα δεύτερα πέμπων, εἰ ἐπιχειρέοι ἐπὶ
Πέρσας στρατεύεσθαι. ἐντειλάμενος δὲ τοῖσι Λυδοῖσι τάδε ἀπέπεμπε ἐς 47
τὴν διάπειραν τῶν χρηστηρίων, ἀπ᾽ ἧς ἂν ἡμέρης ὁρμηθέωσι ἐκ Σαρδίων,
ἀπὸ ταύτης ἡμερολογέοντας τὸν λοιπὸν χρόνον ἑκατοστῇ ἡμέρῃ χρῆσθαι
τοῖσι χρηστηρίοισι ἐπειρωτῶντας, ὅ τι ποιέων τυγχάνοι ὁ Λυδῶν βασιλεὺς
Κροῖσος ὁ Ἀλυάττεω, ἅσσα δ᾽ ἂν ἕκαστα τῶν χρηστηρίων θεσπίσῃ,
συγγραψαμένους ἀναφέρειν παρ᾽ ἑωυτόν. ὅ τι μέν νυν τὰ λοιπὰ τῶν 2
χρηστηρίων ἐθέσπισεν, οὐ λέγεται πρὸς οὐδαμῶν· ἐν δὲ Δελφοῖσι ὡς
ἐσῆλθον τάχιστα ἐς τὸ μέγαρον οἱ Λυδοὶ χρησόμενοι τῷ θεῷ καὶ ἐπειρώ-
των τὸ ἐντεταλμένον, ἡ Πυθίη ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ λέγει, τάδε

A c P(p) **TbMQ** et usque ad *ἐν Δελφοῖσι* quod pro *ἐν Λιβύῃ* (46, 2) habent codd. **RSV**

Σχόλ. 47, 1 (ad *ἡμερολογέοντας*) *ψηφίζοντας* **A** man. rec.

Εἰσῆλθον οὖν οἱ Λυδοὶ εἰς τὸ μαντεῖον χρησόμενοι (47, 2) – Σάρδεις (48, 1) et *Ἔπεμψε Κροῖσος θεοπρόπους εἰς τὰ χρηστήρια καὶ φυλάξας* – ἐπιθείς (48, 2) et Μετὰ δὲ ταῦτα (50, 1) – ἀργύρεον (51, 1), *ἐχώρει δὲ ὁ ἀργυροῦς ἀμφορέας χ' ας*, *ἔργα Θεοδώρου Σαμίου καὶ* πίθους τε ἀργυροῦς δ' ἔπεμψε (51, 3) excerps. et in Atticam, ut ita dicam, dialectum vert. 𝕯

T 17ss. Rufin. Comm. in metr. Terent. 27: v. ad 12, 2

1 *τοῦ*] *τῶν* **cP** | *τοῦ ἐν Λιβύῃ* . . . p. 33, 10 *τὰ χρηστήρια* (53, 1)] *τοῦ ἐν Δελφοῖσι· τοῖσι δὲ πεμπομένοισι κήρυξι μετὰ δώρων ἐνετέλλετο ἐπειρωτᾶν ὁ Κροῖσος τὰ χρηστήρια* **RSV** *ἢ αὐτίκα ἀποπειρᾶτο . . . τὰ χρηστήρια* in mg. **A**[2] | *διαπέμψας* et sequentia usque ad fin. cap. 52 codicum una tantum parte transmissa et nonnullas formas dialecto alienas exhibentia fortasse sunt excludenda (cf. VIII 77ss.), praesertim cum scriptores, qui oraculum 47, 3 vel illius versum primum laudant, praeter Apollonium glossatorem Herodoti (in Et. Magn.) nomen nostri auctoris prorsus non commemorent; cf. praecipue quae ex Rufino citantur; ante Prisciani tamen aetatem illam fabulam Branchidarum in Musarum exemplar quoddam esse receptam apparet ex testimoniis (cf. ad 50, 3); videas alias etiam fabulas de oraculis agentes libri primi ex eadem stirpe codd. mss. abesse 73, 3 – 75, 2; 140–177 || 2 *Ἄβας*] *Σάβας* **MQ** γρ' *ἐς Σάβας* **A** man. post. | *τάς*] *τῶν* **cTbMQ** || 3 *Ἀμφιάρεων* **PTb** *Ἀμφιάρεον* **Q** || 4 *Βραχίδας* **MQ** || 5 *μαντευσομένους* coni. Hude || 6 *ἀπέστειλε* **PbMQ** || 7 *πειρεόμενος* **b**, suprascr. **A**[2] *πειρεώμενος* **PTM** || 8 *ἀλείθειαν* suprascr. **A**[2] || 9 *τοῖσι Λυδοῖσι* secl. Desrousseaux | *ἀπέπεμψε* **c** | *εἰς* **Q** || 10 *ἡμέρας* **T** || 11 *ἑκατοστῇ* in mg. cod. Vat. gr. 122 et edd. *ἕκαστον τῇ* **Pp** *ἕκαστος τῇ* rell. || 12 *ἐπηρώτεον* **b** *ἐπειρωτέοντας* **PMQ** | *τυγχάνει* **Q** || 13 *ὁ* om. **bT** | *θεσπίσει* **b** *θεσπίσῃ* **T** *θεσπίσῃ* **M** *θεσπίσοι* **Q** || 15 voci *οὐδαμῶν* litt. *μὴ* (*οὐδαμῇ* pro *πρὸς οὐδαμῶν* substituere volens) suprascr. **A**[2] || 16 *εἰς* **TMQ** || 17 *καί σφιν ἡ Πυθίη ἀφικομένοισιν χρῇ ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ τάδε* Rufin.

3 ‘οἶδα δ᾽ ἐγὼ ψάμμου τ᾽ ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης,
καὶ κωφοῦ συνίημι καὶ οὐ φωνεῦντος ἀκούω.
ὀδμή μ᾽ ἐς φρένας ἦλθε κραταιρίνοιο χελώνης
ἑψομένης ἐν χαλκῷ ἅμ᾽ ἀρνείοισι κρέεσσιν,
ᾗ χαλκὸς μὲν ὑπέστρωται, χαλκὸν δ᾽ ἐπίεσται.᾽

A c P(p) TbMQ

T 1ss. Titulus recentis aetatis Delphis a Cyriaco Ancon. olim repertus nunc perditus (exscribit CIG I 1724, cf. Hemmerdinger, Les mss. 180ss.)

ΟΙΔΑΔΕΓΩΨΑΜΜΟΥΤΑΡΙΘΜΟΝΚΑΙΜΕΤΡΑΘΑΛΑΣΣΗΣ
ΚΑΙΚΩΦΟΥΣΥΝΙΗΜΙΚΑΙΟΥΦΩΝΕΥΝΤΟΣΑΚΟΥΩ
ΟΔΜΗΜΕΣΦΡΕΝΑΣΗΛΘΕΚΡΑΤΕΙΡΗΟΙΑΧΕΛΩΝΗΣ
ΕΨΟΜΕΝΗΣΕΝΧΑΛΚΩΙΑΜΑΡΝΕΙΟΙΣΙΚΡΕΕΣΙΝ
ΗΧΑΛΚΟΣΜΕΝΥΠΕΣΤΡΩΤΑΙΧΑΛΚΟΝΔΕΠΙΕΣΤΑΙ

oraculum totum habet Suidas s. v. permulti scriptores aetatum omnium praeclarissimos versus primum et secundum ut ad vim et naturam Pythici oraculi spectantes exhibent: Luc. De salt. 62 (sc. *ἡ ὄρχησις*) *κινήμασι τὰ ᾀδόμενα δείξειν ὑπισχνεῖται, ἀλλ᾽ ὅπερ ἔφη ὁ Πυθικὸς χρησμός, δεῖ τὸν θεώμενον ὄρχησιν καὶ κωφοῦ συνιέναι καὶ μὴ λαλέοντος τοῦ ὀρχηστοῦ ἀκούειν.* Aristides XLIX 377 *ὅ τ᾽ Ἀπόλλων καὶ αὐτὸς παραπλήσια ἐν τοῖς χρησμοῖς ἐπιδείκνυται οὐκέθ᾽ οὗτος διὰ ποιητοῦ λέγων, ἀλλ᾽ ὡς θέμις αὐτῷ, οἶδα — ἀκούω.* Origenes c. Cels. II 9 *κατὰ . . . Ἕλληνας ὁ λέγων οἶδα — ἀκούω θεὸς νενόμισται.* Porph. vit. Plotini 22 *‘ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην᾽ φησὶν ὁ Ἡσίοδος ‘λέγειν;᾽ εἰ γὰρ δεῖ ταῖς μαρτυρίαις χρῆσθαι ταῖς παρὰ τῶν σοφῶν γεγενημέναις, τίς ἂν εἴη σοφώτερος θεοῦ; καὶ θεοῦ τοῦ ἀληθῶς εἰρηκότος οἶδα — ἀκούω.* Euseb. praep. evang. V 34, 1 de Oenomai adversus oracula libro disserens *ἐπεὶ . . . οὐ μόνους ποιητάς, ἤδη δὲ καὶ πύκτας καὶ ἀθλητὰς ὁ θαυμάσιος θεὸς διὰ τῶν οἰκείων χρησμῶν ἐξεθέωσεν, εἰκότως μοι δοκεῖ καὶ ταῦτα ἀπελέγχειν ὁ δεδηλωμένος* (i. e. Oenomaus, v. in Mullachi editione Oenomai, FPhG II 376) *τούτοις τοῖς ῥήμασιν· ‘ὦ εἰδὼς ψάμμου τ᾽ ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης καὶ κωφοῦ ξυνιεὶς καὶ μὴ λαλεόντος ἀκούων᾽*

2 Apollonii Gloss. Hdt. in Etym. Magn. s. v. *κωφός: ὅτι δὲ ‘κωφὸς᾽ καὶ ὁ μὴ φθεγγόμενος, μαρτυρεῖ ὁ αὐτὸς* (sc. *Ἀπολλώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις Ἡροδότου*) *λέγων ἐκ παραλλήλων εἶναι τὸ* καὶ κωφοῦ ξυνίημι καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω. Eust. Od. 1539 (ad ε 400) *ἑρμηνεύουσι . . . ‘κωφὸν᾽ ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ τὸ ‘ἄψοφον᾽ καὶ διὰ τοῦτο μηδὲ ἐξακουομένην ἔχον τὴν ἠχήν . . . κοινῶς μέντοι ‘κωφὸς᾽ ὁ μὴ φθεγγόμενος . . . διὸ ἡ Πυθία χρήσασα* τὸ καὶ κωφοῦ ξυνίημι καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω *παραλληλίσασα διεσάφησε.* Rufin.: v. ad 12, 2. Greg. Cor. 14 *ὁμοίως ταῖς μετοχαῖς τῶν περισπωμένων καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν πάσαις ἐγκλίσισιν ἐντελῶς κέχρηνται· ἐν τῷ χρησμῷ·* καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω, *καὶ Ἡρόδοτος·* καὶ νησιωτέων μάλιστα ἐπλούτεον (III 57, 3)

1–2 in invocationem *ὦ εἰδὼς ψάμμου . . . ξυνιεὶς καὶ μὴ λαλέοντος ἀκούων* vertit Oenom. || 1 *ἀριθμοὺς* Arist. || 2 *ξυνίημι* **b**, testimonia omnia | *φωνεῦντος*] *λαλέοντος* testimonia omnia || 3 *ἤλυθε* **M** | *κραταιρρίνοιο* **b** *κραταιρήνοιο* **TQ** *κρατερίνοιο* (αι suprascr.) **M** *κρατερίνοιο* Suid. *κρατειρὴ οἷα* Steph., cf. titulum || 4 *ἀρνείοις κρέασιν* Suid. | *κρέεσιν* **bT**, cf. titulum || 5 *ᾗ*] *η* titulus, fortasse *ᾗ* scribendum | *ὑπέστρωται*] *ὑπέρκειται* Suid. | *ἔπι ἔσται* **c**[t] *ἐπίεσται* in mg. **c** *ἔπι ἔσται* **A**[1] *ἐπίεσται* suprascr. **A**[1] *ἐπίκειται* **𝔇** *ὑπόκειται* Suid.

ταῦτα οἱ Λυδοὶ θεσπισάσης τῆς Πυθίης συγγραψάμενοι οἴχοντο ἀπιόντες 48
ἐς τὰς Σάρδις. ὡς δὲ καὶ ὦλλοι οἱ περιπεμφθέντες παρῆσαν φέροντες τοὺς
χρησμούς, ἐνθαῦτα ὁ Κροῖσος ἕκαστα ἀναπτύσσων ἐπώρα τῶν συγγραμ-
μάτων· τῶν μὲν δὴ οὐδέν προσίετό μιν, ὃ δὲ ὡς τὸ ἐκ Δελφῶν ἤκουσε,
αὐτίκα προσεύχετό τε καὶ προσεδέξατο νομίσας μοῦνον εἶναι μαντήιον
τὸ ἐν Δελφοῖσι, ὅ τι οἱ ἐξευρήκεε, τὰ αὐτὸς ἐποίησε. ἐπείτε γὰρ δὴ δι- 2
έπεμψε παρὰ τὰ χρηστήρια τοὺς θεοπρόπους, φυλάξας τὴν κυρίην τῶν
ἡμερέων ἐμηχανᾶτο τοιάδε· ἐπινοήσας, τὰ ἦν ἀμήχανον ἐξευρεῖν τε καὶ
ἐπιφράσασθαι, χελώνην καὶ ἄρνα κατακόψας ὁμοῦ ἧψεε αὐτὸς ἐν λέβητι
χαλκέῳ χάλκεον ἐπίθημα ἐπιθείς. τὰ μὲν δὴ ἐκ Δελφῶν οὕτω τῷ Κροίσῳ 49
ἐχρήσθη, κατὰ δὲ τὴν Ἀμφιάρεω τοῦ μαντηίου ἀπόκρισιν οὐκ ἔχω εἰπεῖν,
ὅ τι τοῖσι Λυδοῖσι ἔχρησε ποιήσασι περὶ τὸ ἱρὸν τὰ νομιζόμενα (οὐ γὰρ
ὦν οὐδὲ τοῦτο λέγεται) ἄλλο γε ἢ ὅτι καὶ τοῦτον ἐνόμισε μαντήιον
ἀψευδὲς κεκτῆσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα θυσίῃσι μεγάλῃσι τὸν ἐν Δελφοῖσι 50
θεὸν ἱλάσκετο· κτήνεά τε γὰρ τὰ θύσιμα πάντα τρισχίλια ἔθυσε κλίνας
τε ἐπιχρύσους καὶ ἐπαργύρους καὶ φιάλας χρυσέας καὶ εἵματα πορφύρεα
καὶ χιλίους κιθῶνας νηήσας πυρὴν μεγάλην κατέκαιε ἐλπίζων τὸν θεὸν
μᾶλλόν τι τούτοισι ἀνακτήσεσθαι, Λυδοῖσί τε πᾶσι προεῖπε θύειν πάντα
τινὰ αὐτῶν τοῦτο, ὅ τι ἔχοι ἕκαστος. ὡς δὲ ἐκ τῆς θυσίης ἐγένετο, κατα- 2
χεάμενος χρυσὸν ἄπλετον ἡμιπλίνθια ἐξ αὐτοῦ ἐξήλαυνε, ἐπὶ μὲν τὰ μακρό-
τερα ποιέων ἑξαπάλαστα, ἐπὶ δὲ τὰ βραχύτερα τριπάλαστα, ὕψος δὲ παλα-
στιαῖα, ἀριθμὸν δὲ ἑπτακαίδεκα καὶ ἑκατόν, καὶ τουτέων ἀπέφθου χρυσοῦ
τέσσαρα, τρία ἡμιτάλαντα ἕκαστον ἕλκοντα, τὰ δὲ ἄλλα ἡμιπλίνθια
λευκοῦ χρυσοῦ, σταθμὸν διτάλαντα. ἐποιέετο δὲ καὶ λέοντος εἰκόνα 3

A c **P**(p) **TbMQ**
Σχόλ. 50, 1 (ad *νηήσας*) *σωρεύσας* **A** man. rec. (cf. *νῶντος· σωρεύοντος* Phot.)
Quae 𝔇 excerpsit v. ad 47, 2

22 Etym. Magn. s. v. *πανέφθου: Ἡρόδοτος δὲ ἀπέφθου φησὶν ἀπὸ τοῦ ʽἑφθός᾽*

2 *Σάρδεις* **TMQ** | *ὦλλοι*] *οἱ ἄλλοι* **M** *ἄλλοι* **Tb** *ωιλλοι* et insuper macula atramenti, super quam adhuc ʺ apparet, **A** ‖ 3 *ἐνταῦθα* **bQ** | *ἐπώρα*] *ἐπηρώτα* **Q** ‖ 4 *ὃ* scripsi *ὁ* edd. ‖ 5 *προσηύχετο* **TbMQ** ‖ 6 *ὅ τι* Desrousseaux *ὅτι* edd. ‖ 8 *ἐμηχανήσατο* **PbMQ** ‖ 9 *ἐπιφράσασθαι*] *καταστοχάσασθαι* 𝔇 | *ἕψεε* **P** *ἕψεεν* **TbQ** *ἕψεεν* **M** ‖ 9. 10 *χαλκῷ λέβητι* 𝔇 ‖ 11 *εἶπαι* **MQ** ‖ 12 *ὅτι* **A**[t] *ὅ τί* in mg. **A**[2] | *ἱερὸν* **TbQ** ‖ 13 *τοῦτον*] *τοῦτο* **MQ** ‖ 14 *ἐκτῆθαι* **TMQ** | *Δελφοῖς* **Tb** ‖ 15 *ἱλάσκετο*] *ἐδυσώπει* 𝔇 | *θύσια γρ´* in mg. **A** man. rec. ‖ 16 *φιάλας*] *ποτήρια* 𝔇 ‖ 17 *χιλίους κιθῶνας* scripsi *χιτῶνας* codd. quod ex *χ´ κιθῶνας* natum reor | *νήσας* **TbMQ** *ἀνάψας* 𝔇 ‖ 18 *τι* om. **MQ** | *ἀνακτήσασθαι* **c**[1]**TbMQ** *ἐξευμενίσεσθαι* 𝔇 | *προεῖπε*] *ἐκέλευε* 𝔇 ‖ 19 *τούτῳ* **PbMQ** *ω* suprascr. **A** man. rec. | *ἔχει* **Pp** ‖ 21 *ἑξαπάλαιστα* **cPbMQ** *αι* suprascr. **A** man. rec. | *τριπάλαιστα* **c**[2]**PbMQ** *αι* suprascr. **A** man. rec. | *παλαιστιαῖα* **c**[2]**PbMQ** *αι* suprascr. **A** man. rec. ‖ 22 *τοῦτον* **T** ‖ 23 *τρίτον ἡμιτάλαντον* coni. edd., quasi e Vallae versione *duorum et dimidii talenti* Pollucis (IX 54) *τρίτον ἡμιτάλαντον* omnino ad nostrum referri constaret

χρυσοῦ ἀπέφθου, ἕλκουσαν σταθμὸν τάλαντα δέκα. οὗτος ὁ λέων, ἐπείτε
κατεκαίετο ὁ ἐν Δελφοῖσι νηός, κατέπεσε ἀπὸ τῶν ἡμιπλινθίων (ἐπὶ γὰρ
τούτοισι ἵδρυτο) καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ, ἕλκων σταθμὸν
ἕβδομον ἡμιτάλαντον, ἀπετάκη γὰρ αὐτοῦ τέταρτον ἡμιτάλαντον.
51 ἐπιτελέσας δὲ ὁ Κροῖσος ταῦτα ἀπέπεμπε ἐς Δελφοὺς καὶ τάδε ἄλλα ἅμα
αὐτοῖσι· κρητῆρας δύο μεγάθεϊ μεγάλους, χρύσεον καὶ ἀργύρεον, τῶν ὁ
μὲν χρύσεος ἔκειτο ἐπὶ δεξιὰ ἐσιόντι ἐς τὸν νηόν, ὁ δὲ ἀργύρεος ἐπ' ἀρι-
2 στερά. μετεκινήθησαν δὲ καὶ οὗτοι ὑπὸ τὸν νηὸν κατακαέντα, καὶ ὁ μὲν
χρύσεος κεῖται ἐν τῷ Κλαζομενίων θησαυρῷ ἕλκων σταθμὸν ἔνατον
ἡμιτάλαντον καὶ ἔτι δυώδεκα μνέας, ὁ δὲ ἀργύρεος ἐπὶ τοῦ προνηίου τῆς
γωνίης χωρέων ἀμφορέας ἑξακοσίους· ἐπικίρναται γὰρ ὑπὸ Δελφῶν
3 Θεοφανίοισι. φασὶ δέ μιν Δελφοὶ Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ἔργον εἶναι, καὶ
ἐγὼ δοκέω· οὐ γὰρ τὸ συντυχὸν φαίνεταί μοι ἔργον εἶναι. καὶ πίθους τε
ἀργυρέους τέσσαρας ἀπέπεμψε, οἳ ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ ἑστᾶσι, καὶ
περιρραντήρια δύο ἀνέθηκε, χρύσεόν τε καὶ ἀργύρεον, τῶν τῷ χρυσέῳ
ἐπιγέγραπται Λακεδαιμονίων φαμένων εἶναι ἀνάθημα, οὐκ ὀρθῶς
4 λέγοντες· ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο Κροίσου, ἐπέγραψε δὲ τῶν τις Δελφῶν
Λακεδαιμονίοισι βουλόμενος χαρίζεσθαι, τοῦ ἐπιστάμενος τὸ οὔνομα οὐκ
ἐπιμνήσομαι. ἀλλ' ὁ μὲν παῖς, δι' οὗ τῆς χειρὸς ῥέει τὸ ὕδωρ, Λακεδαι-
5 μονίων ἐστί, οὐ μέντοι τῶν γε περιρραντηρίων οὐδέτερον. ἄλλα τε
ἀναθήματα οὐκ ἐπίσημα πολλὰ ἀπέπεμψε ἅμα τούτοισι ὁ Κροῖσος καὶ

A c P(p) TbMQ
Quae 𝔇 excerpsit v. ad 47, 2

1 Antiatt. Bekk. Anecd. 94 *'ἕλκει σταθμὸν' ἀντὶ τοῦ 'ἄγει' ἐκβάλλουσιν ὡς ἀδόκιμον· Ἡρόδοτος πρώτῳ* || 4 Hes. ἕβδομον *ἡμιτάλαντον·* τὰ ἓξ *ἥμισυ τάλαντα.* Prisc. fig. num. 9 *hoc quoque secundum Atticos et Ionas, qui ἥμισυ τρίτον dicebant pro δύο ἥμισυ, teste etiam Didymo qui hoc ponit ..., unde et Herodotus in I Historiarum:* ἐποιεῖτο δὲ καὶ – ἡμιτάλαντον. *ἰδοὺ ὅλον εἰπὼν δέκα ταλάντων γεγενῆσθαι* τὸν *λέοντα, κᾆτα λέγει ἔχειν* ἕβδομον *ἡμιτάλαντον,* τουτέστιν ἓξ *ἥμισυ τάλαντα. 'septimum semitalentum' dixit pro 'sex semis talenta'.* ibid. 17 *Didymus ea confirmet: καὶ Δίδυμος ἐν τῷ περὶ τῆς παρὰ 'Ρωμαίοις ἀναλογίας· Ἴωνες καὶ Ἀττικοὶ τὰ δύο ἥμισυ 'ἥμισυ τρίτον' φασὶν καὶ τὰ* ἓξ *ἥμισυ τάλαντα 'ἕβδομον ἡμιτάλαντον'.* Poll. IX 54 *ἀρχαία ... ἡ χρῆσις καὶ ἡ τοῦ 'πέμπτον ἡμιτάλαντον' καὶ 'τρίτον ἡμιτάλαντον' καὶ 'ἕβδομον ἡμιτάλαντον'.* Bekk. Anecd. 306 *τρίτον ἡμίδραχμον· δύο δραχμαὶ καὶ τῆς τρίτης τὸ ἥμισυ, ὡς εἶναι δύο δραχμὰς καὶ τριώβολον. ὅμοιον τὸ* ἕβδομον ἡμιτά*λαντον παρ' Ἡροδότῳ* || 8 Prisc.: v. ad 17, 1

2 *ἐπὶ* ... 3 *θησαυρῷ* om. **MQ** || 4 *ἀπετάκη*] litterae *κ* litteram *γ* suprascr. **A** man. rec. || 5 *ἔπεμψε* 𝔇 | *τάδε ἄλλα*] *ταῦτα* 𝔇 || 6 *τοῖσι* **P**^{1}**TbMQ** *αὐτοῖσι* **P**^{2}**p** rell. | *μεγάθει* **bTQ** || 7 *ἐκέετο* **cP**^{c}**pTbMQ** *ἐκαίετο* (ut vid.) **P**^{1} || 9 *ἔννατον* **A**^{2} **TQ** || 10 *νηΐου* **MQ** || 12 *θεοφανίῃσι* **Q** | *μιν* om. **MQ** | *Σαμίων* **Tb** || 15 *περιρράντια* **TbMQ** | *ἀνέθηκε* del. Stein || 16 *φάμενον* ... 17 *λέγον* Madvig || 18 *τοὔνομα* **bQ** *τὸ ὄνομα* **T** || 21 *ὁ* om. **Q**

χεύματα ἀργύρεα κυκλοτερέα καὶ δὴ καὶ γυναικὸς εἴδωλον χρύσεον
τρίπηχυ, τὸ Δελφοὶ τῆς ἀρτοκόπου τῆς Κροίσου εἰκόνα λέγουσι εἶναι·
πρὸς δὲ καὶ τῆς ἑωυτοῦ γυναικὸς τὰ ἀπὸ τῆς δειρῆς ἀνέθηκε ὁ Κροῖ-
σος καὶ τὰς ζώνας. ταῦτα μὲν ἐς Δελφοὺς ἀπέπεμψε, τῷ δὲ Ἀμφιάρεῳ **52**
πυθόμενος αὐτοῦ τήν τε ἀρετὴν καὶ τὴν πάθην ἀνέθηκε σάκος τε χρύσεον
πᾶν ὁμοίως καὶ αἰχμὴν στερεὴν πᾶσαν χρυσέην, τὸ ξυστὸν τῇσι λόγχῃσι
ἐὸν ὁμοίως χρύσεον· τὰ ἔτι καὶ ἀμφότερα ἐς ἐμὲ ἦν κείμενα ἐν Θήβῃσι
καὶ Θηβαίων ἐν τῷ νηῷ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος.
Τοῖσι δὲ ἄγειν μέλλουσι τῶν Λυδῶν ταῦτα τὰ δῶρα ἐς τὰ ἱρὰ ἐνετέλλετο 53
ὁ Κροῖσος ἐπειρωτᾶν τὰ χρηστήρια, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας Κροῖσος
καὶ εἴ τινα στρατὸν ἀνδρῶν προσθέοιτο φίλον. ὡς δὲ ἀπικόμενοι ἐς τὰ 2
ἀπεπέμφθησαν οἱ Λυδοὶ ἀνέθεσαν τὰ ἀναθήματα, ἐχρέωντο τοῖσι
χρηστηρίοισι λέγοντες· 'Κροῖσος, ὁ Λυδῶν τε καὶ ἄλλων ἐθνέων βασιλεύς,
νομίσας τάδε μαντήια εἶναι μοῦνα ἐν ἀνθρώποισι ὑμῖν τε ἄξια δῶρα
ἔδωκε τῶν ἐξευρημάτων καὶ νῦν ὑμέας ἐπειρωτᾷ, εἰ στρατεύηται ἐπὶ
Πέρσας καὶ εἴ τινα στρατὸν ἀνδρῶν προσθέοιτο σύμμαχον.' οἱ μὲν ταῦτα 3
ἐπειρώτων, τῶν δὲ μαντηίων ἀμφοτέρων ἐς τὠυτὸ αἱ γνῶμαι συνέδραμον
προλέγουσαι Κροίσῳ, ἢν στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας, μεγάλην ἀρχήν μιν
καταλῦσαι· τοὺς δὲ Ἑλλήνων δυνατωτάτους συνεβούλευόν οἱ ἐξευρόντα
φίλους προσθέσθαι. ἐπείτε δὲ ἀνενεχθέντα τὰ θεοπρόπια ἐπύθετο ὁ **54**
Κροῖσος, ὑπερήσθη τε τοῖσι χρηστηρίοισι πάγχυ τε ἐλπίσας καταλύσειν

A c P(p) TbMQ ad quos rursus accedunt **a** *τοῖσι δὲ πεμπομένοισι κήρυξι μετὰ δώρων τοιαῦτα ἐνετέλλετο ἐπειρωτᾶν ὁ Κροῖσος τὰ χρηστήρια*, quae pro *δια-πέμψας* (46, 2) — *ἐπειρωτᾶν τὰ χρηστήρια* (53, 1) habent, **RSV**

6 Ammon. *ξυστὸν τό τε ἀκόντιον, ὡς παρ' Ἡροδότῳ* (*Ἡσιόδῳ* scr.) *ἐν τῷ πρώτῳ* ...

1 *κυκλοτερέα*] litteris *έα* litteram *η* suprascr. **A²** || **6** *καὶ τὸ ξυστὸν* **Q** | voci *τῃισι* sub obelo *αὐτῇσι* in mg. super. adscr. **A²** | *τοῖσι λόγχοισι* **b** | *λόχῃσι* **T** || 7 *καὶ* om. **TbMQ** || **8** *Θηβέων* em. Reiske, quod 'non distincte necessarium' iudicat Wesseling, acceperunt tamen Stein Hude Legrand || **9–10** v. app. crit. ad p. 29, 1 || **9** *ἱερὰ* **P¹TbQ** || **10** *εἰρωτᾶν* **MQ** | *στρατεύοιτο* **Tb** | *Κροῖσος* om. **V** secl. Hude || **11** *ἀπίκοντο* **RSV** *ἢ ἀπίκοντο* suprascr. **A²** || **12** *ἐπέμφθησαν* **RSV** *ἢ ἐπέμφθησαν* suprascr. **A** man. post | *Λυδοὶ*] *κήρυκες* **RSV** *ἢ οἱ κήρυκες* suprascr. **A** man. post. | *ἐχρέωντο*] *καὶ ἔχρεον* **RSV** *ἢ καὶ ἔχρεον τοῖσι* suprascr. **A** man. rec. || **13** *Λυδῶν βασιλεὺς καὶ ἄλλων ἐθνῶν* **RSV** || **14** *ἡμῖν* **Q** || **14–15** *ἔδωκε ἄξια δῶρα* **MQ** || **15** *ὑμᾶς* **RV** | *ἐπερωτᾷ* **S** *ι* eras. **V** | *στρατεύοιτο* **b** || **17** *ἐπειρώτεον* **TbMQ** *ἐπηρώτων* **V** || **18** *στρατεύεται* **Vᶜ** || **19** *καταλύσειν* **TbMQ** ad infinitivi tempus cf. I 24, 4 et Kühner-Gerth I 192s.; nota nostri verba I 91, 4 non ad rem sicut vaticinatio dicta, sed ex eventu, et eodem modo quo infra (54, 1) *ἐλπίσας καταλύσειν* ex Croesi animo atque ratione || **19–20** *ἐξευρόντας προσθέσθαι φίλους* **M** *ἐξευρόντας προσθέσθαι* **Q** || **20** *ἀνενειχθέντα* **PTbMQ** || **21** *πάγχυ*] *ταχὺ* **RSV** | *καταλῦσαι* **RSV** *σαι* suprascr. **A** man. rec. om. **MQ**

τὴν Κύρου βασιληίην πέμψας αὖτις ἐς Πυθὼ Δελφοὺς δωρέεται — πυθό-
μενος αὐτῶν τὸ πλῆθος — κατ' ἄνδρα δύο στατῆρσι ἕκαστον χρυσοῦ.
2 *Δελφοὶ δὲ ἀντὶ τούτων ἔδοσαν Κροίσῳ καὶ Λυδοῖσι προμαντηίην καὶ*
ἀτελείην καὶ προεδρίην καὶ ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ αὐτέων γίνεσθαι Δελφὸν
55 *ἐς τὸν αἰεὶ χρόνον. δωρησάμενος δὲ τοὺς Δελφοὺς ὁ Κροῖσος ἐχρηστηριά-*
ζετο τὸ τρίτον· ἐπείτε γὰρ δὴ παρέλαβεν, τοῦ μαντηίου ἀληθείην ἐνεφο-
ρέετο, αὐτοῦ ἐπειρώτα δὲ τάδε χρηστηριαζόμενος, εἴ οἱ πολυχρόνιος
2 *ἔσται ἡ μουναρχίη. ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ, τάδε*

'ἀλλ' ὅταν ἡμίονος βασιλεὺς Μήδοισι γένηται,
καὶ τότε, Λυδὲ ποδαβρέ, πολυψήφιδα παρ' Ἕρμον
φεύγειν μηδὲ μένειν, μηδ' αἰδεῖσθαι κακὸς εἶναι.'

56 *τούτοισι ἐλθοῦσι τοῖσι ἔπεσι ὁ Κροῖσος πολλόν τι μάλιστα πάντων*
ἥσθη ἐλπίζων ἡμίονον οὐδαμᾶ ἀντ' ἀνδρὸς βασιλεύσειν Μήδων, οὐδ' ὦν
αὐτὸς οὐδ' οἱ ἐξ αὐτοῦ παύσεσθαί κοτε τῆς ἀρχῆς. μετὰ δὲ ταῦτα ἐφρόντιζε
ἱστορέων, τοὺς ἂν Ἑλλήνων δυνατωτάτους ἐόντας προσκτήσαιτο φίλους.
2 *ἱστορέων δὲ εὕρισκε Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους προέχοντας, τοὺς μὲν*
τοῦ Δωρικοῦ γένεος, τοὺς δὲ τοῦ Ἰωνικοῦ. ταῦτα γὰρ ἦν τὰ προκεκριμένα,
ἐόντα τὸ ἀρχαῖον τὸ μὲν Πελασγικόν, τὸ δὲ Ἑλληνικὸν ἔθνος. καὶ τὸ μὲν

A c P(p) TbMQ, ad quos accedunt **RSV** usque ad *βασιληίην* (54, 1) et iterum a *καὶ δὴ καὶ ἐς Δελφοὺς χρηστηριαζόμενος ἐπηρώτα εἴ οἱ,* quae pro *πέμψας* (54, 1) — *εἴ οἱ* (55, 1) habent, usque ad *Ἰωνικοῦ* (56, 2)

T 9—11 Rufin. comm. in metr. Terent. 27: v. ad 12, 2. Plat. Resp. VIII 566 *κατὰ τὸν Κροίσῳ γενόμενον χρησμὸν πολυψήφιδα παρ' Ἕρμον φεύγει οὐδὲ μένει οὐδ' αἰδεῖται κακὸς εἶναι.* Dio Chrys. XIII 421 R. *Κροίσῳ τῷ Λυδῶν βασιλεῖ συνεβούλευσεν ὁ Ἀπόλλων . . . οὕτω πως θεσπίσας· 'ἀλλ' ὅταν — κακὸς εἶναι'*

1 *βασιλείην* **c** | *πέμψας . . .* 7 *χρηστηριαζόμενος*] *καὶ δὴ καὶ ἐς Δελφοὺς χρηστηριαζόμενος* (-ους **V**) *ἐπηρώτα* (-ειρ- **V**) **RSV** | *αὖθις* codd. || 4 *ἀτελείην*] litteram *η* litterae *α* superimposuit **A**[1] *ἀγγελίην* **MQ** | *αὐτῶν* **TbQ** || 5 *ἀεὶ* **PTbQ** || 6—7 *ἐπείτε . . . ἀληθείην, ἐνεφορέετο αὐτοῦ, ἐπειρώτα δὲ* distinxerunt cett. edd.: ego *ν* paragogico a cod. **A** praebito inductus post *παρέλαβεν* distinxi constructionem attractionis inversae intelligens, quasi *ἐπείτε παρέλαβεν* (sc. illud munus, cf. I 38, 2), *αὐτὸ τὸ μαντήιον, τοῦ ἀληθείην ἐνεφορέετο, ἐπειρώτα* (ad positionem part. *δέ* cf. V 79, 2) || 7 vocibus *ἐπειρώτα δὲ τάδε* suprascr. *ἐς Δελφοὺς* **A** man. rec. | *ἐπηρώτα* **Q** | *πουλυχρόνιος* **Q** || 8 *χρᾶται* **V** || 13 *οὐδαμῇ* **SV** | *βασιλεύειν* **T** | *Μήδον* (ων suprascr.) **Q** || 14 *παύσασθαι* **TRbMQSV** || 14.15 *ἱστορέων ἐφρόντιζεν* **TbMQ** || 15 *ἂν* om. **S** | *ἐόντας* om. **MQ** | *κτήσαιτο* (προς suprascr.) **M** *προσκοτῆσαι* **S** *προσκ τήσαιτο* (o eras.) **V** || 16 *τε καὶ* **RSV** || 17 *γένους* **P** | *ταῦτα . . . ὁ Κροῖσος ἔπεμπε* (69, 1)] *καὶ δὴ καὶ ἐξέπεμπεν* **RSV** || 18 *ἐόντα*] *ἔθνεα* Porsonio duce McNeal AJPh 102, 1981, 358ss. ⟨*ἔθνεα*⟩, *ἐόντα* Dobree

οὐδαμῇ κω ἐξεχώρησε, τὸ δὲ πολυπλάνητον κάρτα. ἐπὶ μὲν γὰρ Δευκα- 3
λίωνος βασιλέος οἴκεε γῆν τὴν Φθιῶτιν, ἐπὶ δὲ Δώρου τοῦ Ἕλληνος τὴν
ὑπὸ τὴν Ὄσσαν τε καὶ τὸν Ὄλυμπον χώρην, καλεομένην δὲ Ἱστιαιῶτιν.
ἐκ δὲ τῆς Ἱστιαιώτιδος ὡς ἐξανέστη ὑπὸ Καδμείων, οἴκεε ἐν Πίνδῳ
Μακεδνὸν καλεόμενον. ἐνθεῦτεν δὲ αὖτις ἐς τὴν Δρυοπίδα μετέβη, καὶ
ἐκ τῆς Δρυοπίδος οὕτως ἐς Πελοπόννησον ἐλθὸν Δωρικὸν ἐκλήθη.
ἥντινα δὲ γλῶσσαν ἵεσαν οἱ Πελασγοί, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἰπεῖν· εἰ δὲ 57
χρεόν ἐστι τεκμαιρόμενον λέγειν τοῖσι νῦν ἔτι ἐοῦσι Πελασγῶν τῶν ὑπὲρ
Τυρσηνῶν Κρητῶνα πόλιν οἰκεόντων, οἳ ὅμουροί κοτε ἦσαν τοῖσι νῦν
Δωριεῦσι καλεομένοισι (οἴκεον δὲ τηνικαῦτα γῆν τὴν νῦν Θεσσαλιῶτιν
καλεομένην), καὶ τῶν Πλακίην τε καὶ Σκυλάκην Πελασγῶν οἰκησάντων ἐν 2
Ἑλλησπόντῳ, οἳ σύνοικοι ἐγένοντο Ἀθηναίοισι, καὶ ὅσα ἄλλα Πελασγικὰ
ἐόντα πολίσματα τὸ οὔνομα μετέβαλε — εἰ τούτοισι τεκμαιρόμενον δεῖ
λέγειν, ἦσαν οἱ Πελασγοὶ βάρβαρον γλῶσσαν ἱέντες· εἰ τοίνυν ἦν καὶ πᾶν 3
τοιοῦτο τὸ Πελασγικόν, τὸ Ἀττικὸν ἔθνος ἐὸν Πελασγικὸν ἅμα τῇ
μεταβολῇ τῇ ἐς Ἕλληνας καὶ τὴν γλῶσσαν μετέμαθε. καὶ γὰρ δὴ οὔτε οἱ
Κρητωνιῆται οὐδαμοῖσι τῶν νῦν σφεας περιοικεόντων εἰσὶ ὁμόγλωσσοι
οὔτε οἱ Πλακιηνοί (σφίσι δὲ ὁμόγλωσσοι) δηλοῦσί τε, ὅτι τὸν ἠνείκαντο
γλώσσης χαρακτῆρα μεταβαίνοντες ἐς ταῦτα τὰ χωρία, τοῦτον ἔχουσι

A e P(p) TbMQ

T 1ss. Steph. Byz. s. v. *Δώριον: Ἡρόδοτος ... ἐν τῇ α' περὶ τοῦ Δωρικοῦ γένους φησὶ πολυπλάνητον αὐτὸ καλῶν καὶ δεικνὺς οὕτως·* τὸ δὲ πολυπλάνητον — ἐκλήθη || 16 – p. 36, 1 Dion. Hal. I 29 καὶ γὰρ δὴ οὔτε Κροτωνιᾶται, *ὥς φησιν Ἡρόδοτος*, οὐδ' ἄλλοις τῶν νῦν — ἐν φυλακῇ

1 *πω* **Q** || 2 *βασιλέως* **Q**, Steph. Byz. cod. unus | *ᾤκεε* Steph. Byz. | *γῆν* om. Steph. Byz. || 3 *Οὔλυμπον* **M** | *δὲ* om. Steph. Byz. | *Ἱσταιῶτιν* ... 4 *Ἱσταιώτιδος* **Tb** *Ἱστιῶτιν* ... *Ἱστιώτιδος* Steph. Byz. || 4 *τῆς* om. Steph. Byz. | *ᾤκεεν* Steph. Byz. | *Πίνδνῳ* **TQ** || 5 *Μακεδον* (ν supra lin.) **M** | *ἐντεῦθεν* **TbQ** Steph. Byz. | *αὖθις* **e** | *Δρυωπίδα* **TbQ** || 6 *Δρυωπίδος* **TbQ** || 7 *εἶπαι* **MQ** | *εἰ δὲ* om. **TbMQ** || 8 *χρεών* **PTbQ** || 9 *Κρητῶνα* **b** *Κρηστῶνα* cett. *Κρότωνα* Legrand secutus multos viros doctos, qui *Κροτωνιῆται* (lin. 17) recte a Dion. Hal. praebitum putant et auctorem nostrum ad Italiae urbem *Κρότωνα* vel Cortonam rettulisse (cf. inter alios De Ruyt, Ant. Class. 7, 1938, 281ss., sed contra Wikén, Hermes 73, 1938, 129ss.); nihilominus haud absurdum mihi videtur formam *Κρητῶνα* a cod. **b** praebitam eandem esse ac nomen *krᵊtōn-*(*Crot-/Cort-*), si consideras quomodo in Ionicam dialectum vertatur, quod Hdt. plurimis prorsus nominibus in suum sermonem translatis fecisse optime notum est (cf. quae ad III 136 adnotavimus) || 11 *τῶν* Dobree *τὴν* codd. *τῶν τὴν* propos. Schaefer || 13 *μετέβαλλε* **M** | *εἰ*] *ἐν* **TbQ** || 15 *τοιοῦτον* **Tb** | *ἔθνος τὸ Ἀττικὸν* **MQ** || 17 *Κρητωνιῆται* scripsi, v. supra ad lin. 9 *Κροτωνιᾶται* Dion. Hal. *Κρηστωνηῖται* **b** *Κρηστωνιῆται* rell. | *οὐδαμοῖσι*] *οὐδ' ἄλλοις* Dion. Hal. (cf. vv. ll. II 91, 1, III 39, 2) | *τῶν νῦν περιοικεόντων οὐδαμοῖσι* (*οὐδαμῆσι* **M**) **MQ** || 18 *οὔτε ... ὁμόγλωσσοι* haplogr. om. **Q** | *οἱ* om. Dion. Hal. | *Πλακινοὶ* **Tb** | *σφίσι*] *φησὶ* Dion. Hal. | *τε*] *δὲ* Dion. Hal.

58 ἐν φυλακῇ. τὸ δὲ Ἑλληνικὸν γλώσσῃ μέν, ἐπείτε ἐγένετο, ἀεί κοτε τῇ αὐτῇ διαχρᾶται, ὡς ἐμοὶ καταφαίνεται εἶναι· ἀποσχισθὲν μέντοι ἀπὸ τοῦ Πελασγικοῦ ἐὸν ἀσθενὲς ἀπὸ σμικροῦ τεο τὴν ἀρχὴν ὁρμώμενον αὔξηται ἐς πλῆθος τῶν ἐθνέων, πολλῶν μάλιστα προσκεχωρηκότων αὐτῷ καὶ ἄλλων ἐθνέων βαρβάρων συχνῶν. ὡς δὴ ὦν ἐμοί τε δοκέει, οὐδὲ τὸ Πελασγικὸν ἔθνος ἐὸν βάρβαρον οὐδαμᾶ μεγάλως αὐξηθῆναι.

59 Τούτων δὴ ὦν τῶν ἐθνέων τὸ μὲν Ἀττικὸν κατεχόμενόν τε καὶ διεσπασμένον ἐπυνθάνετο ὁ Κροῖσος ὑπὸ Πεισιστράτου τοῦ Ἱπποκράτεος τοῦτον τὸν χρόνον τυραννεύοντος Ἀθηναίων. Ἱπποκράτεϊ γὰρ ἐόντι ἰδιώτῃ καὶ θεωρέοντι τὰ Ὀλύμπια τέρας ἐγένετο μέγα· θύσαντος γὰρ αὐτοῦ τὰ ἱρὰ οἱ λέβητες ἐπεστεῶτες καὶ κρεῶν τε ἐόντες ἔμπλεοι καὶ ὕδατος ἄνευ
2 πυρὸς ἔζεσαν καὶ ὑπερέβαλον. Χίλων δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος παρατυχὼν καὶ θεησάμενος τὸ τέρας συνεβούλευε Ἱπποκράτεϊ πρῶτα μὲν γυναῖκα μὴ ἄγεσθαι τεκνοποιὸν ἐς τὰ οἰκία· εἰ δὲ τυγχάνει ἔχων, δεύτερα τὴν γυναῖκα
3 ἐκπέμπειν, καὶ εἴ τίς οἱ τυγχάνει ἐὼν παῖς, τοῦτον ἀπείπασθαι. οὐκ ὦν ταῦτα παραινέσαντος Χίλωνος πείθεσθαι θέλειν τὸν Ἱπποκράτεα· γενέσθαι οἱ μετὰ ταῦτα τὸν Πεισίστρατον τοῦτον, ὃς στασιαζόντων τῶν παράλων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πεδίου Ἀθηναίων, καὶ τῶν μὲν προεστεῶτος Μεγακλέος τοῦ Ἀλκμέωνος, τῶν δὲ ἐκ τοῦ πεδίου Λυκούργου Ἀριστολαΐδεω, καταφρονήσας τὴν τυραννίδα ἤγειρε τρίτην στάσιν, συλλέξας δὲ

A c P(p) TbMQ
α]υξη[θηναι 58 — *Αττ[ικον* 59, 1 Pap. Ox. 2096 fr. I

9–10 Lex. Rhet. 670 Dobr. (Latte Lex. Gr. Min. 78) *καὶ Ἡρόδοτος ὅταν λέγῃ* 'Ἱπποκράτεϊ — τὰ Οὐλύμπια, οὐ 'θεωμένῳ' λέγει, ἀλλὰ θεωρέοντι, τουτέστι *θεωρῷ πεμφθέντι* || **15** Antiatt. Bekk. Anecd. 80 *ἀπείπασθαι τὸν παῖδα ἀντὶ τοῦ 'ἀρνήσασθαι' Ἡρόδοτος πρώτῳ* || **20** Prisc. XVIII 228 *Attici 'καταφρονήσας τοῦτον' καὶ 'τοῦτον'. Ἡρόδοτος πρώτῳ*· καταφρονήσας — στάσιν

1 *ἀεί* **Ac** *αἰεί* rell. || **2** *χρέεται* **MQ** | *ἐμοὶ* om. **c** || **3** *ὁρμεώμενον* **PTbMQ** || **4** *πολλῶν*] *Πελασγῶν* propos. Sauppe, sequ. Stein Hude ⟨*Πελασγῶν*⟩ *πολλῶν* Legrand *πολλῷ* restituendum putat Weber SIFC NS 17, 261 ss. ex *πολλω*, lectione cod. Urbin. gr. 88 || **5** *βαρβάρων* om. **MQ** | *ὡς δὴ ὦν* **MQ** *πρὸς δὲ ὦν* Vat. 122 *πρὸς δὴ ὦν* codd. cett. *πρὸς ὦν δὴ* vel *πρὸς δὴ ὦν* legendum iudicat Reiske, si non *ὡς δὴ ὦν* quod mavult *πρὸς ὃ δὴ ὦν* Krüger *πρόσθε δὲ ὦν* Stein | *ἐμοί τε*] *ἔμοιγε* Reiske, quem sequ. Stein Hude; lectionem codd. conservavi intelligens voces *ὡς δὴ ὦν ἐμοί τε δοκέει* (id quod *ὥς τε δὴ ὦν ἐμοὶ δοκέει*, ad positionem particulae *τε* cf. Kühner-Gerth II 245) verba *ὡς ἐμοὶ καταφαίνεται εἶναι* (2) resumere et eo referri | *τὸ*] *τι* coni. Legrand || **7** *διεσπαρμένον* **Q** || **10** *Οὐλύμπια* Lex. Rhet. | *μέγαν* (ut vid.) **b** || **11** *ἱερὰ* **P**^{1}**Tb** || **13** *συνεβούλεε* **A**, *ευε* suprascr. **A**^{1} || **13–14** *τεκνοποιὸν μὴ ἄγεσθαι* **MQ** || **14** *τυγχάνοι* **b** *οι* suprascr. nescio quae manus **A** || **15** *οὔκων* **Q** || **17** supra *τοῦτον* scr. *ὁ τοιοῦτος* **A**^{2} || **18** *προεστῶτος* **TbQ** || **19** *Μεγακλέους* **T** | *Ἀλκμαίωνος* **bMQ** *αι* suprascr. **A** man. rec.

*στασιώτας καὶ τῷ λόγῳ τῶν ὑπερακρίων προστὰς μηχανᾶται τοιάδε·
τρωματίσας ἑωυτόν τε καὶ ἡμιόνους ἤλασε ἐς τὴν ἀγορὴν τὸ ζεῦγος ὡς* 4
*ἐκπεφευγὼς τοὺς ἐχθρούς, οἵ μιν ἐλαύνοντα ἐς ἀγρὸν ἠθέλησαν ἀπολέσαι
δῆθεν, ἐδέετό τε τοῦ δήμου φυλακῆς τινος πρὸς αὐτοῦ κυρῆσαι πρότερον
εὐδοκιμήσας ἐν τῇ πρὸς Μεγαρέας γενομένῃ στρατηγίῃ Νίσαιάν τε
ἑλὼν καὶ ἄλλα ἀποδεξάμενος μεγάλα ἔργα. ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων* 5
*ἐξαπατηθεὶς ἔδωκέ οἱ τῶν ἀστῶν καταλέξας ἄνδρας τούτους, οἳ δορυφόροι
μὲν οὐκ ἐγένοντο Πεισιστράτου, κορυνηφόροι δέ· ξύλων γὰρ κορύνας
ἔχοντες εἵποντό οἱ ὄπισθεν. συνεπαναστάντες δὲ οὗτοι ἅμα Πεισιστράτῳ* 6
*ἔσχον τὴν ἀκρόπολιν. ἔνθα δὴ ὁ Πεισίστρατος ἦρχε Ἀθηναίων οὔτε τιμὰς
τὰς ἐούσας συνταράξας οὔτε θέσμια μεταλλάξας. ἐπί τε τοῖσι κατεστεῶσιν
ἔνεμε τὴν πόλιν κοσμέων καλῶς τε καὶ εὖ.*

Μετὰ δὲ οὐ πολλὸν χρόνον τὠυτὸ φρονήσαντες οἵ τε τοῦ Μεγακλέους **60**
*στασιῶται καὶ οἱ τοῦ Λυκούργου ἐξελαύνουσί μιν. οὕτω μὲν Πεισίστρατος
ἔσχε τὸ πρῶτον Ἀθήνας καὶ τὴν τυραννίδα οὔ κω κάρτα ἐρριζωμένην
ἔχων ἀπέβαλε, οἱ δὲ ἐξελάσαντες Πεισίστρατον αὖτις ἐκ νέης ἐπ' ἀλλή-
λοισιν ἐστασίασαν. περιελαυνόμενος δὲ τῇ στάσει ὁ Μεγακλέης ἐπεκηρυ-* 2
*κεύετο Πεισιστράτῳ, εἰ βούλοιτό οἱ τὴν θυγατέρα ἔχειν γυναῖκα ἐπὶ τῇ
τυραννίδι. ἐνδεξαμένου δὲ τὸν λόγον καὶ ὁμολογήσαντος ἐπὶ τούτοισι* 3
*Πεισιστράτου μηχανῶνται δὴ ἐπὶ τῇ κατόδῳ πρῆγμα εὐηθέστατον, ὡς
ἐγὼ εὑρίσκω, μακρῷ (ἐπεί γε ἀπεκρίθη ἐκ παλαιτέρου τὸ βάρβαρον
ἔθνος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐὸν καὶ δεξιώτερον καὶ εὐηθίης ἠλιθίου ἀπηλλαγ-*

A c P(p) TbMQ

T 6ss. Polyaen. I 21, 3 *ὁ . . . δῆμος ὑπερηγανάκτησεν, ὡς ὁ κηδόμενος αὐτῶν δι' αὐτοὺς ταῦτα εἴη παθών, καὶ ἐς φυλακὴν τοῦ σώματος ἔδωκαν αὐτῷ τριακοσίους φύλακας, οἷς κορυνηφόροις χρησάμενος αὐτός τε τύραννος Ἀθηναίων ἐγένετο καὶ τοῖς παισὶ τὴν τυραννίδα κατέλιπεν*

16 Pap. Berol. inv. 13360 a M. Gronewald publici iuris facta ZPE 42, 1981, 8s. [*εκ νεης· Ἡροδοτος·* Κυπριοι . . . γενομενο]ι αυ[τις εκ νεης κατε]δεδουλων[το (V 116), *και παλιν·* οι δε ε]ξελασαντες Π[εισιστρατον α]υτις εκ νεης επ [αλληλοισι εσ]τασιασαν

1 *στασιώτας*] *στρατιώτας* **c** | *ὑποτακρίων* (?) **M** || 7 *καταλέξασθαι* Gebhard in Progr. Gymn. Chur. 1864 et Legrand | *τούτους*] vocem *τριηκοσίους* videas apud Polyaen., quam *τ'ους* scriptam hocque modo in *τούτους* depravatam esse iudicant Naber Stein Legrand || 11 *ἐπί τε*] *ἐπείτε* **Tb** | *κατεστεῶσιν*] *θεστω* suprascr. **A²** || 12 *ἔνεμε*] *ἔμενε* **Pᵗ pbMQ** || 13 *Μεγακλέος* **c** *Μεγακλέο*ς* (*υ* eras.) **M** || 14 *στασιῶται*] *στρατιῶται* **cQ** || 15 *κω*] *πω* suprascr. **A** man. rec. || 21–22 *τοῦ βαρβάρου ἔθνεος τὸ Ἑλληνικὸν* **TbMQ**, sed ad *εὐηθίην* Graecorum cf. *πειθόμενοι* infra p. 38, 12 || 22 voci *εὐηθίης* litteras *ει* (pro *εὐηθείης*) suprascr. **A¹** vel **A²**

μένον μᾶλλον ἤ καὶ τότε γε οὗτοι ἐν Ἀθηναίοισι τοῖσι πρώτοισι λεγο-
4 μένοισιν εἶναι Ἑλλήνων σοφίην). μηχανῶνται τοιάδε· ἐν τῷ δήμῳ τῷ
Παιανιέι ἦν γυνή, τῇ οὔνομα ἦν Φύη, μέγεθος ἀπὸ τεσσέρων πήχεων
ἀπολείπουσα τρεῖς δακτύλους καὶ ἄλλως εὐειδής. ταύτην τὴν γυναῖκα
σκευάσαντες πανοπλίῃ, ἐς ἅρμα ἐσβιβάσαντες καὶ προδέξαντες σχῆμα,
οἷόν τι ἔμελλε εὐπρεπέστατον φανέεσθαι ἔχουσα, ἤλαυνον ἐς τὸ ἄστυ
προδρόμους κήρυκας προπέμψαντες, οἳ τὰ ἐντεταλμένα ἠγόρευον ἀπικό-
5 μενοι ἐς τὸ ἄστυ λέγοντες, τοιάδε 'ὦ Ἀθηναῖοι, δέκεσθε ἀγαθῷ νόῳ
Πεισίστρατον, τὸν αὐτὴ ἡ Ἀθηναίη τιμήσασα ἀνθρώπων μάλιστα
κατάγει ἐς τὴν ἑωυτῆς ἀκρόπολιν.' οἱ μὲν δὴ ταῦτα διαφοιτέοντες ἔλεγον,
αὐτίκα δὲ ἔς τε τοὺς δήμους φάτις ἀπίκετο, ὡς Ἀθηναίη Πεισίστρατον
κατάγει, καὶ ἐν τῷ ἄστεϊ πειθόμενοι τὴν γυναῖκα εἶναι αὐτὴν τὴν θεὸν
61 προσεύχοντό τε τὴν ἄνθρωπον καὶ ἐδέχοντο Πεισίστρατον. ἀπολαβὼν
δὲ τὴν τυραννίδα τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ὁ Πεισίστρατος κατὰ τὴν ὁμολογίην
τὴν πρὸς Μεγακλέα γενομένην γαμέει τοῦ Μεγακλέος τὴν θυγατέρα.
οἷα δὲ παίδων τέ οἱ ὑπαρχόντων νεηνιέων καὶ λεγομένων ἐναγέων εἶναι
τῶν Ἀλκμεωνιδέων, οὐ βουλόμενός οἱ γενέσθαι ἐκ τῆς νεογάμου γυναικὸς
2 τέκνα ἐμίσγετό οἱ οὐ κατὰ νόμον. τὰ μέν νυν πρῶτα ἔκρυπτε ταῦτα ἡ
γυνή, μετὰ δέ, εἴτε ἱστορεύσῃ εἴτε καὶ οὔ, φράζει τῇ ἑωυτῆς μητρί, ἡ
δὲ τῷ ἀνδρί· τὸν δὲ δεινόν τι ἔσχε ἀτιμάζεσθαι πρὸς Πεισιστράτου.
ὀργῇ δὲ ὡς εἶχε, καταλλάσσετο τὴν ἔχθρην τοῖσι στασιώτῃσι. μαθὼν δὲ
ὁ Πεισίστρατος τὰ ποιεύμενα ἐπ' ἑωυτῷ ἀπαλλάσσετο ἐκ τῆς χώρης τὸ
παράπαν, ἀπικόμενος δὲ ἐς Ἐρέτριαν ἐβουλεύετο ἅμα τοῖσι παισί.
3 Ἱππίεω δὲ γνώμῃ νικήσαντος ἀνακτᾶσθαι ὀπίσω τὴν τυραννίδα ἐνθαῦτα

A c P(p) TbMQ

4 Lex. Vind. 26 (s. v. *ἄλλως*) *Ἡρόδοτος·* ἀπολείπουσα — εὐειδής (*εὐειδεῖς* cod.) || 5 Hes. *προδέξαντες· προδείξαντες* || 13 Prisc. XVIII 278 *Attici 'προσηύχοντο αὐτὸν' καὶ 'αὐτῷ'· Ἡρόδοτος α'·* προσηύχοντό τε τὴν ἄνθρωπον

1 *ἤ* scripsi: *εἰ* codd. (ad *μᾶλλον ἤ καὶ* cf. IX 68, VIII 3, 1, IV 127, 1) | *γε* om. **MQ** | *τοῖσι*] *αὐτοῖσι* **c²P²** ***τοῖσι* **A** *τοῖσι* **p** rell. || 2 *Ἑλλήνων σοφίην* om. **Q** || 3 *Παιανιεῖ* **Ac** | *μέγαθος* **Tb** | *τεσσάρων* **PTbMQ** | *πήχεων τεσσάρων* **MQ** | post *πήχεων* distinxit ('tribus digitis carens' interpretans) Auct. Lex. Vind. || 5 *ἐμβιβάσαντες* **P¹TbMQ** *ἐσβιβάσαντες* **P²p** cett. || 6 *φαίνεσθαι* **TbQ** || 11 *εἰς* **b** | *ἀφίκετο* **T** || 12 *καὶ οἱ ἐν* **c²**, receperunt Stein Hude, sed verbum tertiae pers. plur. (*προσεύχοντο*) subiecto carens potius sicut Germ. '*man*' est intelligendum | *πειθόμενοι* **c²Q** *πυθόμενοι* cett., cf. III 78, 5 || 13 *προσηύχοντό* **Q** | *ἐδέκοντο* **PTbMQ** | *τὸν Πεισίστρατον* **MQ** || 15 *γαμέεται* (*γαμέει* **Q**) *τὴν θυγατέρα αὐτοῦ* **MQ** | *Μεγακλέους* **P** || 16 *νεηνίων* **TQ** || 17 *Ἀλκμαιονιδέων* **T** *Ἀλκμαιωνιδέων* **MQ** *αι* suprascr. **A** man. rec. || 18 *κατὰ τὸν νόμον* **Q** || 19 vocibus *εἴτε ἱστορεύσῃ* sub obelo in mg. adscr. *ψιλοῦσι οἱ Ἴωνες ἀντὶ δασέως* **A** man. rec. *ἱστορεούσῃ* haud inepte Legrand || 21 *στρατιώτῃσι* **c¹TQ** || 22 *ἐπ' ἑωυτῷ*] *ἀπ' ἑωυτοῦ* **Q** *ὑπ' ἑωυτοῦ* **M** || 23 *Ἐρέτρειαν* **Ac** || 24 *Ἱππίου* **T²Q** | *γνώμην* **M** *γνώμῃ* **PTb**

ἤγειρον δωτίνας ἐκ τῶν πολίων αἵτινές σφι προηδέατό κού τι. πολλῶν δὲ
μεγάλα παρασχόντων χρήματα Θηβαῖοι ὑπερεβάλοντο τῇ δόσει τῶν
χρημάτων. μετὰ δέ, οὐ πολλῷ λόγῳ εἰπεῖν, χρόνος διέφυ καὶ πάντα σφι 4
ἐξήρτυτο ἐς τὴν κάτοδον. καὶ γὰρ Ἀργεῖοι μισθωτοὶ ἀπίκοντο ἐκ Πελο-
ποννήσου, καὶ Νάξιός σφι ἀνὴρ ἀπιγμένος ἐθελοντής, τῷ οὔνομα ἦν
Λύγδαμις, προθυμίην πλείστην παρείχετο κομίσας καὶ χρήματα καὶ
ἄνδρας. ἐξ Ἐρετρίης δὲ ὁρμηθέντες διὰ ἑνδεκάτου ἔτεος ἀπίκοντο ὀπίσω. 62
καὶ πρῶτον τῆς Ἀττικῆς ἴσχουσι Μαραθῶνα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χώρῳ σφι
στρατοπεδευομένοισι οἵ τε ἐκ τοῦ ἄστεος στασιῶται ἀπίκοντο, ἄλλοι τε
ἐκ τῶν δήμων προσέρρεον, οἷσι ἡ τυραννὶς πρὸ ἐλευθερίης ἦν ἀσπαστότε-
ρον. οὗτοι μὲν δὴ συνηλίζοντο· Ἀθηναίων δὲ οἱ ἐκ τοῦ ἄστεος, ἕως μὲν 2
Πεισίστρατος τὰ χρήματα ἤγειρε καὶ μεταῦτις ὡς ἔσχε Μαραθῶνα,
λόγον οὐδένα εἶχον· ἐπείτε δὲ ἐπύθοντο ἐκ τοῦ Μαραθῶνος αὐτὸν
πορεύεσθαι ἐπὶ τὸ ἄστυ, οὕτω δὴ βοηθέουσιν ἐπ' αὐτόν. καὶ οὗτοί τε 3
πανστρατιῇ ἦσαν ἐπὶ τοὺς κατιόντας καὶ οἱ ἀμφὶ Πεισίστρατον, ὡς
ὁρμηθέντες ἐκ Μαραθῶνος ἤισαν ἐπὶ τὸ ἄστυ, ἐς τὠυτὸ συνιόντες ἀπ-
ικνέονται ἐπὶ Παλληνίδος Ἀθηναίης ἱρὸν καὶ ἀντία ἔθεντο τὰ ὅπλα.
ἐνθαῦτα θείῃ πομπῇ χρεώμενος παρίσταται Πεισιστράτῳ Ἀμφίλυτος ὁ 4
Ἀκαρνὰν χρησμολόγος ἀνήρ, ὅς οἱ προσιὼν χρᾷ ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ τάδε
λέγων·

'ἔρριπται δ' ὁ βόλος, τὸ δὲ δίκτυον ἐκπεπέτασται,
θύννοι δ' οἰμήσουσι σεληναίης διὰ νυκτός.'

ὁ μὲν δή οἱ ἐνθεάζων χρᾷ τάδε, Πεισίστρατος δὲ συλλαβὼν τὸ χρηστήριον 63
καὶ φὰς δέκεσθαι τὸ χρησθὲν ἐπῆγε τὴν στρατιήν. Ἀθηναῖοι δὲ οἱ ἐκ τοῦ
ἄστεος πρὸς ἄριστον τετραμμένοι ἦσαν δὴ τηνικαῦτα, καὶ μετὰ τὸ

A c P(p) TbMQ

10 Lex. Vind. 154 'πρὸ' πρόθεσις . . . πολλάκις λέγεται καὶ μετὰ συγκριτικοῦ ὀνόματος. Ἡρόδοτος· πρὸ ἐλευθερίας ἦν ἀσπαστότερον || **11** Λέξ. συνηλίζοντο· συνηθροίζοντο || **23**–p. 40, 2 Suid. συλλαβών· εἰς νοῦν λαβών· ὁ δὲ Πεισίστρατος – χρησθέν

1 προηδέατο **A** || **2** ὑπερεβάλλοντο **Tb** || **3** χρόνος ⟨τε⟩ Stein || **4** ἀφίκοντο **Tb** || **7** Ἐρετρείης **Ac** | ἑνδεκάτου ἔτεος] ἑνδεκαιδεκάτου (?) **Tb** om. et inter διὰ et ἀπίκοντο vacat spatium magnum **MQ** || **8** χώρῳ] χρόνῳ **TbQ** || **9** στρατιῶται **c**^{1} | ἀπίκαντο **Tb** || **11** οὗτοι] οὕτω **TQ** | συνηυλίζοντο **b** || **12** μεταῦθις **Q** | ἔσκε **TbQ** || **14** πορεύεσθαι] στρατεύεσθαι **Q** | τε] γε **b** || **15** ἤσαν **A** ἤισαν **P**^{1} ἦσαν **P**^{2}**p** cett. || **16** ἤισαν **A** ἤ'σαν **M** ἦσαν cett. || **17** ἱερὸν **P**^{1}**TbMQ** ἱρὸν **P**^{2}**p** cett. | ἔθετο **Q** || **18** ἐνταῦθα **b** || **19** Ἀκαρνᾶν **T** Ἀχαρνεὺς coni. Valckenaer | χρᾷ] χρῇ in mg. **A** man. rec. || **21** βοῦλος **b** || **22** θύνοι vel θῦνοι **c**^{1}**TQ** | οἰμήσουσι **PTb** || **23** ὁ δὲ Πεισίστρατος Suid. | λαβὼν **MQ** (cf. Suid.)

ἄριστον μετεξέτεροι αὐτῶν οἱ μὲν πρὸς κύβους, οἱ δὲ πρὸς ὕπνον· οἱ δὲ
2 ἀμφὶ Πεισίστρατον ἐσπεσόντες τοὺς Ἀθηναίους τρέπουσι. φευγόντων δὲ τούτων βουλὴν ἐνθαῦτα σοφωτάτην Πεισίστρατος ἐπιτεχνᾶται, ὅκως μήτε ἁλισθεῖεν ἔτι οἱ Ἀθηναῖοι διεσκεδασμένοι τε εἶεν· ἀναβιβάσας τοὺς παῖδας ἐπὶ ἵππους προέπεμπε. οἱ δὲ καταλαμβάνοντες τοὺς φεύγοντας ἔλεγον τὰ ἐντεταλμένα ὑπὸ Πεισιστράτου θαρσέειν τε κελεύοντες καὶ ἀπιέναι — ἕκαστος ἐπὶ τὰ ἑωυτοῦ.
64 πειθομένων δὲ τῶν Ἀθηναίων οὕτω δὴ Πεισίστρατος τὸ τρίτον σχὼν Ἀθήνας ἐρρίζωσε τὴν τυραννίδα ἐπικούροισί τε πολλοῖσι καὶ χρημάτων συνόδοισι τῶν μὲν αὐτόθεν, τῶν δὲ ἀπὸ Στρυμόνος ποταμοῦ συνιόντων, ὁμήρους τε τῶν παραμεινάντων Ἀθηναίων καὶ μὴ αὐτίκα φυγόντων παῖδας λαβὼν καὶ καταστήσας ἐς
2 Νάξον (καὶ γὰρ ταύτην ὁ Πεισίστρατος κατεστρέψατο πολέμῳ καὶ ἐπέτρεψε Λυγδάμι) πρός τε ἔτι τούτοισι τὴν νῆσον Δῆλον καθήρας ἐκ τῶν λογίων, καθήρας δὲ ὧδε· ἐπ᾽ ὅσον ἔποψις τοῦ ἱροῦ εἶχε, ἐκ τούτου τοῦ χώρου παντὸς ἐξορύξας τοὺς νεκροὺς μετεφόρεε ἐς ἄλλον χῶρον τῆς
3 Δήλου. καὶ Πεισίστρατος μὲν ἐτυράννευε Ἀθηναίων, Ἀθηναίων δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ μάχῃ ἐπεπτώκεσαν, οἱ δὲ αὐτῶν μετ᾽ Ἀλκμεωνίδεω ἔφευγον ἐκ τῆς οἰκηίης.

65 Τοὺς μέν νυν Ἀθηναίους τοιαῦτα τὸν χρόνον τοῦτον ἐπυνθάνετο ὁ Κροῖσος κατέχοντα, τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους ἐκ κακῶν τε μεγάλων πεφευγότας καὶ ἐόντας ἤδη τῷ πολέμῳ κατυπερτέρους Τεγεητέων· ἐπὶ γὰρ Λέοντος βασιλεύοντος καὶ Ἡγησικλέος ἐν Σπάρτῃ τοὺς ἄλλους

A c P(p) TbMQ
τ]ων [μεν] 64, 1 – Λυγδαμι 64, 2 Pap. Ox. 2097 col. I valde mutila
πε]φευγ[οτας] 65, 1 – απροσ⟦α⟧μι[κτοι 65, 2 Pap. Ox. 2097 col. II

1 *Λέξ. μετεξέτεροι· ἔνιοι.* Grec. Cor. 91 *τὸ ʽἔνιοιʼ μετεξέτεροι φασίν.* Suid. *μετεξέτεροι· παρ᾽ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ ʽἔνιοιʼ· οἱ δὲ* μετεξέτεροι — πρὸς ὕπνον *ἐτρέποντο* || 3–4 Suid. *ἀλισθεῖεν· συναθροισθεῖεν· ὁ δὲ* Πεισίστρατος ἐπιτεχνᾶται, ὅπως ἀλισθεῖεν ἔτι οἱ Ἀθηναῖοι

3 *ἐνταῦθα* **bQ** | *ὅπως* Suid. || 4 *μήτε* om. Suid. || 7 *ἕκαστον* **P**ᵃᶜ recep. Steph. et edd. alii *ἕκαστος* **P**ᶜ**p** cett.; ad nominativum in appositionibus e parenthesibus praesertim opisthotheticis natis pro alio casu usurpatum v. Schwyzer, Die Parenthese 42s., et Schwyzer-Debrunner, Griech. Gramm. II 615s.; an *ἑκάστους* sit restituendum, dubitat Stein || 9 *προσόδοισι* (συν supra lin.) **Q** || 12 *αυτην* littera τ in initio vocis sup. lin. addita manu (teste Paapio) secunda Pap. Ox. 2097 || 13 *τε* Schaefer *γε* codd. || 14 *ἐπόσον* **ATb** | *ἱεροῦ* **P**[1]**pTbMQ** || 16 *Ἀθηναίων*[1]] *Ἀθηνέων* prop. Schenkl, recepp. edd. plerique | post *Ἀθηναίων δὲ* 'nonnulla verba excidisse, unde eluceret de solis Atheniensibus hic agi, qui erga Pisistratum infesto animo se gessissent' cred. Legrand || 17 *Ἀλκμαιωνίδεω* **bMQ** *αι* suprascr. nescio quae man. **A** *Ἀλκμεωνιδέων* propos. Wesseling Vallae versione Latina nisus (*cum Alcmaeonidis*), recepp. Stein Hude || 18 *οἰκίης* **TbMQ** || 22 *Ἡγησικλέους* **Pp**

πολέμους εὐτυχέοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὸς Τεγεήτας μούνους προσ-
έπταιον, τὸ δὲ ἔτι πρότερον τούτων καὶ κακονομώτατοι ἦσαν σχεδὸν 2
πάντων Ἑλλήνων κατά τε σφέας αὐτοὺς καὶ ξείνοισι ἀπρόσμικτοι, μετέ-
βαλον δὲ ὧδε ἐς εὐνομίην· Λυκούργου τῶν Σπαρτιητέων δοκίμου ἀνδρὸς
ἐλθόντος ἐς Δελφοὺς ἐπὶ τὸ χρηστήριον, ὡς ἐσῄε ἐς τὸ μέγαρον, εὐθὺς
ἡ Πυθίη λέγει, τάδε

ʽἥκεις, ὦ Λυκόοργε, ἐμὸν ποτὶ πίονα νηὸν 3
Ζηνὶ φίλος καὶ πᾶσιν Ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχουσι.
δίζω ἤ σε θεὸν μαντεύσομαι ἢ ἄνθρωπον·
ἀλλ᾽ ἔτι καὶ μᾶλλον θεὸν ἔλπομαι, ὦ Λυκόοργε.᾽

οἱ μὲν δή τινες πρὸς τούτοισι λέγουσι καὶ φράσαι αὐτῷ τὴν Πυθίην τὸν 4
νῦν κατεστεῶτα κόσμον Σπαρτιήτῃσι, ὡς δ᾽ αὐτοὶ Λακεδαιμόνιοι
λέγουσι, Λυκοῦργον ἐπιτροπεύσαντα Λεωβώτεω, ἀδελφιδέου μὲν ἑωυτοῦ,
βασιλεύοντος δὲ Σπαρτιητέων, ἐκ Κρήτης ἀγαγέσθαι ταῦτα. ὡς γὰρ 5
ἐπετρόπευσε τάχιστα, μετέστησε τὰ νόμιμα πάντα καὶ ἐφύλαξε ταῦτα μὴ

A c P(p) TbMQ

Σχόλ. 65, 3 *χρησμὸς ἐν τοῖς Θησέως βίοις ἀναφερόμενος·*
ὄλβιος οὗτος ἀνήρ, ὃς νῦν κατὰ λάινον οὐδὸν
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρηστήριον εἰσαναβαίνει·
ἤλυθεν εὐνομίην διζήμενος, αὐτὰρ ἐγώ τοι
δώσω, ἣν οὐκ ἄλλη ἐπιχθονίων πόλις ἕξει. **A**

T 8 oraculum praebent titulus Delphis a Cyriaco Ancon. olim repertus nunc perditus (e cod. Vat. Barb. lat. 2098 correctius exscribit Foucart, Bull. Corr. Hell. 5, 1881, 434s., cf. Hemmerdinger, Les mss., 181s.), Themistius XIX 225d (qui etiam tertium versum habet bis, VII 97d et XV 193c), Theodoret. Graec. affect. X 33, David Proleg. Phil. 13a; tres primos versus tantum Schol. Arist. p. 326 Dind., Plut. Mor. 1103a *Λυκοῦργος ὑπὸ τῆς Πυθίας προσαγορευθείς·* ʽΖηνὶ – ἔχουσι᾽. laudat idem oraculi versum tertium Mor. 1098a

1 *μόνους* **cPT** *μούνους* Pap. Ox. 2097 rell. || 3 *ἀπρόσμικτοι* Pap. Ox. 2097 quoque || 7 *ἥκει* $\mathbf{A}^1\mathbf{c}^1$ *ἤλυθες* (*ἦλθες* v. l.) David, titulus | *Λυκόεργε* Dav. codd. quid., Theodor., Themist., Schol. Arist., titulus *Λυκοῦργε* $\mathbf{T}^1$ Dav. codd. quid. | *πίονα νηὸν*] *νηὸν ἀνιὼν* Schol. Arist. || 9 *διζῶ* **APc** nescio cur non recipiatur *δίζων* Dav. codd. quidam | *ἠὲ θεόν σε* Plut. cod. quid. *εἴ σε θεὸν* titulus | *ἢ ἄνθρωπον*] *ἠὲ καὶ ἄνδρα* $\mathbf{T}^2$**Q** titulus *ἢ ἄνθρωπον ἠὲ* (vel *ἤ γε*) *καὶ ἄνδρα* David || 10 *ἀλλ᾽ ἔτι καὶ μᾶλλον ἔλπομαι θεόν* **Q** *ἀλλ᾽ ἔμπης σὲ θεὸν μαντεύσομαι* David *ἀλλά τι καὶ μᾶλλον ...* ci. Stein *μᾶλλόν τοι θεὸν ἔλπομαι ἔμμεναι* titulus | *Λυκόεργε* **Q** titulus, David, Themist., Theodoret., qui addit versum *ἥκεις εὐνομίην διζήμενος· αὐτὰρ ἐγώ σοι δώσω* (cf. scholium) || 13 *Λεωβατέω* $\mathbf{c}^2\mathbf{P}^c\mathbf{p}$ || 15 *νόμια* **P** | *μὴ παραβαίνειν ταῦτα* **TbMQ**

παραβαίνειν. μετὰ δὲ τὰ ἐς πόλεμον ἔχοντα, ἐνωμοτίας καὶ τριηκάδας καὶ συσσίτια, πρός τε τούτοισι τοὺς ἐφόρους καὶ γέροντας ἔστησε Λυκοῦργος.
66 *οὕτω μὲν μεταβαλόντες εὐνομήθησαν, τῷ δὲ Λυκούργῳ τελευτήσαντι ἱρὸν εἱσάμενοι σέβονται μεγάλως. οἷα δὲ ἔν τε χώρῃ ἀγαθῇ καὶ πλήθεϊ οὐκ ὀλίγων ἀνδρῶν, ἀνά τε ἔδραμον αὐτίκα καὶ εὐθενήθησαν. καὶ δή σφι οὐκέτι ἀπέχρα ἡσυχίην ἄγειν, ἀλλὰ καταφρονήσαντες Ἀρκάδων κρέσσονες*
2 *εἶναι ἐχρηστηριάζοντο ἐν Δελφοῖσι ἐπὶ πάσῃ τῇ Ἀρκάδων χώρῃ. ἡ δὲ Πυθίη σφι χρᾷ, τάδε*

'Ἀρκαδίην μ' αἰτεῖς; μέγα μ' αἰτεῖς· οὔ τοι δώσω·
πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν,
οἵ σ' ἀποκωλύσουσιν, ἐγὼ δέ τοι οὔτι μεγαίρω.
δώσω τοι Τεγέην ποσσίκροτον ὀρχήσασθαι
καὶ καλὸν πεδίον σχοίνῳ διαμετρήσασθαι.'

3 *ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, Ἀρκάδων μὲν τῶν ἄλλων ἀπείχοντο, οἱ δὲ πέδας φερόμενοι ἐπὶ Τεγεήτας ἐστρατεύοντο*

A c P(p) TbMQ

T 9–12 oraculum totum habent Schol. Aristid. p. 561 Dind., Eust. Il. 301 (ad *B* 607) *μέμνηνται δὲ Τεγέας καὶ χρησμοί, ἐν οἷς καὶ οὗτος·* Ἀρκαδίην – Τεγέην *καὶ τὸ ἑξῆς*, Steph. Byz. s. v. *Τεγέα: πόλις Ἀρκαδίας . . . Λέπιδος δ' ἐν ἱστορίας ἐπιτομῆς πρώτῳ περὶ Λακεδαιμονίων οὕτω φησί· 'χρᾷ δ' αὐτοῖς ἡ Πυθία ἐπ' Ἀρκαδίᾳ ὧδε·* Ἀρκαδίην . . . ὀρχήσασθαι. *ἐχρῶντο δὲ καὶ πάλιν, καὶ ἀφικνεῖται αὐτοῖς τάδε·* ἔστι – ἔσσῃ' (67, 4). laudant oraculi versum primum Dio Chrys. XVII 469 et Suid. s. v. *Ἀρκαδία*, secundum Tzetzes in Lycophr. ad 482

1 *Λέξ. συνωμοτία (ἐνωμοτία* Lexx. alphab.)*· τάξις τις* (om. Lexx. alphab.) *παρὰ* (*τοῖς* add. Lexx. alphab.) *Ἀττικοῖς. – τριηκάδας· δεῖπνα κατὰ δήμους καὶ ἀριθμὸς λ' ἀνδρῶν* (*ἀνδρῶν λ'* Lexx. alphab.). Suid. *συνωμοσία· ἡ μεθ' ὅρκον φιλία, παρὰ δὲ Ἀττικοῖς συνωμοσία τάξις τις.* Greg. Cor. 93 *λέγουσι δὲ καὶ τὰ κατὰ δήμους καὶ ἀριθμὸν τῶν τριάκοντα ἀνδρῶν δεῖπνα τριηκάδας* ‖ **5** Suid. *ἀνέδραμεν· ἀντὶ τοῦ 'ηὐξήθη'· Ἡρόδοτος.* Bekk. Anecd. 395 *ἀνέδραμεν· ἀντὶ τοῦ 'ηὐξήθη'* ‖ **6** Hes. *ἀπέχρα· ἤρκει* ‖ **9–13** Alex. De fig. 446 (*ἀναδίπλωσίς ἐστι*) *ὅταν τὸ δεύτερον λεγόμενον ἄρχηται ἀπὸ τῆς τοῦ προηγουμένου τελευτῆς . . ., ὡς καὶ νῦν ἐν τῷ χρησμῷ* Ἀρκαδίην μ' αἰτεῖς· οὔ τοι δώσω· δώσω τοι Τεγέην. *δοκεῖ δὲ ποιητικώτερον εἶναι*

1 *συνωμοτίας* Lexx. seriatim composita ‖ **4** *ἱερὸν* **P**[1] *ἱρὸν* **P**[2]**p** rell. | *εἰσάμενοι* **bT** ‖ **5** *εὐθηνήθησαν* **TbM** *εὐθυνήθησαν* **Q** ‖ **6** *ἀπέχρη* **TbQ** | *κρείσσονες* **b** ‖ **9** *μέγ' αἰτεῖς* suprascr. nescio quae manus **Q** ‖ **10** *Ἀρκαδίᾳ* codd. Tzetz. pars una ‖ **11** σ'] *γ'* **MQ** | *ἧς τ' ἄπο κωλύσουσιν* Stephani cod. unus | *ἐγὼ δὲ οὔ τοι μεγαίρω* Schol. Aristid. codd. plur., Steph. cod. unus ‖ **12** *ποσσὶ κρότον* **T** *ποσσίκρότον* (altero accentu super *σσ* extincto) **A** *ποσίκροτον* **M** Schol. Aristid. cod. unus *ποσσίκροτον* (σ suprascr.) **Q**

χρησμῷ κιβδήλῳ πίσυνοι, ὡς δὴ ἐξανδραποδιούμενοι τοὺς Τεγεήτας.
ἑσσωθέντες δὲ τῇ συμβολῇ, ὅσοι αὐτῶν ἐζωγρήθησαν, πέδας τε ἔχοντες, 4
τὰς ἐφέροντο αὐτοί, καὶ σχοίνῳ διαμετρησάμενοι τὸ πεδίον τὸ Τεγεητέων
ἐργάζοντο. αἱ δὲ πέδαι αὗται, ἐν τῇσι ἐδεδέατο, ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν σῶαι
ἐν Τεγέῃ περὶ τὸν νηὸν τῆς Ἀλέης Ἀθηναίης κρεμάμεναι. κατὰ μὲν δὴ 67
τὸν πρότερον πόλεμον συνεχέως αἰεὶ κακῶς ἀέθλεον πρὸς τοὺς Τεγεήτας,
κατὰ δὲ τὸν κατὰ Κροῖσον χρόνον καὶ τὴν Ἀναξανδρίδεώ τε καὶ Ἀρίστωνος
βασιληίην ἐν Λακεδαίμονι ἤδη οἱ Σπαρτιῆται κατυπέρτεροι τῷ πολέμῳ
ἐγεγόνεσαν τρόπῳ τοιῷδε γενόμενοι· ἐπειδὴ αἰεὶ τῷ πολέμῳ ἑσσοῦντο 2
ὑπὸ Τεγεητέων, πέμψαντες θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς ἐπειρώτων, τίνα ἂν
θεῶν ἱλασάμενοι κατύπερθε τῷ πολέμῳ Τεγεητέων γενοίατο. ἡ δὲ
Πυθίη σφι ἔχρησε τὰ Ὀρέστεω τοῦ Ἀγαμέμνονος ὀστέα ἐπαγαγομένους.
ὡς δὲ ἀνευρεῖν οὐκ οἷοί τε ἐγίνοντο τὴν θήκην τοῦ Ὀρέστεω, ἔπεμπον 3
αὖτις τὴν ἐς θεὸν ἐπειρησομένους τὸν χῶρον, ἐν τῷ κέοιτο Ὀρέστης.
εἰρωτῶσι δὲ ταῦτα τοῖσι θεοπρόποισι λέγει ἡ Πυθίη, τάδε

'ἔστι τις Ἀρκαδίης Τεγέη λευρῷ ἐνὶ χώρῳ, 4
ἔνθ' ἄνεμοι πνείουσι δύω κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
καὶ τύπος ἀντίτυπος, καὶ πῆμ' ἐπὶ πήματι κεῖται.
ἔνθ' Ἀγαμεμνονίδην κατέχει φυσίζοος αἶα·
τὸν σὺ κομισσάμενος Τεγέης ἐπιτάρροθος ἔσσῃ.'

ὡς δὲ καὶ ταῦτα ἤκουσαν, ἀπεῖχον τῆς ἐξευρέσιος οὐδὲν ἔλασσον πάντα 5
διζήμενοι, ἐς οὗ δὴ Λίχης τῶν ἀγαθοεργῶν καλεομένων Σπαρτιητέων

A c P(p) TbMQ

T 16ss. Schol. Aristid. p. 561 Dind. totum oraculum habet. Steph. Byz. v. ad 66, 2

6 Hes. *ἀέθλεον· ἐμόχθουν, ἠγωνίζοντο.* Bekk. Anecd. 347 *ἀέθλευον· ἐμόχθουν, ἠγωνίζοντο.* Poll. III 144 *ἀπὸ τῶν ἀθλητῶν τὸ 'ἀθλεύειν' παρ' Ἡροδότῳ* (cf. V 22, 2) || 18 Bekk. Anecd. 408 *ἀντιτύπους· σκληροὺς καὶ ἀνενδότους, μεταφορικῶς ἀπὸ τοῦ ἄκμονος καὶ τῆς σφύρας. καὶ τύπος ἀντίτυπος φησὶν ὁ χρησμός*

2 *ἑσωθέντες* **c**[1] *ἐσδοθέντες* **TQ** | *αὐτέων* **Q** || 3 *ἔφερον* **Tb** || 5 *κρεμάμενοι* **Ac** litt. *α* in *ο* vel *ο* in *α* mut. **M** || 6 *ἀεὶ* **MQ** | *ἀέθλευον* Bekk. Anecd. || 9 *ἐγεγόνεισαν* **TbQ** | *ἑσοῦντο* **T** || 10 *Τεγεητέων*] *γε* ab **A**[1] omissum sup. lin. add. **A** man. rec. | *εἰς* **b** | *ἐπηρώτων* **Pp** *ἐπηρώτεον* **MQ** *ἐπειρῶντο* **b** || 12 *ὀστέα* om. **Q** | *ἐπαγόμενος* **TbMQ** || 13 *ἐγινέατο* **TbMQ** || 14 *αὖθις* **Tb** | *τὴν ἐς*] *ἐς τὸν* **Q** Ald. || 15 *τοῖς* **bQ** || 16 *Ἀρκαδίῃ* **Q** *Ἀρκαδίη* **b** Steph. Byz. cod. unus | *Τεγέης* **bQ** *γαίης* Schol. Arist. || 17 *δύο* **b**[2]**Q** || 18 *ἐπὶ*] *ἐνὶ* Schol. Arist. codd. quid. | *πήματι*] *πήμασι* **Q** || 19 *φυσίζωος* **TbQ** Schol. Arist. || 20 *κομισάμενος* **c**[1]**TbQ** | *Τεγέαις* Steph. Byz. codd. plur. | *ἔσῃ* **TbMQ** || 21 *ἤκουσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι* **AcP** | *οὐδὲν* supr. lin. **A** || 22 *ἐσοῦ* **A** *ἐσὸ* **b**

*ἀνεῦρε. (οἱ δὲ ἀγαθοεργοί εἰσι τῶν ἀστῶν ἐξιόντες ἐκ τῶν ἱππέων αἰεὶ
οἱ πρεσβύτατοι, πέντε ἔτεος ἑκάστου· τοὺς δεῖ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν, τὸν
ἂν ἐξίωσι ἐκ τῶν ἱππέων, Σπαρτιητέων τῷ κοινῷ διαπεμπομένους
68 μὴ ἐλινύειν ἄλλους ἄλλῃ.) τούτων ὦν τῶν ἀνδρῶν Λίχης ἀνεῦρε ἐν
Τεγέῃ καὶ συντυχίῃ χρησάμενος καὶ σοφίῃ. ἐούσης γὰρ τοῦτον τὸν χρό-
νον ἐπιμιξίης πρὸς τοὺς Τεγεήτας ἐλθὼν ἐς χαλκήιον ἐθηεῖτο σίδηρον
2 ἐξελαυνόμενον καὶ ἐν θωύματι ἦν ὁρῶν τὸ ποιεόμενον. μαθὼν δέ μιν ὁ
χαλκεὺς ἀποθωυμάζοντα εἶπε παυσάμενος τοῦ ἔργου· 'ἦ κου ἄν, ὦ ξεῖνε
Λάκων, εἴ περ εἶδες, τό περ ἐγώ, κάρτα ἂν ἐθωύμαζες, ὅκου νῦν οὕτω
3 τυγχάνεις θωῦμα ποιεύμενος τὴν ἐργασίην τοῦ σιδήρου. ἐγὼ γὰρ ἐν
τῇδε θέλων, ἐν τῇ αὐλῇ, φρέαρ ποιήσασθαι, ὀρύσσων ἐπέτυχον σορῷ
ἑπταπήχεϊ· ὑπὸ δὲ ἀπιστίης μὴ μὲν γενέσθαι μηδαμᾶ μέζονας ἀνθρώπους
τῶν νῦν ἀνῷξα αὐτὴν καὶ εἶδον τὸν νεκρὸν μήκεϊ ἴσον ἐόντα τῇ σορῷ·
μετρήσας δὲ συνέχωσα ὀπίσω.' ὁ μὲν δή οἱ ἔλεγε τά περ ὀπώπεε, ὁ δὲ
ἐννώσας τὰ λεγόμενα συνεβάλλετο τὸν Ὀρέστεα κατὰ τὸ θεοπρόπιον
4 τοῦτον εἶναι, τῇδε συμβαλλόμενος· τοῦ χαλκέος δύο ὁρέων φύσας τοὺς
ἀνέμους εὕρισκε ἐόντας, τὸν δὲ ἄκμονα καὶ τὴν σφῦραν τόν τε τύπον καὶ
τὸν ἀντίτυπον, τὸν δὲ ἐξελαυνόμενον σίδηρον τὸ πῆμα ἐπὶ πήματι κείμενον,
5 κατὰ τοιόνδε τι εἰκάζων, ὡς ἐπὶ κακῷ ἀνθρώπου σίδηρος ἀνεύρηται. συμ-
βαλόμενος δὲ ταῦτα καὶ ἀπελθὼν ἐς Σπάρτην ἔφραζε Λακεδαιμονίοισι
πᾶν τὸ πρῆγμα. οἱ δὲ ἐκ λόγου πλαστοῦ ἐπενείκαντές οἱ αἰτίην ἐδίωξαν. ὁ
δὲ ἀπικόμενος ἐς Τεγέην καὶ φράζων τὴν ἑωυτοῦ συμφορὴν πρὸς τὸν
6 χαλκέα ἐμισθοῦτο παρ' οὐκ ἐκδιδόντος τὴν αὐλήν. χρόνῳ δὲ ὡς ἀνέγνωσε,*

A B (a *μὴ μὲν γενέσθαι* 68, 3) **c** **P(p)** **T b** (usque ad *ἀπιστίης* 68, 3) **MQ**
Σχόλ. 68, 6 (ad *ἀνέγνωσε*) *ἔπεισεν* **A** man. rec.

1 Hes. *ἀγαθοεργοί· οἱ ἐκ τῶν ἱππέων ἐξιόντες πέντε ἑκάστου ἔτους, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ.* Bekk. Anecd. 209 *ἀγαθοεργοί εἰσιν οἱ ἐκ τῶν ἱππέων ἐξιόντες ἑκάστου ἔτους, ὡς Ἡρόδοτος, ἢ οἱ τῶν ἀρχόντων ὑπηρέται ἢ οἱ ἀγαθόν τι εἰργασμένοι* || 4 *Λέξ. ἐλινύειν* (*εἰλινύειν D*)*· ἡσυχάζειν* (deest Lexx. alph.). Greg. Cor. 92 *ὁ ἡσυχάζων ἐλιννύων* (*εἰλινύων* v. l.). Suid. *ἐλινύειν· ἡσυχάζειν, βραδύνειν* || 8–9 Etym. Magn. *ἤπου· τοῦτο ἄρχεται μὲν λόγου, ὡς παρὰ Ἡροδότῳ* ἤπου ἄν, ὦ ξεῖνε Λάκων, ἐθαύμασα || 15 *Λέξ. ἐννόσας* (*ἐννώσας a* r *v*)*· διανοηθείς.* Suid. *ἐννώσας· παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'διανοηθείς'.* Greg. Cor. 94 *τὸν διανοηθέντα ἐννώσαντα* || 23 Pollux I 75 *μισθῶσαι οἶκον, ὅπερ Ἡρόδοτος ἐκδιδόναι καλεῖ·* ἐμισθοῦτο παρ' οὐκ ἐκδιδόντος τὴν αὐλήν

1 *ἀνεῦρεν* **bM** *ἀνεῦρον* **Q** || 2 *δεῖ*] *δὴ* **TbQ** || 4 *ἐλιννύειν* **PTb**, cf. Greg. Cor. alterum *ν* add. **A**^{2} *εἰλινύειν* cf. Lexx. et Greg. Cor. || 7 *θώματι* **P**^{1}**Tb** *θωύματι* **p** cett. | *ὀρέων* **TbMQ** || 8 *ἀποθωμάζοντα* **P**^{1}**Tb** *ἀποθωυμάζοντα* **P**^{2}**p** cett. | *παυσαμένου* **A** | *ἤπου* Et. Mag. ad *ἦ κου* sub obelo in mg. adscr. *ἤπου* **A** || 9 *ἐθώμαζες* **P**^{1}**Tb** *ἐθωύμαζες* **p** cett. *ἐθαύμασα* Et. Magn. | *ὅπου* **Q** || 10 *θῶμα* **P**^{1}**Tb** *θωῦμα* **P**^{2}**p** cett. | *ποιεόμενος* **Q** Ald. || 11 *ἐν* om. **MQ** || 14 *οἱ* om. **MQ** || 15 *ἐννόσας* Lexx. seriatim conscr. codd. plur. | *συνεβάλετο* **P** || 16 *συμβαλόμενος* **P** *συμβαλλεόμενος* **Q** Ald. || 17 *τε* om. **Q** || 19 *συμβαλλόμενος* **BTMQ** || 21 *δὲ* om. **TMQ** | *σπλαστοῦ* **Q** || 23 *ἐκδιδοῦντος* **MQ**, litt. *υ* expunxit **M**

ἐνοικίσθη· ἀνορύξας δὲ τὸν τάφον καὶ τὰ ὀστέα συλλέξας οἴχετο φέρων ἐς Σπάρτην. καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου, ὅκως πειρῴατο ἀλλήλων, πολλῷ κατυπέρτεροι τῷ πολέμῳ ἐγίνοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι· ἤδη δέ σφι καὶ ἡ πολλὴ τῆς Πελοποννήσου ἦν κατεστραμμένη.

Ταῦτα δὴ ὦν πάντα πυνθανόμενος ὁ Κροῖσος ἔπεμπε ἐς Σπάρτην 69
ἀγγέλους δῶρά τε φέροντας καὶ δεησομένους συμμαχίης ἐντειλάμενός τε
τὰ λέγειν χρῆν. οἱ δὲ ἐλθόντες ἔλεγον· 'ἔπεμψε ἡμέας Κροῖσος ὁ Λυδῶν τε 2
καὶ ἄλλων ἐθνέων βασιλεὺς λέγων, τάδε "ὦ Λακεδαιμόνιοι, χρήσαντος
τοῦ θεοῦ τὸν Ἕλληνα φίλον προσθέσθαι — ὑμέας γὰρ πυνθάνομαι προ-
εστάναι τῆς Ἑλλάδος — ὑμέας ὦν κατὰ τὸ χρηστήριον προκαλέομαι φίλος
τε θέλων γενέσθαι καὶ σύμμαχος ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης".' Κροῖσος 3
μὲν δὴ ταῦτα δι᾽ ἀγγέλων ἐπεκηρυκεύετο, Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀκηκοότες
καὶ αὐτοὶ τὸ θεοπρόπιον τὸ Κροίσῳ γενόμενον ἥσθησάν τε τῇ ἀφίξει
τῶν Λυδῶν καὶ ἐποιήσαντο ὅρκια 'ξεινίης πέρι καὶ ξυμμαχίης'· καὶ γάρ
τινες αὐτοὺς εὐεργεσίαι εἶχον ἐκ Κροίσου πρότερον ἔτι γεγονυῖαι·
πέμψαντες γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Σάρδις χρυσὸν ὠνέοντο ἐς ἄγαλμα 4
βουλόμενοι χρήσασθαι τοῦτο, τὸ νῦν τῆς Λακωνικῆς ἐν Θόρνακι ἵδρυται
Ἀπόλλωνος, Κροῖσος δέ σφι ὠνεομένοισι ἔδωκε δωτίνην.

Τούτων τε ὦν εἵνεκεν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν συμμαχίην ἐδέξαντο, καὶ 70
ὅτι ἐκ πάντων σφέας προκρίνας Ἑλλήνων αἱρέετο φίλους. καὶ τοῦτο μὲν
αὐτοὶ ἦσαν ἕτοιμοι ἐπαγγείλαντι, τοῦτο δὲ ποιησάμενοι κρητῆρα χάλκεον
ζῳδίων τε ἔξωθεν πλήσαντες περὶ τὸ χεῖλος καὶ μεγάθεϊ τριηκοσίους
ἀμφορέας χωρέοντα ἦγον δῶρον βουλόμενοι ἀντιδοῦναι Κροίσῳ. οὗτος ὁ 2
κρητὴρ οὐκ ἀπίκετο ἐς Σάρδις δι᾽ αἰτίας διφασίας λεγομένας τάσδε· οἱ
μὲν Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ὡς ἐπείτε ἀγόμενος ἐς τὰς Σάρδις ὁ κρητὴρ
ἐγίνετο κατὰ τὴν Σαμίην, πυθόμενοι Σάμιοι ἀπελήσαντο αὐτὸν νηυσὶ
μακρῇσι ἐπιπλώσαντες· αὐτοὶ δὲ Σάμιοι λέγουσι, ὡς ἐπείτε ὑστέρησαν οἱ 3

AB c P(p) TMQ, ad quos iterum accedunt **RSV** a *καὶ δὴ καὶ ἐξέπεμπεν ἐς Σπάρτην κτλ.*, quod pro initio cap. 69 habent

2 *ὅπως* **M** | *ἐπειρέατο* **MQ** *ἐπειρώατο* (quod ex *πειρώατο* et *ἐπειρέατο* modo mixtae lectionis ortum verisimillimum videtur) cett., corr. Schweighaeuser || 6 *ἀγγέλους* om. **Q** | *δῶρά*] *ἰά* **SV** || 7 *χρῆν λέγειν* **Ac** ordinem inversum signis I–II not. **A**[1] *χρὴ λέγειν* **TMQ** | *ἡμᾶς* **T** || 9 *προθέσθαι* **Q** || 10 *προσκαλέομαι* codd., corr. Cobet || 11 *τε*[2] om. **Q** || 12 *διαγγέλλων* **S** || 12–13 *καὶ αὐτοὶ ἀκηκοότες* **MQ** || 13 *τῇ τε* **TQ** || 14 *ξενίης* **SVQ**[1] | *συμμαχίης* **ABcMQRSV**, v. praef. p. XXI || 15 *ἔτι*] *ἤδη* **MQ** || 16 *Σάρδεις* **Q** || 17 *τούτω* **TMQRSV** *τούτῳ* Gaisford aliique edd. | *Θώρακι* **SV** || 19 *τούτων τε ὦν*] *τουτεῶν* **R** || 20 *Ἑλλήνων* om. **MQ** || 21 *ἑτοῖμος* **Bc** | *κρητῆρα ποιησάμενοι* **RSV** || 22 *μεγάθεϊ* **PT** | *τριακοσίους* **MQ** || 23 *ἀμφορέας χωρέοντα*] *ἀμφορέοντα* **RV** *ἀμφορέοντας* **S** | *ἦγον*] *ἧττον* **RSV** *ἆγον* **TMQ** || 24 *λεγομένας διφασίας* **TMQ** || 25 *Σάρδεις* **TMQ** *Σάρδις* (ει suprascr.) **V** || 26 *ἐγένετο* **SV** | *ἀπελοίατο* **ABcP** *ἀπελύατο* **TMQ**, cf. III 47, 2 (Weber BPhW 1941, 235ss.) ἢ *ἀπεληΐσαντο* suprascr. **A**[2] || 27 *ὑστέρισαν* **MQ**

ἄγοντες τῶν Λακεδαιμονίων τὸν κρητῆρα, ἐπυνθάνοντο δὲ Σάρδις τε καὶ
Κροῖσον ἡλωκέναι, ἀπέδοντο τὸν κρητῆρα ἐν Σάμῳ, ἰδιώτας δὲ ἄνδρας
πριαμένους ἀναθεῖναί μιν ἐς τὸ Ἥραιον· τάχα δὲ ἂν καὶ οἱ ἀποδόμενοι
λέγοιεν ἀπικόμενοι ἐς Σπάρτην, ὡς ἀπαιρεθείησαν ὑπὸ Σαμίων.
71 *Κατὰ μέν νυν τὸν κρητῆρα οὕτως ἔσχε, Κροῖσος δὲ ἁμαρτὼν τοῦ*
χρησμοῦ ἐποιέετο στρατηίην ἐς Καππαδοκίην, ἐλπίσας καταιρήσειν
2 *Κῦρόν τε καὶ τὴν Περσέων δύναμιν. παρασκευαζομένου δὲ Κροίσου*
στρατεύεσθαι ἐπὶ Πέρσας τῶν τις Λυδῶν νομιζόμενος καὶ πρόσθεν εἶναι
σοφός, ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς γνώμης καὶ τὸ κάρτα οὔνομα ἐν Λυδοῖσι ἔχων,
συνεβούλευσε Κροίσῳ, τάδε [οὔνομά οἱ ἦν Σάνδανις] ʽὦ βασιλεῦ, ἐπ᾽ ἄν-
δρας τοιούτους στρατεύεσθαι παρασκευάζεαι, οἳ σκυτίνας μὲν ἀναξυρίδας,
σκυτίνην δὲ τὴν ἄλλην ἐσθῆτα φορέουσι, σιτέονται δὲ οὐκ ὅσα ἐθέλουσι,
3 *ἀλλ᾽ ὅσα ἔχουσι, χώρην ἔχοντες τρηχείην. πρὸς δὲ οὐκ οἴνῳ διαχρέωνται,*
ἀλλὰ ὑδροποτέουσι, οὐ σῦκα δὲ ἔχουσι τρώγειν, οὐκ ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν.
τοῦτο μὲν δή, εἰ νικήσεις, τί σφεας ἀπαιρήσεαι, τοῖσί γε μὴ ἔστι μηδέν;

AB c P(p) TR MQ SV

Σχόλ. 71, 2 *ἀναξυρὶς καλεῖται τὸ δερμάτινον ὑπόδημα· πρῶτοι δὲ* (*πρῶτον δὴ* **A** man. rec.) *Πέρσαι καταδεδείχασι τοιαῦτα, οἱ γὰρ Ἕλληνες τὸ πρὶν πεδίλοις* (*πέδιλα* **A** man. rec.) *ἐχρῶντο, ἃ οὐ* (*ἃ οὐ* om. **A** man. rec.) *σκύτινα, ἀλλὰ λίνεα ἢ εἴρινα. ἕτεροι δὲ λέγουσιν, ὡς ἀναξυρίδες εἰσὶ τὰ παρὰ Ἕλλησι βρακία λεγόμενα* (*ἕτεροι κτλ.* om. **A** man. rec.) **BRA** man. rec.

T 10 ss. Athen. 78e *ὁ θαυμασιώτατος καὶ μελίγηρυς Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ μέγα ἀγαθόν φησιν εἶναι τὰ σῦκα οὑτωσὶ λέγων·* βασιλεῦ ... οὐθὲν ἀγαθόν. Eustath. Od. 1964 (ad ω 342) *Ἡρόδοτος ... φησὶν ὁ θαυμασιώτατος καὶ μελίγηρυς χώραν τινὰ ψέγων οὔτε οἶνον αὐτὴν ἔχειν, ἔφη,* οὐ σῦκα, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἀγαθόν

11 *Λέξ. ἀναξυρίδας· τὰ βαθέα καὶ βασιλικὰ τῶν ὑποδημάτων ἢ τὰ νῦν βρακία λεγόμενα* (*ἢ κτλ.* om. Lexx. alph.). Hes. *ἀναξυρίδες· φημινάλια, βρακία, ... ὑποδήματα βαθέα ἢ βασιλικά.* Suid. *ἀναξυρίδες· φιμινάλια, βρακία, ἢ τὰ βαθέα καὶ ἄβατα ὑποδήματα.* Bekk. Anecd. 391 i. q. Suid. idemque fere Et. M.

1 *ἐπυνθάνετο* **RV** | *Σάρδεις* **MQ** || 2 *ἐς Σάμον* **Q** || 3 *Ἥραιον*] *Ἡραῖον* **T** *ἱρόν* **R** *ἱερόν* **SV** *ἢ ἱρόν* suprascr. man. ut vid. sec. **A** || 4 *ὡς* om. **RSV** || 5 *νυν*] **ν* $\mathbf{V}^2$ om. **S** || 6 *στρατιὴν* **RSV** || 7 *τε Κύρον* **TQ** | *Περσέων*] *Περσικὴν* **MQ** || 8 *Λυδὸς* **RSV** | *ὀνομαζόμενος* **R** || 9 *οὔνομα ... ἔχων* del. Desrousseaux RPh NS 10, 1886, 54 | *ἐν ...* 10 *οὔνομα* haplogr. om. **R** | *ἔχων ἐν Λυδοῖσι* **SV** || 10 *συνεβούλευε* **TQ** | *οὔνομά οἱ ἦν Σάνδανις* om. $\mathbf{M}^{t}$, sub obelo ad *τάδε* adscr. voces *οὐνομά οἱ* $\mathbf{M}^{mg}$; interpolatoris esse credit Jacoby verba illa, quae 'vel a margine vel ex alio loco ... defluxisse' consentit Legrand | *σὺ δ᾽ ἐπ᾽* Athen. || 11 *παρασκευάζεαι στρατεύεσθαι* **MQ** Athen. | *σκύτωνας* **R** *σκύτας* **V** || 12 $δὲ^2$] *τ᾽* Athen. | *οὐχ* Athen. || 13 *διαχρέονται* Athen. || 14 *ὑδροπωτέουσι* $\mathbf{B}^1$ **A**, corr. $\mathbf{A}^1$ | *οὐ* del. Merkelbach RhM 95, 1952, 288 mentionem faciens de IV 23, 2–3 et Plut. Artax. 3 | *δὲ* om. Athen. | *οὐδὲν* (*σὐθὲν* Athen.) *ἀγαθόν* Athen., Eust. || 15 *σφε* **RSV** $σφε^{ας}$ **M** | *ἀπαιρήσει* $\mathbf{Ac}^1$ *ἀπειρήσει* $\mathbf{B}^1$ *ἀπαιρήσεις* **RSV** *ἢ τί σφε ἀπαιρήσεις* suprascr. **A** man. rec.

τοῦτο δέ, ἢν νικηθῇς, μάθε, ὅσα ἀγαθὰ ἀποβαλέεις. γευσάμενοι γὰρ τῶν
ἡμετέρων ἀγαθῶν περιέξονται οὐδὲ ἀπωστοὶ ἔσονται. ἐγὼ μέν νυν 4
θεοῖσι ἔχω χάριν, οἳ οὐκ ἐπὶ νόον ποιέουσι Πέρσῃσι στρατεύεσθαι ἐπὶ
Λυδούς.' ταῦτα λέγων οὐκ ἔπειθε τὸν Κροῖσον. Πέρσῃσι γὰρ πρὶν Λυδοὺς
καταστρέψασθαι ἦν οὔτε ἁβρὸν οὔτε ἀγαθὸν οὐδέν.

Οἱ δὲ Καππαδόκαι ὑπὸ Ἑλλήνων Σύριοι ὀνομάζονται· ἦσαν δὲ οἱ 72
Σύριοι οὗτοι τὸ μὲν πρότερον ἢ Πέρσας ἄρξαι Μήδων κατήκοοι, τότε δὲ
Κύρου. ὁ γὰρ οὖρος ἦν τῆς τε Μηδικῆς ἀρχῆς καὶ τῆς Λυδικῆς ὁ Ἅλυς 2
ποταμός, ὃς ῥέει ἐξ Ἀρμενίου ὄρεος διὰ Κιλίκων, μετὰ δὲ Ματιηνοὺς μὲν
ἐν δεξιῇ ἔχει ῥέων, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου Φρύγας, παραμειβόμενος δὲ τούτους
καὶ ῥέων ἄνω πρὸς βορέην ἄνεμον ἔνθεν μὲν Συρίους Καππαδόκας ἀπείρ-
γει, ἐξ εὐωνύμου δὲ Παφλαγόνας. οὕτως ὁ Ἅλυς ποταμὸς ἀποτάμνει 3
σχεδὸν πάντα τῆς Ἀσίης τὰ κάτω ἐκ θαλάσσης τῆς ἀντίον Κύπρου ἐς τὸν
Εὔξεινον πόντον· ἔστι δὲ αὐχὴν οὗτος τῆς χώρης ταύτης ἁπάσης· μῆκος
ὁδοῦ εὐζώνῳ ἀνδρὶ πέντε ἡμέραι ἀναισιμοῦνται.

Ἐστρατεύετο δὲ ὁ Κροῖσος ἐπὶ τὴν Καππαδοκίην τῶνδε εἵνεκα, καὶ γῆς 73
ἱμέρῳ προσκτήσασθαι πρὸς τὴν ἑωυτοῦ μοῖραν βουλόμενος καὶ μάλιστα
τῷ χρηστηρίῳ πίσυνος ἐὼν καὶ τίσασθαι θέλων ὑπὲρ Ἀστυάγεος Κῦρον.
Ἀστυάγεα γὰρ τὸν Κυαξάρεω ἐόντα Κροίσου μὲν γαμβρόν, Μήδων δὲ 2
βασιλέα, Κῦρος ὁ Καμβύσεω καταστρεψάμενος εἶχε, γενόμενον γαμβρὸν

AB c P(p) TR MQ SV, ad quos accedit ab *ἐόντα* 73, 2 **D** usque ad *γαμβρὸν Κροίσῳ* 73, 2 ubi excidunt etiam **RSV**

Σχόλ. 72, 3 (ad *ἀναισιμοῦνται*) *διανύονται* **B** *διανύονται, ἀναλοῦνται* **R**, suprascr. nescio quae man. **A**

T 6 Eust. Dion. 772: vide ad V 49, 6 || 8ss. Eust. Dion. 784 *'Ηρόδοτος . . . φησὶν ὅτι ὁ Ἅλυς ὥριζε μέν ποτε τὴν Μηδικὴν ἀρχὴν καὶ τὴν Λυδικήν, ῥέει δὲ ἐξ Ἀρμενίου ὄρους διὰ τῆς γῆς τῶν Κιλίκων, παραμειβόμενος δὲ Ματιανοὺς μὲν ἐν δεξιᾷ, ἑτέρωθεν δὲ Φρύγας, ῥέει πρὸς βορρᾶν ἔνθεν μὲν Συρίους Καππαδόκας ἀφείς, ἐξ εὐωνύμων δὲ Παφλαγόνας*

5 *Λέξ. ἁβρόν· καλόν, αὔθαδες, σεμνόν* (deest Lexx. alph.), *τρυφερόν* (*σεμνόν· τρυφερόν* ut separatum *λῆμμα* Lexx. seriatim conscr.) || 6 ss. Steph. Byz. s. v. *Καππαδοκία· τὸ ἐθνικὸν Καππάδοξ καὶ Καππάδοκος καὶ Καππαδόκης· Ἡρόδοτος δέ φησιν* || 15 *Λέξ. ἀναισιμοῦν· δαπανᾶν, ἀναλίσκειν.* Hes. i. q. Lexx. Suid. *ἀναισιμοῦν· παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'δαπανᾶν, ἀναλίσκειν'*

1 *ἦν*] *εἰ* **RSV** | *νικηθεὶς* **RV** || 2 *ἀποστοὶ ἔσωνται* **R** *ἀπωστοὶ ἔσωνται* (ut vid.) **M** || 3 *χάριν ἔχω* **MQ** || 3–4 *ἐπὶ Λυδοὺς στρατεύεσθαι* **MQ** || 5 *ἄβρον* **T** || 8 *οὖρος* **MTQ** *ὅρος* cett. | *ἦν* om. **Q** || 9 *οὔρεος* **RSV** | *Μαντιηνοὺς* **RSV** *μαν* suprascr. **A** man. post. || 11 *Συρίους καὶ Καππαδόκας* **RSV** | *ἀπέργει* **PTMQ** || 12 *οὗτος* **M** | *ἀποτέμνει* **TRMQ** || 14 *ἁπάσης ταύτης* **TMQ** || 15 *ἀνδρὶ* om. **RSV** || 16 *γῆς*] *γῆν ἐπιθυμῶν* **RSV** || 17 *ἱμέρῳ*] *ἥμερον* **S** | *προσκτήσεσθαι* V^{ac} | *μοίρην* **Q** || 18 *τῷ* om. **RSV** | *τίσεσθαι* **SV**

3 *Κροίσῳ ὧδε· Σκυθέων τῶν νομάδων ἴλη ἀνδρῶν στασιάσασα ὑπεξῆλθε
ἐς γῆν τὴν Μηδικήν· ἐτυράννευε δὲ τὸν χρόνον τοῦτον Μήδων Κυαξάρης
ὁ Φραόρτεω τοῦ Δηιόκεω, ὃς τοὺς Σκύθας τούτους τὸ μὲν πρῶτον
περιεῖπε εὖ ὡς ἐόντας ἱκέτας· ὥστε δὲ περὶ πολλοῦ ποιεόμενος αὐτοὺς
παῖδάς σφι παρέδωκε τὴν γλῶσσάν τε ἐκμαθεῖν καὶ τὴν τέχνην τῶν*
4 *τόξων. χρόνου δὲ γενομένου καὶ αἰεὶ φοιτεόντων τῶν Σκυθέων ἐπ' ἄγρην
καὶ αἰεί τι φερόντων, καί κοτε συνήνεικε ἑλεῖν σφεας μηδέν· νοστήσαντας
δὲ αὐτοὺς κεινῇσι χερσὶ ὁ Κυαξάρης (ἦν γάρ, ὡς ἔδεξε, ὀργὴν ἄκρος)*
5 *τρηχέως κάρτα περιέσπε ἀεικείῃ. οἱ δὲ ταῦτα πρὸς Κυαξάρεω παθόντες
ὥστε ἀνάξια σφέων αὐτῶν πεπονθότες ἐβούλευσαν τῶν παρὰ σφίσι δι-
δασκομένων παίδων ἕνα κατακόψαι· σκευάσαντες δὲ αὐτόν, ὥσπερ ἐώθε-
σαν καὶ τὰ θηρία σκευάζειν, Κυαξάρει δοῦναι φέροντας ὡς ἄγρην δῆθεν·
δόντες δὲ τὴν ταχίστην κομίζεσθαι παρὰ Ἀλυάττεα τὸν Σαδυάττεω ἐς*
6 *Σάρδις. ταῦτα καὶ ἐγένετο, καὶ γὰρ Κυαξάρης καὶ οἱ παρεόντες δαιτυμόνες
τῶν κρεῶν τούτων ἐπάσαντο, καὶ οἱ Σκύθαι ταῦτα ποιήσαντες Ἀλυάττεω*
74 *ἱκέται ἐγένοντο. μετὰ δὲ ταῦτα, οὐ γὰρ δὴ ὁ Ἀλυάττης ἐξεδίδου τοὺς
Σκύθας ἐξαιτέοντι Κυαξάρει, πόλεμος τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Μήδοισι
ἐγεγόνεε ἐπ' ἔτεα πέντε, ἐν τοῖσι πολλάκις μὲν οἱ Μῆδοι τοὺς Λυδοὺς
ἐνίκησαν, πολλάκις δὲ οἱ Λυδοὶ τοὺς Μήδους· ἐν δὲ καὶ νυκτομαχίην τινὰ*
2 *ἐποιήσαντο· διαφέρουσι δέ σφι ἐπὶ ἴσης τὸν πόλεμον τῷ ἕκτῳ ἔτεϊ
συμβολῆς γενομένης συνήνεικε ὥστε τῆς μάχης συνεστεώσης τὴν ἡμέρην
ἐξαπίνης νύκτα γενέσθαι. τὴν δὲ μεταλλαγὴν ταύτην τῆς ἡμέρης Θαλῆς
ὁ Μιλήσιος τοῖσι Ἴωσι προηγόρευσε ἔσεσθαι οὖρον προθέμενος ἐνιαυτὸν*
3 *τοῦτον, ἐν ᾧ δὴ καὶ ἐγένετο ἡ μεταβολή. οἱ δὲ Λυδοί τε καὶ οἱ Μῆδοι
ἐπείτε εἶδον νύκτα ἀντὶ ἡμέρης γενομένην, τῆς μάχης τε ἐπαύσαντο καὶ*

AB c (usque ad *πεπονθότες* 73, 5) **C** (ab *ἐβούλευσαν* 73, 5) **P(p)** **TMQ**
Σχόλ. 74, 2 (ad *συνήνεικε*) *συμβέβηκεν* **B**

1 *Λέξ. ἴλη* (*ἤλη* n^{ac})· *συστροφή, τάξις ὄχλου ἱππική.* Suid. *ἴλη· σύστημα, συστροφή, τάξις ὄχλου ἱππικοῦ*

1 *ἴλη* **p** *εἴλη* **AB**^{1}**c**, cf. Lexx. ‖ 2 *ἐτυράννεε* **TMQ** ‖ 5 *παῖδά* **B**^{1} | *γλῶτταν* **Q** | *ἐκμαθέειν* **MQ** ‖ 8 *διέδεξε ὀργὴν οὐκ ἄκρος* **ABcPp**; vocem *οὐκ* ex initio vocis *ἄκρος* dittographia, ut ita dicam, credidit ortam Schaefer, sed etiam ligaturam *ου* non dissimilem esse credas litteris *δι* ligatis (*διέδεξε*); etiam simplicis verbi *δεικνύναι* constat usus impersonalis ‖ 9 pro *-εσπε* spat. vac. habent **MQ** ‖ 10 *ἑωυτῶν* **MQ** | *ἐβουλεύσαντο* **MQ** | *τῶν*] *τὸν* **T** ‖ 11 *εἰώθεσαν* **CT** ‖ 12 *Κυαξάρει* **AB**^{1} *Κυαξάρῃ* **B**^{2} *Κυαξάρεϊ* cett. *Κυαξάρῃ* edd. | *φέροντες* **Pp** retinui *φέροντας* contra edd. plur. intelligens (et distinguens) *ἐβούλευσαν . . . κατακόψαι· σκευάσαντες δὲ* (sc. *ἐβούλευσαν*) . . . *δοῦναι φέροντας . . .· δόντες δὲ* (sc. *ἐβούλευσαν*) . . . *κομίζεσθαι . . .* ‖ 14 *Σάρδεις* **TMQ** | *ταῦτα δὴ καὶ* **MQ** ‖ 15 *τούτων* (ε supra ω) **B** ‖ 16 *δὴ* in mg. **P** ‖ 17 *Κυαξάρει* **AB**^{1} *Κυαξάρῃ* **B**^{2} *Κυαξάρεϊ* cett. *Κυαξάρῃ* edd. ‖ 21 *συνεστώσης* (*συνεστώσας* **M**) *καὶ τὴν* **TMQ** ‖ 22 *νύκτα*] *μάχην* **MQ**

μᾶλλόν τι ἔσπευσαν καὶ ἀμφότεροι εἰρήνην ἑωυτοῖσι γενέσθαι. οἱ δὲ
συμβιβάσαντες αὐτοὺς ἦσαν οἵδε· Συέννεσίς τε ὁ Κίλιξ καὶ Λαβύνητος ὁ
Βαβυλώνιος. οὗτοί σφι καὶ τὸ ὅρκιον οἱ σπεύσαντες γενέσθαι ἦσαν· καὶ 4
γάμων ἐπαλλαγὴν ἐποίησαν, Ἀλυάττεα γὰρ ἔγνωσαν δοῦναι τὴν θυγατέρα
Ἀρύηνιν Ἀστυάγεϊ τῷ Κυαξάρεω παιδί· ἄνευ γὰρ ἀναγκαίης ἰσχυρῆς
συμβάσιες ἰσχυραὶ οὐκ ἐθέλουσι συμμένειν. ὅρκια δὲ ποιέεται ταῦτα τὰ 5
ἔθνεα, τά πέρ τε Ἕλληνες, καὶ πρὸς τούτοισι, ἐπεὰν τοὺς βραχίονας
ἐπιτάμωνται ἐς τὴν ὁμοχροιίην, τὸ αἷμα ἀναλείχουσι ἀλλήλων.
Τοῦτον δὴ ὦν τὸν Ἀστυάγεα Κῦρος ἐόντα ἑωυτοῦ μητροπάτορα 75
καταστρεψάμενος ἔσχε δι' αἰτίην, τὴν ἐγὼ ἐν τοῖσι ὀπίσω λόγοισι
σημανέω· τὰ Κροῖσος ἐπιμεμφόμενος τῷ Κύρῳ ἔς τε τὰ χρηστήρια 2
ἔπεμπε, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας, καὶ δὴ καὶ ἀπικομένου χρησμοῦ
κιβδήλου, ἐλπίσας πρὸς ἑωυτοῦ τὸν χρησμὸν εἶναι ἐστρατεύετο ἐς τὴν
Περσέων μοῖραν.
Ὡς δὲ ἀπίκετο ἐπὶ τὸν Ἅλυν ποταμὸν ὁ Κροῖσος, τὸ ἐνθεῦτεν, ὡς μὲν 3
ἐγὼ λέγω, κατὰ τὰς ἐούσας γεφύρας διεβίβασε τὸν στρατόν, ὡς δὲ ὁ
πολλὸς λόγος Ἑλλήνων, Θαλῆς οἱ ὁ Μιλήσιος διεβίβασε· ἀπορέοντος γὰρ 4
Κροίσου, ὅκως οἱ διαβήσεται τὸν ποταμὸν ὁ στρατός (οὐ γὰρ δὴ εἶναί
κω τοῦτον τὸν χρόνον τὰς γεφύρας ταύτας) λέγεται παρεόντα τὸν Θαλῆν
ἐν τῷ στρατοπέδῳ ποιῆσαι αὐτῷ τὸν ποταμὸν ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς
ῥέοντα τοῦ στρατοῦ καὶ ἐκ δεξιῆς ῥέειν, ποιῆσαι δὲ ὧδε· ἄνωθεν τοῦ 5
στρατοπέδου ἀρξάμενον διώρυχα βαθέην ὀρύσσειν ἄγοντα μηνοειδέα,
ὅκως ἂν τὸ στρατόπεδον ἱδρυμένον κατὰ νώτου λάβοι ταύτῃ κατὰ τὴν
διώρυχα ἐκτραπόμενος ἐκ τῶν ἀρχαίων ῥεέθρων καὶ αὖτις παραμειβόμενος
τὸ στρατόπεδον ἐς τὰ ἀρχαῖα ἐσβάλλοι, ὥστε ἐπείτε καὶ ἐσχίσθη τάχιστα
ὁ ποταμός, ἀμφοτέρῃ διαβατὸς ἐγένετο. οἱ δὲ καὶ τὸ παράπαν λέγουσι καὶ 6
τὸ ἀρχαῖον ῥέεθρον ἀποξηρανθῆναι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐ προσίεμαι· κῶς
γὰρ ὀπίσω πορευόμενοι διέβησαν ⟨ἂν⟩ αὐτόν; Κροῖσος δὲ ἐπείτε διαβὰς 76
σὺν τῷ στρατῷ ἀπίκετο τῆς Καππαδοκίης ἐς τὴν Πτερίην καλεομένην

AB C P(p) TMQ, ad quos rursus accedunt ab *ὡς δὲ* 75, 3 **DRSV(d)**
Ἄνευ γὰρ – συμμένειν (74, 4) excerps. Stob. XXVIII 17

5 *Ἀρυήνην* **C** *Ἀρυίνην* **MQ** | post *παιδί* lacunam coni. Cobet || 6 *συμβάσιες*] *πίστιες* Stob. | *συμβαίνειν* Stobaei cod. unus || 8 *ὁμοχροίην* edd. || 9 *ὦν* om. **Q** || 12 *Πέρσας εἰρωτέων* **MQ** || 14 *μοίρην* **Q** || 15 *Ἅλυν* **B²CT** | *ἐντεῦθεν* **DRSV** || 17 *Θαλῆς ὁ Μιλήσιος διεβίβασέν οἱ* **Pp** || 21 *ὧιδε* **C** || 22 *ἀρξάμενον*] *ἄνωθεν μένον* **Q** | *βαθείην* **PDRSV** *βαθεῖαν* **Q** || 23 *κατανότου* **R** | *λάβῃ* **Q** || 24 *ἀρχέων* **B** | *αὖθις* **SV** *αὖθις* (τ supra) **M** || 25 *εἰς* **MQ** | *ἐσβάλοι* **TQ** || 26 *καί*² om. **MQ** || 27 *ῥεῖθρον* **ABP** | *οὐδὲ προσιέναι* **DRSV** || 28 *ἂν* add. Schaefer et Abicht (Progr. Gymn. Lüneburg. Pasch. 1862) || 29 *τῆς* om. **Q** | *Περίην* **Vd**

(ἡ δὲ Πτερίη ἐστὶ τῆς χώρης ταύτης τὸ ἰσχυρότατον κατὰ Σινώπην πόλιν
τὴν ἐν Εὐξείνῳ πόντῳ μάλιστά κῃ κειμένην), ἐνθαῦτα ἐστρατοπεδεύετο
2 *φθείρων τῶν Συρίων τοὺς κλήρους. καὶ εἷλε μὲν τῶν Πτερίων τὴν πόλιν*
καὶ ἠνδραποδίσατο, εἷλε δὲ τὰς περιοικίδας αὐτῆς πάσας Συρίους τε οὐδὲν
ἐόντας αἰτίους ἀναστάτους ἐποίησε. Κῦρος δὲ ἀγείρας τὸν ἑωυτοῦ στρατὸν
3 *καὶ παραλαβὼν τοὺς μεταξὺ οἰκέοντας πάντας ἠντιοῦτο Κροίσῳ· πρὶν*
δὲ ἐξελαύνειν ὁρμῆσαι τὸν στρατόν, πέμψας κήρυκας ἐς τοὺς Ἴωνας
ἐπειρᾶτό σφεας ἀπὸ Κροίσου ἀπιστάναι. Ἴωνες μέν νυν οὐκ ἐπείθοντο,
Κῦρος δὲ ὡς ἀπίκετο καὶ ἀντεστρατοπεδεύσατο Κροίσῳ, ἐνθαῦτα ἐν τῇ
4 *Πτερίῃ χώρῃ ἐπειρῶντο κατὰ τὸ ἰσχυρὸν ἀλλήλων. μάχης δὲ καρτερῆς*
γενομένης καὶ πεσόντων ἀμφοτέρων πολλῶν τέλος οὐδέτεροι νικήσαντες
διέστησαν νυκτὸς ἐπελθούσης. καὶ τὰ μὲν στρατόπεδα ἀμφότερα οὕτως
77 *ἠγωνίσατο. Κροῖσος δὲ μεμφθεὶς κατὰ τὸ πλῆθος τὸ ἑωυτοῦ στράτευμα –*
ἦν γάρ οἱ ὁ συμβαλὼν στρατὸς πολλὸν ἐλάσσων ἢ ὁ Κύρου – τοῦτο
μεμφθεὶς ὡς τῇ ὑστεραίῃ οὐκ ἐπειρᾶτο ἐπιὼν ὁ Κῦρος, ἀπήλαυνε ἐς τὰς
Σάρδις ἐν νόῳ ἔχων παρακαλέσας μὲν Αἰγυπτίους κατὰ τὸ ὅρκιον
2 *(ἐποιήσατο γὰρ καὶ πρὸς Ἄμασιν βασιλεύοντα Αἰγύπτου συμμαχίην*
πρότερον ἤ περ πρὸς Λακεδαιμονίους), μεταπεμψάμενος δὲ καὶ Βαβυλω-
νίους (καὶ γὰρ πρὸς τούτους αὐτῷ ἐπεποίητο συμμαχίη, ἐτυράννευε δὲ
3 *τὸν χρόνον τοῦτον τῶν Βαβυλωνίων Λαβύνητος), ἐπαγγείλας δὲ καὶ*
Λακεδαιμονίους παρεῖναι ἐς χρόνον ῥητόν, ἁλίσας τε δὴ τούτους καὶ τὴν
ἑωυτοῦ συλλέξας στρατιὴν ἐνένωτο τὸν χειμῶνα παρεὶς ἅμα τῷ ἦρι

AB C P(**p**) **TMQ** et usque ad *ἐς τὰς Σάρδις* 77, 1 **DRSV**(**𝔡**)
Κυρος δε 76, 2 – *ε[π]ελθουσης και* 76, 4 Pap. Ox. 19
Σχόλ. 77, 3 (ad *ἐνένωτο*) *ἐνενοεῖτο τὸ πλῆρες* **R**

1 *Περίη* **V𝔡** ‖ 2 *τὴν Εὐξείνῳ πόντω* (ω ex ο corr.) **D** | *πόντου* **V** | *κῃ* om. **RSV** *πῃ* suprascr. **A**^{1} | *κεινουμένην* **𝔡** *κειμένη* Wesseling, sequ. edd. prorsus omnes | *ἐνταῦθα* **D**^{ac}**SV** ‖ 3 *τῶν*^{2} om. **SV** | *Π*ερίων* **V** (*τοὺς κλήρους . . . Π(τ)ερίων* haplographice om. **𝔡**) ‖ 4 *ἠνδραποδίσαντο* **𝔡** ‖ 5 *ἀναστάντος* **𝔡**^{ac} *ἀναστάντους* **R𝔡**^{c} lectionem *ἀναστάντας* olim exstitisse recognovit Weber Anal. Hdt. 75 | *ἐγείρας* **RSV** *ἀγείρας* Pap. Ox. 19 rell. ‖ 7 initio vocis *ὁρμῆσαι* suprascr. *ισο* Pap. Ox. 19, quibus litteris Paap scribam *ἴσον* indicavisse putat, i. e. sensus aequalitatem vocum *ἐξελαύνειν* et *ὁρμῆσαι* | *κήρυκα* **ABCP** *κήρυκας* Pap. Ox. 19 rell. ‖ 8 *ἀπιστάμεναι* **CTMQ** *ἀφιστάναι* **V**^{ac} | *ἐπείθοντο*] *ν* add. **A**^{1} ‖ 9 *ἀφίκετο* Pap. Ox. 19 | *ἐνταῦθα* **DSV** Pap. Ox. 19 ‖ 10 *Πτερύη* **Q** *Περίη* **RV**^{c} *Πτερίη* **V**^{ac}**𝔡** rell. | *ἐπειρέοντο* Pap. Ox. 19 *ἐπειρώατο* (η suprascr.) **C** *ἐπειρώατο* **T** *ἐπειράατο* **QM** Ald. ‖ 11 *και [πεσοντων πολ]λων αμφοτερων* Pap. Ox. 19 | *ἀμφοτέρων* om. **DRSV** ‖ 13 *ἠγωνίσαντο* **B**^{2} | *πεμφθεὶς* **Q** ‖ 14 *ὁ*^{2} om. **DRSV** | *τοῦτο* (ω suprascr.) **Q** ‖ 15 *ἐπειρᾶτο ἔτι μένειν, Κῦρος δὲ ἀπήλαυνε* **DRSV** vocibus *ἐπιὼν ὁ Κῦρος* suprascr. *ἢ ἔτι μένειν, Κῦρος δὲ ἀπήλαυνε* **A** man. post. ‖ 16 *Σάρδεις* **TMQ** | *παρακαλέσαι* **MQ** ‖ 18 *πρὸς* om. **C** ‖ 21 *Λακεδαιμονίοισι* coni. Schaefer sine ulla necessitate, v. Kühner-Gerth II 26 | *ἀλήσας δὲ δὴ* **M** *αλισας* (littera ι litterae η superimposita) *δὲ* **Q**

στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Πέρσας. καὶ ὁ μὲν ταῦτα φρονέων, ὡς ἀπίκετο ἐς τὰς 4
Σάρδις, ἔπεμπε κήρυκας κατὰ τὰς συμμαχίας προερέοντας ἐς πέμπτον
μῆνα συλλέγεσθαι ἐς Σάρδις· τὸν δὲ παρεόντα καὶ μαχεσάμενον στρατὸν
Πέρσῃσι, ὃς ἦν αὐτοῦ ξεινικός, πάντα ἀφεὶς διεσκέδασε οὐδαμᾶ ἐλπίσας,
μή κοτε ἄρα ἀγωνισάμενος οὕτω παραπλησίως Κῦρος ἐλάσῃ ἐπὶ Σάρδις.
ταῦτα ἐπιλεγομένῳ Κροίσῳ τὸ προάστιον πᾶν ὀφίων ἐνεπλήσθη· φανέντων 78
δὲ αὐτῶν οἱ ἵπποι μετιέντες τὰς νομὰς νέμεσθαι φοιτῶντες κατήσθιον.
ἰδόντι δὲ τοῦτο Κροίσῳ, ὥσπερ καὶ ἦν, ἔδοξε τέρας εἶναι, αὐτίκα δὲ
ἔπεμπε θεοπρόπους ἐς τῶν ἐξηγητέων Τελμησσέων· ἀπικομένοισι δὲ τοῖσι 2
θεοπρόποισι καὶ μαθοῦσι πρὸς Τελμησσέων, τὸ θέλει σημαίνειν τὸ τέρας,
οὐκ ἐξεγένετο Κροίσῳ ἀπαγγεῖλαι· πρὶν γὰρ ἢ ὀπίσω σφέας ἀναπλῶσαι
ἐς τὰς Σάρδις ἥλω ὁ Κροῖσος. Τελμησσέες μέντοι τάδε ἔγνωσαν, στρατὸν 3
ἀλλόθροον προσδόκιμον εἶναι Κροίσῳ ἐπὶ τὴν χώρην, ἀπικόμενον δὲ
τοῦτον καταστρέψεσθαι τοὺς ἐπιχωρίους, λέγοντες ὄφιν εἶναι γῆς παῖδα,
ἵππον δὲ πολέμιόν τε καὶ ἐπήλυδα. Τελμησσέες μέν νυν ταῦτα ὑπεκρίναντο
Κροίσῳ ἤδη ἡλωκότι οὐδέν κω εἰδότες τῶν ἦν περὶ Σάρδις τε καὶ αὐτὸν
Κροῖσον.

Κῦρος δὲ αὐτίκα ἀπελαύνοντος Κροίσου μετὰ τὴν μάχην τὴν γενομένην 79
ἐν τῇ Πτερίῃ μαθών, ὡς ἀπελάσας μέλλοι Κροῖσος διασκεδᾶν τὸν
στρατόν, βουλευόμενος εὕρισκε πρῆγμά οἱ εἶναι ἐλαύνειν ὡς δύναιτο
τάχιστα ἐπὶ τὰς Σάρδις πρὶν ἢ τὸ δεύτερον ἁλισθῆναι τῶν Λυδῶν τὴν

AB C P(p) TMQ, ad quos accedunt ab *ὅκως πρὶν ἢ τὸ δεύτερον ἁλισθῆναι τὴν τῶν Λυδῶν δύναμιν αὐτὸς ἐπικαταλάβοι*, quod pro *πρὶν ἢ — δύναμιν* (79, 1) habent, **DRSV(𝔳)**

15 Thom. Mag. p. 375 *ὑποκρίνομαι . . . καὶ τὸ 'ἀποκρίνομαι' καὶ ὑπόκρισις τὸ αὐτό. Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ·* Τελμησέες — Κροίσῳ· *καὶ αὖθις ἐν τῇ αὐτῇ·* ἡ Πυθίη — Λυδοῖσι (91, 6)· *καὶ πάλιν ἐν τῇ αὐτῇ·* καὶ — ὑποκρίσιας (90, 3)

1 *ὡς* om. **TMQ** || 2 *Σάρδεις* **TMQ** | *ἔπεμπέ τε* **MQ** | *προσερέοντας εἰς* **Q** || 3 *Σάρδεις* **TMQ** || 4 *ὅς*] *ὅσος* Herwerden, quem sequitur Legrand | *ἀφεὶς*] inter litteras *ἀ* et *φ* maculam habet **A**, super quam linea videtur duas illas litteras coniungens *ἀπεὶς* **P** *ἀφ̄εὶς* **M** || 5 *ἐλάσει* **TMQ** | *Σάρδεις* **TMQ** || 6 *προάστειον* codd. || 7 *φοιτέοντες* **PTM** *φοιτέοντας* **Q** *φοιτέωντες* **C** || 8 *τούτῳ Κροίσῳ* **C** *τῷ Κροίσῳ τοῦτο* **TMQ** || 9 *ἔπεμψε* **MQ** | *ἐς τοὺς ἐξηγητέας* **MQ** | *Τελμισσέων* **TQ**[c] *Τελμιησέων* **M** *Τελμινσέων* (ex *Τελμίσέων* ortum?) **Q**[ac] || 10 *Τελμισσέων* **TQ**[c] *Τελμησέων* **C** *Τελμινσέων* **Q**[ac] *Τελμινσσέων* **M** || 12 *Σάρδεις* **TMQ** | *ὁ* om. **TQ** parum clare legitur **M** | *Τελμισσέες* **T** *Τελμινσσέες* **MQ** || 14 *καταστρέφεσθαι* **Q** Ald. || 14–15 *ὄφιν γῆς παῖδα, ἵππον δὲ πολέμιον εἶναι καὶ ἐπήλυδα* **TMQ** || 15 *Τελμισσέες* **T** *Τελμινσσέες* **MQ** *Τελμησέες* Thom. Mag. || 16 *Σάρδεις* **TMQ** | *τε* om. **Q** || 19 *Κροῖσος μέλλει* **MQ** || 20 *δύναται* **C** || 21 *Σάρδεις* **TMQ** | voces *ὅκως* et *αὐτὸς ἐπικαταλάβοι* a codd. **DRSV𝔳** praebitas interpolatoris esse credidit Legrand | *τὴν τῶν Λυδῶν τὴν* **D**

2 δύναμιν. ὡς δέ οἱ ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἐποίεε κατὰ τάχος, ἐλάσας γὰρ τὸν
στρατὸν ἐς τὴν Λυδίην αὐτὸς ἄγγελος Κροίσῳ ἐληλύθεε. ἐνθαῦτα Κροῖσος
ἐς ἀπορίην πολλὴν ἀπιγμένος, ὥς οἱ παρὰ δόξαν ἔσχε τὰ πρήγματα ἢ ὡς
3 αὐτὸς κατεδόκεεν, ὅμως τοὺς Λυδοὺς ἐξῆγε ἐς μάχην. ἦν δὲ τοῦτον τὸν
χρόνον ἔθνος οὐδὲν ἐν τῇ Ἀσίῃ οὔτε ἀνδρειότερον οὔτε ἀλκιμώτερον τοῦ
Λυδίου. ἡ δὲ μάχη σφέων ἦν ἀφ' ἵππων, δούρατά τε ἐφόρεον μεγάλα καὶ
80 αὐτοὶ ἦσαν ἱππεύεσθαι ἀγαθοί. ἐς τὸ πεδίον δὲ συνελθόντων τοῦτο, τὸ
πρὸ τοῦ ἄστεός ἐστι τοῦ Σαρδιηνοῦ, ἐὸν μέγα τε καὶ ψιλόν — διὰ δὲ
αὐτοῦ ποταμοὶ ῥέοντες καὶ ἄλλοι καὶ Ὕλλος συρρηγνῦσι ἐς τὸν μέγιστον
(καλεόμενον δὲ Ἕρμον), ὃς ἐξ ὄρεος ἱροῦ μητρὸς Δινδυμήνης ῥέων
2 ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν κατὰ Φωκαίην πόλιν — ἐνθαῦτα ὁ Κῦρος ὡς εἶδε
τοὺς Λυδοὺς ἐς μάχην τασσομένους, καταρρωδήσας τὴν ἵππον ἐποίησε
Ἁρπάγου ὑποθεμένου ἀνδρὸς Μήδου τοιόνδε· ὅσαι τῷ στρατῷ τῷ ἑωυτοῦ
εἵποντο σιτοφόροι τε καὶ σκευοφόροι κάμηλοι, ταύτας πάσας ἁλίσας καὶ
ἀφελὼν τὰ ἄχθεα ἄνδρας ἐπ' αὐτὰς ἀνέβησε ἱππάδα στολὴν ἐνεσταλ-
μένους, σκευάσας δὲ αὐτοὺς προσέταξε τῆς ἄλλης στρατιῆς προϊέναι πρὸς
τὴν Κροίσου ἵππον, τῇ δὲ καμήλῳ ἕπεσθαι τὸν πεζὸν λαὸν ἐκέλευε·
3 ὄπισθε δὲ τοῦ πεζοῦ ἐπέταξε τὴν πᾶσαν ἵππον. ὡς δέ οἱ πάντες διετετά-
χατο, παραίνεσε τῶν μὲν ἄλλων Λυδῶν μὴ φειδομένους κτείνειν πάντα

AB C P(p) DTR MQ SV(𝔳)

T 11 Steph. Byz. *Φώκαια· πόλις Ἰωνίας, Ἡρόδοτος πρώτῃ· λέγεται καὶ Φωκαίη διὰ τοῦ η*

7 Bekk. Anecd. 100 *ἱππεύεσθαι· παθητικῶς. Ἡρόδοτος πρώτῳ* || 15 Suid. *ἀνέβησεν· ἀντὶ τοῦ 'ἀνεβίβασεν'. Ἡρόδοτος.* Bekk. Anecd. 395 *ἀνέβησεν· ἀνεβίβασεν. οὕτως Ἡρόδοτος*

1 vocibus *ὡς δέ οἱ* suprascr. *ἀντὶ ἐπικαταλάβοι* nescio quae manus **A** | *γὰρ*] *δὲ* **CMQ** om. **DTRSV** del. Hude || 2 *ἐλήλυθε* **C** | *ἐνταῦθα* **D**ac**QSV** || 3 *ὡς ἂν* **B**[2] | *παρὰ δόξαν* 'glossema' considerat Desrousseaux RPh 10, 1886, 55 || 4 *τοὺς Λυδοὺς ἐξῆγε τοὺς Λυδοὺς* (duas ultimas voces delet) **D** | *εἰς* **TQ** || 5 *ἀνδριότερον* **D**[1] *ἀνδρειώτερον* **T** | *οὔτε ἀλκιμώτερον οὔτε ἀνδρειότερον* **MQ** || 6 *ἀπ'* **CPD**c *ἀμφ'* (q. e. *ἀπφ'* olim, Weber) **R** || 7 *ἔσαν* **Q** *ἦσαν* (ut vid.) **M** || 8 pro *ἄστεός* spat. vac. habet **R** | *Σαρδινοῦ* **D**[1] | *ὑψηλόν* **DTRMQSV** || 9 *Ἕλλος* **T** *Ἕλλος* **RSV** *Ἕλος* **MQ** | *συρρηγνῦσι* **CP** *συρρήγνυσι(ν)* cett. || 10 *οὔρεος* **B**[2]**CP**c**pDTRMQSV** || 11 *Φωκέην* **C** *Φωκίην* **DTRMQSV** illa Stephani non potest quin ad Hdt. Iadem referantur | *ἐνταῦθα* **D**[1] | *ἴδε* **DRVS**c || 12 *τασσομένους*] *κατασσομένους* **R** *ταρασσομένους* **C** | *καταρρωδίσας* **V𝔳** || 13 *τῷ*[2] om. **SV** || 14 *ἕποντο* **C** || 15 *ἀνέβησεν* grammatici quoque *ἔβησε(ν)* **DTRMQSV** || 17 *λαὸν* **D** *στρατὸν* cett., cf. II 124, 3 et IV 78, 4 et v. grammaticam meam 62 || 19 *παρήνεσε* **MQ** (cf. p. 53, 2)

τὸν ἐμποδὼν γενόμενον, Κροῖσον δὲ αὐτὸν μὴ κτείνειν, μηδὲ ἢν συλλαμβα-
νόμενος ἀμύνηται. ταῦτα μὲν παραίνεσε, τὰς δὲ καμήλους ἔταξε ἀντία 4
τῆς ἵππου τῶνδε εἵνεκεν· κάμηλον ἵππος φοβέεται καὶ οὐκ ἀνέχεται οὔτε
τὴν ἰδέην αὐτῆς ὁρέων οὔτε τὴν ὀδμὴν ὀσφραινόμενος. αὐτοῦ δὴ ὦν τούτου
εἵνεκεν ἐσεσόφιστο, ἵνα τῷ Κροίσῳ ἄχρηστον ᾖ τὸ ἱππικόν, τῷ δή τι καὶ
ἐπεῖχε ἐλλάμψεσθαι ὁ Λυδός. ὡς δὲ καὶ συνήεσαν ἐς τὴν μάχην, ἐνθαῦτα 5
ὡς ὤσφραντο τάχιστα τῶν καμήλων οἱ ἵπποι καὶ εἶδον αὐτάς, ὀπίσω
ἀνέστρεφον, διέφθαρτό τε τῷ Κροίσῳ ἡ ἐλπίς. οὐ μέντοι οἵ γε Λυδοὶ τὸ 6
ἐνθεῦτεν δειλοὶ ἦσαν, ἀλλ᾽ ὡς ἔμαθον τὸ γινόμενον, ἀποθορόντες ἀπὸ τῶν
ἵππων πεζοὶ τοῖσι Πέρσῃσι συνέβαλλον. χρόνῳ δὲ πεσόντων ἀμφοτέρων
πολλῶν ἐτράποντο οἱ Λυδοί, κατειληθέντες δὲ ἐς τὸ τεῖχος ἐπολιορκέοντο
ὑπὸ τῶν Περσέων.

Τοῖσι μὲν δὴ κατεστήκεε πολιορκίη, Κροῖσος δὲ δοκέων οἱ χρόνον ἐπὶ 81
μακρὸν ἔσεσθαι τὴν πολιορκίην ἔπεμπε ἐκ τοῦ τείχεος ἄλλους ἀγγέλους
ἐς τὰς συμμαχίας. οἱ μὲν γὰρ πρότερον διεπέμποντο ἐς πέμπτον μῆνα
προερέοντες συλλέγεσθαι ἐς Σάρδις, τούτους δὲ ἐξέπεμπε τὴν ταχίστην
δέεσθαι βοηθέειν ὡς πολιορκεομένου Κροίσου. ἔς τε δὴ ὦν τὰς ἄλλας 82
ἔπεμπε συμμαχίας καὶ δὴ καὶ ἐς Λακεδαίμονα. τοῖσι δὲ καὶ αὐτοῖσι
[τοῖσι Σπαρτιήτῃσι] κατ᾽ αὐτὸν τοῦτον τὸν χρόνον συνεπεπτώκεε ἔρις

AB C P(p) **DTR MQ SV** (et usque ad *τοῖσι Σπαρτιήτῃσι* 82, 1 **𝔡**)

1 Suid. *ἐμποδών· Ἡρόδοτος·* τῶν Λυδῶν – Κροῖσον δὲ μὴ κτείνειν. Thom. Mag. 110 (s. v. *ἐμποδών*) . . . *καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ·* κτείνειν – γινόμενον || **6** Hermog. *π. ἰδεῶν* IX (*π. λαμπρότητος*) 244 *ἐπὶ τοῖς διαπρεπέσι τῶν ἔργων καὶ ἐφ᾽ οἷς ἔστι λαμπρύνεσθαι ὡς ἀληθῶς, ὅπερ φησὶν Ἡρόδοτος* ἐλλάμψασθαι, *ἐπὶ τούτοις ἐστὶ καὶ ἡ λαμπρότης*

1 *ἐμποδῶν* **ABC** | *γινόμενον* **ABCP** grammatici | *ἢν*] *εἰ* testis ignotus, unde per *ἢν* (superscr. *ει*) lectionem *εἲν* cod. **R** ortam esse demonstrat Weber | *συλλαβόμενος* **D** || **2** *παρήνεσε* **D** (cf. p. 52, 19) || **4** *ἰδέαν* **DTRMQSV** | *αὐτοῦ* **ABCP** *αὐτῆς* (superscr. *ου*) **D** | *ὀσμὴν* **DTRMQSV** | *εὐφραινόμενος* **RSV** || **5** *ἕνεκεν* **TMQ** | *σεσόφιστο* **B**[2]**C** | *τι*] *τοι* **TMQ** || **6** *ἐλλάψεσθαι* **MQ** *ἐλλάμψασθαι* Hermog. | *ὁ Λυδός*] *ὁ αὐτός* **DTRMQSV** *ὡὐτός* **C**[2] γρ΄. *ὡὐτός* **P**[mg] *ὡυτός* **p** | *συνίεσαν* **D** e lectione *συνήινεσαν* cod. **C**, quam e ΣΥΝΗΙΣΑΝ (superscr. NE) (pro ΣΥΝΗΙΣΑΝ (superscr. ΗΕ) lecto) ortam esse credi potest, *συνήισαν* restituere voluit Weber, quem secutus est Hude | *ἐνταῦθα* **D**[1]**Q** || **7** *ὡς* om. **DTRMQSV** | *ὤσφροντο* Krueger, sequ. Hude | *ἴδον* **D** *ἰδόντες* **TRMSV** || **9** *ἐντεῦθεν* **DV** || **10** *Πέρσοισι* **RV** || **12** *Περσῶν* **DTRMSV** || **13** *πολιορκίη* . . . **14** *τὴν* haplogr. om. **R** || **14** *μακρότερον* **DTMQSV** || **15** *εἰς*[2] **D** || **16** *Σάρδεις* **MQ** | *προσερέοντες* **Q** | *τὸ συλλέγεσθαι* **DTRSV** | *Σάρδεις* **TMQ** | *τὴν* . . . **18** *ἔπεμπε* haplogr. om. **R** || **17** *βοηθηίην* **S** *βοηθέειν* (superscr. *η*) **V** *βοηθέην* **𝔡** | *πολιορκουμένους* **T** || **19** *τοῖσι* om. **DTRMQSV** | *τοῖσι Σπαρτιήτῃσι* secl. Cobet, Desrousseaux RPh 10, 1886, 55 | *κατ᾽* om. **C**[1]

2 *ἐοῦσα πρὸς Ἀργείους περὶ χώρου καλεομένου Θυρέης. (τὰς γὰρ Θυρέας
ταύτας ἐούσας τῆς Ἀργολίδος μοίρης ἀποταμόμενοι ἔσχον οἱ Λακεδαι-
μόνιοι· ἦν δὲ καὶ ἡ μέχρι Μαλεῶν ἡ πρὸς ἑσπέρην Ἀργείων, ἥ τε ἐν τῇ
3 ἠπείρῳ χώρη καὶ ἡ Κυθηρίη νῆσος καὶ αἱ λοιπαὶ τῶν νήσων.) βοηθησάντων
δὲ Ἀργείων τῇ σφετέρῃ ἀποταμνομένῃ, ἐνθαῦτα συνέβησαν ἐς λόγους
συνελθόντες ὥστε τριηκοσίους ἑκατέρων μαχέσασθαι, ὁκότεροι δ᾽ ἂν
περιγένωνται, τούτων εἶναι τὸν χῶρον· τὸ δὲ πλῆθος τοῦ στρατοῦ
ἀπαλλάσσεσθαι ἑκάτερον ἐς τὴν ἑωυτοῦ μηδὲ παραμένειν ἀγωνιζομένων
τῶνδε εἵνεκεν, ἵνα μὴ παρεόντων τῶν στρατοπέδων ὁρῶντες οἱ ἕτεροι
4 ἑσσουμένους τοὺς σφετέρους ἐπαμύνοιεν. συνθέμενοι ταῦτα ἀπαλλάσσοντο,
λογάδες δὲ ἑκατέρων ὑπολειφθέντες συνέβαλον. μαχομένων δέ σφεων καὶ
γινομένων ἰσοπαλέων ὑπελίποντο ἐξ ἀνδρῶν ἑξακοσίων τρεῖς, Ἀργείων
μὲν Ἀλκήνωρ τε καὶ Χρομίος, Λακεδαιμονίων δὲ Ὀθρυάδης· ὑπελείφθησαν
5 δὲ οὗτοι νυκτὸς ἐπελθούσης. οἱ μὲν δὴ δύο τῶν Ἀργείων ὡς νενικηκότες
ἔθεον ἐς τὸ Ἄργος, ὁ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων Ὀθρυάδης σκυλεύσας τοὺς
Ἀργείων νεκροὺς καὶ προσφορήσας τὰ ὅπλα πρὸς τὸ ἑωυτοῦ στρατόπεδον
ἐν τῇ τάξει εἶχεν ἑωυτόν. ἡμέρῃ δὲ δευτέρῃ παρῆσαν πυνθανόμενοι
6 ἀμφότεροι. τέως μὲν δὴ αὐτοὶ ἑκάτεροι ἔφασαν νικᾶν, λέγοντες οἱ μὲν ὡς
ἑωυτῶν πλεῦνες περιγεγόνασι, οἱ δὲ τοὺς μὲν ἀποφαίνοντες πεφευγότας,
τὸν δὲ σφέτερον παραμείναντα καὶ σκυλεύσαντα τοὺς ἐκείνων νεκρούς.
7 τέλος δὲ ἐκ τῆς ἔριδος συμπεσόντες ἐμάχοντο· πεσόντων δὲ καὶ ἀμφοτέρων
πολλῶν ἐνίκων Λακεδαιμόνιοι. Ἀργεῖοι μέν νυν ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου
κατακειράμενοι τὰς κεφαλάς, πρότερον ἐπάναγκες κομῶντες, ἐποιήσαντο*

AB C P(p) DTR MQ SV

T 22ss. Eust. Il. 165) ad *B* 11) *ὅτι ἐκ τοῦ τοιούτου 'κομᾶν' λέγεται 'κομᾶν' καὶ τὸ ἐπί τινι κατορθώματι ἐπαίρεσθαι, ὡς ἄλλοι τε δηλοῦσι καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ ἐπὶ τυραννίδι ἐκόμησε* (V 71, 1). *κατὰ τὴν Ἡροδότου ἱστορίαν ποτὲ χρόνου Ἀργεῖοι μὲν διά τι πένθος κατεκείροντο τὰς κεφαλὰς πρότερον κομῶντες· Λακεδαιμόνιοι δὲ οἱ νικήσαντες ἔθεντο νόμον μὴ κομῶντες πρώην ἀπὸ τούτου κομᾶν*

19 Thomas Mag. 315 (s. v. *περιεγένετο*) λέγοντες — περιγεγόνασι· *Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ*

1 *περὶ χῶρον καλεόμενον Θυρέας* propos. Desrousseaux | *Θρέης* **D** | *Θρέας* **D** *θύρας* **TMQ** || 2 *ἀποτεμόμενοι* **TMQ** | *ἔσχον*] *σ* supra lin. **A** || 3 *ἡ* om. **MQ** | post *Ἀργείων* addere voluit ⟨*τὸ ἀρχαῖον*⟩ Gebhard, Progr. Gymn. Chur. 1857 || 4 *Κυθαρίη* **DTRSV** *Κύθηρα* **MQ** || 5 *ἀποτεμνομένη* **Q** | *ἐνταῦθα* **D**[1] || 6 *μάχεσθαι* **Pp** *μαχέσ**θαι* (*ασ* supra) **V** || 7 *τουτέων* **DTRMQSV** *ε* supra lin. add. nescio quae manus **A** || 8 *εἰς* **RMV** | *περιμένειν* **MQ** || 9 *ὀρέωντες* **T** || 10 *ἡσσημένους* **S** *ἑσσουμένους* **TM** | *συνθέντες* **S** *συνθένοι* **V** | *ὧν ταῦτα* **MQ** | *ἀπηλλάσσοντο* **Q** || 11 *συνέβαλλον* **T** alt. *λ* supra lin. add. **Q** || 12 *ὑπελείποντο* **CP** *ὑπολίποντο* **V** || 13 *Ἀλκίνωρ* **Q** Ald. | *Χρωμίος* **C** | *Ὀθρυάδης* **MSV** *θρυάδης* **B**[1]**P**[1] *Ὀθρυάδης* **P**[2]**p** cett.; ad illam paginam in mg. *περὶ τοῦ Ὀρθρυάδου* habet **A** man. rec. || 14 *δὴ* om. **TMQ** || 15 *Ὀθρυάδης* **CR** *Ὀ*ρυάδης* **D** || 17 *ἑωυτόν* **DRV**[1]

νόμον τε καὶ κατάρην μὴ πρότερον θρέψειν κόμην Ἀργείων μηδένα μηδὲ
τὰς γυναῖκάς σφι χρυσοφορήσειν, πρὶν Θυρέας ἀνασώσωνται. Λακε- 8
δαιμόνιοι δὲ τὰ ἐναντία τούτων ἔθεντο νόμον, οὐ γὰρ κομῶντες πρὸ
τούτου ἀπὸ τούτου κομᾶν· τὸν δὲ ἕνα λέγουσι τὸν περιλειφθέντα τῶν
τριηκοσίων, Ὀθρυάδην, αἰσχυνόμενον ἀπονοστέειν ἐς Σπάρτην τῶν οἱ
συλλοχιτέων διεφθαρμένων αὐτοῦ μιν ἐν τῇσι Θυρέῃσι καταχρήσασθαι
ἑωυτόν.

Τοιούτων δὲ τοῖσι Σπαρτιήτῃσι ἐνεστεώτων πρηγμάτων ἧκε ὁ Σαρ- 83
διηνὸς κῆρυξ δεόμενος Κροίσῳ βοηθέειν πολιορκεομένῳ. οἱ δὲ ὅμως,
ἐπείτε ἐπύθοντο τοῦ κήρυκος, ὁρμέατο βοηθέειν, καί σφι ἤδη παρε-
σκευασμένοισι καὶ νεῶν ἐουσέων ἑτοίμων ἦλθε ἄλλη ἀγγελίη, ὡς ἡλώ-
κοι τὸ τεῖχος τῶν Λυδῶν καὶ ἔχοιτο Κροῖσος ζωγρηθείς. οὕτω δὴ
οὗτοι μὲν συμφορὴν ποιησάμενοι μεγάλην ἐπέπαυντο.

Σάρδιες δὲ ἥλωσαν ὧδε· ἐπειδὴ τεσσαρεσκαιδεκάτη ἐγένετο ἡμέρη 84
πολιορκεομένῳ Κροίσῳ, Κῦρος τῇ στρατιῇ τῇ ἑωυτοῦ διαπέμψας ἱππέας
προεῖπε τῷ πρώτῳ ἐπιβάντι τοῦ τείχεος δῶρα δώσειν. μετὰ δὲ τοῦτο 2
πειρησαμένης τῆς στρατιῆς, ὡς οὐ προεχώρεε, ἐνθαῦτα τῶν ἄλλων
πεπαυμένων ἀνὴρ Μάρδος ἐπειρᾶτο προσβαίνων (τῷ οὔνομα ἦν Ὑροιάδης)
κατὰ τοῦτο τῆς ἀκροπόλιος, τῇ οὐδεὶς ἐτέτακτο φύλακος· οὐ γὰρ ἦν δεινὸν
κατὰ τοῦτο, μὴ ἁλῷ κοτε, ἀπότομός τε γάρ ἐστι ταύτῃ ἡ ἀκρόπολις καὶ 3
ἄμαχος. τῇ οὐδὲ Μήλης ὁ πρότερον βασιλεὺς Σαρδίων μούνῃ οὐ περιήνεικε

AB C P(p) DTR MQ SV (et a *Κῦρος μὲν τῇ στρατιῇ* 84, 1 *τῆς ὡς οὐ προσεχώρεεν* 84, 2 rursus excerps. **𝔟**)

T 4–7 Plut. De Hdt. mal. 17 (Mor. 858) τὸν δὲ ἕνα *φησὶ* τὸν περιλειφθέντα . . . ἑωυτόν

6 Thomas Mag. 82 (s. v. *διαχρῶμαι*) *Ἡρόδοτος δὲ καὶ 'καταχρῶμαι' ἀντὶ τοῦ 'φονεύω' λέγει ἐν τῇ πρώτῃ·* αὐτοῦ – ἑωυτόν· *καὶ αὖθις ἐν τῇ αὐτῇ·* τέῳ – παρέδωκα (117, 2)· *ὁ αὐτὸς δὲ καὶ τὸ 'διαχρῶμαι' πρὸς δοτικὴν λέγει ἀντὶ τοῦ 'χρῶμαι' ὡς ἐν τῇ αὐτῇ·* οὗτοι . . . διεχρήσαντο (167, 3)· *καὶ πάλιν ἐν τῇ αὐτῇ·* καὶ τῷ ὀνόματι . . . τῷ περ νῦν (171, 5) || 19 Suid. *φύλακος· παρὰ Ἡροδότῳ·* κατὰ – φύλακος

1 *κόμας* **Q** | *Ἀργείων μηδένα*] *Ἀργείους* **MQ** | *μηδένα* om. **DTRSV** || 2 *σφι* om. **DTRMQSV** | *πρὶν ἂν* **A²DTRMQSV** | *ἀνασώσονται* **DTRSV** || 3 *τἀναντία* **MQ** || 5 *Ὀθρυάδην* non habet Plut. | *οἱ* om. Plut. || 6 *τῇσι θυρέοισι* **T** *τοῖσι θυρέοισι* **MQ** *τοῖσι θυρέοισι* vel *τισι θυρέοισι* Plutarchi codd. | *καταχώσασθαι* Plutarchi codd. || 8 *τοιοῦτον* **R** *τοιούτῳ* **D¹** | *ἐνισταμένων τῶν πρηγμάτων* **DTRMQSV** | *τῶν* supra lin. add. **A** man. post. || 10 *ὡρμέατο* **P** || 11 *ἡλώκοι* **AB** *ἡλώκει* **MQ** || 12 *μὲν* om. **MQ** || 13 *ἐπέπαυτο* **DSV** || 14 *ἡλώκεσαν* **DTRMQSV** | *ἡμέρῃ ἐγένετο* **M** | *ἡμέρα* **D** || 15 *ἐπέας* **SV** || 17 *πειρησάμενος* **MQ** *πειρασαμένης* **RSV** | *προσεχώρεε* **DTRSV𝔟** || 18 *πεπαυσαμένων* **S𝔟** *πεπαυσ*μένων* **V** | *Ἄμαρδοι* (cf. I 125,4) apud Strabonem, Ptolemaeum; formam iranicam **Āmṛda-* posuit R. Schmitt ZDMG 117, 1967, 137 | *Ὑριάδης* **R** || 19 *ἀκροπόλεος* Suidae codicum pars una || 21 *πρότερος* **Pᶜ p DTRMQSV**

τὸν λέοντα, τόν οἱ ἡ παλλακὴ ἔτεκε, Τελμησσέων δικασάντων ὡς περι-
ενειχθέντος τοῦ λέοντος τὸ τεῖχος ἔσονται Σάρδιες ἀνάλωτοι. ὁ δὲ Μήλης
κατὰ τὸ ἄλλο τεῖχος περιενείκας, τῇ ἦν ἐπίμαχον τὸ χωρίον τῆς ἀκροπό-
λιος, κατηλόγησε τούτου [ὡς ἐὸν ἄμαχόν τε καὶ ἀπότομον]· ἔστι δὲ πρὸς
4 τοῦ Τμώλου τετραμμένον τῆς πόλιος. ὁ ὦν δὴ Ὑροιάδης αὐτὸς ὁ Μάρδος
ἰδὼν τῇ προτεραίῃ τῶν τινα Λυδῶν κατὰ τοῦτο τῆς ἀκροπόλιος κατα-
βάντα ἐπὶ κυνέην ἄνωθεν κατακυλισθεῖσαν καὶ ἀνελόμενον ἐφράσθη καὶ
5 ἐς θυμὸν ἐβάλετο. τότε δὲ δὴ αὐτός τε ἀναβεβήκεε καὶ κατ᾽ αὐτὸν ἄλλοι
Περσέων ἀνέβαινον· προσβάντων δὲ συχνῶν οὕτω δὴ Σάρδιές τε ἡλώκεσαν
καὶ πᾶν τὸ ἄστυ ἐπορθέετο.
85 Κατ᾽ αὐτὸν δὲ Κροῖσον τάδε ἐγίνετο. ἦν οἱ παῖς, τοῦ καὶ πρότερον
ἐπεμνήσθην, τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικής, ἄφωνος δέ. ἐν τῇ ὦν παρελθούσῃ
εὐεστοῖ ὁ Κροῖσος τὸ πᾶν ἐς αὐτὸν ἐπεποιήκεε ἄλλα τε ἐπιφραζόμενος
2 καὶ δὴ καὶ ἐς Δελφοὺς περὶ αὐτοῦ ἐπεπόμφεε χρησομένους. ἡ δὲ Πυθίη
οἱ εἶπε, τάδε

AB C P(p) DTR MQ SV (et usque ad *ἐγίνετο* 85, 1, unde transit ad 85, 3, **𝔡**) *δε Κροισον* 85, 1 – *[φ]θεγγομεν[ου* 85, 2 Pap. Ox. 2096 fr. 2–3

Σχόλ. 85, 1 *εὐεστοῖ· εὐθηνίᾳ, καταστάσει. εὐεστώ· ὅ τι Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρίτης τέλος τῆς εὐθυμίας εἶναι λέγει, οὐ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῇ ἡδονῇ, ὡς ἔνιοι παρακούσαντες ἐξεδέξαντο, ἀλλὰ καθ᾽ ἣν γαληνῶς καὶ εὐσταθῶς ἡ ψυχὴ διάγει, ὑπὸ μηδενὸς τυραννουμένη φόβου ἢ δεισιδαιμονίας ἢ ἄλλου τινὸς πάθους. καλεῖ δὲ αὐτὴν καὶ 'εὐεστὼ' καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὀνόμασιν* **B** man. rec.

13 *Λέξ.* (alph. conscr. tantum) *εὐεστή* (*εὐεστοῖ e l* n o^c)· *ἡ εὐημερία, εὐετηρία, ἡ καλλίστη τῶν ἐτῶν διαγωγή. Διογενιανὸς ἄνευ τοῦ σ γράφει.* Hes. *εὐεστώ· εὐθηνία, ἀπὸ τοῦ εὖ εἶναι, καὶ εὐδαιμονία, ἀπὸ τοῦ εὖ ἑστάναι τὸν οἶκον ἢ ἀπὸ τοῦ δαψιλεῖν τὰ πρὸς τὸ ἐσθίειν· εὐετηρία.* Suid. *εὐεστοῖ· εὐθηνίᾳ, καταστάσει*

1 *παλακὴ* **C¹DRV** | *Τελμισέων* **TRSV** *Τελμισσέων* **D**^{c} *Τελμινσσέων* **MQ** | *δικασόντων* **DTRMV** *δικασσόντων* **Q** | *περιενειχθέντες* **R** || 3 *τὸ χωρίον* del. Krueger, sequ. Stein, Hude | *ἀκροπόλεως* **V**^{ac} *ἀκροπόλιος* **𝔡** cett. || 4 *κατηλόγισε* **D** | *τοῦτο* Reiske, sequ. Kallenberg (qui accusativum a scriba sequentia non respiciente temere in genitivum mutatum esse putat, Progr. Gymn. Berolin. Friedrich-Werder Pasch. 1884), Stein, Hude; cf. I 144, 3 (contra III 121, 2); non obstare considerat Schweighaeuser sequentia verba, quippe quae absolute sint accusativo posita, seclusi autem ego ut a glossatore ex p. 55, 20s. repetita | *πρὸ** (σ eras.) **V** *πρὸς* **𝔡** rell. || 5 *τῆς πόλιος*] *ποταμοῦ* Vat. 122, Valla | *αὐτὸς*] *οὗτος* Reiske, sequ. Stein, Hude | *Μάρδος*] cf. p. 55, 18 || 6 *τὸν* **AB**¹ || 8 *ἐβάλλετο* **BQV𝔡** | *δὲ* om. **B** | *ὁ αὐτός* **DTRMQSV** | *ἀναβέβηκε* **S** *ἀνεβεβήκεε* Hude | *κατ᾽*] *μετ᾽* **MQ** || 9 *δὴ* om. **TMQ** | *ἑαλώκεσαν* **S** *ἡαλώκεσαν* **V** *ἡαλλώκεσαν* **𝔡** || 11 *ἐγένετο* **C** || 12 *οὖν* **TRV** *ὦν* Pap. Ox. 2096 rell. || 13 *εὐεστοῖ*] *εὐθηνίᾳ* **pDTRMQSV**, cf. Hes. Schol. γρ´ *εὐθηνίᾳ* **C**^{mg}**P**^{mg} *εὐθηνίᾳ* in mg. **A**¹ *εὐεστοῖ* Pap. Ox. 2096 rell. *εὐτυχία* suprascr. **A** man. rec. | *ἐς* ex *ἐπ᾽* corr. **V** | *ἑαυτὸν* **SV** *. . .]αυτον* Pap. Ox. 2096 *ἑωυτὸν* **MQ** || 14 *χρησόμενος* **D**^{ac}**MQ** *χρησομένοις* **RV** [*Π*]

'Λυδὲ γένος, πολλῶν βασιλεῦ, μέγα νήπιε Κροῖσε,
μὴ βούλευ πολύευκτον ἰὴν ἀνὰ δώματ' ἀκούειν
παιδὸς φθεγγομένου. τὸ δέ σοι πολὺ λώιον ἀμφὶς
ἔμμεναι· αὐδήσει γὰρ ἐν ἤματι πρῶτον ἀνόλβῳ.'

ἁλισκομένου δὴ τοῦ τείχεος – ἤιε γὰρ τῶν τις Περσέων ἀλλογνώσας 3
Κροῖσον ὡς ἀποκτενέων – Κροῖσος μέν νυν ὁρέων ἐπιόντα ὑπὸ τῆς παρεούσης συμφορῆς παρημελήκεε, οὐδέ τί οἱ διέφερε πληγέντι ἀποθανέειν·
ὁ δὲ παῖς οὗτος ὁ ἄφωνος ὡς εἶδε ἐπιόντα τὸν Πέρσην, ὑπὸ δέους τε καὶ 4
κακοῦ ἔρρηξε φωνήν, εἶπε δέ· 'ὤνθρωπε, μὴ κτεῖνε Κροῖσον.' οὗτος μὲν δὴ τοῦτο πρῶτον ἐφθέγξατο, μετὰ δὲ τοῦτο ἤδη ἐφώνεε τὸν πάντα χρόνον τῆς ζόης.

Οἱ δὲ Πέρσαι τάς τε δὴ Σάρδις ἔσχον καὶ αὐτὸν Κροῖσον ἐζώγρησαν 86
ἄρξαντα ἔτεα τεσσαρεσκαίδεκα καὶ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας πολιορκηθέντα κατὰ τὸ χρηστήριόν τε καταπαύσαντα τὴν ἑωυτοῦ μεγάλην ἀρχήν. λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ Πέρσαι ἤγαγον παρὰ Κῦρον· ὁ δὲ συννήσας 2
πυρὴν μεγάλην ἀνεβίβασε ἐπ' αὐτὴν τὸν Κροῖσόν τε ἐν πέδῃσι δεδεμένον καὶ δὶς ἑπτὰ Λυδῶν παρ' αὐτὸν παῖδας, ἐν νόῳ ἔχων εἴτε δὴ ἀκροθίνια ταῦτα καταγιεῖν θεῶν ὅτεῳ δὴ εἴτε καὶ εὐχὴν ἐπιτελέσαι θέλων εἴτε καὶ πυθόμενος τὸν Κροῖσον εἶναι θεοσεβέα, τοῦδε εἵνεκεν ἀνεβίβασε ἐπὶ τὴν πυρὴν βουλόμενος εἰδέναι εἴ τίς μιν δαιμόνων ῥύσεται τοῦ μὴ ζῶντα

AB C P(p) DTR MQ SV (et a 85, 3 𝔡)

T 9 Gell. V 9, 4 *Herodotus in Historiis huius memoriae scriptor est, eiusque verba sunt, quae prima dixisse filium Croesi refert:* ἄνθρωπε, μὴ κτεῖνε Κροῖσον

9 Moschop. 31 (v. p. LXXXI) Greg. Cor. 29 *τῷ ὦ ἀντὶ τοῦ ἃ ἔσθ' ὅτε χρῶνται, ὤνθρωπον γὰρ τὸν ἄνθρωπον λέγουσι . . . αὐτίκα Ἡρόδοτος ἐπὶ τῆς κλητικῆς οὕτω φησίν·* ὤνθρωπε, μὴ κτεῖνε Κροῖσον, *ἀντὶ τοῦ 'ὦ ἄνθρωπε'* (v. quae l. c. laudavimus)

2 *βούλου* **ABCP** ultima litt. *υ* tantum exstat in Pap. Ox. 2096 ‖ 4 *ἐν* om. **MQ** ‖ 5 *δὴ*] *δὲ* **DTRMQSV** | *τῶν* om. **MQ** | *ἄλλον γνώσας* **DTRMQSV** ‖ 6 *νυν*] *μιν* propos. Desrousseaux RPh 11, 1887, 58 ‖ 7 *παρημεληκέναι* **C**[1] *παρημέλεε* γρ' **C**[2] *παραμελήκεε* ut vid. **M** ‖ 8 *ὡς* om. **C** ‖ 8–9 *τε καί*κου* **D**, *τε καὶ κακου* prima (ut Webero videtur) man. **D**[c] *τε καί κου* **TRMQV** *δέ κου* **S** ‖ 9 *ὤνθρωπε*] *ἄνθρωπε* **D**[ac] Gellius, sed v. Greg. *ὤνθρωπε* (supra *ω* scr. *α*) **M** | *τὸν Κροῖσον* **D**, quam lectionem genuinam esse considerat Weber Anal. Hdt. 215 ('noli interficere istum, qui Croesus sit') ‖ 11 *ζωῆς* **DTRMQSV** ‖ 12 *Σάρδεις* **MQ** | *αὐτὸν**** **P** *αὐτὸν δὴ* **Q** ‖ 13 *τεσσερεσκαίδεκα*[1] **C** *εσ* ex *α* corr. **D** ‖ 14 *τε*] *καὶ* **MQ** *τε καὶ* **P**[ac] **DTRSV** ‖ 15 *συνήσας* **C**[1] **DTRV**, suprascr. **A** man. rec. ‖ 16 *τε* om. **MQ** | *δεδεμένον ἐν πέδῃσι* **DTRMQSV** ‖ 17 *καὶ . . . παῖδας* om. **Q** | *ἀκροθοίνια* **MQ** ‖ 18 *ὅτεῳ*] *ὅτε* **C**[1] 𝔡 | *καὶ*[1] om. **D** | *καὶ*[2] om. **SV** ‖ 19 *εἶναι*] *οὖν* **D** | *εἵνεκα* **MQ** ‖ 20 *πυρὰν* **D**[1] | *τίς μιν*] *τίσιν* **C** | *ῥύσσεται* **V**

3 *κατακαυθῆναι. τὸν μὲν δὴ ποιέειν ταῦτα, τῷ δὲ Κροίσῳ ἑστεῶτι ἐπὶ τῆς*
πυρῆς ἐσελθεῖν καίπερ ἐν κακῷ ἐόντι τοσούτῳ τὸ τοῦ Σόλωνος, ὥς οἱ
εἴη σὺν θεῷ εἰρημένον, τὸ μηδένα εἶναι τῶν ζωόντων ὄλβιον. ὡς δὲ ἄρα
μιν προστῆναι τοῦτο, ἀνενεικάμενόν τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς
4 *λειποψυχίης ἐς τρὶς ὀνομάσαι 'Σόλων'· καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα*
κελεῦσαι τοὺς ἑρμηνέας ἐπειρέσθαι τὸν Κροῖσον, τίνα τοῦτον ἐπικαλέοιτο,
καὶ τοὺς προσελθόντας ἐπειρωτᾶν. Κροῖσον δὲ τέως μὲν σιγὴν ἔχειν
ἐρωτώμενον, μετὰ δέ, ὡς ἠναγκάζετο, εἰπεῖν· 'τὸν ἂν ἐγὼ πᾶσι τυράν-
νοισι προετίμησα μεγάλων χρημάτων ἐς λόγους ἐλθεῖν.' ὡς δέ σφι
5 *ἄσημα ἔφραζε, πάλιν ἐπειρώτων τὰ λεγόμενα. λιπαρεόντων δὲ αὐτῶν*
καὶ ὄχλον παρεχόντων ἔλεγε δή, ὡς ἦλθε ἀρχὴν ὁ Σόλων ἐὼν Ἀθηναῖος
καὶ θεησάμενος πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὄλβον ἀποφλαυρίσειε (οἷα δὴ εἴπας),
ὥς τε αὐτῷ πάντα ἀποβέβηκέ οἱ, τῇ περ ἐκεῖνος εἶπε, οὐδέν τι μᾶλλον ἐς
ἑωυτὸν λέγων ἢ ἐς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον καὶ μάλιστα τοὺς παρὰ σφίσι
αὐτοῖσι ὀλβίους δοκέοντας εἶναι. τὸν μὲν Κροῖσον ταῦτα ἀπηγέεσθαι, τῆς
6 *δὲ πυρῆς ἤδη ἁμμένης καίεσθαι τὰ περιέσχατα. καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα*

AB C P(p) DTR M Q (*ἐλθεῖν* 86, 4 expl.) **SVb**
Ὅτι τῷ Κροίσῳ ἑστεῶτι (86, 3) inc. Const. Porph. *Π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. IV
Σχόλ. 86, 5 (ad *λιπαρεόντων*) *ἐγκειμένων, ὀχλούντων* **B**

4s. Eust. Od. 1604 (ad *θ* 393) *ὅτι* (*τὸ ἀνενεγκεῖν*) *ἀντὶ τοῦ 'ἀνέπνευσε' κεῖται ...,* *δηλοῖ Θεόπομλος ... καὶ 'Ηρόδοτος'* ἐκπλαγεὶς δὲ τούτοισιν ἐπὶ χρόνον ἄφθογγος ἦν. μόγις δέ τε ἀνενεχθεὶς εἶπε (116, 2). *καὶ πάλιν·* ἀνενεγκάμενόν τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς ἡσυχίας || **7** Eust. Il. 80 (ad *Α* 193): *'ἕως' ἔστιν ὅτε καὶ ἀντὶ τοῦ 'τέως' λαμβάνεται, ὃ σημαίνει τὸ 'πρὸς τὸ παρόν', ὡς δηλοῖ καὶ παρ' Ἡροδότῳ τὸ* ἕως – ἔχει || **11** Thom. Mag. 253 *ὄχλος καὶ τὸ 'πλῆθος' καὶ 'ὄχλησις' ... Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ·* λιπαρεόντων – παρεχόντων

3 *εἶναι* supra lin. add. manus ut vid. prima **A** | *ζώντων* **D**[c]**TRMQSV** Const. || **4** *προσστῆναι* Schweighaeuser, sequ. Stein Hude; vocem supra litt. *στ* obelo signat **A**, obelo in mg. repetito, nulla autem observatione adiuncta | *τε* om. **M** || **5** *λειποψυχίας* **D** *ἡσυχίης* **ABCP** *ἡσυχίας* Eust., Const. *ησυχίης* in *πσυχίης* depravatum, deinde in *ἀπσυχίης* = *ἀψυχίης* 'correctum' et per *λειποψυχίης* explicatum esse, interpretamentum tandem pro voce explicata positum esse iud. Valckenaer | *Σόλωνα* **S** || **6** *ἐπηρέσθαι* **C** || **7** *ἐπηρωτᾶν* **C** | *ἕως* **DTRSV** Eust. *τέως* Const. rell. || **8** *ἐρωτεόμενον* **Q** *ἐρωτεώμενον* ut vid. **M** | *ὡς* om. **DTRMQSV** || **10** *πάλιν*] *πολλὴν* Const. | *ἐπηρώτων* **C** || **11** *καὶ ὄχλον παρεχόντων* om. Const. || **12** *οἱ ἂ* **DTRMSV** || **13** *ὥς τε*] *τῇ* **M** | *ἀποβεβήκοι* cod. Askewianus Cantabr. Bibl. Univ. gr. Nn. II. 34, accep. Schweighaeuser Hude *ἀποβεβήκεε* **DTRMSV** *ἀποβέβηκέ οἱ* Const. rell. || **14** *οὐκ* post *ἢ* add. Stein Hude Legrand, hic comparatione facta cum IV 118, 3, V 94, 2, VII 16 *γ* 1, ubi autem, ut Legrandi verbis utar, '*οὐ καί*, sed hic, ante nomen totius humani generis, cuius pars Croesus ipse fuit, *καί* exstitisse valde dubium est'; habemus enim *οὐδαμοῖσι μᾶλλον ἢ* neque *οὐ* neque *καί* adiuncto I 24, 2 || **16** *περὶ ἔσχατα* **M**

τῶν ἑρμηνέων, τὰ Κροῖσος εἶπε, μεταγνόντα τε καὶ ἐννώσαντα, ὅτι καὶ
αὐτὸς ἄνθρωπος ἐὼν ἄλλον ἄνθρωπον γενόμενον ἑωυτοῦ εὐδαιμονίῃ οὐκ
ἐλάσσω ζῶντα πυρὶ διδοίη, πρός τε τούτοισι δείσαντα τὴν τίσιν καὶ
ἐπιλεξάμενον, ὡς οὐδὲν εἴη τῶν ἐν ἀνθρώποισι ἀσφαλέως ἔχον, κελεύειν
σβεννύναι τὴν ταχίστην τὸ καιόμενον πῦρ καὶ καταβιβάζειν Κροῖσόν τε
καὶ τοὺς μετὰ Κροίσου· καὶ τοὺς πειρωμένους οὐ δύνασθαι ἔτι τοῦ πυρὸς
ἐπικρατῆσαι. ἐνθαῦτα λέγεται ὑπὸ Λυδῶν Κροῖσον μαθόντα τὴν Κύρου 87
μετάγνωσιν, ὡς ὥρα πάντα μὲν ἄνδρα σβεννύντα τὸ πῦρ, δυναμένους δὲ
οὐκέτι καταλαβεῖν, ἐπιβώσασθαι τὸν Ἀπόλλωνα ἐπικαλεόμενον, εἴ τί οἱ
κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ ἐδωρήθη, παραστῆναι καὶ ῥύσασθαι αὐτόν μιν ἐκ
τοῦ παρεόντος κακοῦ. τὸν μὲν δακρύοντα ἐπικαλέεσθαι τὸν θεόν, ἐκ δὲ 2
αἰθρίης τε καὶ νηνεμίης συνδραμεῖν ἐξαπίνης νέφεα καὶ χειμῶνά τε
καταρραγῆναι καὶ ὗσαι ὕδατι λαβροτάτῳ, κατασβεσθῆναί τε τὴν πυρήν.
οὕτω δὴ μαθόντα τὸν Κῦρον, ὡς εἴη ὁ Κροῖσος καὶ θεοφιλὴς καὶ ἀνὴρ
ἀγαθός, καταβιβάσαντα αὐτὸν ἀπὸ τῆς πυρῆς εἰρέσθαι, τάδε 'Κροῖσε, τίς 3
σε ἀνθρώπων ἀνέγνωσε ἐπὶ γῆν τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον πολέμιον ἀντὶ
φίλου ἐμοὶ καταστῆναι;' ὁ δὲ εἶπε· 'ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ ταῦτα ἔπρηξα τῇ σῇ
μὲν εὐδαιμονίῃ, τῇ ἐμεωυτοῦ δὲ κακοδαιμονίῃ· αἴτιος δὲ τούτων ἐγένετο
ὁ Ἑλλήνων θεὸς ἐπάρας ἐμὲ στρατεύεσθαι· οὐδεὶς γὰρ οὕτω ἀνόητός ἐστι, 4

AB C P(**p**) **DTR M SV𝔡** (expl. *θεόν* 87, 2)
[*εμεωυτου δ*]*ε* 87, 3 – [*πο*]*λεμον π*[*ρο ειρηνης* 87, 4 Pap. Ox. 2096 fr. 4
παρεόντος κακοῦ· (87, 1) *καὶ ἐξαπίνης ὄμβρου καταρραγέντος σβεσθῆναι τὴν πυρήν· καὶ ἔμαθεν ὁ Κῦρος ὡς ὁ Κροῖσος* (*Κρῦσος* scr.) *εἴη θεοφιλὴς καὶ ἀνὴρ ἀγαθός* expl. exc. Const. Porph. *Οὐδεὶς γὰρ – αἱρέεται* (87, 4) excerps. Stob. LV 10 *Οὐδεὶς γὰρ – παῖδας* (87, 4) exc. paroemiogr. 𝔑

1 Eust. Il. 288 (ad *B* 568) *τὸ 'ὀγδώκοντα' κρᾶσιν ἔπαθε τοῦ ō καὶ η̄, οἷαν καὶ . . . παρὰ Ἡροδότῳ* τὸ ἐκ τοῦ θρόνου πηδήσας ἀνέβωσε (III 155, 1) *καὶ* βωθήσαντες εἰς τὸν Ἰσθμὸν (VIII 72) *καὶ τὸ* ἐπιβωτᾶν (deb. *ἐπεβώθεεν*? cf. IX 23, 1) *παρὰ τῷ αὐτῷ καὶ τὸ* ἐννώσαντα *ἀντὶ τοῦ 'ἐννοήσαντα'* (cf. ad 68, 3) ‖ **16** *Λέξ. ἀνέγνωσεν· ἀνέπεισεν, ἀνεδίδαξεν.* Steph. Byz. apud Bekk. Anecd. 743 *Στεφάνου· ἀναγνῶναι τὸ ἀναπεῖσαι, ὡς παρ' Ἴωσιν· Ἡρόδοτος γοῦν φησίν·* τίς σε – στρατευσάμενον, *ἀντὶ τοῦ 'ἀνέπεισεν'. 'ἀνάγνωσις' οὖν ἡ ἀνάπεισις.* Greg. Cor. 95 *καὶ τὸ 'ἀνέπεισεν' ἢ 'ἐδίδαξεν' ἀνέγνωσε.* cf. quae ex Suida laudantur ad 128, 2

3 *ζώοντα* **C** ‖ **4** *κελεύειν* **B**[2]**V** *κελευι* **𝔡** *κελεύει* cett. ‖ **8** *ὅρα* **R** ‖ **10** *αὐτόν μιν* scripsi: *αὐτὸν* tantum **ABCP** Const. *μιν* tantum rell. ‖ **11** *τὸν μὲν* ⟨*δή*⟩ propos. Desrousseaux RPh 10, 1886, 57 ‖ **12** *συνδραμέειν* **M** ‖ **13** *κατασβεσθῆναι*] *κατασβεθῆναι* **B**[1] *κασβεσθῆναι* **V** *καὶ σβεσθῆναι* **S** ‖ **14** *ὁ* om. **M** | *καί*[2] om. **R** ‖ **16** *ἀνέγνω* Steph. ‖ **17** *ἔπρη*ξα* (*ι* ut vid. erasum) **A** *ἔπραξα* **MV** ‖ **18** *μὲν* om. **D**[1] ‖ **19** *ἐπάιρας* **A** *ἐπαιίρας* **B** *ἐπαήρας* **R** *ἐπάρας* Pap. Ox. 2096 (quamvis *ι* adscr. constanter praebeat) rell. *ἐπαείρας* Stein | *οὕτω* 𝔑 codd. *οὕτως* Stob.

ὅστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἱρέεται, ἐν μὲν γὰρ τῇ οἱ παῖδες τοὺς πατέρας
θάπτουσι, ἐν δὲ τῷ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας· ἀλλὰ ταῦτα δαίμοσί κου
88 *φίλον ἦν οὕτω γενέσθαι.' ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε, Κῦρος δὲ αὐτὸν λύσας*
κατεῖσέ τε ἐγγὺς ἑωυτοῦ καὶ κάρτα ἐν πολλῇ προμηθίῃ εἶχε ἀπεθώυμαζέ
τε ὁρέων καὶ αὐτὸς καὶ οἱ περὶ ἐκεῖνον ἐόντες πάντες. ὁ δὲ συννοίῃ
2 *ἐχόμενος ἥσυχος ἦν. μετὰ δὲ ἐπιστραφείς τε καὶ ἰδόμενος τοὺς Πέρσας τὸ*
τῶν Λυδῶν ἄστυ κεραΐζοντας εἶπε· 'ὦ βασιλεῦ, κότερον λέγειν πρὸς σέ,
τὰ νοέων τυγχάνω, ἢ σιγᾶν ἐν τῷ παρεόντι χρή;' Κῦρος δέ μιν θαρσέ-
οντα ἐκέλευε λέγειν, ὅ τι βούλοιτο. ὁ δὲ αὐτὸν εἰρώτα λέγων·
3 *'οὗτος ὁ πολλὸς ὅμιλος τί ταῦτα πολλῇ σπουδῇ ἐργάζεται;' ὁ δὲ εἶπε·*
'πόλιν τε τὴν σὴν διαρπάζει καὶ χρήματα τὰ σὰ διαφορέει.' Κροῖσος δὲ
ἀμείβετο· 'οὔτε πόλιν τὴν ἐμὴν οὔτε χρήματα τὰ ἐμὰ διαρπάζει· οὐδὲν
89 *γάρ ἐμοὶ ἔτι τούτων μέτα, ἀλλὰ φέρουσί τε καὶ ἄγουσι τὰ σά.' Κύρῳ δὲ*
ἐπιμελὲς ἐγένετο, τὰ Κροῖσος εἶπε, μεταστησάμενος δὲ τοὺς ἄλλους
εἴρετο Κροῖσον, ὅ τι οἱ ἐνορῴη ἐν τοῖσι ποιευμένοισι. ὁ δὲ εἶπε· 'ἐπείτε
με θεοὶ ἔδωκαν δοῦλόν σοι, δικαιῶ, εἴ τι ἐνορῶ πλέον, σημαίνειν σοι.
2 *Πέρσαι φύσιν ἐόντες ὑβρισταὶ εἰσὶ ἀχρήματοι· ἢν ὦν σὺ τούτους περιίδῃς*
διαρπάσαντας καὶ κατασχόντας χρήματα μεγάλα, τάδε τοι ἐξ αὐτῶν
ἐπίδοξα γενέσθαι· ὃς ἂν αὐτῶν πλεῖστα κατάσχῃ, τοῦτον προσδέκεσθαί
τοι ἐπαναστησόμενον. νῦν ὦν ποίησον ὧδε, εἴ τοι ἀρέσκει, τὰ ἐγὼ λέγω·
3 *κάθισον τῶν δορυφόρων ἐπὶ πάσῃσι τῇσι πύλῃσι φυλάκους, οἳ λεγόντων*
πρὸς τοὺς ἐκφέροντας τὰ χρήματα ἀπαιρεόμενοι, ὥς σφε' ἀναγκαίως ἔχει
δεκατευθῆναι τῷ Διί· καὶ σύ τέ σφι οὐκ ἀπεχθήσεαι βίῃ ἀπαιρεόμενος τὰ
χρήματα, καὶ ἐκεῖνοι συγγνόντες ποιέειν σε δίκαια ἑκόντες προήσουσι.'

AB C P(p) DTR M SV
Σχόλ. 89, 3 (ad *λεγόντων*) *λεγέτωσαν* **B**

19 *Λέξ.* (alphabet. tantum) *ἐπίδοξα· ἀντὶ τοῦ 'προσδόκιμα'*

1 *αἱρέ*εται* **B** *αἱρέται* **SV**[1] || 2 *δαίμοσί*] *δαίμονί* **DTRMSV** litteris *σι* suprascr. *νι* nescio quae manus **A** || 4 *κάτισέ* **DTRMSV** ἢ Τζέτζης· *τισέ* suprascr. **A** man. rec. | *ἀποθώυμαζε* **D** *ἀπεθώμαζε* **CP**[1] *ἀπεθώυμαζε* **p** cett. || 5 *συνοίῃ* **RV**[1] || 6 *εἰδόμενος* **C** *αἰδόμενος* **SV** || 8 *χρή*] *χρόνῳ* **ABCP** ἢ *χρὴ* suprascr. **A** man. rec. || 9 *ἠρώτα* **CDSV** || 9.10 *λέγων οὕτως· ὁ* **DTRMSV** || 10 *πολλῇ* om. **DTRMSV** | *εἶπαι* **R** || 11 *διαφθείρει* **M** *διαφθορέει* **DTRSV** || 12 *ἀμείβεται* **M** | *τὰ χρήματα τὰ* **D**[2] || 13 *ἔτι*] *ἐπὶ* **C** || 16 *δῶκαν* **DTRMSV** || 17 *φύσει* **M** | *ἐνορέω* **C** | *περιείδῃς* **DRSV** in *περιίδῃς* ut Webero videtur corr. **D** || 18 *κατασχόντες* **R** || 19 *κατάσχοι* **T** | *τούτων προδέκεσθαί* **R** || 20 *τοι*[1]] *τι* **V**[1] | *τοι*[2]] *τι* **SV** || 21 *κάθισον* **A** quoque *κάτισον* **D**[ac]**V**[c] *θάρισον* **V**[ac] *θάρρησον* **S** (v. praef. p. LXIV) | *δο*ρυφόρων* **D** *δορηφόρων* **R** || 22 *ἀπαιρεούμενοι* **DTRMS** *ἀπαρε*ό*μενοι* (ex *ἀπαρευούμενοι*) **V** | *ὥς σφε* **RS** *ὥς σφεα* **ABMV**[2] *ὥσφεα* **CDV**[1] *ὤσφεα* **T** (v. grammaticam meam 106) | *ἀναγκαίους* **D**[ac] || 23 *δεκατευθῆναι*] *ευ* ex *α* corr. **V** *δὴ καταθῆναι* **S** | *ἀπεχθήσεται* **C**[2]**D**[ac]**S**[ac] || 24 *ποιήσουσι* codd.: Bekkeri emendatio est, quem secuti sunt edd. prorsus omnes, meliore ut opinor deficiente emendatione

ταῦτα ἀκούων ὁ Κῦρος ὑπερήδετο, ὥς οἱ ἐδόκεε εὖ ὑποτίθεσθαι· αἰνέσας 90
δὲ πολλὰ καὶ ἐντειλάμενος τοῖσι δορυφόροισι, τὰ Κροῖσος ὑπεθήκατο,
ἐπιτελέειν, εἶπε πρὸς Κροῖσον, τάδε 'Κροῖσε, ἀναρτημένου σεῦ ἀνδρὸς
βασιλέος χρηστὰ ἔργα καὶ ἔπεα ποιέειν, αἰτέο τὴν δόσιν, ἥντινα βούλεαί
τοι γενέσθαι παραυτίκα.' ὁ δὲ εἶπε· 'ὦ δέσποτα, ἐάσας με χαριεῖ μάλιστα 2
τὸν θεὸν τῶν Ἑλλήνων, τὸν ἐγὼ ἐτίμησα θεῶν μάλιστα, ἐπειρέσθαι
πέμψαντα τάσδε τὰς πέδας, εἰ ἐξαπατᾶν τοὺς εὖ ποιεῦντας νόμος ἐστί οἱ.'
Κῦρος δὲ εἴρετο, ὅ τι οἱ τοῦτο ἐπηγορεύων παραιτέοιτο. Κροῖσος δέ οἱ ἐπ- 3
ανηλόγησε πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ διάνοιαν καὶ τῶν χρηστηρίων τὰς ὑπο-
κρίσιας καὶ μάλιστα τὰ ἀναθήματα καὶ ὡς ἐπαρθεὶς τῷ μαντηίῳ ἐστρα-
τεύσατο ἐπὶ Πέρσας. λέγων δὲ ταῦτα κατέβαινε αὖτις παραιτεόμενος ἐπεῖ-
ναί οἱ τῷ θεῷ τοῦτο ὀνειδίσαι. Κῦρος δὲ γελάσας εἶπε· 'καὶ τούτου τεύξεαι
παρ' ἐμεῦ, Κροῖσε, καὶ ἄλλου παντός, τοῦ ἂν ἑκάστοτε δέῃ.' ὡς δὲ ταῦτα 4
ἤκουσε ὁ Κροῖσος, πέμπων τῶν Λυδῶν ἐς Δελφοὺς ἐνετέλλετο τιθέντας
τὰς πέδας ἐπὶ τοῦ νηοῦ τὸν οὐδὸν εἰρωτᾶν, εἰ οὔ τι ἐπαισχύνεται τοῖσι
μαντηίοισι ἐπάρας Κροῖσον στρατεύεσθαι ἐπὶ Πέρσας ὡς καταπαύσοντα
τὴν Κύρου δύναμιν, ἀπ' ἧς οἱ ἀκροθίνια τοιαῦτα γενέσθαι, δεικνύντας
τὰς πέδας· ταῦτά τε ἐπειρωτᾶν καὶ εἰ ἀχαρίστοισι νόμος εἶναι τοῖσι Ἑλ-
ληνικοῖσι θεοῖσι.

AB C P(p) DTR M SV

8 Poll. II 120 ἀπὸ ... 'λόγου' ὀνόματα· Ἀντιφῶν ... ἀπαρτιλογία, ὥσπερ καὶ Ἡρόδοτος (VII 29, 2)· οὗτος δὲ καὶ ἐπανελόγησε (ἐπαλληλόγησεν, ἐπαλιλλόγησε, ἐπαντιλογήσει vv. ll.). || **9** Thom. Mag.: v. ad 78, 3

1 *εὖ* om. **DTRMSV** || 3 *πρὸς τὸν Κροῖσον* **R** | *ἀνηρτημένου* **DTRMSV** || 4 *βασιλέως* **M** | *τὴν δόσιν ἥντινα* scripsi, cf. II 102, 2; 151, 3; IV 41 *δόσιν τήντινα* **AB^{2}CP** *δώσιν τήντινα* **B^{1}** *δοσειν τήντινα* **D^{ac}** *δώσειν τήντινα* **D^{c}** *τὴν δόσιν τήντινα* **TM**: exemplar *δόσιν* (supra: *την*) *ηντινα* praebens olim exstitisse mihi non absurdum videtur | *βούλεται* **D^{1}** *βούλεε* **RV** || 5 *χαριῇ* **PM** *χαριή* **R** *χαριη* **T** *χαρείη* (ex *χαριῄ* supra: *ει* ortum) **D** *χαριέει* Legrand || 6 *τῶν*] *τὸν* **A** | *θεῶν*] *θεὸν* **SV** | *μάλιστα* om. **M** || 8 *ἥρετο* **C** | *ἐπηγορεῦον* (supra: *ων*) **M** *ἐπαγορεύων* propos. Lobeck *ἐπηγορέειν* propos. Desrousseaux RPh 10, 1886, 57 *ἐπηγορέων* propos. Bredow quem sequ. Steinii auctoritate inductus Hude | *ἐπανηλόγησε*] lectionem *ἐπαλιλλόγησε* uno e Pollucis codicibus praebitam receperunt Stein Hude; viderat autem iam Schweighaeuser 'Pollucis mss. codices firmare potius quam evertere' vocem Hdt. codd. transmissam || 10 *ἐπαερθεὶς* **D** (iamque coniecerat Stein antequam cod. **D** est repertus) || 11 *αὖθις* **AB C** || 12 *τοῦτο* **P** *τούτων* **TM** *τούτῳ* cett. | *καὶ τούτου τεύξεαι εἶπε* **M** | *τεύξαιε* **D** || 13 *ἐμοῦ* **RSV** || 14 *ἤκουε* **DTRMSV** | *ὁ* om. **DTRMSV** | *τὸν Λυδὸν* **C^{2}D^{ac}** || 15 *ἠρωτᾶν* **C** || 16 *μαντοίοισιν* **V** | *ἐπάιρας* **AB** *ἐπάρας* cett. | *καταπαύσαντα* **DRSV** || 17 *ἀκροθοίνια* **M** || 18 *τὰς*] *τὲ τὰς* **D** | *τοιαῦτά* **DTRMSV** | *τε* om. **M** | *ἐπηρωτᾶν* **C** et ut Webero vid. **D^{ac}** *ἐπέρωτᾶν* (supra: *ει*) **V** | *τοῖς Ἑλληνικοῖς* **B^{1}C**

91 Ἀπικομένοισι δὲ τοῖσι Λυδοῖσι καὶ λέγουσι ταῦτα δὴ τὰ ἐντεταλμένα
τὴν Πυθίην λέγεται εἰπεῖν, τάδε ‘τὴν πεπρωμένην μοῖραν ἀδύνατά ἐστι
ἀποφυγέειν καὶ θεῷ. Κροῖσος δὲ πέμπτου γονέος ἁμαρτάδα ἐξέπλησε, ὃς
ἐὼν δορυφόρος Ἡρακλειδέων δόλῳ γυναικηίῳ ἐπισπόμενος ἐφόνευσε τὸν
2 δεσπότεα καὶ ἔσχε τὴν ἐκείνου τιμὴν οὐδέν οἱ προσήκουσαν. προθυμεο-
μένου δὲ Λοξίεω, ὅκως ἂν κατὰ τοὺς παῖδας τοὺς Κροίσου γένοιτο τὸ
Σαρδίων πάθος καὶ μὴ κατ᾽ αὐτὸν Κροῖσον, οὐκ οἷόν τε ἐγίνετο παραγα-
3 γεῖν Μοίρας. ὅσον δὲ ἐνέδωκαν αὗται, ἠνύσατο καὶ κεχάριστό οἱ, τρία γὰρ
ἔτεα ἐπανεβάλετο τὴν Σαρδίων ἅλωσιν, καὶ τοῦτο ἐπιστάσθω Κροῖσος
ὡς ὕστερον τοῖσι ἔτεσι τούτοισι ἁλοὺς τῆς πεπρωμένης. δεύτερα δὲ
4 τούτων καιομένῳ αὐτῷ ἐπήρκεσε. κατὰ δὲ τὸ μαντήιον τὸ γενόμενον οὐκ
ὀρθῶς Κροῖσος μέμφεται, προηγόρευε γάρ οἱ Λοξίης, ἢν στρατεύηται
ἐπὶ Πέρσας, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσειν· τὸν δὲ πρὸς ταῦτα χρῆν εὖ μέλ-
λοντα βουλεύεσθαι ἐπειρέσθαι πέμψαντα, κότερα τὴν ἑωυτοῦ ἢ τὴν
Κύρου λέγοι ἀρχήν. οὐ συλλαβὼν δὲ τὸ ῥηθὲν οὐδ᾽ ἐπανειρόμενος
5 ἑωυτὸν αἴτιον ἀποφαινέτω. ᾧ καὶ τὸ τελευταῖον χρηστηριαζομένῳ εἶπε,
τὰ εἶπε, Λοξίης περὶ ἡμιόνου, οὐδὲ τοῦτο συνέβαλε· ἦν γὰρ δὴ ὁ Κῦρος
οὗτος ἡμίονος, ἐκ γὰρ δυοῖν οὐκ ὁμοεθνέων ἐγεγόνεε, μητρὸς ἀμείνονος,
6 πατρὸς δὲ ὑποδεεστέρου· ἡ μὲν γὰρ ἦν Μηδὶς καὶ Ἀστυάγεος θυγάτηρ

AB C P(p) DTR M SV
Σχόλ. 91, 1 (ad *ἐξέπλησε*) *ἐξέλυσε* A^2 vel man. rec.

T 2s. Liban. or. 25, 7 *λέγει . . . καὶ ἡ Πυθία παραμυθουμένη Κροῖσον τὸν Λυδὸν αἰχμάλωτον ὄντα παρὰ Κύρῳ τῷ Πέρσῃ· τὴν — θεῷ.* Choric. VIII 29 *ὅμοια . . . ᾽Απόλλων τῷ Κροίσῳ* τὴν πεπρωμένην εἰπὼν ἀδύνατον εἶναι νικᾶν καὶ θεῷ

15 Lex. Vind. 167 (s. v. *συλλαβών*) *Ἡρόδοτος·* οὐ συλλαβὼν — ἐπανειρόμενος

1 *ταῦτα δὴ τὰ* **TM** Ald. *τὰ* cett. || 2 *μοίρην* **ABDTRMSV** om. Liban. Choric. || 3 *ἀποφυγέειν*] *ἀπερύκειν* propos. Desrousseaux RPh 11, 1887, 60 | *γένεος* **CPTRMSV** || 4 *ἐπισπώμενος* **SV** *ομ* partim in ras. **D** *ο* in *ω* vel *ω* in *ο* mut. **M** || 5 *δεσπότην* D^{ac} | *προθεμένου* C^1 || 6 *ὅπως* **TRMV** | *τούς*[2]] *τοῦ* **BDTRMSV** || 7 *οἷός* **DRSV** | *ἐγένετο* **PDTRMSV** || 8 *ἠνύσατο καὶ κεχάριστό* scripsi: *ἠνύσατο καὶ ἐχαρίσατό* codd. *ἤνυσέ τε καὶ ἐχαρίσατό* Schaefer, quem sequ. Stein Hude || 9 *ἐπανεβάλλετο* **CTM** | *τὴν* om. **SV** | *τούτω* **R** || 10 *ἔτεσι*] *ἔπεστι* ut vid. **M** || 12 *στρατεύεται* **DRV** *στρατεύηται* **D** man. rec., cett. || 13 post *ἀρχὴν* add. *αὐτὸν* **ABCP** | *εὖ* om. **DTRMSV** || 14 *ἐπήρεσθαι* **C** || 15 *λέγει* **PDTRMSV** | ad *συλλαβὼν* sub obelo in mg. *συμβαλών* A^2 | *ἐπανειρόμενος* (*η* supra *ει*) **C** || 16 *ᾧ* del. Krueger, sequ. Hude Legrand, hic per dittographiam iudicans ortum | *εἶπε* del. Legrand || 17 *τὰ εἶπε* om. **SV**, damn. Bredow Quaest. 29 quem sequ. Stein Hude | *τούτου* **R** *τοῦ* **SV** | *συνέβαλλε* **D** *συνέλαβε* **M** Ald.: non est cur alios editores sequens recipiam quod emendatio videtur esse alicuius philologi renovandarum litterarum aetatis, qui vocem *συλλαβεῖν* repetendam esse ex lin. 15 iudicavit; hic noster usurpat vocem *συμβαλεῖν* vi ‘coniciendi, (rationem) concludendi’ sicut Soph. OC 1474 et al. (ubi scholia explicant *τεκμηρίῳ νοῆσαι, στοχάσασθαι*)

τοῦ Μήδων βασιλέος, ὁ δὲ Πέρσης τε ἦν καὶ ἀρχόμενος ὑπ' ἐκείνοισι καὶ ἔνερθε ἐὼν τοῖσι ἅπασι δεσποίνῃ τῇ ἑωυτοῦ συνοίκεε.' ταῦτα μὲν ἡ Πυθίη ὑπεκρίνατο τοῖσι Λυδοῖσι, οἱ δὲ ἀνήνεικαν ἐς Σάρδις καὶ ἀπήγγειλαν Κροίσῳ. ὁ δὲ ἀκούσας συνέγνω ἑωυτοῦ εἶναι τὴν ἁμαρτάδα καὶ οὐ τοῦ θεοῦ.

Κατὰ μὲν δὴ τὴν Κροίσου τε ἀρχὴν καὶ Ἰωνίης τὴν πρώτην καταστροφὴν 92
ἔσχε οὕτω. Κροίσῳ δέ ἐστι καὶ ἄλλα ἀναθήματα ἐν τῇ Ἑλλάδι πολλὰ καὶ οὐ
τὰ εἰρημένα μοῦνα. ἐν μὲν γὰρ Θήβῃσι τῇσι Βοιωτῶν τρίπους χρύσεος,
τὸν ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Ἰσμηνίῳ, ἐν δὲ Ἐφέσῳ αἵ τε βόες αἱ
χρύσεαι καὶ τῶν κιόνων αἱ πολλαί, ἐν δὲ Προνηίης τῆς ἐν Δελφοῖσι ἀσπὶς
χρυσέη μεγάλη. ταῦτα μὲν καὶ ἔτι ἐς ἐμὲ ἦν περιεόντα, τὰ δ' ἐξαπόλωλε
[τὰ] τῶν ἀναθημάτων. τὰ δ' ἐν Βραγχίδῃσι τῇσι Μιλησίων ἀναθήματα 2

AB C P(p) et usque ad *οὕτω* 92, 1 **DTR M SV**
ο δ[ε] 91, 6 – *κατ[α* 92, 1 Pap. Ox. 2096 fr. 5

3 Thom. Mag.: v. quae ad 78, 3 laudantur || 4 Prisc. XVIII 287 *Ἡρόδοτος·* συνέγνω τὴν ἁμαρτάδα, *similiter Latini 'ignoscit culpam'* || 12 Alexander Cotyaensis apud Porphyr. quaest. Hom. 8 *ἐν τοῖς Φιλήμονος συμμίκτοις περὶ Ἡροδοτείου διορθώματος ὁ γραμματικὸς διαλεγόμενος πειρᾶται καὶ Ὁμηρικά τινα σαφηνίζειν, οὐδὲν δὲ χεῖρον καὶ τὸν Ἡρόδοτον φιλοῦντί σοι τὴν πᾶσαν τοῦ ἀνδρὸς ἀναγράψαι ζήτησιν. φησὶ γὰρ ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ Ἡρόδοτος τῶν 'Ἱστοριῶν περὶ Κροίσου . . . πολλά τε ἄλλα διείλεκται καὶ ὅτι . . . ἀνέθηκε δέ τινα (δῶρα) καὶ* ἐν Βραγχίδῃσι τῇσι Μιλησίων. *καὶ γέγραπται δὴ κατὰ πάντα ἁπλῶς τὰ ἀντίγραφα τὸ 'τῆς' ἄρθρον σὺν τῷ ἰῶτα ἰσοδύναμον τῷ 'ταῖς', οὐδένα γε μὴν Ἑλλήνων ὑπομεῖναι θηλυκῶς 'τὰς Βραγχίδας' ἂν εἰπεῖν, Ἡρόδοτον δὲ μᾶλλον ἂν ἑτέρων φυλάξασθαι ἀκριβῆ τε ὄντα περὶ τὰ ὀνόματα καὶ πάνυ ἐπιεικῶς φροντιστικόν. τοῦτο δὴ θεραπεύων τις οὐχ Ἡροδότου φησὶν ἁμάρτημα γεγονέναι, μᾶλλον δὲ τὸν γραφέα φησὶ διαμαρτεῖν παρεμβαλόντα τὸ ἰῶτα. πολλὰ δὲ φέρεσθαι μέχρι νῦν ἁμαρτήματα κατὰ τὴν Ἡροδότου συγγραφὴν . . . ἐπανάγωμεν δ' ἐπὶ τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν διορθωτὴν τὸν Κοτυαέα Ἀλέξανδρον. ἠξίου γὰρ ὁ ἀνὴρ γράφειν* τῇσι Μιλησίων *χωρὶς τοῦ ἰῶτα* τῆς Μιλησίων, *ὑποκειμένης 'χώρης' ἢ 'γῆς'. καὶ ἐγὼ δέ, φησίν, ἐπειθόμην οὕτως ἔχειν τὰ τῆς γραφῆς, τὸν δ' ἄνδρα τῆς ἀκριβοῦς συνέσεως ἐτεθαυμάκειν ἐντυχὼν τοῖς Ἡροδοτείοις αὐτοῖς ἔπεσι καὶ γενόμενος ἐπὶ τέλει τῆς Αἰγυπτιακῆς βίβλου . . . εὑρίσκω πάλιν κατὰ τὴν αἰτιατικὴν πτῶσιν εἰπόντα τὸν Ἡρόδοτον* ἀνέθηκε εἰς Βραγχίδας τὰς Μιλησίων (II 159, 3). *οὐκέτι οὖν ᾤμην ἁμάρτημα εἶναι γραφικόν, Ἰωνικὸν δὲ μᾶλλον ἰδίωμα, πολλὰ γὰρ οὗτοι τῶν ὀνομάτων χαίρουσι θηλυκῶς ἐκφέροντες.* Cyrilli Lexicon in Crameri Anecd. e cod. Bodl. Auct. T. II. 11 (IV 180) *Βραγχίδαι· καὶ τὸ γένος καὶ τόπος θῆλυ Ἡρόδοτος*

1 *βασιλέως* **BCDTMV**^{ac} | *τε* om. **R** || 2 *ἔνερθεν* **TR** || 3 *ἀνείκαν* **D** | *Σάρδεις* **TM** || 4 *τῷ Κροίσῳ* **DTRMSV** || 12 *τὰ*^{1} del. Reiske, sequ. Stein Hude; Legrand post *ἀναθημάτων* aliquid fortasse exstitisse putat, 'ita ut *τὰ* (ante *ἐξαπόλωλε*) relativi vice fungeretur' | *τῇσι*] *τοῖσι* Reiske Bekker Dindorf; masculino generi favet Herold Progr. Gymn. Reg. Nuremb. 1850, 14s. loco I 158, 1 contra II 159, 3 nitens (cf. grammaticos) *τῆς* ex Philemone | *ἀναθήματα* om. Ald.

Κροίσῳ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ἴσα τε σταθμὸν καὶ ὅμοια τοῖσι ἐν Δελφοῖσι.
τὰ μέν νυν ἔς τε Δελφοὺς καὶ ἐς τοῦ Ἀμφιάρεω ἀνέθηκε οἰκήιά τε ἐόντα
καὶ τῶν πατρῴων χρημάτων ἀπαρχήν, τὰ δὲ ἄλλα ἀναθήματα ἐξ ἀνδρὸς
ἐγένετο οὐσίης ἐχθροῦ, ὅς οἱ πρὶν ἢ βασιλεῦσαι ἀντιστασιώτης κατεστήκεε
3 συσπεύδων Πανταλέοντι γενέσθαι τὴν Λυδῶν ἀρχήν. ὁ δὲ Πανταλέων ἦν
Ἀλυάττεω μὲν παῖς, Κροίσου δὲ ἀδελφεὸς οὐκ ὁμομήτριος, Κροῖσος μὲν
4 γὰρ ἐκ Καείρης ἦν γυναικὸς Ἀλυάττῃ, Πανταλέων δὲ ἐξ Ἰάδος· ἐπείτε δὲ
δόντος τοῦ πατρὸς ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς ὁ Κροῖσος, τὸν ἄνθρωπον τὸν
ἀντιπρήσσοντα ἐπὶ κναφηίου ἕλκων διέφθειρε, τὴν δὲ οὐσίην αὐτοῦ ἔτι
πρότερον κατιρώσας τότε τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἀνέθηκε, ἐς τὰ εἴρηται. καὶ
περὶ μὲν ἀναθημάτων τοσαῦτα εἰρήσθω.
93 Θώυματα δὲ γῆ ⟨ἡ⟩ Λυδίη ἐς συγγραφὴν οὐ μάλα ἔχει, οἷά τε καὶ
2 ἄλλη χώρη, πάρεξ τοῦ ἐκ τοῦ Τμώλου καταφερομένου ψήγματος. ἓν δὲ
ἔργον πολλὸν μέγιστον παρέχεται χωρὶς τῶν τε Αἰγυπτίων ἔργων καὶ
τῶν Βαβυλωνίων· ἔστι αὐτόθι Ἀλυάττεω τοῦ Κροίσου πατρὸς σῆμα, τοῦ
ἡ κρηπὶς μέν ἐστι λίθων μεγάλων, τὸ δὲ ἄλλο σῆμα χῶμα γῆς· ἐξεργάσαντο
δέ μιν οἱ ἀγοραῖοι ἄνθρωποι καὶ οἱ χειρώνακτες καὶ αἱ ἐνεργαζόμεναι

AB C P(p) et (93,1 solum) **DTR M SV**
Ὅτι Κροῖσος ἐκ Καείρης ἦν γυναικὸς (92, 3) – εἴρηται (92, 4) excerps. Const. Porph. Π. ἀρ. καὶ κακ. exc. V
Σχόλ. 92, 4 (ad κατιρώσας) καθιερώσας **B**

T 5ss. Plut. de Hdt. mal. 18 (Mor. 858) ἀδελφὸν . . . αὐτῷ Πανταλέοντι περὶ τῆς βασιλείας αὐτῷ διαφέρεσθαι ζῶντος ἔτι τοῦ πατρός· τὸν οὖν Κροῖσον, ὡς εἰς τὴν βασιλείαν κατέστη, τῶν ἑταίρων καὶ φίλων τοῦ Πανταλέοντος ἕνα τῶν γνωρίμων ἐπὶ γνάφου (ἐπινάφου, ἐπιγνάφου vv. ll.) διαφθεῖραι καταξαινόμενον, ἐκ δὲ τῶν χρημάτων αὐτοῦ ποιησάμενον ἀναθήματα τοῖς θεοῖς ἀποστεῖλαι || 15–p. 65, 4 Strabo 627 πρὸς . . . ταῖς Σάρδεσιν ἔστι τὸ τοῦ Ἀλυάττου ἐπὶ κρηπῖδος ὑψηλῆς χῶμα μέγα ἐργασθέν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ὑπὸ τοῦ πλήθους τῆς πόλεως, οὗ τὸ πλεῖστον ἔργον αἱ παιδίσκαι συνετέλεσαν· λέγει δ' ἐκεῖνος καὶ πορνεύεσθαι πάσας. 533 τοιοῦτον . . . τι καὶ Ἡρόδοτος λέγει τὸ περὶ τὰς Λυδάς, πορνεύειν γὰρ ἁπάσας

9 Λέξ. κνάφος· ἄκανθα ἕλκουσα ἱμάτια. Hes. ἐπὶ κνάφου ἕλκων· διαφθείρων· τὸ γὰρ πρότερον οἱ γναφεῖς ἀκανθῶν σωρὸν συστρέψαντες τὰ ἱμάτια ἐπὶ τοῦ σωροῦ ἔκναπτον, ὁ δὲ σωρὸς ἐλέγετο γνάφος. ὁ οὖν Κροῖσος τὸν ἐχθρὸν περιέξαινε ταῖς ἀκάνθαις καὶ οὕτως ἔφθειρε || 17 Poll. I 50 τὸ 'χειρώνακτες' Ἡροδότῳ δεδόσθω

1 post Δελφοῖσι lacunam statuit Stein, quam ita fere explendam iudicat: ἐόντα, Πέρσαι χρόνῳ ὕστερον συλήσαντες ἐς Σοῦσα ἀπηγάγοντο || 9 ἀντιπρεύσσοντα Const. | κνάφου edd. alii ex Hes., Lexx., Plut. (γνάφου) || 10 κατι*ρώσας **B** καθιρώσας Const. | τρόπῳ] πρώτῳ **C** | ἠρημένῳ Const. || 12 θώματα **B** θῶυμα **DTRMSV** ἢ θώϋμα suprascr. **A²** | γῆ] τῇ (q. e. τῇ) **T** | ἡ add. Schaefer || 16 ἐξηργάσαντο **A** ἐξειργάσαντο **B²CP**

παιδίσκαι. οὖροι δὲ πέντε ἐόντες ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν ἐπὶ τοῦ σήματος 3
ἄνω, καί σφι γράμματα ἐνεκεκόλαπτο τὰ ἕκαστοι ἐξεργάσαντο· καὶ
ἐφαίνετο μετρεόμενον τὸ τῶν παιδισκέων ἔργον ἐὸν μέγιστον. τοῦ γὰρ δὴ 4
Λυδῶν δήμου αἱ θυγατέρες πορνεύονται πᾶσαι, συλλέγουσαί σφισι
φερνάς, ἐς ὃ ἂν συνοικήσωσι, τοῦτο ποιέουσαι· ἐκδιδόασι δὲ αὐταὶ
ἑωυτάς. ἡ μὲν δὴ περίοδος τοῦ σήματός εἰσι στάδιοι ἓξ καὶ δύο πλέθρα, 5
τὸ δὲ εὖρός ἐστι πλέθρα τρία καὶ δέκα· λίμνη δὲ ἔχεται τοῦ σήματος
μεγάλη, τὴν λέγουσι Λυδοὶ ἀείναον εἶναι· καλέεται δὲ αὕτη Γυγαίη.
τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτό ἐστι. Λυδοὶ δὲ νόμοισι μὲν παραπλησίοισι χρέωνται 94
καὶ Ἕλληνες, χωρὶς ἢ ὅτι τὰ θήλεα τέκνα καταπορνεύουσι. πρῶτοι δὲ
ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κοψάμενοι
ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ καὶ κάπηλοι ἐγένοντο. φασὶ δὲ αὐτοὶ Λυδοὶ καὶ τὰς 2
παιγνίας τὰς νῦν σφίσι τε καὶ Ἕλλησι κατεστεώσας ἑωυτῶν ἐξεύρημα
γενέσθαι. ἅμα δὲ ταύτας τε ἐξευρεθῆναι παρὰ σφίσι λέγουσι καὶ Τυρσηνίην
ἀποικίσαι, ὧδε περὶ αὐτῶν λέγοντες· ἐπὶ Ἄτυος τοῦ Μάνεω βασιλέος 3
σιτοδείην ἰσχυρὴν ἀνὰ τὴν Λυδίην πᾶσαν γενέσθαι· καὶ τοὺς Λυδοὺς
τέως μὲν διάγειν λιπαρέοντας, μετὰ δέ, ὡς οὐ παύεσθαι, ἄκεα δίζησθαι,
ἄλλον δὲ ἄλλο ἐπιμηχανᾶσθαι αὐτῶν. ἐξευρεθῆναι δὴ ὦν τότε καὶ τῶν
κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων καὶ τῆς σφαίρης καὶ τῶν ἀλλέων πασέων

AB C P(p)

Σχόλ. 93, 3 (ad *οὖροι*) *οὖρος ὁ τῆς γῆς ὅρος καὶ φύλαξ παρὰ τούτῳ μόνῳ τῷ Ἡροδότῳ* **B** man. rec.

Λυδοὶ γὰρ δὴ καὶ πρῶτοι ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κοψάμενοι ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ καὶ κάπηλοι ἐγένοντο. φασὶ δὲ αὐτοὶ Λυδοὶ καὶ παίγνια πρῶτοι ἐξευρέσθαι λέγονται παρ᾽ Ἑλλήνων τῶν τε κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων καὶ τῶν ἀλλέων (*ἀλέων* **SV** *ἄλλων* **M**) *πασέων* (*πασσέων* **D**) *παιγνιέων* (*παιγνίων* **M**) *τὰ εἴδεα πλὴν πεσσῶν* (*πασσέων* **M**). 94

DTR M SV

T 18 – p. 66, 1 Eust. Od. 1396 (ad *α* 107) *Ἡρόδοτος οὖν φανερῶς διαφέρειν δηλοῖ κύβον καὶ πεσσόν, ἐν οἷς λέγει ὅτι Λυδοὶ τοὺς κύβους εὗρον καὶ τοὺς ἀστραγάλους καὶ τὴν σφαῖραν καὶ ἄλλα παίγνια πλὴν πεσσῶν*

1 *Λέξ. οὖροι· ὁροθεσία.* Suid. *οὖροι· ὁ τῆς γῆς ὅρος καὶ φύλαξ. παρὰ δὴ Ἡροδότῳ* οὖροι *οἱ ὅροι, τὰ ὁροθέσια* ‖ 10 Thom. Mag. p. 130 (s. v. *ἑταίρα*) *Ἡρόδοτος ἀντὶ τοῦ 'εἰς πορνείαν ἐκδίδωσι' χρῆται τῷ ὀνόματι* (i. e. *πορνεύειν*) *ἐν τῇ πρώτῃ· ὅτι* – καταπορνεύουσιν

9 *τοιοῦτον* **C** | *χρέονται* **B** ‖ 10 post *πρῶτοι δὲ* suprascr. *οἱ αὐτοὶ Λυδοὶ* **A**[2] cf. alterius stirpis memoriam ‖ 13 voci *παιγνίας* suprascr. *ἢ καὶ παίγνια πρῶτοι ἐξευρέσθαι λέγονται* **A** man. rec. ‖ 15 *ἀποικῆσαι* **CP** *ἀπονικῆσαι* **p** Ald. | *ἄστυος* **B** | *βασιλέως* **C** ‖ 17 *τέως*] *ἕως* **AB** | *δίζεσθαι* **Pp**

παιγνιέων τὰ εἴδεα πλὴν πεσσῶν· τούτων γὰρ ὦν τὴν ἐξεύρεσιν οὐκ οἰκη-
4 *οῦνται Λυδοί. ποιέειν δὲ ὧδε πρὸς τὸν λιμὸν ἐξευρόντας· τὴν μὲν ἑτέρην*
τῶν ἡμερέων παίζειν πᾶσαν, ἵνα δὴ μὴ ζητέοιεν σιτία, τὴν δὲ ἑτέρην σιτέ-
εσθαι παυομένους τῶν παιγνιέων. τοιούτῳ τρόπῳ διάγειν ἐπ' ἔτεα δυῶν
5 *δέοντα εἴκοσι. ἐπείτε δὲ οὐκ ἀνιέναι τὸ κακόν, ἀλλ' ἔτι ἐπὶ μᾶλλον*
βιάζεσθαι, οὕτω δὴ τὸν βασιλέα αὐτῶν δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν
πάντων κληρῶσαι, τὴν μὲν ἐπὶ μονῇ, τὴν δ' ἐπὶ ἐξόδῳ ἐκ τῆς χώρης, καὶ
ἐπὶ μὲν τῇ μένειν αὐτοῦ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἑωυτὸν τὸν βασιλέα
προστάσσειν, ἐπὶ δὲ τῇ ἀπαλλασσομένῃ τὸν ἑωυτοῦ παῖδα, τῷ οὔνομα
6 *εἶναι Τυρσηνόν. λαχόντας δὲ αὐτῶν τοὺς ἑτέρους ἐξιέναι ἐκ τῆς χώρης καὶ*
καταβῆναι ἐς Σμύρνην καὶ μηχανήσασθαι πλοῖα, ἐς τὰ ἐσθεμένους τὰ
πάντα, ὅσα σφι ἦν χρηστὰ ἐπίπλοα, ἀποπλέειν κατὰ βίου τε καὶ γῆς
ζήτησιν, ἐς ὃ ἔθνεα πολλὰ παραμειψαμένους ἀπικέσθαι ἐς Ὀμβρικούς,
7 *ἔνθα σφέας ἐνιδρύσασθαι πόλιας καὶ οἰκέειν τὸ μέχρι τοῦδε· ἀντὶ δὲ*
Λυδῶν μετονομασθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ βασιλέος τοῦ παιδός, ὅς σφεας
ἀνήγαγε· ἐπὶ τούτου τὴν ἐπωνυμίην ποιευμένους ὀνομασθῆναι Τυρσηνούς.
Λυδοὶ μὲν δὴ ὑπὸ Πέρσῃσι ἐδεδούλωντο.

95 *Ἐπιδίζηται δὲ δὴ τὸ ἐνθεῦτεν ἡμῖν ὁ λόγος τόν τε Κῦρον ὅστις ἐὼν τὴν*
Κροίσου ἀρχὴν κατεῖλε, καὶ τοὺς Πέρσας ὅτεῳ τρόπῳ ἡγήσαντο τῆς
Ἀσίης. ὡς ὦν Περσέων μετεξέτεροι λέγουσι οἱ μὴ βουλόμενοι σεμνοῦν τὰ
περὶ Κῦρον, ἀλλὰ τὸν ἐόντα λέγειν λόγον, κατὰ ταῦτα γράψω ἐπι-
στάμενος περὶ Κύρου καὶ τριφασίας ἄλλας λόγων ὁδοὺς φῆναι.
2 *Ἀσσυρίων ἀρχόντων τῆς ἄνω Ἀσίης ἐπ' ἔτεα εἴκοσι καὶ πεντακόσια*
πρῶτοι ἀπ' αὐτῶν Μῆδοι ἤρξαντο ἀπίστασθαι· καί κως οὗτοι περὶ τῆς
ἐλευθερίης μαχεσάμενοι τοῖσι Ἀσσυρίοισι ἐγένοντο ἄνδρες ἀγαθοὶ καὶ
ἀπωσάμενοι τὴν δουλοσύνην ἠλευθερώθησαν. μετὰ δὲ τούτους καὶ τὰ

AB C P(p) et a *Λυδοὶ* 94, 7 usque ad *φῆναι* 95, 1 **DTR M SV**
Σχόλ. 95, 1 (ad *μετεξέτεροι*) *ἀντὶ τοῦ 'ἔνιοι'*

1 *Λέξ. πεσσοί· ψῆφοι, ἐν οἷς ἔπαιζον.* Suid. *πεσσούς· κύβους. καὶ ψῆφοι, παρὰ Ἡροδότῳ, ἐν οἷς ἔπαιζον* || 12 Poll. X 10 *αὐτὰ δὲ τὰ σκεύη καλοῖτ' ἂν ἔπιπλα, ἤγουν ἡ κούφη κτῆσις, τὰ ἐπιπολῆς ὄντα τῶν κτημάτων . . . Ἡρόδοτος δὲ αὐτὰ ἐπίπλοα εἴρηκεν, οἷον ἃ καὶ πλέων ἄν τις ἐπικομίζοιτο, ὡς ἔγγειος καλεῖται κτῆσις ἡ λοιπή*

1 *πεσῶν* **T** *σ* supra lin. add. prima ut vid. man. **A** | *οἰκηοῦνται*] *ν* supra lin. add. **A**[2] || 3 *ἐπιζητέοιεν* vult Desrousseaux RPh 10, 1886, 57 || 5 *ἐπὶ μᾶλλον ἔτι* **p** Ald. || 10 *λαχόντα* **C** | *αὐτὸν* **C**[1] | *καὶ* om. **C**, del. Stein Hude; retinui verbum *λαχεῖν* absolute usurpatum iudicans || 12 *ἔπιπλα* Herwerden, sequ. Legrand || 16 *ἐπὶ*] *ἀπὸ* **C**[2] || 18 *δὴ* om. **DM** | *ἐντεῦθεν* **D** || 21 *Κύρου* **D** | *γράψω*] *λέξω* (*γράφεται γράψω* in mg.) **M**

ἄλλα ἔθνεα ἐποίεε τὠυτὸ τοῖσι Μήδοισι. ἐόντων δὲ αὐτονόμων πάντων 96
ἀνὰ τὴν ἤπειρον ὧδε αὖτις ἐς τυραννίδας περιῆλθον.
Ἀνὴρ τοῖσι Μήδοισι ἐγένετο σοφός, τῷ οὔνομα ἦν Δηιόκης, παῖς δὲ 2
ἦν Φραόρτεω. οὗτος ὁ Δηιόκης ἐρασθεὶς τυραννίδος ἐποίεε τοιάδε·
κατοικημένων τῶν Μήδων κατὰ κώμας ἐν τῇ ἑωυτοῦ ἐὼν καὶ πρότερον
δόκιμος καὶ μᾶλλόν τι καὶ προθυμότερον δικαιοσύνην ἐπιθέμενος ἤσκεε·
καὶ ταῦτα μέντοι ἐούσης ἀνομίης πολλῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν Μηδικὴν ἐποίεε
ἐπιστάμενος, ὅτι τῷ δικαίῳ τὸ ἄδικον πολέμιόν ἐστι. οἱ δ' ἐκ τῆς αὐτῆς
κώμης Μῆδοι ὁρῶντες αὐτοῦ τοὺς τρόπους δικαστήν μιν ἑωυτῶν αἱρέοντο.
ὁ δὲ δή, οἷα μνώμενος ἀρχήν, ἰθύς τε καὶ δίκαιος ἦν. ποιέων τε ταῦτα 3
ἔπαινον εἶχε οὐκ ὀλίγον πρὸς τῶν πολιτέων οὕτω, ὥστε πυνθανόμενοι οἱ
ἐν τῇσι ἄλλῃσι κώμῃσι ὡς Δηιόκης εἴη ἀνὴρ μοῦνος κατὰ τὸ ὀρθὸν
δικάζων, πρότερον περιπίπτοντες ἀδίκοισι γνώμῃσι, τότε, ἐπείτε ἤκουσαν,
ἄσμενοι ἐφοίτων παρὰ τὸν Δηιόκεα καὶ αὐτοὶ δικασόμενοι, τέλος δὲ
οὐδενὶ ἄλλῳ ἐπετράποντο. πλεῦνος δὲ αἰεὶ γινομένου τοῦ ἐπιφοιτέοντος, 97
οἷα πυνθανομένων τὰς δίκας ἀποβαίνειν κατὰ τὸ ἐόν, γνοὺς ὁ Δηιόκης
ἐς ἑωυτὸν πᾶν ἀνακείμενον οὔτε κατίζειν ἔτι ἤθελε, ἔνθα περ πρότερον
προκατίζων ἐδίκαζε, οὔτ' ἔφη δικᾶν ἔτι· οὐ γάρ οἱ λυσιτελέειν τῶν
ἑωυτοῦ ἐξημεληκότα τοῖσι πέλας δι' ἡμέρης δικάζειν. ἐούσης ὦν ἁρπαγῆς 2
καὶ ἀνομίης ἔτι πολλῷ μᾶλλον ἀνὰ τὰς κώμας ἢ πρότερον ἦν, συνελέχθη-
σαν οἱ Μῆδοι ἐς τὠυτὸ καὶ ἐδίδοσαν σφίσι λόγον λέγοντες περὶ τῶν
κατηκόντων (ὡς δ' ἐγὼ δοκέω, μάλιστα ἔλεγον οἱ τοῦ Δηιόκεω φίλοι)·
'οὐ γὰρ δὴ τρόπῳ τῷ παρεόντι χρεώμενοι δυνατοί εἰμεν οἰκέειν τὴν 3

AB C P(p)

Ἀνὴρ ἐν τοῖσι Μήδοισι σοφός, τῷ οὔνομα ἦν Δηιόκης, παῖς δὲ ἦν Φραόρτεω, 96
οὗτος ὁ Δηιόκης διὰ ὧν τὴν ἑωυτοῦ εὐνομίην ἐβασίλευε (ἐβασίλευσε **D**) *Μήδων.*

DTR M SV

T **3–6** Plut. de Hdt. mal. 17 (Mor. 858) *Δηιόκην δὲ τὸν Μῆδον ἀρετῇ καὶ δικαιοσύνῃ κτησάμενον τὴν ἡγεμονίαν οὐ φύσει γενέσθαι φησὶ τοιοῦτον, ἐρασθέντα δὲ τυραννίδος ἐπιθέσθαι προσποιήματι δικαιοσύνης*

18 Antiatt. Bekk. Anecd. 90 *δικᾶν ἀντὶ τοῦ 'δικάσειν'· Ἡρόδοτος πρώτῳ·* οὐ φησι δικᾶν ἔτι

2 *τυραννίδα* Stein || **3** inter *ἀνὴρ* et *τοῖσι* vocem *ἐν* suprascr. nescio quae manus **A** (cf. alterius stirpis textum) || **4** *τάδε* **C** || **10** *μνεώμενος* **CP** || **11** *πολιτέων*] cf. V 7; VIII 75, 1 et v. grammaticam meam 85 || **14** *ἐφοίτεον* **Pp** *ἐφοίτεων* **C** || **15** *ἐκφοιτέωντος* **C** || **18** *οὔτ' ἔφη*] *οὐ φησι* Antiattic.

χώρην, φέρε στήσωμεν ἡμέων αὐτῶν βασιλέα· καὶ οὕτω ἥ τε χώρη
εὐνομήσεται καὶ αὐτοὶ πρὸς ἔργα τρεψόμεθα οὐδὲ ὑπ' ἀνομίης ἀνάστατοι
98 *ἐσόμεθα.' ταῦτά κῃ λέγοντες πείθουσι ἑωυτοὺς βασιλεύεσθαι. αὐτίκα*
δὲ προβαλλομένων, ὅντινα στήσωνται βασιλέα, ὁ Δηιόκης ἦν πολλὸς ὑπὸ
παντὸς ἀνδρὸς καὶ προβαλλόμενος καὶ αἰνεόμενος, ἐς ὃ τοῦτον καταινέουσι
2 *βασιλέα σφίσι εἶναι. ὁ δ' ἐκέλευε αὐτοὺς οἰκία τε ἑωυτῷ ἄξια τῆς βασιληίης*
οἰκοδομῆσαι καὶ κρατῦναι αὐτὸν δορυφόροισι. ποιεῦσι δὴ ταῦτα οἱ
Μῆδοι· οἰκοδομέουσί τε γὰρ αὐτῷ οἰκία μεγάλα τε καὶ ἰσχυρά, ἵνα αὐτὸς
ἔφρασε τῆς χώρης, καὶ δορυφόρους αὐτῷ ἐπιτρέπουσι ἐκ πάντων Μήδων
3 *καταλέξασθαι. ὁ δὲ ὡς ἔσχε τὴν ἀρχήν, τοὺς Μήδους ἠνάγκασε ἓν*
πόλισμα ποιήσασθαι καὶ τοῦτο περιστέλλοντας τῶν ἄλλων ἧσσον ἐπι-
μέλεσθαι. πειθομένων δὲ καὶ ταῦτα τῶν Μήδων οἰκοδομέει τείχεα
μεγάλα τε καὶ καρτερά, ταῦτα τὰ νῦν Ἀγβάτανα κέκληται, ἕτερον ἑτέρῳ
4 *κύκλῳ ἐνεστεῶτα. μεμηχάνηται δὲ οὕτω τοῦτο τὸ τεῖχος, ὥστε ὁ ἕτερος*
τοῦ ἑτέρου κύκλος τοῖσι προμαχεῶσι μούνοισί ἐστιν ὑψηλότερος. (τὸ μέν
κού τι καὶ τὸ χωρίον συμμαχέει κολωνὸς ἐὼν ὥστε τοιοῦτο εἶναι, τὸ δὲ
5 *καὶ μᾶλλόν τι ἐπετηδεύθη.) κύκλων ἐόντων τῶν συναπάντων ἑπτά, ἐν*
δὲ τῷ τελευταίῳ τὰ βασιλήια ἔνεστι καὶ οἱ θησαυροί· τὸ δ' αὐτῶν
μέγιστόν ἐστι τεῖχος κατὰ τὸν Ἀθηνέων κύκλον μάλιστά κῃ τὸ μέγεθος.
τοῦ μὲν δὴ πρώτου κύκλου οἱ προμαχεῶνές εἰσι λευκοί, τοῦ δὲ δευτέρου
μέλανες, τρίτου δὲ κύκλου φοινίκεοι, τετάρτου δὲ κυάνεοι, πέμπτου δὲ
6 *σανδαράκινοι. οὕτω πάντων τῶν κύκλων οἱ προμαχεῶνες ἠνθισμένοι εἰσὶ*
φαρμάκοισι, δύο δὲ οἱ τελευταῖοί εἰσι ὁ μὲν καταργυρωμένους, ὁ δὲ

AB C P(p)
Σχόλ. 98, 5 (ad *στονδαράκινοι*) *ὃ 'λαζουρί' φασίν* **B**²

98 *Ποιέουσι δὲ ταῦτα οἱ Μῆδοι· οἰκοδομέουσί τε οἰκοδομήματα μεγάλα καὶ δορυφόρους αὐτῷ ἐπιτρέπουσι ἐκ πάντων Μήδων καταλέξασθαι πρὸς τὸ μὴ εἰσιέναι παρὰ βασιλέα μηδένα συγχωρέειν.*

DTR M SV

23 *Λέξ. φαρμάκοισι· βαφαῖς.* Suid. *φαρμάκοισι· παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'βαφαῖς'·* Greg. Cor. 96 *καὶ τὰς βαφὰς φάρμακα*

1 *καὶ* om. **C** || 2 *τρεψώμεθα* **C** || 3 voci *κῃ* suprascr. *π* (i. e. *πῃ*) **A** man. rec. || 4 *τόντινα* **C** | *στήσονται* **CP** || 10–11 *ἠνάγκασε ἐμπόλισμα* **P** *ἠνάγκασε ἓν πόλισμα* **p** cett. || 12 *οἰκοδομέειν* **C** || 13 *Ἐκβάτανα* **Pp** || 16 *ἐὸν* **Pp** || 17 *κύκλων δ' ἐόντων* Krueger, sequ. Stein Hude | *συναπτόντων* **Pp** || 18 *δὲ*] *δὴ* Schweighaeuser, sequ. edd. omnes || 19 *Ἀθηναίων* codd.: corr. Reiske, sequ. edd. omnes || 22 *στονδαράκινοι* codd. (litteris *στ* litteras *σα* suprascr. **A**²) | *οὕτω πάντων τῶν*] *οὕτω τῶν πέντε* propos. Stein *τῶν πέντε ὧν τῶν* Legrand codd. lectionem retinui vocem *πάντες* 'omnes adhuc memoratos' interpretatus

κατακεχρυσωμένους ἔχων τοὺς προμαχεῶνας. ταῦτα μὲν δὴ ὁ Δηιόκης 99
ἑωυτῷ τε ἐτείχεε καὶ περὶ τὰ ἑωυτοῦ οἰκία, τὸν δὲ ἄλλον δῆμον πέριξ
ἐκέλευε τὸ τεῖχος οἰκέειν. οἰκοδομηθέντων δὲ πάντων κόσμον τόνδε
Δηιόκης πρῶτός ἐστι ὁ καταστησάμενος μήτε εἰσιέναι παρὰ βασιλέα
μηδένα, δι' ἀγγέλων δὲ πάντα χρέεσθαι, ὁρᾶσθαί τε βασιλέα ὑπὸ μηδενὸς
πρός τε τούτοισι ἔτι γελᾶν τε καὶ ἀντίον πτύειν καὶ ἅπασι εἶναι τοῦτό γε
αἰσχρόν. ταῦτα δὲ περὶ ἑωυτὸν ἐσέμνυνε τῶνδε εἵνεκεν, ὅκως ἂν μὴ 2
ὁρῶντες οἱ ὁμήλικες ἐόντες σύντροφοί τε ἐκείνῳ καὶ οἰκίης οὐ φλαυροτέρης
οὐδὲ ἐς ἀνδραγαθίην λειπόμενοι λυπεοίατο καὶ ἐπιβουλεύοιεν, ἀλλ' ἑτε-
ροῖός σφι δοκέοι εἶναι μὴ ὁρῶσι. ἐπείτε δὲ ταῦτα διεκόσμησε καὶ ἐκράτυνε 100
ἑωυτὸν τῇ τυραννίδι, ἦν τὸ δίκαιον φυλάσσων χαλεπός· καὶ τάς τε δίκας
γράφοντες ἔσω παρ' ἐκεῖνον ἐσπέμπεσκον, καὶ ἐκεῖνος διακρίνων τὰς
ἐσφερομένας ἐκπέμπεσκε. ταῦτα μὲν κατὰ τὰς δίκας ἐποίεε, τάδε δὲ ἄλλα 2
ἐκεκοσμέατό οἱ· εἴ τινα πυνθάνοιτο ὑβρίζοντα, τοῦτον ὅκως μεταπέμψαι-
το, κατ' ἀξίην ἑκάστου ἀδικήματος ἐδικαίευ, καί οἱ κατάσκοποί τε καὶ
κατήκοοι ἦσαν ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώρην, τῆς ἦρχε. Δηιόκης μέν νυν τὸ 101
Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε μοῦνον καὶ τούτου ἦρξε. ἔστι δὲ Μήδων τοσάδε
γένεα, Βουσαῖ, Παρητακηνοί, Στρούχατες, Ἀριζαντοί, Βούδιοι, Μάγοι.
γένεα μὲν δὴ Μήδων ἐστὶ τοσάδε.

Δηιόκεω δὲ παῖς γίνεται Φραόρτης, ὃς τελευτήσαντος Δηιόκεω βασιλεύ- 102
σαντος τρία καὶ πεντήκοντα ἔτεα παρεδέξατο τὴν ἀρχήν. παραδεξάμενος
δὲ οὐκ ἀπεχρᾶτο μούνων Μήδων ἄρχειν, ἀλλὰ στρατευσάμενος ἐπὶ τοὺς

AB C P(p), ad quos accedunt a *δι' ἀγγέλων* 99, 1 usque ad *ἐπιβουλεύοιεν* 99, 2 et iterum ab initio cap. 101 **DTR M SV**

Σχόλ. 99, 1 (ad *ὁρᾶσθαί τε βασιλέα ὑπὸ μηδενός*) *τοῦτο καὶ νῦν φυλάττεται παρὰ τῶν Τούρκων* **B** man. rec.

T 18 Steph. Byz. *Βοῦσαι· ἔθνος Μήδων, Ἡρόδοτος πρώτῃ*

15 Suid. *δικαιοῦν δύο δηλοῖ, τό τε κολάζειν καὶ τὸ δίκαιον νομίζειν, οὕτως Ἡρόδοτος* || 22 Suid. *ἀπεχρᾶτο· Ἡρόδοτος . . . ἀντὶ τοῦ 'ἀρκεῖν ἡγεῖτο'*. Bekk. Anecd. 123 *ἀποχρᾶν, οὐκ ἀποχρῆναι· Ἡρόδοτος πρώτῳ*

4 *ἐσιέναι* **C** || 5 *τε*] *δὲ* **DTRMSV** || 7 *ἐσέμνυνε – εἵνεκεν*] *ποιέονται* **DTRMSV** suprascr. *ἢ ποιέονται ὅκως* **A²** || 8 *ὁρέωντες* **C** | *φαυλοτέρης* **C** || 10 *ὁρέωσι* **CPp** || 12 *εἴσω* **BP** | *ἐσεπέμπεσκον* **B** *εἰσεπέμπεσκον* **CP** || 13 *τὰ δὲ δὴ* codd., corr. Eltz || 14 *ὅπως* **P** *ὅκως* **p** cett. || 15 *ἐδικαίου* **AP^ac** *ἐδικαίευ* **P^c p** cett. || 17 *τοῦτον* **B¹** || 18 *Βοῦσαι* **B** Steph. Byz. *Βουσαῖ* acc. gravem in circumflex. mut. nescio quae manus **A** || 19 *δὴ* om. **CTM** | *τοσάδε*] *τάδε* **DTRMSV** || 20 *δὲ*] *μὲν* **DTRMSV** | *Δηιόκεω βασιλεύσαντος* om. **SV** || 21 *παρεξεδέξατο* **D** || 22 *ἀπεχρῆτο* **SV** (cf. Bekk. Anecd.) *ἀπἀχρᾶιτο* **C** litterae *ᾶ* litteras *αι* suprascr. nescio quae manus **A** | *Μήδων μούνων ἄρχειν* **A¹C** *μούνων ἄρχειν τῶν Μήδων* **DTRMSV**

Πέρσας πρώτοισί τε τούτοισι ἐπεθήκατο καὶ πρώτους Μήδων ὑπηκόους
2 *ἐποίησε. μετὰ δὲ ἔχων δύο ταῦτα ἔθνεα καὶ ἀμφότερα ἰσχυρά, κατεστρέφετο*
τὴν Ἀσίην ἀπ᾽ ἄλλου ἐπ᾽ ἄλλο ἰὼν ἔθνος, ἐς ὃ στρατευσάμενος ἐπὶ τοὺς
Ἀσσυρίους καὶ Ἀσσυρίων τούτους, οἳ Νίνον εἶχον καὶ ἦρχον πρότερον
πάντων, τότε δὲ ἦσαν μεμουνωμένοι μὲν συμμάχων ἅτε ἀπεστεώτων,
ἄλλως μέντοι ἑωυτῶν εὖ ἥκοντες, ἐπὶ τούτους δὴ στρατευσάμενος ὁ
Φραόρτης αὐτός τε διεφθάρη ἄρξας δύο καὶ εἴκοσι ἔτεα καὶ ὁ στρατὸς
αὐτοῦ ὁ πολλός.
103 *Φραόρτεω δὲ τελευτήσαντος ἐξεδέξατο Κυαξάρης ὁ Φραόρτεω τοῦ*
Δηιόκεω παῖς. οὗτος λέγεται πολλὸν ἔτι γενέσθαι ἀλκιμώτερος τῶν
προγόνων, καὶ πρῶτός τε ἐλόχισε κατὰ τέλεα τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ πρῶτος
διέταξε χωρὶς ἑκάστους εἶναι τούς τε αἰχμοφόρους καὶ τοὺς τοξοφόρους
καὶ τοὺς ἱππέας· πρὸ τοῦ δὲ ἀναμὶξ ἦν πάντα ὁμοίως ἀναπεφυρμένα.
2 *οὗτος ὁ τοῖσι Λυδοῖσί ἐστι μαχεσάμενος, ὅτε νὺξ ἡ ἡμέρη ἐγένετό σφι*
μαχομένοισι, καὶ ὁ τὴν Ἅλυος ποταμοῦ ἄνω Ἀσίην πᾶσαν συστήσας
ἑωυτῷ. συλλέξας δὲ τοὺς ὑπ᾽ ἑωυτῷ ἀρχομένους πάντας ἐστρατεύετο
ἐπὶ τὴν Νίνον τιμωρέων τε τῷ πατρὶ καὶ τὴν πόλιν ταύτην θέλων ἐξελεῖν.
3 *καί οἱ, ὡς συμβαλὼν ἐνίκησε τοὺς Ἀσσυρίους, περικατημένῳ τὴν Νίνον*
ἐπῆλθε Σκυθέων στρατὸς μέγας, ἦγε δὲ αὐτοὺς βασιλεὺς ὁ Σκυθέων
Μαδύης Προτοθύεω παῖς· οἳ ἐσέβαλον μὲν ἐς τὴν Ἀσίην Κιμμερίους
ἐκβαλόντες ἐκ τῆς Εὐρώπης, τούτοισι δὲ ἐπισπόμενοι φεύγουσι οὕτω ἐς
104 *τὴν Μηδικὴν χώρην ἀπίκοντο. ἔστι δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος*
ἐπὶ Φᾶσιν ποταμὸν καὶ ἐς Κόλχους τριήκοντα ἡμερέων εὐζώνῳ ὁδός, ἐκ
δὲ τῆς Κολχίδος οὐ πολλὸν ὑπερβῆναι ἐς τὴν Μηδικήν, ἀλλὰ ἓν τὸ διὰ
μέσου ἔθνος αὐτῶν ἐστι, Σάσπειρες, τοῦτο δὲ παραμειβομένοισι εἶναι ἐν
2 *τῇ Μηδικῇ. οὐ μέντοι οἵ γε Σκύθαι ταύτῃ ἐσέβαλον, ἀλλὰ τὴν κατύπερθε*
ὁδὸν πολλῷ μακροτέρην ἐκτραπόμενοι ἐν δεξιῇ ἔχοντες τὸ Καυκάσιον
ὄρος. ἐνθαῦτα οἱ μὲν Μῆδοι συμβαλόντες τοῖσι Σκύθῃσι καὶ ἑσσωθέντες

AB C P(p) et usque ad *συστήσας ἑωυτῷ* 103, 2 **DTR M SV**

11 *Λέξ. ἐλόχισεν· εἰς λόχους κατέταξεν.* Suid. *ἐλόχησε· παρ᾽ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'εἰς λόχους κατέταξεν'* | *Λέξ. κατατέλεα· τὰ ἀναλώματα καὶ τὰ συνέδρια τὰ ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τὸ συνελεῖν εἰς τάγμα* (*τὰ ἐν — τάγμα* deest Lexx. alph. conscr.)

2 *ἰσχυρὰ καὶ ἀμφότερα* **M** || 5 *δὴ* **D** || 6 *ἄλλων* **M** || 7 *ἄρξας δὲ* **D** | *δύο δε καὶ* **TRMSV** || 9 *ἐδέξατο* **C** || 10 *πολλῶν* **SV** | *ἀλκιμώτερος γενέσθαι* **M** || 11 *ἐλόχησε* **DTRMSV** (cf. Suid.) litt. *ι* in *η* mut. et rursus *ϊ* suprascr. **A** || 12–13 *τούς τε αἰχμοφόρους καὶ τοὺς ἱππέας* **A**[t], ad *αἰχμοφόρους* sub obelo in mg. add. *τοὺς τοξοφόρους* manus ut vid. sec. **A** *τούς τε αἰχμοφόρους καὶ τοὺς ἱππέας καὶ τοὺς τοξοφόρους* **Pp** || 13 *ἦν* om. **SV** || 14 *σφι ἐγένετο* **DTRMSV** || 15 *στήσας* **D** || 19 *ἄγε* **CPp** || 20 *Μυδίης* **C** | *ἐσέβαλλον* **C** || 27 *δὲ ἔχοντες* **C**

τῇ μάχῃ τῆς ἀρχῆς κατελύθησαν, οἱ δὲ Σκύθαι τὴν Ἀσίην πᾶσαν ἐπέσχον,
ἐνθεῦτεν δὲ ἤισαν ἐπ' Αἴγυπτον. καὶ ἐπείτε ἐγένοντο ἐν τῇ Παλαιστίνῃ 105
Συρίῃ, Ψαμμήτιχός σφεας Αἰγύπτου βασιλεὺς ἀντιάσας δώροισί τε καὶ
λιτῇσι ἀποτρέπει τὸ προσωτέρω μὴ πορεύεσθαι. οἱ δὲ ἐπείτε ἀναχωρέοντες 2
ὀπίσω ἐγίνοντο τῆς Συρίης ἐν Ἀσκάλωνι πόλι, τῶν πλεόνων Σκυθέων
παρεξελθόντων ἀσινέων ὀλίγοι τινὲς αὐτῶν ὑπολειφθέντες ἐσύλησαν τῆς
οὐρανίης Ἀφροδίτης τὸ ἱρόν. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἱρόν, ὡς ἐγὼ πυνθανόμενος 3
εὑρίσκω, πάντων ἀρχαιότατον ἱρῶν, ὅσα ταύτης τῆς θεοῦ· καὶ γὰρ τὸ ἐν
Κύπρῳ ἱρὸν ἐνθεῦτεν ἐγένετο, ὡς αὐτοὶ Κύπριοι λέγουσι, καὶ τὸ ἐν
Κυθήροισι Φοίνικές εἰσι οἱ ἱδρυσάμενοι ἐκ ταύτης τῆς Συρίης ἐόντες.
τοῖσι δὲ τῶν Σκυθέων συλήσασι τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Ἀσκάλωνι καὶ τοῖσι τούτων 4
αἰεὶ ἐκγόνοισι ἐνέσκηψε ἡ θεὸς θήλειαν νοῦσον· ὥστε ἅμα λέγουσί τε οἱ
Σκύθαι διὰ τοῦτό σφεας νοσέειν, καὶ ὁρᾶν παρ' ἑωυτοῖσι τοὺς ἀπικνεομένους ἐς τὴν Σκυθικὴν χώρην ὡς διακέαται, τοὺς καλέουσι 'ἐναρέας' οἱ
Σκύθαι. ἐπὶ μέν νυν ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἔτεα ἦρχον τῆς Ἀσίης οἱ Σκύθαι, καὶ 106
τὰ πάντα σφι ὑπό τε ὕβριος καὶ ὀλιγωρίης ἀνάστατα ἦν. χωρὶς μὲν γὰρ
φόρων ἔπρησσον παρ' ἑκάστων, τὸ ἑκάστοισι ἐπέβαλλον, χωρὶς δὲ [τοῦ
φόρου] ἥρπαζον περιελαύνοντες τοῦτο, ὅ τι ἔχοιεν ἕκαστοι. καὶ τούτων μὲν 2
τοὺς πλεῦνας Κυαξάρης τε καὶ Μῆδοι ξεινίσαντες καὶ καταμεθύσαντες
κατεφόνευσαν, καὶ οὕτω ἀνεσώσαντο τὴν ἀρχὴν Μῆδοι καὶ ἐπεκράτεον,
τῶν περ καὶ πρότερον, καὶ τήν τε Νίνον εἷλον (ὡς δὲ εἷλον, ἐν ἑτέροισι
λόγοισι δηλώσω) καὶ τοὺς Ἀσσυρίους ὑποχειρίους ἐποιήσαντο πλὴν τῆς

AB C P(p)
εν Κ[υπρωι] 105, 3 – *υβριος* 106, 1 Pap. Ox. 18 satis mutilatus *[Ασ]καλωνι* 105, 4 – *ε̣π[ι] μεν* 106, 1 Pap. Ox. 1244 col. I frustula tantum textus conservans *περ και* 106, 2 – *ονε[ιροπολοισι* 107, 1 Pap. Ox. 1244 col. II

13–14 Ps.-Long. de subl. 28, 4 *καὶ τὸ ἀμίμητον ἐκεῖνο τοῦ Ἡροδότου·* τῶν δὲ Σκυθέων τοῖς συλήσασι τὸ ἱερὸν ἐνέβαλεν ἡ θεὸς θήλειαν νοῦσον || **14** Tiber. de figur. 35 p. 665 W. ἐνέσκηψεν ἡ θεὸς θήλειαν νόσον *ἀντὶ τοῦ 'ἐποίησεν ἀνδρογύνους ἢ κατεαγότας'*

2 *ἥισαν* **B** *ἦσαν* (ι *supra*) **A** *ἦσαν* cett. || **3** *Ψαμμίτιχος* codd. | *δώροι στε* **B** *δώροις τε* **C** || **5** *ἐγένοντο* **CP** | *πόλει* **CP** || **6** *τινὲς] τι ἢ* **C** || **9** *ἐντεῦ]θεν* Pap. Ox. 18 || **12** *[ἐνέσκη]ψεν* Pap. Ox. 18 | *ἡ* Papp. Oxx. 18, 1244, Ps.-Long., Tib. *ὁ* codd. | *θήλεαν* **A** *θήλειαν* cett. *θή[λ]ε[αν]* Pap. Ox. 18 lacunam habet Pap. Ox. 1244 || **13** inter *[Σ]κύθαι* et *[νοσέ]ειν* duodecim fere tantum litterarum spatium vacat Pap. Ox. 1244 | *νοσεῖν* **Pp** || **14** *ἐνάρεας* Stein Hude loco IV 67, 2 nisi || **16** *σφιν* Pap. Ox. 18 || **16–17** *χωρὶς μὲν γὰρ φόρον ἔπρησσον παρ' ἑκάστων,* **τὸν** Reiske, etiam propos. Herold Progr. Gymn. Reg. Nuremb. 1850 *χωρὶς μὲν γὰρ φόρον ἔπρησσον παρ' ἑκάστων, τὸ* Stein Hude *μέγαν μὲν γὰρ φόρον ἔπρησσον παρ' ἑκάστων, τὸν* propos. Abicht Progr. Iohann. Luneburg. 1862 || **17. 18** *τοῦ φόρου* seclusi interpretamentum ad vocem *χωρὶς* (hic vero adverbii vi usurpatam) iudicans

3 *Βαβυλωνίης μοίρης. μετὰ δὲ ταῦτα Κυαξάρης μὲν βασιλεύσας τεσσαρά-*
107 *κοντα ἔτεα (σὺν τοῖσι Σκύθαι ἦρξαν) τελευτᾷ. ἐκδέκεται δὲ Ἀστυάγης*
ὁ Κυαξάρεω παῖς τὴν βασιληίην. καί οἱ ἐγένετο θυγάτηρ, τῇ οὔνομα
ἔθετο Μανδάνην, τὴν ἐδόκεε Ἀστυάγης ἐν τῷ ὕπνῳ οὐρῆσαι τοσοῦτον
ὥστε πλῆσαι μὲν τὴν ἑωυτοῦ πόλιν, ἐπικατακλύσαι δὲ καὶ τὴν Ἀσίην
πᾶσαν. ὑπερθέμενος δὲ τῶν μάγων τοῖσι ὀνειροπόλοισι τὸ ἐνύπνιον
2 *ἐφοβήθη παρ᾽ αὐτῶν αὐτὰ ἕκαστα μαθών. μετὰ δὲ τὴν Μανδάνην ταύτην*
ἐοῦσαν ἤδη ἀνδρὸς ὡραίην Μήδων μὲν τῶν ἑωυτοῦ ἀξίων οὐδενὶ διδοῖ
γυναῖκα δεδοικὼς τὴν ὄψιν, ὁ δὲ Πέρσῃ διδοῖ, τῷ οὔνομα ἦν Καμβύσης,
τὸν εὕρισκε οἰκίης μὲν ἐόντα ἀγαθῆς, τρόπου δὲ ἡσυχίου, πολλῷ ἔνερθε
ἄγων αὐτὸν μέσου ἀνδρὸς Μήδου.
108 *Συνοικεούσης δὲ τῷ Καμβύσῃ τῆς Μανδάνης ὁ Ἀστυάγης τῷ πρώτῳ*
ἔτεϊ εἶδε ἄλλην ὄψιν, ἐδόκεε δέ οἱ ἐκ τῶν αἰδοίων τῆς θυγατρὸς ταύτης
2 *φῦναι ἄμπελον, τὴν δὲ ἄμπελον ἐπισχεῖν τὴν Ἀσίην πᾶσαν. ἰδὼν δὲ τοῦτο*
καὶ ὑπερθέμενος τοῖσι ὀνειροπόλοισι μετεπέμψατο ἐκ τῶν Περσέων τὴν
θυγατέρα ἐπίτοκα ἐοῦσαν, ἀπικομένην δὲ ἐφύλασσε βουλόμενος τὸ
γεννώμενον ἐξ αὐτῆς διαφθεῖραι· ἐκ γάρ οἱ τῆς ὄψιος οἱ τῶν μάγων
ὀνειροπόλοι ἐσήμαινον, ὅτι μέλλοι ὁ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ γόνος βασιλεύ-
3 *σειν ἀντὶ ἐκείνου. ταῦτα δὴ ὦν φυλασσόμενος ὁ Ἀστυάγης, ὡς ἐγένετο*
ὁ Κῦρος, καλέσας Ἅρπαγον, ἄνδρα οἰκήιον καὶ πιστότατόν τε Μήδων
4 *καὶ πάντων ἐπίτροπον τῶν ἑωυτοῦ, ἔλεγέ οἱ, τοιάδε· Ἅρπαγε, πρῆγμα, τὸ*
ἄν τοι προσθέω, μηδαμῶς παραχρήσῃ, μηδὲ ἐμέ τε παραβάλῃ καὶ ἄλλους

AB C P(p) et a *μετὰ δὲ* 106, 3 **DTR M SV**(𝔳)
ου]νομ[α ην] 107, 2 – *[ονειρο]πολ[οισι* 108, 2 Pap. Ox. 1244 col. III valde mutila
Ὅτι ὁ Καμβύσης ὁ Πέρσης ὁ τῆς Μανδάνης ἀνὴρ οἰκίης μὲν ἦν ἀγαθῆς, τρόπου δὲ ἡσυχίου 107, 2 Const. Porph. *Π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. VI
Σχόλ. 107, 2 (ad *ἀνδρὸς ὡραίην*) *ἐπίκαιρον ἀνδρί, πρὸς γάμου καιρὸν ἀφιγμένην* **A** man. rec. **B**

1 *τεσσεράκοντα* **AT** Pap. Ox. 1244 || 1.2 *ἔτεα τεσσαράκοντα* **MT** || 2 *σὺν – ἦρξαν* om. **DTRMSV** habet Pap. Ox. 1244 || 3 *ὁ* om. **ABCP** habet Pap. Ox. 1244 | *τῇ* **ABCP** Pap. Ox. 1244 *τὴν* **DTRSV** *τη* ut vid. in *τὴν* mut. **M** || 4 *τοσοῦτον* om. Pap. Ox. 1244 || 5 *ἐπικαταλύσαι* **D** *ἐπικαταλῦσαι* litt. *κ* supra lin. manu prima add. **A** || 6 *ὑπερθέμενος* Pap. Ox. 1244 (iam coniecerat Schaefer) *ὑποθέμενος* codd. | *δὲ* om. **D** || 7 *αὐτέων* **M** Ald. | *ἐκμαθών* **M** Ald. | *τὴν μὲν Μανδάνην* **T** || 8 *ἤδη* om. **M** || 10 *ἡσύχιον* **S** *ἡσύχιος* **V𝔳** || 13 *δέ* om. **DTRMSV** || 15 *ὑποθέμενος* **S** *ὑπο**θέμενος* **V** *ὑπερθέμενος* 𝔳 rell. litteris *ὑπερ* litteras *ὑπο* suprascr. man. ut vid. sec. **A** | *μεταπέμπεται* **M** || 16 *ἐπίτεκα* **Pp** || 17 *γενώμενον* **B** *γενόμενον* **ACP** *γενόμενον* (*νω* suprascr.) **V** | *ἐξ αὐτῆς γεννώμενον* **M** | *ἐκ] καὶ* **D**[ac]**M** | *ὄψεως* **V**[ac] *ὄψιος* 𝔳 rell. | *τῶν μάγων οἱ* Krueger, sequ. Hude || 20 *πιστότατον καὶ οἰκήιον τῶν Μήδων* **M** || 21 *τοιάδε] τάδε* **DRSV** || 22 *τοι] τι* **V𝔳** | *προθέων* **M** | *μηδαμᾶ* **PDRV** *μηδαμῇ* **M** *μηδαμοῦ* **S** *μᾶ* in fine vocis suprascr. nescio quae manus **A**

ἑλόμενος ἐξ ὑστέρης σὺ ἑωυτῷ περιπέσῃς. λάβε τὸν Μανδάνη ἔτεκε
παῖδα, φέρων δὲ ἐς σεωυτοῦ ἀπόκτεινον· μετὰ δὲ θάψον τρόπῳ ὅτεῳ αὐτὸς
βούλεαι.᾽ ὁ δὲ ἀμείβεται· ῾ὦ βασιλεῦ, οὔτε ἄλλοτέ κω παρεῖδες ἀνδρὶ 5
τῷδε ἄχαρι οὐδέν, φυλασσόμεθα δὲ ἐς σὲ καὶ ἐς τὸν μετέπειτα χρόνον
μηδὲν ἐξαμαρτεῖν. ἀλλ᾽ εἴ τοι φίλον τοῦτο οὕτω γίνεσθαι, χρὴ δὴ τό γε
ἐμὸν ὑπηρετέεσθαι ἐπιτηδέως.᾽ τούτοισι ἀμειψάμενος ὁ Ἅρπαγος, ὥς οἱ 109
παρεδόθη τὸ παιδίον κεκοσμημένον τὴν ἐπὶ θανάτῳ, ἤιε κλαίων ἐς τὰ
οἰκία· παρελθὼν δὲ ἔφραζε τῇ ἑωυτοῦ γυναικὶ τὸν πάντα Ἀστυάγεος
ῥηθέντα λόγον. ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν λέγει· ῾νῦν ὦν τί σοι ἐν νόῳ ἐστὶ ποιέειν;᾽ 2
ὁ δὲ ἀμείβεται· ῾οὐκ εἰ ἐνετέλλετο Ἀστυάγης, οὐδ᾽ εἰ παραφρονήσει τε καὶ
μανεῖται κάκιον ἢ νῦν μαίνεται, οὔ οἱ ἔγωγε προσθήσομαι τῇ γνώμῃ
οὐδὲ ἐς φόνον τοιοῦτον ὑπηρετήσω. πολλῶν δὲ εἵνεκα οὐ φονεύσω μιν, καὶ 3
ὅτι αὐτῷ μοι συγγενής ἐστι ὁ παῖς, καὶ ὅτι Ἀστυάγης μέν ἐστι γέρων καὶ
ἄπαις ἔρσενος γόνου· εἰ δ᾽ ἐθελήσει τούτου τελευτήσαντος ἐς τὴν θυγα- 4
τέρα ταύτην ἀναβῆναι ἡ τυραννίς, ἧς νῦν τὸν υἱὸν κτείνει δι᾽ ἐμεῦ, ἄλλο τι
ἢ λείπεται τὸ ἐνθεῦτεν ἐμοὶ κινδύνων ὁ μέγιστος; ἀλλὰ τοῦ μὲν ἀσφαλέος
εἵνεκα ἐμοὶ δεῖ τοῦτον τελευτᾶν τὸν παῖδα, δεῖ μέντοι τῶν τινα Ἀστυάγεος
αὐτοῦ φονέα γενέσθαι καὶ μὴ τῶν ἐμῶν.᾽ ταῦτα εἶπε καὶ αὐτίκα ἄγγελον 110
ἔπεμπε ἐπὶ τῶν βουκόλων τῶν Ἀστυάγεος, τὸν ἠπίστατο νομάς τε ἐπιτη-
δειοτάτας νέμοντα καὶ ὄρεα θηριωδέστατα, τῷ οὔνομα ἦν Μιτραδάτης.
συνοίκεε δὲ ἑωυτοῦ συνδούλῃ, οὔνομα δὲ τῇ γυναικὶ ἦν, τῇ συνοίκεε,
Κυνὼ κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, κατὰ δὲ τὴν Μηδικὴν Σπακώ (τὴν

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)
Οὐκ ἢ – γνώμῃ (109, 2) exc. paroemiogr. 𝔑
Σχόλ. 109, 2 (ad *οὐκ ἢ*) *οὐχ ὡς ἐνετείλατο* **A** man. rec. **B**

1 *σοὶ ἑωουτῷ* **AB** *σοὶ αὐτῷ* **Pp** *σεωυτῶ* **M** | *τὸν ἂν* **TRMSV** *ἂν* supra lin. add. nescio quae manus **A** || 2 *ἐς* om. **RM** | *ἑωυτοῦ* **DTRMSV** || 3 *παρίδες* **T** *παρίδον* **D**^{ac}**RSV** *παρεῖδον* **D**^{c} rell. *ἴδον* suprascr. **A** man. rec. || 4 *ἄχρι* **D**^{1} | *εἰς*^{1} **T** || 5 *εἴ τοι*] *εἴ τι* **S𝔳** *οἵ τι* **V** (ex *ειτι* [οι suprascr.] ortum Weber Anal. Hdt. 199) || 7 *πέδίον* [αι suprascr.] **AB** | *ἤιει* **P** *ἡιει* **B** *ἤει* **CM** *ἤει* litt. *ι* minuta inter *η* et *ε* add. **A** *ἴει* **D**^{ac}**TRV** || 8 *οἰκεῖα* **DTM** || 9 *νῷ* **M** || 10 *οὐκ εἰ* scripsi *οὐκ ἢ* vel *οὐκ ἦ* vel *οὐκ ῆ* codd. 𝔑 litt. *κ* in nescioquid mut. **A** (suprascr. *καθά*, i. e. *ἦ* ut *ῇ* explicat, nescio quae manus) *οὐδ᾽ εἰ* propos. Desrousseaux RPh 10, 1886, 59 *οὐ τῇ* vol. Struwe Quaest. de dial. Hdt. spec. I 30s., cf. gramm. meam 112 || 12 *φόρον* **DRSV**^{ac}**𝔳** || 14 *ἄρσενος* **P**^{ac}**TRMSV** *ἔρσενος* **P**^{c}**p** rell. litterae *ε* litt. *α* suprascr. secunda ut vid. manus **A** | *δ᾽ ἐθελήσει*] *δὲ θελήσει* **CP**^{c}**pTRMSV** *θελήσει* **D** || 15 *νῦν* om. **R** || 16 *ἐντεῦθεν* **DV** | *ἀσφαλέως* **D**^{1}**TM** || 17 *μέντοι*] *δὲ* **M** || 18–19 *ταῦτα εἴπας ἄγγελον ἐπὶ* **M** || 19 *τὸν βουκόλον τὸν* [ω suprascr.] **CPD** *τὸν βουκόλον τὸν* **M** *ον . . . ον . . . τον* suprascr. **A**^{2} *τὸν βουκόλον τοῦ* **TRSV** | *ἐπιτηδεωτάτας* **CP**^{c}**p** *ἐπιτηδειότατα* **D**^{c}**TS** *ἐπιτηδειώτατα* **D**^{ac} *ἐπιτηδειότα* **RV**^{ac} *ἐπιτιδυότα* 𝔳 || 20 *οὔρεα* **PDTRMSV** || 21 *τῇ*^{1} om. **ABCP** || 22 *τὴν τῶν Ἑλλήνων* **M**

2 γὰρ κύνα καλέουσι σπάκα Μῆδοι). αἱ δὲ ὑπώρεαί εἰσι τῶν οὐρέων, ἔνθα
τὰς νομὰς τῶν βοῶν εἶχε οὗτος δὴ ὁ βουκόλος, πρὸς βορέω τε ἀνέμου τῶν
Ἀγβατάνων καὶ πρὸς τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου· ταύτῃ μὲν γὰρ ἡ Μηδικὴ
χώρη πρὸς Σασπείρων ὀρεινή ἐστι κάρτα καὶ ὑψηλή τε καὶ ἴδῃσι συν-
3 ηρεφής, ἡ δὲ ἄλλη Μηδικὴ χώρη ἐστὶ πᾶσα ἄπεδος. ἐπεὶ ὦν ὁ βουκόλος
σπουδῇ πολλῇ καλεόμενος ἀπίκετο, ἔλεγε ὁ Ἅρπαγος, τάδε 'κελεύει σε
Ἀστυάγης τὸ παιδίον τοῦτο λαβόντα θεῖναι ἐς τὸ ἐρημότατον τῶν ὀρέων,
ὅκως ἂν τάχιστα διαφθαρείη. καὶ τάδε τοι ἐκέλευσε εἰπεῖν, ἢν μὴ ἀπο-
κτείνῃ αὐτό, ἀλλά τεῳ τρόπῳ περιποιήσῃ, ὀλέθρῳ τῷ κακίστῳ διαχρή-
111 σεσθαι· ἐπορᾶν δὲ ἐκκείμενον τέταγμαι ἐγώ.' ταῦτα ἀκούσας ὁ βουκόλος
καὶ ἀναλαβὼν τὸ παιδίον ᾔε τὴν αὐτὴν ὀπίσω ὁδὸν καὶ ἀπικνέεται ἐς τὴν
ἔπαυλιν. τῷ δ' ἄρα καὶ αὐτῷ ἡ γυνὴ ἐπίτεξ ἐοῦσα πᾶσαν ἡμέρην, τότε
κως κατὰ δαίμονα τίκτει οἰχομένου τοῦ βουκόλου ἐς πόλιν. ἦσαν δὲ ἐν
φροντίδι ἀμφότεροι ἀλλήλων πέρι, ὁ μὲν τοῦ τόκου τῆς γυναικὸς ἀρρω-
δέων, ἡ δὲ γυνή, ὅ τι οὐκ ἐωθὼς ὁ Ἅρπαγος μεταπέμψαιτο αὐτῆς τὸν
2 ἄνδρα. ἐπείτε δὲ ἀπονοστήσας ἐπέστη, οἷα ἐξ ἀέλπτου ἰδοῦσα ἡ γυνὴ
εἴρετο προτέρη ὅ τι μιν οὕτω προθύμως Ἅρπαγος μετεπέμψατο. ὁ δὲ
εἶπεν· 'ὦ γύναι, εἶδόν τε ἐς πόλιν ἐλθὼν καὶ ἤκουσα, τὸ μήτε ἰδεῖν ὄφελον
μήτε κοτὲ γενέσθαι ἐς δεσπότας τοὺς ἡμετέρους. οἶκος μὲν πᾶς Ἁρπάγου
3 κλαυθμῷ κατείχετο· ἐγὼ δὲ ἐκπλαγεὶς ᾖα ἔσω. ὡς δὲ τάχιστα ἐσῆλθον,

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)

1 Hes. *σπάκα· κύνα, ἢ σφίγξ* || 5 Thomas Mag. 46 (s. v. *ἄπεδος*) *ἄπεδος χώρα ἡ ὀρεινὴ καὶ πετρώδης καὶ μὴ πεδίον ἔχουσα. . . . Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ* || 18 Thomas Mag. 255 (s. v. *ὄφελον*) *Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ·* τὸ μήτε ἰδεῖν ὄφελον

1 *ὀρέων* **DTRMSV** || 3 pro *Ἀγβατάνων* spatium vacuum habet in extr. lin. **M** || 4 *πρὸς Σαππείρων* **DTRM** *πρὸ*(ς supra lin.) *Σασπείρων* **B** *προσασπείρων* **C** *πρὸς ἀ*(π supra lin.)*πείρων* **V** *πρὸς ἀπείρων* **S𝔳** | *καὶ ὑψηλή τε . . .* 6 *καλεόμενος*] *σπουδῇ ὦν καλεόμενος* **RSV** *σπουδῇ ὦν πολλῇ καλεόμενος* **D** *ὑψηλή τε καὶ ἴδῃσι συνηρεφής, ἡ δὲ ἄλλη Μηδικὴ χώρη ἐστὶ πᾶσα ἄπεδος. σπουδῇ πολλῇ καλεόμενος* **T** *ὑψηλή τε καὶ ἴδῃσι συνηρεφής, ἡ δὲ ἄλλη Μηδικὴ χώρη ἐστὶ πᾶσα ἄπεδος. σπουδῇ ὦν καλεόμενος* **M** || 6 *καὶ ἔλεγε(ν)* **DTRMSV** | *σε*] *δὲ* **R** abesse malim *σε* (cf. lectiones nostras lin. 9, in quibus formas III[ae] pers. 'indefinitae' (Germ. *man*) formis vel pronominibus secundae pers. praetulimus (cf. quae 117, 4 narrantur) || 7 *οὐρέων* **CPp** || 8 *ἀποκτείνῃς* codd. || 9 *περιποιήσει* **B**[1] *περιποιήσῃ* in *περιποιήσει* corr., tum *περιποιήσῃ* restit. **V** *περιποιήσει* **𝔳** *περιποιήσῃς* Bekker, sequ. edd. | *διαχρήσεσθαι* **TM** Ald. *σε διαχρήσασθαι* **CDSV** *σε διαχρήσεσθαι* **ABCPR** (has duas lectiones e *διαχρήσ*(σε supra lin.)*ασθαι* natas esse haud absurdum mihi videtur) || 10 *διατέταγμαι* **DTRMSV** *δια* supra lin. add. **A**[2] | *ὡς ἐγώ* **C** || 11 inter *αὐτὴν* et *ὁδὸν* aliquid supra lin. add. **M** || 12 *αὐτῷ* om. **D**, in mg. add. cod. **D** quae manus nescit Weber Anal. Hdt. 153 || 12. 13 *τότε κως*] *τὸ τέκος* **DTMRS𝔳** *τότέκος* **V** || 13 *ἐς τὴν πόλιν* **M** || 15 *ὀρθῶς* **SV**[ac]**𝔳** *ἐωρθῶς* **RV**[c] | *μετεπέμψατο* **TM** Vat. 122 || 16 *ἀπέλπτου* **V** || 17 *ἤρετο* **C** || 18 *ὤφελον* **D**[ac]**RMSVPp** || 19 *τοὺς* om. **DTRMSV** || 20 *δὲ*[1] om. **D**

*ὀρέω παιδίον προκείμενον ἀσπαῖρόν τε καὶ κραυγανόμενον, κεκοσμημένον
χρυσῷ τε καὶ ἐσθῆτι ποικίλῃ. Ἅρπαγος δὲ ὡς εἶδέ με, ἐκέλευε τὴν
ταχίστην ἀναλαβόντα τὸ παιδίον οἴχεσθαι φέροντα καὶ θεῖναι, ἔνθα
θηριωδέστατον εἴη τῶν ὀρέων, φὰς Ἀστυάγεα εἶναι τὸν ταῦτα ἐπιθέμενόν
μοι, πόλλ' ἀπειλήσας, εἰ μή σφεα ποιήσαιμι. καὶ ἐγὼ ἀναλαβὼν ἔφερον* 4
*δοκέων τῶν τινος οἰκετέων εἶναι, οὐ γὰρ ἄν κοτε κατέδοξα, ἔνθεν γε ἦν·
ἐθάμβεον δὲ ὁρέων χρυσῷ τε καὶ εἵμασι κεκοσμημένον, πρὸς δὲ καὶ
κλαυθμὸν καθεστεῶτα ἐμφανέα ἐν Ἁρπάγου. καὶ πρόκατε δὴ κατ' ὁδὸν* 5
*πυνθάνομαι τὸν πάντα λόγον θεράποντος, ὃς ἐμὲ προπέμπων ἔξω πόλιος
ἐνεχείρισε τὸ βρέφος, ὡς ἄρα Μανδάνης τε εἴη παῖς τῆς Ἀστυάγεος θυγατρὸς καὶ Καμβύσεω τοῦ Κύρου, καί μιν Ἀστυάγης ἐντέλλεται ἀποκτεῖναι.
νῦν τε ὅδε ἐστί.' ἅμα δὲ ταῦτα ἔλεγε ὁ βουκόλος καὶ ἐκκαλύψας ἀπεδείκνυε.* **112**
*ἡ δὲ ὡς εἶδε τὸ παιδίον μέγα τε καὶ εὐειδὲς ἐόν, δακρύσασα καὶ λαβομένη
τῶν γουνάτων τοῦ ἀνδρὸς ἔχρηζε μηδεμιῇ τέχνῃ ἐκθεῖναί μιν. ὁ δὲ οὐκ
ἔφη οἷός τε εἶναι ἄλλως αὐτὰ ποιέειν· ἐπιφοιτήσειν γὰρ κατασκόπους ἐξ
Ἁρπάγου ἐποψομένους, ἀπολέεσθαί τε κάκιστα, ἢν μή σφεα ποιήσῃ. ὡς* 2
*δὲ οὐκ ἔπειθε ἄρα τὸν ἄνδρα, δεύτερα λέγει ἡ γυνή, τάδε 'ἐπεὶ τοίνυν οὐ
δύναμαί σε πείθειν μὴ ἐκθεῖναι, σὺ δὲ ὧδε ποίησον, εἰ δὴ πᾶσά γε ἀνάγκη
ὀφθῆναι ἐκκείμενον· τέτοκα γὰρ καὶ ἐγώ, τέτοκα δὲ τεθνεός· τοῦτο μὲν* 3
*φέρων πρόθες, τὸν δὲ τῆς Ἀστυάγεος θυγατρὸς παῖδα ὡς ἐξ ἡμέων ἐόντα
τρέφωμεν· καὶ οὕτω οὔτε σὺ ἁλώσεαι ἀδικέων τοὺς δεσπότας οὔτε ἡμῖν
κακῶς βεβουλευμένα ἔσται· ὅ τε γὰρ τεθνεὼς βασιληίης ταφῆς κυρήσει
καὶ ὁ περιεὼν οὐκ ἀπολέει τὴν ψυχήν.' κάρτα τε ἔδοξε τῷ βουκόλῳ πρὸς* **113**
τὰ παρεόντα εὖ λέγειν ἡ γυνή, καὶ αὐτίκα ἐποίεε ταῦτα. τὸν μὲν ἔφερε

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)
Σχόλ. 111, 5 *πρόκα· εὐθύς, παραχρῆμα.* **B** man. rec. 113, 1 (ad *κάρτα*) *πάνυ* **B**

8 Hes. *καὶ πρόκατε δή· ἀντὶ τοῦ 'ἄφνω'*

1 *κραυγανώμενον* **BCP** *ο* ex *ω* corr. **A** ‖ 2 *ἴδε* **D¹TRSV** *εἶδέ* **D** man. rec., cett. ‖ 4 *οὐρέων* **CPDTRMSV** | *τοιαῦτα* **DTRMSV** ‖ 5 *σφεα ποιήσαιμι*] *ποιήσαιμι ταῦτα* **M** ‖ 6 *οἰκετῶν* **D**[ac] **𝔳** | *γε ἦν*] *γενεήν* **DTRMSV** ‖ 7 *χρυσέῳ* **DRSV** ‖ 8 *κατεστεῶτα* **CPDMS** *θεστεῶτα* **V𝔳** | *ἐμφανέα* om. **DRMSV** | *πρόκατε* om. **DTRMSV** ‖ 9 *τὸν*] *τὸ* **RV**[ac] | *ἐμὲ προπέμπων*] *ἐμπροπέμπων* **DRSV** ‖ 10 *ἄρα*] *παρὰ* **DRSV** | *τε* om. **D** | *Ἀστυάγεω* **TR** ‖ 11 *καί*[1] om. **DRSV** | *τε τοῦ* **V**[c]**𝔳** | *ὧδε* **D¹SV** *ὅδε* **D** man. rec., cett. | *δὲ*] *τε* Krueger, sequ. Hude | *ἀπεδείκνεν* **V𝔳** ‖ 14 *γονάτων* **CPTM𝔳** ‖ 15 *εἶναι* om. **M** ‖ 15–16 *ἐξ Ἁρπάγου κατασκόπους* **M** ‖ 16 *κατοψομένους* **DTRMSV** | *ἀπολέσθαι* **DTRMSV** | *ποιήσει* **R** ‖ 17 *ἄρα τὸν* om. **SV** | *δεύτερον* **TRMSV** ‖ 18 *γε* om. **ABCPM** ‖ 19 *ἐκκείνον* **D¹**, *με* sup. lin. add. **D²** | *τεθνεώς* **BD** ‖ 20 *ἡμῶν* **DTRSV** ‖ 21 *τρέφομεν* **CT** litt. *ω* in macula habet **A** *τρέφομεν* (*ω* sup. lin.) **M** ‖ 23 *περιών* **PRSV** | *ἀπολέσει* **DTRMSV**

*θανατώσων παῖδα, τοῦτον μὲν παραδιδοῖ τῇ ἑωυτοῦ γυναικί, τὸν δὲ
ἑωυτοῦ ἐόντα νεκρὸν λαβὼν ἔθηκε ἐς τὸ ἄγγος, ἐν τῷ ἔφερε τὸν ἕτερον·
2 κοσμήσας δὲ τῷ κόσμῳ παντὶ τοῦ ἑτέρου παιδός, φέρων ἐς τὸ ἐρημότατον
τῶν ὀρέων τιθεῖ. ὡς δὲ τρίτη ἡμέρη τῷ παιδίῳ ἐκκειμένῳ ἐγένετο, ἤιε ἐς
πόλιν ὁ βουκόλος τῶν τινα προβοσκῶν φύλακον αὐτοῦ καταλιπών, ἐλθὼν
δὲ ἐς τοῦ Ἁρπάγου ἀποδεικνύναι ἔφη ἕτοιμος εἶναι τοῦ παιδίου τὸν νέκυν.
3 πέμψας δὲ ὁ Ἅρπαγος τῶν ἑωυτοῦ δορυφόρων τοὺς πιστοτάτους εἶδέ τε
διὰ τούτων καὶ ἔθαψε τοῦ βουκόλου τὸ παιδίον. καὶ τὸ μὲν ἐτέθαπτο, τὸν
δὲ ὕστερον τούτων Κῦρον ὀνομασθέντα παραλαβοῦσα ἔτρεφε ἡ γυνὴ τοῦ
βουκόλου, οὔνομα ἄλλο κού τι καὶ οὐ Κῦρον θεμένη.*

114 *Καὶ ὅτε ἦν δεκαέτης ὁ παῖς, πρῆγμα ἐς αὐτὸν τοιόνδε γενόμενον
ἐξέφηνέ μιν· ἔπαιζε ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ, ἐν τῇ ἦσαν καὶ αἱ βουκολίαι αὗται,
ἔπαιζε δὲ μετ' ἄλλων ἡλίκων ἐν ὁδῷ. καὶ οἱ παῖδες παίζοντες εἵλοντο
2 ἑωυτῶν βασιλέα εἶναι τοῦτον δὴ τὸν τοῦ βουκόλου ἐπίκλησιν παῖδα. ὁ δὲ
αὐτῶν διέταξε τοὺς μὲν οἰκίας ⟨οἳ⟩ οἰκοδομέειν, τοὺς δὲ δορυφόρους
εἶναι, τὸν δέ κού τινα αὐτῶν ὀφθαλμὸν βασιλέος εἶναι, τῷ δέ τινι τὰς
3 ἀγγελίας ἐσφέρειν ἐδίδου γέρας ὡς ἑκάστῳ ἔργον προστάσσων. εἷς δὴ
τούτων τῶν παιδίων συμπαίζων ἐὼν Ἀρτεμβάρεος παῖς, ἀνδρὸς δοκίμου
ἐν Μήδοισι (οὐ γὰρ δὴ ἐποίησε τὸ προσταχθὲν ἐκ τοῦ Κύρου), ἐκέλευε
αὐτὸν τοὺς ἄλλους παῖδας διαλαβεῖν, πειθομένων δὲ τῶν παίδων ὁ Κῦρος
4 τὸν παῖδα τρηχέως κάρτα περιέσπε μαστιγέων. ὁ δὲ ἐπείτε μετείθη*

AB C P(p) DTR M SV(𝔡)

19–20 Bekk. Anecd. 36 (Phryn.?) *διαλαβεῖν δύο σημαίνει, τὸ 'ἑκατέρωθέν τινος λαβέσθαι' καὶ τὸ 'εἰς δύο ἢ πλέονα διαχωρίσαι ἢ διελεῖν'. Ἡρόδοτος τὰ δύο, τὸ μὲν πρῶτον·* ἐκάλεσεν αὐτοῦ τοὺς ἄλλους παῖδας διαλαβεῖν, *τὸ δὲ δεύτερον·* διώρυχας διέλαβεν *ὁ Κῦρος* (190, 1) *ἀντὶ τοῦ 'ἀπέτεμε καὶ διεῖλεν'*

1 *μὲν* om. **CDTRMSV** || **1.2** *ἑωυτοῦ δὲ* **D** || **2** *τῷ*] *ᾧ* **Pp** || **3** *ἐρημώτατον* **D**^ac^ || **4** *οὐρέων* **CPDTRMSV** | *ἔθηκε* **M** | *ἐκκειμένῳ τῷ παιδίῳ* **M** || **5** *προβόσκων* **DTRMSV** | *φύλακα* **TM** || **6** *τοῦ*[1]] *τὸ* **DTRSV** om. **M** || **7** *ἑαυτοῦ* **B** || **8** *ἐθάπτετο* **DTRMSV** || **9** *τοῦτον* **M** || **11** *δὴ ἦν καέτης* **R** *δὴ ἦν δεκαέτης* **DTSV** *ἦν δὴ δεκαέτης* **M** (ex *ἦν* ^δε^*καέτης* archetypi stirpis **DTRMSV** eas lectiones ortas esse veri simile videtur) || **12** *ἐν*[1] om. **V𝔡** | *αὗται* del. Legrand fort. ex *ἔπαι* ortum credens || **13** *ἔπαι* **TRSV**[1], *ζε* suprascr. **V**[2] *ἔπαιζε* **𝔡** rell. | *ὁδῷ ἦσαν καὶ* **R** || **14** *ἑωυτὸν* **V**[1] | *εἶναι* om. **M** | *τοῦ* supra lin. **D** om. **TRMSV** | *βουκόλον* **RMSV** || **15** *αὐτέων* **M** | ⟨*οἳ*⟩ add. Desrousseaux RPh 10, 1886, 60, sequ. Legrand; propos. etiam *οἰκία* pro *οἰκίας* || **16** *τὸν*] *τῶν* **ABC** | *αὐτέων* **M** | *βασιλέως* **D** || **17** *φέρειν* **ABCP** *ἐφέρειν* **𝔡** *ἐκφέρειν* **V** | *ἑκάστου* **RV𝔡** || **18** *παίδων* Bekker, sequ. Hude | *ἐὸν* **D** | *Ἀρτεμβάρεως* (ex *Ἀρτεμβάρεος* corr.?) **D** *Ἀρτεμβάρεω* ut vid. **M** *Ἀρτεβάρεος* **V** *Ἀρτεβάρεω* **S𝔡** || **19.20** *ἐκέλευε αὐτὸν*] *ἐκάλεσεν αὐτοῦ* Phryn. || **20** *διαλαβέειν* **M** || **21** *τὸν παῖδα* om. **M** | *περίεπε* **D**^ac^**TRSV** *περίεσπε* **D**^c^ | *ἐμετείθη* **DM** *μετήθη* (*ει* suprascr.) **C** *ἐμετείχθη* **R** *ἐμετήχθη* **𝔡** **μετήχθη* **V** *ἐματίχθη* (vel *ἐματήχθη*) *ἢ ἀφείθη* suprascr. **A** man. post. *ἐμαστίχθη* **S**

τάχιστα, ὥς γε δὴ ἀνάξια ἑωυτοῦ παθὼν μᾶλλόν τι περιημέκτεε, κατελθὼν δὲ ἐς πόλιν πρὸς τὸν πατέρα ἀποικτίζετο, τῶν ὑπὸ Κύρου ἤντησε, λέγων δὲ οὐ 'Κύρου', οὐ γάρ κω ἦν τοῦτο τοὔνομα, ἀλλὰ 'πρὸς τοῦ βουκόλου τοῦ Ἀστυάγεος παιδός'. ὁ δὲ Ἀρτεμβάρης ὀργῇ, ὡς εἶχε, ἐλθὼν παρὰ 5
τὸν Ἀστυάγεα καὶ ἅμα ἀγόμενος τὸν παῖδα ἀνάρσια πρήγματα ἔφη πεπονθέναι λέγων· 'ὦ βασιλεῦ, ὑπὸ τοῦ σοῦ δούλου, βουκόλου δὲ παιδὸς ὧδε περιυβρίσμεθα', δεικνὺς τοῦ παιδὸς τοὺς ὤμους. ἀκούσας δὲ καὶ **115**
ἰδὼν Ἀστυάγης θέλων τιμωρῆσαι τῷ παιδὶ τιμῆς τῆς Ἀρτεμβάρεος εἵνεκα μετεπέμπετο τόν τε βουκόλον καὶ τὸν παῖδα· ἐπείτε δὲ παρῆσαν ἀμφότεροι, βλέψας πρὸς τὸν Κῦρον ὁ Ἀστυάγης ἔφη· 'σὺ δὴ ἐὼν τοῦδε τοιούτου 2
ἐόντος παῖς ἐτόλμησας τὸν τοῦδε παῖδα ἐόντος πρώτου παρ' ἐμοὶ ἀεικείῃ τοιῇδε περισπεῖν;' ὁ δὲ ἀμείβετο ὧδε· 'ὦ δέσποτα, ἐγὼ ταῦτα τοῦτον ἐποίησα σὺν δίκῃ· οἱ γάρ με ἐκ τῆς κώμης παῖδες, τῶν καὶ ὅδε ἦν, παίζοντες σφέων αὐτῶν ἐστήσαντο βασιλέα, ἐδόκεον γάρ σφι εἶναι ἐς τοῦτο ἐπιτηδεότατος. οἱ μέν νυν ἄλλοι παῖδες τὰ ἐπιτασσόμενα ἐπετέλεον, 3
οὗτος δὲ ἀνηκούστεέ τε καὶ λόγον εἶχε οὐδένα, ἐς ὃ ἔλαβε τὴν δίκην. εἰ ὦν δὴ τούτου εἵνεκεν ἄξιός τευ κακοῦ εἰμι, ὅδε τοι πάρειμι.' ταῦτα **116**
λέγοντος τοῦ παιδὸς τὸν Ἀστυάγεα ἐσῄε ἀνάγνωσις αὐτοῦ καί οἱ ὅ τε χαρακτὴρ τοῦ προσώπου προσφέρεσθαι ἐδόκεε ἐς ἑωυτὸν καὶ ἡ ὑπόκρισις

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)

Σχόλ. 114, 4 (ad *περιημέκτεε*) *ἐδυσχέραινεν οἰκτιζόμενος, ταρασσόμενος, χαλεπῶς φέρων* **A** man. rec. **B** (cf. ad 44, 2)

εσ]τησαντο 115, 2 – *[χρ]ονο[ς* 116, 1 Pap. Monac. Paap VII

18 Suid. *ἀνάγνωσις· ἀναγνώρισις ἢ ἀνάπεισις. Ἡρόδοτος* (v. ad IV 154, 2)

1 *ὥς γε*] *ὥστε* **D**[1] | *τι* om. **D** || **2** *δὲ* om. **SV𝔳** *τε* add. **V**[2] | *ὑπὸ τοῦ Κύρου* **T** | *ἤντισε* **D** || **3** *δὲ* om. **M** secl. Legrand | *οὐ ὁ Κύρου* **C** | *Κῦρον* **DRSV** | *τοῦτο ὄνομα* **TM** | *τοῦ*] *τευ* propos. Desrousseaux RPh NS 10, 1886, 62 || **4** *Ἀρτεβάρ* (μ, ης suprascr.) **V** *Ἀρτεμιβάρης* **𝔳** || **5** *ἔφησε* **SV** || **6** *τοῦ* om. **DRMSV** | *δὲ* om. **DRSV** || **7** *τοὺς ὤμους τοῦ παιδός* **DTRMSV** || **8** *ὁ Ἀστυάγης* **C** | *Ἀρτεμβάρεως* **D**[c] *Ἀρτεβάρεος* **RM** *Ἀρτεβάρεω* **T** || **10** *δὴ* ex corr. **P** *δὲ* **pV𝔳** || **11** *τοῦδε*] *τούτου* **Pp** | *ἀεικίῃ* **DTRM** *ἀκίῃ* **SV𝔳** *δι* supra lin. add. (*ἀδικίῃ*) **V**[2], ex ΑΕΙΚΙΗ (ΑΙ suprascr.) (ΔΙ pro ΑΙ lecto) natum recte iudicat Weber Anal. Hdt. 207 || **12** *ἐγὼ δὲ ταῦτα* **SV** *ἐγὼ δὴ ταῦτα* coni. Legrand || **14** *αὐτῶν* om. **M** || **14–15** *ἐς τοῦτο εἶναι* Pap. Monac. || **15** *ἐπιτηδειότατος* **D** *ἐπιτηδεώτατος* **CPRM** *ἐπιτηδειότητος* **S** *ἐπιτηδιώτητος* **V𝔳** *ἐπιτηδεότατος* Pap. Monac. rell. || **16** *ἔβαλε* **SV** *ἔλαβε* Pap. Monac. rell. || **17** *τούτου εἵνεκεν* Pap. Monac. *τοῦδε εἵνεκα* codd. | *τεῦ* **RM** *τοῦ* **T** *τε* **C** *τευ* Pap. Monac. rell. | *ὧδέ* **DTRMSV** *ὅδε* Pap. Monac. rell. | *τοι*] *τι* **R** || **18** *εσηιε* Pap. Monac. *ἐσῄει* codd. | *οἱ* om. Pap. Monac. || **19** *ἐς*] *ὡς* **T** Ald. | *ωυτὸν* **R** *αὐτὸν* **C** *αὐτοὺς* **AB** Pap. Monac. *ἑωῦτ* suprascr. **A**[2] Hude dubitat *αὐτοὺς* an *ἑωυτὸν* sit scribendum (*ἐς αὐτὸν* 'ad se ipsum suosque' defendit Weber BPhW 1941, 235 s.)

ἐλευθεριωτέρη εἶναι, ὅ τε χρόνος τῆς ἐκθέσιος τῇ ἡλικίῃ τοῦ παιδὸς
2 *ἐδόκεε συμβαίνειν. ἐκπλαγεὶς δὲ τούτοισι ἐπὶ χρόνον ἄφθογγος ἦν· μόγις*
δὲ δή κοτε ἀνενεχθεὶς εἶπε θέλων ἐκπέμψαι τὸν Ἀρτεμβάρεα, ἵνα τὸν
βουκόλον μοῦνον λαβὼν βασανίσῃ· 'Ἀρτέμβαρες, ἐγὼ ταῦτα ποιήσω
3 *ὥστε σὲ καὶ παῖδα τὸν σὸν μηδὲν ἐπιμέμφεσθαι.' τὸν μὲν δὴ Ἀρτεμβάρεα*
πέμπει, τὸν δὲ Κῦρον ἦγον ἔσω οἱ θεράποντες κελεύσαντος τοῦ Ἀστυάγεος.
ἐπεὶ δὲ ὑπελέλειπτο ὁ βουκόλος μοῦνος, μουνωθέντα δὲ αὐτὸν εἴρετο ὁ
4 *Ἀστυάγης, κόθεν λάβοι τὸν παῖδα καὶ τίς εἴη ὁ παραδούς· ὁ δὲ ἐξ ἑωυτοῦ*
τε ἔφη γεγονέναι καὶ τὴν τεκοῦσαν αὐτὸν ἔτι εἶναι παρ' ἑωυτῷ. Ἀστυάγης
δέ μιν οὐκ εὖ βουλεύεσθαι ἔφη ἐπιθυμέοντα ἐς ἀνάγκας μεγάλας ἀπικνέε-
σθαι, ἅμα τε λέγων ταῦτα ἐσήμαινε τοῖσι δορυφόροισι λαμβάνειν αὐτόν.
5 *ὁ δὲ ἀγόμενος ἐς τὰς ἀνάγκας οὕτω δὴ ἔφαινε τὸν ἐόντα λόγον· ἀρχόμενος*
δὲ ἀπ' ἀρχῆς διεξῄε τῇ ἀληθείῃ χρεώμενος καὶ κατέβαινε ἐς λιτάς τε
καὶ συγγνώμην ἑωυτῷ κελεύων ἔχειν αὐτόν.
117 *Ἀστυάγης δὲ τοῦ μὲν βουκόλου τὴν ἀληθείην ἐκφήναντος λόγον ἤδη*
καὶ ἐλάσσω ἐποιέετο, Ἁρπάγῳ δὲ καὶ μεγάλως μεμφόμενος καλέειν
2 *αὐτὸν τοὺς δορυφόρους ἐκέλευε. ὡς δέ οἱ παρῆν ὁ Ἅρπαγος, εἴρετό μιν*
ὁ Ἀστυάγης· 'Ἅρπαγε, τέῳ δὴ μόρῳ τὸν παῖδα κατεχρήσαο, τόν τοι
παρέδωκα ἐκ θυγατρὸς γεγονότα τῆς ἐμῆς;' ὁ δὲ Ἅρπαγος ὡς εἶδε τὸν
βουκόλον ἔνδον ἐόντα, οὐ τρέπεται ἐπὶ ψευδέα ὁδόν, ἵνα μὴ ἐλεγχόμενος
3 *ἁλίσκηται, ἀλλὰ λέγει, τάδε 'ὦ βασιλεῦ, ἐπείτε παρέλαβον τὸ παιδίον,*
ἐβούλευον σκοπῶν ὅκως σοί τε ποιήσω κατὰ νόον καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ
γινόμενος ἀναμάρτητος μήτε θυγατρὶ τῇ σῇ μήτε αὐτῷ σοὶ εἴην αὐθέντης.
4 *ποιῶ δὴ ὧδε· καλέσας τὸν βουκόλον τόνδε παραδίδωμι τὸ παιδίον φὰς*

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)

2 s. Eust. Od. 1604: v. ad 86, 3. Zon. 216 *ἀνηνέχθη ἀντὶ τοῦ 'ἀνήνεγκεν'· Ἡρόδοτος·* ἐκπλαγεὶς — εἶπε || 18 Thomas Mag. 82 (s. v. *διαχρῶμαι*) v. ad I 82, 8 || 23 Thomas Mag. 101 (s. v. *δεσποτεία*) *τὸ γὰρ 'αὐθέντης' οἱ παλαιοὶ ἐπὶ τοῦ φονέως τάττουσιν· Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ·* μήτε θυγατρὶ — αὐθέντης

1 *ἐλευθεριωτέρη* Pap. Monac. (iam coniec. Reiske Portus) *ἐλευθερωτέρη* codd. | *ἐκθέσεως* **R**ac**TMSV** *ἐκθέσεος* **R**c || 3 *δὲ δή κοτε*] *δέ τε* Eust. | *ἀνενειχθεὶς* **CPMT** || 4 *μόνον* **TM** | *λαβὼν* om. **SV𝔳** || 5 *σὲ* om. **TRMSV** | *καὶ τὸν παῖδα* **ABCP** || 6 *ἄγον* **C** | *εἴσω* **DTRMSV** || 7 *ὑπελέλιπτο* **TRSV** | *μουνωθέντα δὲ*] *μουνοθέντα δὲ* **RV**ac**𝔳** *μουνόθεν τάδε* **AB**ac *γρ' μουνωθέντα* sec. ut vid. manus in mg. **A** *μουνοθέντα τάδε* **B**c *μουνωθέντα τάδε* **CPM** *μουνωθέντα δὲ τάδε* **T** | *ἤρετο* **C** || 8 *εἶ* **DRSV** | *ὁ παραδιδοὺς εἴη* **M** || 9 *εἶναι ἔτι* **ABC** | *ἑωυτοῦ* **R𝔳** || 10 *ἐς μεγάλας ἀνάγκας ἀπικνέεσθαι ἐπιθυμέοντα* **T** *ἐς μεγάλας ἀνάγκας ἐπιθυμέοντα ἀπικνέεσθαι* **M** || 12 *ἀγκάλας* **SV**[1] *ἀνάγγας* **𝔳** || 13 *ἀληθήι*η* **V** *ἀληθῆι* **𝔳** *θηΐην* suprascr. nesc. quae manus **A** || 14 *κελεύειν* **TRSV** || 17 *ὁ Ἅρπαγος* om. **M** | *ἤρετο* **C** || 18 *μόρῳ*] *μόνω* **V**ac**𝔳** *τρόπῳ* **T** || 20 *ὄντα* **V𝔳** || 22 *σκοπὸν* **DTRSV** *σκοπέων* edd. || 23 *γενόμενος* **TM** | *σοὶ αὐτῷ* **M** || 24 *ποιέω* **CP** | *δὴ*] *δὲ δὴ* **C** | *δίδωμί οἱ τὸ* **R**[1]

σέ τε εἶναι τὸν κελεύοντα ἀποκτεῖναι αὐτό. καὶ λέγων τοῦτό γε οὐκ
ἐψευδόμην· σὺ γὰρ ἐνετέλλεο οὕτω. παραδίδωμι μέντοι τῷδε κατὰ τάδε
ἐντειλάμενος θεῖναί μιν ἐς ἔρημον ὄρος καὶ παραμένοντα φυλάσσειν, ἄχρι
οὗ τελευτήσῃ, ἀπειλήσας παντοῖα τῷδε, ἢν μὴ τάδε ἐπιτελέα ποιήσῃ.
ἐπείτε δὲ ποιήσαντος τούτου τὰ κελευόμενα ἐτελεύτησε τὸ παιδίον, 5
πέμψας τῶν εὐνούχων τοὺς πιστοτάτους καὶ εἶδον δι᾽ ἐκείνων καὶ ἔθαψά
μιν. οὕτως ἔσχε, ὦ βασιλεῦ, περὶ τοῦ πρήγματος τούτου, καὶ τοιούτῳ
μόρῳ ἐχρήσατο ὁ παῖς.᾽ Ἅρπαγος μὲν δὴ τὸν ἰθὺν ἔφαινε λόγον, Ἀστυάγης 118
δὲ κρύπτων τόν οἱ ἐνεῖχε χόλον διὰ τὸ γεγονός, πρῶτα μέν, κατά περ
ἤκουσε αὐτὸς πρὸς τοῦ βουκόλου τὸ πρῆγμα, πάλιν ἀπηγέετο τῷ Ἁρπάγῳ,
μετὰ δέ, ὥς οἱ ἐπαλιλλόγητο, κατέβαινε λέγων, ὡς περίεστί τε ὁ παῖς καὶ
τὸ γεγονὸς ἔχει καλῶς. ῾τῷ τε γὰρ πεποιημένῳ᾽, ἔφη λέγων, ῾ἐς τὸν παῖδα 2
τοῦτον ἔκαμνον μεγάλως καὶ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ διαβεβλημένος οὐκ ἐν
ἐλαφρῷ ἐποιεύμην. ὡς ὦν τῆς τύχης εὖ μετεστεώσης τοῦτο μὲν τὸν
σεωυτοῦ παῖδα ἀπόπεμψον παρὰ τὸν παῖδα τὸν νεήλυδα, τοῦτο δέ —
σῶστρα γὰρ τοῦ παιδὸς μέλλω θύειν τοῖσι θεῶν τιμὴ αὕτη προσκέεται —
πάρισθί μοι ἐπὶ δεῖπνον.᾽ Ἅρπαγος μὲν ὡς ἤκουσε ταῦτα, προσκυνήσας 119
καὶ μεγάλα ποιησάμενος, ὅτι τε ἡ ἁμαρτάς οἱ ἐς δέον ἐγεγόνεε καὶ ὅτι
ἐπὶ τύχῃσι χρηστῇσι ἐπὶ δεῖπνον ἐκέκλητο, ᾖε ἐς τὰ οἰκία. ἐσελθὼν δὲ 2
τὴν ταχίστην, ἦν γάρ οἱ παῖς εἷς μοῦνος ἔτη τρία καὶ δέκα κου μάλιστα
γεγονώς, τοῦτον ἐκπέμπει ἰέναι τε κελεύων ἐς Ἀστυάγεος καὶ ποιέειν, ὅ τι

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)
Σχόλ. 118, 1 (ad *πάλιν*) *ἐναντίως, κεκρυμμένως* **A** man. rec. **B**
τωι [*Αρπαγωι*] 118, 1 inc. et *λεγων* 118, 2 expl. Pap. Ox. 2096 fr. 6 mutilatum

6 Thomas Mag. 48 (s. v. *ἠγανακτησάμην*) *ὥσπερ ῾ἐγεννησάμην᾽ ἀντὶ τοῦ ῾ἐγέννησα᾽ καὶ ῾ἐθρεψάμην᾽ ἀντὶ τοῦ ῾ἔθρεψα᾽ λέγομεν, οὕτω καὶ ῾ἠγανακτησάμην᾽ ἀντὶ τοῦ ῾ἠγανάκτησα᾽. . . . ὡσαύτως καὶ ῾ἐθαψάμην᾽ ἀντὶ τοῦ ῾ἔθαψα᾽, Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ· καὶ εἶδον . . . καὶ ἐθαψάμην*

1 *τε*] *γε* Hude Eltzium secutus || **2** *ἐνετέλλετο* **S𝔳** *ἐνετέλλε*ο* **V** || **3** *εἰς* **C** | *οὔρος* **C** *οὖρος* **DTRMSV** | *ἄχρις* **MS** || **6** *ἴδον* **PT** *ἑ εἶδον* **S** *ι εἶδον* **V𝔳** | *ἐκείνον* **R** || **6, 7** *ἔθαψά μιν*] *ἐθαψάμην* Thom. || **7** *τούτου* om. **DTRSV** || **9** *ἐνείχε* **𝔳** *ἐνεῖχεε* cum obelo, sed nulla in mg. adscripta adnotatione **A** *ἐνείχεε* cett. *ἐνεῖχε* em. Steph. | *χόλον*] *λόγον* **CDTRSV𝔳** | *πρῶτον* **T** | *καθά* **SV** || **10** *αὐτὸς* om. **T** || **11** *ἐπαλιλόγητο* **D** *ἐπαλλιλόγητο* **TRSV** *ἐπαλληλόγητο* **B**C^1 || **12** *τῷ τε*] *τότε* **D** | *π̣̈*[*οιημενωι*] (*πε* suprascr.) Pap. Ox. 2096 || **14** *οὖν* **RV** | *τύχης*] *ψυχῆς* **C** | *τοῦτον* V^{ac} || **16** *προσκέηται* **S**V^c *προσκέεται* V^{ac}**𝔳** cett. || **17** *πάριθί* **DTRSV** *ιθι* suprascr. man. ut vid. secunda **A** || **18** *εἰς* **C** || **19** *ᾖε*] *ἦθε* **R** | *οἰκεῖα* **T** || **20** *εἷς* om. B^1 | *ἔτη*] ultimae litterae *ι* suprascr. nescio quae man. **A** *ἔτι* **C** || **20–21** *μάλιστα ἔτεα γεγονώς* **AB**C^c *μάλιστα γεγονὼς ἔτεα* C^{ac} || **21** *κέλευον* V^{ac}

ἂν ἐκεῖνος κελεύῃ. αὐτὸς δὲ περιχαρὴς ἐὼν φράζει τῇ γυναικὶ τὰ συγκυρή-
3 *σαντα. Ἀστυάγης δέ, ὥς οἱ ἀπίκετο ὁ Ἁρπάγου παῖς, σφάξας αὐτὸν καὶ*
κατὰ μέλεα διελὼν τὰ μὲν ὤπτησε, τὰ δὲ ἥψησε τῶν κρεῶν, εὔτυκα δὲ
4 *ποιησάμενος εἶχε [ἕτοιμα]. ἐπείτε δὲ τῆς ὥρης γινομένης τοῦ δείπνου*
παρῆσαν οἵ τε ἄλλοι δαιτυμόνες καὶ ὁ Ἅρπαγος, τοῖσι μὲν ἄλλοισι καὶ
αὐτῷ Ἀστυάγεϊ παρετιθέατο τράπεζαι ἐπίπλεαι μηλείων κρεῶν, Ἁρπάγῳ
δὲ τοῦ παιδὸς τοῦ ἑωυτοῦ, πλὴν κεφαλῆς τε καὶ ἄκρων χειρῶν τε καὶ
ποδῶν, τἆλλα πάντα· ταῦτα δὲ χωρὶς ἔκειτο ἐπὶ κανέῳ κατακεκαλυμμένα.
5 *ὡς δὲ τῷ Ἁρπάγῳ ἐδόκεε ἅλις ἔχειν τῆς βορῆς, Ἀστυάγης εἴρετό μιν, εἰ*
ἡσθείη τι τῇ θοίνῃ· φαμένου δὲ Ἁρπάγου καὶ κάρτα ἡσθῆναι παρέφερον,
τοῖσι προσέκειτο, τὴν κεφαλὴν τοῦ παιδὸς κατακεκαλυμμένην καὶ τὰς
χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, Ἅρπαγον δὲ ἐκέλευον προσστάντες ἀποκαλύπτειν
6 *τε καὶ λαβεῖν τὸ βούλεται αὐτῶν. πειθόμενος δὲ ὁ Ἅρπαγος καὶ ἀποκαλύ-*
πτων ὁρᾷ τοῦ παιδὸς τὰ λείμματα· ἰδὼν δὲ οὔτε ἐξεπλάγη ἐντός τε ἑωυτοῦ
γίνεται. εἴρετο δὲ αὐτὸν ὁ Ἀστυάγης, εἰ γινώσκοι, ὅτευ θηρίου κρέα
7 *βεβρώκοι. ὁ δὲ καὶ γινώσκειν ἔφη καὶ ἀρεστὸν εἶναι πᾶν τὸ ἂν βασι-*
λεὺς ἔρδῃ. τούτοισι δὲ ἀμειψάμενος καὶ ἀναλαβὼν τὰ λοιπὰ τῶν κρεῶν
ᾖε ἐς τὰ οἰκία. ἐνθεῦτεν δὲ ἔμελλε, ὡς ἐγὼ δοκέω, ἁλίσας θάψειν τὰ
πάντα.

120 *Ἁρπάγῳ μὲν Ἀστυάγης δίκην ταύτην ἐπέθηκε, Κύρου δὲ πέρι βουλεύων*
ἐκάλεε τοὺς αὐτοὺς τῶν μάγων, οἵ τὸ ἐνύπνιόν οἱ ταύτῃ ἔκριναν. ἀπικο-

AB C P(p) DTR M SV(v)
Ὅτι Ἀστυάγης, ὥς οἱ ἀπίκετο (119, 3) – ἐπέθηκεν *μὴ ἀνσχόντι Κῦρον* (120, 1) expl. Const. Porph. *Π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. VII

3 *Λέξ. εὔτυκτα· ῥαδίως* (*ἕτοιμα, ῥᾴδια* Lexx. seriatim conscripta) *εἰργασμένα.* Suid. *εὔτυκτα· παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'ῥᾴδια, ἕτοιμα, εἰργασμένα, καλῶς κατεσκευασμένα'* || **11** Thom. Mag. (s. v. *πρόσκειμαι*) *καὶ πρόσκειμαι τὸ 'ἀνάκειμαι'. Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ·* παρέφερον – παιδός

1 *συγκυρήσαντα* **V**[ac] || 3 *ἤψησε* **AB**[1] *ἔψησε* **PM** *ἕψησε* **CDTRSV**[c] *ἕψησα* **V**[ac] **v** | *τὸν* **V**[ac] | *εὔτυκτα* **DTRSV B**[mg] Lexx. *τ* inter *κ* et *α* inser. **A** man. rec. *εὔτυκα* Const. rell. || 4 *ἕτοιμα* om. **SV** del. Hude, recte ut mihi videtur ut glossema (cf. Lexx.) | *ἔπειτα* **DTRSV** *τα* fin. vocis suprascr. **A**[2] vel man. rec. || 6 *τράπεζα* **T** | *ἐπίπλεα* **TM** om. **S** | *μηλίων* **D**[1](?) **M** || 7 *τοῦ ἑωυτοῦ παιδὸς* **DTMRSV** | *τῆς κεφαλῆς* **BDTRMSV** | *τε*[2] om. **D** || 8 *τὰ ἄλλα* **DTRMSV** || 9 *ἤρετο* **C** || 10 *θοίνῃ*] *ο* ex *α* ut vid. corr. **A** *θ*οίνη* **D** | *τοῦ Ἁρπάγου* **C** || 12 *προστάντες* codd., corr. Schweighaeuser sequ. Stein Hude, sed cf. 86, 3 || 13 *ὁ Ἅρπαγος* om. **M** || 14 *τε*] *δ'* **C** || 15 *ἤρετο* **C** | *γινώσκει* **T** || 17 *ἔρδοι* **T** || 18 *ἐντεῦθεν* **V v** || 20 *μὲν*] *δὲ* **M** | *τοιαύτην* **M** || 21 *ἐκάλεσε* **B**[1] *ἐκέλευε* **DRSV** | *ἔκριναν* – p. 81, 1 *τῇ* haplogr. om. **R**

*μένους δὲ εἴρετο ὁ Ἀστυάγης, τῇ ἔκρινάν οἱ τὴν ὄψιν· οἱ δὲ κατὰ ταὐτὰ
εἶπαν λέγοντες, ὡς βασιλεῦσαι χρῆν τὸν παῖδα, εἰ ἐπέζωσε καὶ μὴ ἀπέθανε
πρότερον. ὁ δὲ ἀμείβεται αὐτοὺς τοῖσδε· 'ἔστι τε ὁ παῖς καὶ περίεστι, καί* 2
*μιν ἐπ᾽ ἀγροῦ διαιτώμενον οἱ ἐκ τῆς κώμης παῖδες ἐστήσαντο βασιλέα.
ὁ δὲ πάντα, ὅσα περ οἱ ἀληθέι λόγῳ βασιλέες, ἐτελέωσε ποιήσας· καὶ
γὰρ δορυφόρους καὶ θυρωροὺς καὶ ἀγγελιηφόρους καὶ τὰ λοιπὰ πάντα
διατάξας ἦρχε. καὶ νῦν ἐς τί ὑμῖν ταῦτα φαίνεται φέρειν;' εἶπαν οἱ μάγοι·* 3
*'εἰ μὲν περίεστί τε καὶ ἐβασίλευσε ὁ παῖς μὴ ἐκ προνοίης τινός, θάρσει τε
τούτου εἵνεκα καὶ θυμὸν ἔχε ἀγαθόν· οὐ γὰρ ἔτι τὸ δεύτερον ἄρξει. παρὰ
σμικρὰ γὰρ καὶ τῶν λογίων ἡμῖν ἔνια κεχώρηκε, καὶ τά γε τῶν ὀνειράτων
ἐχόμενα τελέως ἐς ἀσθενὲς ἔρχεται.' ἀμείβεται ὁ Ἀστυάγης τοῖσδε· 'καὶ* 4
*αὐτός, ὦ μάγοι, ταύτῃ πλεῖστος γνώμην εἰμί, βασιλέος ὀνομασθέντος
τοῦ παιδὸς ἐξήκειν τε τὸν ὄνειρον καί μοι τὸν παῖδα τοῦτον εἶναι δεινὸν
ἔτι οὐδέν. ὅμως γε μέντοι συμβουλεύσατέ μοι εὖ περισκεψάμενοι, τὰ
μέλλει ἀσφαλέστατα εἶναι οἴκῳ τε τῷ ἐμῷ καὶ ὑμῖν.' εἶπαν πρὸς ταῦτα οἱ* 5
*μάγοι· 'ὦ βασιλεῦ, καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν περὶ πολλοῦ ἐστι κατορθοῦσθαι
ἀρχὴν τὴν σήν· κείνως μὲν γὰρ ἀλλοτριοῦται ἐς τὸν παῖδα τοῦτον περιιοῦσα
ἐόντα Πέρσην, καὶ ἡμεῖς ἐόντες Μῆδοι δουλούμεθά τε καὶ λόγου οὐδενὸς
γινόμεθα πρὸς Περσέων ἐόντες ξεῖνοι, σέο δ᾽ ἐνεστεῶτος βασιλέος
ἐόντος πολιήτεω καὶ ἄρχομεν τὸ μέρος καὶ τιμὰς πρὸς σέο μεγάλας
ἔχομεν. οὕτω ὦν πάντως ἡμῖν σέο τε καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς προοπτέον ἐστί.* 6
*καὶ νῦν εἰ φοβερόν τι ἑωρῶμεν, πᾶν ἄν σοι προεφράζομεν. νῦν δὲ ἀποσκή-
ψαντος τοῦ ἐνυπνίου ἐς φλαῦρον αὐτοί τε θαρσέομεν καὶ σοὶ ἕτερα τοιαῦτα
παρακελευόμεθα· τὸν δὲ παῖδα τοῦτον ἐξ ὀφθαλμῶν ἀπόπεμψαι ἐς
Πέρσας τε καὶ τοὺς γειναμένους.' ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἀστυάγης ἐχάρη τε* **121**
καὶ καλέσας τὸν Κῦρον ἔλεγέ οἱ, τάδε 'ὦ παῖ, σὲ γὰρ ἐγὼ δι᾽ ὄψιν ὀνείρου

AB C P(p) DTR M SV (et usque ad *ἐόντες ξεῖνοι* 120, 5 **𝔡**)
Σχόλ. 120, 6 (ad *φαῦλον* quod pro *φλαῦρον* habet) *ἐς τὸ εὐτελές* **B**

1 *ἤρετο* **C** | *τῇ*] *τι* **DMSV** | *ταῦτα* **BDRM** *ταῦτὰ* **P** || 2 *ἐπέζησε* **CP** || 3 *ἀμείβετο* **CDRSV** || 5 *ἐτελέ*ωσε* **D** *τελέωσε* **CT** || 6 *ἀγγελιφόρους* **D** *ἀγγελιαφόρους* **TRMSV** || 7 *διαπράξας* **M** | *ἦρχε*] *εἶχε* **SV** | *νῦν* om. **DRSV** | *ἐς τί*] *ἐστὶ* **D** *ἔστι* **R** *ἔτι* **SV** || 8 *προνοίας* **TRV** || 10 *τὰ σμικρὰ* **C** | *ἡμῶν* **TRMSV** | *κεχώρισται* **𝔡** || 11 *ἀμείβεται Ἀστυάγης* **PM** *ἀμείβεται ὁ Ἀστυάγης* **p** cett. || 12 *πλείστως* **DM** | *τῇ γνώμῃ* **M** | *βασιλέως* **CTM** || 13 *δεινὸν* om. **P** || 14 *οὐδὲν ἔτι* **DRMSV** | *γε μέντοι* Eltz, sequ. Hude *μέν γέ τοι* codd. *μέντοι* **M** Ald. || 17 *ἐκείνως* **D** | *περιοῦσα* **TRV** *παριοῦσα* **S** || 19 *ἀνεστεῶτος* **C** | *βασιλέως* **M** *βασιλῆος* **V** *βασιλέος* **𝔡** cett. || 20 *πολιήτεο* **D** || 21 *τε* om. **ABCP** | *προπτέον* **SV** *προστέον* **D** || 22 *ἑορῶμεν* **C** *ἐνωρῶμεν* propos. Lhardy (quem sequ. Stein Hude), sed vix recte ut iudicat Weber BPhW 1941, 235 || 23 *φαῦλον* **ABCP** || 24 *διακελευόμεθα* **MT** | *τὸν δὲ τὸν παῖδα* **B** | *ἀποπέμψαι* **BD** *ἀπόπεμψαι* **M** *ἀπόπέμψαι* **P** *ἀποπέμπει* **p** *ἀπόπεμψε* **TRSV** || 26 *τάδε*] *τοιάδε* **TM**

οὐ τελέην ἠδίκεον, τῇ σεωυτοῦ δὲ μοίρῃ περίεις· νῦν ὦν ἴθι χαίρων ἐς
Πέρσας, πομποὺς δὲ ἐγὼ ἅμα πέμψω. ἐλθὼν δὲ ἐκεῖ πατέρα τε καὶ
μητέρα εὑρήσεις οὐ κατὰ Μιτραδάτην τε τὸν βουκόλον καὶ τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ.'
122 *Ταῦτα εἴπας ὁ Ἀστυάγης ἀποπέμπει τὸν Κῦρον. νοστήσαντα δέ μιν*
ἐς τοῦ Καμβύσεω τὰ οἰκία ἐδέξαντο οἱ γειγάμενοι καὶ δεξάμενοι, ὡς
ἐπύθοντο, μεγάλως ἀσπάζοντο, οἷα δὴ ἐπιστάμενοι αὐτίκα τότε τελευτῆ-
2 *σαι, ἱστόρεόν τε, ὅτεῳ τρόπῳ περιγένοιτο. ὁ δέ σφι ἔλεγε φὰς πρὸ τοῦ*
μὲν οὐκ εἰδέναι ἀλλὰ ἡμαρτηκέναι πλεῖστον, κατ᾽ ὁδὸν δὲ πυθέσθαι
πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ πάθην· ἐπίστασθαι μὲν γάρ, ὡς βουκόλου τοῦ Ἀστυ-
άγεος εἴη παῖς, ἀπὸ δὲ τῆς κεῖθεν ὁδοῦ τὸν πάντα λόγον τῶν πομπῶν
3 *πυθέσθαι, τραφῆναι δὲ ἔλεγε ὑπὸ τῆς τοῦ βουκόλου γυναικός, ἦέ τε*
ταύτην αἰνέων διὰ παντός, ἦν τέ οἱ ἐν τῷ λόγῳ τὰ πάντα ἡ Κυνώ. οἱ δὲ
τοκέες παραλαβόντες τὸ οὔνομα τοῦτο, ἵνα θειοτέρως δοκέῃ τοῖσι
Πέρσῃσι περιεῖναί σφι ὁ παῖς, κατέβαλον φάτιν, ὡς ἐκκείμενον Κῦρον
123 *κύων ἐξέθρεψε. ἐνθεῦτεν μὲν ἡ φάτις αὕτη κεχώρηκε. Κύρῳ δὲ ἀνδρευ-*
μένῳ καὶ ἐόντι τῶν ἡλίκων ἀνδρειοτάτῳ καὶ προσφιλεστάτῳ προσέκειτο
ὁ Ἅρπαγος δῶρα πέμπων, τίσασθαι Ἀστυάγεα ἐπιθυμέων· ἀπ᾽ ἑωυτοῦ
γὰρ ἐόντος ἰδιώτεω οὐκ ἐνεώρα τιμωρίην ἐσομένην ἐς Ἀστυάγεα, Κῦρον
δὲ ὁρέων ἐπιτρεφόμενον ἐποιέετο σύμμαχον τὰς πάθας τὰς Κύρου τῇσι
2 *ἑωυτοῦ ὁμοιούμενος. πρὸ δ᾽ ἔτι τούτου τάδε οἱ κατέργαστο· ἐόντος τοῦ*
Ἀστυάγεος πικροῦ ἐς τοὺς Μήδους συμμίσγων ἑνὶ ἑκάστῳ ὁ Ἅρπαγος
τῶν πρώτων Μήδων ἀνέπειθε, ὡς χρὴ Κῦρον προστησαμένους Ἀστυάγεα
3 *παῦσαι τῆς βασιληίης. κατεργασμένου δέ οἱ τούτου καὶ ἐόντος ἑτοίμου,*
οὕτω δὴ τῷ Κύρῳ διαιτωμένῳ ἐν Πέρσῃσι βουλόμενος Ἅρπαγος δηλῶσαι
τὴν ἑωυτοῦ γνώμην, ἄλλως μὲν οὐδαμῶς εἶχε ἅτε τῶν ὁδῶν φυλασσο-
4 *μένων· ὁ δὲ ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε· λαγὸν μηχανησάμενος καὶ ἀνασχίσας*

AB C P(p) DTR M SV

13 Hes. *αἰὲν ἐόντες* (*αινεοντες* v. l.)· *διὰ παντὸς ὄντες* || **23** Antiatt. Bekk. Anecd. 111 *πρώτους· τοὺς ἀρίστους· Πλάτων Πολιτείᾳ, Ἡρόδοτος πρώτῳ*

1 *τῆς ἑωυτοῦ* **SV** *τῇ σεαυτοῦ* **C** | *μοίρης* **RSV** | *περίεις* **Pp** *περιεῖς* (vel *περιείς*) cett. || **6** *εἰς* **C** | *ἔδεξαν* **SV** || **7** *ἐπείθοντο* **T** | *τότε*] *τὸ* **RSV** || **8** *φὰς*] *σφεας* **DTR** et ut vid. **P**[mg] *σφεα** **V** *σφεα* **S** *φὰς* **p** cett. || **11** *εἴη*] *ἐστὶ* **DTRSV** || **12** *ἦέ*] *ἧι* **V** *εἴη* **S** || **14** *ὄνομα* **Pp** || **15** *περιεῖναί σφι*] *περιέσφιν* **V** ***σθαι* fin. vocis suprascr. **V**[2] *περὶ σφιν* **S** | *κατέλαβον* **DRSV** || **16** *ἐντεῦθεν* **V** | *φάτης* **A**[ac]**B**[ac] | *κεχωρήκεε* **T** || **18** *ἀπὸ δὲ ἑωυτοῦ* **R** || **19** *οὐκενεώρα* **A** (cf. 120, 6) | *ἐς* om. **RSV** | *Ἀστυάγε͞ε* (α supra) **V**[ac] *Ἀστυάγέ* (ι supra) **V**[c] || **20** *τὰς*[2]] *τοῦ* **RSV** *τὰς τοῦ* **T** | *τῇσι*] *τῇ* **DTRSV** || **21** *πρὸς δ᾽ ἔτι τούτω* **M** || **24** *κατεργασαμένου* **DTRSV** | *τοῦτο* **M** || **25** *ὁ Ἅρπαγος* **DTRMSV** || **26** *οὐδῶν* **DRM** (ut vid.) **SV** || **27** *λαγὼν* **P**[1]**TM** *ο* in *ω* mut. nescio quae man. **A** *λαγὸν* **P**[2]**p** cett.

τούτου τὴν γαστέρα καὶ οὐδὲν ἀποτίλας, ὡς δὲ εἶχε, οὕτω ἐσέθηκε
βυβλίον γράψας, τά οἱ ἐδόκεε, ἀπορράψας δὲ τοῦ λαγοῦ τὴν γαστέρα καὶ
δίκτυα δοὺς ἅτε θηρευτῇ τῶν οἰκετέων τῷ πιστοτάτῳ ἀπέστελλε ἐς τοὺς
Πέρσας ἐντειλάμενός οἱ ἀπὸ γλώσσης διδόντα τὸν λαγὸν Κύρῳ ἐπειπεῖν
αὐτοχειρίῃ μιν διελεῖν καὶ μηδένα οἱ ταῦτα ποιεῦντι παρεῖναι. ταῦτά τε **124**
δὴ ὦν ἐπιτελέα ἐγίνετο καὶ ὁ Κῦρος παραλαβὼν τὸν λαγὸν ἀνέσχισε·
εὑρὼν δὲ ἐν αὐτῷ τὸ βυβλίον ἐνεὸν λαβὼν ἐπελέγετο. τὰ δὲ γράμματα
ἔλεγε, τάδε 'ὦ παῖ Καμβύσεω, σὲ γὰρ θεοὶ ἐπορῶσι, οὐ γὰρ ἄν κοτε ἐς
τοσοῦτο τύχης ἀπίκευ, σὺ νῦν Ἀστυάγεα τὸν σεωυτοῦ φονέα τῖσαι. κατὰ 2
μὲν γὰρ τὴν τούτου προθυμίην τέθνηκας, τὸ δὲ κατὰ θεούς τε καὶ ἐμὲ
περίεις, τά σε καὶ πάλαι δοκέω πάντα ἐκμεμαθηκέναι, σέο τε αὐτοῦ πέρι
ὡς ἐπρήχθη, καὶ οἷα ἐγὼ ὑπὸ Ἀστυάγεος πέπονθα, ὅτι σε οὐκ ἀπέκτεινα,
ἀλλὰ ἔδωκα τῷ βουκόλῳ. σύ νυν, ἢν βούλῃ ἐμοὶ πείθεσθαι, τῆς περ
Ἀστυάγης ἄρχει χώρης, ταύτης ἁπάσης ἄρξεις· Πέρσας γὰρ ἀναπείσας
ἀπίστασθαι στρατηλάτεε ἐπὶ Μήδους. καὶ ἤν τε ἐγὼ ὑπὸ Ἀστυάγεος 3
ἀποδεχθέω στρατηγὸς ἀντία σεῦ, ἔστι τοι, τὰ σὺ βούλεαι, ἤν τε τῶν τις
δοκίμων ἄλλος Μήδων, πρῶτοι γὰρ οὗτοι ἀποστάντες ἀπ' ἐκείνου καὶ
γενόμενοι πρὸς σέο Ἀστυάγεα καταιρέειν πειρήσονται. ὡς ὦν ἑτοίμου τοῦ
γε ἐνθάδε ἐόντος ποίεε ταῦτα καὶ ποίεε κατὰ τάχος.'
Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κῦρος ἐφρόντιζε, ὅτεῳ τρόπῳ σοφωτάτῳ Πέρσας **125**
ἀναπείσει ἀπίστασθαι, φροντίζων δὲ εὑρίσκεται ταῦτα καιριώτατα εἶναι·

AB C P(p) DTR M SV
Σχόλ. 124, 1 (ad *βυβλίον*) *τὴν ἐπιστολήν* **B**

1 *οὐθὲν* **ABPD** dubitat annon ita sit legendum Weber in Anal. Hdt. 215 | *ἀποτίλας* **B**^{2} *ἀποτεί*λας* **D** *ἀποτείλας* cett. litteris *ει* litteram *ϊ* suprascr. nescio quae man. **A** | *ἐπέθηκε* **TRSV** || 2 *βιβλίον* **PDTRMSV** | *ἀπορά ψας* **ABC** || 3 *δείκτυα* **B**^{1} | *ἀπέστελε(ν)* **D**^{2}**RV** *ἀπέστειλε(ν)* **D**^{1}**TMS** *ἀπέστελε* **D** man. rec., cett. || 4 *λαγὼν* **M** || 4.5 *εἰπεῖν αὐτοχειρὶ* **DTRMSV** || 5 *ποιεῦντα* **DTMSV**^{1} *ποεῖν* **R** | *τε*] *δὲ* **CM** *τ* suprascr. nescio quae man. **C** || 6 *λαγὼν* **D**^{2} || 7 *βιβλίον* **PTRMSV** || 8 *ἐπορέωσι* **CP** *ἐπηρῶσιν* **RSV** || 9 *τοσοῦτον* **CT** | *ἀπικνεῦ* **DTMSV** extr. voc. litt. *νευ* suprascr. **A**^{2} vel man. rec. *ἐπικνεῦς* **R** | *ἑωυτοῦ* **DTRMSV** *σεαυτοῦ* **A** || 11 *περίης* **B**^{mg} *περιείς* **TS** *περιεῖς* **RM** || 12 *ἀπέκτεινα*] *ἀπέστειλα* **C**^{1} || 13 *ἢν*] *ἦν* **R** *εἰ* **S** om. **V** | *βούλει* **TRSV** litteris *ει* litt. *η* suprascr. **V**^{2} | *πιθέσθαι* **R** *πυθέσθαι* **T** || 16 *ἀποδειχθῶ* **DTMRSV** litterae *ε* litteras *ει* suprascr. **A** man. rec. | *ἀντία σεῦ*] *ἀντῆσαι* **DTRMSV** *τῆσαι* suprascr. **A**^{2} vel man. rec. | *ἔσται* **M** | *τὰ συμβούλεαι* **SV** || 17 *ἄλλων* **C** | *ἄλλος δοκίμων* **M** || 21 *ἀνάπεισαι* **AB** *ἀναπεῖσαι* **C** *ἀναπείσῃ* **D** | *εὕρισκε* **DTRMSV** lectionem *εὕρισκέ τε* cod. Askew. recepp. Schaefer Hude, propter *καὶ* eodem codice infra additum rectam iudicat B. Hammer, De *τε* part. usu Hdt. Thuc. Xen., diss. Lips. 1904, 18; *εὑρίσκεται* tamen passive usurpatur, *φροντίζων* nominativi qui dicitur absoluti modo adiuncto, quod a nostri sermone nihil abhorret, cf. IV 50, 4 s. f., VII 157, 2 (*ἀλὴς κτλ.*) (Kühner-Gerth II 108) | *καιριώτατα*] *καὶ κυριώτατα* **R** | *εἶναι καὶ ἐποίεε* cod. Askew. (v. supra)

2 ἐποίεε δὴ ταῦτα. γράψας ἐς βυβλίον, τὰ ἐβούλετο, ἁλίην τῶν Περσέων
ἐποιήσατο, μετὰ δὲ ἀναπτύξας τὸ βυβλίον καὶ ἐπιλεγόμενος ἔφη Ἀστυάγεά
μιν στρατηγὸν Περσέων ἀποδεικνύναι. 'νῦν τε', ἔφη λέγων, 'ὦ Πέρσαι,
3 προαγορεύω ὑμῖν παρεῖναι ἕκαστον ἔχοντα δρέπανον.' Κῦρος μὲν ταῦτα
προηγόρευσε· ἔστι δὲ Περσέων συχνὰ γένεα, καὶ τὰ μὲν αὐτέων ὁ Κῦρος
συνάλισε καὶ ἀνέπεισε ἀπίστασθαι ἀπὸ Μήδων· ἔστι δὲ τάδε, ἐξ ὧν ὦλλοι
πάντες ἀρτέαται Πέρσαι· Πασαργάδαι, Μαράφιοι, Μάσπιοι· τουτέων
Πασαργάδαι εἰσὶ ἄριστοι, ἐν τοῖσι καὶ Ἀχαιμενίδαι εἰσὶ φρήτρη, ἔνθεν
4 οἱ βασιλέες οἱ Περσεῖδαι γεγόνασι· ἄλλοι δὲ Πέρσαι εἰσὶ οἵδε· Πανθια-
λαῖοι, Δηρουσιαῖοι, Γερμάνιοι· οὗτοι μὲν πάντες ἀροτῆρές εἰσι, οἱ δὲ
126 ἄλλοι νομάδες, Δάοι, Μάρδοι, Δροπικοί, Σαγάρτιοι. ὡς δὲ παρῆσαν

AB C P(p) DTR M SV
Σχόλ. 125, 2 (ad *ἁλίην*) *ἄθροισιν* **B** *ἄθροισμα* invenitur in cod. **A** voci *ἁλίην* suprascr. 125, 3 (ad *Ἀρτεάται*): *οἱ Πέρσαι Ἀρταῖοι τὸ παλαίτατον ὠνομάζοντο. ἐπεὶ δὲ Περσεὺς ὁ ἐκ Δανάης τῆς Ἀκρισίου ἐξ Ἄργους παρεγένετο αὐτοῖς καὶ γήμας Ἀνδρομέδαν τὴν Κηφέως Πέρσην ἐποιήσατο παῖδα, ἐκ τοῦδε Πέρσαι ἐπωνομάσθησαν. γήμαντος δὲ τοῦ Ἀχαιμένους τὴν θυγατέρα Βήλου τοῦ Ἀσσυρίου, ὁ ἐξ αὐτῶν τεχθεὶς Ἀχαιμένης ἐκλήθη, καὶ βασιλεύσας μετὰ τὸν φύντα, ἐκάλεον αὐτὸν Ἀχαιμενίδαν* **B²**

T 7 Steph. Byz. p. 127 (s. v. *Ἀρταία*) *Ἡρόδοτος Ἀρτεάτας αὐτοὺς καλεῖ διὰ τοῦ ε ψιλοῦ.* p. 128 *Ἀρτεᾶται· γένος Περσικόν· Ἡρόδοτος πρώτῃ.* p. 435 *Μάσπιοι· ἔθνος Περσικόν, ὡς εἴρηται ἐν τῷ περὶ Μαραφίων, Ἀρτεατῶν καὶ Πασαργαδῶν.* cf. Schol. et lectiones codicum. quo de errore, ut videtur, Stephani disser. Stein in Vindiciarum Hdt. specimine. Eust. Dion. Perieg. 1069 *οἷς ἀγχιτέρμονες οἱ Πασαργάδαι, ἄριστοι Περσῶν κατὰ Ἡρόδοτον* || 10 Steph. Byz. p. 228 *Δηρούσιοι· ἔθνος Περσικόν· Ἡρόδοτος α'· Πέρσαι δ' οἱ μὲν Πενθιάδαι, οἱ δὲ Δηρούσιοι, οἱ δὲ Καρμάνιοι.* Eust. Dion. Perieg. 1059 *ἱστορεῖ δὲ νομάδας τινὰς Πέρσας, καὶ συχνὰ εἶναι γένη λέγει Περσῶν.* 305 *ὁ δὲ Ἡρόδοτος νομαδικὸν Περσικὸν γένος τοὺς Δάους λέγει, καθὰ καὶ τοὺς Μάρδους καὶ ἄλλους τινάς*

1 Poll. VII 211 *ἐπὶ τοῦ ἀγράφου τὸ βιβλίον εἴρηκεν Ἡρόδοτος εἰπών·* γράψας ἐν βιβλίῳ | Eust. Il. 179 (ad *Β* 90): *τὸ δὲ 'ἅλις' παρὰ τὸ 'ἁλίζω' γίνεται, ὅθεν καὶ ἁλία* Περσῶν *παρ' Ἡροδότῳ ἡ ἄθροισις* (cf. Schol.)

1 *ἐποίεσε δὲ* **V** *ἐποίησε δὲ* **S** | *ταῦτα*] *τάδε* **PDTRMSV** | *ἐν βιβλίῳ* Poll. | *βιβλίον* **PTRMSV** || 2 *βιβλίον* **PTRMSV** || 3 *μιν*] *μὲν* **ABCP** || 4 *προσαγορεύω* **D** || 5 *καὶ τὰ*] *κατὰ* **R** | *αὐτῶν* **C** || 6 *ὦλλοι*] *ἄλλοι* **TM** || 7 ἀρτέαται **A** solus ἀρτεάται (i. e. *Ἀρτεάται*) **BCTR** ἀρτεᾶται (i. e. *Ἀρτεᾶται*) **P** *Ἀρτεᾶται* Steph. | post *ἀρτεάται* distinx. **CR**, post *πάντες* dist. **B** Ald. – nescio an vere sit nomen ethnicum, quod nominalis sententia praecedit *ἐξ ὧν ὦλλοι πάντες* 'e quibus alii omnes originem capiunt' | *Μεράφιοι* **M** | *Μάσπειοι* **D** *Μάσιοι* **TRSV** | *τούτων* **C** || 8 *καὶ – φρήτρη*] *δ' Ἀχαιμενίδῃσι ἐστὶ φρήτρα* **M** | *Ἀχμαινίδαι* **R** || 9 *Πανθήλεοι* **DRV** *Πανθήλαιοι* **TMS** *Πενθιάδαι* Steph. || 10 *Δηρούσιοι* Steph. | *Καρμάνιοι* Steph., quod verum nomen gentis esse iudicat R. Schmitt, ZDMG 117, 1967, 124 (et in *Γερμάνιοι* aliqua depravatione a Germanorum nomine inducta esse mutatum), sed dubito an Stephani testimonio aliquid momenti sit attribuendum, quippe qui tot errores in hanc paragraphum introduxerit | *ἀροτῆρες έασι* **C**

ἅπαντες ἔχοντες τὸ προειρημένον, ἐνθαῦτα ὁ Κῦρος — ἦν γάρ τις χῶρος
τῆς Περσικῆς ἀκανθώδης ὅσον τε ἐπὶ ὀκτωκαίδεκα σταδίους ἢ εἴ-
κοσι πάντῃ — τοῦτόν σφι τὸν χῶρον προεῖπε ἐξημερῶσαι ἐν ἡμέρῃ.
ἐπιτελεσάντων δὲ τῶν Περσέων τὸν προκείμενον ἄεθλον δεύτερά σφι 2
προεῖπε ἐς τὴν ὑστεραίην παρεῖναι λελουμένους. ἐν δὲ τούτῳ τά τε
αἰπόλια καὶ τὰς ποίμνας καὶ τὰ βουκόλια ὁ Κῦρος πάντα τοῦ πατρὸς
συναλίσας ἐς τὠυτὸν ἔθυε καὶ παρεσκεύαζε ὡς δεξόμενος τὸν Περσέων
στρατόν, πρὸς δὲ οἴνῳ τε καὶ σιτίοισι ὡς ἐπιτηδεοτάτοισι. ἀπικομένους 3
δὲ τῇ ὑστεραίῃ τοὺς Πέρσας κατακλίνας ἐς λειμῶνα εὐώχεε. ἐπείτε δὲ
ἀπὸ δείπνου ἦσαν, εἴρετό σφεας ὁ Κῦρος κότερα, τὰ τῇ προτεραίῃ εἶχον
ἢ τὰ παρεόντα σφι, εἴη αἱρετώτερα. οἱ δὲ ἔφασαν πολλὸν εἶναι αὐτέων τὸ 4
μέσον· τὴν μὲν γὰρ προτέρην ἡμέρην πάντα σφι κακὰ ἔχειν, τὴν δὲ τότε
παρεοῦσαν πάντα ἀγαθά. παραλαβὼν δὲ τοῦτο τὸ ἔπος ὁ Κῦρος παρεγύ-
μνου τὸν πάντα λόγον λέγων· 'ἄνδρες Πέρσαι, οὕτως ὑμῖν ἔχει· βουλο- 5
μένοισι μὲν ἐμέο πείθεσθαι ἔστι τάδε τε καὶ ἄλλα μυρία ἀγαθά, οὐδένα
πόνον δουλοπρεπέα ἔχουσι· μὴ βουλομένοισι δὲ ἐμέο πείθεσθαι εἰσὶ ὑμῖν
πόνοι τῷ χθιζῷ παραπλήσιοι ἀναρίθμητοι. νῦν ὦν ἐμέο πειθόμενοι 6
γίνεσθε ἐλεύθεροι· αὐτός τε γὰρ δοκέω θείῃ τύχῃ γεγονὼς τάδε ἐς χεῖρας
ἄγεσθαι καὶ ὑμέας ἥγημαι ἄνδρας Μήδων εἶναι οὐ φαυλοτέρους οὔτε
τἆλλα οὔτε τὰ πολέμια. ὡς ὦν ἐχόντων ὧδε ἀπίστασθε ἀπ' Ἀστυάγεος
τὴν ταχίστην.'

Πέρσαι μέν νυν προστάτεω ἐπιλαβόμενοι ἄσμενοι ἐλευθεροῦντο, καὶ **127**
πάλαι δεινὸν ποιεύμενοι ὑπὸ Μήδων ἄρχεσθαι. Ἀστυάγης δὲ ὡς ἐπύθετο
Κῦρον ταῦτα πρήσσοντα, πέμψας ἄγγελον ἐκάλεε αὐτόν· ὁ δὲ Κῦρος 2
ἐκέλευε τὸν ἄγγελον ἀπαγγέλλειν, ὅτι πρότερον ἥξοι παρ' ἐκεῖνον ἢ

AB C P(p) DTR M SV

3 Hes. ἐξημερῶσαι· ἡμεροποιῆσαι (sed obscurum est, utrum ad nostri locum an ad Eur. Herc. 20 pertineat hoc λῆμμα)

1 τις χῶρος] τῆς χώρης **ABCP** || 2 τε] δὲ **C** || 3 πάντῃ] πᾶν τι **D** | ἐξημῶσαι **T** ἐξ*ημώσαι **M** ἐξερημῶσαι (e corr. ἐξη^{ερ}μῶσαι natum) cod. Ven. Marc. 364 || 6 ὁ om. **DRSV** || 7 τὠυτὸ **PD** τωυτὸ **p** τὸ ωὒτὸ **R** τὸ ἑωυτὸ **TS** τὸ ἑωυτῷ **V**^{1} τὸ ἑωυτοῦ **V**^{2} | ἔθυσε **ABC** | δεξάμενος **DRSV**^{ac} δεξιωσόμενος **M** || 7–8 τῶν Περσέων στρατὸν **ADRSV** τῶν Περσέων τὸν στρατὸν **TM** || 8 ἐπιτηδεωτάτοισι **CP** ἐπιτηδειοτάτοισι **DTRMSV** || 9 λειμῶνας **CM** λιμῶνα **D**^{1} || 10 κότερα . . . 11 ἔφασαν om. **RSV** || 11 ἦ **A**^{ac}**B** | αὐτῶν **C** || 13 δὲ om. **C** || 15 ἔστι δὲ **C** ἔσται **DTRSV** || 16 ἐμέο πείθεσθαι om. **M** | πίθεσθαι **R** || 18 γίγνεσθε ἐλεύθεροι **D** γίνεσθαι ἐλεύθεροι **BC**^{1}**P**^{1}**pM** γίνεσθαι λεύθεροι **V**^{ac} || 20 τὰ ἄλλα **DTRSV** | ἀπίστασθαι **D** ἀπίστασθε* **V** || 22 μέν νυν] δὲ νῦν **DRSV** | ἠλευθεροῦντο **D** || 24 πρήσοντα **RV** | πρήσσοντα ταῦτα **M** Ald. | ἐκάλεσε **P** ἐκάλε^{εν} **V**^{2} (ἐκάλεσεν ut vid. **V**^{1}) || 25 ἥξει **TRSV**

Ἀστυάγης αὐτὸς βουλήσεται. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἀστυάγης Μήδους τε ὥπλισε πάντας καὶ στρατηγὸν αὐτῶν ὥστε θεοβλαβὴς ἐὼν Ἅρπαγον
3 *ἀπέδεξε λήθην ποιεύμενος, τά μιν ἐόργεε. ὡς δὲ οἱ Μῆδοι στρατευσάμενοι τοῖσι Πέρσῃσι συνέμισγον, οἱ μέν τινες αὐτῶν ἐμάχοντο, ὅσοι μὴ τοῦ λόγου μετέσχον, οἱ δὲ αὐτομόλεον πρὸς τοὺς Πέρσας, οἱ δὲ πλεῖστοι*
128 *ἐθελοκάκεόν τε καὶ ἔφευγον. διαλυθέντος δὲ τοῦ Μηδικοῦ στρατεύματος αἰσχρῶς, ὡς ἐπύθετο τάχιστα ὁ Ἀστυάγης, ἔφη ἀπειλέων τῷ Κύρῳ·*
2 *'ἀλλ' οὐδ' ὣς Κῦρός γε χαιρήσει.' τοσαῦτα εἴπας πρῶτον μὲν τῶν μάγων τοὺς ὀνειροπόλους, οἵ μιν ἀνέγνωσαν μετεῖναι τὸν Κῦρον, τούτους ἀνεσκολόπισε, μετὰ δὲ ὥπλισε τοὺς ὑπολειφθέντας ἐν τῷ ἄστεϊ τῶν Μήδων νέους*
3 *τε καὶ πρεσβύτας ἄνδρας· ἐξαγαγὼν δὲ τούτους καὶ συμβαλὼν τοῖσι Πέρσῃσι ἑσσώθη, καὶ αὐτός τε Ἀστυάγης ἐζωγρήθη, καὶ τοὺς ἐξήγαγε*
129 *τῶν Μήδων, ἀπέβαλε. ἐόντι δὲ αἰχμαλώτῳ τῷ Ἀστυάγεϊ προστὰς ὁ Ἅρπαγος κατέχαιρέ τε καὶ κατεκερτόμεε καὶ ἄλλα λέγων ἐς αὐτὸν θυμαλγέα ἔπεα καὶ δὴ καὶ εἴρετό μιν πρὸς τὸ ἑωυτοῦ δεῖπνον, τό μιν ἐκεῖνος σαρξὶ τοῦ παιδὸς ἐθοίνησε, ὅ τι εἴη ἡ ἐκείνου δουλοσύνη ἀντὶ τῆς*
2 *βασιληίης. ὁ δέ μιν προσιδὼν ἀντείρετο, εἰ ἑωυτοῦ ποιέεται τὸ Κύρου ἔργον. Ἅρπαγος δὲ ἔφη αὐτὸς γὰρ γράψαι, τὸ πρῆγμα ἑωυτοῦ δὴ δικαίως*
3 *εἶναι. Ἀστυάγης δέ μιν ἀπέφαινε τῷ λόγῳ σκαιότατόν τε καὶ ἀδικώτατον ἐόντα πάντων ἀνθρώπων, σκαιότατον μέν γε, εἰ παρεὸν αὐτῷ βασιλέα γενέσθαι, εἰ δὴ δι' ἑωυτοῦ γε ἐπρήχθη τὰ παρεόντα, ἄλλῳ περιέθηκε τὸ*
4 *κράτος, ἀδικώτατον δέ, ὅτι τοῦ δείπνου εἵνεκεν Μήδους κατεδούλωσε· εἰ γὰρ δὴ δέον πάντως περιθεῖναι ἄλλῳ τέῳ τὴν βασιληίην καὶ μὴ αὐτὸν*

AB C P(p) DTR M SV
Σχόλ. 128, 2 (ad *ἀνέγνωσαν*) *ἀνέπεισαν* **B** (cf. Suid.). 128, 3 (ad *ἑσσώθη*) *ἡττήθη* **B**

8–10 Suid. s. v. *μετεῖναι*· Ἡρόδοτος· πρῶτον μὲν τοὺς μάγους, οἳ μετεῖναι τὸν Κῦρον ἀνέπεισαν, ἀνεσκολόπισε (*ἀνεσκολόπισαν* v. l.). s. v. *ἀνέγνωσαν*· Ἡρόδοτος· τοὺς ὀνειροπόλους ἀνεσκολόπισεν, οἵ μιν ἀνέγνωσαν μετεῖναι τὸν Κῦρον. cf. *Λέξεις* ad 87, 3. Thom. Mag. 52 (s. v. *ἀναγινώσκω*): *εὕρηται ... παρ' Ἡροδότῳ 'ἀναγινώσκω' τὸ ἀναπείθειν, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ*· οἵ μιν ... Κῦρον

1 *βούλεται* **S** || 2 *αὐτὸν* **DTRSV** *αὐτέων* **M** Ald. || 3 *ἐώργεε(ν)* **DTRSV** || 4 *ἔμισγον* **C** *συνέμισγον* **SV** | *αὐτέων* **M** Ald. || 7 *ἀπειλῶν* **DTRSV** || 8 *ὡς ὁ Κῦρός* **TRMSV** | *πρώτων* **B**^{1} || 9 *μετεῖναι*] *μεκτεῖναι* Thom., unde *μὴ κτῆναι* coni. Jungermann | *τὸν* om. Thom. | *ἀνεσκολόπισε τούτους* **T** *ἀνεσκολόπισε πάντας* **M** || 10 *ὅπλισε* **AB**^{ac} || 12 *ἐσώθη* **C**^{1}**TRSV** *ἐ*σώθη* **D** *ἡσώθη* **C**^{2} || 13 *Ἀστυάγη* **DSV**^{ac} | *προσστὰς* Schweighaeuser, sequ. Stein Hude, cf. 119, 5 sed cf. 86, 3 || 15 *θυμαγέα* (λ *suprascr.*) **V** *θυμαλεγέα* **R** | *ἤρετό* **C** || 16 *ἐθοίνισεν* **TR**^{1}**SV** | *ἡ* om. **C** | *δουλοσύνην* **R** *βασιλείη* **M** || 17 *ἀντήρετο* **C** | *ποιέεται* om. **C** || 18 *καὶ τὸ πρῆγμα* **M** Ald. | *δὴ ἑωυτοῦ* **PDRMSV** || 19 *ἀδικώτατον*] *δικαιότατον* **C** || 20 *σκαιότατον ... 21 ἑωυτοῦ γε* om. **C** | *αὐτῷ* ex *αὐτὸν* corr. **V** || 21 *δὴ*] *δὲ* **V** || 23 *δεῖν* **PDRSV**

ἔχειν, δικαιότερον εἶναι Μήδων τέῳ περιβαλεῖν τοῦτο τὸ ἀγαθὸν ἢ Περσέων· νῦν δὲ Μήδους μὲν ἀναιτίους τούτου ἐόντας δούλους ἀντὶ δεσποτέων γεγονέναι, Πέρσας δὲ δούλους ἐόντας τὸ πρὶν Μήδων νῦν γεγονέναι δεσπότας.

Ἀστυάγης μέν νυν βασιλεύσας ἔτεα πέντε καὶ τριήκοντα οὕτω τῆς 130
βασιληίης κατεπαύσθη, Μῆδοι δὲ ὑπέκυψαν Πέρσῃσι διὰ τὴν τούτου πικρότητα ἄρξαντες τῆς ἄνω Ἅλυος ποταμοῦ Ἀσίης ἐπ' ἔτεα τριήκοντα καὶ ἑκατὸν δυῶν δέοντα πάρεξ ἢ ὅσον οἱ Σκύθαι ἦρχον. ὑστέρῳ μέντοι 2
χρόνῳ μετεμέλησέ τέ σφι ταῦτα ποιήσασι καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ Δαρείου, ἀποστάντες δὲ ὀπίσω κατεστράφθησαν μάχῃ νικηθέντες. τότε δὲ ἐπὶ Ἀστυάγεος οἱ Πέρσαι τε καὶ ὁ Κῦρος ἐπαναστάντες τοῖσι Μήδοισι ἦρχον τὸ ἀπὸ τούτου τῆς Ἀσίης. Ἀστυάγεα δὲ Κῦρος κακὸν οὐδὲν ἄλλο 3
ποιήσας εἶχε παρ' ἑωυτῷ, ἐς ὃ ἐτελεύτησε. οὕτω δὴ Κῦρος γενόμενός τε καὶ τραφεὶς καὶ ἐβασίλευσε καὶ Κροῖσον ὕστερον τούτων ἄρξαντα ἀδικίης κατεστρέψατο, ὡς εἴρηταί μοι πρότερον. τοῦτον δὲ καταστρεψάμενος οὕτω πάσης τῆς Ἀσίης ἦρξε.

Πέρσας δὲ οἶδα νόμοισι τοιοῖσδε χρεωμένους, ἀγάλματα μὲν καὶ νηοὺς 131
καὶ βωμοὺς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἱδρύεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιεῦσι μωρίην ἐπιφέρουσι, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, ὅτι οὐκ ἀνθρωποφυέας ἐνόμισαν τοὺς θεοὺς κατά περ οἱ Ἕλληνες εἶναι. οἱ δὲ νομίζουσι Διὶ μὲν ἐπὶ τὰ 2
ὑψηλότατα τῶν ὀρέων ἀναβαίνοντες θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες. θύουσι δὲ ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ καὶ γῇ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ ἀνέμοισι. τούτοισι μὲν δὴ θύουσι μούνοισι ἀρχῆθεν, 3
ἐπιμεμαθήκασι δὲ καὶ τῇ Οὐρανίῃ θύειν παρά τε Ἀσσυρίων μαθόντες καὶ

AB C P(p), ad quos accedunt usque ad *ἀρχῆθεν* 131, 3 **DTR M SV**

T 17–20 Cels. ap. Origen. C. Cels. VII 62 *Ἡρόδοτος ἐν τοῖσδε ἱστορεῖ·* Πέρσας – Ἕλληνες εἶναι || 20–22 ibid. V 41 *δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος πάλαι δεδογμένον·* νομίζουσι *γάρ φησι* Διὶ – καλέοντες. Eust. Il. 128 (ad *I* 423) . . . *καὶ ἐν Ἡροδότῳ . . . εἰπόντι,* ὅτι τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία *καλοῦσιν οἱ Πέρσαι*

23 Phryn. p. 166 *ἀρχῆθεν· . . . παρ' Ἡροδότῳ δὲ ἔστι καὶ τοῖς Ἴωσιν*

3 *δεσποτῶν* **DTRMSV** | *τὸ*] *τε* **SV** || 5 *ἐπ'* ante *ἔτεα* man. ut vid. rec. add. **D** | *τριάκοντα* **V**[c] || 6 *κατεπαύθη* **DTRMSV** | *τοῦτο* **D**[ac] || 7 *τριάκοντα* **DTRSV** || 9 *κατεμέλησέ* **TM** || 10 *κατεστράφησαν* **CDTRMSV** (cf. grammaticam meam 134) || 11 *Ἀστυάγεος*] ο ex ω corr. **V** || 13 *ἐσὸ* **A** || 14 *τραφ*εὶς* (e *τραφθεὶς* corr.) **A** || 17 *τοῖσι* **M** *τοιοῖσιδε* **PD**[ac]**V** *τιοῖσίδε* **R** *τοιοισίδε* **D**[c] *τοιοῖσι* **S** *τοῖσδε* Cels. ap. Origen. || 18 *ποιευμένους* om. **C** | *ἱδρύσθαι* Origen. cod. unus || 19 *δοκέει* **DRMSV** || 20 *καθά* **SV** Cels. ap. Origen. || 21 *οὐρέων* **CPD** man. rec., Cels. ap. Origen. | *θυσίας* om. **SV** | *ἐρδειν* **AB** *ἔρδειν* **PpT** Cels. ap. Origen. | *τὸν κύκλον* – 22 *καλέοντες* eras. **T** || 23 *θύουσι* om. **RSV** | *μούνοισι θύουσι* **T** | *μόνοισι* **C**

Ἀραβίων. καλέουσι δὲ Ἀσσύριοι τὴν Ἀφροδίτην Μύλιττα, Ἀράβιοι δὲ
132 Ἀλιττα, Πέρσαι δὲ Μίτραν. θυσίη δὲ τοῖσι Πέρσῃσι περὶ τοὺς εἰρημένους
θεοὺς ἥδε κατέστηκε. οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι μέλλον-
τες θύειν· οὐ σπονδῇ χρέωνται, οὐκὶ αὐλῷ, οὐ στέμμασι, οὐκὶ οὐλῇσι.
τῶν δὲ ὡς ἑκάστῳ θύειν θέλῃ, ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος
2 καλέει τὸν θεὸν ἐστεφανωμένος τὸν τιάραν μυρσίνῃ μάλιστα. ἑωυτῷ μὲν
δὴ τῷ θύοντι ἰδίῃ μούνῳ οὔ οἱ ἐγγίνεται ἀρᾶσθαι ἀγαθά, ὁ δὲ τοῖσι πᾶσι
Πέρσῃσι κατεύχεται εὖ γίνεσθαι καὶ τῷ βασιλέι, ἐν γὰρ δὴ τοῖσι ἅπασι
Πέρσῃσι καὶ αὐτὸς γίνεται. ἐπεὰν δὲ διαμιστύλας κατὰ μέρεα τὸ ἱρήιον
ἑψήσῃ τὰ κρέα, ὑποπάσας ποίην ὡς ἁπαλωτάτην, μάλιστα δὲ τὸ τρίφυλ-
3 λον, ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὦν πάντα κρέα. διαθέντος δὲ αὐτοῦ μάγος ἀνὴρ
παρεστεὼς ἐπαείδει θεογονίην, οἵην δὴ ἐκεῖνοι λέγουσι εἶναι τὴν ἐπαοιδήν·
ἄνευ γὰρ δὴ μάγου οὔ σφι νόμος ἐστὶ θυσίας ποιέεσθαι, ἐπισχὼν δὲ
ὀλίγον χρόνον ἀποφέρεται ὁ θύσας τὰ κρέα καὶ χρᾶται, ὅ τι μιν λόγος
133 αἱρέει. ἡμέρην δὲ ἁπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ ἕκαστος

AB C P(p)
[ο]υ οι — [πασι] τε Περσηισι 132, 2 Pap. Ox. 2096 fr. 7 mutilatum

133 *ἡμέρην δὲ ἁπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ ἕκαστος ἐγένετο. οἴνῳ δὲ Πέρσαι κάρτα προσκέανται, καί σφι οὐκ ἐμέσαι ἔξεστι οὐκὶ* (*οὐκ* **M**) *οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλου. ταῦτα μὲν οὕτω φυλάσσεται.*

DTR M SV

T 15—p. 89, 14 Athen. 143f ss. *Ἡρόδοτος δὲ συγκρίνων τὰ τῶν Ἑλλήνων συμπόσια πρὸς τὰ παρὰ Πέρσαις φησίν·* ἡμέρην δὲ Πέρσαι ἁπασέων — ἐπιδιαγινώσκουσι

6 Hes. *τιάρα· . . . Ἡρόδοτος δὲ ἐν α' ἀρρενικῶς.* Schol. Plat. Rp. 553c *Ἡρόδοτος* δὲ ἀρσενικῶς τὸν τιάραν φησί || 7—8 Thom. Mag. 219 *κατεύχομαι τὸ 'καταρῶμαι'· παρ' Ἡροδότῳ δὲ τὸ 'ἐπιπόνως εὔχομαι', ὡς ἐν τῇ πρώτῃ·* πᾶσι — γίνεσθαι

1—2 dearum nomina scripsi sicut consensu codd. omnium sunt transmissa (praeter quod *Μήτραν* in cod. **C** legitur); corrupta autem partim saltem esse inter editores constat, fortasse assimilatione litterarum, in quas nomina cadunt, in *-ιττα* creato errore, sed Legrand nihilominus *Ναιτταν* pro *Μιταν* (e quo *Μίτραν*) proposuit, ut deae quae *Anāhitā* vocatur (Veneris apud Persas, cf. R. Schmitt ZDMG 117, 1967, 122) fieret memoria; mirum cur Hdt. formas nominum divinorum in accusativorum casus non verterit; *Ἀλιλάτ* a Seldenio propositum et ab omnibus prorsus editoribus receptum coll. III 8, 3, quamvis Canaanitico potius sermoni congruat, si eadem est nominis forma, nomini divino *'l* (—?) *lât* scripto conveniret; pro *Μύλιττα* fortasse *Μύλικτα* (Semitice 'regina', neque vero proprie 'Assyrice', i. e. 'regina caeli', quomodo Venerem appellatam esse nullo modo esset absurdum) vel *Βήλιττα* (fere Assyrice 'domina') restituendum || 4 *στέμμασι*] *πέμμασι* propos. Valckenaer || 5 *ἕκαστος* propos. Bekker *ἑκάστῳ τις* propos. Valckenaer *τῶν δὲ ὃς ἂν ἑκάστοτε θύειν ἐθέλῃ* propos. Herold Progr. Gymn. Reg. Nuremb. 1853, 4s. | *ἐθέλῃ* **C** *θέλει* **Pp** || 6 *τὸν*[2]] *τὴν* **C**[2] || 7—8 [*πασι*] *τε περσηισι* Pap. Ox. 2096 (coniecerat Kallenberg) || 11 post *ὦν* spat. vac. **AB** | *πάντα τὰ κρέα* propos. Valckenaer, sequ. Stein Hude

ἐγένετο, ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιεῦσι προτίθεσθαι ἐν τ' ᾗ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ἵππον καὶ κάμηλον καὶ ὄνον προτιθέαται ὅλους ὀπτοὺς ἐν καμίνοισι, οἱ δὲ πένητες αὐτέων τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτιθέαται. σίτοισι δὲ ὀλίγοισι χρέωνται, ἐπιφορήμασι δὲ 2 *πολλοῖσι καὶ οὐκ ἁλέσι· καὶ διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφι ἀπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δέ τι παραφέροιτο, ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι. οἴνῳ δὲ* 3 *κάρτα προσκέαται, καί σφι οὐκ ἐμέσαι ἔξεστι οὐκὶ οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλου. ταῦτα μέν νυν οὕτω φυλάσσεται· μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθασι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγμάτων· τὸ δ' ἂν ἅδῃ σφι βουλευομένοισι,* 4 *τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος, ἐν τοῦ ἂν ἐόντες βουλεύωνται. καὶ ἢν μὲν ἅδῃ καὶ νήφουσι, χρέωνται αὐτῷ· ἢν δὲ μὴ ἅδῃ, μετιεῖσι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι.*

Ἐντυγχάνοντες δ' ἀλλήλοισι ἐν τῇσι ὁδοῖσι, τῷδε ἄν τις διαγνοίη, εἰ **134** *ὅμοιοί εἰσι οἱ συντυγχάνοντες· ἀντὶ γὰρ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους φιλέουσι τοῖσι στόμασι, ἢν δὲ ᾖ οὕτερος ὑποδεέστερος ὀλίγῳ, τὰς παρειὰς φιλέονται, ἢν δὲ πολλῷ ᾖ οὕτερος ἀγεννέστερος, προσπίπτων προσκυνέει τὸν ἕτερον. τιμῶσι δὲ ἐκ πάντων τοὺς ἄγχιστα ἑωυτῶν οἰκέοντας μετά γε* 2 *ἑωυτούς, δεύτερα δὲ τοὺς δευτέρους, μετὰ δὲ κατὰ λόγον προβαίνοντες*

AB C P(p)
Σχόλ. 133, 4 (ad *στέγαρχος*) *ὁ τοῦ οἴκου κύριος ἢ ὁ ἄρχων στέγης* **AB**

4 Athen. 640e ss. *Τρύφων δέ φησι τὸ παλαιόν, πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν, ὕστερον δὲ πολλά τε καὶ ποικίλα ἐπεισφέρεσθαι, διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι . . . Ἡρόδοτος δὲ ἐν τῇ πρώτῃ·* σιτίοις δὲ ὀλίγοισι χρέονται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖς. *Λέξ. ἐπιφορήματα· τραγήματα.* Suid. *ἐπιφορήματα· παρὰ Ἡροδότῳ τραγήματα*

2 *τ' ᾗ* scripsi *τῇ* codd.; ad constructionem relativam a pronomine *τῇ* incipientem et pron. *ταύτῃ* (deinde *ᾗ* a me restituto) continuatam cf. Kühner-Gerth II 431 ss. | *καὶ ὄνον καὶ ἵππον καὶ κάμηλον* Athen. || 3 *καμίνοις* Athen. | *αὐτῶν* **C** Athen. || 4 *προτίθενται* Athen. | *σιτίοις δὲ* Athen. 641 *σίτοισί τε* Athen. 144 | *χρέονται* Athen. || 6 *πινῶντας* **C** | *σφίσιν* Athen. || 8 *προκέαται* Ald. (cf. lectionem stirpis Romanae) | *σφιν* Athen. | *οὐκὶ*] *οὐκ* Athen. || 10 *σπουδαιότατα* **P** Ald. Athen. | *πρηχμάτων* Athen. cod. unus, cf. Schulze Kl. Schr. 410 et grammaticam meam 36 s. || 11 *στεγέαρχος* Athen. || 12 *χρέονται* Athen. | *αὐτῷ* Athen. *αὐτέῳ* codd. | *αὐτῷ – ἅδῃ* om. **B**[1] || 12–13 *εἰ δὲ μή, μετιεῖσι* (*μετίησι* v. l.) Athen. || 15 *τοῖσι* **CP** || 16 *ἐντυγχάνοντες* **P**

*τιμῶσι· ἥκιστα δὲ τοὺς ἑωυτῶν ἑκαστάτω οἰκημένους ἐν τιμῇ ἄγονται
νομίζοντες ἑωυτοὺς εἶναι ἀνθρώπων μακρῷ τὰ πάντα ἀρίστους, τοὺς δὲ
ἄλλους κατὰ λόγον τῷ λεγομένῳ τῆς ἀρετῆς ἀντέχεσθαι, τοὺς δὲ ἑκαστάτω
3 οἰκέοντας ἀπὸ ἑωυτῶν κακίστους εἶναι. ἐπὶ δὲ Μήδων ἀρχόντων καὶ
ἦρχε τὰ ἔθνεα ἀλλήλων, συναπάντων μὲν Μῆδοι καὶ τῶν ἄγχιστα οἰκεόν-
των σφίσι, οὗτοι δὲ καὶ τῶν ὁμούρων, οἱ δὲ μάλα τῶν ἐχομένων. κατὰ τὸν
αὐτὸν δὲ λόγον καὶ οἱ Πέρσαι τιμῶσι· προέβαινε γὰρ δὴ τὸ ἔθνος ἄρχον
135 τε καὶ ἐπιτροπεῦον. ξεινικὰ δὲ νόμαια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα·
καὶ γὰρ δὴ τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα νομίσαντες τῆς ἑωυτῶν εἶναι καλλίω
φορέουσι καὶ ἐς τοὺς πολέμους τοὺς Αἰγυπτίους θώρηκας, καὶ εὐπαθείας
τε παντοδαπὰς πυνθανόμενοι ἐπιτηδεύουσι καὶ δὴ καὶ ἀπ' Ἑλλήνων
μαθόντες παισὶ μίσγονται, γαμέουσι δὲ ἕκαστος αὐτέων πολλὰς μὲν
136 κουριδίας γυναῖκας, πολλῷ δ' ἔτι πλεῦνας παλλακὰς κτῶνται. ἀνδραγαθίη
δὲ αὕτη ἀποδέδεκται· μετὰ τὸ μάχεσθαι εἶναι ἀγαθόν, ὃς ἂν πολλοὺς
ἀποδέξῃ παῖδας, τῷ δὲ τοὺς πλείστους ἀποδεικνύντι δῶρα ἐκπέμπει
2 βασιλεὺς ἀνὰ πᾶν ἔτος· τὸ πολλὸν δ' ἡγέαται ἰσχυρὸν εἶναι. παιδεύουσι
δὲ τοὺς παῖδας ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι μέχρι εἰκοσαέτεος τρία μοῦνα·*

AB C P(p)
Σχόλ. 134, 2 *Οἱ ἄγχιστα· οἱ τρίτοι* **A** 135 (ad *καὶ δὴ καὶ* . . .) *κακὸν τὸ διδασκάλιον* **B**² (ad *γαμέουσι* . . .): *τοῦτο ἔτι παρὰ τοῖς νῦν Τούρκοις τηρεῖται* **B** man. rec.

134–137 *Καὶ εὐπαθείας τε παντοδαπὰς πυνθανόμενοι ἐπιτηδεύουσι. παιδεύουσι δὲ τοὺς παῖδας ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι μέχρι εἰκοσαέτεος τρία μοῦνα· ἱππεύειν καὶ*

DTR M SV

T 11 Plut. De Hdt. mal. 13 (Mor. 857) *ὁ δὲ συγγραφεὺς ἐπιμένων Πέρσας μέν φησι παισὶ μίσγεσθαι παρ' Ἑλλήνων μαθόντας* || **17** Strabo 733 *ἀπὸ δὲ πέντε ἐτῶν ἕως τετάρτου καὶ εἰκοστοῦ παιδεύονται τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν καὶ ἀληθεύειν*

16–p. 91, 1 Eust. Dion. 1059 *Ἡρόδοτος δέ φησι καὶ ὅτι Πέρσαι παιδεύουσι τοὺς ἑαυτῶν παῖδας ἀπὸ πενταετοῦς ἕως ἐτῶν κ' ἱππεύειν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθίζεσθαι.* Thom. Mag. 23 (s. v. *ἀληθεύω*) *ἀληθεύω καὶ ἀληθίζω. Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ· ἱππεύειν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθίζεσθαι*

1 *ἑκαστάτῳ* **ABC** *ἑκάστῳ* Ald. || 3 *τῷ λεγομένῳ* secl. Krueger, sequ. Hude *τῶν λεγομένων* propos. Stein *τὸν λεγόμενον* propos. Herold Progr. Gymn. Noremb. 1850, 11, sequ. Legrand | *ἑκαστάτῳ* **ABC** || 6 *μάλα*] *μάλιστα* **C** || 11 *ἀπ'*] *παρ'* Plut. || 12 *αὐτῶν* **B**ᵃᶜ **C** || 13 *δέ τι* **C** | *παλακὰς* **C** || 14 vocem unam inter *μάχεσθαι* et *εἶναι* erasam habet **A** || 17 *πενταέτέος* ut vid. **A** *πενταετοῦς* Eust. | *εἰκοσαέτεος* ut vid. **A** an Strabonis *τετάρτου καὶ εἰκοστοῦ* antiquitus lectionem *ΔΔ* pro *ΚΔ* lectam exstitisse demonstrat? cf. IX 57, 2

ἱππεύειν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθίζεσθαι. πρὶν δὲ ἢ πενταέτης γένηται,
οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὄψιν τῷ πατρί, ἀλλὰ παρὰ τῇσι γυναιξὶ δίαιταν ἔχει·
τοῦδε ἕνεκα τοῦτο οὕτω ποιέεται, ἵνα ἢν ἀποθάνῃ τρεφόμενος, μηδεμίαν
ἄσην τῷ πατρὶ προσβάλῃ. αἰνέω μέν νυν τόνδε τὸν νόμον, αἰνέω δὲ καὶ 137
τόνδε· τὸ μὴ μιῆς αἰτίης ἕνεκα μήτε αὐτὸν τὸν βασιλέα μηδένα φονεύειν
μήτε τῶν ἄλλων Περσέων μηδένα τῶν ἑωυτοῦ οἰκετέων ἐπὶ μιῇ αἰτίῃ
ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν· ἀλλὰ λογισάμενος, ἢν εὑρίσκῃ πλέω τε καὶ
μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημάτων, οὕτω τῷ θυμῷ χρᾶται.
ἀποκτεῖναι δὲ οὐδένα κω λέγουσι τὸν ἑωυτοῦ πατέρα οὐδὲ μητέρα, ἀλλὰ 2
ὁκόσα ἤδη τοιαῦτα ἐγένετο, πᾶσαν ἀνάγκην φασὶ ἀναζητεόμενα ταῦτα
ἂν εὑρεθῆναι ἤτοι ὑποβολιμαῖα ἐόντα ἢ μοιχίδια· οὐ γὰρ δή φασι οἰκὸς
εἶναι τόν γε ἀληθέως τοκέα ὑπὸ τοῦ ἑωυτοῦ παιδὸς ἀποθνήσκειν. ἅσσα δέ 138
σφι ποιέειν οὐκ ἔξεστι, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστι. αἴσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ
ψεύδεσθαι νενόμισται, δεύτερα δὲ τὸ ὀφείλειν χρέος, πολλῶν μὲν καὶ
ἄλλων εἵνεκα, μάλιστα δὲ ἀναγκαίην φασὶ εἶναι τὸν ὀφείλοντα καί τι
ψεῦδος λέγειν. ὃς ἂν δὲ τῶν ἀστῶν λέπρην ἢ λεύκην ἔχῃ, ἐς πόλιν οὗτος οὐ
κατέρχεται οὐδὲ συμμίσγεται τοῖσι ἄλλοισι Πέρσῃσι· φασὶ δέ μιν ἐς τὸν
ἥλιον ἁμαρτόντα τι ταῦτα ἔχειν. ξεῖνον δὲ πάντα τὸν λαμβανόμενον 2
ὑπὸ τουτέων πολλοὶ ἐξελαύνουσι ἐκ τῆς χώρης, καὶ τὰς λευκὰς περιστερὰς

AB C P(p)

τοξεύειν καὶ ἀληθίζεσθαι. πρὶν δὲ ἢ πενταέτης (πενταετὴς codd.) γένηται, οὐκ ἀπικνέεται ἐς ὄψιν τῷ πατρί, ἀλλὰ παρὰ τῇσι (τισι **D** τοισι **V**[1]) γυναιξὶ δίαιταν ἔχει. τοῦδε εἵνεκα τοῦτο οὕτω ποιέεται, ἵνα ἢν ἀποθάνῃ τρεφόμενος, μηδεμίαν (μηδεμίην **DR**) βλάβην ἀηδῆ τῷ πατρὶ προσβάλῃ (προσβάλλῃ **T**). αἰνέω (αἰνέων **RV**[1]) μέν νυν τόνδε τὸν νόμον, αἰνέω δὲ καὶ τόνδε· τὸ (τὸν **SV**) μὴ μιῆς αἰτίης εἵνεκα μήτε αὐτὸν τὸν βασιλέα μηδένα φονεύειν μηδὲ (μὴ δὲ **DTM** μηδένα **RV**[1] μήτε τινὰ **S** μηδένα τε **V**[2]) τῶν ἄλλων Περσέων μηδένα τῶν ἑωυτοῦ οἰκετέων (οἰκετῶν **TM**) ἐπὶ μιῇ αἰτίῃ ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν. ὁκόσα δέ σφι ποιέειν οὐκ (om. **M**) ἔξεστι, **138**
(ταῦτα δὲ **V**) οὐδὲ λέγειν ἔξεστι Πέρσῃσι. αἴσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται, δεύτερα δὲ τὸ ὀφείλειν χρέος καὶ τὸ ἐς ποταμὸν ἐνουρέειν (οὐρέειν **M**) ἢ

DTR M SV

16 Λέξ. λεύκη· πάθος τι (om. lexx. alphab. conscripta) περὶ ὅλον τὸ σῶμα. Suid. λεύκη· παρὰ Ἡροδότῳ πάθος τι περὶ ὅλον τὸ σῶμα. Greg. Cor. 112 λεύκην δὲ καλοῦσι πάθος τι περὶ ὅλον τὸ σῶμα

1 πενταετὴς codd. || 3 τοῦ δὲ **CP** τοῦδε δὲ propos. Schweighaeuser, sequ. Stein Hude | εἵνεκα **CP** | οὕτω om. **B** || 4 τόνδε] τοῦτον propos. Herwerden, sequ. Legrand || 5 αἰτίας εἵνεκα **C** || 9 λέγουσι] λύουσι **C** || 10, 11 ταῦτα ἀνευρηθῆναι **BP** || 12 ἀληθῶς **Pp** || 19 πολλοὶ cum Hudio retinui sensum 'multi', i. e. 'frequenter' intelligens; secludi volt Stein, post χώρης transpos. Reiz, in πάλιν commutare vult Coray | post περιστερὰς aliquid excidisse putat Stein, dubitans sequ. Legrand

τὴν αὐτὴν αἰτίην ἐπιφέροντες. ἐς ποταμὸν δὲ οὔτε ἐνουρέειν οὔτε ἐμπτύειν,
οὐ χεῖρας ἐναπονίζεσθαι οὐδὲ ἄλλον οὐδένα περιορῶσι, ἀλλὰ σέβονται
139 *ποταμοὺς μάλιστα. καὶ τόδε ἄλλο σφι ὧδε συμπέπτωκε γίνεσθαι, τὸ*
Πέρσας μὲν αὐτοὺς λέληθε, ἡμέας μέντοι οὔ. τὰ οὐνόματά σφι ἐόντα
ὅμοια τοῖσι σώμασι καὶ τῇ μεγαλοπρεπείῃ τελευτῶσι πάντα ἐς τὠυτὸ
γράμμα, τὸ Δωριέες μὲν σὰν καλέουσι, Ἴωνες δὲ σίγμα. ἐς τοῦτο διζήμενος
εὑρήσεις τελευτῶντα τῶν Περσέων τὰ οὐνόματα, οὐ τὰ μέν, τὰ δὲ οὔ,
ἀλλὰ πάντα ὁμοίως.
140 *Ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω περὶ αὐτῶν εἰδὼς εἰπεῖν. τάδε μέντοι ὡς*
κρυπτόμενα λέγεται καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ ἀποθανόντος, ὡς οὐ
πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω ὁ νέκυς πρὶν ἂν ὑπ᾽ ὄρνιθος ἢ κυνὸς
2 *ἑλκυσθῆναι. μάγους μὲν γὰρ ἀτρεκέως οἶδα ταῦτα ποιέοντας, ἐμφανέως*
γὰρ δὴ ποιεῦσι. κατακηρώσαντες δὴ ὦν τὸν νέκυν Πέρσαι γῇ κρύπτουσι.
μάγοι δὲ κεχωρίδαται πολλὸν τῶν τε ἄλλων ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐν
3 *Αἰγύπτῳ ἱρέων· οἱ μὲν γὰρ ἁγνεύουσι ἔμψυχον μηδὲν κτείνειν, εἰ μὴ ὅσα*
θύουσι, οἱ δὲ δὴ μάγοι αὐτοχειρίῃ πάντα πλὴν κυνὸς καὶ ἀνθρώπου
κτείνουσι, καὶ ἀγώνισμα μέγα τοῦτο ποιεῦνται κτείνοντες ὁμοίως μύρ-
μηκάς τε καὶ ὄφεις καὶ τἆλλα ἑρπετὰ καὶ πετεινά. καὶ ἀμφὶ μὲν τῷ νόμῳ
τούτῳ ἐχέτω, ὡς καὶ ἀρχὴν ἐνομίσθη, ἄνειμι δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον.
141 *Ἴωνες δὲ καὶ Αἰολέες, ὡς οἱ Λυδοὶ τάχιστα κατεστράφατο ὑπὸ Περσέων,*
ἔπεμπον ἀγγέλους ἐς Σάρδις παρὰ Κῦρον ἐθέλοντες ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι
εἶναι τοῖσι καὶ Κροίσῳ ἦσαν κατήκοοι. ὁ δὲ ἀκούσας αὐτέων, τὰ προ-
ίσχοντο, ἔλεξέ σφι λόγον, ἄνδρα φὰς αὐλητὴν ἰδόντα ἰχθῦς ἐν τῇ θαλάσσῃ
2 *αὐλέειν δοκέοντά σφεας ἐξελεύσεσθαι ἐς γῆν· ὡς δὲ ψευσθῆναι τῆς*
ἐλπίδος, λαβεῖν ἀμφίβληστρον καὶ περιβαλεῖν τε πλῆθος πολλὸν τῶν

AB C P(p)
Τὸ πέρσας — οὔ et *τὰ οὐνόματα — σίγμα* (139) exc. paroemiogr. 𝔑
Ὁ δὲ Κῦρος αὐτέων ἀκούσας τὰ προΐσχοντο (141, 1) — ἐπείθοντο (141, 3) exc. floril. 𝔄𝔓

πτύειν ἢ χεῖρας ἐναπονίζεσθαι (*ἐναπονίπτεσθαι* **D**) *ἢ ἄλλο τι ποιέειν· σέβονται δὲ*
139 *ποταμοὺς πάντων μάλιστα. τὰ δὲ οὐνόματα τῶν Περσέων πάντα τελευτῶσι ἐς τὠυτὸ*
140 *γράμμα, τὸ Δωριέες μὲν σὰν καλέουσι, Ἴωνες δὲ σίγμα* (*σῆγμα* **D**). *οὐ πρότερον δὲ*
παρ᾽ αὐτῶν θάπτεται νέκυς, πρὶν ἂν ὑπ᾽ ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἑλκυσθῇ. ταῦτα μέν νυν
οὕτω τελεῖται.

DTR M SV
Ἡρόδοτος· τὸ σ̄ Δωριέες μὲν σὰν καλέουσιν, Ἴωνες δὲ σίγμα (139) 𝔇 fol. 5[r]

1—2 *οὔτε ἐνουρέουσι οὔτε ἐμπτύουσι οὐ χεῖρας ἐναπονίζονται* codd. **ABCP** cur infinitivi stirpis Romanae sint praeferendi, recognosci potest e grammatica mea 171; ad negationem multiplicem (*οὐδὲ ἄλλον* 'ne alium quidem') cf. VI 11, 2; VIII 119 etc. necnon exempla triplicis negationis apud Kühner-Gerth II 205 exhibita ‖ 2 *οὐ*] *οὔτε* **B** | *περιορέωσι* **C** ‖ 5 *καὶ σώμασι καὶ* **C** ‖ 7 *Περσέων* **C** | *ὀνόματα* **B**[1] ‖ 13 *δή*[2]] *δὲ* Stein Hude ‖ 20 *κατεστρέφατο* **A**[1]**BP** *κατεστρεφέατο* **C** ‖ 22 *αὐτέων ἀκούσας* 𝔄𝔓 | *αὐτῶν* **C** | *προΐσχοντο* 𝔄𝔓 *προέσχοντο* **Pp** | *προσέσχοντο* **ABC** ‖ 24. 25 *τῶν ἐλπίδων* 𝔄𝔓 ‖ 25 *λαβεῖν*] *βαλεῖν* 𝔄

ἰχθύων καὶ ἐξειρύσαι· ἰδόντα δὲ παλλομένους εἰπεῖν ἄρα αὐτὸν πρὸς τοὺς
ἰχθῦς· ‘παύεσθέ μοι ὀρχεόμενοι, ἐπεὶ οὐδ’ ἐμέο αὐλέοντος ἠθέλετε
ἐκβαίνειν ὀρχεόμενοι.’ Κῦρος μὲν τοῦτον τὸν λόγον τοῖσιν Ἴωσι καὶ τοῖσι 3
Αἰολεῦσι τῶνδε εἵνεκα ἔλεξε, ὅτι δὴ οἱ Ἴωνες πρότερον αὐτοῦ Κύρου
δεηθέντος δι’ ἀγγέλων ἀπίστασθαί σφεας ἀπὸ Κροίσου οὐκ ἐπείθοντο,
τότε δὲ κατεργασμένων τῶν πρηγμάτων ἦσαν ἕτοιμοι πείθεσθαι Κύρῳ. ὁ 4
μὲν δὴ ὀργῇ ἐχόμενος ἔλεγέ σφι τάδε. Ἴωνες δὲ ὡς ἤκουσαν τούτων
ἀνενειχθέντων ἐς τὰς πόλιας, τείχεά τε περιεβάλοντο ἕκαστοι καὶ συνελέγοντο ἐς Πανιώνιον οἱ ἄλλοι πλὴν Μιλησίων, πρὸς μούνους γὰρ τούτους
ὅρκιον Κῦρος ἐποιήσατο ἐπ’ οἷσί περ ὁ Λυδός· τοῖσι δὲ λοιποῖσι [Ἴωσι]
ἔδοξε κοινῷ λόγῳ πέμπειν ἀγγέλους ἐς Σπάρτην δεησομένους Ἴωσι
τιμωρέειν.

Οἱ δὲ Ἴωνες οὗτοι, τῶν καὶ τὸ Πανιώνιόν ἐστι, τοῦ μὲν οὐρανοῦ καὶ τῶν **142**
ὡρέων ἐν τῷ καλλίστῳ ἐτύγχανον ἱδρυσάμενοι πόλιας πάντων ἀνθρώπων,
τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. οὔτε γὰρ τὰ ἄνω αὐτῆς χωρία τὠυτὸ ποιέει τῇ Ἰωνίῃ οὔτε 2
τὰ κάτω [οὔτε τὰ πρὸς τὴν ἠῶ οὔτε τὰ πρὸς τὴν ἑσπέρην], τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ
ψυχροῦ τε καὶ ὑγροῦ πιεζόμενα, τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τε καὶ αὐχμώδεος.
γλῶσσαν δὲ οὐ τὴν αὐτὴν οὗτοι νενομίκασι, ἀλλὰ τρόπους τέσσαρας 3
παραγωγέων. Μίλητος μὲν αὐτέων πρώτη κέεται πόλις πρὸς μεσαμβρίην,
μετὰ δὲ Μυοῦς τε καὶ Πριήνη· αὗται μὲν ἐν τῇ Καρίῃ κατοίκηνται κατὰ
ταὐτὰ διαλεγόμεναι σφίσι, αἵδε δὲ ἐν τῇ Λυδίῃ· Ἔφεσος, Κολοφών,
Λέβεδος, Τέως, Κλαζομεναί, Φώκαια. αὗται δὲ αἱ πόλιες τῇσι πρότερον 4
λεχθείσῃσι ὁμολογέουσι κατὰ γλῶσσαν οὐδέν, σφὶ δὲ ὁμοφωνέουσι. ἔτι δὲ τρεῖς ὑπόλοιποι Ἰάδες πόλιες, τῶν αἱ δύο μὲν νήσους οἰκέαται, Σάμον τε καὶ Χίον, ἡ δὲ μία ἐν τῇ ἠπείρῳ ἵδρυται, Ἐρυθραί. Χῖοι μέν νυν καὶ Ἐρυθραῖοι κατὰ τὠυτὸ διαλέγονται, Σάμιοι δὲ ἐπ’ ἑωυτῶν μοῦνοι. οὗτοι χαρακτῆρες γλώσσης τέσσερες γίνονται.

AB C P(p)

T 21–25 Steph. Byz. e nostro aliqua laudat s. vv. *Ἔφεσος, Τέως, Φώκαια, Χίος* in Atticam dialectum prorsus versa, cf. 80, 1

23 et 27 Poll. II 109 *γλώττας ἐκάλουν . . . καὶ γλώσσης χαρακτῆρας ὡς Ἡρόδοτος*

3 *ὀρχεόμενοι* secl. Legrand | *τοῖσι Ἴωσι* **A** | *τοῖσ’ Αἰολεῦσι* **𝔓** *τοῖς Αἰολεῦσι* **𝔄** || **4** *ἔλεξεν* **𝔄** | *οἱ* om. **𝔄𝔓** || **5** *δι’ ἀγγέλου* **Pp** om. **𝔄𝔓** || **6** *ἑτοῖμοι* **CPp** || 8 *ἀνενεχθέντων* **B**[1] | *περιεβάλλοντο* **Pp** || **10** *Ἴωσι* secl. Legrand, cf. quae sequuntur || **11** *Ἴωσι] σφίσι* propos. Naber (cf. quae praecedunt), sequ. Hude || **14** *οὐρέων* **Pp** || **15** *ποιέειν* **C** || **16** *οὔτε τὰ – ἑσπέρην* secl. Stein, sequ. Hude (omnia autem ab *οὔτε γὰρ* (lin. **15**) usque ad *αὐχμώδεος* (lin. **17**) interpolata iudicat Abicht, Progr. Gymn. Luneburg. 1862, cuius iudicio favet Legrand) || **17** *τε*[2] om. **Pp** || 18 *αὐτὴν] αὐτοὶ* **C** | *τέσσερας* **A** || **19** *αὐτῶν* **CP** | *μεσιμβρίην* **C** || **21** *σφι* **CP** || 23 *σφίσι* propos. Stein, sequ. Hude || **27** *τέσσαρες* **CP**

143 Τούτων δὴ ὧν τῶν Ἰώνων οἱ Μιλήσιοι μὲν ἦσαν ἐν σκέπῃ τοῦ φόβου,
ὅρκιον ποιησάμενοι, τοῖσι δὲ αὐτῶν νησιώτῃσι ἦν δεινὸν οὐδέν· οὔτε γὰρ
Φοίνικες ἦσάν κω Περσέων κατήκοοι οὔτε αὐτοὶ οἱ Πέρσαι ναυβάται.
2 ἀπεσχίσθησαν δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων Ἰώνων οὗτοι κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν,
ἀσθενέος δὲ ἐόντος τοῦ παντὸς τότε Ἑλληνικοῦ γένεος, πολλῷ δὲ ἦν
ἀσθενέστατον τῶν ἐθνέων τὸ Ἰωνικὸν καὶ λόγου ἐλαχίστου· ὅτι γὰρ μὴ
3 Ἀθῆναι, ἦν οὐδὲν ἄλλο πόλισμα λόγιμον. οἱ μέν νυν ἄλλοι Ἴωνες καὶ οἱ
Ἀθηναῖοι ἔφευγον τὸ οὔνομα οὐ βουλόμενοι Ἴωνες κεκλῆσθαι, ἀλλὰ καὶ
νῦν φαίνονταί μοι οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἐπαισχύνεσθαι τῷ οὐνόματι· αἱ δὲ
δυώδεκα πόλιες αὗται τῷ τε ὀνόματι ἠγάλλοντο καὶ ἱρὸν ἱδρύσαντο ἐπὶ
σφέων αὐτέων, τῷ οὔνομα ἔθεντο Πανιώνιον, ἐβουλεύσαντο δὲ αὐτοῦ
μεταδοῦναι μηδαμοῖσι ἄλλοισι Ἰώνων (οὐδ' ἐδεήθησαν δὲ οὐδαμοὶ
144 μετασχεῖν ὅτι μὴ Σμυρναῖοι), κατά περ οἱ ἐκ τῆς πενταπόλιος νῦν χώρης
Δωριέες, πρότερον δὲ ἑξαπόλιος τῆς αὐτῆς ταύτης καλεομένης, φυλάσσον-
ται ὧν μηδαμοὺς ἐσδέξεσθαι τῶν προσοίκων Δωριέων ἐς τὸ Τριοπικὸν
ἱρόν, ἀλλὰ καὶ σφέων αὐτέων τοὺς περὶ τὸ ἱρὸν ἀνομήσαντας ἐξέκλησαν
2 τῆς μετοχῆς. ἐν γὰρ τῷ ἀγῶνι τοῦ Τριοπίου Ἀπόλλωνος ἐτίθεσαν τὸ
πάλαι τρίποδας χαλκέους τοῖσι νικῶσι, καὶ τούτους χρῆν τοὺς λαμ-
3 βάνοντας ἐκ τοῦ ἱροῦ μὴ ἐκφέρειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀνατιθέναι τῷ θεῷ· ἀνὴρ
ὧν Ἁλικαρνησσεύς, τῷ οὔνομα ἦν Ἀγασικλέης, νικήσας τῶν νόμων
κατηλόγησε, φέρων δὲ πρὸς τὰ ἑωυτοῦ οἰκία προσεπασσάλευσε τὸν
τρίποδα. διὰ ταύτην τὴν αἰτίην αἱ πέντε πόλιες, Λίνδος καὶ Ἰήλυσός τε
καὶ Κάμειρος καὶ Κῶς τε καὶ Κνίδος, ἐξέκλησαν τῆς μετοχῆς τὴν ἕκτην
πόλιν Ἁλικαρνησσόν. τούτοισι μέν νυν οὗτοι ταύτην τὴν ζημίην ἐπέθηκαν.

AB C P(p)

T 7–9 Plut. De Hdt. mal. 19 (Mor. 858): v. ad 146, 2

1 Suid. σκέπη· παρὰ Ἡροδότῳ θήκη, δέρμα. cf. quae ad 185, 4 ex Lexx. et Hes. laudantur || 6–7 Thom. Mag. 227 (s. v. λόγιμον) Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ· ὅτι – λόγιμον || 11–13 Thom. Mag. 269 (s. v. οὐδείς) . . . οὐ μόνον 'οὐδεὶς' καὶ 'μηδείς', ἀλλὰ καὶ 'οὐδένες' καὶ 'μηδένες' καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πτώσεων τῶν πληθυντικῶν Ἀττικοὶ λέγουσι τὸ 'οὐδαμοὶ' καὶ 'μηδαμοί'· Ἡρόδοτος, ὡς Ἰωνικόν, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ· ἐβουλεύσαντο – μετασχεῖν || 15 Steph. Byz. s. v. Τριόπιον: τὸ κτητικὸν Τριοπικός· Τριοπικὸν ἱερόν· Ἡρόδοτος πρώτῃ || 17 Bekk. Anecd. Antiatt. 107 μετοχή· Ἡρόδοτος πρώτῳ

5 δέ^2] δὴ propos. Stein, sequ. edd. τε propos. Herold Progr. Gymn. Reg. Nuremb. 1853, 12 || 7 οὐδὲ Thom. Mag. || 8 ἔφευγον propos. Cobet (cf. Plut.) ἔφυγον codd. || 10 οὐνόματι **CP** | ἱρὸν **CP** || 10.11 ἐπί τε σφέων **CP^{c}p** || 11 αὐτῶν **C** | τῷ] τὸ **CP^{c}p** || 15 ὧν] αἰνῶς propos. Stein IV 76, 1 collato | εἰσδέξεσθαι **C** ἐσδέξασθαι **Pp** || 16 αὐτῶν **CPp** || 20 τῶν νόμων **Pp** τὸν νόμον cett., cf. 84, 3 et quae Kallenberg dixit in Progr. Gymn. Freder.-Werderiani Berolin. 1884, 22 || 23 Κάμιρος **A**

145 *Δυώδεκα δέ μοι δοκέουσι πόλιας ποιήσασθαι οἱ Ἴωνες καὶ οὐκ ἐθελῆσαι πλεῦνας ἐσδέξασθαι τοῦδε εἵνεκα, ὅτι καὶ ὅτε ἐν Πελοποννήσῳ οἴκεον, δυώδεκα ἦν αὐτῶν μέρεα, κατά περ νῦν Ἀχαιῶν τῶν ἐξελασάντων Ἴωνας δυώδεκά ἐστι μέρεα· Πελλήνη μέν γε πρώτη πρὸς Σικυῶνος, μετὰ δὲ Αἴγειρα καὶ Αἰγαί, ἐν τῇ Κρᾶθις ποταμὸς ἀενναός ἐστι, ἀπὸ τοῦ ὁ ἐν Ἰταλίῃ ποταμὸς τὸ οὔνομα ἔσχε, καὶ Βοῦρα καὶ Ἑλίκη, ἐς τὴν κατέφυγον Ἴωνες ὑπὸ Ἀχαιῶν μάχῃ ἑσσωθέντες, καὶ Αἴγιον καὶ Ῥύπες καὶ Πατρέες καὶ Φαρέες καὶ Ὤλενος, ἐν τῷ Πεῖρος ποταμὸς μέγας ἐστί, καὶ Δύμη καὶ Τριταιέες, οἳ μοῦνοι τούτων μεσόγαιοι οἰκέουσι.*

146 *ταῦτα δυώδεκα μέρεα νῦν Ἀχαιῶν ἐστι καὶ τότε γε Ἰώνων ἦν. τούτων δὴ εἵνεκα καὶ οἱ Ἴωνες δυώδεκα πόλιας ἐποιήσαντο, ἐπεὶ ὥς γέ τι μᾶλλον οὗτοι Ἰωνές εἰσι τῶν ἄλλων Ἰώνων ἢ κάλλιόν τι γεγόνασι, μωρίη πολλὴ λέγειν, τῶν Ἄβαντες μὲν ἐξ Εὐβοίης εἰσὶ οὐκ ἐλαχίστη μοῖρα, τοῖσι Ἰωνίης μέτα οὐδὲ τοῦ οὐνόματος οὐδέν, Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοί σφιν ἀναμεμίχαται καὶ Καδμεῖοι καὶ Δρύοπες καὶ Φωκέες ἀποδάσμιοι καὶ Μολοσσοὶ καὶ Ἀρκάδες Πελασγοὶ καὶ Δωριέες Ἐπιδαύριοι, ἄλλα τε ἔθνεα πολλὰ ἀναμεμίχαται·* 2 *οἱ δὲ αὐτέων ἀπὸ τοῦ πρυτανηίου τοῦ Ἀθηναίων ὁρμηθέντες καὶ νομίζοντες γενναιότατοι εἶναι Ἰώνων, οὗτοι δὲ οὐ γυναῖκας ἠγάγοντο ἐς τὴν ἀποικίην, ἀλλὰ Καείρας ἔσχον, τῶν ἐφόνευσαν τοὺς γονέας.* 3 *διὰ τοῦτον δὲ τὸν φόνον αἱ γυναῖκες αὗται νόμον θέμεναι σφίσι αὐτῇσι ὅρκους ἐπήλασαν καὶ*

ΑΒ C P(p)

T 17 – p. 96, 10 Plut. De Hdt. mal. 19 (Mor. 858s.) *ἀλλ' ἀφίημι τὰ τῶν βαρβάρων, ἀφθονίαν γὰρ αὐτὸς ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πεποίηκεν· Ἀθηναίους τοίνυν καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἄλλων Ἰώνων ἐπαισχύνεσθαι τῷ ὀνόματι τούτῳ μὴ βουλομένους, ἀλλὰ φεύγοντας Ἴωνας κεκλῆσθαι* (143, 3), *τοὺς δὲ νομίζοντας αὐτῶν γενναιοτάτους εἶναι καὶ ὁρμηθέντας ἀπὸ τοῦ πρυτανηΐου τῶν Ἀθηναίων ἐκ βαρβάρων παιδοποιήσασθαι γυναικῶν, πατέρας αὐτῶν καὶ ἄνδρας καὶ παῖδας φονεύσαντας· διὸ τὰς γυναῖκας νόμον θέσθαι, ὅρκους ἐπελάσαι καὶ παραδοῦναι ταῖς θυγατράσι μήποτε ὁμοσιτῆσαι τοῖς γε ἀνδράσι μηδ' ὀνομαστὶ βοῆσαι τὸν αὐτῆς ἄνδρα, καὶ τοὺς νῦν ὄντας Μιλησίους ἐξ ἐκείνων γεγονέναι τῶν γυναικῶν. ὑπειπὼν δὲ καθαρῶς Ἴωνας γεγονέναι τοὺς Ἀπατούρια ἄγοντας ἑορτὴν* ἄγουσι δὲ πάντες *φησὶ* πλὴν Ἐφεσίων καὶ Κολοφωνίων. *τούτους μὲν οὕτως ἐκκέκλεικε τῆς εὐγενείας*

17 *Λέξ. πρυτανεῖον· θεσμοθεῖον* (*θεσμοθέτιον* Lexx. alphab.), *θόλος* (*θόλος καὶ ἡ τοῦ σίτου θήκη* Lexx. alphab.). Suid. *πρυτανεῖον· θόλος* . . . || **20** Eust. Il. 70 (ad *A* 154) *τὸ* . . . ὅρκους ἐπήλασαν *παρ' Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'ἐπήγαγον' ἀπ' ἐναντίας ῥηθὲν πρὸς τὸ 'ἀπήλασαν' τὸν ἐπακτὸν ὅρκον ὀνομασθῆναι πεποίηκε παρὰ τοῖς ὕστερον*

1 *δοκέουσι δέ μοι δυώδεκα* **P** Ald. || **2** *πλέονας* **Pp** | *εἰσδέξασθαι* **CPp** | *καὶ ὅτι καὶ ὅτε* **Pp** || **4** *γε* Reiske *τε* codd. | *πρὸ* **CPp** || **5** *ἀέναός* **ACP** | *ἀπότου* scr. codd., fortasse *ἀπ' ὅτου*, sed v. grammaticam meam 109 || **7** *Ῥύπαις* **C** || **8** *Δρύμη* **ABP** || **11** *γέ τι*] *γε ἐπὶ* **C** *γέ τοι* **Pp** || **14** *Ὀρχομένιοί σφι* Herold Progr. Reg. Gymn. Nuremb. 1850, 10 *Ὀρχομενίοισιν* codd.

παρέδοσαν τῇσι θυγατράσι μή κοτε ὁμοσιτῆσαι τοῖσι ἀνδράσι μηδὲ οὐνόματι βῶσαι τὸν ἑωυτῆς ἄνδρα τοῦδε εἵνεκα, ὅτι ἐφόνευσαν σφέων τοὺς πατέρας καὶ ἄνδρας καὶ παῖδας καὶ ἔπειτε ταῦτα ποιήσαντες αὐτῇσι
147 *συνοίκεον. ταῦτα δὲ ἦν γινόμενα ἐν Μιλήτῳ. βασιλέας δὲ ἐστήσαντο οἳ μὲν αὐτῶν Λυκίους ἀπὸ Γλαύκου τοῦ Ἱππολόχου γεγονότας, οἳ δὲ Καύκωνας Πυλίους ἀπὸ Κόδρου τοῦ Μελάνθου, οἳ δὲ καὶ συναμφοτέρους. ἀλλὰ γὰρ περιέχονται τοῦ οὐνόματος μᾶλλόν τι τῶν ἄλλων Ἰώνων·*
2 *ἔστωσαν δὲ καὶ οἱ καθαρῶς γεγονότες Ἴωνες [εἰσὶ δὲ πάντες Ἴωνες, ὅσοι ἀπ' Ἀθηνῶν γεγόνασι καὶ Ἀπατούρια ἄγουσι ἑορτήν. ἄγουσι δὲ] πάντες πλὴν Ἐφεσίων καὶ Κολοφωνίων· οὗτοι γὰρ μοῦνοι Ἰώνων οὐκ ἄγουσι*
148 *Ἀπατούρια, καὶ οὗτοι κατὰ φόνου τινὰ σκῆψιν. τὸ δὲ Πανιώνιόν ἐστι τῆς Μυκάλης χῶρος ἱρὸς πρὸς ἄρκτον τετραμμένος κοινῇ ἐξαραιρημένος ὑπὸ Ἰώνων Ποσειδέωνι Ἑλικωνίῳ· ἡ δὲ Μυκάλη ἐστὶ τῆς ἠπείρου ἄκρη πρὸς ζέφυρον ἄνεμον κατήκουσα Σάμῳ, ἐς τὴν συλλεγόμενοι ἀπὸ τῶν πολίων*
2 *Ἴωνες ἄγεσκον ὁρτήν, τῇ ἔθεντο οὔνομα Πανιώνια. πεπόνθασι δὲ οὔτι μοῦναι αἱ Ἰώνων ὁρταὶ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ Ἑλλήνων πάντων ὁμοίως πᾶσαι ἐς τὸ αὐτὸ γράμμα τελευτῶσι, κατά περ τῶν Περσέων τὰ οὐνόματα.*
149 *Αὗται μὲν αἱ Ἰάδες πόλιές εἰσι, αἵδε δὲ ⟨αἱ⟩ Αἰολίδες, Κύμη ἡ Φρικωνὶς καλεομένη, Λήρισαι, Νέον τεῖχος, Τῆμνος, Κίλλα, Νότιον, Αἰγιρόεσσα, Πιτάνη, Αἰγαῖαι, Μύρινα, Γρύνεια· αὗται ἕνδεκα Αἰολέων πόλιες αἱ ἀρχαῖαι, μία γάρ σφεων παρελύθη Σμύρνη ὑπὸ Ἰώνων· ἦσαν γὰρ καὶ*
2 *αὗται δυώδεκα αἱ ἐν τῇ ἠπείρῳ. οὗτοι δὲ οἱ Αἰολέες χώρην μὲν ἔτυχον*
150 *κτίσαντες ἀμείνω Ἰώνων, ὡρέων δὲ ἥκουσαν οὐκ ὁμοίως. Σμύρνην δὲ*

AB C P(p)

3 Ael. Dion. Atticista (Erbse Unters. z. d. attiz. Lexika 117) *'εἶτα' καὶ 'ἔπειτα' Ἀττικά· τὸ δὲ 'εἶτεν' καὶ 'ἔπειτεν' Ἰακά· διὸ καὶ παρὰ Ἡροδότῳ*

2 *ὀνομαστὶ* Plut. || 7 *ὀνόματος* **BP** || 8 *δέ*[2]] *δὴ* propos. Herold Progr. Gymn. Reg. Nuremb. 1853, 13–14, sequ. edd. | *εἰσὶ δὲ πάντες Ἴωνες* om. **A**[t], in mg. add. **A**[1] | *εἰσὶ* – 9 *ἄγουσι δὲ* seclusi (a Ionica dialecto abhorrentes consideres formas) quae veri simillimum iudicandum est invasisse e Plutarchi verbis (vel e simili fonte), ubi illud *ὑπειπών* ea a nostro expressis verbis non esse dicta satis perspicue exprimit et *ἑορτὴν ἄγουσι δὲ* ad explendam tantum Plutarchi sententiam ex eis quae apud Hdt. sequuntur detractum esse recognoscitur || 9 *ὁρτήν* **Pp** | *δὲ* om. **C** || 12 *ὑπὸ*] *ἀπὸ* **C** || 15 *ὀρτήν* **AB** | *πεπόνθασι* – 17 *οὐνόματα* del. Stein, locum suspicatur Legrand || 16 *ὀρταὶ* **AB** || 17 *τωὐτὸ* **CP** | *τελευτῶσαι* **Pp** Ald. || 18 *αἴδε δὲ* **A** | *αἱ* suppl. Ald. || 19 *Τῆνος* codd., quam lectionem respuit Holsten ap. Steph., sequ. edd., Gronovius autem codicum testimonium emendari non vult, inepte iudicans dialecti phonetismum forma *Τῆνος* esse exhibitum | *Αἰγιρόεσα* **C** *Αἰγειροῦσσα* Stephani Byz. Aeolicam formam nominis in Ionicam vel Atticam tantum convertit || 20 *Αἰγαία* **C** | *αἱ* om. **CP** || 21 *παρεληλύθη* **C**[1], *παρελείφθη* adscr. **C**[2] || 22 *δώδεκα ἐν* **C**

*ὧδε ἀπέβαλον Αἰολέες· Κολοφωνίους ἄνδρας στάσει ἑσσωθέντας καὶ
ἐκπεσόντας ἐκ τῆς πατρίδος ὑπεδέξαντο. μετὰ δὲ οἱ φυγάδες τῶν Κολο-
φωνίων φυλάξαντες τοὺς Σμυρναίους ὁρτὴν ἔξω τείχεος ποιευμένους
Διονύσῳ τὰς πύλας ἀποκλήσαντες ἔσχον τὴν πόλιν. βοηθησάντων δὲ* 2
*πάντων Αἰολέων ὁμολογίῃ ἐχρήσαντο τὰ ἔπιπλα ἀποδόντων τῶν Ἰώνων
ἐκλιπεῖν Σμύρνην Αἰολέας. ποιησάντων δὲ ταῦτα Σμυρναίων ἐπιδιείλοντό
σφεας αἱ ἕνδεκα πόλιες καὶ ἐποιήσαντο σφέων αὐτέων πολιήτας. αὗται* 151
*μέν νυν αἱ ἠπειρώτιδες Αἰολίδες πόλιες ἔξω τῶν ἐν τῇ Ἴδῃ οἰκημένων·
κεχωρίδαται γὰρ αὗται. αἱ δὲ τὰς νήσους ἔχουσαι πέντε μὲν πόλιες τὴν* 2
*Λέσβον νέμονται — τὴν γὰρ ἕκτην ἐν τῇ Λέσβῳ οἰκεομένην Ἀρίσβαν
ἠνδραπόδισαν Μηθυμναῖοι, ἐόντας ὁμαίμους —, ἐν Τενέδῳ δὲ μία
οἰκέεται πόλις, καὶ ἐν τῇσι Ἑκατὸν νήσοισι καλεομένῃσι ἄλλη μία.
Λεσβίοισι μέν νυν καὶ Τενεδίοισι, κατά περ Ἰώνων τοῖσι τὰς νήσους* 3
*ἔχουσι, ἦν δεινὸν οὐδέν, τῇσι δὲ λοιπῇσι πόλισι ἕαδε κοινῇ Ἴωσι ἕπεσθαι,
τῇ ἂν οὗτοι ἐξηγέωνται.*

Ὡς δὲ ἀπίκοντο ἐς τὴν Σπάρτην τῶν Ἰώνων καὶ Αἰολέων οἱ ἄγγελοι, 152
*κατὰ γὰρ δὴ τάχος ἦν ταῦτα πρησσόμενα, εἵλοντο πρὸ πάντων λέγειν τὸν
Φωκαέα, τῷ οὔνομα ἦν Πύθερμος. ὁ δὲ πορφύρεόν τε εἷμα περιβαλόμενος,
ὡς ἂν πυνθανόμενοι πλεῖστοι συνέλθοιεν Σπαρτιητέων, καὶ καταστὰς
ἔλεγε πολλὰ τιμωρέειν ἑωυτοῖσι χρῄζων. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὔ κως* 2
*ἤκουον, ἀλλ' ἀπέδοξέ σφι μὴ τιμωρέειν Ἴωσι· οἱ μὲν δὴ ἀπαλλάσσοντο,
Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀπωσάμενοι τῶν Ἰώνων τοὺς ἀγγέλους ὅμως ἀπέστειλαν
πεντηκοντέρῳ ἄνδρας, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέει, κατασκόπους τῶν τε Κύρου
πρηγμάτων καὶ Ἰωνίης. ἀπικόμενοι δὲ οὗτοι ἐς Φώκαιαν ἔπεμπον ἐς* 3
*Σάρδις σφέων αὐτῶν τὸν δοκιμώτατον, τῷ οὔνομα ἦν Λακρίνης, ἀπερέοντα
Κύρῳ Λακεδαιμονίων ῥῆσιν γῆς τῆς Ἑλλάδος μηδεμίαν πόλιν σιναμωρέειν
ὡς αὐτῶν οὐ περιοψομένων. ταῦτα εἰπόντος τοῦ κήρυκος λέγεται Κῦρον* 153
ἐπειρέσθαι τοὺς παρεόντας οἱ Ἑλλήνων, τίνες ἐόντες ἄνθρωποι Λακεδαιμό-

AB C P(p)

Σχόλ. 152, 3 *σινάμωρον· πορνικόν. καὶ σινάμωρος ὁ κακόσχολος· Ἡρόδοτος. καὶ σιναμωρουμένη συνεχῶς ἀνδρὶ συνουσιάζουσα. οὕτως Ἀριστοφάνης* **B³**

5 *Λέξ. ἔπιπλα· ἡ μὴ βεβαία κτῆσις* (*ἐγγαία κτίσις* Lexx. ser. conscr.), *ἀλλ' ἐπιπόλαιος* (*ἔπιπλα καὶ τὰ ἐπάνω τῶν στρωμάτων* add. alph.). Suid. *ἔπιπλα· σκεύη τὰ μὴ ἔγγεια, ἀλλ' οἷον ἐπιπόλαια, οἱ δὲ ἐπίπλοα αὐτά φασιν.* Greg. Cor. **111** *ἔπιπλα τὴν μὴ βεβαίαν* (*βαθεῖαν* scr.) *κτῆσιν, ἀλλ' ἐξ ἐπιπολῆς* ‖ **10** Steph. Byz. s. v. *Ἀρίσβη: Ἡρόδοτος δὲ καὶ ἰάζων Ἀρίσβαν* (*Ἀρίσβην* codd. tres) *καλεῖ ἐν πρώτῃ*

1 *ἀπέβαλλον* **C** | *στάσι* **ABᵗ** | *ἑσσωθέντες* **B¹** ‖ **6** *Σμυρναίων* secl. Stein ‖ **11** *Μηθυμναῖοι* **Bᵐ** *Μεθυμναῖοι* cett. litterae *ε* litteram *η* suprascr. **A** man. rec. ‖ **13** *Τενέδοισι* **C** ‖ **16** *ἀπίκατο* **C** *ἀπικέατο* **Pp** ‖ **18** *Φωκαιέα* **Pᵃᶜ** *Φωκαέα* **Pᶜp** cett. ‖ **20.21** *οὐκ ἐσήκουον* propos. Naber *οὔ κως ἐσήκουον* propos. Stein ‖ **23** *μὲν* om. **C** ‖ **28** *ἐπήρεσθαι* **C**

νιοι καὶ κόσοι πλῆθος ταῦτα ἑωυτῷ προαγορεύουσι. πυνθανόμενον δέ μιν
εἰπεῖν πρὸς τὸν κήρυκα τὸν Σπαρτιήτην· ʽοὐκ ἔδεισά κω ἄνδρας τοιούτους,
τοῖσί ἐστι χῶρος ἐν μέσῃ τῇ πόλι ἀποδεδεγμένος, ἐς τὸν συλλεγόμενοι
ἀλλήλους ὁμιλοῦντες ἐξαπατῶσι. τοῖσι, ἢν ἐγὼ ὑγιαίνω, οὐ τὰ Ἰώνων
2 πάθεα ἔσται ἔλλεσχα ἀλλὰ τὰ οἰκήια.ʼ ταῦτα ἐς τοὺς πάντας Ἕλληνας
ἀπέρριψε ὁ Κῦρος τὰ ἔπεα, ὅτι ἀγορὰς κτισάμενοι ὠνῇ τε καὶ πρήσει
χρέωνται· αὐτοὶ γὰρ οἱ Πέρσαι ἀγορῇσι οὐδὲν ἐώθασι χρῆσθαι, οὐδέ σφι
3 ἔστι τὸ παράπαν ἀγορή. μετὰ ταῦτα ἐπιτρέψας τὰς μὲν Σάρδις Ταβάλῳ
ἀνδρὶ Πέρσῃ, τὸν δὲ χρυσὸν τόν τε Κροίσου καὶ τὸν τῶν ἄλλων Λυδῶν
Πακτύῃ ἀνδρὶ Λυδῷ κομίζειν ἀπήλαυνε αὐτὸς ἐς Ἀγβάτανα, Κροῖσόν τε
ἅμα ἀγόμενος καὶ τοὺς Ἴωνας ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν πρώτην
4 εἶναι. ἥ τε γὰρ Βαβυλών οἱ ἦν ἐμπόδιος καὶ τὸ Βάκτριον ἔθνος καὶ
Σάκαι τε καὶ Αἰγύπτιοι, ἐπʼ οὓς ἐπεῖχέ τε στρατηλατέειν αὐτός, ἐπὶ δὲ
Ἴωνας ἄλλον πέμπειν στρατηγόν.

154 Ὡς δὲ ἀπήλασε ὁ Κῦρος ἐκ τῶν Σαρδίων, τοὺς Λυδοὺς ἀπέστησε ὁ
Πακτύης ἀπό τε Ταβάλου καὶ Κύρου, καταβὰς δὲ ἐπὶ θάλασσαν ἅτε τὸν
χρυσὸν ἔχων πάντα τὸν ἐκ τῶν Σαρδίων ἐπικούρους τε ἐμισθοῦτο καὶ τοὺς
ἐπιθαλασσίους ἀνθρώπους ἔπειθε σὺν ἑωυτῷ στρατεύεσθαι. ἐλάσας δὲ
155 ἐπὶ τὰς Σάρδις ἐπολιόρκεε Τάβαλον ἀπεργμένον ἐν τῇ ἀκροπόλι. πυθόμενος
δὲ κατʼ ὁδὸν ταῦτα ὁ Κῦρος εἶπε πρὸς Κροῖσον, τάδε ʽΚροῖσε, τί ἔσται
τέλος τῶν γινομένων τούτων ἐμοί; οὐ παύσονται Λυδοί, ὡς οἴκασι,
πρήγματα παρέχοντες καὶ αὐτοὶ ἔχοντες. φροντίζω, μὴ ἄριστον ᾖ
ἐξανδραποδίσασθαί σφεας· ὁμοίως γάρ μοι νῦν γε φαίνομαι πεποιηκέναι,
2 ὡς εἴ τις πατέρα ἀποκτείνας τῶν παίδων αὐτοῦ φείσαιτο. ὣς δὲ καὶ ἐγὼ
Λυδῶν τὸν μὲν πλέον τι ἢ πατέρα ἐόντα σὲ λαβὼν ἄγω, αὐτοῖσι δὲ
Λυδοῖσι τὴν πόλιν παρέδωκα καὶ ἔπειτα θωυμάζω, εἴ μοι ἀπεστᾶσι.ʼ ὁ
μὲν δή, τά περ ἐνόεε, ἔλεγε, ὁ δʼ ἀμείβετο τοῖσδε δείσας, μὴ ἀναστάτους
3 ποιήσῃ τὰς Σάρδις· ʽὦ βασιλεῦ, τὰ μὲν οἰκότα εἴρηκας, σὺ μέντοι μὴ
πάντα θυμῷ χρέο μηδὲ πόλιν ἀρχαίην ἐξαναστήσῃς ἀναμάρτητον ἐοῦσαν
καὶ τῶν πρότερον καὶ τῶν νῦν ἑστεώτων· τὰ μὲν γὰρ πρότερον ἐγώ τε

AB C P(p)
Σχόλ. 153, 1 ad *ἔλλεσχα* sub obelo in mg. habet *αἰσχρός* **A** man. rec.

T 23 s. Clem. Al. Strom. VI 19, 2 *Ξενοφῶν λέγει·* ὁμοίως – φείσαιτο

1 *πόσοι* **Pp** || 3 *πόλει* **CP** | *ἀποδεδειγμένος* **C** || 4 *ὁμιλοῦντες* (i. e. ΟΜΙΛΟΥΝΤΕΣ) scripsi *ὁμοῦντες* codd. *ὀμνύντες* propos. Bekker, sequ. Stein Hude || 6 *κτισάμενοι* scripsi *κτησάμενοι* codd. (cf. 167, 3) *στησάμενοι* propos. Stein, sequ. Hude || 7 *χρέωνται – σφι* om. **C** || 10 *Πακτύῃ ἀνδρὶ Λυδῷ* om. **C** | *αὐτοὺς* **C** || 18 *δὲ*] *τε* **C** || 19 *ἀκροπόλει* **CP** || 23 *γε* om. Clem. || 24 *ὧς* **Pp** *ὡς* cett. || 26 *θωμάζω* **C** || 29 *χρέω* **CP**

ἔπρηξα καὶ ἐγὼ κεφαλῇ ἀναμάξας φέρω· τὰ δὲ νῦν παρεόντα Πακτύης
γάρ ἐστι ὁ ἀδικέων, τῷ σὺ ἐπέτρεψας Σάρδις, οὗτος δότω τοι δίκην.
Λυδοῖσι δὲ συγγνώμην ἔχων τάδε αὐτοῖσι ἐπίταξον, ὡς μήτε ἀποστέωσι 4
μήτε δεινοί τοι ἔωσι· ἄπειπε μέν σφι πέμψας ὅπλα ἀρήια μὴ κεκτῆσθαι,
κέλευε δέ σφεας κιθῶνάς τε ὑποδύνειν τοῖσι εἵμασι καὶ κοθόρνους ὑποδέεσθαι, πρόειπε δ' αὐτοῖσι κιθαρίζειν τε καὶ ψάλλειν καὶ καπηλεύειν
παιδεύειν τοὺς παῖδας. καὶ ταχέως σφέας, ὦ βασιλεῦ, γυναῖκας ἀντ' ἀνδρῶν ὄψεαι γεγονότας, ὥστε οὐδὲν δεινοί τοι ἔσονται μὴ ἀποστέωσι.'
Κροῖσος μὲν δὴ ταῦτά οἱ ὑπετίθετο, αἱρετώτερα ταῦτα εὑρίσκων Λυδοῖσι 156
ἢ ἀνδραποδισθέντας πρηθῆναί σφεας, ἐπιστάμενος, ὅτι, ἢν μὴ ἀξιόχρεον
πρόφασιν προτείνῃ, οὐκ ἀναπείσει μιν μεταβουλεύσασθαι, ἀρρωδέων δὲ
μὴ καὶ ὕστερόν κοτε οἱ Λυδοί, ἢν τὸ παρεὸν ὑπεκδράμωσι, ἀποστάντες ἀπὸ
τῶν Περσέων ἀπόλωνται. Κῦρος δὲ ἡσθεὶς τῇ ὑποθήκῃ καὶ ὑπεὶς τῆς 2
ὀργῆς ἔφη οἱ πείσεσθαι. καλέσας δὲ Μαζάρεα ἄνδρα Μῆδον ταῦτά τέ οἱ
ἐνετείλατο προειπεῖν Λυδοῖσι, τὰ ὁ Κροῖσος ὑπετίθετο, καὶ πρὸς ἐξανδραποδίσασθαι τοὺς ἄλλους πάντας, οἳ μετὰ Λυδῶν ἐπὶ Σάρδις ἐστρατεύσαντο,
αὐτὸν δὲ Πακτύην πάντως ζῶντα ἀγαγεῖν παρ' ἑωυτόν.
Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐντειλάμενος ἀπήλαυνε ἐς ἤθεα τὰ Περσέων, 157
Πακτύης δὲ πυθόμενος ἀγχοῦ εἶναι στρατὸν ἐπ' ἑωυτὸν ἰόντα, δείσας
ᾤχετο φεύγων ἐς Κύμην. Μαζάρης δὲ ὁ Μῆδος ἐλάσας ἐπὶ τὰς Σάρδις τοῦ 2
Κύρου στρατοῦ μοῖραν ὅσην δή κοτε ἔχων, ὡς οὐχ εὗρε ἔτι ἐόντας τοὺς
ἀμφὶ Πακτύην ἐν Σάρδισι, πρῶτα μὲν τοὺς Λυδοὺς ἠνάγκασε τὰς Κύρου
ἐντολὰς ἐπιτελέειν· ἐκ τούτου δὲ κελευσμοσύνης Λυδοὶ τὴν πᾶσαν δίαιταν
τῆς ζόης μετέβαλον. Μαζάρης δὲ μετὰ τοῦτο ἔπεμπε ἐς τὴν Κύμην 3
ἀγγέλους ἐκδιδόναι κελεύων Πακτύην. οἱ δὲ Κυμαῖοι ἔγνωσαν συμβουλῆς

AB C P(p)

Σχόλ. 155, 3 (ad ἀναμάξας) ἀναφύρας, σκευάσας **B**

Ὅτι Πακτύης πυθόμενος ἀγχοῦ εἶναι στρατὸν *Περσικὸν* ἐπ' ἑωυτὸν ἰόντα (157, 1) inc. Const. Porph. *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας* exc. VIII

18 *Λέξ. ἤθεα· τόποι ἐν οἷς ἀνατρέφονται* (*ἀναστρέφονται* Lexx. alph. conscr.). Suid. *ἤθεα· παρὰ Ἡροδότῳ οἱ τόποι ἐν οἷς ἀναστρέφονται.* Greg. Cor. 83 *καὶ οἱ τόποι, ἐν οἷς ἀναστρέφονται, ἤθη*

4 τοι] τε **CP** ‖ **5** *ὑποδύειν* **C** ‖ **9** *αἱρετότερα* **B** ‖ **10** *ἀξιόχρεων* **B**^{c}**P** ‖ **14** *πείθεσθαι* codd., corr. Herold Progr. Gymn. Reg. Nuremb. 1850, 11s. (locis V 39, 2 et minus apte VI 2, 1 collatis) ‖ **15** *προσεξανδραποδίσασθαι* **Pp** ‖ **20** *Σάρδεις* Const. | *τοῦ* – **22** *μὲν* om. Const. ‖ **21** *οὐχ*] cf. 5, 2; 8, 3 et grammaticam meam 38 ‖ **23** *ἐκτελέειν* Const. | *δὲ κελευσμοσύνης* om. Const. ‖ **24** *ζώης* **B**^{1}**C** *ζωῆς* Const. | *μετέβαλλον* Const. | *μετὰ τοῦτο* om. Const. | *τὴν* om. Const.

πέρι ἐς θεὸν ἀνῶσαι τὸν ἐν Βραγχίδῃσι. (ἦν γὰρ αὐτόθι μαντήιον ἐκ
παλαιοῦ ἱδρυμένον, τῷ Ἴωνές τε πάντες καὶ Αἰολέες ἐώθεσαν χρέεσθαι·
158 *ὁ δὲ χῶρος οὗτός ἐστι τῆς Μιλησίης ὑπὲρ Πανόρμου λιμένος.) πέμψαντες*
ὦν οἱ Κυμαῖοι ἐς τοὺς Βραγχίδας θεοπρόπους εἰρώτευν περὶ Πακτύην,
ὁκοῖόν τι ποιέοντες θεοῖσι μέλλοιεν χαριεῖσθαι· ἐπειρωτῶσι δέ σφι ταῦτα
χρηστήριον ἐγένετο ἐκδιδόναι Πακτύην Πέρσῃσιν. ταῦτα δὲ ὡς ἀπενει-
2 *χθέντα ἤκουσαν οἱ Κυμαῖοι, ὁρμέατο ἐκδιδόναι. ὁρμωμένου δὲ ταύτῃ τοῦ*
πλήθεος Ἀριστόδικος ὁ Ἡρακλείδεω ἀνὴρ τῶν ἀστῶν ἐὼν δόκιμος ἔσχε
μὴ ποιῆσαι ταῦτα Κυμαίους ἀπιστέων τε τῷ χρησμῷ καὶ δοκέων τοὺς
θεοπρόπους οὐ λέγειν ἀληθέως, ἐς ὃ τὸ δεύτερον περὶ Πακτύεω ἐπειρησό-
159 *μενοι ἤισαν ἄλλοι θεοπρόποι, τῶν καὶ Ἀριστόδικος ἦν. ἀπικομένων δὲ ἐς*
Βραγχίδας ἐχρηστηριάζετο ἐκ πάντων Ἀριστόδικος ἐπειρωτῶν, τάδε
'ὦναξ, ἦλθε παρ' ἡμέας ἱκέτης Πακτύης ὁ Λυδὸς φεύγων θάνατον βίαιον
πρὸς Περσέων· οἱ δέ μιν ἐξαιτέονται προεῖναι Κυμαίους κελεύοντες.
2 *ἡμεῖς δὲ δειμαίνοντες τὴν Περσέων δύναμιν τὸν ἱκέτην ἐς τόδε οὐ τετολμή-*
καμεν ἐκδιδόναι, πρὶν ἂν τὸ ἀπὸ σεῦ ἡμῖν δηλωθῇ ἀτρεκέως, ὁκότερα
ποιέωμεν.' ὁ μὲν ταῦτα ἐπειρώτα, ὁ δ' αὖτις τὸν αὐτόν σφι χρησμὸν
3 *ἔφαινε κελεύων ἐκδιδόναι Πακτύην Πέρσῃσι. πρὸς ταῦτα ὁ Ἀριστόδικος*
ἐκ προνοίης ἐποίεε τάδε· περιιὼν τὸν νηὸν κύκλῳ ἐξαίρεε τοὺς στρουθοὺς
καὶ ἄλλα, ὅσα ἦν νενοσσευμένα ὀρνίθων γένεα ἐν τῷ νηῷ. ποιέοντος δὲ
αὐτοῦ ταῦτα λέγεται φωνὴν ἐκ τοῦ ἀδύτου γενέσθαι φέρουσαν μὲν πρὸς
τὸν Ἀριστόδικον, λέγουσαν δέ, τάδε 'ἀνοσιώτατε ἀνθρώπων, τί τάδε
τολμᾷς ποιέειν; τοὺς ἱκέτας μου ἐκ τοῦ νηοῦ κεραΐζεις;' Ἀριστόδικον δὲ
4 *οὐκ ἀπορήσαντα πρὸς ταῦτα εἰπεῖν· 'ὦναξ, αὐτὸς μὲν οὕτω τοῖσι ἱκέτῃσι*
βοηθέεις, Κυμαίους δὲ κελεύεις τὸν ἱκέτην ἐκδιδόναι;' τὸν δὲ αὖτις
ἀμείψασθαι τοῖσδε· 'ναὶ κελεύω, ἵνα γε ἀσεβήσαντες θᾶσσον ἀπόλησθε,
160 *ὡς μὴ τὸ λοιπὸν περὶ ἱκετέων ἐκδόσιος ἔλθητε ἐπὶ τὸ χρηστήριον.' ταῦτα*
ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν οἱ Κυμαῖοι, οὐ βουλόμενοι οὔτε ἐκδόντες

AB C P(p)

1 *ἀνῷσαι* Ald. *ἀνοῖσαι* propos. Bredow Quaest. crit. 341, sequ. Stein Hude, ab *ἀνωθέω* ('permittere, delegare' i. q. anglice '*hand over*', cf. GEL, sicut ap. Dion. Cass. *τὰ πράγματα ἐς τὸν δῆμον*) ducendum potius quam ab *ἀναφέρω* | *Βραχίδῃσι* Const. | *ἦν γὰρ* — 4 *Βραγχίδας* om. Const. || 2 *ἐώθασι* **C** || 3 *πέμψαντες*] *πέμψας δὲ* **C** || 4 *ἠρώτευν* **CP** || 5 *ἐπηρωτῶσι* **C** || 7 *ὁρμεομένου* **Pp** *ὁρμεωμένου* **C** *ὁρμημένου* propos. Stein, sequ. Hude | *ὁρμωμένου* — 8 *Ἀριστόδικος*] *Ἀριστόδικος δὲ* Const. || 9 *ἀπιστεύων* **C** Const. fort. *ἀπιστεύειν* restituendum | *δοκέων*] *δικαιῶν* Const. || 10 *ἐσὸ* **AB** Const. | *ἐπηρησόμενοι* **C** || 11 *τῶν*] *ὧν* una littera quae *τ* fuisse videtur ante erasa **A** | *ἀπικομένων* — 12 *πάντων*] *καὶ ἐχρηστηριάζετο* Const. || 12 *ἐπειρωτέων* **Pp** *ἐπηρωτέων* **C** || 17 *ἐπηρώτα* **C** || 20 *νενομισμένα* **C** || 21 *ταῦτα αὐτοῦ* **C**[1] || 28 *ἀπενεινεχθέντα* **C**

ἀπολέσθαι οὔτε παρ᾽ ἑωυτοῖσι ἔχοντες πολιορκέεσθαι ἐκπέμπουσι αὐτὸν
ἐς Μυτιλήνην. οἱ δὲ Μυτιληναῖοι ἐπιπέμποντος τοῦ Μαζάρεος ἀγγελίας 2
ἐκδιδόναι τὸν Πακτύην παρεσκευάζοντο ἐπὶ μισθῷ ὅσῳ δή. οὐ γὰρ ἔχω
τοῦτό γε εἰπεῖν ἀτρεκέως, οὐ γὰρ ἐτελεώθη· Κυμαῖοι γὰρ ὡς ἔμαθον 3
ταῦτα πρησσόμενα ἐκ τῶν Μυτιληναίων, πέμψαντες πλοῖον ἐς Λέσβον
ἐκκομίζουσι Πακτύην ἐς Χίον, ἐνθεῦτεν δὲ ἐξ ἱροῦ Ἀθηναίης πολιούχου
ἀποσπασθεὶς ὑπὸ Χίων ἐξεδόθη. ἐξέδοσαν δὲ οἱ Χῖοι ἐπὶ τῷ Ἀταρνέι 4
μισθῷ (τοῦ δὲ Ἀταρνέος τούτου, ἐστὶ χῶρος τῆς Μυσίης, Λέσβου ἀντίος).
Πακτύην μέν νυν παραδεξάμενοι οἱ Πέρσαι εἶχον ἐν φυλακῇ θέλοντες
Κύρῳ ἀποδέξαι. ἦν δὲ χρόνος οὗτος οὐκ ὀλίγος γενόμενος, ὅτε Χίων οὐδεὶς 5
ἐκ τοῦ Ἀταρνέος τούτου οὔτε [οὐλὰς κριθῶν] πρόχυσιν ἐποιέετο θεῶν
οὐδενὶ οὔτε πέμματα ἐπέσσετο καρποῦ τοῦ ἐνθεῦτεν ἀπείχετό τε τῶν
πάντων ἱρῶν τὰ πάντα ἐκ τῆς χώρης ταύτης γινόμενα.

Χῖοι μέν νυν Πακτύην ἐξέδοσαν, Μαζάρης δὲ μετὰ ταῦτα ἐστρατεύετο **161**
ἐπὶ τοὺς συμπολιορκήσαντας Τάβαλον, καὶ τοῦτο μὲν Πριηνέας ἐξηνδρα-
ποδίσατο, τοῦτο δὲ Μαιάνδρου πεδίον πᾶν ἐπέδραμε ληίην ποιεύμενος
τῷ στρατῷ, Μαγνησίην τε ὡσαύτως. μετὰ δὲ ταῦτα αὐτίκα νούσῳ
τελευτᾷ. ἀποθανόντος δὲ τούτου Ἅρπαγος κατέβη διάδοχος τῆς στρατη- **162**
γίης, γένος καὶ αὐτὸς ἐὼν Μῆδος, τὸν ὁ Μήδων βασιλεὺς Ἀστυάγης
ἀνόμῳ τραπέζῃ ἔδαισε, ὁ τῷ Κύρῳ τὴν βασιληίην συγκατεργασάμενος.
οὗτος ὡνὴρ τότε ὑπὸ Κύρου στρατηγὸς ἀποδεχθεὶς ὡς ἀπίκετο ἐς τὴν 2

AB C P(p)
ἔχοντες πολιορκέεσθαι ἐς Μυτιλήνην αὐτὸν ἐκπέμπουσι (160, 1) expl. Const. Porph. exc. VIII, add. exc. IX: *Ὅτι ἐς Χίον ἐκδοθεὶς ὁ Πακτύης καὶ* ἐξ ἱεροῦ Ἀθηναίης πολιούχου ἀποσπασθεὶς ἐξεδόθη (160, 3)
ατρεκ[εως ... ετελεω]θη κ[υμαιοι] (160, 2–3) Pap. Ox. 2096 fr. 8 valde mutilatum

T 3–5 Plut. de Hdt. mal. 20 (Mor. 859) *Πακτύην δ᾽ ἀποστάντα Κύρου φησὶ Κυμαίους καὶ Μιτυληναίους ἐκδιδόναι παρασκευάζεσθαι τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ μισθῷ·* οὐ γὰρ ἔχω γ᾽ εἰπεῖν ἀτρεκέως· ... *Χίους μέντοι τὸν Πακτύην κομισθέντα πρὸς αὐτοὺς* ἐξ *ἱροῦ Ἀθηναίης πολιούχου ἐκδοῦναι, καὶ ταῦτα ποιῆσαι τοὺς Χίους τὸν Ἀταρνέα μισθὸν λαβόντας*

11 *Λέξ. πρόχυσις· τὸ ἀποσπεῖσαι.* Suid. *πρόχυσις παρὰ Ἡροδότῳ τὸ ἀποσπεῖσαι.* Greg. Cor. 110 *πρόχυσιν τὸ ἀποσπεῖσαι*

2 *Μιτυλήνην* **CP** || 3–4 *ἐπὶ μισθῷ· οὐ γὰρ ἔχω γε εἰπεῖν* Plut. || 5 *Μιτυληναίων* **B**² **CP** || 6 *ἱεροῦ* Const. || 8 *τοῦ δὲ Ἀταρνέος τούτου*, distinxi, 'quod ad Atarnem attinet' intellegens (cf. Kühner-Gerth I 363; genitivum 'vix intellegit' Legrand et e sequentibus irrepsisse credit); *Ἀταρνέι* non esse adi., sed substantivum, cui *μισθῷ* appositionis vi est adiunctum (cf. Powelli Lexicon s. v. *μισθός*), recte iudices || 11 *οὐλὰς* tantum secl. Stein *οὐλαῖς* propos. Reiske | *κριθέων* Stein, sequ. Hude || 12 *ἀπείχετό*] γράφεται *ἀπίκετο* prima ut vid. man. in mg. adscr. **A** || 15 *πολιορκήσαντας* **C** || 17 *τε*] *δὲ* **C**

Ἰωνίην, αἵρεε τὰς πόλιας χώμασι· ὅκως γὰρ τειχήρεας ποιήσειε, τὸ
163 ἐνθεῦτεν χώματα χῶν πρὸς τὰ τείχεα ἐπόρθεε. πρώτη δὲ Φωκαίη Ἰωνίης
ἐπεχείρησε. οἱ δὲ Φωκαιέες οὗτοι ναυτιλίῃσι μακρῇσι πρῶτοι Ἑλλήνων
ἐχρήσαντο, καὶ τόν τε Ἀδρίην καὶ τὴν Τυρσηνίην καὶ τὴν Ἰβηρίην καὶ τὸν
2 Ταρτησσὸν οὗτοί εἰσι οἱ καταδέξαντες. ἐναυτίλλοντο δὲ οὐ στρογγύλῃσι
νηυσὶ ἀλλὰ πεντηκοντέροισι. ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὸν Ταρτησσὸν προσφιλέες
ἐγένοντο τῷ βασιλέι τῶν Ταρτησσίων, τῷ οὔνομα μὲν ἦν Ἀργανθώνιος,
ἐτυράννευσε δὲ Ταρτησσοῦ ὀγδώκοντα ἔτεα, ἐβίωσε δὲ ⟨τὰ⟩ πάντα εἴκοσι
3 καὶ ἑκατόν· τούτῳ δὲ τῷ ἀνδρὶ προσφιλέες οἱ Φωκαιέες οὕτω δή τι
ἐγένοντο, ὡς τὰ μὲν πρῶτά σφεας ἐκλιπόντας Ἰωνίην ἐκέλευε τῆς ἑωυτοῦ
χώρης οἰκῆσαι ὅκου βούλονται, μετὰ δέ, ὡς τοῦτό γε οὐκ ἔπειθε τοὺς
Φωκαιέας, ὁ δὲ πυθόμενος τὸν Μῆδον παρ᾽ αὐτῶν ὡς αὔξοιτο, ἐδίδου σφι
4 χρήματα τεῖχος περιβαλέσθαι τὴν πόλιν. ἐδίδου δὲ ἀφειδέως· καὶ γὰρ
καὶ ἡ περίοδος τοῦ τείχεος οὐκ ὀλίγοι στάδιοί εἰσι, τοῦτο δὲ πᾶν λίθων
164 μεγάλων καὶ εὖ συναρμοσμένων. τὸ μὲν δὴ τεῖχος τοῖσι Φωκαιεῦσι
τρόπῳ τοιῷδε ἐξεποιήθη, ὁ δὲ Ἅρπαγος ὡς ἐπήλασε τὴν στρατιήν,
ἐπολιόρκεε αὐτοὺς προϊσχόμενος ἔπεα, ὥς οἱ καταχρᾷ, εἰ βούλονται
Φωκαιέες προμαχεῶνα ἕνα μοῦνον τοῦ τείχεος ἐρεῖψαι καὶ οἴκημα ἓν
2 κατιρῶσαι. οἱ δὲ Φωκαιέες περιημεκτέοντες τῇ δουλοσύνῃ ἔφασαν θέλειν
βουλεύσασθαι ἡμέρην μίαν καὶ ἔπειτα ὑποκρινέεσθαι· ἐν ᾧ δὲ βουλεύονται
αὐτοί, ἀπαγαγεῖν ἐκεῖνον ἐκέλευον τὴν στρατιὴν ἀπὸ τοῦ τείχεος. ὁ δὲ
Ἅρπαγος ἔφη εἰδέναι μὲν εὖ, τὰ ἐκεῖνοι μέλλοιεν ποιέειν, ὅμως δέ σφι

AB C P(p)

Σχόλ. 162, 2 (ad *τειχήρεας*) *ἀντὶ εἴσω τοῦ τείχεος* **B**[3] 164, 1 *ἐρεῖψαι· ἐκ τοῦ ἐρείπω, οἷον προμαχῶνα καταβαλεῖν ἕνα καὶ οἴκημα ἓν ἐδαφίσαι. ὧν τὸ μὲν ἐκ τοῦ ἐρείπω, τὸ δὲ ἐκ τοῦ ἀρῶ, ἀρόσω, ἀρόσαι* **B**

T 8 Cic. de senect. 19 *fuit enim, ut scriptum video, Arganthonius quidam Gadibus, qui LXXX regnavit annos, centum et viginti vixit.* Phlego Macrobii 4 *Ἀργανθώνιος ὁ τῶν Ταρτησσίων βασιλεύς, ὡς ἱστορεῖ Ἡρόδοτος καὶ Ἀνακρέων ὁ ποιητής, ἔτη ρν΄.* Strabo 151 *Ἡρόδοτον δὲ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως καταγράψαι καλέσαντα Ἀργανθώνιον*

12 s. Thom. Mag. 293 (s. v. *περιβάλλεσθαι*) *περιβάλλω τινά . . . ὅπερ οὐ μόνον δοτικῇ, ἀλλὰ καὶ αἰτιατικῇ εὕρηται· Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ·* ἐδίδου — πόλιν || 19 Suid. *περιημάκτεον· ἐδυσφόρουν·* οἱ δὲ Φωκέες — δουλοσύνῃ (id. laudat s. v. *δουλοσύνη*)

2 *πρὸς τειχήρεα* **C** || 7 *Ἀγαθώνιος* **C** || 8 *ὀγδοήκοντα* **AB** | *ἐβίωσε δὲ πάντα* om. **C** | *τὰ* add. Hermann, cf. 214, 3 etc. || 9 *δὲ*] *δὴ* Ald., recepp. Stein Hude | *Φωκαίες* **C** | *τι*] *τοι* **C** || 10 *ἑαυτοῦ* **C** || 11 *γε* om. **Pp** || 13 *περιβάλλεσθαι* Thom. Mag. || 18 *ἐριψαι* **AB** (litterae *ι* priori *ει* suprascr. prima ut vid. man. **A**) **ριψε* **C**, v. schol. **B** || 19 *κατειρῶσαι* (e *κατιρῶσαι* (ε suprascr.) videtur ortum) **AB**[ac]**P** *κατειρόσαι* **B**[c] *κατερῶσαι* **C** || 21 *ὁ δὲ* — p. 103, 1 *τείχεος* haplogr. om. **C**

παριέναι βουλεύσασθαι. ἐν ᾧ ὦν ὁ Ἅρπαγος ἀπὸ τοῦ τείχεος ἀπήγαγε τὴν 3
στρατιήν, οἱ Φωκαιέες ἐν τούτῳ κατασπάσαντες τὰς πεντηκοντέρους
ἐσθέμενοι τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ ἔπιπλα πάντα, πρὸς δὲ καὶ τὰ ἀγάλματα
τὰ ἐκ τῶν ἱρῶν καὶ τὰ ἄλλα ἀναθήματα, χωρὶς ὅ τι χαλκὸς ἢ λίθος ἢ
γραφὴ ἦν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἐσθέντες καὶ αὐτοὶ ἐσβάντες ἔπλεον ἐπὶ
Χίου· τὴν δὲ Φωκαίην ἐρημωθεῖσαν ἀνδρῶν ἔσχον οἱ Πέρσαι. οἱ δὲ **165**
Φωκαιέες, ἐπείτε σφι Χῖοι τὰς νήσους τὰς Οἰνούσσας καλεομένας οὐκ
ἐβούλοντο ὠνευμένοισι πωλέειν δειμαίνοντες, μὴ αἱ μὲν ἐμπόριον γένωνται,
ἡ δὲ αὐτέων νῆσος ἀποκληισθῇ τούτου εἵνεκα, πρὸς ταῦτα οἱ Φωκαιέες
ἐστέλλοντο ἐς Κύρνον. ἐν γὰρ τῇ Κύρνῳ εἴκοσι ἔτεσι πρότερον τούτων ἐκ
θεοπροπίου ἀνεστήσαντο πόλιν, τῇ οὔνομα ἦν Ἀλαλίη. Ἀργανθώνιος δὲ 2
τηνικαῦτα ἤδη τετελευτήκεε. στελλόμενοι δὲ ἐπὶ τὴν Κύρνον, πρῶτα
καταπλεύσαντες ἐς τὴν Φώκαιαν κατεφόνευσαν τῶν Περσέων τὴν
φυλακήν, ἣ ἐφρούρεε παραδεξαμένη παρὰ Ἁρπάγου τὴν πόλιν, μετὰ δέ,
ὡς τοῦτό σφι ἐξέργαστο, ἐποιήσαντο ἰσχυρὰς κατάρας τῷ ὑπολειπομένῳ
ἑωυτῶν τοῦ στόλου. πρὸς δὲ ταύτῃσι καὶ μύδρον σιδήρεον κατεπόντωσαν 3
καὶ ὤμοσαν μὴ πρὶν ἐς Φωκαίην ἥξειν πρὶν ἢ τὸν μύδρον τοῦτον ἀνα-
φανῆναι. στελλομένων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τὴν Κύρνον ὑπὲρ ἡμίσεας τῶν ἀστῶν
ἔλαβε πόθος τε καὶ οἶκτος τῆς πόλιος καὶ τῶν ἠθέων τῆς χώρης, ψευδόρ-
κιοι δὲ γενόμενοι ἀπέπλεον ὀπίσω ἐς τὴν Φωκαίην. οἳ δὲ αὐτῶν τὸ ὅρκιον
ἐφύλασσον, ἀερθέντες ἐκ τῶν Οἰνουσσέων ἔπλεον. ἐπείτε δὲ ἐς τὴν **166**
Κύρνον ἀπίκοντο, οἴκεον κοινῇ μετὰ τῶν πρότερον ἀπικομένων ἐπ' ἔτεα
πέντε καὶ ἱρὰ ἐνιδρύσαντο· καὶ ἦγον γὰρ δὴ καὶ ἔφερον τοὺς περιοίκους
ἅπαντας. στρατεύονται ὦν ἐπ' αὐτοὺς κοινῷ λόγῳ χρησάμενοι Τυρσηνοὶ
καὶ Καρχηδόνιοι νηυσὶν ἑκάτεροι ἑξήκοντα. οἱ δὲ Φωκαιέες πληρώσαντες 2
καὶ αὐτοὶ τὰ πλοῖα ἐόντα ἀριθμὸν ἑξήκοντα ἀντίαζον ἐς τὸ Σαρδόνιον
καλεόμενον πέλαγος. συμμισγόντων δὲ τῇ ναυμαχίῃ Καδμείη τις νίκη

AB C P(p)

T 11 Steph. Byz. *Ἀλλαλία· πόλις ἐν Κύρνῳ τῇ νήσῳ, κτίσμα Φωκαέων, ὡς Ἡρόδοτος· τὸ ἐθνικὸν Ἀλλαλιαῖος*

16 *Λέξ. μύδρον· σίδηρον ἀργόν.* Hes. *μύδρος· ὁ ἀργὸς σίδηρος . . . σίδηρος πεπυρωμένος.* Suid. *μύδρος· σίδηρος ἀργός, πεπυρακτωμένος*

2 *Φωκαίες* **C** ‖ **6** *Φώκαιαν* edd. alii hic et in seqq., sed cf. quae ad 80, 1 adnotavi ‖ **9** *αὐτῶν* **B**ac **CP** ‖ **11** *ἐνεκτίσαντο* coni. Stein (cf. 153, 2) *ἐνεκτήσαντο* coni. Legrand coll. V 23, 2 | *Ἀλλαλία* (Attice) Steph. Byz. ‖ **12** *ἐτετελευτήκεε* edd. alii, cf. gramm. meam 153s. ‖ **16** *ἑαυτῶν* **A** ‖ **17** *ἀναφῆναι* codd., em. Reiske *ἀναδῦναι* propos. Bekker *ἀναβῆναι* Herold Progr. Gymn. Reg. Nuremb. 1850, 16 ‖ **18** *ὑπερημίσεας* **Pp** (cf. VII 40, 1) ‖ **19** *τῆς χώρης* secl. Herwerden glossam iudicans, fort. recte, cf. Lexx. ad 157, 1 ‖ **21** *Οἰνουσέων* **C** ‖ **23** *ἄγον γὰρ ἤδη* **CP**

τοῖσι Φωκαιεῦσι ἐγένετο· αἱ μὲν γὰρ τεσσαράκοντά σφι νῆες διεφθάρησαν,
αἱ δὲ εἴκοσι αἱ περιεοῦσαι ἦσαν ἄχρηστοι, ἀπεστράφατο γὰρ τοὺς ἐμβό-
3 *λους· καταπλώσαντες δὲ ἐς τὴν Ἀλαλίην ἀνέλαβον τὰ τέκνα καὶ τὰς*
γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην κτῆσιν, ὅσην οἷαί τε ἐγίνοντο αἱ νῆές σφι ἄγειν,
167 *καὶ ἔπειτα ἀφέντες τὴν Κύρνον ἔπλεον ἐς Ῥήγιον. τῶν δὲ διαφθαρεισέων*
νεῶν τοὺς ἄνδρας οἵ τε Καρχηδόνιοι ⟨ἔλαχον⟩ καὶ οἱ Τυρσηνοὶ λαχόντες
αὐτῶν πολλῷ πλείους καὶ τούτους ἐξαγαγόντες κατέλευσαν. (μετὰ δὲ
Ἀγυλλαίοισι πάντα τὰ παριόντα τὸν χῶρον, ἐν τῷ οἱ Φωκαιέες κατα-
λευσθέντες ἐκέατο, ἐγίνετο διάστροφα καὶ ἔμπηρα καὶ ἀπόπληκτα,
2 *ὁμοίως πρόβατα καὶ ὑποζύγια καὶ ἄνθρωποι. οἱ δὲ Ἀγυλλαῖοι ἐς Δελφοὺς*
ἔπεμπον βουλόμενοι ἀκέσασθαι τὴν ἁμαρτάδα. ἡ δὲ Πυθίη σφέας ἐκέλευσε
ποιέειν, τὰ καὶ νῦν οἱ Ἀγυλλαῖοι ἔτι ἐπιτελέουσι· καὶ γὰρ ἐναγίζουσί σφι
3 *μεγάλως καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν καὶ ἱππικὸν ἐπιστᾶσι.) καὶ οὗτοι μὲν τῶν*
Φωκαιέων τοιούτῳ μόρῳ διεχρήσαντο, οἱ δὲ αὐτῶν ἐς τὸ Ῥήγιον κατα-
φυγόντες ἐνθεῦτεν ὁρμεόμενοι ἐκτίσαντο πόλιν γῆς τῆς Οἰνωτρίης ταύτην,
4 *ἥτις νῦν Ὑέλη καλέεται· ἔκτισαν δὲ ταύτην πρὸς ἀνδρὸς Ποσειδωνιήτεω*

AB C P(p)

T 15 Steph. Byz. s. v. *Θυέλα*: *Οὐέλα* (sic scribendum; *Θυέλα, Θύελλα* codd.)· *πόλις Οἰνωτρίας, ἐν ᾗ μοῖρα Φωκαέων ᾤκησεν, ὡς Ἡρόδοτος πρώτῳ* (nomen emendavit e *Velia* explicans Stein in Vindiciarum Hdt. specimine 19)

2 *Λέξ. ἔμβολος· χάλκωμα περιτιθέμενον* (*ἐπιτιθέμενον* v. l.) *κατὰ πρῷραν ταῖς ναυσίν*. Suid. *ἔμβολος· χάλκωμα πεπυρωμένον περιτιθέμενον κατὰ πρῷραν ταῖς ναυσίν*. Greg. Cor. 108 *ἔμβολον δὲ τὸ χάλκωμα τὸ περιτιθέμενον* (*προτιθέμενον* v. l.) *κατὰ πρῷραν ταῖς ναυσίν* || 11 Suid. *ἁμαρτίαν οἱ Ἀττικοί, ἁμαρτίδα Ἡρόδοτος καὶ ἄλλοι Ἴωνες* || 12 *Λέξ. ἐναγίζειν· τὸ* (om. Lexx. alphab. conscr.) *χοὰς ἐπιφέρειν ἢ θύειν* (*ἢ θύειν* om. Lexx. alphab. conscr.) *τοῖς κατοιχομένοις ἢ τὸ διὰ πυρὸς δαπανᾶν* (*ἢ — δαπανᾶν* om. Lexx. alph. conscr.). Erotian. *ἐναγίζειν· τοῖς κατοιχομένοις ἢ τοῖς καταχθονίοις θύειν*. Hes. *ἐναγίζειν· τὸ χοὰς ἐπιφέρειν ἢ θύειν τοῖς κατοιχομένοις ἢ διὰ πυρὸς δαπανᾶν ἢ φονεύειν*. Suid. *ἐναγίζειν· παρὰ Ἡροδότῳ τὸ χοὰς φέρειν ἢ θύειν τοῖς κατοιχομένοις ἢ τὸ διὰ πυρὸς δαπανᾶν*. Greg. Cor. 109 *ἐναγίζειν δὲ τὸ χοὰς ἐπιφέρειν ἢ θύειν τοῖς κατοιχομένοις* || 13 s. Thom. Mag.: v. quae ad 82, 8 laudantur

1 *τεσσεράκοντα* **A** | *σφίσι* **ABP** (v. grammaticam meam 105) || 2 *ἀπεστρέφατο* **AB** || 6 *ἔλαχον* supplevi. lacunam statuit Reiske post *Τυρσηνοί*, quod recepp. edd. cett. ea de causa quod Agyllae Tyrrhenorum urbis antea mentio non esset facta; facilius autem hunc locum sanes, si 7 *μετὰ* — 13 *ἐπιστᾶσι* pro parenthesi consideres | *λαχόντες* scripsi *ἔλαχόν τε* codd. *ἔλαβόν τε* propos. Casaubon (v. Powell CR 52, 1938, 58 s.) || 7 *πλείστους* propos. Stein, sequ. Hude || 11 *ἁμαρτίδα* **C** ex ΑΜΑΡΤΙΑΝ (ΑΔΑ supra) potest nasci, glossator aliquis (cf. Suid.) tali usus esse videtur exemplari || 13 *καὶ ἱππικὸν* om. **Pp** || 14 *Φωκεέων* **C** *Φωκαέων* Thom. Mag. || 15 *ὁρμεώμενοι* **C** | *ἐκτίσαντο* scripsi (cf. 153, 2) *ἐκτήσαντο* codd. *τι* (q. e. *ἐκτίσαντο*) adnotavit Scaliger in notis Cantabrig. Nn. V. 26 *ἔκτισαν* Schweighaeuser | *Οἰνοτρίης* **C** || 16 *Ὑέλλη* $\mathbf{C}^{ac}$ (cf. lectiones codd. Steph. Byz.) | *Ποσιδωνιήτεω* **ABC**

μαθόντες ὡς τὸν Κύρνον σφι ἡ Πυθίη ἔχρησε κτίσαι ἥρων ἐόντα, ἀλλ' οὐ τὴν νῆσον.

Φωκαίης μέν νυν πέρι τῆς ἐν Ἰωνίῃ οὕτως ἔσχε· παραπλήσια δὲ 168
τούτοισι καὶ Τήιοι ἐποίησαν· ἐπείτε γάρ σφεων εἷλε χώματι τὸ τεῖχος
Ἅρπαγος, ἐσβάντες πάντες ἐς τὰ πλοῖα οἴχοντο πλέοντες ἐπὶ τῆς Θρηίκης
καὶ ἐνθαῦτα ἔκτισαν πόλιν Ἄβδηρα, τὴν πρότερος τούτων Κλαζομένιος
Τιμήσιος κτίσας οὐκ ἀπόνητο, ἀλλ' ὑπὸ Θρηίκων ἐξελασθεὶς τιμὰς νῦν
ὑπὸ Τηίων τῶν ἐν Ἀβδήροισι ὡς ἥρως ἔχει.

Οὗτοι μέν νυν Ἰώνων μοῦνοι τὴν δουλοσύνην οὐκ ἀνεχόμενοι ἐξέλιπον 169
τὰς πατρίδας, οἱ δ' ἄλλοι Ἴωνες πλὴν Μιλησίων διὰ μάχης μὲν ἀπίκοντο
Ἁρπάγῳ κατά περ οἱ ἐκλιπόντες καὶ ἄνδρες ἐγένοντο ἀγαθοὶ περὶ τῆς
ἑωυτοῦ ἕκαστος μαχόμενοι, ἑσσωθέντες δὲ καὶ ἁλόντες ἔμενον κατὰ
χώρην ἕκαστοι καὶ τὰ ἐπιτασσόμενα ἐπετέλεον. Μιλήσιοι δέ, ὡς καὶ 2
πρότερόν μοι εἴρηται, αὐτῷ Κύρῳ ὅρκιον ποιησάμενοι ἡσυχίην ἦγον.
οὕτω δὴ τὸ δεύτερον Ἰωνίη ἐδεδούλωτο. ὡς δὲ τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ Ἴωνας
ἐχειρώσατο Ἅρπαγος, οἱ τὰς νήσους ἔχοντες Ἴωνες καταρρωδήσαντες
ταῦτα σφέας αὐτοὺς ἔδοσαν Κύρῳ. κεκακωμένων δὲ Ἰώνων καὶ συλλεγο- 170
μένων οὐδὲν ἧσσον ἐς τὸ Πανιώνιον πυνθάνομαι γνώμην Βίαντα ἄνδρα
Πριηνέα ἀποδέξασθαι Ἴωσι χρησιμωτάτην, τῇ εἰ ἐπείθοντο, παρεῖχε
ἄν σφι εὐδαιμονέειν Ἑλλήνων μάλιστα· ὃς ἐκέλευε κοινῷ στόλῳ Ἴωνας 2
ἀερθέντας πλέειν ἐς Σαρδὼ καὶ ἔπειτα πόλιν μίαν κτίζειν πάντων Ἰώνων
καὶ οὕτω ἀπαλλαχθέντας σφέας δουλοσύνης εὐδαιμονήσειν νήσων τε
ἁπασέων μεγίστην νεμομένους καὶ ἄρχοντας ἄλλων· μένουσι δέ σφι ἐν
τῇ Ἰωνίῃ οὐκ ἔφη ἐνορᾶν ἐλευθερίην ἔτι ἐσομένην. αὕτη μὲν Βίαντος τοῦ 3
Πριηνέος γνώμη ἐπὶ διεφθαρμένοισι Ἴωσι γενομένη, χρηστὴ δὲ καὶ πρὶν
ἢ διαφθαρῆναι Ἰωνίην Θαλέω ἀνδρὸς Μιλησίου ἐγένετο τὸ ἀνέκαθεν

AB C P(p)

T 26 Plut. de Hdt. mal. 15 (mor. 857) *καὶ μὴν τῶν ἑπτὰ σοφῶν, οὓς αὐτὸς σοφιστὰς προσεῖπε, τὸν . . . Θάλητα Φοίνικα τῷ γένει τὸ ἀνέκαθεν ἀποφαίνεται βάρβαρον.* Theodoret. Graec. affect. I 24 *τὸν . . . Θάλην οἱ μὲν Μιλήσιον λέγουσι, Λέανδρος δὲ καὶ Ἡρόδοτος Φοίνικα προσηγόρευσαν*

6–7 Thom. Mag. 406 (s. v. *ὠνήσομαι*) . . . *Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ·* τὴν – ἀπώνητο ‖ 26 Phryn. 237 *ἀνέκαθεν· . . . εἰ δέ τις φαίη ἐπὶ χρόνου παρ' Ἡροδότῳ εἰρῆσθαι τοὔνομα, ἀληθῆ μὲν φῆσαι (εἴρηται γάρ), οὐ μὴν τῷ ὑφ' Ἡροδότου εἰρῆσθαι τὸ δόκιμον τῆς χρήσεως παρέχεται*

5 *Θρηικίης* codd., em. Bekker ‖ 7 *ἀπώνητο* **Pp** Thom. Mag. | *ἐξελαθεὶς* **P**[t]**p** ‖ 10 *ἀπικέατο* **CP** ‖ 14 *ἄγον* **CP** ‖ 17 *ταὐτὰ* propos. Reiske ‖ 21 *ἀερθέντας* Ald. *αἱρεθέντας* codd. (cf. 165, 3) ‖ 26 *Θάλλεω* **Pp** *Θάλεω* rell. | *τὸ*] *τὰ* propos. Abicht coll. V 55 etc., sed cf. II 43, 2; VI 128, 2

*γένος ἐόντος Φοίνικος, ὃς ἐκέλευε ἓν βουλευτήριον Ἴωνας κεκτῆσθαι, τὸ
δὲ εἶναι ἐν Τέῳ, Τέων γὰρ μέσον εἶναι Ἰωνίης, τὰς δὲ ἄλλας πόλιας
οἰκεομένας μηδὲν ἧσσον νομίζεσθαι, καθάπερ εἰ δῆμοι εἶεν.*
171 *Οὕτω μὲν δή σφι γνώμας τοιάσδε ἀπεδέξαντο· Ἅρπαγος δὲ καταστρεψά-
μενος Ἰωνίην ἐποιέετο στρατηίην ἐπὶ Κᾶρας καὶ Καυνίους καὶ Λυκίους
2 ἅμα ἀγόμενος καὶ Ἴωνας καὶ Αἰολέας. εἰσὶ δὲ τούτων Κᾶρες μὲν ἀπιγμένοι
ἐς τὴν ἤπειρον ἐκ τῶν νήσων, τὸ γὰρ παλαιὸν ἐόντες Μίνω κατήκοοι καὶ
καλεόμενοι Λέλεγες εἶχον τὰς νήσους φόρον μὲν οὐδένα ὑποτελέοντες,
ὅσον καὶ ἐγὼ δυνατός εἰμι ⟨ἐπὶ⟩ μακρότατον ἐξικέσθαι ἀκοῇ, οἳ δέ, ὅκως
3 Μίνως δέοιτο, ἐπλήρουν οἱ τὰς νέας. ἅτε δὴ Μίνω τε κατεστραμμένου
γῆν πολλὴν καὶ εὐτυχέοντος τῷ πολέμῳ τὸ Καρικὸν ἦν ἔθνος λογιμώτατον
4 τῶν ἐθνέων ἁπάντων κατὰ τοῦτον ἅμα τὸν χρόνον μακρῷ μάλιστα. καί
σφι τριξὰ ἐξευρήματα ἐγένετο τοῖσι οἱ Ἕλληνες ἐχρήσαντο· καὶ γὰρ ἐπὶ
τὰ κράνεα λόφους ἐπιδέεσθαι Κᾶρές εἰσι οἱ καταδέξαντες καὶ ἐπὶ τὰς
ἀσπίδας τὰ σημήια ποιέεσθαι, καὶ ὄχανα ἀσπίσι οὗτοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι
πρῶτοι· τέως δὲ ἄνευ ὀχάνων ἐφόρεον τὰς ἀσπίδας πάντες, οἵ περ
ἐώθεσαν ἀσπίσι χρέεσθαι, τελαμῶσι σκυτίνοισι οἰηκίζοντες περὶ τοῖσι
5 αὐχέσι τε καὶ τοῖσι ἀριστεροῖσι ὤμοισι περικείμενοι. μετὰ δὲ τοὺς Κᾶρας
χρόνῳ ὕστερον πολλῷ Δωριέες τε καὶ Ἴωνες ἐξανέστησαν ἐκ τῶν νήσων
καὶ οὕτως ἐς τὴν ἤπειρον ἀπίκοντο. κατὰ μὲν δὴ Κᾶρας οὕτω Κρῆτες
λέγουσι γενέσθαι· οὐ μέντοι αὐτοί γε ὁμολογέουσι τούτοισι οἱ Κᾶρες,
ἀλλὰ νομίζουσι αὐτοὶ ἑωυτοὺς εἶναι αὐτόχθονας ἠπειρώτας καὶ τῷ
6 ὀνόματι τῷ αὐτῷ αἰεὶ διαχρεωμένους, τῷ περ νῦν. ἀποδεικνῦσι δὲ ἐν
Μυλάσοισι Διὸς Καρίου ἱρὸν ἀρχαῖον, τοῦ Μυσοῖσι μὲν καὶ Λυδοῖσι
μέτεστι ὡς κασιγνήτοισι ἐοῦσι τοῖσι Καρσί, τὸν γὰρ Λυδὸν καὶ τὸν
Μυσὸν λέγουσι εἶναι Καρὸς ἀδελφεούς. τούτοισι μὲν δὴ μέτεστι, ὅσοι δὲ
ἐόντες ἄλλου ἔθνεος ὁμόγλωσσοι τοῖσι Καρσὶ ἐγένοντο, τούτοισι δὲ οὒ*

AB C P(p)

T 2 Steph. Byz. *Τέως· πόλις Ἰωνίας· ἔστι δὲ μέση Ἰωνίας, ὡς Ἡρόδοτος ἐν πρώτῃ*

10–11 Thom. Mag. 74 (s. v. *καταστρέφομαι*) *Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ· ἅτε — πολλήν* || 11 Steph. Byz. *Καρία· τῶν Καρῶν τὸ κτητικὸν Καρικός· τὸ Καρικὸν ἔθνος δοκιμώτατον* || 23 Thom. Mag.: v. quae ad I 82, 8 laudantur

1 *ἐκτῆσθαι* **BCP** || 2 *μέσον*] v. Steph. Byz. || 3 *κατάπερ* **CP** || 4 *οὕτω*] *οὗτοι* propos. Schaefer, sequ. Stein Hude || 5 *στρατίην* **C** || 9 *ἐπὶ* add. Werfer (cf. II 29, 1; 34, 1, IV 16, 2; 192, 3) || 10 *δὴ*] *δὲ* **p** *δὲ δὴ* **CP**[mg] || 11 *λογιμώτατον*] *δοκιμώτατον* Steph. || 13 *ἐξεγένετο* **C** || 15 *σημεῖα* **Pp** Ald. || 18 fort. *περικείμεναι* (nom. abs.) vel *περικειμένας* (ad *ἀσπίδας* spectans) legendum, ne *περικεῖσθαι* medii vi Hdt. iam habeas aetate || 23 *οὐνόματι* **CP** *ὀνόματι* **AB** Thom. Mag. || 24 *Μυλάσσοισι* **Pp** || 25 *τοῖσι* om. **A**[1], add. **A**[2]

μέτα. οἱ δὲ Καύνιοι αὐτόχθονες δοκέειν ἐμοί εἰσι, αὐτοὶ μέντοι ἐκ Κρήτης 172
φασὶ εἶναι. προσκεχωρήκασι δὲ γλῶσσαν μὲν πρὸς τὸ Καρικὸν ἔθνος, ἢ οἱ
Κᾶρες πρὸς τὸ Καυνικόν (τοῦτο γὰρ οὐκ ἔχω ἀτρεκέως διακρῖναι),
νόμοισι δὲ χρέωνται κεχωρισμένοισι πολλὸν τῶν τε ἄλλων ἀνθρώπων καὶ
Καρῶν· τοῖσι γὰρ κάλλιστόν ἐστι κατ᾽ ἡλικίην τε καὶ φιλότητα εἰλαδὸν
συγγίνεσθαι ἐς πόσιν, καὶ ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ καὶ παισίν. ἱδρυθέντων δέ 2
σφι ἱρῶν ξεινικῶν μετέπειτα, ὥς σφι ἀπέδοξε (ἔδοξε δὴ τοῖσι πατρίοισι
μοῦνον χρᾶσθαι θεοῖσιν), ἐνδύντες τὰ ὅπλα ἅπαντες Καύνιοι ἡβηδὸν
τύπτοντες δόρασι τὸν ἠέρα μέχρι οὔρων τῶν Καλυνδικῶν εἵποντο καὶ
ἔφασαν ἐκβάλλειν τοὺς ξεινικοὺς θεούς. καὶ οὗτοι μὲν τρόποισι τοιούτοισι 173
χρέωνται, οἱ δὲ Λύκιοι ἐκ Κρήτης τὠρχαῖον γεγόνασι, τὴν γὰρ Κρήτην
εἶχον τὸ παλαιὸν πᾶσαν βάρβαροι. διενειχθέντων δὲ ἐν Κρήτῃ περὶ τῆς 2
βασιληίης τῶν Εὐρώπης παίδων Σαρπηδόνος τε καὶ Μίνω, ὡς ἐπεκράτησε
τῇ στάσει Μίνως, ἐξήλασε αὐτόν τε Σαρπηδόνα καὶ τοὺς στασιώτας
αὐτοῦ· οἱ δὲ ἀπωσθέντες ἀπίκοντο τῆς Ἀσίης ἐς γῆν τὴν Μιλυάδα· τὴν
γὰρ νῦν Λύκιοι νέμονται, αὕτη τὸ παλαιὸν ἦν Μιλυάς, οἱ δὲ Μιλύαι τότε
Σόλυμοι ἐκαλέοντο. τέως μὲν δὴ αὐτῶν Σαρπηδὼν ἦρχε, οἱ δὲ ἐκαλέοντο 3
τό πέρ τε ἠνείκαντο οὔνομα καὶ νῦν ἔτι καλέονται ὑπὸ τῶν περιοίκων οἱ
Λύκιοι, Τερμίλαι· ὡς δὲ ἐξ Ἀθηνέων Λύκος ὁ Πανδίονος, ἐξελασθεὶς καὶ
οὗτος ὑπὸ τοῦ ἀδελφεοῦ Αἰγέος, ἀπίκετο ἐς τοὺς Τερμίλας παρὰ Σαρπη-
δόνα, οὕτω δὴ κατὰ τοῦ Λύκου τὴν ἐπωνυμίην Λύκιοι ἀνὰ χρόνον ἐκλήθη-
σαν. νόμοισι δὲ τὰ μὲν Κρητικοῖσι, τὰ δὲ Καρικοῖσι χρέωνται. ἓν δὲ τόδε 4
ἴδιον νενομίκασι καὶ οὐδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται ἀνθρώπων· καλέουσι
ἀπὸ τῶν μητέρων ἑωυτοὺς καὶ οὐκὶ ἀπὸ τῶν πατέρων. εἰρομένου δὲ 5
ἑτέρου τὸν πλησίον, τίς εἴη, καταλέξει ἑωυτὸν μητρόθεν καὶ τῆς μητρὸς
ἀνανεμεῖται τὰς μητέρας. καὶ ἢν μέν γε γυνὴ ἀστὴ δούλῳ συνοικήσῃ,

AB C P(p)

T 16 ss. Strabo 573 *τούτους . . . ἀγαγεῖν ἐκ Κρήτης ἀποίκους Σαρπηδόνα . . . καὶ ὀνομάσαι Τερμίλας τοὺς πρότερον Μιλύας, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἔτι δὲ πρότερον Σολύμους, ἐπελθόντα δὲ τὸν Πανδίονος Λύκον ἀφ᾽ ἑαυτοῦ προσαγορεῦσαι τοὺς αὐτοὺς Λυκίους.* Steph. Byz. *Τέρμερα· πόλις Λυκίας· . . . Ἡρόδοτος δὲ Τερμίλας αὐτοὺς καλεῖ ἐν τῷ πρώτῳ.* cf. Eust. Dion. 857

8 *Λέξ. ἡβηδόν· μετὰ ἰσχύος, μετὰ ἀκολασίας* (*ὀρχηδόν* add. Lexx. alph. conscr.) || 26 Suid. s. v. *ἀνανέμειν: Ἡρόδοτος δὲ ʽἀνανέμεσθαιʼ ἐπὶ τοῦ ʽκαταλέγεινʼ τέθεικεν*

5 *γὰρ* secl. Stein | *ἱλαδὸν* **Pp**; nihil obstat quin forma *εἰλαδὸν* recipiatur, cf. Frisk Etym. Wb. s. v. *ἴλη* || 6 *εἰς* **C** || 7 *ἔδοξε δὴ* om. **C** | *δὴ*] *δὲ* Ald. edd. || 8 *χρ*ᾶ*σθαι* **B** || 9 *δούρασι* **Pp** || 19 *Ἀθηναίων* **CP** | *ἐξελαθεὶς* **Pp** || 20 *ἀδελφοῦ* **p** Ald. | *Αἰγέως* codd. || 23 *συμφέροντα* **A** (vocem obelo sign. nulla in mg. adnotatione addita) || 24 *ἠρομένου* **C** || 26 *ἀνανεμέεται* **C**

γενναῖα τὰ τέκνα νενόμισται· ἢν δὲ ἀνὴρ ἀστός, καὶ ὁ πρῶτος αὐτῶν, γυναῖκα ξείνην ἢ παλλακὴν ἔχῃ, ἄτιμα τὰ τέκνα γίνεται.

174 *Οἱ μέν νυν Κᾶρες οὐδὲν λαμπρὸν ἔργον ἀποδεξάμενοι ἐδουλώθησαν*
ὑπὸ Ἁρπάγου, οὔτε αὐτοὶ οἱ Κᾶρες ἀποδεξάμενοι οὐδὲν οὔτε ὅσοι Ἑλλήνων
2 *ταύτην τὴν χώρην οἰκέουσι. οἰκέουσι δὲ καὶ ἄλλοι καὶ Λακεδαιμονίων*
ἄποικοι Κνίδιοι τῆς χώρης τῆς σφετέρης τετραμμένης ἐς πόντον, τὸ δὴ
Τριόπιον καλέεται, ἀργμένης δὲ ἐκ τῆς Χερσονήσου τῆς Βυβασσίης
3 *ἐούσης τε πάσης τῆς Κνιδίης πλὴν ὀλίγης περιρρόου. (τὰ μὲν γὰρ αὐτῆς*
πρὸς βορῆν ἄνεμον ὁ Κεραμεικὸς κόλπος ἀπέργει, τὰ δὲ πρὸς νότον ἡ
κατὰ Σύμην τε καὶ Ῥόδον θάλασσα.) τὸ ὦν δὴ ὀλίγον τοῦτο ἐὸν ὅσον τε
ἐπὶ πέντε στάδια ὤρυσσον οἱ Κνίδιοι, ἐν ὅσῳ Ἅρπαγος τὴν Ἰωνίην κατ-
εστρέφετο, βουλόμενοι νῆσον τὴν χώρην ποιῆσαι. ἐντὸς δὲ πᾶσά σφι
ἐγίνετο, τῇ γὰρ ἡ Κνιδίη χώρη ἐς τὴν ἤπειρον τελευτᾷ, ταύτῃ ὁ ἰσθμός
4 *ἐστι τὸν ὤρυσσον. καὶ δὴ πολλῇ χειρὶ ἐργαζομένων τῶν Κνιδίων, μᾶλλον*
γάρ τι καὶ θειότερον ἐφαίνοντο τιτρώσκεσθαι οἱ ἐργαζόμενοι τοῦ οἰκότος
τά τε ἄλλα τοῦ σώματος καὶ μάλιστα τὰ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς θραυομένης
τῆς πέτρης, ἔπεμπον ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους ἐπειρησομένους τὸ ἀντίξοον.
5 *ἡ δὲ Πυθίη σφι, ὡς αὐτοὶ Κνίδιοι λέγουσι, χρᾷ ἐν τριμέτρῳ τόνῳ, τάδε*

Ἰσθμὸν δὲ μὴ πυργοῦτε μηδ᾽ ὀρύσσετε·
Ζεὺς γάρ κ᾽ ἔθηκε νῆσον, εἴ κ᾽ ἐβούλετο.᾽

6 *Κνίδιοι μὲν ταῦτα τῆς Πυθίης χρησάσης τοῦ τε ὀρύγματος ἐπαύσαντο*
καὶ Ἁρπάγῳ ἐπιόντι σὺν τῷ στρατῷ ἀμαχητὶ σφέας αὐτοὺς παρέδοσαν.
175 *ἦσαν δὲ Πηδασέες οἰκεῦντες ὑπὲρ Ἁλικαρνησσοῦ μεσόγαιαν, τοῖσιν ὅκως*
τι μέλλοι ἀνεπιτήδεον ἔσεσθαι, αὐτοῖσί τε καὶ τοῖσι περιοίκοισι, ἡ ἱερείη
τῆς Ἀθηναίης πώγωνα μέγαν ἴσχει. τρίς σφι τοῦτο ἐγένετο. οὗτοι τῶν

AB C P(p)

T **19**s. Oenom. ap. Euseb. praep. ev. V 26 (fr. 8 Mullach FPhG II 369) Ἰσθμὸν — ἐβούλετο || **23**ss. Strabo 611 *ἐν . . . τῇ μεσογαίᾳ τῶν Ἁλικαρνασσέων τὰ Πήδασα ὑπ᾽ αὐτῶν ὀνομασθέντα ἦν πόλις. . . . τοῖς δὲ Πηδασεῦσι τούτοις, φησὶν Ἡρόδοτος,* ὅτε μέλλοι τι ἀνεπιτήδειον ἔσεσθαι καὶ τοῖς περιοίκοις, τὴν ἱέρειαν τῆς Ἀθηνᾶς πώγωνα ἴσχειν· *τρὶς δὲ συμβῆναι τοῦτο αὐτοῖς*

1 Antiatt. Bekk. Anecd. 111: v. quae ad 123, 2 laudantur || **17** *Λέξ. ἀντίξοον· τὸ ἐναντιούμενον.* Suid. *ἀντίξοον· ἐναντίον, πολέμιον· Ἡρόδοτος·* καὶ στρατὸν συλλέγειν ἀντίξοον Πέρσῃσι (VI 7)

6 *οἱ* post *Κνίδιοι* add. Bekker (inepte ut mihi videtur), sequ. Stein Hude || **7** *Βυβλεσίης* codd., corr. Vossius || **9** *ἀπείργει* **Cp** Ald. || **13** *ἐγένετο* **CP** || **17** *ἐπερησομένους* codd. || **19** *δὲ* om. Oenom. || **20** *αἴ κ᾽* Oenom. codd. plur. || **23** *Πηδασσέες* **C** | *οἰκοῦντες* codd. || **24** *μέλλοι τι ἀνεπιτήδειον* Strabo

περὶ Καρίην ἀνδρῶν μοῦνοί τε ἀντέσχον χρόνον Ἁρπάγῳ καὶ πρήγματα
παρέσχον πλεῖστα ὅρος τειχίσαντες, τῷ οὔνομά ἐστι Λίδη. Πηδασέες μέν 176
νυν χρόνῳ ἐξαιρέθησαν, Λύκιοι δέ, ὡς ἐς τὸ Ξάνθιον πεδίον ἤλασε ὁ
Ἅρπαγος τὸν στρατόν, ἐπεξιόντες καὶ μαχόμενοι ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς
ἀρετὰς ἀπεδείκνυντο, ἑσσωθέντες δὲ καὶ κατειληθέντες ἐς τὸ ἄστυ
συνήλισαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν τάς τε γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰ χρήματα
καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ ἔπειτα ὑπῆψαν τὴν ἀκρόπολιν πᾶσαν ταύτην καίεσθαι.
ταῦτα δὲ ποιήσαντες καὶ συνομόσαντες ὅρκους δεινούς, ἐπεξελθόντες 2
ἀπέθανον πάντες Ξάνθιοι μαχόμενοι. τῶν δὲ νῦν Λυκίων φαμένων 3
Ξανθίων εἶναι οἱ πολλοὶ πλὴν ὀγδώκοντα ἱστιέων εἰσὶ ἐπήλυδες· αἱ δὲ
ὀγδώκοντα ἱστίαι αὗται ἔτυχον τηνικαῦτα ἐκδημέουσαι καὶ οὕτω περιεγέ-
νοντο. τὴν μὲν δὴ Ξάνθον οὕτως ἔσχε ὁ Ἅρπαγος, παραπλησίως δὲ καὶ
τὴν Καῦνον ἔσχε· καὶ γὰρ οἱ Καύνιοι τοὺς Λυκίους ἐμιμήσαντο τὰ πλέω.
Τὰ μέν νυν κάτω τῆς Ἀσίης Ἅρπαγος ἀνάστατα ἐποίεε, τὰ δὲ ἄνω αὐτῆς 177
αὐτὸς Κῦρος πᾶν ἔθνος καταστρεφόμενος καὶ οὐδὲν παριείς. τὰ μέν νυν
αὐτῶν πλέω παρήσομεν, τὰ δέ οἱ παρέσχε τε πόνον πλεῖστον καὶ ἀξιαπ-
ηγητότατά ἐστι, τούτων ἐπιμνήσομαι.
Κῦρος ἐπείτε τὰ πάντα τῆς ἠπείρου ὑποχείρια ἐποιήσατο, Ἀσσυρίοισι 178
ἐπετίθετο. τῆς δὲ Ἀσσυρίης ἐστὶ μέν κου καὶ ἄλλα πολίσματα μεγάλα
πολλά, τὸ δὲ ὀνομαστότατον καὶ ἰσχυρότατον, καὶ ἔνθα σφι Νίνου ἀναστά-
του γενομένης τὰ βασιλήια κατεστήκεε, ἦν Βαβυλὼν ἐοῦσα τοιαύτη δή
τις πόλις· κέεται ἐν πεδίῳ μεγάλῳ, μέγαθος ἐοῦσα μέτωπον ἕκαστον 2
εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίων, ἐούσης τετραγώνου· οὗτοι στάδιοι τῆς περι-
όδου τῆς πόλιος γίνονται συνάπαντες ὀγδώκοντα καὶ τετρακόσιοι. τὸ μέν
νυν μέγαθος τοσοῦτόν ἐστι τοῦ ἄστεος τοῦ Βαβυλωνίου, ἐκεκόσμητο δὲ

AB C P(**p**), ad quos ab initio cap. 178 (ubi *Κῦρος δὲ ἐπείτε* incipiunt) rursus accedunt **DTR M SV** et ab ἦν δὲ Βαβυλὼν (178, 1) **𝔡**
Ὅτι Νίνου ἀναστάτου γενομένης *μεγάλης πόλεος τῶν Ἀσσυρίων* τὰ βασιλήια (178, 1) – *τετραγώνου* (178, 2) exc. **𝔥**

T 19ss. Eust. Dion. 1005 *Ἡρόδοτος . . . περὶ τῆς Περσικῆς Βαβυλῶνος καὶ ταὐτά φησιν, ὅτι τῆς Ἀσσυρίας ὀνομαστότατον πόλισμα καὶ ἰσχυρότατον ἡ Βαβυλών, ἔνθα καὶ τὰ βασίλεια, οὖσα δὲ τετράγωνος κεῖται ἐν μεγάλῳ πεδίῳ, καὶ μέτωπον ἕκαστον αὐτῆς εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίων, ὥστε εἶναι κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον τῆς πόλεως στάδια τετρακόσια ὀγδοήκοντα*

2 *Πηδασσέες* **C** || 4 *ὑπεξιόντες* codd., corr. Bekker, cf. lin. 8 || 5 *ἐπεδείκνυντο* **C** || 6 *συνείλησαν* **Pp** || 8 *ὑπεξελθόντες* codd., corr. Bekker, cf. lin. 4 || 11 *ἱστιαίων* **Pp** || 18 *ὑπὸ χεῖρα* **DTRMSV** | *ἐποιήσαντο* **C** || 18–19 *Ἀσσυρίοισι ἐπετίθετο τῆς δὲ* om. **A**[t], in mg. add. **A**[1] || 19 *ἐστὶ τὰ μέν* **ABCP** || 20 *οὐνομαστότατον* **C** || 21 *βασίλεια* **M** || 22 *καίεται* **SV** | *μέγεθος* **D**[1]**SV** || 23 *τετραγώνων* **DTRV**[1] || 24 *γίγνονται* **RMV** | *πόλεως* **T**

3 ὡς οὐδὲν ἄλλο πόλισμα, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. τάφρος μὲν πρῶτά μιν βαθεῖά τε καὶ εὐρεῖα καὶ πλέη ὕδατος περιθέει, μετὰ δὲ τεῖχος πεντήκοντα μὲν πήχεων βασιληίων ἐὸν τὸ εὖρος, ὕψος δὲ διηκοσίων πήχεων. ὁ δὲ βασι-
179 λήιος πῆχυς τοῦ μετρίου ἐστὶ πήχεος μέζων τρισὶ δακτύλοισι. δεῖ δή με πρὸς τούτοισι ἐπιφράσαι, ἵνα τε ἐκ τῆς τάφρου ἡ γῆ ἀναισιμώθη καὶ τὸ τεῖχος ὅντινα τρόπον ἔργαστο· ὀρύσσοντες ἅμα τὴν τάφρον ἐπλίνθευον τὴν γῆν τὴν ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἐκφερομένην, ἑλκύσαντες δὲ πλίνθους
2 ἱκανὰς ὤπτησαν αὐτὰς ἐν καμίνοισι· μετὰ δὲ τέλματι χρεώμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ καὶ διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου ταρσοὺς καλάμων διαστοιβάζοντες ἔδειμαν πρῶτα μὲν τῆς τάφρου τὰ χείλεα, δεύτερα δὲ αὐτὸ τὸ τεῖχος
3 τὸν αὐτὸν τρόπον. ἐπάνω δὲ τοῦ τείχεος παρὰ τὰ ἔσχατα οἰκήματα μουνόκωλα ἔδειμαν, τετραμμένα ἐς ἄλληλα, τὸ μέσον δὲ τῶν οἰκημάτων ἔλιπον τεθρίππῳ περιέλασιν· πύλαι δὲ ἐνεστᾶσι πέριξ τοῦ τείχεος ἑκατόν,
4 χάλκεαι πᾶσαι, καὶ σταθμοί τε καὶ ὑπέρθυρα ὡσαύτως. ἔστι δὲ ἄλλη πόλις ἀπέχουσα ὀκτὼ ἡμερέων ὁδὸν ἀπὸ Βαβυλῶνος· Ἲς οὔνομα αὐτῇ.

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)
Σχόλ. 179, 1 (ad *ἀναισιμώθη*) *ἐξεχοΐσθη, ἐξεφορήθη, ἀνετέθη πλινθευθεῖσα· ἐν ἄλλοις ἡ λέξις σημαίνει τὸ 'ἠνύσθη' καὶ 'ἐδαπανήθη'* **B**
Τὸ δὲ τεῖχος *αὐτῆς* πεντήκοντα πήχεων – δακτύλοισι (178, 3) et *ποταμός τις Ἲς ὄνομα* ἐσβάλλει ⟨ἐς τὸν⟩ Εὐφράτην ποταμὸν τὸ ῥέεθρον· ὃς ἅμα – ἐκομίσθη (179, 4) exc. **𝔖** ὁ βασιλήιος πῆχυς – δακτύλοις (178, 3) in Atticum sermonem vertens exc. paroemiogr. **𝔑**

T 13 s. Eust. Dion. 1005 πύλαι δὲ πέριξ τοῦ τείχους ἑκατόν, χάλκεαι πᾶσαι, *ὥσπερ καὶ οἱ* σταθμοὶ καὶ τὰ ὑπέρθυρα

6 num huc refertur Pollucis (II 102) *ἀναστομῶσαι* (*ἀνεστόμωσε* v. l.) *τὰς τάφρους φησὶν Ἡρόδοτος, καὶ Καλλίας ὁ κωμικός*? ‖ 9 *Λέξ. ταρσοὶ καλάμων· πρασιά, ἐν ᾗ ἐξήραινον τὴν πλίνθον*. Suid. *ταρσοὶ καλάμων· παρ' Ἡροδότῳ ἡ πρασιά, οὗ ἐξήραινον τὴν πλίνθον*. Greg. Cor. 107 *ταρσοὺς δὲ καλάμων τὴν πρασιάν, οὗ ἐξήραινον τὴν πλίνθον* | Antiatt. Bekk. Anecd. 89 *δόμων· οὐκ ἐπὶ τῆς οἰκίας, ἀλλ' ἐφ' οὗ ἡ συνήθεια τάττει· Ἡρόδοτος πρώτῳ καὶ δευτέρῳ* (II 127, 3) ‖ 10 ibid. *δεύτερον· ἀντὶ τοῦ 'μεθ' ἑτέρου'· Ἡρόδοτος πρώτῳ* ‖ 15 Choerob. in EM 470, 309 *τὸ . . . 'ἴς' γράφεται διὰ τοῦ ῑ, ὡς δικατάληκτον. οὐ μόνον δὲ 'δύναμιν' σημαίνει, ἀλλ' ἔστι καὶ ὄνομα ποταμοῦ, ὥς φησιν Ἡρόδοτος*

1 *ἴδμεν* **M** Ald. (*ἴσμεν* suprascr. nescio quae man. **M**) *ἴσμεν* cett. | *τάφος* **C** | *μιν* om. **DTRMSV** | *βαθέα* **T** Ald. ‖ 2 *εὐρέα* **TMSV** Ald. | *καί*[2] om. **TRMSV** ‖ 3 *πήχεων*[1]] *τειχέων* **C** | *ἐόν* om. **𝔖** ‖ 4 *μείζων* **D¹𝔑** *μέζον* **R** *μεῖζον* **V** ‖ 5 *ἔτι φράσαι* propos. Bekker, sequ. Stein Hude | *ἀνεσιμώθη* **SV𝔳** *ἄλλη σιμωθῇ* **D** ‖ 8 *ἱκανοὺς* **T** | *χρεόμενοι* **RSV** ‖ 9 *τριάκοντα* **V𝔳** | *πλίνθοις* **SV** *πλίνθους* **𝔳** | *πλίνθου ταρσοὺς καλάμων* om. **D**, in mg. suppl. **D²** ‖ 10 *δεύτερον* Antiatt. | *αὐτὸ τὸ*] *αὖ τὸ* **SVᶜ𝔳** ‖ 11 *τείχους* **RSV** | *μουνόκωλα* **TR** *μουνώκωλα* **C** ‖ 11. 12 *ἔδειμαν μουνόκωλα* **M** ‖ 13 *τεθρίππων* **M** | *ἑστᾶσι* **DTRMS** *ε*στᾶσι* (*σ* ex *π*, *ᾶ* ex *ά* corr.) **V** *ἐπτάσι* **𝔳** | *ἑκατόν*] *ἑκαόντο* (ex *ἑκαόν* sine dubio ortum) **𝔳** ‖ 14 *ὑπέρθυρον* **SV** ‖ 15 *ἡμερῶν* **DRMSV** | *ὁδὸν* om. **M**

*ἔνθα ἐστὶ ποταμὸς οὐ μέγας· Ἶς καὶ τῷ ποταμῷ τὸ οὔνομα. ἐσβάλλει δὲ
οὗτος ἐς τὸν Εὐφράτην ποταμὸν τὸ ῥέεθρον. οὗτος ὦν ὁ Ἶς ποταμὸς ἅμα
τῷ ὕδατι θρόμβους ἀσφάλτου ἀναδιδοῖ πολλούς, ἔνθεν ἡ ἄσφαλτος ἐς
τὸ ἐν Βαβυλῶνι τεῖχος ἐκομίσθη. ἐτετείχιστο μέν νυν ἡ Βαβυλὼν τρόπῳ* **180**
*τοιῷδε, ἔστι δὲ δύο φάρσεα τῆς πόλιος. τὸ γὰρ μέσον αὐτῆς ποταμὸς
διείργει, τῷ οὔνομά ἐστι Εὐφράτης, ῥέει δὲ ἐξ Ἀρμενίων, ἐὼν μέγας καὶ
βαθὺς καὶ ταχύς· ἐξίει δὲ οὗτος ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν. τὸ ὦν δὴ* 2
*τεῖχος ἑκάτερον τοὺς ἀγκῶνας ἐς τὸν ποταμὸν ἐλήλαται· τὸ δὲ ἀπὸ
τούτου αἱ ἐπικαμπαὶ παρὰ χεῖλος ἑκάτερον τοῦ ποταμοῦ αἱμασιὴ πλίνθων
ὀπτέων παρατείνει. τὸ δὲ ἄστυ αὐτὸ ἐὸν πλῆρες οἰκιέων τριορόφων καὶ τε-* 3
*τρορόφων κατατέτμηται τὰς ὁδοὺς ἰθείας τάς τε ἄλλας καὶ τὰς ἐπικαρσίας
τὰς ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐχούσας. κατὰ δὴ ὦν ἑκάστην ὁδὸν ἐν τῇ αἱμασιῇ τῇ* 4

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)

T 1 Eust. Il. 877 (ad *Λ* 668) *ὅτι ... Ἶς καὶ ὄνομά ἐστι ποταμοῦ, ὡς καὶ Ἡρόδοτος οἶδε καί τις δὲ Φύλαξ ἱστορικός, παρεσημειώσαντο οἱ τεχνικοί* ‖ 5ss. Eust. Dion. 988 *καὶ Ἡρόδοτος δέ φησιν, ὅτι τὸ μέσον τῆς Βαβυλῶνος ὁ Εὐφράτης* διείργει, ὅς ῥέει *μὲν* ἐξ Ἀρμενίων μέγας ὢν καὶ βαθὺς καὶ ταχύς, ἐξίησι δὲ εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ‖ **10** Dion. Hal. ars rhet. I 3 *καὶ Ἡρόδοτος πεντόροφα καὶ ἑξόροφά φησιν εἶναι ἐν Βαβυλῶνι*

1–4 Steph. Byz. *Ἶς, πόλις Περσική, Ἡρόδοτος πρώτῃ·* ἔνθα καὶ ποταμὸς Ἶς ... ἔνθεν ἡ ἄσφαλτος ἐς (*ἐν* codd.) τὸ ἐν Βαβυλῶνι τεῖχος ἐκομίσθη. Herodian. *π. μονήρ. λέξ.* 19 (s. v. *τίς*) *τὸ 'τὶς' ἐπὶ ποταμοῦ κείμενον παρ' Ἡροδότῳ ἐκτεινόμενον ἔχει τὸ ῑ* ‖ 5 *Λέξ. φάρσος* (*φάρος DO φά*ρος* r) *· τρύφος, κλάσμα, ἀκρωτήριον* (om. lexx. alph. conscr.). Hes. *φάρσος· τρύφος, κλάσμα, πτερύγιον*. Phot. *φάρσος· τρύφος, ῥάκος, πτερύγιον, ἀκρωτήριον, κλάσμα*. Suid. *φάρσος· κλάσμα, τρύφος, ῥάκος, πτερύγιον, ἀκρωτήριον*. Greg. Cor. 106 *φάρσος* (*φάρος* v. l.) *τὸ κλάσμα, τὸ τρύφος, τὸ ἀκρωτήριον* ‖ 9 *Λέξ. αἱμασιά· τὸ ἐξ χαλίκων ᾠκοδομημένον ἄνευ πηλοῦ τειχίον, ὃ νῦν ἑρμακιὰς καλοῦσιν* (*ὃ – καλοῦσιν*] *καὶ ὁ ἐξ ἀκανθῶν φραγμός blvx*). Eust. Od. 1851 (ad *σ* 358) *Αἴλιος ... Διονύσιος εἰπὼν ..., ὅτι αἱμασιὰ τὸ ἀπὸ χαλίκων τειχίον, ἐπάγει· ἥν τινες καὶ ἅρπεζον ὡς καὶ Ἴωνες. δηλοῖ δέ, φησί, τοῦτο καὶ Ἡρόδοτος*. Bekk. Anecd. I 356 *αἱμασιά· τὸ ἐκ χαλίκων ᾠκοδομημένον τειχίον, κυρίως δὲ τοῖς ἠκανθωμένοις λέγεται φραγμοῖς, ἥν τινες ἅρπεζον, καὶ οἱ Ἴωνες οὕτω χρῶνται· δηλοῖ δὲ Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ*. Suid. *αἱμασιά· τὸ ἐκ χαλίκων ᾠκοδομημένον τειχίον ἄνευ πηλοῦ παρὰ Ἡροδότῳ, ἥν τινες ἅρπεζον, καὶ Ἴωνες οὕτω χρῶνται· δηλοῖ δὲ Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ*. cf. Erbse Unters. z. d. attiz. Lexika 101

1 *τὸ*] *τῶ* **RV** | *ὄνομα* **DV** ‖ 2 *οὗτος* om. **B𝔖** | *Εὐφρήτην* **CP** | *Ἶς*] num olim *Ϝῖς* erat scriptum? v. Herodianum ‖ 3 *ἔνθα* **T** ‖ 4 *τετείχιστο* **C** ‖ 5 *δὲ* om. **DTRMSV** ‖ 6 *διέργει* **C** | *Εὐφρήτης* **CPRV**[ac]**𝔳** | *ὢν* Eust. ‖ 7 *δὲ*] *δὴ* **S** om. **V𝔳** | *δὴ ὦν* **M** ‖ 9 *αἱ ἐπικαμπαὶ* delendum iudicat Legrand | *παρὰ τὸ χεῖλος* **D**[1] | *αἱμασιὰ* **V**[2] Lexx. *αἱμασιν* **V𝔳** *αἱμασιαῖσι* (ex ΑΙΜΑΣΙΑ ortum esse recte iudicat Weber Anal. Hdt. 207) **S** *αἱμασίη* **D**[1] *αἱμασιὴ* **D** man. rec. ‖ 10 *ἐὼν* **P** *ἐὸν* **p** cett. | *οἰκιῶν* **DTRMSV** | *τριωρόφων* **B**[c]**PD**[c]**TR**[c]**M** (v. Dion. Hal.) | *τετρωρόφων* **B**[c]**PTRSV** om. **M** *τριορόφων* et *τετρορόφων* scripsi cum Hudio, maxime vero dubitans, cf. Wackernagel Dehnungsgesetz 23s. ‖ 11 *ἰθίας* **M** ‖ 12 *ὁδὸν* om. **SV**

παρὰ τὸν ποταμὸν πυλίδες ἐπῆσαν, ὅσαι περ αἱ λαῦραι, τοσαῦται ἀριθμόν. ἦσαν δὲ καὶ αὗται χάλκεαι φέρουσαι καὶ αὐταὶ ἐς αὐτὸν τὸν ποταμόν.
181 *τοῦτο μὲν δὴ τὸ τεῖχος θώρηξ ἐστί, ἕτερον δὲ ἔσωθεν τεῖχος περιθεῖ, οὐ*
2 *πολλῷ τεῳ ἀσθενέστερον τοῦ ἑτέρου τείχεος, στεινότερον δέ. ἐν δὲ φάρσεϊ ἑκατέρῳ τῆς πόλιος ἐτετείχιστο ⟨τὸ⟩ ἐν μέσῳ· ἐν τῷ ἐνῆν τὰ βασιλήια περιβόλῳ [τε] μεγάλῳ τε καὶ ἰσχυρῷ, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ Διὸς Βήλου ἱρὸν χαλκόπυλον (καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι τοῦτο ἐόν, δύο σταδίων πάντῃ ἐὸν τετράγω-*
3 *νον), ἐν μέσῳ δὲ τοῦ ἱροῦ πύργος στερεὸς οἰκοδόμηται, σταδίου καὶ τὸ μῆκος καὶ τὸ εὖρος, καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ πύργῳ ἄλλος πύργος ἐπιβέβηκε,*
4 *καὶ ἕτερος μάλα ἐπὶ τούτῳ, μέχρις οὗ ὀκτὼ πύργων. ἀνάβασις δὲ ἐς αὐτοὺς ἔξωθεν κύκλῳ περὶ πάντας τοὺς πύργους ἔχουσα πεποίηται. μεσοῦντι δέ κου τῆς ἀναβάσιός ἐστι καταγωγή τε καὶ θῶκοι ἀμπαυστήριοι,*
5 *ἐν τοῖσι κατίζοντες ἀμπαύονται οἱ ἀναβαίνοντες. ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ πύργῳ νηὸς ἔπεστι μέγας· ἐν δὲ τῷ νηῷ κλίνη μεγάλη κέεται εὖ ἐστρωμένη καί οἱ τράπεζα παρακέεται χρυσέη. ἄγαλμα δὲ οὐκ ἔνι οὐδὲν αὐτόθι ἐνιδρυμένον, οὐδὲ νύκτα οὐδεὶς ἐναυλίζεται ἀνθρώπων ὅτι μὴ γυνὴ μούνη τῶν ἐπιχωρίων, τὴν ἂν ὁ θεὸς ἕληται ἐκ πασέων, ὡς λέγουσι οἱ Χαλδαῖοι*
182 *ἐόντες ἱρέες τούτου τοῦ θεοῦ. φασὶ δὲ οἱ αὐτοὶ οὗτοι (ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες) τὸν θεὸν αὐτὸν φοιτᾶν τε ἐς τὸν νηὸν καὶ ἀναπαύεσθαι ἐπὶ τῆς κλίνης (καθάπερ ἐν Θήβῃσι τῇσι Αἰγυπτίῃσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον,*
2 *ὡς λέγουσι οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ γὰρ δὴ ἐκεῖθι κοιμᾶται ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Θηβαιέος γυνή, ἀμφότεραι δὲ αὗται λέγονται ἀνδρῶν οὐδαμῶν ἐς ὁμιλίην φοιτᾶν, καὶ κατά περ ἐν Πατάροισι τῆς Λυκίης ἡ πρόμαντις τοῦ θεοῦ,*

AB C P(**p**) et usque ad *στεινότερον δέ* (181, 1) **DTR M SV**(**𝔳**)

1 *Λέξ. λαῦραι· ῥῦμαι, ἄμφοδοι* || 12 *Λέξ. καταγωγή· πανδοχεῖον* (*πανδοκεῖον* lexx. alph. conscr.). Suid. *καταγωγή· παρὰ Ἡροδότῳ πανδοκεῖον* || 21s. Lex. Vindob. p. 89 *ἐκεῖθι γράφεται ὡς αὐτόθι· Ἡρόδοτος· καὶ — γυνή*

1 *ἐπήεσαν* **D**[c]**TRM** *ἐπίεσαν* **D**[ac] *ἐοίκεσαν* **V**[c]**𝔳** *ἐστήκεσαν* **SV**[ac] || 2 *καί*[1] om. **Pp** | *αὐταὶ* **C** | *χάλκειαι* **DTRMSV**[c]**𝔳** || 3 *μὲν* om. **R** | *περιθεῖ* om. **DTR MSV** || 5 *τετείχιστο* **C** | *ἐν μέσῳ* secl. Stein. verbi *τειχίζειν* vim transitivam conservare cupiens supplevi *τὸ*, quod haplographice omissum ab aliquo scriba inter lineas suppletum in prius *τε* (lin. 6) postea mutatum esse haud absurdum videtur | *ἐνῆν* scripsi *ἦεν* codd. quod ex *HN* (superscr. *EN*) (littera *N* pro accentu circumflexo lecta?) natum esse veri simile mihi videtur. *μὲν* propos. Gronov. in not. et obs. ad loc. ('nec error est in hac voce *ἑκατέρῳ*, verum in verbo *ἦεν*'), quem sequ. edd. alii. intellegas: *ἐν τῷ ἐνῆν τὰ βασιλήια,* (sc. *ἐτετείχιστο τὸ ἐν μέσῳ*) *περιβόλῳ μεγάλῳ τε καὶ ἰσχυρῷ, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ* (sc. *ἐτετείχιστο*) *Διὸς Βήλου ἱρὸν χαλκόπυλον* || 6 *τε*[1] del. Bekker, cf. quae ad lin. 5 adnotavi. retinere vult Legrand constructionem *ἀοιδήν τε ταύτην πρώτην καὶ μούνην* (II 79, 3) comparans | *τε*[2] om. **Pp** || 7 *τοῦτο ἔτι* **Pp** || 14 *ἔπεστη* **B** || 17 *ὁ* om. **p** Ald. || 20 *κατά περ* **C** || 21 *οἱ* om. **C** || 22 *Θηβαίου* Lex. Vind.

*ἐπεὰν γένηται — οὐ γὰρ ὦν αἰεί ἐστι χρηστήριον αὐτόθι —, ἐπεὰν δὲ
γένηται, τότε ὦν συγκατακλήεται τὰς νύκτας ἔσω ἐν τῷ νηῷ). ἔστι δὲ* **183**
*τοῦ ἐν Βαβυλῶνι ἱροῦ καὶ ἄλλος κάτω νηός, ἔνθα ἄγαλμα μέγα τοῦ Διὸς
ἔνι κατήμενον χρύσεον, καί οἱ τράπεζα μεγάλη παρακέεται χρυσέη καὶ
τὸ βάθρον οἵ καὶ ὁ θρόνος χρύσεός ἐστι. καὶ ὡς ἔλεγον οἱ Χαλδαῖοι,
ταλάντων ὀκτακοσίων χρυσίου πεποίηται ταῦτα. ἔξω δὲ τοῦ νηοῦ βωμός* 2
*ἐστι χρύσεος. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος βωμὸς μέγας, ἐπ᾽ οὗ θύεται τὰ τέλεα τῶν
προβάτων· ἐπὶ γὰρ τοῦ χρυσέου βωμοῦ οὐκ ἔξεστι θύειν ὅτι μὴ γαλαθηνὰ
μοῦνα, ἐπὶ δὲ τοῦ μέζονος βωμοῦ καὶ καταγίζουσι λιβανωτοῦ χίλια
τάλαντα ἔτεος ἑκάστου οἱ Χαλδαῖοι τότε, ἐπεὰν τὴν ὀρτὴν ἄγωσι τῷ θεῷ
τούτῳ· ἦν δὲ ἐν τῷ τεμένεϊ τούτῳ ἔτι τὸν χρόνον ἐκεῖνον καὶ ἀνδριὰς
δυώδεκα πήχεων χρύσεος στερεός. ἐγὼ μέν μιν οὐκ εἶδον, τὰ δὲ λέγεται* 3
*ὑπὸ Χαλδαίων, ταῦτα λέγω. τούτῳ τῷ ἀνδριάντι Δαρεῖος μὲν ὁ Ὑστάσπεος
ἐπιβουλεύσας οὐκ ἐτόλμησε λαβεῖν, Ξέρξης δὲ ὁ Δαρείου ἔλαβε καὶ τὸν
ἱρέα ἀπέκτεινε ἀπαγορεύοντα μὴ κινέειν τὸν ἀνδριάντα. τὸ μὲν δὴ ἱρὸν
τοῦτο οὕτω κεκόσμηται, ἔστι δὲ καὶ ἴδια ἀναθήματα πολλά.*

Τῆς δὲ Βαβυλῶνος ταύτης πολλοὶ μέν κου καὶ ἄλλοι ἐγένοντο βασιλέες, **184**
*τῶν ἐν τοῖσι Ἀσσυρίοισι λόγοισι μνήμην ποιήσομαι, οἳ τὰ τείχεά τε
ἐπεκόσμησαν καὶ τὰ ἱρά, ἐν δὲ δὴ καὶ γυναῖκες δύο· ἡ μὲν πρότερον
ἄρξασα, τῆς ὕστερον γενεῇσι πέντε πρότερον γενομένη, τῇ οὔνομα ἦν
Σεμίραμις, αὕτη μὲν ἀπεδέξατο χώματα ἀνὰ τὸ πεδίον ἐόντα ἀξιοθέητα·
πρότερον δὲ ἐώθεε ὁ ποταμὸς ἀνὰ τὸ πεδίον πᾶν πελαγίζειν· ἡ δὲ δὴ* **185**
*δεύτερον γενομένη ταύτης βασίλεια, τῇ οὔνομα ἦν Νίτωκρις, αὕτη δὲ
συνετωτέρη γενομένη τῆς πρότερον ἀρξάσης τοῦτο μὲν μνημόσυνα
ἐλίπετο, τὰ ἐγὼ ἀπηγήσομαι, τοῦτο δὲ τὴν Μήδων ὁρῶσα ἀρχὴν μεγάλην
τε καὶ οὐκ ἀτρεμίζουσαν — ἄλλα τε ἀραιρημένα ἄστεα αὐτοῖσι, ἐν δὲ δὴ
καὶ τὴν Νίνον —, προεφυλάξατο ὅσα ἐδύνατο μάλιστα. πρῶτα μὲν τὸν* 2
Εὐφράτην ποταμὸν ἐόντα πρότερον ἰθύν, ὅς σφι διὰ τῆς πόλιος μέσης

AB C P(**p**), ad quos rursus accedunt ab initio cap. 184 **DTR M SV**(**v**)

8s. Athen. 396c *Ἡρόδοτος . . . ἐν τῇ πρώτῃ φησίν, ὅτι ἐν Βαβυλῶνι* ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ — μοῦνα

2 *τότε ὦν* om. **P**^{t} hab. **P**^{mg}**p** cett. || 7 *μέγας βωμὸς* **C** | *ἐπ᾽ οὗ* Stein *ὅπου* codd. || 8 *χρυσοῦ* Athen. || 10 *ὀργὴν* **C** || 16 *κεκόσμητο* **C** || 18 *λόγοισι* om. **R** | *μνήμην ποιήσομαι*] *μ**θήσομαι* (*μυθήσομαι* vult ut vid.) **M** | *τε* om. **M** || 19 *ἐκόσμησαν* **SV** | *ἱερά* **D**^{ac}**SV** | *καὶ*^{2} om. **C** || 20 *πέντε* om. **M** || 22 *ἔωθεν* **DTRMSV** | *ἡ δὲ δὴ ἡ* **D**^{ac} *ἡ δὲ δὲ ἡ* **D**^{c} *ἥδε δὴ ἡ* **SV** (ΗΔΕΔΗ with Η and Ε superscr., Weber Anal. Hdt. 218) || 23 *βασίλεια ταύτης* **M** | *Νίτρωκρις* **BCD** *Νίτ*ωκρις* **A** *Νίτοκρις* **MT** *Νίτρωκις* scribitur in initio exc. florileg. (v. testes ad 187, 1) || 25 *ἐλείπετο* **D**^{1}, litteris *ει* litt. *ι* suprascr. **D** man. rec. || 26 *ἀλλ᾽* ante *ἄλλα* addi propos. Bekker, sequ. Stein Hude | *ἀναιρημένα* **D** || 28 *Εὐφρήτην* **CPRSV** | *ῥέοντα* **ABCP**

ῥέει, τοῦτον ἄνωθεν διώρυχας ὀρύξασα οὕτω δή τι ἐποίησε σκολιόν, ὥστε
δὴ τρὶς ἐς τῶν τινα κωμέων τῶν ἐν τῇ Ἀσσυρίῃ ἀπικνέεται ῥέων. τῇ δὲ
κώμῃ οὔνομά ἐστι, ἐς τὴν ἀπικνέεται ὁ Εὐφράτης, Ἀρδέρικκα. καὶ νῦν οἳ
ἂν κομίζωνται ἀπὸ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἐς Βαβυλῶνα, καταπλέοντες ἐς
τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν τρίς τε ἐς τὴν αὐτὴν ταύτην κώμην παραγίνονται
3 καὶ ἐν τρισὶ ἡμέρῃσι. τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον ἐποίησε, χῶμα δὲ παρέχωσε
παρ' ἑκάτερον τοῦ ποταμοῦ τὸ χεῖλος ἄξιον θώυματος, μέγαθος καὶ
4 ὕψος ὅσον τι ἐστί. κατύπερθε δὲ πολλῷ Βαβυλῶνος ὄρυσσε ἔλυτρον
λίμνῃ ὀλίγον τι παρατείνουσα ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, βάθος μὲν ἐς τὸ ὕδωρ
αἰεὶ ὀρύσσουσα, εὖρος δὲ τὸ περίμετρον αὐτοῦ ποιεῦσα εἴκοσί τε καὶ
τετρακοσίων σταδίων· τὸν δὲ ὀρυσσόμενον χοῦν ἐκ τούτου τοῦ ὀρύγματος
5 ἀναισίμου παρὰ τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ παραχέουσα. ἐπείτε δέ οἱ ὤρυκτο,
6 λίθους ἀγαγομένη κρηπῖδα κύκλῳ περὶ αὐτὴν ἤλασε. ἐποίεε δὲ ἀμφότερα
ταῦτα, τόν τε ποταμὸν σκολιὸν καὶ τὸ ὄρυγμα πᾶν ἕλος, ὡς ὅ τε ποταμὸς
βραδύτερος εἴη περὶ καμπὰς πολλὰς ἀγνύμενος, καὶ οἱ πλόοι ἔωσι σκολιοὶ
ἐς τὴν Βαβυλῶνα, ἔκ τε τῶν πλόων ἐκδέκηται περίοδος τῆς λίμνης
7 μακρή. κατὰ τοῦτο δὲ εἰργάζετο τῆς χώρης, τῇ αἵ τε ἐσβολαὶ ἦσαν καὶ τὰ
σύντομα τῆς ἐκ Μήδων ὁδοῦ, ἵνα μὴ ἐπιμισγόμενοι οἱ Μῆδοι ἐκμανθάνοιεν
186 αὐτῆς τὰ πρήγματα. ταῦτα μὲν δὴ ἐκ βάθεος περιεβάλετο, τοιήνδε δὲ ἐξ
αὐτῶν παρενθήκην ἐποιήσατο. τῆς πόλιος ἐούσης δύο φαρσέων, τοῦ δὲ
ποταμοῦ μέσον ἔχοντος, ἐπὶ τῶν πρότερον βασιλέων, ὅκως τις ἐθέλοι ἐκ

AB C P(p) DTR M SV (et usque ad *ἡμέρῃσι* 185, 2 **𝔡**)
Σχόλ. 185, 4 (ad *ἀναισίμου*) *ἀνεσώριζεν, ἀνετίθει χέουσα παρὰ τὰ χείλη τοῦ ποταμοῦ, τουτέστι κατεδαπάνα* **B**

8 *Λέξ. ἔλυτρον· σκέπη, θήκη, δέρμα* (duae ult. voces desunt in lexx. alph. conscr.). Hes. *ἔλυτρον· δέρμα, θήκη, λέπυρον, ἐνείλημα, κάλυμμα, σκέπασμα.* Suid. *ἔλυτρον· κάλυμμα, ἐκπέτασμα καὶ ἐνείλημα, ὁμοίως καὶ ἡ θήκη τοῦ δόρατος* (cf. quae ad 143, 1 laudata sunt) || 20 Phryn. 199 *ἐνθήκη· τὸ μὲν 'παρενθήκη', ὅπως ὑπὸ Ἡροδότου εἴρηται, ὕστερον ὀψόμεθα* (nusquam tamen eius mentio fit), *τὸ δὲ 'ἐνθήκη', ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἄτοπον*

3 *Εὐφρήτης* **CPRSV** '*ή* denuo pictum et perspicuum factum' (Weber) **D**[2] | *Ἀρδέρικα* **C** *Ἀρδερικά* **M** || 4 *ἂν κομίζωνται*] ω ex ο corr. **D** *ἀγκομίζονται* **RSV** | *τῆσδε* om. **TRMSV** | *ἐς* secl. Schweighaeuser, sequ. edd. alii || 5 *Εὐφράτην* **D** | *παραγίγνονται* **DV** || 6 *δὲ*] *δὴ* **V** || 7 *μέγεθος* **SV** || 8 *κατύπερθεν* **DRV** | *ὤρυσσε* **CPDTMS** *ὤρυσεν* **RV** | *ἐλυτρὸν* **D** || 9 *λίμνης* **DTMSV** *λύμνης* **R** | *παρακλίνασα* **DTRMSV** *παρακλίνουσα* propos. Weber BPhW 1941, 235ss., vocem *παρακλίνειν* 'iuxta flectere, aperire' interpretans (III 156, 1 collato) || 10 *αἰεὶ* **C** || 12 *ὀρώρυκτο* propos. Bekker, sequ. Stein Hude || 13 *ἀγομένη* **DTRMSV** | *κύκλον* **D** *κύκλῷν* **R** || 13. 14 *ταῦτα ἀμφότερα* **T** || 16 *πλόων* ex *πλων* corr. **V** || 17 *μακρός* **ABCP**[c]**p** | *δὲ τοῦτο* **TM** | *ἠργάζετο* **AB**[1] || 19 *περιεβάλλετο* **TSV** | *δὲ* om. **TRSV** || 20 *αὐτέων* **B**[c] | *παρεντήκην* **B**[c]**CP** || 21 *προτέρων* **PTRSV** | *ἐθέλει* **C**

*τοῦ ἑτέρου φάρσεος ἐς τοὔτερον διαβῆναι, χρῆν πλοίῳ διαβαίνειν, καὶ ἦν,
ὡς ἐγὼ δοκέω, ὀχληρὸν τοῦτο. αὕτη δὲ καὶ τοῦτο προεῖδε· ἐπείτε γὰρ
ὤρυσσε τὸ ἔλυτρον τῇ λίμνῃ, μνημόσυνον τόδε ἄλλο ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ
ἔργου ἐλίπετο. ἐτάμνετο λίθους περιμήκεας, ὡς δέ οἱ ἦσαν οἱ λίθοι* 2
*ἕτοιμοι καὶ τὸ χωρίον ὤρυκτο, ἐκτρέψασα τοῦ ποταμοῦ τὸ ῥέεθρον πᾶν
ἐς τὸ ὤρυσσε χωρίον, ἐν ᾧ ἐπίμπλατο τοῦτο, ἐν τούτῳ ἀπεξηρασμένου
τοῦ ἀρχαίου ῥεέθρου τοῦτο μὲν τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὴν πόλιν
καὶ τὰς καταβάσεις τὰς ἐκ τῶν πυλίδων ἐς τὸν ποταμὸν φερούσας
ἀνοικοδόμησε πλίνθοισι ὀπτῇσι κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῷ τείχεϊ, τοῦτο
δὲ κατὰ μέσην κου μάλιστα τὴν πόλιν τοῖσι λίθοισι, τοὺς ὠρύξατο,
οἰκοδόμεε γέφυραν δέουσα τοὺς λίθους σιδήρῳ τε καὶ μολύβδῳ. ἐπιτείνεσκε* 3
*δὲ ἐπ᾽ αὐτήν, ὅκως μὲν ἡμέρη γένοιτο, ξύλα τετράγωνα, ἐπ᾽ ὧν τὴν
διάβασιν ἐποιεῦντο οἱ Βαβυλώνιοι· τὰς δὲ νύκτας τὰ ξύλα ταῦτα ἀπαιρέε-
σκον τοῦδε εἵνεκα, ἵνα μὴ διαφοιτέοντες τὰς νύκτας κλέπτοιεν παρ᾽ ἀλ-
λήλων. ὡς δὲ τό τε ὀρυχθὲν λίμνη πλήρης ἐγεγόνεε ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ* 4
*τὰ περὶ τὴν γέφυραν ἐκεκόσμητο, τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν ἐς τὰ ἀρχαῖα
ῥέεθρα ἐκ τῆς λίμνης ἐξήγαγε, καὶ οὕτω τὸ ὀρυχθὲν ἕλος γινόμενον
ἐς δέον ἐδόκεε γεγονέναι καὶ τοῖσι πολιήτῃσι γέφυρα ἦν κατεσκευασ-
μένη.*
Ἡ δ᾽ αὐτὴ αὕτη βασίλεια καὶ ἀπάτην τοιήνδε τινὰ ἐμηχανήσατο· ὑπὲρ **187**
*τῶν μάλιστα λαοφόρων πυλέων τοῦ ἄστεος τάφον ἑωυτῇ κατεσκευάσατο
μετέωρον ἐπιπολῆς αὐτέων τῶν πυλέων, ἐνεκόλαψε δὲ ἐς τὸν τάφον*

AB C P(p) DTR M SV
Νίτρωκις Βαβυλῶνος βασίλεια τοιαῦτα ἐμηχανήσατο (187, 1) – *ἀνέῳγες* (187, 5) exc. florileg. **𝔄𝔓**

3 *Λέξ.*: v. ad 185, 4

1 *φάρσεως* **D**ac | *διαβαίνειν*] *διαβῆναι* **CV**ac || 3 *ἐλυτρὸν* **D** *λύτρον* **R** *ἔλιτρον* **V** || 4 *ἐλείπετο* **D** | *ἐτέμνετο* **SV** || 5 *ἑτοῖμοι* **CPp** | *ὤρυκτο* scripsi (cf. I 185, 5; III 60, 2) *ὀρώρυκτο* **AB²CDRSV** *ὠρώρυκτο* **B¹Pp** quod ex *ὀρώρυκτο* (ωρ suprascr.) esse natum veri simile videtur || 6 *ὤρυξε* propos. Krueger, retineri autem potest imperf. cf. Kühner-Gerth I 143s. e nostro ad hunc usum illustrandum adhibet Stein in comm. 66, 4 (*ἐφέροντο*), 108, 2 (*ἐσήμαινον*) etc. | *τοῦτο τὸ ἐν τούτῳ* **DTRMSV** | *ἀπεξηραμένου* **SV** || 8 *καὶ κατὰ τὰς* **T** | *καταβάσιας* **ABCP** || 9 *ἀνῳκοδόμησε* **TRMSV** || 10 *τὴν πόλιν* om. **R** || 11 *τοὺς λίθους* om. **C** | *μολίβδῳ* **pD¹TRMV**c *μολείβδω* fort. **V¹** | *ἐπετείνεσκε* **M** Ald. || 12 *γένηται* **MT** || 13 *ἀπαίρεσκον* **ABCP** *ἀπαίρεεσκον* **D** || 14 *διαφοιτέωντες* **C** *φοιτέοντες* **TM** | *τὰς νύκτας* om. **C** secl. Hude || 16 *Εὐφράτην* **DTRV** | *ποταμὸν* om. **M** || 17 *γενόμενον* **TRMSV** || 20 *αὕτη* om. **DTRMSV** || 21 *λαωφόρων* (prius ω dubium) **𝔓** *λεωφόρων* **DTRMSV** *λαοφόρων* **𝔄** rell. extr. *ων* ex *ον* corr. **V** | *πυλῶν* **𝔓** | *τάφ*ον* **D** || 22 *ἐπὶ πολλῆς* **C** | *τάφ*ον* **D**

2 γράμματα λέγοντα, τάδε 'τῶν τις ἐμεῦ ὕστερον γινομένων Βαβυλῶνος
βασιλέων ἢν σπανίσῃ χρημάτων, ἀνοίξας τὸν τάφον λαβέτω, ὁκόσα
βούλεται χρήματα· μὴ μέντοι γε μὴ σπανίσας γε ἄλλως ἀνοίξῃ· οὐ γὰρ
3 ἄμεινον.' οὗτος ὁ τάφος ἦν ἀκίνητος, μέχρις οὗ ἐς Δαρεῖον περιῆλθεν ἡ
βασιληίη. Δαρείῳ δὲ καὶ δεινὸν ἐδόκεεν εἶναι τῇσι πύλῃσι ταύτῃσι μηδὲν
χρῆσθαι καὶ χρημάτων κειμένων καὶ αὐτῶν τῶν γραμμάτων ἐπικαλεο-
4 μένων μὴ οὐ λαβεῖν αὐτά. τῇσι δὲ πύλῃσι ταύτῃσιν οὐδὲν ἐχρᾶτο τοῦδε
εἵνεκα, ὅτι ὑπὲρ κεφαλῆς οἱ ἐγίνετο ὁ νεκρὸς διεξελαύνοντι. ἀνοίξας δὲ
5 τὸν τάφον εὗρε χρήματα μὲν οὔ, τὸν δὲ νεκρὸν καὶ γράμματα λέγοντα,
τάδε 'εἰ μὴ ἄπληστός τε ἔας χρημάτων καὶ αἰσχροκερδής, οὐκ ἂν
νεκρῶν θήκας ἀνέῳγες.' αὕτη μέν νυν ἡ βασίλεια τοιαύτη τις λέγεται
γενέσθαι.

188 Ὁ δὲ δὴ Κῦρος ἐπὶ ταύτης τῆς γυναικὸς τὸν παῖδα ἐστρατεύετο, ἔχοντά
τε τοῦ πατρὸς τοῦ ἑωυτοῦ τοὔνομα Λαβυνήτου καὶ τὴν Ἀσσυρίων ἀρχήν.
στρατεύεται δὲ δὴ βασιλεὺς ὁ μέγας καὶ σιτίοισι εὖ ἐσκευασμένοισι ἐξ
οἴκου καὶ προβάτοισι καὶ δὴ καὶ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Χοάσπεω ποταμοῦ ἅμα
ἄγεται τοῦ παρὰ Σοῦσα ῥέοντος, τοῦ μούνου πίνει βασιλεὺς καὶ ἄλλου

AB C P(p) DTR M SV
Κῦρος ὁ μέγας βασιλεὺς στρατεύεται ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ σιτίοισιν (188, 1) inc. exc. 𝔡 ἀνέῳγες (187, 5) expl. exc. flor. 𝔄𝔓

T 1ss. Plut. Reg. et imperat. apophthegm. (mor. 173) *Σεμίραμις . . . ἑαυτῇ κατασκευάσασα τάφον ἐπέγραψεν· 'ὅστις ἂν χρημάτων δεηθῇ βασιλεύς, διελόντα τὸ μνημεῖον, ὅσα βούλεται, λαβεῖν'* || 16 – p. 117, 3 Athen. 45b *ὁ Περσῶν βασιλεύς, ὥς φησιν ἐν τῇ α' Ἡρόδοτος,* ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Χοάσπεω *πιεῖν* ἄγεται τοῦ παρὰ Σοῦσα ῥέοντος· τοῦ μόνου πίνει ὁ βασιλεύς· *τοῦ δὲ τοιούτου* ὕδατος ἀπεψημένου πολλαὶ κάρτα ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοισιν ἕπονταί *οἱ*. Eust. Od. 1499 (ad δ 351ss.) . . . *ὃ δὴ ἄλλοι καὶ περὶ τοῦ Σουσίου ἱστόρησαν φάμενοι, ὡς* ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοισιν ὕδωρ

10s. Lex. Vindob. p. 33 (s. v. *ἀνέῳγεν*) *Ἡρόδοτος·* οὐκ – ἀνέῳγας

1 *γίνομένων* (ε suprascr.) **R** || 2 *χρήματα* **DTRMSV** | *τάφ*ον* **D** | *ὁπόσα* 𝔓 *ὁπόσα τις* 𝔄 || 3 *χρήματα* om. **M** | *γε*² om. 𝔄𝔓 | *ἄλλος* **R** || 4 *μέχρι* **TM** | *οὗ* om. **SV** | *περιῆλθε* **A** *περιῆλθεν* **D** quoque || 5 *βασιλείη* 𝔄𝔓 *βασιληΐα* **T¹RSV** | *ἐδόκεε* **A** || 6 *χρέεσθαι* **CP** | *γραμμάτων*] *χρημάτων* codd., corr. Naber || 7 *ταῖσι* 𝔄 | *πύλῃσι δὲ* **DRMSV** | *οὐθὲν* **DRSV** || 8 *ἐγίνετο οἱ* 𝔄𝔓 | *ἐγένετο* **DᶜTSVᶜ** *ἐγένοντο* **Dᵃᶜ RVᵃᶜ** || 9 *εὗρε δὲ* **V** *εὗρε δὴ* **S** | *καὶ τὰ γράμματα* 𝔄 || 10 *ἔεις* **DTRMSV** in fine versus post *ἄπληστός τε* suprascr. 𝔓, post *χρημάτων* habet 𝔄 || 11 *θήκας νεκρῶν* 𝔄 | *ἀνέῳγας* 𝔄 Lex. Vind. | *βασιλήια* **SV** || 14 *Λαβυρίτου* **SV** *Λαβυνίτου* cett., em. Wesseling locis 74, 3 et 77, 2 collatis || 15 *δὴ* om. **DTRMSV** secl. Hude | *ἐσκευασμένοις* **TRMSV** *ἐσκευασμένος* **D** (quod iam ante proposuerat Schweighaeuser) || 17 *μόνου* **BCP** *μοῦνος* **TRSV** quod etiam recognoscas ex Eust. *τῷ βασιλεῖ μόνῳ ἐκεῖθεν πίνοντι* (comm. ad Od.), quamquam gen. *μόνου* habes in eiusdem comm. ad Dion. Perieg. | *πίνειν* **R**

οὐδενὸς ποταμοῦ. τούτου δὲ τοῦ Χοάσπεω τοῦ ὕδατος ἀπεψημένου πολλαὶ 2
κάρτα ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀγγηίοισι ἀργυρέοισι
ἕπονται, ὅκῃ ἂν ἐλαύνῃ ἑκάστοτε. ἐπείτε δὲ ὁ Κῦρος πορευόμενος ἐπὶ τὴν 189
Βαβυλῶνα ἐγίνετο ἐπὶ Γύνδῃ ποταμῷ, τοῦ αἱ μὲν πηγαὶ ἐν Ματιηνοῖσί εἰσι
ὄρεσι, ῥέει δὲ διὰ Δαρδανέων, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς ἕτερον ποταμὸν Τίγρην, ὁ δὲ
παρὰ Ὦπιν πόλιν ῥέων ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν ἐκδιδοῖ, τοῦτον δὴ τὸν
Γύνδην ποταμὸν ὡς διαβαίνειν ἐπειρᾶτο ὁ Κῦρος ἐόντα νηυσὶ περητόν,
ἐνθαῦτά οἱ τῶν τις ἱρῶν ἵππων τῶν λευκῶν ὑπὸ ὕβριος ἐσβὰς ἐς τὸν
ποταμὸν διαβαίνειν ἐπειρᾶτο, ὁ δέ μιν συμψήσας ὑποβρύχιον οἰχώκεε
φέρων· κάρτα τε δὴ ἐχαλέπαινε τῷ ποταμῷ ὁ Κῦρος τοῦτο ὑβρίσαντι καί 2
οἱ ἐπηπείλησε οὕτω δή μιν ἀσθενέα ποιήσειν ὥστε τοῦ λοιποῦ καὶ
γυναῖκάς μιν εὐπετέως τὸ γόνυ οὐ βρεχούσας διαβήσεσθαι. μετὰ δὲ τὴν 3
ἀπειλὴν μετεὶς τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνα στράτευσιν διαίρεε τὴν στρατιὴν δίχα,
διελὼν δὲ κατέτεινε σχοινοτενέας ὑποδέξας διώρυχας ὀγδώκοντα καὶ
ἑκατὸν παρ' ἑκάτερον τὸ χεῖλος τοῦ Γύνδεω τετραμμένας πάντα τρόπον,
διατάξας δὲ τὸν στρατὸν ὀρύσσειν ἐκέλευε. οἷα δὲ ὁμίλου πολλοῦ ἐργαζο- 4
μένου ἤνετο μὲν τὸ ἔργον, ὅμως μέντοι τὴν θερείην πᾶσαν αὐτοῦ ταύτῃ
διέτριψαν ἐργαζόμενοι. ὡς δὲ τὸν Γύνδην ποταμὸν ἐτίσατο Κῦρος ἐς 190

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)

ἀπεψημένον ἀπὸ Χοάσπεω τοῦ παρὰ Σοῦσα ῥέοντος *ἐκόμιζον τῷ βασιλεῖ μόνῳ ἐκεῖθεν πίνοντι.* id. Dion. 1073 *Χοάσπης . . . παραρρέων . . . τὰ Σοῦσα, ἐξ οὗ καὶ μόνου ἔπινεν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς, ... περὶ οὗ φησι καὶ Ἡρόδοτος, ὅτι τοῦ ὕδατος τοῦ Χοασπείου* ἀφεψημένου πολλαὶ ἅμαξαι ἡμιόνειοι τετράκυκλοι ἕπονται κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοις

9 *Λέξ. συνψήσας (συμψήσας* Lexx. alph. conscr.)· *συντρίψας.* Greg. Cor. 104 '*συνψήσας' δὲ λαμβάνουσιν ἀντὶ τοῦ 'συντρίψας'.* Suid. *συμψήσας· συντρίψας. Ἡρόδοτος·* τῶν τις — φέρων ‖ 14 *Λέξ. σχοινοτενές· μακρόν, ὀρθόν* (om. Lexx. alph. conscr.). Hes. *σχοινοτενές· ὀρθόν, μακρόν.* Suid. *σχοινοτενές· παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'μακρόν, ὀρθόν'* ‖ 17 Antiatt. Bekk. Anecd. 99 *θερεία· Ἡρόδοτος πρώτῳ*

2 *ἡμιόνειοι τετράκυκλοι* Eust. | *ἡμιόνει* **D**[1] *ἡμιόνειε* **R** *ἡμιόνεαι* **SV** *ἡμιόνειαι* Athen. rell. | *ἀγγείοις* Eust. *ἀγγ**είοισιν* **V** *ἀγγείοισι* **𝔳** rell. ‖ 3 *ὅποι* **Pp** *ὅπῃ* cett. | *ἐλαύνῃσι* **ABC** *ἐλαύνοι* **M** Ald. ‖ 4 *Μαντιηνοῖσι* **CPDTRM** *Μαντίοισιν* **SV** ‖ 4–5 *Ματιηνοῖσί εἰσι ὄρεσι* scripsi *Ματιηνοῖσι ὄρεσι (οὔρεσι* **M**) codd. *Ματιηνοῖσί εἰσι* ci. Hude ‖ 5 *εἰς* **ABD** | *Τίγριν* **P**[c]**TRMV** *Τίγρυν* **p**, v. R. Schmitt ZDMG 117, 1967, 122s. ‖ 6 *Ἐρυθρὰν* **D**[1] *η* in ras. **M** | *τοῦ τὸν δὴν τὸν* **D** ‖ 7 *Γύδην* **AB**[1] | *ἐπειρᾶτο διαβαίνειν* **M** | *νηυσι περητὸν* **M** *νηυσὶ περη*τὸν* ('*τ* eras. *τὸ* ex *ω* corr.' Weber) **D** *νηυσὶ περατὸν* **S** *νηυσιπέρητον* edd. ‖ 8 *ἱρῶν* om. **SV** ‖ 9 *οἰσχόκεε* **S𝔳** *οἰ*χόκεε* **V** ‖ 10 *τε*] *δὲ* **S** | *τούτῳ* **DTRMSV** ‖ 12 *οὐ*] *μὴ* **TRMSV** om. **D** ‖ 14 *ὀγδόκοντα* **D**[1] | *καὶ* supra lin. add. **D**[1] ‖ 15 *τετραμμένας τοῦ Γύνδεω* **C** ‖ 16 *ἐκέλευσεν* **TRMSV** ‖ 17 *ἠνύετο* **DTRMSV** | *ταύτας* **M**

τριηκοσίας καὶ ἑξήκοντα διώρυχάς μιν διαλαβών, καὶ τὸ δεύτερον ἔαρ
ὑπέλαμπε, οὕτω δὴ ἤλαυνε ἐπὶ τὴν Βαβυλῶνα· οἱ δὲ Βαβυλώνιοι ἐκστρα-
τευσάμενοι ἔμενον αὐτόν. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ἐλαύνων ἀγχοῦ τῆς πόλιος,
συνέβαλόν τε οἱ Βαβυλώνιοι καὶ ἑσσωθέντες τῇ μάχῃ κατειλήθησαν ἐς τὸ
2 *ἄστυ. οἷα δὲ ἐξεπιστάμενοι ἔτι πρότερον τὸν Κῦρον οὐκ ἀτρεμίζοντα,*
ἀλλ᾽ ὁρέοντες αὐτὸν παντὶ ἔθνεϊ ὁμοίως ἐπιχειρέοντα, προεσάξαντο σιτία
ἐτέων κάρτα πολλῶν. ἐνθαῦτα οὗτοι μὲν λόγον εἶχον τῆς πολιορκίης
οὐδένα, Κῦρος δὲ ἀπορίῃσι ἐνείχετο ἅτε χρόνου τε ἐγγινομένου συχνοῦ
191 *ἀνωτέρω τε οὐδὲν τῶν πρηγμάτων προκοπτομένων. εἴτε δὴ ὧν ἄλλος οἱ*
ἀπορέοντι ὑπεθήκατο, εἴτε καὶ αὐτὸς ἔμαθε, τὸ ποιητέον οἱ ἦν, ἐποίεε δὴ
2 *τοιόνδε· τάξας τὴν στρατιὴν ἅπασαν ἐξ ἐμβολῆς τοῦ ποταμοῦ, τῇ ἐς τὴν*
πόλιν ἐσβάλλει, καὶ ὄπισθε αὖτις τῆς πόλιος τάξας ἑτέρους, τῇ ἐξίει ἐκ
τῆς πόλιος ὁ ποταμός, προεῖπε τῷ στρατῷ, ὅταν διαβατὸν τὸ ῥέεθρον
ἴδωνται γενόμενον, ἐσιέναι ταύτῃ ἐς τὴν πόλιν. οὕτω τε δὴ τάξας καὶ κατὰ
3 *ταῦτα παραινέσας ἀπήλαυνε αὐτὸς σὺν τῷ ἀχρηίῳ τοῦ στρατοῦ· ἀπικό-*
μενος δὲ ἐπὶ τὴν λίμνην, τά περ ἡ τῶν Βαβυλωνίων βασίλεια ἐποίησε
κατά τε τὸν ποταμὸν καὶ κατὰ τὴν λίμνην, ἐποίεε καὶ αὐτὸς ἕτερα τοιαῦτα·
τὸν γὰρ ποταμὸν διώρυχι ἐσαγαγὼν ἐς τὴν λίμνην ἐοῦσαν ἕλος τὸ ἀρχαῖον
4 *ῥέεθρον διαβατὸν εἶναι ἐποίησε ὑπονοστήσαντος τοῦ ποταμοῦ. γενο-*
μένου δὲ τούτου τοιούτου οἱ Πέρσαι, οἵ περ ἐτετάχατο ἐπ᾽ αὐτῷ τούτῳ,
κατὰ τὸ ῥέεθρον τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ ὑπονενοστηκότος ἀνδρὶ ὡς ἐς
5 *μέσον μηρὸν μάλιστά κῃ, κατὰ τοῦτο ἐσῇσαν ἐς τὴν Βαβυλῶνα. εἰ μέν νυν*
προεπύθοντο ἢ ἔμαθον οἱ Βαβυλώνιοι τὸ ἐκ τοῦ Κύρου ποιεύμενον, οἱ
δ᾽ ἂν περιιδόντες τοὺς Πέρσας ἐσελθεῖν ἐς τὴν πόλιν διέφθειραν κάκιστα,

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)
[ο]πι[σθε] – [ο]υτ[ω] 191, 2 Pap. Ox. 2096 fr. IX valde mutilatum

1 Bekk. Anecd. 36 (Phryn.?): v. quae ad **114, 3** laudata sunt || 2s. Lex. Vindob. p. 63 *ἔμενον ἀντὶ τοῦ 'ἐξεδέχοντο'· Ἡρόδοτος· οἱ – αὐτόν*

1 *μιν διώρυχας* **M** Ald. || 6 *ὁρέωντες* **CD** | *προσάξαντο* **DTRMSV** || 7 *πολιορκίας* **P** *πολιορκίης* **D** *πολιορκηίης* **p** cett. || 9 *τε*] *δὲ* **T𝔳** Ald. | *πραγμάτων* **V** *πρηγμάτων* **𝔳** cett. | *ὧν*] *ὡς* **D**[ac]**R** || 10 *ἐπεθήκατο* **C**[1] | *τὸ*] *τὰ* **C** || 11 *ἅπασαν* suspic. Stein (in comm. ad loc.) propter *ἑτέρους* (l. 12), omnino corruptum iudicat locum Legrand *ἀπαναστᾶσαν* dubitanter propos. Stein (in ed. mai.) || 12 *πόλεως* **M** | *ἐξήει* **DTRMSV** *ἐξίει* (ή suprascr.) **C**]*ει* tantum superest Pap. Ox. 2096 || 13 *πόλεως* **M** || 14 *τε* om. **DTRMSV** || 16 *ἐποίεε* **C** || 17 *ἐποίεε* – 18 *λίμνην* haplogr. om. **TRMSV** | *αὐτὸς*] *ὁ Κῦρος* **ABCP** || 19 *διαβατὸν* – 21 *κατὰ τὸ ῥέεθρον* haplogr. om. **C** (aliqua similia in inf. mg. suppl. **C** man. rec.) || 20 *τούτου*] *τοῦ* **BM** | *περ* om. **D**[1], inter lin. add. nescio quae man. **D** | *ἐπαυτῷ τοῦτο* **D**[1] *ἐπ᾽ αὐτὸ τοῦτο* **D** man. rec. || 21 *Εὐφράτεω* **DTRMSV** | *ἀνδρὶ ὡς*] *ἀνδρείως* **D**[ac]**TRMSV** || 22 *ἐσίεσαν* **D**[1] *ἐσή(ι)εσαν* **D**[2] cett. | *εἰ*] *οἱ* **V𝔳** || 23 *προεπείθοντο* **D**[ac] || 23–24 *οἱ δ᾽ ἂν* Stein Hude Palmium secuti *οὐδ᾽ ἂν* **ABCP** *οὐ μὰν* cett. codd. *οὐκ ἂν* propos. Schweighaeuser || 24 *διέφθειραν* ⟨*ἂν*⟩ Stein

κατακλήσαντες γὰρ ἂν πάσας τὰς ἐς τὸν ποταμὸν πυλίδας ἐχούσας καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὰς αἱμασιὰς ἀναβάντες τὰς παρὰ τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ ἐληλαμένας ἔλαβον ἄν σφεας ὡς ἐν κύρτῃ. νῦν δὲ ἐξ ἀπροσδοκήτου σφι 6
παρέστησαν οἱ Πέρσαι· ὑπὸ δὲ μεγάθεος τῆς πόλιος, ὡς λέγεται ὑπὸ τῶν ταύτῃ οἰκημένων, τῶν περὶ τὰ ἔσχατα τῆς πόλιος ἑαλωκότων τοὺς τὸ μέσον οἰκέοντας τῶν Βαβυλωνίων οὐ μανθάνειν ἑαλωκότας, ἀλλά — τυχεῖν γάρ σφι ἐοῦσαν ὁρτήν — χορεύειν τε τοῦτον τὸν χρόνον καὶ ἐν εὐπαθείῃσι εἶναι, ἐς ὃ δὴ καὶ τὸ κάρτα ἐπύθοντο. καὶ Βαβυλὼν μὲν οὕτω τότε πρῶτον ἀραίρητο.

Τὴν δὲ δύναμιν τῶν Βαβυλωνίων πολλοῖσι μὲν καὶ ἄλλοισι δηλώσω, ὅση 192
τις ἐστί, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε· βασιλέι τῷ μεγάλῳ ἐς τροφὴν αὐτοῦ τε καὶ τῆς στρατιῆς διαραίρηται πάρεξ τοῦ φόρου γῆ πᾶσα, ὅσης ἄρχει. δυώδεκα ὦν μηνῶν ἐόντων ἐς τὸν ἐνιαυτὸν τοὺς τέσσαρας μῆνας τρέφει μιν ἡ Βαβυλωνίη χώρη, τοὺς δὲ ὀκτὼ τῶν μηνῶν ἡ λοιπὴ πᾶσα Ἀσίη· οὕτω τριτημορίη 2
ἡ Ἀσσυρίη χώρη τῇ δυνάμει τῆς ἄλλης Ἀσίης. καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς χώρης ταύτης, τὴν οἱ Πέρσαι σατραπηίην καλέουσι, ἐστὶ ἁπασέων τῶν ἀρχέων πολλόν τι κρατίστη, ὅκου Τριτανταίχμῃ τῷ Ἀρταβάζου ἐκ βασιλέος ἔχοντι τὸν νομὸν τοῦτον ἀργυρίου μὲν προσῇε ἑκάστης ἡμέρης ἀρτάβη

AB C P(p) DTR M SV(𝔳)

T 13 Eust. Dion. 1005 *ὁ αὐτὸς* (sc. Hdt.) ... *τῇ Βαβυλωνίᾳ χώρᾳ τοσαύτην προσμαρτυρεῖ δύναμιν, ὥστε αὐτὴ μέν, φησι, τέσσαρας μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ τρέφει τὸν μέγαν βασιλέα, ἡ δὲ λοιπὴ πᾶσα Ἀσία τοὺς λοιποὺς ὀκτὼ μῆνας* || 17 ss. Tzetz. ad Hesiod. op. 589 et Chil. III 1–11 huc spectare videntur || 18 Eust. Il. 1206 (ad Υ 241) *ὁ παρ' Ἡροδότῳ Βαβυλώνιος Τριτανταίχμης ἄλλως τε παμπλούσιος ἦν, ὃς ἑκάστης φησὶ ἡμέρας ἀρτάβην ἀργυρίου προσῳδίαζεν, ἤγουν ὑπὲρ τρεῖς μεδίμνους Ἀττικούς, καὶ ζῴοις ἄγαν ἐνευθηνεῖτο*

3 Poll. X 160 *ἀλλὰ μὴν καὶ 'κύρτη' σιδηρᾶ ἀγγεῖόν τι, οἷον οἰκίσκος ὀρνίθιος παρὰ Ἡροδότῳ καὶ Ἀρχιλόχῳ* || 18 Ael. Dion. Atticista (Erbse Unters. z. d. attiz. Lexika 109) *ἀρτάβη μέτρον ἐστὶ Περσικόν, οὕτως Ἡρόδοτος.* Poll. IV 168 *πενταχοίνικον· καπίθη, ὡς Ξενοφῶν· ἀρτάβη, ὡς Ἡρόδοτος*

1 *κατακλείσαντες* **MV**[ac] || 2 *τὰς*[2]] *τὰ* **D**[ac]**RV** | *τὰ* om. **D**[1] || 3 *κύρτω* **R** *κύρτει* ut vid. **M** *κυρτηω* **SV𝔳** || 5 voci *ἑαλωκότων* suprascr. *ἠλωκότων* ut vid. **R**[1] || 7 *ἑορτήν* **TRV** || 8 *ἐσὸ* **AB** | *τότε* om. **DTRMSV** || 9 *ἀναίρητο* **TMSV** || 12 *δώδεκα* **SV** || 13 *τέσσερας* **AB** *Δ* **C** | *μῆνας* om. **DTRMSV** | *μιν*] *νιν* **D** || 14 *τῶν* om. **A**[1], supra lin. add. **A**[2] | *λυπὴ* **BC**[1] | *τριτημοιρίη* **TRMSV** || 15 *ἡ Ἀσσυρίη* om. **DTRMSV** || 16 *σατραπίην* **CDTRMSV** | *ἀρχαίων* **BC**[ac]**DTRMSV** || 17 *πολλὸν* *κρατι* (suprascr.) *ἀρίστη* **M** | *Τριπανταίχμη* **C** *Τριταίχμη* **TRMSV** Tzetz., cf. R. Schmitt ZDMG 117, 1967, 122, ubi etiam 128 de *Ἀρτάβαζος* invenies | *βασιλέως* **D**[ac]**MV**[c] *βασιλέος* **D**[c]**V**[ac]**𝔳** cett. || 18 *προσήει* codd.

3 μεστή [ἡ δὲ ἀρτάβη μέτρον ἐστὶ Περσικὸν χωρέον μεδίμνου Ἀττικοῦ
πλεῖον χοίνιξι τρισὶ Ἀττικῇσι], ἵπποι δέ οἱ αὐτοῦ ἦσαν ἰδίῃ πάρεξ τῶν
πολεμιστηρίων, οἱ μὲν ἀναβαίνοντες τὰς θηλέας ὀκτακόσιοι, αἱ δὲ
βαινόμεναι ἑξακισχίλιαι καὶ μύριαι· ἀνέβαινε γὰρ ἕκαστος τῶν ἐρσένων
4 τούτων εἴκοσι ἵππους. κυνῶν δὲ Ἰνδικῶν τοσοῦτο δή τι πλῆθος ἐτρέφετο,
ὥστε τέσσερες τῶν ἐν τῷ πεδίῳ κῶμαι μεγάλαι τῶν ἄλλων ἐοῦσαι ἀτε-
λέες τοῖσι κυσὶ προσετετάχατο σιτία παρέχειν. τοιαῦτα μὲν τῷ ἄρχοντι
193 τῆς Βαβυλῶνος ὑπῆρχε ἐόντα. ἡ δὲ γῆ τῶν Ἀσσυρίων ὕεται μὲν ὀλίγῳ,
καὶ τὸ ἐκτρέφον τὴν ῥίζαν τοῦ σίτου ἐστὶ τοῦτο· ἀρδόμενον μέντοι ἐκ
τοῦ ποταμοῦ ἁδρύνεταί τε τὸ λήιον καὶ παραγίνεται ὁ σῖτος, οὐ κατά περ
ἐν Αἰγύπτῳ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ ἀναβαίνοντος ἐς τὰς ἀρούρας, ἀλλὰ χερσί
2 τε καὶ κηλωνηίοισι ἀρδόμενος· ἡ γὰρ Βαβυλωνίη χώρη πᾶσα, κατά περ
ἡ Αἰγυπτίη, κατατέτμηται ἐς διώρυχας· καὶ ἡ μεγίστη τῶν διωρύχων
ἐστὶ νηυσὶ περητὸς πρὸς ἥλιον τετραμμένη τὸν χειμερινόν, ἐσέχει δὲ ἐς
ἄλλον ποταμὸν ἐκ τοῦ Εὐφρήτεω, ἐς τὸν Τίγρην, παρ' ὃν Νίνος πόλις
οἴκητο. ἔστι δὲ χωρέων αὕτη πασέων μακρῷ ἀρίστη, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν,
3 Δήμητρος καρπὸν ἐκφέρειν· τὰ γὰρ δὴ ἄλλα δένδρεα οὐδὲ πειρᾶται
ἀρχὴν φέρειν οὔτε συκέην οὔτε ἄμπελον οὔτε ἐλαίην. τὸν δὲ τῆς Δήμητρος
καρπὸν ὧδε ἀγαθὴ ἐκφέρειν ἐστί, ὥστε ἐπὶ διηκόσια μὲν τὸ παράπαν

AB C P(p) DTR M SV (et usque ad fin. cap. 192 **𝔡**, qui (fol. 177^{v}) iterum habet *κυνῶν — παρέχειν* 192, 4), atque ab *ὑπῆρχεν ἐόντα* (cap. 192 extr.) **J**
Σχόλ. 193, 1 (ad *κηλωνηίοισι*) *γερανίοις* (leg. *γεράνοις*?), *ἐκ τοῦ 'κηλοῦ'· Ὅμηρος· 'αὖα περίκηλα'* (cf. ε 240) **B**

4 s. Lex. Vindob. p. 22 (s. v. *ἀναβαίνει*) *ὡς παρ' Ἡροδότῳ·* ἀνέβαινε — ἵππους || 12 Poll. VII 143 *τῶν . . . τοῖς κηπουροῖς ὑπηρετούντων ἐστὶ καὶ τὸ κηλώνειον. οὐ μόνον γὰρ Ἡρόδοτος μνημονεύει . . .* || 15 Aristarchi in Hdt. comm. (Pap. Amherst. t. II [1901] 12 = Paap X) col. I]ος οὐ [Νί]νου· ἔστι δὲ [ἀρίστη·] *ἀπὸ τῶν ἄρτων*[ ] *κατάλυσις*

1 *ἡ δὲ* — 2 *Ἀττικῇσι* seclusi ut pristinam glossam considerans, cf. Eust., Poll. et consideres vocum varietatem et formas ab Iade a nostro usitata abhorrentes parumque ad Ionicam dialectum aptatas | *μέτρον ἐὸν Περσικὸν χωρέει* **ABCP** | *Ἀττικῆς* **ABCP** || 2 *οἵπποι* **V𝔡** || 3 *πολεμιστέων* **DTRMSV** Eust. | *θηλείας* **DTRMSV** || 4 *ἀρσένων* **PDTS** Lex. Vind. || 5 *τοσούτω* **R** | *δή τι* a **D**^{1} omissum in fin. vers. add. **D**^{2} || 6 *τέσσαρες* **CPDTRMSV** || 9 *ἀρδενόμενον* **JRTMSV**^{c} || 10 *τε* om. **B**^{1}**DJTRMSV** || 12 *καὶ κηλονηίοισι* **PB**^{c} *καὶ κηλωνίοισι* **JTM** *καὶ κηλονί*οισι* **D** (prius *ο* in *ω* corr. **D** man. rec.) *ἠίοισιν* **V**^{ac} *ἰδίοισιν* **S** *ἠ**ῆσιν* **V**^{c} (cf. Poll.) | *ἀρδενόμενος* **V**^{ac} || 13 *ἡ Αἴγυπτος* **V**^{ac} (?) **S** | *ἐς* secl. Krueger | *διορύχων* **BD**^{ac} || 14 *νηυσιπέρητος* **ACP** *νηυσιπερητὸς* **D** *νηυσὶ περιττὸς* **SV**^{ac} *νηυσὶ περη*τὸς* **V**^{c} || 15 *Εὐφράτεω* **DTRMSV** | *Τίγριν* **P**^{c}**JTV**^{ac} *Τίγρυν* **p** || 16 *οἴκητο* **D** (v. Weber Anal. Hdt. 215) necnon Cod. Askewianus Cantabr. Bibl. Univ. Nn. III. 34 unde post Wesselingium istam lectionem recepp. edd. omnes; *οἴκητο* (supra: *ωικ*) vel *οἴκητο* (supra: *ωι*) olim exstitisse recognosci potest (cf. Weber) ex *οἱ ωικητο* **A** *οἱ ᾠκητο* **B** *οἱ ᾤκητο* **CP** *οἰκώκητο* **DJTRSV** *οἰκέαται* **M** Ald. | *αὐτὴ πασέων* **Pp** *πασέων αὕτη* **DJRSV** *ἁπασέων αὕτη* **TM** || 17 *καρπὸς* **JRV**^{ac} | *δένδρα* **V** || 18 *ἐλέην* **D**^{ac}

ἀποδιδοῖ, ἐπεὰν δὲ ἄριστα αὐτὴ ἑωυτῆς ἐνείκῃ, ἐπὶ τριηκόσια ἐκφέρει. τὰ
δὲ φύλλα αὐτόθι τῶν τε πυρῶν καὶ τῶν κριθέων τὸ πλάτος γίνεται
τεσσέρων εὐπετέως δακτύλων. ἐκ δὲ κέγχρου καὶ σησάμου ὅσον τι 4
δένδρον μέγαθος γίνεται, ἐξεπιστάμενος μνήμην οὐ ποιήσομαι εὖ εἰδώς,
ὅτι τοῖσι μὴ ἀπιγμένοισι ἐς τὴν Βαβυλωνίην χώρην καὶ τὰ εἰρημένα
καρπῶν ἐχόμενα ἐς ἀπιστίην πολλὴν ἀπῖκται. χρέωνται δὲ οὐδὲν ἐλαίῳ,
ἀλλ' ἐκ τῶν σησάμων ποιεῦντες. εἰσὶ δέ σφι φοίνικες πεφυκότες ἀνὰ πᾶν
τὸ πεδίον, οἱ πλεῦνες αὐτῶν καρποφόροι, ἐκ τῶν καὶ σιτία καὶ οἶνον καὶ
μέλι ποιεῦνται· τοὺς συκέων τρόπον θεραπεύουσι τά τε ἄλλα καὶ φοινίκων, 5
τοὺς ἔρσενας Ἕλληνες καλέουσι, τούτων τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι
βαλανηφόροισι τῶν φοινίκων, ἵνα πεπαίνῃ τέ σφι ὁ ψὴν τὴν βάλανον
ἐσδύνων καὶ μὴ ἀπορρέῃ ὁ καρπὸς τοῦ φοίνικος· ψῆνας γὰρ δὴ φέρουσι
ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἔρσενες, κατά περ δὴ οἱ ὄλονθοι. τὸ δὲ ἁπάντων θῶμα **194**
μέγιστόν μοί ἐστι τῶν ταύτῃ μετά γε αὐτὴν τὴν πόλιν, ἔρχομαι φράσων·
τὰ πλοῖα αὐτοῖσί ἐστι τὰ κατὰ τὸν ποταμὸν πορευόμενα ἐς τὴν Βαβυλῶνα
ἐόντα κυκλοτερέα πάντα σκύτινα· ἐπεὰν γὰρ ἐν τοῖσι Ἀρμενίοισι τοῖσι 2
κατύπερθε Ἀσσυρίων οἰκημένοισι νομέας ἰτέης ταμόμενοι ποιήσωνται,

AB C P(p) D J RT M SV

Σχόλ. 193, 5 *οἱ ψῆνές εἰσι τὰ κωνώπια* (ita scribendum; *κωνώπια εἰσὶν οἱ ψῆνες* codd.) *τὰ γινόμενα ἐν τοῖς ὀλόνθοις* **ABT** (cf. Lexx.)

T 7–13 Athen. 651 b–c *Ἡρόδοτος . . . ἐν τῇ α'* (*β'* codd.) *περὶ Βαβυλῶνος λέγων φησίν·* εἰσὶ δ' — ὄλονθοι

11 s. *Λέξ. ψῆνες· κωνώπια τὰ ἐν τοῖς ὀλύνθοις γινόμενα* (*γινόμενα*] *τοῖς ἄρσεσι* Lexx. alph. conscr.). Hes. et Suid. *ψῆνες· κωνώπια τὰ ἐν τοῖς ὀλύνθοις γινόμενα.* Greg. Cor. 102 *ψῆνας τὰ ἐν τοῖς ὀλύνθοις γινόμενα ζωΰφια.* Aristarch. comm. col. I [. . . *?ρσε*]*νες ἕως τούτου πρ*[. . . . . . *π*]*ολλ*[*ο*]*ῦ χρόνο*[*υ ?*]*ρ*[*σ*]*εν* εἰσδυν[. . .]

1 *ἐπειδὰν* **ABCP** | *αὔτη ἄριστα* **DJRTMSV** | *ἐνείκῃ*] *ἐκείνῃ* **T** om. **M** | *τριηκόσια*] *α* in *η* mut. **D**^{2} | *ἐκφέρειν* **SV** ‖ 3 *τεσσάρων* **CPTMSV** | *εὐπετέων* **T** om. **M** ‖ 4 *μέγεθος* **SV** | *οὐ ποιήσομαι μνήμην* **M** ‖ 6 *καρπὸν* **DJRTV**^{ac} litteris *ῶν* siglum -*ὸν* suprascr. nescio quae man. **M** | *χρέονται* **D**^{ac} | *οὐδ*ἐν* (*ε* eras.) **D** ‖ 7 *ποιεῦνται* **SV** cf. lin. 9 | *σφι*] *αὐτόθι* Athen. om. **M** ‖ 9 *ποιεῦνται*] *ν* add. **D**^{2} | *συκῶν* **DJRTMSV** *συκέων* Ath. rell. | *θεραπεύουσιν· τῶν γὰρ φοινίκων, οὓς ἔρσενας* Athen. ‖ 10 *ἄρσενας* **P**^{1}**RS** *ἔρσενας γρ'* in mg. add. nescio quae man. **S** *ἔρσενας* Athen. **P**^{2}**p** rell. | *Ἕλληνας* **R** | *Ἕλληνες***καλέουσι* **D** *ἐπικαλέουσι* coni. Colonna | *τοῦτον* **JRTMSV** *τοῦτο* **D**^{1} *τούτων* Athen. **D**^{2} rell. ‖ 11 *πεπαίνῃ τέ*] *πεπαίνηταί* **D**^{c}**JRTM** *πεπένηταί* **SV** *τε πεπαίνῃ* (*πεπένῃ* v. l.) Athen. | *τὴν βαλάνην* **SV**^{ac} om. **C** ‖ 12 *ἐνδύνων* Athen. | *ἀπορρείῃ* Athen. | *τοῦ*] *ὁ τοῦ* **DJRTMSV** | *δὴ* om. **R** | *φορέουσιν* Athen. ‖ 13 *ἄρσενες* **RS** | *καθάπερ* Athen. | *δὴ* om. **ABC** Athen. | *ὄλυνθοι* **DJRTSV** | *θῶυμα* vel *θώυμα* **DJRTMV**^{c} *ϋ* suprascr. **A**^{2} *θώυμον* **SV**^{ac} ‖ 14 *μοι μέγιστόν ἐστι* **M** | *γε*] *δὲ* **SV** ‖ 16 *τοῖσι*^{2} om. **DJRTSV** ‖ 17 *ποιήσονται* **CD**^{ac}**JRV**

περιτείνουσι τούτοισι διφθέρας στεγαστρίδας ἔξωθεν ἐδάφεος τρόπον
οὔτε πρύμνην ἀποκρίνοντες οὔτε πρῴρην συνάγοντες, ἀλλ᾽ ἀσπίδος
τρόπον κυκλοτερέα ποιήσαντες καὶ καλάμης πλήσαντες πᾶν τὸ πλοῖον
τοῦτο ἀπιεῖσι κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεσθαι φορτίων πλήσαντες· μάλιστα
3 *δὲ βίκους φοινικηίους κατάγουσι οἴνου πλέους. ἰθύνεται δὲ ὑπό τε δύο*
πλήκτρων καὶ δύο ἀνδρῶν ὀρθῶν ἑστεώτων, καὶ ὁ μὲν ἔσω ἕλκει τὸ
πλῆκτρον, ὁ δὲ ἔξω ὠθέει. ποιέεται δὲ καὶ κάρτα μεγάλα ταῦτα τὰ πλοῖα
καὶ ἐλάσσω· τὰ δὲ μέγιστα αὐτῶν καὶ πεντακισχιλίων ταλάντων γόμον
ἔχει. ἐν ἑκάστῳ δὲ πλοίῳ ὄνος ζωὸς ἔνεστι, ἐν δὲ τοῖσι μέζοσι πλεῦνες.
4 *ἐπεὰν ὦν ἀπίκωνται πλέοντες ἐς τὴν Βαβυλῶνα καὶ διαθέωνται τὸν φόρτον,*
νομέας μὲν τοῦ πλοίου καὶ τὴν καλάμην πᾶσαν ἀπεκήρυξαν, τὰς δὲ
διφθέρας ἐπισάξαντες ἐπὶ τοὺς ὄνους ἀπελαύνουσι ἐς τοὺς Ἀρμενίους.
5 *ἀνὰ τὸν ποταμὸν γὰρ δὴ οὐκ οἷά τέ ἐστι πλέειν οὐδενὶ τρόπῳ ὑπὸ τάχεος*
τοῦ ποταμοῦ· διὰ γὰρ ταῦτα καὶ οὐκ ἐκ ξύλων ποιεῦνται τὰ πλοῖα ἀλλ᾽ ἐκ
διφθερέων. ἐπεὰν δὲ τοὺς ὄνους ἐλαύνοντες ἀπίκωνται ὀπίσω ἐς τοὺς
195 *Ἀρμενίους, ἄλλα τρόπῳ τῷ αὐτῷ ποιεῦνται πλοῖα. τὰ μὲν δὴ πλοῖα*
αὐτοῖσί ἐστι τοιαῦτα, ἐσθῆτι δὲ τοιῇδε χρέωνται, κιθῶνι ποδηνεκέι

AB C P(p) D J RT M SV
Σχόλ. 194, 2 (ad *βίκους*) *ἀγγεῖα* **B** man. rec.

T 17 – p. 123, 6 Strabo 746 Babyloniorum vestimenta describit nostri narrationem sequens

1 Aristarch. comm. col. II init.]*νον οἷα νῦν φοροῦσιν οἱ σακοφοροῦντες.* 'dubitari non potest, quin annotatio, cuius finem hic versus praebet, ad *διφθέρας στεγαστρίδας* referenda fuerit. quas pro vestibus interdum usurpatas esse ex iis, quae apud Pollucem legimus, apparet' (Paap ad loc. p. 39); cf. Poll. VII 70 *σκύτιναι . . . ἦσαν ἐσθῆτες· . . . διφθέρα . . . στεγαστὸς χιτὼν ἐπίκρανον ἔχων,* X 180 *στέγαστρον . . . ὅστις ἐθέλοι ὀνομάζειν (ᾗπερ ἡ πολλὴ χρῆσις) τὴν στεγαστρίδα διφθέραν, τὸν σκύτινον τοῦτον χιτῶνα . . .* || 5 Antiatt. Bekk. Anecd. 85 *βίκος· Ἱππῶναξ δευτέρῳ, Ἡρόδοτος πρώτῳ* || 9 Aristarch. comm. col. II ὄνος ζώς ἐστ[ι]ν· *οἷοι καὶ ἐν τοῖς πλοίοις ὄν[οι ξύλου(?)]* || 12 Poll. VII 186 . . . *καὶ τὸν ὄνον* (fort. cum Dindorf legendum *τῶν ὄνων*) *ἐπισάξαι, Ἡρόδοτος*

1 *τεγαστρίδας* **CV**[c] || 3 *καλάμων* **M** | *πλήσαντες* – 4 *τοῦτο* delendum iudicat Desrousseaux RPh 10, 1886, 63 || 4 *τούτοις* **SV** | *ἀπιᾶσι* **DJRTMSV** || 5 *βικοὺς* **ABC** *βικους* **J** *βίκοὺς* **P** *βίκους* **p** rell. | *φοινικηίους*] *doliis e palmularum vino onustum* vertit Valla, unde illum *φοινικηίου* legisse recognoscitur, quae lectio Wesselingio teste ipsius Vallae erat coniectura (cf. Alberti Boll. Comit. per la prepar. NS 7, 1959, 84); genitivum recipit Legrand, sed vi nominis proprii (*Φοινικηίου*) praebet; nescio quomodo talis sensus Vallae possit imputari || 9 *ζὼς* vel *ζῶς* **D**[c]**JRTMSV** Aristarch. *ζῶν* ut vid. **D**[ac] *ζωὸς* cett. | *ἔνεστι*] *ἐστιν* Aristarch. || 10 *ἀπίκονται* **J** || 11 *ἀπεκήρυξαν*] *ἀπινεκήρυξαν* **AB** litteris *ι* vel *ιν* litteram *ω* vel potius *ε* 'pronum' suprascr. **A**[2], unde lectio cod. **C** *ἀπ᾽ ὧν ἐκήρυξαν* potuit nasci *ἀπονεκήρυξαν* **B**[mg] || 12 *ἐπεισάξαντες* **DSV**[c] || 14 *τοῦ* e *τῶν* corr. **D**[1] | *ποιεῦται* **D**[1] *ποιεῦντε* **B** || 17 *ποδηνοκέι* **R** *ποδονεκέι* **M**

*λινέῳ· καὶ ἐπὶ τοῦτον ἄλλον εἰρίνεον κιθῶνα ἐπενδύνει καὶ χλανίδιον
λευκὸν περιβαλλόμενος ὑποδήματα ἔχων ἐπιχώρια παραπλήσια τῇσι
Βοιωτίῃσι ἐμβάσι. κομῶντες δὲ τὰς κεφαλὰς μίτρῃσι ἀναδέονται, μεμυ-
ρισμένοι πᾶν τὸ σῶμα. σφρηγῖδα δὲ ἕκαστος ἔχει καὶ σκῆπτρον χειρο-* 2
*ποίητον· ἐπ᾽ ἑκάστῳ δὲ σκήπτρῳ ἔπεστι πεποιημένον ἢ μῆλον ἢ ῥόδον ἢ
κρίνον ἢ αἰετὸς ἢ ἄλλο τι· ἄνευ γὰρ ἐπισήμου οὔ σφι νόμος ἐστὶ ἔχειν
σκῆπτρον. αὕτη μὲν δή σφι ἄρτησις περὶ τὸ σῶμά ἐστι, νόμοι δὲ αὐτοῖσι* **196**
*οἵδε κατεστέαται· ὁ μὲν σοφώτατος ὅδε κατὰ γνώμην τὴν ἡμετέρην, τῷ
καὶ Ἰλλυριῶν Ἐνετοὺς πυνθάνομαι χρῆσθαι· κατὰ κώμας ἑκάστας ἅπαξ
τοῦ ἔτεος ἑκάστου ἐποιέετο τάδε· ὡς ἂν αἱ παρθένοι γινοίατο γάμων
ὡραῖαι, ταύτας ὅκως συναγάγοιεν πάσας, ἐς ἓν χωρίον ἐσάγεσκον ἀλέας,
πέριξ δὲ αὐτὰς ἵστατο ὅμιλος ἀνδρῶν, ἀνιστὰς δὲ κατὰ μίαν ἑκάστην* 2
*κῆρυξ πωλέεσκε, πρῶτα μὲν τὴν εὐειδεστάτην ἐκ πασέων, μετὰ δέ,
ὅκως αὕτη εὑροῦσα πολλὸν χρυσίον πρηθείη, ἄλλην ἀνεκήρυσσε, ἣ
μετ᾽ ἐκείνην ἔσκε εὐειδεστάτη· ἐπωλέοντο δὲ ἐπὶ συνοικήσει. ὅσοι μὲν
δὴ ἔσκον εὐδαίμονες τῶν Βαβυλωνίων ἐπίγαμοι, ὑπερβάλλοντες ἀλλήλους
ἐξωνέοντο τὰς καλλιστευούσας· ὅσοι δὲ τοῦ δήμου ἔσκον ἐπίγαμοι, οὗτοι*

AB C P(p) D J RT M SV

σφι α[ρτ]ησις (195, 2) inc. Pap. Zereteli (Papyri russischer und georgischer Sammlungen fasc. I, no. 15 = Paap VIII) recto *ευ]ρ[ουσα] χ[ρυσιον π]ολλον* – *[ευειδεστα]τ[η* (196, 2) Pap. Palau 60 recto

Σχόλ. 195, 1 (ad *εἰρίνεον*) *μάλινον* **B**

16 Lex. Vindob. 61 *ἐπίγαμος· ὁ καιρὸν ἔχων γάμου. Ἡρόδοτος·* ὅσοι μὲν ἔσκον εὐδαίμονες τῶν *Λακεδαιμονίων* ἐπίγαμοι, ὑπερβάλλοντες ἀλλήλοις ἐξωνέοντο τὰς καλλιστευούσας

1 *τούτω* **M** *τούτῳ* Ald. | *εἰριvέον* **JRV** *εἰρειvέον* **D**[ac] (*ει* poster. in *ι* corr. **D**[1]) *ἠριναῖον* (ε suprascr.) **T** *ἐριναῖον* **M** *ἐρινέον* **S** | *χιτῶνα* **C** ‖ **2** *περιβαλλόμενοι* **DJRTMSV** | *εἶχον* **SV** *ἔχουσι* **M** Ald. ‖ **2.3** *τοῖσι Βοιωτικοῖσι* **M** *τῇσι Βοιωτικῇσι* Ald. *τοῖσι Βοιωτιοῖσιν* **SV** ‖ **3** *μήτρῃσι* **B**[1] **D**[1] *μέτροισιν* **T** ‖ **4** *σφραγίδα* **D** *σφηγίδα* **C** *σφιγίδα* **V** ‖ **6** *κῖρνον* **R** | *ἀετὸς* **V** *ι* post add. **J** *αἰτὸς* **R** ‖ **7** *ἄρτισις* **DJRTM** ‖ **8** *οἵδε* Pap. Zeret. (iam coniecerat Eltz) *ὧδε* codd. | *κατεστέασι* **C**, quae lectio capite 200 mihi inducta videtur (ad perf. med. usum verbi *ἱστάναι* cf. Schwyzer Gr. Gramm. II 228 et Blass-Debrunner Nt. Gramm. App. 18) *κατεσ*[Pap. Zeret. ‖ **9** *χρέεσθαι* **C** *χρέεσται* **B**[2] ‖ **10** *ὅσαι αἰεὶ παρθένοι* dubitanter propos. Stein | *γενοίατο* **M** Ald. ‖ **11** voci *ὡραῖαι* suprascr. *ἢ γνώριαι* nescio quae man. **A** | *συνάγοιεν* **SV** | *εἰς* **D** ‖ **12** *ἵσταται* **C** *ἵστατο* Pap. Zeret. cett. | *ανδρων ομ*[Pap. Zeret., cf. Linner, De ordine verborum in papyris servato, Eranos 39, 1941, 147s. | *ἀναστὰς* **DJRMV** ‖ **14** *αὐτὴ* **JRTMSV** *ἀυτη* **A** | *ευρουσα χρυσιο*[*ν* . . . .]*η αλλη* Pap. Zeret. Pal. | ⟨*ἂν*⟩ *ἀνεκήρυσσε* propos. Stein ‖ **15** *ἔσχεν* **V** | *συνοικήσει*]]*σι* (an]*ει*?) Pap. Zeret. ‖ **16** *δὴ* om. Lex. Vind. | *ἔσχον* **SV** *ἔσκον* Pap. Zeret. rell. | *υπερβαλ*(λ suprascr.)[Pap. Zeret. ‖ **17** *ἔσχον* **S** *ἔσχον* (κ suprascr.) **V** om. **M**

δὲ εἴδεος μὲν οὐδὲν ἐδέοντο χρηστοῦ, οἳ δ' ἂν χρήματά τε καὶ αἰσχίονας
3 *παρθένους ἐλάμβανον. ὡς γὰρ δὴ διεξέλθοι ὁ κῆρυξ πωλέων τὰς εὐειδεστάτας τῶν παρθένων, ἀνίστη ἂν τὴν ἀμορφεστάτην ἢ εἴ τις αὐτῶν ἔμπηρος εἴη, καὶ ταύτην ἀνεκήρυσσε, ὅστις θέλοι ἐλάχιστον χρυσίον λαβὼν συνοικέειν αὐτῇ, ἐς ὃ τῷ τὸ ἐλάχιστον ὑπισταμένῳ προσέκειτο· τὸ δὲ ἂν χρυσίον ἐγίνετο ἀπὸ τῶν εὐειδέων παρθένων, καὶ οὕτως αἱ εὔμορφοι τὰς ἀμόρφους καὶ ἐμπήρους ἐξεδίδοσαν. ἐκδοῦναι δὲ τὴν ἑωυτοῦ θυγατέρα ὅτεῳ βούλοιτο ἕκαστος οὐκ ἐξῆν οὐδὲ ἄνευ ἐγγυητέω ἀπαγαγέσθαι τὴν παρθένον πριάμενον, ἀλλ' ἐγγυητὰς χρῆν καταστήσαντα ἦ μὴν συνοική-*
4 *σειν αὐτῇ, οὕτω ἂν ἄγεσθαι· εἰ δὲ μὴ συμφεροίατο, ἀποφέρειν τὸ χρυσίον ἔκειτο νόμος. ἐξῆν δὲ καὶ ἐξ ἄλλης ἐλθόντα κώμης τὸν βουλόμενον*
5 *ὠνέεσθαι. ὁ μέν νυν κάλλιστος νόμος οὗτός σφι ἦν, οὐ μέντοι νῦν γε διετέλεσε ἐών· ἄλλο δέ τι ἐξευρήκασι νεωστὶ γενέσθαι, ἵνα μὴ ἀδικοῖεν αὐτὰς μηδ' [εἰς ἑτέραν πόλιν] ἄγωνται· ἐπείτε γὰρ ἁλόντες ἐκακώθησαν*

AB C P(p) J RT M SV et usque ad cap. 196 extr. (unde folium unum intercidit) **D**

χ]ρυ[σιον – ε]υ[μορφοι (196, 3) Pap. Palau 60 verso *των πα[ρ]θε[νων* (196, 3) expl. recto Pap. Zereteli *ελ]θοντα* (196, 4) inc. Pap. Societat. Ital. t. X 2, no. 1170 (= Paap IX)

3 Eust.: v. quae ad 8, 1 laudantur || 6s. Lex. Vind. 63 *ἔμπηρος· ὁ ἀνάπηρος. Ἡρόδοτος· καὶ οὕτως* – ἐξεδίδοσαν

1 *δὲ* in ras. **D** man. rec. | *ἂν*] *αὖ* coni. Legrand || 2 *διεξέλθοι* Pap. Zeret. (iam coniecerat Bergler) *οἳ ἐξέλθοι* codd. || 3 *ἀμορφωτάτην* **TM** *ἀμορφέστατον* recognoscas ex Eust., qui *ἀκριβέστερα ἀντίγραφα* laudat, unde eum alia cognosse, quae *ἀμορφώτατον* praebeant, apparet | *ἢ* om. **DJRTMSV** | *αὐτέων* **C** || 4 *ἦ* **ABC**^{c} *εἰ* **C**^{ac} *ἦε* **DJRTMV** *ἦν* **S** corr. Stein; archetypus $\overset{ει}{ἦν}$ praebuisse videtur Weberio in Analectis Hdt. 226 | *θέλει* **T** || 5 *βαλὼν* **ABCM** γράφεται *λαβὼν* in mg. **A**^{2} | *τῷ* om. **MSV** | *ἐπισταμένῳ* **TM** | *προσεκέετο* **C** || 6 *δὲ ἂν*] *δὴ ὦν* coni. Legrand *δ' αὖ* coni. Hermann || 7 *ἐκδοῦναι – θυγατέρα* om. **DJRTMSV** | *ἑαυτοῦ* **C** || 8 *ἐγγυτεω* **D**^{1} (*η* supra lin. add. **D**^{2}) | *ἀπάγεσθαι* **ABCP** || 9 *χρὴ* **DJRT**^{1}**MSV** | *μὴν*] *μὲν* coni. Reiz Stein, sequ. Hude || 10 *ἀνάγεθαι* **DJRTSV**^{c} *ἀγάγεσθαι* **V**^{ac} *ἀγαγέσθαι* iam coniecerat Stein *α*αγεσθαι* **M** *ἀπάγεσθαι* propos. Gronov., sequ. Hude || 11 *ἐκέετο* **C** || 12 *σφιν* **DJ** Pap. Soc. Ital. | *γε* ex *δὲ* corr. **D**^{1} om. **TM** || 13 *διετέλεσσε* **A** *διετέλεε(ν)* **DJRTMSV** Pap. Soc. Ital. *διατελέει* propos. Cobet, sequ. Legrand; ter noster usurpat verbum *διατελεῖν* tempore praeterito (cum partic.): V 86, 3, VII 153, 2, nulla negatione addita imperfecto tempore, hic autem unus est locus, ubi negatum invenitur verbum *διατελεῖν* | *δ' ἐπεξευρήκασι* **C** *εων[. . . .]ι εξευρηκασι* Pap. Soc. Ital. | *ἵνα* – 14 *ἄγωνται* secl. Stein, sequ. Hude; ad modorum usum v. Kühner-Gerth II 387s. („Nebenzweck und Hauptzweck“), qui I 185, 6, VIII 6 comparat, v. etiam VIII 76, 2 || 14 *ἑτέρην* **R** *ἑτέραν* cett. | voces *εἰς ἑτέραν πόλιν* ab Iade nostri abhorrentes delevi, ut sensum recipias 'ne iniuria facta eas secum ducant'. quod scriba aliquis sensus ignarus vocibus 'in aliam urbem' interpretandum credidit | *ἄγονται* **V** *αναγωσι* Pap. Soc. Ital., quod probat Weber SIFC 17, 1936, 268 | *ἁλόντες* om. **M**

καὶ οἰκοφθορήθησαν, πᾶς τις τοῦ δήμου βίου σπανίζων καταπορνεύει τὰ
θήλεα τέκνα. δεύτερος δὲ σοφίῃ ὅδε ἄλλος σφι νόμος κατέστηκε· τοὺς 197
κάμνοντας ἐς τὴν ἀγορὴν ἐκφορέουσι, οὐ γὰρ δὴ χρέωνται ἰητροῖσι.
προσιόντες ὦν πρὸς τὸν κάμνοντα συμβουλεύουσι περὶ τῆς νούσου, εἴ τις
καὶ αὐτὸς τοιοῦτο ἔπαθε, ὁκοῖον ἂν ἔχοι ὁ κάμνων ἢ ἄλλον εἶδε παθόντα·
ταῦτα προσιόντες συμβουλεύουσι καὶ παραινέουσι ἅσσα αὐτὸς ποιήσας
ἐξέφυγε ὁμοίην νοῦσον ἢ ἄλλον εἶδε ἐκφυγόντα. σιγῇ δὲ παρεξελθεῖν
οὔ σφι ἔξεστι, πρὶν ἂν ἐπείρηται ἥντινα νοῦσον ἔχει. ταφαὶ δέ σφι 198
ἐν μέλιτι, θρῆνοι δὲ παραπλήσιοι τοῖσι ἐν Αἰγύπτῳ. ὁσάκις δ' ἂν
μιχθῇ γυναικὶ τῇ ἑωυτοῦ ἀνὴρ Βαβυλώνιος, περὶ θυμίημα καταγιζό-
μενον ἵζει, ἑτέρωθι δὲ ἡ γυνὴ τὠυτὸ τοῦτο ποιέει. ὄρθρου δὲ γενομένου
λοῦνται καὶ ἀμφότεροι· ἄγγεος γὰρ οὐδενὸς ἅψονται πρὶν ἂν λούσωνται.
ταὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ Ἀράβιοι ποιεῦσι. ὁ δὲ δὴ αἴσχιστος τῶν νόμων ἐστὶ 199
τοῖσι Βαβυλωνίοισι ὅδε· δεῖ πᾶσαν γυναῖκα ἐπιχωρίην ἱζομένην ἐς ἱρὸν
Ἀφροδίτης ἅπαξ ἐν τῇ ζόῃ μιχθῆναι ἀνδρὶ ξείνῳ. πολλαὶ δὲ καὶ οὐκ
ἀξιεύμεναι ἀναμίσγεσθαι τῇσι ἄλλῃσι, οἷα πλούτῳ ὑπερφρονέουσαι, ἐπὶ
ζευγέων ἐν καμάρῃσι ἐλάσασαι πρὸς τὸ ἱρὸν ἑστᾶσι, θεραπηίη δέ σφι
ὄπισθεν ἕπεται πολλή. αἱ δὲ πλεῦνες ποιεῦσι ὧδε· ἐν τεμένεϊ Ἀφροδίτης 2
κατέαται στέφανον περὶ τῇσι κεφαλῇσι ἔχουσαι θώμιγγος πολλαὶ γυναῖ-
κες, αἱ μὲν γὰρ προσέρχονται, αἱ δὲ ἀπέρχονται. σχοινοτενέες δὲ διέξοδοι
πάντα τρόπον ὁδῶν ἔχουσι διὰ τῶν γυναικῶν, δι' ὧν οἱ ξεῖνοι διεξιόντες

AB C P(**p**) atque usque ad fin. cap. 198 **J RT M SV**
Σχόλ. 199, 2 (ad *θώμιγγος*) *σπαρτίου, λίνου* **B**

T 9ss. Strabo 745 ὁσάκις δ' ἂν *μιχθῶσιν ἀλλήλοις, ἐπιθυμιάσοντες ἐξανίστανται ἑκάτερος χωρίς*· ὄρθρου δὲ λούονται *πρὶν ἀγγείου τινὸς ἅψασθαι*

7–8 Lex. Vindob. 145 *παρεξελθεῖν ἀντὶ τοῦ 'παρεκδραμεῖν'. Ἡρόδοτος*· σιγῇ – κάμνοντα ‖ 17 Poll. X 52 *τὰ δὲ κατάστεγα καὶ στεγαστὰ καὶ καμάραι· οὕτω γὰρ ὠνόμασεν Ἡρόδοτος*

1 *καὶ οἰκοφθορήθησαν* om. **D**[1], in mg. add. **D**[2] | *βίου* om. **S** eras. **V** | *βίου δήμου* **M** ‖ 2 *ὅδε* om. **M** | *σφιν* **J** Pap. Soc. Ital. | *κατέστηκε* Schaefer *κατεστήκεε* codd. *κατε*[Pap. Soc. Ital. ‖ 3 *ἐκφέρουσι(ν)* **JRTMSV** Pap. Soc. Ital. | *χρεον*[*ται*] Pap. Soc. Ital. ‖ 4 *νόσου* **CPJRTMSV** *νησου* Pap. Soc. Ital. ‖ 5 *τοιοῦτον* **JRTMSV** *τοι*[Pap. Soc. Ital. | *ἔχῃ* **JRTMSV** | *οἶδε* **M** ‖ 6 *παραινεουσι κ*[*αι συμ*]*βουλευουσιν* Pap. Soc. Ital. ‖ 7 *εξεφευγε* Pap. Soc. Ital. | *εἶδε* **M** (cf. lin. 4) | *δὲ* om. **T**[1] **RSV** ‖ 8 *τὸν κάμνοντα* ante *οὔ σφι* add. **ABCP**, cf. Lex. Vindob. | *σφιν* Pap. Soc. Ital. ‖ 10 *Βαβυλώνιος ἀνὴρ* **M** | *περὶ*] *πυρὶ* **M** Ald. ‖ 11 *ποιεῖ* **P** *ποιέει* **p** cett. ‖ 12 *καὶ* om. **PJRTMSV** *και* Pap. Soc. Ital. | *ἅψωνται* **T** | *λούσονται* **B**[1] **R** ‖ 13 *ποιέουσι* **JRTMSV** *ποι*[. . .] Pap. Soc. Ital. ‖ 14 *βαβυλωνιοισιν* Pap. Soc. Ital. | *ἑζομένην* **C** Pap. Soc. Ital. | *εἰς* **ABP** non extat Pap. Soc. Ital. ‖ 15 *ζώῃ* **C**[1] non extat Pap. Soc. Ital. ‖ 17 *ἱστᾶσι* **C** Ald. ‖ 18 *ἕπεται πολλὴ ὄπισθεν* **P** Ald. *ὄπισθεν ἕπεται πολλή* **p** cett. [*θερα*]*πηιη δε οπ*[*ισθε(ν?) σφι(ν?) επεται πολ*]*λη* Pap. Soc. Ital. ‖ 21 *ὁδῶν*] *ὁδὸν* Ald. *δι' ὧν* propos. Bekker secl. Schweighaeuser, sequ. Legrand

3 ἐκλέγονται. ἔνθα ἐπεὰν ἵζηται γυνή, οὐ πρότερον ἀπαλλάσσεται ἐς τὰ οἰκία ἤ τίς οἱ ξείνων ἀργύριον ἐμβαλὼν ἐς τὰ γούνατα μιχθῇ ἔξω τοῦ ἱροῦ. ἐμβαλόντα δὲ δεῖ εἰπεῖν τοσόνδε· 'ἐπικαλέω τοι τὴν θεὸν Μύλιττα.'
4 Μύλιττα δὲ καλέουσι τὴν Ἀφροδίτην Ἀσσύριοι. τὸ δὲ ἀργύριον μέγαθός ἐστι ὅσον ὦν· οὐ γὰρ μὴ ἀπώσηται· οὐ γάρ οἱ θέμις ἐστί, γίνεται γὰρ ἱρὸν τοῦτο τὸ ἀργύριον. τῷ δὲ πρώτῳ ἐμβαλόντι ἕπεται οὐδὲ ἀποδοκιμᾷ οὐδένα. ἐπεὰν δὲ μιχθῇ, ἀποσιωσαμένη τῇ θεῷ ἀπαλλάσσεται ἐς τὰ
5 οἰκία, καὶ τὠπὸ τούτου οὐκ οὕτω μέγα τί οἱ δώσεις, ὥς μιν λάμψεαι. ὅσαι μέν νυν εἴδεός τε ἐπαμμέναι εἰσὶ καὶ μεγάθεος, ταχὺ ἀπαλλάσσονται· ὅσαι δὲ ἄμορφοι αὐτέων εἰσί, χρόνον πολλὸν προσμένουσι οὐ δυνάμεναι τὸν νόμον ἐκπλῆσαι· καὶ γὰρ τριέτεα καὶ τετραέτεα μετεξέτεραι χρόνον μένουσι. ἐνιαχῇ δὲ καὶ τῆς Κύπρου ἐστὶ παραπλήσιος τούτῳ νόμος.

200 Νόμοι μὲν δὴ τοῖσι Βαβυλωνίοισι οὗτοι κατεστᾶσι· εἰσὶ δὲ αὐτῶν πατριαὶ τρεῖς, αἳ οὐδὲν ἄλλο σιτέονται εἰ μὴ ἰχθῦς μοῦνον, τοὺς ἐπείτε ἂν θηρεύσαντες αὐήνωσιν (πρὸς ἥλιον ποιεῦσι τάδε, ἐσβάλλουσι ἐς ὅλμον καὶ λεήναντες ὑπέροισι σῶσι διὰ σινδόνος)· καὶ ὃς μὲν ἂν βούληται αὐτῶν, ἅτε μᾶζαν μαξάμενος ἔχει, ὁ δὲ ἄρτου τρόπον ὀπτήσας.

201 Ὡς δὲ τῷ Κύρῳ καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος κατέργαστο, ἐπεθύμησε Μασσαγέτας ὑπ' ἑωυτῷ ποιήσασθαι. τὸ δὲ ἔθνος τοῦτο καὶ μέγα λέγεται εἶναι καὶ ἄλκιμον, οἰκημένον δὲ πρὸς ἠῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολάς, πέρην τοῦ Ἀράξεω ποταμοῦ, ἀντίον δὲ Ἰσσηδόνων ἀνδρῶν. εἰσὶ δὲ οἵτινες καὶ
202 Σκυθικὸν λέγουσι τοῦτο τὸ ἔθνος εἶναι. ὁ δὲ Ἀράξης λέγεται καὶ μέζων καὶ ἐλάσσων εἶναι τοῦ Ἴστρου. νήσους δὲ ἐν αὐτῷ Λέσβῳ μεγάθεα

AB C P(**p**), ad quos ab initio cap. 200 rursus accedunt **JRT M SV**
[επικαλεω] τοι (199, 3) expl. Pap. Soc. Ital. εσ]τιν [παραπλησιος] (199, 5) – [ελασσων ει]ναι (202, 1) Pap. Zereteli lateris aversi col. I valde mutilata fines tantum versuum conservans
Σχόλ. 200 (ad *ὑπέροισι*) *τριβεῦσι* **B**

16 Et. Magn. (s. v. *σήθω*) *Ἡρόδοτος τοῦ 'σῶ' τὸ τρίτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν σῶσιν ἀντὶ τοῦ 'σήθουσιν'*

2 *μειχ[θηι]* Pap. Soc. Ital. | *ἔξω*] *ἔσω* propos. Legrand || 3 *εἰπεῖν· τοσοῦδε ἐπικαλέω* nomine Vallae adnot. Scaliger ad Stephani editionem (Bibl. Univ. Cantabr. Nn. V 26) | *Μύλιττα*] v. quae ad 131, 3 adnotavi || 9 *ἀπαλλάττονται* **Pp** Ald. || 13 *μὲν δὴ*] *δὲ* **JRTMSV** *μεν*[Pap. Zeret. || 14 *ἰχθεῖς* **V** | *μόνον* **C** || 15 *θηρεύσοντες* **V**[ac] | *αὐήμωσι* **JRT** *ἀνήμωσι* **SV**[1] non extat Pap. Zeret. | post *αὐήνωσιν* distinxi illius *ν* paragogici gratia, quod codd. **AB** exhibetur || 15–16 *προς* [. . . . . . .] *σι* [. . . . .] *σιν*[*δονος*] Pap. Zeret., ubi Linnér, Eranos 39, 1941, 147 s., *ἐς ὅλμον* ante *ἐσβάλλου*]*σι* supplere vult || 17 *ἔχει*] *ἔδει* propos. Diels, sequ. Hude || 18 *Μασαγέτας* **JRTMSV** non extat Pap. Zeret. || 19 *ὑπ'*] *ἐπ'* **T**[1] | *ἑωυτὸ* **C** *ἑωυτὸν* **JRT MSV** non extat Pap. Zeret. | *εἶναι* ante *λέγεται* **C** om. **M** || 22 *λέγουσι* om. **C** || 23 *εἶναι καὶ ἐλάσσων* **M** *οὐκ ἐλάσσων εἶναι* Palat. Gr. 176 | *μεγέθεα* (α supra ε) **J** *μεγεάθεα* **RSV**

παραπλησίας συχνάς φασι εἶναι, ἐν δὲ αὐτῇσι ἀνθρώπους, οἳ σιτέονται
μὲν ῥίζας τὸ θέρος ὀρύσσοντες παντοίας, καρποὺς δὲ ἀπὸ δενδρέων
ἐξευρημένους σφι ἐς φορβὴν κατατίθεσθαι ὡραίους καὶ τούτους σιτέεσθαι
τὴν χειμερινήν· ἄλλα δέ σφι ἐξευρῆσθαι δένδρεα καρποὺς τοιούσδε τινὰς 2
φέροντα, τοὺς ἐπείτε ἂν ἐς τὠυτὸ συνέλθωσι κατὰ εἴλας καὶ πῦρ ἀνακαύ-
σωνται κύκλῳ περιιζομένους ἐπιβάλλειν ἐπὶ τὸ πῦρ, ὀσφραινομένους δὲ
καταγιζομένου τοῦ καρποῦ τοῦ ἐπιβαλλομένου μεθύσκεσθαι τῇ ὀδμῇ
κατά περ Ἕλληνας τῷ οἴνῳ, πλεῦνος δ᾽ ἐπιβαλλομένου τοῦ καρποῦ μᾶλλον
μεθύσκεσθαι, ἐς ὃ ἐς ὄρχησίν τε ἀνίστασθαι καὶ ἐς ἀοιδὴν ἀπικνέε-
σθαι.

Τούτων μὲν αὕτη λέγεται δίαιτα εἶναι. ὁ δὲ Ἀράξης ποταμὸς ῥέει μὲν 3
ἐκ Ματιηνῶν, ὅθεν περ ὁ Γύνδης, τὸν ἐς τὰς διώρυχας τὰς ἑξήκοντά τε
καὶ τριηκοσίας διέλαβε ὁ Κῦρος, στόμασι δὲ ἐξερεύγεται τεσσαράκοντα,
τῶν τὰ πάντα πλὴν ἑνὸς ἐς ἕλεά τε καὶ τενάγεα ἐκδιδοῖ, ἐν τοῖσι ἀνθρώπους
κατοικῆσθαι λέγουσι ἰχθῦς ὠμοὺς σιτεομένους, ἐσθῆτι δὲ νομίζοντας
χρᾶσθαι φωκέων δέρμασι. τὸ δὲ ἓν τῶν στομάτων τοῦ Ἀράξεω ῥέει διὰ 4
καθαροῦ ἐς τὴν Κασπίην θάλασσαν. ἡ δὲ Κασπίη θάλασσά ἐστιν ἐπ᾽ ἑωυ-
τῆς, οὐ συμμίσγουσα τῇ ἑτέρῃ θαλάσσῃ. τὴν μὲν γὰρ Ἕλληνες ναυτίλλον-
ται πᾶσα καὶ ἡ ἔξω Στηλέων θάλασσα ἡ Ἀτλαντὶς καλεομένη καὶ ἡ
Ἐρυθρὴ μία ἐοῦσα τυγχάνει. ἡ δὲ Κασπίη ἐστὶ ἑτέρη ἐπ᾽ ἑωυτῆς, ἐοῦσα 203
μῆκος μὲν πλόου εἰρεσίῃ χρεωμένῳ πεντεκαίδεκα ἡμερέων, εὖρος δέ, τῇ

AB C P(p) RJT M SV
λ[εγουσι] (202, 3) – *αγριης ζωοντα* (203, 1) Pap. Zereteli lateris aversi col. II

T 11–14 Eust. Dion. 739 *Ἡρόδοτος δέ φησι μείζονα μὲν αὐτὸν* (sc. Araxen fluvium) *εἶναι τοῦ Ἴστρου, ῥέοντα ἐκ Ματιανῶν . . . στόμασι δὲ τεσσαράκοντα ἐκδιδόναι εἰς ἕλη καὶ τενάγη.* Strabo 531 ad eadem nostri spectans Hdt. verba nullam habere fidem declarat || 17 Eust. Dion. 48 *Ἡρόδοτος . . . λέγει, ὅτι ἡ* Κασπία ἐστὶν ἐφ᾽ ἑαυτῆς οὐ συμμίσγουσα τῇ ἑτέρᾳ θαλάσσῃ || 21 ibid. 721 *εὐπέρατός ἐστι* (sc. mare Caspium), *μῆκος μὲν πλόον ἔχουσα τοῖς ἐρέσσουσι ιε᾽ ἡμερῶν, εὖρος δὲ ὀκτὼ ἡμερῶν, ὅπου ἐστὶν εὐρυτάτη ἑαυτῆς, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον*

1 *συχνὰς* om. **C** | *αὐτοῖσιν* **JRTMSV** || 3 *φορμὴν* ut vid. **A**, litterae *μ* (?) litteram *β* suprascr. **A** man. rec. || 4 *τοιούσδέ τινας* codd. nonnulli *τοιούδέ τινας* **R** || 5 *τωὐτῷ* **RM** | *ἴλας* **Pp** *ὕλας* **S** *εἴλας* vel *εἶλας* vel *εἰλὰς* cett. | *ἀνακαύσονται* **RT**[1] || 7 *καταγιαζομένου* **JRTMSV** | *ἐπιβαλομένου* **C** || 8 *καθά περ* **JV** || 12 *Ματιηνῶν* **CM** *Ματιανῶν* attice Eust. *Ματιονῶν* **SV**[1] *Μαντιονῶν* **V**[2] | *Γύδης* **C** | *τε* om. **JRTMSV** || 13 *διέβαλε* **J** | *τεσσεράκοντα* **AB** || 15 *κατοικεῖσθαι* **PJRTMSV** | *ἰχθεῖς* **SV**[1] || 16 *φωκίων* **SV** | *ἓν*] *εκ* Pap. Zeret. || 17 [ε]ωυτης Pap. Zeret. *αὐτῆς* vel *αὑτῆς* rell. || 18 *ξυμμίσγουσα* **Pp** || 19 *πᾶσα* **AB** Pap. Zeret. *πᾶσαν* rell. | *Στηλέων*] 'sc. *Ἡρακλέων*' explic. Stein in ed. in usum scholarum locis II 33, 4, IV 42, 2 comparatis ⟨*Ἡρακλέων*⟩ *στηλέων* Hude *στηλῶν* **JRTMSV** | *καὶ*[2] om. **C** || 20 *τυγχάνει ἐοῦσα* Pap. Zeret. Ald. | *ἑαυτῆς* **C** || 21 *μὲν* om. **JRTMSV** non extat Pap. Zeret., sed quoad ex spatio iudicari potest, habebat | *χρεομένῳ* **B**

εὐρυτάτη ἐστὶ αὐτὴ ἑωυτῆς, ὀκτὼ ἡμερέων. καὶ τὰ μὲν πρὸς τὴν ἑσπέρην φέροντα τῆς θαλάσσης ταύτης ὁ Καύκασος παρατείνει ἐὼν ὀρέων καὶ πλήθεϊ μέγιστον καὶ μεγάθεϊ ὑψηλότατον. ἔθνεα δὲ ἀνθρώπων πολλὰ καὶ παντοῖα ἐν ἑωυτῷ ἔχει ὁ Καύκασος, τὰ πολλὰ πάντα ἀπ᾽ ὕλης

2 ἀγρίης ζώοντα. ἐν τοῖσι καὶ δένδρεα φύλλα τοιῆσδε ἰδέης παρεχόμενα εἶναι λέγεται, τὰ τρίβοντάς τε καὶ παραμίσγοντας ὕδωρ ζῷα ἑωυτοῖσι ἐς τὴν ἐσθῆτα ἐγγράφειν· τὰ δὲ ζῷα οὐκ ἐκπλύνεσθαι, ἀλλὰ συγκαταγηράσκειν τῷ ἄλλῳ εἰρίῳ κατά περ ἐνυφανθέντα ἀρχήν. μίξιν δὲ τούτων τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἐμφανέα κατά περ τοῖσι προβάτοισι.

204 Τὰ μὲν δὴ πρὸς ἑσπέρην τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς Κασπίης καλεομένης ὁ Καύκασος ἀπέργει, τὰ δὲ πρὸς ἠῶ τε καὶ ἥλιον ἀνατέλλοντα πεδίον ἐκδέκεται πλῆθος ἄπειρον ἐς ἄποψιν. τοῦ ὦν δὴ πεδίου ⟨τούτου⟩ τοῦ μεγάλου οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν μετέχουσι οἱ Μασσαγέται, ἐπ᾽ οὓς ὁ

2 Κῦρος ἔσχε προθυμίην στρατεύσασθαι· πολλά τε γάρ μιν καὶ μεγάλα τὰ ἐπαείροντα καὶ ἐποτρύνοντα ἦν, πρῶτον μὲν ἡ γένεσις, τὸ δοκέειν πλέον τι εἶναι ἀνθρώπου, δεύτερα δὲ ἡ εὐτυχίη ἡ κατὰ τοὺς πολέμους γινομένη· ὅκῃ γὰρ ἰθύσειε στρατεύεσθαι Κῦρος, ἀμήχανον ἦν ἐκεῖνο τὸ ἔθνος

205 διαφυγέειν. ἦν δὲ τοῦ ἀνδρὸς ἀποθανόντος γυνὴ τῶν Μασσαγετέων βασίλεια· Τόμυρίς οἱ ἦν οὔνομα. ταύτην πέμπων ὁ Κῦρος ἐμνᾶτο (τῷ λόγῳ θέλων γυναῖκα ἥν ἔχειν). ἡ δὲ Τόμυρις συνιεῖσα οὐκ αὐτήν μιν

AB C P(p) RJT M SV
Τῆς Κασπίης θαλάσσης τὰ μὲν πρὸς – ὑψηλότατον (203, 1), τὰ δὲ πρὸς ἠῶ τε – ἄποψιν, οὗ μοίρην – ὁ Κῦρος *ἐστράτευσε* (204, 1) exc. 𝔖

12 Poll. II 58 *Ἡρόδοτος . . . καὶ ἄποψιν*

1 *ερυτάτη* **A**[1], *ευ* suprascr. **A** man. rec. ‖ 2 *Καυκάσιος* **JRTSV** non extat Pap. Zeret. *Καύκασις* scr. Legrand 'suadente Snellio' (cf. infra 4) | *ἐὸν* **BJRTSV** Pap. Zeret. | *οὐρέων* **C** ‖ 3 *μεγάθεϊ* (ε suprascr.) **J** *μεγεάθεϊ* **RSV** *μεγάθει* Pap. Zeret. rell. | *ὑψηλότατος* **M** non extat Pap. Zeret. ‖ 4 *ἑαυτῷ* **C** | *Καυκάσιος* **JRTSV** *καυκασις* Pap. Zeret. | *ἀπ᾽*] *ἐξ* **JRTMSV** non extat Pap. Zeret. ‖ 5 *ἀρίης* **JRMSV** ‖ 8 *δὲ*] *τε* **JRTMSV** ‖ 9 *ἐκφανέα* **C** ‖ 11 *Καυκάσιος* **JRTSV** | *ἀπείργει* **ABP** ‖ 12 *δὴ* om. **M** | *πεδίου*] *τὸ πεδίον* **C** | *τούτου* add. Herold Progr. Reg. Gymn. Nuremb. 1850, 12 ‖ 13 *μοίρην* codd. ‖ 14 *ἔσκε* **JRTSV**[c] *ἔχει* **C** ‖ 15 *ἐπαίροντα* **M** | *καὶ ἐπωτρύνοντα* **V** om. **M** | *τὸ*] *τῷ* **P**[t]**p** ‖ 16 *δεύτερον* **JRTMSV** | *πολεμίους* **JRTSV** | *γενομένη* **ABC** ‖ 17 *ἐκεῖνον* **J** ‖ 18 *Μασαγετέων* **JRTSV** ‖ 19 *Τώμυρις* Pal. Gr. 176, cf. Suid. s. vv. *μνωμένη, Τόμυρις* | *ταύτῃ* **JRTMSV** ‖ 20 *γυναικῶν* **R** | *ἥν* scripsi *ἥν* codd., cf. gramm. meam 115, 189 *μιν* propos. Cobet | *θέλων – ἔχειν* delenda iudicat Abicht Progr. Lünebg. 1862, 7; post *ἐμνᾶτο* distinx. Legrand | *συνεῖσα* **JRTMSV** | *οὐ κατ᾽ αὐτήν* **SV**

μνώμενον, ἀλλὰ τὴν Μασσαγετέων βασιληίην, ἀπείπατο τὴν πρόσοδον.
Κῦρος δὲ μετὰ τοῦτο, ὥς οἱ δόλῳ οὐ προεχώρεε, ἐλάσας ἐπὶ τὸν Ἀράξην 2
ἐποιέετο ἐκ τοῦ ἐμφανέος [ἐπὶ τοὺς Μασσαγέτας] στρατηίην γεφύρας τε
ζευγνύων ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ διάβασιν τῷ στρατῷ καὶ πύργους ἐπὶ πλοίων
τῶν διαπορθμευόντων τὸν ποταμὸν οἰκοδομεόμενος. ἔχοντι δέ οἱ τοῦτον 206
τὸν πόνον πέμψασα ἡ Τόμυρις κήρυκα ἔλεγε, τάδε 'ὦ βασιλεῦ Μήδων,
παῦσαι σπεύδων τὰ σπεύδεις, οὐ γὰρ ἂν εἰδείης, εἴ τοι ἐς καιρὸν ἔσται
ταῦτα τελεόμενα· παυσάμενος δὲ βασίλευε τῶν σεωυτοῦ καὶ ἡμέας
ἀνέχευ ὁρέων ἄρχοντας, τῶν περ ἄρχομεν. οὐκ ὦν ἐθελήσεις ὑποθήκῃσι 2
τῇσίδε χρῆσθαι, ἀλλὰ πάντως μᾶλλον ἢ δι' ἡσυχίης εἶναι· σὺ δὲ ἢν
μεγάλως προθυμέαι Μασσαγετέων πειρηθῆναι, φέρε μόχθον μέν, τὸν
ἔχεις ζευγνὺς τὸν ποταμόν, ἄφες, σὺ δὲ ἡμέων ἀναχωρησάντων ἀπὸ τοῦ
ποταμοῦ τριῶν ἡμερέων ὁδὸν διάβαινε ἐς τὴν ἡμετέρην. εἰ δ' ἡμέας 3
βούλεαι ἐσδέξασθαι μᾶλλον ἐς τὴν ὑμετέρην, σὺ τὠυτὸ τοῦτο ποίει.'
ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Κῦρος συνεκάλεσε Περσέων τοὺς πρώτους, συναγείρας
δὲ τούτους ἐς μέσον σφι προετίθεε τὸ πρῆγμα συμβουλευόμενος, ὁκότερα
ποιέῃ. τῶν δὲ κατὰ τὠυτὸ αἱ γνῶμαι συνεξέπιπτον κελευόντων ἐσδέκεσθαι
Τόμυρίν τε καὶ τὸν στρατὸν αὐτῆς ἐς τὴν χώρην. παρεὼν δὲ καὶ μεμφόμε- 207
νος τὴν γνώμην ταύτην Κροῖσος ὁ Λυδὸς ἀπεδείκνυτο ἐναντίην τῇ
προκειμένῃ [γνώμῃ] λέγων, τάδε 'ὦ βασιλεῦ, εἶπον μὲν καὶ πρότερόν τοι,

AB C P(p) RJT M SV et ab *ἐπὶ πλοίων* (205, 2) **D**

T 1–3 Suid. *Τόμυρις* (*Τώμυρις* cod. unus, qui in mg. add. *τοῦτο εἰ διὰ τοῦ ω μεγάλου γράφεται, οὐκ ἔχει τόπον ὧδε, ἀλλ' ἐν τοῖς ἑξῆς*)· *βασίλεια Μασσαγετῶν, ἣν* μνώμενος *Κῦρος ὁ Περσῶν βασιλεύς, ὥς* οἱ δόλῳ — ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τὴν στρατείαν

1–3 Suid. *μνωμένη· μνηστευομένη· ὅτι Κῦρος Τώμυριν* μνώμενος — στρατιάν

1 *Μασαγετέων* **JRTSV** || 2 *προσεχώρεε(ν)* **PJRTMSV** | *Ἀράξεα* **ABCP** || 3 *Μασαγέτας* **MV**[ac] | *ἐπὶ τοὺς Μασσαγέτας* om. Suid. s. vv. *Τόμυρις, μνωμένη*; delevi discrepantiam considerans inter hunc et superiores locos quod ad formam nominis Massagetarum traditam attinet | *στρατιὴν* **T** *στρατιὰν* Suid. s. v. *μνωμένη* *στρατείαν* Suid. s. v. *Τόμυρις* *τὴν στρατηίην* **M** || 7 *σπεύδης* **D** | *εἴ τοι*] *εἴ τι* **T**[1]**V**[1] *ἔτι* **S** | *εἰς* **C** || 8 *τελεόμενα*] *τε λεγόμενα* **DJRT**[1]**SV** *τελεώμενα* Pal. Gr. 176 *τελεύμενα* **MT**[2] || 10 *πάντα* **S** | *μᾶλλον* om. **M** | *ἢν*] *εἰ* **PDJRTMSV** || 11 *προθυμέεαι* **Pp** *προθυμέηαι* (*η* ex corr. man. rec.) **D** *προθυμίαι* **V**[ac] (ad subiunct. formam *προθυμέαι* v. gramm. meam 159) | *Μασαγετέων* **RSV** | *μέν* om. **J** || 13 *εἰς* **RV** || 14 *βούλεε* **D**[ac]**JRSV**[ac] | *εἰσδέξασθαι* **CR** | *ἡμετέρην* **JV**[ac] | *ποίεε* **CD RSV** || 15 *συνεκάλεε* **C** || 16 *εἰς* **RV** | *προετίθετο τὸ* **R** || 17 *ποιέει* **DJRTMSV** | *εἰσδέκεσθαι* **C** || 20 *γνώμῃ* **A** *γνώμην* Pal. Gr. 176 *τῇ*[v] *γνώμῃ*[v] **J** om. **M** Ald., seclusi | *τοι*] *τί οἱ* **J**

ὅτι, ἐπεί με Ζεὺς ἔδωκέ τοι, τὸ ἂν ὁρῶ σφάλμα ἐὸν οἴκῳ τῷ σῷ, κατὰ
δύναμιν ἀποτρέψειν. τὰ δέ μοι παθήματα τὰ ἐόντα ἀχάριτα μαθήματα
2 *γεγόνεε. εἰ μὲν ἀθάνατος δοκέεις εἶναι καὶ στρατιῆς τοιαύτης ἄρχειν,*
οὐδὲν ἂν εἴη πρῆγμα γνώμας ἐμὲ σοὶ ἀποφαίνεσθαι· εἰ δ' ἔγνωκας, ὅτι
ἄνθρωπος καὶ σὺ εἶς καὶ ἑτέρων τοιῶνδε ἄρχεις, ἐκεῖνο πρῶτον μάθε, ὡς
κύκλος τῶν ἀνθρωπηίων ἐστὶ πρηγμάτων, περιφερόμενος δὲ οὐκ ἐᾷ αἰεὶ
3 *τοὺς αὐτοὺς εὐτυχέειν. ἤδη ὦν ἐγὼ ἔχω γνώμην περὶ τοῦ προκειμένου*
πρήγματος τὰ ἔμπαλιν ἢ οὗτοι· εἰ γὰρ ἐθελήσομεν ἐσδέξασθαι τοὺς
πολεμίους ἐς τὴν χώρην, ὅδε τοι ἐν αὐτῷ κίνδυνος ἔνι· ἑσσωθεὶς μὲν
προσαπολλύεις πᾶσαν τὴν ἀρχήν, δῆλα γὰρ δή, ὅτι νικῶντες Μασσαγέται
4 *οὐ τὸ ὀπίσω φεύξονται, ἀλλ' ἐπ' ἀρχὰς τὰς σὰς ἐλῶσι· νικῶν δὲ οὐ νικᾷς*
τοσοῦτον, ὅσον εἰ διαβὰς ἐς τὴν ἐκείνων νικῶν Μασσαγέτας ἕποιο
φεύγουσι· τὠυτὸ γὰρ ἀντιθήσω ἐκείνῳ, ὅτι νικήσας τοὺς ἀντιουμένους
5 *ἐλᾷς ἰθὺς τῆς ἀρχῆς τῆς Τομύριος. χωρίς τε τοῦ ἀπηγημένου αἰσχρὸν*
καὶ οὐκ ἀνασχετὸν Κῦρόν γε τὸν Καμβύσεω γυναικὶ εἴξαντα ὑποχωρῆσαι
τῆς χώρης. νῦν ὦν μοι δοκέει διαβάντα προελθεῖν, ὅσον ἂν ἐκεῖνοι
διεξίωσι, ἐνθεῦτεν δὲ τάδε ποιεῦντας πειρᾶσθαι ἐκείνων περιγενέσθαι
6 *(ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι, Μασσαγέται εἰσὶ ἀγαθῶν τε Περσικῶν ἄπειροι*
καὶ καλῶν μεγάλων ἀπαθέες)· τούτοισι ὦν τοῖσι ἀνδράσι τῶν προβάτων

AB C P(p) D J RT M SV
Σχόλ. 207, 3 (ad *ἑσσωθείς*) *ἡττηθείς* **B**
Εἰ δ' – εὐτυχέειν (207, 2) exc. paroemiogr. **𝔑**

T 2 Schol. Clem. Alex. Protr. p. 310 Stählin *ἐπὶ τῆς πυρᾶς οὕτως εἶπεν Κροῖσος, ὥς φησιν Ἡρόδοτος*· τὰ δὲ – μαθήματα γέγονεν

5–7 Stob. CV 53 *Ἡροδότου*· ὡς κύκλος – εὐτυχεῖν ‖ 11 Thom. Mag. 118 (s. v. *ἐλάω*) *Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ*· οὐ τὸ ὀπίσω – ἐλῶσιν

1 *ὅτι* om. Ald., secl. Desrousseaux RPh 10, 1886, 64 propter discordantiam grammaticam (sequente acc. c. inf.), sed cf. IV 137, 2 et v. quae Kühner-Gerth II 357 (n. 3b) afferunt e Platone Lysia Xenophonte aliisque auctoribus | *ὁρέω* **C** ‖ 2 *τὰ*^{2} om. **RM** | *ἀχάριτα*] *ἄριστα* **C** *ἀχάριστα* **T𝔑** Ald. ‖ 3 *ἐγεγόνεε* **C** *γέγονε(ν)* **DJRTSV** Schol. Clem. Al. ‖ 5 *καὶ σὺ ἄνθρωπος* **M** ‖ 6 *ἀεὶ* **M** ‖ 7 *αὐτοὺς* om. **R** | *εὐτυχεῖν* Stob. | *ἐγὼ ἔχω γνώμην* scripsi *ἔχω γνώμην* **ABCPD** *ἐγὼ γνώμην ἔχω* **JRTSV** *γνώμην ἔχω* **M** | *περὶ* om. **R** ‖ 8 *πράγματος* **V** ‖ 9 *ὅδε τοι*] *ὅδέ τῃ* **M** *ὅδε τις* Ald. ‖ 10 *πρὸς ἀπολλύεις* **D**^{1} ‖ 12 *εἰς* **J** | *Μασσαγέται* **D**^{1} (litteram ς extr. voci adscr. **D**^{2}) *Μασαγέται* **M** *Μασαγέτας* **TRSV** ‖ 13 *ἐναντιουμένους* **DJRTMSV** ‖ 14 *ἰθὺ* **C** | *τῆς*^{2} om. **SV** | *Τομύριδος* **DJRTMSV** | *ἀπηγμένου* **D**^{ac}, corr. **D**^{1} ‖ 15 *καὶ*] *τε καὶ* **M** Ald. | *γε*] *τε* **D**^{1} del. **D**^{2} om. **M** | *γυναιξὶ* **M** | *εἴξοντα* **D**^{ac} | *ἀποχωρῆσαι* **R** ‖ 16 *χώρης*] *μάχης* **JRTMSV** | *διαβάντας* **ABCP** | *προσελθεῖν* **C**^{1}**DJRT**^{1}**V** ‖ 17 an sit *ὑπεξίωσι* scribendum dubitat Stein; recep. Hude, inepte vero, cf. grammaticam meam 175 | *ποιεῦντες* **B** | *περιγίνεσθαι* **DJRTMSV** ‖ 18 *Μασαγέται* **M** | *Περσικῶν ἀνδρῶν* (τε om.) **M** ‖ 19 *καλῶν*] *κακῶν* propos. Desrousseaux RPh 10, 1886, 63

ἀφειδέως πολλὰ κατακόψαντας καὶ σκευάσαντας προθεῖναι ἐν τῷ στρατο-
πέδῳ τῷ ἡμετέρῳ δαῖτα, πρὸς δὲ καὶ κρητῆρας ἀφειδέως οἴνου ἀκρήτου
καὶ σιτία παντοῖα, ποιήσαντας δὲ ταῦτα ὑπολιπομένους τῆς στρατιῆς τὸ 7
φλαυρότατον τοὺς λοιποὺς αὖτις ἐξαναχωρέειν ἐπὶ τὸν ποταμόν. ἢν γὰρ
ἐγὼ γνώμης μὴ ἁμάρτω, κεῖνοι ἰδόμενοι ἀγαθὰ πολλὰ τρέψονταί τε πρὸς
αὐτὰ καὶ ἡμῖν τὸ ἐνθεῦτεν λείπεται ἀπόδεξις ἔργων μεγάλων.'

Γνῶμαι μὲν αὗται συνέστασαν, Κῦρος δὲ μετεὶς τὴν προτέρην γνώμην, 208
τὴν Κροίσου δὲ ἑλόμενος προηγόρευε Τομύρι ἐξαναχωρέειν ὡς αὐτοῦ
διαβησομένου ἐπ' ἐκείνην. ἡ μὲν δὴ ἐξανεχώρεε, καθὰ ὑπέσχετο πρῶτα.
Κῦρος δὲ Κροῖσον ἐς τὰς χεῖρας ἐσθεὶς τῷ ἑωυτοῦ παιδὶ Καμβύσῃ, τῷ
περ τὴν βασιληίην ἐδίδου, καὶ πολλὰ ἐντειλάμενός οἱ τιμᾶν τε αὐτὸν καὶ
εὖ ποιέειν, ἢν ἡ διάβασις ἡ ἐπὶ Μασσαγέτας μὴ ὀρθωθῇ, ταῦτα ἐντειλάμε-
νος καὶ ἀποστείλας τούτους ἐς Πέρσας αὐτὸς διέβαινε τὸν ποταμὸν καὶ ὁ
στρατὸς αὐτοῦ.

Ἐπείτε δὲ ἐπεραιώθη τὸν Ἀράξην, νυκτὸς ἐπελθούσης εἶδε ὄψιν εὕδων 209
ἐν τῶν Μασσαγετέων τῇ χώρῃ τοιήνδε· ἐδόκεε ὁ Κῦρος ἐν τῷ ὕπνῳ ὁρᾶν
τῶν Ὑστάσπεος παίδων τὸν πρεσβύτατον ἔχοντα ἐπὶ τῶν ὤμων πτέρυγας
καὶ τουτέων τῇ μὲν τὴν Ἀσίην, τῇ δὲ τὴν Εὐρώπην ἐπισκιάζειν. Ὑστάσπεϊ 2
δὲ τῷ Ἀρσάμεος ἐόντι ἀνδρὶ Ἀχαιμενίδῃ ἦν τῶν παίδων Δαρεῖος πρεσβύ-
τατος ἐὼν τότε ἡλικίην ἐς εἴκοσί κου μάλιστα ἔτεα, καὶ οὗτος κατελέλειπτο
ἐν Πέρσῃσι· οὐ γάρ εἶχέ κω ἡλικίην στρατεύεσθαι. ἐπεὶ ὦν δὴ ἐξηγέρθη 3
ὁ Κῦρος, ἐδίδου λόγον ἑωυτῷ περὶ τῆς ὄψιος· ὡς δέ οἱ ἐδόκεε μεγάλη
εἶναι ἡ ὄψις, καλέσας Ὑστάσπεα καὶ ἀπολαβὼν μοῦνον εἶπε· ' Ὕστασπες,
παῖς σὸς ἐπιβουλεύων ἐμοί τε καὶ τῇ ἐμῇ ἀρχῇ ἑάλωκε. ὡς δὲ ταῦτα

AB C P(p) D J RT M SV
απ]ολα[βων (209, 3) – *παροιχομε]νηι* (209, 4) Pap. Palau 135

3 Suid. *φλαυρότατον·* ποιήσαντες δὲ ταῦτα ὑπολείπεσθαι τῆς στρατιᾶς τὸ φλαυρό-τατον· *παρὰ Ἡροδότῳ*

1 *ἀφειδέων* **Pp** || 2 *καὶ* om. **JRTMSV** | *κρατῆρας ἀφειδέως* **JRV** *ἀφειδέως κρητῆρας* **T** | *ἀκράτου* **T** || 3 *ὑπολειπομένους* **DJRTMSV**, cf. Suid. || 4 *φαυλότατον* **A**^{1}**C** | *ἐπὶ* om. **C** | *ποταμόν* a **D**^{1} omissum in mg. suppl. **D**^{2} || 5 *τε* om. **M** Ald. || 6 *ἀπόδειξις* **DRSV** *ἀπόδε*^{ε}*ιξις* **J** || 7 *αὗται*] *ἄλλων* **B** | *συνέσταξαν* **SV** 'glossema in textum irrepsit et cum eo contaminatum est' Weber Anal. Hdt. 200 || 8 *τὴν*] *τοῦ* **B** | *Κροίσου διελόμενος* **T** | *Τομυρα* ut vid. **D**^{ac} *Τόμυριν* **RSV** || 9 *ἐξαναχώρεε* **CJ** | *κατὰ* **CP** *καθ(τ)ὰ* **M** || 10 *παιδὶ* om. **T** || 12 *εὐποιέειν* codd. nonnulli | *Μασαγέτας* **TM** || 15 *Ἀράξεα* **ABCP** || 16 *Μασαγετέων* **TM** *Μασσεετέων* **V**^{1} | *ἐν τῷ ὕπνῳ* om. **S** || 17 *Ὑστάσπεως* ut vid. **D**^{ac} | *τῶν*] *τὸν* **R** || 18 *τὴν*^{1}] *τῇ* **V**^{ac} | *τὴν*^{2} om. **M** | *Ὑστάσπη* **AB** || 19 *Ἀρσάμενος* **BDJRTMSV** || 20 *κου* om. **C** | *καταλέλειπτο* **CPJRTMSV** || 21 *δὴ* om. **M** | *ἐξεγέρθη* **C**^{c}**Pp** Ald. || 22 *ὄψεως* **V** *ὄψις* **A**^{1}**B**^{1} *ο* supra lin. add. nescio quae man. **A** || 23 *καλεσάσας* **C**

4 ἀτρεκέως οἶδα, ἐγὼ σημανέω· ἐμεῦ θεοὶ κήδονται καί μοι πάντα προ-
δεικνύουσι τὰ ἐπιφερόμενα· ἤδη ὦν ἐν τῇ παροιχομένῃ νυκτὶ εὕδων εἶδον
τῶν σῶν παίδων τὸν πρεσβύτατον ἔχοντα ἐπὶ τῶν ὤμων πτέρυγας καὶ
5 τουτέων τῇ μὲν τὴν Ἀσίην, τῇ δὲ τὴν Εὐρώπην ἐπισκιάζειν. οὐκ ὦν ἔστι
μηχανὴ ἀπὸ τῆς ὄψιος ταύτης οὐδεμία τὸ μὴ οὐ κεῖνον ἐπιβουλεύειν ἐμοί.
σὺ τοίνυν τὴν ταχίστην πορεύεο ὀπίσω ἐς Πέρσας καὶ ποίεε, ὅκως,
ἐπεὰν ἐγὼ τάδε καταστρεψάμενος ἔλθω ἐκεῖ, ὥς μοι καταστήσῃς τὸν
210 παῖδα ἐς ἔλεγχον.' Κῦρος μὲν δοκέων οἱ Δαρεῖον ἐπιβουλεύειν ἔλεγε τάδε·
τῷδε οἱ ὁ δαίμων προέφαινε, ὡς αὐτὸς μὲν τελευτήσειν αὐτοῦ ταύτῃ
2 μέλλοι, ἡ δὲ βασιληίη αὐτοῦ περιχωρέοι ἐς Δαρεῖον. ἀμείβεταί οἱ δὴ ὦν
ὁ Ὑστάσπης τοῖσδε· 'ὦ βασιλεῦ, μὴ εἴη ἀνὴρ Πέρσης γεγονώς, ὅστις τοι
ἐπιβουλεύσει — εἰ δ' ἔστιν, ἀπόλοιτο ὡς τάχιστα —, ὃς ἀντὶ μὲν δούλων
ἐποίησας ἐλευθέρους Πέρσας εἶναι, ἀντὶ δὲ ἄρχεσθαι ὑπ' ἄλλων ἄρχειν
3 ἁπάντων. εἰ δέ τίς τοι ὄψις ἀπαγγέλλει παῖδα τὸν ἐμὸν νεώτερα βουλεύειν
περὶ σέο, ἐγώ τοι παραδίδωμι χρῆσθαι αὐτῷ τοῦτο, ὅ τι σὺ βούλεαι.'
Ὑστάσπης μὲν τούτοισι ἀμειψάμενος καὶ διαβὰς τὸν Ἀράξην ἤιε ἐς
Πέρσας φυλάξων Κύρῳ τὸν παῖδα Δαρεῖον.
211 Κῦρος δὲ προελθὼν ἀπὸ τοῦ Ἀράξεω ἡμέρης ὁδὸν ἐποίεε τὰς Κροίσου

AB C P(p) D J RT M SV

τη[ν ταχιστην — ποι]ει ο[κως (209, 5) Pap. Ox. 2096 fr. 10–12 col. I valde mutilata δο]κεων (210, 1) — [απα]ν[των (210, 2) pap. Ox. fr. 10–12 col. II valde mutilata δια[βας] (210, 3) — τον [τη]ς βα[σιλειης] (211, 3) fr. 10–12 col. III
Οὐκ ὦν — ἐπιβουλεύειν (209, 5) exc. paroemiogr. 𝔑
Ἀμείβεταί οἱ — ὡς τάχιστα (210, 2) exc. floril. 𝔄 deest 𝔓 Ὦ βασιλεῦ — ὡς τάχιστα (210, 2) exc. paroemiogr. 𝔑

1 ἐμεῦ] εμε Pap. Palau[1] εμευ Pap. Palau[2mg] | κηδέαται C κήδονται Pap. Palau cett. || 3 τὸν σὸν παῖδα M || 5 μηχανῆς C | οὐδὲ μίη DJRTSV οὐδεμίη M οὐδεμία 𝔑 rell. | οὐ κεῖνον] ἐκεῖνον codd., corr. Dobree coll. II 181, 3, III 51, 1, recep. Hude || 6 τοίνυν] νῦν ABC | πορεύου DJRTMSV non extat Pap. Ox. 2096 | ποι]ει Pap. Ox. 2096 || 7 καταστήσεις PD[ac]JRTV || 8 εἰς CD | Δαρεῖον δοκέων οἱ M || 9 τῷ δὲ nonnulli codd. | οἱ ὁ] ὁ JRTMSV ὁ* (ι ut vid. eras.) D non extat Pap. Ox. 2096 || 10 μέλλει (οι supra) M | βασιληία B βασιλη<ί>*η (ι ex corr.) D | περιχωρεύει DJRTV περιχορεύει CS]χωρεοι Pap. Ox. 2096 περιχωρέει M | ἀμείβετ' οἱ R ἀμείβεται (extr. litt. ι eras.) D ἀμείβετοί (ο supra) V ἀμείβετό οἱ S αμειβεται[. . . . .]ης τοισ[Pap. Ox. 2096 ἀμείβεται Tp | ὦν δὴ Pp || 11 τοιοῖσδε Pp τοῖσδε Pap. Ox. 2096 rell. | εἴης R εἴη Pap. Ox. 2096 rell. || 12 ἐπιβουλεύει Pap. Ox. 2096 B[1]DJRSV ἐπιβουλεύοι TM ἐπεβούλευσεν 𝔑 ἐπιβουλεύσειε sine necessitate propos. Krueger, recep. Hude | ἔστι A | ἀπόλλοιτο CD[1]RSV]οιτο Pap. Ox. 2096 | δούλων μὲν DJRTMSV μὲν δούλων Pap. Ox. 2096 rell. || 13 εἶναι Πέρσας TM || 15 τοῦτο] τούτω B[2] τούτῳ Ald., cui favet Herold quoque in Progr. Gymn. Reg. Nuremb. 1850, 9 || 16 ἤι*εν V[c] ἤει (?) V[ac] || 18 ἐποίεε] supra extrem. spat. vacuum ubi εποιει ut verisimile est excidit litteram ε (vel]ε) invenis scriptam manu secunda Pap. Ox. 2096, unde correctorem εποιεε scribi voluisse facile recognoscas

ὑποθήκας. μετὰ δὲ ταῦτα Κύρου τε καὶ Περσέων τοῦ καθαροῦ στρατοῦ 2
ἀπελάσαντος ὀπίσω ἐπὶ τὸν Ἀράξην, λειφθέντος δὲ τοῦ ἀχρηίου, ἐπελθοῦσα τῶν Μασσαγετέων τριτημορὶς τοῦ στρατοῦ τούς τε λειφθέντας τῆς Κύρου στρατιῆς ἐφόνευε ἀλεξομένους καὶ τὴν προκειμένην ἰδόντες δαῖτα, ὡς ἐχειρώσαντο τοὺς ἐναντίους, κλιθέντες ἐδαίνυντο, πληρωθέντες δὲ
φορβῆς καὶ οἴνου ηὗδον. οἱ δὲ Πέρσαι ἐπελθόντες πολλοὺς μέν σφεων 3
ἐφόνευσαν, πολλῷ δ' ἔτι πλεῦνας ἐζώγρησαν καὶ ἄλλους καὶ τὸν τῆς βασιλείης Τομύριος παῖδα στρατηγέοντα Μασσαγετέων, τῷ οὔνομα ἦν
Σπαργαπίσης. ἡ δὲ πυθομένη τά τε περὶ τὴν στρατιὴν γεγονότα καὶ τὰ 212
περὶ τὸν παῖδα πέμπουσα κήρυκα παρὰ Κῦρον ἔλεγε, τάδε· 'ἄπληστε 2
αἵματος Κῦρε, μηδὲν ἐπαρθῇς τῷ γεγονότι τῷδε πρήγματι, εἰ ἀμπελίνῳ καρπῷ, τῷ περ αὐτοὶ ἐμπιπλάμενοι μαίνεσθε οὕτως, ὥστε κατιόντος τοῦ

AB C P(p) D J RT M SV
usque ad βα[σιλειης] (211, 3) et τ]ωι ο̣[υνομα] (211, 3) – [τ]ην ε[ωυτης (214, 1) Pap. Ox. 2096 fr. 10–12 col. III, col. IV mutilata et col. V
Ἄπληστε (212, 2) – κορέσω (212, 3) exc. floril. **𝔄𝔓** Μηδὲν ἐπαρθῇς – τοῦ ἐμοῦ (212, 2) exc. paroemiogr. **𝔑**

T 12 – p. 134, 1 Athen. 613b τὸν Διόνυσον . . . μαινόμενον οἱ πολλοὶ λέγουσιν ἀπὸ τοῦ τοὺς πλείονας ἀκράτου σπῶντας θορυβώδεις γίνεσθαι . . . (laudat φ 293–298) . . . κατιόντος γοῦν τοῦ οἴνου ἐς τὸ σῶμα, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἐπαναπλέει κακὰ ἔπεα καὶ μαινόμενα. Eust. Il. 1156 (ad Σ 486) ἄλλως . . . μαινόμενος Διόνυσος διὰ τὸ τοὺς πλείονας ἀκράτου, φησί, σπῶντας θορυβώδεις γίγνεσθαι, ὅτε καί, καθ' Ἡρόδοτον εἰπεῖν, τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα κατιόντος ἀναπλώει ἔπεα μαινομένῳ πρέποντα. id. Il. 1241 (ad Φ 361) ἐπεὶ καὶ καθ' Ἡρόδοτον οἴνου κατιόντος ἀναπλώουσιν ἔπεα. id. Od. 1857 (ad τ 108) οὐκ ἄκομψον . . . ἐκεῖνο εἰπεῖν, ὡς Ἡρόδοτος μέν φησιν, οἴνου κατιόντος ἀναπλώειν ἔπεα διὰ τὸ πολυλόγους εἶναι τοὺς ἐν μέθῃ. Ὅμηρος δ' ἐνταῦθα, ὅθεν καὶ Ἡρόδοτος τὸν λόγον ἴσως μεθείλκυσε, δεξιῶς ἐνέφηνεν, ὡς ἄρα οἴνου κατιόντος ἐπιπολάζουσι δάκρυα

4 Λέξ. ἀλεξομένους· ἀμυνομένους. Suid. ἀλεξόμενον: . . . καὶ ἀλεξομένους παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'ἀμυνομένους' ἢ 'ἐπιβοηθοῦντας'· τριτημορὶς – ἀλεξομένους ἐφόνευε

1 ⟨τοῦ⟩ στρατοῦ propos. Krueger coll. 191, 2; 207, 7, recep. Legrand στρατοῦ Pap. Ox. 2096 codd. || 2 ἐπελεύσαντος **JRTMSV** ἀπελάσαντος Pap. Ox. 2096 rell. | α]ραξην Pap. Ox. 2096 Ἀράξεα codd. | ἀπελθοῦσα **DRSV** (ε suprascr. **R**[1]) ἐπελθοῦσα Pap. Ox. 2096 rell. || 3 Μασαγετέων **M** Μασσαγετέων Pap. Ox. 2096 rell. | τρητημορὶς in τριτημορὶς corr. **J** | τε λειφθέντας] περιλειφθέντας Suid. | τῆς] τοῦ **V** || 4 ἀλεξομένους ἐφόνευε Suid. ἐφόνεε ἀλεξομένους **C** ἐφόνευε ἀλεξομένους οὐδὲν Pal. Gr. 176 ('cuiusdam lectoris adnotatiuncula in textum irrepsit' Colonna, De Hdt. memoria 175) | δαῖταν **J** || 5 ἐχειρώσατο **RM** ἐχειρώσαντο Pap. Ox. 2096 rell. | κληθέντες **D**[1] κλινθέντες **JT** κλιθέντες Pap. Ox. 2096 rell. | δαίνυντο **DJRTSV** init. vocis non exstat Pap. Ox. 2096 || 6 εὗδον **CPTMS** εὗ*δον (ῦ eras.) **V** ηὗδον (ευ suprascr.) **J** ἠὗδον (ευ suprascr.) **R** | Πέρσαι om. **M** || 7 δέ τι **CDR** δὲ ἔτι **J** δέ τι commendat Verdenius Mnemos. IV 7, 1954, 202 || 8 βασιληίης **DJRTMSV** | Τομύριδος **DJRTMSV** Τωμύριδος Pal. Gr. 176 | Μασαγετέων **TM** || 9 Σπαργευπίσης **D** σπαργ]απ̣[ισης Pap. Ox. 2096 || 10 ἄπλειστε **RV** || 12 ἐπιπλάμενοι **R** ἐμπιμπλάμενοι **D**[1] εμ[Pap. Ox. 2096 | μαίνεσθε (αι suprascr.) **J** μαίνεσθαι **V**[ac]

οἴνου ἐς τὸ σῶμα ἐπαναπλέειν ὑμῖν ἔπεα κακά, τοιούτῳ φαρμάκῳ δολώσας
3 ἐκράτησας παιδὸς τοῦ ἐμοῦ, ἀλλ' οὐ μάχῃ κατὰ τὸ καρτερόν. νῦν ὦν μευ
εὖ παραινεούσης ὑπόλαβε τὸν λόγον· ἀποδούς μοι τὸν παῖδα ἄπιθι ἐκ
τῆσδε τῆς χώρης ἀζήμιος Μασσαγετέων τριτημορίδι τοῦ στρατοῦ
κατυβρίσας· εἰ δὲ ταῦτα οὐ ποιήσεις, Ἥλιον ἐπόμνυμί τοι τὸν Μασσαγε-
τέων δεσπότην, ἦ μήν σε ἐγὼ καὶ ἄπληστον ἐόντα αἵματος κορέσω.'
213 Κῦρος μὲν ἐπέων οὐδένα τούτων ἀνενειχθέντων ἐποιέετο λόγον· ὁ δὲ τῆς
βασιλείης Τομύριος παῖς Σπαργαπίσης, ὥς μιν ὅ τε οἶνος ἀνῆκε καὶ
ἔμαθε, ἵνα ἦν κακοῦ, δεηθεὶς Κύρου ἐκ τῶν δεσμῶν λυθῆναι ἔτυχε, ὡς δὲ
214 ἐλύθη τε τάχιστα καὶ τῶν χειρῶν ἐκράτησε, διεργάζεται ἑωυτόν. καὶ δὴ
οὗτος μὲν τρόπῳ τοιούτῳ τελευτᾷ, Τόμυρις δέ, ὥς οἱ Κῦρος οὐκ ἐσήκουσε,
συλλέξασα πᾶσαν τὴν ἑωυτῆς δύναμιν συνέβαλε Κύρῳ. ταύτην τὴν μάχην,
ὅσαι δὴ βαρβάρων ἀνδρῶν μάχαι ἐγένοντο, κρίνω ἰσχυροτάτην γενέσθαι,

AB C P(p) D J RT M SV
usque ad *τ]ὴν ἑ[ωυτῆς* (214, 1) Pap. Ox. 2096 fr. 10–12 col. V et *γε]ν[εσθαι]* (214, 1) – *[αυτος] Κ[υρος* (214, 3) col. VI valde mutila

2s. Thom. Mag. 370 (s. v. *ὑπολαμβάνω*) *Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ*· νῦν – λόγον. *καὶ αὖθις ἐν τῇ τρίτῃ* (146, 1)· Μαιάνδριος δὲ ὑπέλαβε *τὸν λόγον* || 4 Poll. IX 66 *ὅταν . . . Θουκυδίδης* (II 98) *εἴπῃ 'τριτημόριον δὲ μάλιστα ἱππικόν', τὴν τρίτην μοῖραν εἴρηκεν· ὁ δὲ Ἡρόδοτος 'τριτημορίδα'* || 6 Etym. M. *'ἦ μήν' μάλιστα μὲν ἀπαρεμφάτῳ συντάσσεται, τάχα δὲ καὶ ὁριστικῷ, . . . ὡς Ἡρόδοτος ἐν α'· ἦ μὴν* – κορέσω

1 *ἐπαναπνέειν* **DJRTMSV** *ἐπαναπλεῖν* **𝔄𝔓** *ἐπαναπλώειν* recognoscas ex Eust. Il. 1156, 1241, Od. 1857 non exstat Pap. Ox. 2096 | *ἡμῖν* **𝔄** | *ἔπεα κακὰ καὶ μαινόμενα* Athen., quod etiam recognoscas ex eis quae apud Eust. Il. 1156 ex Athen. descripta sunt | *δουλώσας* **𝔄𝔓** || 2 *τοῦ παιδὸς* **T** || 2–3 *μευ παραινεούσης* **𝔄𝔓** *εμε^{ευ}υ παραινεουσης [ευ]* (correctionibus manu sec. allatis) Pap. Ox. 2096 || 4 *τῆσδε* om. Pap. Ox. 2096 ut vid. | *Μασσ^{α}εγετέων* **𝔄𝔓** | *τρίτη μορίδι* **CR** *τρίτη μορίδη* **J** *τρίτη μερίδι* **D**^{ac} (*ε* in *ο* corr. **D**^{1}) *τρι^{τ} μερι^{δ}* **V** *τρίτην μερίδα* **S**, cf. Poll. non exstat Pap. Ox. 2096 || 5 *καθυβρίσας* **𝔄𝔓** *]βρι[* Pap. Ox. 2096 | *εἰ δὲ μὴ ταῦτα σὺ ποιήσεις* **CPTM** *εἰ δὲ ταῦτα σὺ ποιήσεις* **A**^{ac}**B**^{ac}**DJRV** *εἰ δὲ οὐ ταῦτα σὺ ποιήσεις* Pal. Gr. 176 *εἰ δὲ ταῦτα σὺ μὴ ποιήσεις* **S** *[ου]^{ει} δε ταυτ [. . . . .]ησις* correctionibus manu sec. allatis Pap. Ox. 2096 | *τοι*] *τε* **V** *σοι* **𝔄** om. **S** | *τὸν*] *τῶν* **D**^{1}**JRMV** | *Μασαγετέων* **M** || 6 *ἦ μήν*] *ἡμῖν* **B** 'Hdt. i stylo convenientius futurum fuisse *ἦ μέν*' censet Schweighaeuser, quem sequ. edd. fere omnes | *ἄπλειστον* **JR** | *αἵματα* Et. M. || 7 *μέν νυν τῶν ἐπέων τουτέων ἀνενειχθέντων οὐδένα ἐποιέετο λόγον* **M** Ald. | *ἀνενειχθέντων* om. et inter vers. suppl. **D**^{1} *ἀνενεχθέντων* **BD**^{ac} *ἀνενεινεχθέντων* Pal. Gr. 176 || 8 *βασιληίης* **JRSV** *βασιλιης* Pap. Ox. 2096 | *Τομύριδος* **DJRTM** *τῆς Τομύριδος* **S** ****Τομύριδος* **V** *Τομύριος* Pap. Ox. 2096 rell. || 9 *εμαθε[ν]* Pap. Ox. 2096 || 10 *τε* om. Pap. Ox. 2096 || 10–11 *και ουτος μεν δη* Pap. Ox. 2096 || 11 *τρόπῳ τοιούτῳ μὲν* **M** | *οἱ*] *ὁ* **DJRTMSV** *οἱ ὁ* **Pp** *οἱ* Pap. Ox. 2096 rell. | *εσηκου]σε[ν]* Pap. Ox. 2096 || 12 *συλλέξας* **JRV** *συλλέξασα** **D** | *πᾶσαν* om. **DJRTMSV** habet Pap. Ox. 2096 quoad e spatio lacunae potest iudicari

καὶ δὴ καὶ πυνθάνομαι οὕτω τοῦτο γενόμενον· πρῶτα μὲν γὰρ λέγεται 2
αὐτοὺς διαστάντας ἐς ἀλλήλους τοξεύειν, μετὰ δέ, ὥς σφι τὰ βέλεα
ἐξετετόξευτο, συμπεσόντας τῇσι αἰχμῇσί τε καὶ τοῖσι ἐγχειριδίοισι
συνέχεσθαι· χρόνον τε δὴ ἐπὶ πολλὸν συνεστάναι μαχομένους καὶ οὐδετέ-
ρους ἐθέλειν φεύγειν· τέλος δὲ οἱ Μασσαγέται περιεγένοντο. ἥ τε δὴ 3
πολλὴ τῆς Περσικῆς στρατιῆς αὐτοῦ ταύτῃ διεφθάρη καὶ δὴ καὶ αὐτὸς
Κῦρος τελευτᾷ βασιλεύσας τὰ πάντα ἑνὸς δέοντα τριήκοντα ἔτεα. ἀσκὸν 4
δ' ἐμπλήσασα αἵματος ἀνθρωπηίου Τόμυρις ἐδίζητο ἐν τοῖσι τεθνεῶσι
τῶν Περσέων τὸν Κύρου νέκυν· ὡς δὲ εὗρεν, ἐναπῆπτεν αὐτοῦ τὴν
κεφαλὴν ἐς τὸν ἀσκόν· λυμαινομένη δὲ τῷ νεκρῷ ἐπέλεγε, τάδε 'σὺ μὲν 5
ἐμὲ ζῶσάν τε καὶ νικῶσάν σε μάχῃ ἀπώλεσας παῖδα τὸν ἐμὸν ἑλὼν
δόλῳ· σὲ δ' ἐγώ, κατά περ ἠπείλησα, αἵματος κορέσω.' τὰ μὲν δὴ κατὰ
τὴν Κύρου τελευτὴν τοῦ βίου πολλῶν λόγων λεγομένων ὅδε μοι ὁ πιθανώ-
τατος εἴρηται.
Μασσαγέται δὲ ἐσθῆτά τε ὁμοίην τῇ Σκυθικῇ φορέουσι καὶ δίαιταν **215**
ἔχουσι, ἱππόται δέ εἰσι καὶ ἄνιπποι (ἀμφοτέρων γὰρ μετέχουσι) καὶ

AB C P(p) D J RT M SV
Ἀσκὸν ἐμπλήσασα (214, 4) – *κορέσω* (214, 5) exc. floril. **𝔄𝔓**

10 Prisc. XVIII 139 *haec* (sc. verba *maledico benedico*) *tamen ad imitationem Graecorum dativis adiunguntur; nam illi λυμαίνομαί σοι et λοιδορῶ σοι: Herodotus in I:* λυμαινομένη τῷ νεκρῷ. id. XVIII 236 *'λυμαίνεται τῷδε' καὶ 'τόνδε'· Ἡρόδοτος α'·* λυμαινομένη – ἐπέλεγε τοιάδε· *καὶ ἐν τρίτῃ* (III 16, 5, ut vid.) *'λυμαίνεται αὐτόν'* || **16** Aristarchi in Hdt. comm. (Pap. Amherst. t. II [1901] 12 = Paap X) col. II *ἄνιππ[οι οὐ] δεῖ [ἀ]λλὰ ἄμιπ[ποι, ὅπερ ἵ]πποι* (rest. Hemmerdinger, Les mss. 155) *δ[ύο εὐ]άγωγοι ἱμᾶσι δεδεμένοι καὶ [ἐπ'] αὐτῶν τινες ὀχούμενοι· οἱ ἥρωες τοῖς ἅρμασι προσήλαυνον καὶ οὕτως ἀπέβα[ι]νον· οἱ δὲ πρ[οσ]ελάσσ⟦ω⟧σιν, ὁ μὲν ἀπέβαινεν, ὁ δὲ [μ]ένων παρείχετο τὴν τοῦ ἡνιόχου χρείαν.* Bekker Anecd. 205 *ἄμιππος· ἐὰν διὰ τοῦ ν̄ γράφεται ἡ συλλαβή, 'ἄνιππος', σημαίνει τοὺς ἵππους μὴ ἔχοντας, ἀλλὰ πεζούς· ἐὰν δὲ διὰ τοῦ μ̄, 'ἄμιππος', ὅπερ καὶ μᾶλλον, σημαίνει τοὺς δύο ἔχοντας ἐζευγμένους ἵππους ἱμᾶσι χωρὶς ζυγοῦ καὶ τὸν μὲν ἡνιοχοῦντα, τὸν δὲ μαχόμενον*

1 *γινόμενον* **D** vox mutilata Pap. Ox. 2096 || **2** *διαστάντας αὐτοὺς* **M** | *ἐς] ἐπ'* **Pp[*Π*]** || **3** *ἐξετόξευτο* **D** *ἐξετοξεύετο* **JRTMSV** *εξ[* Pap. Ox. 2096 || **5** *Μασαγέται* **TM** | *περιεγενέατο* **ABCP** primae *ε* litt. *γ* (q. e. *περιγεγενέατο*) suprascr. nescio quae man. **A** non exstat Pap. Ox. 2096 || **7** *δέον* **A¹** || **8** *ἐμπλήσασα* (in initio excerpti voce *δὲ* omissa) **𝔄𝔓** *δὲ πλήσασα* codd. | *αἵματος* om. **𝔄** | *ἐδίζετο* **TSV𝔄𝔓** litterae *η* litt. *ε* suprascr. **J¹R¹M¹** | *τοῖς* **𝔄𝔓** || **9** *Κῦρον* **D¹** | *εὗρε* **A** | *ἐναπῆκε* **PDJRTMSV** || **10** *τὸν νεκρὸν* (*ω* et *ω* suprascr.) **M** | *τάδε] τοιάδε* Prisc. | *μὲν] μὴν* **𝔄** om. **D** || **11** *ἐμὲ ζῶσάν* (*ου* et *ση* suprascr.) **M** *ἐμεῦ ζώσης* Ald. *ἐμὲ ζώουσαν* **C** | *τε] σε* **𝔄** | *νικῶσάν* (*ης* suprascr.) **M** *νικώσης* Ald. | *σε μάχῃ] ἐς μάχην* **DJR** (?) **TMV** *μάχῃ* **𝔄** (ubi *σε* pro *τε* legitur) om. **S** || **11–12** *δόλῳ παῖδα τὸν ἐμὸν ἑλών* **𝔄𝔓** | *ἑλὼν* om. **Dᵗ**, in mg. suppl. **D¹** || **13** *ὧδέ* **DJRTV** | *ὁ* om. **J** | *πιθανότατος* **C** || **15** *Μασαγέται* **M** | *τε* om. **M** || **16** *ἱππόται – μετέχουσι* haplogr. om. **Pᵗ** hab. **Pᵐᵍp** cett. | *ἄνιπποι καὶ* **M** | *ἄνιπποι] ἄμιπποι* em. Aristarch.

τοξόται τε καὶ αἰχμοφόροι σαγάρις νομίζοντες ἔχειν. χρυσῷ δὲ καὶ χαλκῷ
τὰ πάντα χρέωνται· ὅσα μὲν γὰρ ἐς αἰχμὰς καὶ ἄρδις καὶ σαγάρις, χαλκῷ
τὰ πάντα χρέωνται, ὅσα δὲ περὶ κεφαλὴν καὶ ζωστῆρας καὶ μασχαλιστῆ-
2 ρας, χρυσῷ κοσμέονται. ὡς δ' αὔτως τῶν ἵππων τὰ μὲν περὶ τὰ στέρνα
χαλκέους θώρηκας περιβάλλουσι, τὰ δὲ περὶ τοὺς χαλινοὺς καὶ στόμια καὶ
φάλαρα χρυσῷ. σιδήρῳ δὲ οὐδ' ἀργύρῳ χρέωνται οὐδέν, οὐδὲ γάρ οὐδέ σφι
216 ἔστι ἐν τῇ χώρῃ, ὁ δὲ χρυσὸς καὶ ὁ χαλκὸς ἄπλετος. νόμοισι δὲ χρέωνται
τοιοῖσδε· γυναῖκα μὲν γαμέει ἕκαστος, ταύτῃσι δὲ ἐπίκοινα χρέωνται.
ὃ γὰρ Σκύθας φασὶν Ἕλληνες ποιέειν, οὐ Σκύθαι εἰσὶ οἱ ποιέοντες ἀλλὰ
Μασσαγέται· τῆς γὰρ ἐπιθυμήσῃ γυναικὸς Μασσαγέτης ἀνήρ, τὸν
2 φαρετρεῶνα ἀποκρεμάσας πρὸ τῆς ἁμάξης μίσγεται ἀδεῶς. οὖρος δὲ
ἡλικίης σφι πρόκειται ἄλλος μὲν οὐδείς· ἐπεὰν δὲ γέρων γένηται κάρτα,
οἱ προσήκοντές οἱ πάντες συνελθόντες θύουσί μιν καὶ ἄλλα πρόβατα ἅμα
3 αὐτῷ, ἑψήσαντες δὲ τὰ κρέα κατευωχέονται. ταῦτα μὲν τὰ ὀλβιώτατά σφι
νενόμισται, τὸν δὲ νούσῳ τελευτήσαντα οὐ κατασιτέονται, ἀλλὰ γῇ

AB C P(p) D J RT M SV
Νόμοισι (216, 1) – *θύουσί μιν* (216, 2) exc. **b**
Σχόλ. 215, 1 (ad *σαγάρις*) *κοπίδας· εἰσὶ δὲ εἴδη μαχαιρῶν πλατειῶν οὐ τόσον ὅσον αἱ σπάθαι, μῆκος ἔχουσαι· σημαίνει καὶ πελέκεας* **BR**

T 11 Aelian. Hist. anim. VI 60 *Μασσαγέται μέν, ὡς Ἡρόδοτος λέγει, τὸν φαρετρεῶνα πρό γε ἑαυτῶν κρεμάσαντες, εἶτα μέντοι ὁμιλεῖ τῇ θηλείᾳ ὁ ἄρρην ἐμφανῶς, εἰ καὶ ὁρῷεν αὐτοὺς οἱ πάντες, πεφροντικότες οὐδὲν ἐκεῖνοί γε*

1 Aristarch. comm. col. II *σάγαρις· πέλεκυς Σκυθικ[ός, οἷ]ον [α]ἱ Ἀμάζονες φ[ορ]οῦσιν. [. . . . . ὀ]ρθῶς ἔλε[γε. .]νημ[.]νω γὰ[ρ φάλ(?)]αρον. Λέξ.* seriatim conscr. *σαγάρεις* (*σαγγάρεις DO*)*· πελέκεις.* alphab. conscr. *σαγάρεις* (*σαγγάρεις* e)*· τὰ ἐκ χειρὸς ὅπλα* (cf. Lexx. ad IV 81, 5). Suid. *σάγαρις· κοπὶς ἢ πέλεκυς . . . ἢ τὰ ἐκ χειρὸς ὅπλα.* Greg. Cor. 99 *σαγάρεις τοὺς πελέκεις ἢ τὰ ἐκ χειρὸς ὅπλα* || 2 *Λέξ. ἄρδις* (*ἄρδεις* v. l.)*· φαρέτρας* (*καὶ τὸ βέλος* add. *abmnortuvx*). Greg. Cor. 100 *ἄρδεις τὰς φαρέτρας.* Hes. *ἄρδιας· τὰ ἐκ χειρὸς ὅπλα* || 6 *Λέξ. φάλαρα· τὰ περὶ τὰς γνάθους σκεπάσματα.* Phot. *φάλαρα τὰς προμετωπίδας . . . ἢ τὰ τῶν γνάθων σκεπάσματα.* Suid. *φάλαρα τὰς προμετωπίδας· . . . παρὰ δὲ Ἡροδότῳ τὰ περὶ τὰς γνάθους σκεπάσματα.* Greg. Cor. 101 *φάλαρα τὰ περὶ τὰς γνάθους σκεπάσματα* | Aristarch. comm. col. II σιδή[ρῳ] δὲ οὐδ ἀργύρῳ χρ[.]νται ('editores referunt decerni non posse, utrum una (*ω*) duaeve litterae (*εω*) exciderint' Paap)· *Σοφοκλῆς ἐν Π[οι]μέσι· οὐ χαλκὸς οὐ σίδηρος ἅπτεται χροός*

1 *τε* om. **M** | *αἰχμωφόροι* **A¹B¹** | *σαγάρεις* **D** *σαγγάρεις* **JRTMSV**, cf. Lexx. || 2 *χρῶνται* **APD¹RTMSV** *χρεῶνται* **J** | *ὅσα* – 3 *χρέωνται* haplogr. om. **B¹JM** | *ἄρδις*] *φαρέτρας* **DRTSV**, cf. Lexx., Hes., Greg. Cor. | *σαγάρεις* **D** *σαγγάρεις* **T** Ald. *σαγάρις* (*γ* super *γ* add. man. sec.) **V** || 4 *αὐτὸς* **J^ac** | *ἱππέων* **C** || 6 *χρ[ ]νται* Aristarch. q. v. *χρέονται* **V^ac** | *οὐδέν*] *οὐδέ εν* (= *οὐδὲ ἕν* ?) **D¹** | *οὐδέ*] *οὐδείς* dubitans propos. Legrand || 7 *ὁ δὲ χαλκὸς καὶ ὁ χρυσὸς* **TM** || 9 *Ἕλληνας* **D¹** | *οἱ* om. **M** || 10 *Μασαγέται* **TM** | *τῆς* – *Μασσαγέτης* om. **R** | *ἐπιθυμήσει* **CPDJR TMS** vocis exitum compend. not. **V** | *Μασαγέτης* **TM** || 10. 11 *τῶν φαρετρέων* **D** *τῶν φαρετρεῶν* **JRT¹SV** || 12 *προκέεται* **C** || 14 *ὀλβιότατά* **J** || 15 *κατασιτέ*ονται* (*υ* eras.) **D** *κατασιτέωνται* **M**

κρύπτουσι συμφορὴν ποιεύμενοι, ὅτι οὐκ ἵκετο ἐς τὸ τυθῆναι. σπείρουσι δὲ οὐδέν, ἀλλ᾽ ἀπὸ κτηνέων ζώουσι καὶ ἰχθύων· οἳ δὲ ἄφθονοί σφι ἐκ τοῦ Ἀράξεω ποταμοῦ παραγίνονται. γαλακτοπόται δέ εἰσι. θεῶν δὲ μοῦνον 4
ἥλιον σέβονται, τῷ θύουσι ἵππους. νόος δὲ οὗτος τῆς θυσίης· τῶν θεῶν τῷ ταχίστῳ πάντων τῶν θνητῶν τὸ τάχιστον δατέονται.

AB C P(p) D J RT M SV
Νόμος (pro *νόος*) – *δατέονται* (216, 4) exc. paroemiogr. **𝔑**

T 5 Eust. Il. 36 (ad *Α* 36) *κατὰ δὲ Ἡρόδοτον καὶ Πέρσαι ἵππον αὐτῷ ἱέρευον ὡς ταχυτάτῳ τὸ ἐν πεζοῖς ταχύτατον.* id. Il. 339 (ad *Β* 762) *οἱ . . . αὐτοὶ* (sc. *Πέρσαι*) *καὶ ἱερὸν Ἡλίῳ τὸν ἵππον νομίσαντες ἔθυον ἵππον ἐκείνῳ, τῷ ταχυτάτῳ, φασί, τὸ ἐν ζῴοις τάχιστον.* id. Il. 844 (ad *Λ* 281) *τὸ . . . ʻπετέσθηνʼ ἐπὶ ἁπλῶς ἵππων λεγόμενον διὰ τὸ πάνυ πολὺ τοῦ τάχους, οὗ χάριν καὶ ἡλίῳ ἀνάκειται καθ᾽ Ἡρόδοτον*

1 *ποιεόμενοι* **A**^{c} | *ἥκετο* **D** || 2 *κτεινέων* **PJ** *κτηνέων* **p** cett. | *ζώοσι* **D**^{ac} || 3 *γαλακτοπῶται* **D** man. rec. *γαλακτιπόται* **SV**^{ac} || 4 *ἵπποισι* **SV** | *νόος* Krueger *νόμους* **R** *νόμος* **𝔑** rell. *νόμ^{ου}ος* olim exstitisse recte vidit Weber Anal. Hdt. 176 | *οὗτος· τῶν θεῶν τῆς θυσίης* **M** *οὗτος τῆς θυσίης· τῷ θεῷ* **𝔑**

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Β

Εὐτέρπη

I

1 *Τελευτήσαντος δὲ Κύρου παρέλαβε τὴν βασιληίην Καμβύσης Κύρου ἐὼν παῖς καὶ Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυγατρός, τῆς προαποθανούσης Κῦρος αὐτός τε μέγα πένθος ἐποιήσατο καὶ τοῖσι ἄλλοισι προεῖπε*
2 *πᾶσι, τῶν ἦρχε, πένθος ποιέεσθαι· ταύτης δὴ τῆς γυναικὸς ἐὼν παῖς καὶ Κύρου Καμβύσης Ἴωνας μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πατρῴους ἐόντας ἐνόμιζε, ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο στρατηλασίην ἄλλους τε παραλαβών, τῶν ἦρχε, καὶ δὴ καὶ Ἑλλήνων, τῶν ἐπεκράτεε.*

2 *Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι πρὶν μὲν ἢ Ψαμμήτιχον σφέων βασιλεῦσαι ἐνόμιζον ἑωυτοὺς πρώτους γενέσθαι πάντων ἀνθρώπων· ἐπειδὴ δὲ Ψαμμήτιχος βασιλεύσας ἠθέλησε εἰδέναι, οἵτινες γενοίατο πρῶτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύγας προτέρους γενέσθαι ἑωυτῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἑωυτούς.*

AB C P(p) D J RT M SV
Ἐτελεύτησεν δὲ Κῦρος, παρέλαβεν δὲ (1, 1) — ταύτης δὲ (sic expl.) (1, 2) exc. **𝔡**

T 9ss. Schol. Arist. Nub. 398 (ad *βεκκεσέληνε*) (= Suid. s. v. *βεκκεσέληνε*) *Ψαμμήτιχος Αἰγύπτου* (*Αἰγυπτίων* Suid.) *βασιλεύσας ἠθέλησε ἐπιγνῶναι* (*γνῶναι* Suid.), *τίνες πάντων ἀνθρώπων πρεσβύτατοι* (*πρεσβύτεροι* Suid.) *καὶ* πρῶτοι γένοιντο. *ὡς δὲ πάντα* (*πάνυ* Suid.) *πολυπραγμονῶν οὐχ οἷός τε ἦν ἀνευρεῖν τὸ ἀκριβὲς διὰ τὸ πολλοὺς περὶ τούτου φιλονεικεῖν, μηχανᾶταί τι τοιοῦτο· λαβὼν ἀρτίτοκα δύο παιδία εἰς οἴκημα κατέκλεισεν ἀνακεχωρηκὸς παντάπασι, καὶ οἱ μὲν λέγουσιν, ὡς αἶγας ὑπέπεμπεν αὐτοῖς, ἃς θηλάζοντα ἐτρέφετο τὰ παιδία, οἱ δέ, ὡς τροφοὺς παρέστησε τὰς γλώττας αὐτῶν ἐκτεμὼν ὥστε τῆς φωνῆς αὐτῶν μὴ ἀκούειν τὰ παιδία. ταῦτα δὲ ὁ Ψαμμήτιχος ἐποίει βουλόμενος εἰδέναι, τίνα ποτὲ τὰ παιδία πρώτην προήσουσι* φωνὴν ἀπαλλαγέντα τῶν ἀσήμων κνυζημάτων. *ὡς οὖν τριετὴς αὐτοῖς διεγεγόνει χρόνος τῆς τοιαύτης τροφῆς, εἰσέπεμψεν εἰς τὸν οἶκόν τινα τῶν φίλων* (*φιλτάτων* Suid.) *ἐντειλάμενος σιωπῇ παρελθεῖν. τοῦ δὲ ἀνεῴξαντος τὰς θύρας,* ὀρέγοντα τὰς χεῖρας τὰ παιδία 'βέκος' *ἐλάλουν* (*ἐκάλουν* Suid.)· *Φρύγας δέ φασι* (om. Suid.) *τὸν ἄρτον οὕτως καλεῖν, καὶ οὕτω μὲν Ψαμμήτιχον εὑρεῖν τε καὶ πιστεῦσαι γεγονέναι πρώτους Φρύγας*

Ad divisionem libri v. praef. LXI || 1 *δὴ* **DR** || 1, 2 *ἐὼν Κύρου* **M** | *Κασανδάνης* **C** *Καϲανδάνης* (σ superscr.) **V** *Κασσανδάνης* **𝔡** cett. || 3 *πένθος μέγα* **DJRTMSV** || 4 *ποιεῖσθαι* **DJRV** | *δὲ* **DJRTMSV𝔡** || 5 *καὶ* ante *Καμβύσης* punctis delevit **A** || 7 *Ἕλληνας* **M** Ald. || 8 *Ψαμμήτιχος* **B** *Ψαμμίτιχον* **CPD** *Ψαμμίτιχον* (η superscr.) **J** *Ψαμμήτιχος* deinde littera *η* praeter sinistram hastam erasa in *ι* mutata **A** *Ψαμμιήτιχον* **SV** || 9 *ἑαυτοὺς* **V** | *ἐπεὶ δὲ* **DJRTMSV** | *Ψαμμίτιχος* **A**[c] (sicut ante) **CPD** *Ψαμμίτιχος* (η superscr.) **J** *Ψαμμιήτιχος* **SV** || 11 *γενέσθαι προτέρους* **M**

Ψαμμήτιχος δέ, ὡς οὐκ ἐδύνατο πυνθανόμενος πόρον οὐδένα τούτου 2
ἀνευρεῖν, οἳ γενοίατο πρῶτοι ἀνθρώπων, ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε· παιδία δύο
νεογνὰ ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν ἐς τὰ ποίμνια
τροφήν τινα τοιήνδε, ἐντειλάμενος μηδένα ἀντίον αὐτῶν μηδεμίαν
φωνὴν ἱέναι, ἐν στέγῃ δὲ ἐρήμῃ ἐπ' ἑωυτῶν κέεσθαι αὐτὰ καὶ τὴν ὥρην
ἐπαγινέειν σφιν αἶγας, πλήσαντα δὲ γάλακτος τἆλλα διαπρήσσεσθαι.
ταῦτα δὲ ἐποίέέ τε καὶ ἐνετέλλετο ὁ Ψαμμήτιχος θέλων ἀκοῦσαι τῶν 3
παιδίων ἀπαλλαγέντων τῶν ἀσήμων κνυζημάτων, ἥντινα φωνὴν ῥήξουσι
πρώτην, τά περ ὦν καὶ ἐγένετο. ὡς γὰρ διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα τῷ
ποιμένι πρήσσοντι, ἀνοίγοντί τε τὴν θύρην καὶ ἐσιόντι τὰ παιδία ἀμφότερα
προσπίπτοντα 'βεκός' ἐφώνεον ὀρέγοντα τὰς χεῖρας. τὰ μὲν δὴ πρῶτα 4
ἀκούσας ἥσυχος ἦν ὁ ποιμήν, ὡς δὲ πολλάκις φοιτέοντι καὶ ἐπιμελομένῳ
πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος, οὕτω δὴ σημήνας τῷ δεσπότῃ ἤγαγε τὰ παιδία
κελεύσαντος ἐς ὄψιν τὴν ἐκείνου. ἀκούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμήτιχος

AB C P(p) D J RT M SV
Ψαμμίτιχος (ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς add. 𝔓) ὡς οὐκ (2, 2) – πρεσβυτέρους ἑωυτῶν εἶναι (2, 5) exc. floril. 𝔄𝔓

3 Poll. II 8 ἄμεινον . . . αὐτοῦ (i. e. voce νεογιλαῖον) τὸ παρ' Ἡροδότῳ νεόγονον || 8 Λέξ. κνυζημάτων· τῶν γοερῶν ἀποφθεγμάτων. Suid. κνυζημάτων· παρὰ Ἡροδότῳ, τουτέστι τῶν γοερῶν ἀποφθεγμάτων. Greg. Cor. 113 κνυζήματα τὰ γοερὰ ἀποφθέγματα || 9 Lex. Vindob. 53, adnotatio quam scriba codicis linea inducta delevit: διετὲς παιδίον λέγεται καὶ διετὴς χρόνος· Ἡρόδοτος· ὡς γὰρ – πρήσσοντι || 11 Hes. βεκός· ἄρτος, Φρύγες

1 Ψαμμήτιχος **A** Ψαμμίτιχος **CPD𝔄𝔓** Ψαμμίτιχος (ή supra ι) **J** Ψαμμιήτιχος **SV** | ἠδύνατο **𝔄** | τούτων **𝔄** om. **𝔓** || 2 ἐπιτεχνεᾶται **C** | ἐπιτεχνᾶται . . . 3 ἀνθρώπων haplograph. om. **B**[1] || 3 νεόγονα recognosci videtur e Poll. | δίδωσι **ABCP𝔄𝔓** | πυμένι (οι supra υ) **C** ποιμένοι **M** || 4 μηδὲν ἀντίον **ABC** μηδ'ἐναντίον **𝔄** ἐναντίον **𝔓** || 4.5 φωνὴν μηδεμίαν **DJRTMSV** || 5 ἱέναι **𝔄𝔓M** Ald. | ὑπ' ἑωυτῶν **T** Ald. ἐπεώντων **𝔄** | κεῖσθαι **DJRTMSV** || 6 ἐπαγινέην **JRSV** ἐπάγειν **ABC𝔄𝔓** | σφι **A** σφίσιν **DJRTSV** σφίσι **M** | πλήσαντας **ABC**[1]**𝔄** | τοῦ γάλακτος **DJRTMSV**, quod ut recipiatur suadet Legrand ('caprarum lacte, non mulieris alicuius, repleri infantes expressis verbis Psammetichus iussit') || 7 δὲ ποιέετο καὶ **DTRSV** δ' ἐποιέετο καὶ **M** δὲ ἐποιέετο καὶ **J** δὲ (vel δ') ἐποίεε καὶ **𝔄𝔓** | ὁ om. **ABCP𝔄𝔓** | Ψαμμίτιχος **CPD𝔄𝔓** Ψαμμίτιχος (ή supra ι) **J** Ψαμμιήτιχος **SV** || 8 ἀπαλλαχθέντων **ABPTSV𝔄𝔓** ἀπηλλαχθέντων **DM** ἀπηλλαχθέντων (a supra η) **J** ἀπηλαχθέντων (a supra η) **R** ἀπαλλαγέντων recognoscas e Schol. Arist., Suid., et v. gramm. meam 133s. || 9 γὰρ] δὲ **𝔄𝔓** | διετὴς **ABC**[1]**𝔄𝔓** Lex. Vind. τριετὴς Schol. Arist., Suid. | ἐγεγόνει Lex. Vind., cf. Schol. Arist., Suid. | ταῦτα om. **C**[1] || 10 ἀνοίγοντι τὴν **ABCP𝔄𝔓** ἀνοίγονταί τε τὴν **D** ἀνοίγοντι ται τὴν **M** | ἐπιόντι **DJRTMSV** || 11 βέκκος **JRTMSV**[ac] Suidae codd. plurr. βέκος **V**[c]**P**[ac] βέκους Suid. (v. l.) βόκος Schol. Arist. βαικὸς **𝔄** βεκὸς **P**[c]**p** rell. Hes. | ἐφώνευον **C**[1] ἐφώνων ut vid. **M** ἐφώνεεν **𝔄** | τὴν χεῖρα **TM** || 12 φοιτῶντι **DJRTMSV** φοιτέωντι **C** | ἐπιμελεομένω **𝔄𝔓** ἐπιμελουμένῳ **DJRTMSV** || 13 σημάνας **AB** || 14 τὴν ἐκείνου om. **AP** | ὁ om. **𝔓** | Ψαμμίτιχος **CPDJ𝔄𝔓** Ψαμμιήτιχος **SV**

ἐπυνθάνετο, οἵτινες ἀνθρώπων 'βεκός' τι καλέουσι, πυνθανόμενος δὲ
5 εὕρισκε Φρύγας καλέοντας τὸν ἄρτον. οὕτω συνεχώρησαν Αἰγύπτιοι καὶ
τοιούτῳ σταθμησάμενοι πρήγματι τοὺς Φρύγας πρεσβυτέρους εἶναι
ἑωυτῶν. ὧδε μὲν γενέσθαι τῶν ἱρέων τοῦ Ἡφαίστου τοῦ ἐν Μέμφι
ἤκουον· Ἕλληνες δὲ λέγουσι ἄλλα τε μάταια πολλὰ καὶ ὡς γυναικῶν τὰς
γλώσσας ὁ Ψαμμήτιχος ἐκταμὼν τὴν δίαιταν οὕτως ἐποιήσατο τῶν
3 παίδων παρὰ ταύτῃσι τῇσι γυναιξί. κατὰ μὲν δὴ τὴν τροφὴν τῶν παίδων
τοσαῦτα ἔλεγον· ἤκουσα δὲ καὶ ἄλλα ἐν Μέμφι ἐλθὼν ἐς λόγους τοῖσι
ἱρεῦσι τοῦ Ἡφαίστου, καὶ δὴ καὶ ἐς Θήβας τε καὶ ἐς Ἡλίου πόλιν αὐτέων
τουτέων εἵνεκεν ἐτραπόμην, ἐθέλων εἰδέναι, εἰ συμβήσονται τοῖσι
λόγοισι τοῖσι ἐν Μέμφι, οἱ γὰρ Ἡλιοπολῖται λέγονται Αἰγυπτίων εἶναι
2 λογιώτατοι. τὰ μέν νυν θεῖα τῶν ἀπηγημάτων, οἷα ἤκουον, οὐκ εἰμὶ πρό-
θυμος ἐξηγέεσθαι ἔξω ἢ τὰ οὐνόματα αὐτῶν μοῦνον νομίζων πάντας
ἀνθρώπους ἴσον περὶ αὐτῶν ἐπίστασθαι· τὰ δ' ἂν ἐπιμνησθῶ αὐτῶν, ὑπὸ
4 τοῦ λόγου ἐξαναγκαζόμενος ἐπιμνησθήσομαι. ὅσα δὲ ἀνθρωπήια πρήγ-
ματα, ὧδε ἔλεγον ὁμολογέοντες σφίσι, πρώτους Αἰγυπτίους ἀνθρώπων

AB C P(p) D J RT M SV
πρεσβυτέρους ἑωυτῶν εἶναι (2, 5) expl. floril. 𝔄𝔓

T 11 Eust. Dion. 242 λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος πρώτους ἀνθρώπων Αἰγυπτίους ἐξευρεῖν τὸν ἐνιαυτὸν (4, 1) καὶ ὅτι τῶν Αἰγυπτίων οἱ Ἡλιουπολῖται λογιμώτατοι || 12 ss. Athenagoras Legat. 24–28 de ratione qua deorum iuxta atque hominum naturam Hdt. iudicat agens τὰ μὲν – αὐτῶν μοῦνα ἐλάχιστα laudat et τοὺς μέν – γράφουσι (41, 1–2), ἐν δὲ Βουσίρι – λέγειν (61, 1), ἐπεὰν – ὀνομάζειν (86, 2), ἤδη – γλῶσσαν (144, 1–2), Ἀπόλλωνα – γενέσθαι (156, 5), εἰσὶ (170, 1) – Αἰγύπτιοι (171, 1) || 16 Eust. Dion. 242: v. ad 3, 1

1 βέκκος **TM** βεκκὸς **R**V^{ac} βέκ̆ός **J** βέκος P^{ac} βαικός 𝔄 βεκός P^{c}**p** cett. || 2 τοὺς Φρύγας 𝔄𝔓 || 3 σταθμωσάμενοι propos. Legrand (cf. VII 10 β 1, sed v. VIII 130, 2), qui (Introduction 213s.) omnes eius verbi formas ad σταθμόομαι reducere vult, sed v. Schwyzer Gr. Gramm. I 732, qui σταθμώσασθαι a σταθμός, σταθμήσασθαι autem a στάθμη derivandum esse recte iudicat | πρεσβυτέρους] πρώτους **DJRTMSV** || 3. 4 ἑωυτῶν εἶναι 𝔄𝔓 || 4 ἱερέων **DRMS** ἱ^ε^ρέων **J** ἱερεέων (quod ex ἱ^ερε^ρεων ortum esse cognovit Weber Anal. Hdt. 188) **V** | τοῦ om. **DJRTSV** | μέμ^ηι^φ in fine vers. **J** || 6 Ψαμμίτιχος **CPDJ** Ψαμμιήτιχος **SV** | ἐκτεμὼν **B** || 7 παιδίων¹ **DJRTMSV** | ταῖς **JRTMSV** | τὴν om. **DJRTSV** | παιδίων² **DJRTMSV** || 8 ἐν Μέμφι om. **M** || 9 ἱερεῦσι **BDMSV** ἱ^ε^ρεῦσι **J** | ἐς om. **RM** | Ἡλιούπολιν **BCPDJRTMSV** || 9. 10 αὐτῶν τούτων **DJRTSV** αὐτῶν **M** Ald. || 10 ἕνεκεν D^{1}**JRMV** || 10. 11 τοῖς λόγοισι **R** || 11 Μέμφηι **C** | Ἡλιουπολῖται **CPDJRTMSV** || 12 λογιμώτατοι **DJRTMSV** Eust. || 13 διηγεῖσθαι Athenag. | ἔξω ἢ] ἐξ ὧν Athenag. | μόνον **DJRTMSV** μοῦνα ἐλάχιστα Athenag. || 14 αὐτὸν **JR**V^{1} αὐτέων (περὶ suprascr.) **M** Ald. || 15 ἀναγκαζόμενος **DJRTMSV** | ὑπομνησθήσομαι **D** || 16 σφι B^{2mg}**C**

ἁπάντων ἐξευρέειν τὸν ἐνιαυτὸν δυώδεκα μέρεα δασαμένους τῶν ὡρέων
ἐς αὐτόν, ταῦτα δὲ ἐξευρέειν ἐκ τῶν ἄστρων ἔλεγον. ἄγουσι δὲ τοσῷδε
σοφώτερον Ἑλλήνων, ἐμοὶ δοκέειν, ὅσῳ Ἕλληνες μὲν διὰ τρίτου ἔτεος
ἐμβόλιμον ἐπεμβάλλουσι τῶν ὡρέων εἵνεκεν, Αἰγύπτιοι δὲ τριηκοντημέ-
ρους ἄγοντες τοὺς δυώδεκα μῆνας ἐπάγουσι ἀνὰ πᾶν ἔτος πέντε ἡμέρας
πάρεξ τοῦ ἀριθμοῦ, καί σφιν ὁ κύκλος τῶν ὡρέων ἐς τὠυτὸ περιιὼν
παραγίνεται. δυώδεκά τε θεῶν ἐπωνυμίας ἔλεγον πρώτους Αἰγυπτίους 2
νομίσαι καὶ Ἕλληνας παρὰ σφέων ἀναλαβεῖν, βωμούς τε καὶ ἀγάλματα καὶ
νηοὺς θεοῖσι ἀπονεῖμαι σφέας πρώτους καὶ ζῷα ἐν λίθοισι ἐγγλύψαι·
τούτων μέν νυν τὰ πλέω ἔργῳ ἐδήλουν οὕτω γενόμενα. βασιλεῦσαι δὲ
πρῶτον Αἰγύπτου ἄνθρωπον ἔλεγον Μῖνα· ἐπὶ τούτου πλὴν τοῦ Θηβαϊκοῦ 3
νομοῦ πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἕλος, καὶ αὐτῆς εἶναι οὐδὲν ὑπερέχον τῶν
νῦν ἔνερθε λίμνης τῆς Μοίριος ἐόντων, ἐς τὴν ἀνάπλους ἀπὸ θαλάσσης
ἑπτὰ ἡμερέων ἐστὶ ἀνὰ τὸν ποταμόν. καὶ εὖ μοι ἐδόκεον λέγειν περὶ τῆς 5
χώρης — δῆλα γὰρ δὴ καὶ μὴ προακούσαντι, ἰδόντι δέ, ὅστις γε σύνεσιν
ἔχει —, ὅτι Αἴγυπτος, ἐς τὴν Ἕλληνες ναυτίλλονται, ἐστὶν Αἰγυπτίοισι
ἐπίκτητός τε γῆ καὶ 'δῶρον τοῦ ποταμοῦ'· καὶ τὰ κατύπερθέ ἐστι τῆς

AB C P(p) D J RT M SV
Ὅτι Αἰγύπτιοι τὸν ἐνιαυτὸν ἐξεῦρον πρῶτοι δυώδεκα μέρη (ut vid.) *δασάμενοι·* ταῦτα δὲ (4, 1) — ἔλεγον. τριηκονθημέρους τοὺς μῆνας ἄγοντες ἐπάγουσιν ἡμέρας ε̅ δυώδεκα τε — ἐγγλύψαι (4, 2) exc. **𝔖**

T 17 Eust. Dion. 222 *δηλοῖ καὶ ὁ λόγος ὁ λέγων* ἐπίκτητον *εἶναι τὴν Αἴγυπτον* καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ. illius *δῶρον τοῦ ποταμοῦ* mentionem facit etiam Strabo 36, 536, 691. Arr. Anab. V 6 *Αἴγυπτόν τε Ἡρόδοτός τε καὶ Ἑκαταῖος οἱ λογοποιοί, ἢ εἰ δή του ἄλλου ἢ Ἑκαταίου ἐστὶ τὰ ἀμφὶ τῇ γῇ τῇ Αἰγυπτίᾳ ποιήματα, δῶρόν τε τοῦ ποταμοῦ ἀμφότεροι ὡσαύτως ὀνομάζουσιν καὶ οὐκ ἀμαυροῖς τεκμηρίοις, ὅτι ταύτῃ ἔχει, Ἡροδότῳ ἐπιδέδεικται, ὡς καὶ τὴν γῆν αὐτὴν τυχὸν τοῦ ποταμοῦ εἶναι ἐπώνυμον*

1 *δώδεκα* **SV** | *ὡρῶν* **D**[ac] || 2 *ἐξευρεῖν* **AB** | *ἀστέρων* **PDJRTMSV** | *τοσῷδε*] *τὸ σῶμα* **SV** (olim *τόσῳ* exstitisse iudicat Weber Anal. Hdt. 207) || 3 *ὡς ἐμοὶ δοκέει* **DJRTMSV** || 4 *μῆνα* post *ἐμβόλιμον* addi propos. Cobet, sequ. Legrand | *ὡρῶν* **D**[ac] | *τριακονθημέρους* **ABC**[1] *τριηκονταμέρους* **D**[ac] *τριηκοντα*(η)*μέρους* **J** *τριηκονθημέρους* **C**[2]**P** || 5 *ἄγοντες — μῆνας*] *τοὺς μῆνας ἄγοντες* **𝔖** || 8 *λαβεῖν* **𝔖** || 9 *ἐγγλύψαι καὶ τούτων* (quod dittographiam iudicat Legrand) **ABCP** || 10 *πλείω* **AB** | *γινόμενα* **J** || 11 *Αἰγύπτου* om. **DJRTMSV** | *ἀνθρώπων* **DJRTMSV** | *Μειναι* **AB** (litt. *εα* extremae voci suprascr. man. post. **A**) *Μῆνα* **DJRT**[1]**MSV** || 12 *ἕλος* **BD**[1]**J** || 13 *Μύριος* **CDJRTMSV** cui favet, inepte ut mihi videtur, Stein in Vindic. Hdt. Spec. I || 14 *ἐδόκεε* **T** || 15 *δὴ* om. **ABC** | *γε* om. **M** || 16 *Αἴγυπτος, ἐς τὴν κτλ.*] 'manifestum est Aegyptum hanc' (ut Schweighaeuseri utar versione) 'quam Graeci navibus adeunt, adquisitam Aegyptiis terram esse et fluminis donum', qui sensus e textu codd. transmisso plane mihi videtur emanare neque Steinio (in edit. adnot.) neque Legrandio possum assentiri, qui illum sensum non opinantur posse exprimi nisi articulus *ἡ* bis addatur (cum ante *Αἴγυπτος* tum ante *τὰ κατύπερθε*) || 17 *κατ' ὕπερ* **RS** *κατύπερ* **T** *καθ' ὕπερ* **JV**[ac] | *ἐστι* (scil. *ἐπίκτητός τε γῆ καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ*) cod. Askew. *ἔτι* cett.

λίμνης ταύτης μέχρι τριῶν ἡμερέων πλόου (γῆ, τῆς πέρι ἐκεῖνοι οὐδὲν ἔτι
2 *ἔλεγον, ἔστι δὲ ἕτερον τοιοῦτον). Αἰγύπτου γὰρ φύσις ἐστὶ τῆς χώρης τοιήδε· πρῶτα μὲν προσπλέων ἔτι καὶ ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς κατεὶς καταπειρητηρίην πηλόν τε ἀνοίσεις καὶ ἐν ἕνδεκα ὀργυιῇσιν ἔσεαι· τοῦτο μὲν ἐπὶ τοσοῦτο δηλοῖ πρόχυσιν τῆς γῆς ἐοῦσαν.*
6 *Αὖτις δὲ αὐτῆς ἐστι Αἰγύπτου μῆκος τὸ παρὰ θάλασσαν ἑξήκοντα σχοῖνοι, κατὰ ἡμεῖς διαιρέομεν εἶναι Αἴγυπτον ἀπὸ τοῦ Πλινθινήτεω κόλπου μέχρι Σερβωνίδος λίμνης, παρ' ἣν τὸ Κάσιον ὄρος τείνει· ταύτης*
2 *ὦν ἄπο οἱ ἑξήκοντα σχοῖνοί εἰσι. ὅσοι μὲν γὰρ γεωπεῖναί εἰσι ἀνθρώπων, ὀργυιῇσι μεμετρήκασι τὴν χώρην, ὅσοι δὲ ἧσσον γεωπεῖναι, σταδίοισι,*
3 *οἳ δὲ πολλὴν ἔχουσι, παρασάγγῃσι, οἳ δὲ ἄφθονον λίην, σχοίνοισι. δύναται δὲ ὁ μὲν παρασάγγης τριήκοντα στάδια, ὁ δὲ σχοῖνος ἕκαστος (μέτρον ἐὸν Αἰγύπτιον) ἑξήκοντα στάδια· οὕτως ἂν εἴησαν Αἰγύπτου στάδιοι*
7 *ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι τὸ παρὰ θάλασσαν. ἐνθεῦτεν μὲν καὶ μέχρι Ἡλίου πόλιος ἐς τὴν μεσόγαιάν ἐστι εὐρέα Αἴγυπτος, ἐοῦσα πᾶσα ὑπτίη*

AB C P(p) D J RT M SV

4 Hes. *καταπιρητηρίη· τόπους βαθεῖς πειράζοντες, καὶ ἡ λεγομένη βολίς* || **10** *Λέξ. γεωπεῖναι· οἱ γῆς πεινῶντες καὶ ἀπορούμενοι* (*ἄποροι* Lexx. alphab. conscr.). Hes. *γεωπεῖναι· οἱ γῆς πεινῶντες καὶ ἀπορούμενοι.* Etym. M. *γεωπεῖναι· παρὰ Ἡροδότῳ οἱ ὀλίγην γῆν ἔχοντες οἱονεὶ πεινῶντες γῆς.* Suid. *γεωπεῖναι· οἱ μικρὰν καὶ λυπρὰν γῆν ἔχοντες. παρὰ δὲ Ἡροδότῳ οἱ γῆς πεινῶντες καὶ ἀπορούμενοι.* Greg. Cor. 114 *γεωπείνας δὲ τοὺς γῆς πεινῶντας καὶ ἀπορουμένους* || **11–13** Lex. Rhet. p. 674 Dobr. (Latte, Lexica Graeca minora 83) *ὁ . . . παρασάγγης μέτρον ἐστὶν ὁδοῦ ὡς Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ οὕτω·* δύναται μὲν οὖν οἱ παρασάγγεις τριάκοντα σταδίους, ὁ δὲ σχοῖνος ἕκαστος (*ἑκατὸν* vel *ἑκαστὸν* scr.) μέτρον Αἰγύπτιον ἑξήκοντα σταδίους

1 *γῆ τῆς* scripsi *τῇ* **D**^{1} *τῆς* **D**^{c} cett. num melius *τῆς γῆς* ('qua de terra') scribendum, ea de causa quod e $\overset{ΤΗΣ}{ΓΗΣ}$ vel $\overset{ΤΗΣ}{ΓΗ}$ (si litterae suprascriptae correctio potius quam suppletio vocis haplographice omissae alicui scribae fuerint visae) cum $\overset{ΤΗ}{ΓΗΣ}$ tum variae codicum lectiones potuerint nasci? || **1.2** *ἔτι τοιόνδε ἔλεγον* **ABC** (ceterorum codd. lectionem ad 'Ionum' opinionem [cf. cap. 15s.] spectare obvium est) || 2 *τοιοῦτο* **PD** *τοιόνδε* **ABC** | *τῆς χώρης ἐστὶ* **M** Ald. || 3 *πρῶτον* **TM** | *προσπλέον* **A**^{ac} | *ἀπέχων* om. **M** | *γῆς* e *γεις* vel sim. corr. **J**^{1} || 4 *κ*ατεὶς* **D** | *καταπιρητηρίη* Hes. | *πηλῶν* **DJRSV** *πυλῶν* **M** | *ἐν ἕνδεκα*] *ἐν δέκα* **ABCP**^{c}**p** *ἕνδεκα* **SV** | *ὀργυῆσι(ν)* **CDJSV** *ὀργυήσιν* **R** || 5 *τοσοῦτον* **DJRTMSV** || 6 *αὖτις – μῆκος*] *αὐτῆς δὲ τῆς Αἰγύπτου* (*γῆς* add. **M**) *ἐπὶ μῆκος* **DJRTMSV** an *αὐτῆς δὲ αὖ τῆς Αἰγύπτου ἐστὶ μῆκος* legendum sit dubitat Legrand || 7 *κατ' ἃ* **JR** | *Αἴγυπτον εἶναι* **M** | *τοῦ* om. **C** | *Πλινθηνήτου* **T** Ald. || 8 *Σελβωνίδος* **TMS** *Σελβωδίνος* **DJV** | *Κάσσιον* **A** | *τείνει* om. **ABC**^{1} (qui error littera *τ* vocis quae sequitur *ταύτης* mihi videtur inductus) del. Legrand e III 5, 2 iudicans irrepsisse || 9 *οὖν* **JRV** | *ἄπο* om. **DJRTMSV** | *γεωπῖναί* **ABCD**^{ac}**JRTSV**, cf. Lexx. || 10 *ὀργύησι* **RT** | *γεωπῖναι* eidem qui ante || 12 *μὲν* om. **ABC**^{1}**P**, habet Lex. Rhet. | *σταδίους* Lex. Rhet. || 13 *ἐὸν* **ABCJRTSV** om. Lex. Rhet. | *σταδίους* Lex. Rhet. || 14 *μὲν* om. **DJRTMSV** || 15 *Ἡλιουπόλεως* **DJRTMV** | *εἰς* **M** | *μεσόγεάν* **JRSV**

τε καὶ ἔνυδρος καὶ ἰλύς. ἔστι δὲ ὁδὸς ἐς Ἡλίου πόλιν ἀπὸ θαλάσσης ἄνω
ἀνιόντι παραπλησίη τὸ μῆκος τῇ ἐξ Ἀθηνέων ὁδῷ τῇ ἀπὸ τῶν δυώδεκα
θεῶν τοῦ βωμοῦ φερούσῃ ἔς τε Πῖσαν καὶ ἐπὶ τὸν νηὸν τοῦ Διὸς τοῦ
Ὀλυμπίου. σμικρόν τι τὸ διάφορον εὕροι τις ἂν λογιζόμενος τῶν ὁδῶν 2
τουτέων, τὸ μὴ ἴσας μῆκος εἶναι, οὐ πλέον πεντεκαίδεκα σταδίων· ἡ μὲν
γὰρ ἐς Πῖσαν ἐξ Ἀθηνέων καταδεῖ πεντεκαίδεκα σταδίων ἐς μὴ εἶναι
πεντακοσίων καὶ χιλίων, ἡ δὲ ἐς Ἡλίου πόλιν ἀπὸ θαλάσσης πληροῖ τὸν
ἀριθμὸν τοῦτον. ἀπὸ δὲ Ἡλίου πόλιος ἄνω ἰόντι στεινή ἐστι Αἴγυπτος.
τῇ μὲν γὰρ τῆς Ἀραβίης ὄρος παρατέταται φέρον ἀπ᾽ ἄρκτου πρὸς μεσαμ- 8
βρίης τε καὶ νότου, αἰεὶ ἄνω τεῖνον ἐς τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην θάλασσαν,
ἐν τῷ αἱ λιθοτομίαι ἔνεισι αἱ ἐς τὰς πυραμίδας κατατμηθεῖσαι τὰς ἐν
Μέμφι. ταύτῃ μὲν λῆγον ἀνακάμπτει, ἐς τὰ εἴρηται, τὸ ὄρος· τῇ δὲ αὐτὸ
ἑωυτοῦ ἐστι μακρότατον, ὡς ἐγὼ ἐπυνθανόμην, δύο μηνῶν αὐτὸ εἶναι
[τῆς] ὁδοῦ ἀπὸ ἠοῦς πρὸς ἑσπέρην, τὰ δὲ πρὸς τὴν ἠῶ λιβανωτοφόρα
αὐτοῦ τὰ τέρματα εἶναι. τοῦτο μέν νυν τὸ ὄρος τοιοῦτό ἐστι, τὸ δὲ πρὸς 2
Λιβύης τῆς Αἰγύπτου ὄρος ἄλλο πέτρινον τείνει, ἐν τῷ αἱ πυραμίδες
ἔνεισι, ψάμμῳ κατειλυμένον κατατεταμένον τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοῦ
Ἀραβίου τὰ πρὸς μεσαμβρίην φέροντα. τὸ ὦν δὴ ἀπὸ Ἡλίου πόλιος οὐκέτι 3
πολλὸν χωρίον ὡς εἶναι Αἰγύπτου, ἀλλ᾽ ὅσον τε ἡμερέων τεσσέρων

AB C P(p) D J RT M SV

T 18 Aristid. Aegypt. 343 *ἑτέρως εἴρηκεν, οἷον ὡς ὑπὲρ Ἡλιούπολιν τεττάρων ἡμερῶν πορείαν αὖθις εὐρεῖα Αἴγυπτος*

1 *ἄνυδρος* codd., em. Hennicke | *ἐς τὴν* **DJRTMSV** ‖ 2 *ἰόντι* **ABCP** | *Ἀθηναίων* **CDJRTMSV** ‖ 3 *θεοῦ βωμοῦ* ut vid. **M**^{ac} | *Πεῖσαν* **AB** *Πίσσαν* **Pp** cod. Marc. 164 Ald. ‖ 4 *τι* om. **C** | *τὸ* om. **DJRTMSV** | *διαφέρον* **DRTSV** *διεφέρων* **J** | *ἂν* om. **M** | *οὐδῶν* **TM** Ald. ‖ 5 *μῆκος* om. **DJRTMSV** | *ἡ* – 6 *σταδίων* haplogr. om. **B**^{1}**M** ‖ 6 *ἐς Πεῖσαν* **AB**^{2} *ἐπὶ πᾶσαν* (ex *ἐς Πεῖσαν* ortum) **DR** *ἐπὶ Πίσαν* **JTSV** | *Ἀθηναίων* **CDJRTMSV** | *καταδὴ* vel *κατὰ δὴ* **JRTV** | *ἐς*^{2} scripsi dubitans coll. VIII 82, 2 *ὡς* **DJRTMSV** om. **ABCP** ‖ 7–8 *πληροῖ ἐς τὸν ἀριθμὸν* **ABCPD**^{2}**JRTMSV** (e *ὡς* in superiore linea scripto fortasse irrepsit) ‖ 8 *Ἡλιουπόλεως* **D** ‖ 9 *μεσαμβρίη* **JRTMV**^{c} *μεσαμβρίην* **SV**^{ac} Ald. ‖ 10 *νότον* **SV** Ald. | *ἀεὶ* **DJRTMSV** | *τείνων* **J** ‖ 11 *αἱ*^{1}] *καὶ* **DJRTMSV** ‖ 12 *Μέμφηι* **C** | *ἀνακάμπει* **C** | *αὐτῷ* **J**^{ac} ‖ 13 *μακρότερον* **DJRTMSV** | *πυνθανόμην* **B**^{c}**C** ‖ 14 *τῆς* del. post Steinium edd. omnes, cf. IV 18, 2 | *τῆς ὁδοῦ* om. **S** | *ἠοῦς*] *ἕω* **DJRTMSV** | *ἕω* **DJRTMSV** ‖ 15 *τέλματα* **SV** | *τοιοῦτόν* **DJRTMSV** ‖ 16 *πέτρινον τείνει*] *ὑπερτείνει* **CP**^{c}**p** ‖ 17 *κατειλημμένον* **PDJRTMSV** | *κατατεταμένον τὸν* scripsi *τεταμένον τὸν* **DJRT** *τεταμμένον τὸν* **SV** *κατὰ τὸν* **ACP** *κάτον* **B** *τετραμμένον τὸν* propos. Bekker | *καὶ*] *τὸν καὶ* **CP** *τὸν* suprascr. **A**^{2} vel man. rec. ‖ 18 *μεσημβρίην* **CD**^{1}**T** | *Ἡλιουπόλιος* (*ιο* ex corr.) **D** ‖ 19 *πολλῶν χωρίων* **DJRTMSV** | *ὅσων* **MV**^{ac} | *τεσσάρων* **P**^{1}**p**^{ac}**DTRM** numerum *quattuor*, quem apud nostrum Aristides quoque legit, falsum esse inter omnes constat; *καὶ δέκα* post Dietschium, Jahn. Jahrb. 1853, 404 add. Stein Hude (v. Stein Vindic. Hdt. Spec. 19, ubi spatiorum et itinerum rationem invenias)

ἀναπλόου ἐστὶ στεινὴ Αἴγυπτος ἐοῦσα. τῶν δὲ ὀρέων τῶν εἰρημένων τὸ μεταξὺ πεδιάς μὲν γῆ, στάδιοι δὲ μάλιστα ἐδόκεόν μοι εἶναι, τῇ στεινότατόν ἐστι, διηκοσίων οὐ πλέους ἐκ τοῦ Ἀραβίου ὄρεος ἐς τὸ Λιβυκὸν καλεόμενον. τὸ δὲ ἐνθεῦτεν αὖτις εὐρέα Αἴγυπτός ἐστι.

9 *Πέφυκε μὲν ὦν ἡ χώρη αὕτη οὕτως, ἀπὸ δὲ Ἡλίου πόλιος ἐς Θήβας ἐστὶ ἀνάπλοος ἐννέα ἡμερέων, στάδιοι δὲ τῆς ὁδοῦ ἑξήκοντα καὶ ὀκτακόσιοι*
2 *καὶ τετρακισχίλιοι, σχοίνων ἑνὸς καὶ ὀγδώκοντα ἐόντων. οὗτοι συντιθέμενοι οἱ στάδιοι Αἰγύπτου· τὸ μὲν παρὰ θάλασσαν ἤδη μοι καὶ πρότερον δεδήλωται, ὅτι ἑξακοσίων τέ ἐστι σταδίων καὶ τρισχιλίων, ὅσον δέ τι ἀπὸ θαλάσσης ἐς μεσόγαιαν μέχρι Θηβέων ἐστί, σημανέω· στάδιοι γάρ εἰσι εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἑξακισχίλιοι. τὸ δὲ ἀπὸ Θηβέων ἐς Ἐλεφαντίνην καλεομένην πόλιν στάδιοι χίλιοι καὶ ὀκτακόσιοί εἰσι.*

10 *Ταύτης ὦν τῆς χώρης τῆς εἰρημένης ἡ πολλή, καθάπερ οἱ ἱρέες ἔλεγον, ἐδόκεε καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπίκτητος Αἰγυπτίοισι. τῶν γὰρ ὀρέων τῶν εἰρημένων τῶν ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων τὸ μεταξύ γ' ἐφαίνετό μοι εἶναί κοτε κόλπος θαλάσσης, ὥσπερ τά τε περὶ Ἴλιον καὶ Τευθρανίην καὶ Ἔφεσόν τε καὶ Μαιάνδρου πεδίον ὥς γε εἶναι σμικρὰ ταῦτα μεγάλοισι*
2 *συμβαλέειν. τῶν γὰρ ταῦτα τὰ χωρία προσχωσάντων ποταμῶν ἑνὶ τῶν στομάτων τοῦ Νείλου ἐόντος πενταστόμου οὐδεὶς αὐτῶν πλήθεος*

AB C P(p) D J RT M SV

T 19 Eust. Dion. 226 *ἑπτὰ διὰ στομάτων ἑλισσόμενος ὁ Νεῖλος εἰς ἅλα βάλλει . . . . ὁ δὲ Γεωγράφος* (i. e. Strabo) *λέγει δίχα τῶν ἑπτὰ τούτων στομάτων καὶ ἄλλα εἶναι ἄσημα ψευδοστόματα. Ἡρόδοτος δὲ πεντάστομον εἶναι λέγει τὸν Νεῖλον, δηλαδὴ κατὰ τὰ φυσικὰ στόματα ὡς δύο τινῶν ὀρυκτῶν ὄντων. φησὶ γάρ, ὅτι ὁ* Νεῖλος ἀπὸ τῶν Καταδούπων ἀρξάμενος ῥέει μέσην Αἴγυπτον σχίζων εἰς θάλασσαν (17, 3), *σχιζομένου δὲ εἰς τρία τὸ μὲν ἑῷον σχίσμα ποιεῖ τὸ Πηλούσιον στόμα, τὸ δὲ ἑσπέριον Κανωβικὸν καλεῖται, τὸ δὲ μέσον Σεβεννυτικόν, ἐξ οὗ ἀποσχίζονται τὸ Σαϊτικὸν καὶ τὸ Μενδήσιον. καὶ οὕτω πέντε συναγαγὼν τὰ γνήσια στόματα, τὰ λοιπὰ δύο, τὸ Βολβίτινον καὶ τὸ Βουκολικόν*, οὐκ ἰθαγενῆ *λέγει* στόματα *εἶναι*, ἀλλὰ ὀρυκτά (17, 6). cf. quae ad 15, 3 ex Aristot. Meteor. laudantur

1 *τῶν δὲ* — 2 *μεταξὺ* secl. Legrand | *δὲ* om. **ABC** ‖ 2 *γῆς* **DJRSV** | *εἶναι* om. **M** ‖ 3 *πλείους* **DJRTMSV** | *οὔρεος* **C**[c]**PD**[2]**TM** | *Λυβικὸν* **B**[1]**V**[1] ‖ 4 *καλεύμενον* **DJRTMSV** | *αὖθις* **ABD**[1] | *Αἴγυπτος εὐρέα* **DJRTMSV** ‖ 5 *ὦν*] *νυν* **ABC** ‖ 5–6 *ἐστι(ν) ἐς Θήβας* **DJRMSV** ‖ 6 *ὀκτακόσιοι*] *τετρακόσιοι* **ABC** *ὀκτα* suprascr. **A**[2] ‖ 7 *ἑνὸς ὀγδώκοντα* **DJRTMSV** inter *ἑνὸς* et *ὀγδώκοντα* vocem *δέοντος* suprascr. **D**[2] ‖ 7–8 *συντεθειμένοι στάδιοι* **DJRTMSV** ‖ 9 *τι*] *τῇ* **DJRTMSV** ‖ 10 *μέχρι Θηβαίων μεσόγεά* (*μεσόγαιά* **TM**) *ἐστι* **DJRTMSV** | *Θηβαίων* **C** ‖ 11 *Θηβαίων* **DJRTMV** ‖ 12 *πόλιν καλεομένην* **S** | *χίλιοι*] *εἴκοσι* **DJRTMSV** ‖ 13 *καθάπερ* **A** *κατάπερ* cett. | *ἱερέες* **CDJRSV** ‖ 14 *δὲ καὶ αὐτῷ μοι* **P**[c]**pJRTSV** *δέ μοι καὶ αὐτῷ* **M** | *ἐπίκτητος εἶναι Αἰγυπτίοισι* **M** | *οὐρέων* **CP** ‖ 15 *εἰρημένων ὑπὲρ* **B** | *Μέμφην* **C** | *γ'* om. **ABCP** | *γε φαίνετό* **TRSV** *γεφαίνεταί* **J**[ac] *γε ἐφαίνετό* **D** ‖ 16 *τά τε*] *γε τὰ* **ABCP** qui fortasse *γε* l. 15 omissum hic suppleverunt | *ἥλιον* **DJRTM** ‖ 17 *ὥς γε* Schweighaeuser *ὥστε* **ABCP** *ὡς* cett. ‖ 18 *προχωσάντων* **TM** ‖ 19 *ἑπταστόμου* **P**[c]**pJRTMSV** | *αὐτὸν* **T**

πέρι ἄξιος συμβληθῆναί ἐστι. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ οὐ κατὰ τὸν Νεῖλον 3
ἐόντες μεγάθεα οἵτινες ἔργα ἀποδεξάμενοι μεγάλα εἰσί· τῶν ἐγὼ φράσαι
ἔχω οὐνόματα καὶ ἄλλων καὶ οὐκ ἥκιστα Ἀχελῴου, ὃς ῥέων δι' Ἀκαρνανίης
καὶ ἐξιεὶς ἐς θάλασσαν τῶν Ἐχινάδων νήσων τὰς ἡμισέας ἤδη ἤπειρον
πεποίηκε.
Ἔστι δὲ τῆς Ἀραβίης χώρης, Αἰγύπτου δὲ οὐ πρόσω, κόλπος θαλάσσης **11**
ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης, μακρὸς οὕτω δή τι καὶ
στεινός, ὡς ἔρχομαι φράσων· μῆκος μὲν πλόου ἀρξαμένῳ ἐκ μυχοῦ 2
διεκπλῶσαι ἐς τὴν εὐρέην θάλασσαν ἡμέραι ἀναισιμοῦνται τεσσαράκοντα
εἰρεσίῃ χρεωμένῳ, εὖρος δέ, τῇ εὐρύτατός ἐστι ὁ κόλπος, ἥμισυ ἡμέρης
πλόου. ῥηχίη δ' ἐν αὐτῷ καὶ ἄμπωτις ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην γίνεται. ἕτερον 3
τοιοῦτον κόλπον καὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω γενέσθαι κου, τὸν μὲν ἐκ τῆς
βορηίης θαλάσσης ἐσέχοντα ἐπ' Αἰθιοπίης, τὸν δὲ Ἀράβιον, τὸν ἔρχομαι
λέξων, ἐκ τῆς νοτίης φέροντα ἐπὶ Συρίης, σχεδὸν μὲν ἀλλήλοισι συντετραί-
νοντας τοὺς μυχούς, ὀλίγον δέ τι παραλλάσσοντας τῆς χώρης. εἰ ὦν ἐθε- 4
λήσει ἐκτρέψαι τὸ ῥέεθρον ὁ Νεῖλος ἐς τοῦτον τὸν Ἀράβιον κόλπον, τί μιν
κωλύει ῥέοντος τούτου ἐκχωσθῆναι ἐντός γε δισμυρίων ἐτέων; ἐγὼ μὲν

AB C P(p) D J RT M SV

Σχόλ. 11, 2 (ad *ἀναισιμοῦνται*) *διανύονται· ἐν ἄλλοις σημαίνει ἡ λέξις τὸ 'δαπανοῦνται' καὶ 'ἀναλίσκονται'* **BR** (ad *ῥηχίη*) *αὐχμός, ξηρότης· ἐκ τοῦ ἀναπεπόσθαι καὶ ὑποχωρῆσαι τὸ ὕδωρ* **BR**

T 3 Eust. Dion. 431 *Ἡρόδοτος . . . λέγει . . .,* *ὅτι Ἀχελῷος* ῥέων δι' Ἀκαρνανίας καὶ ἐξιὼν εἰς θάλασσαν τῶν Ἐχινάδων νήσων τὰς ἡμίσεας ἤπειρον πεποίηκε

6 s. Lex. Vindob. 64 *εἰσέχων ἀντὶ τοῦ 'εἰσερχόμενος'. Ἡρόδοτος·* κόλπος — θαλάσσης ‖ 8 *Λέξ. μυχοί· αἱ καταδύσεις, τὰ ἔνδον, λιμένες, κοιλότητες, τὰ ἔσχατα ἔσω* (*τὰ ἔνδον κτλ.* om. Lexx. alphab. ord. conscr.). Hes. *μυχοί· αἱ καταδύσεις, οἱ ἐνδότατοι καὶ ἀπόκρυφοι τόποι, λιμένες, κοιλότητες, ἔσχατα καὶ τὰ πείρατα* (? *ποιήματα* scr.) *ἢ τὰ ἐσώτερα μέρη.* Suid. *μυχοί· παρὰ Ἡροδότῳ καταδύσεις, τὰ ἔνδον*

1 *πέριξ* **C**[ac] (e *ξ* littera videtur natum, quae ad *συμβληθῆναί* corrigendum fortasse erat superimposita) | *ξυμβληθῆναί* **DJRTMSV** | *ἄλλοι πολλοὶ ποταμοὶ* **D** ‖ 4 *ἐξιὼν ἐς τὴν θάλασσαν* **DRTMSV** *ἐξιὼν εἰς τὴν θάλασσαν* **J** *ἐξιὼν ἐς* (vel *εἰς*) *θάλασσαν* Eust. | *ἤδη* om. Eust. ‖ 7 *εἰσέχων* Lex. Vind. | *θαλάσσης* om. **DJRMSV**, habet Lex. Vind. ‖ 8 *στενὸς* **JRTMSV** | *πλοίου* (*πλόου* **B**[c]) *ἀρξαμένου* **ABCP** | *μυχοῦ*] *μάχου* **DJRTMSV**, cf. Lexx. ‖ 9 *εὐρείην* **ABP** *εὐρεῖαν* **C** | *τεσσεράκοντα* **ABCD**[2] ‖ 10 *χρωμένῳ* **AB** ‖ 11 *ῥιχὶ* **C** *ῥηχείη* **D** | *ἄμποτις* **SV** ‖ 12 *καὶ ἐπὶ τὴν* **PJRTMSV** | *κου*] *κοτέ* 'fort. rectius' iudicat Stein om. **DJRTMSV** | *τὸν*] *τὸ* **D**[1] qui 13 *κόλπον* non praebet ‖ 13 *βορείης* **D** *βορέης* **JRTMSV** | *ἐσέχοντα*] *κόλπον ἐσχέοντα* (*εἰσχέοντα* **C**) **ABCP** *ἔχοντα* **DJRTMSV** *κόλπον ἐσέχοντα* e cod. Remigiano a Reiskio recepp. edd. omnes | *Ἀράβιον* — 14 *λέξων* Schweighaeuseri iudicio nisi del. Stein Hude ‖ 14 *μὲν* om. **DJRTMSV** | *συμπεραίνοντας* **PDJRTMSV** ‖ 15 *ὦν* **ABC**[1]**p**[t] *ὦν δὴ* **C**[2]**P**[mg]**p** cett. ‖ 17 *χωσθῆναι* **DJRTMSV** | *μὲν* om. **DJRTMSV**

γὰρ ἔλπομαί γε καὶ μυρίων ἐντὸς χωσθῆναι ἄν (κοῦ γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι οὐκ ἂν χωσθείη κόλπος;) καὶ πολλῷ μέζον᾽ ἔτι τούτου ὑπὸ τοσούτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτως ἐργατικοῦ.

12 *Τὰ περὶ Αἴγυπτον ὦν καὶ τοῖσι λέγουσι αὐτὰ πείθομαι καὶ αὐτὸς οὕτω κάρτα δοκέω εἶναι, ἰδών τε τὴν Αἴγυπτον προκειμένην τῆς ἐχομένης γῆς κογχύλιά τε φαινόμενα ἐπὶ τοῖσι ὄρεσι καὶ ἅλμην ἐπανθέουσαν ὥστε καὶ τὰς πυραμίδας δηλέεσθαι, καὶ ψάμμον μοῦνον Αἰγύπτου ὄρος τοῦτο τὸ*
2 *ὑπὲρ Μέμφιος ἔχον, πρὸς δὲ τῇ χώρῃ οὔτε τῇ Ἀραβίῃ προσούρῳ ἐούσῃ τὴν Αἴγυπτον προσεικέλην οὔτε τῇ Λιβύῃ, οὐ μὲν οὐδὲ τῇ Συρίῃ (τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέμονται), ἀλλὰ μελάγγεόν τε καὶ καταρρηγνυμένην ὥστε ἐοῦσαν ἰλύν τε καὶ πρόχυσιν ἐξ Αἰθιοπίης*
3 *κατενηνειγμένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. τὴν δὲ Λιβύην ἴδμεν ἐρυθροτέρην τε γῆν καὶ ὑποψαμμοτέρην, τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην ἀργιλωδεστέρην*
13 *τε καὶ ὑπόπετρον ἐοῦσαν. ἔλεγον δὲ καὶ τόδε μοι μέγα τεκμήριον περὶ τῆς χώρης ταύτης οἱ ἱρέες, ὡς ἐπὶ Μοίριος βασιλέος, ὅκως ἔλθοι ὁ ποταμὸς ἐπὶ ὀκτὼ πήχεας τὸ ἐλάχιστον, ἄρδεσκε Αἴγυπτον τὴν ἔνερθε Μέμφιος. καὶ Μοίρι οὔκω ἦν ἔτεα εἰνακόσια τετελευτηκότι, ὅτε τῶν ἱρέων ταῦτα ἐγὼ ἤκουον. νῦν δέ, εἰ μὴ ἐπ᾽ ἑκκαίδεκα ἢ πεντεκαίδεκα πήχεας ἀναβῇ*

AB C P(p) D J RT M SV

Σχόλ. 11, 4 (ad *προαναισιμωμένῳ*) *προπαρῳχημένῳ, προηνυσμένῳ* **BR** 12, 3 (ad *ἀργιλωδεστέρην*) *λεπτογειοδεστέραν ἢ λευκόγειον* **BR**

T 4 Eust. Dion. 222 *διὸ καὶ ἐργατικὸν* (*ἐργαστικὸν* v. l.) *ποταμὸν αὐτόν φησιν ὁ Ἡρόδοτος* || 5 id. Od. 1509 (ad *δ* 563) ad hunc Hdt. locum se refert

1 *γε καὶ*] *τε* **DJRTMSV** | *χωσθῆναι, ἤν κου* **A²** || 2 *ἢ ἐμὲ*] *ἤ με* **DJRTV** *οἶμαι* **S** | *ἂν χωσθείη*] *ἀναχωσθείη* **ABCP** || 3 *ὁ κόλπος* **J** | *μέζον* **ABC** *μεῖζον* **M** *μείζων* **DRTS** *μείζων* (*ι* ex *ῑ* corr.) **V** || 4 *ἐργαστικοῦ* ex Eust. cod. quodam || 5 *αὐτὸς οὗτος οὕτω* **SV** || 6 *καταδοκέω* **DJRTMS** *καταδικέω* **V** || 7 *οὔρεσι* **C** | *ἅλμην*] *ἄλλην* **M** | *ἐμπαθέουσαν* **C** || 8 *βάμμον* **SV** | *μόνον* **DJRTSV** om. **M** || 9 *τῇ χώρῃ* del. Stein || 10 *Λυβύη* **J**ᵃᶜ | *μὲν*] *μὴν* **ABCP** || 11 *μελάγγαιόν* **ABCP** (adiectiva cum substantivo *γῆ* composita, quae ad speciem *bahuvrīhi* pertinent, sine *-ιο-* suffixo formantur, cf. *μελάγγεος* IV 198, 2, *βαθύγεος* IV 23, 1, illa autem, quae cum praepositionibus formantur, *κατά-*, *ἐπίγαιος*, vel primum membrum *μεσό-* habent, in *-αιος* cadunt) || 12 *καταρηγνυμένην* **ABC** *κατερρηγνυμένην* **TRSV** *κατερηγνυμένην* **M** *κατατερρηγνυμένην* (e *κατ^τε^αρρηγνυμένην* ortum) **J** | *οὖσαν* **DJRTMSV** | *πρόχυσι* **R** || 13 *κατενηνεγμένην* **AP**ᵃᶜ *κατεινηνειγμένην* **p** *κατενενηγμένην* **C** *κατανενειγμένην* **DJRMV** *κατενειγμένην* **T** *κατενενειγμένην* **S** | *Λυβύην* **J**ᵃᶜ | *ἴσμεν* **ABC** || 14 *ἀργιλωδεστέραν* **D** || 15 *ὑπόπτερον* **B²C** *τ* cum *ρ* ligatum a sinistra parte super lineam usque ad *π* extenditur **J** | *ἐοῦσα* **J** || 16 *χώρις* **A** | *Μύριος* **C¹P**ᶜ**pDJRTMSV** | *βασιλέως* **D** || 17 *ἄρδεσκε δὴ Αἴγυπτον* (vacat spatium) *Μέμφις* **M** || 18 *Μύρις . . . ἐννακόσια τετελευτηκώς* **DJRTMSV** | *Μοίρῃ* **C** | *ἱερέων* **JRV** || 18, 19 *ἐγὼ ταῦτα* **C** || 19 *εἰ*] *ἣν* **PDJRT¹SV**

τὸ ἐλάχιστον ὁ ποταμός, οὐκ ὑπερβαίνει ἐς τὴν χώρην. δοκέουσί τέ μοι 2
Αἰγυπτίων οἱ ἔνερθε λίμνης τῆς Μοίριος οἰκέοντες τά τε ἄλλα χωρία καὶ
τὸ καλεόμενον Δέλτα, ἢν οὕτω ἡ χώρη αὕτη κατὰ λόγον ἐπιδιδοῖ ἐς ὕψος
καὶ τὸ ὅμοιον ἀποδιδοῖ ἐς αὔξησιν μὴ κατακλύζοντος αὐτὴν τοῦ Νείλου
πείσεσθαι τὸν πάντα χρόνον τὸν ἐπίλοιπον Αἰγύπτιοι, τό κοτε αὐτοὶ
Ἕλληνας ἔφασαν πείσεσθαι. πυθόμενοι γάρ, ὡς ὕεται πᾶσα ἡ χώρη τῶν 3
Ἑλλήνων, ἀλλ᾽ οὐ ποταμοῖσι ἄρδεται κατά περ ἡ σφετέρη, ἔφασαν
Ἕλληνας ψευσθέντας κοτὲ ἐλπίδος μεγάλης κακῶς πεινήσειν· τὸ δὲ
ἔπος τοῦτο ἐθέλει λέγειν ὡς, εἰ μὴ ἐθελήσει σφι ὕειν ὁ θεὸς ἀλλ᾽ αὐχμῷ
διαχρᾶσθαι, λιμῷ οἱ Ἕλληνες αἱρεθήσονται, οὐ γὰρ δή σφι ἔστι ὕδατος
οὐδεμία ἄλλη ἀποστροφὴ ὅτι μὴ ἐκ τοῦ Διὸς μοῦνον. καὶ ταῦτα μὲν ἐς **14**
Ἕλληνας Αἰγυπτίοισι ὀρθῶς ἔχοντα εἴρηται. φέρε δὲ νῦν καὶ αὐτοῖσι
Αἰγυπτίοισι ὡς ἔχει φράσω· εἴ σφι θέλοι, ὡς καὶ πρότερον εἶπον, ἡ
χώρη ἡ ἔνερθε Μέμφιος (αὕτη γάρ ἐστιν ἡ αὐξανομένη) κατὰ λόγον τοῦ
παροιχομένου χρόνου ἐς ὕψος αὐξάνεσθαι, ἄλλο τι ἢ οἱ ταύτῃ οἰκέοντες
Αἰγυπτίων πεινήσουσι, εἰ μήτε γε ὕσεταί σφι ἡ χώρη μήτε ὁ ποταμὸς
οἷός τε ἔσται ἐς τὰς ἀρούρας ὑπερβαίνειν; ἦ γὰρ δὴ νῦν γε οὗτοι ἀπονητό- 2
τατα καρπὸν κομίζονται ἐκ γῆς τῶν τε ἄλλων ἀνθρώπων πάντων καὶ
τῶν λοιπῶν Αἰγυπτίων, οἳ οὔτε ἀρότρῳ ἀναρρηγνύντες αὔλακας ἔχουσι
πόνους οὔτε σκάλλοντες οὔτε ἄλλο ἐργαζόμενοι οὐδέν, τῶν οἱ ἄλλοι
ἄνθρωποι περὶ λήιον πονέουσι, ἀλλ᾽ ἐπεάν σφι ὁ ποταμὸς αὐτόματος
ἐπελθὼν ἄρσῃ τὰς ἀρούρας, ἄρσας δὲ ἀπολίπῃ ὀπίσω, τότε σπείρας

AB C P(p) D J RT M SV

20 Hes. (itemque Phot.) *σκάλλοντες· σκάπτοντες* || 21 𝔇 fol. 48r *ἄρδω ἐνεστώς· ἦρδον παρατατικός· ἄρσω μέλλων· ἦρσα ἀόριστος. Ἡρόδοτος· ἀλλ᾽ ἐπεὰν — ὖς*

1 *τουλάχιστον* **JRTMV** | *οὐχ* **AB** | *τέ*] *δέ* **DJRTMSV** || 2 *τῆς λίμνης τῆς* **DJRTMSV** | *Μύριος* **DJRTMSV** || 5.6 *Ἕλληνας αὐτοὶ* **DJRMSV** || 6 *πυνθανόμενοι* **DJRTMSV** | *χώρα* **DJV** || 8 *μεγάλως* fort. haud inepte propos. et *κακῶς* delendum coni. (nescio ubi) Stein (v. Legrandii adnotationem), cf. I 4, 1, VII 190 | *πονήσειν* **M** Ald. || 9 *ἐθελήσῃ* **JR^{c}SV^{c}** *θελήσει* **C** | *σφίσι* **ABCP** || 10 *ἀναιρεθήσονται* **S** || 11 *μούνου* **T** | *ἐς* om. **R** || 12 *ὀρθῶς* – 13 *Αἰγυπτίοισι* haplogr. om. **SV** | *ἔχοντα* del. Abicht Progr. Lüneburg. Pasch. 1862 | *δὲ* om. **DJRM** || 13 *ἐθελήσει* **DJRTMSV** | *καὶ* om. **C** || 14 *αὐξομένη* **DJRSV** || 15 *παρῳχομένου* **T** Ald. || 15.16 *Αἰγυπτίων οἰκέοντες* **DJRTMSV** || 16 *Αἰγυπτίων* secl. Kallenberg | *μήτι* **C** | *γε ὕ*εταί σφι ἡ χώρη* **C** *γεύσεταί σφι ἡ χώρη* **T^{ac}** *γεύσεταί σφι ἡ χώρη τὰ ἀπὸ Διὸς* **DJRT^{c}MSV** (*τὰ ἀπὸ Διὸς* additum videtur, ne *γεύσεται* depravatum sensu careatur) || 17 *ἐς τὰς* om. **DJRTMSV** | *δὴ* om. **D^{1}**, add. **D^{2}** | *ἀπονητότατοι* **C** || 18 *γῆς*] *τῆς* **DJRTMSV^{ac}** | *ἁπάντων* **DJRTMSV** || 19 *τῶν* om. **C** | *ἀναρηγνύντες* **ABC** || 20 *οὔτε σκάλλοντες* om. **SV** | *οἱ ἄλλοι*] *ἄλλοι* **J^{c}M** *ὤλλοι* **J^{ac}TRSV** *ὦλοι* **D** || 21 *αὐτόματος*] *αὐτὸς* **M** || 22 *ἐπανελθὼν* **M** | *ἀπολείπῃ* **D^{1}** *ἀπολείποι* **M** *ἀπολείπει* **T**

ἕκαστος τὴν ἑωυτοῦ ἄρουραν ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς, ἐπεὰν δὲ καταπατήσῃ τῇσι ὑσὶ τὸ σπέρμα, τὸν ἄμητον τὸ ἀπὸ τούτου μένει, ἀποδινήσας δὲ τῇσι ὑσὶ τὸν σῖτον οὕτω κομίζεται.

15 *Εἰ ὦν βουλόμεθα γνώμῃσι τῇσι Ἰώνων χρᾶσθαι τὰ περὶ Αἴγυπτον, οἳ φασι τὸ Δέλτα μοῦνον εἶναι Αἴγυπτον ἀπὸ Περσέος καλεομένης σκοπιῆς λέγοντες τὸ παρὰ θάλασσαν εἶναι αὐτὴν μέχρι ταριχηίων τῶν Πηλουσιακῶν, τῇ δὴ τεσσαράκοντά εἰσι σχοῖνοι, τὸ δὲ ἀπὸ θαλάσσης λεγόντων ἐς μεσόγαιαν τείνειν αὐτῶν μέχρι Κερκασώρου πόλιος, κατ' ἣν σχίζεται ὁ Νεῖλος ἔς τε Πηλούσιον ῥέων καὶ ἐς Κάνωβον, τὰ δὲ ἄλλα λεγόντων τῆς Αἰγύπτου τὰ μὲν Λιβύης, τὰ δὲ Ἀραβίης εἶναι, — ἀποδεικνύοιμεν ἂν τούτῳ τῷ λόγῳ χρεώμενοι Αἰγυπτίοισι οὐκ ἐοῦσαν πρότερον χώρην.*
2 *ἤδη γάρ σφι τό γε Δέλτα, ὡς αὐτοὶ λέγουσι Αἰγύπτιοι καὶ ἐμοὶ δοκέει, ἐστὶ κατάρρυτόν τε καὶ νεωστὶ ὡς λόγῳ εἰπεῖν ἀναπεφηνός. εἰ τοίνυν σφι χώρη γε μηδεμία ὑπῆρχε, τί περιειργάζοντο δοκέοντες πρῶτοι ἀνθρώπων γεγονέναι; οὐδὲ ἔδει σφέας ἐς διάπειραν τῶν παιδίων ἰέναι, τίνα γλῶσσαν*
3 *πρώτην ἀπήσουσι. ἀλλ' οὔτε Αἰγυπτίους δοκέω ἅμα τῷ Δέλτα τῷ ὑπὸ Ἰώνων καλεομένῳ γενέσθαι αἰεί τε εἶναι, ἐξ οὗ ἀνθρώπων γένος ἐγένετο, προϊούσης δὲ τῆς χώρης πολλοὺς μὲν τοὺς ὑπολειπομένους αὐτῶν γίνεσθαι, πολλοὺς δὲ τοὺς ὑποκαταβαίνοντας. τὸ δ' ὦν πάλαι αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλέετο, τῆς τὸ περίμετρον στάδιοί εἰσι εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἑξακισ-*
16 *χίλιοι. εἰ ὦν ἡμεῖς ὀρθῶς περὶ αὐτῶν γινώσκομεν, Ἴωνες οὐκ εὖ φρονέουσι περὶ Αἰγύπτου· εἰ δὲ ὀρθή ἐστι ἡ γνώμη τῶν Ἰώνων, Ἕλληνάς τε καὶ*

AB C P(p) D J RT M SV
Σχόλ. 15, 2 (ad *ἀπήσουσι*) *ἀφήσουσι, λέξουσι* **BR**

T 19 Arist. Meteor. I 12, 351b *φαίνεται δ' οὖν καὶ τὰ στόματα πάντα πλὴν ἑνὸς τοῦ Κανωβικοῦ χειροποίητα καὶ οὐ τοῦ ποταμοῦ ὄντα, καὶ τὸ ἀρχαῖον ἡ Αἴγυπτος Θῆβαι καλούμεναι*

1 *καταπατηθῇ* **M** Ald. ‖ 2 *τῇσι*] *τοῖσι* **M** Ald. om. **SV** | *τὸ σπέρμα* — 3 *ὑσὶ* haplogr. om. **T**[1] | *τὸν*] *τὸ* **R** om. **ABCPT**[1] | *τούτου*] *τοῦδε* **M** | *τῇσι*] *τοῖσιν* **SV** ‖ 4 *βουλοίμεθα* maluit Wesseling, recep. Stein, sed verbum *βούλεσθαι* eandem fere vim modalem habere censeo atque potentialem qui dicitur optativum | *τὰ περὶ Αἴγυπτον*] *περὶ Αἰγύπτου* **DJRTMSV** ‖ 5 *Περσέως* **TM** | *καλεομένην* **DJRTMSV** ‖ 6 *αὐτῆς* **ABCP** ult. litt. in ras. **M** | *ταριχηίων* **S** *ταριχίων* **ABCP** *ταριχείων* **DJRV** *ταριχειῶν* **TM** ‖ 7 *τῇ δὴ*] *τῇ δὲ* vel *τῇδε* **DJRTMSV** | *τεσσεράκοντα* **AB** ‖ 8 *μεσόγεαν* **DJRSV** | *αὐτὴν* **DJRTMSV** ‖ 11 *ἐοῦσιν* **B**[1] ‖ 14 *μηδεμίη* **M** Ald. | *περιεργάζοντο* **T** *περιεργάζονται* **DJRMSV** *περιηργάζοντο* **AB**, v. grammaticam meam 152 ‖ 15 *διάπειραν*] *ἄπειραν* **SV** ‖ 16 *πρῶτον* **S** *πρώτην* **V**[ac] ‖ 17 *γίνεσθαι* **D** | *ἀεί* **ABSV** ‖ 18 *ὑπολοιπομένους* **M** | *αὐτῷ* **D** *αὐτέων* **M** Ald. | *γενέσθαι* ci. Reiz ‖ 19 *καταβαίνοντας* **J** ‖ 21 *περὶ αὐτῶν ὀρθῶς* **AC** ordinem superimpositis signis mutandum indicavit nescio quae manus **A** | *αὐτέων* **M** Ald. ‖ 22 *ἡ* om. **PDJRSV** | *τῶν Ἰώνων ἡ γνώμη* **M** *ἡ τῶν Ἰώνων γνώμη* Ald.

αὐτοὺς Ἴωνας ἀποδείκνυμι οὐκ ἐπισταμένους λογίζεσθαι, οἵ φασι τρία
μόρια εἶναι γῆν πᾶσαν, Εὐρώπην τε καὶ Ἀσίην καὶ Λιβύην. τέταρτον γὰρ 2
δή σφεας δεῖ προσλογίζεσθαι Αἰγύπτου τὸ Δέλτα, εἰ μήτε γέ ἐστι τῆς
Ἀσίης μήτε τῆς Λιβύης· οὐ γὰρ δὴ ὁ Νεῖλός γέ ἐστι κατὰ τοῦτον τὸν
λόγον ὁ τὴν Ἀσίην οὐρίζων τῇ Λιβύῃ. τοῦ Δέλτα δὲ τούτου κατὰ τὸ ὀξὺ
περιρρήγνυται ὁ Νεῖλος, ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ Ἀσίης τε καὶ Λιβύης
γίνοιτ᾽ ἄν.
Καὶ τὴν μὲν Ἰώνων γνώμην ἀπίεμεν· ἡμεῖς δὲ ὧδέ κῃ περὶ τούτων 17
λέγομεν, Αἴγυπτον μὲν πᾶσαν εἶναι ταύτην τὴν ὑπ᾽ Αἰγυπτίων οἰκεο-
μένην κατά περ Κιλικίην τὴν ὑπὸ Κιλίκων καὶ Ἀσσυρίην τὴν ὑπὸ Ἀσσυ-
ρίων, οὔρισμα δὲ Ἀσίῃ καὶ Λιβύῃ οἴδαμεν οὐδὲν ἐὸν ὀρθῷ λόγῳ εἰ μὴ τοὺς
Αἰγυπτίων οὔρους. εἰ δὲ τῷ ὑπ᾽ Ἑλλήνων νενομισμένῳ χρησόμεθα, 2
νομιοῦμεν Αἴγυπτον πᾶσαν ἀρξαμένην ἀπὸ Καταδούπων τε καὶ Ἐλεφαν-
τίνης πόλιος δίχα διαιρέεσθαι καὶ ἀμφοτέρων τῶν ἐπωνυμιέων ἔχεσθαι·
τὰ μὲν γὰρ αὐτῆς εἶναι τῆς Λιβύης, τὰ δὲ τῆς Ἀσίης. ὁ γὰρ δὴ Νεῖλος 3
ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν Καταδούπων ῥέει μέσην Αἴγυπτον σχίζων ἐς θάλασ-
σαν. μέχρι μέν νυν Κερκασώρου πόλιος ῥέει εἷς ἐὼν ὁ Νεῖλος, τὸ δὲ ἀπὸ
ταύτης τῆς πόλιος σχίζεται τριφασίας ὁδούς. καὶ ἡ μὲν πρὸς ἠῶ τρέπεται, 4
τὸ καλέεται Πηλούσιον στόμα, ἡ δὲ ἑτέρη τῶν ὁδῶν πρὸς ἑσπέρην ἔχει·
τοῦτο δὲ Κανωβικὸν στόμα κέκληται. ἡ δὲ δὴ ἰθεῖα τῶν ὁδῶν τῷ Νείλῳ
ἐστὶ ἥδε· ἄνωθεν φερόμενος ἐς τὸ ὀξὺ τοῦ Δέλτα ἀπικνέεται, τὸ δὲ ἀπὸ
τούτου σχίζων μέσον τὸ Δέλτα ἐς θάλασσαν ἐξίει οὔτε ἐλαχίστην μοῖραν
τοῦ ὕδατος παρεχόμενος ταύτῃ οὔτε ἥκιστα ὀνομαστήν, τὸ καλέεται
Σεβεννυτικὸν στόμα. ἔστι δὲ καὶ ἕτερα διφάσια στόματα ἀπὸ τοῦ Σεβεν- 5
νυτικοῦ ἀποσχισθέντα φέροντα ἐς θάλασσαν, τοῖσι οὐνόματα κέεται τάδε·
τῷ μὲν Σαϊτικὸν αὐτῶν, τῷ δὲ Μενδήσιον. τὸ δὲ Βολβίτινον στόμα καὶ 6

AB C P(p) D J RT M SV

Σχόλ. 17, 3 (ad τριφασίας) τριπλασίους, τριφώνους **BR** 17, 5 (ad διφάσια) διπλάσια, δισσά **B** man. rec.

T **15** ss. Eust. Dion. 226 (v. ad 10, 2)

2 τὴν γῆν **M** Ald. || **3** δή σφεας δεῖ] δεῖ σφέας **PpT**[1] δὴ σφέας **DJRT**[2]**MSV** δὴ σφέας δὴ **B**[t] | μήτι **CDJRTMSV** || **4** μήτε] ἢ **M** || **6** περιρήγνυται **ABC** | τε om. **M** || **7** γένοιτ᾽ **ABC** || **8** κῃ Reiske καὶ codd. || **9** ταύτην om. **S** || **10** ὑπὸ[2]] ἀπὸ **R** || **11** ἐὸν om. **SV** || **12** ὅρους vel ὅρους **CSV** | τῶν . . . νενομισμένων **J** || **14** ἀμφοτερέων propos. Stein, recep. Legrand || **16** ἀπὸ **PDJRTMSV** Eust. ἐκ **ABC** | εἰς τὴν Eust. || **18** ἡ] ἢ **PD** ἣ **JRTMV** || **19** τὸ om. **PDJRTMSV** | ὁδῶν] ὅλων **DJRTMV** ὤλλων **S** || **20** δὴ om. **M** | ἰθέα **CTM** ἰθεῖα (ἰθέεια) **J** ἰθειέα **SV** || **22** ἐξήει **C** | μοίρην **D** Ald. || **23** ταύτην **AB** | οὐνομαστὴν **M** Ald. || **25** εἰς **R** || **26** τῷ . . . τῷ] τὸ . . . τὸ **DM** | Σαϊτικῶν **V**[ac]

18 τὸ Βουκολικὸν οὐκ ἰθαγενέα στόματά ἐστι, ἀλλ' ὀρυκτά. μαρτυρέει δέ
μοι τῇ γνώμῃ, ὅτι τοσαύτη ἐστὶ Αἴγυπτος, ὅσην τινὰ ἐγὼ ἀποδείκνυμι τῷ
λόγῳ, καὶ τὸ Ἄμμωνος χρηστήριον γενόμενον, τὸ ἐγὼ τῆς ἐμεωυτοῦ
2 γνώμης ὕστερον περὶ Αἴγυπτον ἐπυθόμην. οἱ γὰρ δὴ ἐκ Μαρέης τε πόλιος
καὶ Ἄπιος οἰκέοντες Αἰγύπτου τὰ πρόσουρα Λιβύῃ, αὐτοί τε δοκέοντες
εἶναι Λίβυες καὶ οὐκ Αἰγύπτιοι καὶ ἀχθόμενοι τῇ περὶ τὰ ἱρὰ θρησκείῃ,
βουλόμενοι θηλέων βοῶν μὴ εἴργεσθαι ἔπεμψαν ἐς Ἄμμωνα φάμενοι
οὐδὲν σφίσι τε καὶ Αἰγυπτίοισι κοινὸν εἶναι· οἰκέειν τε γὰρ ἔξω τοῦ
Δέλτα καὶ οὐδὲν ὁμολογέειν αὐτοῖσι βούλεσθαί τε πάντων σφίσι ἐξεῖναι
3 γεύεσθαι. ὁ δὲ θεός σφεας οὐκ ἔα ποιέειν ταῦτα φὰς Αἴγυπτον εἶναι
ταύτην, τὴν ὁ Νεῖλος ἐπιὼν ἄρδει, καὶ Αἰγυπτίους εἶναι τούτους, οἳ
ἔνερθε Ἐλεφαντίνης πόλιος οἰκέοντες ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τούτου πίνουσι·
19 οὕτω σφι ταῦτα ἐχρήσθη. ἐπέρχεται δὲ ὁ Νεῖλος, ἐπεὰν πληθύῃ, οὐ
μόνον τὸ Δέλτα ἀλλὰ καὶ τοῦ Λιβυκοῦ τε λεγομένου χωρίου εἶναι καὶ τοῦ
Ἀραβίου ἐνιαχῇ καὶ ἐπὶ δύο ἡμερέων ἑκατέρωθι ὁδὸν καὶ πλεῦν ἔτι τούτου
καὶ ἔλασσον. τοῦ ποταμοῦ δὲ φύσιος πέρι οὔτε τι τῶν ἱρέων οὔτε ἄλλου
2 οὐδενὸς παραλαβεῖν ἐδυνάσθην. πρόθυμος δὲ ἔα τάδε παρ' αὐτῶν πυθέσθαι, ὅ τι κατέρχεται μὲν ὁ Νεῖλος πληθύων ἀπὸ τροπέων τῶν θερινέων

AB C P(p) D J RT M SV
Σχόλ. 17, 6 (ad *οὐκ ἰθαγενέα*) *οὐ γνήσια, οὐκ ἴδια* **B**

T 4–12 Cels. ap. Orig. c. Cels. V 34 *χρήσαιτο δ' ἄν τις καὶ Ἡροδότῳ πρὸς τόδε μάρτυρι λέγοντι ὧδε·* οἱ γὰρ δὴ – πίνουσιν || 18 s. Plin. N. H. V 57 *in totum . . . revocatur intra ripas in Libra, ut tradit Herodotus, centesimo die*

6 Antiatt. Bekk. Anecd. 99 *θρησκεία· Ἡρόδοτος δευτέρῳ* || 17 𝔇 fol. 165ʳ *ἔα Ἰωνικῶν· Ἡρόδοτος·* πρόθυμος – πυθέσθαι. *ἰῶ τὰ ὑπάρχ⟨οντα·⟩ ὁ μέλλ⟨ων⟩ ἔσω· ὁ μέσος παρα⟨τατικ⟩ὸς ἔα ἀναύξητος κατ' Ἴωνας.* ibid. fol. 48ʳ (post ea quae ad 14, 2 exscripsimus) *ὅτι τὸ ἔα ἀντὶ τοῦ 'ἦν' Ἰωνικόν ἐστι· Ἡρόδοτος·* πρόθυμος – πυθέσθαι

1 *ἰθαιγενέα* **PD** (ex *ἰθαγενέα* corr. man. prima **D**) **S** *ἰσθαιγενέα* (ex *ἰθαιγενέα* [ε supra] ortum?) **JRV** | *μαρτυρεῖ* **JRTMV** || 2 *μου* **PDJRTMSV** | *τινὰ* om. **ABC** || 3–4 *τῆ(ι)σι(ν) ἐμεωυτοῦ γνώμη(ι)σι(ν)* codd., corr. Valckenaer ('*ὕστερον* iungente passim cum casu secundo'); *posterius quam ita in animum induxeram* vertit Valla nulla emendatione introducta || 6 *καὶ οὐκ ἀχθόμενοι* **ABCP**²ᵐᵍ (vocem *οὐκ* in textu et in mg. obelo sign. nescio quae man. **A**) *καὶ ἀχθόμενοι* **P¹p** rell. Cels. an pro *καὶ οὐκ* sit *κου* legendum dubitat Stein | *θρησκίῃ* **DJRSV**, cf. Antiatt. || 7 *θηλέων* codd. prorsus omnes, v. praef. XII s. | *ἔργεσθαι* **CP** *εἴργεσθαι* rell. Cels. | pro *φάμενοι* plane errore *εἰργόμενοι* habet Cels. || 8 *τε*² om. Cels. || 9 *οὐδὲν*] *οὐκ* **ABC** *οὐχ* Cels., cf. I 8, 3 | *ἐξεῖναι σφίσι* **M** || 10 *σφεας οὐκ ἐᾶ* **D** *οὐκ ἐᾷ σφέας* Cels. || 11 *τὴν*] *ἣν* Cels. | *Αἰγύπτου* Cels. || 13 *ἐπεὰν δὲ πληθύῃ* **J** | *πληθύ*η* **D** || 14 *μόνον* [υ supra] **M** | *τε*] *τοῦ* **M** | *χώρου* **Dᶜ JRTMSV** || 16 *καὶ* om. **SV** | *ἱερέων* **V** || 17 *αὐτέων* **M** Ald. || 18 *πληθύνων* **M** | *θερινῶν* **PDJRTMSV**

*ἀρξάμενος ἐπὶ ἑκατὸν ἡμέρας, πελαγίσας δὲ ἐς τὸν ἀριθμὸν τουτέων τῶν
ἡμερέων ὀπίσω ἀπέρχεται ἀπολείπων τὸ ῥέεθρον, ὥστε βραχὺς τὸν χει-
μῶνα ἅπαντα διατελέει ἐὼν μέχρις οὗ αὖτις τροπέων τῶν θερινέων·
τούτων ὦν πέρι οὐδενὸς οὐδὲν οἷός τε ἐγενόμην παραλαβεῖν παρὰ τῶν* 3
*Αἰγυπτίων ἱστορέων αὐτούς, ἥντινα δύναμιν ἔχει ὁ Νεῖλος τὰ ἔμπαλιν
πεφυκέναι τῶν ἄλλων ποταμῶν. ταῦτά τε δὴ τὰ λελεγμένα βουλόμενος
εἰδέναι ἱστόρεον, καὶ ὅ τι αὔρας ἀποπνεούσας μοῦνος ποταμῶν πάντων
οὐ παρέχεται.*

Ἀλλὰ Ἑλλήνων μέν τινες ἐπίσημοι βουλόμενοι γενέσθαι σοφίην ἔλεξαν **20**
*περὶ τοῦ ὕδατος τούτου τριφασίας ὁδούς, τῶν τὰς μὲν δύο [τῶν ὁδῶν]
οὐδ' ἀξιῶ μνησθῆναι εἰ μὴ ὅσον σημῆναι βουλόμενος μοῦνον. τῶν ἡ* 2
*ἑτέρη μὲν λέγει τοὺς ἐτησίας ἀνέμους εἶναι αἰτίους πληθύειν τὸν ποταμὸν
κωλύοντας ἐς θάλασσαν ἐκρέειν τὸν Νεῖλον. πολλάκις δὲ ἐτησίαι μὲν οὐκ
ὦν ἔπνευσαν, ὁ δὲ Νεῖλος τὠυτὸ ἐργάζεται. πρὸς δέ, εἰ ἐτησίαι αἴτιοι* 3
*ἦσαν, χρῆν καὶ τοὺς ἄλλους ποταμούς, ὅσοι τοῖσι ἐτησίῃσι ἀντίοι ῥέουσι,
ὁμοίως πάσχειν καὶ κατὰ ταὐτὰ τῷ Νείλῳ καὶ μᾶλλον ἔτι τοσούτῳ,
ὅσῳ ἐλάσσονες ἐόντες ἀσθενέστερα τὰ ῥεύματα παρέχονται. εἰσὶ δὲ
πολλοὶ μὲν ἐν τῇ Συρίῃ ποταμοί, πολλοὶ δὲ ἐν τῇ Λιβύῃ, οἳ οὐδὲν τοιοῦτο
πάσχουσι, οἷόν τι καὶ ὁ Νεῖλος. ἡ δ' ἑτέρη ἀνεπιστημονεστέρη μέν ἐστι* **21**
*τῆς λελεγμένης, λόγῳ δὲ εἰπεῖν θωμασιωτέρη, ἣ λέγει ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ
ῥέοντα αὐτὸν ταῦτα μηχανᾶσθαι, τὸν δὲ Ὠκεανὸν γῆν περὶ πᾶσαν ῥέειν.
ἡ δὲ τρίτη τῶν ὁδῶν πολλὸν ἐπιεικεστάτη ἐοῦσα μάλιστα ἔψευσται· λέγει* **22**
*γὰρ δὴ οὐδ' αὕτη οὐδὲν φαμένη τὸν Νεῖλον ῥέειν ἀπὸ τηκομένης χιόνος,
ὃς ῥέει μὲν ἐκ Λιβύης διὰ μέσων Αἰθιόπων, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς Αἴγυπτον·*

AB C P(p) D J RT M SV

22 *Λέξ. ἐπιεικεστάτη· μετρία, εὐγνώμων* (*καλῶς ἔχουσα* add. Lexx. seriatim conscr.) (om. *cdenoqrtu*). Suid. *ἐπιεικεστάτη· παρὰ Ἡροδότῳ εὐγνώμων, καλῶς ἔχουσα.* Greg. Cor. 116 *τὸ δὲ μέτριον καὶ καλῶς ἔχον ἐπιεικέστατόν φασι*

1 *πελαγίσας* Quincey CR 15, 1960, 105 collato 92, 2 (ubi *πελαγίσῃ* legunt codd. plur., *πελασγίσῃ* **RSV**) *πελάσας* **CPDJRTMSV** *πέλας* **AB** | *ἐς τὸν*] *τῶν* **R** || 2 *ἀπόλειπον* **D**^ac || **3** *μέχρι κου* Scaliger in adnotationibus ad Stephani ed. Bibl. Univ. Cantabr. Nn. V 26 || **4** *τουτέων* **DJRTMSV** | *παρὰ* secl. Krueger Stein Hude || **6** *τὰ λεγόμενα* **BPDJRTMSV** secl. Krueger Hude || **7** *εἰδέναι* om. **J** | *ἀποπνεούσης* **R** et ut vid. **M** | *πάντων ποταμῶν* **PDJRTMSV** || **10** *τούτου* om. **R** | *τῶν ὁδῶν* secl. Dietsch, sequ. Hude || **11** *οὐκ* **ABCD** | *μόνον* **CM** || **12** *πληθύ*ειν* **D** || 13 *ἐκρέει* **J** || **15** *τῇσι* **C** | *ἐτησίοισι* **SV** || **16** *κατὰ τὰ αὐτὰ* **ABC** *κατ' αὐτὰ* **R** || 18 *τοιοῦτον* **JRTMSV** || **19** *ἀνεπιστημοτέρη* **DJRTMSV** || **20** *λεγομένης* in *λελεγμένης* corr. **D**[1] | *θωυμασιωτέρη* **CPDRTSV** *θωυμασιοτέρη* **J** *θωυμασιωτέρης* **M** || **21** *ῥέει* **J** || **22** *πολλῶν* **R** || **23** *αὕτη* Stein *αὐτὴ* codd.

2 *κῶς ὦν δή, τὰ ῥέοι ἂν ἀπὸ χιόνος ἀπὸ τῶν θερμοτάτων, ἐς τὰ ψυχρότερα ῥέοντ᾽, ὧν τὰ πολλά ἐστι; ἀνδρὶ λογίζεσθαι τοιούτων πέρι οἵῳ τε ἐόντι, ὡς οὐδὲ εἰκὸς ἀπὸ χιόνος μιν ῥέειν, πρῶτον μὲν καὶ μέγιστον μαρτύριον*
3 *οἱ ἄνεμοι παρέχονται πνέοντες ἀπὸ τῶν χωρέων τουτέων θερμοί· δεύτερον δέ, ὅτι ἄνομβρος ἡ χώρη καὶ ἀκρύσταλλος διατελέει ἐοῦσα, ἐπὶ δὲ χιόνι πεσούσῃ πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ὗσαι ἐν πέντε ἡμέρῃσι, ὥστε εἰ ἐχιόνιζε, ὗετο ἂν ταῦτα τὰ χωρία· τρίτα δὲ οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ τοῦ καύματος μέλανες*
4 *ἐόντες· ἰκτῖνοι δὲ καὶ χελιδόνες δι᾽ ἔτεος ἐόντες οὐκ ἀπολείπουσι, γέρανοι δὲ φεύγουσαι τὸν χειμῶνα τὸν ἐν τῇ Σκυθικῇ χώρῃ γινόμενον φοιτῶσι ἐς χειμασίην ἐς τοὺς τόπους τούτους. εἰ τοίνυν ἐχιόνιζε καὶ ὅσον ὦν ταύτην τὴν χώρην, δι᾽ ἧς τε ῥέει καὶ ἐκ τῆς ἄρχεται ῥέων ὁ Νεῖλος, ἦν ἄν τι*
23 *τούτων οὐδέν, ὡς ἡ ἀνάγκη ἐλέγχει. ὁ δὲ περὶ τοῦ Ὠκεανοῦ λέξας ἐς ἀφανὲς τὸν μῦθον ἀνενείκας οὐκ ἔχει ἔλεγχον· οὐ γάρ τινα ἔγωγε οἶδα ποταμὸν Ὠκεανὸν ἐόντα, Ὅμηρον δὲ ἤ τινα τῶν πρότερον γενομένων*
24 *ποιητέων δοκέω τοὔνομα εὑρόντα ἐς ποίησιν ἐσενείκασθαι. εἰ δὲ δεῖ μεμψάμενον γνώμας τὰς προκειμένας αὐτὸν περὶ τῶν ἀφανέων γνώμην*

AB C P(p) D J RT M SV

T 1 Aristid. Aegypt. II 334 *ὁρμᾶται μὲν γὰρ ἐκ τῶν θερμοτάτων τῆς οἰκουμένης ὁ Νεῖλος δήπου, καὶ προϊὼν εἰς ἧττον αἰεὶ θερμήν*

1–2 *κῶς ὦν δή, τὰ ῥέοι ἂν ἀπὸ χιόνος ἀπὸ τῶν θερμοτάτων, ἐς τὰ ψυχρότερα ῥέοντ᾽ ὧν τὰ πολλά ἐστι;* scripsi *κῶς ὦν* (*κόσον* **DJRTMV**) *δῆτα ῥέοι* (*ῥέει* **JTSV**^{ac}) *ἂν ἀπὸ χιόνος ἀπὸ τῶν θερμοτάτων ἐς τὰ ψυχρότερα ῥέων* (*ψυχρότατα ῥέων* **DJMSV**, e *ψυχροτερεων* ortum? cf. praef. XXXIX *ῥέων ἐς τὰ ψυχρότατα* **Pp**) *τῶν τὰ πολλά ἐστι* **PDJRTMSV** *κῶς ὦν δῆτα ῥέοι* (*ῥέει* **C**) *ἂν ἀπὸ χιόνος ἀπὸ τῶν θερμοτάτων τόπων ἐς τὰ ψυχρότερα τῶν τὰ πολλά ἐστι* **ABC** *κῶς ὦν δῆτα ῥέοι ἂν ἀπὸ χιόνος, ἀπὸ τῶν θερμοτάτων ἐς τὰ ψυχρότερα ῥέων; τῶν τὰ πολλά ἐστι, ἀνδρί γε λογίζεσθαι τοιούτων πέρι οἵῳ τε ἐόντι, ὡς οὐδὲ οἰκὸς ἀπὸ χιόνος μιν ῥέειν* propos. et ita Germanice vertit: 'Wie könnte der Nil vom Schnee herkommen, da er doch aus den heißesten Gegenden in kältere fließt? Von diesen sind die meisten, wenigstens für einen in diesen Fragen urteilsfähigen Beobachter, derartig, daß (*ὡς* = *ὥστε* coll. VII 24, V 105, 1 etc.) sie sogar die bloße Wahrscheinlichkeit jener These ausschließen' Erbse RhM 102, 1959, 47–50 *κῶς ὦν δῆτα ῥέοι ἂν ἀπὸ χιόνος, ἀπὸ τῶν θερμοτάτων ῥέων ἐς τὰ ψυχρότερα τὰ πολλά ἐστι;* Stein *κῶς ὦν δῆτα ῥέοι ἂν ἀπὸ χιόνος, ἀπὸ τῶν θερμοτάτων ῥέων ἐς τῶν ψυχρότερα τὰ πολλά ἐστι;* Hude *κῶς ὦν δῆτα ῥέοι ἂν ἀπὸ χιόνος, ἀπὸ τῶν θερμοτάτων ῥέων ἐς τὰ ψυχρότερα; ⟨τεκμήρια⟩ τῶν πολλά ἐστι, ἀνδρί γε κτλ.* Legrand ‖ 2 *ἀνδρί γε* **ABCP** ‖ 3 *οὐδὲν* **C** | *οἰκὸς* **PDJRT** | *καὶ μέγιστον καὶ μαρτύριον* (alterum *καὶ* post eras.) **A** ‖ 4 *χωρίων* **DJRTMSV** ‖ 5 *ἀκρύσταλος* **MV**^{ac} ‖ 6 *ὗετ᾽* **Pp** Ald. *ὗε(ν)* **DJRSV** ‖ 9 *φεύγοντες* **M** | *γενόμενον* **P**^{1}**TM** Ald. *γιγνόμενον* **p** | *φ*^{οι}*υτῶσιν* **J** ‖ 10 *ἐχιόνιζε εἰ καὶ* **A** ‖ 11–12 *ἄν τι τούτων*] *ἂν τούτων* **AB** *τούτων* **C** *ἄν τι τοιούτων* (ex *αν* ^{τι}*τοιτούτων* censeo ortum) **JR** *ἄν τι τοιοῦτον* **TMSV** ‖ 14 *Ὠκεανὸν* om. **M** | *τινα* om. **M** ‖ 15 *ποιητῶν* **AB** | *τὸ οὔνομα* **PDJRMV** | *εὑρόντας* **CP**^{mg}**p** ‖ 16 *αὐτῶν* **DT** *αὐτέων* **M** Ald.

ἀποδέξασθαι, φράσω, διότι μοι δοκέει πληθύεσθαι ὁ Νεῖλος τοῦ θέρεος.
τὴν χειμερινὴν ὥρην ἀπελαυνόμενος ὁ ἥλιος ἐκ τῆς ἀρχαίης διεξόδου ὑπὸ
τῶν χειμώνων ἔρχεται τῆς Λιβύης τὰ ἄνω. ὡς μέν νυν ἐν ἐλαχίστῳ δηλῶ- 2
σαι, πᾶν εἴρηται· τῆς γὰρ ἂν ἀγχοτάτω ἴῃ χώρης οὗτος ὁ θεὸς καὶ κατὰ
ἥντινα, ταύτην εἰκὸς διψῆν τε ὑδάτων μάλιστα καὶ τὰ ἐγχώρια ῥεύματα
μαραίνεσθαι τῶν ποταμῶν. ὡς δὲ ἐν πλέονι λόγῳ δηλῶσαι, ὧδε ἔχει· 25
διεξιὼν τῆς Λιβύης τὰ ἄνω ὁ ἥλιος τάδε ποιέει· ἅτε διὰ παντὸς τοῦ
χρόνου αἰθρίου τε ἐόντος τοῦ ἠέρος τοῦ κατὰ ταῦτα τὰ χωρία καὶ ἀλεεινῆς
τῆς χώρης ἐούσης καὶ ⟨ἄνευ⟩ ἀνέμων ψυχρῶν διεξιὼν ποιέει, οἷόν περ καὶ
τὸ θέρος ἔωθε ποιέειν ἰὼν τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ· ἕλκει γὰρ ἐπ' ἑωυτὸν τὸ 2
ὕδωρ, ἑλκύσας δὲ ἀπωθέει ἐς τὰ ἄνω χωρία, ὑπολαμβάνοντες δὲ οἱ
ἄνεμοι καὶ διασκιδνάντες τήκουσι· καὶ εἰσὶ οἰκότως οἱ ἀπὸ ταύτης τῆς
χώρης πνέοντες, ὅ τε νότος καὶ ὁ λίψ, ἀνέμων πολλὸν τῶν πάντων ὑετιώτα-

AB C P(p) D J RT M SV – ab initio fere cap. 25 **AB C P(p)M D J RT SV**

Σχόλ. 25, 1 (ad *ἀλεεινῆς*) *θερμῆς* **BJ** 25, 2 (ad *ὑετώτατοι*) *βροχωδέστατοι, ὀμβρωδέστατοι* **B**

T 2 Hermog. *π. ἰδεῶν* p. 220 *ταῦτα* (sc. *κινήσεις γῆς ἢ θαλάττης*) . . . *εἰ* . . . *ἐξετάζοιτο κατὰ τὰς αἰτίας, σεμνὸν μόνον, οὐ μὴν καὶ πολιτικὸν δύναται ποιεῖν τὸν λόγον· ποῦ γὰρ ἂν εἴη πολιτικὸν τὸ* ὁ ἥλιος ἀπελαυνόμενος τὴν χειμερινὴν ὥραν *καὶ τὰ ἑξῆς εἰρημένα παρὰ τῷ Ἡροδότῳ;* Aristid. Aegypt. 341 *φησὶ δ'* (sc. *ὁ Ἡρόδοτος*) . . . ἀπελαυνόμενον τὸν ἥλιον ὑπὸ τῶν *ἐνταυθοῖ* χειμώνων ἔρχεσθαι τῆς Λιβύης [εἰς] τὰ ἄνω. 𝔇 fol. 166ʳ Ἥλιος ἀπελαυνόμενος· *τοῦτο ἐν τῇ δευτέρᾳ φησὶν Ἡρόδοτος βουλόμενος δεῖξαι τὴν αἰτίαν τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως. φασὶν οὖν, ὅτι ὁ ἥλιος χειμῶνος πρὸς τὰ νοτιώτερα καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Νείλου πορευόμενος καὶ κατὰ κορυφὴν αὐτῶν γινόμενος ἕλκει ἐφ' ἑαυτὸν τὸ ὕδωρ καὶ τηνικαῦτα ἐλάττων ἑαυτοῦ ὁ ποταμὸς* ῥέει ἢ τοῦ θέρεος (25, 5). *καὶ ὅτι ἐπικλύσει τῆς γῆς πολλὰς ἐχούσης, ὥς φασι, ῥηχμοὺς καὶ διασφάγας* (158, 3) *τὸ ὕδωρ εἰς δύο μέρη τίκτει πνεῦμα· εἶτα τὸ πνεῦμα στενοχωρούμενον ποιεῖ τὴν κίνησιν δι' ἑτέρου τόπου καὶ οὐχ ὅθεν τὸ ὕδωρ εἰσφορεῖ διαφορούμενον* ‖ 6 Diod. I 38 huc refertur

11 s. Lex. Vindob. p. 183 (s. v. *ὑπολαμβάνειν*) . . . *καὶ Ἡρόδοτος·* ὑπολαμβάνοντες – τήκουσιν

1 *δοκέη* **D**ᵃᶜ | *ὁ Νεῖλος πληθύεσθαι* **M** | *θέρος* **J** ‖ 2 *τὴν κτλ.*] cf. Hermog. ‖ 3 *ἐς τὰ ἄνω* **PDJRTMSV** cf. Aristid. | *ἐν* om. **D** ‖ 4 *ἂν* om. **DJRTMSV** | *ἀγχοτάτω ἴῃ* scripsi *ἀγχοτάτωι* (*ἀγχοτάτω* **C**) *ἦι* **ABC** *ἀγχοτάτω γε ᾖ* **Pp** *ἀγχοτάτω γεη* **DJRTSV** *ἀγχοτάτω* **M** *ἀγχοτάτω τε ᾖ* Stein, sequ. Hude | *ὁ θεὸς οὗτος* **M** | *καὶ* om. **R** ‖ 5 *οἰκὸς* **PJRT**¹ | *δίψην* **DJRTSV** ‖ 6 *τῶν ποταμῶν μαραίνεσθαι* **M** | *πλείονι* **DJRTSV** ‖ 8 *ἐόντος* om. **ABC** | *τοῦ*²] *τὸ* **DJRTSV** | *τὰ* om., supra lin. add. **A**¹ ᵛᵉˡ ² ‖ 9 *ἐούσης οὐκ ὄντων ἀνέμων* **S** | *ἄνευ* add. Madvig, sequ. edd. plurr. ‖ 10 *ἐώθεε* **MDJRTV** *εἴωθε* **S** | *αὐτὸν* **C** ‖ 11 *ἀπωθεῖ* **CDJRTS** *ἀποθεῖ* **V** ‖ 12 *εἰκότως* **TSV** (ad sententiam refertur velut *ὡς οἰκός* potius quam ad sententiae partem sicut infra p. 154, 9) ‖ 13 *πολλὸν τῶν* om. **D** | *θυετιώτατοι* **D** *ὑετώτατοι* cett. *ι* litt. *τω* suprascr. nescio quae man. **A**

3 τοι. δοκέει δέ μοι οὐδὲ πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐπέτειον ἑκάστοτε ἀποπέμπεσθαι
τοῦ Νείλου ὁ ἥλιος, ἀλλὰ καὶ ὑπολείπεσθαι περὶ ἑωυτόν. πρηϋνομένου δὲ
τοῦ χειμῶνος ἀπέρχεται ὁ ἥλιος ἐς μέσον τὸν οὐρανὸν ὀπίσω καὶ τὸ
4 ἐνθεῦτεν ἤδη ὁμοίως ἀπὸ πάντων ἕλκει τῶν ποταμῶν. τέως δὲ οἱ μὲν
ὀμβρίου ὕδατος συμμισγομένου πολλοῦ αὐτοῖσι ἅτε ὑομένης τε τῆς χώρης
καὶ κεχαραδρωμένης ῥέουσι μεγάλοι, τοῦ δὲ θέρεος τῶν τε ὄμβρων
5 ἐπιλειπόντων αὐτοὺς καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἑλκόμενοι ἀσθενέες εἰσί. ὁ δὲ Νεῖ-
λος ἐὼν ἄνομβρος ἑλκόμενος ὑπὸ τοῦ ἡλίου μοῦνος ποταμῶν τοῦτον τὸν
χρόνον εἰκότως αὐτὸς ἑωυτοῦ ῥέει πολλῷ ὑποδεέστερος ἢ τοῦ θέρεος·
τότε μὲν γὰρ μετὰ πάντων τῶν ὑδάτων ἴσον ἕλκεται, τὸν δὲ χειμῶνα
26 μοῦνος πιέζεται. οὕτω τὸν ἥλιον νενόμικα τούτων αἴτιον εἶναι. αἴτιος δὲ
ὁ αὐτὸς οὗτος κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν καὶ τὸν ἠέρα ξηρὸν τὸν ταύτῃ εἶναι
διακαίων τὴν διέξοδον αὐτῷ. οὕτω τῆς Λιβύης τὰ ἄνω θέρος αἰεὶ κατέχει.
2 εἰ δὲ ἡ στάσις ἤλλακτο τῶν ὡρέων καὶ τοῦ οὐρανοῦ, τῇ μὲν νῦν ὁ βορέης
τε καὶ ὁ χειμὼν ἑστᾶσι, ταύτῃ μὲν τοῦ νότου ἦν ἡ στάσις καὶ τῆς μεσαμ-
βρίης, τῇ δὲ ὁ νότος νῦν ἕστηκε, ταύτῃ δὲ ὁ βορέης, — εἰ ταῦτα οὕτως
εἶχε, ὁ ἥλιος ἂν ἀπελαυνόμενος ἐκ μέσου τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ χειμῶνος
καὶ τοῦ βορέω ἤιε ἂν τὰ ἄνω τῆς Εὐρώπης, κατά περ νῦν τῆς Λιβύης
ἔρχεται, διεξιόντα δ' ἂν μιν διὰ πάσης Εὐρώπης ἔλπομαι ποιέειν ἂν τὸν
27 Ἴστρον, τά περ νῦν ἐργάζεται τὸν Νεῖλον. τῆς αὔρης δὲ πέρι, ὅτι οὐκ
ἀποπνέει, τήνδε ἔχω γνώμην, ὡς κάρτα ἀπὸ θερμῶν χώρων οὐκ οἰκός
ἐστι οὐδὲν ἀποπνέειν, αὔρη δ' ἀπὸ ψυχροῦ τινος φιλέει πνέειν.
28 Ταῦτα μέν νυν ἔστω, ὡς ἔστι τε καὶ ὡς ἀρχὴν ἐγένετο. τοῦ δὲ Νείλου

AB C P(p)M D J RT SV

T 8–9 𝔇: v. quae ad 24, 1 laudantur

2 καὶ om. **R** | ἀπολείπεσθαι **M** Ald. || 3 τοῦ οὐρανοῦ **R**ac | καὶ om. **D** || 4 ἕλκει ἀπὸ πάντων **M** | δὲν οἵ μὲν **R** δὲ* εἰ μὲν **V** μὲν **S** ex δεοι (μεν superscr.) ortum iudicat Weber Anal. Hdt. 200 || 5 ὄμβροι **D** | τοῦ ὕδατος **PMDJRTSV** | πολλοῦ om. **M** | τε om. **DJRTSV** || 8 ἑλκόμενος δὲ **PMDJRTSV** || 9 οἰκότως **MDJRTSV**ac, v. quod ad p. 153, 12 adnotavi | πολλὸν **M** Ald. | θέρος **J** || 10 τῶν om. **DJRTSV** || 11 οὕτω – 13 αὐτῷ om. **M** | τοῦτον **D** τούτου **JRTSV** || 12 ξηρὸν αὔτη **SV** ξηρὸν ταύτῃ **P**[1] **DJRT** ξηρὸν τὸν ταύτῃ **P**[2]**p** cett. || 13 δικαιῶν τὴν **JRTSV** δικαιῶν καὶ τὴν (ex δικαιῶν τὴν, καί superscr., ortum?) **D** | αὐτῷ om. **JRTSV** secl. Legrand αὐτοῦ propos. Stephanus ἑωυτοῦ propos. Stein | ἀεὶ **AB** || 14 εἰ] ἡ **JRV** | ἄλλακτο **J** | ὀρέων **JRTSV** ὡραίων **M** | νῦν] οὖν **C** || 15 σύστασις **C** || 16 δ'[1] om. **C** | νῦν ἕστηκε] συνέστηκε **CDJRTSV** || 18 τῆς[2]] τὰ **M** || 19 διεξιὼν δ' ἂν ἡμῖν **DJRTSV** διεξιόντα δέ μιν **M** Ald. | ἂν τὸν] ἂν τὸ **B** αὐτὸν **C** || 21 ἀποπνέει ἀπὸ τοῦ Νείλου **JRTSV** καταπνέει ἀπὸ τοῦ Νείλου **D** | θερμῶν χωρέων **ABCP** θερμέων χωρέων Stein Hude | εἰκός **MT** εἰκώς **V** || 22 φιλέειν **R** || 23 ὡς[2]] τὴν **DJRTSV** | Νείλου δὲ **DJRTSV**

τὰς πηγὰς οὔτε Αἰγυπτίων οὔτε Λιβύων οὔτε Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἀπικο-
μένων ἐς λόγους οὐδεὶς ὑπέσχετο εἰδέναι, εἰ μὴ ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Σάι πόλι
ὁ γραμματιστὴς τῶν ἱρῶν χρημάτων τῆς Ἀθηναίης. οὗτος δ' ἔμοιγε 2
παίζειν ἐδόκεε φάμενος εἰδέναι ἀτρεκέως. ἔλεγε δὲ ὧδε· εἶναι δύο ὄρεα
ἐς ὀξὺ τὰς κορυφὰς ἀπιγμένα μεταξὺ Συήνης τε πόλιος κείμενα τῆς
Θηβαΐδος καὶ Ἐλεφαντίνης, ὀνόματα δὲ εἶναι τοῖσι ὄρεσι τῷ μὲν Κρῶφι,
τῷ δὲ Μῶφι· τὰς ὦν δὴ πηγὰς τοῦ Νείλου ἐούσας ἀβύσσους ἐκ τοῦ μέσου 3
τῶν ὀρέων τούτων ῥέειν, καὶ τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ ὕδατος ἐπ' Αἰγύπτου
ῥέειν καὶ πρὸς βορέην ἄνεμον, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ ἐπ' Αἰθιοπίης τε
καὶ νότου. ὡς δὲ ἄβυσσοί εἰσι αἱ πηγαί, ἐς διάπειραν ἔφη τούτου Ψαμ- 4
μήτιχον Αἰγύπτου βασιλέα ἀπικέσθαι, πολλέων γὰρ αὐτὸν χιλιάδων
ὀργυιέων πλεξάμενον κάλον κατεῖναι ταύτῃ καὶ οὐκ ἐξικέσθαι ἐς βυσσόν.
οὕτω μὲν δὴ ὁ γραμματιστής, εἰ ἄρα ταῦτα γινόμενα ἔλεγεν, ἀπέφαινε, ὡς 5
ἐμὲ κατανοέειν, δίνας τινὰς ταύτῃ ἐούσας ἰσχυρὰς καὶ παλιρροίην, οἷα δὲ
ἐμβάλλοντος τοῦ ὕδατος τοῖσι ὄρεσι μὴ δύνασθαι κατιεμένην καταπειρη-
τηρίην ἐς βυσσὸν ἰέναι. ἄλλου δὲ οὐδενὸς οὐδὲν ἐδυνάμην πυθέσθαι, ἀλλὰ 29
τοσόνδε μὲν ἄλλο ἐπὶ μακρότατον ἐπυθόμην μέχρι μὲν Ἐλεφαντίνης
πόλιος αὐτόπτης ἐλθών, τὸ δ' ἀπὸ τούτου ἀκοῇ ἤδη ἱστορέων. ἀπὸ 2

AB C P(p)M D J RT SV

Σχόλ. 28, 5 (ad *δίνας*) *συστροφάς* **BR** (ad *παλιρροίην*) *κίνησιν ὀπισθόρμητον, κίνησιν ἐναντίαν τῇ προτέρᾳ* **BR**

T 3–4 Aristid. Aegypt. 343–344 locum memorat || 14 ibid. 345 *φησὶν . . . δοκεῖν αὐτῷ* δίνας *ἐνταῦθα εἶναι καὶ* παλιρροίας *τοῦ ποταμοῦ*

3 Poll. IV 19 *Ἡρόδοτος μέντοι* γραμματιστὴν τῶν ἐν Σάι ἱερῶν χρημάτων *εἴρηκεν ἀντὶ γραμματέως* || 12 *Λέξ. βυσσός· βυθός.* Suid. *βυσσός· βάθος . . . καὶ βυσσός· βυθὸς παρὰ Ἡροδότῳ.* 𝔇 fol. 48r *παρὰ τῷ αὐτῷ* (sc. *Ἡροδότῳ*) *λέγεται καὶ ὁ βυθὸς 'βυσσός'· ὥστε τῶν Ἰώνων ἐστὶ καὶ ὁ βυσός* (*βυσσός* man. sec.) || 18 – p. 156, 16 Auct. de subl. 26 *ἐναγώνιος δ' ὁμοίως καὶ ἡ τῶν προσώπων ἀντιμετάθεσις καὶ πολλάκις ἐν μέσοις τοῖς κινδύνοις ποιοῦσα τὸν ἀκροατὴν δοκεῖν στρέφεσθαι. . . . ὧδέ που καὶ ὁ Ἡρόδοτος·* ἀπὸ δὲ Ἐλεφαντίνης πόλεως ἄνω πλεύσεαι καὶ ἔπειτα ἀφίξῃ ἐς πεδίον λεῖον· διεξελθὼν δὲ τοῦτο τὸ χωρίον αὖθις εἰς ἕτερον πλοῖον ἐμβὰς πλεύσεαι δύ' ἡμέρας, ἔπειτα ἥξεις ἐς πόλιν μεγάλην, ᾗ ὄνομα Μερόη

1 *Ἑλλήνων οὔτε Λιβύων* **DJRTSV** || 2 *πόλει* **CPDJRT** || 3 *ἱερῶν* **RS** | *γ' ἔμοιγε* **DJRTSV** *δέ μοι* **M** Ald. || 4 *δὲ* om. **B**[1]**V** | *οὔρεα* **CPM** || 5 *ἀπηγημένα* **DJRTSV** cf. VII 64, 2 | *Συήνης κείμενα πόλιος* **DJRTSV** || 6 *οὐνόματα* **CPMDT** | *οὔρεσι* **CPM** | *Χρωφί* **DJRTSV** || 7 *Μωφί* **MDJRTSV** || 8 *οὐρέων* **CPM** | *τουτέων ῥέειν* **PMDJT** *τουτέειν* **RSV** || 10 *Ψαμμίτιχον* **CP** || 11 *χιλιάδων* om. **M** || 12 *ὀργυέων* **PJR** | *κάλων* **ABC**, suprascr. **D**[1] | *ἐξικνέεσθαι* **T** | *βυθόν* (σ suprascr.) **M** cf. 𝔇 || 13 *οὗτος* **DJRTSV** | *γενόμενα* **PDJRTSV** | *ἔλεγεν* om. **M** | *ἀπέφανε* **D** || 14 *κατανοεῖν* **DJRTV** | *δὲ* om. **ABC** || 15 *ἐμβαλόντος* **C**[1]**PMDJRTSV** | *οὔρεσι* **CPM** | *κατὰ πειρητηρίην* **T** *κατὰ*πειρητηρίην* **M** *κατὰ πειρατηρίην* Venet. Marc. 364 Ald. || 16 *βυθὸν* **ABDJRTSV** cf. grammaticos || 17 *τοσ***όνδε* **D** || 18 *αὐτόπτης* – p. 156, 1 *πόλιος* haplogr. om. **B**[1] | *τὸ*] *τὰ* **J** | *τούτου*] *τοῦ δὲ* **M** *τοῦδε* Ald. | *ἀκουῇ* **ACMJR**

Ἐλεφαντίνης πόλιος ἄνω ἰόντι ἀναντές ἐστι χωρίον· ταύτῃ ὦν δεῖ τὸ
πλοῖον διαδήσαντας ἀμφοτέρωθεν κατά περ βοῦν πορεύεσθαι· ἢν δὲ
3 ἀπορραγῇ, τὸ πλοῖον οἴχεται φερόμενον ὑπὸ ἰσχύος τοῦ ῥόου. τὸ δὲ
χωρίον τοῦτό ἐστι ἐπὶ ἡμέρας τέσσαρας πλόος, σκολιὸς δὲ ταύτῃ κατά περ
ὁ Μαίανδρός ἐστι ὁ Νεῖλος· σχοῖνοι δὲ δυώδεκά εἰσι οὗτοι τοὺς δεῖ
τούτῳ τρόπῳ διεκπλῶσαι· καὶ ἔπειτα ἀπίξεαι ἐς πεδίον λεῖον, ἐν τῷ
4 νῆσον περιρρέει ὁ Νεῖλος· Ταχομψὼ οὔνομα αὐτῇ ἐστι. οἰκέουσι δὲ τὰ ἀπὸ
Ἐλεφαντίνης ἄνω Αἰθίοπες ἤδη καὶ τῆς νήσου τὸ ἥμισυ, τὸ δὲ ἥμισυ
Αἰγύπτιοι. ἔχεται δὲ τῆς νήσου λίμνη μεγάλη, τὴν πέριξ νομάδες Αἰθίοπες
νέμονται· τὴν διεκπλώσας ἐς τοῦ Νείλου τὸ ῥέεθρον ἥξεις, τὸ ἐς τὴν
5 λίμνην ταύτην ἐκδιδοῖ· καὶ ἔπειτα ἀποβὰς παρὰ τὸν ποταμὸν ὁδοιπορίην
ποιήσεαι ἡμερέων τεσσαράκοντα, σκόπελοί τε γὰρ ἐν τῷ Νείλῳ ὀξέες
6 ἀνέχουσι καὶ χοιράδες πολλαί εἰσι, δι᾽ ὧν οὐκ οἷά τέ ἐστι πλέειν. διεξελθὼν
δὲ ἐν τῇσι τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι τοῦτο τὸ χωρίον, αὖτις ἐς ἕτερον πλοῖον
ἐσβὰς δυώδεκα ἡμέρας πλεύσεαι καὶ ἔπειτα ἥξεις ἐς πόλιν μεγάλην, τῇ
οὔνομά ἐστι Μερόη· λέγεται δὲ αὕτη ἡ πόλις εἶναι μητρόπολις τῶν
7 ἄλλων Αἰθιόπων. οἱ δ᾽ ἐν ταύτῃ Δία θεῶν καὶ Διόνυσον μούνους σέβονται
τούτους τε μεγάλως τιμῶσι καί σφι μαντήιον Διὸς κατέστηκε, στρατεύονται δέ, ἐπεάν σφεας ὁ θεὸς οὗτος κελεύῃ διὰ θεσπισμάτων, καὶ τῇ ἂν
30 κελεύῃ, ἐκεῖσε. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς πόλιος πλέων ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἄλλῳ

AB C P(p)M D J RT SV

T 7 Steph. Byz. 695 *Χομψώ· νῆσος ἐν τῷ Νείλῳ μέσῃ Αἰθιοπίας καὶ Αἰγύπτου, ὡς Ἡρόδοτος δευτέρᾳ· τὸ ἐθνικὸν Χομψοΐτης, ὡς Σαβοΐτης.* nescio an huc pertineat illud Steph. Byz. 609 *Ταχεμψώ· νῆσος Αἰθιοπίας πρὸς τῇ Λιβύῃ· τὸ ἐθνικὸν Ταχεμψίτης* || 16 id. *Μερόη* (*Μερόπη* v. l.)· *πόλις Αἰθιόπων· Ἡρόδοτος δευτέρᾳ* || 17 Cels. ap. Orig. c. Cels. V 34 locum memorat

13 *Λέξ. χοιράδες· πέτραι λεῖαι ἐν θαλάσσῃ.* Bachmann Anecd. I 416 *χοιράδες· πέτραι ἢ ἐξοχαὶ ἢ ὄχθαι πετρῶν.* Suid. id., sed *ὄχθοι*

1 *πόλιος*] *ι* ex corr. **D** *πόλεως* **T** Auct. de subl. | *δεῖ*] *δὴ* **ABCMJ**ᵃᶜ**RTSV**ᵃᶜ || 2 *πλεῖον* **R** | *διαδήσαντες* **CS** *διαδήσαντα* (ex *διαδήσαντες* α suprascr.) **PDJRTV** *δήσαντα* **M** || 3 *οἴξεται* **PDJRTSV** *ἴξεται* **M** Ald. || 4 *τέσσερας* **AB** || 6 *τούτῳ τῷ τρόπῳ* **PDRTSV** *τούτω τῶ τῶ προσόπω* (*τρόπω* suprascr.) (ex *τούτω τῶ τρόπω* fere natum?) **J** | *ἀπῖξαι* **AB** litterae *ξ* litteras *χθ* suprascr. **A**² *ἀπίξεαι* recognoscas ex Auct. de subl. | *τῷ*] *ᾧ* **DJRTSV** || 7 *Ταχομψὼ*] *Τ* ex corr. **D** *Χομψὼ* Steph. Byz. 695, cf. Steph. Byz. 609 | *ὄνομα* **M** | *ἐστι αὐτῇ* **T** | *τὰ* om. **DJRTSV** || 8 *τὸ δὲ* om. **J** || 9 *τῆς* om. **R** || 10 *δ᾽ ἐκπλώσας* **D** *δὴ ἐκπλώσας* **S** *δὲ ἐκπλώσας* **V** | *ἐς*¹] *ἐκ* **DJRTSV** | *τὴν* om. **M** || 12 *τεσσεράκοντα* **ABP** || 13 pro *πολλαί εἰσι* vocem *ἀνέχουσι* iterant **pM** || 14 *ἐν* om. **PMDJRTV** | *τεσσεράκοντα* **ABCP** | *αὖθις* Auct. de subl. || 15 *ἐμβὰς* **PMDJRTSV** Auct. de subl. | *δυώδεκα*] *δύ᾽* Auct. de subl. | *ἥξει* **C** *ἵξεαι* **M** Ald. || 16 *ὄνομα* **JRV** || 17 *αὐτῇ* **C** | *θεὸν* **D**¹**R** | *μόνους* **S** | *σέβονται μούνους* **D** || 18 *μαντήιόν σφι* **M** | *κατεστήκεε* **CD** || 20 *πλέον* **T**

ἥξεις ἐς τοὺς αὐτομόλους, ἐν ὅσῳ περ ἐξ Ἐλεφαντίνης ἦλθες ἐς τὴν μητρόπολιν τὴν Αἰθιόπων. τοῖσι δὲ αὐτομόλοισι τούτοισι οὔνομά ἐστι Ἀσμάχ (δύναται δὲ τοῦτο τὸ ἔπος κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν οἱ ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς παριστάμενοι βασιλέι). ἀπέστησαν δὲ αὗται τέσσερες 2
καὶ εἴκοσι μυριάδες Αἰγυπτίων τῶν μαχίμων ἐς τοὺς Αἰθίοπας τούτους δι' αἰτίην τοιήνδε· ἐπὶ Ψαμμητίχου βασιλέος φυλακαὶ κατέστασαν ἔν τε Ἐλεφαντίνῃ πόλι πρὸς Αἰθιόπων καὶ ἐν Δάφνῃσι τῇσι Πηλουσίῃσι (ἄλλη δὲ πρὸς Ἀραβίων τε καὶ Σύρων καὶ ἐν Μαρέῃ πρὸς Λιβύης ἄλλη). ἔτι δὲ 3
ἐπ' ἐμεῦ καὶ Περσέων κατὰ ταὐτὰ αἱ φυλακαὶ ἔχουσι, ὡς καὶ ἐπὶ Ψαμμητίχου ἦσαν· καὶ γὰρ ἐν Ἐλεφαντίνῃ Πέρσαι φρουρέουσι καὶ ἐν Δάφνῃσι. τοὺς ὦν δὴ Αἰγυπτίους τρία ἔτεα φρουρήσαντας ἀπέλυεν οὐδεὶς τῆς φρουρῆς· οἱ δὲ βουλευσάμενοι καὶ κοινῷ λόγῳ χρησάμενοι πάντες ἀπὸ τοῦ Ψαμμητίχου ἀποστάντες ἦσαν ἐς Αἰθιοπίην. Ψαμμήτιχος δὲ πυθό- 4
μενος ἐδίωκεν· ὡς δὲ κατέλαβεν, ἐδέετο πολλὰ λέγων καί σφεας θεοὺς πατρῴους ἀπολιπεῖν οὐκ ἔα καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας. τῶν δέ τινα λέγεται δείξαντα τὸ αἰδοῖον εἰπεῖν, ἔνθα ἂν τοῦτο ᾖ, ἔσεσθαι αὐτοῖσιν ἐνθαῦτα καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας. οὗτοι ἐπείτε ἐς Αἰθιοπίην ἀπίκοντο, διδοῦσι 5
σφέας ἑωυτοὺς τῷ Αἰθιόπων βασιλέι. ὁ δέ σφεας τῷδε ἀντιδωρέεται· ἦσάν οἱ διάφοροί τινες γεγονότες τῶν Αἰθιόπων· τούτους ἐκέλευε ἐξελόν-

AB C P(p)M D J RT SV
Τοὺς δὴ ὦν Αἰγυπτίους (30, 3) – γυναῖκας (30, 4) exc. flor. 𝔄𝔓

T 2–4 Steph. Byz. *Αὐτόμολοι· ἔθνος Αἰθιοπικόν, ὡς Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ·* τοῖσι δὲ αὐτομόλοισι τούτοισιν ὄνομα 'Ασμάχην, *ὅ ἐστιν* οἱ ἐξ ἀριστερᾶς (*ἀριστερῆς* v. l.) *γλώσσης* παριστάμενοι βασιλεῖ (fort. χειρὸς [*γλῶσσα*] olim extabat)

7 Eust. Dion. 916 *πρὸς . . . τῷ Πηλουσιακῷ τοῦ Νείλου στόματι χωρίον τι πληθυντικῶς 'Δάφναι' λέγονται παρὰ τῷ Ἡροδότῳ* || 14–17 Arist. Rhetor. III 16 1417a 3–7 *τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ . . . παραδιηγεῖσθαι . . ., ὅσα εἰς τὴν σὴν ἀρετὴν φέρει, οἷον 'ἐγὼ δ' ἐνουθέτουν ἀεὶ τὰ δίκαια λέγων, μὴ τὰ τέκνα ἐγκαταλείπειν', ἢ θατέρου κακίαν· 'ὁ δὲ ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι οὗ ἂν ᾖ αὐτός, ἔσται ἄλλα παιδία', ὃ τοὺς ἀφισταμένους Αἰγυπτίους ἀποκρίνασθαί φησιν ὁ Ἡρόδοτος*

1 *ἑνὸς ὥσπερ* **D** | *ἐξ* om. **M** | *εἰς* **pM** *ε* ex corr. **D**^{1} || 2 *τὴν*] *τῶν* **CPMDJRTSV** | *ἐστι*] cf. Steph. Byz. || 3 *Ἀσχάμ* **ABC** *Ἀσμάχην* Steph. Byz. (qui etiam corrupte *γλώσσης* mox habet loco *χειρὸς*) || 4 *τέσσαρες* **ABCMDJRTSV** || 6 *Ψαμμιτίχου* **CP** | *βασιλέως* **MT** | *κατέστησαν* **ABCSVJ** *κατέστασαν* **p** cett. || 7 *πόλει* **CPMDTSV** *πόλιος* **R** | *Δάφνῃσι*] *φάτνησι* **D** || 8 *δὲ*^{1} secl. Bekker, sequ. Stein Hude | *τε* om. **ABC** | *Ἀσσυρίων* **ABCPM** | *Μαραίῃ* **ABCD** *Μαραί*^{η} **P** *Μαρέῃ* **p** cett. || 9 *ταῦτα* **D** | *Ψαμμιτίχου* **CPV**^{ac} *Ψαμμητήχου* **V**^{c} || 10 *ἐν Ἐλεφαντίνῃ*] *Ἐλεφαντίνην* **DJRTSV** || 11 *δὴ ὦν* 𝔄 om. 𝔓 | *ἀπέλυε* **A** || 13 *τοῦ* om. 𝔄𝔓 | *Ψαμμιτίχου* **CPV**^{ac}𝔄𝔓 | *Ψαμμίτιχος* **CP**𝔄𝔓 | *πυθόμενος*] *αἰσθόμενος* **M** || 14 *ἐδίωκε* **A** | *κατέλαβε* **A** || 15 *πατρώους* **DJRTSV**𝔄𝔓 | *εἴα* 𝔄 | *τὸν* **PMDJRTSV** || 16 *τοῦτο*] cf. Aristot. | *αὐτοῖσι* **A** || 17 *ἀπίκαντο* **D** || 18 *ἑωυτοὺς*] *αὐτοὺς* **P**^{c}**pM** | *ὁ* – 19 *Αἰθιόπων* om. **JRTSV** | *τόδε* **D** || 19 *τῶν Αἰθιόπων* om. **M** | *ἐξελθόντας* **D**

τας τὴν ἐκείνων γῆν οἰκέειν. τούτων δὲ ἐσοικισθέντων ἐς τοὺς Αἰθίοπας
ἡμερώτεροι γεγόνασι Αἰθίοπες ἤθεα μαθόντες Αἰγύπτια.
31 *Μέχρι μέν νυν τεσσέρων μηνῶν πλόου καὶ ὁδοῦ γινώσκεται ὁ Νεῖλος*
πάρεξ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ῥεύματος, τοσοῦτοι γὰρ συμβαλλομένῳ μῆνες
εὑρίσκονται ἀναισιμούμενοι ἐξ Ἐλεφαντίνης πορευομένῳ ἐς τοὺς αὐτομό-
λους τούτους· ῥέει δὲ ἀπὸ ἑσπέρης τε καὶ δυσμέων. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε
οὐδεὶς ἔχει σαφέως φράσαι, ἔρημος γάρ ἐστι ἡ χώρη αὕτη ὑπὸ καύματος.
32 *ἀλλὰ τάδε μὲν ἤκουσα ἀνδρῶν Κυρηναίων φαμένων· ἐλθεῖν τε ἐπὶ τὸ*
Ἄμμωνος χρηστήριον καὶ ἀπικέσθαι ἐς λόγους Ἐτεάρχῳ τῷ Ἀμμωνίων
βασιλέι καί κως ἐκ λόγων ἄλλων ἀπικέσθαι ἐς λέσχην περὶ τοῦ Νείλου,
ὡς οὐδεὶς αὐτοῦ οἶδε τὰς πηγάς, καὶ τὸν Ἐτέαρχον φάναι ἐλθεῖν κοτε
2 *παρ' αὐτὸν Νασαμῶνας ἄνδρας. (τὸ δὲ ἔθνος τοῦτο ἐστὶ μὲν Λιβυκόν,*
νέμεται δὲ τὴν Σύρτιν τε καὶ τὴν πρὸς ἠῶ χώρην τῆς Σύρτιος οὐκ ἐπὶ
3 *πολλόν.) ἀπικομένους δὲ τοὺς Νασαμῶνας καὶ εἰρωτωμένους, εἴ τι*
ἔχουσι πλέον λέγειν περὶ τῶν ἐρήμων τῆς Λιβύης, φάναι παρὰ σφίσι
γενέσθαι ἀνδρῶν δυναστέων παῖδας ὑβριστὰς τούς ἄλλα τε μηχανᾶσθαι
ἀνδρωθέντας περισσὰ καὶ δὴ καὶ ἀποκληρῶσαι πέντε ἑωυτῶν ὀψομένους
τὰ ἔρημα τῆς Λιβύης, καὶ εἴ τι πλέον ἴδοιεν τῶν τὰ μακρότατα ἰδομένων.
4 *(τῆς γὰρ Λιβύης τὰ μὲν κατὰ τὴν βορηίην θάλασσαν ἀπ' Αἰγύπτου*
ἀρξάμενοι μέχρι Σολόεντος ἄκρης, ᾗ τελευτᾷ ⟨τὰ⟩ τῆς Λιβύης, παρήκουσι
παρὰ πᾶσαν Λίβυες καὶ Λιβύων ἔθνεα πολλά, πλὴν ὅσον Ἕλληνες καὶ
Φοίνικες ἔχουσι· τὰ δὲ ὑπὲρ θαλάσσης τε καὶ τῶν ἐπὶ θάλασσαν κατ-
ηκόντων ἀνθρώπων τὰ κατύπερθε θηριώδης ἐστὶ ἡ Λιβύη, τὰ δὲ κατύπερθε

AB C P(p)M D J RT SV

Σχόλ. 31 (ad *ἀναισιμούμενοι*) *νῦν σημαίνει ἡ λέξις τὸ ʽἀριθμούμενοιʼ, ʽδιαννόμενοιʼ* **BR**

2 *ἡμερότεροι* **J** ‖ 3 *τεσσάρων* **CM** | *γινώσκεται ὃ γινώσκεται ὁ* **SV** *γιγνώσκεται ὃ γιγνώσκεται ὁ* **JR** ‖ 4 *τοσοῦτοι* Reiske *τοσούτω* **DJRTSV** *οὗτοι* **ABCPM** | *συμβαλομένῳ* **V**^{ac} ‖ 6 *ἑσπερίης* **C** | *καὶ ἡλίου δυσμέων* **ABCPM** ‖ 7 *ἔχει ἀπὸ* ^{τ} *σαφέως* (q. e. *ἀπὸ τοῦ σαφέως* ut vid.) **J** ‖ 8 *τάδε*] *τὰ* **ABC** | *τε* om. **C** ‖ 9 *Ἄμμονος* **V**^{ac} | *εἰς* **R** | *λόγους περὶ τοῦ Νείλου* (cf. lin. 10) **ABC** | *Ἀμμονίω* **A**^{1} ‖ 12 *αὐτῶν* **B** | *Νασαμόνας* **R** *Νασάμμωνας* **J** *Νασμλῶ* ^{ας} **V** (e *Νασαμῶνας* ortum recte iudicat Weber Anal. Hdt. 160) ‖ 13 *Σύρτην* **V**^{ac} et ut vid. **D**^{ac} | *ἕω* **ABC** ‖ 14 *Νασάμωνας* **ABC** *Νασαμόνας* **D**^{1} | *εἰρωτομένους* **J** *ἐρωτωμένους* **AB** *εἰρωτεωμένους* **Pp** *ἠρωτεωμένους* **C** ‖ 15 *πλέον τὶ λέγειν* **D** | *τῆς* om. **M** Ald. ‖ 17 *καὶ*^{2} om. **CM** | *ωὑτῶν* **R** ‖ 18 *Λυβύης* **J**^{ac} | *τὰ*^{2} om. **PMDJRTSV** ‖ 20 *ᾗ*] *ἢ* **B** *ἡ* codd. aliquot | ⟨*τὰ*⟩ suppl. Reiske iamque Scaliger in notis Cantabr. Nn. V. 26 et alii | post *Λιβύης* aliqua (*τὰ παραθαλάσσια* fere, coll. IV 181, 1) excidisse censet Stein in ed. ad usum schol., cf. Gebhardt Progr. Gymn. Chur. 1856, 3 ‖ 22 *τὸ* **D** | *ἐπὶ*] *ὑπὲρ* **ABC** ‖ 23 *τὰ κατύπερθε* secl. Krueger, sequ. Hude | *ἡ* om. **D** | *δὲ* om. **D**

τῆς θηριώδεος ψάμμος τέ ἐστι καὶ ἄνυδρος δεινῶς καὶ ἔρημος πάντων.)
ἐπεὶ ὦν τοὺς νεηνίας ἀποπεμπομένους ὑπὸ τῶν ἡλίκων ὕδατί τε καὶ 5
σιτίοισι εὖ ἐξηρτυμένους ἰέναι τὰ πρῶτα μὲν διὰ τῆς οἰκεομένης, ταύτην
δὲ διεξελθόντας ἐς τὴν θηριώδεα ἀπικέσθαι, ἐκ δὲ ταύτης τὴν ἔρημον
διεξιέναι τὴν ὁδὸν ποιευμένους πρὸς ζέφυρον ἄνεμον, διεξελθόντας δὲ 6
χῶρον πολλὸν ψαμμώδεα καὶ ἐν πολλῇσι ἡμέρῃσι ἰδεῖν δή κοτε δένδρεα
ἐν πεδίῳ πεφυκότα, καί σφεας προσελθόντας ἅπτεσθαι τοῦ ἐπεόντος ἐπὶ
τῶν δενδρέων καρποῦ, ἁπτομένοισι δέ σφι ἐπελθεῖν ἄνδρας μικροὺς με-
τρίων ἐλάσσονας ἀνδρῶν, λαβόντας δὲ ἄγειν σφέας· φωνῆς δὲ οὔτε τι τῆς
ἐκείνων τοὺς Νασαμῶνας γινώσκειν οὔτε τοὺς ἄγοντας τῶν Νασαμώνων·
ἄγειν τε δὴ αὐτοὺς δι᾽ ἑλέων μεγίστων καὶ διεξελθόντας ταῦτα ἀπικέσθαι 7
ἐς πόλιν, ἐν τῇ πάντας εἶναι τοῖσι ἄγουσι τὸ μέγαθος ἴσους, χρῶμα δὲ
μέλανας. παρὰ δὲ τὴν πόλιν ῥέειν ποταμὸν μέγαν, ῥέειν δὲ ἀπ᾽ ἑσπέρης
αὐτὸν πρὸς ἥλιον ἀνατέλλοντα, φαίνεσθαι δὲ ἐν αὐτῷ κροκοδείλους. ὁ μὲν 33
δὴ τοῦ Ἀμμωνίου Ἐτεάρχου λόγος ἐς τοῦτό μοι δεδηλώσθω, πλὴν ὅτι
ἀπονοστῆσαί τε ἔφασκε τοὺς Νασαμῶνας, ὡς Κυρηναῖοι ἔλεγον, καὶ ἐς
τοὺς οὗτοι ἀπίκοντο ἀνθρώπους, γόητας εἶναι ἅπαντας. τὸν δὲ δὴ ποταμὸν 2
τοῦτον τὸν παραρρέοντα καὶ Ἐτέαρχος συνεβάλλετο εἶναι Νεῖλον, καὶ δὴ
καὶ ὁ λόγος οὕτω αἱρέει· ῥέει γὰρ ἐκ Λιβύης ὁ Νεῖλος καὶ μέσην τάμνων
Λιβύην, καὶ ὡς ἐγὼ συμβάλλομαι τοῖσι ἐμφανέσι τὰ μὴ γινωσκόμενα
τεκμαιρόμενος, τῷ Ἴστρῳ ἐκ τῶν ἴσων μέτρων ὁρμᾶται. Ἴστρος τε γὰρ 3
ποταμὸς ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν καὶ Πυρήνης πόλιος ῥέει μέσην σχίζων

AB C P(p)M D J RT SV

T 22 Eust. Dion. 298 *Ἡρόδοτος ... Κελτικὸν ποταμὸν οἶδε τὸν Ἴστρον, ἐν οἷς λέγει πληθύνεσθαι μὲν αὐτὸν ὑπὸ πολλῶν ποταμῶν* (cf. IV 50, 1), *ἄρχεσθαι δὲ ἐκ Κελτῶν, ῥέειν δὲ διὰ πάσης Εὐρώπης*

14 s. Lex. Vindob. 64 *ἐς τοῦτο ἀντὶ τοῦ 'μέχρι τούτου' Ἡρόδοτος· ὁ μὲν δὴ — δεδηλώσθω* || **20** id. 170 (s. v. *συμβάλλομαι*) *Ἡρόδοτος· καὶ ὡς ἐγὼ — τεκμαιρόμενος*

2 *ἐπεὶ*] *ἐπείτε* propos. Weber Stud. Ital. Fil. Cl. NS 17, 1936, 261ss. *εἶπον* propos. Reiz (v. Herold Progr. Gymn. Nuremb. 1855, 3ss.) *εἰπεῖν* propos. Reiske, *εἶπαι* Stein | *ὕδασί* **ABCM** || **3** *ἐξηρτημένους* **CDJRTSV** || **7** *ἐπελθόντας* **M** | *ἀπεόντος* **J** || **8** *σφισι* **ABC** || **10** *Νασάμωνας* **AB** *Νασσαμῶνας* **CD¹** *Νασαμόνας* **RVac** | *γιγνώσκειν* **PJR** | *Νασσαμώνων* **C** *Νασαμόνων* **RVac** || **11** *δὴ* om. **PMDJRTSV** | *ἐλέων* **JRT** || **12** *τοῖς* **D** | *μέγεθος* **BDJSV** || **15** *τοῦτό*] *τοσοῦτό* propos. Abicht, recep. Hude, cf. Lex. Vind. || **16** *τε* om. **M** | *Νασάμωνας* **AB** *Νασσαμῶνας* **C** *Νασαμόνας* **Vac** | *οἱ Κυρηναῖοι* **PMDJRTSV** || **17** *οὓς* **PMDJRTSV** | *οὗτοι*] *ὅτι* **D** | *πάντας* **PMDJRTSV** || **18** *παραρέοντα* **ABC** | *συνεβάλετο* **AB** | *τὸν Νεῖλον* **M** Ald. || **19** *ὁ* — **20** *Λιβύην* haplogr. om. **B** || **20** *καὶ ὡς*] *ὡς* **Pt** *καὶ ὡς* **Pmg**p cett. | *γιγνωσκόμενα* **PJ** || **22** *ἐκ Κελτῶν ἀρξάμενος* **M** | *Πυρρήνης* **Pp** Ald. *Πειρήνης* **T** *Πυρήννης* **M**

τὴν Εὐρώπην. (οἱ δὲ Κελτοί εἰσι ἔξω Ἡρακλέων στηλέων, ὁμουρέουσι δὲ Κυνησίοισι, οἳ ἔσχατοι πρὸς δυσμέων οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ
4 *κατοικημένων.) τελευτᾷ δὲ ὁ Ἴστρος ἐς θάλασσαν ῥέων τὴν τοῦ Εὐξείνου*
34 *πόντου διὰ πάσης Εὐρώπης, τῇ Ἰστριηνοὶ Μιλησίων οἰκέουσι ἄποικοι. ὁ μὲν δὴ Ἴστρος (ῥέει γὰρ δι' οἰκεομένης) πρὸς πολλῶν γινώσκεται· περὶ δὲ τῶν τοῦ Νείλου πηγέων οὐδεὶς ἔχει λέγειν, ἀοίκητός τε γὰρ καὶ ἔρημός ἐστι ἡ Λιβύη δι' ἧς ῥέει. περὶ δὲ τοῦ ῥεύματος αὐτοῦ, ἐπ' ὅσον μακρότατον ἱστορεῦντα ἦν ἐξικέσθαι, εἴρηται· ἐκδιδοῖ δὲ ἐς Αἴγυπτον. ἡ δὲ*
2 *Αἴγυπτος τῆς ὀρεινῆς Κιλικίης μάλιστά κῃ ἀντίη κέεται. ἐνθεῦτεν δὲ ἐς Σινώπην τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ πέντε ἡμερέων ἰθεῖα ὁδὸς εὐζώνῳ ἀνδρί· ἡ δὲ Σινώπη τῷ Ἴστρῳ ἐκδιδόντι ἐς θάλασσαν ἀντίον κέεται. οὕτω τὸν Νεῖλον δοκέω διὰ πάσης τῆς Λιβύης διεξιόντα ἐξισοῦσθαι τῷ Ἴστρῳ. Νείλου μέν νυν πέρι τοσαῦτα εἰρήσθω.*

35 *Ἔρχομαι δὲ περὶ Αἰγύπτου μηκυνέων τὸν λόγον, ὅτι πλεῖστα θωμάσια ἔχει [ἢ ἡ ἄλλη πᾶσα χώρη] καὶ ἔργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώρην· τούτων εἵνεκα πλέω περὶ αὐτῆς εἰρήσεται.*

2 *Αἰγύπτιοι ἅμα τῷ οὐρανῷ τῷ κατὰ σφέας ἐόντι ἑτεροίῳ καὶ τῷ ποταμῷ φύσιν ἀλλοίην παρεχομένῳ ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοὶ τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαλιν τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισιν ἐστήσαντο ἤθεά τε καὶ νόμους, ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους ἐόντες ὑφαίνουσι· ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνω τὴν κρόκην ὠθέοντες, Αἰγύπτιοι*
3 *δὲ κάτω. τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλέων φορέουσι, αἱ δὲ*

AB C P(p)M D J RT SV

T 3–4 Eust. Dion. 823 *ὅπου . . . τελευταῖος* (*τελευτᾷ* v. l.) *ὁ Ἴστρος περὶ τὸν Εὔξεινον*, Ἰστριανοὶ κατοικοῦσι Μιλησίων ἄποικοι, *ὥς φησιν Ἡρόδοτος*

1 *Ἡρακλείων* **AB** *Ἡρακληΐων* **CPM** Ald. | *ὁμορέουσι* **D** || 2 *δυσμεύων* **J** || 3 *ῥέων* et 4 *διὰ πάσης Εὐρώπης* secl. Valckenaer || 4 *Ἰστριηνοὶ* ex Eust. quoque recognoscas *Ἰστρινοὶ* **R** *Ἰστρίην οἱ* **ABC** *Ἰστριὴν οἱ* **DS** || 5 *ῥέει γὰρ*] *ῥέει* $\mathbf{C}^1$ *ῥέων* $\mathbf{C}^2$ | *οἰκευμένης* **S** *οἰκεμένης* **V** | *γιγνώσκεται* **DRJ** || 6 *τῶν* om. **R** || 6–7 *ἐστι καὶ ἔρημος* **PMDJRTSV** || 7 *ἡ* om. **R** | *διηουρέει* $\mathbf{V}^{ac}$ *διηὸρέει* (ου supra lin.) olim extitisse recte iudicat Weber Anal. Hdt. 209 || 8–9 *ἡ δὲ Αἴγυπτος* haplogr. om. **C** || 9 *ὀρινῆς* $\mathbf{PD}^1$**JRV** | *κεῖται* **S** | *ἐντεῦθεν* **C** || 10 *πέντε – εὐζώνῳ* haplogr. fere om. et ante *πόντῳ* expunx. **C** || 11 *ἀντίη* **MS** || 12 *οὕτω* – 13 *Ἴστρῳ* om. **M** | *τῆς* om. **ABC** || 14 *πλέω* **PDJRTMSV** | *θωυμάσια* $\mathbf{A}^2$**CPDJRTMSV** || 15 *ἡ* om. **CPM** Ald. | *ἢ – χώρη*, quae verba glossa esse videntur ad *πρὸς πᾶσαν χώρην* adscripta, del. Stein, sequ. Hude Legrand, qui tamen *ἄλλην* addi vult inter *πᾶσαν* et *χώρην* | *μέζω λόγου* **M** || 17 *τῷ οὐρανῷ* haplogr. om. **M** | *ἕτεροι* **DJRTV** || 18 *ἄλλην* $\mathbf{CP}^{mg}$ *ἀλλοίην* $\mathbf{P}^t$**p** cett. || 20–21 *ἐῶντες ὑφαίνουσι· οἱ μὲν ἄλλοι* **M** *ἐόντες ὑφαίνουσι· ὑφαίνουσι οἱ μὲν ἄλλοι* Ald. || 21 *ὠθέοντες* om. et *ὠθέουσι* supra lin. add. **M** || 22 *κεφαλαίων* $\mathbf{C}^1\mathbf{D}^1$ *κεφαλαίων* (ε supra lin.) **J** | *φέρουσι* $\mathbf{C}^1$**D**

γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων. οὐρέουσι αἱ μὲν γυναῖκες ὀρθαί, οἱ δὲ ἄνδρες
κατήμενοι. εὐμαρέῃ χρέωνται ἐν τοῖσι οἴκοισι, ἐσθίουσι δὲ ἔξω ἐν τῇσιν
ὁδοῖσι ἐπιλέγοντες, ὡς τὰ μὲν αἰσχρὰ ἀναγκαῖα δὲ ἐν ἀποκρύφῳ ἐστὶ
ποιέειν χρεόν, τὰ δὲ μὴ αἰσχρὰ ἀναφανδόν. ἱρᾶται γυνὴ μὲν οὐδεμία οὔτε 4
ἔρσενος θεοῦ οὔτε θηλέης, ἄνδρες δὲ πάντων τε καὶ πασέων. τρέφειν
τοὺς τοκέας τοῖσι μὲν παισὶ οὐδεμία ἀνάγκη μὴ βουλομένοισι, τῇσι δὲ
θυγατράσι πᾶσα ἀνάγκη καὶ μὴ βουλομένῃσι. οἱ ἱρέες τῶν θεῶν τῇ μὲν 36
ἄλλῃ κομέουσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ξυροῦνται. τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι
νόμος ἅμα κήδεϊ κεκάρθαι τὰς κεφαλάς, τοὺς μάλιστα ἱκνέεται, Αἰγύπτιοι
δὲ ὑπὸ τοὺς θανάτους ἀνιεῖσι τὰς τρίχας αὔξεσθαι τάς τε ἐν τῇ κεφαλῇ
καὶ τῷ γενείῳ, τέως ἐξυρημένοι. τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς 2
θηρίων δίαιτα ἀποκέκριται, Αἰγυπτίοισι δὲ ὁμοῦ θηρίοισι ἡ δίαιτά ἐστι.
ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθέων ὦλλοι ζώουσι, Αἰγυπτίων δὲ τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ
τούτων τὴν ζόην ὄνειδος μέγιστόν ἐστι, ἀλλὰ ἀπὸ ὀλυρέων ποιεῦνται
σιτία, τὰς ζειὰς μετεξέτεροι καλέουσι. φυρῶσι τὸ μὲν σταῖς τοῖσι ποσί, 3
τὸν δὲ πηλὸν τῇσι χερσὶ καὶ τὴν κόπρον ἀναιρέονται. τὰ αἰδοῖα ὦλλοι μὲν

AB C P(p)M D J RT SV
Ἐσθίουσιν *Αἰγύπτιοι* ἐν τῇσιν ὁδοῖσι — ἀναφανδόν (35, 3) exc. floril. **𝔄𝔓**. eadem exc. Stob. XL 74
Σχόλ. 36, 2 (ad *μετεξέτεροι*) *ἔνιοι* **BR**

T 14 s. Eust. Il. 1206 (ad *Υ* 227) *Ἡρόδοτος . . . εἰς ταὐτόν φησιν ἄγεσθαι τὰς ζειὰς ταῖς ὀλύραις* || 15 s. Strabo 823 *ἀληθὲς δὲ καὶ τὸ Ἡροδότου, καὶ ἔστιν Αἰγυπτιακὸν τὸ τὸν μὲν πηλὸν ταῖς χερσὶ φυρᾶν, τὸ δὲ στέαρ τὸ εἰς τὴν ἀρτοποιίαν τοῖς ποσί*

2 *Λέξ. εὐμαρέη· ἀπόπατος.* Suid. *εὐμαρέη· ἀπόπατος παρὰ Ἡροδότῳ.* Greg. Cor. 119 *εὐμαρέην δὲ τὴν ἀπόπατον* || 13–15 **𝔇** fol. 48^{r} *τὸ 'ζώειν' Ἰωνικὸν καὶ τὰ παραπλήσια· ὄλυρα καὶ ζειαὶ ταὐτόν, Ἡρόδοτος·* ἀλλὰ ἀπ' ὀλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς ζεὰς μετεξέτεροι. *παρ' Ἴωσι λέγεται* μεὶς (cf. 82, 1) *ὁ μήν· χρῆται αὐτῷ Ἡρόδοτος. ἴων* (deb. *ἐὼν*) *'ὢν' παρὰ τῷ αὐτῷ λέγεται καὶ* εἰρίνεα εἵματα (81, 2) *ἀπὸ τοῦ 'εἴριον' . . . ὡς ἀπὸ τοῦ 'λᾶας' τὸ λαΐνεον* (*X* 154), *ὥστε καὶ τὰ τοιαῦτα Ἰωνικά ἐστιν. ὅτι Αἰγύπτιοι καλοῦσι τὸ κρίνον λωτόν, καθά φησιν Ἡρόδοτος ἐν τούτοις·* ἐπεὰν πλήρης . . . κρίνεα (92, 2)

2 *καθήμενοι* **DJRTMSV** | *τῇσι* **A** *τοῖσι(ν)* **CDJRTV**^{ac} || 3 *λέγοντες* **𝔄𝔓** || 4 *ποιεῖν* **D**^{2}**JRV** *ποιεῖ* **D**^{1} | *χρεών* **CDTM𝔄𝔓** Stob. | *μὴ αἰ* in fine vers. et *ἱρᾶται* in initio sequ. habet **M** | *ἱρά τε* **P**^{1}**DJRTSV** *ἱρᾶται* **P**^{2}**p** cett. | *οὐδεμίη* **PMDJRTSV** || 5 *ἄρσενος* **D** || 6 *τῇσι* — 7 *βουλομένῃσι* haplogr. om. **C** | *οὐδεμίη* **MDJRT** | *βουλομένῃσι* **M**^{ac}**D** || 7 *θυγατρίσι* **D** *θυγατρῇσι* **JRTS** *θυγατροῖσι* **V** | *ἱερέες* **MD**^{1}**R** || 8 *κομόωσι(ν)* **DJTSV** *κομόουσιν* **R**, sed v. IV 180, 1; 191, 1 | *ξυρῶνται* **DJT** *ξυρῶντε* **R** *ξυρεῦνται* **C**^{2}**PM** *ξηρεῦνται* **C**^{1}, cf. II 37, 2; V 35, 3, sed v. II 66, 4 || 9 *νόμος* — 11 *ἀνθρώποισι* haplogr. om. **A**^{t}, inf. pag. suppl. **A**^{1} || 12 *ἡ δίαιτα* propos. Schaefer || 13 *πυρέων* **M** Ald. | *κριθῶν* **D**^{ac}**JRTSV** | *ἄλλοι* **DJRTSV** | *ζώωσι* (ου supra) **M** || 14 *ζώην* **A**^{1}**CS** *ζωὴν* **T** | *ὀλλυρέων* **DJRTSV** || 15 *ζεὰς* **ABCPM𝔇** *ζειὰς* Eust. cett. | *στᾶς* **JRV** *σταὶς* **P**^{c}**pM** || 16 *τῇσι*] *τοῖσι* **V** *ταῖς* **S** | *καὶ τὴν κόπρον ἀναιρέονται* om. **P**^{t}**DJRSV**, habent **P**^{mg}**p** cett., secl. Hude, aliqua ante haec verba excidisse censet Legrand | *ἄλλοι* **SV**

ἐῶσι ὡς ἐγένοντο, πλὴν ὅσοι ἀπὸ τούτων ἔμαθον, Αἰγύπτιοι δὲ περιτάμ-
νονται. εἵματα τῶν μὲν ἀνδρῶν ἕκαστος ἔχει δύο, τῶν δὲ γυναικῶν ἓν
4 ἑκάστη. τῶν ἱστίων τοὺς κρίκους καὶ τοὺς κάλους οἱ μὲν ἄλλοι ἔξωθεν
προσδέουσι, Αἰγύπτιοι δὲ ἔσωθεν. γράμματα γράφουσι καὶ λογίζονται
ψήφοισι Ἕλληνες μὲν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα,
Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ καὶ ποιεῦντες ταῦτα αὐτοὶ
μέν φασι 'ἐπιδέξια' ποιέειν, Ἕλληνας δὲ ἐπαρίστερα· διφασίοισι δὲ
γράμμασι χρέωνται, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἱρά, τὰ δὲ δημοτικὰ καλέεται.
37 Θεοσεβέες δὲ περισσῶς ἐόντες μάλιστα πάντων ἀνθρώπων νόμοισι
τοιοῖσδε χρέωνται· ἐκ χαλκέων ποτηρίων πίνουσι διασμῶντες ἀνὰ πᾶσαν
2 ἡμέρην, οὐκ ὁ μέν, ὁ δ' οὔ, ἀλλὰ πάντες. εἵματα δὲ λίνεα φορέουσι αἰεὶ
νεόπλυτα ἐπιτηδεύοντες τοῦτο μάλιστα. τά τε αἰδοῖα περιτάμνονται
καθαρειότητος εἵνεκεν προτιμῶντες καθαροὶ εἶναι ἢ εὐπρεπέστεροι. οἱ δὲ
ἱρέες ξυρεῦνται πᾶν τὸ σῶμα διὰ τρίτης ἡμέρης, ἵνα μήτε φθεὶρ μήτε
3 ἄλλο μυσαρὸν μηδὲν ἐγγίνηταί σφι θεραπεύουσι τοὺς θεούς. ἐσθῆτα δὲ
φορέουσι οἱ ἱρέες λινέην μούνην καὶ ὑποδήματα βύβλινα, ἄλλην δέ σφι
ἐσθῆτα οὐκ ἔξεστι λαβεῖν οὐδὲ ὑποδήματα ἄλλα· λοῦνται δὲ δίς τε τῆς
ἡμέρης ἑκάστης ψυχρῷ καὶ δὶς ἑκάστης νυκτός. ἄλλας τε θρησκείας
4 ἐπιτελέουσι μυρίας ὡς εἰπεῖν λόγῳ. πάσχουσι δὲ καὶ ἀγαθὰ οὐκ ὀλίγα·
οὔτε τι γὰρ τῶν οἰκηίων τρίβουσι οὔτε δαπανῶνται, ἀλλὰ καὶ σιτία σφί
ἐστι ἱρὰ πεσσόμενα, καὶ κρεῶν βοέων καὶ χηνέων πλῆθός τι ἑκάστῳ

AB C P(p)M D J RT SV
Σχόλ. 37, 1 (ad διασμῶντες) καθαίροντες **BR** 37, 4 (ad πεσσόμενα) ὀπτώμενα **BJR** (cf. Lexx.)

T 10 Athen. 231 d Ἡρόδοτος . . . φησὶ τοὺς Αἰγυπτίων ἱερεῖς χαλκοῖς ποτηρίοις πίνειν, τοῖς τε βασιλεῦσιν αὐτῶν θύουσί ποτε κοινῇ οὐχ εὑρεθῆναι πᾶσι δοθῆναι φιάλας ἀργυρᾶς· Ψαμμήτιχον γοῦν νεώτερον ὄντα τῶν ἄλλων βασιλέων χαλκῇ φιάλῃ σπεῖσαι τῶν ἄλλων ἀργυραῖς σπενδόντων

21 Λέξ. πεσσόμενα (πεσόμενα *CDP*)· ὀπτώμενα. Suid. πεσσόμενα· παρὰ Ἡροδότῳ ὀπτώμενα. Greg. Cor. 120 τὰ δὲ ὀπτώμενα πεσσόμενα

3 κρήκους **V**ac || **5** ψήφοισι om. **M** || **6** ποιέοντες **ABC** ποιοῦντες **M** || **7** ἐπὶ δεξιὰ **ABCPDS** ἐπὶ τὰ δεξιὰ **M** Ald. | Ἕλληνες **M** | ἐπ' ἀριστερά **ABCPMDS** || **8** δημωτικὰ **SV**ac || **10** τοίοισίδε **ABD** | διασμέοντες **Pp** διασμέωντες **C**¹ Ald. || **11** ἡμέρην **D**² τὴν ἡμέρην **C** | οὐκ **ABC** οὐχ cett. || **13** καθαριότητος **CMDJRTV** καθαρότητος **S** | προτιμέωντες **C** || **14** ἱερέες **D** | ξυρῶνται **ABDJRT** ξηρῶνται **SV**c, cf. 36, 1 | πᾶν] περὶ πᾶν **D** || **14.15** μήτε τι ἄλλο **M** Ald. || **15** ἐγγίγνηται **PDRSV** ἐγγίνεται (η supra ε) **C** | σφισι **ABC** || **16** ἱερέες **D** || **17** βαλεῖν **PDJRTSV** βαλέειν **MS** | τε om. **ABCPM** || **18** ὕδατι ψυχρῷ **M** Ald. χυθρῷ **SV** | θρησκίας **D**¹**JSV** || **19** ὥστε **D** | τῷ λόγῳ **B** || **20** γάρ τι **T** | δαπανέονται **M** δαπανέωνται **CP** Ald. || **21** πεσόμενα (σ supra σ) **V** cf. Lexx. | βοέων καὶ χηνέων κρεῶν Ald. χηνέων καὶ βοέων καὶ κρεῶν **M** | τι] τε **D**

γίνεται πολλὸν ἡμέρης ἑκάστης, δίδοται δέ σφι καὶ οἶνος ἀμπέλινος·
ἰχθύων δὲ οὔ σφι ἔξεστι πάσασθαι. κυάμους δὲ οὔτε τι μάλα σπείρουσι 5
Αἰγύπτιοι ἐν τῇ χώρῃ, τούς τε γενομένους οὔτε τρώγουσι οὔτε ἕψοντες
πατέονται· οἱ δὲ δὴ ἱρέες οὐδὲ ὁρέοντες ἀνέχονται, νομίζοντες οὐ καθαρὸν
εἶναί μιν ὄσπριον. ἱρᾶται δὲ οὐκ εἷς ἑκάστου τῶν θεῶν ἀλλὰ πολλοί, τῶν
εἷς ἐστι ἀρχιερεώς· ἐπεὰν δέ τις ἀποθάνῃ, τούτου ὁ παῖς ἀντικατίσταται.
Τοὺς δὲ βοῦς τοὺς ἔρσενας τοῦ Ἐπάφου εἶναι νομίζουσι καὶ τούτου **38**
εἵνεκα δοκιμάζουσι αὐτοὺς ὧδε· τρίχα ἢν καὶ μίαν ἴδηται ἐπεοῦσαν
μέλαιναν, οὐ καθαρὸν εἶναι νομίζει. δίζηται δὲ ταῦτα ἐπὶ τοῦτο τεταγ- 2
μένος τῶν τις ἱρέων καὶ ὀρθοῦ ἑστεῶτος τοῦ κτήνεος καὶ ὑπτίου καὶ
τὴν γλῶσσαν ἐξειρύσας, εἰ καθαρὴ τῶν προκειμένων σημηίων, τὰ ἐγὼ
ἐν ἄλλῳ λόγῳ ἐρέω, κατορᾷ δὲ καὶ τὰς τρίχας τῆς οὐρῆς, εἰ κατὰ φύσιν
ἔχει πεφυκυίας· ἢν δὲ τούτων πάντων ᾖ καθαρός, σημαίνεται βύβλῳ περὶ 3
τὰ κέρεα εἱλίσσων καὶ ἔπειτα γῆν σημαντρίδα ἐπιπλάσας ἐπιβάλλει τὸν
δακτύλιον, καὶ οὕτω ἀπάγουσι. ἀσήμαντον δὲ θύσαντι θάνατος ἡ ζημίη
ἐπικέεται. δοκιμάζεται μέν νυν τὸ κτῆνος τρόπῳ τοιῷδε, θυσίη δέ σφι
ἥδε κατέστηκε· ἀγαγόντες τὸ σεσημασμένον κτῆνος πρὸς τὸν βωμόν, **39**
ὅκου ἂν θύσωσι πῦρ ἀνακαίουσι, ἔπειτα δὲ ἐπ' αὐτοῦ οἶνον κατὰ τοῦ
ἱρηίου ἐπισπείσαντες καὶ ἐπικαλέσαντες τὸν θεὸν σφάζουσι, σφάξαντες
δὲ ἀποτάμνουσι τὴν κεφαλήν. σῶμα μὲν δὴ τοῦ κτήνεος δείρουσι, κεφαλῇ 2
δὲ κείνῃ πολλὰ καταρησάμενοι φέρουσι, τοῖσι μὲν ἂν ᾖ ἀγορὴ καὶ Ἕλληνές

AB C P(p)M D J RT SV

Σχόλ. 37, 5 (ad *πατέονται*) *γεύονται* **BJR** 38, 3 (ad *βύβλῳ*) *σχοινίῳ ἐκ παπύρου εἰργασμένῳ* **BR**

T 2–4 Plut. Quaest. conv. VIII 8, 2 (Mor. 729a) *οἷόν ἐστι καὶ τὸ τῶν κυάμων· οὔτε γὰρ σπείρειν οὔτε σιτεῖσθαι κύαμον Αἰγυπτίους, ἀλλ' οὐδ' ὁρῶντας ἀνέχεσθαί φησιν ὁ Ἡρόδοτος· ἰχθύων δὲ καὶ τοὺς ἱερεῖς ἴσμεν ἔτι νῦν ἀπεχομένους*

1 *γίγνεται* **PDJRV** | *ἑκάστης ἡμέρης* **M** || 2 *τι* om. **DJRTSV** || 4 *δατέονται* **DJRTSV** Ald. *πατέονται* cett. litterae *π* litteram *δ* suprascr. **A** man. rec. | *ἱερέες* **C** || 5 *μιν εἶναι* **M** Ald. | *οὐκ* **P**^{c}**pM** *οὐχ* **ABCP**^{ac}**JRTSV**^{ac} *οὐδ'* **DV**^{c} || 6 *ἀρχιερεώς* scripsi, v. grammaticam meam 91 *ἀρχιέρεως* **ABC** *ἀρχιερεύς* **pM JDJRTSV** *ἀρχιρεύς* **P** *ευς* extremae voci suprascr. **A** man. rec. | *ὁ* om. **DRTSV** | *ἀντικαθίσταται* **JRTSV** || 7 *τοὺς*^{2} om. **SV** || 8 *καὶ* om. **C** | *ἐνεοῦσαν* **DJRTSV** || 9 *δίζεται* **M** Ald. | *τούτῳ* **ABCPT** || 10 *ἱερέων* **V** || 11 *σημείων* **M** || 13 *τουτέων* **M** Ald. | *πάντων* om. **SV** | *βίβλῳ* **J** || 14 *ἑλίσσων* vel *ἐλίσσων* **PMDJ RTSV** || 15 *ἡ*] *καὶ ἡ* **C** | *ζημία* **JRTSV** || 17 *κατεστήκεε* **T** || 18 *θύωσι* **ABC** | *πῦρ ἀνακαίουσι* Bekk. edd. *πυρὴν καίουσι* codd. (e *πυραν(α)καίουσι* inepte in *πυρὰν καίουσι* divisum et 'correctum' esse verisimile mihi videtur) | *δὲ* om. **DJR TSV** || 19 *ἔπει σπείσαντες* **C** || 20 *ἀποτέμνουσι* **T** | *δὴ* om. **ABC** | *δέρουσι* **JRTSV** || 21 *δ' ἐκείνῃ* **PDJTV** *δ' ἐκείνου* **MS** Ald. | *καταρησόμενοι* **DJRTSV** | *ἦν* **T** | *ἀγορὴ* – p. 164, 1 *τὴν* haplogr. om. **R**

σφι ἔωσι ἐπιδήμιοι ἔμποροι, οἱ δὲ φέροντες ἐς τὴν ἀγορὴν ἀπ᾽ ὧν ἔδοντο, τοῖσι δὲ ἂν μὴ παρέωσι Ἕλληνες, οἱ δ᾽ ἐκβάλλουσι ἐς τὸν ποταμόν.
3 *καταρῶνται δὲ τάδε λέγοντες τῇσι κεφαλῇσι, εἴ τι μέλλει ἢ σφίσι τοῖσι θύουσι ἢ Αἰγύπτῳ τῇ συναπάσῃ κακὸν γενέσθαι, ἐς κεφαλὴν ταύτην*
4 *τραπέσθαι. κατὰ μέν νυν τὰς κεφαλὰς τῶν θυομένων κτηνέων καὶ τὴν ἐπίσπεισιν τοῦ οἴνου πάντες Αἰγύπτιοι νόμοισι τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται ὁμοίως ἐς πάντα τὰ ἱρά, καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ νόμου οὐδὲ ἄλλου οὐδενὸς*
40 *ἐμψύχου κεφαλῆς γεύσεται Αἰγυπτίων οὐδείς. ἡ δὲ δὴ ἐξαίρεσις τῶν ἱρῶν καὶ ἡ καῦσις ἄλλη περὶ ἄλλο ἱρόν σφι κατέστηκε. (τὴν δ᾽ ὦν μεγίστην τε δαίμονα ἥγηνται εἶναι καὶ μεγίστην οἱ ὁρτὴν ἀνάγουσι, ταύτην ἔρχομαι*
2 *ἐρέων.) ἐπεὰν ἀποδείρωσι τὸν βοῦν, κατευξάμενοι κοιλίην μὲν κενὴν πᾶσαν ἐξ ὧν εἷλον, σπλάγχνα δὲ αὐτοῦ λείπουσι ἐν τῷ σώματι καὶ τὴν πιμελήν, σκέλεα δὲ ἀποτάμνουσι καὶ τὴν ὀσφὺν ἄκρην καὶ τοὺς ὤμους*
3 *τε καὶ τὸν τράχηλον. ταῦτα δὲ ποιήσαντες τὸ ἄλλο σῶμα τοῦ βοὸς πιμπλᾶσι ἄρτων καθαρῶν καὶ μέλιτος καὶ ἀσταφίδος καὶ σύκων καὶ λιβανωτοῦ καὶ σμύρνης καὶ τῶν ἄλλων θυωμάτων, πλήσαντες δὲ τούτων καταγίζουσι*
4 *ἔλαιον ἄφθονον καταχέοντες. προνηστεύσαντες δὲ θύουσι, καιομένων δὲ τῶν ἱρῶν τύπτονται πάντες· ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνται, δαῖτα προτίθενται,*
41 *τὰ ἐλίποντο τῶν ἱρῶν. τοὺς μέν νυν καθαροὺς βοῦς τοὺς ἔρσενας καὶ τοὺς μόσχους οἱ πάντες Αἰγύπτιοι θύουσι, τὰς δὲ θηλέας οὔ σφι ἔξεστι θύειν,*

AB C P(p)M D J RT SV
Σχόλ. 39, 4 (ad *ἐπίσπεισιν*) *ἐπίχυσιν, θυσίαν* **BR** 40, 3 (ad *καταγίζουσι*) *θύουσι, πυρὶ κατακαίουσι* **BR**

T 19—p. 165, 2 Athenag. Legat. 24: v. ad 3, 2

18 Hes. *ἀποτύψωνται· παύσωνται τοῦ τύψασθαι*

1 *σφισι* **ABC** | *ἐπίδημοι* **PMDJR**(?)**TSV** || 2 *ἐκβάλλασιν* (ου supra) **J** || 3 *καταρέονται* **PpM** Ald. *καταρέωνται* **C** | *μέλλοι* **CS** || 4 *κακὸν* om. **M** || 5 *κατὰ* om. **R** || 6 *ἐπίπεισιν* **JRV** *ἐπίπασιν* **T** | *αὐτοῖσι* om. **J** || 7 *τὰ* om. **J** | *ἱερά* **SV** | *οὐδὲ ἄλλου* om. **DJRTSV** || 9 *ἱερῶν* **SV** | *καὶ* om. **C** | *ὦν*] *ὡς* **DJRTSV** || 10 *ἥγηνται*] *ἄγειν τε* **C** | *ὁρτὴν ἄγουσι ταύτῃ* **C** || 11 *ἐπεὰν — κατευξάμενοι*] *ἐπὴν* (*ἐπ᾽ ἣν* **R**) *προνηστεύσωσι* (*προνηστεύσουσι* **S** *προνηστεύουσι* **V** *προμνηστεύσωσι* **P**, cf. infra lin. 17, unde haec ducta videntur) *τῇ Ἴσι* (quod e *τῇισι* in **P** lecto restituit et glossam marginalem considerat Stephanus et in textum inserendum propos. Gronovius; illud ab illo *ταύτῃ* quod adhuc in **C** cum **P** arte cohaerenti legitur esse adductum censeo; *τῇσι* vel *τῆσι* **pMDJRTSV**) *ἐπὴν* (*ἐπ᾽ ἣν* **JR**) *κατεύξωνται* (*κατεύξονται* **JSV**) *θύουσι* (cf. lin. 17) *τὸν* (*τὰν* **DJRTV** *τὴν* **M**c Ald.) *βῶν* (*βοῦν* **PD**, cf. grammaticam meam 87) *καὶ ἀποδείραντες* **PMDJRTSV** | *κενὴν* Scaliger in adnotationibus Cantabrig. Bibl. Univ. Nn. V. 26 (v. Powell CR 52, 1938, 58s.) *κείνην* codd. et edd. || 11, 12 *πᾶσαν κείνην* **M** || 12 *ἐξ ὧν* **JRT** *ἔξω* **M** Ald. || 15 *καθαρὸν* **CR** || 16 *θωμάτων* **D**¹ || 17 *ἔλεον* **C** | *καταχέαντες* **DJRTSV** || 18 *ἀποτύψονται* **R** || 19 *βοῦς τοὺς ἔρσενας*] *ἔρσενας τῶν βοῶν* **M** Ald. | *ἄρσενας* **R** *ἔρσενας* Athenag. rell. || 20 *θηλείας* Athenag.

ἀλλ' ἱραί εἰσι τῆς Ἴσιος. τὸ γὰρ τῆς Ἴσιος ἄγαλμα ἐὸν γυναικήιον βούκερών 2
ἐστι, κατά περ Ἕλληνες τὴν Ἰοῦν γράφουσι, καὶ τὰς βοῦς τὰς θηλέας
Αἰγύπτιοι πάντες ὁμοίως σέβονται προβάτων πάντων μάλιστα μακρῷ.
τῶν εἵνεκα οὔτ' ἀνὴρ Αἰγύπτιος οὔτε γυνὴ ἄνδρα Ἕλληνα φιλήσειεν ἂν 3
τῷ στόματι, οὐδὲ μαχαίρῃ ἀνδρὸς Ἕλληνος χρήσεται οὐδὲ ὀβελοῖσι οὐδὲ
λέβητι, οὐδὲ κρέως καθαροῦ βοὸς διατετμημένου Ἑλληνικῇ μαχαίρῃ
γεύσεται. θάπτουσι δὲ τοὺς ἀποθνήσκοντας βοῦς τρόπον τόνδε· τὰς μὲν 4
θηλέας ἐς τὸν ποταμὸν ἀπιεῖσι, τοὺς δὲ ἔρσενας κατορύσσουσι ἕκαστοι ἐν
τοῖσι προαστίοισι, τὸ κέρας τὸ ἕτερον ἢ καὶ ἀμφότερα ὑπερέχοντα σημηίου
εἵνεκεν· ἐπεὰν δὲ σαπῇ καὶ προσίῃ ὁ τεταγμένος χρόνος, ἀπικνέεται ἐς
ἑκάστην πόλιν βᾶρις ἐκ τῆς Προσωπίτιδος καλεομένης νήσου. ἡ δ' ἔστι 5
μὲν ἐν τῷ Δέλτα, περίμετρον δὲ αὐτῆς εἰσὶ σχοῖνοι ἐννέα. ἐν ταύτῃ ὦν τῇ
Προσωπίτιδι νήσῳ ἔνεισι μὲν καὶ ἄλλαι πόλιες συχναί, ἐκ τῆς δὲ αἱ βάρεις
παραγίνονται ἀναιρησόμεναι τὰ ὀστέα τῶν βοῶν. (οὔνομα τῇ πόλι Ἀτάρ-
βηχις, ἐν δ' αὐτῇ Ἀφροδίτης ἱρὸν ἅγιον ἵδρυται.) ἐκ ταύτης τῆς πόλιος 6
πλανῶνται πολλοὶ ἄλλοι ἐς ἄλλας πόλις, ἀνορύξαντες δὲ τὰ ὀστέα ἀπ-
άγουσι καὶ θάπτουσι ἐς ἕνα χῶρον πάντες. κατὰ ταὐτὰ δὲ τοῖσι βουσὶ καὶ
τἆλλα κτήνεα θάπτουσι ἀποθνήσκοντα. καὶ γὰρ περὶ ταῦτα οὕτω σφι
νενομοθέτηται· κτείνουσι γὰρ δὴ οὐδὲ ταῦτα.
Ὅσοι μὲν δὴ Διὸς Θηβαιέος ἵδρυνται ἱρὸν ἢ νομοῦ τοῦ Θηβαίου εἰσί, 42
οὗτοι μὲν πάντες οἴων ἀπεχόμενοι αἶγας θύουσι. θεοὺς γὰρ δὴ οὐ τοὺς 2
αὐτοὺς ἅπαντες ὁμοίως Αἰγύπτιοι [σέβονται] πλὴν Ἴσιός τε καὶ Ὀσίριος,

AB C P(p)M D J RT SV

Σχόλ. 41, 5 (ad *βᾶρις*) *πλοῖα· πολυσήμαντος δέ ἐστι ἡ λέξις, σημαίνει γὰρ καὶ τείχη καὶ πύργους καὶ μεγίστους οἴκους καὶ σφύρας καὶ αὐλὰς καὶ στοὰς μεγάλας* **BR** (cf. Lexx.)

11 *Λέξ. βᾶρις· ναῦς.* Greg. Cor. 121 *βάρεις δὲ τὰς ναῦς* || 22 *Λέξ. Ὄσιρις ὁ Διόνυσος λέγεται.* Suid. *Ὄσιρις· τοῦτον οἱ μὲν λέγουσιν εἶναι τὸν Διόνυσον, οἱ δὲ ἄλλον . . .* Greg. Cor. 122, quasi Iados fuisset et quasi illud *λέγεται* Lexicorum 'ab Herodoto' esset intellegendum, habet haec: *Ὄσιριν δὲ καλοῦσι τὸν Διόνυσον*

1 *εἰσι τῆς Ἴσιδος, τῆς ἄγαλμα* Athenag. | *βούκερόν* **MSV** || 2 *οἱ Ἕλληνες* Athenag. | *Ἰοῦν*] *οὖν* **C**[1] *βοῦν* **C**[2] || 3 *ὁμοίως* om. **SV** | *πάντων* om. **M** || 7 *γεύσεται*] *χρήσεται* **DJRTSV** | *τρόπῳ τοιῷδε* **M** *τρόπον τοιόνδε* Ald. || 8 *ἀπιᾶσι* codd. | *ἄρσενας* **R** || 9 *προαστείοισι* codd. || 10 *εἵνεκα* **PMDJRTSV** || 11 *βᾶρις* **ABC** cf. Greg. Cor. | *καλευμένης νήσου* **AB** *καλουμένος χῶρος* **M**[1] || 12 *περίμετρος* **PDJRTSV** *περίμετροι* **M** (ut vid.) Ald. | *ταύτῃ δὴ ὦν* **M** Ald. || 13 *πόλεις* **DTSV** *πόλις* **PJR** | *βάρεις* **D** *βάρις* cett. || 14 *πόλει* **CpMDTSV** | *Ἀτάρβιχις* **J** || 15 *ἅγιον* om. **T** || 16 *πλανέονται* **PM** *πλανέωνται* **C** | *πόλεις* **C** *πόλιας* **MDJRTSV** || 17 *ἓν χωρίον* **DJRTSV** *ἕνα τόπον* **M** | *ταῦτα* **DT** | *δὲ* om. **R** || 20 *Θηβαιέος*] *Θηβαίου* **ABC** || 21 *μέν νυν* **ABC** || 22 *σέβονται ἅπαντες ὁμοίως Αἰγύπτιοι* **DJRTSV** *ἅπαντες* **M** | *σέβονται* seclusi | *Ὀσίριδος* **ABC**

τὸν δὴ Διόνυσον εἶναι λέγουσι, τούτους δὲ ὁμοίως ἅπαντες σέβονται. ὅσοι δὲ τοῦ Μένδητος ἔκτηνται ἱρὸν ἢ νομοῦ τοῦ Μενδησίου εἰσί, οὗτοι δὲ
3 αἰγῶν ἀπεχόμενοι ὄϊς θύουσι. Θηβαῖοι μέν νυν καὶ ὅσοι διὰ τούτους ὀΐων ἀπέχονται, διὰ τάδε λέγουσι τὸν νόμον τόνδε σφι τεθῆναι· Ἡρακλέα θελῆσαι πάντως ἰδέσθαι τὸν Δία καὶ τὸν οὐκ ἐθέλειν ὀφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ,
4 τέλος δέ, ἐπείτε λιπαρέειν τὸν Ἡρακλέα, τὸν Δία μηχανήσασθαι κριὸν ἐκδείραντα προέχεσθαί τε τὴν κεφαλὴν ἀποταμόντα τοῦ κριοῦ καὶ ἐνδύντα τὸ νάκος οὕτω οἱ ἑωυτὸν ἐπιδέξαι. ἀπὸ τούτου κριοπρόσωπον τοῦ Διὸς τὤγαλμα ποιεῦσιν Αἰγύπτιοι, ἀπὸ δὲ Αἰγυπτίων Ἀμμώνιοι ἐόντες Αἰγυπτίων τε καὶ Αἰθιόπων ἄποικοι καὶ φωνὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων
5 νομίζοντες· δοκέειν δέ μοι, καὶ τὸ οὔνομα Ἀμμώνιοι ἀπὸ τοῦδέ σφι τὴν ἐπωνυμίην ἐποιήσαντο, Ἀμοῦν γὰρ Αἰγύπτιοι καλέουσι τὸν Δία. τοὺς δὲ
6 κριοὺς οὐ θύουσι Θηβαῖοι, ἀλλ' εἰσί σφι ἱροὶ διὰ τοῦτο. μιῇ δὲ ἡμέρῃ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ὁρτῇ τοῦ Διός, κριὸν ἕνα κατακόψαντες καὶ ἀποδείραντες κατὰ τὠυτὸ ἐνδύουσι τὤγαλμα τοῦ Διὸς καὶ ἔπειτα ἄλλο ἄγαλμα Ἡρακλέος προσάγουσι πρὸς αὐτό· ταῦτα δὲ ποιήσαντες τύπτονται οἱ περὶ τὸ ἱρὸν ἅπαντες τὸν κριὸν καὶ ἔπειτα ἐν ἱρῇ θήκῃ θάπτουσι αὐτόν.

48 Ἡρακλέος δὲ πέρι τοῦδε λόγον ἤκουσα, ὡς εἴη τῶν δυώδεκα θεῶν· τοῦ ἑτέρου δὲ πέρι Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνες οἴδασι, οὐδαμῇ Αἰγύπτου ἐδυ-

AB C P(p)M D J RT SV
Ἡρακλέα θελήσαντα πάντως (42, 3) – Αἰγύπτιοι (42, 4) exc. 𝔄
Σχόλ. 42, 4 (ad *νάκος*) *τὸ δέρμα* **BR**

T 8–12 Eust. Dion. 211 *Ἡρόδοτος ... ταὐτὸν οἰόμενος εἰπεῖν Ἄμμωνα καὶ Δία λέγει, ὅτι* κριοπρόσωπον τὸ τοῦ Διὸς *ἦν αὐτόθι* ἄγαλμα, *ἐξ οὗ καὶ τὸ ἔθνος Ἀμμώνιοι.* Ἀμοῦν (*Ἄμμουν* v. l.) γὰρ Αἰγύπτιοι τὸν Δία καλοῦσι || 18 Arrian. Anab. II 16 *λέγει Ἡρόδοτος, ὅτι τῶν δώδεκα θεῶν Ἡρακλέα ἄγουσιν Αἰγύπτιοι*

1 *δὴ*] *δὲ* [*δή*] *δή* **D** (quod e *δὲ* natum verisimillimum videtur) | *σέβουσι* [*ονται*] **M** || 2 *δὲ τοῦ* om. **M** || 3 *τούτου* **JR** *τούτων* **TS** *τούτῳ* **V** || 4 *σφισι* **MS** || 5 *ἐθέλειν* om. **M** || 6 *δέ* om. **M** | *μηχανήσασθαι* ⟨*τάδε*⟩ (vel ⟨*τοιόνδε*⟩) post Heroldium edd.: quae sequuntur nihil sunt nisi consilium capitis obtendendi captum (qua ratione 7 *προέχεσθαι* formae aoristi praepono) itaque illud *τάδε* (vel sim.) supervacaneum censeo loco Pl. Rep. 519c nisus; cf. quae de loco disseruit G. L. Cooper, TAPA 104, 1974, 33s. || 7 *προεκθέσθαι* **MDJRTSV** *προσχέσθαι* **P**[t] *προέχεσθαι* **P**[c]**p**𝔄 rell. | *τε* om. **M** | *ἀποταμόντα τοῦ κριοῦ* om. 𝔄 || 8 *ἑαυτὸν* **AB**𝔄 | *ἐπιδεῖξαι* **PMDJRTSV**𝔄 *ἀποδέξεται* **C** | *κριουπρόσωπον* **V**[ac] || 8–9 *τὤγαλμα τοῦ Διὸς* **PMDJRTSV** cf. Eust. || 9 *ποιεῦσι* **A** *ποιοῦσιν* 𝔄 || 10 *ἄπικοι*[οι] **V** || 11 *τοὔνομα* **M** Ald. | *σφίσι* propos. Stein, sed cf. gramm. meam 105 || 12 *Ἀμμοῦν* **PMDJRTSV** Eustathii codd. aliquot | *καλοῦσι* **C** || 13 *ταῦτα* **M** || 14 *ἑορτῇ* **M** *ὀρτῇ* **C** *ὀργῇ* **V** | *κριὸν* om. **C** | *καὶ ἀποδείραντες* om. **M** || 15 *ταὐτὰ* **DJRTSV** | *ἐνδύνουσι* **D** | *τὸ ἄγαλμα* **M** | *ἄγαλμα ἄλλο* **DJRTSV** | *Ἡρακλέους* **ABCM** || 16 *οἱ* om. **C** || 17 *πάντες* **DJRTSV** || 18 *τοῦδε* scripsi *τόνδε λόγον ἤκουσα ὡς* **DJRTSV** *τόνδε τὸν λόγον ἤκουσα ὡς* **PM** *τόνδε τὸν λόγον ἤκουσα ὅτι* **ABC** | *δυόδεκα* **B** *δώδεκα* **V**

νάσθην ἀκοῦσαι. καὶ μὴν ὅτι γε οὐ παρ᾽ Ἑλλήνων ἔλαβον τὸ οὔνομα 2
Αἰγύπτιοι [τοῦ Ἡρακλέος], ἀλλ᾽ Ἕλληνες μᾶλλον παρ᾽ Αἰγυπτίων — καὶ
Ἑλλήνων οὗτοι οἱ θέμενοι τῷ Ἀμφιτρύωνος γόνῳ τοὔνομα Ἡρακλέα —,
πολλά μοι καὶ ἄλλα τεκμήριά ἐστι τοῦτο οὕτω ἔχειν, ἐν δὲ καὶ τόδε, ὅτι
τε τοῦ Ἡρακλέος τούτου οἱ γονέες ἀμφότεροι ἦσαν Ἀμφιτρύων καὶ
Ἀλκμήνη γεγονότες τὸ ἀνέκαθεν ἀπ᾽ Αἰγύπτου καὶ διότι Αἰγύπτιοι οὔτε
Ποσειδέωνος οὔτε Διοσκούρων τὰ οὐνόματά φασι εἰδέναι οὐδέ σφι θεοὶ
οὗτοι ἐν τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι ἀποδεδέχαται. καὶ μὴν εἴ γε παρ᾽ Ἑλλήνων 3
ἔλαβον οὔνομά τευ δαίμονος, τούτων οὐκ ἥκιστα ἀλλὰ μάλιστα ἔμελλον
μνήμην ἕξειν, εἴ περ καὶ τότε ναυτιλίῃσι ἐχρέωντο καὶ ἦσαν Ἑλλήνων
τινὲς ναυτίλοι, ὡς ἔλπομαί τε καὶ ἐμὴ γνώμη αἱρέει· ὥστε τούτων ἂν καὶ
μᾶλλον τῶν θεῶν τὰ οὐνόματα ἐξεπιστέατο Αἰγύπτιοι ἢ τοῦ Ἡρακλέος.
ἀλλά τις ἀρχαῖός ἐστι θεὸς Αἰγυπτίοισι Ἡρακλέης· ὡς δὲ αὐτοὶ λέγουσι, 4
ἔτεά ἐστι ἑπτακισχίλια καὶ μύρια ἐς Ἄμασιν βασιλεύσαντα, ἐπείτε ἐκ
τῶν ὀκτὼ θεῶν οἱ δυώδεκα θεοὶ ἐγένοντο, τῶν Ἡρακλέα ἕνα νομίζουσι.
Καὶ θέλων δὲ τούτων πέρι σαφές τι εἰδέναι, ἐξ ὧν οἷόν τε ἦν, ἔπλευσα 44
καὶ ἐς Τύρον τῆς Φοινίκης πυνθανόμενος αὐτόθι εἶναι ἱρὸν Ἡρακλέος
ἅγιον. καὶ εἶδον πλουσίως κατεσκευασμένον ἄλλοισί τε πολλοῖσι ἀναθή- 2
μασι καὶ ἐν αὐτῷ ἦσαν στῆλαι δύο, ἡ μὲν χρυσοῦ ἀπέφθου, ἡ δὲ σμαράγδου

AB C P(p)M D J RT SV

Σχόλ. 44, 2 (ad *ἀπέφθου*) *παναπάλου ἢ πολυεψήτου ἅτε πλειστάκις ἐν χωνευτηρίῳ δοκιμασθέντος. λέγει τὸν καθαρὸν καὶ ἀμιγῆ χρυσόν* **B**

T 1–2 Eust. Od. 1386 (ad ι 23) *ἀπὸ Λιβύων . . . ἐξ ἀρχῆς κατὰ Ἡρόδοτον* (50, 3) *τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ὄνομα ἐλθεῖν εἰς Ἕλληνας, καθὰ καὶ τὸ τοῦ Ἡρακλέος* || 18–p. 168, 1 Eust. Dion. 911 *λέγεται . . . ὅτι ἱερὸν Ἡρακλέος ἐν τῇ Τύρῳ ἦν πλουσίως* ἐσκευασμένον *καὶ στῆλαι δύο κατὰ τὸν Ἡρόδοτον,* ἡ μὲν — νύκτας

19 Etym. M. s. v. *πανέφθου*: *Ἡρόδοτος δὲ* ἀπέφθου *φησὶν ἀπὸ τοῦ ʽἐφθόςʼ*

1 *μὲν* edd. | *τοὔνομα* **M** || 2 *τοῦ Ἡρακλέους Αἰγύπτιοι* **PMDJRTSV** | *τοῦ Ἡρακλέος* del. Cobet, sequ. Hude || 3 *οὔνομα* **PMDJRTSV** || 4 *τοῦτο* om. **M** | *ἐν δὲ δὴ καὶ* **M** Ald., recepp. Stein Hude; an sit deterius se haud scire fatetur Wesseling || 7 *Διοσκόρων* **D**[ac]**SV**[c] *Διοσκόρου* (ex *Διοσκόρων* [ου supra] natum recogn. Weber Anal. Hdt. 180) **RV**[ac] | *ὀνόματά* **B** || 8 *μὲν* edd. || 9 *τοὔνομα τοῦ* **T** | *οὐκ* om. **A**[1]**B**[1]**C** || 10 *ναυτιλίοισιν* **T** || 11 *ἐμῇ γνώμῃ* **C** | *τουτέων* **M** Ald. || 12 *ἐξεπιστέαντο* **M** (ut vid.) **JRTV** || 13 *ἐστὶ(ν) ἀρχαῖος θεὸς Αἰγυπτίοισι* **DJRTV** *ἐστὶν Αἰγυπτίοισι ἀρχαῖος θεὸς* **S** *ἐστὶ θεὸς ἀρχαῖος Αἰγυπτίοισι* **M** || 14 *καὶ μύρια* om. **M** | *Ἄμασι* **D**[1]**JRV** || 15 *θεοὶ* **M** | *δυόδεκα* **B** *δώδεκα* **DJRTSV** | *τῶν*] *τὸν* **PDJSV** om. **R** | *τῶν Ἡρακλέα ἕνα νομίζουσι εἶναι. θέλων κτλ.* propos. Bekker *τῶν καὶ Ἡρακλέα ἕνα εἶναι νομίζουσι. θέλων κτλ.* propos. Abicht Progr. Gymn. Lüneburg. 1862 || 16 *σαφές*] *φανές* **M** || 17 *Ἡρακλέος ἱρὸν* **M** || 18 *εἶδον* **C** *ἴδον* rell. | *κατεσκευασμένων* **J**[ac] *ἐσκευασμένον* Eust. || 19 *μὲν*] *μὲν γὰρ* **D** | *ἀπευθου* **M**[t], corr. in mg. **M**[2] *ἀπέφθοῦ* **J** cf. Etym. M. | *μαράγδου* **A**[ac]**BP**[c]**pD**[1]**JRV**[ac] *σμαράγδου* Eust. rell.

λίθου λάμποντος τὰς νύκτας μεγάλως, ἐς λόγους δὲ ἐλθὼν τοῖσι ἱρεῦσι
3 τοῦ θεοῦ εἰρόμην, ὁκόσος χρόνος εἴη, ἐξ οὗ σφι τὸ ἱρὸν ἵδρυται. εὗρον δὲ
οὐδὲ τούτους τοῖσι Ἕλλησι συμφερομένους, ἔφασαν γὰρ ἅμα Τύρῳ
οἰκιζομένῃ καὶ τὸ ἱρὸν τοῦ θεοῦ ἱδρυθῆναι, εἶναι δὲ ἔτεα, ἀφ᾽ οὗ Τύρον
οἰκέουσι, τριηκόσια καὶ δισχίλια· εἶδον δὲ ἐν τῇ Τύρῳ καὶ ἄλλο ἱρὸν
4 Ἡρακλέος ἐπωνυμίην ἔχοντος Θασίου εἶναι. ἀπικόμην δὲ καὶ ἐς Θάσον,
ἐν τῇ εὗρον ἱρὸν Ἡρακλέος ὑπὸ Φοινίκων ἱδρυμένον, οἳ κατ᾽ Εὐρώπης
ζήτησιν ἐκπλώσαντες Θάσον ἔκτισαν, καὶ ταῦτα καὶ πέντε γενεῇσι
ἀνδρῶν πρότερά ἐστι ἢ τὸν Ἀμφιτρύωνος Ἡρακλέα ἐν τῇ Ἑλλάδι γενέσθαι.
5 Τὰ μέν νυν ἱστορημένα δηλοῖ σαφέως παλαιὸν θεὸν Ἡρακλέα ἐόντα.
καὶ δοκέουσι δέ μοι οὗτοι ὀρθότατα Ἑλλήνων ποιέειν, οἳ διξὰ Ἡράκλεια
ἱδρυσάμενοι ἔκτηνται καὶ τῷ μὲν ὡς ἀθανάτῳ, Ὀλυμπίῳ δὲ ἐπωνυμίην,
45 θύουσι, τῷ δὲ ἑτέρῳ ὡς ἥρωι ἐναγίζουσι. λέγουσι δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα
ἀνεπισκέπτως οἱ Ἕλληνες· εὐήθης δὲ αὐτῶν καὶ ὅδε ὁ μῦθός ἐστι, τὸν
περὶ τοῦ Ἡρακλέος λέγουσι, ὡς αὐτὸν ἀπικόμενον ἐς Αἴγυπτον στέψαντες
οἱ Αἰγύπτιοι ὑπὸ πομπῆς ἐξῆγον ὡς θύσοντες τῷ Διί· τὸν δὲ τέως μὲν
ἡσυχίην ἔχειν, ἐπεὶ δὲ αὐτοῦ πρὸς τῷ βωμῷ κατάρχοντο, ἐς ἀλκὴν τραπό-
2 μενον πάντας σφέας καταφονεῦσαι. ἐμοὶ μέν νυν δοκέουσι ταῦτα λέγοντες
τῆς Αἰγυπτίων φύσιος καὶ τῶν νόμων πάμπαν ἀπείρως ἔχειν οἱ Ἕλληνες·
τοῖσι γὰρ οὐδὲ κτήνεα ὁσίη θύειν ἐστὶ χωρὶς ὀΐων καὶ ἐρσένων βοῶν

AB C P(p)M D J RT SV

Σχόλ. 44, 5 τῷ μὲν θυσίας προσφέρουσι, τῷ δὲ χοὰς ἐπιχεύουσιν, ἅτινα μέτεστι νεκροῖς ἐπιχεόμενα εἴδη, μέλι καὶ ἄλφιτα καί τινα ἄλλα· μέλι, ὅτι φροντίδος ἀμοιροῦσιν οἱ νεκροί· ἄλφιτα, ὅτι οὐκ ἀναθηλήσειν δύνανται ὡς οὐδὲ τὰ ἄλφιτα. καὶ αὕτη μὲν δόξα Ἑλλήνων, οὐ θεοσεβῶν δὲ ἀνδρῶν **BR**

T 6—8 Eust. Dion. 517 Ἡρόδοτος μέμνηται λέγων, ὅτι προσόδους εἶχον μεγάλας οἱ Θάσιοι καὶ μέταλλα χρυσᾶ Σκαπτῆς ὕλης (VI 46, 2—3)· ἀνεῦρον δὲ αὐτὰ Φοίνικες οἱ κτίσαντες τὴν νῆσον μετὰ Θάσου τοῦ Φοίνικος, ἐξ οὗ ἔχει καὶ τοὔνομα (VI 47, 1). εἶχε δὲ ἱερὸν Ἡρακλέους ἡ Θάσος ὑπὸ τῶν αὐτῶν Φοινίκων ἱδρυθέν, οἳ πλεύσαντες κατὰ ζήτησιν τῆς Εὐρώπης τὴν Θάσον ἔκτισαν || 13 Plut. de Hdt. mal. 13 (Mor. 857) ἀλλ᾽ ὅμως ἐκεῖνος μὲν ἀποφαίνει θεούς, τούτοις δ᾽ ὡς φθιτοῖς καὶ ἥρωσιν ἐναγίζειν οἴεται δεῖν, ἀλλὰ μὴ θύειν ὡς θεοῖς

1 μεγάλως a Gronovio repudiatum probat Wesseling idemque recognoscas ex illo Vallae *smaragdo maiorem in modum splendente per noctem,* quo nisus μεζόνως propos. Weber BPhW 1941, 235ss. μέγα φῶς a Reiskio propositum reiecit Herold Progr. Gymn. Nuremb. 1853, 5: μέγαθος codd. (ante hanc vocem explic. quae ab Eust. laudantur) | ἱερεῦσι **R** || 2 ἠρώμην **C** | ἱερὸν **D**[1]**R** || 3 Ἕλλησι om. **M** || 4 ἱδρυνθῆναι **CPM** | δὲ τὰ ἔτεα **B** || 5 εἶδον **C** ἴδον cett. || 6 ἀπικόμενος **M** Ald. -ος ex compend. et -ην suprascr. **J** | καὶ om. **SV** | θάσσον **B** || 7 ἐν τῇ om. **M** Ald. || 8 καὶ[1] om. **PMDJRTSV** || 10 θεὸν τὸν Ἡρακλέα **M** Ald. || 11 Ἡρακλέα **ABC** Ἡρακλέηια **D** || 14 αὐτέων **M** Ald. | μῦθός] μισθός **R** | τὸν om. **SV** || 15 Ἡρακλέους **M**[ac] || 17 αὐτοὶ **DJRTSV** || 19 ἀπείκως **SV** || 20 ὁσίη om. **M** | διῶν **C** ὑῶν cett. | ἐρσένων] σέων **SV**

καὶ μόσχων, ὅσοι ἂν καθαροὶ ἔωσι, καὶ χηνῶν, κῶς ἂν οὗτοι ἀνθρώπους
θύοιεν; ἔτι δὲ ἕνα ἐόντα τὸν Ἡρακλέα καὶ ἔτι ἄνθρωπον, ὡς δή φασι, 3
κῶς φύσιν ἔχει πολλὰς μυριάδας φονεῦσαι; καὶ περὶ μὲν τούτων τοσαῦτα
ἡμῖν εἰποῦσι καὶ παρὰ τῶν θεῶν καὶ παρὰ τῶν ἡρώων εὐμένεια εἴη.
Τὰς δὲ δὴ αἶγας καὶ τοὺς τράγους τῶνδε εἵνεκα οὐ θύουσι Αἰγυπτίων οἱ 46
εἰρημένοι· τὸν Πᾶνα τῶν ὀκτὼ θεῶν λογίζονται εἶναι οἱ Μενδήσιοι,
τοὺς δὲ ὀκτὼ θεοὺς τούτους προτέρους τῶν δυώδεκα θεῶν φασι γενέσθαι.
γράφουσί τε δὴ καὶ γλύφουσι οἱ ζωγράφοι τοῦ Πανὸς τὤγαλμα κατά περ 2
Ἕλληνες αἰγοπρόσωπον καὶ τραγοσκελέα οὔτι τοιοῦτον νομίζοντες εἶναί
μιν, ἀλλ᾽ ὅμοιον τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσιν. ὅτευ δὲ ἕνεκα τοιοῦτον γράφουσι
αὐτόν, οὔ μοι ἥδιόν ἐστι λέγειν· σέβονται δὲ πάντας τοὺς αἶγας οἱ Μενδή- 3
σιοι, καὶ μᾶλλον τοὺς ἔρσενας τῶν θηλεῶν, καὶ τούτων οἱ αἰπόλοι τιμὰς
μέζονας ἔχουσι· ἐκ δὲ τούτων εἷς μάλιστα, ὅστις ἐπεὰν ἀποθάνῃ, πένθος
μέγα παντὶ τῷ Μενδησίῳ νομῷ τίθεται. καλέεται δὲ ὅ τε τράγος καὶ ὁ 4
Πὰν Αἰγυπτιστὶ Μένδης. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ ἐπ᾽ ἐμεῦ τοῦτο τὸ
τέρας· γυναικὶ τράγος ἐμίσγετο ἀναφανδόν. τοῦτο ἐς ἐπίδεξιν ἀνθρώπων
ἀπίκετο.
Ὗν δὲ Αἰγύπτιοι μιαρὸν ἥγηνται θηρίον εἶναι· καὶ τοῦτο μέν, ἤν τις 47
ψαύσῃ αὐτῶν παριὼν ὑός, αὐτοῖσι τοῖσι ἱματίοισι ἀπ᾽ ὧν ἔβαψε ἑωυτὸν
βὰς ἐς τὸν ποταμόν, τοῦτο δέ, οἱ συβῶται ἐόντες Αἰγύπτιοι ἐγγενέες ἐς
ἱρὸν οὐδὲν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐσέρχονται μοῦνοι πάντων, οὐδέ σφι ἐκδίδοσθαι
οὐδεὶς θυγατέρα ἐθέλει οὐδ᾽ ἄγεσθαι ἐξ αὐτέων, ἀλλ᾽ ἐκδίδονταί τε οἱ
συβῶται καὶ ἄγονται ἐξ ἀλλήλων. τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι θεοῖσι θύειν ὗς 2
οὐ δικαιεῦσι Αἰγύπτιοι, Σελήνῃ δὲ καὶ Διονύσῳ μούνοισι τοῦ αὐτοῦ
χρόνου, τῇ αὐτῇ πανσελήνῳ, τοὺς ὗς θύσαντες πατέονται τῶν κρεῶν.

AB C P(p)M D J RT SV

1 καὶ μόσχων καὶ ὅσοι **C** | ὅσοι ἐὰν καθαροὶ **ABC** | χηνέων **M** Ald. || 2 ὄντα **ABCM** | δή] δέ **T** || 3 ἔχειν **ABC** nescio an recte || 4 εὐμένεα vel εὐμενέα **DJR TSV** (non liquet **P**) εὐμένια **p** || 5–6 οἱ εἰρημένοι Αἰγυπτίων **M** || 6 τῶν] τὸν **V**[ac] || 7 δυόδεκα **B** | γεγενῆσθαι **D**[c] || 8 τε] δὲ **PMDJRTSV** | καὶ γλύφουσι om. **C** | οἱ ζωγράφοι καὶ οἱ ἀγαλματοποιοὶ **B**[2]**PMDJRTSV** || 8–9 κατά περ Ἕλληνες τὤγαλμα **M** || 9 οὔτι] ὅτι **C** || 10 εἵνεκα **CPM** || 11 ἴδιον **DJ** | τοὺς] τὰς **M**[c] || 12 θηλεῶν] v. praef. p. XII s. | τούτων ... ἔχουσι (13)] τούτοισι ... νέμουσι coni. Legrand | τινὰς **R** || ἕνα propos. Stein || 14 Μενδησίων **M** | τε] τι **J** || 15 τὸ om. **D** || 16 ἐπίδειξιν **A**[1]**CMJSV**[ac] | an ἀνθρώποισι sit scribendum dubitat Legrand || 17 ἀπίκετο] ἐγένετο **M** || 18 ἄγηνται **C** | θηρίων **SV** | μέν] μὴ **JRV** || 19 τοῖσι om. **SV** | ἀπ᾽ ὧν] ἀπὼν **C** ἀπιὼν **PDJRTSV** || 20 ἐς[1]] ἐπὶ **ABC** | συμβῶται **M** | εἰς **CM** || 21 ἱερὸν **M** || 22 θυγατέρα οὐδεὶς **PMDJRTSV** | αὐτῶν **ABC** | ἐκδιδόαταί **C** | τε om. **M** Ald. || 23 συμβῶται **J** | ἀγέαται **C** || 24 μούνοι **J** || 25 τῇ αὐτῇ πανσελήνῳ τοὺς secl. Gomperz | τοὺς secl. Legrand | πατέωνται **C** | τῶν] τὸν **M**

διότι δὲ τοὺς ὗς ἐν μὲν τῇσι ἄλλῃσι ὁρτῇσι ἀπεστυγήκασι, ἐν δὲ ταύτῃ
θύουσι, ἔστι μὲν λόγος περὶ αὐτοῦ ὑπ᾽ Αἰγυπτίων λεγόμενος, ἐμοὶ
3 *μέντοι ἐπισταμένῳ οὐκ εὐπρεπέστερός ἐστι λέγεσθαι. θυσίη δὲ ἥδε τῶν*
ὑῶν τῇ Σελήνῃ ποιέεται· ἐπεὰν θύσῃ, τὴν οὐρὴν ἄκρην καὶ τὸν σπλῆνα
καὶ τὸν ἐπίπλοον συνθεὶς ὁμοῦ κατ᾽ ὧν ἐκάλυψε πάσῃ τοῦ κτήνεος τῇ
πιμελῇ τῇ περὶ τὴν νηδὺν γινομένῃ καὶ ἔπειτα καταγίζει πυρί· τὰ δὲ
ἄλλα κρέα σιτέονται ἐν τῇ πανσελήνῳ, ἐν τῇ ἂν τὰ ἱρὰ θύωσιν, ἐν ἄλλῃ δὲ
ἡμέρῃ οὐκ ἂν ἔτι γευσαίατο. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν ὑπ᾽ ἀσθενείης βίου
σταιτίνας πλάσαντες ὗς καὶ ὀπτήσαντες ταύτας θύουσι.
48 *Τῷ δὲ Διονύσῳ τῆς ὁρτῆς τῇ δορπίῃ χοῖρον πρὸ τῶν θυρέων σφάξας*
ἕκαστος διδοῖ ἀποφέρεσθαι τὸν χοῖρον αὐτῷ τῷ ἀποδομένῳ τῶν συβωτέων.
2 *τὴν δὲ ἄλλην ἀνάγουσι ὁρτὴν τῷ Διονύσῳ Αἰγύπτιοι πλὴν χορῶν κατὰ*
ταὐτὰ σχεδὸν πάντα Ἕλλησι· ἀντὶ δὲ φαλλῶν ἄλλα σφί ἐστι ἐξευρημένα
ὅσον τε πηχυαῖα ἀγάλματα νευρόσπαστα, τὰ περιφορέουσι κατὰ κώμας
γυναῖκες, νεῦον τὸ αἰδοῖον οὐ πολλῷ τεῳ ἔλασσον ἐὸν τοῦ ἄλλου σώματος·
3 *προηγέεται δὲ αὐλός, αἱ δὲ ἕπονται ἀείδουσαι τὸν Διόνυσον. διότι δὲ*
μέζον τε ἔχει τὸ αἰδοῖον καὶ κινέει μοῦνον τοῦ σώματος, ἔστι λόγος περὶ
49 *αὐτοῦ ἱρὸς λεγόμενος. ἤδη ὦν δοκέει μοι Μελάμπους ὁ Ἀμυθέωνος τῆς*
θυσίης ταύτης οὐκ εἶναι ἀδαὴς ἀλλ᾽ ἔμπειρος. Ἕλλησι γὰρ δὴ Μελάμπους
ἐστὶ ὁ ἐξηγησάμενος τοῦ Διονύσου τό τε οὔνομα καὶ τὴν θυσίην καὶ τὴν
πομπὴν τοῦ φαλλοῦ· ἀτρεκέως μὲν οὐ πάντα συλλαβὼν τὸν λόγον ἔφηνε,
ἀλλ᾽ οἱ ἐπιγενόμενοι τούτῳ σοφισταὶ μεζόνως ἐξέφηναν. τὸν δ᾽ ὦν φαλλὸν
τὸν τῷ Διονύσῳ πεμπόμενον Μελάμπους ἐστὶ ὁ κατηγησάμενος, καὶ ἀπὸ
2 *τούτου μαθόντες ποιέουσι, τὰ ποιέουσιν Ἕλληνες. ἐγὼ μέν νύν φημι*
Μελάμποδα γενόμενον ἄνδρα σοφὸν μαντικήν τε ἑωυτῷ συστῆσαι καὶ

AB C P(p)M D J RT SV – ab initio fere cap. 49 usque ad 50, 2 **AB C P(p) D J RT M SV**
Σχόλ. 47, 3 (ad *καταγίζει*) *κατακαίει* **B**

1 *δὲ*[1]] *μὲν* **C** | *μὲν* om. **CPMDJRTSV** | *ἀποστυγήκασι* **MSV** || 2 *ὑπ᾽*] *ἐπ᾽* **J** || 4 *θήσει* **T** || 5 *ἐπίπλον* **C** || 7 *κρέα* om. **DJRTSV**, secl. Hude | *πανσελήνῃ* **C** | *ἐν τῇ ἱρὰ θύωσι* **R** | *θύσωσιν* **ABC** || 8.9 *βιούς τε τινὰς* **MDJRTSV** *βίου σταιτίνας* **ABP**mg *βίου στ*ε*αιτίνας* **Cp** *σταιτίνας* **P**t || 10 *ἑορτῆς* **M** | *τῆς τῇ δορπίῃ* **JRV** *τῆς τῇ δορπίης* **S** || 11 *συμβωτέων* **J** *συβοτέων* **ABM** || 12 *ἄλλην* om. **M** | *οἱ Αἰγύπτιοι* **PMDJRTSV** | *χοίρων* **PD** Ald. *χαίρων* **MJRSV** *χέρων* **T** || 13 *δὲ* om. **M**t | *σφισι* **ABC** || 14 *νευρώσπαστα* **M** *νευρόπαστα* **R** || 15 *αἱ γυναῖκες* **M** *ταὶ γυναῖκες* Ald. | *ὂν* **M** || 18 *ἱρὸς λεγόμενος*] *προσλεγόμενος* **DRTSV** *προλεγόμενος* **J** || 19 *δὴ* om. **R** || 20 *ἐξηγούμενος* **M** | *τοῦ*] *τὸ* **J** | *τε* om. **PDJRTMSV** | *τοὔνομα* **M** Ald. || 22 *ἐπιγινόμενοι* **ABC** | *μειζόνως* **T** || 23 *τὸν*] *τῷ* **V**ac | *ἀπηγησάμενος* **PDJRTMSV** || 24 *ποιεῦσι τὰ ποιεῦσι(ν)* **PDRTMSV** *ποιεῦσιν* **J** | *οἱ Ἕλληνες* **M** || 25 *ἄνδρα σοφὸν γενόμενον* **M**

πυθόμενον ἀπ᾽ Αἰγύπτου ἄλλα τε πολλὰ ἐσηγήσασθαι Ἕλλησι καὶ τὰ
περὶ τὸν Διόνυσον ὀλίγα αὐτῶν παραλλάξαντα· οὐ γὰρ δὴ συμπεσεῖν γε
φήσω τά τε ἐν Αἰγύπτῳ ποιεύμενα τῷ θεῷ καὶ τὰ ἐν τοῖσι Ἕλλησι·
ὁμότροπα γὰρ ἂν ἦν τοῖσι Ἕλλησι καὶ οὐ νεωστὶ ἐσαγμένα. οὐ μὲν οὐδὲ 3
φήσω, ὅκως Αἰγύπτιοι παρ᾽ Ἑλλήνων ἔλαβον ἢ τοῦτο ἢ ἄλλο κού τι
νόμαιον. πυθέσθαι δέ μοι δοκέει μάλιστα Μελάμπους τὰ περὶ τὸν Διόνυσον
παρὰ Κάδμου τε τοῦ Τυρίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐκ Φοινίκης ἀπικομένων
ἐς τὴν νῦν Βοιωτίην καλεομένην χώρην. σχεδὸν δὲ καὶ πάντων τὰ οὐνό- 50
ματα τῶν θεῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐλήλυθε ἐς τὴν Ἑλλάδα. διότι μὲν γὰρ ἐκ τῶν
βαρβάρων ἥκει, πυνθανόμενος οὕτω εὑρίσκω ἐόν· δοκέω δ᾽ ὦν μάλιστα
ἀπ᾽ Αἰγύπτου ἀπῖχθαι. ὅτι γὰρ δὴ μὴ Ποσειδέωνος καὶ Διοσκούρων, ὡς 2
καὶ πρότερόν μοι ταῦτα εἴρηται, καὶ Ἥρης καὶ Ἱστίης καὶ Θέμιος καὶ
Χαρίτων καὶ Νηρηίδων, τῶν ἄλλων θεῶν Αἰγυπτίοισι αἰεί κοτε τὰ
οὐνόματά ἐστι ἐν τῇ χώρῃ. λέγω δέ, τὰ λέγουσι αὐτοὶ Αἰγύπτιοι. τῶν δὲ
οὔ φασι θεῶν γινώσκειν τὰ οὐνόματα, οὗτοι δέ μοι δοκέουσι ὑπὸ Πελασγῶν
ὀνομασθῆναι πλὴν Ποσειδέωνος, τοῦτον δὲ τὸν θεὸν παρὰ Λιβύων
ἐπύθοντο· οὐδαμοὶ γὰρ ἀπ᾽ ἀρχῆς Ποσειδέωνος οὔνομα κέκτηνται εἰ 3
μὴ Λίβυες καὶ τιμῶσι τὸν θεὸν τοῦτον αἰεί. νομίζουσι δ᾽ ὦν Αἰγύπτιοι
οὐδ᾽ ἥρωσι οὐδέν.

Ταῦτα μέν νυν καὶ ἄλλα πρὸς τούτοισι, τὰ ἐγὼ φράσω, Ἕλληνες 51
ἀπ᾽ Αἰγυπτίων νενομίκασι· τοῦ δὲ Ἑρμέω τὰ ἀγάλματα ὀρθὰ ἔχειν τὰ
αἰδοῖα ποιεῦντες οὐκ ἀπ᾽ Αἰγυπτίων μεμαθήκασι, ἀλλ᾽ ἀπὸ Πελασγῶν,
πρῶτοι μὲν Ἑλλήνων ἁπάντων Ἀθηναῖοι παραλαβόντες, παρὰ δὲ τούτων
ὧλλοι. Ἀθηναίοισι γὰρ ἤδη τηνικαῦτα ἐς Ἕλληνας τελέουσι Πελασγοὶ 2
σύνοικοι ἐγένοντο ἐν τῇ χώρῃ, ὅθεν περ καὶ Ἕλληνες ἤρξαντο νομισθῆναι.
ὅστις δὲ τὰ Καβείρων ὄργια μεμύηται, τὰ Σαμοθρήικες ἐπιτελέουσι

AB C P(p) D J RT M SV – inde a 50, 3 **AB C P(p)M D J RT SV**

T 16 Eust. Od. 1386: v. ad 43, 2

1 πυθόμενος **M** | ἀπηγήσασθαι **M** Ald. || 2 τὸν om. **M** | συμπεσέειν **M** Ald. || 3 τοῖς **JRMSV** || 4 ὁμήτροπα **SV** | ὁμότροπα – Ἕλλησι haplogr. om. **B**[1] | ἂν om. **JRTMSV** | ἐσηγμένα **PD**[c] ἐσηγημένα **D**[ac]**JRTMSV**, v. grammaticam meam 142 | μὲν] μὴν **ABCP** || 5 ἄλλο* **D** || 6 νόμιμον (αιον) **M** | μάλιστα om. **PDJRTSV**, habet **p** || 7 τοῦ τε **C** τοῦ **M** | Τυρίων **DJRT** Τυρέων **V** Τυρέω **S** || 8–9 πάντα τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν **M** πάντα τὰ οὐνόματα τῶν θεῶν Ald. πάντων τῶν θεῶν τὰ οὐνόματα (ὀνόματα **V**) **SV** || 11 Διοσκόρων **D**[ac] || 12 Θέμιδος **ABC** || 13 τῶν] καὶ τῶν **PMDJRTSV** || 14 εἰσι(ν) **MSV** || 15 ὀνόματα **V** || 17 οὐδαμῇ **SV** Ald. | ὄνομα **CT** | ἔκτηνται **PC**[c]**M** || 18 τιμέωσι **CPM** Ald. || 19 οὐ δὴ δρῶσι(ν) **DJRTSV** || 21 ἀπ᾽] ὑπ᾽ **M** || 22 ποιεῦνται **SV** || 24 ἄλλοι **T** | ἤδη] δὴ **PMJRT** om. **DSV** | Ἕλλησι **M** | στελέουσι **J** || 25 περ om. **J** | ἐσήρξαντο **C** ἤρξαντο ⟨αὐτοὶ⟩ Legrand

3 *παραλαβόντες παρὰ Πελασγῶν, οὗτος ὡνὴρ οἶδε τὸ λέγω. τὴν γὰρ
Σαμοθρηίκην οἴκεον πρότερον Πελασγοὶ οὗτοι οἵ περ Ἀθηναίοισι
σύνοικοι ἐγένοντο, καὶ παρὰ τούτων τὰ ὄργια Σαμοθρήικες παραλαμβά-*
4 *νουσι. ὀρθὰ ὦν ἔχειν τὰ αἰδοῖα τἀγάλματα τοῦ Ἑρμέω Ἀθηναῖοι πρῶτοι
Ἑλλήνων μαθόντες παρὰ Πελασγῶν ἐποιήσαντο. οἱ δὲ Πελασγοὶ ἱρόν
τινα λόγον περὶ αὐτοῦ ἔλεξαν, τὰ ἐν τοῖσι ἐν Σαμοθρηίκῃ μυστηρίοισι*
52 *δεδήλωται. ἔθυον δὲ πάντα πρότερον οἱ Πελασγοὶ θεοῖσι ἐπευχόμενοι,
ὡς ἐγὼ ἐν Δωδώνῃ οἶδα ἀκούσας, ἐπωνυμίην δὲ οὐδ᾽ οὔνομα ἐποιεῦντο
οὐδενὶ αὐτῶν· οὐ γὰρ ἀκηκόεσάν κω. θεοὺς δὲ προσωνόμασάν σφεας ἀπὸ
τοῦ τοιούτου, ὅτι κόσμῳ θέντες τὰ πάντα πρήγματα καὶ πάσας νομὰς*
2 *εἶχον. ἔπειτε δὲ χρόνου πολλοῦ διεξελθόντος ἐπύθοντο ἐκ τῆς Αἰγύπτου
ἀπιγμένα τὰ οὐνόματα τῶν θεῶν τῶν ἄλλων, Διονύσου δὲ ὕστερον πολλῷ
ἐπύθοντο, καὶ μετὰ χρόνον ἐχρηστηριάζοντο περὶ τῶν οὐνομάτων ἐν
Δωδώνῃ· τὸ γὰρ δὴ μαντήιον τοῦτο νενόμισται ἀρχαιότατον τῶν ἐν*
3 *Ἕλλησι χρηστηρίων εἶναι καὶ ἦν τὸν χρόνον τοῦτον μοῦνον. ἐπεὶ ὦν
ἐχρηστηριάζοντο ἐν τῇ Δωδώνῃ οἱ Πελασγοί, εἰ ἀνέλωνται τὰ οὐνόματα
τὰ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἥκοντα, ἀνεῖλε τὸ μαντήιον χρᾶσθαι. ἀπὸ μὲν δὴ
τούτου τοῦ χρόνου ἔθυον τοῖσι οὐνόμασι τῶν θεῶν χρεώμενοι. παρὰ δὲ*

AB C P(p)M D J RT SV
Σχόλ. 52, 3 (ad *ἀνεῖλε*) *ἔχρησεν* **B** (cf. Lexx. ad I 13, 1)

T 10 Eust. Il. 19 (ad *Α* 5) *καθ᾽ Ἡρόδοτον οἱ θεοὶ οὕτω καλοῦνται, διότι κόσμῳ ἔθεντο τὰ πάντα πρήγματα* || **14** id. Od. 1760 (ad *ξ* 327) *Ἡρόδοτος . . . ἀρχαιότατον εἰπὼν τῶν ἐν Ἕλλησι χρηστηρίων τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον φησὶ* (55, 1–2) *καὶ ὅτι λέγεται, ὡς δύο μέλαιναι πελειάδες ἐκ Θηβῶν τῶν Αἰγυπτίων ἀναπτάμεναι, ἡ μὲν εἰς Λιβύην ἀφίκετο, ἡ δὲ εἰς Δωδώνην, ἔνθα καθεσθεῖσα ἐπὶ φηγὸν ἐλάλησε φωνῇ ἀνθρωπίνῃ, χρῆναι μαντεῖον ἐκεῖ Διὸς γενέσθαι, καὶ ἐγένετο. ἡ δὲ ἑτέρα πελειὰ χρηστήριον Ἄμμωνος ἐκέλευσε ποιεῖν τοὺς Λίβυας, καὶ ἐποίησαν. δοκοῦσι δέ μοι, φησίν* (57, 1), *αἱ πελειάδες αὗται βάρβαροι γυναῖκες εἶναι, διὸ καὶ ἐδόκουν ὁμοίως ὄρνισι φθέγγεσθαι. μετὰ δὲ χρόνον συνετὰ ἐλάλουν βαρβαρίζουσαι. τὸ δὲ μέλαν τῆς πελειάδος σημαίνει, ὅτι Αἰγυπτία ἡ γυνὴ ἦν. ἱέρειαι δέ, φησι* (55, 3), *τῶν Δωδωναίων, πρεσβυτάτη μὲν Προμένεια, ἡ δὲ μετ᾽ αὐτὴν Τιμαρέτη, ἡ δὲ νεωτάτη Νικάνδρη*

11 v. quae ad I 146, 3 ex Aelio Dion. afferuntur

1 *λαβόντες* **pM** Ald. | *ὁ ἀνὴρ* **TV** *ὡἀνὴρ* **JR** | *τὸ*] *τὸν* (compend.) **J** *τὰ* **M** Ald. || **2** *Σαμοθρήκην* **J** | *οἵ*] *τοί* **M** || **3** *Σαμοθρήικες* – **4** *τοῦ* om. **C** | *Σαμοθρήικες τὰ ὄργια* **PMDJRTSV** || **4** *τὰ ἀγάλματα* **AB** || **4–5** *πρῶτοι παρὰ Πελασγῶν μαθόντες* (*Ἑλλήνων* in mg. suppl.) **M** *πρῶτοι Ἑλλήνων παρὰ Πελασγῶν μαθόντες* Ald. || **6** *ἐν*[2] om. **DJRTSV** Ald. | *Σαμοθρήκῃ* **J** *Σαμοθράκῃ* **R** || **7** *δὲ καὶ πάντα* **M** Ald. | *εὐχόμενοι* **M** || **8** *ὄνομα* **T** || **9** *αὐτέων* **M** Ald. | *ἀκηκόεσάν κοθεν οὓς δὲ* **T** *ἀκήκοες ἂν κοθεν οὓς δὲ* **JRV** *ἀκηκόασιν ἂν κοθεν οὓς δὲ* **S** | *προσονόμασαν* **BJRV** | *σφε* **T** || **10** *τοῦ* om. **A**[1] | *τοιούτου*] *αἰτίου* **M** || **11** *ἐπείτε* **ABC** *ἔπειτα* cett. | *διελθόντος* **PMDJRTSV** || **12** *ἀπηγμένα* **MSV** *ἀπικόμενα* **ABC** | *τῶν*[1]] *τῶ* **J** || **12.13** *ἐπύθοντο πολλῷ* **M** || **13** *τῶν* om. **D**, secl. Hude || **14** *νενόμιστο* **M** Ald. | *τῶν* om. **M** || **15** *οὖν* **MJRTSV** || **16** *ἀνέλονται* **DM** || **17** *τὰ* om. **RSV** || **18** *χρώμενοι* **DJRV**

Πελασγῶν Ἕλληνες ἐξεδέξαντο ὕστερον. ὅθεν δὲ ἐγένοντο ἕκαστος τῶν 53
θεῶν εἴτε ἀεὶ ἦσαν πάντες ὁκοῖοί τέ τινες τὰ εἴδεα, οὐκ ἠπιστέατο μέχρι
οὗ πρώην τε καὶ χθές, ὡς εἰπεῖν λόγῳ. Ἡσίοδον γὰρ καὶ Ὅμηρον ἡλικίην 2
τετρακοσίοισι ἔτεσι δοκέω μευ πρεσβυτέρους γενέσθαι καὶ οὐ πλέοσι.
οὗτοι δέ εἰσιν οἱ ποιήσαντες θεογονίην Ἕλλησι καὶ τοῖσι θεοῖσι τὰς
ἐπωνυμίας δόντες καὶ τιμάς τε καὶ τέχνας διελόντες καὶ εἴδεα αὐτῶν
σημήναντες. οἱ δὲ πρότερον ποιηταὶ λεγόμενοι τούτων τῶν ἀνδρῶν 3
γενέσθαι ὕστερον, ἔμοιγε δοκέειν, ἐγένοντο. τούτων τὰ μὲν πρῶτα αἱ
Δωδωνίδες ἱέρειαι λέγουσι, τὰ δὲ ὕστερα τὰ ἐς Ἡσίοδόν τε καὶ Ὅμηρον
ἔχοντα ἐγὼ λέγω.

Χρηστηρίων δὲ πέρι τοῦ τε ἐν Ἕλλησι καὶ τοῦ ἐν Λιβύῃ τόνδε Αἰγύπτιοι 54
λόγον λέγουσι· ἔφασαν οἱ ἱρέες τοῦ Θηβαιέος Διὸς δύο γυναῖκας ἱερείας
ἐκ Θηβέων ἐξαχθῆναι ὑπὸ Φοινίκων, καὶ τὴν μὲν αὐτέων πυθέσθαι ἐς
Λιβύην πρηθεῖσαν, τὴν δὲ ἐς τοὺς Ἕλληνας· ταύτας δὲ τὰς γυναῖκας
εἶναι τὰς ἱδρυσαμένας τὰ μαντήια πρώτας ἐν τοῖσι εἰρημένοισι ἔθνεσι.
εἰρομένου δέ μευ, ὁκόθεν οὕτω ἀτρεκέως ἐπιστάμενοι λέγουσι, ἔφασαν 2
πρὸς ταῦτα ζήτησιν μεγάλην ἀπὸ σφέων γενέσθαι τῶν γυναικῶν τουτέων,
καὶ ἀνευρεῖν μέν σφεας οὐ δυνατοὶ γενέσθαι, πυθέσθαι δὲ ὕστερον ταῦτα

AB C P(p)M D J RT SV

T 3–8 Cyrill. adv. Iulian. III p. 76 *διατέθενται γὰρ ἑτέρως, οὐ κομψοεπείας καὶ μύθους τὰ περὶ θεῶν εἶναι λέγοντες, ἀλλ' ὡς ἀληθεῖς καὶ δοκιμωτάτας δεχόμενοι τὰς φωνὰς καὶ τοῦτο οἱ συνετώτατοι. Ἡρόδοτος γοῦν ὁ διαβόητον ἱστορίαν συντεθηκὼς οὕτω πού φησι·* 'Ἡσίοδον – ἐγένοντο. cf. Rydbeck, Svensk Teologisk Kvartalskrift 45, 1969, 75–81. Athenag. Legat. 14 *ἀνάγκη . . . ἀπολογούμενον ἀκριβεστέρους παρέχειν τοὺς λογισμοὺς καὶ περὶ τῶν ὀνομάτων, ὅτι νεώτερα, καὶ περὶ τῶν εἰκόνων, ὅτι χθὲς καὶ πρῴην γεγόνασιν, ὡς λόγῳ εἰπεῖν. ἴστε δὲ καὶ ὑμεῖς ταῦτα ἀξιολογώτερον, ὡς ἂν ἐν πᾶσι καὶ ὑπὲρ πάντας τοῖς παλαιοῖς συγγενόμενοι. φημὶ οὖν Ὀρφέα καὶ Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον εἶναι τοὺς καὶ γένη καὶ ὀνόματα δόντας τοῖς ὑπ' αὐτῶν λεγομένοις θεοῖς. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ἡρόδοτος·* 'Ἡσίοδον – σημήναντες. cf. Rydbeck l. c.

1 *ἐδέξαντο* **MDJRTSV** | *ὅθεν*] *ἔνθεν* **ABC** | *ἐγένετο* **BCM** || 2 *εἴτε δ' ἀεὶ* **AB** *εἴτε δ' αἰεὶ* **C** | *τινες* om. **M** || 2.3 *μέχρι οὖν* **J** *μέχρι κου* propos. Scaliger in annotationibus Cantabrig. Bibl. Universit. Nn. V. 26 || 3 *πρώην*] *πρίν* **ABC** || 4 *δοκέω πρεσβυτέρους ἐμοῦ* Athenag. *δοκέομεν πρεσβυτέρους* Cyrillus, unde lectionem *δοκέω μὲν* olim exstitisse recognoscas | *πλέουσι* **A** *πλείοσι* Athenag. || 5 *τοῖσι* om. Cyr. || 6 *τε* om. Cyr. | *ἰδέαν* Cyr. || 7 *πρότεροι* **P¹MDJRTV** *πρότερον* **P²p** cett. | *τῶν ἀνδρῶν τούτων* **M** || 8 *ἐμοὶ* **PMDJRTSV** | *ἐγένοντο τούτων. καὶ τὰ* **M** Ald. | post *τούτων* distinx. **PRT** || 9 *ἱρήιαι* **PMDJRTSV** | *τὰ δὲ ὕστερον* **PMDJRT** *τὸ δὲ ὕστερον* **SV** | *τὰ ἐς*] *τὰς* **T** | *τε* om. **M** || 11 *τοῦ¹*] *τῶν* **PMDJRTV** | *τε* om. **M** | *ἐν¹* om. **A** suprascr. nesc. quae man. || 12 *λόγον ἔχουσι* **B** *λέγουσι λόγον* **T** | *ἱ*ρέες* **D** | *Θηβαέος* **D¹P¹JRSV** *Θηβαιέος* **P²p** cett. | *ἱρηίας* **CPMDJRTSV** || 13 *Θηβαίων* **CMDᶜJRTSV** | *αὐτῶν* **C** | *εἰς* **R** || 14 *πρησθεῖσαν* (ut vid.) **M** *προσθείσασαν* **C** || 15 *εἶναι* om. **C** | *ἱδρυμένας* **P¹DJRTV** *ἱδρυσαμένας* **P²p** cett. || 16 *ἠρωμένου* **C** *εἰρημένου* **SV**

55 περὶ αὐτέων, τά περ δὴ ἔλεγον. ταῦτα μέν νυν τῶν ἐν Θήβῃσι ἱρέων
ἤκουον, τάδε δὲ Δωδωναίων φασὶ αἱ προμάντιες· δύο πελειάδας μελαίνας
ἐκ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων ἀναπταμένας τὴν μὲν αὐτέων ἐς Λιβύην,
2 τὴν δὲ παρὰ σφέας ἀπικέσθαι. ἱζομένην δέ μιν ἐπὶ φηγὸν αὐδάξασθαι
φωνῇ ἀνθρωπηίῃ, ὡς χρεὸν εἴη μαντήιον αὐτόθι Διὸς γενέσθαι, καὶ
αὐτοὺς ὑπολαβεῖν θεῖον εἶναι τὸ ἐπαγγελλόμενον αὐτοῖσι καί σφεας ἐκ
3 τούτου ποιῆσαι. τὴν δὲ ἐς τοὺς Λίβυας οἰχομένην πελειάδα λέγουσιν
Ἄμμωνος χρηστήριον κελεῦσαι τοὺς Λίβυας ποιέειν· ἔστι δὲ καὶ τοῦτο
Διός. Δωδωναίων δὲ αἱ ἱέρειαι, τῶν τῇ πρεσβυτάτῃ οὔνομα ἦν Προμένεια,
τῇ δὲ μετὰ ταύτην Τιμαρέτη, τῇ δὲ νεωτάτῃ Νικάνδρη, ἔλεγον ταῦτα·
56 συνωμολόγεον δέ σφι καὶ οἱ ἄλλοι Δωδωναῖοι οἱ περὶ τὸ ἱρόν. ἐγὼ δ' ἔχω
περὶ αὐτέων γνώμην τήνδε· εἰ ἀληθέως οἱ Φοίνικες ἐξήγαγον τὰς ἱρὰς
γυναῖκας καὶ τὴν μὲν αὐτέων ἐς Λιβύην, τὴν δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπέδοντο,
δοκέει ἐμοὶ ἡ γυνὴ αὕτη τῆς νῦν Ἑλλάδος, πρότερον δὲ Πελασγίης
2 καλευμένης τῆς αὐτῆς ταύτης, πρηθῆναι ἐς Θεσπρωτούς, ἔπειτα δουλεύου-
σα αὐτόθι ἱδρύσασθαι ὑπὸ φηγῷ πεφυκυίῃ Διὸς ἱρόν (ὥσπερ ἦν οἰκὸς
ἀμφιπολεύουσαν ἐν Θήβῃσι ἱρὸν Διός), ἔνθα ἀπίκετο, ἐνθαῦτα μνήμην
3 αὐτοῦ ἔχειν. ἐκ δὲ τούτου χρηστήριον κατηγήσατο, ἐπείτε συνέλαβε τὴν
Ἑλλάδα γλῶσσαν. φάναι δέ οἱ ἀδελφεὴν ἐν Λιβύῃ πεπρῆσθαι ὑπὸ τῶν
57 αὐτῶν Φοινίκων ὑπ' ὧν καὶ αὐτὴ ἐπρήθη. πελειάδες δέ μοι δοκέουσι
κληθῆναι πρὸς Δωδωναίων ἐπὶ τοῦδε αἱ γυναῖκες, διότι βάρβαροι ἦσαν,

AB C P(p)M D J RT SV

T 2–8 Theo Progymn. 220 (VI 9) *Ἡρόδοτος . . . ἐν τῇ δευτέρᾳ περὶ τῶν πελειάδων διηγούμενος, ὡς ἐξέστησαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἡ μὲν εἰς Δωδώνην, ἡ δὲ εἰς Ἄμμωνος ἀφίκετο.* Eust. Od. 1760 (ad ξ 327): v. quae ad 52, 2 laudantur ‖ 20 – p. 175, 5 Eust. Od. 1760: v. quae ad 52, 2 laudantur

1 *ἐν Θήβαισιν* **J** om. **M** | *ἱερέων* **JRV** ‖ 2 *ἤκουσα* **M** | *τάδε δὲ* **AB** *τὰ δὲ* cett. | *Δωδωνέων* **JRSV** ‖ 3 *Θηβαίων* **BCMD** *Θηβαίων* (ε suprascr.) **JR** *Θηβαέων* **S** *Θηβεαίων* **V** | *Αἰγυπτίων* **M** Ald. Eust. | *ἀναπτομένας* **ABC** Eust., cf. Theon. | *αὐτῶν* **C** ‖ 5 *ἀνθρωπείῃ* **PD**^{c} *ἀνθρωπίῃ* **D**^{ac}**RSV** *ἀνθρωπίνῃ* **pJM** Ald. Eust. | *χρεὼν* **B**^{c}**CMD**^{c}**J**^{ac} | *αὐτόθι μαντήιον* **M** ‖ 6 *σφεα* Krueger, sequ. Stein Hude, quod est supervacaneum, cf. *τοὺς Λίβυας ποιέειν* (infra lin. 8) et quod in fine habet Eust. ‖ 8 *τοῦτο*] *τοῦ* **J** ‖ 9 *Δωδωνέων* **D**^{1}**JSV**^{ac} | *αἱ* om. **DJRTSV** Eust. | *ἱρήιαι* **PMDJRTSV** Eust. | *τῶ* **JRV** ‖ 10 *μετ' αὐτὴν* **PMDJRTSV** Eust. | *Τιμαρέτην* **R** | *ταῦτα*] *τάδε* **M** ‖ 11 *οἱ*^{1} om. **PMDJRTSV** | *Δωδωνέοι* **J** | *οἱ*^{2} om. **D** | *ἱερόν* **V** ‖ 12 *ἱερὰς* **JRV** ‖ 13 *αὐτῶν* **C** ‖ 14 *δοκέει ἐμοὶ* **S** *δοκέει**μοὶ* **M** *δοκέειν ἐμοὶ* cett. | *Πελαγίης* **A**^{1}**D**^{1}**JRV** σ suprascr. sec. (ut vid.) man. **A** ‖ 15 *Θεπρωτούς* **JRV** | *δουλεύουσαν* **DJRTSV** ‖ 16 *ἱρὸν Διὸς* (cf. lin. 17) **ABC** | *εἰκὸς* **TSV** Ald. ‖ 17 *ἀμφιπολεῦσαν* **pM** Ald. *ἀμφιπολεύσασαν* Bekker | *ἔνθα*] *ἔνθαδ'* **AB** *ἔνθε* Scaliger in annotationibus Cantabr. Bibl. Univ. Nn. V. 26 ‖ 17. 18 *αὐτοῦ μνήμην* **M** ‖ 18 *συνέβαλε* **D** ‖ 21 *Δωδωνέων* **J** | *διότι* – p. 175, 1 *φθέγγεσθαι* om. **T**

ἐδόκεον δέ σφι ὁμοίως ὄρνισι φθέγγεσθαι. μετὰ δὲ χρόνον τὴν πελειάδα 2
ἀνθρωπηίῃ φωνῇ αὐδάξασθαι λέγουσι, ἐπείτε συνετά σφι ηὔδα ἡ γυνή·
ἕως δὲ ἐβαρβάριζε, ὄρνιθος τρόπον ἐδόκεέ σφι φθέγγεσθαι, ἐπεὶ τέῳ
τρόπῳ ἂν πελειάς γε ἀνθρωπηίῃ φωνῇ φθέγξαιτο; μέλαιναν δὲ λέγοντες
εἶναι τὴν πελειάδα σημαίνουσι, ὅτι Αἰγυπτίη ἡ γυνὴ ἦν. ἡ δὲ μαντηίη ἥ 3
τε ἐν Θήβῃσι τῇσι Αἰγυπτίῃσι καὶ ἐν Δωδώνῃ παραπλήσιαι ἀλλήλῃσι
τυγχάνουσι ἐοῦσαι· ἔστι δὲ καὶ τῶν ἱρῶν ἡ μαντικὴ ἀπ᾽ Αἰγύπτου
ἀπιγμένη. πανηγύρις δὲ ἄρα καὶ πομπὰς καὶ προσαγωγὰς πρῶτοι 58
ἀνθρώπων Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι, καὶ παρὰ τούτων Ἕλληνες
μεμαθήκασι. τεκμήριον δέ μοι τούτου τόδε· αἱ μὲν γὰρ φαίνονται ἐκ
πολλοῦ τευ χρόνου ποιεύμεναι, αἱ δὲ Ἑλληνικαὶ νεωστὶ ἐποιήθησαν.
Πανηγυρίζουσι δὲ Αἰγύπτιοι οὐχ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, πανηγύρις δὲ 59
συχνάς, μάλιστα μὲν καὶ προθυμότατα ἐς Βούβαστιν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι,
δεύτερα δὲ ἐς Βούσιριν πόλιν τῇ Ἴσι, ἐν ταύτῃ γὰρ δὴ τῇ πόλι ἐστὶ μέγι- 2
στον Ἴσιος ἱρόν· ἵδρυται δὲ ἡ πόλις αὕτη τῆς Αἰγύπτου ἐν μέσῳ τῷ Δέλτα,
Ἶσις δέ ἐστι κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν Δημήτηρ. τρίτα δ᾽ ἐς Σάιν 3
πόλιν τῇ Ἀθηναίῃ πανηγυρίζουσι, τέταρτα δὲ ἐς Ἡλίου πόλιν τῷ Ἡλίῳ,
πέμπτα δὲ ἐς Βουτοῦν πόλιν τῇ Λητοῖ, ἕκτα δὲ ἐς Πάπρημιν πόλιν τῷ
Ἄρεϊ. ἐς μέν νυν Βούβαστιν πόλιν ἐπεὰν κομίζωνται, ποιεῦσι τοιάδε· 60
πλέουσί τε γὰρ δὴ ἅμα ἄνδρες γυναιξὶ καὶ πολλόν τι πλῆθος ἑκατέρων

AB C P(p)M D J RT SV

T 14–16 Steph. Byz. *Βούσιρις· πόλις Αἰγύπτου.* ἐν ταύτῃ Ἴσιος μέγιστον ἱερόν· ἵδρυται δὲ ἐν μέσῳ τῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ Δέλτα. Ἶσις – Δημήτηρ

13 Steph. Byz. *Βούβαστος· πόλις Αἰγύπτου, ἣν Ἡρόδοτος* Βούβαστίν *φησι διὰ τοῦ ῑ*

1 *ἐδόκεε* **PM** Ald. ‖ 2 *ἀνθρωπίῃ* **D**^{1}**RTSV** *ἀνθρωπείῃ* **PD**^{2} *ἀνθρωπίνῃ* **M** Ald. | *ἐπεὶ τὰ* **M** *ἐπεί τε τὰ* Ald. | *αὔδα* **C** ‖ 3 *ἐδόκεέ σφι ὄρνιθος τρόπον* **M** Ald. ‖ 4 *ἂν* om. **ABC** | *γε* om. **PMDJRTSV** | *ἀνθρωπίῃ* **D**^{1}**JRTSV** *ἀνθρωπείῃ* **D**^{2} *ἀνθρωπίνῃ* **M** Ald. ‖ 5 *ἦν ἡ γυνὴ* **M** | *μαντήϊη* (ϊ ex η corr.) **J** | *ἥ τε* – 6 *Αἰγυπτίῃσι* om. **D** ‖ 6 *καὶ* ⟨*ἡ*⟩ propos. Stein | *ἀλλήλοισι* **V**^{ac} ‖ 7 *ἱρέων* **ABC** | *μαντικῆι* **C** ‖ 8 *ἀπηγμένη* **A**^{1}**DJRSV** | *πανηγύρεις* **ABC** *πανηγύριας* cett. | *προσαγορὰς* **D**^{1} ‖ 9 *ἀνθρώπων* post *Αἰγύπτιοι* iterat **M** ‖ 11 *τοῦ* **C** | *ποιεύμενναι* **A** unde olim correcturam ευ (pro εο) allatam fuisse fortasse recognoscas ‖ 12 *οὐκ* **CPMDJRTSV**, v. gramm. meam 38 | *πανηγύρεις* **C** *πανηγύριας* **PMDRTSV** *πανηγύρεας* **J** ‖ 13 *προθυμότατα τὰ* **DJRTSV** | *Βούβαστον* **ABC** (cf. Steph. Byz.) *Βούβασταϊν* **J** | *τὴν πόλιν* **JRTSV** ‖ 14 *δὲ ἐς* (quod coniecerat Stein) **J** *∗ἐς* (*δ᾽* erasum recte censet Legrand) **D** *ἐς* cett. | *Ἴσῃ* **JRT** | *πόλει* **CMD**^{2}**JTS** (compendio not. **V**) ‖ 14–15 *Ἴσιος μέγιστον ἱερόν* Steph. ‖ 15 *αὕτη ἐν μέσῳ τῆς Αἰγύπτου* Steph. *αὕτη Αἰγύπτου ἐν μέσῳ* **R** | *τῷ*] *τοῦ* **M** *ἐν τῷ* Steph. ‖ 16 *κατὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν ἡ Δημήτηρ* Steph. ‖ 18 *Πάμπρημιν* **C** *Πρῆμιν* **P**^{t}**JRT** *Πρῖμιν* **D** *Πρήμην* **V** *Πατρῆμιν* **S** *Πάπρημιν* **P**^{mg}**p** cett. ‖ 19 *Ἄρῃ* vel *Ἄρηϊ* **AB**^{t}**C** | *εἰς* **M** | *Βούβαστον* **ABC** (cf. 13) | *πόλιν* om. **MDJRTSV** | *τάδε* **PM** Ald.

ἐν ἑκάστῃ βάρι· αἱ μέν τινες τῶν γυναικῶν κρόταλα ἔχουσαι κροταλίζουσι,
οἱ δὲ αὐλέουσι κατὰ πάντα τὸν πλόον, αἱ δὲ λοιπαὶ γυναῖκες καὶ ἄνδρες
2 ἀείδουσι καὶ τὰς χεῖρας κροτέουσι. ἐπεὰν δὲ πλέοντες κατά τινα πόλιν
ἄλλην γένωνται, ἐγχρίμψαντες τὴν βᾶριν τῇ γῇ ποιεῦσι τοιάδε· αἱ μέν
τινες τῶν γυναικῶν ποιεῦσι, τά περ εἴρηκα, αἱ δὲ τωθάζουσι βοῶσαι τὰς
ἐν τῇ πόλι ταύτῃ γυναῖκας, αἱ δὲ ὀρχέονται, αἱ δὲ ἀνασύρονται ἀνιστάμε-
3 ναι. ταῦτα παρὰ πᾶσαν πόλιν παραποταμίην ποιέουσι. ἐπεὰν δὲ ἀπίκωνται
ἐς τὴν Βούβαστιν, ὁρτάζουσι μεγάλας ἀνάγοντες θυσίας, καὶ οἶνος ἀμ-
πέλινος ἀναισιμοῦται πλέων ἐν τῇ ὁρτῇ ταύτῃ ἢ ἐν τῷ ἅπαντι ἐνιαυτῷ τῷ
ἐπιλοίπῳ. συμφοιτῶσι δέ, ὅ τι ἀνὴρ καὶ γυνή ἐστι πλὴν παιδίων, καὶ ἐς
61 ἑβδομήκοντα μυριάδας, ὡς οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι. ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ
ποιέεται, ἐν δὲ Βουσίρι πόλι ὡς ἀνάγουσι τῇ Ἴσι τὴν ὁρτήν, εἴρηται πρό-
τερόν μοι. τύπτονται γὰρ δὴ μετὰ τὴν θυσίην πάντες καὶ πᾶσαι, μυριάδες
κάρτα πολλαὶ ἀνθρώπων· τὸν δὲ τύπτονται, οὔ μοι ὅσιόν ἐστι λέγειν.
2 ὅσοι δὲ Καρῶν εἰσι ἐν Αἰγύπτῳ οἰκέοντες, οὗτοι δὲ τοσούτῳ ἔτι πλέω
ποιεῦσι τούτων, ὅσῳ καὶ τὰ μέτωπα κόπτονται μαχαίρῃσι, καὶ τούτῳ
62 εἰσὶ δῆλοι, ὅτι εἰσὶ ξεῖνοι καὶ οὐκ Αἰγύπτιοι. ἐς Σάιν δὲ πόλιν ἐπεὰν
συλλεχθέωσι τῇσι θυσίῃσι, ἔν τινι νυκτὶ λύχνα καίουσι πάντες πολλὰ
ὑπαίθρια περὶ τὰ δώματα κύκλῳ. τὰ δὲ λύχνα ἐστὶ ἐμβάφια ἔμπλεα ἁλὸς

AB C P(p)M D J RT SV

Σχόλ. 60, 1 (ad *βάρι*) *πλοίῳ* **B** 60, 2 (ad *τωθάζουσι*) *σκώπτουσι* **B** 60, 3 (ad *ἀναισιμοῦται*) *νῦν σημαίνει ἡ λέξις τὸ 'δαπανᾶται' καὶ 'ἀναλίσκεται'* **BR** (cf. Schol. 11, 2)

T 11–14 Athenag. Legat. 25: v. ad 3, 2

4 *Λέξ. ἐγχρίμψαι* (*ἐγχρίψαι* lexx. alph. conscr.)· *ἐμπεσεῖν, προσπελάσαι.* Suid. *ἐγχρίψαι παρ' Ἡροδότῳ 'ἐμπεσεῖν, παραπολαῦσαι'* || 8 Hes. *οἶνος ἀμπέλινος· τοῦτο δηλοῖ καὶ ἐξ ἑτέρων γίνεσθαι οἶνον* || 18 Athen. 701a *λύχνα . . . οὐδετέρως εἴρηκεν Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν.* Antiatt. Bekk. Anecd. 106 *λύχνα οὐδετέρως· Ἡρόδοτος δευτέρῳ, Εὐριπίδης Κύκλωπι.* Eust. Od. 1571 (ad *η* 101) *λέγει* (sc. *Ναυκρατίτης ῥήτωρ*) *τὰ λύχνα οὐδετέρως κατὰ Ἡρόδοτον.* cf. Poll. X 115, Phot. s. v.

1 *βάρει* **C**, nescio quae man. **D** || 4 *γένωνται ἄλλην* **C** | *ἐγχρίψαντες* **MSV** *ἐχρίψαντες* **T**, cf. Lexx. Suid. | *τάδε* **M** Ald. || 6 *πόλει* **MDJ** (comp. not. **V**) | *ταύτῃ* om. **J** || 7 *ποιεῦσι* **MDJRTSV** || 8 *Βούβαστον* **ABC** | *ἑορτάζουσι* **AB** *ὁρτάζοντες* **M** || 9 *πλέον* **C**[2] **J**[ac] **T** Ald. om. **M** | *τῷ*[2] om. **C** || 10 *συμφοιτέωσι* **CPM** || 12 *πόλει* **CMDS** (comp. not. **V**) | *ἑορτήν* Athenag. || 13 *τύπτονται μὲν γὰρ* **ABC** || 14 *τὸν*] *τῶ* **MRT** *τὸ* **D** *τὸ* (ω suprascr.) **J** *τὸ ὦ* **SV** litterae *o* litteram *ω* suprascr. **A** man. rec. | *τὸν δὲ τύπτονται τρόπον* Athenag. || 15 *πλέον* **C** || 16 *ποιέουσι* **PDJRTSV** | *τὰ* om. **R** || 17 *ξένοι* **M** || 18 *συλλεχθῶσι* **PMDJRTSV** | *τινι*] *τῇ* **P**[t]**pMDJRTSV**

καὶ ἐλαίου, ἐπιπολῆς δὲ ἔπεστι αὐτὸ τὸ ἐλλύχνιον, καὶ τοῦτο καίεται
παννύχιον, καὶ τῇ ὁρτῇ οὔνομα κέεται λυχνοκαΐη. οἳ δ' ἂν μὴ ἔλθωσι τῶν 2
Αἰγυπτίων ἐς τὴν πανήγυριν ταύτην, φυλάσσοντες τὴν νύκτα τῆς θυσίης
καίουσι καὶ αὐτοὶ πάντες τὰ λύχνα, καὶ οὕτω οὐκ ἐν Σάι μούνῃ καίεται,
ἀλλὰ καὶ ἀνὰ πᾶσαν Αἴγυπτον. ὅτευ δὲ εἵνεκα φῶς ἔλαχε καὶ τιμὴν ἡ
νὺξ αὕτη, ἔστι ἱρὸς περὶ αὐτοῦ λόγος λεγόμενος. ἐς δὲ Ἡλίου τε πόλιν καὶ 63
Βουτοῦν θυσίας μούνας ἐπιτελέουσι φοιτέοντες· ἐν δὲ Παπρήμι θυσίας
μὲν καὶ ἱρὰ κατά περ καὶ τῇ ἄλλῃ ποιεῦσι· εὖτ' ἂν δὴ γίνηται καταφερὴς
ὁ ἥλιος, ὀλίγοι μέν τινες τῶν ἱρέων περὶ τὤγαλμα πεπονέαται, οἱ δὲ
πολλοὶ αὐτῶν ἐκ ξύλων κορύνας ἔχοντες ἑστᾶσι τοῦ ἱροῦ ἐν τῇ ἐσόδῳ·
ἄλλοι δὲ εὐχωλὰς ἐπιτελέοντες, πλεῦνες χιλίων ἀνδρῶν, ἕκαστοι ἔχοντες
ξύλα καὶ οὗτοι ἐπὶ τὰ ἕτερα ἁλέες ἑστᾶσι. τὸ δὲ ἄγαλμα ἐὸν ἐν νηῷ μικρῷ 2
ξυλίνῳ κατακεχρυσωμένῳ προεκκομίζουσι τῇ προτεραίῃ ἐς ἄλλο οἴκημα
ἱρόν. οἱ μὲν δὴ ὀλίγοι οἱ περὶ τὤγαλμα λελειμμένοι ἕλκουσι τετράκυκλον
ἅμαξαν ἄγουσαν τὸν νηόν τε καὶ τὸ ἐν τῷ νηῷ ἐνεὸν ἄγαλμα, οἱ δὲ οὐκ
ἐῶσι ἐν τοῖσι προπυλαίοισι ἑστεῶτες ἐσιέναι, οἱ δὲ εὐχωλιμαῖοι τιμωρέον-
τες τῷ θεῷ παίουσι αὐτοὺς ἀλεξομένους. ἐνθαῦτα μάχη ξύλοισι καρτερὴ 3
γίνεται, κεφαλάς τε συναράσσονται καί, ὡς ἐγὼ δοκέω, πολλοὶ καὶ
ἀποθνήσκουσι ἐκ τῶν τρωμάτων· οὐ μέντοι οἵ γε Αἰγύπτιοι ἔφασαν

AB C P(p)M D J RT SV
Σχόλ. 63, 2 (ad *τιμωρέοντες*) *βοηθοῦντες* **BR**

T 4 s. Themist. IV 49c *λέγει Ἡρόδοτος* οὐκ ἐν Σάϊ μόνον *γίνεσθαι τὴν πανήγυριν*, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον

1 Phryn. 141 *ἐλλύχνιον· καὶ τοῦτο τῶν εἰσκωμασάντων ταῖς Ἀθήναις· 'θρυαλλίδα' οὖν ῥητέον* [*ἐλλύχνιον· Ἡρόδοτος κέχρηται* vel *ἐλλύχνιον παρὰ Ἡροδότῳ, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι θρυαλλίδα* in quibusdam codd. invenitur s. f.]. cf. Antiattic. Bekk. Anecd. 95 || 2 Poll. VII 178 λυχνοκαΐα *παρ' Ἡροδότῳ* || 10 *Λέξ. κορύνη· ξύλον ἐπικαμπές.* Hes. *κορύνη· στερροβαρὲς ξύλον, οἱ δὲ ῥόπαλον, . . . οἱ δὲ ξύλον ἐπικαμπές.* Suid. *κορύνη· ῥόπαλον, οἱ δὲ ξίφος, οἱ δὲ ξύλον ἐπικαμπές.* Greg. Cor. 118 *κορύνην δὲ λέγουσιν ἐπικαμπές τι ξύλον*

1 *καὶ*[2] – 2 *παννύχιον* haplogr. om. **D**[1], in mg. suppl. **D**[2] | *καίεται* **JRT**[2]**V** || 2 *λυχνοκαΐα* **PM** cf. Poll. || 4 *οὕτω*] *τοῦτο* **B** | *κέεται* **M** quod fortasse etiam ex *γίνεσθαι* Themistii recognoscas | *μόνον* Them. || 5 *ὅτου* **ABC** | *ἕνεκα* **PMDJRTSV** || 6 *λεγόμενος λόγος* **M** | *τε* om. **ABC** || 7 *φοιτῶντες* **DJRSV** *φοιτέωντες* **C** | *Παπρῆμι* **JRT** || 8 *ποιέουσι(ν)* **PMDJRTSV** | *δὴ*] *δὲ* **PMDJTSV** om. **R** | *γένηται* **DJRTV** || 9 *τὸ ἄγαλμα* **ABM** Ald. || 10 *αὐτέων* **PMDJRTSV** | *ἐκ* om. **ABC** (olim fort. *ἐ(ξ) ξύλων* exstiterat) | *εἰσόδῳ* **C** || 11 *δὲ*] *τε* **ABC** | *εὐχολὰς* **J** | *ἀποτελέοντες* **DJRTSV** || 12 *ἁλέες* om. **C** || 13 *κατακεχρυσομένῳ* **J** | *προτέρῃ* **DJRTSV** || 14 *λελειμένοι* **AJ** alterum *μ* suprascr. sec. (ut vid.) man. **A** || 15 *τὸ*] *τῶι* **C** om. **SV** | *ἐννεὸν* **RV** || 16 *εἰσιέναι* **V** | *εὐχολιμαῖοι* **CJ**[ac] | *τιμωρέωντες* **C** || 17 *ἀλεξόμενοι* **ABCPM** | *ξύλησι* **J** || 18 *ξυναράσσονται* **M** || 19 *οἵ γε*] *οἵ τε* **T** *γε οἵ τε* **M** Ald.

4 ἀποθνήσκειν οὐδένα. τὴν δὲ πανήγυριν ταύτην ἐκ τοῦδε νομίσαι φασὶ οἱ
ἐπιχώριοι· οἰκέειν ἐν τῷ ἱρῷ τούτῳ τοῦ Ἄρεος τὴν μητέρα, καὶ τὸν
Ἄρεα ἀπότροφον γενόμενον ἐλθεῖν ἐξανδρωμένον ἐθέλοντα τῇ μητρὶ συμ-
μῖξαι, καὶ τοὺς προπόλους τῆς μητρὸς οἷα οὐκ ὀπωπότας αὐτὸν πρότερον
οὐ περιορᾶν παριέναι ἀλλὰ ἀπερύκειν, τὸν δὲ ἐξ ἄλλης πόλιος ἀγαγό-
μενον ἀνθρώπους τούς τε προπόλους τρηχέως περισπεῖν καὶ ἐσελθεῖν παρὰ
τὴν μητέρα. ἀπὸ τούτου τῷ Ἄρεϊ ταύτην τὴν πληγὴν ἐν τῇ ὁρτῇ νενομι-
κέναι φασί.
64 Καὶ τὸ μὴ μίσγεσθαι γυναιξὶ ἐν ἱροῖσι μηδὲ ἀλούτους ἀπὸ γυναικῶν ἐς
ἱρὰ ἐσιέναι οὗτοί εἰσι οἱ πρῶτοι θρησκεύσαντες. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι σχεδὸν
πάντες ἄνθρωποι πλὴν Αἰγυπτίων καὶ Ἑλλήνων μίσγονται ἐν ἱροῖσι καὶ
ἀπὸ γυναικῶν ἀνιστάμενοι ἄλουτοι ἐσέρχονται ἐς ἱρὸν νομίζοντες ἀνθρώ-
2 πους εἶναι κατά περ τὰ ἄλλα κτήνεα· καὶ γὰρ τὰ πάντα κτήνεα ὁρᾶν καὶ
ὀρνίθων γένεα ὀχευόμενα ἔν τε τοῖσι νηοῖσι τῶν θεῶν καὶ ἐν τοῖσι τεμέ-
νεσι· εἰ ὦν εἶναι τῷ θεῷ τοῦτο μὴ φίλον, οὐκ ἂν οὐδὲ τὰ κτήνεα ποιέειν.
οὗτοι μέν νυν τοιαῦτα ἐπιλέγοντες ποιεῦσι ἔμοιγε οὐκ ἀρεστά.
65 Αἰγύπτιοι δὲ θρησκεύουσι περισσῶς τά τε ἄλλα περὶ τὰ ἱρὰ καὶ δὴ
2 καὶ τάδε· ἐοῦσα δὲ Αἴγυπτος ὅμουρος τῇ Λιβύῃ οὐ μάλα θηριώδης ἐστί,
τὰ δὲ ἐόντα σφι ἱρὰ ἅπαντα νενόμισται, καὶ τὰ μὲν σύντροφα [αὐτοῖσι]
τοῖσι ἀνθρώποισι, τὰ δὲ οὔ. τῶν δὲ εἵνεκεν ἀνεῖται τὰ ἱρά, εἰ λέγοιμι,
καταβαίην ἂν τῷ λόγῳ ἐς τὰ θεῖα πρήγματα, τὰ ἐγὼ φεύγω μάλιστα
ἀπηγέεσθαι· τὰ δὲ καὶ εἴρηκα αὐτῶν ἐπιψαύσας, ἀναγκαίῃ καταλαμ-

AB C P(p)M D J RT SV
Σχόλ. 63, 4 (ad *οὐκ ὀπωπότας*) *οὐκ εἰδότας* (*ἰδόντας* **B**[2]) **BR**

4 *Λέξ. πρόπολος· νεωκόρος* (*μετὰ τοῦ σ̄ ὁ δοῦλος* add. Lexx. alphab. ord. conscr.)

3 *Ἄρεα*] *ἀέρα* **J** | *ἐλθεῖν ἐξανδρωμένον ἐθέλοντα*] *ἐθέλοντα* (quasi haplogr. inductus) **A**[t] *ἐλθεῖν ἐξανδρωμένον ἐλθόντα* **D** *ἐλθεῖν ἐξανδρωμένων ἐθέλοντα* **R** *ἐξανδρωθείται* (ut vid.) *ἐθέλειν* **M** *ἐλθεῖν* in mg. suppl. **A**[1] et *ἐξανδρωμένον* sec. vel posterior man. **A** || 4 *προπόλλους* **C** *προσπόλους* **S** Ald., cf. Lexx. | *τῆς μητρὸς* – 6 *προπόλους* haplogr. om. **M** || 5 *ἀγαγόμενος* **R** || 6 *προσπόλους* **S** Ald. || 9 *εἰς* **M** || 11 *ἱεροῖσι* (ut vid.) **M** || 12 *ἄλουτοι ἀνιστάμενοι* **PDJRTSV** | *ἀνιστάμενοι* secl. Naber, sequ. Hude | *ἄλυτοι* **A**[1]**B**[1] *ου* suprascr. **A** man. rec. | *ἰ*ρόν* **D** || 13 *πάντα*] *ἄλλα* **ABCP**[mg]**pM** || 14 *γένεα*] *τέλεα* **DJRTSV** || 15 *εἶναι*] *ἦν* **M** || 16 *ποιεῦντες ἐπιλέγουσι(ν)* **PMDJRTSV** || 18 *δὲ*] *γὰρ* Reiske, sequ. Stein secl. Herold, sequ. Legrand | *Λυβύῃ* **D** || 19 *πάντα ἱρὰ* **ABC** *ἅπαντα ἱρὰ* **M** | *αὐτοῖσι* del. Cobet, sequ. Hude || 20 *τοῖσι* om. **SV** | *εἵνεκα* **PM** Ald. | *τὰ ἱρά* (i. e. *θηρία*) sicut caprum qui 'emissarius' vocatur intelligendum: *τὰ ⟨θηρία⟩ ἱρά* scr. Stein Valckenaerio duce quem v. ad loc. ('sententia poscit: *τῶν δὲ εἵνεκεν ἀνεῖται τὰ θηρία εἰ λέγοιμι*: quibus autem de causis ferae sint consecratae, si dicerem') pro *τὰ* vocem *ταῦτα* propos. Scaliger in notis Cantabr. Bibl. Univ. Nn. V. 26: *τὰ* duce Wesselingio secl. Hude || 22 *ἀνάγκῃ* **AB** *ἀνάγκῃ καὶ* **C**

βανόμενος εἶπον. νόμος δέ ἐστι περὶ τῶν θηρίων ὧδε ἔχων· μελεδωνοὶ 3
ἀποδεδέχαται τῆς τροφῆς χωρὶς ἑκάστων καὶ ἔρσενες καὶ θήλεαι τῶν
Αἰγυπτίων, τῶν παῖς παρὰ πατρὸς ἐκδέκεται τὴν τιμήν. οἱ δὲ ἐν τῇσι 4
πόλισι ἕκαστοι εὐχὰς τάσδε σφι ἀποτελέουσι· εὐχόμενοι τῷ θεῷ, τοῦ
ἂν ᾖ τὸ θηρίον, ξυρῶντες τῶν παιδίων ἢ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ ἥμισυ
ἢ τὸ τρίτον μέρος τῆς κεφαλῆς ἱστᾶσι σταθμῷ πρὸς ἀργύριον τὰς τρίχας·
τὸ δ' ἂν ἑλκύσῃ, τοῦτο τῇ μελεδωνῷ τῶν θηρίων διδοῖ· ἣ δ' ἀντ' αὐτοῦ
τάμνουσα ἰχθῦς παρέχει βορὴν τοῖσι θηρίοισι. τροφὴ μὲν δὴ αὐτοῖσι 5
τοιαύτη ἀποδέδεκται. τὸ δ' ἄν τις τῶν θηρίων τούτων ἀποκτείνῃ, ἢν μὲν
ἑκών, θάνατος ἡ ζημίη, ἢν δὲ ἀέκων, ἀποτίνει ζημίην, τὴν ἂν οἱ ἱρέες
τάξωνται. ὃς δ' ἂν ἶβιν ἢ ἴρηκα ἀποκτείνῃ, ἤν τε ἑκὼν ἤν τε ἀέκων,
τεθνάναι ἀνάγκη. πολλῶν δὲ ἐόντων ὁμοτρόφων τοῖσι ἀνθρώποισι θηρίων 66
πολλῷ ἂν ἔτι πλέω ἐγίνετο, εἰ μὴ κατελάμβανε τοὺς αἰελούρους τοιάδε·
ἐπεὰν τέκωσι αἱ θήλεαι, οὐκέτι φοιτῶσι παρὰ τοὺς ἔρσενας, οἱ δὲ διζήμενοι
μίσγεσθαι αὐτῇσι οὐκ ἔχουσι. πρὸς ὦν ταῦτα σοφίζονται τάδε· ἁρπάζοντες 2
ἀπὸ τῶν θηλέων καὶ ὑπαιρεόμενοι τὰ τέκνα κτείνουσι, κτείναντες μέντοι
οὐ πατέονται. αἱ δὲ στερισκόμεναι τῶν τέκνων, ἄλλων δὲ ἐπιθυμέουσαι,
οὕτω δὴ ἀπικνέονται παρὰ τοὺς ἔρσενας, φιλότεκνον γὰρ τὸ θηρίον.
πυρκαϊῆς δὲ γινομένης θεῖα πρήγματα καταλαμβάνει τοὺς αἰελούρους· οἱ 3
μὲν γὰρ Αἰγύπτιοι διαστάντες φυλακὰς ἔχουσι τῶν αἰελούρων ἀμελήσαντες σβεννύναι τὸ καιόμενον, οἱ δὲ αἰέλουροι διαδύνοντες καὶ ὑπερθρῴσκον-

AB C P(p)M DTR SV, ad quos accedit usque ad *ἱστᾶσι* (65, 4) **J**, et inde fere **AB C P(p) DTR M SV**

Σχόλ. 65, 3 (ad *μελεδωνοί*) *φροντισταί* **BR** 66, 1 (ad *αἰελούρους*) *παρὰ τὸ αἰολεῖν ἤτοι κινεῖν τὸ οὔραιον λέγεται αἴλουρος* **B**

1 *Λέξ. μελεδωνοί· φροντισταί.* Phot. *μελεδωνοί· ἐπίτροποι, φροντισταί, προεστηκότες.* Hes. *μελεδωνοί· φροντισταὶ καὶ τὰ ὅμοια.* Suid. *μελεδωνοί· ἐπίτροποι, φροντισταὶ παρ' Ἡροδότῳ*

2 *ἀποδέχαται* **DJRTSV** | *θήλειαι* **D**^{1} *θήλεσται* **M** || 3 *τοῖσι* **M** || 4 post *εὐχὰς* aliqua excidisse et e Diod. I 83, 2 supplenda cens. Stein || 5 *ξυροῦντες* **CPMJ** || 7 *τοῦτο τῇ*] *τοῦτο τῶ* **DRSV** *τούτω τῶ* **T** || 9 *ἀποδέδεικται* **M** || 10 *ἀποτείνειν* **M** || 11 *ἴβειν* **M** | *ἴρηκα* **PD**^{2}**RV** || 12 *δ' ἐόντων* vel *δὲ ὄντων* **PMDRSV** *δὲ ὄντων τῶν* **T** || 13 *πλείων* **DTRSV** | *αἰλούρους* **B**^{1}**PDTRMSV** litt. ε eras. et iterum suprascr. prima ut vid. man. **A** || 14 *φοιτέουσι* **PDTRMSV** *φοιτέωσι* **C** || 15 *τὰ* **P**^{1}**DTRSV** *ταῦτα* **P**^{2}**p** cett. || 16 *θηλεῶν* **ABPDM** v. quod ad 46, 3 adnotavimus | *ὑπαιρόμενοι* **D** *ὑπεραιόμενοι* **M** || 17 *δατέονται* **ABC** *πατέονται* (suprascr. *γρ' δα*) **P** ***πατέονται* (*δα* eras.) **p** || 18 *δὴ* om. **P**^{1}**DTRSV** habent **P**^{2}**p** cett. | *γὰρ*] *δὲ* **ABC** || 19 *γενομένης* **ABCS** *γιγνομένης* **PMRV**^{c} | *αἰλούρους* **PDTRMSV** || 20 *αἰλούρων* **PDTRMSV** || 21 *σβεννῦνται* **R** | *αἰέλουροι* **CB**^{c} *αἴλουροι* **B**^{ac} cett. | *διαδύοντες* codd., em. Cobet, cf. gramm. meam 124 | *ὑπερθρωσκοντους ἀνθρώπους* **RV**

4 τες τοὺς ἀνθρώπους ἐσάλλονται ἐς τὸ πῦρ. ταῦτα δὲ γινόμενα πένθεα
μεγάλα Αἰγυπτίους καταλαμβάνει. ἐν ὁτέοισι δ' ἂν οἰκίοισι αἰέλουρος
ἀποθάνῃ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, οἱ ἐνοικέοντες πάντες ξυροῦνται τὰς
ὀφρύας μούνας, παρ' ὁτέοισι δ' ἂν κύων, πᾶν τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλήν.
67 ἀπάγονται δὲ οἱ αἰέλουροι ἀποθανόντες ἐς ἱρὰς στέγας, ἔνθα θάπτονται
ταριχευθέντες, ἐν Βουβάστι πόλι· τὰς δὲ κύνας ἐν τῇ ἑωυτῶν ἕκαστοι
πόλι θάπτουσι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι. ὡς δὲ αὔτως τῇσι κυσὶ οἱ ἰχνευταὶ
θάπτονται. τὰς δὲ μυγαλᾶς καὶ τοὺς ἴρηκας ἀπάγουσι ἐς Βουτοῦν πόλιν,
2 τὰς δὲ ἴβις ἐς Ἑρμέω πόλιν. τὰς δὲ ἄρκτους ἐούσας σπανίας καὶ τοὺς
λύκους οὐ πολλῷ τεῳ ἐόντας ἀλωπεκέων μέζονας αὐτοῦ θάπτουσι, τῇ
ἂν εὑρεθῶσι κείμενοι.
68 Τῶν δὲ κροκοδείλων φύσις ἐστὶ τοιήδε· τοὺς χειμεριωτάτους μῆνας
τέσσερας ἐσθίει οὐδέν, ἐὸν δὲ τετράπουν χερσαῖον καὶ λιμναῖόν ἐστι·
τίκτει μὲν γὰρ ᾠὰ ἐν γῇ καὶ ἐκλέπει καὶ τὸ πολλὸν τῆς ἡμέρης διατρίβει
ἐν τῷ ξηρῷ, τὴν δὲ νύκτα πᾶσαν ἐν τῷ ποταμῷ· θερμότερον γάρ δή ἐστι
2 τὸ ὕδωρ τῆς τε αἰθρίης καὶ τῆς δρόσου. πάντων δέ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν,
θνητῶν τοῦτο ἐξ ἐλαχίστου μέγιστον γίνεται· τὰ μὲν γὰρ ᾠὰ χηνέων οὐ
πολλῷ μέζονα τίκτει, καὶ ὁ νεοσσὸς κατὰ λόγον τοῦ ᾠοῦ γίνεται, αὐξανό-
3 μενος δὲ γίνεται καὶ ἐς ἑπτακαίδεκα πήχεας καὶ μέζων ἔτι. ἔχει δὲ
ὀφθαλμοὺς μὲν ὑός, ὀδόντας δὲ μεγάλους καὶ χαυλιόδοντας κατὰ λόγον
τοῦ σώματος. γλῶσσαν δὲ μοῦνον θηρίων οὐκ ἔφυσε. οὐδὲ κινέει τὴν
κάτω γνάθον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο μοῦνον θηρίων τὴν ἄνω γνάθον προσάγει
4 τῇ κάτω. ἔχει δὲ καὶ ὄνυχας καρτεροὺς καὶ δέρμα λεπιδωτὸν ἄρρηκτον
ἐπὶ τοῦ νώτου. τυφλὸν δὲ ἐν ὕδατι, ἐν δὲ τῇ αἰθρίῃ ὀξυδερκέστατον. ἅτε

AB C P(p) DTR M SV et a 68, 2 fere **AB C P(p)M DTR SV**
Σχόλ. 68, 4 (ad *λεπιδωτόν*) *φολιδωτόν* **R**

24 Poll. II 51 ὀξυδερκέστατον δὲ *Ἡρόδοτος λέγει*

1 *ἄλλονται* **ABC** | *τούτων δὲ γιγνομένων* **PDTRMSV** || 2 *τοὺς Αἰγυπτίους* **CM TS** | *ὀτέῃσι δ' ἂν οἰκίῃσι* **MT** | *αἴλουρος* **PDTRMSV** || 3 *ξυρέονται* **RSV** *ξυρέωνται* **T** *ξυρῶνται* **D** *ξυροῦντες* **C**, cf. II 36, 1; 37, 2; V 35, 3 || 4 *ὀφρῦς* **DTRSV** || 5 ἀπαγέαται **C** | *αἴλουροι* **APDTRMSV** ε supra lin. add. **A²** || 6 *Βουβάστι πόλει* **MTV** *Βουβάστηι πόλει* **C** || 7 *πόλει* **CMTV** | *ἱροῖσι* **MT** | *Θήβῃσι(ν)* **B¹TRSV** | *ὡσαύτως δὲ* **M** Ald. || 8 *μυγάλας* **CD²** *μυγαλὰς* **MTSV** | *ἴρηκας* **CPpMD²RSV** || 9 *τὰς — πόλιν* haplogr. om. **P¹pDTRMSV** | *σπανίας*] *ερὰς* **D** *ἱρὰς* **PTRMSV** || 10 *τε* **P¹DTRSV** *τεῳ* **P²p** cett. | *ἀλωπεκέων* **C** *ἀλωπέκων* cett., v. grammaticam meam 93 | *μείζονας* **T** || 11 *εὑρεθέωσι* **PM** Ald. *ἐρεθῶσι* **SV** || 13 *τέσσαρας* **CMT RSV** || 14 *ὠιὰ* **AB** *ὠεὰ* **PV** *ὠ*ὰ* **D** || 16 *τε* om. **ABCT** | *ἴσμεν* **DTRSV** || 17 *μέγιστον* om. **SV** | *γίγνεται* **PDRV** | *τὰ μὲν — 18 ᾠοῦ γίνεται* haplogr. om. et in mg. inf. suppl. **M** || 18 *μέζω* **PMDTRSV** | *γίγνεται* **PDTRV** || 19 *γίγνεται* **PDTRV** || 20 *κατὰ — 21 σώματος* secl. Gomperz, sequ. Hude || 21 *θηρίον* **R** om. **SV** || 21–22 *κινέειν τὴν κάτω* **C** *κινεῖ τὴν κάτω* **PDM** *τὴν κάτω κινεῖ* **TR SV** || 22 *θηρίον* **SV**

δὴ ὦν ἐν ὕδατι δίαιταν ποιεύμενον, τὸ στόμα ἔνδοθεν φορέει πᾶν μεστὸν
βδελλέων. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ὄρνεα καὶ θηρία φεύγει μιν, ὁ δὲ τροχίλος
εἰρηναῖόν οἵ ἐστι ἅτε ὠφελεομένῳ πρὸς αὐτοῦ· ἐπεὰν γὰρ ἐς τὴν γῆν 5
ἐκβῇ ἐκ τοῦ ὕδατος ὁ κροκόδειλος καὶ ἔπειτα χάνῃ (ἔωθε γὰρ τοῦτο ὡς
τὸ ἐπίπαν ποιέειν πρὸς τὸν ζέφυρον), ἐνθαῦτα ὁ τροχίλος ἐσδύνων ἐς τὸ
στόμα αὐτοῦ καταπίνει τὰς βδέλλας· ὁ δὲ ὠφελεύμενος ἥδεται καὶ οὐδὲν
σίνεται τὸν τροχίλον. τοῖσι μὲν δὴ τῶν Αἰγυπτίων ἱροί εἰσι οἱ κροκόδειλοι, 69
τοῖσι δὲ οὔ, ἀλλ' ἅτε πολεμίους περιέπουσι. οἱ δὲ περί τε Θήβας καὶ τὴν
Μοίριος λίμνην οἰκέοντες καὶ κάρτα ἥγηνται αὐτοὺς εἶναι ἱρούς. ἐκ 2
πάντων δὲ ἕνα ἑκάτεροι τρέφουσι κροκόδειλον, δεδιδαγμένον εἶναι
χειροήθεα, ἀρτήματά τε λίθινα χυτὰ καὶ χρύσεα ἐς τὰ ὦτα ἐσθέντες καὶ
ἀμφιδέας περὶ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας καὶ σιτία ἀποτακτὰ διδόντες καὶ
ἱρήια καὶ περιέποντες ὡς κάλλιστα ζῶντας, ἀποθανόντας δὲ θάπτουσι
ταριχεύοντες ἐν ἱρῇσι θήκῃσι. οἱ δὲ περὶ Ἐλεφαντίνην πόλιν οἰκέοντες 3
καὶ ἐσθίουσι αὐτούς οὐκ ἡγεόμενοι ἱροὺς εἶναι. καλέονται δὲ οὐ κροκόδειλοι ἀλλὰ χάμψαι· κροκοδείλους δὲ Ἴωνες ὠνόμασαν εἰκάζοντες αὐτῶν τὰ εἴδεα τοῖσι παρὰ σφίσι γινομένοισι κροκοδείλοισι τοῖσι ἐν τῇσι αἱμασιῇσι. ἄγραι δέ σφεων πολλαὶ κατεστέασι καὶ παντοῖαι· ἣ δ' ὦν ἔμοιγε 70

AB C P(p)M DTR SV

T 2 Arist. Ethic. Eud. 1236b *τὸ χρήσιμον ἐπὶ μικρόν τι φαίνεται ἐνυπάρχον καὶ πρὸς ἄνθρωπον τοῖς ἡμέροις καὶ πρὸς ἄλληλα, οἷον τὸν τροχίλόν φησιν Ἡρόδοτος τῷ κροκοδείλῳ*

3 s. Greg. Cor. 55 *τὸ 'ἐπὰν' ἐπεὰν λέγουσιν· Ἡρόδοτος·* ἐπεὰν — κροκόδειλος || 5 Greg. Cor. 56: *τὸ 'ἐνταῦθα' ἐνθαῦτά φησιν· Ἡρόδοτος·* ἐνθαῦτα — εἰσδύνων, *ὡς ἀπὸ τοῦ 'ἔνθα'* || 7 s. Lex. Vind. 143 *περιέπουσιν ἀντὶ τοῦ 'περιφυλάσσουσιν', ἐπὶ τῶν φιλτάτων, οἷον οἱ γονεῖς τὰ τέκνα ἢ τὰ στρατόπεδα τὸν ἄλλον λαόν. καὶ περιέπουσιν ἀντὶ τοῦ 'ὑποβλέπουσιν'. Ἡρόδοτος·* τοῖσι μὲν — περιέπουσιν || 12 *Λέξ. ἀφιδέας· ἀλύσεις, οἱ δὲ ψέλλια.* Greg. Cor. 123 *τὰς δὲ ἀλύσεις 'ἀφιδέας'· οἱ δὲ τὰ ψέλλια.* Hes. *ἀμφιδέες· ψέλλια, κρίκοι, δακτύλιοι.* Suid. *ἀμφιδέας· ἀλύσεις παρ' Ἡροδότῳ· οἱ δὲ ψέλια*

1 *δίαιταν ἐν ὕδατι* **M** || 2 *βδελέων* **MSV** | *ἔνδοθεν* ante *βδελέων* iterat **M** | *τροχῖλος* **T** Ald. *τροχῖνος* **M** || 3 *ὠφελευμένῳ* **CT** | *εἰς* **R** || 3–4 *ἐκβῇ ἐς τὴν γῆν* Greg. Cor. || 4 *ἐώθεε* **DTRSV** || 5 *τὸ* om. **ABCPM** | *τροχῖλος* **TM** Ald. | *εἰσδύνων* Greg. Cor. | *εἰς* **C** || 6 *βδέλας* **M** | *ὠφελεόμενος* **PDMRSV** *ὠφελόμενος* **T** || 7 *τροχῖλον* **TM** Ald. || 9 *Μύριος* **DTRSV** | *λίμνην*] *πόλιν* **M** | *ἄγηνται* **C** || 10 *ἐκτρέφουσι* **M** Ald. || 11 *λιθωτὰ* **TRSV** *λιθιτὰ* **D** *λιθώτὰ* restituit Weber BPhW 1941, 235ss. | *χρύσινα* **C** | *ἐνθέντες* **ABCpM**[c] *ἐσθέντες* **P**, cf. Kallenberg Progr. Gymn. Friedr.-Werd. Berol. Pasch. 1884, 26 || 12 *ἀμφιδέας*] cf. grammaticos | *προσθίους* **ABC** || 13 *ζόωντας* **C** || 13.14 *ταριχεύσαντες θάπτουσι* **PDTRSV** | *ἱροῖσι θήκοισι* **T** || 15 *οὐκ*] *οὐχ* **M** | *οὐ*] *οἱ* **ABC** *οὐ* suprascr. **A** man. rec. || 16 *αὐτοὺς* **C** || 17 *γιγνομένοισι* **D** | *τοῖσι* om. **S** | *ἐν τῇσι* om. **V** || 18 *κατεστᾶσι* **PDTRSV** *κατεστεᾶσι* **M** Ald. | *ἐμοὶ* **ABC**

δοκέει ἀξιωτάτη ἀπηγήσιος εἶναι, ταύτην γράφω. ἐπεὰν νῶτον ὑὸς
δελεάσῃ περὶ ἄγκιστρον, μετίει ἐς μέσον τὸν ποταμόν, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τοῦ
2 *χείλεος τοῦ ποταμοῦ ἔχων δέλφακα ζωὴν ταύτην τύπτει. ἐπακούσας δὲ*
τῆς φωνῆς ὁ κροκόδειλος ἵεται κατὰ τὴν φωνήν, ἐντυχὼν δὲ τῷ νώτῳ
καταπίνει· οἱ δὲ ἕλκουσι. ἐπεὰν δὲ ἐξελκυσθῇ ἐς γῆν, πρῶτον ἁπάντων ὁ
θηρευτὴς πηλῷ κατ᾽ ὦν ἔπλασε αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς· τοῦτο δὲ ποιήσας
κάρτα εὐπετέως τὰ λοιπὰ χειροῦται, μὴ ποιήσας δὲ τοῦτο σὺν πόνῳ.
71 *Οἱ δὲ ἵπποι οἱ ποτάμιοι νομῷ μὲν τῷ Παπρημίτῃ ἱροί εἰσι, τοῖσι δὲ*
ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι οὐκ ἱροί. φύσιν δὲ παρέχονται ἰδέης τοιήνδε· τετρά-
πουν ἐστί, δίχηλον, [ὁπλαὶ βοός] σιμόν, λοφιὴν ἔχον ἵππου, χαυλιόδοντας
φαῖνον, οὐρὴν ἵππου καὶ φωνήν, μέγαθος ὅσον τε βοῦς ὁ μέγιστος. τὸ
δέρμα δ᾽ αὐτοῦ οὕτω δή τι παχύ ἐστι ὥστε αὔου γενομένου ξυστὰ ποιέεσθαι
ἀκόντια ἐξ αὐτοῦ.
72 *Γίνονται δὲ καὶ ἐνύδριες ἐν τῷ ποταμῷ, τὰς ἱρὰς ἥγηνται εἶναι. νομί-*
ζουσι δὲ καὶ τῶν ἰχθύων τὸν καλεύμενον λεπιδωτὸν ἱρὸν εἶναι καὶ τὴν
ἔγχελυν. ἱροὺς δὲ τούτους τοῦ Νείλου φασὶ εἶναι καὶ τῶν ὀρνίθων τοὺς
73 *χηναλώπεκας. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὄρνις ἱρός, τῷ οὔνομα φοῖνιξ. ἐγὼ μέν*
μιν οὐκ εἶδον, εἰ μὴ ὅσον γραφῇ· καὶ γὰρ δὴ καὶ σπάνιος ἐπιφοιτᾷ σφι
2 *δι᾽ ἐτέων, ὡς Ἡλιοπολῖται λέγουσι, πεντακοσίων. φοιτᾶν δὲ τότε φασί,*
ἐπεάν οἱ ἀποθάνῃ ὁ πατήρ. ἔστι δέ (εἰ τῇ γραφῇ παρόμοιος) τοσόσδε καὶ
τοιόσδε· τὰ μὲν αὐτοῦ χρυσόκομα τῶν πτερῶν, τὰ δὲ ἐρυθρά. ἐς τὰ
3 *μάλιστα αἰετῷ περιήγησιν ὁμοιότατος καὶ τὸ μέγαθος. τοῦτον δὲ λέγουσι*

AB C P(p)M DTR SV

1s. Lex. Vind. 45 (s. v. *δελεάσει*) *Ἡρόδοτος*· ἐπεὰν — ἄγκιστρον

1 *εἶναι* om. **DTRSV** | *νῶτος* **DTRSV** *νῶτον* Lex. Vind. rell. | *υἱός* **C** *συὸς* **PM** Ald. || 2 *δελεάσει* Lex. Vind. | *περὶ τὸ* Lex. Vind. | *μετήει* **C** || 3 *ζόην* **AB** *ω* suprascr. **A** man. rec. || 5 *οἱ δὲ ἕλκουσι* om. **P**^{t}**DTRSV** habent **P**^{mg}**p** cett. | *ἑλκυσθῇ* **P**^{1}**DTRSV** *ἐξελκυσθῇ* **P**^{2}**p** cett. || 6 *θηρευτὴρ* **DTRSV** | *αὐτοὺς* **C** || 7 *δὲ ποιήσας* **DTRSV** || 8 *Παπριημίτῃ* **ABC** || 9 *τοιαύτην* **M** | *τετράπλουν* **R** || 10 *διχεῖλον* **C** | *ὁπλαὶ βοός* del. Stein *ὡς καὶ βοὸς* Aristot. Hist. An. II 7 nisus propos. Diels, quem sequ. Legrand | *χαυλιόδοντος* **D**^{c}**T** (hic ante *φαῖνον* distinguit sicut **R** quoque ubi *ἐστὶ χαυλιόδοντας* legimus) || 12 *παχύ τι* **C** | *ποιέεται* **PDTRMSV** || 12.13 *ἀκόντια ποιέεται* **M** || 13 *ἀκόντια* 'tamquam e scholio invectum del. Schaefer' (Schweighaeuser), sequ. Hude; *ξυστὰ ἀκόντια* idem atque *ξυστὰ ἀκόντων* significare vult intellegere Reiske, unde *ἀκοντίων* propos. Legrand || 14 *γίγνονται* **PpM** | *ἐνίδρυες* vel *ἐνιδρύες* **TRSV** *ἐνύδρυες* **D** | *ἄγηνται* **C** || 15 *τῶν*] *πάντων* **ABC** | *τὸν*] *τὸ* **C** | *λεπιδοτὸν* **R** | *ἱ*ρὸν* **P** *ἱρὸν* **p** cett. || 16 *ἔχελυν* **R** | *φασὶ εἶναι τοῦ Νείλου* **P**^{1} *εἶναι τοῦ Νείλου φασὶ* **pM** Ald. || 18 *ἴδον* **AB**^{1} || 19 *Ἡλιουπολῖται* **CPM** | *φοιτᾶιν* **P**^{c} *φοιτῆν* **DTRSV** *φοιτῆν* Ald. *φοιτᾶν* **p** cett. || 20 *ἀποθάνοι* **MT** | *εἰ*] *ἐν* **ABCM** Ald. *οἱ* **S** || 21 *πτερύγων* **DTRSV** || 22 *αἰετῶν* **DRSV** | *ὁμιότητος* **R** | *μέγεθος* **V**

μηχανᾶσθαι τάδε (ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες)· ἐξ Ἀραβίης ὁρμώμενον
ἐς τὸ ἱρὸν τοῦ Ἡλίου κομίζειν τὸν πατέρα ἐν σμύρνῃ ἐμπλάσσοντα καὶ
θάπτειν ἐν τοῦ Ἡλίου τῷ ἱρῷ· κομίζειν δὲ οὕτω· πρῶτον τῆς σμύρνης 4
ᾠὸν πλάσσειν, ὅσον τε δυνατός εἶναι φέρειν, μετὰ δὲ πειρᾶσθαι αὐτὸ
φορέοντα, ἐπεὰν δὲ ἀποπειρηθῇ, οὕτω δὴ κοιλήναντα τὸ ᾠὸν τὸν πατέρα
ἐς αὐτὸ ἐντιθέναι, σμύρνῃ δὲ ἄλλῃ ἐμπλάσσειν τοῦτο, κατ' ὅ τι τοῦ ᾠοῦ
ἐκκοιλήνας ἐνέθηκε τὸν πατέρα, ἐσκειμένου δὲ τοῦ πατρὸς γίνεσθαι
τὠυτὸ βάρος, ἐμπλάσαντα δὲ κομίζειν μιν ἐπ' Αἰγύπτου ἐς τοῦ Ἡλίου
τὸ ἱρόν. ταῦτα μὲν τοῦτον τὸν ὄρνιν λέγουσι ποιέειν.

Εἰσὶ δὲ περὶ Θήβας ἱροὶ ὄφιες ἀνθρώπων οὐδαμῶς δηλήμονες, οἳ 74
μεγάθεϊ ἐόντες μικροὶ δύο κέρεα φορέουσι πεφυκότα ἐξ ἄκρης τῆς κεφα-
λῆς, τοὺς θάπτουσι ἀποθανόντας ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Διός· τούτου γάρ σφεας
τοῦ θεοῦ φασι εἶναι ἱρούς.

Ἔστι δὲ χῶρος τῆς Ἀραβίης κατὰ Βουτοῦν πόλιν μάλιστά κῃ κείμενος, 75
καὶ ἐς τοῦτο τὸ χωρίον ἦλθον πυνθανόμενος περὶ τῶν ὀφίων. ἀπικόμενος
δὲ εἶδον ὀστέα ὀφίων καὶ ἀκάνθας πλήθεϊ μὲν ἀδύνατα ἀπηγήσασθαι,
σωροὶ δὲ ἦσαν ἀκανθέων καὶ μεγάλοι καὶ ὑποδεέστεροι καὶ ἐλάσσονες
ἔτι τούτων, πολλοὶ δὲ ἦσαν οὗτοι. ἔστι δὲ ὁ χῶρος οὗτος, ἐν τῷ αἱ ἄκανθαι 2
κατακεχύδαται, τοιόσδε τις· ἐσβολὴ ἐξ ὀρέων στεινῶν ἐς πεδίον μέγα,
τὸ δὲ πεδίον τοῦτο συνάπτει τῷ Αἰγυπτίῳ πεδίῳ. λόγος δέ ἐστι ἅμα τῷ 3
ἔαρι πτερωτοὺς ὄφις ἐκ τῆς Ἀραβίης πέτεσθαι ἐπ' Αἰγύπτου, τὰς δὲ
ἴβις τὰς ὄρνιθας ἀπαντώσας ἐς τὴν ἐσβολὴν ταύτης τῆς χώρης οὐ παριέναι
τοὺς ὄφις ἀλλὰ κατακτείνειν. καὶ τὴν ἶβιν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον τετιμῆσθαι 4
λέγουσι Ἀράβιοι μεγάλως πρὸς Αἰγυπτίων· ὁμολογέουσι δὲ καὶ Αἰγύπτιοι
διὰ ταῦτα τιμᾶν τὰς ὄρνιθας ταύτας. εἶδος δὲ τῆς μὲν ἴβιος τόδε· μέλαινα 76

AB C P(p)M DTR SV

1 ὁρμεόμενον **Pp** ὁρμεώμενον **CM** Ald. || 2 εἰς **V** | ἐμπλάσαντα (cf. lin. 8) Cobet || 4 ὅσον δυνατός ἐστι φέρειν **PMDTRSV**; ad syntaxin v. Kühner-Gerth II 550 et cf. 109, 2 | αὐτὸν **R** om. **S** || 5 φορεύοντα **M** || 6 δὲ om. **TRSV** | τοῦτον **T** | καθότι **MDTRSV** | τοῦ ᾠοῦ om. **T** || 7 ἐγκοιλήνας **PMTRSV** | ἐγκειμένου **PMDTRSV**, cf. Thuc. VI 32, v. Kallenberg Progr. Gymn. Berolin. Friedr.-Werd. Pasch. 1884, 26 || 8 ἐμπλάσσαντα **ABCMD** | μιν om. **B**[1]**PMDTRSV** || 10 οὐδαμᾶ **M** Ald. || 11 μεγάθεοι **M** μεγάθοι **T** μεγέθει **V** | ὄντες **C** | φέροντες **C** || 12 ἀποθανόντας θάπτουσι **PMDTRSV** (an ἀποθανόντας est delendum?) | ἱερῷ **M** || 15 περὶ τῶν] τῶν πτερωτῶν **PDTRSV** γρ' περὶ τῶν ὀφίων **P**[mg] περὶ τῶν **p** cett. | ἀπικνόμενος **RSV** ἀπικνεόμενος **T** || 16 εἶδον **C** Ald. εἴδεον ut vid. **M** ἴδον rell. || 17 σοροὶ **C** | ἀκανθέων] τῶν θεῶν **ABC** τῶν ἀκανθέων in mg. **B** man. rec. ὀστέων in mg. **A** man. rec. || 18 ἔτι] ἐπὶ **M** Ald. | τῷ] ᾧ **PDTRSV** || 19 κατακεχύαται **P**[1]**pDTRSV** | οὐρέων **CPM** Ald. | στεινὴ propos. Stein || 21 ἦρι **C** | ὄφεις **CD** | Αἰγύπτου] ου ex ον **M** || 22 ἴβης **B**[1]**R** Ald. || 23 ὄφεις **CMD** || 25 μὲν om. **CM** Ald.

δεινῶς πᾶσα, σκέλεα δὲ φορέει γεράνου, πρόσωπον δὲ ἐς τὰ μάλιστα
ἐπίγρυπον, μέγαθος ὅσον κρέξ. τῶν μὲν δὴ μελαινέων τῶν μαχομενέων
πρὸς τοὺς ὄφις ἥδε ἰδέη· τῶν δ' ἐν ποσὶ μᾶλλον εἰλευμένων τοῖσι ἀνθρώ-
2 *ποισι (διξαὶ γὰρ δή εἰσι ἴβιες) ψιλὴ τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν δειρὴν πᾶσαν,*
λευκὴ πτεροῖσι πλὴν κεφαλῆς καὶ τοῦ αὐχένος καὶ ἄκρων τῶν πτερύγων
καὶ τοῦ πυγαίου ἄκρου (ταῦτα δέ, τὰ εἶπον, πάντα μέλανά ἐστι δεινῶς),
σκέλεα δὲ καὶ πρόσωπον ἐμφερὴς τῇ ἑτέρῃ. τοῦ δὲ ὄφιος ἡ μορφὴ οἵη περ
3 *τῶν ὕδρων. πτίλα δὲ οὐ πτερωτὰ φορέει, ἀλλὰ τοῖσι τῆς νυκτερίδος*
πτεροῖσι μάλιστά κῃ ἐμφερέστατα. τοσαῦτα μὲν θηρίων πέρι ἱρῶν
εἰρήσθω.
77 *Αὐτῶν δὲ δὴ Αἰγυπτίων οἳ μὲν περὶ τὴν σπειρομένην Αἴγυπτον οἰκέουσι,*
μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκέοντες μάλιστα λογιώτατοί εἰσι μακρῷ,
2 *τῶν ἐγὼ ἐς διάπειραν ἀπικόμην. τρόπῳ δὲ ζόης τοιῷδε διαχρέωνται·*
συρμαΐζουσι τρεῖς ἡμέρας ἐπεξῆς μηνὸς ἑκάστου ἐμέτοισι θηρώμενοι τὴν

AB C P(p)M DTR SV
Ὅτι τῶν Αἰγυπτίων οἱ μὲν (77, 1) — αἱ ὧραι (77, 3) Const. Porph. *Π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. X
Σχόλ. 76, 1 (ad *δεινῶς*) *ἱκανῶς. πολυσήμαντός ἐστιν ἡ λέξις· σημαίνει γὰρ τὸν πανοῦργον, τὸν συνετόν (ἀσύνετον* **R**), *τὸν φρόνιμον, τὸν φοβερόν, τὸν ἔμπειρον, τὸν σοφόν, τὸν ἀκολάκευτον, τὸν εὐπρεπῆ (καὶ τὸν ἀπρεπῆ* **R**)*· παρὰ τὸ δέω τὸ 'πρέπω'* **BR** 77, 1 (ad *μακρῷ*) *διαφερόντως* **B** 77, 2 (ad *συρμαΐζουσι*) *καθαίρουσι* **B**

T 5 Theo Progymn. XI 2, XI 9 (242 W.) se ad locum refert, non verbatim tamen

2 Greg. Cor. 59 *τὸ μέγεθος μέγαθος λέγουσιν· Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ἱστοριῶν·* πρόσωπον — κρέξ. *Λέξ.* et Suid. *κρέξ· ὄρνεον δυσοιώνιστον τοῖς* (om. Lexx. seriatim conscripta) *γαμοῦσι* || 14 *Λέξ. συρμαΐζειν· καθαίρειν πόματι (πόμα* [ex *πόμα τι* corruptum, cum verbo *καθαίρειν* percolandi, ut videtur, sensus esset adscriptus] Lexx. seriatim conscripta: *πόματί τῳ* vel *πόματι τῷ* cett. Lexx. alphab. ord. conscripta) *ἐκ ζειῶν καὶ ὕδατος*. Greg. Cor. 124 *τὸ δὲ καθαίρειν πόμα* (cf. lexx. lectionum varietatem) *ἐκ ζειῶν καὶ ὕδατος 'συρμαΐζειν'*. Suid. *συρμαΐζειν· καθαίρειν πόματι ἐκ ζειῶν καὶ ὕδατος, καὶ* συρμαίη *παρὰ τῷ αὐτῷ* (i. e. apud nostrum II 125, 6) *λάχανον σελίνῳ ἐοικός. συρμαία· τὸ καθαρτικὸν δι' ἐμέτων [καὶ] κοιλίας (καὶ 'συρμαΐζειν' τὸ κινοῦσθαι ἐκ ζειῶν καὶ ὕδατος· οὕτως Ἡρόδοτος) ἢ λάχανον σελίνῳ ἐοικὸς ἢ βρῶμα διὰ στέατος καὶ μέλιτος*. Phot. *συρμαία· τὸ καθαρτικὸν δι' ἐμέτων [καὶ] κοιλίας· καὶ 'συρμαΐζειν' τὸ κενοῦσθαι· οὕτως Ἡρόδοτος*. cf. Poll. I 247. 𝔇 fol. 5r *συρμαΐζουσιν· ἐμοῦσιν καὶ κλύζονται*

2 *μέγαθος δὲ ὅσον* **D** *μέγεθος ὅσον* **V** *μέγαθος ὅσον* Greg. Cor. rell. | *μαχομένων* **PMDSV**, cf. grammaticam meam 104 || 3 *ὄφεις* **CD** | *ἰδέη αὕτη* propos. Legrand, sed cf. infra lin. 4 | *εἰλευμένων* **BCD**c**TRV** || 4 *εἰσὶ δὴ* **M** | *αἱ ἴβιες* **M** Ald. | *ψιλὴν* **DTRV** *ἡ ψιλὴ* **ABC** *ἥδε· ψιλὴ* propos. Schweighaeuser et Herold Progr. Gymn. Reg. Nuremb. 1853, 15, sequ. Hude || 5 *λευκὴν* **C** | *τοῦ* om. **PMDTRSV**, secl. Hude || 6 *τοῦ* om. **PMDTRSV** | *μέλαινά* **C** *μέλενά* **R** || 8 *τοῖσι*] *τῇσι* **RV** || 9 *πτεροῖσι* om. **M** || 11 *πειρομένην* Const. Porph. | *Αἴγυπτον*] *γῆν* scripsit et in *αἰγυ* correctum litteris *πτον* auxit **M** || 12 *μάλιστα* om. Const. Porph. || 13 *ζωῆς* **TRSV** *ζοῆς* Const. Porph. | *δὴ χρέωνται* **A**2**BC** Const. Porph. *δὴ χρέονται* **A**1 *διαχρέονται* **P** *διαχρέωνται* **p** rell.

ὑγιείην καὶ κλύσμασι νομίζοντες ἀπὸ τῶν τρεφόντων σιτίων πάσας τὰς
νούσους τοῖσι ἀνθρώποισι γίνεσθαι. εἰσὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλως Αἰγύπτιοι 3
μετὰ Λίβυας ὑγιηρέστατοι πάντων ἀνθρώπων, τῶν ὡρέων, ἐμοὶ δοκέειν,
εἵνεκεν, ὅτι οὐ μεταλλάσσουσι αἱ ὧραι. (ἐν γὰρ τῇσι μεταβολῇσι τοῖσι
ἀνθρώποισι αἱ νοῦσοι μάλιστα γίνονται, τῶν τε ἄλλων πάντων καὶ δὴ
καὶ τῶν ὡρέων μάλιστα.) ἀρτοφαγέουσι δὲ ἐκ τῶν ὀλυρέων ποιεῦντες 4
ἄρτους, τοὺς ἐκεῖνοι κυλλήστις ὀνομάζουσι. οἴνῳ δὲ ἐκ κριθέων πεποιη-
μένῳ διαχρέωνται, οὐ γάρ σφί εἰσι ἐν τῇ χώρῃ ἄμπελοι. ἰχθύων δὲ τοὺς
μὲν πρὸς ἥλιον αὐήναντες ὠμοὺς σιτέονται, τοὺς δὲ ἐξ ἅλμης τεταριχευ-
μένους. ὀρνίθων δὲ τούς τε ὄρτυγας καὶ τὰς νήσσας καὶ τὰ μικρὰ τῶν 5
ὀρνιθίων ὠμὰ σιτέονται προταριχεύσαντες· τὰ δὲ ἄλλα ὅσα ἢ ὀρνίθων
ἢ ἰχθύων σφί ἐστι ἐχόμενα, χωρὶς ἢ ὁκόσοι σφι ἱροὶ ἀποδεδέχαται, τοὺς
λοιποὺς ὀπτοὺς καὶ ἑφθοὺς σιτέονται. ἐν δὲ τῇσι συνουσίῃσι τοῖσιν 78
εὐδαίμοσιν αὐτῶν, ἐπεὰν ἀπὸ δείπνου γένωνται, περιφέρει ἀνὴρ νεκρὸν ἐν
σορῷ ξύλινον πεποιημένον, μεμιμημένον ἐς τὰ μάλιστα καὶ γραφῇ καὶ

AB C P(p)M DTR SV
Ἐν δὲ τῇσι – τοιοῦτος (78) exc. floril. 𝔄𝔓

Σχόλ. 77, 3 (ad *ἄλλως*) *φύσει· σημαίνει ἡ λέξις καὶ τὸ 'πάνυ'* **B** 77, 4 (ad *οἴνῳ*) *σκευαστῷ ἐκ περινοίας, τῷ λεγομένῳ ζύθῳ· γίνεται δὲ ἐκ μέλιτος καὶ κριθῆς* (*κριθῶν* **B**ᶜ) **BR** (ad *τεταριχευμένους*) *τεταριχευμένον ἐστὶ τὸ ἁλσὶ πεπασμένον καὶ ἡλίῳ κατεξηραμένον καὶ ἐψυγμένον* **BR**

T 2–4 Eust. Dion. 262 *Ἡρόδοτος δὲ φανερῶς διαστέλλει τῶν Λιβύων τοὺς Αἰγυπτίους ἔν τε ἄλλοις τόποις καὶ ἔνθα λέγει, ὅτι* Αἰγύπτιοι μετὰ Λίβυας ὑγιέστεροι πάντων ἀνδρῶν *διὰ τὸ τὰς ὥρας οὐ μεταλλάσσειν* || 7 Athen. 114c *Νίκανδρος . . . θιαγόνας φησὶν ἄρτους ὑπ' Αἰτωλῶν καλεῖσθαι τοὺς τοῖς θεοῖς γινομένους. Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ὑποξίζοντ' ἄρτον κύλλαστιν καλοῦσιν· μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἀριστοφάνης Δαναΐσι . . . μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ Ἑκαταῖος καὶ Ἡρόδοτος καὶ Φανόδημος*

1 *ὑγιειν* **A** litteras *ιη* sub fine vocis suprascr. **A**¹ *ὑγείην* **D**ᶜ**TRSV** *ὑγηΐην* **M** Ald. *ὑγιείην* **D**ᵃᶜ Const. Porph. rell. || 2 *νόσους* **CRSV** Const. Porph. | *γίγνεσθαι* **PD** *γίνεσθαι* Const. Porph. **p** rell. || 3 *ὑγιερέστεροι* **DTRSV** Eust. *ὑγηρέστατοι* **M** *ὑγιέστατοι* Ald. *ὑγιηρέστατοι* Const. Porph. rell. | *ἀνδρῶν* **PMDTRSV** Eust. *ἀνθρώπων* Const. Porph. rell. | *ὀρνέων* **D** || 3–4 *μοι δοκέειν εἵνεκεν* **S** *δοκέειν ἐμοὶ* (*μοι* Const. Porph.) *εἵνεκα* **ABC** Const. Porph. || 5 *αἱ νοῦσοι* – 6 *ὡρέων μάλιστα*] *αἱ νοῦσοι γίνονται μάλιστα* **DTRSV** | *πάντων*] *εἵνεκα* **M** (*πάντων* suprascr.) *εἵνεκα πάντων* Ald. || 6 *ὀλλυρέων* **MD**²**TR** *ἀλλυρέων* **SV** || 7 *κολλῆστις* **M** Ald. || 8 *διαχρέονται* **PpM** || 9 *αὐήμαντες* **RV** *αὐήναντες* **PpM** | *σιτέωνται* **M** | *τεταριχευκότες* ut vid. **M** || 10 *νήσας* **CD**¹**TR** *νύσσας* **V**ᵃᶜ | *σμικρὰ* **S** || 11 *ὀρνιθίων*] *ὀρνίθων* **ABCP**ᶜ**pV**ᵃᶜ || *ἰχθύων* 12 *θηρίων* **M** | *ἐστί σφι(ν)* **PMDTRSV** || 13 *τοῖσιν* om. **SV** || 13.14 *τοῖσι εὐδαίμοσι* **A** || 14 *αὐτέων* **PMDTRSV** || 14–15 *ἐν σορῷ νεκρὸν* 𝔄𝔓

ἔργῳ, μέγαθος ὅσον τε πάντῃ πηχυαῖον ἢ δίπηχυν, δεικνὺς δὲ ἑκάστῳ τῶν συμποτέων λέγει· 'ἐς τοῦτον ὁρέων πῖνέ τε καὶ τέρπευ· ἔσεαι γὰρ
79 ἀποθανὼν τοιοῦτος.' ταῦτα μὲν παρὰ τὰ συμπόσια ποιεῦσι. πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι ἄλλον οὐδένα ἐπικτῶνται. τοῖσι ἄλλα τε ἐπάξιά ἐστι νόμιμα καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἕν ἐστι, λίνος, ὅς περ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμός ἐστι καὶ ἐν Κύπρῳ καὶ ἄλλῃ· κατὰ μέντοι ἔθνεα οὔνομα ἔχει, συμφέρεται
2 δὲ ὡυτὸς εἶναι, τὸν οἱ Ἕλληνες λίνον ὀνομάζοντες ἀείδουσι, ὥστε πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἀποθωυμάζειν με τῶν περὶ Αἴγυπτον ἐόντων, ἐν δὲ δὴ καὶ τὸν λίνον ὁκόθεν ἔλαβον τὸν νόμον· φαίνονται δὲ ἀεί κοτε τοῦτον ἀείδον-
3 τες· ἔστι δὲ Αἰγυπτιστὶ ὁ λίνος καλεύμενος μανερῶς, ἔφασαν δέ μιν Αἰγύπτιοι τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου παῖδα μουνογενέα γενέσθαι, ἀποθανόντα δὲ αὐτὸν ἄωρον θρήνοισι τούτοισι ὑπὸ Αἰγυπτίων τιμηθῆναι, καὶ ἀοιδήν τε ταύτην πρώτην καὶ μούνην σφίσι γενέσθαι.

AB C P(p)M DTR SV
Σχόλ. 79, 2 (ad *λίνον*, cf. Lexx.) *τὸν* (*τὴν* **R**) *ἐκ λίνου πεποιημένης κιθάρας* (*πεποιημένην κιθάραν* **R**)· *αἱ μὲν γὰρ τῶν κιθαρῶν ἐκ λίνου εἶχον τὰς νευρὰς ἤτοι τὰς* (om. **B**) *χορδάς, αἱ δὲ ἐκ τῶν προβατείων ἐντέρων* **BR**

T 9 Eust. Il. 1164 (ad Σ 571): *Ἡρόδοτος . . . λέγει ὅτι παρὰ Αἰγυπτίοις λίνος τις ἀείδεται καὶ θαυμάζειν ἐκεῖνός φησι* τὸν λίνον ὁκόθεν ἔλαβε τὸ ὄνομα

2 Greg. Cor. 60 *τὸ ε̆ καὶ τὸ ο̆ εἰς τὴν ευ̅ δίφθογγον κιρνᾶται παρ' αὐτοῖς· Ἡρόδοτος·* ἐς τοῦτον – τοιοῦτος. *καὶ πλεῦνας τοὺς πλέονας·* μετὰ τὴν Ἑλένης ἁρπαγὴν Ἑλλήνων – Μενελάῳ (118, 2) ‖ 7 *Λέξ. λίνον· ᾠδῆς ὄνομα ἢ λύρας χορδή* (*λίνον* [vel *λῖνον*]· *λύρας χορδὴ ἢ ᾠδῆς ὄνομα*. lexx. alphab. ord. conscr.). Greg. Cor. 125 *λίνον δὲ ᾠδῆς ὄνομα ἢ λύρας χορδήν*. Hes. *λίνον· ᾠδῆς ὄνομα*. Suid. *λίνος· εἶδος ὕμνου . . . ἢ λύρας χορδή*

1 *μέγεθος* **𝔄𝔓** | *τε* om. **𝔓** | *πάντῃ* secl. Stein | *δίπηχυ* **P**[c]**pM** Ald. *διπλοῦν* **P**[ac]**DTRSV** ‖ 2 *τοῦτο* **T** | *ὁράων* **𝔄** *ὠρέων* **C** | *πίνευ τε* **𝔄𝔓S** (cf. Greg. Cor.) *πῖνευ τέ* (*ῖ* ex *ί* corr.) **V** (e *πιν*(ευ)*ετε* ortum recte iudicat Weber Anal. Hdt. 189) *πῖνέ τευ* **TR** ‖ 4 *χρεώμενος* **A**[ac] *χρεώμεν* **B**[1] *χρεόμενοι* **P** *χρεώμενοι* **A**[c]**p** cett. | *ἐπικτέονται* **Pp** *ἐπικτέωνται* **CM** Ald. | *τε*] *τε πολλὰ* **M** | *ἐπάξιά*] *ἅπαξ ἅ* **ABC** *ἀπαξά* propos. Hoffmann ‖ 5 *ἕν ἐστι* **A** (iam proposuerat Wesseling) *ἐστι* **M** *ἔνεστι* rell., cf. lectiones codd. **AB** infra lin. 8 | *λίνος* om. **DTRSV** deerat in exemplari, quo utebatur auctor *Λέξεων*, quippe qui accusativi formam infra lin. 7 exstantem laudet | *ὥς* **MV** | *τε*] *τῇ* **DTRSV** ‖ 6 *καὶ ἐν ἄλλῃ* **M** Ald. ‖ 7 *δὲ* om. **M** | *οὐνομάζοντες* **C** ‖ 8 *ἀποθωμάζειν* **D**[1] | *ἓν* **A**[1]**B** ‖ 9 *ἔλαβε* **M** Ald. Eust. | *τὸν νόμον* scripsi *τὸ οὔνομα* (*τοὔνομα* **M** Ald.) codd. Eust., seclus. Wesseling, qui etiam *ἔλαβον νόμον* proposuerat, sed corruptelam ΤΟΥΝΟΜ potius e ΤΟΝΝΟΜ' ortam esse iudices ‖ 10 *δὲ* om. **D** | *ὁ* om. **P**[1]**DTRSV** | *μάνερος* **R**[ac]**SV** *μάνερως* **P**[ac]**R**[c]**T** *μανερῶς* **P**[c]**p** cett. ‖ 11 *Αἰγύπτου*] *Αἰγυπτίων* **PMDTRSV** ‖ 12 *ἄνωρον* **ABCPM** *ἄωρον* Eust. rell. ‖ 13 *τε αὐτὴν καὶ μούνην σφίσι* (*σφι* **D**) **DTRSV** *τε ταύτην μούνην εἶναι καὶ πρώτην σφίσι* **M** Ald.

συμφέρονται δὲ καὶ τόδε ἄλλο Αἰγύπτιοι Ἑλλήνων μούνοισι Λακεδαι- 80
μονίοισι· οἱ νεώτεροι αὐτῶν τοῖσι πρεσβυτέροισι συντυγχάνοντες εἴκουσι
τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκτράπονται καὶ ἐπιοῦσι ἐξ ἕδρης ὑπανιστέαται. τόδε μέντοι 2
ἄλλοισι Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι συμφέρονται· ἀντὶ τοῦ προσαγορεύειν
ἀλλήλους ἐν τῇσι ὁδοῖσι προσκυνέουσι κατιέντες μέχρι τοῦ γούνατος τὴν
χεῖρα. ἐνδεδύκασι δὲ κιθῶνας λινέους περὶ τὰ σκέλεα θυσανωτούς, οὓς 81
καλέουσι καλασίρις· ἐπὶ τούτοισι δὲ εἰρίνεα εἵματα λευκὰ ἐπαναβληδὸν
φορέουσι. οὐ μέντοι ἔς γε τὰ ἱρὰ ἐσφέρεται εἰρίνεα οὐδὲ συγκαταθάπτεταί
σφιν, οὐ γὰρ ὅσιον. ὁμολογέουσι δὲ ταῦτα τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι 2
καὶ Βακχικοῖσι, ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι καὶ Πυθαγορείοισι. οὐδὲ γὰρ
τούτων τῶν ὀργίων μετέχοντα ὅσιόν ἐστι ἐν εἰρινέοισι εἵμασι θαφθῆναι.
ἔστι δὲ περὶ αὐτῶν ἱρὸς λόγος λεγόμενος.
Καὶ τάδε ἄλλα Αἰγυπτίοισί ἐστι ἐξευρημένα· μείς τε καὶ ἡμέρη ἑκάστη 82
θεῶν ὅτευ ἐστί, καὶ τῇ ἕκαστος ἡμέρῃ γενόμενος ὁτέοισι ἐγκυρήσει καὶ
ὅκως τελευτήσει καὶ ὁκοῖός τις ἔσται, καὶ τούτοισι τῶν Ἑλλήνων οἱ ἐν
ποιήσει γενόμενοι ἐχρήσαντο. τέρατά τε πλέω σφιν ἀνεύρηται ἢ τοῖσι 2
ἄλλοισι ἅπασι ἀνθρώποισι· γενομένου γὰρ τέρατος φυλάσσουσι γραφό-
μενοι τὠποβαῖνον, καὶ ἤν κοτε ὕστερον παραπλήσιον τούτῳ γένηται, κατὰ
τὠυτὸ νομίζουσι ἀποβήσεσθαι. μαντικὴ δὲ αὐτοῖσι ὧδε διακέεται· 83
ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ προσκέεται ἡ τέχνη, τῶν δὲ θεῶν μετεξετέροισι,
καὶ γὰρ Ἡρακλέος μαντήιον αὐτόθι ἔστι καὶ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀθηναίης
καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Ἄρεος καὶ Διός, καὶ ὅ γε μάλιστα ἐν τιμῇ ἄγονται

AB C P(p)M DTR SV

Σχόλ. 81, 1 (ad *εἰρίνεα*) *μάλινα* **B** 81, 2 (ad *εἰρινέοισι*) *ἐκ τοῦ ʽεἶρος’, ὃ σημαίνει τὸν τοῦ προβάτου μαλλόν. καὶ Ὅμηρος· ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα* (ι 426) **BR**

T 1–3 Eust. Od. 1484 (ad δ 84) *καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι οὕτω τίμιοι περὶ τὰ ἐκεῖ γεγόνασιν, ὥστε καὶ καθ' Ἡρόδοτον ἐν Αἰγύπτῳ οἱ ἐγχώριοι νεώτεροι μόνοις Ἑλλήνων* Λακεδαιμονίοις τοῖς πρεσβυτέροις συντυγχάνοντες ὁδοῦ *τε* εἴκουσι καὶ ἐκτρέπονται καὶ ἐπιοῦσιν ἐκ τῆς ἕδρης ἀνίστανται

6 *Λέξ. θύσανοι· κόρυμβοι, κροσσοί.* Greg. Cor. 126 *θυσάνους* (*φυσάνους, φυσσάνους* vv. ll.) *δὲ τοὺς κροσσούς.* Hes. *θύσανοι· κροσσοί, κόρυμβοι* || **11** 𝔇 fol. 48^{r}: v. ad 36, 2 || **13** 𝔇 fol. 48^{r}: v. ad 36, 2

1 *ἄλλο Αἰγύπτιοι τόδε* **M** || **2** *αὐτέων* **M** Ald. || **3** *ἐκ τῆς ἕδρης* recognoscas ex Eust. | *ἐξανιστέαται* **M** || **4** *ἄλλο* propos. Stephanus sequ. Hude | *οὐδαμοι* **D** *οὐδαμοῖς* **R** *οὐδμοῖς* **V** teste Webero Anal. Hdt. 161 || **7** *κλασίρις* **D** *καλασύρις* **M** || **8** *γε*] *δὲ* **SV** | *εἰσφέρεται* **B** || **9** *ὁμολογέει* **DTRSV** || **10** *Βακχικοῖσι – καὶ* haplogr. om. **ABC** | *Πυθαγορίοισι(ν)* **AB**^{1}**PDRSV** || **11** *ἐν* om. **R** | *ταφῆναι* **DTRSV** *θαφῆναι* **C** || **14** *ὅτευ*] *οὔτε* **C** | *τέοισι* **ABC** || **16** *εὕρηται* **PMDTRSV** || **17** *ἅπασι* om. **V** || **18** *ἤν*] *εἰ* **DTRSV** || **19** *τὠυτὸν* **C** | *διακέαται* **M** Ald. || **20** *προκέεται* **R** || **21** *Ἀθήνης* **ABC** || **22** *ὅ γε*] *ὅτε* **M** Ald.

πάντων τῶν μαντηίων, Λητοῦς, ἐν Βουτοῖ πόλι ἐστί. οὐ μέντοι αἵ γε μαντηίαι σφι κατὰ τὠυτὸ ἑστᾶσι, ἀλλὰ διάφοροί εἰσι.

84 Ἡ δὲ ἰητρικὴ κατὰ τάδε σφι δέδασται· μιῆς νούσου ἕκαστος ἰητρός ἐστι καὶ οὐ πλεόνων. πάντα δ' ἰητρῶν ἐστι πλέα· οἱ μὲν γὰρ ὀφθαλμῶν ἰητροὶ κατεστέασι, οἱ δὲ κεφαλῆς, οἱ δὲ ὀδόντων, οἱ δὲ κατὰ νηδύν, οἱ δὲ τῶν ἀφανέων νούσων.

85 Θρῆνοι δὲ καὶ ταφαί σφεων εἰσὶ αἵδε· τοῖσι ἂν ἀπογένηται ἐκ τῶν οἰκηίων ἄνθρωπος, τοῦ τις καὶ λόγος ᾖ, τὸ θῆλυ γένος πᾶν τὸ ἐκ τῶν οἰκίων τούτων κατ' ὦν ἐπλάσατο τὴν κεφαλὴν πηλῷ ἢ καὶ τὸ πρόσωπον, κἄπειτα ἐν τοῖσι οἰκίοισι λιποῦσαι τὸν νεκρὸν αὐταὶ ἀνὰ τὴν πόλιν στρωφώμεναι τύπτονται ἐπεζωσμέναι καὶ φαίνουσαι τοὺς μαζούς, σὺν δέ σφι
2 αἱ προσήκουσαι πᾶσαι· ἑτέρωθεν δὲ οἱ ἄνδρες τύπτονται, ἐπεζωσμένοι
86 καὶ οὗτοι. ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, οὕτω ἐς τὴν ταρίχευσιν κομίζουσι.
2 εἰσὶ δὲ οἳ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατέαται καὶ τέχνην ἔχουσι ταύτην. οὗτοι, ἐπεάν σφι κομισθῇ νεκρός, δεικνύουσι τοῖσι κομίσασι παραδείγματα νεκρῶν ξύλινα τῇ γραφῇ μεμιμημένα, καὶ τὴν μὲν σπουδαιοτάτην αὐτέων φασὶ εἶναι, τοῦ οὐκ ὅσιον ποιεῦμαι τὸ οὔνομα ἐπὶ τοιούτῳ πρήγματι ὀνομάζειν, τὴν δὲ δευτέρην δεικνύουσι, ὑποδεεστέρην τε ταύτης καὶ

AB C P(p)M DTR SV

T 15–18 Athenagoras Legat. 25: v. ad 3, 2

15 Thom. Mag. 169 (s. v. ζευγνύασι) Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ· ἐπεὰν – δεικνύασι τοῖσι κομίσασιν

1 Βουτοῖ πόλει C Βουτοῖσι πόλις^{ει} M (e Βουτοῖ^{ει} πόλι natum videtur) Βουτοῖσι πόλι Ald. || 3 νόσου RSV || 5 δὲ^3] δὲ τῶν PMDTRSV || 8 οἰκίων AB οἰκιέων C | ἄνθρωπος – 9 οἰκίων haplogr. om. B^1 | τοῦ τις] τούτοις M | τὸ^2 iterant DRV || 9 οἰκηίων PMDTRSV οἰκιέων C | τουτέων C | ἢ om. P^{1}pMDTRSV || 10 οἰκηίοισι MD Ald. | αὗται PTRSV | στροφώμεναι MT Ald. στροφόμεναι S στρωφόμεναι (ex στρωφώμεναι ortum iudicat Weber Anal. Hdt. 181) RV || 11 ὑπεζωσμέναι ut vid. D^{ac} ὑπεζωόμεναι SV ὑπεζωμέναι D^{c}R ἐπεζωμέναι P^{ac} ἐπεζωσμέναι P^{c}p cett. || 12 ὑπεζωσμένοι ut vid. D^{ac} ὑπεζωμένοι D^c ἐπεζῶ^{σ}μένοι P ἐπεζῶ^{ο}μένοι R ἐπεζωόμενοι S ἐπεζωμένοι TV ἐπεζωσμένοι p cett. || 14 τοῦτο M | κατατετάχαται S || 15 σφισι Athenag. | κομισθῆναι νεκρός R νεκρὸς κομισθῇ M κομισθῇ νεκρὸς κομισθῇ C | δεικνύασι ABC Thom. Mag. Athenag. || 16 τῶν νεκρῶν Athenag. | σπουδαιοτάτην (scil. γραφήν) intelligo, i. e. 'illius cuius nomen nuncupare fas non putat' noster (i. e. Osiridis) de imagine agitur; ad ταρίχευσιν existimant pertinere alii suntque qui, cum illa vox nimis sit remota, lacunam statuant post μεμιμημένα (Stein), ubi inter alia verba illud ταρίχευσις fuerit expressum || 17 τοῦ οὐκ ABCPM τοῦ οὐχ Athenag. τὸ οὐκ rell. | τὸ ABCP^{2}pM om. P^{1}DTRSV Athenag. | πρήχματι A^1 πράγματι RV || 18 οὐνομάζειν CM | δὲ om. V | δεικνύασι ABC | τε om. SV | τε – p. 189, 1 εὐτελεστέρην haplogr. om. C

εὐτελεστέρην, τὴν δὲ τρίτην εὐτελεστάτην· φράσαντες δὲ πυνθάνονται
παρ' αὐτῶν, κατὰ ἥντινα βούλονταί σφι σκευασθῆναι τὸν νεκρόν. οἱ μὲν 3
δὴ ἐκποδὼν μισθῷ ὁμολογήσαντες ἀπαλλάσσονται, οἱ δὲ ὑπολειπόμενοι
ἐν οἰκήμασι ὧδε τὰ σπουδαιότατα ταριχεύουσι· πρῶτα μὲν σκολιῷ σιδήρῳ
διὰ τῶν μυξωτήρων ἐξάγουσιν τὸν ἐγκέφαλον τὰ μὲν αὐτοῦ οὕτω ἐξάγον-
τες, τὰ δὲ ἐγχέοντες φάρμακα. μετὰ δὲ λίθῳ Αἰθιοπικῷ ὀξέι παρασχίσαν- 4
τες παρὰ τὴν λαπάρην ἐξ ὧν εἷλον τὴν κοιλίην πᾶσαν, ἐκκαθήραντες δὲ
αὐτὴν καὶ διηθήσαντες οἴνῳ φοινικηίῳ αὖτις διηθέουσι θυμιήμασι
τετριμμένοισι. ἔπειτα τὴν νηδὺν σμύρνης ἀκηράτου τετριμμένης καὶ 5
κασίης καὶ τῶν ἄλλων θυωμάτων πλὴν λιβανωτοῦ πλήσαντες συρρά-
πτουσι ὀπίσω. ταῦτα δὲ ποιήσαντες ταριχεύουσι λίτρῳ, κρύψαντες
ἡμέρας ἑβδομήκοντα, πλεῦνας δὲ τουτέων οὐκ ἔξεστι ταριχεύειν. ἐπεὰν 6
δὲ παρέλθωσι αἱ ἑβδομήκοντα, λούσαντες τὸν νεκρὸν κατειλίσσουσι πᾶν
αὐτοῦ τὸ σῶμα σινδόνος βυσσίνης τελαμῶσι κατατετμημένοισι ὑποχρίοντες
τῷ κόμμι, τῷ δὴ ἀντὶ κόλλης τὰ πολλὰ χρέωνται Αἰγύπτιοι. ἐνθεῦτεν δὲ 7
παραδεξάμενοί μιν οἱ προσήκοντες ποιεῦνται ξύλινον τύπον ἀνθρωποειδέα,
ποιησάμενοι δὲ ἐσεργνύουσι τὸν νεκρὸν καὶ κατακλήσαντες οὕτω θησαυρί-
ζουσι ἐν οἰκήματι θηκαίῳ ἱστάντες ὀρθὸν πρὸς τοῖχον. οὕτω μὲν τοὺς τὰ 87
πολυτελέστατα σκευάζουσι νεκρούς· τοὺς δὲ τὰ μέσα βουλομένους, τὴν
δὲ πολυτελείην φεύγοντας, σκευάζουσι ὧδε· ἐπεὰν τοὺς κλυστῆρας 2
πλήσωνται τοῦ ἀπὸ κέδρου ἀλείφατος γινομένου, ἐν ὧν ἔπλησαν τοῦ

AB C P(p)M DTR SV
Σχόλ. 86, 4 (ad *διηθήσαντες*) *διυλίσαντες* **B** (cf. Lexx.) 86, 5 (ad *λίτρῳ*) *νίτρῳ* **B**

T 9s. Eust. Od. 1488 (ad δ 121) *θυώματα παρὰ Ἡροδότῳ τὰ εὐώδη θυμιάματα, φησὶ γάρ· σμύρνης – θυωμάτων* ‖ 20 Poll. X 149 *ἰατροῦ . . . σκεύη· σμίλη, . . . κλυστήρ· ἔστι γὰρ παρ' Ἡροδότῳ τοὔνομα*

15 Antiattic. Bekk. Anecd. 104 *κόμμιδι· ἡ δοτική. Ἡρόδοτος δευτέρῳ*

2 *αὐτέων* **M** Ald. ‖ 3 *ἀπαλλάττονται* (σσ supra) **M** ‖ 5 *μυξητήρων* **DTR** *μυκτήρων* **S** *μητήρων* **V** | *ἐνάγουσι* **C** ‖ 6 *ἐγχέαντες φάρμακα* **D** *φάρμακα ἐγχέοντες* **C** ‖ 8 *διηθήσαντες*] *θεραπεύσαντες* Paris. gr. 1634 et 2933 (cf. Schol.) | *αὖθις* **ABPDTRSV** | *διηθεύουσι* **C** ‖ 9 *περιτετριμμένοισι* **M** Ald. | *σμύρνη* **R** | *ἀκράτου* **TRSV** | *τετριμμένης* om. Eust. ‖ 10 *κασίης* in *κασσίης* mut. **D**[1] | *θυμιημάτων* **ABC** (cf. Eust.) *θυμιωμάτων* (e *θυωμάτων* (μιη supra) ortum) **R** *θυωμάτων* Eust. rell. ‖ 11 *νίτρῳ* **MD**[c]**TRSV** (cf. Schol.) ‖ 13 *λύσαντες* **D** | *κατειλήσουσι* **C** ‖ 14 *συσσίνης* **S** *βσσίνης* (ex *συσσίνης* (β supra) ortum?) **D** *συνσσίνης* (ex eadem correctione ortum in exemplari extante quod consimili fere forma scribit litteras β μ ν) **RV** ‖ 15 *κόμι* **C** *κόμμιδι* Antiatt. (fort. omissione illius *τῷ* e *κόμμι δὴ* ortum) | *χρέονται* **PpM** ‖ 17 *ἐσεργνῦσι* **ABCPM** | *κατακλείσαντες* **T** ‖ 18 *ἐν* – 19 *νεκρούς* om. **DTRSV** | *Θηβαίῳ* **C** | *ἱστάντες* – 19 *νεκρούς* om. **P**[t], omissa habent **P**[mg]**p** cett. ‖ 19 *τὰ* om. **C** ‖ 20 *ἐκφεύγοντας* **M** Ald. | *ὧδε*] *οὕτω* **M** | *τοὺς* om. **PMDTRSV** ‖ 21 *ἀπὸ τοῦ* **M** Ald. | *γενομένου* **M** ‖ 21 – p. 190, 1 *τὴν κοιλίην τοῦ νεκροῦ* **C**

νεκροῦ τὴν κοιλίην, οὔτε ἀναταμόντες αὐτὸν οὔτε ἐξελόντες τὴν νηδύν,
κατὰ δὲ τὴν ἕδρην ἐσηθήσαντες καὶ ἐπιλαβόντες τὸ κλύσμα τῆς ὀπίσω
ὁδοῦ ταριχεύουσι τὰς προκειμένας ἡμέρας, τῇ δὲ τελευταίῃ ἐξιεῖσι ἐκ τῆς
3 κοιλίης τὴν κεδρίην, τὴν ἐσῆκαν πρότερον. ἡ δὲ ἔχει τοσαύτην δύναμιν,
ὥστε ἅμα ἑωυτῇ τὴν νηδὺν καὶ τὰ σπλάγχνα κατατετηκότα ἐξάγει· τὰς
δὲ σάρκας τὸ λίτρον κατατήκει, καὶ δὴ λείπεται τοῦ νεκροῦ τὸ δέρμα
μοῦνον καὶ τὰ ὀστέα. ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, ἀπ᾽ ὧν ἔδωκαν οὕτω τὸν
88 νεκρὸν οὐδὲν ἔτι πρηγματευθέντες. ἡ δὲ τρίτη ταρίχευσίς ἐστι ἥδε, ἣ τοὺς
χρήμασι ἀσθενεστέρους σκευάζει. [συρμαίῃ] διηθήσαντες τὴν κοιλίην
ταριχεύουσι τὰς ἑβδομήκοντα ἡμέρας καὶ ἔπειτα ἀπ᾽ ὧν ἔδωκαν ἀποφέ-
89 ρεσθαι. τὰς δὲ γυναῖκας τῶν ἐπιφανέων ἀνδρῶν, ἐπεὰν τελευτήσωσι, οὐ
παραυτίκα διδοῦσι ταριχεύειν οὐδὲ ὅσαι ἂν [ὦσιν] εὐειδέες κάρτα καὶ
λόγου πλεῦνος γυναῖκες· ἀλλ᾽ ἐπεὰν τριταῖαι ἢ τεταρταῖαι γένωνται,
2 οὕτω παραδιδοῦσι τοῖσι ταριχεύουσι. τοῦτο δὲ ποιεῦσι οὕτω τοῦδε
εἵνεκεν, ἵνα μή σφι οἱ ταριχευταὶ μίσγωνται τῇσι γυναιξί· λαμφθῆναι γάρ
τινά φασι μισγόμενον νεκρῷ προσφάτῳ γυναικός, κατειπεῖν δὲ τὸν
90 ὁμότεχνον. ὃς δ᾽ ἂν ἢ αὐτῶν Αἰγυπτίων ἢ ξείνων ὁμοίως ὑπὸ κροκοδείλου
ἁρπασθεὶς ἢ ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ φαίνηται τεθνεώς, κατ᾽ ἣν ἂν πόλιν
ἐξενειχθῇ, τούτους πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ταριχεύσαντας αὐτὸν καὶ περιστεί-
2 λαντας ὡς κάλλιστα θάψαι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι, οὐδὲ ψαῦσαι ἔξεστι αὐτοῦ
ἄλλον οὐδένα οὔτε τῶν προσηκόντων οὔτε τῶν φίλων, ἀλλά μιν οἱ ἱρέες
αὐτοὶ οἱ τοῦ Νείλου ἅτε πλέον τι ἢ ἀνθρώπου νεκρὸν χειραπτάζοντες
θάπτουσι.

AB C P(p)M DTR SV

2 *Λέξ.* ἐσηθήσαντες (v. l. ἐσηθίσαντες)· ὑλίσαντες (cf. Schol. ad 86, 4)

1 ἀνατεμόντες **R** || 2 δὲ] τε **ABC** | εἰσηθίσαντες **M** (cf. Lexx.) || 4 κέδρην **DTRSV** || 6 νίτρον **ABMTRSV** λίτρον in νίτρον mut. **D**[1], cf. Schol. ad 86, 5 || 7 μόνον **M** || 8 πρηχματευθέντες **A** | ἣ om. **DTRSV** || 9 συρμαίῃ delevi glossam iudicans (cf. 86, 4) eo inductus quod Lexx. ad illum locum ubi primum reperitur vox interpretanda se referre consueta (cf. grammaticam meam 219 et supra 77, 2) loco 125, 6 demum συρμαίην explicant | διηδήσαντες **RV** || 10 τὰς om. **PMDTRSV** || 12 ὦσιν delevi solam apud nostrum exstantem formam subiunctivi verbi εἶναι ab Iade abhorrentem; post relativa cum ἄν haud raro sententia invenitur copula egens, cf. Monteil, La phrase relative en grec ancien 208–210 || 13 λόγοι vel λόγος **TRV** | πλεῦνες **DTRSV** | ἢ τεταρταῖαι om. **M** || 14 ποιέουσι **PMDTRSV** || 15 εἵνεκα **PM DTRSV** | λα*φθῆναι **B** λαφθῆναι **M** || 16 τινά om. et supra lin. add. prima manu **D** | φασι τινὰ **MTRSV** | κατεῖπαι **PpM** κατεῖπε **DTRSV** || 17 ἢ[2] om. **C** | ξένων **M** || 18 ἁρπαχθεὶς **ABCPM** | τεθνηώς **P**[1]**M** (ut vid.) **DTRSV** τεθνεώς **P** man. post. **p** cett. || 19 ἐξενεχθῇ **ABCM** || 20 εἰρῇσι **R** εἰρῆισι **C** | αὐτῶ **TRSV** || 21 μὴν **DRV** || 22 οἱ om. **ABCP** suprascr. **M** | ἄνθρωπον **TRSV** ἄνθρωπον in ἀνθρώπου mut. **D**[1]

Ἑλληνικοῖσι δὲ νομαίοισι φεύγουσι χρᾶσθαι, τὸ δὲ σύμπαν εἰπεῖν 91
μηδ' ἄλλων [μηδαμῶν] ἀνθρώπων νομαίοισι. οἱ μέν νυν ἄλλοι Αἰγύπτιοι
οὕτω τοῦτο φυλάσσουσι, ἔστι δὲ Χέμμις πόλις μεγάλη νομοῦ τοῦ Θηβαϊκοῦ
ἐγγὺς Νέης πόλιος. ἐν ταύτῃ τῇ πόλι ἔστι Περσέος τοῦ Δανάης ἱρὸν 2
τετράγωνον· πέριξ δὲ αὐτοῦ φοίνικες πεφύκασι, τὰ δὲ πρόπυλα τοῦ ἱροῦ
λίθινά ἐστι κάρτα μεγάλα, ἐπὶ δὲ αὐτοῖσι ἀνδριάντες δύο ἑστᾶσι λίθινοι
μεγάλοι. ἐν δὲ τῷ περιβεβλημένῳ τούτῳ νηός τε ἔνι καὶ ἄγαλμα ἐν αὐτῷ
ἐνέστηκε Περσέος. οὗτοι οἱ Χεμμῖται λέγουσι τὸν Περσέα πολλάκις μὲν 3
ἀνὰ τὴν γῆν φαίνεσθαί σφι, πολλάκις δὲ ἔσω τοῦ ἱροῦ, σανδάλιόν τε αὐτοῦ
πεφορημένον εὑρίσκεσθαι, ἐὸν τὸ μέγαθος δίπηχυ, τὸ ἐπεὰν φανῇ, εὐθηνέειν
ἅπασαν Αἴγυπτον. ταῦτα μὲν λέγουσι, ποιεῦσι δὲ τάδε Ἑλληνικὰ τῷ 4
Περσέϊ· ἀγῶνα γυμνικὸν τιθεῖσι διὰ πάσης ἀγωνίης ἔχοντα παρέχοντες
ἄεθλα κτήνεα καὶ χλαίνας καὶ δέρματα. εἰρομένου δέ μεν, ὅ τι σφι μού- 5
νοισι ἔωθε ὁ Περσεὺς ἐπιφαίνεσθαι καὶ ὅ τι κεχωρίδαται Αἰγυπτίων τῶν
ἄλλων ἀγῶνα γυμνικὸν τιθέντες, ἔφασαν τὸν Περσέα ἐκ τῆς ἑωυτῶν
πόλιος γεγονέναι, τὸν γὰρ Δαναὸν καὶ τὸν Λυγκέα ἐόντας Χεμμίτας
ἐκπλῶσαι ἐς τὴν Ἑλλάδα· ἀπὸ δὲ τούτων γενεηλογέοντες κατέβαινον ἐς
τὸν Περσέα· ἀπικόμενον δὲ αὐτὸν ἐς Αἴγυπτον κατ' αἰτίην, τὴν καὶ 6
Ἕλληνες λέγουσι, οἴσοντα ἐκ Λιβύης τὴν Γοργοῦς κεφαλὴν ἔφασαν
ἐλθεῖν καὶ παρὰ σφέας καὶ ἀναγνῶναι τοὺς συγγενέας πάντας, ἐκμεμαθη-
κότα δέ μιν ἀπικέσθαι ἐς Αἴγυπτον τὸ τῆς Χέμμιος οὔνομα πεπυσμένον
παρὰ τῆς μητρός, ἀγῶνα δέ οἱ γυμνικὸν αὐτοῦ κελεύσαντος ἐπιτελέειν.

AB C P(p)M DTR SV

T 3 Steph. Byz. *Χέμμις· πόλις Αἰγύπτου· Ἡρόδοτος·* ἔστι καὶ Χέμμις (*Χέμις* cod. unus) πόλις – ἐγγὺς τῆς Νέας πόλιος. *φησὶ δὲ ὁ αὐτὸς καὶ νῆσον εἶναι Χέμμιν ἐν αὐτῇ* (cf. 156, 1–2)

9 Poll. VII 86 *τὸ δὲ 'σανδάλιον' οὐ μόνον Μένανδρος εἴρηκε καὶ Ἡρόδοτος* || 10 Zonar. p. 920 *οἱ . . . Ἴωνες 'εὐθηνεῖν' . . . Ἡρόδοτος·* εὐθενέειν πᾶσαν Αἴγυπτον || 12 Hes. *ἀγωνίης· τῆς ἐν ἀγῶνι ἁμίλλης*

1 *φεύγουσι* – 2 *νομαίοισι* haplogr. om. **T** | *φεύγουσι* om. **SV** || 2 *μηδαμῶν*] *μηδαμᾶ μηδαμῶν* **ABCPM** seclusi collata lectione Dion. Hal. ad I 57, 3 allata existimans lectionem codd. praebitam ex ΜΗΔΑΛΛΩΝ (supra: ΜΗΔΑΜ) vel sim. ortam esse || 3 *τοῦτο* om. **M** | *Χέμις* **ABCS¹V** | *πόλις* om. **SV** || 4 *πόλει* **CRS** exitum compend. not. **V** || 5 *αὐτὸ* **DTRSV** || 6 *ἐπὶ δὲ* – 7 *μεγάλοι* haplogr. om. **C** || 8 *τοῦ Περσέος* **ABC** | *Χεμῖται* **ABCV**ac *Χέμιται* **M** | *πολλάκι* **M** Ald. || 10 *εὐθυνέειν* **M** Ald. *εὐθενέειν* propos. Cobet, sed cf. Zonaram || 11 *ἅπασαν τὴν* Ald. *πᾶσαν τὴν* **M** | *τάδε*] *τὰ* **C** || 12 *ἀγωνίας* **PMDV** *ἀγωνίης* Hes. rell. || 13 *ἠρομένου* **C** | *μου* **C** | *μούνοισι*] *μοῦνοι εἰσὶ* (*εἰ* ex ς corr.) **M** || 14 *εἴωθε* **M** | *τὸν* **D** || 15 *τιθεῦντες* **R** || 16 *Χεμίτας* **ABCRV** || 17 *ἐς*²] *εἰς* **R** || 18 *ἣν* **ABC** || 21 *Χέμιος* **V**ac | *ὄνομα* **M**ac | *πεπυσμένου* **C**²

92 Ταῦτα μὲν πάντα οἱ κατύπερθε τῶν ἑλέων Αἰγύπτιοι νομίζουσι. οἱ δὲ
δὴ ἐν τοῖσι ἕλεσι κατοικημένοι τοῖσι μὲν αὐτοῖσι νόμοισι χρέωνται, τοῖσι
καὶ οἱ ἄλλοι Αἰγύπτιοι, καὶ τἆλλα καὶ γυναικὶ μιῇ ἕκαστος αὐτῶν συνοι-
κέει, κατά περ Ἕλληνες, ἀτὰρ πρὸς εὐτελείην τῶν σιτίων τάδε σφι ἄλλα
2 ἐξεύρηται· ἐπεὰν πλήρης γένηται ὁ ποταμὸς καὶ τὰ πεδία πελαγίσῃ,
φύεται ἐν τῷ ὕδατι κρίνεα πολλά, τὰ Αἰγύπτιοι καλέουσι λωτόν. ταῦτα
ἐπεὰν δρέψωσι, αὐαίνουσι πρὸς ἥλιον καὶ ἔπειτα τὸ ἐκ μέσου τοῦ λωτοῦ
τῇ μήκωνι ἐὸν ἐμφερές, ἐὸν στρογγύλον, μέγαθος κατὰ μῆλον, πνίξαντες

AB C P(p)M DTR SV

T 5—p. 193, 2 Eust. Od. 1616 (ad ι 84) *Ἡρόδοτος δέ φησιν ὅτι ἐν Αἰγύπτῳ*, ἐπὰν ὁ ποταμὸς — πυρί· ἔστι δέ, *φησί*, καὶ ἡ ῥίζα — ἐδωδίμη. *ὁ δ' αὐτὸς λέγει καὶ ὅτι* ὁ καρπὸς τοῦ λωτοῦ μέγεθος ὅσον σχίνου, γλυκύτητα τῷ καρπῷ τοῦ φοίνικος *ὁμοίως*· ποιοῦνται — οἶνον (IV 177) (verba in Atticam dialectum vertit excepta, codd. testibus, voce *κρίνεα*). cf. grammaticorum testimonia. Theophr. hist. plant. IV 8, 11 *τὰς δὲ κωδύας ταύτας οἱ Αἰγύπτιοι συνθέντες εἰς τὸ αὐτὸ σήπουσιν . . ., ξηράναντες δὲ καὶ πτίσαντες ἄρτους ποιοῦσι καὶ τούτῳ χρῶνται σιτίῳ. ἡ δὲ ῥίζα τοῦ λωτοῦ καλεῖται μὲν κόρσιον, ἐστὶ δὲ στρογγύλη, τὸ μέγεθος ἡλίκον μῆλον κυδώνιον· . . . τὸ δὲ ἐντὸς λευκόν, ἑψόμενον δὲ καὶ ὀπτώμενον γίνεται λεκιθῶδες, ἡδὺ δὲ ἐν τῇ προσφορᾷ· ἐσθίεται δὲ καὶ ὠμή, ἀρίστη δὲ ἐν τῷ ὕδατι ἑφθὴ καὶ ὀπτή.* Plin. nat. hist. XIII 17 s. *est . . . eodem nomine* [i. e. loti] . . . *herba, . . . similis fabae . . . cui fructus in capite papaveri similis incisuris, . . . intus grana ceu milium. incolae capita in acervis putrefaciunt; mox separant lavando et siccata tundunt eoque pane utuntur . . . radicem lotos haec habet mali cotonei magnitudine*

5—6 𝔇: v. ad 36, 2 || 8—p. 193, 1 Eust. Il. 481 (ad Δ 345) *τὰ . . . ὀπταλέα κρέα· καὶ σῖτον ὀπτὸν ῥηθείη ἂν καθ' Ἡρόδοτον καὶ ἐπὶ ἄρτου δὲ ἡ τοιαύτη λέξις τίθεται, ὡς ὁ αὐτὸς δηλοῖ ἐν οἷς λέγει, ὅτι λωτοῦ τι εἶδος πτίσαντες Αἰγύπτιοι* ποιοῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί. cf. Testimonia || 8 Hes. *πνίξαντες· ὀπτήσαντες. ἔστι δὲ εἶδος ὀπτήσεως πνικτόν* (quo de vocabulo tractat etiam Athen. 396)

1 *οἱ κατύπερθε τῶν ἑλέων οἰκέοντες* **ABCPM** cf. 94, 1 || 2 *ἐν τοῖς* **MP** Ald. | *Ἕλλησι* **DRV** | *χρέονται* **PpM** || 3 *οἱ* om. **D** | *καί*³ om. **R** | *αὐτέων* **M** Ald. || 4 *εὐτελέιην* **S** *εὐτελείην* **R** *εὐτελίην* **V** || 5 *πελασγίσῃ* **RSV** Eust. *πελαγίσῃ* 𝔇 rell. || 7 *δρέψωνται* **M** Ald. | *ἐκ*] *αὐτοῦ* **M** | *μέσῳ* **C** || 8 *τῷ μήκωνι* **ABCPM** *τῇ μήκωνι* Eust. rell. | *ἐὼν*¹ **D**¹ | *ἐμφερὲς ὂν τῇ μήκωνι* Eust. || 8—p. 193, 2 locus suspectus et aegre sanabilis. potius quam Theophrastum (q. v.) credo Hdt.i verba diligenter repetivisse, censeo illum nostri verbis usum quae de Aegyptiaca loto vera iudicabat expressisse posteaque doctiores librarios ante Eustathii utique aetatem similitudine aliquarum vocum inductos Hdt. textum ex auctoritate Theophrasti voluisse recensere; verba ergo *ἐὸν στρογγύλον — μῆλον*, quae nulla ratione argumentum praebent, cur radix sit edibilis vel suave oleat (quarum rerum nulla fit apud Theophr. mentio), sed explicant potius, cur medium loti papaveri sit simile, nihilo minus post *ῥίζα — ἐπιεικέως* inseruerunt librarii inconcinnitatem generum ita evocantes inter *ῥίζα* et *ἐόν*, quae nullo pacto est toleranda (cf. etiam p. 193, 4); illa ergo in codd. post *ἐπιεικέως* (p. 193, 2) scripta ad eum quem rectum censeo locum traieci. necnon *πνίξαντες* scripsi: *ὀπτήσαντες* **ABCP**^mg **pM** *πτίσαντες* **P**^t Eust. rell. Theophrasti *πτίσαντες* e Plinii *tundunt* confirmatur, qui tamen scriptores multo expliciatiori enarratione illam comparationem panis e loto factam describunt neque vero

ποιεῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί· ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥίζα τοῦ λωτοῦ 3
τούτου ἐδωδίμη καὶ ἐγγλύσσει ἐπιεικέως. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα κρίνεα ῥόδοισι 4
ἐμφερέα ἐν τῷ ποταμῷ γινόμενα καὶ ταῦτα, ἐξ ὧν ὁ καρπὸς ἐν ἄλλῃ κάλυκι παραφυομένῃ ἐκ τῆς ῥίζης γίνεται κηρίῳ σφηκῶν ἰδέην ὁμοιότατον· ἐν τούτῳ τρωκτὰ ὅσον τε πυρὴν ἐλαίης ἐγγίνεται συχνά, τρώγεται
δὲ καὶ ἁπαλὰ ταῦτα καὶ αὖα. τὴν δὲ βύβλον τὴν ἐπέτειον γινομένην 5
ἐπεὰν ἀνασπάσωσι ἐκ τῶν ἑλέων, τὰ μὲν ἄνω αὐτῆς ἀποτάμνοντες ἐς ἄλλο τι τρέπουσι, τὸ δὲ κάτω λελειμμένον ὅσον τε ἐπὶ πῆχυν τρώγουσι καὶ πωλέουσι. οἳ δὲ ἂν καὶ κάρτα βούλωνται χρηστῇ τῇ βύβλῳ χρᾶσθαι, ἐν κλιβάνῳ διαφανέι πνίξαντες οὕτω τρώγουσι. οἱ δέ τινες αὐτῶν ζῶσι ἀπὸ τῶν ἰχθύων μούνων, τοὺς ἐπεὰν λάβωσι καὶ ἐξέλωσι τὴν κοιλίην, αὐαίνουσι πρὸς ἥλιον καὶ ἔπειτα αὔους ἐόντας σιτέονται.

Οἱ δὲ ἰχθύες οἱ ἀγελαῖοι ἐν μὲν τοῖσι ποταμοῖσι οὐ μάλα γίνονται, 93
τρεφόμενοι δὲ ἐν τῇσι λίμνῃσι τοιάδε ποιεῦσι· ἐπεάν σφεας ἐσίῃ οἶστρος

AB C P(p)M DTR SV
Σχόλ. 92, 3 (ad *ἐγγλύσσει*) *ἐγγλυκάζει* **AB** 92, 4 *πυρὴν ὁ κόκκος τῆς ἐλαίας* **B**

T 10 Eust. Dion. 912 *τῆς δὲ βύβλου τὸ κάτω ὅσον ἐπὶ πῆχυν τρώγεται, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, πνιγὲν μάλιστα* ἐν κλιβάνῳ διαφανεῖ

2 Hes. *ἐγγλύσσει· ἐγγλυκάζει.* cf. Schol. || 10 Eust. Il. 975 (ad Ξ 171) *οὐ μόνον κλίβανος διὰ τοῦ λ, ὡς καὶ παρ' Ἡροδότῳ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ῥῶ Ἀττικῶς, ὅθεν ὁ κριβανίτης.* Athen 110c *Ἐπίχαρμος . . . ἄρτων ἐκτίθεται γένη· κριβανίτην, ὅμωρον . . . Ἡρόδοτος δ' ἐν δευτέρᾳ τῶν Ἱστοριῶν ἔφη·* κλιβάνῳ διαφανεῖ | Hes.: v. ad 92, 2 || 13 Hes. *ἀγελαῖοι· ἰχθύες πολλοὶ μικροὶ καὶ ὁμοῦ [λίθοι] εὐτελεῖς*

omnino de coctura loquuntur. *πνίξαντες* credas olim scriptum (sicut infra p. 193, 10) et illam grammaticorum glossam *ὀπτήσαντες* (v. Hes.) in pristino aliquo exemplari suprascriptam et inde altera a stirpe pro propria lectione esse substitutam inque altera mixtam ut dicimus ex *πνίξαντες* (suprascr. *οπτησ*) esse natam lectionem, quam librarius quidam facillime illi *πτίσαντες* e Theophr. petito potuit assimilare

2 *ἐγγλύσει* **CMDT** *γγλύσει* **R** *ἐγγύς εἰ* **SV** *ἐγγλύσσει* Hes. rell. || 4 *παραφυομένης* **DTRV** | *ῥίζης*] *γῆς* **DTRSV** | *σφηκῶ* **D**[1] | *ἰδέη* **M** | *ὁμοιότατον*] *παραπλησίον* **M**; adverbialiter censeo usurpatam vocem; 'ego *ὁμοιότατος* requisiveram, sic ut Benedictus . . . legi maluerat; sed nihil novandum: non quidem adverbialiter . . . accipiendum fuerit illud *ὁμοιότατον*, sed . . . per ellipsin vocabuli *χρῆμα* aut *τι* intelligendum' (Schweighaeuser) || 6 *ἁπαλὰ καὶ ταῦτα καὶ αὖαν* **C** | *γιγνομένην* **PD** || 7 *σπάσωσι(ν)* **P**[1]**DRSV** *σπεύσωσιν* **T** *ἀνασπάσωσι* **P**[2]**p** cett. | *ἐλαίων* **C** | *ἐς* om. **R** || 8 *τραποῦσι* **ABCPMDR** fort. olim *ἀποτέμνοντες* (suprascr. α) in eodem versu exstabat, unde α in vocem *τρέπουσι* transtulit librarius quidam | *λελειμένον* **D** *κἀλελειμμένον* (suprascr. τ) **V** | *τε* om. **B** || 9 *καὶ πωλέουσι* post *τρέπουσι* (8) traiec. Legrand, del. Stein | *ἐὰν καὶ* **AB** *καὶ ἂν* **TRSV** | *βούλωνται κάρτα* **DTRSV** | *τῇ* om. **DTRSV** || 11 *μούνων* **PpM** *μοῦνον* cett. || 14 *ποιέουσι* **PMDTRV** *ποιέονται* **S** | *ἐσίοι* **D**[1] | *οἶστρον* **C** *ἶστρος* **SV**

κνίσκεσθαι, ἀγεληδὸν ἐκπλώουσι ἐς θάλασσαν· ἡγέονται δὲ οἱ ἔρσενες
ἀπορραίνοντες τοῦ θοροῦ, αἱ δὲ ἑπόμεναι ἀνακάπτουσι καὶ ἐξ αὐτοῦ
2 *κνίσκονται. ἐπεὰν δὲ πλήρεες γένωνται ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἀναπλώουσι ὀπίσω*
ἐς ἤθεα τὰ ἑωυτῶν ἕκαστοι. ἡγέονται μέντοι γε οὐκέτι οἱ αὐτοί, ἀλλὰ τῶν
θηλέων γίνεται ἡ ἡγεμονίη. ἡγεύμεναι δὲ ἀγεληδὸν ποιεῦσι, οἷόν περ
ἐποίευν οἱ ἔρσενες· τῶν γὰρ ᾠῶν ἀπορραίνουσι κατ᾽ ὀλίγους τῶν κέγχρων,
3 *οἱ δὲ ἔρσενες καταπίνουσι ἑπόμενοι· εἰσὶ δὲ οἱ κέγχροι οὗτοι ἰχθύες. ἐκ*
δὲ τῶν περιγινομένων καὶ μὴ καταπινομένων κέγχρων οἱ τρεφόμενοι
ἰχθύες γίνονται. οἳ δ᾽ ἂν αὐτῶν ἁλῶσιν ἐκπλώοντες ἐς θάλασσαν, φαίνον-
ται τετριμμένοι τὰ ἐπ᾽ ἀριστερὰ τῶν κεφαλέων, οἳ δ᾽ ἂν ὀπίσω ἀναπλώον-
4 *τες, τὰ ἐπὶ δεξιὰ τετρίφαται. πάσχουσι δὲ ταῦτα διὰ τόδε· ἐχόμενοι τῆς*
γῆς ἐπ᾽ ἀριστερὰ καταπλώουσι ἐς θάλασσαν καὶ ἀναπλώοντες ὀπίσω τῆς
αὐτῆς ἀντέχονται ἐγχριμπτόμενοι καὶ ψαύοντες ὡς μάλιστα, ἵνα δὴ μὴ
5 *ἁμάρτοιεν τῆς ὁδοῦ διὰ τὸν ῥόον. ἐπεὰν δὲ πληθύεσθαι ἄρχηται ὁ Νεῖλος,*
τά τε κοῖλα τῆς γῆς καὶ τὰ τέλματα τὰ παρὰ τὸν ποταμὸν πρῶτα ἄρχεται
πίμπλασθαι διηθέοντος τοῦ ὕδατος ἐκ τοῦ ποταμοῦ· καὶ αὐτίκα τε πλέα
6 *γίνεται ταῦτα καὶ παραχρῆμα ἰχθύων σμικρῶν πίμπλαται πάντα· κόθεν*
δὲ εἰκὸς αὐτοὺς γίνεσθαι, ἐγώ μοι δοκέω κατανοεῖν τοῦτο· τοῦ προτέρου
ἔτεος ἐπεὰν ἀπολίπῃ ὁ Νεῖλος, οἱ ἰχθύες ἐντεκόντες ᾠὰ ἐς τὴν ἰλὺν ἅμα

AB C P(p)M DTR SV
Σχόλ. 93, 1 (ad *ἀνακάπτουσι*) *κατεσθίουσι* **B** (cf. Lexx. Greg. Hes.)

T 2 Arist. gen. anim. 756b *τὸν εὐήθη λέγουσι λόγον καὶ τεθρυλημένον, ὅνπερ καὶ Ἡρόδοτος ὁ μυθολόγος, ὡς κνϊσκομένων τῶν ἰχθύων ἐκ τοῦ ἀνακάπτειν* (*ἀνακάμπτειν* v. l.) *τὸν θορόν, οὐ συνορῶντες, ὅτι τοῦτ᾽ ἔστιν ἀδύνατον*

2 *Λέξ. κάπτοντες* (*κάμπτοντες eox*)*· ἀποδεχόμενοι.* Greg. Cor. 117 *τὸ ἀποδεχόμενοι κάμπτοντες.* Hes. *κάπτοντες· ἀποδεχόμενοι, ἐσθίοντες* (cf. Schol.)

1 *ἐκπλόουσι* **M** *ἐκπλώουσι* (ο supra ω) **C** *ἐκπλώσουσι* **D** | *ἐς*] *εἰς* **T** *ἐς τὴν* **M** Ald. || 2 *ἀνακάμπτουσι* **D** quod e Greg. quoque recognoscas, cf. Lexx. *ἀναλάμπτουσι* **PM** pro *ἀνακάπτουσι καὶ* Hes. et Lexx. *ἀνακάπτουσαι* legisse veri simile videtur || 3 *δὲ* om. **V** | *γίνωνται* **C** | *ἀναπλόουσι* **C** || 4 *γε* om. **D** || 5 *θηλεῶν* **APM**, v. praef. p. XII s. | *ἡ* om. **BR** | *ἡγεύμενοι* **SV** || 7 *ἔρρενες* **PS** *ἔρνεες* **RV** | *ἐρχόμενοι* **PMD TRSV** || 9 *γίγνονται* **P** *γίνονται* **p** cett. | *αὐτέων* **M** Ald. | *ἐκπλόοντες* **C** | *εἰς* **R** || 10 *κεφαλαίων* **TRSV** | *ἀναπλόοντες* **C**^{2}**M** || 12 *καταπλόοντες* **M** | *ἀναπλόοντες* **M** || 13 *ἐγχριπτόμενοι* **MRSV** *ἐχριπτόμενοι* **T** | *δὴ* om. **ABC** || 14 *ἁμάρτιαν* **R** *ἁμάρτοιαν* **TV**^{c} | *πλήθεσθαι* **P**^{1}**DTRSV** *πληθύεσθαι* **P**^{2}**p** cett. *πληθύνεσθαι* propos. Dindorf || 15 *τὰ*^{2} om. **DTRSV** || 16 *πίπλασθαι* **AD**^{ac}**R**^{1}**S**^{1} | *τε* om. **T** | *πλέα*] *πελάγια* **C** || 17 *γίγνεται* **M** | *μικρῶν* (σ supra μ) **V** | *πίπλαται* **D**^{ac} *πίμπλαντα* **M** || 17.18 *κόθεν δέ*τε* **D**, ubi sub rasura littera *υ* 'vix visibilis' apparuit Colonnae *ὅθεν δεύτερον* **TRSV**, unde illud *δευτε* codicis **D** abbreviatione ortum credit Colonna; Hemmerdinger Class. Quart. 2, 1952, 97ss. (cf. Les manuscrits 126) autem *δεύτερον* iudicat e *δέ*τε* fuisse coniectum || 18 *οἰκὸς* **CTR** | *κατανοέειν* **C** || 19 *οἱ* supra lin. suppl. **A**^{1} | *ὕλην* **DTSV** *λύμνην* **R**

τῷ ἐσχάτῳ ὕδατι ἀπαλλάσσονται· ἐπεὰν δὲ περιελθόντος τοῦ χρόνου
πάλιν ἐπέλθῃ τὸ ὕδωρ, ἐκ τῶν ᾠῶν τούτων παραυτίκα γίνονται οἱ ἰχθύες.
καὶ περὶ μὲν τοὺς ἰχθῦς οὕτως ἔχει.

Ἀλείφατι δὲ χρέωνται Αἰγυπτίων οἱ περὶ τὰ ἕλεα οἰκέοντες ἀπὸ τῶν 94
σιλλικυπρίων τοῦ καρποῦ, τὸ καλεῦσι μὲν Αἰγύπτιοι κίκι, ποιεῦσι δὲ
ὧδε· παρὰ χείλεα τῶν τε ποταμῶν καὶ τῶν λιμνέων σπείρουσι τὰ σιλλι-
κύπρια ταῦτα, τὰ ἐν Ἕλλησι αὐτόματα ἄγρια φύεται· ταῦτα ἐν τῇ Αἰγύπτῳ 2
σπειρόμενα καρπὸν φέρει πολλὸν μέν, δυσώδεα δέ· τοῦτον ἐπεὰν συλλέξων-
ται, οἱ μὲν κόψαντες ἀπιποῦσι, οἱ δὲ καὶ φρύξαντες ἀπέψουσι καὶ τὸ
ἀπορρέον αὐτοῦ συγκομίζονται. ἔστι δὲ πῖον καὶ οὐδὲν ἧσσον τοῦ ἐλαίου
τῷ λύχνῳ προσηνές, ὀδμὴν δὲ βαρέαν παρέχεται.

Πρὸς δὲ τοὺς κώνωπας ἀφθόνους ἐόντας τάδε σφί ἐστι μεμηχανημένα· 95
τοὺς μὲν τὰ ἄνω τῶν ἑλέων οἰκέοντας οἱ πύργοι ὠφελέουσι, ἐς οὓς ἀνα-
βαίνοντες κοιμῶνται, οἱ γὰρ κώνωπες ὑπὸ τῶν ἀνέμων οὐκ οἷοί τέ εἰσι
ὑψοῦ πέτεσθαι. τοῖσι δὲ περὶ τὰ ἕλεα οἰκέουσι τάδε ἀντὶ τῶν πύργων ἄλλα 2
μεμηχάνηται· πᾶς ἀνὴρ αὐτῶν ἀμφίβληστρον ἔκτηται, τῷ τῆς μὲν ἡμέρης
ἰχθῦς ἀγρεύει, τὴν δὲ νύκτα τάδε αὐτῷ χρᾶται· ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ,
περὶ ταύτην ἵστησι τὸ ἀμφίβληστρον καὶ ἔπειτα ἐνδὺς ὑπ᾽ αὐτὸ καθεύδει.
οἱ δὲ κώνωπες, ἢν μὲν ἐν ἱματίῳ ἐνελιξάμενος εὕδῃ ἢ σινδόνι, διὰ τούτων 3
δάκνουσι· διὰ δὲ τοῦ δικτύου οὐδὲ πειρῶνται ἀρχήν.

Τὰ δὲ δὴ πλοῖά σφι τοῖσι φορτηγέουσι ἐστὶ ἐκ τῆς ἀκάνθης ποιεύμενα, 96
τῆς ἡ μορφὴ μέν ἐστι ὁμοιοτάτη τῷ Κυρηναίῳ λωτῷ, τὸ δὲ δάκρυον
κόμμι ἐστί· ἐκ ταύτης ὦν τῆς ἀκάνθης κοψάμενοι ξύλα ὅσον τε διπήχεα
πλινθηδὸν συντιθεῖσι ναυπηγεύμενοι τρόπον τοιόνδε· περὶ γόμφους 2
πυκνοὺς καὶ μακροὺς περιείρουσι τὰ διπήχεα ξύλα, ἐπεὰν δὲ τῷ τρόπῳ

AB C P(p)M DTR SV
[διπηχε]α ξυλα (96, 2) – βυβλινοι[σι] (96, 3) Pap. Rylands fr. I
Σχόλ. 94, 2 (ad ἀπιποῦσι) ἐκπιέζουσιν· ἐκ τοῦ ἶπος ἰπῶ **B**

1 ἀναπλάσσονται **A¹CD¹** ‖ 2 γίγνονται **P** γίνονται **p** cett. | ἰχθύες οὗτοι **PMDTRSV** ‖ 3 τοὺς ἰχθύας **PDTRSV** τῶν ἰχθύων **M** Ald. ‖ 4 ἀδιφάτι **D** | χρέονται **PM** χρέωνται **p** cett. | Αἰγύπτιοι **DTRSV** ‖ 5 καλέουσι **C** | κικί **D** τῆκι vel τῆκι **ABCPᶜpM** ‖ 6 τὰ χείλεα **PMDTRSV** | λιμναίων **CD** ‖ 7 τὰ γὰρ ἐν **CPM** ‖ 8 καρπὸν δὲ φέρει **D** | τούτων **DRSV** ‖ 9 ἀπειποῦσι (ι supra lin.) **B** ἀπειποῦσι (η θ litt. supra lin. add. man. rec.) **A** ἀπειποῦσι(ν) **CPM** ‖ 10 ἀπορρέον ἀπ᾽ αὐτοῦ **ABC** | συγκομίζουσι(ν) **DTRSV** ‖ 11 βαρεῖαν **ABCM** βαρείαν **p** ‖ 13 τὰ] τὸ **S** τῶ **V** | ἐλαίων **C** | ὠφελοῦσιν **R** | εἰς **M** ‖ 14 κοιμέονται **PpM** κοιμέωνται **C** ‖ 15 ὑψοῦ om. **M** ‖ 16 αὐτέων **M** Ald. | κέκτηται **ABCM** | τὸ **DTRSV** | ἡμέρης μὲν **PpM** ‖ 17 τάδε om. **PMDTRSV** ‖ 18 ἐσδὺς propos. Cobet ‖ 19 ἐλιξάμενος **PMDTRSV** | εὕδει **CV** ‖ 20 δεικτύου **B** ‖ 22 ὁμοίη **M** | λωτῷ τὸ] λόγῳ τῷ **C** ‖ 24 τοιόνδε (τουτ supra lin.) **T** τοιοῦτον **S** τοιοῦτον (δ supra lin.) **V** τοιοῦ τοιόνδε **R**

τούτῳ ναυπηγήσωνται, ζυγὰ ἐπιπολῆς τείνουσι αὐτῶν. νομεῦσι δὲ οὐδὲν
3 χρέωνται· ἔσωθεν δὲ τὰς ἁρμονίας ἐν ὦν ἐπάκτωσαν τῇ βύβλῳ. πηδάλιον δὲ ἓν ποιεῦνται, καὶ τοῦτο διὰ τῆς τρόπιος διαβύνεται. ἱστῷ δὲ ἀκανθίνῳ χρέωνται, ἱστίοισι δὲ βυβλίνοισι. ταῦτα τὰ πλοῖα ἀνὰ μὲν τὸν ποταμὸν οὐ δύνανται πλέειν, ἢν μὴ λαμπρὸς ἄνεμος ἐπέχῃ, ἐκ γῆς δὲ παρέλκεται,
4 κατὰ ῥόον δὲ κομίζεται ὧδε· ἔστι ἐκ μυρίκης πεποιημένη θύρη κατερραμμένη ῥίπει καλάμων, καὶ λίθος τετριμμένος διτάλαντος μάλιστά κῃ σταθμόν. τούτων τὴν μὲν θύρην δεδεμένην κάλῳ ἔμπροσθε τοῦ πλοίου
5 ἀπίει ἐπιφέρεσθαι, τὸν δὲ λίθον ἄλλῳ κάλῳ ὄπισθε. ἡ μὲν δὴ θύρη τοῦ ῥόου ἐμπίπτοντος χωρέει ταχέως καὶ ἕλκει τὴν βᾶριν (τοῦτο γὰρ δὴ οὔνομά ἐστι τοῖσι πλοίοισι τούτοισι), ὁ δὲ λίθος ὄπισθεν ἐπελκόμενος καὶ ἐὼν ἐν βυσσῷ κατιθύνει τὸν πλόον. ἔστι δέ σφι τὰ πλοῖα ταῦτα πλήθεϊ πολλὰ καὶ ἄγει ἔνια πολλὰς χιλιάδας ταλάντων.

97 Ἐπεὰν δὲ ἐπέλθῃ ὁ Νεῖλος τὴν χώρην, αἱ πόλιες μοῦναι φαίνονται ὑπερέχουσαι μάλιστά κῃ ἐμφερέες τῇσι ἐν τῷ Αἰγαίῳ πόντῳ νήσοισι, τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῆς Αἰγύπτου πέλαγος γίνεται. [αἱ δὲ πόλιες μοῦναι ὑπερέχουσαι] πορθμεύονται ὦν, ἐπεὰν τοῦτο γένηται, οὐκέτι κατὰ τὰ
2 ῥέεθρα τοῦ ποταμοῦ ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ πεδίου. ἐς μέν γε Μέμφιν ἐκ Ναυκράτιος ἀναπλώοντι παρ᾽ αὐτὰς τὰς πυραμίδας γίνεται ὁ πλόος· ἔστι δὲ οὐκ οὗτος, ἀλλὰ παρὰ τὸ ὀξὺ τοῦ Δέλτα καὶ παρὰ Κερκάσωρον πόλιν·

AB C P(p)M DTR SV

Σχόλ. 96, 2 (ad νομεῦσι) τοῖς τῶν πλοίων ἀγκυλίοις **AB** 96, 3 (ad βυβλίνοισι) ψιαθώδεσι **B**

T 2 Eust. Od. 1532 (ad ε 248) καθὰ δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ δευτέρῳ· πακτοῦσι τὰς ἁρμονίας βύβλῳ, τουτέστι κατασφαλίζονται

2 Hes. ἐπάκτωσαν· ἔκλεισαν, ἐφράξαντο || 7 Λέξ. ῥιπίς (ῥηπίς Lexx. alph.)· πλέγμα. Suid. ῥιπῆς· ὁρμῆς, φορᾶς, βολῆς. ῥιπὶς δὲ πλέγμα παρ᾽ Ἡροδότῳ

1 τούτων **R** [*Π*] | ξύλα **D** [*Π*] | ἐπὶ πολῆς **R** ἐπὶ πολλῆς **CSV** [*Π*] | τίνουσι **AB** Pap. Ryl. || 2 χρέονται **Pp** [*Π*] | ἐνῶ **B** ἐν ὦν Pap. Ryl. rell. || 3 ἓν] εὖ **DTRSV** [*Π*] || 4 χρέονται **Pp** χρέωνται Pap. Ryl. rell. || 5 δύναται **PMDTRSV** || 6 καταρρόον **AB** | κομίζονται **C** | κατερραμένη **DRV** κατερραγμένη **C** || 7 ῥιπὶ καλάμων **P**^{ac} ῥύπει (ut vid.) (ει ex η corr.?) **M** ῥι*πῆ καλάμω **D**^{ac} ῥιπὶ καλάμω **TRSV** ῥίπει καλάμων **ABCP**^{c}**p** cf. Lexx.; ῥίψ usurpatur IV 71, 4 (ῥίπεσ(σ)ι ε 256 a ῥίπος potius quam a ῥίψ derivandum esse censeo) | τετρημένος **PM** τετρη*μένος (η ex ι videtur mutatum) **A** τετρημμένος **pR**^{ac} τετριγμένος **V** | διατάλαντος **A**^{ac}**CD**^{ac} || 8 σταθμῶ **SV** || 10 χωρεῖ **C** || 11 ἑλκόμενος **ABC** || 14 πόλεις **MDTSV** πόλις **PR** || 15 πόντῳ] κόλπῳ **PM** Ald. || 16 γὰρ om. **SV** | γίγνεται **P** γίνεται **p** cett. | αἱ δὲ – ὑπερέχουσαι seclusi || 17 ὑπερέχουσι **BCPM** αι in ι mut. nescio quae man. **A** | τὰ om. **ABCM** || 19 ἀναπλόοντι **C** ἀναπλόωντι **M** | γίγνεται **P** γίνεται **p** cett. || 20 οὐκ] οὐδ᾽ **ABCPM** | Κερκάσουρον **M**

*ἐς δὲ Ναύκρατιν ἀπὸ θαλάσσης καὶ Κανώβου διὰ πεδίου πλέων ἥξεις
κατ' Ἄνθυλλάν τε πόλιν καὶ τὴν Ἀρχάνδρου καλευμένην. τουτέων δὲ ἡ μὲν* 98
*Ἄνθυλλα ἐοῦσα λογίμη πόλις ἐς ὑποδήματα ἐξαίρετος δίδοται τοῦ αἰεὶ
βασιλεύοντος Αἰγύπτου τῇ γυναικί. τοῦτο δὲ γίνεται, ἐξ ὅσου ὑπὸ
Πέρσῃσί ἐστι Αἴγυπτος. ἡ δὲ ἑτέρη πόλις δοκέει μοι τὸ οὔνομα ἔχειν ἀπὸ* 2
*τοῦ Δαναοῦ γαμβροῦ, Ἀρχάνδρου τοῦ Φθίου τοῦ Ἀχαιοῦ, καλέεται γὰρ
δὴ Ἀρχάνδρου πόλις· εἴη δ' ἂν καὶ ἄλλος τις Ἄρχανδρος, οὐ μέντοι γε
Αἰγύπτιον τὸ οὔνομα.*

II

Μέχρι μὲν τούτου ὄψις τε ἐμὴ καὶ γνώμη καὶ ἱστορίη ταῦτα λέγουσά 99
*ἐστι, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε Αἰγυπτίους ἔρχομαι λόγους ἐρέων, κατὰ τὰ ἤκουον·
προσέσται δὲ αὐτοῖσί τι καὶ τῆς ἐμῆς ὄψιος.*

Τὸν Μῖνα πρῶτον βασιλεύσαντα Αἰγύπτου οἱ ἱρέες ἔλεγον τοῦτο μὲν 2
*ἀπογεφυρῶσαι τὴν Μέμφιν. τὸν γὰρ ποταμὸν πάντα ῥέειν παρὰ τὸ ὄρος
τὸ ψάμμινον πρὸς Λιβύης, τὸν δὲ Μῖνα ἄνωθεν, ὅσον τε ἑκατὸν σταδίους
ἀπὸ Μέμφιος, τὸν πρὸς μεσαμβρίης ἀγκῶνα προσχώσαντα τὸ μὲν
ἀρχαῖον ῥέεθρον ἀποξηρᾶναι, τὸν δὲ ποταμὸν ὀχετεῦσαι τὸ μέσον τῶν
ὀρέων ῥέειν. (ἔτι δὲ καὶ νῦν ὑπὸ Περσέων ὁ ἀγκὼν οὗτος τοῦ Νείλου,* 3

AB C P(p)M DTR SV
Περσ]ηισι εστι (98, 1) – *ιστοριηι* (99, 1) Pap. Rylands fr. II
Σχόλ. 98, 1 (ad *λογίμη*) *ἀποπληρομένη καὶ ἐψηφισμένη, ἢ ὅτι ἐν αὐτῇ ἐλλόγιμοί τινές εἰσι. νοεῖσθαι δὲ δύναται ἐκ τοῦ λογίζεσθαι τοῦ 'λογαριάζειν', ἐξ οὗ καὶ λογιστής* **BR**

T 2 s. Steph. Byz. *Ἄνθυλλα· πόλις Αἰγύπτου. Ἡρόδοτος δευτέρᾳ·* τουτέων δὲ – ἐξαιρέτως

3 Poll. II 122: v. ad I 1, 1

1 *Κανόβου* **R** ‖ 2 *Ἀνθυλάν* **C** *Ἀνθύλαν* **M** | *τε* om. **M** | *τὴν* om. **DTRSV** | *κελευομένην* **C** ‖ 3 *ἐξαιρέτως* Steph. Byz. | *τοῦ* om. **R** | *ἀεὶ* **AB** ‖ 4 *γίγνεται* **P** *γίνεται* **p** cett. | *ὅτου* **S** ‖ 5 *δοκεει μοι πο[λις* Pap. Ryl. | *σχειν* Pap. Ryl. ‖ 6 *τοῦ Φθίου* – 7 *Ἀρχάνδρου* haplogr. om. **B**^{1} | *γὰρ* om. **R** habet Pap. Ryl. ‖ 7 *εἴη*] *ει* litt. *η* supra lin. add. man. altera Pap. Ryl. ‖ 7. 8 *αιγυπτιον γε* Pap. Ryl., cf. Linnér, De ordine verborum in papyris servato, Eranos 39, 1941, 147 s., qui censet *μέντοι γε* hiatus evitandi causa esse usurpatum | ad divisionem v. praef. LXI ‖ 9 *ἐμοὶ* **M** Ald. | *ιστοριηι* Pap. Ryl.^{ac} (ubi *γνωμηι* vel *γνωμη* non extat) ‖ 10 *τὰ* om. **MT** ‖ 11 *πρόσεστι* **SV** | *δέ τι καὶ αὐτοῖσι καὶ* **DTRSV** *δέ τι καὶ* (del. **P**^{2}) *αὐτοῖσί τι καὶ* **P** *δέ τοι καὶ αὐτοῖσί τι καὶ* **pM** Ald. ‖ 12 *τὸν Μῖνα τὸν πρῶτον* **DTR**^{ac}**S** *τὸν Μῆνα τὸν πρῶτον* **D**^{1}**R**^{c}**V** | *τοῦτον* **PpM** ‖ 13 *ἀπογεφυρῶσαι καὶ* **ABCPM** an *ἀποχερσῶσαι* sit scribendum dubitat Legrand | *ῥέει* **C** ‖ 14 *ψίμμινον* **DTRSV**^{c} *ψίμμιον* **V**^{ac} *ψάμμιον* **PpM** Ald. | *Μῆνα* **R**^{ac} ‖ 15 *τὸν* om. **DTRSV**, del. Legrand | *μεσημβρίης* **ABC** ‖ 16 *ἀποξηρῆναι* pars editorum, cf. VII 109, 1 ‖ 17 *οὐρέων* **CPpM** Ald.

ὡς ἀπεργμένος ῥέῃ, ἐν φυλακῇσι μεγάλῃσι ἔχεται φρασσόμενος ἀνὰ πᾶν ἔτος· εἰ γὰρ ἐθελήσει ῥήξας ὑπερβῆναι ὁ ποταμὸς ταύτῃ, κίνδυνος πάσῃ
4 Μέμφι κατακλυσθῆναί ἐστι.) ὡς δὲ τῷ Μῖνι τούτῳ τῷ πρώτῳ γενομένῳ βασιλέι χέρσον γεγονέναι τὸ ἀπεργμένον, τοῦτο μὲν ἐν αὐτῷ πόλιν κτίσαι ταύτην, ἥτις νῦν Μέμφις καλέεται (ἔστι γὰρ καὶ ἡ Μέμφις ἐν τῷ στεινῷ τῆς Αἰγύπτου), ἔξωθεν δὲ αὐτῆς περιορύξαι λίμνην ἐκ τοῦ ποταμοῦ πρὸς βορέην τε καὶ πρὸς ἑσπέρην (τὸ γὰρ πρὸς τὴν ἠῶ αὐτὸς ὁ Νεῖλος ἀπέργει), τοῦτο δὲ τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν ἱδρύσασθαι ἐν αὐτῇ ἐὸν μέγα τε καὶ
100 ἀξιαπηγητότατον. μετὰ δὲ τοῦτον κατέλεγον οἱ ἱρέες ἐκ βύβλου ἄλλων βασιλέων τριηκοσίων καὶ τριήκοντα οὐνόματα. ἐν τοσαύτῃσι δὲ γενεῇσι ἀνθρώπων ὀκτωκαίδεκα μὲν Αἰθίοπες ἦσαν, μία δὲ γυνὴ ἐπιχωρίη, οἱ δὲ
2 ἄλλοι ἄνδρες Αἰγύπτιοι. τῇ δὲ γυναικὶ οὔνομα ἦν, ἥτις ἐβασίλευσε, τό περ τῇ Βαβυλωνίῃ, Νίτωκρις· τὴν ἔλεγον τιμωρέουσαν ἀδελφεῷ, τὸν Αἰγύπτιοι βασιλεύοντά σφεων ἀπέκτειναν, ἀποκτείναντες δὲ οὕτως ἐκείνῃ ἀπέδοσαν τὴν βασιληίην, τούτῳ τιμωρέουσαν πολλοὺς Αἰγυπτίων δόλῳ
3 διαφθεῖραι. ποιησαμένην γάρ μιν οἴκημα περίμηκες ὑπόγαιον καινοῦν τῷ λόγῳ, νόῳ δὲ ἄλλα μηχανᾶσθαι· καλέσασάν τέ μιν Αἰγυπτίων, τοὺς μάλιστα μεταιτίους τοῦ φόνου ᾔδεε, πολλοὺς ἑστιᾶν, δαινυμένοισι δὲ
4 ἐπεῖναι τὸν ποταμὸν δι' αὐλῶνος κρυπτοῦ μεγάλου. ταύτης μὲν πέρι τοσαῦτα ἔλεγον, πλὴν ὅτι αὐτήν μιν, ὡς τοῦτο ἐξέργαστο, ῥίψαι ἐς

AB C P(p)M DTR SV
Σχόλ. 100, 3 (ad *καινοῦν*) *καινέον ἢ καινοῦν· λόγῳ καινῷ χρήσασθαι* **B**

T 9–10 Ios. Antiqu. VIII 6, 157 *νομίζω δὲ καὶ Ἡρόδοτον τὸν Ἁλικαρνασέα διὰ τοῦτο μετὰ Μιναίαν τὸν οἰκοδομήσαντα Μέμφιν τριάκοντα καὶ τριακοσίους βασιλεῖς Αἰγυπτίων γενέσθαι λέγοντα μὴ δηλῶσαι αὐτῶν τὰ ὀνόματα, ὅτι κοινῶς Φαραὼθ ἐκαλοῦντο· καὶ γὰρ μετὰ τὴν τούτων τελευτὴν γυναικὸς βασιλευσάσης λέγει τοὔνομα Νικαύλην καλῶν*

9 Hes. *ἀξιαπηγητότατον· ἀξιολογώτατον, ἄξιον ἀφηγήσεως.* Bekk. Anecd. 413 *ἀξιαπηγητότατον· ἀξιολογώτατον* || 16 *Λέξ. καινοῦν· τὸ χρήσασθαι λόγῳ καινῷ* (cf. Schol.). Suid. *καινοῦν· παρὰ Ἡροδότῳ τὸ λόγῳ τῷ καινῷ χρήσασθαι*

1 *ὅς* **T** | *ἀπερχμένος* **A**[1] *χ* in *γο* mut. (an *ἀπερχόμενος* voluit?) **A**[2] vel man. rec. *ἀπεργόμενος* **BC** | *ῥέει* (η supra) **M** *ῥέει* cett. | *ὡς — ῥέῃ* vel *ὅς — ῥέει* scribendum censet Scaliger in notis Cantabr. Bibl. Univ. Nn V. 26 | *ἔχεται φρασσόμενος μεγάλῃσι* **D** || 3 *ὡς δὲ τῷ*] *τῷ δὲ* **DRSV** | *Μηνὶ* **C**[1] **R**[c] || 4 *ἐν* haplogr. om. **ABC** | *κτίσαι πόλιν* **M** || 7 *πρὸς*[1] om. **M** || 8 *τὸ ἱρὸν τοῦ Ἡφαίστου* **M** || 9 *βίβλου* **RSV**[c] *βύβλων* **M** Ald. || 10 *τριηκοσίων τε καὶ* (*τε* ex *τ'* ortum?) **PpM** Ald. | *δὲ* om. **ABCPM** || 12 *δὲ* om. **D** | *οὔνομα* om. **M** || 12–13 *τό περ ἐν τῇ* **ABC** *τῇ περ τῇ* **M** Ald. || 13 *Νίτοκρις* **T**, cf. Ios. || 14 *βασιλεύσαντα* **DTRSV** | *ἐκείνῃ* (ιο supra) **V** || 15.16 *διαφθεῖραι δόλῳ* **PMDTRSV** || 16 *ὑπόγαιον* (ε supra) **R** *ὑπόγεον* **SV** | *καὶ νοῦν* **D**[2]**TR** *καὶ νῦν* **SV** || 17 *καλέεσαν* **TRSV** *καλέουσαν* **M** Ald. | *τε* scripsi *δὲ* codd. del. Abicht || 18 *ἤιδε* **TRSV** || 20 *μὶν* **M** *μὲν* Ald. | *ἐξέργατο* **V** *ἐξεργάσατο* **S**

οἴκημα σποδοῦ πλέον, ὅκως ἀτιμώρητος γένηται. τῶν δὲ ἄλλων βασιλέων 101
οὐ γὰρ ἔλεγον οὐδεμίαν ἔργων ἀπόδεξιν κατ' οὐδὲν εἶναι λαμπρότητος
πλὴν ἑνὸς τοῦ ἐσχάτου αὐτῶν Μοίριος· τοῦτον δὲ ἀποδέξασθαι μνη- 2
μόσυνα τοῦ Ἡφαίστου τὰ πρὸς βορέην ἄνεμον τετραμμένα προπύλαια,
λίμνην τε ὀρύξαι, τῆς ἡ περίοδος ὅσων ἐστὶ σταδίων ὕστερον δηλώσω,
πυραμίδας τε ἐν αὐτῇ οἰκοδομῆσαι, τῶν τοῦ μεγάθεος πέρι ὁμοῦ αὐτῇ τῇ
λίμνῃ ἐπιμνήσομαι. τοῦτον μὲν τοσαῦτα ἀποδέξασθαι, τῶν δ' ἄλλων
οὐδένα οὐδέν.

Παραμειψάμενος ὦν τούτους τοῦ ἐπὶ τούτοισι γενομένου βασιλέος, τῷ 102
οὔνομα ἦν Σέσωστρις, τούτου μνήμην ποιήσομαι, τὸν ἔλεγον οἱ ἱρέες 2
πρῶτον μὲν πλοίοισι μακροῖσι ὁρμηθέντα ἐκ τοῦ Ἀραβίου κόλπου τοὺς
παρὰ τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν κατοικημένους καταστρέφεσθαι, ἐς ὃ
πλέοντά μιν πρόσω ἀπικέσθαι ἐς θάλασσαν οὐκέτι πλωτὴν ὑπὸ βραχέων.
ἐνθεῦτεν δὲ ὡς ὀπίσω ἀπίκετο ἐς Αἴγυπτον, κατὰ τῶν ἱρέων τὴν φάτιν 3
στρατιὴν πολλὴν λαβὼν ἤλαυνε διὰ τῆς ἠπείρου πᾶν ἔθνος τὸ ἐμποδὼν
καταστρεφόμενος. ὁτέοισι μέν νυν αὐτέων ἀλκίμοισι ἐνετύγχανε καὶ 4
δεινῶς γλιχομένοισι περὶ τῆς ἐλευθερίης, τούτοισι μὲν στήλας ἐνίστη ἐς
τὰς χώρας διὰ γραμμάτων λεγούσας τό τε ἑωυτοῦ οὔνομα καὶ τῆς πάτρης
καὶ ὡς δυνάμει τῇ ἑωυτοῦ κατεστρέψατό σφεας· ὅτεων δὲ ἀμαχητὶ καὶ 5
εὐπετέως παρέλαβε τὰς πόλιας, τούτοισι δὲ ἐνέγραφε ἐν τῇσι στήλῃσι κατὰ
ταὐτὰ καὶ τοῖσι ἀνδρηίοισι τῶν ἐθνέων γενομένοισι καὶ δὴ καὶ αἰδοῖα
γυναικὸς προσενέγραφε δῆλα βουλόμενος ποιέειν, ὡς εἴησαν ἀνάλκιδες.

AB C P(p)M DTR SV

T 19–22 Eust. Il. 668 (ad *H* 97ss.) *ἱστορεῖ . . . Ἡρόδοτος ὅτι Σέσωστρις, εἴ ποτε* ἀνδρῶν εὐπετῶς καὶ ἀμαχητὶ *περιγένοιτο, στήλας στήσας* αἰδοῖα γυναικῶν τοῖς ἀνδρείοις προσέγραφε *δηλῶν*, ὡς ἦσαν ἀνάλκιδες. Schol. Apollon. Rhod. *δ* 272 *Θεόπομπος . . . ἐν γ' Σέσωστριν αὐτὸν καλεῖ. Ἡρόδοτος δὲ προστίθησιν ὅτι, εἰ μέν τινας πολέμῳ κατέστρεψεν, στήλας ἐτίθει, πῶς ἐνίκησεν· εἰ δὲ παρεχώρουν, γυναικεῖον ταῖς στήλαις αἰδοῖον προσετίθει σύμβολον τῆς μαλακίας*

1 *πλέων* **D** ‖ 2 *ἔργων* om. **MR** | *κατ' οὐδὲν εἶναι*] *καὶ οὐδὲν εἶναι* Stein: an *κατὰ τὸ οὐδὲν* scribendum? cf. autem *ἀντὶ δὲ ἄρχεσθαι* (I 210, 2) et VI 32, VII 170, 2, quibus locis noster inarticulato infinitivo utitur post praepositionem ‖ 3 *Μύριος* **DTRSV** ‖ 4 *βορῆν* **ABC** ‖ 5 *περίμετρος* **pM** Ald. | *ὅσον* **R** ‖ 6 *μεγέθεος* **SV** ‖ 9 *οὖν* **M** | *βασιλέως* **C** ‖ 10 *ἔην* **M** Ald. | *ἔλεγον* om. **DTRSV** ‖ 11 *πλόοισι* **Pp** ‖ 12 *παρὰ*] *περὶ* **M** Ald. ‖ 13 *μηκέτι* **M** Ald. | *βραγχέων* **D**^{2} *βρεγχέων* **M** ‖ 14 *τὸν* **R** ‖ 15 *πολλὴν στρατιὴν τῶν λαβὼν* **ABC**^{ac}**PM** | *ἐμποδὸν* **RSV** ‖ 16 *αὐτῶν* **Pp** *αὐτῶι* **C** | *καὶ* om. **P**^{1}**DTRSV** ‖ 17 *δεινῶς γὰρ* **R** | *ἀνίστη* **S** ‖ 19 *δυνάμι* **AB**^{1}**D**^{1} | *ὅτεων*] *καὶ τέων* **C** ‖ 19–20 *εὐπετῶς καὶ ἀμαχητὶ* Eust. ‖ 20 *πόλεις* **MDTRSV** *πόλις* **Pp** Ald. ‖ 21 *ταῦτα* **AB** | *καὶ*^{1} om. **M** | *ἀνδρίοισι* **D**^{1} *ἀνδριῆσι* **T** | *δὴ καὶ* om. **M** ‖ 22 *γυναικῶν* Eust. | *προσενέγραψε* **DTRSV** *προσανέγραφε* **M** Ald. | *ἦσαν* **PMDTRSV**, idem fort. recognoscas ex Eust.

103 *ταῦτα δὲ ποιέων διεξῆε τὴν ἤπειρον, ἐς ὃ ἐκ τῆς Ἀσίης ἐς τὴν Εὐρώπην*
διαβὰς τούς τε Σκύθας κατεστρέψατο καὶ τοὺς Θρήικας. ἐς τούτους δέ
μοι δοκέει καὶ προσώτατα ἀπικέσθαι ὁ Αἰγύπτιος στρατός· ἐν μὲν γὰρ
τῇ τούτων χώρῃ φαίνονται σταθεῖσαι αἱ στῆλαι, τὸ δὲ προσωτέρω τούτων
2 *οὐκέτι. ἐνθεῦτεν δὲ ἐπιστρέψας ὀπίσω ἤιε· καὶ ἐπείτε ἐγίνετο ἐπὶ Φάσι*
ποταμῷ, οὐκ ἔχω τὸ ἐνθεῦτεν ἀτρεκέως εἰπεῖν εἴτε αὐτὸς ὁ βασιλεὺς
Σέσωστρις ἀποδασάμενος τῆς ἑωυτοῦ στρατιῆς μόριον, ὅσον δὴ αὐτοῦ
κατέλιπε τῆς χώρης οἰκήτορας, εἴτε τῶν τινες στρατιωτέων τῇ πλάνῃ
104 *αὐτοῦ ἀχθεσθέντες περὶ Φᾶσιν ποταμὸν κατέμειναν. φαίνονται μὲν γὰρ*
ἐόντες Κόλχοι Αἰγύπτιοι· νοήσας δὲ πρότερον αὐτὸς ἢ ἀκούσας ἄλλων
λέγω· ὡς δέ μοι ἐν φροντίδι ἐγένετο, εἰρόμην ἀμφοτέρους, καὶ μᾶλλον οἱ
2 *Κόλχοι ἐμεμνέατο τῶν Αἰγυπτίων ἢ οἱ Αἰγύπτιοι τῶν Κόλχων. νομίζειν*
δ' ἔφασαν Αἰγύπτιοι τῆς Σεσώστριος στρατιῆς εἶναι τοὺς Κόλχους·
αὐτὸς δὲ εἴκασα τῇδε καὶ ὅτι μελάγχροές εἰσι καὶ οὐλότριχες (καὶ τοῦτο
μὲν ἐς οὐδὲν ἀνήκει, εἰσὶ γὰρ καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι), ἀλλὰ τοισίδε καὶ
μᾶλλον ὅτι μοῦνοι πάντων ἀνθρώπων Κόλχοι καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Αἰθίοπες
3 *περιτάμνονται ἀπ' ἀρχῆς τὰ αἰδοῖα. Φοίνικες δὲ καὶ Σύροι οἱ ἐν τῇ*
Παλαιστίνῃ καὶ αὐτοὶ ὁμολογέουσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι, Σύριοι

AB C P(p) DTR M SV

T 16—p. 201, 5 Ios. c. Apion. I 168—170 *περὶ . . . Κόλχων ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ φησὶν οὕτως·* μοῦνοι δὲ πάντων, *φησί,* Κόλχοι — ἐξέμαθον (in Atticas vertit formas bis *μοῦνος* excepto). Antiqu. VIII 10, 260—262 *μέμνηται . . . ταύτης τῆς στρατείας καὶ ὁ Ἁλικαρνασεὺς Ἡρόδοτος περὶ μόνον τὸ τοῦ βασιλέως πλανηθεὶς ὄνομα, καὶ ὅτι ἄλλοις τε πολλοῖς ἐπῆλθεν ἔθνεσι καὶ τὴν Παλαιστίνην Συρίαν ἐδουλεύσατο λαβὼν ἀμαχητὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐν αὐτῇ· φανερὸν δ' ἐστίν, ὅτι τὸ ἡμέτερον ἔθνος βούλεται δηλοῦν κεχειρημένον ὑπὸ τοῦ Αἰγυπτίου, ἐπάγει γάρ, ὅτι στήλας κατέλιπεν ἐν τῇ τῶν ἀμαχητὶ παραδόντων ἑαυτοὺς αἰδοῖα γυναικῶν ἐγγράψας . . . φησὶ δὲ καὶ Αἰθίοπας παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι τὴν τῶν αἰδοίων περιτομήν·* Φοίνικες *γὰρ* (om. codd. aliquot) καὶ Σύροι — μεμαθηκέναι (in Atticas formas vertit). Eust. Dion. 772 . . . *λέγων ὅτι* Σύριοι οἱ περὶ Θερμώδοντα ποταμόν — τούτοις (*τούτων* v. l.) ἀστυγείτονες. Schol. Apollon. Rhod. *α* 1024 idem memorat.

14 Eust. Od. 1864 (ad *τ* 246) *οὐλοκάρηνος . . . ὁ παρὰ Ἡροδότῳ* οὐλόθριξ, *καὶ ἔστιν ἐκεῖνο τοῦ παρ' Ὁμήρῳ σαφέστερον.* Poll. II 23 *καὶ* οὐλότριχες *παρ' Ἡροδότῳ*

2 *ἐκ τούτου* **B**^mg || 3 *καὶ*] *καὶ οὐ* **PMTRSV** *οὐ* suprascr. **A**² || 4 *τὸ*] *τῷ* **DRSV** || 5 *ἐγένετο* **CPM** | *Φάσει* **SV** || 6 *ἀτρεκέως τὸ ἐνθεῦτεν* **DTRSV** | *ὁ βασιλεὺς* om. **M** || 7 *δὴ* om. **SV** | *αὐτοῦ* om. **P**^t**DRSV** habent **P**^mg**p** cett. || 8 *καταλείπει* **ABC** || 9 *ἀχθέντες* **TRSV** | *περὶ Φᾶσιν ποταμὸν* om. **M** || 10 *ἐόντες* om. **M** | *οἱ Κόλχοι* **ABCPM** | *αὐτὸς* om. **M** | *ἄλλων* om. **M** || 11 *ἐγίνετο* **T** | *ἠρόμην* **ABCPM** || 12 *τῶν*¹ om. **M** | *οἱ* om. **M** || 13 *οἱ Αἰγύπτιοι* **ABC** | *Σεσώστριδος* **T** || 14 *μελάχροές* **DRSV** || 15 *ἀφήκει* **DTRSV** | *τοῖσδε* **C** | *καὶ*² om. **PMDTRSV** || 16 *ὅτι*] *οὔτι* **DR** | *οὗτοι* **SV** | *ἀνθρώπων* om. Ios. | *καὶ Αἰθίοπες* om. **M** || 17 *περιτάμνουσιν* **C** | *Σύριοι* **PMDTRSV** Ios. c. Ap. *Σύροι* Ios. Ant. rell. | *οἱ* om. **MDR** || 18 *οὗτοι* Ios.

δὲ οἱ περὶ Θερμώδοντα ποταμὸν καὶ Παρθένιον καὶ Μάκρωνες οἱ τούτοισι
ἀστυγείτονες ἐόντες ἀπὸ Κόλχων φασὶ νεωστὶ μεμαθηκέναι· οὗτοι γάρ
εἰσι οἱ περιταμνόμενοι ἀνθρώπων μοῦνοι. καὶ οὗτοι Αἰγυπτίοισι φαίνονται
ποιεῦντες κατὰ ταὐτά, αὐτῶν δὲ Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιόπων οὐκ ἔχω 4
εἰπεῖν, ὁκότεροι παρὰ τῶν ἑτέρων ἐξέμαθον, ἀρχαῖον γὰρ δή τι φαίνεται
ἐόν. ὡς δὲ ἐπιμισγόμενοι Αἰγύπτῳ ἐξέμαθον, μέγα μοι καὶ τόδε τεκμήριον
γίνεται· Φοινίκων ὁκόσοι τῇ Ἑλλάδι ἐπιμίσγονται, οὐκέτι Αἰγυπτίους
μιμέονται κατὰ τὰ αἰδοῖα, ἀλλὰ τῶν ἐπιγινομένων οὐ περιτάμνουσι τὰ
αἰδοῖα. φέρε νυν καὶ ἄλλο εἴπω περὶ τῶν Κόλχων, ὡς Αἰγυπτίοισι προσ- 105
φερέες εἰσί. λίνον μοῦνοι οὗτοί τε καὶ Αἰγύπτιοι ἐργάζονται καὶ κατὰ
ταὐτά, καὶ ἡ ζόη πᾶσα καὶ ἡ γλῶσσα ἐμφερής ἐστι ἀλλήλοισι. λίνον δὲ τὸ
μὲν Κολχικὸν ὑπὸ Ἑλλήνων Σαρδονικὸν κέκληται, τὸ μέντοι ἀπ᾽ Αἰγύπτου
ἀπικνεύμενον καλέεται Αἰγύπτιον. τὰς δὲ στήλας, τὰς ἵστα κατὰ τὰς 106
χώρας ὁ Αἰγύπτου βασιλεὺς Σέσωστρις, αἱ μὲν πλεῦνες οὐκέτι φαίνονται
περιεοῦσαι, ἐν δὲ τῇ Παλαιστίνῃ Συρίῃ αὐτὸς ὥρων ἐούσας καὶ τὰ
γράμματα τὰ εἰρημένα ἐνεόντα καὶ γυναικὸς αἰδοῖα. εἰσὶ δὲ καὶ περὶ 2
Ἰωνίην δύο τύποι ἐν πέτρῃσι ἐγκεκολαμμένοι τούτου τοῦ ἀνδρός, τῇ τε ἐκ
τῆς Ἐφεσίης ἐς Φώκαιαν ἔρχονται καὶ τῇ ἐκ Σαρδίων ἐς Σμύρνην· ἑκα- 3
τέρωθι δὲ ἀνὴρ ἐγγέγλυπται μέγαθος πέμπτης σπιθαμῆς τῇ μὲν δεξιῇ
χειρὶ ἔχων αἰχμήν, τῇ δὲ ἀριστερῇ τόξα, καὶ τὴν ἄλλην σκευὴν ὡσαύτως·

AB C P(p) DTR M SV
Σχόλ. 106, 3 (ad *σκευήν*) *ὁπλισμόν* **BR**

T 12 Poll. V 26 *Ἡρόδοτος ... τὸ Φασιανόν, ὅπερ ἐστὶ Κολχικόν, ὑφ᾽ Ἑλλήνων Σαρδονικὸν καλεῖσθαι λέγει* || 15–16 Ios. Antiqu. VIII 10, 260. 261: v. ad 104, 3

19 Didym. ap. Prisc. de fig. num. 17 (GL III 411) *τοὺς τέσσαρας ἥμισυ πήχεις πέμπτην σπιθαμήν, καθάπερ φησὶν Ἡρόδοτος*

1 *οἱ περὶ*] *ὑπὲρ* **C** | *καὶ Παρθένιον ποταμὸν* **ABCPM** Ios. *ποταμὸν καὶ Παρθένιον* Eust. rell. | *μάκρōνες* **C** ω ex ο corr. **V** || 3 *ἀνθρώπων περιταμνόμενοι* **DTRSV** | *μόνοι* **C** | *Αἰγύπτιοι* **TRSV** || 4 *ποιοῦντες* **M** | *τὰ αὐτά* **DTMSV** *αὐτά* **R** || 5 *ἔμαθον* **M** | *τι* om. **DTRSV** || 6 *Αἰγύπτων* **C** | *τεκμήριον*] *μαρτύριον* **PDTRMSV** || 8 *ἀλλὰ τῶν* – 9 *αἰδοῖα* haplogr. om. **M** | *τὰ*[2] om. **TR** || 9 *νυν*] *δὴ* **PpM** Ald. || 10 *λίνον μοῦνον* **S** *λίνων μοῦνοι* **P** *λίνον μοῦνον οἱ* **V** *λίνον μοῦνοι* **p** cett. | *καὶ*[2] om. **PDTRMSV** || 11 *τὰ αὐτὰ* **DTRSV** | *ζωὴ* vel *ζώη* **TRSV** *ζώ͂η* **C** | *πᾶσι* **T** *δὲ πᾶσα* **D** | *ἀλλήλῃσι* **PDTRV** || 12 *Σαρδωνικὸν* **ABCPS** *Σαρδονικὸν* Poll. cett. *Σαρδιηνικὸν* coni. Abicht, v. Lucchesi Orientalia 47, 1978, 109ss. || 13 *ἀπικνεόμενον* **DTRSV** | *καλεῖται* **M** | *αἱ δὲ στῆλαι τὰς* **ABCP** *αἱ δὲ στῆλαι ἃς* **M** | *ἵστη* **DRSV** || 13–14 *κατὰ χώρας* **Pp** *κατὰ χώραν* **M** Ald. || 15 *ὥρον* **B** *ὁρῶν* **DTRV** *ὅρεον* **S** || 16 *τὰ* om. **D** || 18 *ἐς Φωκαι ἀνέρχονται* **RV** *ἐφ᾽ ὧ καὶ ἀνέρχονται* **S** *εἰς Φώκαιαν κατέρχονται* **M** | *ἑκατέρωθεν* **MSV** || 19 *μέγεθος* **SV** || 20 *χερὶ* **M** Ald. | *τόξαν* ut vid. **M** *τόξον* Ald. | *κατασκευὴν* **DTRSV** *ακ*ασ(?)-ευὴν* **M**

4 *καὶ γὰρ Αἰγυπτίην καὶ Αἰθιοπίδα ἔχει· ἐκ δὲ τοῦ ὤμου ἐς τὸν ἕτερον*
ὦμον διὰ τῶν στηθέων γράμματα ἱρὰ Αἰγύπτια διήκει ἐγκεκολαμμένα
λέγοντα, τάδε 'ἐγὼ τήνδε τὴν χώρην ὤμοισι τοῖσι ἐμοῖσι ἐκτησάμην.'
5 *ὅστις δὲ καὶ ὁκόθεν ἐστί, ἐνθαῦτα μὲν οὐ δηλοῖ, ἑτέρωθι δὲ δεδήλωκε. τὰ*
δὴ καὶ μετεξέτεροι τῶν θεησαμένων Μέμνονος εἰκόνα εἰκάζουσί μιν εἶναι
πολὺ τῆς ἀληθείης ἀπολελειμμένοι.
107 *Τοῦτον δὴ τὸν Αἰγύπτιον Σέσωστριν ἀναχωρέοντα καὶ ἀνάγοντα*
πολλοὺς ἀνθρώπους τῶν ἐθνέων, τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο, ἔλεγον
οἱ ἱρέες, ἐπείτε ἐγίνετο ἀνακομιζόμενος ἐν Δάφνῃσι τῇσι Πηλουσίῃσι, τὸν
ἀδελφεὸν αὐτοῦ, τῷ ἐπέτρεψε Σέσωστρις τὴν Αἴγυπτον, τοῦτον ἐπὶ ξείνια
αὐτὸν καλέσαντα καὶ πρὸς αὐτῷ τοὺς παῖδας περινῆσαι ἔξωθεν τὴν οἰκίην
2 *ὕλῃ, περινήσαντα δὲ ὑποπρῆσαι· τὸν δὲ ὡς μαθεῖν τοῦτο, αὐτίκα συμβου-*
λεύεσθαι τῇ γυναικί, καὶ γὰρ δὴ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτὸν ἅμα ἄγεσθαι· τὴν
δέ οἱ συμβουλεῦσαι τῶν παίδων ἐόντων ἓξ τοὺς δύο ἐπὶ τὴν πυρὴν ἐκτεί-
ναντα γεφυρῶσαι τὸ καιόμενον, αὐτοὺς δ' ἐπ' ἐκείνων ἐπιβαίνοντας
ἐκσῴζεσθαι. ταῦτα ποιῆσαι τὸν Σέσωστριν, καὶ δύο μὲν τῶν παίδων
κατακαῆναι τρόπῳ τοιούτῳ, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀποσωθῆναι ἅμα τῷ πατρί.
108 *νοστήσας δὲ ὁ Σέσωστρις ἐς τὴν Αἴγυπτον καὶ τισάμενος τὸν ἀδελφεὸν*
τῷ μὲν ὁμίλῳ, τὸν ἐπηγάγετο, τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο, τούτῳ μὲν
2 *τάδε ἐχρήσατο· τούς τε ἑβδομήκοντα λίθους τοὺς ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέος*
κομισθέντας ἐς τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν ἐόντας μεγάθεϊ περιμήκεας οὗτοι
ἦσαν οἱ ἑλκύσαντες, καὶ τὰς διώρυχας τὰς νῦν ἐούσας ἐν Αἰγύπτῳ πάσας
οὗτοι ἀναγκαζόμενοι ὤρυξαν ἐποίευν τε οὐκ ἑκόντες Αἴγυπτον, τὸ πρὶν
3 *ἐοῦσαν ἱππασίμην καὶ ἁμαξευομένην πᾶσαν, ἐνδεᾶ τούτων. ἀπὸ γὰρ*

AB C P(p) DTR M SV
ποιησαι (107, 2) – *ομιλω* (108, 1) Pap. Rylands fr. III
Σχόλ. 106, 5 (ad *μετεξέτεροι*) *ἔνιοι* **B** 108, 1 (ad *τισάμενος*) *τιμωρησάμενος* **BR**

9 Eust. Dion. 916: v. ad 30, 2

1 *Αἰθιοπίην* **T** ‖ 3 *νόμοισι* **S** *ὤμοισι* (*νό* supra) **V** ‖ 5 *θειησαμένων* **DTRSV** ‖ 6 *ἀληθηίης* **M** Ald. ‖ 8 *πολλέας* **M** Ald. | *ἐθνέων*] *ανων* (i. e. *ἀνθρώπων*) **M** ‖ 9 *ἐγένετο* **RM** Ald. ‖ 10 *ἑωυτοῦ* **ABC** | *ὁ Σέσωστρις* **ABC** ‖ 11 *περινηῆσαι* **PDTRMSV** ‖ 12 *ὕλην* **RSV**[ac] | *περινηήσαντα* **PDTRMSV** ‖ 13 *ἅμα* om. **M** ‖ 14 *τοὺς*] *τὰς* **RSV** | *ἐκτείνοντα* **DRSV** ‖ 15 *κεόμενον* **TRSV** ‖ 17 *τοιῷδε* **PpM** Ald. *τοιούτῳ* (*ούτω* in lit. **D**) Pap. Ryl. rell. ‖ 18 *τισάμενος*] *κτησάμενος* vel sim. **M** | *αδελ]φον* Pap. Ryl.[1] *ἀδελφεὸν* Pap. Ryl.[2] codd. ‖ 19 *τοῦτο* **CMV** ‖ 20 *ἑβδομήκοντα* (i. e. *ο'*) scripsi *οἱ* codd., quod nulla ratione e syntaxi potest explicari (non est coniungendum cum *κομισθέντας* ultra modum remoto, praesertim cum haec vox minime sit particeps illius propositionis cuius regimen est *τοὺς λίθους*, ex quo per posterius *τοὺς* pendet *κομισθέντας*) | *βασιλέως* **AB**[1]**T** ‖ 21 *μεγάθει* **ABT** ‖ 23 *ἀνακομιζόμενοι* **T** | *ὤρυσσον* **ABC** | *ἐποίεον* **PDTRMSV** ‖ 24 *ἱππασίην* **DTRSV**

τούτου τοῦ χρόνου Αἴγυπτος ἐοῦσα ἅπασα πεδιὰς ἄνιππος καὶ ἀναμάξευτος
γέγονεν· αἴτιαι δὲ τούτων αἱ διώρυχες γεγόνασιν ἐοῦσαι πολλαὶ καὶ
παντοίους τρόπους ἔχουσαι. κατέταμνε δὲ τοῦδε εἵνεκα τὴν χώρην ὁ 4
βασιλεύς· ὅσοι τῶν Αἰγυπτίων μὴ ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἔκτηντο τὰς πόλις
ἀλλ' ἀναμέσους, οὗτοι, ὅκως τε ἀπίοι ὁ ποταμός, σπανίζοντες ὑδάτων
πλατυτέροισι ἐχρέωντο τοῖσι πόμασι [ἐκ φρεάτων χρεώμενοι]. τούτων μὲν
δὴ εἵνεκα κατετμήθη ἡ Αἴγυπτος. κατανεῖμαι δὲ τὴν χώρην Αἰγυπτίοισι **109**
ἅπασι τοῦτον ἔλεγον τὸν βασιλέα, κλῆρον ἴσον ἑκάστῳ τετράγωνον
διδόντα καὶ ἀπὸ τούτου τὰς προσόδους ποιήσασθαι ἐπιτάξαντα ἀποφορὴν
ἀποτελέειν κατ' ἐνιαυτόν. εἰ δέ τινος τοῦ κλήρου ὁ ποταμός τι παρέλοιτο, 2
ἐλθὼν ἂν πρὸς αὐτὸν ἐσήμαινε τὸ γεγενημένον· ὁ δὲ ἔπεμπε τοὺς ἐπισκε-
ψομένους καὶ ἀναμετρήσοντας, ὅσῳ ἐλάσσων ὁ χῶρος γεγονέναι, ὅκως
τοῦ λοιποῦ κατὰ λόγον τῆς τεταγμένης ἀποφορῆς τελέοι. δοκέει δέ μοι 3
ἐνθεῦτεν γεωμετρίη εὑρεθεῖσα ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπανελθεῖν. πόλον μὲν γὰρ
καὶ γνώμονα καὶ τὰ δυώδεκα μέρεα τῆς ἡμέρης παρὰ Βαβυλωνίων ἔμαθον
οἱ Ἕλληνες.
Βασιλεὺς μὲν δὴ οὗτος μοῦνος Αἰγύπτιος Αἰθιοπίης ἦρξε, μνημόσυνα δὲ **110**
ἐλίπετο πρὸ τοῦ Ἡφαιστείου ἀνδριάντας λιθίνους δύο μὲν τριήκοντα

AB C P(p) DTR M SV

Σχόλ. 109, 2 (ad *ἀποφορῆς*) *τὸ τέλος τὸ ὑπὸ τῶν δούλων τοῖς δεσπόταις τελούμενον* **B**

T 14–15 Eust. Dion. 988 *σοφοὶ . . . οἱ Βαβυλώνιοι, καὶ ὡς Ἡρόδοτος λέγει, παρ' αὐτῶν οἱ Ἕλληνες ἔμαθον* πόλον καὶ γνώμονα καὶ τὰ δώδεκα μέρη τῆς ἡμέρας

1 Poll. III 96 ἄνιππος . . . καὶ ἀναμάξευτος· *Ἡρόδοτος λέγει* || 9 *Λέξ. ἀποφορήν* (*ἀποφρήν* Lexx. alphab. ord. conscr.) *τὴν τελουμένην τιμὴν ὑπὸ τῶν δούλων τοῖς δεσπόταις*. Greg. Cor. 127 *ἀποφορὰν δὲ τὴν τελουμένην παρὰ τῶν δούλων τοῖς δεσπόταις*. Suid. *ἀποφορή· παρὰ Ἡροδότῳ ἡ τελουμένη παρὰ τῶν δούλων τοῖς δεσπόταις.* cf. Schol.

1 *ἅπασα πεδιὰς* **AB** *πᾶσα πεδιὰς* **C** *πεδιὰς πᾶσα* cett. | *ἄνιπτος* **R** | *ἀμάξευτος* **D** || 3 *τόπους* Vat. 122 Valla || 4 *ἔκτηνται* **C** *ἐκέκτηντο* **D** *ἐκτέατο* fort. Eust. (cf. ad IV 66) | *τὰς* om. **P**^{1}**M** Ald. hab. **P**^{2}**p** cett. || 5 *ἀπίη* **M** | post *ὁ ποταμὸς* fere *καὶ τὰ πεδία ἀποξηραίνοιτο* excidisse existimat Legrand Steinium secutus || 6 *ἐχρέοντο* **PDRSV** | *πώμασι* **AB**^{1}**C** *πόματι* **PR**^{ac} *πώματι* **R**^{c}**V** | *ἐκ φρεάτων χρεώμενοι* seclusi, iam suspicatur Schweighaeuser | *χρεόμενοι* **Pp** *ἀρυόμενοι* propos. Dindorf (an sit ita scribendum iam dubitat Schweighaeuser) || 7 *δὴ* om. **DTRSV** | *ἡ* om. **ABCT** || 8 *ἴσον*] *ὅσον* **C** || 9 *τὰς*] *τοὺς* **R** || 10 *ἐπιτελέειν* **DT**^{2}**RMSV** | *τι* (ex haplogr. maiusculorum ΤΙ Π?) om. **P**^{1}**DTRSV** habent **P**^{2}**p** cett. || 12 *γέγονεν* **ABC**, ad syntaxin cf. 73, 4 || 13 *τελέη* **M** | *δέ* om. **DTRV** || 15 *μέρη* **AB** || 16 *οἱ* om. **M** || 17 *δὲ δὴ οὗτος* **S** *δὲ οὗτος δὴ* **TRV** *δὴ οὗτος δὴ* **P**^{ac}**DM** *μὲν δὴ οὗτος* **P**^{c}**pM** Ald. rell. || 18 *ἐλείπετο* **B** | *Ἡφαιστίου* **ABC** litterae *ι* litteras *ει* suprascr. nescio quae man. **A** | *μὲν*] *μὲν καὶ* **M** | *τριάκοντα* **ABC**

πήχεων, ἑωυτόν τε καὶ τὴν γυναῖκα, τοὺς δὲ παῖδας ἐόντας τέσσερας,
2 εἴκοσι πήχεων ἕκαστον. τῶν δὴ ὁ ἱρεὺς τοῦ Ἡφαίστου χρόνῳ μετέπειτα
πολλῷ Δαρεῖον τὸν Πέρσην οὐ περιεῖδε ἱστάντα ἔμπροσθε ἀνδριάντα φὰς
οὔ οἱ πεποιῆσθαι ἔργα, οἷά περ Σεσώστρι τῷ Αἰγυπτίῳ. Σέσωστριν μὲν
γὰρ ἄλλα τε καταστρέψασθαι ἔθνεα οὐκ ἐλάσσω ἐκείνου καὶ δὴ καὶ
3 Σκύθας, Δαρεῖον δὲ οὐ δυνασθῆναι Σκύθας ἑλεῖν. οὐκ ὦν δίκαιον εἶναι
ἱστάναι ἔμπροσθε τῶν ἐκείνου ἀναθημάτων μὴ οὐκ ὑπερβαλλόμενον τοῖσι
ἔργοισι. Δαρεῖον μέν νυν λέγουσι πρὸς ταῦτα συγγνώμην ποιήσασθαι.
111 Σεσώστριος δὲ τελευτήσαντος ἐκδέξασθαι ἔλεγον τὴν βασιληίην τὸν
παῖδα αὐτοῦ Φερῶν, τὸν ἀποδέξασθαι μὲν οὐδεμίαν στρατηίην, συνενειχθῆ-
ναι δέ οἱ τυφλὸν γενέσθαι διὰ τοιόνδε πρῆγμα· τοῦ ποταμοῦ κατελθόντος
μέγιστα δὴ τότε ἐπ᾽ ὀκτωκαίδεκα πήχεας, ὡς ὑπερέβαλε τὰς ἀρούρας,
2 πνεύματος ἐμπεσόντος κυματίης ὁ ποταμὸς ἐγένετο. τὸν δὲ βασιλέα
λέγουσι τοῦτον ἀτασθαλίῃ χρησάμενον λαβόντα αἰχμὴν βαλέειν ἐς μέσας
τὰς δίνας τοῦ ποταμοῦ, μετὰ δὲ αὐτίκα καμόντα αὐτὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς
τυφλωθῆναι· δέκα μὲν δὴ ἔτεα εἶναί μιν τυφλόν, ἑνδεκάτῳ δὲ ἔτεϊ
ἀπικέσθαι οἱ μαντήιον ἐκ Βουτοῦς πόλιος, ὡς ἐξήκει τέ οἱ ὁ χρόνος τῆς
ζημίης καὶ ἀναβλέψει γυναικὸς οὔρῳ νιψάμενος τοὺς ὀφθαλμούς, ἥτις
παρὰ τὸν ἑωυτῆς ἄνδρα μοῦνον πεφοίτηκε, ἄλλων ἀνδρῶν ἐοῦσα ἄπειρος·
3 καὶ τὸν πρώτης τῆς ἑωυτοῦ γυναικὸς πειρᾶσθαι, μετὰ δέ, ὡς οὐκ ἀνέβλεψε,
ἐπεξῆς πασέων πειρᾶσθαι, ἀναβλέψαντα δὲ συναγαγεῖν τὰς γυναῖκας, τῶν
ἐπειρήθη, πλὴν ἢ τῆς τῷ οὔρῳ νιψάμενος ἀνέβλεψε, ἐς μίαν πόλιν, ἣ νῦν
καλέεται Ἐρυθρὴ βῶλος, ἐς ταύτην συναλίσαντα ὑποπρῆσαι πάσας σὺν

AB C P(p) DTR M SV
Σχόλ. 111, 2 (ad *ζημίης*) *ἐπιτιμήσεως* **B**

T 23 Steph. Byz. *Ἐρυθρὰ βῶλος· πόλις Αἰγύπτου· Ἡρόδοτος δευτέρᾳ*

13 Eust. Il. 827 (ad *Λ* 21) *ἔστι νοῆσαι . . ., ὅτι ὁ ‛Κινύρης᾽ Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐστίν, ἐπεὶ καὶ ὁ κυματίας ποταμὸς κυματίης παρ᾽ ἐκείνῳ* (i. e. *Ἡροδότῳ*) *εἴρηται.* Od. 1538 (ad *ε* 296) *Ἰωνικόν . . . τὸ ‛Βορέης᾽, καθὰ καὶ τὸ κυματίης παρὰ Ἡροδότῳ· κοινὰ δέ γε ὁ Βορέας καὶ ὁ κυματίας*

1 *τέσσαρας* **CPDTMV** ‖ 2 *τὸν δὴ* **D**^{ac} *τὸν δὲ δὴ* **D**^{c} *τῶν δὲ δὴ* **TRSV** | *ἱερεὺς* **V** ‖ 3 *περιΐδε* **AB**^{1}**PDTRSV** ‖ 4 *οἱ* om. **DTRSV** | *Σέσωστρις* (ut vid.) **M** *Σεσώστριϊ* Ald. | *Σέσωστρις* **DTRSV** ‖ 5 *ἔρνεα* **R** ‖ 6 *Δαρεῖον* – *Σκύθας* haplogr. om. **P**^{t}**DTRSV** habent **P**^{mg}**p** cett. ‖ 7 *ἱστάναι*] *στάναι* **M** Ald. om. **T** | *τῶν*] *τοῦ* **C** | *ὑπερβαλόμενον* **TR** ‖ 7.8 *τοῖς ἐκείνου ἔργοισι* **M** *τοῖσι ἐκείνου ἔργοισι* Ald. ‖ 9 *ἔλεγον* om. **T** ‖ 10 *Φέρωνα* **TRMSV** *Φέρων* vel *Φερῶν* cett. | *οὐδὲ μίην* **DTRMSV** | *στρατιήν* **DTRSV** ‖ 14 *τοῦτον λέγουσι* **M** ‖ 17 *ἀναπικέσθαι* **SV** ‖ 20 *μετὰ* – 21 *πειρᾶσθαι* haplogr. om. **C** | *ἀνέβλεπε* **ABC** ‖ 21 *πασέων*] *πολλέων* coni. Legrand | *δὲ* om. **V** | *τῶν*] *ὧν* **M** ‖ 22 *μίην* **M** Ald. ‖ 23 *συναυλίσαντα* **V** *συναυλίσαντας* **R** *συναυλήσαντα* **T**

αὐτῇ τῇ πόλι. τῆς δὲ νιψάμενος τῷ οὔρῳ ἀνέβλεψε, ταύτην δὲ εἶχε αὐτὸς 4
γυναῖκα. ἀναθήματα δὲ ἀποφυγὼν τὴν πάθην τῶν ὀφθαλμῶν ἄλλα τε
ἀνὰ τὰ ἱρὰ πάντα τὰ λόγιμα ἀνέθηκε, καὶ τοῦ γε λόγον μάλιστα ἄξιόν
ἐστι ἔχειν, ἐς τοῦ Ἡλίου τὸ ἱρὸν ἀξιοθέητα ἀνέθηκε ἔργα, ὀβελοὺς δύο
λιθίνους ἐξ ἑνὸς ἐόντας ἑκάτερον λίθου, μῆκος μὲν ἑκάτερον πήχεων
ἑκατόν, εὖρος δὲ ὀκτὼ πήχεων.
Τούτου δὲ ἐκδέξασθαι τὴν βασιληίην ἔλεγον ἄνδρα Μεμφίτην, τῷ κατὰ 112
τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν οὔνομα Πρωτέα εἶναι· τοῦ νῦν τέμενός ἐστι ἐν
Μέμφι κάρτα καλόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον, τοῦ Ἡφαιστείου πρὸς νότον
ἄνεμον κείμενον. περιοικέουσι δὲ τὸ τέμενος τοῦτο Φοίνικες Τύριοι, 2
καλέεται δ' ὁ χῶρος οὗτος ὁ συνάπας Τυρίων στρατόπεδον. ἔστι δὲ ἐν τῷ
τεμένεϊ τοῦ Πρωτέος ἱρόν, τὸ καλέεται ξείνης Ἀφροδίτης· συμβάλλομαι
δὲ τοῦτο τὸ ἱρὸν εἶναι Ἑλένης τῆς Τυνδάρεω, καὶ τὸν λόγον ἀκηκοώς, ὡς
διαιτήθη Ἑλένη παρὰ Πρωτέι καὶ δὴ καὶ ὅτι Ξείνης Ἀφροδίτης ἐπώνυμόν
ἐστιν· ὅσα γὰρ ἄλλα Ἀφροδίτης ἱρά ἐστι, οὐδαμῶς ξείνης ἐπικαλέεται.
ἔλεγον δέ μοι οἱ ἱρέες ἱστορέοντι τὰ περὶ Ἑλένην γενέσθαι ὧδε· Ἀλέξανδρον 113
ἁρπάσαντα Ἑλένην ἐκ Σπάρτης ἀποπλέειν ἐς τὴν ἑωυτοῦ· καί μιν, ὡς
ἐγένετο ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ἐξῶσται ἄνεμοι ἐκβάλλουσι ἐς τὸ Αἰγύπτιον
πέλαγος, ἐνθεῦτεν δέ (οὐ γὰρ ἀνίει τὰ πνεύματα) ἀπικνέεται ἐς Αἴγυπτον
καὶ Αἰγύπτου ἐς τὸ νῦν Κανωβικὸν καλεύμενον στόμα τοῦ Νείλου καὶ ἐς
Ταριχείας. ἦν δὲ ἐπὶ τῆς ἠιόνος, ὃ καὶ νῦν ἐστι, Ἡρακλέος ἱρόν, ἐς τὸ ἢν 2
καταφυγὼν οἰκέτης ὅτεῳ ⟨ὦν⟩ ἀνθρώπων ἐπιβάληται στίγματα ἱρὰ

AB C P(p) DTR M SV

T 8 Eust. Od. 1500 (ad δ 365) *περὶ . . . Πρωτέως ἱστόρηται, ὅτι ἀνήρ τις ἦν Μεμφίτης,* ᾧ κατὰ Ἑλλήνων γλῶσσαν ὄνομα Πρωτεύς, *οὗ καὶ τέμενος ἐν* Μέμφῃ *κατὰ Ἡρόδοτον* κάρτα καλὸν καὶ εὖ ἐσκευασμένον ‖ 21 – p. 206, 7 Eust. Od. 1493 (ad δ 228) *Ἡρόδοτος δὲ ἱστορεῖ, ὅτι Θῶνις φύλαξ ἦν τοῦ Κανωβικοῦ στόματος· ὃς καὶ ἀνήνεγκεν εἰς Πρωτέα τὴν ἀδικίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅτε καὶ ἀφῃρέθη τὴν Ἑλένην. ἀρέσκεται γὰρ Ἡρόδοτος μὴ εἶναι τὴν Ἑλένην ἐν τῇ Τροίᾳ, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται. ὁ δ' αὐτὸς λέγει καὶ ὅτι ἐν τῷ ῥηθέντι Κανωβικῷ στόματι ἱερόν ἐστι Ἡρακλέος,* εἰς ὃ εἴ τις καταφυγὼν ἐπιβάληται στίγματα ἱερὰ δοὺς αὐτὸν τῷ θεῷ, οὐκ ἔστι τούτου ἅψασθαι

1 *πόλει* **CSV** *τὴν πόλιν* (ut vid.) **D**[ac] | *ἔσχε* coni. Krueger ‖ 3 *λόγημα* **D**[1] | *καὶ* – 4 *ἀνέθηκε* haplogr. om. **B**[1] ‖ 4 *σχεῖν* **DTRSV** ‖ 5 *ἐόντα* **ABC** | *ἑκατέρους* **M** ‖ 6 *πήχεων* om. **M** Ald. ‖ 8 *τῶν Ἑλλήνων* **ABC** *Ἑλλήνων* Eust. rell. | *οὔνομα* om. **M** ‖ 9 *Μέμφῃ* Eust. | *τε* om. Eust. | *Ἡφαιστίου* **A** *Ἡφαιστηίου* **M** ‖ 12 *συμβάλλομαι* – 14 *Ἀφροδίτης* haplogr. om. **R** ‖ 13 *δὲ* om. **DTSV** | *Τυνδάρεως* **C** ‖ 14 *ἐδιαιτήθη* **DTSV** | *ἐπώνυμόν* – 15 *Ἀφροδίτης* haplogr. om. **C** | *ἐπωνύμιόν* **AB** ‖ 15 *ἄλλης* **PDTRSV** *ἄλλη ἄλλης* **pM** Ald. | *οὐδαμᾶ* **M** Ald. | *ξείνη* **DRSV** ‖ 17 *ἐκ Σπάρτης Ἑλένην* **M** ‖ 18 *Αἰγυπτίων* **M** Ald. ‖ 19 *ἀνήει* **C** ‖ 20 *νῦν* om. **P**[1]**DTRMSV** | *καλεόμενον* **CM** ‖ 21 *ἠιόνος*] *κιόνος* **TRSV** ‖ 22 *ἱκέτης* ut vid. **P**[1] *οἰκέτης* **P**[2]**p** cett. | *ὅτευ ⟨ὧν⟩* propos. Bekker, sequ. Stein Hude, sed cf. J. Weber, Der sympathetische Dativ bei Hdt., diss. Münster 1915, 32 | *ἐπιλάβηται* **P**[1]**DTRSV** *ἐπιβέβληται* **C** *ἐπιβάληται* **P**[2]**p** cett.

ἑωυτὸν διδοὺς τῷ θεῷ, οὐκ ἔξεστι τούτου ἅψασθαι. (ὁ νόμος οὗτος
3 *διατελέει ἐὼν ὅμοιος τὸ μέχρι ἐμεῦ ἀπ᾽ ἀρχῆς.) τοῦ ὦν δὴ Ἀλεξάνδρου*
ἀπιστέαται θεράποντες πυθόμενοι τὸν περὶ τὸ ἱρὸν ἔχοντα νόμον, ἱκέται
δὲ ἱζόμενοι τοῦ θεοῦ κατηγόρεον τοῦ Ἀλεξάνδρου βουλόμενοι βλάπτειν
αὐτὸν πάντα λόγον ἐξηγεύμενοι, ὡς εἶχε περὶ τὴν Ἑλένην τε καὶ τὴν ἐς
Μενέλεων ἀδικίην· κατηγόρεον δὲ ταῦτα πρός τε τοὺς ἱρέας καὶ τὸν τοῦ
114 *στόματος τούτου φύλακον, τῷ οὔνομα ἦν Θῶνις. ἀκούσας δὲ τούτων ὁ*
Θῶνις πέμπει τὴν ταχίστην ἐς Μέμφιν παρὰ Πρωτέα ἀγγελίην λέγουσαν,
2 *τάδε 'ἥκει ξεῖνος, γένος μὲν Τευκρός, ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι*
ἐξεργασμένος· ξείνου γὰρ τοῦ ἑωυτοῦ ἐξαπατήσας τὴν γυναῖκα αὐτήν τε
ταύτην ἄγων ἥκει καὶ πολλὰ κάρτα χρήματα ὑπὸ ἀνέμων ἐς γῆν τὴν σὴν
ἀπενειχθείς· κότερα δῆτα τοῦτον ἐῶμεν ἀσινέα ἐκπλέειν ἢ ἀφελώμεθα τὰ
3 *ἔχων ἦλθε;' ἀντιπέμπει πρὸς ταῦτα ὁ Πρωτεὺς λέγων, τάδε 'ἄνδρα*
τοῦτον, ὅστις κοτέ ἐστι ἀνόσια ἐξεργασμένος ξεῖνον τὸν ἑωυτοῦ, συλλα-
115 *βόντες ἀπάγετε παρ᾽ ἐμέ, ἵνα εἰδῶ, ὅ τι κοτε καὶ λέξει.' ἀκούσας δὲ ταῦτα*
ὁ Θῶνις συλλαμβάνει τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὰς νέας αὐτοῦ κατίσχει,
μετὰ δὲ αὐτόν τε τοῦτον ἀνήγαγε ἐς Μέμφιν καὶ τὴν Ἑλένην τε καὶ τὰ
2 *χρήματα, πρὸς δὲ καὶ τοὺς ἱκέτας. ἀνακομισθέντων δὲ πάντων εἰρώτα τὸν*
Ἀλέξανδρον ὁ Πρωτεύς, τίς εἴη καὶ ὁκόθεν πλέοι. ὁ δέ οἱ καὶ τὸ γένος
κατέλεξε καὶ τῆς πάτρης εἶπε τὸ οὔνομα καὶ δὴ καὶ τὸν πλόον ἀπηγήσατο

fere ad cap. 115 **AB C P(p) DTR M SV**, inde **AB C P(p)M DTR SV**
Σχόλ. 113, 3 (ad *ἀπιστέαται*) *ἀφίστανται* **B**

T 8 Eust. Od. 1500 (ad *δ* 365) *ὅτι ὁ προρρηθεὶς Θῶνις φύλαξ ὢν τοῦ Κανωβικοῦ στόματος ἀνήνεγκεν εἰς τοῦτο τὸν Πρωτέα τὴν ἀδικίαν τοῦ ἅρπαγος Πάριδος, καὶ ὡς ἀφῃρέθη τότε τὴν Ἑλένην ἐκεῖνος, καὶ ὡς ἀρέσκονται οἱ πλείους μὴ εἶναι τὴν Ἑλένην ἐν Τροίᾳ*

1 *ἑαυτὸν* **DTRV** | *δοὺς* Eust. | *ἔξεστι*] *ἔστι* Eust. | *οὕτως* **R** || 2 *ὁμοίως* Ald. om. **M** | *μέχρι ἐμεῦ τὸ* **ABC** *μέχρι ἐμεῦ τῶ* **Pp** *μέχρι ἐμεῦ τὸ* (ω suprascr.) **C** *τῶ μέχρι ἐμεῦ* **D** *μέχρις ἐμεῦ τὸ* **M** *μέχρις ἐμεῦ τῷ* Ald. | *τοῦ ὦν*] *τούτων* **AB**[1] || 3 *ἀπιστέαται* – 4 *Ἀλεξάνδρου* haplogr. om. **R** || 6 *Μενέλεον* **D**[1] *Μενέλαον* **R** | *ἱερέας* **V** || 7 *τούτου* om. **SV** || 8 *λέγουσα* **C** || 10 *ἐργασμένος* **PDM** Ald. *ἐργασάμενος* **TRSV** | *τὴν* om. **D** | *τε*] *γε* **DTRSV** || 11 *τὴν σὴν*] *ταύτην* **ABC** || 12 *ἀπενεχθεὶς* **DRSV** | *δῆτα*] *δὴ ταῦτα* **C** | *ἀφελόμεθα* **R** || 13 *λέγων* Herwerden, sequ. Hude *λέγοντα* **ABCPM** *λέγοντας* **DRSV** *λέγω* **T** || 14 *ἀνόσιον* **C** | *ἐστι ⟨ὁ⟩ ἀνόσιον ἐξεργασμένος* Krüger, sed v. grammaticam meam 189 (sic intelligendum: 'suum ipsius violavit hospitem', quod Gallice reddatur 'c'était son propre hôte qu'il a outragé') | *ἐργασμένος* **ABC** || 15 *ἀπάγεται* **C** | *ὅ τί*] *τί* **PMDTRSV** | *τοῦτο* **PMDTRSV** || 17 *αὐτοῦ* **M** Ald. *ἀνῆγε(ν)* **PMDTRSV** || 18 *οἰκέτας* **MT** | *ἠρώτα* **CPMD**[2] | *εἰρώτα δὲ τὸν* (vocem *δὲ* linea subscripta occultavit) **A** || 19 voci *τίς* vocem *τε* suprascr. nescio quae man. **M** *τίς τε* Ald. | *ὁ δέ* – p. 207, 1 *πλέοι* haplogr. om. **M** || 20 *ὄνομα* **C**

ὁκόθεν πλέοι. μετὰ δὲ ὁ Πρωτεὺς εἰρώτα αὐτόν, ὁκόθεν τὴν Ἑλένην 3
λάβοι· πλανωμένου δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ λόγῳ καὶ οὐ λέγοντος τὴν
ἀληθείην ἤλεγχον οἱ γενόμενοι ἱκέται ἐξηγεύμενοι πάντα λόγον τοῦ
ἀδικήματος. τέλος δὲ δή σφι λόγον τόνδε ἐκφαίνει ὁ Πρωτεύς· ʽλέγων, 4
ὅτι ἐγώ, εἰ μὴ περὶ πολλοῦ ἡγεύμην μηδένα ξείνων κτείνειν, ὅσοι ὑπ᾽ ἀνέμων ἤδη ἀπολαμφθέντες ἦλθον ἐς χώρην τὴν ἐμήν, ἐγὼ ἄν σε ὑπὲρ τοῦ Ἕλληνος ἐτισάμην, ὅς, ὦ κάκιστε ἀνδρῶν, ξεινίων τυχὼν ἔργον ἀνοσιώτατον ἐργάσαο, παρὰ τοῦ σεωυτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἔχων ἦλθες· καὶ μάλα ταῦτά τοι οὐκ ἤρκεσε, ἀλλ᾽ ἀναπτερώσας αὐτὴν οἴχεαι ἔχων ἐκκλέψας.
καὶ οὐδὲ ταῦτά τοι μοῦνα ἤρκεσε, ἀλλὰ καὶ τὰ οἰκία τοῦ ξείνου κεραΐσας 5
ἥκεις. νῦν ὦν, ἐπειδὴ περὶ πολλοῦ ἥγημαι μὴ ξεινοκτονέειν, γυναῖκα μὲν 6
ταύτην καὶ τὰ χρήματα οὔ τοι προήσω ἀπάγεσθαι, ἀλλ᾽ αὐτὰ ἐγὼ τῷ Ἕλληνι ξείνῳ φυλάξω, ἐς ὃ ἂν αὐτὸς ἐλθὼν ἐκεῖνος ἀπαγαγέσθαι ἐθέλῃ· αὐτὸν δέ σε καὶ τοὺς σοὺς συμπλόους τριῶν ἡμερέων προαγορεύω ἐκ τῆς ἐμῆς γῆς ἐς ἄλλην τινὰ μετορμίζεσθαι· εἰ δὲ μή, ἅτε πολεμίους περιέψεσθαι.᾽
Ἑλένης μὲν ταύτην ἄπιξιν παρὰ Πρωτέα ἔλεγον οἱ ἱρέες γενέσθαι· 116

AB C P(p)M DTR SV

10 Eust. Il. 364 (ad *B* 364) *ὅτι … ʽκεραΐζειν᾽ καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς φθείρειν ἢ ληΐζεσθαι καὶ ὡς εἰπεῖν κείρειν λέγεται, δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος ποτὲ μὲν λέγων· κεραΐσας τὰ οἰκία τοῦ ξένου* || 11 Poll. III 58 *ξενοκτόνον* (*εἴρηκε*) *Ἡρόδοτος*

1 *ἠρώτα* **CPD²M** | *τὴν Ἑλένην ὁκόθεν* **M** || 3 *ἀληθηίην* **M** Ald. | *οἰκέται* **SV** || 4 *δή* om. **P¹pMDTRSV** | *ἐκφαίνων* **TRV** || 5 *ἐγώ* om. **M** Ald. || 4–9 post *Πρωτεύς* distinxi: si distingueretur *Πρωτεὺς λέγων ὅτι· ʽἐγὼ … ἐργάσαο· παρὰ … ἦλθες. …᾽*, illud *ὅτι* esset unicum apud nostrum, quod orationem rectam introduceret, exstans (cf. Powell s. v. et v. grammaticam meam 74 necnon praef. XII s. et quod ad I 207, 1 adnotavimus). participium *λέγων* (ad cuius significationem et usum cf. IV 119, 2) cum *ἦλθες* (8) coniungendum, et inde mentem Alexandri exhibent verba *ἐγὼ … ἐτισάμην*, ad quae iterum rhetorico modo se refert Proteus quasi respondens iudicio suo (*νῦν ὦν, ἐπειδὴ … ξεινοκτονέειν* [11] ʽrebus sic stantibus, cum revera … multi faciam᾽) || 6 *δὴ* **P¹DTRSV** *ἤδη* **P²p** cett. | *ἀπολαφθέντες* **T** *ἀπολα*φθέντες* **B** | *ἄν*] *γάρ* **R** || 7 *ὅς, ὦ*] *ὅσων* **D** *ὅσον* **TRSV** | *ἀνόσιον* **DTRSV** || 8 *ἐργάσατο* **M** | *ἔχων* om. **ABCP** | *μάλα* om. **S** || 9 *ἤρκεσε* – 10 *τοι* haplogr. om. **M** qui *μοῦνα* (10) post *ἤρκεσε* ponit | *ταῦτά τοι οὐκ ἤρκεσε*] *οὐκ ἤρκεσέ σοι τὸ συγγενέσθαι αὐτῇ* **S** Ald. | *οἴχου* **S** Ald. *οἴχεται* **RV** | *ἐκκλέψας* om. **PᵗDTRSV** habent **Pᵐᵍp** cett. seiungi volunt Stein Hude, sed sic intellige: ʽtu viens, [au dessus] l'ayant été en l'excitant que tu l'as volée᾽, cf. tamen Weber SIFC 17, 261 ss., qui *ἔχων* (8) ex $\overset{\textit{ἔχων}}{\textit{ἐκκλέψας}}$ ortum esse censet || 10 *ἤρκεσε μοῦνα* **M** | *τὰ οἰκία* **DTRSV** Eust. *οἰκία* rell. | *ξένου* **C** || 11 *οὖν* **RV** | *ἄγημαι* **C** | *ξεινοκτενέειν* **RS** *ξεινοκτέειν* **V** || 12 *τοι*] *τι* **T** om. **C** | *ἀλλ᾽ αὐτὰ*] *ἀλλὰ ταῦτα* **C** || 13 *ἂν*] *ἐὰν* **ABC** | *ἐκεῖνος ἐλθὼν* **ABC** | *θέλῃ* **DTRSV** *ἐθέλοι* ut vid. **M** || 14 *ἡμερῶν* **CM** | *προσαγορεύω* **M** *προ*αγορεύω* **D** || 15 *ἐς* om. **DTRSV** | *μετοϱίζεσθαι* **D** *μετεωρίζεσθαι* **TRSV**

δοκέει δέ μοι καὶ Ὅμηρος τὸν λόγον τοῦτον πυθέσθαι, ἀλλ' (οὐ γὰρ
ὁμοίως ἐς τὴν ἐποποιίην εὐπρεπὴς ἦν τῷ ἑτέρῳ, τῷ περ ἐχρήσατο) ἐς ὃ
2 μετῆκε αὐτὸν δηλώσας, ὡς καὶ τοῦτον ἐπίσταιτο τὸν λόγον. δῆλον δέ,
κατὰ παρεποίησε ἐν Ἰλιάδι (καὶ οὐδαμῇ ἄλλῃ ἀνεπόδισεν ἑωυτόν) πλάνην
τὴν Ἀλεξάνδρου, ὡς ἀπηνείχθη ἄγων Ἑλένην τῇ τε δὴ ἄλλῃ πλαζόμενος
3 καὶ ὡς ἐς Σιδῶνα τῆς Φοινίκης ἀπίκετο. ἐπιμέμνηται δὲ αὐτοῦ ἐν Διομή-
δεος ἀριστείῃ· λέγει δὲ τὰ ἔπεα ὧδε·

ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν
Σιδονίων, ἃς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
ἤγαγε Σιδονίηθεν, ἐπιπλὼς εὐρέα πόντον,
τὴν ὁδὸν ἣν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν.

4 ἐπιμέμνηται δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσείῃ [ἐν] τοῖσδε τοῖσι ἔπεσι·

τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
ἐσθλά, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος παράκοιτις
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.

5 καὶ τάδε ἕτερα πρὸς Τηλέμαχον Μενέλεως λέγει·

Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.

6 ἐν τούτοισι τοῖσι ἔπεσι δηλοῖ, ὅτι ἠπίστατο τὴν ἐς Αἴγυπτον Ἀλεξάνδρου
πλάνην· ὁμουρέει γὰρ ἡ Συρίη Αἰγύπτῳ, οἱ δὲ Φοίνικες, τῶν ἐστι ἡ
117 Σιδών, ἐν τῇ Συρίῃ οἰκέουσι. κατὰ ταῦτα δὲ τὰ ἔπεα καὶ τόδε τὸ χωρίον

AB C P(p)M DTR SV

2 ἐς ὃ] ἑκὼν propos. Stein, secl. Bekker Reiskio duce, sequ. Hude: ex χρῆται (ε σα ο) potuit nasci, quod de prisca lectione χρῆται esset testis (cf. lectionem ἐπίσταται et ἐπιμέμνηται, λέγει infra): *in quem* (i. e. τῷ ἑτέρῳ) *transtulit* inepte Valla || 3 μεθῆκεν **DTRSV** | ὡς om. **T** | ἐπίστataιτο litteris τα prioribus linea supposita occultatis **A** ἐπίσταται **CM** || 4 κατὰ παρεποίησε Bekker, sequ. Hude κατάπερ ἐποίησε Reiz, sequ. Stein κατὰ γὰρ ἐποίησε codd. | ἐν om. **DTRSV** || 5 ἀπηνέχθη **B**[1] ἀπενείχθη **C** | ἄγω **RV** || 6 δὴ **S** || 7 ὧδε] οὕτω **ABC** || 8 Z 289ss. | παμποίκιλα codd. Homerici quidam || 9 ἃς **ABC** Homeri codd. quidam necnon Strabo 41 (Homerum laudans) τὰς rell. || 12–19 secl. Schaefer, sequ. Stein Hude; post finem cap. 119 collocanda censet Legrand: recte hic conservare vult Dowatur Bibl. Class. Or. 10, 1965, 145–175 || 12 ἐν seclusi, cf. V 92 β, 2; VI 86 γ, 1 | τοῖσιδε **AS** || 13 δ 227ss. || 16 ἐσθλὰ om. **R** || 17 Μενέλεος **AB**[1]**V** Μενέλαος **M** Ald. || 18 δ 351s. | μ' ἔτι] δ' ἔτι **TRS** δή τι **V** | ναίεσθαι **M** || 19 ἴσχον **ABC** | σφιν ἔρξα **C** σφι ῥέξα **DTRV** σφι ῥέξας **S** σφι ἔρεξα **M** | τελευτήσας **C** τελήέσας **DR** || 20 τούτοις **M** | ἠπιστέατο **T** || 21 ὁμυρέει ut vid. **M** ὁμουρέη Ald. | ὧν **D** || 21–22 ἐστι ἡ Σιδών om. **SV** || 21 ἡ[2] om. **M** Ald.

οὐκ ἥκιστα, ἀλλὰ μάλιστα δηλοῖ, ὅτι οὐκ Ὁμήρου τὰ Κύπρια ἔπεά ἐστι
ἀλλ᾽ ἄλλου τινός· ἐν μὲν γὰρ τοῖσι Κυπρίοισι εἴρηται, ὡς τριταῖος ἐκ
Σπάρτης Ἀλέξανδρος ἀπίκετο ἐς τὸ Ἴλιον ἄγων Ἑλένην εὐαέι τε πνεύματι
χρησάμενος καὶ θαλάσσῃ λείῃ· ἐν δὲ Ἰλιάδι λέγει, ὡς ἐπλάζετο ἄγων
αὐτήν. Ὅμηρος μέν νυν καὶ τὰ Κύπρια ἔπεα χαιρέτω.

Εἰρομένου δέ μευ τοὺς ἱρέας, εἰ μάταιον λόγον λέγουσι οἱ Ἕλληνες τὰ 118
περὶ Ἴλιον γενέσθαι ἢ οὔ, ἔφασαν πρὸς ταῦτα τάδε (ἱστορίῃσι φάμενοι
εἰδέναι παρ᾽ αὐτοῦ Μενέλεω)· ἐλθεῖν μὲν γὰρ μετὰ τὴν Ἑλένης ἁρπαγὴν 2
ἐς τὴν Τευκρίδα γῆν Ἑλλήνων στρατιὴν πολλὴν βοηθεῦσαν Μενέλεῳ,
ἐκβᾶσαν δὲ ἐς γῆν καὶ ἱδρυθεῖσαν τὴν στρατιὴν πέμπειν ἐς τὸ Ἴλιον
ἀγγέλους, σὺν δέ σφι ἰέναι καὶ αὐτὸν Μενέλεων. τοὺς δ᾽ ἐπείτε ἐσελθεῖν 3
ἐς τὸ τεῖχος, ἀπαιτέειν Ἑλένην τε καὶ τὰ χρήματα, τά οἱ οἴχετο κλέψας
Ἀλέξανδρος, τῶν τε ἀδικημάτων δίκας αἰτέειν· τοὺς δὲ Τευκροὺς τὸν
αὐτὸν λόγον λέγειν τότε καὶ μετέπειτα καὶ ὀμνύντας καὶ ἀνωμοτὶ μὴ μὲν
ἔχειν Ἑλένην μηδὲ τὰ ἐπικαλεύμενα χρήματα, ἀλλ᾽ εἶναι αὐτὰ πάντα ἐν
Αἰγύπτῳ, καὶ οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὶ δίκας ὑπέχειν, ἃ Πρωτεὺς ὁ Αἰγύπτιος
βασιλεὺς ἔχει. οἱ δὲ Ἕλληνες καταγελᾶσθαι δοκέοντες ὑπ᾽ αὐτῶν οὕτω δὴ 4
ἐπολιόρκεον, ἐς ὃ ἐξεῖλον· ἑλοῦσι δὲ τὸ τεῖχος ὡς οὐκ ἐφαίνετο Ἑλένη,
ἀλλὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῷ προτέρῳ ἐπυνθάνοντο, οὕτω δὴ πιστεύσαντες
τῷ λόγῳ τῷ πρώτῳ οἱ Ἕλληνες αὐτὸν Μενέλεων ἀποστέλλουσι παρὰ Πρωτέα.
ἀπικόμενος δὲ ὁ Μενέλεως ἐς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀναπλώσας ἐς τὴν 119
Μέμφιν εἴπας τὴν ἀληθείην τῶν πρηγμάτων καὶ ξεινίων ἤντησε μεγάλων
καὶ Ἑλένην ἀπαθέα κακῶν ἀπέλαβε, πρὸς δὲ καὶ τὰ ἑωυτοῦ χρήματα

AB C P(p)M DTR SV

T 2–4 Eust. Il. 643 (ad *Z* 290) *ὁ μὲν ποιητὴς φησίν, ὡς ἐπλάζετο Ἀλέξανδρος ἄγων τὴν Ἑλένην, ὁ δὲ τὰ Κύπρια ποιήσας λέγει, ὡς* — ἀφίκετο εἰς τὸ — *καὶ θα*λάττῃ λείᾳ

8s. Greg. Cor.: v. ad 78 ‖ 14 Bekk. Anecd. 20 *ἀνωμοτί· ἄνευ ὅρκου καὶ τοῦ ὀμόσαι* ‖ 14–18 Greg. Cor. 62–63 *τὸν συμπλεκτικὸν 'μὲν' σύνδεσμον ἀντὶ τοῦ παραπληρωματικοῦ 'μὴν' προσλαμβάνουσιν, ὡς παρ᾽ Ἡροδότῳ·* μὴ μὲν ἔχειν Ἑλένην. — *ἀντὶ τοῦ 'ἕως οὗ' 'ἐς ὅ' λέγουσιν· Ἡρόδοτος·* ἐς ὃ ἐξεῖλον

1 *ἔπεά* om. **SV** ‖ 2–3 *Ἀλέξανδρος ἵκετο ἐκ Σπάρτης* **M** *Ἀλέξανδρος ἐκ Σπάρτης ἀπίκετο* Ald. ‖ 3 *ἐς* om. **R** | *τὴν Ἑλένην εὐαγέϊ τε* **M** Ald. (num *γε* pro *τε* habebat cod. aliquis?) | *τε* om. **ABC** ‖ 4.5 *αὐτὴν ἄγων* **DTRV** ‖ 5 *ἔπεα χαιρέτω*] *ἐπιχαιρέτω* **M** ‖ 6 *ἠρομένου* **C** | *οἱ* om. **M** ‖ 8 *μὲν* om. **ABC** ‖ 9 *γῆν*] *τὴν* **ABCPM** | *στρατιὰν* Greg. Cor. | *Μενελάῳ* Greg. Cor. ‖ 10 *εἰς*[1] **M** | *πέμπει* **DRV** ‖ 11 *δ᾽* om. **DTRSV** ‖ 12 *τε* om. **M** | *οἱ* om. **PMDTRSV** ‖ 14 *ἀνωμοτεῖ* **C** *ἀνωμοτί* (ω ex corr.) **D**[2] *ἀνωμωτί* **T** ‖ 14.15 *μηδὲν ἔχειν* **C** ‖ 16 *ἃ*] *τῶν* propos. Struwe, sed v. grammaticam meam 109 ‖ 18 *ἡ Ἑλένη* **MDTRSV** ‖ 21 *τὴν*[1] om. **M** ‖ 22 *ἀληθηΐην* **M** Ald. *ἀληθείαν* **V**[ac] | *πραγμάτων* **V**

2 *πάντα. τυχὼν μέντοι τούτων ἐγένετο Μενέλεως ἀνὴρ ἄδικος ἐς Αἰγυπτίους·*
ἀποπλέειν γὰρ ὁρμημένον αὐτὸν ἴσχον ἄπλοιαι· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐπὶ
3 *πολλὸν τοιοῦτον ἦν, ἐπιτεχνᾶται πρῆγμα οὐκ ὅσιον, λαβὼν γὰρ δύο*
παιδία ἀνδρῶν ἐπιχωρίων ἔντομά σφεα ἐποίησε· μετὰ δὲ ὡς ἐπάιστος
ἐγένετο τοῦτο ἐργασμένος, μισηθείς τε καὶ διωκόμενος οἴχετο φεύγων
τῇσι νηυσὶ ἐπὶ Λιβύης. τὸ ἐνθεῦτεν δέ, ὅκου ἔτι ἐτράπετο, οὐκ εἶχον
εἰπεῖν Αἰγύπτιοι· τούτων δὲ τὰ μὲν ἱστορίῃσι ἔφασαν ἐπίστασθαι, τὰ δὲ
παρ' ἑωυτοῖσι γενόμενα ἀτρεκέως ἐπιστάμενοι λέγειν.

120 *Ταῦτα μὲν Αἰγυπτίων οἱ ἱρέες ἔλεγον, ἐγὼ δὲ τῷ λόγῳ τῷ περὶ Ἑλένης*
λεχθέντι καὶ αὐτὸς προστίθεμαι τάδε ἐπιλεγόμενος· εἰ ἦν Ἑλένη ἐν
Ἰλίῳ, ἀποδοθῆναι ἂν αὐτὴν τοῖσι Ἕλλησι ἤτοι ἑκόντος γε ἢ ἀέκοντος
2 *Ἀλεξάνδρου· οὐ γὰρ δὴ οὕτω γε φρενοβλαβὴς ἦν ὁ Πρίαμος οὐδὲ οἱ*
ἄλλοι ⟨οἱ⟩ προσήκοντες αὐτῷ, ὥστε τοῖσι σφετέροισι σώμασι καὶ τοῖσι
τέκνοισι καὶ τῇ πόλι κινδυνεύειν ἐβούλοντο, ὅκως Ἀλέξανδρος Ἑλένῃ
3 *συνοικέῃ. εἰ δέ τοι καὶ ἐν τοῖσι πρώτοισι χρόνοισι ταῦτα ἐγίνωσκον,*
ἐπεὶ πολλοὶ μὲν τῶν ἄλλων Τρώων, ὁκότε συμμίσγοιεν τοῖσι Ἕλλησι,
ἀπώλλυντο, αὐτοῦ δὲ Πριάμου οὐκ ἔστι ὅτε οὐ δύο ἢ τρεῖς ἢ καὶ ἔτι

AB C P(p)M DTR SV

Ὅτι ὁ Μενέλεως τυχὼν *ἀγαθῶν* ἐγένετο ἀνὴρ ἄδικος (119, 2) – Λιβύης (119, 3) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XI

Σχόλ. 119, 3 (ad *ἐπάιστος*) *φανερός· δύναται δὲ εἶναι τὸ ᾱ νῦν ἐπιτατικόν, οὐ στερητικόν· ἱστὸς ἄιστος, καὶ ἐπάιστος ὁ ἐπίδηλος καὶ φανερός* **B**

T 3–6 Plut. de Hdt. mal. 12 (Mor. 857) *ἐν . . . τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ Μενέλαόν φησι παρὰ Πρωτέως ἀπολαβόντα τὴν Ἑλένην . . . ἀδικώτατον ἀνθρώπων γενέσθαι . . .· ὑπὸ γὰρ ἀπλοίας συνεχόμενον ἐπιτεχνήσασθαι πρᾶγμα οὐχ ὅσιον καὶ* λαβόντα δύο παιδία ἀνδρῶν ἐπιχωρίων ἐντομά σ⟨φεα⟩ ποιῆσαι· *μισηθέντα δ' ἐπὶ τούτῳ καὶ διω*κόμενον οἴχεσθαι φεύγοντα νηυσὶν ἰθὺ ἐπὶ Λιβύης || 10–12 Eust. Il. 397 (ad *Γ* 157) *τούτων εἷς ὢν καὶ Ἡρόδοτος ἀρέσκεται μὴ εἶναι τὴν Ἑλένην ἐν Τροίᾳ· οὐ γὰρ οὕτω, φησί,* φρενοβλαβεῖς *οἱ Ἰλιεῖς, ὥστε περὶ τῶν πάντων κινδυνεύοντες μὴ ἀποδοῦναι τὴν Ἑλένην* ἢ ἑκόντος 'Αλεξάνδρου ἢ ἄκοντος. idem habet Od. 1500 (ad *δ* 365)

1 *ἀνὴρ Μενέλεως* **M** || 2 *ὡρμημένον* **CPMDTRS** *ὁρμημένων* Const. rell. | *τοῦτο ἐπὶ* **ABCPM** Const. *τὸ* rell. || 3 *ἐπιτεχνᾶται γὰρ* **RSV** *ἐπιτεχνᾶται* Const. rell. | *οὐκούσιον λαβὸν* **R** || 4 *ἐγχωρίων* **DTRSV** *ἐπιχωρίων* Plut. Const. rell. || 5 *εἰργασμένος* **DTRV** *ἐργασάμενος* **C** *ἐργασμένος* Plut. Const. rell. | *μισωθείς* **P**^{1}**DTRSV** *μι**θείς* **M** *μισηθείς* Plut. Const. **P**^{2}**p** rell. | *δὲ* **DRV** Plut. *τε* Const. rell. om. **T** | *ᾤχετο* **PMDTRSV** *οἴχετο* Const. rell. || 6 *ἐπὶ*] *ἰθὺ ἐπὶ* Plut. pars codd. (corrup. Plut. codd. rell.) *ἰθὺ* propos. Valckenaer | *ἐτράπετο ἔτι οὐκ* **DTRSV** *ἐτράπετο οὐκέτι* **PM** Ald. | *ἔτι* del. Legrand || 8 *ἑαυτοῖσι* **AB** || 10 *λεχθέντι*] *ἀχθέντι* **CP**^{m}**pM** || 11 *ἂν* om. **CP**^{1}**MDTRSV** habent **P**^{2}**p** cett. | *ἄκοντος* codd. || 13 *οἱ* add. Bekker, sequ. Stein Hude || 14 *τῇ* om. **ABC** | *πόλει* **ABCS** | *ἐβούλοντο* secl. Legrand Steinio duce glossema fuisse credens ad *ἐγίνωσκον* (15) || 15 *τοι*] *τι* **CMDTRSV** | *ἐγίγνωσκον* **PDR** || 17 *ἀπώλυντο* **CTV**^{c} *ἀπώλοντο* **M** *ἀπόλοντο* **V**^{ac} *ἀπόλοιντο* **S** | *οὐ*] *ἢ* **ABC** | *καὶ* om. **C**

πλείους τῶν παίδων μάχης γενομένης ἀπέθνῃσκον (εἰ χρή τι τοῖσι ἐποποιοῖσι χρεώμενον λέγειν) — τούτων δὲ τοιούτων συμβαινόντων ἐγὼ μὲν ἔλπομαι, εἰ καὶ αὐτὸς Πρίαμος συνοίκεε Ἑλένῃ, ἀποδοῦναι ἂν αὐτὴν τοῖσι Ἀχαιοῖσι μέλλοντά γε δὴ τῶν παρεόντων κακῶν ἀπαλλαγήσεσθαι.
οὐ μὲν οὐδὲ ἡ βασιληίη ἐς Ἀλέξανδρον περιῆε ὥστε γέροντος Πριάμου 4
ἐόντος ἐπ' ἐκείνῳ τὰ πρήγματα εἶναι, ἀλλὰ Ἕκτωρ καὶ πρεσβύτερος καὶ ἀνὴρ ἐκείνου μᾶλλον ἐὼν ἔμελλε αὐτὴν Πριάμου ἀποθανόντος παραλάμψεσθαι, τὸν οὐ προσῆκε ἀδικέοντι τῷ ἀδελφεῷ ἐπιτρέπειν, καὶ ταῦτα μεγάλων κακῶν δι' αὐτὸν συμβαινόντων ἰδίῃ τε καὶ αὐτῷ καὶ τοῖσι
ἄλλοισι πᾶσι Τρωσί. ἀλλ' οὐ γὰρ εἶχον Ἑλένην ἀποδοῦναι οὐδὲ λέγουσι 5
αὐτοῖσι τὴν ἀληθείην ἐπίστευον οἱ Ἕλληνες, ὡς μὲν ἐγὼ γνώμην ἀποφαίνομαι, τοῦ δαιμονίου παρασκευάζοντος, ὅκως πανωλεθρίῃ ἀπολόμενοι καταφανὲς τοῦτο τοῖσι ἀνθρώποισι ποιήσωσι, ὡς τῶν μεγάλων ἀδικημάτων μεγάλαι εἰσὶ καὶ αἱ τιμωρίαι παρὰ τῶν θεῶν. καὶ ταῦτα μέν, τῇ ἐμοὶ δοκέει, εἴρηται.
Πρωτέος δὲ ἐκδέξασθαι τὴν βασιληίην Ῥαμψίνιτον ἔλεγον, ὃς μνη- 121
μόσυνα ἐλίπετο τὰ προπύλαια τὰ πρὸς ἑσπέρην τετραμμένα τοῦ Ἡφαιστείου, ἀντίους δὲ τῶν προπυλαίων ἔστησε ἀνδριάντας δύο ἐόντας τὸ μέγαθος πέντε καὶ εἴκοσι πήχεων, τῶν Αἰγύπτιοι τὸν μὲν πρὸς βορέω ἑστεῶτα καλέουσι θέρος, τὸν δὲ πρὸς νότον χειμῶνα· καὶ τὸν μὲν καλέουσι θέρος, τοῦτον μὲν προσκυνέουσί τε καὶ εὖ ποιέουσι, τὸν δὲ χειμῶνα
καλεόμενον τὰ ἔμπαλιν τούτων ἔρδουσι. πλοῦτον δὲ τούτῳ τῷ βασιλέι α
γενέσθαι ἀργύρου μέγαν, τὸν οὐδένα τῶν ὕστερον ἐπιτραφέντων βασιλέων

AB C P(p)M DTR SV, ad quos cap. 121 accedit **𝔳**
Ὡς μὲν ἐγὼ – εἴρηται (120, 5) exc. **𝔄**

1 *γινομένης* **PMDTRV** | *τι* om. **pM** Ald. ‖ 2 *χρεόμενον* **Pp**^c | *τοιούτων* om. **M** ‖ 3 *οἴκεε(ν)* **D**^ac**TRSV** ‖ 4 *γε*] *γ* e correct. **D** *τε* ut vid. **M** ‖ 6 *ἐπ'*] *ὑπ'* **DTRSV** | *πράγματα* **C** | *ἀλλὰ καὶ Ἕκτωρ* **TRSV** ‖ 6–7 *καὶ πρεσβύτερος καὶ ἀνὴρ* om. **AB**^1**C** ‖ 6 *καὶ*^2 om. **D**^1 ‖ 7 *ἐὼν*] *γε ὢν* **M** *γ' ἐὼν* Ald. | *ἀποθανόντος αὐτὸν* **M** | *παραλάμψασθαι* **CDSV** *παραλάψεσθαι* **T** ‖ 9 *κακῶν*] *κινδύνων* **M** | *καὶ*^1 om. **P**^ac**DTRSV** habent **P**^c**p** cett. ‖ 10 *ἀποδοῦναι Ἑλένην ἀλλ' οὐδὲ* **M** ‖ 11 *ἀληθηΐην* **M** Ald. *ἀληθείην* **p** cett. ‖ 12 *ὅπως* **𝔄** | *πανολεθρίῃ* **MD**^1**V** *πανωλεθρίῃ* **D**^3**𝔄** rell. ‖ 13 *τοῖσιν* **𝔄** | *ποιήσωσιν* **𝔄** *ποιήσωνται* **M** Ald. ‖ 14 *καὶ τιμωρίαι παρὰ τῶν θεῶν* vel *καὶ αἱ τιμωρίαι αἱ παρὰ τῶν θεῶν* propos. Desrousseaux RPh 10, 1886, 65 | *ἐμοὶ*] *ἐμῇ* **𝔄** om. **DTRSV** ‖ 16 *Πρωτέως* **M** | *Ῥαμψίνητον* **S** *Ῥαψίνιτον* **R** *Ῥαψίνητον* **V** *Ῥαψίν*τον* **𝔳** *Ῥαμψίνιτον* (*μ* deleto) **p** ‖ 17 *Ἡφαιστίου* **ABC** ‖ 19 *μὲν* om. **M** | *βορέην* **MD**^2 Ald. ‖ 20 *τὸν δὲ* – 21 *θέρος* haplogr. om. **B**^1**PpM** Ald. | *καὶ* – 21 *χειμῶνα* haplogr. om. **DTRSV𝔳** ‖ 21 *ποιοῦσι* **p** *ποιεῦσι* **M** Ald. ‖ 21–22 *τὸν δὲ πρὸς νότον χειμῶνα καλεόμενον* **PpM** Ald. ‖ 23 *ἔτι γραφέντων* **DTRSV𝔳** *ἐπιστραφέντων* **M** *ἐπιγραφέντων* Ald. *ἐπιτραφέντων* **p** cett.

δύνασθαι ὑπερβαλέσθαι οὐδ' ἐγγὺς ἐλθεῖν. βουλόμενον δὲ αὐτὸν ἐν
ἀσφαλείῃ τὰ χρήματα θησαυρίζειν οἰκοδομέεσθαι οἴκημα λίθινον, τοῦ
τῶν τοίχων ἕνα ἐς τὸ ἔξω μέρος τῆς οἰκίης ἔχειν. τὸν δὲ ἐργαζόμενον
ἐπιβουλεύοντα τάδε μηχανᾶσθαι· τῶν λίθων παρασκευάσασθαι ἕνα
ἐξαιρετὸν εἶναι ἐκ τοῦ τοίχου ῥηιδίως καὶ ὑπὸ δύο ἀνδρῶν καὶ ὑπὸ ἑνός.
2 ὡς δὲ ἐπετελέσθη τὸ οἴκημα, τὸν μὲν βασιλέα θησαυρίσαι τὰ χρήματα ἐν
αὐτῷ, χρόνου δὲ περιιόντος τὸν οἰκοδόμον περὶ τελευτὴν τοῦ βίου ἐόντα
ἀνακαλέσασθαι τοὺς παῖδας (εἶναι γὰρ αὐτῷ δύο), τούτοισι δὲ ἀπηγήσασθαι, ὡς ἐκείνων προορῶν, ὅκως βίον ἄφθονον ἔχωσι, τεχνάσαιτο
οἰκοδομέων τὸν θησαυρὸν τοῦ βασιλέος· σαφέως δὲ αὐτοῖσι πάντα
ἐξηγησάμενον τὰ περὶ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ λίθου δοῦναι τὰ μέτρα αὐτοῦ
λέγοντα ὡς ταῦτα διαφυλάσσοντες ταμίαι τῶν βασιλέος χρημάτων
3 ἔσονται. καὶ τὸν μὲν τελευτῆσαι τὸν βίον, τοὺς δὲ παῖδας αὐτοῦ οὐκ ἐς
μακρὴν ἔργου ἔχεσθαι, ἐπελθόντας δὲ ἐπὶ τὰ βασιλήια νυκτὸς καὶ τὸν
λίθον ἐπὶ τῷ οἰκοδομήματι ἀνευρόντας ῥηιδίως μεταχειρίσασθαι καὶ τῶν
β χρημάτων πολλὰ ἐξενείκασθαι. ὡς δὲ τυχεῖν τὸν βασιλέα ἀνοίξαντα τὸ
οἴκημα, θωυμάσαι ἰδόντα τῶν χρημάτων καταδεᾶ τὰ ἀγγήια, οὐκ ἔχειν
δέ, ὅντινα ἐπαιτιᾶται τῶν τε σημάντρων ἐόντων σώων καὶ τοῦ οἰκήματος
κεκλῃσμένου. ὡς δὲ αὐτῷ καὶ δὶς καὶ τρὶς ἀνοίξαντι αἰεὶ ἐλάσσω φαίνεσθαι
τὰ χρήματα (τοὺς γὰρ κλέπτας οὐκ ἀνιέναι κεραΐζοντας), ποιῆσαί μιν

AB C P(𝔭)M DTR SV(𝔡)
Σχόλ. 121 *β* 1 (ad *οὐκ ἀνιέναι*) *οὐκ ἐνδιδόναι* **B**

9 Lex. Vind. 150 *προορῶν ἀντὶ τοῦ 'κηδόμενος'· Ἡρόδοτος·* ὡς ἐκείνων προορῶν ὅπως βίον ἄφθονον ἔχωσι || 11 Eust. Il. 119 (ad *A* 369) *'ἐξελεῖν' δέ ποτε λέγεται καὶ τὸ ἐκβαλεῖν καὶ ἀπολέσαι καὶ 'ὑπεξελεῖν' τὸ ἐς μέρος θεῖναι· τοῦτο δὲ καὶ 'ἐξαιρεῖν' ὀνομάζεται, ὅθεν* ἐξαίρεσιν λίθου *φησί που Ἡρόδοτος* || 20 Eust. Il. 364 (ad *B* 861) *ὅτι δὲ 'κεραΐζειν' καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς φθείρειν ἢ ληΐζεσθαι καὶ ὡς εἰπεῖν κείρειν λέγεται, δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος ποτὲ μὲν λέγων* . . . κλέπτας κεραΐζοντας χρήματα

1 *ὑπερβαλλέσθαι* **V𝔡** | *βουλόμενος* **𝔡** || 2 *οἰκονομέεσθαι* **SV𝔡** || 4 *παρᾰσκευάσασθαι* (litt. *ε* suprascr. man. rec., num *παρεσκευάσθαι* indicare voluit?) **A** || 6 *ἐτελέσθη* **SV𝔡** || 7 *περιόντος* **CM** *περιόντος* (litt. *ϊ* suprascr. prima ut vid. man.) **A** *περὶ ὄντος* **𝔡** || 8 *αὐτῶν* **D**^{1}**V** *αὐτὸν* **R** | *δὲ*] *γὰρ* **C** om. **DTRSV** || 9 *προορέων* **CPM** | *ἔχουσι* **C** || 10 *οἰκοδομῶν* **ABC** *οἰκοδομένων* **𝔡** | *βασιλέως* **CMDTR** *βασιλῆος* Ald. | *πάντα* om. **M** || 11 *τὴν ἐξαίρεσίν τοῦ λίθου*] *τὸν λίθον καὶ τὴν ἐξαίρεσιν αὐτοῦ* **M** || 12 ⟨*τοῦ*⟩ *βασιλέος* propos. Herwerden, sequ. Hude | *βασιλέως* **ABMTV𝔡** *βασιλῆος* Ald. || 13 *εἰς* **C** || 14 *μακρὸν* **ABCP**^{c}**𝔭M** *μακρῇ* **𝔡** | *ἐλθόντας* **DTRSV𝔡** || 15 *ἐνευρόντας* **D**^{c}**TRSV𝔡** || 17 *θωμάσαι* **D**^{1}**TRSV** *θωμάσιων* **𝔡** | *ἀγγεῖα* **M** || 18 *ἀπαιτιᾶται* **DTRSV𝔡** | *σόων* **AB**^{1}**D**^{ac} || 19 *κεκλῃσμένου* scripsi (v. gramm. meam 148) *κεκλησμένου* **D**^{1}**𝔡** *κεκλεισμένου* **PD**^{2}**TRSV** *κεκλειμένου* **ABC** *κατακεκλεισμένου* **M** Ald. | *δὲ*] *δὲ καὶ* **R** | *αἰεὶ* om. **ABC**

τάδε· πάγας προστάξαι ἐργάσασθαι καὶ ταύτας περὶ τὰ ἀγγήια, ἐν οἷσι τὰ
χρήματα ἐνῆν, στῆσαι. τῶν δὲ φωρῶν ὥσπερ ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ ἐλθόντων 2
καὶ ἐσδύντος τοῦ ἑτέρου αὐτῶν, ἐπεὶ πρὸς τὸ ἄγγος προσῆλθε, ἰθέως τῇ
πάγῃ ἐνέχεσθαι· ὡς δὲ γνῶναι αὐτόν, ἐν οἵῳ κακῷ ἦν, ἰθέως καλέειν τὸν
ἀδελφεὸν καὶ δηλοῦν αὐτῷ τὰ παρεόντα καὶ κελεύειν τὴν ταχίστην
ἐσδύντα ἀποταμεῖν αὐτοῦ τὴν κεφαλήν, ὅκως μὴ αὐτὸς ὀφθεὶς καὶ γνωρι-
σθείς, ὃς εἴη, προσαπολέσῃ κἀκεῖνον· τῷ δὲ δόξαι εὖ λέγειν καὶ ποιῆσαί
μιν πεισθέντα ταῦτα καὶ καταρμόσαντα τὸν λίθον ἀπιέναι ἐπ᾽ οἴκου
φέροντα τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀδελφεοῦ. ὡς δὲ ἡμέρη ἐγένετο, ἐσελθόντα τὸν γ
βασιλέα ἐς τὸ οἴκημα ἐκπεπλῆχθαι ὁρῶντα τὸ σῶμα τοῦ φωρὸς ἐν τῇ
πάγῃ ἄνευ τῆς κεφαλῆς ἐόν, τὸ δὲ οἴκημα ἀσινὲς καὶ οὔτε ἔσοδον οὔτε
ἔκδυσιν οὐδεμίαν ἔχον. ἀπορεύμενον δέ μιν τάδε ποιῆσαι· τοῦ φωρὸς τὸν
νέκυν κατὰ τοῦ τείχεος κατακρεμάσαι, φυλάκους δὲ αὐτοῦ καταστή-
σαντα ἐντείλασθαί σφι, τὸν ἂν ἴδωνται ἀποκλαύσαντα ἢ κατοικτισάμενον,
συλλαβόντας ἄγειν πρὸς ἑωυτόν. ἀνακρεμαμένου δὲ τοῦ νέκυος τὴν μη- 2
τέρα δεινῶς φέρειν, λόγους δὲ πρὸς τὸν περιεόντα παῖδα ποιευμένην
προστάσσειν αὐτῷ, ὅτεῳ τρόπῳ δύναται, μηχανᾶσθαι, ὅκως τὸ σῶμα
τοῦ ἀδελφεοῦ καταλύσας κομιῇ· εἰ δὲ τούτων ἀμελήσει, διαπειλέειν αὐ-
τήν, ὡς ἐλθοῦσα πρὸς τὸν βασιλέα μηνύσει αὐτὸν ἔχοντα τὰ χρήματα.
ὡς δὲ χαλεπῶς ἐλαμβάνετο ἡ μήτηρ τοῦ περιεόντος παιδὸς καὶ πολλὰ δ
πρὸς αὐτὴν λέγων οὐκ ἔπειθε, ἐπιτεχνήσασθαι τοιάδε μιν· ὄνους κατα-
σκευασάμενον καὶ ἀσκοὺς πλήσαντα οἴνου ἐπιθεῖναι ἐπὶ τῶν ὄνων καὶ
ἔπειτα ἐλαύνειν αὐτούς· ὡς δὲ κατὰ τοὺς φυλάσσοντας ἦν τὸν κρεμάμενον

AB C P(p)M DTR SV(𝔳)

15 s. Lex. Vind. 45 (s. v. *δεινῶς φέρειν*) *Ἡρόδοτος*· ἀνακρεμαμένου — φέρειν

1 *ταῦτα* **R** | *οἷσι*] *τοῖσι* **ABCP^{2}pM**, v. gramm. meam 109 || 3 *ἐνδύντος* **ABC PM** | *εὐθέως* **M** || 3.4 *τὴν πάγην* **D** || 4 *ἔχεσθαι* **DTRSV𝔳** | *ἑωυτόν* **M** Ald. || 5 *κελεύει* **RV** *καιλέβει* **𝔳** || 6 *ἐσδύντα*] *ἐλθόντα* **T** om. **B^{1}**, cf. Kallenberg Progr. Gymn. Fred.-Werderian. Berolinensis, Paschis 1884, 26 | *ἀποτάμνειν* **PMDTRSV𝔳** || 7 *προσαπολέσει* **T** *απολεσι* **𝔳** || 9 *φέροντα*] *ἀπάγοντα* **PMDTRSV𝔳** | *ἀδελφοῦ* ut vid. **M** || 10 *ὁρέοντα* **PpM** Ald. *ὁρέωντα* **C** || 11 *ἀσινὲς ἐὸν* **M** Ald. || 12 *οὐδεμίην* **M** Ald. | *ἔχον τε πορευόμενον* **S** *ἔχοντα πορευόμενον* **DTRSV𝔳** || 13 *φύλακας* **SV𝔳** || 13.14 *καταστῆσαι ἐντείλασθαί τε* **TRSV𝔳** *καταστῆσαι ἐντείλασθαι δὲ* **D** || 14 *σφισι* **ABC** || 15 *αὐτόν* **ABC** || 16 *δεινῶς φέρειν*] *ἰδεῖν* **T** | *περιϊόντα* **C** || 17 *μηχανήσασθαι* **DTRSV𝔳** | *ὅπως* **ABC** || 18 *κομιεῖ* **ABCP^{c}pM** *κομίσῃ* **P^{ac}** cett., em. Merzdorf, sequ. Hude | *ἀμελήσῃ* **SV** | *ἀπειλέειν* **P^{1}DTRSV** *διαπειλέειν* **P^{2}p** cett. | *αὐτόν* **T** *αὐτῷ* **M** Ald. || 19 *ἔχοντι* **𝔳** | *τὰ*] *τὰς* **A** om. **C** || 20 *ἐπελαμβάνετο* **M** Ald. || 21 *ἐπιτεχνίσασθαι* **C** || 23 *ἦν*] *ἦν ἴσον* **TRSV** Ald. om. **M** *ἤνυσεν* propos. Heiberg

νέκυν, ἐπισπάσαντα τῶν ἀσκῶν δύο ἢ τρεῖς ποδεῶνας αὐτὸν λύειν ἀπαμ-
2 μένους· ὡς δὲ ἔρρεε ὁ οἶνος, τὴν κεφαλήν μιν κόπτεσθαι μεγάλα βοῶντα
ὡς οὐκ ἔχοντα πρὸς ὁκοῖον τῶν ὄνων πρῶτον τράπηται· τοὺς δὲ φυλάκους
ὡς ἰδεῖν πολὺν ῥέοντα τὸν οἶνον, συντρέχειν ἐς τὴν ὁδὸν ἀγγήια ἔχοντας
3 καὶ τὸν ἐκκεχυμένον συγκομίζειν ἐν κέρδεϊ ποιευμένους. τὸν δὲ διαλοιδο-
ρέεσθαι πᾶσιν ὀργὴν προσποιεύμενον· παραμυθευμένων δὲ αὐτὸν τῶν
φυλάκων χρόνῳ πρηΰνεσθαι προσποιέεσθαι καὶ ὑπίεσθαι τῆς ὀργῆς,
4 τέλος δὲ ἐξελάσαι αὐτὸν τοὺς ὄνους ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ κατασκευάζειν. ὡς
δὲ λόγους τε πλείους ἐγγίνεσθαι καί τινα καὶ σκῶψαί μιν καὶ ἐς γέλωτα
προαγαγέσθαι, ἐπιδοῦναι αὐτοῖσι τῶν ἀσκῶν ἕνα· τοὺς δὲ αὐτοῦ, ὥσπερ
εἶχον, κατακλιθέντας πίνειν διανοέεσθαι καὶ ἐκεῖνον παραλαμβάνειν καὶ
κελεύειν μετ' ἑωυτῶν μείναντα συμπίνειν, τὸν δὲ πεισθῆναί τε δὴ καὶ
5 καταμεῖναι. ὡς δέ μιν παρὰ τὴν πόσιν φιλοφρόνως ἠσπάζοντο, ἐπιδοῦναι
αὐτοῖσι καὶ ἄλλον τῶν ἀσκῶν, δαψιλέι δὲ τῷ ποτῷ χρησαμένους τοὺς
φυλάκους ὑπερμεθυσθῆναι καὶ κρατηθέντας ὑπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, ἔνθα
6 περ ἔπινον, κατακοιμηθῆναι· τὸν δέ, ὡς πρόσω ἦν τῆς νυκτός, τό τε σῶμα
τοῦ ἀδελφεοῦ καταλῦσαι καὶ τῶν φυλάκων ἐπὶ λύμῃ πάντων ξυρῆσαι τὰς
δεξιὰς παρηίδας· ἐπιθέντα δὲ τὸν νέκυν ἐπὶ τοὺς ὄνους ἀπελαύνειν
ε ἐπ' οἴκου ἐπιτελέσαντα τῇ μητρὶ τὰ προσταχθέντα. τὸν δὲ βασιλέα, ὡς
αὐτῷ ἀπηγγέλθη τοῦ φωρὸς ὁ νέκυς ἐκκεκλεμμένος, δεινὰ ποιέειν,
πάντως δὲ βουλόμενον εὑρεθῆναι, ὅστις κοτὲ εἴη ὁ ταῦτα μηχανώμενος,

AB C P(p)M DTR SV(𝔳)

Σχόλ. 121 *δ* 1 (ad *ἀπαμμένους*) *κρεμαμένους* **B** 121 *δ* 3 (ad *πρηΰνεσθαι*) *σχηματίζεσθαι καὶ ἔνδοσιν ποιεῖσθαι τῆς ὀργῆς* **B**

1 Lex. Vind. 146 *ποδεῶνες· οἱ τοῦ δέρματος τόποι τῶν ποδῶν· Ἡρόδοτος·* τῶν ἀσκῶν – ποδεῶνας || 2 Lex. Vind. 114 (s. v. *κόπτει*) *Ἡρόδοτος·* τὴν κεφαλήν – βοῶντα

1 *τὸν ἀσκὸν* **SV𝔳** | *αὐτὸν*] *αυ ῶν* (τ supra) **M** | *ἀφαμμένους* **ABC** || 2 *ἔρεε* **A¹D¹** | *μεγάλως* Lex. Vind. || 3 *πρῶτον τῶν ὄνων* **DTRSV** | *φύλακας* **MTSV** *φύλας* **R** *φυλακοὺς* (ας supra) olim exstitisse recte iudicat Weber Anal. Hdt. 181 || 4 *συντρέχειν* – 5 *ἐκκεχυμένον* om. **C** haplogr. quia *οἶνον* habuit, v. quae sequ. || 5 *ἐκκεχυμένον οἶνον* **ABCP** | *συνεκκομίζειν* ut vid. **M** || 6 *παραμυθευμένον* **R** || 7 *ὑπίσχεσθαι* **DTRSV** || 9 *ἐγγίγνεσθαι* **PMD** | *καὶ ἐς*] *ἐς καὶ* **RSV** *ὡς καὶ* **T** *ἐς* **D** || 10 *προσαγαγέσθαι* **BP¹** Ald. *προσαγαγεῖν* **TR** *προσαγαγαγεῖν* **D** *προσαγεῖν* **SV𝔳** *προαγαγέσθαι* **P²p** cett. | *αὐτοῖσι τῶν ἀσκῶν ἕνα*] *σφι τῶν ἀσκὸν* (ut vid.) *ἕνα αὐτοῖσι* **M** *σφι τὸν ἀσκῶν ἕνα αὐτοῖσι* Ald. *αὐτοῖσι τὸν ἀσκὸν ἕνα* **B¹** || 11 *κατακλισθέντας* **R** *κατακληθέντας δὲ* **𝔳** || 12 *μεθ' ἑωυτῶν* **M** | *τε δὴ*] *τε δεῖ* **DRV** *δεῖ* **𝔳** || 13 *φιλοφρόνως* om. **DTRSV** | *ἠσπάζοντο ἐπιδοῦναι* om. **Aᵗ**, in mg. suppl. **A²** || 14 *ἀσκὸν* **M** || 15 *καὶ* – 16 *κατακοιμηθῆναι* haplogr. om. **M** || 16 *ἐπίπονον* **C** | *κοιμηθῆναι* **DTRSV** || 17 *κατακλῦσαι* **RSV** | *πάντων* om. **DTRSV** || 18 *παρηιὰς* **RSV** *παρηὰς* **𝔳** *παριὰς* **Dᵃᶜ** *παρειὰς* **DᶜT** || 20 *ἀπηγγέλη* **DTRSV** | *ἐγκεκλεμμένος* **M** Ald.

ποιῆσαί μιν τάδε (ἐμοὶ μὲν οὐ πιστά)· τὴν δὲ θυγατέρα τὴν ἑωυτοῦ 2
κατίσαι ἐπ' οἰκήματος ἐντειλάμενον πάντας τε ὁμοίως προσδέκεσθαι, καὶ
πρὶν συγγενέσθαι, ἀναγκάζειν λέγειν αὐτῇ, ὅ τι δὴ ἐν τῷ βίῳ ἔργασται
αὐτῷ σοφώτατον καὶ ἀνοσιώτατον· ὃς δ' ἂν ἀπηγήσηται τὰ περὶ τὸν
φῶρα γεγενημένα, τοῦτον συλλαμβάνειν καὶ μὴ ἀπιέναι ἔξω. ὡς δὲ τὴν 3
παῖδα ποιέειν τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς προσταχθέντα, τὸν φῶρα πυθόμενον τῶν
εἵνεκα ταῦτα ἐπρήσσετο, βουληθέντα πολυτροπίῃ τοῦ βασιλέος περι-
γενέσθαι ποιέειν τάδε· νεκροῦ προσφάτου ἀποταμόντα ἐν τῷ ὤμῳ τὴν 4
χεῖρα ἰέναι αὐτὸν ἔχοντα αὐτὴν ὑπὸ τῷ ἱματίῳ, ἐσελθόντα δὲ ὡς τοῦ
βασιλέος τὴν θυγατέρα καὶ εἰρωτώμενον, τά περ καὶ οἱ ἄλλοι, ἀπηγή-
σασθαι, ὡς ἀνοσιώτατον μὲν εἴη ἐργασμένος, ὅτε τοῦ ἀδελφεοῦ ἐν τῷ
θησαυρῷ τοῦ βασιλέος ὑπὸ πάγης ἁλόντος ἀποτάμοι τὴν κεφαλήν,
σοφώτατον δέ, ὅτι τοὺς φυλάκους καταμεθύσας καταλύσειε τοῦ ἀδελφεοῦ
κρεμάμενον τὸν νέκυν. τὴν δέ, ὡς ἤκουσε, ἅπτεσθαι αὐτοῦ, τὸν δὲ φῶρα 5
ἐν τῷ σκότεϊ προτεῖναι αὐτῇ τοῦ νεκροῦ τὴν χεῖρα, τὴν δὲ ἐπιλαβομένην
ἔχειν, νομίζουσαν αὐτοῦ ἐκείνου τῆς χειρὸς ἀντέχεσθαι, τὸν δὲ φῶρα
προέμενον αὐτῇ οἴχεσθαι διὰ θυρέων φεύγοντα· ὡς δὲ καὶ ταῦτα ἐς τὸν ζ
βασιλέα ἀνηνεῖχθαι, ἐκπεπλῆχθαι μὲν ἐπὶ τῇ πολυφροσύνῃ τε καὶ τόλμῃ
τοῦ ἀνθρώπου, τέλος δὲ διαπέμποντα ἐς πάσας τὰς πόλις ἐπαγγέλλεσθαι
ἄδειάν τε διδόντα καὶ μεγάλα ὑποδεκόμενον ἐλθόντι ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ,
τὸν δὲ φῶρα πιστεύσαντα ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν, Ῥαμψίνιτον δὲ μεγάλως 2
θωυμάσαι καί οἱ τὴν θυγατέρα ταύτην συνοικίσαι ὡς πλεῖστα ἐπισταμένῳ
ἀνθρώπων. Αἰγυπτίους μὲν γὰρ τῶν ἄλλων προκεκρίσθαι, ἐκεῖνον δὲ
Αἰγυπτίων.

AB C P(p)M DTR SV(𝔳)

20 Thom. Mag. 373 *οὐ μόνον ὑφίσταμαι ἀντὶ τοῦ 'ὑπισχνοῦμαι', . . . ἀλλὰ καὶ ὑποδέχομαι . . . καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ· ἄδειάν — ὑποδεκόμενον. ὁ αὐτὸς δὲ καὶ 'ἀναδέχομαι' λέγει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ·* ἀναδεκομένους — Ἀθήνας (V 91, 2)

1 *δὲ* om. **P**[ac]**MDTRSV** hab. **P**[c]**p** cett. ‖ 2 *καθίσαι* **DTRSV** *κατῖσαι* (spiritum add. nescio quae manus) **A** *κτίσαι* **C** | *τε* om. **T** ‖ 3 *ἔργασθαι* **M** Ald. *στ* ex *σθ* corr. ut vid. **V** ‖ 4 *ἀπηγήσεται* **DTRSV** ‖ 7 *περιτροιπίῃ* **M** | *βασιλέως* **BC**, ut vid. **M** *βασιλῆος* Ald. ‖ 8–9 *τὴν χεῖρα ἐν τῷ ὤμῳ* **PM** Ald. ‖ 9 *ἐσελθεῖν* **DTRSV** | *ὡς*] *ἐς* **CPM**, cf. 135, 6; III 140, 1; IV 125, 1 ‖ 10 *ἠρωτώμενον* **C** ‖ 11 *μὲν* om. **DTRSV** | *ἐργασάμενος* **D** *ἐργαζόμενος* **𝔳** ‖ 12 *βασιλέως* **MT** *βασιλῆος* Ald. | *ἁλόντα* **D**[1]**RV𝔳** ‖ 14 *κρεμαμένου* **ABC** ‖ 15 *αὐτῇ*] *αὐτοῦ* **D** ‖ 18 *ἀνηνείχθη* **A** *ἀνενείχθη* **CP** | *μὲν* om. **DTRSV** | *τε* om. **C** ‖ 19 *τἀνθρώπου* **PMDTRSV** *τοῦ ανου* **𝔳** | *πέμποντα* **M** | *πόλεις* **BCM** *πόλιας* **DTRSV** ‖ 20 *ἄδειαν* codd. | *ὑποδεχόμενον* **M** ‖ 21 *Ῥαψίνιτον* **R𝔳** ‖ 22 *θαυμάσαι* **DTRSV** | *οἱ καὶ* **DTRSV** | *συνοικῆσαι* **D**[1]**𝔳**

122 Μετὰ δὲ ταῦτα ἔλεγον τοῦτον τὸν βασιλέα ζωὸν καταβῆναι κάτω ἐς τὸν οἱ Ἕλληνες Ἅιδην νομίζουσι εἶναι, κἀκεῖθι συγκυβεύειν τῇ Δήμητρι καὶ τὰ μὲν νικᾶν αὐτήν, τὰ δὲ ἑσσοῦσθαι ὑπ᾽ αὐτῆς, καί μιν πάλιν ἄνω
2 ἀπικέσθαι δῶρον ἔχοντα παρ᾽ αὐτῆς χειρόμακτρον χρύσεον. ἀπὸ δὲ τῆς Ῥαμψινίτου καταβάσιος, ὡς πάλιν ἀπίκετο, ὁρτὴν δὴ ἀνάγειν Αἰγυπτίους ἔφασαν, τὴν καὶ ἐγὼ οἶδα ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἐπιτελέοντας αὐτούς· οὐ μέντοι,
3 εἴτε δι᾽ ἄλλο τι εἴτε διὰ ταῦτα ὁρτάζουσι, ἔχω λέγειν. φᾶρος δὲ αὐτημερὸν ἐξυφήναντες οἱ ἱρέες κατ᾽ ὧν ἔδησαν ἑνὸς αὐτῶν μίτρῃ τοὺς ὀφθαλμούς, ἀγαγόντες δέ μιν ἔχοντα τὸ φᾶρος ἐς ὁδὸν φέρουσαν ἐς Δήμητρος αὐτοὶ ἀπαλλάσσονται ὀπίσω· τὸν δὲ ἱρέα τοῦτον καταδεδεμένον τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγουσιν ὑπὸ δύο λύκων ἄγεσθαι ἐς τὸ ἱρὸν τῆς Δήμητρος ἀπέχον τῆς πόλιος εἴκοσι σταδίους, καὶ αὖτις ὀπίσω ἐκ τοῦ ἱροῦ ἀπάγειν μιν τοὺς λύκους ἐς τὠυτὸ χωρίον.

123 Τοῖσι μέν νυν ὑπ᾽ Αἰγυπτίων λεγομένοισι χράσθω, ὅτεῳ τὰ τοιαῦτα πιθανά ἐστι· ἐμοὶ δὲ παρὰ πάντα λόγον ὑπόκειται, ὅτι τὰ λεγόμενα ὑπ᾽ ἑκάστων ἀκοῇ γράφω. ἀρχηγετεύειν δὲ τῶν κάτω Αἰγύπτιοι λέγουσι
2 Δήμητρα καὶ Διόνυσον. πρῶτοι δὲ καὶ τόνδε τὸν λόγον Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ εἰπόντες, ὡς ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι, τοῦ σώματος δὲ καταφθίνοντος ἐς ἄλλο ζῷον αἰεὶ γινόμενον ἐσδύεται· ἐπεὰν δὲ πάντα περιέλθῃ τὰ χερσαῖα καὶ τὰ θαλάσσια καὶ τὰ πετεινά, αὖτις ἐς ἀνθρώπου σῶμα γινό-

AB C P(p)M DTR SV, ad quos usque ad *ἀνθρώπων* (121 ζ 2) accedit 𝔡
Σχόλ. 122, 1 (ad *συγκυβεύειν*) *συνταβλίζειν· κυβευταὶ γὰρ οἱ ταβλισταί, καὶ κύβος πᾶν τετράγωνον* **B**

T 1–4 Athen. 410e–f *Ἡρόδοτος δ᾽ ἐν τῇ β′ φησί·* μετὰ – χρύσεον ‖ 17–p. 217, 3 Stob. I 49, 12 *Ἡροδότου Ἱστορία β′·* πρῶτοι δὲ – ὕστερον

1 *τὸν*[2] *ὃν* Athen. ‖ 2 *Ἀΐδην* **CPM** *Ἅδην* **DTRSV** | *εἶναι* om. Athen. | *καικεῖθι* **A** *καὶ κεῖθι* **B** *καὶ ἐκεῖθι* **DTRSV** *κᾀκεῖθι* Ald. *κἀκεῖθι* Athen. rell. ‖ 3 *ἰσοῦσθαι* **T** Athen. | *μιν*] *μὲν* Athen. ‖ 3. 4 *ἄνω ἀπικέσθαι*] *ἀναφικέσθαι* Athen. *ἀπικέσθαι* **ABCPM** ‖ 4 *χειρόμακτρον* **PMD**[c]**TRSV** *χειρόμακτον* **D**[ac] ‖ 6 *μέντοι*] *μέν* **DTRSV** ‖ 7 *εἴτε – εἴτε*] *εἴ γε* ex haplogr. **ABDRST** *οὔτε δι᾽ ἄλλ᾽ ὅτι εἴτε* **C** *οὔτε δι᾽ ἄλλο ὅτι* in mg. sub obelo adscr. **A** man. rec. | *ἑορτάζουσι* **TRSV** | *αὐθημερὸν* **M** ‖ 8 *ἐξυφάναντες* **TRSV** ‖ 9 *μιν*] *ων* **D** om. **TRSV** | *ἐς* (*εἰς* **M**) *ἱρὸν Δήμητρος* **ABCPM** ‖ 10 *ἱερέα* **C**[1] ‖ 11 *εἰς* **M** ‖ 12 *ἀπάγει* **RV** *ἀπαγάγειν* **S** ‖ 15 *πάντα* **A** *πάντα τὸν* cett. *τὸν* in mg. adscr. **A** man. rec. | *ὅτι* om. **DTRSV** ‖ 16 *ὑπ᾽*] *ὑπὲρ* **DTRSV** | *ἀκοὴν* **D** | *ἀρχιγετεύειν* **D** ‖ 17 *εἰσι* om. **B**[1] | *οἱ* om. **CPM** hab. Stob. rell. ‖ 18 *ἀθάνατόν* Stob., cf. quae ad *ἐὸν* 92, 2 adnotavimus | *δὲ σώματος* Stob. | *καταφθίναντος* **SV** *καταφθίνοντος* Stob. rell. ‖ 19 *ἐγγινόμενον* **D** | *ἐπὰν* Stob. | *περιέλθῃ πάντα* **M** Ald. ‖ 20 *θαλάττια* **M** | *πετηνά* **C**[c]**D**[c] *πτηνά* **PpMD**[ac] Ald. *πετεινά* **C**[ac] Stob. rell. | *γενόμενον* Stob.

μενον ἐσδύνειν, τὴν περιήλυσιν δὲ αὐτῇ γίνεσθαι ἐν τρισχιλίοισι ἔτεσι.
τούτῳ τῷ λόγῳ εἰσὶ οἵ Ἑλλήνων ἐχρήσαντο, οἱ μὲν πρότερον, οἱ δὲ 3
ὕστερον, ὡς ἰδίῳ ἑωυτῶν ἐόντι· τῶν ἐγὼ εἰδὼς τὰ οὐνόματα οὐ γράφω.
Μέχρι μέν νυν Ῥαμψινίτου βασιλέος εἶναι ἐν Αἰγύπτῳ πᾶσαν εὐνομίην 124
ἔλεγον καὶ εὐθηνέειν Αἴγυπτον μεγάλως, μετὰ δὲ τοῦτον βασιλεύσαντά
σφεων Χέοπα ἐς πᾶσαν κακότητα ἐλάσαι· κατακλήσαντα γάρ μιν πάντα
τὰ ἱρὰ πρῶτα μέν σφεας θυσιέων τουτέων ἀπέρξαι, μετὰ δὲ ἐργάζεσθαι
ἑωυτῷ κελεύειν πάντας Αἰγυπτίους. τοῖσι μὲν δὴ ἀποδεδέχθαι ἐκ τῶν 2
λιθοτομιέων τῶν ἐν τῷ Ἀραβίῳ ὄρεϊ, ἐκ τουτέων ἕλκειν λίθους μέχρι τοῦ
Νείλου· διαπεραιωθέντας δὲ τὸν ποταμὸν πλοίοισι τοὺς λίθους ἑτέροισι
ἔταξε ἐκδέκεσθαι καὶ πρὸς τὸ Λιβυκὸν καλεύμενον ὄρος, πρὸς τοῦτο
ἕλκειν. ἐργάζοντο δὲ κατὰ δέκα μυριάδας ἀνθρώπων αἰεὶ τὴν τρίμηνον 3
ἑκάστην. χρόνον δὲ ἐγγενέσθαι τριβομένῳ τῷ λαῷ δέκα ἔτεα μὲν τῆς
ὁδοῦ, κατ᾽ ἣν εἷλκον τοὺς λίθους, τὴν ἔδειμαν ἔργον ἐὸν οὐ πολλῷ τεῳ
ἔλασσον τῆς πυραμίδος, ὡς ἐμοὶ δοκέειν (τῆς γὰρ μῆκος μέν εἰσι πέντε 4
στάδιοι, εὖρος δὲ δέκα ὀργυιαί, ὕψος δέ, τῇ ὑψηλοτάτη ἐστὶ αὐτὴ ἑωυτῆς,
ὀκτὼ ὀργυιαί, λίθου δὲ ξεστοῦ), καὶ ζῴων ἐγγεγλυμμένων ταύτῃ τε δὴ τὰ
δέκα ἔτεα γενέσθαι καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου, ἐφ᾽ οὗ ἑστᾶσι αἱ πυραμίδες,
τῶν ὑπὸ γῆν οἰκημάτων, τὰς ἐποιέετο θήκας ἑωυτῷ ἐν νήσῳ διώρυχα τοῦ

AB C P(p)M DTR SV
Ὅτι μέχρι Ῥαμψινίτου βασιλέως εἶναι (124, 1) – ἔδειμαν (124, 3) Const. **Porph.** *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XII

1 *Λέξ. ἤλυσιν· ἔφοδον, πορείαν.* Greg. Cor. 128 *ἤλυσιν δὲ τὴν πορείαν καὶ ἔφοδον.* Suid. *ἤλυσις· ἔλευσις, ἄφιξις, ἔφοδος, πορεία*

1 *ἐσδύνει* **ABPp** *εἰσδύνει* **C** *ἐσδύνειν* Stob. rell. | *περιείλησιν* **M** Ald. | *τρισχιλίοις* **D** ‖ **2** *πρότεροι* **C** ‖ **3** *δεύτερον* **DTRSV** *ὕστερον* Stob. rell. ‖ **4** *βασιλέως* **B** Const. | *ἐν* om. **SV** | *εὐνομίαν* Const. ‖ **5** *ἔλεγον*] *ἔφασαν* Const. | *εὐθυνέειν* **S** Ald. | *βασιλεύοντα* **DTRSV** *βασιλεύσαντα* Const. rell. ‖ **6** *καταβλήσαντα* **C** *κατακλήσαντα* Const. rell. ‖ **7** *ἱερὰ* Const. | *τουτέων* **ABCPM** Const. om. cett. | *ἀπάρξαι* **TRSV** *ἀπέρξαι* Const. rell. ‖ **8** *ἑωυτοῦ* **DRSV** *ἑωυτῷ* Const. rell. ‖ **9** *λιθοτομέων* **AB** Const. *ι* suprascr. nescio quae man. **A** | *οὔρεϊ* **CPM** ‖ **10** *πλοίοισι τὸν ποταμὸν* **M** ‖ **11** *ἐκδέχεσθαι* **M** *ἐκδεήσεσθαι* Const. | *καλούμενον* ut vid. Const. ‖ **12** *ἐργάζοντο* **B**^{2} Const. *ἠργάζοντο* **AB**^{1} *εἰργάζοντο* rell. ‖ **13** *ἕκαστοι* propos. Gomperz, sequ. Hude, v. Weber BPhW 1941, 235ss. | *ἐγγενέσθαι* **ABPM** Const. *ἐπιγενέσθαι* **DTRSV** *γενέσθαι* **C** | *ἄλλῳ* **ABCP**^{1} Const. *λαῷ* **P**^{2}**p** rell., cf. IV 78, 4 et grammaticam meam 62 | *μὲν ἔτεα* **M** ‖ **14** *κατὰ τὴν* Const. | *ἥιλκον* **AB** *ἥλκον* Const. *ηλκων* (?) **D**^{1} *εἵλκοντο* **S** *εἵλκηντο* (ex *εἵλκοντο* ortum; η suprascr.) **RV** ‖ **15** *δοκέει* **SV** | *τῆς μὲν γὰρ μῆκός εἰσι* **ABCPp** *τῆς μὲν γὰρ μῆκός ἐστι* **M** Ald. ‖ **17** *δὲ*] *τε* **ABCPM** | *ἐγγεγραμμένων* **M** | *ταύτης* duce Reizio Stein Hude, sed parenthesin post *ἐγγεγλυμμένων* claudunt | *τε*] *δὲ* **M** Ald. om. **DRSV** | *δὴ*] *δὲ* **S** ‖ **18** *ἐπ᾽ οὗ* Ald., cf. grammaticam meam 38 ‖ **19** *τὰς*] *τὰ* propos. Scaliger in notis Bibl. Univ. Cantabr. Nn. V. 26

5 Νείλου ἐσαγαγών. τῇ δὲ πυραμίδι αὐτῇ χρόνον γενέσθαι εἴκοσι ἔτεα ποιευμένῃ, τῆς ἐστι πανταχῇ μέτωπον ἕκαστον ὀκτὼ πλέθρα ἐούσης τετραγώνου καὶ ὕψος ἴσον, λίθου δὲ ξεστοῦ τε καὶ ἁρμοσμένου τὰ μάλιστα

125 (οὐδεὶς τῶν λίθων τριήκοντα ποδῶν ἐλάσσων). ἐποιήθη δὲ ὧδε αὕτη ἡ πυραμὶς ἀναβαθμῶν τρόπον, τὰς μετεξέτεροι 'κρόσσας', οἱ δὲ 'βωμίδας'

2 ὀνομάζουσι· τοιαύτην τὸ πρῶτον ἐπείτε ἐποίησαν αὐτήν, ἤειρον τοὺς ἐπιλοίπους λίθους μηχανῇσι ξύλων βραχέων πεποιημένῃσι, χαμᾶθεν μὲν

3 ἐπὶ τὸν πρῶτον στοῖχον τῶν ἀναβαθμῶν ἀείροντες· ὅκως δὲ ἀνίοι ὁ λίθος ἐπ' αὐτόν, ἐς ἑτέρην μηχανὴν ἐτίθετο ἑστεῶσαν ἐπὶ τοῦ πρώτου στοίχου, ἀπὸ τούτου δὲ ἐπὶ τὸν δεύτερον εἵλκετο στοῖχον ἐπ' ἄλλης

4 μηχανῆς· ὅσοι γὰρ δὴ στοῖχοι ἦσαν τῶν ἀναβαθμῶν, τοσαῦται καὶ αἱ μηχαναὶ ἦσαν, εἴτε καὶ τὴν αὐτὴν μηχανὴν ἐοῦσαν μίαν τε καὶ εὐβάστακτον μετεφόρεον ἐπὶ στοῖχον ἕκαστον, ὅκως τὸν λίθον ἐξέλοιεν· λελέχθω

5 ἡμῖν ἐπ' ἀμφότερα, κατά περ λέγεται. ἐξεποιήθη δ' ὦν τὰ ἀνώτατα αὐτῆς πρῶτα, μετὰ δὲ τὰ ἐχόμενα τούτων ἐξεποίευν, τελευταῖα δὲ αὐτῆς τὰ

6 ἐπίγαια καὶ τὰ κατωτάτω ἐξεποίησαν. σεσήμανται δὲ διὰ γραμμάτων Αἰγυπτίων ἐν τῇ πυραμίδι, ὅσα ἔς τε συρμαίην καὶ κρόμμυα καὶ σκόροδα ἀναισιμώθη τοῖσι ἐργαζομένοισι· καὶ ὡς ἐμὲ εὖ μεμνῆσθαι, τὰ ὁ ἑρμηνεύς μοι ἐπιλεγόμενος τὰ γράμματα ἔφη, ἑξακόσια καὶ χίλια τάλαντα ἀργυρίου

7 τετελέσθαι. (εἰ δ' ἔστι οὕτως ἔχοντα ταῦτα, κόσα εἰκὸς ἄλλα δεδαπανῆσθαί ἐστιν ἔς τε σίδηρον, τῷ ἐργάζοντο, καὶ σιτία καὶ ἐσθῆτα τοῖσι ἐργαζομένοισι, ὁκότε χρόνον μὲν οἰκοδόμεον τὰ ἔργα τὸν εἰρημένον, ἄλλον δέ, ὡς ἐγὼ δοκέω, ἐν τῷ τοὺς λίθους ἔταμνον καὶ ἦγον καὶ τὸ ὑπὸ γῆν ὄρυγμα

AB C P(p)M DTR SV

Σχόλ. 125, 6 (ad *συρμαίην*) *εἶδος πλακοῦντος καθαρτικοῦ* **AB** (ad *ἀναισιμώθη*) *ἐδαπανήθη* **BT** (ad *ἐπιλεγόμενος*) *ἀναγινώσκων* **B**

17 *Λέξ. συρμαίην* (*συρμαία* Lexx. alphab. ord. conser.)· *λάχανον σελίνῳ ἐοικός ἢ βρῶμα διὰ στέατος καὶ μέλιτος* (*βρῶμα — μέλιτος ἢ λάχανον — ἐοικός* Lexx. alphab. ord. conser.). Greg. Cor. 129 *συρνέη δὲ παρ' αὐτοῖς ὀνομάζεται λάχανόν τι σελίνῳ ἐοικὸς ἢ βρῶμα διὰ στέατος καὶ μέλιτος.* Hes. *συρμαία . . . ἐστὶ δὲ βρωμάτιον διὰ στέατος καὶ μέλιτος.* cf. quae ad 77, 2 e Suida sunt laudata

1 *εἰσαγαγών* **C** ‖ 4 *τριάκοντα* **T** | *ἐλάσσω* **DRV** | *αὐτὴ* **D** ‖ 5 *κρώσσας* **SV** *κρώσας* **R** *κρό*σσας* **P** *κρόσσας* **p** cett. ‖ 6 *ἠείρων* **DRV** ‖ 7 *χαμόθεν* **T** Ald. ‖ 8 *στοίχων* **V**[ac] | *δὲ*] *τε* **C** | *ἀνίοι*] *ἂν εἴη* **DRSV** *ἀνίη* **T** ‖ 9 *εἰς* **M** Ald. ‖ 10 *δέ*] *δ' ἂν* **DRSV** | *ἤλκετο* **AB** *ἕλκετο* **C** | *τοῖχον* **M** ‖ 11 *ἦσαν στοῖχοι* **M** | *αἱ* om. **DTRSV** ‖ 12 *μίην* **MT** Ald. ‖ 13 *μετεφόρεον*] *μετ* supra lin. **M**[2] ‖ 13. 14 *λελέχθω γὰρ ἡμῖν* **CPM** ‖ 14 *καθά* **RV** ‖ 15 *ἐχόμενα* Bekker *ἑπόμενα* codd. ‖ 16 *ἐπίγεα* **R**[c]**SV** | *κατώτατα* **SV** ‖ 17 *συρμένην* (αι supra lin.) **M** cf. Greg. Cor. | *κρό*μυα* **D** ‖ 20 *εἰ δέτι* **M** | *κόσα* om. **D** ‖ 21 *τῷ*] *ᾧ* **M** | *ἠργάζοντο* **AB**[1] *εἰργάζοντο* **DTRSV** ‖ 23 *ἄγον* **CPM**

ἐργάζοντο, οὐκ ὀλίγον χρόνον;) ἐς τοῦτο δὲ ἐλθεῖν Χέοπα κακότητος 126
ὥστε χρημάτων δεόμενον τὴν θυγατέρα τὴν ἑωυτοῦ κατίσαντα ἐπ᾽ οἰκή-
ματος προστάξαι πρήσσεσθαι ἀργύριον (ὁκόσον δή τι, οὐ γὰρ δὴ τοῦτό
γε ἔλεγον)· τὴν δὲ τά τε ὑπὸ τοῦ πατρὸς ταχθέντα πρήσσεσθαι, ἰδίῃ δὲ
καὶ αὐτὴν διανοηθῆναι μνημήιον καταλιπέσθαι καὶ τοῦ ἐσιόντος πρὸς
αὐτὴν ἑκάστου δέεσθαι, ὅκως ἂν αὐτῇ λίθον ἕνα [ἐν] τοῖσι ἔργοισι
δωρέοιτο. ἐκ τούτων δὲ τῶν λίθων ἔφασαν τὴν πυραμίδα οἰκοδομηθῆναι 2
τὴν ἐν μέσῳ τῶν τριῶν ἑστηκυῖαν, ἔμπροσθε τῆς μεγάλης πυραμίδος, τῆς
ἐστι τὸ κῶλον ἕκαστον ὅλου καὶ ἡμίσεος πλέθρου.

Βασιλεῦσαι δὲ τὸν Χέοπα τοῦτον Αἰγύπτιοι ἔλεγον πεντήκοντα ἔτεα, 127
τελευτήσαντος δὲ τούτου ἐκδέξασθαι τὴν βασιληίην τὸν ἀδελφεὸν αὐτοῦ
Χεφρῆνα, καὶ τοῦτον δὲ τῷ αὐτῷ τρόπῳ διαχρᾶσθαι τῷ ἑτέρῳ τά τε ἄλλα
καὶ πυραμίδα ποιῆσαι, ἐς μὲν τὰ ἐκείνου μέτρα οὐκ ἀνήκουσαν, ταῦτα
γὰρ ὦν καὶ ἡμεῖς ἐμετρήσαμεν. οὔτε γὰρ ὕπεστι οἰκήματα ὑπὸ γῆν, οὔτε 2
ἐκ τοῦ Νείλου διῶρυξ ἥκει ἐς αὐτὴν ὥσπερ ἐς τὴν ἑτέρην ῥέουσα· δι᾽ οἰκο-
δομημένου δὲ αὐλῶνος ἔσω νῆσον περιρρέει, ἐν τῇ αὐτὸν λέγουσι κεῖσθαι
Χέοπα. ὑποδείμας δὲ τὸν πρῶτον δόμον λίθου Αἰθιοπικοῦ ποικίλου 3
τεσσεράκοντα πόδας ὑποβὰς τῆς ἑτέρης τὠυτὸ μέγαθος ἐχομένην τῆς
μεγάλης οἰκοδόμησε. ἑστᾶσι δὲ ἐπὶ λόφου τοῦ αὐτοῦ ἀμφότεραι μάλιστα
ἐς ἑκατὸν πόδας ὑψηλοῦ. βασιλεῦσαι δὲ ἔλεγον Χεφρῆνα ἓξ καὶ πεντή-
κοντα ἔτεα. ταῦτα ἓξ τε καὶ ἑκατὸν λογίζονται ἔτεα, ἐν τοῖσι Αἰγυπτίοισί 128
τε πᾶσαν εἶναι κακότητα καὶ τὰ ἱρὰ χρόνου τοσούτου κατακληισθέντα οὐκ
ἀνοιχθῆναι. τούτους ὑπὸ μίσεος οὐ κάρτα θέλουσι Αἰγύπτιοι ὀνομάζειν,

AB C P(p)M DTR SV

Ὅτι φασὶ τὸν Χέοπα τὸν βασιλέα ἐς τοῦτο ἐλθεῖν – ἔλεγον (126, 1) Const. Porph. π. ἀρ. καὶ κακ. exc. XIII

Σχόλ. 126, 2 (ad πλέθρου) εἴδους μέτρου **B**

17 Antiatt. Bekk. Anecd. 89: v. ad I 179, 2

1 ἠργάζοντο **AB¹** εἰργάζοντο **DTRSV** || 2 τὴν θυγατέρα τὴν ἑωυτοῦ χρημάτων δεόμενον **Mp** Ald. | καθίσαντα **DRSV** Const. κτίσαντα **P** κτ(α)ίσαντα **p** κατίσαν **M** || 3 πρήσεσθαι **R** Const. πρήσασθαι **SV** | οὐ γὰρ δὴ om. Const. || 4 πρήσεσθαι **R** Const. πρήσασθαι **SV** || 5 μνημόσυνον **pM** Ald. || 6 λίθον ἕνα scripsi ἕνα λίθον ἐν codd. | ἐν del. Valckenaer (ex ον repetitum censens) ἐν τοῖσι ἔργοισι del. Hude (ἐν τοῖσι ἔργοισι illum delevisse affirmans) || 7 δωροῖτο **DTRSV** || 9 ἐστι] ἐς **C** om. **M** Ald. | ὅλον **SV** | ἡμίσεως **D¹** || 10 λέγουσι **pM** Ald. || 12 Χε*βρῆνα **D** Χεβρῖνα **R** Χεβρηῖνα **SV** || 13 πυραμίδας **M** || 14 ὑπέστη **R** || 15 ἐστὶν ἑτέρη **DRSV** | δι᾽ οἰκοδομημένου **A** διοικοδομημένου cett. || 16 δὲ secl. Legrand duce Powell CQ 29, 1935, 77 | περιρέειν **AB** περιρρέειν **CPM** || 17 ὑποδίμας **R** ὑποδόμας **SV** η ex corr. **M** || 18 τεσσαράκοντα **CMTRSV** | ὑπερβὰς **M** || 19 οἰκοδομῆς codd., em. Stephanus || 20 εἰς **M** | Χεβρῆνα **D** Χεβρ(ι)ῆνα **R** Χεβρηῖνα **S** Χεβριῆνα **V** || 22 ἱερὰ **B** | κατακληϊθέντα **CP^mg** κατακλεισθέντα **ABDS** κατακλησθέντα **P^t p** cett. || 23 κάρτα] κατὰ **DRSV**

*ἀλλὰ καὶ τὰς πυραμίδας καλέουσι ποιμένος Φιλίτιος, ὃς τοῦτον τὸν
χρόνον ἔνεμε κτήνεα κατὰ ταῦτα τὰ χωρία.*
129 *Μετὰ δὲ τοῦτον βασιλεῦσαι Αἰγύπτου Μυκερῖνον ἔλεγον Χέοπος παῖδα,
τῷ τὰ μὲν τοῦ πατρὸς ἔργα ἀπαδεῖν, τὸν δὲ τά τε ἱρὰ ἀνοῖξαι καὶ τὸν λεὼν
τετρυμένον ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ ἀνεῖναι πρὸς ἔργα τε καὶ θυσίας, δίκας*
2 *δέ σφι πάντων βασιλέων δικαιοτάτας κρίνειν. κατὰ τοῦτο μέν νυν τὸ
ἔργον ἁπάντων, ὅσοι ἤδη βασιλέες ἐγένοντο Αἰγυπτίων, αἰνέουσι μάλιστα
τοῦτον· τά τε ἄλλα γάρ μιν κρίνειν εὖ καὶ δὴ καὶ τῷ ἐπιμεμφομένῳ ἐκ τῆς*
3 *δίκης παρ᾽ ἑωυτοῦ διδόντα ἄλλα ἀποπιμπλάναι αὐτοῦ τὸν θυμόν. ἐόντι δὲ
ἠπίῳ τῷ Μυκερίνῳ κατὰ τοὺς πολιήτας καὶ ταῦτα ἐπιτηδεύοντι πρῶτον
κακῶν ἄρξαι τὴν θυγατέρα ἀποθανοῦσαν αὐτοῦ, τὴν μοῦνόν οἱ εἶναι ἐν
τοῖσι οἰκίοισι τέκνον. τὸν δὲ ὑπεραλγήσαντά τε τῷ περιεπεπτώκεε
πρήγματι καὶ βουλόμενον περισσότερόν τι τῶν ἄλλων θάψαι τὴν θυγατέρα
ποιήσασθαι βοῦν ξυλίνην κοίλην καὶ ἔπειτα καταχρυσώσαντά μιν [ταύτην]*
130 *ἔσω ἐν αὐτῇ θάψαι ταύτην δὴ τὴν ἀποθανοῦσαν θυγατέρα. αὕτη ὦν ἡ
βοῦς γῇ οὐκ ἐκρύφθη, ἀλλ᾽ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν φανερὴ ἐν Σάι μὲν πόλι
ἐοῦσα, κειμένη δὲ ἐν τοῖσι βασιληίοισι ἐν οἰκήματι ἠσκημένῳ· θυμιήματα
δὲ παρ᾽ αὐτῇ παντοῖα καταγίζουσι ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην, νύκτα δὲ ἑκάστην*
2 *πάννυχος λύχνος παρακαίεται. ἀγχοῦ δὲ τῆς βοὸς ταύτης ἐν ἄλλῳ οἰκήματι
εἰκόνες τῶν παλλακέων τῶν Μυκερίνου ἑστᾶσι, ὡς ἔλεγον οἱ ἐν Σάι πόλι
ἱρέες· ἑστᾶσι μὲν γὰρ ξύλινοι κολοσσοὶ ἐοῦσαι ἀριθμὸν ὡς εἴκοσι μάλιστά
κῃ γυμναὶ ἐργασμέναι· αἵτινες μέντοι εἰσί, οὐκ ἔχω εἰπεῖν πλὴν ἢ τὰ*

AB C P(p)M DTR SV

Σχόλ. 129, 1 (ad *τετρυμένον*) *ὀδυνημένον, καταπεπονημένον, κακοπαθείᾳ πολλῇ χρησάμενον, τρυχόμενον χρόνῳ μακρῷ* **B** 130, 2 (ad *κολοσσοί*) *ἀγάλματα* **B**

T 20 Hes. *Μυκερίνα· ἡ Μέμφις. Δίδυμος τὴν Σάιν· ταύτης γὰρ λέγει Ἡρόδοτος βασιλεῦσαι Μυκερῖνον*

5 Greg. Cor. 140 *τὸν καταπεπονημένον 'τετρυμένον'* (*τετρυγημένον* v. l.) *λέγουσι*

1 *καὶ* om. **D** | *Φιλοίτιος* **R** *Φιλιοίτιος* **V**^{c} *Φιλιίτιος* **V**^{ac} *Φιλιτίονος* **C** *Φιλιτίωνος* **PpMT** || 2 *κτήνεα* om. **SV** || 4 *ἀπάδειν* **D** *ἐπάδειν* **SV** *ἐπάδϊν* **R** | *λεὼ* **ABD**^{1}**RV** *ν* supra lin. add. **A**^{2} *λαὼν* ut vid. **M** *λαὸν* Ald. || 5 *τετρυγημένον* Greg. Cor. codd. aliquot | *ἐς τὸ* om. **R** || 7 *ἐγίνοντο* **T** || 8 *γάρ μιν ἄλλα* **pM** Ald. | *δὴ*] *δὲ* **M** | *καὶ*^{2} om. **pM** || 11 *κακὸν* **T** om. **M** | *τὴν μοῦνόν οἱ*] *τὸ μοῦνον* **DRSV** || 12 *οἰκείοισι* **DRV** || 14 *ποιήσασθαι* — 15 *θυγατέρα* haplogr. om. **C** | *βοῦν* om. **SV** | *κοίτην* **D** *μεγάλην* et *κοίλην* in mg. **M** | *ταύτην* del. Krueger, sequ. Hude || 15 *ταύτην δὴ* om. **pM** Ald. || 16 *ἔτι* om. **DTRSV** | *ἐς*] *ἐς μὲν* **R** om. **P**^{1} hab. **P**^{2}**p** cett. | *πόλει* **CD** Ald., fort. **M** || 17 *θυμιάματα* **DTRSV** || 18 *αὐτὴν* **DRSV** || 19 *παρακέεται* **CPT** | *βοὴς* **M** || 20 *παλακέων* **MDV**^{ac} | *τοῦ* **DTRSV** | *πόλει* **CD** || 21 *ἐείκοσι* **M** Ald. || 22 *ἐργασμέναι*] *κείμεναι* **M** Ald.

λεγόμενα. οἱ δέ τινες λέγουσι περὶ τῆς βοὸς ταύτης καὶ τῶν κολοσσῶν 131
τόνδε τὸν λόγον, ὡς Μυκερῖνος ἠράσθη τῆς ἑωυτοῦ θυγατρὸς καὶ ἔπειτα
ἐμίγη οἱ ἀεκούσῃ· μετὰ δὲ λέγουσι, ὡς ἡ παῖς ἀπήγξατο ὑπὸ ἄχεος, ὁ δέ 2
μιν ἔθαψε ἐν τῇ βοΐ ταύτῃ, ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς τῶν ἀμφιπόλων τῶν
προδουσέων τὴν θυγατέρα τῷ πατρὶ ἀπέταμε τὰς χεῖρας, καὶ νῦν τὰς
εἰκόνας αὐτέων εἶναι πεπονθυίας, τά περ αἱ ζωαὶ ἔπαθον. ταῦτα δὲ 3
λέγουσι φλυηρέοντες, ὡς ἐγὼ δοκέω, τά τε ἄλλα καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ τὰς
χεῖρας τῶν κολοσσῶν· ταῦτα γὰρ ὦν καὶ ἡμεῖς ὡρῶμεν, ὅτι ὑπὸ χρόνου τὰς
χεῖρας ἀποβεβλήκασι, αἳ ἐν ποσὶ αὐτέων ἐφαίνοντο ἐοῦσαι ἔτι καὶ ἐς ἐμέ.
ἡ δὲ βοῦς τὰ μὲν ἄλλα κατακέκρυπται φοινικέῳ εἵματι, τὸν αὐχένα δὲ καὶ 132
τὴν κεφαλὴν φαίνει κεχρυσωμένα παχέι κάρτα χρυσῷ· μεταξὺ δὲ τῶν
κερέων ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος μεμιμημένος ἔπεστι χρύσεος. ἔστι δὲ ἡ βοῦς 2
οὐκ ὀρθή, ἀλλ᾽ ἐν γόνασι κειμένη, μέγαθος δὲ ὅση περ μεγάλη βοῦς ζωή.
ἐκφέρεται δὲ ἐκ τοῦ οἰκήματος ἀνὰ πάντα ἔτεα, ἐπεὰν τύπτωνται Αἰγύ-
πτιοι τὸν οὐκ ὀνομαζόμενον θεὸν ὑπ᾽ ἐμεῦ ἐπὶ τοιούτῳ πρήγματι. τότε 3
ὦν καὶ τὴν βοῦν ἐκφέρουσι ἐς τὸ φῶς· φασὶ γὰρ δὴ αὐτὴν δεηθῆναι τοῦ
πατρὸς Μυκερίνου ἀποθνήσκουσαν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἅπαξ μιν τὸν ἥλιον
κατιδεῖν. μετὰ δὲ τῆς θυγατρὸς τὸ πάθος δεύτερα τούτῳ τῷ βασιλέι τάδε 133
γενέσθαι· ἐλθεῖν οἱ μαντήιον ἐκ Βουτοῦς πόλιος, ὡς μέλλοι ἓξ ἔτεα
μοῦνον βιοὺς τῷ ἑβδόμῳ τελευτήσειν· τὸν δὲ δεινὸν ποιησάμενον πέμψαι 2
ἐς τὸ μαντήιον τῷ θεῷ ὀνείδισμα ἀντιμεμφόμενον, ὅτι ὁ μὲν αὐτοῦ πατὴρ
καὶ πάτρως ἀποκλήσαντες τὰ ἱρὰ καὶ θεῶν οὐ μεμνημένοι, ἀλλὰ καὶ τοὺς
ἀνθρώπους φθείραντες, ἐβίωσαν χρόνον ἐπὶ πολλόν, αὐτὸς δ᾽ εὐσεβέων
μέλλοι ταχέως οὕτω τελευτήσειν. ἐκ δὲ τοῦ χρηστηρίου αὐτῷ δεύτερα 3

AB C P(p)M DTR SV

Σχόλ. 132, 2 (ad *ζωή*) *ζῶσα* **B** 133, 2 (ad *πάτρως*) *ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφός* **B**

1 *βοὴς* ut vid. **M** ‖ 2 *τὸν* om. **D**, secl. Hude | *ἐράσθη* **V** ‖ 3 *οἷα ἑκούσῃ* **R** | *ὁ δέ*] *οὐδέ* **B** ‖ 6 *αὐτῶν* **AB** | *αἱ* om. **M** Ald. | *ζοαὶ* **AB** litterae *ο* litteram *ω* suprascr. prima ut vid. man. **A** ‖ 6–7 *δὴ λέγοντες φλυαρέουσιν* **S** ‖ 7 *καὶ ὅτι δὴ* **M** ‖ 8 *ταύτας* propos. Stein, sequ. Legrand | *ὁρῶμεν* **DTRSV** *ὡρέομεν* **PpM** *ὡρέωμεν* **C** ‖ 9 *ἀποβεβήκασιν* **R** *ὑποβεβλήκασι* **C** | *αἳ*] *ἃ* **RV** | *φαίνονται* **DRSV** | *καὶ* om. **M** Ald. | *μέ* **R** ‖ 10 *κατακέκρυπτο* (*αι* suprascr.) **M** | *εἵματι*] *ἱμάντι* **DRSV** | *καὶ* om. **C** ‖ 11 *φαίνει κεχρυσωμένα*] *ἔνι κεχρυσωμένα* **DRV** *ἐγκεχρυσωμένα* **S** | *χρυσῷ κάρτα* **M** ‖ 12 *μεμιμένος* **A** *μη* supra lin. suppl. **A** man. rec. | *ἔστη* (*ι* suprascr.) **R** ‖ 13 *γούνασι* **MDTRSV** | *ζοή* **AB**[1] ‖ 14 *ἀνὰ πάντα*] *πάντα τὰ* **M** Ald. | *τύπτονται* **RV** | *οἱ Αἰγύπτιοι* **MDTRSV** ‖ 15 *ὑπ᾽*] *ἐπ᾽* **B**[2]**T** ‖ 16 *βοῦν* om. **D**[1] | *δὴ* om. **ABCPM** ‖ 19 *μέλλει* **MRS** ‖ 20 *βιώσας* **D** ‖ 21 *ὀνείδισμα καὶ* **SV** ‖ 23 *φθείροντες* **ABCPMT** | *εὐσεβὴς ἐὼν* **ABCPM** ‖ 24 *μέλλει* **SM** Ald.

ἐλθεῖν λέγοντα τούτων εἵνεκα καὶ συνταχύνειν αὐτὸν τὸν βίον· οὐ γὰρ
ποιῆσαί μιν, τὸ χρεὸν ἦν ποιέειν· δεῖν γὰρ Αἴγυπτον κακοῦσθαι ἐπ᾽ ἔτεα
πεντήκοντά τε καὶ ἑκατόν, καὶ τοὺς μὲν δύο τοὺς πρὸ ἐκείνου γενομένους
4 *βασιλέας μαθεῖν τοῦτο, κεῖνον δὲ οὔ. ταῦτα ἀκούσαντα τὸν Μυκερῖνον*
ὡς κατακεκριμένων ἤδη οἱ τούτων λύχνα ποιησάμενον πολλά, ὅκως
γίνοιτο νύξ, ἀνάψαντα αὐτὰ πίνειν τε καὶ εὐπαθέειν οὔτε ἡμέρης οὔτε
νυκτὸς ἀνιέντα ἔς τε τὰ ἕλεα καὶ τὰ ἄλσεα πλανώμενον καὶ ἵνα πυνθάνοιτο
5 *εἶναι ἐνηβητήρια ἐπιτηδεότατα. ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο θέλων τὸ μαντήιον*
ψευδόμενον ἀποδεῖξαι, ἵνα οἱ δυώδεκα ἔτεα ἀντὶ ἓξ ἐτέων γένηται, αἱ
134 *νύκτες ἡμέραι ποιεύμεναι. πυραμίδα δὲ καὶ οὗτος κατελίπετο πολλὸν*
ἐλάσσω τοῦ πατρὸς εἴκοσι ποδῶν καταδέουσαν κῶλον ἕκαστον τριῶν
πλέθρων, ἐούσης τετραγώνου, λίθου δὲ ἐς τὸ ἥμισυ Αἰθιοπικοῦ· τὴν δὴ
μετεξέτεροί φασι Ἑλλήνων Ῥοδώπιος ἑταίρης γυναικὸς εἶναι οὐκ ὀρθῶς
2 *λέγοντες. (οὐδὲ ὦν οὐδὲ εἰδότες μοι φαίνονται λέγειν οὗτοι, ἥτις ἦν ἡ*
Ῥοδῶπις· οὐ γὰρ ἄν οἱ πυραμίδα ἀνέθεσαν ποιήσασθαι τοιαύτην, ἐς τὴν
ταλάντων χιλιάδες ἀναρίθμητοι ὡς λόγῳ εἰπεῖν ἀναισίμωνται, πρὸς δέ,
ὅτι κατὰ Ἄμασιν βασιλεύοντα ἦν ἀκμάζουσα Ῥοδῶπις, ἀλλ᾽ οὐ κατὰ
3 *τοῦτον, ἔτεσι γὰρ κάρτα πολλοῖσι ὕστερον τούτων τῶν βασιλέων τῶν τὰς*

hinc fere **AB CT P(p)M DR SV**

Σχόλ. 133, 4 (ad *κατακεκριμένων*) *ταῦτα αὐτῷ ἐκρίθη* **B** (ad *ὅκως*) *ὁπότε γίνοιτο* **B** (ad *ἐνηβητήρια*) *εὐωχητήρια* **B** 134, 2 (ad *ἀναισίμωνται*) *δεδαπάνηται* **B**

T 5–7 Athen. 438b *Μυκερῖνον δὲ τὸν Αἰγύπτιον ὁ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ διὰ τῆς δευτέρας ἀκούσαντα παρὰ τῶν μάντεων, ὅτι ὀλιγοχρόνιός ἐστι, λύχνα – ἄλση νεμόμενον, ἔτι τε ὅπου πύθοιτο ἡβητήρια εἶναι μεθύσκεσθαι. καὶ Ἄμασιν δὲ τὸν καὶ αὐτὸν Αἰγυπτίων βασιλέα Ἡρόδοτος πολλὰ πεπωκέναι φησίν* (nostri verba Attico sermone reddens)

5 v. ad 62, 1 || 7–8 *Λέξ. ἐνηβητήρια· ἐνευωχητήρια.* Greg. Cor. 130 *ἐνηβητήρια δὲ τὰ εὐωχητήρια.* Suid. *ἐνηβητήρια· ἐνευωχητήρια παρὰ Ἡροδότῳ* | Greg. Cor. 65 *τοῦ 'ἐπιτήδειος' τὸ ι̅ ὑπεξαιροῦσι καὶ 'ἐπιτήδεος' λέγουσιν· Ἡρόδοτος· ἵνα – ἐπιτηδεώτατα*

1 *λέγονται* **RV** | *ταχύνειν* **M** *συνταχεύειν* cod. Urbin. 88, quod ex *συνταχυνέειν* ortum censet et inde *συνταχυνέειν αὐτῷ* propos. Weber SIFC NS 17, 1945, 261 ss. | *αὐτῷ* **MT** litt. *ὀν* in ras. exhibere cod. **T** affirmat Alberti Maia 12, 1960, 331 ss. || 2 *χρεὼν* codd. | *εἴη* **M** Ald. || 3 *τε* om. **S** | *τοὺς μὲν πρότερον τοὺς δύο* **M** Ald. | *τοὺς πρὸ ἐκείνου*] *τοὺς προκειμένου* **D**[ac] *τοῦ προκειμένου* **R** || 4 *τοῦτον κἀκεῖνον* **TRSV** | *ταῦτα δὲ* **M** || 5 *ὅκως*] *ὁκότε* recognoscas ex Athenaei *ὁπότε* || 6 *γένοιτο* Athen. | *τε* om. Athen. || 7 *καὶ ἔς τε τὰ ἕλεα δὲ* Athen. || 8 *ἐνηβητήρια*] *νηβ* **D**[c] cf. Athen., Lexx., Greg. Cor. 65 et 130, Suid. | *ἐπιτηδεώτατα* **B**[2]**TPpM** Ald. Greg. Cor. || 9 *ἀποδέξαι* **CP** | *γένωνται* **M** || 10 *καὶ* om. **ABCPM** | *κατελίπετο* Bekker *ὑπελίπετο* **M** *ἀπελείπετο* **T** *ἀπελίπετο* cett. || 11 *ἐείκοσι* **M** Ald. | *καταχέουσαν* **C** || 13 *φασι* om. **T** || 14 *μοι* om. **DRSV** || 15 *ἄν* om. **ABC** || 16 *ἀναισιμῶνται* **CD** || 17 *ἀκμάζουσα ἦν* **M** || 18 *τουτέων* **M** Ald. | *κάρτα* om. **M**

*πυραμίδας ταύτας ἦν λιπομένων.) Ῥοδῶπις γενεὴν μὲν ἀπὸ Θρηίκης,
δούλη δὲ ἦν Ἰάδμονος τοῦ Ἡφαιστοπόλιος ἀνδρὸς Σαμίου, σύνδουλος δὲ
Αἰσώπου τοῦ λογοποιοῦ. καὶ γὰρ οὗτος Ἰάδμονος ἐγένετο, ὡς διέδεξε τῇδε
οὐκ ἥκιστα· ἐπείτε γὰρ πολλάκις κηρυσσόντων Δελφῶν ἐκ θεοπροπίου,* 4
*ὃς βούλοιτο ποινὴν τῆς Αἰσώπου ψυχῆς ἀνελέσθαι, ἄλλος μὲν οὐδεὶς
ἐφάνη, Ἰάδμονος δὲ παιδὸς παῖς ἄλλος Ἰάδμων ἀνείλετο· οὕτω καὶ Αἴσωπος
Ἰάδμονος ἐγένετο. Ῥοδῶπις δὲ ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο Ξάνθεω τοῦ Σαμίου* **135**
*κομίσαντός μιν, ἀπικομένη δὲ κατ᾽ ἐργασίην ἐλύθη χρημάτων μεγάλων
ὑπὸ ἀνδρὸς Μυτιληναίου Χαράξου τοῦ Σκαμανδρωνύμου παιδός, ἀδελφεοῦ
δὲ Σαπφοῦς τῆς μουσοποιοῦ. οὕτω δὴ ἡ Ῥοδῶπις ἐλευθερώθη καὶ* 2
*κατέμεινέ τε ἐν Αἰγύπτῳ καὶ κάρτα ἐπαφρόδιτος γενομένη μεγάλα
ἐκτήσατο χρήματα (ὡς ἀνεῖναι Ῥοδῶπιν, ἀτὰρ οὐκ ὥς γε ἐς πυραμίδα
τοιαύτην ἐξικέσθαι· τῆς γὰρ τὴν δεκάτην τῶν χρημάτων ἰδέσθαι ἔστι ἔτι* 3
*καὶ ἐς τόδε παντὶ τῷ βουλομένῳ). οὐδὲν δεῖ μεγάλα οἱ χρήματα ἀναθεῖναι·
ἐπεθύμησε γὰρ Ῥοδῶπις μνημήιον ἑωυτῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι καταλιπέσθαι
ποίημα ποιησαμένη τοῦτο, τὸ μὴ τυγχάνει ἄλλῳ ἐξευρημένον καὶ ἀνακεί-
μενον ἐν ἱρῷ, τοῦτο ἀναθεῖναι ἐς Δελφοὺς μνημόσυνον ἑωυτῆς. τῆς ὦν* 4
δεκάτης τῶν χρημάτων ποιησαμένη ὀβελοὺς βουπόρους πολλοὺς σιδηρέ-

AB CT P(p)M DR SV

Σχόλ. 135, 2 (ad *ἐπαφρόδιτος*) *ἐπιθυμητὴ κατὰ ἀσέλγειαν τοῖς τότε ἀνθρώποις* **B**
135, 4 *ὀβελοὺς βουπόρους· μεγάλους* **B**

T 7 – p. 224, 3 Paus. Att. (Erbse, Unters. z. d. attizist. Lexika, Abh. d. Dt. Akad. d. Wiss. 1949, 2) p. 207 *Ῥοδώπιδος ἀνάθημα· ἐν Δελφοῖς ὀβελίσκοι πολλοί. Ἀπελλᾶς δὲ ὁ Ποντικὸς οἴεται καὶ ἐν Αἰγύπτῳ πυραμίδα Ἡροδότου ἐλέγχοντος τὴν δόξαν*

3 Suid. *λογοποιός· ὁ ὑφ᾽ ἡμῶν ἱστορικὸς λεγόμενος. Ἰσοκράτης καὶ Ἡρόδοτος* || 5 *Λέξ. ποινή· ἀντέκτισις, τίσις.* Suid. *ποινήν· τιμωρίαν, ἀντέκτισιν, πρόστιμον.* Bachmann Anecd. I 344 idem ac Suid. || 18 *Λέξ. βουπόρους· ὀβελοὺς μεγάλους.* Hes. *βουπόρους ὀβελούς· μεγάλους ὀβελίσκους.* Suid. *βουπόρους· παρὰ Ἡροδότῳ ὀβελοὺς μεγάλους*

1 *ἦν λειπομένη* **ABCM** *λιπομένων ἦν* duce Schaefero Hude: *ἦν* (scil. *ἀκμάζουσα*) *λιπομένων. Ῥοδῶπις* distinxi, alii edd. post *Ῥοδῶπις* || 2 *Ἰάδμωνος* **T** || 3 *Ἰάδμωνος οὗτος* **T** | *διέδειξε* **M** || 4 *οὐχ* **M** | *νεοτροπίου* **SV** || 5 *ὡς* **C** || 8 *μιν* om. **ABCT** | *δὲ* om. **DRV** | *μεγάλων χρημάτων* **M** || 9 *Μιτυληναίου* codd. || 10 *μουσιποιοῦ* **D** | *ἠλευθερώθη* **MDRSV** || 12 *ἐκτίσατο* **C** | *ἀνεῖναι*] *ἂν εἶναι* codd. *ἂν* del. Krueger, sequ. Hude: sic intelligendum est: 'pecuniam adeo multam ut liberaret (scil. pecunia) Rhodopin (scil. ex obligatione erga Charaxum) neque tamen ut sufficiat ad talem pyramidem extruendam' | *Ῥοδώπιος* propos. Valckenaer *Ῥοδώπι* propos. Schaefer *κατὰ Ῥοδῶπιν* propos. Reiske | *πυραμίδα*] *τυραννίδα* **M** Ald. || 13 *τοιήνδε* **DRSV** || 13.14 *ἔστι καὶ ἔτι καὶ* **R** || 14 *δεῖν* **D** *δὴ* **R** | *ἀναθῆναι* **R** | locum suspex. Gomperz || 15 *αὐτῆς* **ABCPpM**[1] *ἑωυτῆς* **P**[2]**M**[2] cett. | *καταλειπέσθαι* **C** || 16 *τυγχάνοι* propos. Stein sequ. Legrand loco IV 166, 1 nisus || 17 *ἱερῷ* **RV** | *ἀναθῆναι* **R**

ους, ὅσον ἐνεχώρεε ἡ δεκάτη οἱ, ἀπέπεμπε ἐς Δελφούς· οἵ καὶ νῦν ἔτι συννενέαται ὄπισθε μὲν τοῦ βωμοῦ τὸν Χῖοι ἀνέθεσαν, ἀντίον δὲ αὐτοῦ τοῦ
5 *νηοῦ. φιλέουσι δέ κως ἐν τῇ Ναυκράτι ἐπαφρόδιτοι γίνεσθαι αἱ ἑταῖραι. τοῦτο μὲν γὰρ αὕτη, τῆς πέρι λέγεται ὅδε ὁ λόγος, οὕτω δή τι κλεινὴ ἐγένετο, ὡς καὶ οἱ πάντες Ἕλληνες Ῥοδώπιος τὸ οὔνομα ἐξέμαθον· τοῦτο δέ (ὕστερον ταύτης), τῇ οὔνομα ἦν Ἀρχιδίκη, ἀοίδιμος ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα*
6 *ἐγένετο, ἧσσον δὲ τῆς ἑτέρης περιλεσχήνευτος. Χάραξος δὲ ὡς λυσάμενος Ῥοδῶπιν ἀπενόστησεν ὡς Μυτιλήνην, ἐν μέλεϊ Σαπφὼ πολλὰ κατεκερτόμησέ μιν. Ῥοδώπιος μέν νυν πέρι πέπαυμαι.*

136 *Μετὰ δὲ Μυκερῖνον γενέσθαι Αἰγύπτου βασιλέα ἔλεγον οἱ ἱρέες Σάσυχιν, τὸν τὰ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ποιῆσαι τῷ Ἡφαίστῳ προπύλαια ἐόντα πολλῷ τε κάλλιστα καὶ πολλῷ μέγιστα. ἔχει μὲν γὰρ καὶ τὰ πάντα προπύλαια τύπους τε ἐγγεγλυμμένους καὶ ἄλλην ὄψιν οἰκοδομημάτων*
2 *μυρίην, ἐκεῖνα δὲ καὶ μακρῷ μάλιστα. ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος ἔλεγον ἀμιξίης ἐούσης πολλῆς χρημάτων γενέσθαι νόμον Αἰγυπτίοισι ἀποδεικνύντα ἐνέχυρον τοῦ πατρὸς τὸν νέκυν οὕτω λαμβάνειν τὸ χρέος· προστεθῆναι δὲ ἔτι τούτῳ τῷ νόμῳ τόνδε· τὸν διδόντα τὸ χρέος καὶ ἁπάσης κρατέειν τῆς τοῦ λαμβάνοντος θήκης, τῷ δὲ ὑποτιθέντι τοῦτο τὸ ἐνέχυρον τήνδε ἐπεῖναι ζημίην μὴ βουλομένῳ ἀποδοῦναι τὸ χρέος μήτε αὐτῷ ἐκείνῳ τελευτήσαντι εἶναι ταφῆς κυρῆσαι μήτ' ἐν ἐκείνῳ τῷ πατρῴῳ τάφῳ μήτ' ἐν ἄλλῳ μηδενὶ μήτε ἄλλον μηδένα τῶν ἑωυτοῦ ἀπογενόμενον*
3 *θάψαι. ὑπερβαλέσθαι δὲ βουλόμενον τοῦτον τὸν βασιλέα τοὺς πρότερον ἑωυτοῦ βασιλέας γενομένους Αἰγύπτου μνημόσυνον πυραμίδα λιπέσθαι ἐκ*

AB CT P(p)M DR SV

Σχόλ. 135, 4 (ad *συννενέαται*) *συνηγμένοι, πεπυκνωμένοι, συνειλεγμένοι* **B** 135, 5 *οὐκ ἐφλυαρήθη παρά τισι τοσαῦτα περὶ αὐτῆς, ἀκαίρως οὐκ ἐλέχθη, ὅσα καὶ περὶ τῆς ἄλλης. τὸ γὰρ εἰπεῖν τινας πυραμίδας αὐτὴν πεποιηκέναι φλυαρίαν ὁ ἱστορικὸς ἐλογίσατο. διὰ τοῦτο εἶπεν· ἧσσον περιλεσχήνευτος* (*περιλευσχήνευτος* scr.) **B** 136, 1 (ad *μακρῷ*) *πολλῷ* **B**

T 3 Athen. 596 d *φιλεῖ . . . πως ἡ Ναύκρατις, ὡς ὁ Ἡρόδοτός φησιν, ἐπαφροδίτους ἔχειν τὰς ἑταίρας*

7 Hes. *περιλεσχήνευτος· περιποιητός, περιλάλητος*

2 *συνενέαται* **CT** *συνέαται* **DRSV** | *ἀντίοι* **DRSV** || 3 *αἱ* om. **DRSV** || 4 *ὁ* om. **ABT** | *τι*] *τοι* ut vid. **M** || 5 *οἱ* om. **M** Ald. | *τοὔνομα* **M** Ald. || 7 *κρέσσων* **RSV** | *περὶ λέσχην οὗτος* **DRSV** | *λυσσόμενος* **D**¹**RV** || 8 *ὡς*] *ἐς* **PMDRSV**, cf. II 121 ε 4; III 140, 1; IV 125, 1 | *Μιτυλήνην* **ABCTPMRSV** | *ἐν* om. **DRSV** || 10 *ἱρέες γενέσθαι Ἄσυχιν* **M** Ald. *ἱρέες Ἄσυχιν* cett. *ἱρέες Σάσυχιν* scripsi duce Bunsenio coll. Diod. I 94 || 11 *ποιῆσαί μιν τῷ* **DRSV** || 12 *τε*] *τε καὶ* **C** || 13 *εὖ γεγλυμμένους* **ABPM** *εὖ λελεγμένους* **C** || 15 *ἀμαξίης* **DRSV** || 16 *προστεθεῖναι* **DSV**ᶜ *προστεθεῖναι* (η supra ει) **R** || 17 *τούτῳ τῷ*] *τῷ* **M** *τούτῳ τὸ* **R** | *τόδε* **DRSV** || 19 *μὴ*] *καὶ μὴ* **M** Ald. | *μήτε*] *μὴ δὲ* **ABCTPM** || 20 *πατρώῳ* codd. || 21 *τὸν* **T** || 22 *ὑπερβαλλέσθαι* **D**¹**V** || 23 *βασιλέας ἑωυτοῦ* **M** *ἑαυτοῦ βασιλέας* **C**

*πλίνθων ποιήσαντα, ἐν τῇ γράμματα ἐν λίθῳ ἐγκεκολαμμένα τάδε
λέγοντά ἐστι· ‘μή με κατονοσθῇς πρὸς τὰς λιθίνας πυραμίδας· προέχω* 4
γὰρ αὐτέων τοσοῦτον, ὅσον ὁ Ζεὺς τῶν ἄλλων θεῶν· κοντῷ γὰρ ὑποτύπτοντες ἐς λίμνην, ὅ τι πρόσσχοιτο τοῦ πηλοῦ τῷ κοντῷ, τοῦτο συλλέγοντες πλίνθους εἴρυσαν καί με τρόπῳ τοιούτῳ ἐξεποίησαν.’
Τοῦτον μὲν τοσαῦτα ἀποδέξασθαι· μετὰ δὲ τοῦτον βασιλεῦσαι ἄνδρα **137**
*τυφλὸν ἐξ Ἀνύσιος πόλιος, τῷ οὔνομα Ἄνυσιν εἶναι. ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος ἐλάσαι ἐπ’ Αἴγυπτον χειρὶ πολλῇ Αἰθίοπάς τε καὶ Σαβακῶν τὸν
Αἰθιόπων βασιλέα. τὸν μὲν δὴ τυφλὸν τοῦτον οἴχεσθαι φεύγοντα ἐς τὰ* 2
*ἕλεα, τὸν δὲ Αἰθίοπα βασιλεύειν Αἰγύπτου ἐπ’ ἔτεα πεντήκοντα, ἐν τοῖσι
αὐτὸν τάδε ἀποδέξασθαι· ὅκως τῶν τις Αἰγυπτίων ἁμάρτοι τι, κτείνειν* 3
*μὲν αὐτῶν οὐδένα ἐθέλειν, τὸν δὲ κατὰ μέγαθος τοῦ ἀδικήματος ἑκάστῳ δικάζειν ἐπιτάσσοντα χώματα χοῦν πρὸς τῇ ἑωυτῶν πόλει, ὅθεν ἕκαστος
ἦν τῶν ἀδικεόντων· καὶ οὕτω ἔτι αἱ πόλιες ἐγένοντο ὑψηλότεραι. τὸ μὲν* 4
*γὰρ πρῶτον ἐχώσθησαν ὑπὸ τῶν τὰς διώρυχας ὀρυξάντων ἐπὶ Σεσώστριος βασιλέος, δεύτερα δὲ ἐπὶ τοῦ Αἰθίοπος, καὶ κάρτα ὑψηλαὶ ἐγένοντο.
ὑψηλέων δὲ καὶ ἑτέρων τασσομένων ἐν τῇ Αἰγύπτῳ πολίων, ὡς ἐμοὶ* 5
δοκέει, μάλιστα μὲν Βουβάστι πόλι ἐξεχώσθη, ἐν τῇ καὶ ἱρόν ἐστι Βουβάστιος ἀξιαπηγητότατον· μέζω μὲν γὰρ ἄλλα καὶ πολυδαπανώτερά ἐστι ἱρά, ἡδονῇ δὲ ἰδέσθαι οὐδὲν τούτου μᾶλλον· ἡ δὲ Βούβαστις κατὰ

AB CT P(p)M DR SV
Σχόλ. 136, 4 (ad *κατονοσθῇς*) *καταμέμφοιο* **B**

20 Steph. Byz.: v. ad 59, 1

13 Suid., Bachmann Anecd. I 418, Cramer Anecd. Paris. IV 176 *χῶμα* (*χώματα* Suid.) *χοῦν· Ἡρόδοτος Ἱστοριῶν β’ ἀντὶ τοῦ ‘γῆν ὑψοῦν’*

1–2 *ἔστι τάδε λέγοντα* **DRSV** || 2 *κατονοθῇς* **CPM** Ald. *κατονόσῃς* in mg. sub obelo **A** man. rec. *κατονομασθῇς* **DRSV** || 4 *προσέχοιτο* **DRSV** *προσχοῖτο* **C PM** || 8 *ἐπ’*] *ἐς* **PMDRSV** | *πολλῇ χειρὶ* **M** | *Αἰθίοπά* **RSV** | *τε* om. **M** | *Σάβακον* vel *Σαβακὸν* **D**^c^**SV** | *τὸν*] *τῶν* **RSV** || 11 *ἁμάρτοι* **P**^1^**DRSV** *ἁμάρτῃ τι* **M** *ἁμάρτοι τι* **P**^2^**p** cett. || 12 *αὐτὸν* **DRSV** | *ἑκάστου* **ABCT** || 13 *δικάζοντα ἐπιτάσσειν* **C**^2^ | *πόλι* **PpM** Ald. || 14 *οἰκεόντων* **DRSV** | *οὕτω αἵ τε πόλιες ἔτι* **M** || 15 *ὀρυξάντων* om. **SV** || 16 *καὶ* om. **pM** Ald. || 17 *ἑτέρων* om. **M** | *τασσομένων ἐν τῇ Αἰγύπτῳ* **ABCTP**^mg^ *ἐν τῇ Αἰγύπτῳ τασσομένων* **M** *γενομένων ἐν τῇ Αἰγύπτῳ* **P**^1^**DRSV** || 18 *μὲν Βουβάστι πόλει* **C** *ἡ ἐν Βουβάστι πόλις* **PMDRSV** *μὲν Βούβαστις πόλις* propos. Weber BPhW 1941, 288; sed mihi videtur *ἐξεχώσθη* scil. *χῶμα* intelligendum esse vel impersonaliter construendum (‘hat man einen Wall aufgerichtet’); vallum tantum aggeritur (*ἐκχώννυται*) neque ulla ratione illud quod super vallum aggestum ponitur, videlicet oppidum, qua de causa infra p. 226, 7–8 *ἐγκεχωσμένης ὑψοῦ* ‘intus positae aggere superiore loco aggesto’ praetuli ne noster voce *πόλις* pro subiecto passivi *ἐκχώννυσθαι* appareat esse usus || 19 *καὶ ἄλλα καὶ* **M** Ald. || 20 *ἡδονὴ* **DRSV** | *Βούβαστις*] cf. Steph. Byz.

138 Ἑλλάδα γλῶσσάν ἐστι Ἄρτεμις. τὸ δὲ ἱρὸν αὐτῆς ὧδε ἔχει· πλὴν τῆς
ἐσόδου τὸ ἄλλο νῆσός ἐστι· ἐκ γὰρ τοῦ Νείλου διώρυχες ἐσέχουσι οὐ
συμμίσγουσαι ἀλλήλῃσι, ἀλλ᾽ ἄχρι τῆς ἐσόδου τοῦ ἱροῦ ἑκατέρη ἐσέχει,
ἡ μὲν τῇ περιρρέουσα, ἡ δὲ τῇ, εὖρος ἐοῦσα ἑκατέρη ἑκατὸν ποδῶν,
2 δένδρεσι κατάσκιος. τὰ δὲ προπύλαια ὕψος μὲν δέκα ὀργυιέων ἐστί,
τύποισι δὲ ἑξαπήχεσι ἐσκευάδαται ἀξίοισι λόγου. ἐὸν δ᾽ ἐν μέσῃ τῇ πόλι
τὸ ἱρὸν κατορᾶται πάντοθεν περιιόντι· ἅτε γὰρ τῆς πόλιος μὲν ἐγκεχωσ-
μένης ὑψοῦ, τοῦ δ᾽ ἱροῦ οὐ κεκινημένου, ὡς ἀρχῆθεν ἐποιήθη, ἔσοπτόν
3 ἐστι. περιθέει δὲ αὐτὸ αἱμασιὴ ἐγγεγλυμμένη τύποισι· ἔστι δὲ ἔσωθεν
ἄλσος δενδρέων μεγίστων πεφυτευμένον περὶ νηὸν μέγαν, ἐν τῷ δὴ
4 τὤγαλμα ἔνι· εὖρος δὲ καὶ μῆκος τοῦ ἱροῦ πάντῃ σταδίου ἐστί. κατὰ μὲν
δὴ τὴν ἔσοδον ἐστρωμένη ἐστὶ ὁδὸς λίθου ἐπὶ σταδίους τρεῖς μάλιστά κῃ
διὰ τῆς ἀγορῆς φέρουσα ἐς τὸ πρὸς ἠῶ, εὖρος δὲ ὡς τεσσέρων πλέθρων·
τῇ δὲ καὶ τῇ τῆς ὁδοῦ δένδρεα οὐρανομήκεα πέφυκε· φέρει δ᾽ ἐς Ἑρμέω
139 ἱρόν. τὸ μὲν δὴ ἱρὸν τοῦτο οὕτως ἔχει. τέλος δὲ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ
Αἰθίοπος ὧδε ἔλεγον γενέσθαι· ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ τοιήνδε ἰδόντα αὐτὸν
οἴχεσθαι φεύγοντα· ἐδόκεέ οἱ ἄνδρα ἐπιστάντα συμβουλεύειν τοὺς ἱρέας
2 τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ συλλέξαντα πάντας μέσους διαταμέειν· ἰδόντα δὲ τὴν
ὄψιν ταύτην λέγειν αὐτόν, ὡς πρόφασίν οἱ δοκέοι ταύτην τοὺς θεοὺς
προδεικνύναι, ἵνα ἀσεβήσας περὶ τὰ ἱρὰ κακόν τι πρὸς θεῶν ἢ πρὸς
ἀνθρώπων λάβοι· οὐκ ὦν ποιήσειν ταῦτα, ἀλλὰ γάρ οἱ ἐξεληλυθέναι τὸν
3 χρόνον ὁκόσον κεχρῆσθαι ἄρξαντα Αἰγύπτου ἐκχωρήσειν. ἐν γὰρ τῇ
Αἰθιοπίῃ ἐόντι αὐτῷ τὰ μαντήια, τοῖσι χρέωνται Αἰθίοπες, ἀνεῖλε, ὡς
δέοι αὐτὸν Αἰγύπτου βασιλεῦσαι ἔτεα πεντήκοντα. ὡς ὦν ὁ χρόνος

AB CT P(p)M DR SV

6 Eust. Od. 1569 (ad η 86) τὸ . . . ʽἐρηρέδαταιʼ ἐστὶ μὲν Ἰωνικόν, γίνεται δὲ ἀπὸ τρίτου ἑνικοῦ τοῦ ʽἐρήρεισταιʼ ἀποβολῇ τοῦ σίγμα τῆς ληγούσης καὶ πλεονασμῷ τῆς δα συλλαβῆς ὁμοίως τῷ ʽὠνόμασται ὠνομάδαταιʼ . . . καὶ ʽἐσκεύασται ἐσκευάδαταιʼ παρὰ Ἡροδότῳ, οἷον· τὰ προπύλαια ἐσκευάδαται || 17–18 Greg. Cor. 67 τὸ τέμνειν ʽτάμνεινʼ λέγουσιν· Ἡρόδοτος ἐν δευτέρῳ· τοὺς ἱρέας — μέσους διατάμνειν

1 ἔτι **R** | ἱερὸν **V** | τῶδε **D** || 3 συμμίσγονται **C** || 4 περιρέουσα **AB** | οὖσα **M** || 5 δένδρεσι κατάσκιος om. **M** || 6 ἀξίως **DRSV** | πόλει **CTD** || 7 ἐκκεχωσμένης **AB CTPM**, v. quod ad p. 225, 18 annotavimus || 8 ἔσοπτρόν **pM** Ald. ἔσοπρόν **C** || 9 δὲ^{1} om. **CDRV** | αὐτῷ **M** | τύποις **DRV** || 10 μὲν ἄλσος **SV** | πεφυτευμένων **PMD RSV** || 11 εὖρος δὲ] εὖ δὴ **M** || 12 εἴσοδον **M** | ὁδὸς λίθου ἐστὶ(ν) **DRSV** || 13 τεσσάρων **CM** || 14 τῇ^{2}] τῇδε **T** | ἐς om. **ABCTM** | Ἑρμαίου **T** || 15 οὔτω **Pp** Ald. οὕτως **M** cett. || 18 συλλέξαντας Greg. Cor. | διαταμεύειν **C** διαταμεῖν **PMDRSV** διατάμνειν Greg. Cor. || 19 δοκέειν **ABCTM** | ταύτην^{2} om. **D** || 20 παραδεικνῦναι **T** παρδεικνῦναι **R** || 21 ποιήσει **C** || 22 ὅσον **DRSV** | ἄρχοντα **P**^{1}**DRSV** ἄρξαντα **P**^{2}**p** cett. | ἐκχωρέειν **M** Ald. || 23 χρέονται **Pp** || 23, 24 ὡς δέοι] ὁ θ͞ς οἱ **D** ὁ θεός οἱ **RSV**

οὗτος ἐξῆε καὶ αὐτὸν ἡ ὄψις τοῦ ἐνυπνίου ἐπετάρασσε, ἑκὼν ἀπαλλάσσετο
ἐκ τῆς Αἰγύπτου ὁ Σαβακῶς.
Ὡς δ' ἄρα οἴχεσθαι τὸν Αἰθίοπα ἐξ Αἰγύπτου, αὖτις τὸν τυφλὸν 140
ἄρχειν ἐκ τῶν ἑλέων ἀπικόμενον, ἔνθα πεντήκοντα ἔτεα νῆσον χώσας
σποδῷ τε καὶ γῇ οἴκεε· ὅκως γάρ οἱ φοιτᾶν σῖτον ἄγοντας Αἰγυπτίων, ὡς
ἑκάστοισι προστετάχθαι σιγῇ τοῦ Αἰθίοπος, ἐς τὴν δωρεὴν κελεύειν
σφέας καὶ σποδὸν κομίζειν. ταύτην τὴν νῆσον οὐδεὶς πρότερον ἐδυνάσθη 2
Ἀμυρταίου ἐξευρεῖν, ἀλλὰ ἔτεα ἐπὶ πλέω ἢ ἑπτακόσια οὐκ οἷοί τε ἦσαν
αὐτὴν ἀνευρεῖν οἱ πρότεροι γενόμενοι βασιλέες Ἀμυρταίου. οὔνομα δὲ
ταύτῃ τῇ νήσῳ Ἐλβώ, μέγαθος δ' ἐστὶ πάντῃ δέκα σταδίων.
Μετὰ δὲ τοῦτον βασιλεῦσαι τὸν ἱρέα τοῦ Ἡφαίστου, τῷ οὔνομα εἶναι 141
Σεθῶν· τὸν ἐν ἀλογίῃσι ἔχειν παραχρησάμενον τῶν μαχίμων Αἰγυπτίων
ὡς οὐδὲν δεησόμενον αὐτῶν, ἄλλα τε δὴ ἄτιμα ποιεῦντα ἐς αὐτοὺς καί
σφεας ἀπελέσθαι τὰς ἀρούρας, τοῖσι ἐπὶ τῶν προτέρων βασιλέων δεδόσθαι
ἐξαιρέτους ἑκάστῳ δυώδεκα ἀρούρας. μετὰ δὲ ἐπ' Αἴγυπτον ἐλαύνειν 2
στρατὸν μέγαν Σαναχάριβον βασιλέα Ἀραβίων τε καὶ Ἀσσυρίων· οὐκ
ὦν δὴ ἐθέλειν τοὺς μαχίμους τῶν Αἰγυπτίων βοηθέειν. τὸν δὲ ἱρέα ἐς 3

AB CT P(p)M DR SV
Σχόλ. 141, 2 (ad *Σαναχάριβον*) *τὸν Σεναχηρεὶμ λέγει* **B**

T 10 Steph. Byz. *Ἐλβώ· νῆσος· Ἡρόδοτος δευτέρᾳ* || 15 – p. 228, 13 Ios. Ant. X 1, 18 – 20 *ταραχθεὶς οὖν ὑπὸ τούτων ὁ βασιλεὺς Σεναχήριβος ἄπρακτος, ὡς ἔφην, ἀνεχώρησε καταλιπὼν τὸ Πηλούσιον. περὶ τούτου τοῦ Σεναχηρίβου καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἱστοριῶν αὐτοῦ φησίν, ὡς οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν τῶν Αἰγυπτίων ἔλθοι βασιλέα ἱερέα ὄντα τοῦ Ἡφαίστου, πολιορκῶν δὲ τὸ Πηλούσιον ἔλυσε τὴν πολιορκίαν ἐξ αἰτίας τοιαύτης· ηὔξατο ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων τῷ θεῷ, ᾧ γενόμενος ἐπήκοος ὁ θεὸς πληγὴν ἐνσκήπτει τῷ Ἄραβι. (πλανᾶται γὰρ κἀν τούτῳ Ἡρόδοτος οὐκ Ἀσσυρίων λέγων τὸν βασιλέα, ἀλλ' Ἀράβων.) μυῶν γὰρ πλῆθός φησι μιᾷ νυκτὶ τὰ τόξα καὶ τὰ λοιπὰ ὅπλα διαφαγεῖν τῶν Ἀσσυρίων καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἔχοντα τόξα τὸν βασιλέα τὴν στρατιὰν ἀπάγειν ἀπὸ τοῦ Πηλουσίου. καὶ Ἡρόδοτος μὲν οὕτως μαρτυρεῖ ἱστορῶν, ἀλλὰ καὶ Βηρωσσὸς ὁ τὰ Χαλδαϊκὰ συγγραψάμενος μνημονεύει*

6 Thom. Mag. 346 (s. v. *σιγῇ*) *οὐ μόνον 'κρύφα τοῦ δεῖνος' φαμέν, ἀλλὰ καὶ 'σιγῇ τοῦ δεῖνος'· Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ·* σιγῇ – κομίζειν || 8 *Λέξ.* (seriatim conscr. tantum) *Ἀμυρταίου· εἱμαρτοῦ* || 15 Eust. Il. 210 (ad *B* 227) 'ἐξαίρετοι' *οὐ μόνον γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ* ἄρουραι *παρὰ Ἡροδότῳ· καὶ ἐπὶ ἄλλων δὲ πολλῶν τὸ 'ἐξαίρετον' τίθεται*

1 *ἐτάρασσε* **D** || 2 *ἐκ τῆς*] *ἐξ* **RSV** | *Σαβακός* vel *Σαβάκος* **RSV** || 4 *ἄρχειν* om. **C** || 5 *φυτᾶν* **C** || 8 *Ἀμαρταίου* **R** (cf. Lexx.) | *τριηκόσια* Hemmerdinger Les manuscrits 168 (*T* = 300 pro + = 700 perperam interpretatus est librarius) || 9 *βασιλῆες* **M** || 10 *Ἐλκώ* **BT** || 12 *τοὺς μαχίμους* coni. Legrand || 13 *αὐτόν* **TRV**[ac] || 14 *τῇσι* **M** | *προτέρων*] *πρόσθε(ν)* **DRSV** | *βασιλήων* **M** Ald. || 16 *τε καὶ Ἀσσυρίων*] cf. Ioseph. || 17 *δὴ*] *δὲ* **DRSV**

ἀπορίην ἀπειλημένον ἐσελθόντα ἐς τὸ μέγαρον πρὸς τὤγαλμα ἀποδύρεσθαι, οἷα κινδυνεύει παθέειν· ὀλοφυρόμενον δ' ἄρα μιν ἐπελθεῖν ὕπνον καί οἱ δόξαι ἐν τῇ ὄψει ἐπιστάντα τὸν θεὸν θαρσύνειν, ὡς οὐδὲν πείσεται ἄχαρι ἀντιάζων τὸν Ἀραβίων στρατόν· αὐτὸς γάρ οἱ πέμψειν τιμωρούς.
4 *τούτοισι δή μιν πίσυνον [τοῖσι ἐνυπνίοισι] παραλαβόντα Αἰγυπτίων τοὺς βουλομένους οἱ ἕπεσθαι στρατοπεδεύσασθαι ἐν Πηλουσίῳ (ταύτῃ γάρ εἰσι αἱ ἐσβολαί)· ἕπεσθαι δέ οἱ τῶν μαχίμων μὲν οὐδένα ἀνδρῶν, καπήλους δὲ*
5 *καὶ χειρώνακτας καὶ ἀγοραίους ἀνθρώπους. ἐνθαῦτα ἀπικομένους τοῖσι ἐναντίοισι αὐτοῖσι ἐπιχυθέντας νυκτὸς μῦς ἀρουραίους κατὰ μὲν φαγέειν τοὺς φαρετρεῶνας αὐτῶν, κατὰ δὲ τὰ τόξα, πρὸς δὲ τῶν ἀσπίδων τὰ ὄχανα, ὥστε τῇ ὑστεραίῃ φευγόντων σφέων γυμνῶν ὅπλων πεσέειν πολλούς.*
6 *καὶ νῦν οὗτος ὁ βασιλεὺς ἕστηκε ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἡφαίστου λίθινος ἔχων ἐπὶ τῆς χειρὸς μῦν, λέγων διὰ γραμμάτων, τάδε 'ἐς ἐμέ τις ὁρέων εὐσεβὴς ἔστω'.*

142 *Ἐς μὲν τοσόνδε τοῦ λόγου Αἰγύπτιοί τε καὶ οἱ ἱρέες ἔλεγον ἀποδεικνύντες ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλέος ἐς τοῦ Ἡφαίστου τὸν ἱρέα τοῦτον τὸν τελευταῖον*

AB CT P(p)M DR SV ad quos ab *ἐνταῦθα* (141, 5) usque ad *μῦν* (141, 6) accedit **𝔡**

Σχόλ. 141, 4 (ad *χειρώνακτας*) *χειροτέχνας καὶ τῆς μέσης* **B** 141, 5 (ad *τὰ ὄχανα*) *τοὺς πόρπακας, τοὺς δεσμοὺς* **B**

T 8–13 Eust. Il. 35 (ad *A* 39) *Ἡρόδοτος δὲ καὶ Αἰγυπτιακὴν ἐκτίθεται ταύτην, ὅτι Ἀραβίων καὶ Ἀσσυρίων ἀφικομένων εἰς Αἴγυπτον* ἐπιχυθέντες μύες ἀρουραῖοι κατέφαγον μὲν τοὺς φαρετρεῶνας καὶ τὰ τόξα, πρὸς δέ γε τῶν ἀσπίδων τὰ ὄχανα, ὥστε τῇ ὑστεραίᾳ φευγόντων αὐτῶν γυμνῶν ὅπλων πεσεῖν πολλούς. καὶ ἕστηκεν ὁ *τῆς Αἰγύπτου τότε* βασιλεὺς ἔχων ἐπὶ τῆς χειρὸς μῦν

4 Greg. Cor. 141 *τὸ πολεμεῖν 'ἀντιάζειν' λέγουσι* || 11 *Λέξ. ὄχανα· ἀσπίδων πόρπακες καὶ οἱ δεσμοί* (*ὄχανα ἀσπίδων· πόρπακες καὶ δεσμοί* Lexx. alphab. ord. conscr.). Hes. *ὄχανον· ὁ τῆς ἀσπίδος πόρπαξ καὶ ὁ δεσμός.* (*ὀχάνοισι χεῖρα τιθέμενοι* fort. legendum Anacr. 91 (81 D.), unde illud Photii et Suidae *ὀχάνοις· δεσμοῖς*, quod irrepsit in Herodoteas Lexx.)

1 *ἀπειλημμένον* codd., em. Reiske, cf. I 24, 4; VIII 109, 2 | *ἐλθόντα* **R** | *ἀποδύρασθαι* **M** Ald. || 2 *κινδυνεύειν* **DRSV** || 3 *ὄψι* **AB**^{1} | *θρασύνειν* **DRSV** || 4 *τῶν* **D** | *πέμψει* **ABCTP** || 5 *δή μιν*] *μὲν δὴ* **pM** Ald. | *τοῖσι ἐνυπνίοισι*] *τοῖσι Αἰγυπτίοισι* **DRSV** del. Gomperz (glossa marginalis in textum irrepsisse videtur) | *Αἰγυπτίοισι* **C**^{1} || 6 *οἱ* om. **M** || 7 *μὲν* om. **MR** || 8 *χειρόνακτας* vel *χειρονάκτας* **D**^{1}**SV** *χειρώνακτας* vel *χειρωνάκτας* **D**^{2} cett. | *ἀγορέους* **R** | *ἐνταῦθα* **𝔡** | sic intellige: 'mures agrestes nocte advenientes perfusos super illos [*vel* ipsos] adversariorum comedisse pharetras . . .'; aliter intelligit Eust. (*Ἀραβίων καὶ Ἀσσυρίων ἀφικομένων*): *ἀπικομένοισι* propos. Schaefer, sequ. Hude | *τοῖς* **D** || 9 *αὐτοῖσι* om. **R**, secl. Reiske Hude | 10 *αὐτέων* **M** Ald. | *πρὸς δέ γε* Eust. || 11 *ὅπλων* **PMDRSV** Eust. *ἀνόπλων* **ABCT**, quod utpote glossema ad *γυμνῶν* del. Stein || 12 *ἐν* om. **DRSV** || 15 *οἱ* om. **MSV** || 16 *βασιλέως* **A**^{1}**B**^{1}

βασιλεύσαντα μίαν τε καὶ τεσσαράκοντα καὶ τριηκοσίας γενεὰς ἀνθρώπων
γενομένας καὶ ἐν ταύτῃσι ἀρχιερέας καὶ βασιλέας ἑκατέρους τοσούτους
γενομένους. καίτοι τριηκόσιαι μὲν γενεαὶ ἀνδρῶν δυνέαται μύρια ἔτεα 2
(γενεαὶ γὰρ τρεῖς ἀνδρῶν ἑκατὸν ἔτεά ἐστι), μιῆς δὲ καὶ τεσσαράκοντα ἔτι
τῶν ἐπιλοίπων γενεέων, αἳ ἐπῆσαν τῇσι τριηκοσίῃσι, ἐστὶ τεσσαράκοντα
καὶ τριηκόσια καὶ χίλια ἔτεα. οὕτως ἐν μυρίοισί τε ἔτεσι καὶ χιλίοισι καὶ 3
πρὸς τριηκοσίοισί τε καὶ τεσσαράκοντα ἔλεγον θεὸν ἀνθρωποειδέα οὐδένα
γενέσθαι· οὐ μὲν οὐδὲ πρότερον οὐδὲ ὕστερον ἐν τοῖσι ὑπολοίποισι
Αἰγύπτου βασιλεῦσι γενομένοισι ἔλεγον οὐδὲν τοιοῦτον. ἐν τοίνυν τούτῳ 4
τῷ χρόνῳ τετράκις ἔλεγον ἐξ ἠθέων τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι· ἔνθα τε νῦν
καταδύεται, ἐνθεῦτεν δὶς ἐπαντεῖλαι, καὶ ἔνθεν νῦν ἀνατέλλει, ἐνθαῦτα
δὶς καταδῦναι· καὶ οὐδὲν τῶν κατ' Αἴγυπτον ὑπὸ ταῦτα ἑτεροιωθῆναι,
οὔτε τὰ ἀπὸ τῆς γῆς οὔτε τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ σφι γινόμενα οὔτε τὰ
ἀμφὶ νούσους οὔτε τὰ κατὰ τοὺς θανάτους.
Πρότερον δὲ Ἑκαταίῳ τῷ λογοποιῷ ἐν Θήβῃσι γενεηλογήσαντί τε **143**
ἑωυτὸν καὶ ἀναδήσαντι τὴν πατριὴν ἐς ἑκκαιδέκατον θεὸν ἐποίησαν οἱ
ἱρέες τοῦ Διός, οἷόν τι καὶ ἐμοὶ οὐ γενεηλογήσαντι ἐμεωυτόν· ἐσαγαγόντες 2
ἐς τὸ μέγαρον ἔσω ἐὸν μέγα ἐξηρίθμεον δεικνύντες κολοσσοὺς ξυλίνους
τοσούτους, ὅσους περ εἶπον· ἀρχιερεὺς γὰρ ἕκαστος αὐτόθι ἵσταται ἐπὶ
τῆς ἑωυτοῦ ζόης εἰκόνα ἑωυτοῦ. ἀριθμέοντες ὦν καὶ δεικνύντες οἱ ἱρέες 3
ἐμοὶ ἀπεδείκνυσαν παῖδα πατρὸς ἑωυτῶν ἕκαστον ἐόντα, ἐκ τοῦ ἄγχιστα

AB CT P(p)M DR SV

10 Thom. Mag. 147 (s. v. ἐξ) ἡ 'ἐξ' ἔστιν ὅτε καὶ ἀντὶ τοῦ 'ἔξω' τίθεται· . . . καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ· τετράκις – ἀνατεῖλαι || 15 Harpocr. (s. v. λογοποιός) . . . καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ β'

1 τεσσεράκοντα **ABCP** || 1–2 ἀνθρώπων γενεὰς γενομένας **PMDRSV** ἀνθρώπων γενομένας γενεὰς **T** || 2 ἀρχιρέας **PMD[c]RV** || 3 καίτοι] καὶ **DRSV** | ἀνδρῶν γενεαὶ **ABCTPM** || 4 γενεαὶ – ἔτεα haplogr. om. **D** | τρεῖς – 5 ἐπιλοίπων om. **M** | τεσσεράκοντα **ABP** | ἔτι] ἐπὶ **ABCT** || 5 τεσσεράκοντα **ABCPD** || 5–6 τριηκόσια καὶ τεσσαράκοντα **M** || 7 πρὸς om. **ABCTPM** | τριηκοσίοι **R** | τε om. **CM** | τεσσεράκοντα **ABCPD** τετταράκοντα **M** | οὐδένα om. **M** || 8 οὐ] οἱ **DRV** | μέντοι **ABCTPM** || 9 οὐδὲν τοιοῦτο **AB** τοιοῦτον οὐδέν **M** Ald. || 10 ἔνθα – 11 ἐπανατεῖλαι haplogr. om. **RSV** || 11 ἐπανατεῖλαι **MDRSV**, v. grammaticam meam 180 || 12 καταβῆναι **pM** Ald. | ὑπὸ ταῦτα om. **M** || 13 ἀπὸ[1]] ἐκ **ABCTPM** | ἀπὸ[2]] ἐκ **ABCTPM** | γενόμενα **TDRV** || 15 γενεηλογίσαντι **MR** || 15–16 ἑωυτὸν καὶ ἀναδήσαντι **D** ἑωυτὸν καὶ ἀναδήσαντί τε (vocem τε om. falso loco suppl. cod. quidam perditus) **ABTPM** ἑωυτὸν καὶ ἀναδήσαντά τι **C** τε ἑωυτὸν καὶ ἀναδήσαντί τε (τε[1] in fine versus) **Pp[1]** δὲ ἑωυτὸν καὶ ἀναδήσαντί τε **p[2]** om. **RSV** | καιδέκατον **R** ἐξ καὶ δέκατον **PM** || 17 ἐμοὶ συγγενεηλογήσαντι **M** Ald. | ἐσάγοντες **V** || 19 ἀρχιρεὺς **DP** | ἱστᾷ **PMDRSV** || 20 ἑαυτοῦ bis **C** | ἱερέες **C** || 21 μοι **MDRSV** | ἑωυτὸν ἕκαστον **T** ἕκαστον ἑωυτὸν **M** Ald.

4 ἀποθανόντος τῆς εἰκόνος διεξιόντες. Ἑκαταίῳ δὲ γενεηλογήσαντι ἑωυτὸν
καὶ ἀναδήσαντι ἐς ἑκκαιδέκατον θεὸν ἀντεγενεηλόγησαν ἐπὶ τῇ ἀριθμήσει
οὐ δεκόμενοι παρ᾽ αὐτοῦ ἀπὸ θεοῦ γενέσθαι ἄνθρωπον· ἀντεγενεηλόγησαν
δὲ ὧδε φάμενοι ἕκαστον τῶν κολοσσῶν πίρωμιν ἐκ πιρώμιος γεγονέναι
(ἐς ὃ τοὺς πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ τριηκοσίους ἀπέδεξαν κολοσσούς) 'πίρωμιν' ἐπονομαζόμενον, καὶ οὔτε ἐς θεὸν οὔτε ἐς ἥρωα ἀνέδησαν αὐτούς.
144 πίρωμις δέ ἐστι κατ᾽ Ἑλλάδα γλῶσσαν 'καλὸς κἀγαθός'. ἤδη
ὧν τῶν αἱ εἰκόνες ἦσαν, τοιούτους ἀπεδείκνυσάν σφεας πάντας ἐόντας,
2 θεῶν δὲ πολλὸν ἀπαλλαγμένους. τὸ δὲ πρότερον τῶν ἀνδρῶν τούτων
θεοὺς εἶναι τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ἄρχοντας οὐκ ἐόντας ἅμα τοῖσι ἀνθρώποισι, καὶ τούτων αἰεὶ ἕνα τὸν κρατέοντα εἶναι· ὕστατον δὲ αὐτῆς βασιλεῦσαι Ὧρον τὸν Ὀσίριος παῖδα, τὸν Ἀπόλλωνα Ἕλληνες ὀνομάζουσι· τοῦτον καταπαύσαντα Τυφῶνα βασιλεῦσαι ὕστατον Αἰγύπτου. Ὄσιρις δέ ἐστι Διόνυσος κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν.
145 Ἐν Ἕλλησι μέν νυν νεώτατοι τῶν θεῶν νομίζονται εἶναι Ἡρακλῆς τε καὶ Διόνυσος καὶ Πάν, παρ᾽ Αἰγυπτίοισι δὲ Πὰν μὲν ἀρχαιότατος καὶ τῶν ὀκτὼ τῶν πρώτων λεγομένων θεῶν, Ἡρακλῆς δὲ τῶν δευτέρων τῶν δυώδεκα λεγομένων εἶναι, Διόνυσος δὲ τῶν τρίτων, οἳ ἐκ τῶν δυώδεκα
2 θεῶν ἐγένοντο. Ἡρακλέι μὲν δὴ ὅσα αὐτοὶ Αἰγύπτιοί φασι εἶναι ἔτεα ἐς

AB CT P(p)M DR SV

T 4–5 Synes. de prov. 93 refert ad loc. || 7–14 Athenag. Legat. 24: v. ad 3, 2 || 11–13 Eust. Il. 346 (ad *B* 782) *ἄλλοι τε οὖν Τυφωέως μέμνηνται περιφανοῦς ἀνδρὸς καὶ Ἡρόδοτος ἐν οἷς λέγει ὅτι Ὧρος ὁ Ἀπόλλων Αἰγυπτιστί, ὃς λέγεται καταπαύσας Τυφῶνα βασιλεῦσαι ὕστατος Αἰγύπτου* || 13–14 Eust. Il. 629 (ad *Z* 133) *Ἡρόδοτος λέγει καὶ ὅτι Ὄσιρις καθ᾽ Ἑλλάδα γλῶσσαν ὁ Διόνυσος* || 16 Eust. Od. 1435 (ad *β* 85) *Ἡρόδοτος δὲ ἄλλον τινὰ Πᾶνα ἱστορῶν φησίν, ὅτι* Πὰν ἀρχαιότατος παρ᾽ Αἰγυπτίοις || 17 Arrian. anab. II 16 ad locum refert || 17–18 Plut. de Hdt. mal. 13 (mor. 857) *καίτοι καὶ τὸν Αἰγύπτιον Ἡρακλέα τῶν δευτέρων θεῶν γενέσθαι λέγει καὶ τὸν Διόνυσον τῶν τρίτων*

1 *διεξιόντες* om. **SV** | *διεξιόντες διὰ πασέων, ἐς* (*ἕως* **PpM**) *οὗ ἀπέδεξαν ἁπάσας αὐτάς* **PMDRSV** (cf. lin. 5) || 2 *ἀναδήσαντι ἑωυτὸν* **C** | *ἓξ καὶ δέκατον* **M** || 3 *ἀνθρώπων* **D**[1] || 4 *ἑκάστῳ* **DRSV** || 5 *ὃ τοὺς*] *ἑωυτοὺς* **SV** | *τεσσεράκοντα* **ABDS** || 5–6 *ἀπέδεξαν – ἐπονομαζόμενον*] *ἀπηρίθμησαν αὐτοὺς πίρωμιν ἐκ πιρώμιος γενόμενον* **DRSV** (cf. Weber BPhW 1941, 285). sic intellige: 'cognomine vocatum piromide'; voces *καλὸς κἀγαθός* usu titulorum Aegyptiaco *pirōmi* 'vir (sc. *κατ᾽ ἐξοχήν*)' idem valere demonstrat Dowatur, Bibl. Class. Or. 10, 1965, 145 ss. || 6 *ἐς*[2] om. **R** || 8 *πάντας*] *αὐτοὺς* Athenag. || 9 *ἀπηλλαγμένους* **TMDRSV** Athen. || 10 *οὐκ ἐόντας*] *οἰκέοντας* **CDRSV** || 11 *τοῦτον* **M** | *ἀεὶ* Athen. | *ὕστερον* Athen. || 12 *Ὀσίρι*ος* **D** *Ὀσίρεως* Athen. || 15 *Ἡρακλῆς*] v. grammaticam meam 68 || 16 *τῶν* om. **R** || 17 *πρώτων λεγομένων* om. **SV** || 17–18 *Ἡρακλῆς – λεγομένων* om. **pM** Ald.

Ἄμασιν βασιλέα, δεδήλωταί μοι πρόσθε· Πανὶ δὲ ἔτι τούτων πλέονα
λέγεται εἶναι, Διονύσῳ δ' ἐλάχιστα τούτων, καὶ τούτῳ πεντακισχίλια καὶ
μύρια λογίζονται εἶναι ἐς Ἄμασιν βασιλέα. καὶ ταῦτα Αἰγύπτιοι ἀτρεκέως 3
φασὶ ἐπίστασθαι αἰεί τε λογιζόμενοι καὶ αἰεὶ ἀπογραφόμενοι τὰ ἔτεα.
Διονύσῳ μέν νυν τῷ ἐκ Σεμέλης τῆς Κάδμου λεγομένῳ γενέσθαι κατὰ 4
χίλια ἔτεα μάλιστά ἐστι ἐς ἐμέ, Ἡρακλέι δὲ τῷ Ἀλκμήνης κατὰ εἰνακόσια,
Πανὶ δὲ τῷ Πηνελόπης (ἐκ ταύτης γὰρ καὶ Ἑρμέω λέγεται γενέσθαι ὑπὸ
Ἑλλήνων ὁ Πάν) ἐλάσσω ἔτεά ἐστι τῶν Τρωικῶν, κατὰ τὰ ὀκτακόσια
μάλιστα ἐς ἐμέ. τούτων ὦν ἀμφοτέρων πάρεστι χρᾶσθαι, τοῖσί τις **146**
πείσεται λεγομένοισι μᾶλλον· ἐμοὶ δ' ὦν ἡ περὶ αὐτῶν γνώμη ἀποδέδεκται.
εἰ μὲν γὰρ φανεροί τε ἐγένοντο καὶ κατεγήρασαν καὶ οὗτοι ἐν τῇ Ἑλλάδι,
κατά περ Ἡρακλῆς ὁ ἐξ Ἀμφιτρύωνος γενόμενος καὶ δὴ καὶ Διόνυσος ὁ
ἐκ Σεμέλης καὶ Πὰν ὁ ἐκ Πηνελόπης γενόμενος, ἔφη ἄν τις καὶ τούτους
ἄλλους γενομένους ἄνδρας ἔχειν τὰ ἐκείνων οὐνόματα τῶν προγεγονότων
θεῶν· νῦν δὲ Διόνυσόν τε λέγουσι οἱ Ἕλληνες, ὡς αὐτίκα γενόμενον ἐς 2
τὸν μηρὸν ἐνερράψατο Ζεὺς καὶ ἤνεικε ἐς Νύσαν τὴν ὑπὲρ Αἰγύπτου
ἐοῦσαν ἐν τῇ Αἰθιοπίῃ, καὶ Πανός γε πέρι οὐκ ἔχουσι εἰπεῖν, ὅκῃ ἐτράπετο
γενόμενος. δῆλα ὦν μοι γέγονε, ὅτι ὕστερον ἐπύθοντο οἱ Ἕλληνες τούτων
τὰ οὐνόματα ἢ τὰ τῶν ἄλλων θεῶν. ἀπ' οὗ δὲ ἐπύθοντο χρόνου, ἀπὸ
τούτου γενεηλογέουσι αὐτῶν τὴν γένεσιν.

Ταῦτα μέν νυν αὐτοὶ Αἰγύπτιοι λέγουσι· ὅσα δὲ οἵ τε ἄλλοι ἄνθρωποι **147**
καὶ Αἰγύπτιοι λέγουσι ὁμολογέοντες τοῖσι ἄλλοισι κατὰ ταύτην τὴν
χώρην γενέσθαι, ταῦτ' ἤδη φράσω, προσέσται δέ τι αὐτοῖσι καὶ τῆς ἐμῆς
ὄψιος.

AB CT P(p)M DR SV
[*Αμ*]*ạ*[*σιν* – *βạ*[*σιλεα*] (145, 2) Pap. Fackelmann 7
Σχόλ. 145, 3 (ad *λογιζόμενοι*) *ψηφίζοντες* **B**

T 15–17 Eust. Dion. 1153 *Ἡρόδοτος . . . περί που τὴν Αἴγυπτον τὸν μῦθον τοῦτον τελεσφορεῖ λέγων ὅτι ὁ Ζεὺς τὸν Διόνυσον* εἰς τὸν μηρὸν ἀνερράψατο (*ἐνερράψατο* codd. duo) καὶ ἤνεγκεν εἰς Νύσσαν τὴν ὑπὲρ Αἰγύπτου οὖσαν

1 *πλείονα* **ABCT** *πλεω* Pap. Fackelmann ‖ 5–6 *κατὰ χίλια ἔτεα*] *κατὰ ἑξακόσια ἔτεα καὶ χίλια* codd. quod ex *κατὰ χ' ἔτεα* et inde *κατὰ ἑξακόσια ἔτεα* supra lin. in *κατὰ χίλια* correcto verisimillime ortum est; errorem in generationum numero suspicabantur edd. omnes et variis modis textum restituunt ‖ 6 *Ἡρακλέι* – 9 *ἐς ἐμέ* haplogr. om. **C**[1] | *ἐνακόσια* **D**[ac] *ἐννακόσια* **D**[c]**RSV** *εἰνακόσια ἔτεα* **ABC** *εἰνακόσια ἔτη* **T** ‖ 7 *τῷ ἐκ Πηνελόπης* **ABCTPM** ‖ 8 *τὰ* haplogr. om. **CTPMDRSV** ‖ 10 *ὦν* om. **M** | *ἀποδέδεικται* **M** ‖ 12 *Ἡρακλέης* **MDRSV** | *καὶ*[2] om. **M** ‖ 14 *ἄνδρας γενομένους* **ABCT** ‖ 15 *δὲ*] *τε* **DRSV** ‖ 16 *ἀνερράψατο* **MS** Eust. codd. plur. *ἐράψατο* **A**[1]**BC** *ἐρράψατο* **A**[2]**T** | *Νύσσαν* **T** Eust. ‖ 18 *μοι ὦν* **ABCTPM** | *ἐγέγονε(ν)* **DRSV** ‖ 21 *ὅσα* – 22 *λέγουσι* om. **T** | *τε* om. **ABC** ‖ 23 *αὐτοῖς* **M** (ut vid.) Ald.

2 *Ἐλευθερωθέντες Αἰγύπτιοι μετὰ τὸν ἱρέα τοῦ Ἡφαίστου βασιλεύσαντα
(οὐδένα γὰρ χρόνον οἷοί τε ἦσαν ἄνευ βασιλέος διαιτᾶσθαι) ἐστήσαντο
3 δυώδεκα βασιλέας δυώδεκα μοίρας δασάμενοι Αἴγυπτον πᾶσαν. οὗτοι
ἐπιγαμίας ποιησάμενοι ἐβασίλευον νόμοισι τοῖσδε χρεώμενοι, μήτε κατ-
αιρέειν ἀλλήλους μήτε πλέον τι δίζησθαι ἔχειν τὸν ἕτερον τοῦ ἑτέρου εἶναί
4 τε φίλους τὰ μάλιστα. τῶνδε δὲ εἵνεκα τοὺς νόμους τούτους ἐποιέοντο
ἰσχυρῶς περιστέλλοντες· ἐκέχρηστό σφι κατ᾽ ἀρχὰς αὐτίκα ἐνισταμένοισι
ἐς τὰς τυραννίδας τὸν χαλκέῃ φιάλῃ σπείσαντα αὐτῶν ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ
Ἡφαίστου, τοῦτον ἁπάσης βασιλεύσειν Αἰγύπτου (ἐς γὰρ δὴ τὰ πάντα
148 ἱρὰ συνελέγοντο). καὶ δή σφι μνημόσυνα ἔδοξε λιπέσθαι κοινῇ, δόξαν δέ
σφι ἐποιήσαντο λαβύρινθον, ὀλίγον ὑπὲρ τῆς λίμνης τῆς Μοίριος κατὰ
Κροκοδείλων καλεομένην πόλιν μάλιστά κῃ κείμενον, τὸν ἐγὼ ἤδη εἶδον
2 λόγου μέζω. εἰ γάρ τις τὰ ἐξ Ἑλλήνων τείχεά τε καὶ ἔργων ἀπόδεξιν
συλλογίσαιτο, ἐλάσσονος πόνου τε ἂν καὶ δαπάνης φανείη ἐόντα τοῦ
λαβυρίνθου τούτου. καίτοι ἀξιόλογός γε καὶ ὁ ἐν Ἐφέσῳ ἐστὶ νηὸς καὶ ὁ
3 ἐν Σάμῳ. ἦσαν μέν νυν καὶ αἱ πυραμίδες λόγου μέζονες καὶ πολλῶν
ἑκάστη αὐτέων Ἑλληνικῶν ἔργων καὶ μεγάλων ἀνταξίη, ὁ δὲ δὴ λαβύρινθος
4 καὶ τὰς πυραμίδας ὑπερβάλλει. τοῦ γὰρ δυώδεκα μέν εἰσι αἱ αὐλαὶ κατά-
στεγοι ἀντίπυλοι ἀλλήλῃσι, ἓξ μὲν πρὸς βορέω, ἓξ δὲ πρὸς νότον τετραμ-
μέναι, συνεχέες, τοῖχος δὲ ἔξωθεν ὁ αὐτός σφεας περιέργει. οἰκήματα
δ᾽ ἔνεστι διπλᾶ, τὰ μὲν ὑπόγαια, τὰ δὲ μετέωρα ἐπ᾽ ἐκείνοισι, τρισχίλια
5 ἀριθμόν, πεντακοσίων καὶ χιλίων ἑκάτερα. τὰ μέν νυν μετέωρα τῶν
οἰκημάτων αὐτοί τε ὡρῶμεν διεξιόντες καὶ αὐτοὶ θεησάμενοι λέγομεν, τὰ
δὲ αὐτῶν ὑπόγαια λόγοισι ἐπυνθανόμεθα. οἱ γὰρ ἐπεστεῶτες τῶν*

AB CT P(p)M DR SV

T 11–12 Steph. Byz. *Κροκοδείλων πόλις· πόλις ἐν τῇ Μοιρίδι λίμνῃ ἐν Αἰγύπτῳ. Ἡρόδοτος δευτέρᾳ*

2 *οἴω* **RV** | *βασιλέως* **CTP** || 3 *ἐς δυώδεκα μοίρας* **ABCTPM** (cf. II 4, 1, VII 121, 2) || 4 *τοῖσδε* **BCTM** *τοῖσι δὲ* vel *τοῖσιδε* rell., v. grammaticam meam 114 | *χρεόμενοι* **Pp** || 5 *δίζεσθαι* **B^1PD** || 6 *δὲ* om. **ABCT** | *ἐποιέοντο*] *ἐμοὶ ποιεῦντο* **DRV** || 7 *ἰσχυροὺς* **DRSV** | *ἐκέχρητό* **CDRSV** || 8 *αὐτῶν ἐν τῷ*] *αὐτὸν ἐν τῷ* **T** *ἂν τῶν ἐν τῷ* **D** *ἂν τῷ* **S** *ἂν τῶν* **RV** || 9 *ἐς*] *ὡς* **RS** *ὅς* **D^{ac}V** *ὧς* **D^c** || 11 *Μύριος* **TD^cRSV** || 12 *πόλιν* om. **M** | *ἴδον* **PDRSV** || 13 *μέζω λόγου* **M** | *μείζω* **V** | ad *τὰ* in mg. sub obelo annotat *ἐς τὰ* **A^2** | *ἀπόδειξιν* **D** || 14 *συλλογήσαιτο* **D** | *τε*] *τὰ* **S** *τὸ* **V** || 15 *γε*] *δὲ* **SV** | *νηός ἐσθ᾽ ὁ* **M** | *νεὼς* **DRSV** || 16 *μέζονος* **V** || 17 *μεγίστων* **PpM** Ald. | *ἀντεξίη* **RV** om. **M** || 18 *αἱ* om. **ABCTPM** || 19 *βορέην* **PM DRSV** || 20 *ἔξωθεν* om. **SV** | *σφεας* om. **M** || 21 *ὑπόγ$\overset{ε}{α}$ια* **R** | *ἐπ᾽* – 22 *ἑκάτερα* om. **T** | *ἐπ᾽*] *ὑπ᾽* **RSV** || 21–22 *τρισχίλια ἀριθμὸν* ⟨*τὰ πάντα*⟩, *πεντακοσίων* propos. Desrousseaux RPh 11, 1887, 58 || 23 *ὡρέομεν* **Pp** Ald. *ὁρέωμεν* **C** *ὡρέωμεν* **TM** || 24 *αὐτέων* **M** Ald. | *ὑπόγ$\overset{ε}{α}$ια* **R** *ὑπόγεα* **V^{ac}**

Αἰγυπτίων δεικνύναι αὐτὰ οὐδαμῶς ἤθελον φάμενοι θήκας αὐτόθι εἶναι
τῶν τε ἀρχὴν τὸν λαβύρινθον τοῦτον οἰκοδομησαμένων βασιλέων καὶ τῶν
ἱρῶν κροκοδείλων. οὕτω τῶν μὲν κάτω πέρι οἰκημάτων ἀκοῇ παραλαβόν- 6
τες λέγομεν, τὰ δὲ ἄνω μέζονα ἀνθρωπηίων ἔργων αὐτοὶ ὡρῶμεν, αἵ τε
γὰρ ἔξοδοι διὰ τῶν στεγέων καὶ οἱ ἑλιγμοὶ διὰ τῶν αὐλέων ἐόντες ποικιλώ-
τατοι θῶμα μυρίον παρείχοντο ἐξ αὐλῆς τε ἐς τὰ οἰκήματα διεξιοῦσι καὶ ἐκ
τῶν οἰκημάτων ἐς παστάδας ἐς στέγας τε ἄλλας ἐκ τῶν παστάδων καὶ ἐς
αὐλὰς ἄλλας ἐκ τῶν οἰκημάτων. ὀροφὴ δὲ πάντων τούτων λιθίνη κατά περ οἱ 7
τοῖχοι, οἱ δὲ τοῖχοι τύπων ἐγγεγλυμμένων πλέοι, αὐλὴ δὲ ἑκάστη περίστυ-
λος λίθου λευκοῦ ἁρμοσμένου τὰ μάλιστα· τῆς δὲ γωνίης τελευτῶντος
τοῦ λαβυρίνθου ἔχεται πυραμὶς τεσσερακοντόργυιος, ἐν τῇ ζῷα μεγάλα
ἐγγέγλυπται· ὁδὸς δ᾽ ἐς αὐτὴν ὑπὸ γῆν πεποίηται.

Τοῦ δὲ λαβυρίνθου τούτου ἐόντος τοιούτου θῶυμα ἔτι μέζον παρέχεται 149
ἡ Μοίριος καλεομένη λίμνη, παρ᾽ ἣν ὁ λαβύρινθος οὗτος οἰκοδόμηται·
τῆς τὸ περίμετρον τῆς περιόδου εἰσὶ στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι
(σχοίνων ἑξήκοντα ἐόντων) ἴσοι καὶ αὐτῆς Αἰγύπτου τὸ παρὰ θάλασσαν·
κεῖται δὲ μακρὴ ἡ λίμνη πρὸς βορέην τε καὶ νότον ἐοῦσα βάθος, τῇ βαθυ-
τάτη αὐτὴ ἑωυτῆς, πεντηκοντόργυιος. ὅτι δὲ χειροποίητός ἐστι καὶ 2
ὀρυκτή, αὐτὴ δηλοῖ· ἐν γὰρ μέσῃ τῇ λίμνῃ μάλιστά κῃ ἑστᾶσι δύο πυρα-
μίδες τοῦ ὕδατος ὑπερέχουσαι πεντήκοντα ὀργυιὰς ἑκατέρη, καὶ τὸ
κατ᾽ ὕδατος οἰκοδόμηται ἕτερον τοσοῦτον, καὶ ἐπ᾽ ἀμφοτέρῃσι ἔπεστι
κολοσσὸς λίθινος κατήμενος ἐν θρόνῳ. οὕτω αἱ μὲν πυραμίδες εἰσὶ ἑκατὸν 3
ὀργυιέων (αἱ δ᾽ ἑκατὸν ὀργυιαὶ δίκαιαί εἰσι στάδιον ἑξάπλεθρον, ἑξαπέδου
μὲν τῆς ὀργυιῆς μετρεομένης καὶ τετραπήχεος, τῶν ποδῶν μὲν τετραπα-
λαίστων ἐόντων, τοῦ δὲ πήχεος ἑξαπαλαίστου). τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ 4

AB CT P(p)M DR SV
Σχόλ. 149, 2 (ad *κολοσσός*) *ἄγαλμα, ἀνδριάς* **B**

2 *τὸν*] *τὴν* **T** | *τούτων* **ABT** || 4 *ἀνθρωπίνων* ut vid. **D**¹ *ἀνθρωπίων* **R**¹ *ἀνθρωπείων* **D**² *ἀνθρωποιίων* **V** | *ὡρέομεν* **PpT** *ὁρῶμεν* **DRSV** *ὡρέωμεν* **CM** || 5 *στεγέων*] *γέων* **SV** | *εἱλιγμένοι* **ABCT** | *ποικιλότατοι* **T** || 6 *θῶυμα* **CPMDRSV** | *παρέχοντο* **D**ᵃᶜ**M** Ald. | *ἐς*] *εἰς* **V** *καὶ* **R** || 7 *ἐς τέγας τε* **RS** *ἐστέγασται* **V** || 8 *ἄλλας* om. **MDRSV** | *τούτων πάντων* **M** | *κατά περ* om. **T** || 9 *οἱ δὲ τοῖχοι* haplogr. om. **TDRSV** | *ἐγγεγλυμένων* **CP** *γεγλυμμένων* **DRSV** | *ἑκάστη — 10 τῆς δὲ* haplogr. om. **SV** || 11 *τεσσαρακοντόργυιος* **TMV** || 12 *αὐτὴν — 13 τοιούτου* om. **RSV** || 13 *θῶμα* **TD**¹ | *μεῖζον* **V** | *παρέχεται*] *παρέ*ᵀ **V** *πάρεστιν* **S** || 14 *Μύριος* **RSV** | *ᾠκοδόμηται* **M** || 15 *τῆς περιόδου* secl. Legrand || 16 *ἴσοι*] *ν* suprascr. fini vocis **A**¹ || 17 *κέεται* **CTPpM** | *ἡ λίμνη μακρὴ* **M** | *βορῆν* **DRSV** || 18 *αὐτὴ* om. **CP**¹ hab. **P**²**p** cett. || 21 *ᾠκοδόμηται* **M** | *τοσοῦτο* **ABTPM** | *ἀμφοτέροισι* **T** || 22 *καθήμενος* **D** | *τούτω* **DRSV** || 23 *δίκαιαί* om. **SV** | *ἑξαπόδου* **CTP** || 24 *μὲν*¹] *δὲ* **DRS**(?)**V** secl. Krueger Hude *τε* scr. Stein | *μετρεουμένης* **MRV** | *τετραπαλαίστων* et *ἑξαπαλαίστου*] sed cf. I 50, 2 || 25 *τῇ* om. **C**

λίμνη αὐθιγενὲς μὲν οὐκ ἔστι (ἄνυδρος γὰρ δὴ δεινῶς ἐστι ⟨ἡ⟩ ταύτη), ἐκ
τοῦ Νείλου δὲ κατὰ διώρυχα ἐσῆκται καὶ ἓξ μὲν μῆνας ἔσω ῥέει ἐς τὴν
5 λίμνην, ἓξ δὲ μῆνας ἔξω ἐς τὸν Νεῖλον αὖτις· καὶ ἐπεὰν μὲν ἐκρέῃ ἔξω,
ἥδε τότε τοὺς ἓξ μῆνας ἐς τὸ βασιλήιον καταβάλλει ἐπ᾿ ἡμέρην ἑκάστην
τάλαντον ἀργυρίου ἐκ τῶν ἰχθύων, ἐπεὰν δὲ ἐσίῃ τὸ ὕδωρ ἐς αὐτήν, εἴκοσι
150 μνέας. ἔλεγον δὲ οἱ ἐπιχώριοι καὶ ὡς ἐς τὴν Σύρτιν τὴν ἐν Λιβύῃ ἐκδιδοῖ
ἡ λίμνη αὕτη ὑπὸ γῆν τετραμμένη τὸ πρὸς ἑσπέρην ἐς τὴν μεσόγαιαν
2 παρὰ τὸ ὄρος τὸ ὑπὲρ Μέμφιος. ἐπείτε δὲ τοῦ ὀρύγματος τούτου οὐκ ὥρων
τὸν χοῦν οὐδαμοῦ ἐόντα — ἐπιμελὲς γάρ δή μοι ἦν — εἰρόμην τοὺς ἄγχιστα
οἰκέοντας τῆς λίμνης, ὅκου εἴη ὁ χοῦς ὁ ἐξορυχθείς. οἱ δὲ ἔφρασάν μοι
ἵνα ἐξεφορήθη καὶ εὐπετέως ἔπειθον· ᾔδεα γὰρ λόγῳ καὶ ἐν Νίνῳ τῇ
3 Ἀσσυρίων πόλι γενόμενον ἕτερον τοιοῦτον. τὰ γὰρ Σαρδαναπάλλου τοῦ
Νίνου βασιλέος ἐόντα μεγάλα χρήματα καὶ φυλασσόμενα ἐν θησαυροῖσι
καταγαίοισι ἐπενόησαν κλῶπες ἐκφορῆσαι. ἐκ δὴ ὦν τῶν σφετέρων οἰκίων
ἀρξάμενοι οἱ κλῶπες ὑπὸ γῆν σταθμεόμενοι ἐς τὰ βασιλήια οἰκία ὤρυσσον,
τὸν δὲ χοῦν τὸν ἐκφορεόμενον ἐκ τοῦ ὀρύγματος, ὅκως γένοιτο νύξ, ἐς τὸν
Τίγρην ποταμὸν παραρρέοντα τὴν Νίνον ἐξεφόρεον, ἐς ὃ κατεργάσαντο,
4 ὅ τι ἐβούλοντο. τοιοῦτον ἕτερον ἤκουσα καὶ ⟨κατὰ⟩ τὸ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ
λίμνης ὄρυγμα γενέσθαι, πλὴν οὐ νυκτός, ἀλλὰ μετ᾿ ἡμέρην ποιεύμενον·
ὀρύσσοντας γὰρ τὸν χοῦν τοὺς Αἰγυπτίους ἐς τὸν Νεῖλον φορέειν, ὁ δὲ
ὑπολαμβάνων ἔμελλε διαχέειν. ἡ μέν νυν λίμνη αὕτη οὕτω λέγεται
ὀρυχθῆναι.

151 Τῶν δὲ δυώδεκα βασιλέων δικαιοσύνῃ χρεωμένων ἀνὰ χρόνον, ὡς
ἔθυσαν ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἡφαίστου, τῇ ὑστάτῃ τῆς ὁρτῆς μελλόντων
κατασπείσειν ὁ ἀρχιερεὺς ἐξήνεικέ σφι φιάλας χρυσέας, τῇσί περ ἐώθεσαν
2 σπένδειν, ἁμαρτὼν τοῦ ἀριθμοῦ ἕνδεκα δυώδεκα ἐοῦσι. ἐνθαῦτα ὡς οὐκ
εἶχε φιάλην ὁ ἔσχατος ἑστεὼς αὐτῶν Ψαμμήτιχος, περιελόμενος τὴν

AB CT P(p)M DR SV

1 δὴ δεινῶς] δεινῶς **DRV** | ἡ add. Reiske || 3 αὖθις **ABTDRV** | ῥέῃ **M** || 4 ἦδε **B** || 6 ἐς Λιβύην **ABCT** || 7 τετρημμένη **C** τετρημένη **T** | μεσόγεαν **SV** μεσόγαιαν **R** || 8 ὥρεον **TPp** ὅρων **RSV** ὥρεων **C** || 9 ἠρόμην **ABCTPM** εἰρήμην **SV** || 11 ἐξωρύχθη **M** ἐξεφυρήθη **T** | ἤδε **R** ἤιδε **C** | λόγον **ACT** o in ω corr. et λόγῳ in mg. adscr. **A** man. post. λόγων **B** || 12 πόλει **ABCTD**[2] | ἑτερόν τι τοιοῦτο **PpM** Ald. | Σαρδαναπάλου **MRSV** || 13 βασιλέως **M** | ἐόντα χρήματα μεγάλα **T** χρήματα ἐόντα μεγάλα **M** Ald. || 14 καταγέοισιν **RSV** | οἰκιῶν **ABCTPM** || 15 σταθμεώμενοι **MD**[c] Ald. | ὄρυσσον **S** ὤρυσσον **R** || 16 δὲ om. **C** | ἐκφερόμενον **TPMDRSV** | ἐκ] τὸν ἐκ **DRV** | γίνοιτο **DRSV** || 17 Τίγριν **TPDRSV** | παραρέοντα **ABCDR** | τὴν] τὸν **T** || 18 κατὰ add. Krueger, sequ. Hude || 21 αὐτὴ **RV** || 23 δώδεκα **V** | χρεομένων **P** χρεωμένων **p** cett. | ἀνὰ χρόνον om. **M** || 24 ἑορτῆς **AB** || 25 ἀρχιρεὺς **PD**[c]**S** | ἐξένεικέ **CP** ἐξήνει καί **R** || 27 αὐτέων **M** Ald. | Ψαμμίτιχος **CP**

κυνέην ἐοῦσαν χαλκέην ὑπέσχε τε καὶ ἔσπενδε. κυνέας δὲ καὶ οἱ ἄλλοι
ἅπαντες ἐφόρεον βασιλέες καὶ ἐτύγχανον τότε ἔχοντες. Ψαμμήτιχος μέν 3
νυν οὐδενὶ δολερῷ νόῳ χρεώμενος ὑπέσχε τὴν κυνέην, οἱ δὲ ἐν φρενὶ
λαβόντες τό τε ποιηθὲν ἐκ Ψαμμητίχου καὶ τὸ χρηστήριον, ὅ τι ἐκέ-
χρηστό σφι (τὸν χαλκέῃ σπείσαντα αὐτῶν φιάλῃ τοῦτον βασιλέα ἔσεσθαι
μοῦνον Αἰγύπτου), ἀναμνησθέντες τοῦ χρησμοῦ κτεῖναι μὲν οὐκ ἐδικαίω-
σαν Ψαμμήτιχον, ὡς ἀνεύρισκον βασανίζοντες ἐξ οὐδεμιῆς προνοίης
αὐτὸν ποιήσαντα, ἐς δὲ τὰ ἕλεα ἔδοξέ σφι διῶξαι ψιλώσαντας τὰ πλεῖστα
τῆς δυνάμιος, ἐκ δὲ τῶν ἑλέων ὁρμώμενον μὴ ἐπιμίσγεσθαι τῇ ἄλλῃ
Αἰγύπτῳ. τὸν δὲ Ψαμμήτιχον τοῦτον πρότερον φεύγοντα τὸν Αἰθίοπα 152
Σαβακῶν, ὅς οἱ τὸν πατέρα Νεκῶν ἀπέκτεινε, τοῦτον φεύγοντα τότε ἐς
Συρίην, ὡς ἀπαλλάχθη ἐκ τῆς ὄψιος τοῦ ὀνείρου ὁ Αἰθίοψ, κατήγαγον
Αἰγυπτίων οὗτοι, οἳ ἐκ νομοῦ τοῦ Σαϊτέων εἰσί. μετὰ δὲ βασιλεύοντα τὸ 2
δεύτερον πρὸς τῶν ἕνδεκα βασιλέων καταλαμβάνει μιν διὰ τὴν κυνέην
φεύγειν ἐς τὰ ἕλεα. ἐπιστάμενος ὦν, ὡς περιυβρισμένος εἴη πρὸς αὐτῶν, 3
ἐπενόεε τίσασθαι τοὺς διώξαντας. πέμψαντι δέ οἱ ἐς Βουτοῦν πόλιν ἐς τὸ
χρηστήριον τῆς Λητοῦς, ἔνθα δὴ Αἰγυπτίοισί ἐστι μαντήιον ἀψευδέστατον,
ἦλθε χρησμός, ὡς τίσις ἥξει ἀπὸ θαλάσσης χαλκέων ἀνδρῶν ἐπιφανέντων.
καὶ τῷ μὲν δὴ ἀπιστίη μεγάλη ὑπεκέχυτο χαλκέους οἱ ἄνδρας ἥξειν 4
ἐπικούρους· χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος ἀναγκαίη κατέλαβε Ἴωνάς
τε καὶ Κᾶρας ἄνδρας κατὰ ληίην ἐκπλώσαντας ἀπενειχθῆναι ἐς Αἴγυπτον,

AB CT P(p)M DR SV

T 4 Athen. 231 d: v. ad 37, 1

21 Greg. Cor. 69 τὸ 'ἐκπλεύσας' ἐκπλώσας λέγουσιν· Ἡρόδοτος· κατὰ λήιον ἐκπλώσαντες

1 ὑπέσχε τε] ὑπέσχετο **R** | δὲ] γὰρ **pM** Ald. ‖ 2 πάντες **CTPM** | ἐφόρεόν τε **ABCTP** | βασιλῆες **M** Ald. | Ψαμμίτιχος **CP** | μέν] δέ **pM** Ald. ‖ 3 δολερῷ νόῳ] δόλῳ **M** | ἐν om. **DRSV** ‖ 4 τό om. **M** | ἐκέχρητό **DSV** οὐκέχρητό **R** ‖ 7 οὐδεμιῆς προνοίης] οὐδεμιῆς αἰτίας **RSV**^{ac} οὐδεμιῆς αἰτίης **V**^{c} οὐδεμιᾶς προνοίης **T**^{c} ‖ 9 δυνάμεος **p** Ald. δυνάμις **M** δύνμιος **RV** | ἐλαίων (ε supra αι) **C** | ὁρμεόμενον **Pp** ὁρμεώμενον **CT** Ald. ὁρμαώμενον **M** ‖ 10 φεύγοντα om. **DRSV** ‖ 11 Σαβάκων **D** Σαβάκον **SV** Σάβακῶν (ο supra ω) **R** | Νέκων **DRSV** ἐκῶν **A**^{1} Νεκῶν in mg. **A** man. post. ἐκὼν **A**^{c}**BCTP** | ἀπέκτενε **A** ‖ 12 ἀπηλλάχθη **ABV**^{1} ‖ 13 Σαΐτεω **TPMDRSV** ‖ 14–15 φεύγοντα διὰ τὴν κυνέην **S** ‖ 15 ὦν] δὲ **M** ‖ 16 ἐπενόει **ABCT** ἐπενόησε **S** ἐπενόσεε **V** ex ἐπενόεε (ησε supra) natum recte iudicat Weber Anal. Hdt. 189 | οἱ om. **DRSV** | ἐς²] ἐν ᾗ **DRSV** | ἐς² – 17 Λητοῦς secl. Herwerden, sequ. Hude ‖ 17 ἀψευδέστατον μαντήιον **DRV** ἀψευδέστατον **PpM** Ald. ἀψευδέστατον χρηστήριον **S** ‖ 18 ἥξει ⟨οἱ⟩ Schaefer ‖ 19 τῶν μὲν δ' ἡ ἀπιστίη **R** ‖ 21 ἄνδρας om. **R** | ληὶν **SV**^{ac} λήιον Greg. Cor.

ἐκβάντας δὲ ἐς γῆν καὶ ὁπλισθέντας χαλκῷ ἀγγέλλει τῶν τις Αἰγυπτίων
ἐς τὰ ἕλεα ἀπικόμενος τῷ Ψαμμητίχῳ ὡς οὐκ ἰδὼν πρότερον χαλκῷ ἄνδρας
ὁπλισθέντας, ὡς χάλκεοι ἄνδρες ἀπιγμένοι ἀπὸ θαλάσσης λεηλατεῦσι τὸ
5 πεδίον. ὁ δὲ μαθὼν τὸ χρηστήριον ἐπιτελεύμενον φίλα τε τοῖσι Ἴωσι καὶ
Καρσὶ ποιέεται καί σφεας μεγάλα ὑπισχνεύμενος πείθει μετ' ἑωυτοῦ
γενέσθαι· ὡς δὲ ἔπεισε, οὕτω ἅμα τοῖσι [μετ' ἑωυτοῦ] βουλομένοισι
153 Αἰγυπτίοισι καὶ τοῖσι ἐπικούροισι καταιρέει τοὺς βασιλέας. κρατήσας δὲ
Αἰγύπτου πάσης ὁ Ψαμμήτιχος ἐποίησε τῷ Ἡφαίστῳ προπύλαια ἐν
Μέμφι τὰ πρὸς νότον ἄνεμον τετραμμένα, αὐλήν τε τῷ Ἄπι, ἐν τῇ τρέφε-
ται, ἐπεὰν φανῇ, ὁ Ἄπις, οἰκοδόμησε ἐναντίον τῶν προπυλαίων πᾶσάν τε
περίστυλον ἐοῦσαν καὶ τύπων πλέην· ἀντὶ δὲ κιόνων ὑπεστᾶσι κολοσσοὶ
δυωδεκαπήχεες τῇ αὐλῇ. (ὁ δὲ Ἄπις κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσάν ἐστι
154 Ἔπαφος.) τοῖσι δὲ Ἴωσι καὶ τοῖσι Καρσὶ τοῖσι συγκατεργασαμένοισι αὐτῷ
ὁ Ψαμμήτιχος δίδωσι χώρους ἐνοικῆσαι ἀντίους ἀλλήλων τοῦ Νείλου τὸ
μέσον ἔχοντος, τοῖσι οὐνόματα ἐτέθη Στρατόπεδα. τούτους τε δή σφι
2 τοὺς χώρους δίδωσι καὶ τὰ ἄλλα, τὰ ὑπέσχετο, πάντα ἀπέδωκε. καὶ δὴ
καὶ παῖδας παρέβαλε αὐτοῖσι Αἰγυπτίους τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν ἐκδι-
δάσκεσθαι, ἀπὸ δὲ τούτων ἐκμαθόντων τὴν γλῶσσαν οἱ νῦν ἑρμηνέες ἐν
3 Αἰγύπτῳ γεγόνασι. οἱ δὲ Ἴωνές τε καὶ οἱ Κᾶρες τούτους τοὺς χώρους
οἴκησαν χρόνον ἐπὶ πολλόν· εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ χῶροι πρὸς θαλάσσης ὀλίγον
ἔνερθε Βουβάστιος πόλιος ἐπὶ τῷ Πηλουσίῳ καλεομένῳ στόματι τοῦ
Νείλου. τούτους μὲν δὴ χρόνῳ ὕστερον βασιλεὺς Ἄμασις ἐξαναστήσας
ἐνθεῦτεν κατοίκισε ἐς Μέμφιν φυλακὴν ἑωυτοῦ ποιεύμενος πρὸς Αἰγυ-
4 πτίων. τούτων δὲ οἰκισθέντων ἐν Αἰγύπτῳ οἱ Ἕλληνες οὕτω ἐπιμισγόμενοι
τούτοισι τὰ περὶ Αἴγυπτον γινόμενα ἀπὸ Ψαμμητίχου βασιλέος ἀρξάμενοι
πάντα καὶ τὰ ὕστερον ἐπιστάμεθα ἀτρεκέως· πρῶτοι γὰρ οὗτοι ἐν

AB CT P(p)M DR SV
γλωσσ]αν (154, 2) – οι[κησαν (154, 3) Pap. Ox. 1092 col. I

1 ἐς] εἰς **T** || 2 ὡς] ὃς **T** | οὐχ **AB** κ suprascr. **A** man. post. || 5 ὑπισχνούμενος **AB** ὑπεσχνεύμενος **C** (ex ὑπισχνούμενος potuit nasci; ε suprascr.) || 6 μετ' ἑωυτοῦ del. Abicht Curae Hdt., Progr. Iohannei Lüneburg. Pasch. 1862, Krueger Hude τε τὰ ἑωυτοῦ Stein || 10 ὁ om. **R** | οἰκοδόμησε ἐναντίων **T**[1] οἰκοδόμησ*εναντίων **B** || 11 δὲ om. **M** || 13 συγκατεργασμένοισι **B**[1] || 15 ἔχοντας **DRSV** | τὰ στρατόπεδα **DRSV** || 16 δίδωσι] ἀπέδωκε **M** | τ' ὑπέσχετο **M** || 17 καὶ om. **ABCT** | παρέλαβεν **TRSV** | διδάσκεσθαι **DRSV** || 18 τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν **pM** Ald. || 18–19 ἐν Αἰγύπτῳ ἑρμηνέες **M** || 19 τε καὶ οἱ **ABCTPD** Pap. Ox. 1092 τε καὶ **M** καὶ οἱ cett. | χώρους Pap. Ox. 1092 **D**[c] rell. χρόνους **PD**[ac]**RSV** || 20 ᾤκησαν **M** | χρόνον] χῶρον **S** | ὀλίγον θαλάσσης **M** Ald. || 21 καλευμένῳ **DRSV** || 23 ἐνθεῦτε **D**[1]**PR** | κατοίκησε(ν) **D**[1]**RSV**[c] | ποιουμένους **T** | πρὸς] πρὸ Dietsch || 25 Ψαμμιτίχου **pM** | βασιλέως **T** || 26 ὕστερα **DRSV** | ἐπιστάμενοι **T** | πρῶτον **T**

Αἰγύπτῳ ἀλλόγλωσσοι κατοικίσθησαν. ἐξ ὧν δὲ ἐξανέστησαν χώρων, ἐν 5
τούτοισι δὴ οἵ τε ὁλκοὶ τῶν νεῶν καὶ τὰ ἐρίπια τῶν οἰκημάτων τὸ μέχρι
ἐμεῦ ἦσαν. Ψαμμήτιχος μέν νυν οὕτως ἔσχε Αἴγυπτον.
Τοῦ δὲ χρηστηρίου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ πολλὰ ἐπεμνήσθην ἤδη καὶ δὴ **155**
λόγον περὶ αὐτοῦ ὡς ἀξίου ἐόντος ποιήσομαι· τὸ γὰρ χρηστήριον τοῦτο
τὸ ἐν Αἰγύπτῳ ἔστι μὲν Λητοῦς ἱρόν, ἐν πόλι δὲ μεγάλῃ ἱδρυμένον κατὰ
τὸ Σεβεννυτικὸν καλεόμενον στόμα τοῦ Νείλου ἀναπλέοντι ἀπὸ θαλάσσης
ἄνω. οὔνομα δὲ τῇ πόλι ταύτῃ, ὅκου τὸ χρηστήριόν ἐστι, Βουτώ, ὡς καὶ 2
πρότερον ὠνόμασταί μοι. ἱρὸν δ' ἐστὶ ἐν τῇ Βουτοῖ ταύτῃ Ἀπόλλωνος καὶ
Ἀρτέμιδος. καὶ ὅ γε νηὸς τῆς Λητοῦς, ἐν τῷ δὴ τὸ χρηστήριον ἔνι, αὐτός
τε τυγχάνει ἐὼν μέγας καὶ τὰ προπύλαια ἔχει ἐς ὕψος δέκα ὀργυιέων. τὸ 3
δέ μοι τῶν φανερῶν ἦν θῶμα μέγιστον παρεχόμενον, φράσω. ἔστι ἐν
τῷ τεμένεϊ τούτῳ Λητοῦς νηὸς ἐξ ἑνὸς λίθου πεποιημένος ἔς τε ὕψος καὶ
ἐς μῆκος, καὶ τοῖχος ἕκαστος τούτοισι ἴσος· τεσσαράκοντα πήχεων
τούτων ἕκαστόν ἐστι. τὸ δὲ καταστέγασμα τῆς ὀροφῆς ἄλλος ἐπίκειται
λίθος ἔχων τὴν παρωροφίδα τετράπηχυν. οὕτω μέν νυν ὁ νηὸς τῶν **156**
φανερῶν μοι τῶν περὶ τοῦτο τὸ ἱρόν ἐστι θωμαστότατον, τῶν δὲ δευτέρων
νῆσος ἡ Χέμμις καλευμένη. ἔστι μὲν ἐν λίμνῃ βαθέῃ καὶ πλατέῃ κειμένῃ 2
παρὰ τὸ ἐν Βουτοῖ ἱρόν, λέγεται δὲ ὑπ' Αἰγυπτίων εἶναι αὕτη ἡ νῆσος

AB CT P(p)M DR SV
Σχόλ. 154, 5 *ὁλκός ἐστιν ὁ ἀγωγὸς τοῦ ῥεύματος καὶ τὸ τοῦ δράκοντος σύρμα καὶ τὸ τῆς τρόπιδος ἔκταμα* **B**

T 18 Steph. Byz.: v. ad 91, 1 || 18–19 Eust. Od. 1644 (ad κ 3) *καὶ Ἡρόδοτος δὲ ἱστορεῖ, ὡς νῆσος πλωτὴ λέγεται περὶ Αἴγυπτον ἐν λίμνῃ βαθείᾳ καὶ πλατείᾳ· ἐκαλεῖτο δὲ ἡ τοιαύτη Ἔχεμις*

15 Poll. VII 123 *καταστεγάσματα* (*κατασκευάσματα* vel *καὶ στεγάσματα* scr.) . . . *Ἡρόδοτος λέγει*

1 *ἀνέστησαν* **M** Ald. | *χώρων*] *χρόνων* **D** || 2 *δὴ*] *δὲ* **p**, idem propos. Dobree in notis Cantabr. Bibl. Univ. Pp. VI. 26 fortasse ex **p** a Georgiade transscripto: om. **M** | *ἐρείπια* **CTPMD²R** | *μέχρις* **DRV** || 3 *τὴν Αἴγυπτον* **DRSV** || 4 *δὴ* om. **DRSV** || 5.6 *τοῦτο τὸ*] *τούτω* **A¹** *τοῦτο* **A²B** || 6 *τὸ ἐν Αἰγύπτῳ* secl. Cobet | *πόλει* **CTMDR** || 7 *Σβεννυτικὸν* **M** || 8 *πόλει* **CTMD** | *ὅπου* **DRSV** | *Βουτώ* — 9 *ἐστὶ* haplogr. om. **M** || 9 *οὐνόμασται* **CP** | *Βουτῶ* **T** || 12 *ἦν* om. **ABCTPM** (interpunctione tamen pronomen *τὸ* relativum esse designat **A**) | *θῶυμα* **CPMDRSV** || 14 *καὶ* om. **DRSV** | *τούτοισι ἕκαστος* **M** | *τεσσεράκοντα* **ABPD** *τεσσερεσκαίδεκα* rectius censet Stein || 15 *ἕκαστον τουτέων ἐστί* **M** *τουτέων ἕκαστόν ἐστι* Ald. | *καταστέγασμα*] cf. Poll. | *τῆς*] *ἐστι τῆς* **C** | *ἐπικέεται* **M** || 16 *παροροφίδα* **RSV** | *οὕτω*] *οὗτος* propos. Bekker || 17 *τῶν¹*] *τὸ* **Pp** | *ἱερόν* **V** | *θωυμαστότατον* **PDRSV** *θαυμαστότατον* **C** *θαυμαστότερον* **pM** Ald. | *δεύτερον* propos. Gomperz || 18 *ἡ Χέμμις*] *Ἔχεμμις* **DR** *Ἔχεμις* **SV** Eust. *μ* suprascr. **M** *Χέμμις* recognoscas e Steph. Byz. | *καλεομένη* **CTPM** | *ἐν* om. **B** | *κειμένηι* **A** || 19 *ἡ νῆσος αὕτη εἶναι* **M**

πλωτή. αὐτὸς μὲν ἔγωγε οὔτε πλέουσαν οὔτε κινηθεῖσαν εἶδον, τέθηπα
3 δὲ ἀκούων, εἰ νῆσος ἀληθέως ἐστὶ πλωτή. ἐν δὴ ὦν ταύτῃ νηός τε Ἀπόλ-
λωνος μέγας ἔνι καὶ βωμοὶ τριφάσιοι ἐνιδρύαται, ἐμπεφύκασι δ' ἐν αὐτῇ
4 φοίνικές τε συχνοὶ καὶ ἄλλα δένδρεα καρποφόρα καὶ ἄφορα πολλά. λόγον
δὲ τόνδε ἐπιλέγοντες οἱ Αἰγύπτιοί φασι εἶναι αὐτὴν πλωτήν, ὡς ἐν τῇ
νήσῳ ταύτῃ οὐκ ἐούσῃ πρότερον πλωτῇ Λητὼ ἐοῦσα τῶν ὀκτὼ θεῶν τῶν
πρώτων γενομένων, οἰκέουσα δὲ ἐν Βουτοῖ πόλι, ἵνα δή οἱ τὸ χρηστήριον
τοῦτο ἔστι, Ἀπόλλωνα παρὰ Ἴσιος παρακαταθήκην δεξαμένη διέσωσε
κατακρύψασα ἐν τῇ νῦν πλωτῇ λεγομένῃ νήσῳ, ὅτε τὸ πᾶν διζήμενος ὁ
5 Τυφῶν ἐπῆλθε θέλων ἐξευρεῖν τοῦ Ὀσίριος τὸν παῖδα. Ἀπόλλωνα δὲ καὶ
Ἄρτεμιν Διονύσου καὶ Ἴσιος λέγουσι εἶναι παῖδας, Λητοῦν δὲ τροφὸν
αὐτοῖσι καὶ σώτειραν γενέσθαι. Αἰγυπτιστὶ δὲ Ἀπόλλων μὲν Ὧρος,
6 Δημήτηρ δὲ Ἶσις, Ἄρτεμις δὲ Βούβαστις. ἐκ τούτου δὲ τοῦ λόγου καὶ
οὐδενὸς ἄλλου Αἰσχύλος ὁ Εὐφορίωνος ἥρπασε, τὸ ἐγὼ φράσω, μοῦνος δὴ
ποιητέων τῶν προγενομένων· ἐποίησε γὰρ Ἄρτεμιν εἶναι θυγατέρα
Δήμητρος. τὴν δὲ νῆσον διὰ τοῦτο γενέσθαι πλωτήν.

157 Ταῦτα μὲν οὕτω λέγουσι. Ψαμμήτιχος δὲ ἐβασίλευσε Αἰγύπτου τέσσαρα καὶ πεντήκοντα ἔτεα, τῶν τὰ ἑνὸς δέοντα τριήκοντα Ἄζωτον τῆς Συρίης μεγάλην πόλιν προσκατήμενος ἐπολιόρκεε, ἐς ὃ ἐξεῖλε· αὕτη δὲ ἡ Ἄζωτος ἁπασέων πολίων ἐπὶ πλεῖστον χρόνον πολιορκεομένη ἀντέσχε, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν.

158 Ψαμμητίχου δὲ Νεκῶς παῖς ἐγένετο καὶ ἐβασίλευσε Αἰγύπτου, ὃς τῇ

AB CT P(p)M DR SV

T 10–12 Athenag. Legat. 24: v. ad 3, 2 || 17–21 Suid. s. v. *Ψαμμήτιχος*: Ὅτι *Ψαμμήτιχος ὁ βασιλεὺς Αἰγυπτίων Ἄζωτον πόλιν* ἐπολιόρκησεν – ἴδμεν

3 *Λέξ. τριφάσιοι· τριπλάσιοι, τρίφωνοι* (*τρίφωνοι, τριπλάσιοι* Lexx. alphab. ord. conscr.). Greg. Cor. 131 *τριφάσιοι δὲ παρ' αὐτοῖς λέγονται οἱ τριπλάσιοι, τρίφωνοι.* Hes. *τριφάσιοι· τριπλάσιοι, τρίφωνοι* || 4 Lex. Vind. (s. v. *φορά*) *Ἡρόδοτος·* δένδρεα – πολλά

1 *ἴδον* **PDRSV** || 2 *δὲ*] *δέ που* **T** || 3 *ἐμπεφύκεσαν* **C** *ἐμπεφύασι* **SV** *ἐπεμφύασι* **R** *ἐμπεμφύασι* **D** || 4 *τε* om. **ABCTPM** | *συχναὶ* **RSV** | *καὶ καρποφόρα* **ABCTPM** || 5 *τοιόνδε* **M** Ald. || 6 *οὐκ ἐούσῃ*] *οἰκεούσῃ* **RSV** || 7 *πόλει* **CD²** || 8 *δεξαμένη* om. **M** || 9 *κατακρύψασαν* **C** | *λεγομένῃ πλωτῇ* **DRSV** | *ὅτε δὴ τὸ* **S** || 10 *Ὀσίριδος* **TpM** || 11 *Ἴσιδος* **M** Athenag. | *εἶναι* om. **M** | *Λητὼ* **ABCTPM** Athenag. || 12 *καὶ* om. Athenag. | *σωτηρίαν* Athenag. *σώτηραν* **C** || 13 *ἶσος* **A¹** *ἴσης* **R** || 14 *Αἰσχύλος* – 15 *ποιητέων* om. **C¹** | *φράσω δὲ μοῦνος* **M** || 15 *τῶν* om. **SV** | *προγενομένων*] *λεγομένων* **DRSV** | *θυγατέρα εἶναι* **M** || 16 *γενέσθαι*] *εἶναι* **M** || 17 *Ψαμμίτιχος* **pM** | *τέσσερα* **ABPD** || 18 *Ἔζωτον* **SV** *Ἔζωντον* **R** *Ἄζωτον* Suid. rell. || 19 *ἐπολιόρκησεν* **RSV** Suid. | *τὸ* **CPM** *ὃ* Suid. rell. | *Ἔζωτος* **RSV** || 20 *πολιορκευμένη* **DRSV** *πολιορκουμένη* Suid. || 22 *Ψαμμιτίχου* **CPpM** | *δὲ* om. **M**

διώρυχι ἐπεχείρησε πρῶτος τῇ ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν φερούσῃ, τὴν Δαρεῖος ὁ Πέρσης δεύτερα διώρυξε. τῆς μῆκός ἐστι πλόος ἡμέραι τέσσερες, εὖρος δὲ ὠρύχθη ὥστε τριήρεας δύο πλέειν ὁμοῦ ἐλαστρεομένας.
ἦκται δὲ ἀπὸ τοῦ Νείλου τὸ ὕδωρ ἐς αὐτήν, ἦκται δὲ κατύπερθε ὀλίγον 2
Βουβάστιος πόλιος παρὰ Πάτουμον τὴν Ἀραβίην πόλιν· ἐσέχει δὲ ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν. ὤρυκται δὲ πρῶτον μὲν τοῦ πεδίου τοῦ Αἰγυπτίου τὰ πρὸς Ἀραβίην ἔχοντα, ἔχεται δὲ κατύπερθε τοῦ πεδίου τὸ κατὰ Μέμφιν
τεῖνον ὄρος, ἐν τῷ αἱ λιθοτομίαι ἔνεισι. τοῦ ὦν δὴ ὄρεος τούτου παρὰ τὴν 3
ὑπωρέην ἦκται ἡ διῶρυξ ἀπ᾽ ἑσπέρης μακρὴ πρὸς τὴν ἠῶ καὶ ἔπειτα τείνει ἐς διασφάγας φέρουσα ἀπὸ τοῦ ὄρεος πρὸς μεσαμβρίην τε καὶ νότον ἄνε-
μον ἐς τὸν κόλπον τὸν Ἀράβιον. τῇ δὲ ἐλάχιστόν ἐστι καὶ συντομώτατον 4
ἐκ τῆς βορηίης θαλάσσης ὑπερβῆναι ἐς τὴν νοτίην καὶ Ἐρυθρὴν τὴν αὐτὴν ταύτην καλεομένην ἀπὸ τοῦ Κασίου ὄρεος τοῦ οὐρίζοντος Αἴγυπτόν τε καὶ Συρίην, ἀπὸ τούτου εἰσὶ στάδιοι χίλιοι ἀπαρτὶ ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον.
τοῦτο μὲν τὸ συντομώτατον, ἡ δὲ διῶρυξ πολλῷ μακροτέρη, ὅσῳ σκολιω- 5
τέρη ἐστί· τὴν ἐπὶ Νεκῶ βασιλέος ὀρύσσοντες Αἰγυπτίων ἀπώλοντο δυώ-

AB CT P(p)M DR SV
τη]ι δε ελα[χιστον] (158, 4) – συ[ντομωτατ]ον (158, 5) **Pap. Ox. 1092 col. V**

T 10 𝔇: v. quae ad 24, 1 sunt laudata || **13** Eust. Dion. 260 *ἰστέον . . . ὅτι τὸ Κάσιον Ἡρόδοτος ὁρίζειν φησὶ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Συρίαν*

3 Eust. Il. 1161 (ad Σ 544) *ὅτι . . . καὶ νηῶν ἐλαυνομένων τὸ ἐλαστρεῖν λέγεται, Ἡρόδοτος δηλοῖ ἐν τῷ* τριήρεις ἐλαστρευμένας || **14** Suid. *ἀπαρτί· ἐπίρρημά ἐστιν, ὡς ἀμογητί· παρὰ τὸ ἀπηρτισμένον καὶ πλῆρες. Ἡρόδοτος·* ἀπὸ τούτου εἰσὶ στάδιοι ο΄ ἀπαρτί. Schol. Ar. Plut. 388 *ἀπαρτί· ὀξυτόνως ἀντὶ τοῦ ἀπηρτισμένως· ἐπίρρημα δέ ἐστιν ὡς ἀμογητὶ παρὰ τὸ ἀπηρτισμένον . . . κέχρηται δὲ αὐτῷ Ἡρόδοτος λέγων·* ἀπὸ – ἀπαρτί. Bekk. Anecd. 418 *ἀπαρτί· παρ᾽ Ἡροδότῳ σημαίνει τὸ ʻἀπηρτισμένως καὶ ἀκριβῶςʼ·* ἀπὸ – κόλπον

1 *ἐπεχείρισε* **M** | *πρῶτον* **D** || **2** *διόρυξε* **R** | *τῆς* – **4** *ἦκται δὲ*] cf. Eust.; *τῆς μῆκος μέν ἐστι πλόος ἡμέραι τέσσερες (τέσσαρες* **SV**), *ἦκται δὲ* **RSV** *τῆς μῆκος μέν ἐστι πλόος ἡμέραι τέσσερες, εὖρος δὲ ὠρύχθη ὥστε τριήρεις δύο πλέειν ὁμοῦ ἐλαστρευμένας. ἦκται δὲ* **D** | *τέσσαρες* **CTM** || **3** *ἐλαστρευμένας* **CTPM** Eust. || **4** *ταύτην* **DRSV** | *κατύπερθεν* **TR** *θ᾽ ὑπερ* (θ superscr.) **V** (ex *κατύπερθε* (θ superscr.) censet natum Weber Anal. Hdt. 162) | *ὀλίγου κατύπερθε* **M** || **6** *ὄρυκται* **R** *ὀρώρυκται* propos. Bekker, sequ. Stein Hude | *τοῦ Αἰγυπτίου* – **7** *πεδίου* haplogr. om. **R** | *Αἰγύπτου* **DSV** || **7** *δὲ* om. **T** | *κατύπερθεν* **T** || **8** *ἐν ᾧ λιθοτομίαι μὲν ἔνεισι* **DRSV** | *οὔρεος* **CTPM** || **9** *ὑπωρείην* **DRSV** || **10** *φερούσας* **P**[t]**pMDRSV** | *οὔρεος* **CTPM** | *μεσημβρίην* **ABC** || **11** *δὲ* **CD**[1] δε Pap. Ox. 1092 *δὴ* rell. || **13** *ταύτην* om. **C**, habet Pap. Ox. 1092 | *καλευ*°*μενην* Pap. Ox. 1092 | *ασίου* **D**[1]]*ιου* Pap. Ox. 1092 | *οὔρεος* **CTPM** *ὄρεος* Pap. Ox. 1092 rell. | *ὁρίζοντος* **TPMDRSV** Pap. Ox. 1092 || **14** *τούτων* **M** | *χίλιοι ἀπαρτὶ* Bekk. Anecd. *ο΄* (deb. *ω΄*?) *ἀπαρτὶ* Suid., Schol. Ar. *χίλιοι* codd. Pap. Ox. 1092 || **16** *βασιλέως* **C** | *ὀρύσσοντος* **CP** | *ἀπώλλοντο* **BC**

δεκα μυριάδες. Νεκῶς μέν νυν μεταξὺ ὀρύσσων ἐπαύσατο μαντηίου ἐμπο-
δίου γενομένου τοιοῦδε· τῷ βαρβάρῳ αὐτὸν προεργάζεσθαι. βαρβάρους δὲ
159 *πάντας οἱ Αἰγύπτιοι καλέουσι τοὺς μὴ σφίσι ὁμογλώσσους. παυσάμενος*
δὲ τῆς διώρυχος ὁ Νεκῶς ἐτράπετο πρὸς στρατηίας, καὶ τριήρεες αἱ μὲν
ἐπὶ τῇ βορηίῃ θαλάσσῃ ἐποιήθησαν, αἱ δ' ἐν τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ ἐπὶ τῇ
2 *Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ, τῶν ἔτι οἱ ὁλκοί εἰσι δῆλοι. καὶ ταύτῃσί τε ἐχρᾶτο ἐν*
τῷ δέοντι καὶ Συρίοισι πεζῇ ὁ Νεκῶς συμβαλὼν ἐν Μαγδώλῳ ἐνίκησε,
3 *μετὰ δὲ τὴν μάχην Κάδυτιν πόλιν τῆς Συρίης ἐοῦσαν μεγάλην εἷλε. ἐν τῇ*
δὲ ἐσθῆτι ἔτυχε ταῦτα κατεργασάμενος, ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι πέμψας ἐς
Βραγχίδας τὰς Μιλησίων. μετὰ δὲ ἑκκαίδεκα ἔτεα τὰ πάντα ἄρξας τε-
λευτᾷ τῷ παιδὶ Ψάμμι παραδοὺς τὴν ἀρχήν.
160 *Ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Ψάμμιν βασιλεύοντα Αἰγύπτου ἀπίκοντο Ἠλείων*
ἄγγελοι αὐχέοντες δικαιότατα καὶ κάλλιστα τιθέναι τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ
ἀγῶνα πάντων ἀνθρώπων καὶ δοκέοντες παρὰ ταῦτα οὐδ' ἂν τοὺς σοφω-
2 *τάτους ἀνθρώπων Αἰγυπτίους οὐδὲν ἐπεξευρεῖν. ὡς δὲ ἀπικόμενοι ἐς τὴν*
Αἴγυπτον οἱ Ἠλεῖοι ἔλεγον, τῶν εἵνεκα ἀπίκατο, ἐνθαῦτα ὁ βασιλεὺς
οὗτος συγκαλέεται Αἰγυπτίων τοὺς λεγομένους εἶναι σοφωτάτους. συν-
ελθόντες δὲ οἱ Αἰγύπτιοι ἐπυνθάνοντο τῶν Ἠλείων λεγόντων ἅπαντα, τὰ
κατήκει σφέας ποιέειν περὶ τὸν ἀγῶνα· ἀπηγησάμενοι δὲ τὰ πάντα ἔφασαν
ἥκειν ἐπιμαθησόμενοι, εἴ τι ἔχοιεν Αἰγύπτιοι τούτων δικαιότερον ἐπεξευ-
3 *ρεῖν. οἱ δὲ βουλευσάμενοι ἐπειρώτων τοὺς Ἠλείους, εἴ σφιν οἱ πολιῆται*

AB CT P(p)M DR SV
ετραπε]τọ (159, 1) – *α[ρξας* (159, 3) Pap. Ox. 1092 col. VI

T 8 Steph. Byz. *Κάδυτις* (*Κάλυτις* scr.)· *πόλις Συρίας· Ἡρόδοτος δευτέρᾳ*

7 Lex. Vind. 165: *συμβαλεῖν ἀντὶ τοῦ 'ἁρμόσαι' καὶ ἀντὶ τοῦ 'νοῆσαι' καὶ ἀντὶ τοῦ 'μαχίμως συμπλακῆναι'· Ἡρόδοτος·* συμβαλὼν ἐν Μαγδάλῳ || 10 Alex. Cotyaënsis et Cyrill. Lex.: v. ad I 92, 2

1 *μυριάδας* **C** || 2 *προσεργάζεσθαι* **MS** Ald. *περιεργάζεσθαι* **R** || 3 *σφι* **PpM** Ald. || 5 *ἐποιήθησαν* – 6 *θαλάσσῃ* haplogr. om. **T** || 6 *θαλάσσῃ* om. **M** | *ὧν* **P¹pMDRSV** *τῶν* Pap. Ox. 1092 **P²** rell. | *ἐπίδηλοι* **ABCTPM** *εἰσι δῆλοι* Pap. Ox. 1092 rell. || 7 *Σύροισι* **ABCTP** *[Σ]υρọ[ισι]* Pap. Ox. 1092 | *Μαγδόλῳ* **pMDᶜSV** Ald. *Μαγδάλῳ* **TR** Lex. Vind. *[Μαγδ]ωλωι* Pap. Ox. 1092 obelo not. nihil autem in mg. adscr. **A** || 8 *Κάλυτιν* recognoscas e Steph. Byz. *Κ̣αδυτι[ν]* Pap. Ox. 1092 || 9 *εἰς* Alex. Cot. || 10 *[Β]ρ̣αγχιδας* Pap. Ox. 1092 | *τοὺς* **S** *τὰς* Pap. Ox. 1092 rell. | *ἔτεα πάντα ἄρξας* **DRSV** *ἔτεα ἄρξας τὰ πάντα* **T** *ετεα α[* Pap. Ox. 1092 || 12 *δὴ* om. **DRSV**, secl. Hude || 13 *ἄνδρες ἄγγελοι* **pM** Ald. | *αὐχένες* **C** | *μάλιστα* **DRSV** | *Ὀλυμπία* **M** || 15 *ὑπεξευρεῖν* **D** || 16 *ἀπίκοντο* **ABCTPMS** || 17 *συνεκαλέσατο* **M** || 19 *κατήκει*] *κάτησκει* **C¹** *ἥκει* **DRSV** || 20 *δικαιότερον τούτου* **M** | *ἐπεξερεῖν* **R** || 21 *ἐπηρώτων* **CPSV**

ἐναγωνίζονται. οἱ δὲ ἔφασαν καὶ σφέων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὁμοίως
τῷ βουλομένῳ ἐξεῖναι ἀγωνίζεσθαι. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφασάν σφεας οὕτω 4
τιθέντας παντὸς τοῦ δικαίου ἡμαρτηκέναι· οὐδεμίαν γὰρ εἶναι μηχανήν,
ὅκως οὐ τῷ ἀστῷ ἀγωνιζομένῳ προσθήσονται ἀδικέοντες τὸν ξεῖνον.
ἀλλ' εἰ δὴ βούλονται δικαίως τιθέναι καὶ τούτου εἵνεκα ἀπικοίατο ἐς
Αἴγυπτον, ξείνοισι ἀγωνιστῇσι ἐκέλευον τὸν ἀγῶνα τιθέναι, Ἠλείων δὲ
μηδενὶ εἶναι ἀγωνίζεσθαι. ταῦτα μὲν Αἰγύπτιοι Ἠλείοισι ὑπεθήκαντο.
Ψάμμιος δὲ ἓξ ἔτεα μοῦνον βασιλεύσαντος Αἰγύπτου καὶ στρατευσαμέ- 161
νου ἐς Αἰθιοπίην καὶ μεταυτίκα τελευτήσαντος ἐξεδέξατο Ἀπρίης ὁ Ψάμ-
μιος· ὃς μετὰ Ψαμμήτιχον τὸν ἑωυτοῦ προπάτορα ἐγένετο εὐδαιμονέστατος 2
τῶν πρότερον βασιλέων ἐπ' ἔτεα πέντε καὶ εἴκοσι ἄρξας, ἐν τοῖσι ἐπί τε
Σιδῶνα στρατὸν ἤλασε καὶ ἐναυμάχησε τῷ Τυρίῳ. ἐπεὶ δέ οἱ ἔδεε κακῶς 3
γενέσθαι, ἐγίνετο ἀπὸ προφάσιος, τὴν ἐγὼ μεζόνως μὲν ἐν τοῖσι Λιβυκοῖσι
λόγοισι ἀπηγήσομαι, μετρίως δ' ἐν τῷ παρεόντι· ἀποπέμψας γὰρ στρά- 4
τευμα μέγα Ἀπρίης ἐπὶ Κυρηναίους μεγαλωστὶ προσέπταισε, Αἰγύπτιοι
δὲ ταῦτα ἐπιμεμφόμενοι ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ δοκέοντες τὸν Ἀπρίην ἐκ
προνοίης αὐτοὺς ἀποπέμψαι ἐς φαινόμενον κακόν, ἵνα δή σφεων φθορὴ
γένηται, αὐτὸς δὲ τῶν λοιπῶν Αἰγυπτίων ἀσφαλέστερον ἄρχοι. ταῦτα δὲ
δεινὰ ποιεύμενοι οὗτοί τε οἱ ἀπονοστήσαντες καὶ οἱ τῶν ἀπολομένων φίλοι
ἀπέστησαν ἐκ τῆς ἰθείης. πυθόμενος δὲ Ἀπρίης ταῦτα πέμπει ἐπ' αὐτοὺς 162
Ἄμασιν καταπαύσοντα λόγοισι. ὁ δὲ ἐπείτε ἀπικόμενος κατελάμβανε τοὺς
Αἰγυπτίους ταῦτα μὴ ποιέειν, λέγοντος αὐτοῦ τῶν τις Αἰγυπτίων ὄπισθε

AB CT P(p)M DR SV

σφε]ων και (160, 3) – ạδ[ικεοντες (160, 4) et post sex septemve versus deficientes [Αιγυπτι]οι (160, 4) – γεν[εσθαι (161, 3) et inde post sex versus deficientes [ταυτ]α [επι]μεμ[φομενοι] – [ποι]ευμενοι ου[τοι (161, 4) Pap. Ox. 1092 col. VII magis mutila quam ceterae

1 καὶ σφέων om. **D** | καὶ[2] om. **RSV** | τῶν om. **PpM** || 1–2 ὁμοίως Ἑλλήνων ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ **M** || 2 ἀγωνίσασθαι **DRV** ἀγωνίζεσθαι Pap. Ox. 1092 rell. || 2.3 οὕτω τιθέντας] οὑτιτιθέντας **RV**[c] τοῦτο τιθέντας **S** ου[Pap. Ox. 1092 (priscam lectionem θέντας recognoscit Weber Anal. Hdt. 182 ουτ(ι)οθεντας olim exstitisse iudicans) || 3 οὐδὲ μίην **DRSV** οὐδεμίην **M** Ald.]μιαν Pap. Ox. 1092 || 5 βούλωνται **DRSV** || 6 ἀγωνισθεῖσι **SV** || 7 εἶναι] ἐξεῖναι **M** Ald. | ἀγωνίσασθαι **DRV** | ηλιοισ[ι Pap. Ox. 1092 || 8 μοῦνα **T** || 9 μεταυτίκα] μετὰ ταῦτα **M** | ἐξεδέξατο τὴν βασιλείαν Ἀπρίης **T** ἐξεδέξατο τὴν βασιληίην Πρίης **M** Ald. || 10 Ψαμμίτιχον **CPpM** Ψαμμήτιχον Pap. Ox. 1092 rell. || 11 πέντε] ἕν τε **DRV** quod praefert Erbse RhM 98, 1955, 120 duce V. D. de Meulenaere Bibl. du Muséon 27, 1955, 74s.]τε Pap. Ox. 1092 | ἐπεί **DRV** non exstat Pap. Ox. 1092 || 12 Σιδόνα **M** Σιδῶνα Pap. Ox. 1092 rell. || 13 ἐγένετο **DRSV** | μειζόνως **V** || 14 γὰρ om. **SV** || 15 μέγα ὁ Ἀπρίης **ABCT** ὁ Ἀπρίης μέγα **PpM** Ald. | μεγάλως **DRSV** || 18 ἄρχῃ **PMD**[c]**S** αρ[Pap. Ox. 1092 || 20 ὁ Ἀπρίης **P**[ac]**DRSV** Ἀπρίης **P**[c]**p** cett.

2 *στάς περιέθηκέ οἱ κυνέην καὶ περιτιθεὶς ἔφη ἐπὶ βασιληίῃ περιτιθέναι. καὶ
τῷ οὔ κως ἀεκούσιον ἐγίνετο τὸ ποιεύμενον, ὡς διεδείκνυε. ἐπείτε γὰρ
ἐστήσαντό μιν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἀπεστεῶτες, παρεσκευάζετο*
3 *ὡς ἐλῶν ἐπὶ τὸν Ἀπρίην. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ἀπρίης ἔπεμπε ἐπ' Ἄμασιν
ἄνδρα δόκιμον τῶν περὶ ἑωυτὸν Αἰγυπτίων, τῷ οὔνομα ἦν Πατάρβημις,
ἐντειλάμενος αὐτῷ ζῶντα Ἄμασιν ἀγαγεῖν παρ' ἑωυτόν. ὡς δὲ ἀπικόμενος
τὸν Ἄμασιν ἐκάλεε ὁ Πατάρβημις, ὁ Ἄμασις — ἔτυχε γὰρ ἐπ' ἵππου κατ-*
4 *ήμενος — ἐπάρας ἀπεματάισε καὶ τοῦτό μιν ἐκέλευε Ἀπρίῃ ἀπάγειν. ὅμως δὲ
αὐτὸν ἀξιοῦν τὸν Πατάρβημιν βασιλέος μεταπεμπομένου ἰέναι πρὸς αὐτόν·
τὸν δὲ αὐτῷ ὑποκρίνασθαι, ὡς ταῦτα πάλαι παρασκευάζεται ποιέειν, καὶ
αὐτῷ οὐ μέμψεσθαι Ἀπρίην· παρέσεσθαι γὰρ καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλους*
5 *ἄξειν. τὸν δὲ Πατάρβημιν ἔκ τε τῶν λεγομένων οὐκ ἀγνοεῖν τὴν διάνοιαν
καὶ παρασκευαζόμενον ὁρῶντα σπουδῇ ἀπιέναι βουλόμενον τὴν ταχίστην
βασιλέι δηλῶσαι τὰ πρησσόμενα. ὡς δὲ ἀπικέσθαι αὐτὸν πρὸς τὸν Ἀπρίην
οὐκ ἄγοντα τὸν Ἄμασιν, οὐδένα λόγον αὐτῷ δόντα, ἀλλὰ περιθύμως ἔχοντα*
6 *περιταμεῖν προστάξαι αὐτοῦ τά τε ὦτα καὶ τὴν ῥῖνα. ἰδόμενοι δ' οἱ λοιποὶ
τῶν Αἰγυπτίων, οἳ ἔτι τὰ ἐκείνου ἐφρόνεον, ἄνδρα τὸν δοκιμώτατον*

AB CT P(p)M DR SV
εστησ]αντο (162, 2) – [*ην Πα*]*ταρβημις* (162, 3) et *Απριη*]*ν* (162, 4) – *σπο*[*υ*]*δηι* (162, 5) Pap. Ox. 1092 col. VIII et *βουλομε*]*νον* (162, 5) – *νο*[*μους* (164, 2) col. IX finem paragr. 162, 5 ex alia versione (*ουτως εν τισιν αλλοις*) exscripsit et in capite col. IX notavit Pap. Ox. 1092 man. II[a]

Σχόλ. 162, 3 (ad *τῷ*) *Ἀμάσιδι* **B** 162, 3 (ad *ἀπεματάισε*) *ἐματαιολόγησεν, ἐμώρανεν* **B** cf. (Lexx.) 162, 5 (ad *περιθύμως*) *πάνυ ὀργίλως* **B**

8 *Λέξ. ἀπεματάισεν· ἐμώρανεν.* Greg. Cor. 132 *ἀπεματάισε δὲ τὸ 'ἐμώρανε' σημαίνει.* cf. schol.

1 *οἱ* om. **DRSV** ‖ 2 *ἀκούσιον* **T** | *ἐγίγνετο* **M** ‖ 5 *παρ' αὐτὸν* **D**[c]**R** *παρ' αὐτῶν* **D**[ac]**SV** *πα*]*ρ εωυτον* Pap. Ox. 1092 ‖ 6 *ἐντειλάμενος – ἑωυτόν* om. **M** | *ἄγειν* **DRSV** ‖ 7 *τὸν Ἄμασιν – κατήμενος* haplogr. om. **C** | *ὁ Πατάρβημις τὸν Ἄμασιν ἐκάλεε, ὁ δὲ Ἄμασις* **M** Ald. | *Τάρβημις* **RSV** | *κατήμενος* om. **M** ‖ 8 *ἀπεματαΐσε* **DRV** | *ἐκέλευσε* **pM** Ald. | *Ἀπρίῃ*] in fine vocis *ην* suprascr. **A** man. rec. ‖ 9 *βασιλέως* **CT** ‖ 10 *ὑποκρίνεσθαι* **ABCTP** | *παρεσκευάζετο* **ABCTPM** *παρεσκευάζεται* **D**[1] ‖ 11 *μέμψεσθαι* **A** man. rec. **DR** *μέμψασθαι* cett. | *αὐτὸν* **DRSV** *αὐτὸς* Pap. Ox. 1092 rell. ‖ 12 *ἐκ τῶν τε λόγων οὐκ* **DRSV** Pap. Ox. 1092 ‖ 13 *ὁρέοντα* **TPpM** Ald. *ὁρέωντα* **C** non extat Pap. Ox. 1092 ‖ 14 *τὸ πρησσόμενον* **pM** Ald. ‖ 15 *ἄγοντα*] *ἔχοντα* **pM** Ald. ‖ 15–16 . . .] *τουτου και ουκ α*[*γοντα τον Αμασι*]*ν Απριης ουδε*[*να λογον αυτωι δοντα*] *αλλα περιθυ*[*μως εχοντα προστα*]*ξαι περιτα*[*μειν αυτου την τε ρινα*] *και τα ωτα εν* τ(ισιν) α[λλ(οις)] in summa pagina adscr. man. II[a] Pap. Ox. 1092, cf. Linnér, Eranos 39, 1941, 147 s. ‖ 15 *αὐτῷ λόγον* **pM** Ald. *λο*[*γον αυτωι*] Pap. Ox. 1092[1] | *προθύμως* **D** *περὶ περιθύμως* **M** *περιθυ*[*μως*] Pap. Ox. 1092[1] ‖ 16 [*προσταξ*]*αι περιτα*[*μειν αυτου τα τε ωτα κ*]*αι την ρι*[*να*] Pap. Ox. 1092[1] | *ἠδόμενοι* **C**

ἑωυτῶν οὕτω αἰσχρῶς λύμῃ διακείμενον, οὐδένα δὴ χρόνον ἐπισχόντες
ἀπιστέατο πρὸς τοὺς ἑτέρους καὶ ἐδίδοσαν σφέας αὐτοὺς Ἀμάσι. πυθόμε- **163**
νος δὲ καὶ ταῦτα ὁ Ἀπρίης ὥπλιζε τοὺς ἐπικούρους καὶ ἤλαυνε ἐπὶ τοὺς
Αἰγυπτίους. εἶχε δὲ περὶ ἑωυτὸν Κᾶράς τε καὶ Ἴωνας ἄνδρας ἐπικούρους
τρισμυρίους, ἦν δέ οἱ τὰ βασιλήια ἐν Σάι πόλι μεγάλα ἐόντα καὶ ἀξιοθέητα.
καὶ οἵ τε περὶ τὸν Ἀπρίην ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἤισαν, καὶ οἱ περὶ τὸν Ἄμα- 2
σιν ἐπὶ τοὺς ξείνους· ἔν τε δὴ Μωμέμφι πόλι ἐγένοντο ἀμφότεροι καὶ
πειρήσεσθαι ἔμελλον ἀλλήλων.

Ἔστι δὲ Αἰγυπτίων ἑπτὰ γένεα, καὶ τούτων οἱ μὲν ἱρέες, οἱ δὲ μάχιμοι **164**
κεκλέαται, οἱ δὲ βουκόλοι, οἱ δὲ συβῶται, οἱ δὲ κάπηλοι, οἱ δὲ ἑρμηνέες, οἱ
δὲ κυβερνῆται. γένεα μὲν Αἰγυπτίων τοσαῦτά ἐστι, οὐνόματα δέ σφι κέεται
ἀπὸ τῶν τεχνέων. οἱ δὲ μάχιμοι αὐτῶν καλέονται μὲν Καλασίριές τε καὶ 2
Ἑρμοτύβιες, ἐκ νομῶν δὲ τῶνδέ εἰσι (κατὰ γὰρ δὴ νομοὺς Αἴγυπτος
ἅπασα διαραίρηται). Ἑρμοτυβίων μὲν οἵδε εἰσὶ νομοί· Βουσιρίτης, Σαΐτης, **165**
Χεμμίτης, Παπρημίτης, νῆσος ἡ Προσωπῖτις καλεομένη, Ναθῶ τὸ ἥμισυ.
ἐκ μὲν τούτων τῶν νομῶν Ἑρμοτύβιές εἰσι, γενόμενοι, ὅτ' ἐπὶ πλείστους
ἐγένοντο, ἑκκαίδεκα μυριάδες. καὶ τούτων βαναυσίης οὐδεὶς δεδάηκε οὐδέν,
ἀλλ' ἀνέωνται ἐς τὸ μάχιμον. Καλασιρίων δὲ οἵδε ἄλλοι νομοί εἰσι· Θη- **166**
βαῖος, Βουβαστίτης, Ἀφθίτης, Τανίτης, Μενδήσιος, Σεβεννύτης, Ἀθρι-
βίτης, Φαρβαιθίτης, Θμουΐτης, Ὀνουφίτης, Ἀνύτιος, Μυεκφορίτης·
οὗτος ὁ νομὸς ἐν νήσῳ οἰκέει, ἀντίον οἱ Βουβάστιος πόλιος. οὗτοι δὲ οἱ 2

AB CT P(p)M DR SV
]ητα[ι (164, 2) – *Σαιτη*]ς (165, 1) Pap. Ox. 1092 col. X
Σχόλ. 165 (ad *ἀνέωνται*) *ἀνίενται γρ' ἐκ τοῦ 'ἀνίημι' ἢ ἐκ τοῦ 'ἐῶ'* **B**

T 7 Steph. Byz. *Μώμεμφις· πόλις Αἰγύπτου· Ἡρόδοτος δευτέρᾳ*

4 *αὐτὸν* **T** ‖ 5 *τρισμυρίους* om. **A**, in mg. sub obelo suppl. **A** man. rec. habet Pap. Ox. 1092 | *πόλει* **C** non exstat Pap. Ox. 1092 | *ὄντα* **pM** Ald. *ε]οντα* Pap. Ox. 1092 ‖ 6 *ἤισαν* **AB** *ἦσαν* Pap. Ox. 1092 rell. ‖ 7 *ξένους* **M** | *δὴ Μωμέμφι* edd. omnes *δήμῳ Μέμφι* **DRSV** *δη]μωι Μεμφ[ι* Pap. Ox. 1092^{c} *δη]μων Μεμφ[ι* Pap. Ox. 1092^{ac} *δὴ Μέμφι* rell. | *πόλει* **C** | *ἐγίνοντο* **DRSV** non exstat Pap. Ox. 1092 ‖ 10 *ἑρμηνέες οἱ δὲ* haplogr. om. **B**^{1} ‖ 12 *αὐτέων* **M** Ald. *αυτ[* Pap. Ox. 1092 | *μὲν* om. **DRSV** habent Pap. Ox. 1092 rell. ‖ 13 *κατὰ* – 14 *εἰσὶ* haplogr. om. **DR** | *δὴ* om. Pap. Ox. 1092 ‖ 14 *διήρηται* **SV** *διαρεείρηται* **T**]*ητα*[Pap. Ox. 1092 | *Βουσουρίτης* **M** ‖ 14–15 *Βουσιρίτις Σαΐτις Χαμμίτις Παπριμίτις* **T** ‖ 15 *Χαμμίτης* **R** | *Παπριμήτης* **B**^{1} om. **D** | *καλεομένην Ἀθῶ* **R** *καλεομένην Ἀθω* **D**^{1} ‖ 16 *τουτέων* **M** Ald. | *τῶν* om. **DRSV** ‖ 17 *γενοίατο* **TPMDRSV** ‖ 18 *ἀνέονται* **P**^{t}**pMDRSV** *ἀνεῖνται* **A**^{2} mg. *ἀνέωνται* **P**^{mg} cett., v. Scholl. | *Καλασυρίων* **MSV**^{ac} ‖ 19 *Τονίτης* **T** | *Μενδήσιος* – 20 *Φαρβαιθίτης* om. **R** | *Σευβενήτυς Ἀθριβήτης Φαρβαιθήτης* **T** ‖ 20 *Θουΐτης* **DRSV** | *Ὀνουφίτης*] *Κουφίτης* **DRSV** | *Ἀνύσιος* **RV**^{ac} *Ἀνύσσιος* **SV**^{c} | *Μυεκφουρίτης* **T** ‖ 21 *οἱ*^{1} om. **ABCTPM** (*ἀντίον* adverbii vice potuit fungi, cf. *ἀντία* I 162, 1)

*νομοὶ Καλασιρίων εἰσὶ γενόμενοι, ὅτε ἐπὶ πλείστους ἐγένοντο, πέντε καὶ
εἴκοσι μυριάδες ἀνδρῶν. οὐδὲ τούτοισι ἔξεστι τέχνην ἐπασκῆσαι οὐδεμίαν,
ἀλλὰ τὰ ἐς πόλεμον ἐπασκέουσι μοῦνα, παῖς παρὰ πατρὸς ἐκδεκόμενος.*
167 *εἰ μέν νυν καὶ τοῦτο παρ' Αἰγυπτίων μεμαθήκασι οἱ Ἕλληνες, οὐκ ἔχω
ἀτρεκέως κρῖναι ὁρέων καὶ Θρήικας καὶ Σκύθας καὶ Πέρσας καὶ Λυδοὺς
καὶ σχεδὸν πάντας τοὺς βαρβάρους ἀποτιμοτέρους τῶν ἄλλων ἡγημένους
πολιητέων τοὺς τὰς τέχνας μανθάνοντας καὶ τοὺς ἐκγόνους τούτων, τοὺς
δὲ ἀπαλλαγμένους τῶν χειρωναξιέων γενναίους νομιζομένους εἶναι καὶ μά-*
2 *λιστα τοὺς ἐς τὸν πόλεμον ἀνειμένους. μεμαθήκασι δ' ὦν τοῦτο πάντες
οἱ Ἕλληνες καὶ μάλιστα Λακεδαιμόνιοι, ἥκιστα δὲ Κορίνθιοι ὄνονται τοὺς*
168 *χειροτέχνας. γέρεα δέ σφι ἦν τάδε ἐξαραιρημένα μούνοισι Αἰγυπτίων
πάρεξ τῶν ἱρέων· ἄρουραι ἐξαίρετοι δυώδεκα ἑκάστῳ ἀτελέες. ἡ δὲ
ἄρουρα ἑκατὸν πήχεών ἐστι Αἰγυπτίων πάντῃ, ὁ δὲ Αἰγύπτιος πῆχυς*
2 *τυγχάνει ἴσος ἐὼν τῷ Σαμίῳ. ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι ἅπασι ἦν ἐξαραιρημένα,
τάδε δὲ ἐν περιτροπῇ ἐκαρποῦντο, καὶ οὐδαμὰ ὡυτοί· Καλασιρίων χίλιοι
καὶ Ἑρμοτυβίων ἄλλοι ἐδορυφόρεον ἐνιαυτὸν ἕκαστον τὸν βασιλέα· τού-
τοισι ὦν τάδε· πάρεξ τῶν ἀρουρέων ἄλλα ἐδίδοτο ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ,
ὀπτοῦ σίτου σταθμὸς πέντε μνέαι ἑκάστῳ, κρεῶν βοέων δύο μνέαι, οἴνου
τέσσερες ἀρυστῆρες. ταῦτα τοῖσι αἰεὶ δορυφορέουσι ἐδίδοτο.*
169 *Ἐπείτε δὲ συνιόντες ὅ τε Ἀπρίης ἄγων τοὺς ἐπικούρους καὶ ὁ Ἄμα-
σις πάντας Αἰγυπτίους ἀπίκοντο ἐς Μώμεμφιν πόλιν, συνέβαλον· καὶ*

AB CT P(p)M DR SV
Περ]σας – *[αποτιμοτε]ρους* (167, 1) Pap. Ox. 1092 col. X
Σχόλ. 167, 1 (ad *ἀποτιμοτέρους*) *ἀτίμους, ἀδόξους, ἀδοκιμωτέρους* **B** (cf. Lexx.) 168, 2 *ἑκατὸν δραχμαὶ ποιοῦσιν μνᾶν μίαν* **B**

6 *Λέξ. ἀποτιμοτέρους· ἀτίμους.* Greg. Cor. 133 *ἀποτιμοτέρους δὲ τοὺς ἀτίμους λέγουσιν.* cf. Schol. || 8 Poll. II 151 *χειρωναξία παρὰ Ἡροδότῳ* || 13 Eust. Il. 411 (ad *Γ* 246) *σημείωσαι . . ., ὅτι νῦν μὲν ἁπλῶς ἄρουρα ἡ ἀρουμένη γῆ, παρὰ δὲ Ἡροδότῳ καὶ ὥρισται εἰπόντι* ἄρουρα ἑκατὸν πήχεων Αἰγυπτίων πάντη. 𝔇 fol. 107r *ρ̄ πήχεων Αἰγυπτίων ἡ ἄρουρα*

1 *Καλασυρίων* **MSV**ac | *ἐγένοντο* **M** *ἐγενέατο* cett. *γενοίατο* Hude || 2 *οὐδεμίαν ἐπασκῆσαι* **DRSV** || 3 *τὰ] τε* **DRSV** | *ἐς] εὖ* **T** | *μόνα* **AB** | *ἐκδεκόμενοι* **M** Ald. || 4 *οἱ* om. **MR** || 5 *ὁρῶν* **ABT** || 6 *τοὺς* om. **DRSV** habet Pap. Ox. 1092 | *ἀποτιμωτέρους* **SV** | *τῶν ἄλλων ἡγεομένους* **C**2**PpM** Ald. *τῶν ἄλλων ἡγεμόνους* **C**1 *ἡγημένους τῶν ἄλλων* **DRSV** || 7 *ἐγγόνους* **C** || 8 *ἀπαλλαττομένους* **T** | *χειρωναξίων* **DRS** *χειροναξιέων* **T** *χειραξιέων* **C**1, cf. Poll. | *νομίζοντες* **C** *νομίζοντας* **PpM** Ald. || 9 *εἰς* **M** || 10, 11 *τοὺς χειροτέχνας] τὰς τέχνας* **M** || 11 *ἦν* om. **DRSV** | *ἐξαιρημένα* **DRSV** || 13 *ἐστι* om. Eust. || 14 *ἐξαιρημένα* **D** || 15 *δὲ] δὴ* **DRSV** | *Καλασυρίων* **MS** || 16 *ἄλλοι* om. **ABCTPM** *ἄλλοι χίλιοι* vel *χίλιοι ἄλλοι* propos. quidam vv. dd. | *ἕκαστοι* **ABCT** || 17 *ὦν] δ' ὦν* **DRSV** | *ἀρουραίων* **TD**ac | *ἔδοτο* **T** || 19 *τέσσαρες* **CTMSV** || 20 *δὲ* om. **C** || 21 *πάντας τοὺς Αἰγυπτίους* **M** Ald. | *Μόμεμφιν* **CT** *Μέμφιν* **PpM** Ald.

ἐμαχέσαντο μὲν εὖ οἱ ξεῖνοι, πλήθεϊ δὲ πολλῷ ἐλάσσονες ἐόντες κατὰ τοῦτο
ἑσσώθησαν. Ἀπρίεω δὲ λέγεται εἶναι ἥδε διάνοια, μηδ᾽ ἂν θεόν μιν μηδένα 2
δύνασθαι παῦσαι τῆς βασιληίης· οὕτω ἀσφαλέως ἑωυτῷ ἱδρῦσθαι ἐδόκεε.
καὶ δὴ τότε συμβαλὼν ἑσσώθη καὶ ζωγρηθεὶς ἀπήχθη ἐς Σάιν πόλιν, ἐς
τὰ ἑωυτοῦ οἰκία πρότερον ἐόντα, τότε δὲ Ἀμάσιος ἤδη βασιλήια. ἐνθαῦτα 3
δὲ τέως μὲν ἐτρέφετο ἐν τοῖσι βασιληίοισι, καί μιν Ἄμασις εὖ περιεῖπε·
τέλος δὲ μεμφομένων Αἰγυπτίων, ὡς οὐ ποιοῖ δίκαια τρέφων τὸν σφίσι τε
καὶ ἑωυτῷ ἔχθιστον, οὕτω δὴ παραδιδοῖ τὸν Ἀπρίην τοῖσι Αἰγυπτίοισι.
οἱ δέ μιν ἀπέπνιξαν καὶ ἔπειτα ἔθαψαν ἐν τῇσι πατρῴῃσι ταφῇσι. (αἵ δέ 4
εἰσι ἐν τῷ ἱρῷ τῆς Ἀθηναίης, ἀγχοτάτω τοῦ μεγάρου, ἐσιόντι ἀριστερῆς
χειρός· ἔθαψαν δὲ Σαΐται πάντας τοὺς ἐκ νομοῦ τούτου γενομένους βασι-
λέας ἔσω ἐν τῷ ἱρῷ.) καὶ γὰρ τὸ τοῦ Ἀμάσιος σῆμα ἑκαστέρω μέν ἐστι 5
τοῦ μεγάρου ἢ τὸ τοῦ Ἀπρίεω καὶ τῶν τούτου προπατόρων, ἔστι μέντοι
καὶ τοῦτο ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ἱροῦ, παστὰς λιθίνη μεγάλη καὶ ἠσκημένη στύ-
λοισί τε φοίνικας τὰ δένδρεα μεμιμημένοισι καὶ τῇ ἄλλῃ δαπάνῃ. ἔσω δὲ
ἐν τῇ παστάδι διξὰ θυρώματα ἕστηκε, ἐν δε τοῖσι θυρώμασι ἡ θήκη ἐστίν.
εἰσὶ δὲ καὶ αἱ ταφαί, τοῦ οὐκ ὅσιον ποιεῦμαι ἐπὶ τοιούτῳ πρήγματι ἐξαγο- 170
ρεύειν τοὔνομα ἐν Σάι ἐν τῷ ἱρῷ τῆς Ἀθηναίης, ὄπισθε τοῦ νηοῦ παντὸς
τοῦ τῆς Ἀθηναίης ἐχομένου τοίχου. καὶ ἐν τῷ τεμένεϊ ὀβελοὶ ἑστᾶσι 2
μεγάλοι λίθινοι λίμνη τέ ἐστι ἐχομένη λιθίνῃ κρηπῖδι κεκοσμημένη καὶ
ἐργασμένη εὖ κύκλῳ καὶ μέγαθος, ὡς ἐμοὶ ἐδόκεε, ὅση περ ἡ ἐν Δήλῳ

AB CT P(p)M DR SV
προτε[ρον] (169, 2) – εκ [νομου] (169, 4) et ε]χομε[νη] – μεγαθος ω[ς (170, 2) Pap. Ox. 1092 col. XII valde mutila
Σχόλ. 169, 5 (ad ἤ) ὅπου **B**

T 17 – p. 246, 2 Athen. Legat. 28: v. ad 3, 2

1 ἐμάχοντο εὖ **M** | ξένοι **TM** || 2 ἐσσώθησαν **CR** ἐσώθησαν **T** | ἥδε] ἡ **pM** ἥδε ἡ **S** Ald. | μηδένα om. **CTPM** || 3 ἱδρῦσθαι ἑωυτῷ **M** || 4 ἐσσώθη **CTR** || 5 ἑαυτοῦ **T** | οἰκία] οἰκεῖα **SV**[c] βασιλήια **M** || 6 τέως] ἕως **DRSV** || 7 ὡς om. **C** | ποιεῖ **CTMSV** || 9 οἱ δέ μιν] ὁ δέ μιν **D**[1] οὐδὲ μίαν **C** | ε]ν τη[ι] πα[Pap. Ox. 1092 (πατρωηι ταφηι habuisse videtur) || 10 ἀγχωτάτωι **AB** Pap. Ox. 1092 ἀγχωτάτου **T** | μεγάλου **ABV** litterae λ litteram ρ suprascr. **A** man. rec. | εἰσιόντι **DRV** non extat Pap. Ox. 1092 || 11 χερός **M** Ald. | πάντας om. **M** | τούτου] τὸ τοῦ **M** || 12 τὸ om. **DRSV** | σῆμα] σῶμα **M** om. **DRSV** | ἑκαστέρωι **AB** ἑκατέρω **TDRSV** ἑκατέρου **C** || 13 ἢ τὸ τοῦ **A**[t] ἢ in mg. sub obelo adscr. nescio quae man. **A** ἧι τὸ τοῦ **B** ἡ τὸ τοῦ **M** ἡ τούτου **DRSV** || 16 δισσὰ **D** | τῇσι **D** || 17 οὐχ ὅσιον Athenag. οὐκούσιον **R** || 18 τόνομα **D**[1] τὸ ὄνομα Athenag. | ἱερῷ Athenag. || 19 ἐχόμεναι **S** ἐχόμενον Athenag. rell., em. Scaliger in notis Cantabr. Bibl. Univ. Nn. V. 26 | τοῖχον **C** | καὶ – 20 λίθινοι non habet Athenag. | ὀβελοῖσι(ν) **D**[ac]**RV** || 20 τέ] δ᾽ Athenag. || 20. 21 καὶ ἐργασμένη] καὶ ἑρμασμένη **RV** καὶ ἑρμοσμένη **D** καὶ ἁρμοσμένη **S** om. Pap. Ox. 1092 Athenag. || 21 εὖ] ἐν Athenag. om. **D** non extat Pap. 1092 | καὶ om. Athenag. | μέγεθος Athenag. | δοκέει Athenag.

171 ἡ τροχοειδὴς καλεομένη. ἐν δὲ τῇ λίμνῃ ταύτῃ τὰ δείκηλα τῶν παθέων
αὐτοῦ νυκτὸς ποιεῦσι, τὰ καλέουσι μυστήρια Αἰγύπτιοι. περὶ μέν νυν τού-
2 των εἰδότι μοι ἐπὶ πλέον, ὡς ἕκαστα αὐτῶν ἔχει, εὔστομα κείσθω. καὶ
τῆς Δήμητρος τελετῆς πέρι, τὴν οἱ Ἕλληνες θεσμοφόρια καλέουσι, καὶ
3 ταύτης μοι πέρι εὔστομα κείσθω, πλὴν ὅσον αὐτῆς ὁσίη ἐστὶ λέγειν. αἱ
Δαναοῦ θυγατέρες ἦσαν αἱ τὴν τελετὴν ταύτην ἐξ Αἰγύπτου ἐξαγαγοῦσαι
καὶ διδάξασαι τὰς Πελασγιώτιδας γυναῖκας· μετὰ δὲ ἐξαναστάσης πάσης
Πελοποννήσου ὑπὸ Δωριέων ἐξαπώλετο ἡ τελετή, οἱ δὲ ὑπολειφθέντες
Πελοποννησίων καὶ οὐκ ἐξαναστάντες Ἀρκάδες διέσῳζον αὐτὴν μοῦνοι.
172 Ἀπρίεω δὲ ὧδε καταραιρημένου ἐβασίλευσε Ἄμασις, νομοῦ μὲν Σαΐτεω
2 ἐών, ἐκ τῆς δὲ ἦν πόλιος, οὔνομά οἵ ἐστι Σιούφ. τὰ μὲν δὴ πρῶτα κατ-
ώνοντο τὸν Ἄμασιν Αἰγύπτιοι καὶ ἐν οὐδεμιῇ μοίρῃ μεγάλῃ ἦγον ἅτε δὴ
δημότην τὸ πρὶν ἐόντα καὶ οἰκίης οὐκ ἐπιφανέος· μετὰ δὲ σοφίῃ αὐτοὺς ὁ
3 Ἄμασις, οὐκ ἀγνωμοσύνῃ, προσηγάγετο. ἦν οἱ ἄλλα τε ἀγαθὰ μυρία, ἐν
δὲ καὶ ποδανιπτὴρ χρύσεος, ἐν τῷ αὐτός τε ὁ Ἄμασις καὶ οἱ δαιτυμόνες
οἱ πάντες τοὺς πόδας ἑκάστοτε ἐναπενίζοντο· τοῦτον κατ᾽ ὦν κόψας ἄγαλ-
μα δαίμονος ἐξ αὐτοῦ ἐποιήσατο καὶ ἵδρυσε τῆς πόλιος, ὅκου ἦν ἐπιτη-

AB CT P(p)M DR SV
Τὰ μὲν δὴ (172, 2) – ἐκέλευεν (172, 5) exc. flor. 𝔄𝔓
Σχόλ. 171, 1 (ad *δείκηλα*) *εἴδωλα, ὁμοιώματα* **B**

T 3 Plut. mor. 636 *καὶ τἆλλα* ... εὔστομα κείσθω *καθ᾽ Ἡρόδοτον*. 417 *περὶ* ... *τῶν μυστικῶν* ... εὔστομά μοι κείσθω *καθ᾽ Ἡρόδοτον*. 607 *περὶ ὧν Αἰσχύλος ᾐνίξατο καὶ ὑπεδήλωσεν εἰπών 'ἁγνόν τ᾽ Ἀπόλλω φυγάδ᾽ ἀπ᾽ οὐρανοῦ θεόν'* (Suppl. 214) εὔστομά μοι κείσθω *καθ᾽ Ἡρόδοτον*

3 Herodian. ap. Phryn. 469 *εὐστομεῖν ἀντὶ τοῦ 'εὐφημεῖν'· καὶ Ἡρόδοτος* εὔστομα κείσθω. Thom. Mag. 160 *εὐστομεῖν ἀντὶ τοῦ 'εὐγλωττεῖν' καὶ ἀντὶ τοῦ 'εὐφημεῖν'·* εὔστομα κείσθω *παρ᾽ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'εὐφήμως εἰρήσθω'*. Schol. Soph. Phil. 201 *εὔστομ᾽ ἔχε παῖ· εἰώθασιν οὕτω λέγειν ἀντὶ τοῦ 'σιώπα'· τὸ δὲ τοιοῦτον κεχίασται, ὅτι Ἑλλάνικός ποτε ἀναγινώσκων τὰ Ἡροδότου ἔλεγεν·* περὶ δὲ τῶνδε ⟨*εἰδότι*⟩ εὔστομα κείσθω

1 *ἡ* om. **DRSV** | *ταύτῃ τῇ λίμνῃ* **P** *τῇ λίμνῃ ταύτῃ* **p** cett. || 2 *ποιεῦσι, τὰ* om. Athenag. | *νυν* om. **DRSV** | *τούτων*] *τῶνδε* Schol. Soph. || 3 *αὐτέων* **M** Ald. || 4 *πέρι* om. **M** | *καὶ*] *ἃ καὶ* **DRV** || 5 *ταύτης εἰδότι μοι* **S** || 7 *Πελαγιώτιδας* **R**[1] *γιώτιδας* **SV** | *μετὰ*] *κατὰ* **M** | *πάσης* secl. Stein cui consentit Legrand ('quod cum *ὑπολειφθέντες* pugnat et ex *-στάσης* facile per dittographiam enasci potuit') || 8 *ὑποληφθέντες* **R** || 10 *ὧδε* om. **DRSV**, del. Legrand ex illis quae praecedunt *-ω δὲ* repetitum iudicans | *κατ**αιρημένου* **D** || 11 *ἐστι* om. **M** | *κατόνοντο* **RSV** *κατώνοντο* 𝔄𝔓 rell. || 12 *οὐδενὶ* 𝔓 *οὐδεμιῇ* 𝔄 rell. | *ἅτε* – 13 *ἐπιφανέος* om. **T** || 13 *πρὶν*] *πρότερον* **pM** Ald. | *ὁ* om. **D** || 14 *εὐγνωμοσύνῃ* **pM** Ald. | *οἱ ἄλλα τε*] *ἄλλα τέ οἱ* **DRSV** *οἱ ἄλλα* 𝔄𝔓 || 14. 15 *ἐν δὲ*] *ἒν δὲ* **C** || 15 *ποδανιστὴρ* **C** | *ὁ* om. **M** || 16 *οἱ* om. 𝔄𝔓 | *ἐναπενιάζετο* 𝔄 *ἐναπενιζέατο* 𝔓 codd. litteris *εα* litteras *ον* compendio suprascr. **A** man. post. | *τοῦτον οὖν κατῶν κόψας* 𝔄 *τοῦτον κατῶν κόψας* 𝔓 || 17 *ὅπου* 𝔄𝔓 | *ἐπιτηδεώτατον* **CTPS**𝔓 *ἐπιτηδειότατον* **M**𝔄

δεότατον· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι φοιτῶντες πρὸς τὤγαλμα ἐσέβοντο μεγάλως·
μαθὼν δὲ ὁ Ἄμασις τὸ ἐκ τῶν ἀστῶν ποιεύμενον, συγκαλέσας Αἰγυπτίους 4
ἐξέφηνε φὰς ἐκ τοῦ ποδανιπτῆρος τὤγαλμα γεγονέναι, ἐς τὸν πρότερον
μὲν τοὺς Αἰγυπτίους ἐνεμεῖν τε καὶ ἐνουρέειν καὶ πόδας ἐναπονίζεσθαι,
τότε δὲ μεγάλως σέβεσθαι. ἤδη ὦν ἔφη λέγων ὁμοίως αὐτὸς τῷ ποδανι- 5
πτῆρι πεπρηγέναι· εἰ γὰρ πρότερον εἶναι δημότης, ἀλλ' ἐν τῷ παρεόντι
εἶναι αὐτῶν βασιλεύς, καὶ τιμᾶν τε καὶ προμηθέεσθαι ἑωυτὸν ἐκέλευεν.
τοιούτῳ μὲν τρόπῳ προσηγάγετο τοὺς Αἰγυπτίους ὥστε δικαιοῦν δου-
λεύειν. ἐχρᾶτο δὲ καταστάσει πρηγμάτων τοιῇδε· τὸ μὲν ὄρθριον, μέχρι **173**
ὅτευ πληθώρης ἀγορῆς, προθύμως ἔπρησσε τὰ προσφερόμενα πρήγματα,
τὸ δὲ ἀπὸ τούτου ἔπινέ τε καὶ κατέσκωπτε τοὺς συμπότας καὶ ἦν μάταιός
τε καὶ παιγνιήμων. ἀχθεσθέντες δὲ τούτοισι οἱ φίλοι αὐτοῦ ἐνουθέτεον 2
αὐτὸν τοιάδε λέγοντες· 'ὦ βασιλεῦ, οὐκ ὀρθῶς σεωυτοῦ προέστηκας ἐς
τὸ ἄγαν φαῦλον προάγων σεωυτόν· σὲ γὰρ ἐχρῆν ἐν θρόνῳ σεμνῷ σεμνὸν
θωκέοντα δι' ἡμέρης πρήσσειν τὰ πρήγματα· καὶ οὕτω Αἰγύπτιοί τ' ἂν
ἠπιστέατο, ὡς ὑπ' ἀνδρὸς μεγάλου ἄρχονται, καὶ ἄμεινον σὺ ἂν ἤκουες·
νῦν δὲ ποιέεις οὐδαμῶς βασιλικά.' ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε αὐτούς· 'τὰ τόξα 3
οἱ κεκτημένοι, ἐπεὰν μὲν δέωνται χρᾶσθαι, ἐντανύουσι, ἐπεὰν δὲ χρήσων-
ται, ἐκλύουσι. εἰ γὰρ δὴ τὸν πάντα χρόνον ἐντεταμένα εἴη, ἐκραγείη ἄν,

AB CT P(p)M DR SV
– ἐκέλευεν (172, 5) et τὸ μὲν ὄρθριον *Ἄμασις* μέχρι (**173, 1**) – μάλιστα ἐπεμέλετο (174, 2) exc. flor. 𝔄𝔓
Σχόλ. 173, 2 (ad *θωκέοντα*) *καθήμενον* **B**

T 11 – p. 248, 6 Athen. 261c *Ἡρόδοτος . . . φησὶν Ἄμασιν Αἰγυπτίων βασιλέα παι*γνιήμονα ἐόντα σκώπτειν τοὺς συμπότας, καὶ ὅτε ἰδιώτης, *φησίν*, ἦν, φιλοπότης *ὑπῆρχε καὶ* φιλοσκώμμων *καὶ* οὐ *κατε*σπουδασμένος ἀνήρ

5 Poll. X 78 *καλεῖται μέντοι καὶ* ποδανιπτὴρ *οὐ παρ' Ἡροδότῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν Διοκλέους Βάκχαις*

1 *φοιτέοντες* **TPMDRSV** *φοιτέωντες* **C** ‖ 4 *μὲν* om. **DRSV**𝔄𝔓 | *ἀπονίζεσθαι* **MDRSV** ‖ 5 *οὖν* 𝔄𝔓 ‖ 6 *εἶναι*] *ἦν* **M** Ald. | *παρόντι* 𝔄 ‖ 7 *αὐτέων* **T** Ald. | *ἑωυτὸν* cf. IX 108, 1 *ἑωυτοῦ* (cf. III 78, 4–5) **ABCTPM**𝔄𝔓 | *ἐκέλευεν* 𝔄 *ἐκέλευε* **A** ‖ 9 *ἐχρῆτο* **PMDRSV** | *καταστάσι* **AB** | *μέχρις* 𝔄 ‖ 10 *ὅτευ*] *ὅτου* 𝔄 codd. om. **P** οὗ propos. Dindorf (codd. lectio ex *ὅτεο* (οὗ supra) potuit nasci) | *πληθούσης* **ABCTPM** *πληθυούσης* 𝔓 | *ἔπρησε* 𝔓 ‖ 11 *κατέκοπτε* **C** *κατέσκοπτε* **D**[1]**R** *ἔσκωπτε* recognoscas ex Athen. | *συμπώτας* **V** *συμπότας* Athen. 𝔄𝔓 rell. | *καὶ ἦν*] *ἐὼν* legisse videtur Athen. ‖ 12 *ἀχθενθεῦντες* **RSV** | *δὲ – αὐτοῦ*] *δὲ οἱ φίλοι αὐτοῦ αὐτοῖσιν* 𝔄𝔓 ‖ 13 *λέγοντες τοιάδε* 𝔄𝔓 ‖ 14 *τὸν* **SV** | *ἀπάγων* **DRSV** | *χρῆν* **CTPM** | *σεμνῷ σεμνὸν*] *σεμνῷ* **D** *σεμνῶ* **D**[2] mg. *σεμνῷ σεμνῶς* 𝔄𝔓 *σεμνὸν σεμνῷ* **pM** Ald. ‖ 15 *πράγματα* **C**𝔓 | *οὕτως* 𝔄 ‖ 16 *ἐπιστέατο* **CP** | *καὶ σὺ ἄμεινον ἤκουες* **TDRSV** ‖ 17 *ἀμείβεται* 𝔄 | *τοισίδε* **AB**𝔄𝔓 ‖ 18 *μὲν* om. **DRSV**𝔓 | *ἐπεὰν* – 19 *ἐκλύουσι* haplogr. om. **ABCTPM**𝔄𝔓 ‖ 19 *ἄπαντα* 𝔓 | *τετανυμένα* **M** | *ἐκραγεῖεν* 𝔄𝔓

4 ὥστε ἐς τὸ δέον οὐκ ἂν ἔχοιεν αὐτοῖσι χρᾶσθαι. οὕτω δὴ καὶ ἀνθρώπου
κατάστασις· εἰ ἐθέλοι κατεσπουδάσθαι αἰεὶ μηδὲ ἐς παιγνίην τὸ μέρος
ἑωυτὸν ἀνιέναι, λάθοι ἂν ἤτοι μανεὶς ἢ ὅ γε ἀπόπληκτος γενόμενος. τὰ
174 ἐγὼ ἐπιστάμενος μέρος ἑκατέρῳ νέμω.' ταῦτα μὲν τοὺς φίλους ἀμείψατο.
λέγεται δὲ ὁ Ἄμασις, καὶ ὅτε ἦν ἰδιώτης, ὡς φιλοπότης ἦν καὶ φιλοσκώμ-
μων καὶ οὐδαμῶς κατεσπουδασμένος ἀνήρ· ὅκως δέ μιν ἐπιλείποι πίνοντά
τε καὶ εὐπαθέοντα τὰ ἐπιτήδεα, κλέπτεσκε ἂν περιιών. οἱ δ' ἄν μιν φάμε-
νοι ἔχειν τὰ σφέτερα χρήματα ἀρνεύμενον ἄγεσκον ἐπὶ μαντήιον, ὅκου
ἑκάστοισιν εἴη· πολλὰ μὲν δὴ κατηλίσκετο ὑπὸ τῶν μαντηίων, πολλὰ δὲ
2 καὶ ὑποφεύγεσκεν. ἐπείτε δὲ καὶ ἐβασίλευσεν, ἐποίεε τοιάδε· ὅσοι μὲν
αὐτὸν τῶν θεῶν ἀπέλυσαν μὴ φῶρα εἶναι, τούτων μὲν τῶν ἱρῶν οὔτε
ἐπεμέλετο οὔτε ἐς ἐπισκευὴν ἐδίδου οὐδὲν οὐδὲ φοιτῶν ἔθυε ὡς οὐδενὸς
ἐοῦσιν ἀξίοισι ψευδέα τε μαντήια κεκτημένοισιν· ὅσοι δέ μιν κατέδησαν
φῶρα εἶναι, τούτων δὲ ὡς ἀληθέων ἐόντων καὶ ἀψευδέα μαντήια παρεχο-
175 μένων τὰ μάλιστα ἐπεμέλετο. καὶ τοῦτο μὲν ἐν Σάι τῇ Ἀθηναίῃ προπύλαια
θωυμάσια οἷ' ἐξεποίησε, πολλὸν πάντας ὑπερβαλόμενος τῷ τε ὕψεϊ καὶ
τῷ μεγάθεϊ, ὅσων τε τὸ μέγαθος λίθων ἐστὶ καὶ ὁκοίων τέων· τοῦτο δὲ
κολοσσοὺς μεγάλους καὶ ἀνδρόσφιγγας περιμήκεας ἀνέθηκε, λίθους τε
2 ἄλλους ἐς ἐπισκευὴν ὑπερφυέας τὸ μέγαθος ἐκόμισε. ἠγάγετο δὲ τούτων
τοὺς μὲν ἐκ τῶν κατὰ Μέμφιν ἐουσέων λιθοτομιέων, τοὺς δὲ ὑπερμεγάθεας

AB CT P(p)M DR SV
– *ἐπεμέλετο* (174, 2) flor. 𝔄𝔓 *π]αρεχ[ομενων* (174, 2) – *[υπ]ερβα[λομενος* (175, 1) Pap. Ox. 1092 col. XV valde mutila

Σχόλ. 175, 1 (ad *ἀνδρόσφιγγας*) *ἀνδριάντας μεγάλους ἐξ ἀνδρὸς καὶ σφιγγὸς ὑπὸ δημιουργοῦ γενομένους* **B** *σύνθετον σῶμά ἐστιν ἐξ ἀνδρὸς καὶ σφιγγὸς ὑπὸ δημιουργοῦ γεγονός* **T** (cf. Lexx.)

18 *Λέξ. ἀνδρόσφιγγας· σύνθετον σῶμα ἐξ ἀνδρὸς καὶ σφιγγὸς ὑπὸ δημιουργοῦ γεγονός.* Hes. *ἀνδρόσφιγγες· σύνθετον σῶμα ἐξ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὑπὸ δημιουργοῦ γεγονός.* cf. schol.

1 *χρῆσθαι* **ABM𝔄𝔓** || 2 *ἐθέλει* **ABCTDRSV𝔄** *ἐθέλοι* **PpM** Ald. *θέλοι* **𝔓** | *ἀεὶ* **RV** | *μηδὲ] δὲ* **𝔄** *μηδ'* **𝔓** || 3 *ἤτοι] εἴτε* **M** | *γε] τε* **SV** || 4 *ἑκάτερον* **𝔄𝔓** || 5 *καὶ ὅτε ἦν] ὅτε ἦν* **M** Ald. *καὶ ἦν* **𝔄** | *φιλοπώτης* **D**[c] | *ἦν*[2]] *ἐὼν* **ABC𝔄𝔓** *ὑπῆρχε* Athen. | *φιλοκώμμων* **D**[1]**R** *φιλοσκώμων* **V** || 6 *ὅπως* **𝔓** | *ἐπιλίποι* **TDRSV** *ἐπιλίπῃ* **𝔄𝔓** || 6.7 *τε πίνοντα* **M** || 7 *τε* om. **P** | *ἐπιτήδεια* **ABMDRSV𝔄𝔓** || 8 *χτήματα* **𝔄** || 9 *ἑκάστοισι* **A** *ἑκάστοτε* **DRSV** quod praetulit Herold Progr. Gymn. Nuremb. 1853, 6 | *καταλίσκετο* **RSV** *καὶ ἡλίσκετο* Valckenaer, sequ. Stein Hude || 10 *ἀπέφευγε(ν)* **ABCTPM𝔄𝔓** | *δὲ* om. **R** | *ἐβασίλευσε* **A** | *ἐποίεε* **D** | *τάδε* **TPM** || 12 *ἐπεμέλλετο* **RV** | *ἐς* om. **R** | *φοιτέων* **CTPM** || 13 *ἐοῦσι* **A** *οὖσιν* **𝔓** | *ἀξίοις* **𝔄** | *κεκτημένοισι* **A** *κεκλημένοισι* **T** | *ὅσοι] οἳ* **𝔓** || 14 *ἀληθέων] ἀληθέως θεῶν* **TDRSV** *ἀληθέων θεῶν* **C** | *παραχομένων* **V** || 15 *ἐπεμέλλετο* **RV** || 16 *οἷα* Pap. Ox. 1092 (coniecerat Abicht) *οἱ* codd. | *ὑπερβαλλόμενος* **BTMSV** *]ερβα[* Pap. Ox. 1092 || 17 *μεγέθεϊ* **C** *α* ex corr. **D** | *ὅσον* **R** | *λίθων* om. **M** || 19 *εἰς* **CT** om. **R** || 20 *ἐουσῶν* **PpM**

ἐξ Ἐλεφαντίνης πόλιος πλόον καὶ εἴκοσι ἡμερέων ἀπεχούσης ἀπὸ Σάιος.
τὸ δὲ οὐκ ἥκιστα αὐτῶν, ἀλλὰ μάλιστα θωυμάζω, ἐστὶ τόδε· οἴκημα 3
μουνόλιθον ἐκόμισε ἐξ Ἐλεφαντίνης πόλιος (καὶ τοῦτο ἐκόμιζον μὲν
ἐπ᾽ ἔτεα τρία, δισχίλιοι δέ οἱ προσετετάχατο ἄνδρες ἀγωγέες, καὶ οὗτοι
ἅπαντες ἦσαν κυβερνῆται). τῆς δὲ στέγης ταύτης τὸ μὲν μῆκος ἔξωθέν
ἐστι εἷς τε καὶ εἴκοσι πήχεες, εὖρος δὲ τεσσερεσκαίδεκα, ὕψος δὲ ὀκτώ.
ταῦτα μὲν τὰ μέτρα ἔξωθεν τῆς στέγης τῆς μουνολίθου ἐστί, ἀτὰρ ἔσωθεν 4
τὸ ⟨μὲν⟩ μῆκος ὀκτωκαίδεκα πήχεων καὶ πυγόνος, τὸ δὲ εὖρος δυώδεκα
πήχεων, τὸ δὲ ὕψος πέντε πηχέων ἐστι. αὕτη τοῦ ἱροῦ κέεται παρὰ τὴν
ἔσοδον. ἔσω γάρ μιν ἐς τὸ ἱρόν φασι τῶνδε εἵνεκα οὐκ ἐσελκύσαι· τὸν 5
ἀρχιτέκτονα αὐτῆς ἑλκομένης τῆς στέγης ἀναστενάξαι, οἷά τε χρόνου
ἐγγεγονότος πολλοῦ καταχθόμενον τῷ ἔργῳ· τὸν δὲ Ἄμασιν ἐνθυμιστὸν
ποιησάμενον οὐκ ἐᾶν ἔτι προσωτέρω ἑλκύσαι. ἤδη δέ τινες λέγουσι, ὡς
ἄνθρωπος διεφθάρη ὑπ᾽ αὐτῆς τῶν τις αὐτὴν μοχλευόντων, καὶ ἀπὸ τού-
του οὐκ ἐσελκυσθῆναι. ἀνέθηκε δὲ καὶ ἐν τοῖσι ἄλλοισι ἱροῖσι ὁ Ἄμασις 176
πᾶσι τοῖσι ἐλλογίμοισι ἔργα τὸ μέγαθος ἀξιοθέητα, ἐν δὲ καὶ ἐν Μέμφι
τὸν ὕπτιον κείμενον κολοσσὸν τοῦ Ἡφαιστείου ἔμπροσθε, τοῦ πόδες πέντε
καὶ ἑβδομήκοντά εἰσι τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ τῷ αὐτῷ βάθρῳ ἑστᾶσι Αἰθιοπικοῦ
ἐόντες λίθου δύο κολοσσοί, εἴκοσι ποδῶν τὸ μέγαθος ἐὼν ἑκάτερος, ὁ
μὲν ἔνθεν, ὁ δ᾽ ἔνθεν τοῦ μεγάλου. ἔστι δὲ λίθινος ἕτερος τοσοῦτος καὶ 2
ἐν Σάι κείμενος κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ ἐν Μέμφι. τῇ Ἴσι τε τὸ ἐν
Μέμφι ἱρὸν Ἄμασίς ἐστι ὁ ἐξοικοδομήσας ἐὸν μέγα τε καὶ ἀξιοθεητό-
τατον.

AB CT P(p)M DR SV

1 *πόλεως* **M** | *καὶ*] *κατὰ* propos. Eltz, cf. Dobree in notis Cantabr. Bibl. Univ. Pp. VI. 26: om. **T** Ald. || 2 *θαυμάζω* **C** *θωμάζω* **D**[1] || 3 *μονόλιθον* **M** | *ἐκόμισε* om. **T** | *ἐκόμιζον*] *ἐκόμιζε* **S** non liquet **V** || 4 *προστετάχατο* **D** *προσετάχατο* **T** || 5 *πάντες* **DRSV** || 6 *τεσσαρεσκαίδεκα* **BCTMDRV** || 7 *τῆς*[2]] *τοῦ* **Pp** | *μονολίθου* **MR** | *ἀτὰρ*] *ἃ γὰρ* **DRSV** || 8 *μὲν* add. Herwerden, sequ. Hude | *πυγόνος*] *πλείονος* Vat. 122 man. 1ª, Valla (*amplius*) | *τὸ δὲ* — 9 *πήχεων*[1] **S** habet solus (haplogr. om. cett.?) || 10 *εἴσοδον* **ABM** | *εἰσελκύσαι* **M** || 12 *ἐκγεγονότος* codd., em. Schweighaeuser | *καταχθόμενον*] *καὶ ἀχθόμενον* **R** | *τὸ ἔργον* **C** | *ἐσθυμιστὸν* **D**[1] (ut vid.) **RSV** *ἔσθυμον* **D**[2] *ἐνθύμιον* propos. Valckenaer *ἐνθυμητὸν* propos. Bekker, sequ. Hude; ad vocem *ἐνθυμίζεσθαι* v. Suid. et Poll. II 231 (ad Thuc. V 32) || 13 *ἤδη*] *οἱ* **DRSV** || 14 *αὐτῇ* **P**[1]**DRSV** *αὐτῆς* **P**[2]**p** cett. | *μοχλεόντων* (υ m. pr.) **A** | *διὰ τούτου* **DRSV** || 15 *ἱροῖς* **M** || 15–16 *ὁ Ἄμασις πᾶσι τοῖσι*] *Ἄμασις πᾶσι τοῖσι* **T** *ὁ Ἄμασις τοῖσι* **D** haplogr. om. **RSV** || 16 *ἐν δὲ*] *ἓν δὲ* **ABCS** om. **M** || 16. 17 *Μέμφι δὲ τὸν* **M** || 17 *Ἡφαιστίου* **ABC** *Ἡφαίστου* **T** || 18 *βάθρα* **M** | *Αἰθιοπικοῦ*] *τοῦ αὐτοῦ* **ABCTPM** || 19 *ἐόντος* codd., em. Schweighaeuser || 20 *μεγάρου* **ABCTPMS** || 21 *αὐτὸν* om. **SV** | *τῷ*] *τὸ* **V** *τοῦ* **S** | *τῇ Ἴσι*] *λέγουσι* **DRSV** | *τὸ*] *τῷ* **R**

177 *Ἐπ' Ἀμάσιος δὲ βασιλέος λέγεται Αἴγυπτος μάλιστα δὴ τότε εὐδαι-*
μονῆσαι καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῇ χώρῃ γινόμενα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς
χώρης τοῖσι ἀνθρώποισι, καὶ πόλις ἐν αὐτῇ γενέσθαι τὰς ἁπάσας τότε
2 *δισμυρίας τὰς οἰκεομένας. νόμον δὲ Αἰγυπτίοισι τόνδε Ἄμασίς ἐστι ὁ*
καταστήσας· ἀποδεικνύναι ἔτεος ἑκάστου τῷ νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυ-
πτίων, ὅθεν βιοῦται, μὴ δὲ ποιεῦντα ταῦτα μηδὲ ἀποφαίνοντα δικαίην
ζόην ἰθύνεσθαι θανάτῳ. Σόλων δὲ ὁ Ἀθηναῖος λαβὼν ἐξ Αἰγύπτου τοῦτον
τὸν νόμον Ἀθηναίοισι ἔθετο· τῷ ἐκεῖνοι ἐς αἰεὶ χρέωνται ἐόντι ἀμώμῳ
178 *νόμῳ. φιλέλλην δὲ γενόμενος ὁ Ἄμασις ἄλλα τε ἐς Ἑλλήνων μετεξετέρους*
ἀπεδέξατο καὶ δὴ καὶ τοῖσι ἀπικνευμένοισι ἐς Αἴγυπτον ἔδωκε Ναύκρατιν
πόλιν ἐνοικῆσαι, τοῖσι δὲ μὴ βουλομένοισι αὐτῶν οἰκέειν αὐτοῦ [δὲ] ναυ-
2 *τιλλομένοισι ἔδωκε χώρους ἐνιδρύσασθαι βωμοὺς καὶ τεμένεα θεοῖσι. τὸ*
μέν νυν μέγιστον αὐτῶν τέμενος καὶ ὀνομαστότατον ἐὸν καὶ χρησιμώτατον
(καλεύμενον δὲ Ἑλλήνιον), αἵδε πόλιές εἰσι αἱ ἱδρυμέναι κοινῇ· Ἰώνων μὲν
Χίος καὶ Τέως καὶ Φώκαια καὶ Κλαζομεναί, Δωριέων δὲ Ῥόδος καὶ Κνί-
δος καὶ Ἁλικαρνησσὸς καὶ Φάσηλις, Αἰολέων δὲ ἡ Μυτιληναίων μούνη.
3 *τούτων μέν ἐστι τοῦτο τὸ τέμενος, καὶ προστάτας τοῦ ἐμπορίου αὗται*
αἱ πόλιές εἰσι παρέχουσαι· ὅσαι δὲ ἄλλαι πόλιες μεταποιεῦνται, οὐδέν σφι
μετεὸν μεταποιεῦνται. χωρὶς δὲ Αἰγινῆται ἐπὶ ἑωυτῶν ἱδρύσαντο τέμενος

AB CT P(p)M DR SV

T 1–16 Eust. Il. 314 (ad *B* 654) εὐδαιμονῆσαι λέγεται Αἴγυπτος ἐπὶ Ἀμάσιος μάλιστα, καὶ πόλεις γενέσθαι τότε πάσας δισμυρίας τὰς οἰκουμένας, *ἐν αἷς καὶ* Ἰώνων μὲν Χίος, Τέως, Φώκαια, Κλαζομεναί, Δωριέων δὲ Ῥόδος, Κνίδος *καὶ ἄλλαι τινές*

6 Suid. *βιοῦται· ἀντὶ τοῦ 'ζῇ' ἢ 'ζήσεται'· οὕτως Ἡρόδοτος.* item Zonaras 389

1 *βασιλέως* **BCTV**ac | *δὴ μάλιστα* **M** | *τότε*] *τό* **B**¹ ‖ **3–4** *ἁπάσας δισμυρίας τότε* **M** *τότε πάσας δισμυρίας* Eust. ‖ **4** *δὲ*] *τε* **P²pMDRSV** | *Αἰγυπτίοις* **T** ‖ **5** *Αἰγύπτιον* **RSV** ‖ **6** *ὅθεν*] *ὅπερ* **T** | *βεβαιοῦται* **ABT** *βεβαιοῦτε* **C** *βεβίωται* **A²** mg. *βιοῦται* Suid. Zonar. rell. ‖ **7** *ζωὴν* **RSV** | *ὁ* om. **M** ‖ **8** *τὸν* om. **C** | *χρέονται* **Pp** ‖ **9** *ὁ* om. **ABCT** ‖ **10** *ἀπικνεομένοισι* **M** *ἀποκνευμένοισι* **R** (ex *ἀπικνευμένοισι* natum) | *ἐδόκεε* **D** | *Ναυκρέτιν* **D** *Ναυκράτην* **C** ‖ **11** *ἐσοικῆσαι* **B** cf. Kallenberg Progr. Gymn. Fred.-Werd. Berolin. Pasch. 1884, 27 | *ἐνοικέειν* **DRSV** | *αὐτοῦ δὲ*] *δὲ* seclusi *αὐτόσε* propos. Herwerden ‖ **12** *χωρίοις* **ABC** *χωρίους* **T** ‖ **13** *οὐνομαστότατον* **ABCTPM** ‖ **14** *καλεόμενον* **CPM** | *αἱ* om. **C** | *ἱδρυμένη* **C** ‖ **15** *καὶ Τέως – Κνίδος* om. **C** | *Κλεζομεναί* **R** *Κληζομεναί* **S** *Κλιζομεναί* **V** | *Κνίσος* **PSV** *Κνίσοδος* **R** (e *Κνίσος* superscr. δο) *Χίος* **C** *Κνίδος* Eust. rell. ‖ **16** *Ἁλικαρνησὸς* **TSV** *Ἁλικαρνασσὸς* **M** | *Μιτιληναίων* **B**¹ *Μιτυληναίων* **AB²CTPDRSV** *Μυτυληναίων* ut vid. **M** ‖ **17** *τουτέων* **CPM** | *τὸ τέμενος τοῦτο* **pM** Ald. ‖ **18** *αἱ* om. **DRV** | *πόλις* **AB** | *εἰσι* om. **M** | *αἱ παρέχουσαι* **RSV** *αἱ παρέχουσι** **D** | *ὅσαι*] *αἱ* **DRSV** | *πόλις* **ABT** | *οὐδέν – 19 μεταποιεῦνται* haplogr. om. **ABCT**, in mg. suppl. **A** man. post.

Διός, καὶ ἄλλο Σάμιοι Ἥρης καὶ Μιλήσιοι Ἀπόλλωνος. ἦν δὲ τὸ παλαιὸν 179
μούνη Ναύκρατις ἐμπόριον καὶ ἄλλο οὐδὲν Αἰγύπτου. εἰ δέ τις ἐς τῶν τι
ἄλλο στομάτων τοῦ Νείλου ἀπίκοιτο, χρῆν ὀμόσαι μὴ μὲν ἑκόντα ἐλθεῖν,
ἀπομόσαντα δὲ τῇ νηὶ αὐτῇ πλέειν ἐς τὸ Κανωβικὸν ἤ, εἰ μή γε οἷά τε εἴη
πρὸς ἀνέμους ἀντίους πλέειν, τὰ φορτία ἔδεε περιάγειν ἐν βάρισι περὶ τὸ
Δέλτα, μέχρις οὗ ἀπίκοιτο ἐς Ναύκρατιν. οὕτω μὲν δὴ Ναύκρατις ἐτετί-
μητο. Ἀμφικτυόνων δὲ μισθωσάντων τὸν ἐν Δελφοῖσι νῦν ἐόντα νηὸν 180
τριηκοσίων ταλάντων ἐξεργάσασθαι (ὁ γὰρ πρότερον ἐὼν αὐτόθι αὐτό-
ματος κατεκάη) τοὺς Δελφοὺς δὴ ἐπέβαλλε τεταρτημόριον τοῦ μισθώμα-
τος παρασχεῖν· πλανώμενοι δὲ οἱ Δελφοὶ περὶ τὰς πόλις ἐδωτίναζον, 2
ποιεῦντες δὲ τοῦτο οὐκ ἐλάχιστον ἐξ Αἰγύπτου ἠνείκαντο. Ἄμασις μὲν
γάρ σφι ἔδωκε χίλια στυπτηρίης τάλαντα, οἱ δὲ ἐν Αἰγύπτῳ οἰκέοντες
Ἕλληνες εἴκοσι μνέας.
Κυρηναίοισι δὲ Ἄμασις φιλότητά τε καὶ συμμαχίην συνεθήκατο. ἐδι- 181
καίωσε δὲ καὶ γῆμαι αὐτόθεν εἴτε ἐπιθυμήσας Ἑλληνίδος γυναικὸς εἴτε καὶ
ἄλλως φιλότητος Κυρηναίων εἵνεκα. γαμέει δὲ ὦν οἱ μὲν λέγουσι Βάττου 2
τοῦ Ἀρκεσίλεω θυγατέρα, οἱ δὲ Κριτοβούλου ἀνδρὸς τῶν ἀστῶν δοκίμου,
τῇ οὔνομα ἦν Λαδίκη. τῇ ἐπείτε συγκλίνοιτο Ἄμασις, μίσγεσθαι οὐκ οἷός
τε ἐγίνετο, τῇσι δὲ ἄλλῃσι γυναιξὶν ἐχρᾶτο. ἐπείτε δὲ πολλὸν τοῦτο ἐγί- 3
νετο, εἶπε ὁ Ἄμασις πρὸς τὴν Λαδίκην ταύτην καλεομένην· 'ὦ γύναι,
κατά με ἐφάρμαξας, καὶ ἔστι τοι οὐδεμία μηχανὴ μὴ οὐκ ἀπολωλέναι
κάκιστα γυναικῶν πασέων.' ἡ δὲ Λαδίκη, ἐπείτε οἱ ἀρνευμένῃ οὐδὲν ἐγί- 4
νετο πρηΰτερος Ἄμασις, εὔχεται ἐν τῷ νόῳ τῇ Ἀφροδίτῃ, ἤν οἱ ὑπ' ἐκείνην
τὴν νύκτα μιχθῇ ὁ Ἄμασις — τοῦτο γάρ οἱ κακοῦ εἶναι μῆχος — ἄγαλμά οἱ

AB CT P(p)M DR SV

1 *Ἥρας* **ABCT** *Ἥρῃσι* **V** ‖ 2 *μούνη ἡ* **CTPM** | *Ναυκρέτις* **T** ‖ 3 *στόμα τῶν* **ABD** ‖ 4 *ἀπωμόσαντα* **T** | *ἤ* om. **M** ‖ 5 *ἐν ταῖς βάρισι* **SV** *ἐν βαρέσι* ut vid. **M** ‖ 6 *Ναυκρέτιν* **D** | *Ναυκρέτις* **D** | *ἐτέτμητο* **ABCT** *ἐτετίμητο* in mg. **A** man. post. ‖ 8 *ἐξεργάσθαι* **ABC** | *αὐτομάτως* **ABCTPM** ‖ 9 *δὴ*] *δὲ* **C** | *ἐπέβαλε* **MS** Ald. | *τεταρμόριον* (τη suprascr.) **A** ‖ 10 *πλανόμενοι* **T** | *πόλιας* **DRSV** *πόλεις* **CT**, v. grammaticam meam 83 ‖ 11 *ἐνείκαντο* **CT** ‖ 12 *σφι* om. **M** | *στυρίης* (πτη suprascr.) **A** | *ἐν* om. **DRV** | *Αἰγύπτου* **D**[1] *Αἴγυπτον* **D**[2] ‖ 14 *Ἄμασις*] *ἐς ἀλλήλους* **ABCTP**[mg] *ἐς ἀλλήλους Ἄμασις* **pM** Ald. ‖ 15 *δὲ* om. **P**[1] hab. **P**[2]**p** cett. ‖ 16 *ἕνεκα* **M** | *ὦν* om. **M** | *Βάττεω* **ABCTPM** ‖ 17 *τοῦ*] *οἱ δὲ* **ABCTPM** | *Ἀρκεσέω* **D** ‖ 18 *Δαδίκη* **DRSV** | *ὁ Ἄμασις* **DRSV** ‖ 19 *ἐγένετο* **MRSV** Ald. | *ἀλλήλῃσι* **R** *ἀλλήλοισι* **V** (ex *ἄλλῃσι* (λοι suprascr.) ortas iudicat lectiones Weber Anal. Hdt. 189) | *ἐπεὶ* **M** ‖ 20 *ὁ*] *δὲ ὁ* **RV** *δὴ ὁ* **S** | *Δαδίκην* **DRSV** ‖ 21 *τοι*] *τι* **A** om. **PpM** Ald. | *οὐδεμίη* **M** ‖ 22 *Δαδίκη* **DRSV** | *οἱ* om. **M** ‖ 23 *πραΰτερος* **M** | *ὁ Ἄμασις* **TP**[ac]**DRSV** *Ἄμασις* **P**[c]**p** cett. | *τῷ*] *τὸ* **R** | *νῷ* **ABC** | *ὑπ'*] *ἐπ'* codd., corr. Schaefer, sequ. Stein Hude, cf. VI 2, 1, VIII 71, 1 etc.

ἀποπέμψειν ἐς Κυρήνην. μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν αὐτίκα οἱ ἐμίχθη ὁ Ἄμασις. καὶ τὸ ἐνθεῦτεν ἤδη, ὁκότε ἔλθοι πρὸς αὐτήν, ἐμίσγετο καὶ κάρτα μιν ἔστερξε μετὰ τοῦτο. ἡ δὲ Λαδίκη ἀπέδωκε τὴν εὐχὴν τῇ θεῷ, ποιησαμένη γὰρ ἄγαλμα ἀπέπεμψε ἐς Κυρήνην, τὸ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν σόον ἔξω τεταγμένον τοῦ Κυρηναίων ἄστεος. ταύτην τὴν Λαδίκην, ὡς ἐπεκράτησε Καμβύσης Αἰγύπτου καὶ ἐπύθετο αὐτῆς, ἥτις εἴη, ἀπέπεμψε ἀσινέα ἐς Κυρήνην.

182 *Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα ὁ Ἄμασις ἐς τὴν Ἑλλάδα, τοῦτο μὲν ἐς Κυρήνην ἄγαλμα ἐπίχρυσον Ἀθηναίης καὶ εἰκόνα ἑωυτοῦ γραφῇ εἰκασμένην, τοῦτο δὲ τῇ ἐν Λίνδῳ Ἀθηναίῃ, δύο τε ἀγάλματα λίθινα καὶ θώρηκα λίνεον ἀξιοθέητον, τοῦτο δ' ἐς Σάμον τῇ Ἥρῃ εἰκόνας ἑωυτοῦ διφασίας ξυλίνας, αἳ ἐν τῷ νηῷ τῷ μεγάλῳ ἱδρύατο ἔτι καὶ τὸ μέχρις ἐμεῦ, ὄπισθε*
2 *τῶν θυρέων. ἐς μέν νυν Σάμον ἀνέθηκε κατὰ ξεινίην τὴν ἑωυτοῦ τε καὶ Πολυκράτεος τοῦ Αἰάκεος, ἐς δὲ Λίνδον ξεινίης μὲν οὐδεμιῆς εἵνεκεν, ὅτι δὲ τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Λίνδῳ τὸ τῆς Ἀθηναίης λέγεται τὰς Δαναοῦ θυγατέρας ἱδρύσασθαι προσσχούσας, ὅτε ἀπεδίδρησκον τοὺς Αἰγύπτου παῖδας. ταῦτα μὲν ἀνέθηκε ὁ Ἄμασις. εἷλε δὲ Κύπρον πρῶτος ἀνθρώπων καὶ κατεστρέψατο ἐς φόρου ἀπαγωγήν.*

AB CT P(p)M DR SV

T 16 s. Suid. *Ἄμασις·* . . . ὃς εἷλε Κύπρον πρῶτος ἀνθρώπων καὶ κατεστρέψατο ἐς φόρου ἀπαγωγήν. Eust. Il. 827 (ad *Λ* 21) *ὅτι . . . καὶ Ἄμασις* πρῶτος ἀνθρώπων Κύπρον κατεστρέψατο εἰς φόρου ἀπαγωγήν, *Ἡρόδοτος ἱστορεῖ*

2 *ἤδη*] *δὴ* **DRSV** | *ἔλθοι Ἄμασις πρὸς αὐτήν* **ABCP** *ἔλθοι πρὸς αὐτὴν ὁ Ἄμασις* **M** || 3 *Δαδίκη* **DRSV** | *τῇ*] *τῷ* ut vid. **B**[1] **DRV** || 3.4 *καὶ ποιησαμένη ἄγαλμα* **T** || 4 *ἀπέπεμπε* **C** | *εἰς*[1] **T** | *Κυρήνην ἢν* **V** *Κυρήνην* ** **D** | *σῶον* **CPMS** | *τεταγμένον* coni. Legrand *τετραμμένον* **ABCTPM** *ἱδρυμένον* **DRSV**; '*τετραμμένον* . . . statuam notabit vultu extra urbem verso sive spectantem loca suburbana. verum in talibus saepe anceps electio' Wesseling || 5 *τὴν* omissum supra lineam suppl. nescio quae man. **A** | *Δαδίκην* **DRSV** || 6 *ἥτις*] *εἴ τις* **D**[1] *εἴ τι* **RSV** || 7 *ἀναθήματα πέμψας ὁ Ἄμασις* **DRSV** || 8 *καὶ εἰκόνα* – 9 *Ἀθηναίῃ* haplogr. om. **C** || 9 *Λίδος* **V** | *θήρηκα* **RV** || 10 *λίνεον* om. **DRSV** || 13 *Ἀκέος* **R** | *ἕνεκεν* **T** || 14 *ἱερὸν* **R** | *τοῦ Δαναοῦ* **M** Ald. || 15 *ἱδρῦσθαι* **AB** *ἱδρύσθαι* **C** | *προσχούσας* **CTPMDRSV** || 16 *πρῶτος ἀνθρώπων Κύπρον* Eust. | *καὶ* om. **V** || 17 *ἐπὶ τοῦτον* – *ἐστρατεύετο* (v. init. lib. III) in fine add. (iterum habent lib. III ineunte) **DRV**

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Γ

Θάλεια

I

Ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Ἄμασιν Καμβύσης ὁ Κύρου ἐστρατεύετο ἄγων ἄλλους 1
τε, τῶν ἦρχε, καὶ Ἑλλήνων Ἴωνάς τε καὶ Αἰολέας δι' αἰτίην τοιήνδε·
πέμψας Καμβύσης ἐς Αἴγυπτον κήρυκα αἴτεε Ἄμασιν θυγατέρα, αἴτεε δὲ
ἐκ συμβουλίης ἀνδρὸς Αἰγυπτίου, ὃς μεμφόμενος Ἀμάσι ἔπρηξε ταῦτα,
ὅτι μιν ἐξ ἁπάντων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἰητρῶν ἀποσπάσας ἀπὸ γυναικός
τε καὶ τέκνων ἔκδοτον ἐποίησε ἐς Πέρσας, ὅτε Κῦρος πέμψας παρὰ
Ἄμασιν αἴτεε ἰητρὸν ὀφθαλμῶν, ὃς εἴη ἄριστος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ· ταῦτα 2
δὴ ἐπιμεμφόμενος ὁ Αἰγύπτιος ἐνῆγε τῇ συμβουλῇ κελεύων αἰτέειν τὸν
Καμβύσεα Ἄμασιν θυγατέρα, ἵνα ἢ δοὺς ἀνιῷτο ἢ μὴ δοὺς Καμβύσῃ
ἀπέχθοιτο. ὁ δὲ Ἄμασις τῇ δυνάμει τῶν Περσέων ἀχθόμενος καὶ ἀρρω-
δέων οὐκ εἶχε οὔτε δοῦναι οὔτε ἀρνήσασθαι, εὖ γὰρ ἠπίστατο, ὅτι οὐκ ὡς
γυναῖκά μιν ἔμελλε Καμβύσης ἕξειν, ἀλλ' ὡς παλλακήν. ταῦτα δὴ ἐκλο- 3
γιζόμενος ἐποίησε τάδε· ἦν Ἀπρίεω τοῦ προτέρου βασιλέος θυγάτηρ κάρτα
μεγάλη τε καὶ εὐειδὴς μούνη τοῦ οἴκου λελειμμένη, οὔνομα δέ οἱ ἦν Νίτη-
τις· ταύτην δὴ τὴν παῖδα ὁ Ἄμασις κοσμήσας ἐσθῆτί τε καὶ χρυσῷ ἀπο-
πέμπει ἐς Πέρσας ὡς ἑωυτοῦ θυγατέρα. μετὰ δὲ χρόνον, ὥς μιν ἠσπάζετο 4
πατρόθεν ὀνομάζων, λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ παῖς· 'ὦ βασιλεῦ, διαβεβλημένος
ὑπὸ Ἀμάσιος οὐ μανθάνεις, ὃς ἐμέ σοι κόσμῳ ἀσκήσας ἀπέπεμψε ὡς
ἑωυτοῦ θυγατέρα διδοὺς ἐοῦσαν τῇ ἀληθείῃ Ἀπρίεω, τὸν ἐκεῖνος ἐόντα

AB CT P(p)M DR SV

3–6 Theo Progymn. IV 35 *ἔξεστι . . . καὶ ἀπὸ τῶν τελευταίων ἀρξάμενον ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ μέσα καὶ οὕτως ἐπὶ τὴν ἀρχὴν καταντῆσαι, ὅπερ Ἡρόδοτος διὰ τῆς τρίτης ἡμᾶς διδάσκει λέγων οὕτω'* πέμψας – Πέρσας || **17–19** Greg. Cor. 143–144 *τὸ 'καταπαιχθεὶς' καὶ 'γελασθεὶς' 'διαβεβλημένος' λέγουσιν' Ἡρόδοτος·* ὦ βασιλεῦ – μανθάνεις. *τὸ 'καλλωπίσας' 'ἀσκήσας' λέγουσιν·* ὃς ἐμέ – θυγατέρα

Ad divisionem libri v. praef. LVII ss. || **1.2** *ἄλλους τε] καὶ ἄλλους* **ABCTPM** || **3** *εἰς* **D** || **4** *συμβουλῆς* Theo (cf. lin. **8**) *βουλῆς* **ABCTPM**; ad similitatem sensuum vocum *συμβουλίη* et *βουλή* v. Weber BPhW 1941, 235ss. | *Ἄμασιν* codd., corr. Dietsch Lhardy, sequ. Hude || **5** *ἁπάντων – ἰητρῶν* non hab. Theo | *ἰατρῶν* **T** | *ἀπὸ* om. Theo || **6** *εἰς* Theo || **7** *ἰατρὸν* **T** || **8** *δὲ* **T** | *συμβουλίῃ* **CTPM** | *τὸν* om. **M** || **10** *δὲ* om. **D**¹ || **11** *οὔτε ἀρνήσασθαι οὔτε δοῦναι* **M** | *εὖ γὰρ ἠπίστατο] ἠπίστατο γὰρ* **DRSV** | *οὐχ* **ABCTPM** || **12** *παλακήν* **ABCV** || **13** *τάδε] ταῦτα* **CPM** | *βασιλέως* **ACTDV**¹ || **14** *μόνη* **M** || **15** *δὴ] δὲ* **CS** || **17** *οὐνομάζων* **CTPM** || **19** *ἀληθείαι* **AB**

5 ἑωυτοῦ δεσπότεα μετ' Αἰγυπτίων ἐπαναστὰς ἐφόνευσε.' τοῦτο δὴ τὸ
ἔπος καὶ αὕτη ἡ αἰτίη ἐγγενομένη ἤγαγε Καμβύσεα τὸν Κύρου μεγάλως
2 θυμωθέντα ἐπ' Αἴγυπτον. οὕτω μέν νυν λέγουσι Πέρσαι. Αἰγύπτιοι δὲ
οἰκειοῦνται Καμβύσεα φάμενοί μιν ἐκ ταύτης δὴ τῆς Ἀπρίεω θυγατρὸς
γενέσθαι, Κῦρον γὰρ εἶναι τὸν πέμψαντα παρὰ Ἄμασιν ἐπὶ τὴν θυγατέρα,
2 ἀλλ' οὐ Καμβύσεα. λέγοντες δὲ ταῦτα οὐκ ὀρθῶς λέγουσι, οὐ μὴν οὐδὲ
λέληθε αὐτούς (εἰ γάρ τινες καὶ ἄλλοι, τὰ Περσέων νόμιμα ἐπιστέαται
καὶ Αἰγύπτιοι), ὅτι πρῶτα μὲν νόθον οὔ σφι νόμος ἐστὶ βασιλεῦσαι γνησίου
παρεόντος, αὖτις δὲ ὅτι Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυγατρὸς ἦν παῖς
Καμβύσης ἀνδρὸς Ἀχαιμενίδεω, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς Αἰγυπτίης· ἀλλὰ παρα-
3 τρέπουσι τὸν λόγον προσποιεύμενοι τῇ Κύρου οἰκίῃ συγγενέες εἶναι. καὶ
ταῦτα μὲν ὧδε ἔχει· λέγεται δὲ καὶ ὅδε λόγος, ἐμοὶ μὲν οὐ πιθανός, ὡς
τῶν Περσίδων γυναικῶν ἐσελθοῦσά τις παρὰ τὰς Κύρου γυναῖκας, ὡς εἶδε
τῇ Κασσανδάνῃ παρεστεῶτα τὰ τέκνα εὐειδέα τε καὶ μεγάλα, πολλῷ
ἐχρᾶτο τῷ ἐπαίνῳ ὑπερθωμάζουσα, ἡ δὲ Κασσανδάνη ἐοῦσα τοῦ Κύρου
2 γυνὴ εἶπε, τάδε 'τοιῶνδε μέντοι ἐμὲ παίδων μητέρα ἐοῦσαν Κῦρος ἐν
ἀτιμίῃ ἔχει, τὴν δὲ ἀπ' Αἰγύπτου ἐπίκτητον ἐν τιμῇ τίθεται.' τὴν μὲν
ἀχθομένην τῇ Νιτήτι εἰπεῖν ταῦτα, τῶν δέ οἱ παίδων τὸν πρεσβύτερον
3 εἰπεῖν Καμβύσεα· 'τοιγάρ τοι, ὦ μῆτερ, ἐπεὰν ἐγὼ γένωμαι ἀνήρ, Αἰγύ-
πτου τὰ μὲν ἄνω κάτω θήσω, τὰ δὲ κάτω ἄνω.' ταῦτα εἰπεῖν αὐτὸν ἔτεα
ὡς δέκα κου γεγονότα, καὶ τὰς γυναῖκας ἐν θώματι γενέσθαι· τὸν δὲ

AB CT P(p)M DR SV
Λέγεται (3, 1) – στρατηίην (3, 3) exc. floril. 𝔄𝔓

T 6 Theo Progymn. p. 193 (VI 2) ad locum se refert

16 s. Lex. Vind. 86 *ἐπίκτητος γυνὴ ἡ οὐ κατὰ νόμους· Ἰώσηπος·* τοιῶνδε μέντοι – τίθεται || 20 s. Thom. Mag. 79 *'γέγονα ἔτη τοσαῦτα' κάλλιον ἢ 'γέγονα ἐτῶν'· ... Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ·* ταῦτα – δώδεκα γεγονότα

1 *δεσπότην* **DRS** casum vocis compendio not. **V** || 2 *αἰτία* **RV** | *ἐγγινομένη* **M** Ald. || 4 *οἰκειεῦνται* **TM** *οἰκηοῦνται* **D**[1] *οἰκηιοῦνται* **D**[2] *οἰκοιοῦνται* **RV** *οἰκηιεῦνται* **S**, cf. I 94, 2, sed v. I 4, 4, IV 148, 1 | *δὴ* om. **DRSV** || 6 *λέγοντες*] *λέγεται* **R** | *μὴν*] *μὲν* Stein Hude, sed post *λέγουσι* puncto distinguunt || 7 *λέλυθεν* **R** | *νόμιμα ὀρθῶς ἐπιστέαται* **PMDRSV** || 9 *αὖθις* **p** Ald. | *Κασανδάνης* **TM** Ald. || 11 *συγγενὲς* **DRV** || 12 *ὅδε* **ABCTP**[2]**p** *ὅδε ὁ* **P**[1]**DRSV𝔄𝔓** *ὅδε* * **M** *ὧδε* Ald. | *ἐμοὶ – πιθανός* om. **𝔓** || 13 *Περσίων* **𝔓** | *εἰσελθοῦσα* **AB𝔄𝔓** | *οἶδε* **V** || 14 *Κασανδάνῃ* **TM𝔄𝔓** Ald. | *παρεστεότα* **𝔓** | *τὰ* haplogr. om. **ABCTPMS𝔓** || 15 *ὑπερθωμάζουσα* **D**[1] *θωμάζουσα* **T** | *Κασανδάνη* **TM𝔄𝔓** Ald. | *τοῦ* om. **C𝔄𝔓** || 16 *τοιάδε* **DRV** *τοιαῦτα* **S** *τάδε* **𝔄𝔓** rell. | *τῶνδε* **M** | *ἐμὲ* om. **𝔄𝔓** | *μητέραν* **RV** || 17 *ἀπ'*] *ἐπ'* **C** || 18 *ἀχθομένη* **𝔄𝔓** | *Νητῆτι* **TM** *Νιτῆτι* Ald. | *πρεσβύτατον* **DRSV** *πρεσβύτερον* **𝔄𝔓** rell. || 19 *τοιγάρ τοι* **AB𝔄𝔓** *τοίγαρ* rell. | *γίνωμαι* ut vid. **𝔓** || 20 *δὲ* om. **D**[1] || 21 *δέκα κου*] cf. Thom. Mag. | *δὲ* om. **D**[1]

*διαμνημονεύοντα οὕτω δή, ἐπείτε ἀνδρώθη καὶ ἔσχε τὴν βασιληίην, ποιή-
σασθαι τὴν ἐπ᾽ Αἴγυπτον στρατηίην.*

Συνήνεικε δὲ καὶ ἄλλο τι τοιόνδε πρῆγμα γενέσθαι ἐς τὴν ἐπιστράτευσιν 4
*ταύτην· ἦν τῶν ἐπικούρων τῶν Ἀμάσιος ἀνὴρ γένος μὲν Ἁλικαρνησσεύς,
οὔνομα δέ οἱ Φάνης, καὶ γνώμην ἱκανὸς καὶ τὰ πολέμια ἄλκιμος. οὗτος ὁ* 2
*Φάνης μεμφόμενός κού τι Ἀμάσι ἐκδιδρήσκει πλοίῳ ἐξ Αἰγύπτου βουλό-
μενος Καμβύσῃ ἐλθεῖν ἐς λόγους. οἷα δὲ ἐόντα αὐτὸν ἐν τοῖσι ἐπικούροισι
λόγου οὐ σμικροῦ ἐπιστάμενόν τε τὰ περὶ Αἴγυπτον ἀτρεκέστατα μετα-
διώκει ὁ Ἄμασις σπουδὴν ποιεύμενος ἑλεῖν, μεταδιώκει δὲ τῶν εὐνούχων
τὸν πιστότατον ἀποστείλας τριήρεϊ κατ᾽ αὐτόν, ὃς αἱρέει μιν ἐν Λυκίῃ·
ἑλὼν δὲ οὐκ ἀνήγαγε ἐς Αἴγυπτον, σοφίῃ γάρ μιν περιῆλθε ὁ Φάνης·
καταμεθύσας γὰρ τοὺς φυλάκους ἀπαλλάσσετο ἐς Πέρσας. ὁρμημένῳ δὲ* 3
*στρατεύεσθαι Καμβύσῃ ἐπ᾽ Αἴγυπτον καὶ ἀπορέοντι τὴν ἔλασιν, ὅκως
τὴν ἄνυδρον διεκπερᾷ, ἐπελθὼν φράζει μὲν καὶ τὰ ἄλλα τὰ Ἀμάσιος πρήγ-
ματα, ἐξηγέεται δὲ καὶ τὴν ἔλασιν, ὧδε παραινέων, πέμψαντα παρὰ τὸν
Ἀραβίων βασιλέα δέεσθαι τὴν διέξοδόν οἱ ἀσφαλέα παρασχεῖν. μούνῃ δὲ* 5
*ταύτῃ εἰσὶ φανεραὶ αἱ ἐσβολαὶ ἐς Αἴγυπτον· ἀπὸ γὰρ Φοινίκης μέχρις
οὔρων τῶν Καδύτιος πόλιος (ἥ ἐστι Σύρων τῶν Παλαιστίνων καλεομέ-
νων), ἀπὸ δὲ Καδύτιος (ἐούσης πόλιος, ὡς ἐμοὶ δοκέει, Σαρδίων οὐ πολλῷ* 2
*ἐλάσσονος), ἀπὸ ταύτης τὰ ἐμπόρια τὰ ἀπὸ θαλάσσης μέχρις Ἰηνύσου
πόλιός ἐστι τῆς Ἀραβίου, ἀπὸ δὲ Ἰηνύσου αὖτις Συρίων μέχρι Σερβωνίδος*

AB CT P(p)M DR SV

T **20** Steph. Byz. *Ἰνυσσός· πόλις Αἰγύπτου προσεχὴς τῷ Κασίῳ ὄρει· Ἡρόδοτος*

3 Antiatt. Bekk. Anecd. 94 *ἐπιστράτευσις· Ἡρόδοτος τρίτῳ* ‖ **17** Lex. Vindob. 83 (s. v. *εἰσβολή*) *Ἡρόδοτος·* εἰσὶ – Αἴγυπτον

1 *ἔχε* **R** ‖ **2** *στρατείην* **𝔄𝔓** *στρατιήν* **ABCTPM** ‖ **3** *συνήνεκε* **M** | *τοιοῦτο* **D** *τοιοῦτον* **RSV** | *εἰς* **AB** | *στράτευσιν* **pM** Ald. ‖ **4** *τῶν*^{2} om. **ABCTPM** | *γένος μὲν*] *γενόμενος* **C** | *Ἁλικαρνασεύς* **TV** ‖ **5** *οἱ ἦν* **DRSV** | *πολεμικὰ* **ABCTP** ‖ **6** *Ἄμασιν* **CP**^{c}**DS** *Ἀμάσιδος* **T** *Ἀμάσι* **P**^{ac}**p** cett. | *εἰσδιδρήσκει* **R** *εἰδιδρήσκει* **V** *διαδιδρήσκει* **S** ‖ **7** *οἷα*] *ὁ* **DRSV** ‖ **8** *μικροῦ* **pM** Ald. ‖ **9** *ποιεύμενον* **C** | *ἐλθεῖν* **SV** ‖ **10** *τριήρῃ* **A**^{1}**BC** | *κατ᾽ αὐτόν*] *εἰς ταὐτόν* **RS** *κα εἰς ταὐτόν* **V** ‖ **12** *καταμεθύσας*] *θύσας* **DRSV** | *ἀπηλλάσσετο* **DRSV** | *ὡρμημένῳ* **CTPMD**^{c} ‖ **13** *Καμβύσῃ στρατεύεσθαι* **M** Ald. ‖ **14** *μὲν*] *μιν* **DRSV** ‖ **15** *τῶν* **BMV**^{1} ‖ **17** *αἱ* haplogr. om. **DRSV** Lex. Vind. | *ἐς*] *ἐπ᾽* Lex. Vind. | *μέχρι* **PM** ‖ **18** *Καταδύτιος* **CM** *Κανδύτιος* **V** | *πόλιος* – **19** *ἐούσης* om. **T**^{1} | *ἥ*] *γῆ* Gronovius *ἡ γῆ* Legrand del. Dobree Stein Hude | *Συρίων* **P**^{c}**pDRSV** | *καλεομένων νῦν* Vat. 122 man. 1^{a} Valla ‖ **19** *πόλιος ἐούσης* **DRSV** | *δοκεῖ* **AB** ‖ **20** *ἀπὸ* – *ἀπὸ*] *τὰ ἐμπόρια ἀπὸ ταύτης τὰ ἐπὶ* **DRV** *τὰ ἀπὸ ταύτης τὰ ἐπὶ* **S** *τὰ ἀπὸ ταύτης τὰ ἐμπόρια τὰ ἐπὶ* **PM** | *μέχρι* **Pp** | *Ἰκνύσου* **RSV** *Ἰνυσσοῦ* recognoscas e Steph. Byz. ‖ **21** *τοῦ* **TP**^{1} **DRSV** *τῆς* **P**^{2}**p** cett. | *Ἰκνύσου* **RSV** cf. Steph. Byz. | *αὖτις*] *πόλιος* **DRSV**

3 *λίμνης, παρ' ἣν δὴ τὸ Κάσιον ὄρος τείνει ἐς θάλασσαν, ἀπὸ δὲ Σερβωνίδος*
λίμνης (ἐν τῇ δὴ λόγος τὸν Τυφῶ κεκρύφθαι), ἀπὸ ταύτης ἤδη Αἴγυπτος.
τὸ δὴ μεταξὺ Ἰηνύσου πόλιος καὶ Κασίου τε ὄρεος καὶ τῆς Σερβωνίδος
λίμνης, ἐὸν τοῦτο οὐκ ὀλίγον χωρίον, ἀλλὰ ὅσον τε ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας
6 *[ὁδόν], ἄνυδρόν ἐστι δεινῶς. τὸ δὲ ὀλίγοι τῶν ἐς Αἴγυπτον ναυτιλλομένων*
ἐννενώκασι, τοῦτο ἔρχομαι φράσων. ἐς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ἑλλάδος πάσης
καὶ πρὸς ἐκ Φοινίκης κέραμος ἐσάγεται πλήρης οἴνου δὶς τοῦ ἔτεος ἑκά-
στου, καὶ ἓν κεράμιον οἰνηρὸν ἀριθμῷ κεινὸν οὐκ ἔστι, ὡς λόγῳ εἰπεῖν,
2 *ἰδέσθαι. κοῦ δῆτα, εἴποι τις ἄν, ταῦτα ἀναισιμοῦται; ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω.*
δεῖ τὸν μὲν δήμαρχον ἕκαστον ἐκ τῆς ἑωυτοῦ πόλιος συλλέξαντα πάντα
τὸν κέραμον ἄγειν ἐς Μέμφιν, τοὺς δὲ ἐκ Μέμφιος ἐς ταῦτα δὴ τὰ ἄνυδρα
τῆς Συρίης κομίζειν πλήσαντας ὕδατος. οὕτως ὁ ἐπιφοιτέων κέραμος καὶ
7 *ἐξαιρεόμενος ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ τὸν παλαιὸν κομίζεται ἐς Συρίην. οὕτω μέν*
νυν Πέρσαι εἰσὶ οἱ τὴν ἐσβολὴν ταύτην παρασκευάσαντες ἐπ' Αἴγυπτον
κατὰ δὴ τὰ εἰρημένα σάξαντες ὕδατι, ἐπείτε τάχιστα παρέλαβον Αἴγυπτον.
2 *τότε δὲ οὐκ ἐόντος κω ὕδατος ἑτοίμου Καμβύσης πυθόμενος τοῦ Ἁλικαρ-*
νησσέος ξείνου πέμψας παρὰ τὸν Ἀράβιον ἀγγέλους καὶ δεηθεὶς τῆς
8 *ἀσφαλείης ἔτυχε πίστεις δούς τε καὶ δεξάμενος παρ' αὐτοῦ. (σέβονται δὲ*
Ἀράβιοι πίστεις ἀνθρώπων ὅμοια τοῖσι μάλιστα. ποιεῦνται δὲ αὐτὰς
τρόπῳ τοιῷδε· τῶν βουλομένων τὰ πιστὰ ποιέεσθαι ἄλλος ἀνὴρ ἀμφοτέ-

AB CT P(p)M DR SV

T 2 Schol. Apoll. Rhod. β 209 *διήκει . . . αὕτη* (i. e. *ἡ Σερβωνὶς λίμνη*) *ἀπὸ Συρίας μέχρι Πηλουσίου· περὶ δὲ τοῦ τὸν Τυφῶνα ἐν αὐτῇ κεῖσθαι καὶ Ἡρόδωρος* (cf. quae ad 26, 1 e Photii Bibl. exscripsimus) *ἱστορεῖ*

8 Antiatt. Bekk. Anecd. 110 *οἰνηρὸν κεράμιον· Ἡρόδοτος τρίτῳ.* Poll. VII 161 *κεράμιον οἰνηρὸν Ἡρόδοτος*

1 *ἐς*] *ἐπ* **V**^{ac} *ἐπὶ* **S** ‖ 2 *δὴ* om. **DRSV** | *ἤδη*] *δὴ* **ABC** ‖ 3 *δὴ*] *δὲ* **SV** | *Ἰκνύσου* **RSV** cf. Steph. Byz. | *οὔρεος* **CPM** | *Σερβωνίτιδος* **RV** ‖ 4 *τε* om. **M** ‖ 5 [*ὁδόν*] seclusi: an *ὁδοῦ* esset scribendum dubitavit Stein, ita Hude | *ἔστιν ἄνυδρον* **DRSV** ‖ 7 *νῦν* ^*καὶ* *πρὸς* **V** *νῦν καὶ πρὸς* **S** | *Φοινίκων* **pM** Ald. | *δὶς τοῦ*] *διέτους* **DRV** *δι'* **S** | *ἑκάστου* secl. Gomperz, non secuti sunt Hude Legrand qui *δι' ἔτεος* praetulerunt ‖ 8 *κείμενον* **ABCTP**^{1}**pM** *κεινὸν* **P**^{2} mg. cett. | *λόγος* **DRSV** ‖ 9 *κοῦ*] *οὐ* **D** | *ἀναισιμοῦνται* **CPMV**^{ac} ‖ 10 *συλλέξαντα ἐκ τῆς ἑωυτοῦ πόλιος* **pM** Ald. ‖ 12 *οὗτος* **B** | *ἐπιφοιτῶν* **AB** ‖ 13 *τῶν παλαιῶν* **M** Ald. *τῷ παλαιῷ* Scaliger ad Steph. ed. adnot. in notis Cantabr. Bibl. Univ. Nn. V. 56 ‖ 14 *ἐπ'*] *ἐς* **CTPM** ‖ 15 *σάξαντες*] *ἕλξαντες* **ABCTPM** | *ἐπείτε τάχιστα*] *ἐπὶ τὸ χαστὰ* **DRSV** ‖ 16 *κως* **D**^{1}**R** *κου* **M** Ald. | *ἑτοίμου ὕδατος* **DRSV** | *Ἁλικαρνησῆος* **R** *Ἁλικαρνασῆος* **T** *Ἁλικαρνασ*^σ*ῆος* **SV** *Ἁλικαρνασσῆος* **M** Ald. ‖ 17 *Ἀράβιον*] *Ἀράβιον βασιλέα* **DRSV** ‖ 18 *πίστις* **C**^{c}**PMS** *πίστι* **R** *πίστίεις* **V** (e quibus *πίστ*^ι*εις* olim exstitisse constat), v. grammaticam meam 77 ‖ 19 *πίστις* **C**^{c}**PMRSV** | *τίσι* **RSV** | *δὲ*] *δὴ* **BP**

ρων αὐτῶν ἐν μέσῳ ἑστεὼς λίθῳ ὀξέι τὸ ἔσω τῶν χειρῶν παρὰ τοὺς δακτύλους τοὺς μεγάλους ἐπιτάμνει τῶν ποιευμένων τὰς πίστεις καὶ ἔπειτα λαβὼν ἐκ τοῦ ἱματίου ἑκατέρου κροκύδα ἀλείφει τῷ αἵματι ἐν μέσῳ κειμένους λίθους ἑπτά, τοῦτο δὲ ποιέων ἐπικαλέει τόν τε Διόνυσον καὶ τὴν
Οὐρανίην. ἐπιτελέσαντος δὲ τούτου ταῦτα ὁ τὰς πίστεις ποιησάμενος τοῖσι 2
φίλοισι παρεγγυᾷ τὸν ξεῖνον ἢ καὶ τὸν ἀστόν, ἢν πρὸς ἀστὸν ποιῆται, οἱ δὲ
φίλοι καὶ αὐτοὶ τὰς πίστεις δικαιεῦσι σέβεσθαι. Διόνυσον δὲ θεῶν μοῦνον 3
καὶ τὴν Οὐρανίην ἡγέονται εἶναι καὶ τῶν τριχῶν τὴν κουρὴν κείρεσθαί φασι κατά περ αὐτὸν τὸν Διόνυσον κεκάρθαι· κείρονται δὲ περιτρόχαλα ὑποξυροῦντες τοὺς κροτάφους. ὀνομάζουσι δὲ τὸν μὲν Διόνυσον Ὀροτάλ,
τὴν δὲ Οὐρανίην Ἀλιλάτ.) ἐπεὶ ὦν τὴν πίστιν τοῖσι ἀγγέλοισι τοῖσι παρὰ 9
Καμβύσεω ἀπιγμένοισι ἐποιήσατο ὁ Ἀράβιος, ἐμηχανᾶτο τοιάδε· ἀσκοὺς καμήλων πλήσας ὕδατος ἐπέσαξε ἐπὶ τὰς ζωὰς τῶν καμήλων πάσας, τοῦτο δὲ ποιήσας ἤλασε ἐς τὴν ἄνυδρον καὶ ὑπέμενε ἐνθαῦτα τὸν Καμβύ-
σεω στρατόν. οὗτος μὲν ὁ πιθανώτερος τῶν λόγων εἴρηται, δεῖ δὲ καὶ τὸν 2
ἧσσον πιθανόν, ἐπεί γε δὴ λέγεται, ῥηθῆναι· ποταμός ἐστι μέγας ἐν τῇ Ἀραβίῃ τῷ οὔνομα Κόρυς, ἐκδιδοῖ δὲ οὗτος ἐς τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην
θάλασσαν· ἀπὸ τούτου δὴ ὦν τοῦ ποταμοῦ λέγεται τὸν βασιλέα τῶν 3

AB CT P(p)M DR SV

Ξυμβολὶ μεγάλει Ἀμάσεως μετὰ Κανβύσεος βασιλέος Περσῶν· Ἀράβιος ἐμηχανᾶτο (9, 1) – ἀπομαστιγώσειν (29, 2) exc. **𝔡**

T 3 Poll. VII 63 *κρόκυς ... μέρος ἐσθῆτος· λέγει γοῦν Ἡρόδοτος·* λαβὼν κρόκυν ἐκ τοῦ ἱματίου || 7–8 Cels. ap. Orig. c. Cels. V 34 se refert ad locum

9 Phot. *περιτρόχαλα κείρονται· Ἡρόδοτος* || 13 Antiatt. Bekk. Anecd. 94 *ἐπισάξαι ἀντὶ τοῦ 'ἐπιγεμίσαι'· Ἡρόδοτος*

1 *τὸ*] *τῶ* **C** | *εἴσω* **MR** Ald. || 2 *πίστις* **PM** *πίστει*ς* **D**, cf. supra || 3 *ἑκάστου* **DRSV** | *κροκίδα* **RSV** litterae *υ* litt. *ι* suprascr. nescio quae man. **A** *κροκύην* **T** Ald. *κρο**ην* **M** cf. Poll. || 4 *τε τὸν* **ABCP**[ac] *τὸν* **TS** *τόν τε* **P**[c]**p** cett. || 5 *ἐπικαλέσαντος* **M** Ald. | *δὲ* om. **CDRV** | *ὁ*] *ὡς* **C** | *πίστις* **PMR** *πίστει*ς* **D** || 6 *καὶ* om. **D**[1] | *ἀστόν*] *αὐτόν* **CSV** | *ποιέηται* **CTPM** || 7 *καὶ αὐτοὶ τὰς πίστις δικαιεῦσι σέβεσθαι* **PpM** *καὶ τὰς πίστεις δικαιεῦσι σέβεσθαι αὐτοί* **DV** *καὶ τὰς πίστις δικαιεῦσι σέβεσθαι αὐτοί* **RS** | *θεὸν* **P**[c]**pM** Ald. || 8 *ἡγεῦνται* **DRSV** | *κείρασθαι* **DRSV**[c] || 9 *καθάπερ* **A** || 9.10 *ὑποτρόχαλα περιξυροῦντες* **CTPM** *ὑποτρόχαλα περιξυρῶντες* **AB**, cf. II 36, 1; 37, 2; 66, 4, V 35, 3 cf. Phot. || 10 *οὐνομάζουσι* **CTPM** | *δὲ τὸν μὲν*] *μὲν τὸν* **C** | *Ὀροτάλ* **C**[c] *Ὀρατάλ* **DRSV** *Ὀροτάλτ* **AC**[ac]**TP** *Ὀροτάλ*τ* **B** *Οὐροτάλ* **M** *Οὐροτάλτ* Ald.; illam praetuli lectionem quae masculini nominis formam Semiticam praebet et unde reliquas lectiones per *Ορο*[ατ]*ταλ* natas esse haud absurdum videtur || 11 *Ἀλιτάλ* **D** *Ἀλιάτ* **T** v. quae ad I 131, 3 adnotavimus || 13 *πλήσας – καμήλων* haplogr. om. **R** eadem repetita sunt (*ἐπέσαξε* omisso) **V** | *τὰς* om. **D** | *ζοὰς* **AB** *ζόας* **D** || 14 *τὴν*] *τὸν* **V**[ac] | *ὑπέμεινε(ν)* **MRSV** Ald. || 16 *γε* om. **M** || 17 *τῷ*] *ᾧ* **T** | *Κόρους* **C** *Κόρ*υς* (o eras.) **A** *Κόρος* **T**

Ἀραβίων ῥαψάμενον τῶν ὠμοβοέων καὶ τῶν ἄλλων δερμάτων ὀχετὸν
μήκεϊ ἐξικνεύμενον ἐς τὴν ἄνυδρον ἀγαγεῖν διὰ δὴ τούτων τὸ ὕδωρ, ἐν δὲ
τῇ ἀνύδρῳ μεγάλας δεξαμενὰς ὀρύξασθαι, ἵνα δεκόμεναι τὸ ὕδωρ σῴζωσι
4 (ὁδὸς δ' ἐστὶ δυώδεκα ἡμερέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐς ταύτην τὴν ἄνυδρον),
ἀγαγεῖν δέ μιν δι' ὀχετῶν ἐς τριξὰ χωρία.
10 Ἐν δὲ τῷ Πηλουσίῳ καλεομένῳ στόματι τοῦ Νείλου ἐστρατοπεδεύετο
2 Ψαμμήνιτος ὁ Ἀμάσιος παῖς ὑπομένων Καμβύσεα. Ἄμασιν γὰρ οὐ κατ-
έλαβε ζῶντα Καμβύσης ἐλάσας ἐπ' Αἴγυπτον, ἀλλὰ βασιλεύσας ὁ Ἄμασις
τέσσερα καὶ τεσσεράκοντα ἔτεα ἀπέθανε, ἐν τοῖσι οὐδέν οἱ μέγα ἀνάρσιον
πρῆγμα συνηνείχθη. ἀποθανὼν δὲ καὶ ταριχευθεὶς ἐτάφη ἐν τῇσι ταφῇσι
3 τῇσι ἐν τῷ ἱρῷ, τὰς αὐτὸς οἰκοδομήσατο. ἐπὶ Ψαμμηνίτου δὲ τοῦ Ἀμάσιος
βασιλεύσαντος Αἰγύπτου φάσμα Αἰγυπτίοισι μέγιστον δὴ ἐγένετο· ὕσθη-
σαν γὰρ Θῆβαι αἱ Αἰγύπτιαι οὔτε πρότερον οὐδαμᾶ ὑσθεῖσαι οὔτε ὕστε-
ρον τὸ μέχρις ἐμεῦ, ὡς λέγουσι αὐτοὶ Θηβαῖοι. οὐ γὰρ δὴ ὕεται τὰ ἄνω
11 τῆς Αἰγύπτου τὸ παράπαν, ἀλλὰ καὶ τότε ὕσθησαν αἱ Θῆβαι ψακάδι. οἱ
δὲ Πέρσαι ἐπείτε διεξελάσαντες τὴν ἄνυδρον ἵζοντο πέλας τῶν Αἰγυπτίων
ὡς συμβαλέοντες, ἐνθαῦτα οἱ ἐπίκουροι οἱ τοῦ Αἰγυπτίου ἐόντες ἄνδρες
Ἕλληνές τε καὶ Κᾶρες μεμφόμενοι τῷ Φάνῃ, ὅτι στρατὸν ἤγαγε ἐπ' Αἴγυ-
2 πτον ἀλλόθροον, μηχανῶνται πρῆγμα ἐς αὐτὸν τοιόνδε· ἦσαν τῷ Φάνῃ
παῖδες ἐν Αἰγύπτῳ καταλελειμμένοι, τοὺς ἀγαγόντες ἐς τὸ στρατόπεδον

AB CT P(p)M DR SV(𝔳)

T 11–15 Eust. Dion. 248 *δηλοῖ ὁ θαυμάζων, ὅτι ἐπὶ* Ψαμμινίτου (*Ψαμμονίτου* vel simm. vv. ll.) τοῦ *υἱοῦ* Ἀμάσιος ὕσθησαν (*ἤσθησαν* v. l.) αἱ Θῆβαι ψεκάδι. Schol. Ar. Nub. 1130 ad locum se referunt

12 s. Suid. *βουλήσεται κἂν ἐν Αἰγύπτῳ τυχεῖν . . ., ὡς ἐπὶ κατάρας . . ., ἢ βούλεται ὅτι πορρωτάτω εἶναι, ὅπου αὐτὸν οὐδὲν βλάψει ὑετός, ἐπεὶ ἐν Αἰγύπτῳ δοκεῖ μὴ ὕειν, ὡς Ἡρόδοτος·* ὕσθησαν γὰρ τότε Θῆβαι οὐδαμᾶ πρότερον ὑσθεῖσαι

1 *ἀψάμενον* **AB¹CT** | *τῶν ὠμοβοέων καὶ τῶν ἄλλων δερμάτων* **ABC²T** *ὠμοβοέων καὶ ἄλλων δερμάτων* **DRSV** *ὠμοβοέων καὶ τῶν ἄλλων δερμάτων* **PM** *ὠμοβοέη* substantivi vim habet IV 65, 1 || 1.2 *ὀχετῶν μήκη* **T** || 2 *ἐξιχνεύμενον* **DRSV** | *εἰς* **RV** | *τοῦτο* **DRV** *τούτου* **S** || 3 *ὀρύσασθαι* **SV** *ὀρύξας* **T** | *σῴζωσι*] *ποτίζωσιν* **DRSV** || 4 *αὐτὴν* **T** || 5 *ἄγειν* **ABCPM** *ἄγει* **T** | *ὀχετῶν τριῶν* **PMDRSV** || 6 *ἐστρατεύετο* **ABCT** || 7 *Ψαμμίνιτος* **CD** *Ψαμήνιτος* **V** || 8 *ἐπ'*] *ἐς* **DRSV** || 9 *τέσσερα καὶ* haplogr. om. **SV𝔳** | *τέσσαρα* **M** | *τεσσαράκοντα* **CTMRV** | *μέγα* om. **pM** Ald. || 10 *συνενείχθη* **CTPp** *συνειενείχθη* **M** || 11 *τῇσι* om. **T** Ald. | *ἃς* **T** | *οἰκονομήσατο* **V𝔳ᶜ** *οἰκονομήσας* **𝔳ᵃᶜ** | *Ψαμμινίτου* **DV** (ut vid.) || 12 *βασιλεύοντος* **DRSV** | *δὴ* om. **DRSV** || 13 *γὰρ δὴ* **D** | *αἱ* haplogr. om. **ABTM𝔳** | *οὐδαμᾶ πρότερον* Suid. | *ὑσθῆσαι* (priore σ post add.) **V** || 14 *μέχρι* **PM** Ald. | *Θηβαῖοι*] *Αἰγύπτιοι* **M** | *οὐ*] *οὔτε* **RSV** | *δὴ* om. **RV** || 15 *καὶ* om. **M** | *οἵσθησαν* **AB¹** cf. Eust. | *ψεκάδι* **TPS** Eust. *ψεκα* (δ supra α) **Vᵃᶜ** *ψακα* (δ supra α) **Vᶜ** *ψακάδα* **𝔳** *ψεκάσι* **pM** Ald. || 17 *συγκαλέοντες* **pM** Ald. || 19 *ἀλλότριον* **D** || 20 *τούτους* **DRSV**

καὶ ἐς ὄψιν τοῦ πατρὸς κρητῆρα ἐν μέσῳ ἔστησαν ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων, μετὰ δὲ ἀγινέοντες κατὰ ἕνα ἕκαστον τῶν παίδων ἔσφαζον ἐς τὸν
κρητῆρα. διὰ πάντων δὲ διεξελθόντες τῶν παίδων οἶνόν τε καὶ ὕδωρ 3
ἐσεφόρεον ἐς αὐτόν, ἐμπιόντες δὲ τοῦ αἵματος πάντες οἱ ἐπίκουροι οὕτω δὴ συνέβαλον. μάχης δὲ γενομένης καρτερῆς καὶ πεσόντων ἐξ ἀμφοτέρων
τῶν στρατοπέδων πλήθεϊ πολλῶν ἐτράποντο οἱ Αἰγύπτιοι. θῶυμα δὲ μέγα 12
εἶδον πυθόμενος παρὰ τῶν ἐπιχωρίων· τῶν γὰρ ὀστέων περικεχυμένων χωρὶς ἑκατέρων τῶν ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ πεσόντων — χωρὶς μὲν γὰρ τῶν Περσέων ἐκέετο τὰ ὀστέα, ὡς ἐχωρίσθη κατ' ἀρχάς, ἑτέρωθι δὲ τῶν Αἰγυπτίων —, αἱ μὲν τῶν Περσέων κεφαλαί εἰσι ἀσθενέες οὕτω ὥστε, εἰ θέλοις ψήφῳ μούνῃ βαλέειν, διατετρανέεις, αἱ δὲ τῶν Αἰγυπτίων οὕτω δή
τι ἰσχυραί, μόγις ἂν λίθῳ παίσας διαρρήξεις. αἴτιον δὲ τούτου τόδε 2
ἔλεγον — καὶ ἐμέ γε εὐπετέως ἔπειθον —, ὅτι Αἰγύπτιοι μὲν αὐτίκα ἀπὸ παιδίων ἀρξάμενοι ξυρεῦνται τὰς κεφαλὰς καὶ πρὸς τὸν ἥλιον παχύνεται
τὸ ὀστέον. τὠυτὸ δὲ τοῦτο καὶ τοῦ μὴ φαλακροῦσθαι αἴτιόν ἐστι· Αἰγυ- 3
πτίων γὰρ ἄν τις ἐλαχίστους ἴδοιτο φαλακροὺς πάντων ἀνθρώπων. τούτοισι 4
μὲν δὴ τοῦτό ἐστι αἴτιον ἰσχυρὰς φορέειν τὰς κεφαλάς· τοῖσι δὲ Πέρσῃσι, ὅτι ἀσθενέας φορέουσι τὰς κεφαλάς, αἴτιον τόδε· σκιητροφέουσι ἐξ ἀρχῆς πίλους τιάρας φορέοντες. ταῦτα μέν νυν τοιαῦτα, εἶδον δὲ καὶ ἄλλα ὅμοια τούτοισι ἐν Παπρήμι τῶν ἅμα Ἀχαιμένεϊ τῷ Δαρείου διαφθαρέντων ὑπὸ Ἰνάρω τοῦ Λίβυος.

AB CT P(p)M DR SV(𝔳)

T 13–16 Eust. Dion. 232 *λέγονται . . . καὶ* ξυρᾶσθαι τὰς κεφαλὰς οἱ *Αἰγύπτιοι* καὶ πρὸς ἥλιον παχύνεσθαι τὸ ὀστοῦν· *διὸ καὶ ἐλάχιστοι, φασίν, εἰσὶν ἐν Αἰγύπτῳ φαλακροί*

2 s. Lex. Vindob. 42 (s. v. *διεξελθόντες*) Ἡρόδοτος· κατὰ ἕνα – διεξελθόντες τῶν παίδων

1 *παντὸς* **R** || 2 *κατὰ* om. **TD** | *ἔσφαζον* – 3 *παίδων* haplogr. om. **SV** || 4 *ἐσφόρεον* **C** *ἐφόρεον* **DRSV** || 5 *συνέβαλλον* **CM** | *ἐξ* – 6 *στρατοπέδων*] *ἀμφοτέρων τῶν στρ.* **DRSV** *ἐξ ἀμφοτέρων* scr. Gomperz *ἀμφοτέρων τῶν στρ.* scr. Hude || 6 *θῶμα* **D**[1] | *δὲ*] *τε* **ABT** *τι* **C** || 7 *ἴδον* **R**[c]**SV** | *γὰρ* om. **RSV** | *κεχυμένων* **DRSV** || 9 *κέεται* **DRSV** | *δὲ* ⟨*τὰ*⟩ *τῶν* Legrand || 11 *θέλεις* **ABCTPM**, cf. *διαρρήξεις* (12) | *μόνῃ* Ald. om. **M** || 12 *μόγις*] *ὡς μόγις* **pM** Ald. | *διαράξεις* **DRV** *διαρράξεις* **S** *διαρρήξειας* (quod e *διαρρήξεις* [α] potuit nasci) **PpM** *διαράξοιας* **𝔳**, cf. *θέλεις* (11) et v. quod Kühner-Gerth II 478 e nostro I 32, 5 necnon ex Isocr. II 25 laudant || 12.13 *ἔλεγον τόδε* **T** || 14 *ξυρεῦνται* **CPM** *ξυρέονται* **T** *ξυρῶνται* (quod ex Eust. quoque recognoscas) cett. | *τὸν* om. Eust. || 15 *τὸ μὴ* **V𝔳** | *αἴτιον καὶ τοῦ μὴ φαλακροῦσθαι* **M** | *αἴτιον* om. **V** habet **𝔳** || 17 *τοῖσι*] *τούτοισι* **C** | *τοῖσι* – 18 *κεφαλάς* haplogr. om. **R** || 18 *τὰς κεφαλάς* om. **M** Ald. | *σκιητροφέουσί τε ἐξ ἀρχῆς* **DRSV** || 19 *τιάρας τε* **TPM** Ald. | *τοιαῦτα ἐόντα ἴδον, εἶδον* **V** *τοιαῦτα ἐόντα εἶδον, ἴδον* **S** *τοιαῦτα ἐόντα εἶδον, εἶδον* **D** *τοιαῦτα ἐόντα ἴδον, ἴδον* **R** || 20 *Παπρήμη* **T** *Πρῆμι* **D** | ⟨*ἐπὶ*⟩ *τῶν* Stein | *τῷ*] *τοῦ* **DRSV** || 21 *Ἰνάρωι* **C** *Εἰνάρῳ* **M** *Ἰνάρου* **RSV** | *τοῦ*] *τῷ* **M** Ald.

13 Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἐκ τῆς μάχης ὡς ἐτράποντο, ἔφευγον οὐδενὶ κόσμῳ.
κατειληθέντων δὲ ἐς Μέμφιν ἔπεμπε ἀνὰ ποταμὸν Καμβύσης νέα Μυτι-
ληναίην κήρυκα ἄγουσαν ἄνδρα Πέρσην ἐς ὁμολογίην προκαλεόμενος
2 Αἰγυπτίους. οἱ δὲ ἐπείτε τὴν νέα εἶδον ἐσελθοῦσαν ἐς τὴν Μέμφιν, ἐκχυ-
θέντες ἁλέες ἐκ τοῦ τείχεος τήν τε νέα διέφθειραν καὶ τοὺς ἄνδρας κρεουρ-
3 γηδὸν διασπάσαντες ἐφόρεον ἐς τὸ τεῖχος. καὶ Αἰγύπτιοι μὲν μετὰ τοῦτο
πολιορκεύμενοι χρόνῳ παρέστησαν, οἱ δὲ προσεχέες Λίβυες δείσαντες τὰ
περὶ τὴν Αἴγυπτον γεγονότα παρέδοσαν σφέας αὐτοὺς ἀμαχητὶ καὶ φόρον
τε ἐτάξαντο καὶ δῶρα ἔπεμπον. ὡς δὲ Κυρηναῖοι καὶ Βαρκαῖοι δείσαντες
4 ὅμοια ὡς καὶ οἱ Λίβυες τοιαῦτα ἐποίησαν. Καμβύσης δὲ τὰ μὲν παρὰ
Λιβύων ἐλθόντα δῶρα φιλοφρόνως ἐδέξατο, τὰ δὲ παρὰ Κυρηναίων
ἀπικόμενα μεμφθείς, ὡς ἐμοὶ δοκέει, ὅτι ἦν ὀλίγα – ἔπεμψαν γὰρ δὴ
πεντακοσίας μνέας ἀργυρίου οἱ Κυρηναῖοι –, ταύτας δρασσόμενος αὐτο-
χειρίῃ διέσπειρε τῇ στρατιῇ.
14 Ἡμέρῃ δὲ δεκάτῃ, ἀπ᾽ ἧς παρέλαβε τὸ τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι, Καμβύσης
κατίσας ἐς τὸ προάστιον ἐπὶ λύμῃ τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων Ψαμμή-
νιτον – βασιλεύσαντα μῆνας ἕξ – τοῦτον κατίσας σὺν ἄλλοισιν Αἰγυπτίοισι
2 διεπειρᾶτο αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ποιέων τοιάδε· στείλας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα
ἐσθῆτι δουληίῃ ἐξέπεμπεν ἐπ᾽ ὕδωρ ἔχουσαν ὑδρήιον, συνέπεμψε δὲ καὶ
ἄλλας παρθένους ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν πρώτων ὁμοίως ἐσταλμένας τῇ
3 τοῦ βασιλέος. ὡς δὲ βοῇ τε καὶ κλαυθμῷ παρῆσαν αἱ παρθένοι παρὰ τοὺς

AB CT P(p)M DR SV(𝔡)
Καμβύσης ὁ Κύρου Ψαμμήνιτον τὸν Αἰγύπτιον χειρωσάμενος κατίσας (14, 1) – παρὰ Καμβύσην (15, 1) exc. floril. 𝔄𝔓

7 Thom. Mag. 319 (s. v. *παρέστησαν*) . . . *καὶ ἀντὶ τοῦ 'ἐπόρθησαν' ὁ αὐτός* (i. e. Hdt.) *ἐν τῇ τρίτῃ*· πολιορκούμενοι χρόνῳ παρέστησαν || 19 Hes. *ὑδρήιον· ὑδρεία* || 19 s. Thom. Mag. 21 (s. v. *ἀναλέγομαι*) *ὡσαύτως δὲ καὶ ἀπολέγω· Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ*· καὶ – πρώτων

2 *Μιτυληναίην* **CTPDRSV** *Μιτυληνέην* **M** || 3 *παρακαλεόμενος* **C** || 4 *νέαν* **V** *νέα* **𝔡** cett. | *ἴδον* **RSV** | *ἐλθοῦσαν* **RSV** || 5 *νέαν* **V** *νέα* **𝔡** cett. || 6 *καὶ* om. **V𝔡** || 7 *πολιορκούμενοι* **AB** Thom. Mag. *πολιερκεύμενοι* (sine dubio ex *πολιορκούμενοι* [ε supra ο] natum) **CPp** *πολιορκεόμενοι* **MDRSV** || 9 *ἔταξαν* **M** | *καὶ οἱ Βαρκαῖοι* **DRSV** *καὶ Ἀβαρκαῖοι* **C** || 9.10 *δείσαντες ὅμοια ὡς καὶ οἱ Λίβυες, τοιαῦτα* scripsi, cf. VII 120, 2 *δείσαντες ὁμοίως ἃ* (quod ex *ομοια* [ως supra α] censeas esse ortum) *καὶ οἱ Λίβυες τοιαῦτα* **ABC TPM** *δείσαντές τε ὁμοίως ὡς καὶ οἱ Λίβυες ἕτερα τοιαῦτα* **DRSV** *δείσαντες ὁμοίως ἃ καὶ οἱ Λίβυες ἕτερα τοιαῦτα* duce Schaeferio Hude || 10 *π᾽ εποίησαν* **R** *πεποίησαν* **SV** *πὲποίησαν* **𝔡** || 11 *φιλοτίμως* **pM** || 12 *ὀλίγον* **𝔡** | *δὴ* om. **R** || 13 *πεντηκοσίας* **ABC** | *νέας* **D** || 15 *ἐμέμφι* [ν supra μ] **A** *ἐμμέφι* **R** || 16 *προάστειον* codd. | *Ψαμμίνιτον* **C** || 17 *ἄλλοισι* **A** || 18 *διεπερεᾶτο* **DRSV** | *τάδε* **T** || 19 *δουλίῃ* **SV** | *ἐξέπεμπε* **A** | *ἐπ᾽*] *ἐς* **RV𝔄𝔓** | *ἐπ᾽ ὕδωρ* om. **S** | *συνέπεμψε* **DRSV** | *δὲ* om. **T** || 21 *βασιλέως* **T𝔄𝔓** | *καθμῷ* **P** | *παρήεσαν* **D**[c]**RSV** *παρῆσαν* **D**[ac]**𝔄𝔓** rell.

πατέρας, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀντεβόων τε καὶ ἀντέκλαιον ὁρῶντες τὰ τέκνα
κεκακωμένα, ὁ δὲ Ψαμμήνιτος προϊδὼν καὶ μαθὼν ἔκυψεν ἐς τὴν γῆν.
παρεξελθουσέων δὲ τῶν ὑδροφόρων δεύτερά οἱ τὸν παῖδα ἔπεμπε μετ᾽ ἄλ- 4
λων Αἰγυπτίων δισχιλίων τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἐχόντων, τούς τε αὐχένας
κάλῳ δεδεμένους καὶ τὰ στόματα ἐγκεχαλινωμένους. ἤγοντο δὲ ποινὴν 5
τίσοντες Μυτιληναίων τοῖσιν ἐν Μέμφι ἀπολομένοισι σὺν τῇ νηί· ταῦτα γὰρ
ἐδίκασαν οἱ βασιλήιοι δικασταί, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἑκάστου δέκα Αἰγυπτίων τῶν
πρώτων ἀνταπόλλυσθαι. ὁ δὲ ἰδὼν παρεξιόντας καὶ μαθὼν τὸν παῖδα 6
ἡγεόμενον ἐπὶ θάνατον τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῶν περικατημένων αὐτὸν
κλαιόντων καὶ δεινὰ ποιεύντων τὠυτὸ ἐποίησε τὸ καὶ ἐπὶ τῇ θυγατρί.
παρελθόντων δὲ καὶ τούτων συνήνεικε ὥστε τῶν συμποτέων οἱ ἄνδρα 7
ἀπηλικέστερον ἐκπεπτωκότα ἐκ τῶν ἐόντων ἔχοντά τε οὐδὲν εἰ μὴ ὅσα
πτωχὸς καὶ προσαιτέοντα τὴν στρατιὴν παριέναι Ψαμμήνιτόν τε τὸν
Ἀμάσιος καὶ τοὺς ἐν τῷ προαστίῳ κατημένους Αἰγυπτίων· ὁ δὲ Ψαμμή-
νιτος ὡς εἶδεν, ἀνακλαύσας μέγα καὶ καλέσας ὀνομαστὶ τὸν ἑταῖρον
ἐπλήξατο τὴν κεφαλήν. ἦσαν δ᾽ ἄρα αὐτοῦ φύλακοι, οἳ τὸ ποιεύμενον πᾶν 8
ἐξ ἐκείνου ἐπ᾽ ἑκάστῃ ἐξόδῳ Καμβύσῃ ἐσήμαινον. θωυμάσας δὲ ὁ Καμ-
βύσης τὰ ποιεύμενα πέμψας ἄγγελον εἰρώτα αὐτὸν λέγων, τάδε ʽδεσπότης 9

AB CT P(pM) DR SV(𝔳)
exc. floril. 𝔄𝔓
Σχόλ. 14, 7 (ad ἀπηλικέστερον) πρεσβύτερον **B**^{2} (cf. Lexx.)

12 Λέξ. ἀφηλικέστερον (ἀπηλικέστερον Lexx. alph. ord. conscr.)· πρεσβύτερον. Suid. ἀφηλικέστερος· . . . ἐπὶ γὰρ τοῦ πρεσβυτέρου λέγεται. Greg. Cor. 134 ἀφηλικέστερον δὲ τὸν πρεσβύτερον

1 πάντες] πατέρες **DRSV** | ἀντεβόων 𝔄𝔓 ἀνεβόων codd. | καὶ om. **M** | ἀνέκλαιον **CPM** | ὁρέοντες **CTPpM** || 2 προσιδὼν **DRSV** | ἔκυψε **A** || 3 παρελθουσέων **ABCTPM**𝔄𝔓, v. grammaticam meam 175 et cf. infra (8) || 4 Αἰγυπτίων om. 𝔄𝔓 | δὲ **PMDRSV** τε 𝔄𝔓 rell. || 5 δεδεμένους ἦγον καὶ **PMDRSV** | ἄγοντο **CTPM** || 6 πείσοντες 𝔓 ποίσοντες 𝔳 τ*ίσοντες **V** τίσοντες 𝔄 rell. | Μιτυληναίων **B**^{2}**CTPMDRSV**𝔄 Μυτυληναίων 𝔓 | τοῖσι **A** | τῶν ἐν Μέμφι ἀπολομένων 𝔓 | σὺν] ἐν **M** || 7 βασίλειοι 𝔄𝔓 || 9 ἡγεόμενον intellige: ʽsc. τοὺς παρεξιόντας᾽: ἀγεόμενον **pM** ἀγόμενον propos. Dindorf, sequ. Hude ἀγινεόμενον Scaliger in notis Cantabr. Bibl. Univ. Nn. V. 26 | αὐτῷ 𝔓 αὐτὸν 𝔄 codd. || 10 καὶ δεινὰ ποιεύντων om. **pM** Ald. | τὸ] τῷ **C** | καὶ^{2} om. **ABCT**𝔄𝔓 | τῇ om. **RSV** || 11 ὥστε καὶ τῶν **DRV** || 12 ἀφηλικέστερον Lexx. seriatim conscr., Greg. Cor. | ἐκ τῶν om. **R** | τε] δὲ **DRSV** om. **M** || 13 Ψαμμίνιτον 𝔄 Ψαμμίνιτον (η suprascr.) **R** Ψαμίνιτον 𝔓 -ηνι- in ras. **V** || 13–14 Ψαμμήνιτόν τε τὸν Ἀμάσιος om. **M** || 14 προαστείῳ 𝔄𝔓 codd. | τῶν Αἰγυπτίων 𝔄𝔓 | Ψαμμίνιτος **R**𝔄 Ψαμίνιτος 𝔓 || 15 ὡς ἴδεν **RSV** om. 𝔓 | οὐνομαστὶ **C** ὀνόματι **DRV** οὐνόματι **S** || 16 φύλακες 𝔄 τρεῖς φύλακοι **M** Ald. | ἅπαν **DRSV** || 17 ὑπ᾽ ἐκείνου ἐπ᾽ ἑκάστῃ 𝔄 ἐπ᾽ ἐκείνου ἐξ ἑκάστῃ **RSV** ἐξ ἐκείνου ἐπ᾽ ἑκάστῃ 𝔓 rell. | ἐσήμηνον **DRV** | θωμάσας **T** || 18 τὸ ποιεύμενον **pM** Ald. | ἠρώτα **CTPMD**^{c}**V** εἰρώτα 𝔄𝔓**D**^{ac} rell. | αὐτὸν – p. 262, 1 εἰρωτᾷ haplogr. om. **T**

σε Καμβύσης, Ψαμμήνιτε, εἰρωτᾷ, διότι δὴ τὴν μὲν θυγατέρα ὁρῶν κε-
κακωμένην καὶ τὸν παῖδα ἐπὶ θάνατον στίχοντα οὔτε ἀνέβωσας οὔτε
ἀπέκλαυσας, τὸν δὲ πτωχὸν οὐδέν σοι προσήκοντα, ὡς ἄλλων πυνθάνεται,
10 ἐτίμησας;᾽ ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρώτα, ὁ δ᾽ ἀμείβετο τοῖσδε· ῾ὦ παῖ Κύρου,
τὰ μὲν οἰκήια ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίειν, τὸ δὲ τοῦ ἑταίρου πένθος
ἄξιον ἦν δακρύων, ὃς ἐκ πολλῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἐκπεσὼν ἐς πτωχηίην
ἀπῖκται ἐπὶ γήραος οὐδῷ.᾽ καὶ ταῦτα, ὡς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τούτων, εὖ
11 δοκέειν σφιν εἰρῆσθαι· ὡς δὲ λέγεται ὑπ᾽ Αἰγυπτίων, δακρύειν μὲν Κροῖ-
σον (ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος ἐπισπόμενος Καμβύσῃ ἐπ᾽ Αἴγυπτον), δα-
κρύειν δὲ Περσέων τοὺς παρεόντας, αὐτῷ τε Καμβύσῃ ἐσελθεῖν οἶκτόν
τινα καὶ αὐτίκα κελεύειν τόν τέ οἱ παῖδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων σῴζειν καὶ
15 αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστίου ἀναστήσαντας ἄγειν παρ᾽ ἑωυτόν. τὸν μὲν δή οἱ
παῖδα εὗρον μετιόντες οὐκέτι περιεόντα, ἀλλὰ πρῶτον κατακοπέντα· αὐτὸν
δὲ Ψαμμήνιτον ἀναστήσαντες ἦγον παρὰ Καμβύσην. ἔνθα τοῦ λοιποῦ
2 διαιτᾶτο ἔχων οὐδὲν βίαιον. εἰ δὲ καὶ ἠπιστήθη μὴ πολυπρηγμονεῖν,
ἀπέλαβε ἂν Αἴγυπτον ὥστε ἐπιτροπεύειν αὐτῆς, ἐπεὶ τιμᾶν ἐώθασι Πέρσαι
τῶν βασιλέων τοὺς παῖδας· τῶν, εἰ καί σφεων ἀποστέωσι, ὅμως τοῖσί γε

AB CT P(p)M DR SV(𝔳), ad quos usque ad *Καμβύσην* (15, 1) accedit floril. **𝔄𝔓**

1 *Ψαμμίνιτε* **R𝔄** *Ψαμίνιτε* **𝔓** | *ἐρωτᾷ* **CPMDRV** *εἰρωτᾷ* **𝔄𝔓** rell. | *διὰ τί* **𝔓** *διότι δὴ* **𝔄** rell. | *ὁρέων* **CTPM** *ὁρῶν* **𝔄𝔓** rell. || 2 *παῖδα δὲ ἐπὶ* **DRSV** | *στείχοντα* **TMD^{2}𝔄𝔓** || 3 *ἀνέκλαυσας* **M𝔓** Ald. *ἀπέκλαυσας* **𝔄** rell., cf. p. 261, 1; *οὔτε — οὔτε* intellige: 'alterum ad alterum spectans' (q. e. germanice *beziehungsweise*) | *πυνθάνομαι* **CTPM** *πυνθάνεται* **𝔄𝔓** rell. || 4 *ἐτίμησας τούτοισιν* **DRSV** *ἐτίμησας* **𝔄𝔓** rell. | *ἐπηρώτα* **PpMV^{ac}** *ἐπειρώτα* **𝔄𝔓V^{c}𝔳** rell. | *ἀμείβεται* **𝔄** *ἀμείβετο* **𝔓** rell. || 5 *οἰκῆα* **D** *οἰκεῖα* **V𝔳** *οἰκήια* **𝔄𝔓** rell. | *μείζω* **DRV** *μέζω* **𝔄𝔓** rell. | *κακὰ ὥστε* **ABCT𝔄** *κακὰ^{ἢ} ὥστε* **M** *ἢ* inter voces suprascr. **A** man. rec. *κακαὶ* (ut vid.) *ὥστε* **𝔓** *κακὰ ἢ ὥστε* cett. | *ἑτέρου* **CSV** | *πάθος* **M** Ald. **𝔄𝔓** || 6 *δακρύων κλαίειν ὃς* **D** | *πτωχείην* **𝔄𝔓** *πτωχίην* **TpM** Ald. || 7 *ἀφῖκται* **𝔄𝔓** | *ἀπενεχθέντα* **𝔄** | *ὑπὸ τούτων* scripsi, i. e. *τῶν Περσέων* (intellige: 'ut sunt relata a Persis ..., sed ut ab Aegyptiis dicitur ...'): *ὑπὸ τούτου* codd. *ἐπύθοντο* propos. Tkatsch *ὑπὸ τούτου ⟨ἤκουσαν⟩* coni. Abicht et similia fere Stein || 8 *σφι εἰρῆσθαι* **A** *εἰρῆσθαί σφιν* **𝔓** *οἱ εἰρῆσθαι* **M** Ald. | *δὲ* om. **DRSV** || 9 *ἐτετεύχε* **C** | *γὰρ* **𝔄** *καὶ* **C** *γὰρ καὶ* **𝔓** rell. | *ἐπισπώμενος* **MS** Ald. || 12 *προαστείου* **𝔄𝔓** codd. || 12—13 *τὸν μὲν δή οἱ παῖδα εὗρον μετιόντες οὐκέτι περιεόντα* scripsi *τὸν μὲν δὴ παῖδα εὗρον μετιόντες οὐκέτι περιεόντα* **C** *τὸν μὲν δὴ παῖδα εὗρον οἱ μετιόντες οὐκέτι περιεόντα* (quod ex *οἱ* iterum suppleto ortum esse iudico) **ABT** *τὸν μὲν δὴ παῖδα περιόντα οὐκέτι εὗρον οἱ μετιόντες* **𝔄𝔓** *τὸν μὲν δὴ παῖδα εὗρον αὐτοῦ οἱ μετιόντες οὐκέτι περιεόντα* (e glossa quae vocem *οἱ* recte possessiva vi explicaverat haud dubito quin sit natum) cett. || 14 *Ψαμμίνιτον* **R𝔄** *Ψαμίνιτον* **𝔓** | *Καμβύσην* **𝔄𝔓** *Καμβύσεα* codd. || 15 *βίον* **A^1** *αι* suprascr. **A^2** | *ἐπιστήθη* **RS** | *μὴ* om. **A^1**, bis supra lin. suppl. et iterum eras. mg. adscr. **A** man. post. | *πολυπραγμονεῖν* **TPM** *πολυπραγμονῶν* **SV** || 16 *αὐτὴν* **DRSV** | *ἐώθεσαν* **D** || 17 *εἰ* **ABCTP^{ac}** *ἢν* **P^{c}** cett.

παισὶ αὐτῶν ἀποδιδοῦσι τὴν ἀρχήν. πολλοῖσι μέν νυν καὶ ἄλλοισι ἔστι 3
σταθμώσασθαι, ὅτι τοῦτο οὕτω νενομίκασι ποιέειν, ἐν δὲ καὶ τῷδε Ἰνάρω
παιδὸς Ἰθαννύρα, ὡς ἀπέλαβε, τήν οἱ ὁ πατὴρ εἶχε, ἀρχήν, καὶ τῷ Ἀμυρ-
ταίου Παυσίρι, καὶ γὰρ οὗτος ἀπέλαβε τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχήν· καίτοι
Ἰνάρω γε καὶ Ἀμυρταίου οὐδαμοί κω Πέρσας κακὰ πλέω ἐργάσαντο. νῦν 4
δὲ μηχανώμενος κακὰ ὁ Ψαμμήνιτος ἔλαβε τὸν μισθόν· ἀπιστὰς γὰρ
Αἰγυπτίους ἥλω, ἐπείτε δὲ ἐπάιστος ἐγένετο ὑπὸ Καμβύσεω, αἷμα ταύρου
πιὼν ἀπέθανε παραχρῆμα. οὕτω δὴ οὗτος ἐτελεύτησε· Καμβύσης δὲ ἐκ 16
Μέμφιος ἀπίκετο ἐς Σάιν πόλιν βουλόμενος ποιῆσαι, τὰ δὴ καὶ ἐποίησε.
ἐπείτε γὰρ ἐσῆλθε ἐς τὰ τοῦ Ἀμάσιος οἰκία, αὐτίκα ἐκέλευε ἐκ τῆς ταφῆς
τὸν Ἀμάσιος νέκυν ἐκφέρειν ἔξω· ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπιτελέα ἐγένετο,
μαστιγοῦν ἐκέλευε καὶ τὰς τρίχας ἀποτίλλειν καὶ κεντροῦν τε καὶ τἆλλα
πάντα λυμαίνεσθαι. ἐπείτε δὲ καὶ ταῦτα ἔκαμον ποιεῦντες — ὁ γὰρ δὴ 2
νεκρὸς ἅτε τεταριχευμένος ἀντεῖχέ τε καὶ οὐδὲν διεχέετο —, ἐκέλευσέ μιν
ὁ Καμβύσης κατακαῦσαι ἐντελλόμενος οὐκ ὅσια. Πέρσαι γὰρ θεὸν νομί-
ζουσι εἶναι πῦρ. τὸ ὦν κατακαίειν γε τοὺς νεκροὺς οὐδαμῶς ἐν νόμῳ 3
οὐδετέροισί ἐστι, Πέρσῃσι μέν, διόπερ εἴρηται, θεῷ οὐ δίκαιον εἶναι λέ-
γοντες νέμειν νεκρὸν ἀνθρώπου· Αἰγυπτίοισι δὲ νενόμισται πῦρ θηρίον

AB CT P(p)M DRSV(𝔳)
Πέρσαι γὰρ – πῦρ (16, 2), *διὸ οὐ* δίκαιον εἶναι (16, 3) – καταβρωθῇ (16, 4) exc. Stob. floril. 123

T 12 Dio Chrys. XXXVII 125 R. *ἐμαίνετο Καμβύσης Ἄμασιν τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα τὸν νεκρὸν αὐτοῦ κεντῶν τε καὶ μαστιγῶν*

2 Eust. Il. 70 (ad *Α* 153) *σταθμώσασθαι . . . παρὰ Ἡροδότῳ τὸ στοχάσασθαι* || 7 *Λέξ. ἐπάιστος· φανερός.* Hes. *ἐπάιστος· φανερός, κατάφωρος.* Greg. Cor. 135 *τὸν φανερὸν ἐπάιστον*

1 *καὶ* om. **T** || 2 *τοῦτο* om. **M** | *δὲ*] *δὲ δὴ* **M** Ald. | *τόδε* **V**[ac] *τῷδε* **V**[c] cett. sic intellige: 'ex illo quod sequitur Ithannyrae (scil. exemplo)' *τῷ τε* Reiskio duce Stein (in ed. maiore) Hude *τῷδε τῷ* Stein in ed. ad usum schol. confecta || 2–3 *Ἰνάρω παιδὸς Ἰθανύρρα* scripsi *Ἰνάρω παιδὶ Θανύρρα* **ABCTPM** *Ἰνάρω τοῦ Λίβυος παιδὶ Ἰθανύρρα* **D** *Ἰνάρω τῶ Λίβυος παιδὶ Ἰθανύρρα* **RSV** *ι* subscr. in nomine Ithanyrrae in Aldina ed. tantum invenitur || 3 *ὡς* **DRSV**[c]**𝔳** *ὃς* **V**[ac] cett. | *εἶρχεν* **R** || 5 *γε*] *τε* **P**[c]**pMDRSV** | *οὐδαμοί κω* om. **SV** | *πλέα* **TpM** Ald. | *εἰργάσαντο* **M** *ἐργάσατο* **RSV** || 6 *Ψαμμίνιτος* **R** || 9 *ἀφίκετο* **M** || 10 *εἰσῆλθε(ν) εἰς* **DRV** | *τῆς* om. **T** || 11 *Ἀμάσιον* **D**[1]**RV** (ex *Ἀμάσιος* recte iudicat ortum coll. I 214, 4 Weber Anal. Hdt. 182) *Ἀμάσειον* **D**[2] | *νέκυν ἐκφέρειν*] *φέρειν* **M** | *οἱ* om. **ABCTPM** || 12 *μαστιγοῦν τὸν νέκυν ἐκέλευε* **DRSV** | *κεντροῦν τε*] *κεντοῦν τε* **ABCTP** om. **M** *κεντροῦν* Ald., cf. Dion. Chrys. || 14 *τε* om. **M** | *ἐκέλευε γάρ μιν* **T** || 15 *κατακαῦσαι* – 16 *πῦρ*] *κατα πῦρ* **C** || 15.16 *εἶναι νομίζουσι* **M** || 16 *τὸ πῦρ* **PpM** Ald. Stob. | *γε* Schweighaeuser *τε* **ABCTP** om. cett. || 17 *διότιπερ* **DRSV** | *θεῷ οὐ δίκαιον εἶναι λέγουσιν* **M** Ald. *οὐ δίκαιον εἶναι λέγουσιν θεῷ* Stob. || 18 *τὸ πῦρ* Stob.

εἶναι ἔμψυχον, πάντα δὲ αὐτὸ κατεσθίειν, τά περ ἂν λάβῃ, πλησθὲν δὲ
4 *αὐτὸ τῆς βορῆς συναποθνήσκειν τῷ κατεσθιομένῳ. οὐκ ὦν θηρίοισι νόμος οὐδαμῶς σφίν ἐστι τὸν νέκυν διδόναι· καὶ διὰ ταῦτα ταριχεύουσι, ἵνα μὴ κείμενος ὑπὸ εὐλέων καταβρωθῇ. οὕτω δὴ οὐδετέροισι νομιζόμενα ἐνε-*
5 *τέλλετο ποιέειν ὁ Καμβύσης. ὡς μέντοι Αἰγύπτιοι λέγουσι, οὐκ Ἄμασις ἦν ὁ ταῦτα παθών, ἀλλὰ ἄλλος τις τῶν Αἰγυπτίων ἔχων τὴν αὐτὴν ἡλικίην*
6 *Ἀμάσι, ᾧ λυμαινόμενοι Πέρσαι ἐδόκεον Ἀμάσι λυμαίνεσθαι. λέγουσι γάρ, ὡς πυθόμενος ἐκ μαντηίου ὁ Ἄμασις τὰ περὶ ἑωυτὸν ἀποθανόντα μέλλοντα γίνεσθαι, οὕτω δὴ ἀκεόμενος τὰ ἐπιφερόμενα τὸν μὲν ἄνθρωπον τοῦτον τὸν μαστιγωθέντα ἀποθανόντα ἔθαψεν ἐπὶ τῇσι θύρῃσι ἐντὸς τῆς ἑωυτοῦ θήκης, ἑωυτὸν δὲ ἐνετείλατο τῷ παιδὶ ἐν μυχῷ τῆς θήκης ὡς μάλιστα θεῖ-*
7 *ναι. αἱ μέν νυν ἐκ τοῦ Ἀμάσιος ἐντολαὶ αὗται αἱ ἐς τὴν ταφήν τε καὶ τὸν ἄνθρωπον ἔχουσαι οὔ μοι δοκέουσι ἀρχὴν γενέσθαι, ἀλλ' ἄλλως αὐτὰ Αἰγύπτιοι σεμνοῦν.*

17 *Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐβουλεύσατο τριφασίας στρατηίας, ἐπί τε Καρχηδονίους καὶ ἐπὶ Ἀμμωνίους καὶ ἐπὶ τοὺς μακροβίους Αἰθίοπας,*
2 *οἰκημένους δὲ Λιβύης ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ. βουλευομένῳ δέ οἱ ἔδοξε ἐπὶ μὲν Καρχηδονίους τὸν ναυτικὸν στρατὸν ἀποστέλλειν, ἐπὶ δὲ Ἀμμωνίους τοῦ πεζοῦ ἀποκρίναντα, ἐπὶ δὲ τοὺς Αἰθίοπας κατόπτας πρῶτον ὀψομένους τε τὴν ἐν τούτοισι τοῖσι Αἰθίοψι λεγομένην εἶναι Ἡλίου τράπεζαν, εἰ ἔστι ἀληθέως, καὶ πρὸς ταύτῃ τὰ ἄλλα κατοψομένους, δῶρα δὲ*
18 *τῷ λόγῳ φέροντας τῷ βασιλέι αὐτῶν. ἡ δὲ τράπεζα τοῦ Ἡλίου τοιήδε*

AB CT P(p)M DR SV(𝔳)
Σχόλ. 16, 4 (ad *εὐλέων*) *σκωλήκων* **T**

4 *Λέξ. εὐλέων* (*εὔλεων* Lexx. alphab. ord. conscr. fere omnia)· *σκωλήκων.* Hes. *εὐλέων· σκωλήκων* ‖ 7 Prisc. XVIII 236 v. quae ad I 214, 4 sunt laudata ‖ 19 Poll. II 59 *εἶπε . . . Ἡρόδοτος . . . κατόπτας*

1 *δέ*^{1} om. **D** | *αὐτὸν* **AB** *αὐτὸ* Stob. rell. secl. Legrand | *ἄν περ* **DRSV** Stob. | *πλησθέντες* Stob. ‖ 2 *αὐτὸ* secl. Abicht Progr. Iohannei Lüneburg. Pasch. 1862, 9 | *οὐκοῦν* Stob. ‖ 2—3 *θηρίοισι νόμος οὐδαμῶς φσίν* (η *supra*) **C** *θηρίοισι νόμος οὐδαμῶς φησίν* **ABT** *θηρίῳ οὐδαμῶς σφι νόμος* Stob. ‖ 3 *καὶ* om. **C** | *ἵνα* om. Stob. ‖ 4 *δὴ* om. **ABCTPM** | *ἐνετέλετο* **RV** *ἐνετέλλετο* **𝔳** cett. ‖ 6 *τις τῶν*] *τῶν* **T**^{1} *τῶν τις* **DRSV** ‖ 6—7 *ἔχων τε τὴν αὐτὴν ἡλικίην Ἀμάσι* **R** *ἔχοντι τὴν αὐτὴν ἡλικίην Ἀμάσι* **D** *ἔχων τε τὴν ἡλικίην Ἄμασιν* **SV** ‖ 7 *Ἀμάσι*^{2} **MD**^{1}**R** *Ἄμασιν* **D**^{2} cett., cf. Prisc. ‖ 8 *μέλλοντα ἀποθανόντα* **D**^{1} *μέλλοι ἀποθανόντα* **D**^{2}**RSV** *μέλλει ἀποθανόντα* **S** ‖ 9 *γίγνεσθαι* **DRSV** | *μὲν* om. **RSV** ‖ 10 *ἐπὶ*] *ἐν* **PpM** Ald. | *ἐκτὸς* **DRSV** ‖ 12 *Ἀμάσεος* **R** | *αἱ* om. **MDRSV** | *εἰς* **M** | *τὴν* om. **M** Ald. ‖ 13 *ἀλλ' ἄλλως*] *ἄλλως δ'* **ABCTPM** ‖ 15 *ἐβουλεύσατο ὁ Καμβύσης τριφασίας στρατηίας* **DRSV** *ἐβουλεύσατο τριφασίας στρατηγίας* (ut vid.) *ὁ Καμβύσης* **M** ‖ 17 *οἰκημένους* — 19 *Αἰθίοπας* om. **M** ‖ haplogr. om. **M** | *βουλομένῳ* **D**^{1} ‖ 19 *καθόπτας* **D**^{1}**RV** | *πρώτους* **DRSV** ‖ 20 *τε* om. **MDRSV** ‖ 22 *αὐτέων* **DRSV**

τις λέγεται εἶναι· λειμών ἐστι ἐν τῷ προαστίῳ ἐπίπλεος κρεῶν ἑφθῶν
πάντων τῶν τετραπόδων, ἐς τὸν τὰς μὲν νύκτας ἐπιτηδεύοντας τιθέναι τὰ
κρέα τοὺς ἐν τέλεϊ ἑκάστους ἐόντας τῶν ἀστῶν, τὰς δὲ ἡμέρας δαίνυσθαι
προσιόντα τὸν βουλόμενον· φάναι δὲ τοὺς ἐπιχωρίους ταῦτα τὴν γῆν αὐτὴν
ἀναδιδόναι ἑκάστοτε. ἡ μὲν δὴ τράπεζα τοῦ Ἡλίου καλεομένη λέγεται
εἶναι τοιήδε. Καμβύσῃ δὲ ὡς ἔδοξε πέμπειν τοὺς κατασκόπους, αὐτίκα 19
μετεπέμπετο ἐξ Ἐλεφαντίνης πόλιος τῶν Ἰχθυοφάγων ἀνδρῶν τοὺς ἐπι-
σταμένους τὴν Αἰθιοπίδα γλῶσσαν. ἐν ᾧ δὲ τούτους μετῆσαν, ἐν τούτῳ 2
ἐκέλευε ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα πλέειν τὸν ναυτικὸν στρατόν. Φοίνικες δὲ οὐκ
ἔφασαν ποιήσειν ταῦτα· ὁρκίοισί τε γὰρ μεγάλοισι ἐνδεδέσθαι καὶ οὐκ ἂν
ποιέειν ὅσια ἐπὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἑωυτῶν στρατευόμενοι. Φοινίκων δὲ οὐ
βουλομένων οἱ λοιποὶ οὐκ ἀξιόμαχοι ἐγίνοντο. Καρχηδόνιοι μέν νυν οὕτω 3
δουλοσύνην διέφυγον πρὸς Περσέων. Καμβύσης γὰρ βίην οὐκ ἐδικαίου
προσφέρειν Φοίνιξι, ὅτι σφέας τε αὐτοὺς ἐδεδώκεσαν Πέρσῃσι καὶ πᾶς ἐκ
Φοινίκων ἤρτητο ὁ ναυτικὸς στρατός. δόντες δὲ καὶ Κύπριοι σφέας αὐτοὺς
Πέρσῃσι ἐστρατεύοντο ἐπ' Αἴγυπτον. ἐπείτε δὲ τῷ Καμβύσῃ ἐκ τῆς 20
Ἐλεφαντίνης ἀπίκοντο οἱ Ἰχθυοφάγοι, ἔπεμπε αὐτοὺς ἐς τοὺς Αἰθίοπας
ἐντειλάμενός τε, τὰ λέγειν χρή, καὶ δῶρα φέροντας πορφύρεόν τε εἷμα καὶ
χρύσεον στρεπτὸν περιαυχένιον καὶ ψέλια καὶ μύρου ἀλάβαστρον καὶ
φοινικηίου οἴνου κάδον. οἱ δὲ Αἰθίοπες οὗτοι, ἐς τοὺς ἀπέπεμπε ὁ Καμβύ-
σης, λέγονται εἶναι μέγιστοι καὶ κάλλιστοι ἀνθρώπων πάντων· νόμοισι 2

AB CT P(p)M DR SV(𝔡)
Γλῶσσαν μετῆσαν ο⟨ὖ⟩ν τοῦ Καμβύσου ἐν τούτῳ (**τούτου** scr.) ἐκέλευε (19, 1) – στρατός (19, 3) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XIV

T 21 Eust. Dion. 218 *τῶν . . . Αἰθιόπων Ἡρόδοτος τοὺς μακροβίους ἱστορεῖ μεγίστους καὶ καλλίστους εἶναι πάντων ἀνθρώπων, σιτεῖσθαι δὲ κρέα ἑφθὰ καὶ πίνειν γάλα καὶ ζῆν ἔτη εἴκοσι καὶ ἑκατόν· τινὲς δέ, φασίν, ὑπερβάλλουσι καὶ ταῦτα* (23,1). *σπανιώτατος δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ τιμιώτατος ὁ χαλκός, πολὺς δὲ ὁ χρυσός, καὶ οἱ δεσμῶται παρ' αὐτοῖς χρυσέαις πέδαις δέδενται* (23, 4)· φέρει δέ, *φησίν, αὐτοῖς ἡ χώρα* καὶ ἐλέφαντας ἀμφιλαφεῖς καὶ ἔβενον (114)

19 Phot. *λήκυθον· τὴν τοῦ μύρου Ἀττικοὶ καλοῦσιν ἀλάβαστον. ἀρσενικῶς δὲ τὸν ἀλάβαστον εἶπεν Ἡρόδοτος.* item fere (sed *ἀλάβαστρον* v. l.) hab. Schol. Plat. Hipp. Min. 368c. Ael. Dionys. *λ* 10 (Erbse Unters. z. d. attiz. Lexx. 127): *'λήκυθον' ἀγ-*

1 *προαστείῳ* codd. | *ἐπίπλεως* **A^cBCD^2P** || 2 *ἐς ὃν* **DRSV** | *τίθεται* **T** || 2.3 *τὰ κρέατα* **S** om. **M** || 3 *ἑκάστοτε* propos. Gomperz || 4 *αὐτὴν* om. **pMS** || 6 *Καμβύσης* **DRSV** || 8 *ᾧ – ἐν* haplogr. om. **DRSV** || 9 *ἐπὶ* om. **pM** Ald. || 10 *τε* om. **AB CTPM** Const. || 11 *ὧσιν* **RSV** *ὅσια* Const. rell. | *ἑωυτοῦ* Const. || 12 *ἐγένοντο* **DRSV** || 14 *προσφέρεσθαι* **M** | *τε* om. **D** hab. Const. rell. | *πᾶς*] *τὰς* **C** || 15 *καὶ* om. **M** || 16 *ἐστράτευον* **M** || 18 *τε*¹ om. **ABCTPM** | *χρὴ καὶ*] *χρῆναι* **DRSV** *χρῆν καὶ* **PpM** Ald. || 19 *ψέλλια* **TM** Phot. | *ἀλάβαστον* **D**¹ *ἀλάβαστρον* Ael. Dion. **D**² rell. cf. Schol. Plat. || 20 *Φοινικίου* Poll. | *ἀπέπεμψε* **pM** Ald. || 21 *ἁπάντων* **DR** | *νόμοις* **D**^ac

δὲ καὶ ἄλλοισι χρᾶσθαι αὐτοὺς κεχωρισμένοισι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ δὴ καὶ κατὰ τὴν βασιληίην τοιῷδε, τὸν ἂν τῶν ἀστῶν κρίνωσι μέγιστόν τε εἶναι καὶ κατὰ τὸ μέγαθος ἔχειν τὴν ἰσχύν, τοῦτον βασιλεύειν.

21 *ἐς τούτους δὴ ὦν τοὺς ἄνδρας ὡς ἀπίκοντο οἱ Ἰχθυοφάγοι, διδόντες τὰ δῶρα τῷ βασιλέι αὐτῶν ἔλεγον, τάδε 'βασιλεὺς ὁ Περσέων Καμβύσης βουλόμενος φίλος καὶ ξεῖνός τοι γενέσθαι ἡμέας τε ἀπέπεμψε ἐς λόγους τοι ἐλθεῖν κελεύων καὶ δῶρα ταῦτά τοι διδοῖ, τοῖσι καὶ αὐτὸς μάλιστα ἥδεται χρεώμενος.'*

2 *ὁ δὲ Αἰθίοψ μαθών, ὅτι κατόπται ἥκοιεν, λέγει πρὸς αὐτοὺς τοιάδε· 'οὔτε ὁ Περσέων βασιλεὺς δῶρα ὑμέας ἔπεμψε φέροντας προτιμῶν πολλοῦ ἐμοὶ ξεῖνος γενέσθαι, οὔτε ὑμεῖς λέγετε ἀληθέα, ἥκετε γὰρ κατόπται τῆς ἐμῆς ἀρχῆς, οὔτε ἐκεῖνος ἀνήρ ἐστι δίκαιος· εἰ γὰρ ἦν δίκαιος, οὔτ' ἂν ἐπεθύμησε χώρης ἄλλης ἢ τῆς ἑωυτοῦ οὔτ' ἂν ἐς δουλοσύνην ἀνθρώπους ἦγε, ὑπ' ὧν μηδὲν ἠδίκηται. νῦν δὲ αὐτῷ τόξον τόδε διδόντες τάδε ἔπεα*

3 *λέγετε· "βασιλεὺς ὁ Αἰθιόπων συμβουλεύει τῷ Περσέων βασιλέι, ἐπεὰν οὕτως εὐπετέως ἕλκωσι τὰ τόξα Πέρσαι ἐόντα μεγάθεϊ τοσαῦτα, τότε ἐπ' Αἰθίοπας τοὺς μακροβίους πλήθεϊ ὑπερβαλλόμενον στρατεύεσθαι, μέχρι δὲ τούτου θεοῖσιν εἰδέναι χάριν, οἳ οὐκ ἐπὶ νόον τρέπουσιν Αἰθιόπων παισὶ γῆν ἄλλην προσκτᾶσθαι τῇ ἑωυτῶν".'*

22 *ταῦτα δὲ εἴπας καὶ ἀνεὶς τὸ τόξον παρέδωκε τοῖσιν ἥκουσι. λαβὼν δὲ τὸ εἷμα τὸ πορφύρεον εἰρώτα,*

AB CT P(p)M DR SV(v)
Νῦν δὲ*(21, 3) – ἐσσοῦσθαι (22, 4) exc. floril. 𝔄𝔓

γεῖόν τι φασὶν Ἀττικοί, ἐν ᾧ τοῖς νεκροῖς ἔφερον τὸ μύρον, τὴν ἀλάβαστον· ἀρσενικῶς δὲ τὸν ἀλάβαστρον *εἶπεν Ἡρόδοτος* || 20 Athen. 472b *Ἡρόδοτος . . . ἐν τῇ τρίτῃ* φοινικηίου, *φησίν,* οἴνου κάδον. Poll. X 70 *καὶ Ἡρόδοτος· καὶ* φοινικίου οἴνου κάδον

8 Poll. v. ad 17, 2

1 *ἄλλοις* **RV** | *αὐτοὺς καὶ* (quod e syllaba sequenti recte iudicat natum esse Valckenaer, cf. **R**) *κεχωρισμένοισι* **ABT** *αὐτοὺς καὶ κεχωρισμένοισι δὲ* **C** *αὐτούς φασι καὶ κεχωρισμένοισι* **R** *αὐτούς φασι κεχωρισμένοισι* **DSV**; ad accusativi c. inf. et nominativi c. inf. vices liberas cf. IV 15, 2 et Kühner-Gerth II 30 n. 4 || 2 *καὶ* om. **DRSV** | *κρίνωσι* post *ἰσχύν* (3) **DRSV** | *τε* om. **P**[1]**M** hab. **P**[2]**p** cett. || 3 *τὸ* om. **ABC** | *μέγεθος* **DRV** | *τοῦτον ἀξιοῦσι βασιλεύειν* **ABCTPM** || 4 *ὡς* om. **DRSV** | *διδόντες δὲ τὰ* **DRSV** || 5–6 *τοι βουλόμενος φίλος καὶ ξεῖνος γενέσθαι* **DRSV** *βουλόμενός τοι φίλος καὶ ξεῖνος γενέσθαι* **M** Ald. || 6 *ἀπέπεμπε* **CPM** | *εἰς* **D** || 7 *χρεόμενος* **Pp** || 9 *ὑμᾶς* **T** || 11 *ἔστιν ἀνὴρ* **DRSV** || 12 *ἐπεθύμει* **D** *ἐπεθύμεε* **RSV** | *εἰς* **D** || 13 *τόδε* om. 𝔄𝔓 || 14 *ὁ* om. **DRSV**𝔄𝔓 | *ἐπειδὰν* **CPM** *ἐπεὰν* 𝔄𝔓 rell. || 15 *ἕλκουσι* 𝔓 *ἕλκωσι* 𝔄 rell. | *τὰ* om. **DRSV**, secl. Hude | *μεγάθη* **RSV** *μεγέθει* **D**𝔄 *μεγάθει* vel *μεγάθεϊ* 𝔓 rell. || 17 *μέχρις* **AC** | *τούτου*] *τοῦ* **D**[1] *τοῦτο* **D**[2] *τούτων* **TPpM** Ald. | *θεοῖσι* **A** | *τρέπουσι* **A** || 18 *κτᾶσθαι πρὸς* **DRSV** || 19 *τοῖσι* **A** *Περσέων τοῖσι* 𝔓 qui Ichthyophagorum nominis nusquam facta mentione (cf. lectiones p. 267, l. 4) Elephantiniensibus Cambysis legatis Persarum nomen adscribit (cf. p. 267, 13) | *ἠρώτα* **CPMV**

ὅ τι εἴη καὶ ὅκως πεποιημένον· εἰπόντων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων τὴν ἀλη-
θείην περὶ τῆς πορφύρης καὶ τῆς βαφῆς, δολερούς μὲν τοὺς ἀνθρώπους
ἔφη εἶναι, δολερὰ δὲ αὐτῶν τὰ εἵματα. δεύτερα δὲ τὸν χρυσοῦν εἰρώτα τὸν 2
στρεπτὸν περιαυχένιον καὶ τὰ ψέλια. ἐξηγεομένων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων
τὸν κόσμον αὐτοῦ γελάσας ὁ βασιλεὺς καὶ νομίσας εἶναί σφεα πέδας εἶπεν,
ὡς παρ' ἑωυτοῖσί εἰσι ῥωμαλεώτεραι τουτέων πέδαι. τρίτον δὲ εἰρώτα τὸ 3
μύρον· εἰπόντων δὲ τῆς ποιήσιος πέρι καὶ ἀλείψιος τὸν αὐτὸν λόγον τὸν
καὶ περὶ τοῦ εἵματος εἶπεν. ὡς δὲ ἐς τὸν οἶνον ἀπίκετο καὶ ἐπύθετο αὐτοῦ
τὴν ποίησιν, ὑπερησθεὶς τῷ πόματι ἐπείρετο, ὅ τι τε σιτέεται ὁ βασιλεὺς
καὶ χρόνον ὁκόσον μακρότατον ἀνὴρ Πέρσης ζώει. οἱ δὲ σιτέεσθαι μὲν 4
τὸν ἄρτον εἶπον ἐξηγησάμενοι τῶν πυρῶν τὴν φύσιν, ὀγδώκοντα δὲ ἔτεα
[ζωῆς] πλήρωμα ἀνδρὶ μακρότατον προκέεσθαι. πρὸς ταῦτα ὁ Αἰθίοψ
ἔφη οὐδὲν θωμάζειν, εἰ σιτεόμενοι κόπρον ἔτεα ὀλίγα ζώουσιν· οὐδὲ γὰρ
ἂν τοσαῦτα δύνασθαι ζώειν σφέας, εἰ μὴ τῷ πόματι ἀνέφερον, φράζων
τοῖσιν Ἰχθυοφάγοισι τὸν οἶνον· τούτῳ γὰρ ἑωυτοὺς ὑπὸ Περσέων ἑσσοῦ-
σθαι· ἀντειρομένων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων τῆς ζόης καὶ διαίτης πέρι ἔτεα 23
μὲν ἐς εἴκοσί τε καὶ ἑκατὸν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν ἀπικνέεσθαι, ὑπερβάλλειν

AB CT P(p)M DR SV(𝔡), ad quos usque ad fin. cap. 22 accedit floril. **𝔄𝔓**

T 1–3 Plut. de Hdt. mal. 28 (Mor. 863d) *αὐτὸς τὸν Αἰθίοπά φησι πρὸς τὰ μύρα καὶ τὴν πορφύραν εἰπεῖν, ὡς δολερὰ μὲν τὰ χρίματα* (*χείματα* v. l.), *δολερὰ δὲ τὰ εἵματα τῶν Περσέων ἐστί.* Mor. 646b *τὸ μὲν μύρον εἰκότως ὑποδυσωπούμεθα καὶ τὴν πορφύραν διὰ τὴν ἐπίθετον πολυτέλειαν ὡς δολερὰ εἵματα καὶ χρίματα* (*χρώματα* v. l.) *κατὰ τὴν τοῦ βαρβάρου φωνήν* ‖ 16–p. 268, 1 Eust.: v. ad 20, 1. Valerius Max. VIII 13 ad locum se refert

1 *ὅπως* **𝔓** | *εἰπάντων* **DRSV** *εἰπόντων* **𝔄𝔓** rell. | *τῶν Ἰχθυοφάγων* om. **𝔓** | *ἀληθηίην* **M** Ald. ‖ 2 *πορφυρέης* **DR** *πορφυρέας* **𝔄𝔓** ‖ 3 *αὐτῶν καὶ τὰ* **𝔄𝔓** | *χρυσὸν* **MDRSV** | *ἠρώτα* **CPM** ‖ 3.4 *τὸν στρεπτὸν τὸν* **DRSV** ‖ 4 *ψέλλια* **M𝔄𝔓** | *ἐξηγευμένων* **D** *ἐξηγουμένων* **𝔄𝔓** | *τῶν Ἰχθυοφάγων* om. **𝔓** (cf. quae ad p. 266, 19 adnotavimus) ‖ 5 *αὐτῶν* **MS** *αὐτοῦ* **V** | *σφέας* **TDRSV** | *πέδαι* (cf. 6) **D** | *εἶπε* **A** ‖ 6 *ἑωυτοῖς* **AB𝔄𝔓** | *τούτων ῥωμαλεώτεραι* **𝔓** *ῥωμαλεώτεραι τούτων* **MDRSV** *ῥωμαλεώτεραι τουτέων* **𝔄** rell. | *ἠρώτα* **CPM** ‖ 7 *εἰπάντων* **DRSV** | *δὲ* om. **𝔓** | *ποιήσεως* **RV𝔓** *ποιήσιος* **𝔄** rell. ‖ 8 *καὶ περὶ*] *καὶ ἐπὶ* **D** *ἐπὶ* **RSV** | *εἶπε* **A** | *δὲ καὶ ἐς* **𝔓** | *ἀπίκατο* **𝔄** ‖ 9 *τὴν ποίησιν* om. **𝔄** | *ἐπήρετο* **CM𝔄** ‖ 10 *ὁπόσον* **pM** ‖ 11 *τὸν* om. **𝔄𝔓** | *ἄρτον* om. **𝔓** | *εἶπαν* **DRSV** | *ὀγδόκοντα* **D**[1] *ὀγδώκοντα* **𝔡** ‖ 11.12 *ζωῆς ἔτεα* **𝔄𝔓** *ἔτεα ζόης* **C**[2]**PM** vocem quae ubique fere littera *o* scribitur in codd. seclusi ‖ 12–13 *ὁ Αἰθίοψ οὐδὲν ἔφη* **DRSV** *εἶπεν ὁ Αἰθίοψ οὐδὲν* **𝔄𝔓** ‖ 13 *θωυμάζειν* **CpMDRSV** *θαυμάζειν* **P** *θωμάζειν* **𝔄𝔓** rell. | *ζώουσι* **A** | *οὐδὲ*] *οὐ* **𝔄𝔓** ‖ 14 *ζώειν δύνασθαι* **P**[1]**DRSV** *δύνασθαι ζώειν* **𝔄𝔓P**[2]**p** rell. | *τῷ πόματι*] *τῷδε* **𝔓** | *ἀναφέρων* **DRSV** ‖ 15 *τοῖσι* **A** | *τοῦτο* **DRSV** | *ἑαυτοὺς* **𝔄** ‖ 16 *ἀντερομένων* **B**[1]**M** | *δὲ*] *δὲ τὸν βασιλέα* **ABCTPM** | *ζώης* **CT** *ζωῆς* **DRSV** | *καὶ τῆς διαίτης* **DRSV** ‖ 16.17 *ἔτεα μὲν* ⟨*εἶπε*⟩ Krueger Hude ⟨*εἶπε*⟩ *ἔτεα μὲν* Legrand, quae additamenta recte respuit G. L. Cooper TAPA 104, 1974, 67 ‖ 17 *ἐς εἴκοσί τε*] *ἐς εἴκοσι* **PpM** Ald. *ἐείκοσι* **ABC** | *τοὺς* om. **M** | *αὐτέων* **Tp** (ut vid.) **M** Ald. | *ὑπερβαλλέειν* **M** Ald.

2 δέ τινας καὶ ταῦτα, σίτησιν δὲ εἶναι κρέα ἑφθὰ καὶ πόμα γάλα. θῶυμα δὲ
ποιευμένων τῶν κατασκόπων περὶ τῶν ἐτέων ἐπὶ κρήνην τινά σφισιν
ἡγήσασθαι, ἀπ᾽ ἧς λουόμενοι λιπαρώτεροι ἐγίνοντο, κατά περ εἰ ἐλαίου
3 εἴη· ὄζειν δὲ ἀπ᾽ αὐτῆς ὡς εἰ ἴων. ἀσθενὲς δὲ τὸ ὕδωρ τῆς κρήνης ταύτης
οὕτω δή τι ἔλεγον εἶναι οἱ κατάσκοποι ὥστε μηδὲν οἷόν τ᾽ εἶναι ἐπ᾽ αὐτοῦ
ἐπιπλέειν μήτε ξύλον μήτε τῶν ὅσα ξύλου ἐστὶ ἐλαφρότερα, ἀλλὰ πάντα
σφέα χωρέειν ἐς βυσσόν. τὸ δὲ ὕδωρ τοῦτο εἴ σφί ἐστι ἀληθέως, οἷόν
τί ἐστι λέγεται, διὰ τοῦτο ἂν εἶεν τούτῳ τὰ πάντα χρεώμενοι μακρόβιοι.
4 ἀπὸ τῆς κρήνης δὲ ἀπαλλασσομένων ἀγαγεῖν σφέας ἐς δεσμωτήριον ἀν-
δρῶν, ἔνθα τοὺς πάντας ἐν πέδῃσι χρυσέῃσι δεδέσθαι. ἔστι δὲ ἐν τούτοισι
τοῖσι Αἰθίοψι πάντων ὁ χαλκὸς σπανιώτατον καὶ τιμιώτατον. θεησάμενοι
δὲ καὶ τὸ δεσμωτήριον ἐθεήσαντο καὶ τὴν τοῦ Ἡλίου λεγομένην τράπεζαν.
24 μετὰ δὲ ταύτην τελευταίας ἐθεήσαντο τὰς θήκας αὐτῶν, αἳ λέγονται
2 σκευάζεσθαι ἐξ ὑάλου τρόπῳ τοιῷδε· ἐπεὰν τὸν νεκρὸν ἰσχνήνωσι εἴτε
δὴ κατά περ Αἰγύπτιοι εἴτε ἄλλως κως, γυψώσαντες ἅπαντα αὐτὸν γραφῇ
κοσμέουσι ἐξομοιεῦντες τὸ εἶδος ἐς τὸ δυνατόν, ἔπειτα δέ οἱ περιιστᾶσι στή-
λην ἐξ ὑάλου πεποιημένην κοίλην (ἡ δέ σφι πολλὴ καὶ εὐεργὸς ὀρύσσεται)·
3 ἐν μέσῃ δὲ τῇ στήλῃ ἐνεὼν διαφαίνεται ὁ νέκυς οὔτε ὀδμὴν οὐδεμίαν
ἄχαριν παρεχόμενος οὔτε ἄλλο ἀεικὲς οὐδέν, καὶ ἔχει πάντα φανερὰ ὁμοίως
4 αὐτῷ τῷ νέκυϊ. ἐνιαυτὸν μὲν δὴ ἔχουσι τὴν στήλην ἐν τοῖσι οἰκίοισι οἱ
μάλιστα προσήκοντες πάντων τε ἀπαρχόμενοι καὶ θυσίας οἱ προσάγοντες·
μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκομίσαντες ἱστᾶσι περὶ τὴν πόλιν.

AB CT P(p)M DR SV(𝔳)

T 2 Sotion (Paradox. p. 186 West.) ad locum se refert || 10 Eust.: v. ad 20, 1 || 15–17 Diod. II 15, 3 *χρυσῆν εἰκόνα κατασκευάζεσθαι κοίλην, εἰς ἣν ἐντεθέντος τοῦ νεκροῦ περὶ τὴν εἰκόνα χεῖσθαι τὴν ὕελον· τοῦ δὲ κατασκευάσματος τεθέντος ἐπὶ τὸν τάφον διὰ τῆς ὑέλου φανῆναι τὸν χρυσὸν ἀφωμοιωμένον τῷ τετελευτηκότι*

1 *κρέα τε ἑφθὰ* **ABCTPM** | *καὶ πόμα μεγάλα* **R** om. **T** | *θῶμα* **T** || 2 *τινάς φησιν* **R** *τινάς σφισιν* **D** *σφι* **ABCTPM** || 3 *ἐγίγνοντο* **PpM** *γίγνονται* **DRSV** || 4 *τὸ] καὶ τὸ* **DRSV** || 5 *εἶναι*[1] om. **M** | *εἶναι ἀπ᾽* **p** Ald. om. **M** || 6 *πλέειν* **T** | *εἰσὶν* **T** || 7 *χωρεῖν* **DRSV** *χωρ**ν* **M** | *βυθόν* **DRSV** || 8 *τι ἐστὶ λέγεται* **A** *τι λέγεται* **PMDRSV** *τι λέγεταί ἐστι* cett. | *τὰ πάντα τούτῳ* **M** | *χρεόμενοι* **Pp** || 9 *ἄγειν* **DRSV** | *δεσμοτήριον* **V** || 11 *καὶ τιμιώτατον* om. **M** || 12 *δὲ καὶ] δὲ* **D** *καὶ* **𝔳** | *ἐθηήσαντο* **CTPM**D^c**RV** || 13 *ἐθηήσαντο* **CTPM**D^c**RV** | *ἃ* **C** || 14 *ἐξ ὑέλου* **PM** *ἐξ ὑέλλου* (quod ex ΕΞ ΥΈΛΟΥ pro ΕΞ ΥΈΛΟΥ lecto credo esse ortum pace Weberi Anal. Hdt. 189s.) C^{mg}**T** *ἐξ ὑάλλου* V^{ac} *ἐκ ξύλου* **A**B^1C^t *ὑέλου* suprascr. **A** man. post., cf. Diod. | *ἰσχήσωσιν* **R** *ἰσχνήσωσιν* **C** *ἰσχνίσωσι* **T** || 15 *εἴτε δὴ ἄλλως* **D** || 16 *κοσμοῦσι* **ABCTPM** | *ἐξομοιούμενοι* **S** | *ἐς] κατὰ* **M** || 17 *ἐξ ὑέλου* $A^{2mg}B^2$**P** *ἐξ ὑάλλου* **R** *ἐκ ξύλου* **A**B^1**C** | *εὐεργῶς* **R** *εὐεργετῶς* **SV** || 18 *οὐδεμίην* **MRSV** Ald. || 19 *ἄχαρι* **T** || 20 *ἐν τῇσι οἰκίῃσιν* **T** || 21 *τε* om. **ABCTPM** | *ἀρχόμενοι* **C** || 22 *ἱστῶσι* **pM** Ald.

Θεησάμενοι δὲ τὰ πάντα οἱ κατάσκοποι ἀπαλλάσσοντο ὀπίσω· ἀπαγγει- 25
λάντων δὲ ταῦτα τούτων αὐτίκα ὁ Καμβύσης ὀργὴν ποιησάμενος ἐστρα-
τεύετο ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας οὔτε παρασκευὴν σίτου οὐδεμίαν παραγγείλας
οὔτε λόγον ἑωυτῷ δούς, ὅτι ἐς τὰ ἔσχατα γῆς ἔμελλε στρατεύεσθαι· οἷα 2
δὲ ἐμμανής τε ἐὼν καὶ οὐ φρενήρης, ὡς ἤκουσε τῶν Ἰχθυοφάγων, ἐστρα-
τεύετο Ἑλλήνων μὲν τοὺς παρεόντας αὐτοῦ ταύτῃ τάξας ὑπομένειν, τὸν
δὲ πεζὸν πάντα ἅμα ἀγόμενος. ἐπείτε δὲ στρατευόμενος ἐγένετο ἐν Θήβῃσι, 3
ἀπέκρινε τοῦ στρατοῦ ὡς πέντε μυριάδας καὶ τούτοισι μὲν ἐνετέλλετο
Ἀμμωνίους ἐξανδραποδισαμένους τὸ χρηστήριον τὸ τοῦ Διὸς ἐμπρῆσαι,
αὐτὸς δὲ τὸν λοιπὸν ἄγων στρατὸν ἤιε ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας. πρὶν δὲ τῆς ὁδοῦ 4
τὸ πέμπτον μέρος διεληλυθέναι τὴν στρατιὴν αὐτίκα πάντα αὐτούς, τὰ
εἶχον σιτίων ἐχόμενα, ἐπελελοίπεε, μετὰ δὲ τὰ σιτία καὶ τὰ ὑποζύγια ἐπέ-
λιπε κατεσθιόμενα. εἰ μέν νυν μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχεε 5
καὶ ἀπῆγε ὀπίσω τὸν στρατόν, ἐπὶ τῇ ἀρχῆθεν γενομένῃ ἁμαρτάδι ἦν ἂν
ἀνὴρ σοφός· νῦν δὲ οὐδένα λόγον ποιεύμενος ἤιε αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω. οἱ δὲ 6
στρατιῶται ἕως μέν τι εἶχον ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν, ποιηφαγέοντες διέζωον·
ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν ψάμμον ἀπίκοντο, δεινὸν ἔργον αὐτῶν τινες εἰργάσαντο· ἐκ
δεκάδος γὰρ ἕνα σφέων αὐτῶν ἀποκληρώσαντες κατέφαγον. πυθόμενος δὲ 7
ταῦτα ὁ Καμβύσης δείσας τὴν ἀλληλοφαγίην ἀπεὶς τὸν ἐπ᾽ Αἰθίοπας στό-
λον ὀπίσω ἐπορεύετο καὶ ἀπικνέεται ἐς Θήβας πολλοὺς ἀπολέσας τοῦ
στρατοῦ. ἐκ Θηβέων δὲ καταβὰς ἐς Μέμφιν τοὺς Ἕλληνας ἀπῆκε ἀπο-
πλέειν.

AB CT P(p)M DR SV(v)

Σχόλ. 25, 5 ʽ*γνωσιμαχέειν*ʼ *τὸ γνῶναι τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν καὶ τὴν τῶν ἐναντίων ἰσχύν* **B**[2] (cf. Lexx.) 25, 7 *σημείωσαι, ὅτι* ʽ*στόλον*ʼ *καὶ τὸν στρατόν φησι* **B**

5 *Λέξ. φρενήρης· σώφρων.* Greg. Cor. 136 *φρενήρη τὸν σώφρονα* ‖ 13 *Λέξ. γνωσιμαχεῖν· τὸ γνῶναι τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν τήν τε τῶν ἐναντίων ἰσχύν (καὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἰσχύν* Lexx. alphab. ord. conscr.). Hes. *γνωσιμαχῆσαι· τινὲς μὲν τὸ γνῶναι τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν τήν τε τῶν ἐναντίων ἰσχύν.* idem fere Suid. Etym. M. Greg. Cor. 147 *γνωσιμαχεῖν· τὸ γνῶναι τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν τήν τε τῶν ἐναντίων ἰσχύν* ‖ 19 – p. 270, 1 Thom. Mag. 346 (s. v. *στόλος*) *καὶ αὐτὴ ἡ στρατιὰ παρ᾽ Ἡροδότῳ ἐν τῇ τρίτῃ·* ἀπεὶς – ἐπορεύετο, ὁ μὲν – ἔπρηξε (26, 1)

1 *ἀπαλλάσσονται* **DRSV** ‖ 2 *ἀρχὴν* **DRSV** ‖ 3 *οὐδεμίην* **MS** Ald. casum vocis compendio not. **p** ‖ 4 *διδοὺς* **C** | *τῆς γῆς* **DRSV** ‖ 5 *δὲ*] *τε* **AB** | *ὢν* **pM** Ald. | *ἤκουε* **ABCTPM** ‖ 6 *αὐτοῦ ταύτῃ*] *αὐτοῦ* **ABCTPp** *αὐτῷ* **M** Ald. ‖ 7 *ἅμα ἀγόμενος*] *ἀγόμενος* **T**[1]**SV** *ἀγόμενος ἅμα* **M** | *πορευόμενος* **DRSV** ‖ 8 *ἀπέκρηνε* **B** *ι* in ras. **A**[1] | *μυριάδες* **C** ‖ 9 *ἀνδραποδισαμένους* **D** ‖ 11 *τὸ* om. **pM** | *τὸν στρατὸν* **M** ‖ 12 *ἐξέλειπε* **BD**[1] ‖ 13 *ἐσθιόμενα* **M** ‖ 14 *ἀρχῆθεν*] *ὀπίσω* **M** | *ἂν* om. **RSV** ‖ 15 *σοφὸς ἀνήρ* **pM** Ald. | *ἀεὶ* **RV** ‖ 16 *μέν τι*] *μέντοι* **SV** | *ποηφαγέοντες* **S** *ποιοφαγέοντες* **v** | *διέζων* **DRSV** ‖ 17 *ἐργάσαντο* **C** ‖ 18 *ἀποκληρωθέντες* **DRSV** | *ἔφαγον* **M** ‖ 19 *ἀλληλοφαγίαν* **B** *η*[2] ex corr. **D** ‖ 21 *Θηβαίων* **CTMDRSV** *Θηβῶν* **AB** | *καταβὰς*] *ἐπορεύοντο ἔχοντες ἀγωγοὺς καὶ καταβὰς* **M** Ald. (cf. p. 270, 2–3)

26 Ὁ μὲν ἐπ᾽ Αἰθίοπας στόλος οὕτως ἔπρηξε, οἱ δ᾽ αὐτῶν ἐπ᾽ Ἀμμωνίους
ἀποσταλέντες στρατεύεσθαι, ἐπείτε ὁρμηθέντες ἐκ τῶν Θηβαίων ἐπο-
ρεύοντο ἔχοντες ἀγωγούς, ἀπικόμενοι μὲν φανεροί εἰσι ἐς Ὄασιν πόλιν,
τὴν ἔχουσι μὲν Σάμιοι τῆς Αἰσχριωνίης φυλῆς λεγόμενοι εἶναι (ἀπέχουσι
δὲ ἑπτὰ ἡμερέων ὁδὸν ἀπὸ Θηβαίων διὰ ψάμμου, ὀνομάζεται δὲ ὁ χῶρος
2 οὗτος κατὰ Ἑλλήνων γλῶσσαν Μακάρων Νῆσοι). ἐς μὲν δὴ τοῦτον τὸν
χῶρον λέγεται ἀπικέσθαι τὸν στρατόν, τὸ ἐνθεῦτεν δέ, ὅτι μὴ αὐτοὶ Ἀμ-
μώνιοι καὶ οἱ τούτων ἀκούσαντες, ἄλλοι οὐδένες οὐδὲν ἔχουσι εἰπεῖν περὶ
3 αὐτῶν· οὔτε γὰρ ἐς τοὺς Ἀμμωνίους ἀπίκοντο οὔτε ὀπίσω ἐνόστησαν. λέ-
γεται δὲ καὶ τάδε ὑπ᾽ αὐτῶν Ἀμμωνίων· ἐπειδὴ ἐκ τῆς Ὀάσιος ταύτης
ἰέναι διὰ τῆς ψάμμου ἐπὶ σφέας γενέσθαι τε αὐτοὺς μεταξύ κου μάλιστα
αὐτέων τε καὶ τῆς Ὀάσιος, ἄριστον αἱρεομένοισι αὐτοῖσι ἐπιπνεῦσαι νότον
μέγαν τε καὶ ἐξαίσιον, φορέοντα δὲ θῖνας τῆς ψάμμου καταχῶσαί σφεας,
καὶ τρόπῳ τοιούτῳ ἀφανισθῆναι. Ἀμμώνιοι μὲν οὕτω λέγουσι γενέσθαι
27 περὶ τῆς στρατιῆς ταύτης. ἀπιγμένου δὲ Καμβύσεω ἐς Μέμφιν ἐφάνη
Αἰγυπτίοισι ὁ Ἆπις, τὸν Ἕλληνες Ἔπαφον καλέουσι· ἐπιφανέος δὲ τούτου
γενομένου αὐτίκα οἱ Αἰγύπτιοι εἵματά τε ἐφόρεον τὰ κάλλιστα καὶ ἦσαν
2 ἐν θαλίῃσι. ἰδὼν δὲ ταῦτα τότε τοὺς Αἰγυπτίους ποιεῦντας ὁ Καμβύσης
πάγχυ σφέας καταδόξας ἑωυτοῦ κακῶς πρήξαντος χαρμόσυνα ταῦτα
ποιέειν ἐκάλεε τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Μέμφιος· ἀπικομένων δὲ ἐς ὄψιν

AB CT P(p)M DR SV(𝔳)
αγωγο]υς – [απε]χου[σι (26, 1) **Pap. Ox. 1619** col. I frustula tantum aliquarum vocum exhibens

T 3–6 Steph. Byz. *Αὔασις· πόλις Αἰγύπτου· ταύτην δὲ καὶ Ὄασιν καλοῦσιν, . . . Ἡρόδοτος δὲ καὶ Δοῦρις Μακάρων αὐτὴν ὠνόμασαν Νῆσον.* Eust. Od. 1509 (ad δ 563) *Ἡρόδοτος δέ φησιν ὅτι οἱ περὶ Ὄασιν πόλιν Σάμιοι* ἀπέχουσιν ἑπτὰ ἡμερῶν ὁδὸν ἀπὸ Θηβῶν διὰ ψάμμου· ὀνομάζεται δέ, *φησίν*, ὁ χῶρος οὗτος κατὰ Ἑλλήνων γλῶσσαν Μακάρων Νῆσοι. Phot. Bibl. 61a *λέγει* (sc. Olympiodorus) *ὅτι νῆσος τὸ παλαιὸν ἦν καὶ ἀπεχερσώθη καὶ ὅτι ταύτην καλεῖ Ἡρόδοτος Μακάρων Νήσους· Ἡρόδωρος δὲ . . . Φαιακίδα ταύτην καλεῖ.* Hes. et Phot. Lex. *Μακάρων Νῆσος· ἡ ἀκρόπολις τῶν ἐν Βοιωτίᾳ Θηβῶν* (*ὡς Ἀρμένδας* add. Phot.)

1 *ἐπ᾽*[1] om. **RV** hab. Thom. Mag. | *ἔπραξε* **T** || 2 *σταλέντες* **T** | *Θηβαίων* **CpDRSV** *Θηβέων* cett. || 3 *εἰς* **M** || 4 *φυγῆς* **DRSV** *φυ*[Pap. Ox. 1619 || 5 *Θηβέων* **ABS** cf. Eust. | *οὐνομάζεται* **CTPM** | *δὲ* om. **DRV** hab. Eust. || 6 *νῆσοι* **DRSV** Olympiod. ap. Phot. Bibl., Eust. *νῆσος* Steph. Byz., Phot. Lex., rell. || 8 *ἀκούοντες* **DRSV** | *οὐδὲν ἔχουσι εἰπεῖν οὐδένες* **M** || 10 *καὶ* om. **DRSV** || 11 *ἐπὶ*] *ἐπεὶ* **DRV** | *τε καὶ αὐτοὺς* **T** || 12 *αὐτῶν* **PMDRSV** | *ἄριστον δὲ* **M** Ald. | *αὐτέοισι* **ABCT** || 16 *ὁ* om. **DRSV** | *καλέουσιν Ἔπαφον* **DRSV** || 17 *τε* om. **ABCTPM** | *ἔφερον* **DRSV** || 18 *ταῦτα τότε τοὺς*] *ταῦτα τοὺς* **ABCTPM** *ταῦτα τοῦτο* **𝔳** || 19 *ἑαυτοῦ* **T** || 20 *ἐκάλεσε* **ABCTPM** | *ἀπικομένους* **ABCTPM**

*εἴρετο, ὅ τι πρότερον μὲν ἐόντος αὐτοῦ ἐν Μέμφι ἐποίευν τοιοῦτον οὐδὲν
Αἰγύπτιοι, τότε δέ, ἐπεὶ αὐτὸς παρείη τῆς στρατιῆς πλῆθός τι ἀποβαλών.
οἱ δὲ ἔφραζον, ὥς σφι θεὸς εἴη φανεὶς διὰ χρόνου πολλοῦ ἐωθὼς ἐπιφαί-* 3
*νεσθαι, καὶ ὡς ἐπεὰν φανῇ, τότε πάντες Αἰγύπτιοι κεχαρηκότες ὁρτάζοιεν.
ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμβύσης ἔφη ψεύδεσθαί σφεας καὶ ὡς ψευδομένους
θανάτῳ ἐζημίου. ἀποκτείνας δὲ τούτους δεύτερα τοὺς ἱρέας ἐκάλεε ἐς* **28**
*ὄψιν· λεγόντων δὲ κατὰ ταὐτὰ τῶν ἱρέων οὐ λήσειν ἔφη αὐτόν, εἰ θεός τις
χειροήθης ἀπιγμένος εἴη Αἰγυπτίοισι. τοσαῦτα δὲ εἴπας ἀπάγειν ἐκέλευε
τὸν Ἆπιν τοὺς ἱρέας· οἱ μὲν δὴ μετῆσαν ἄξοντες. ὁ δὲ Ἆπις οὗτος ὁ Ἔπαφος* 2
*γίνεται μόσχος ἐκ βοός, ἥτις οὐκέτι οἵη τε γίνεται ἐς γαστέρα ἄλλον
βαλέσθαι γόνον. Αἰγύπτιοι δὲ λέγουσι σέλας ἐπὶ τὴν βοῦν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
κατίσχειν καί μιν ἐκ τούτου τίκτειν τὸν Ἆπιν. ἔχει δὲ ὁ μόσχος οὗτος* 3
*ὁ Ἆπις καλεόμενος σημήια τοιάδε· ἐὼν μέλας ἐπὶ μὲν τῷ μετώπῳ λευκὸν
τετράγωνον, ἐπὶ δὲ τοῦ νώτου αἰετὸν εἰκασμένον, ἐν δὲ τῇ οὐρῇ τὰς τρίχας
διπλᾶς, ἐπὶ δὲ τῇ γλώσσῃ κάνθαρον. ὡς δὲ ἤγαγον τὸν Ἆπιν οἱ ἱρέες, ὁ* **29**
*Καμβύσης, οἷα ἐὼν ὑπομαργότερος, σπασάμενος τὸ ἐγχειρίδιον θέλων
τύψαι τὴν γαστέρα τοῦ Ἄπιος παίει τὸν μηρόν· γελάσας δὲ εἶπε πρὸς τοὺς
ἱρέας· 'ὦ κακαὶ κεφαλαί, τοιοῦτοι θεοὶ γίνονται ἔναιμοί τε καὶ σαρκώδεες* 2
*καὶ ἐπαΐοντες σιδηρίων; ἄξιος μέν γε Αἰγυπτίων οὗτός γε ὁ θεός· ἀτάρ
τοι ὑμεῖς γε οὐ χαίροντες γέλωτα ἐμὲ θήσεσθε.' ταῦτα εἴπας ἐνετείλατο
τοῖσι ταῦτα πρήσσουσι τοὺς μὲν ἱρέας ἀπομαστιγῶσαι, Αἰγυπτίων δὲ τῶν*

AB CT P(p)M DR SV, ad quos usque ad *ἀπομαστιγώσειν* (29, 2) accedit **𝔡** *επ]ιφ[α]ι[νεσθαι – Καμβυ[σης* (27, 3) Pap. Ox. 1619 col. III prima columna non minus mutilata *Αιγυ]πτιων* (29, 2) – *Περσεω]ν̣ ο̣σο̣ν* (30, 1) col. IV valde mutilata

"Ἔχει δὲ (28, 3) – κτείνειν (29, 2) exc. **𝔄**

11 Eust. Il. 133 (ad *Α* 450) *σημείωσαι . . ., ὅτι τῷ 'ἀνίσχειν' ἀντίκειται τὸ 'κατίσχειν', ὡς Ἡρόδοτος δηλοῖ λέγων· κατίσχοι* σέλας – Ἆπιν *καὶ ὅτι τὸ 'ἀνασχεῖν' καὶ ἐπὶ ὑπομονῆς ποτε λέγεται· φησὶ γοῦν ὁ αὐτός·* μέγα ἢ σμικρὸν λυπηρὸν ἀνασχήσειν (V 106, 3) *ἤγουν ἀνέξεσθαι*

1 *αὐτοῦ ἐόντος* **DRSV** *ἐόντος* **M** ‖ 2 *οἱ Αἰγύπτιοι* **DRSV** | *τό*τεδὲ* (*ό* ex *α* ut vid. corr.) **A** | *ἐπειδὴ* **DRSV** | *αὐτὸς*] *αὖτις* Herwerden ‖ 3 *παρείη* **pM** Ald. | *εἰωθὼς* **DRSV** ‖ 4 *πάντες* om. **R** ‖ 6 *θανάτου* **R** | *ἱερέας* **TRV** *ἰ*ρέας* **A** ‖ 7 *τὰ αὐτὰ* **PMDRSV** | *ἱερέων* **TRV** ‖ 8 *ἄγειν* **DRSV** ‖ 9 *ἱερέας* **TRV** | *οὗτος* om. **SV** ‖ 11 *βαλέεσθαι* **D** *βάλλεσθαι* **ABCTPM** | *ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν βοῦν* **DRSV** Eust. *ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν βοῦν* **pM** ‖ 13 *μέλας*] *μέγας* **C**^{1}**pM** Ald. ‖ 14 *τετράγωνον φορέει* **CTPM** | *νώτου*] *μετώπου* **𝔄** ‖ 15 *ἐπὶ*] *ὑπὸ* edd. Jablonskio duce et scriptoribus antiquis de Apide tractantibus nixi | *ἱερέες* **CR** | *ὁ* om. **DRV** hab. **𝔄** rell. ‖ 16 *ἐὼν μαργότερος* **M** *ὑπομαργότερος ἐών* **DRSV** ‖ 18 *ἱερέας* **R𝔄** | *τοιοῦτοι*] *οὗτοι οἱ* **ABCT𝔄** ‖ 19 *εἰσαΐοντες* **DRV** *ἐσαΐοντες* **S** *ἐπαΐοντες* **𝔄** rell. | *γε*^{1} om. **DRSV** | *γε*^{2} om. **M** Ald. | *αὐτάρ* **C** ‖ 20 *θήσετε* **𝔄** ‖ 21 *ἀπομαστιγνώσειν* **RSV** non extat Pap. Ox. 1619 ‖ 21, p. 272, 1 *τῶν ἄλλων* bis *ω* ex *ο* corr. **V** om. **𝔄**

3 ἄλλων, τὸν ἂν λάβωσι ὁρτάζοντα, κτείνειν. ⟨ἡ⟩ ὁρτὴ μὲν δὴ διελέλυτο
Αἰγυπτίοισι, οἱ δὲ ἱρέες ἐδικαιεῦντο, ὁ δὲ Ἆπις πεπληγμένος τὸν μηρὸν
ἔφθινεν ἐν τῷ ἱρῷ κατακείμενος, καὶ τὸν μὲν τελευτήσαντα ἐκ τοῦ τρώ-
ματος ἔθαψαν οἱ ἱρέες λάθρῃ Καμβύσεω.
30 Καμβύσης δέ, ὡς λέγουσι Αἰγύπτιοι, αὐτίκα διὰ τοῦτο τὸ ἀδίκημα ἐμά-
νη ἐὼν οὐδὲ πρότερον φρενήρης. καὶ πρῶτα μὲν τῶν κακῶν ἐξεργάσατο
τὸν ἀδελφεὸν Σμέρδιν ἐόντα πατρὸς καὶ μητρὸς τῆς αὐτῆς, τὸν ἀπέπεμψε
ἐς Πέρσας φθόνῳ ἐξ Αἰγύπτου, ὅτι τὸ τόξον μοῦνος Περσέων ὅσον τε
ἐπὶ δύο δακτύλους εἴρυσε, τὸ παρὰ τοῦ Αἰθίοπος ἤνεικαν οἱ Ἰχθυοφάγοι,
2 τῶν δὲ ἄλλων Περσέων οὐδεὶς οἷός τε ἐγένετο. ἀποιχομένου ὦν ἐς Πέρσας
τοῦ Σμέρδιος ὄψιν εἶδε ὁ Καμβύσης ἐν τῷ ὕπνῳ τοιήνδε· ἔδοξέ οἱ ἄγγελον
ἐλθόντα ἐκ Περσέων ἀγγέλλειν, ὡς ἐν τῷ θρόνῳ τῷ βασιληίῳ ἱζόμενος
3 Σμέρδις τῇ κεφαλῇ τοῦ οὐρανοῦ ψαύσειε. πρὸς ὦν ταῦτα δείσας περὶ
ἑωυτοῦ, μή μιν ἀποκτείνας ὁ ἀδελφεὸς ἄρχῃ, πέμπει Πρηξάσπεα ἐς
Πέρσας, ὃς ἦν οἱ ἀνὴρ Περσέων πιστότατος, ἀποκτενέοντά μιν. ὁ δὲ ἀνα-
βὰς ἐς Σοῦσα ἀπέκτεινε Σμέρδιν, οἱ μὲν λέγουσιν ἐπ' ἄγρην ἐξαγαγόντα,
31 οἱ δὲ ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν προαγαγόντα καταποντῶσαι. πρῶτον μὲν
δὴ λέγουσι Καμβύσῃ τῶν κακῶν ἄρξαι τοῦτο, δεύτερα δὲ ἐξεργάσατο τὴν
ἀδελφεὴν ἐπισπομένην οἱ ἐς Αἴγυπτον, τῇ καὶ συνοίκεε καὶ ἦν οἱ ἀπ' ἀμ-
2 φοτέρων ἀδελφεή. ἔγημε δὲ αὐτὴν ὧδε· οὐδαμῶς γὰρ ἐώθεσαν πρότερον
τῇσι ἀδελφεῇσι συνοικέειν Πέρσαι· ἠράσθη μιῆς τῶν ἀδελφεῶν Καμβύσης
καὶ ἔπειτα βουλόμενος αὐτὴν γῆμαι, ὅτι οὐκ ἐωθότα ἐπενόεε ποιήσειν,

AB CT P(p)M DR SV

Ὅτι ὁ Καμβύσης μετὰ τὸ ἀνελεῖν τὸν Ἆπιν αὐτίκα διὰ τοῦτο – οἷός τε ἐγένετο *καὶ τοῦτον ἐφόνευσεν* (30, 1) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XV

αποκτενεοντ]α μιν (30, 3) – *βασιλη]ιοι* Pap. Ox. 1619 col. V; initio columnae [. . . *βασ]ιληιοι δικαστα[ι]* suprascriptum invenitur (cf. 31, 2)

1 *λάβωσιν* **𝔄**]*αβω*[Pap. Ox. 1619 | *ἑορτάζοντα* **𝔄** | ⟨*ἡ*⟩ add. Schaefer, sequ. Hude | *ἐλέλυτο* **M** || **2** *ἐδικεῦντο* **DRSV**]*ευντο* Pap. Ox. 1619 || **3** *ἱερῷ* **ABC** non exstat Pap. Ox. 1619 || **4** *ἱερέες* **C** non exstat Pap. Ox. 1619 || **5** *διὰ* **M** Ald. *αὐτίκα διὰ* Const. rell. || **6** *τῶν κακῶν* secl. Stein (cf. l. 18) || **8** *ἐς Πέρσας* om. **S** | *τὸ* om. **pM** Ald. | *μόνος* **M** || **9** *δύω* Const. | *τὸν . . . ἤνεικαν* **C** *ὃ . . . ἤνεικαν* **AB** *τὸ . . . ὃ ἤνεικαν* **DRSV** *τὸ . . . ἤνεικαν* Const. rell. || **11** *ὄψιν εἶδε ὁ Καμβύσης τοιήνδε* **M** *εἶδεν ὄψιν ὁ Καμβύσης τοιήνδε* **DRSV** || **12** *ἀγγέλειν* **CpRV** om. **M** | *ἑζόμενος* **M** || **13** *οὐρανοῦ*] ****οῦ* **M** || **14** *ἑωυτῷ* **D** (*περὶ ἑωυτοῦ* prolepsis est obiecti verbi *ἀποκτεῖναι* et pronomine *μιν* resumitur, cf. Kühner-Gerth II 579 s.) | *ἄρξῃ* **M** Ald. | *Πρηξάπεα* **pM** || **14. 15** *ἐς Πέρσας* om. **DRSV** || **15** *ὡς* **C** | *οἱ ἦν* **pM** Ald. *ἦν* **R** || **16** *ἐπ'*] *ἐς* **B** *ἐπ'* Pap. Ox. 1619 rell. | *ἐξάγοντα* **R**]*αγον*[Pap. Ox. 1619 || **17** *προσαγαγόντα* **DR** *πρ*[Pap. Ox. 1619 *ἐξαγόντα* **M** (cf. lin. 16) || **18** *δὲ* om. **D** non exstat Pap. Ox. 1619 | *ἐξεργάσαιτο* Const. *ἐξεργάσα*το* **D** || **19** *ἐπισπωμένην* **SV** *ἑσπομένην* **AB** *ἑπομένην* **CPM**]*ην* Pap. Ox. 1619 | *ἀπ'*] *ἐπ'* **C** non exstat Pap. Ox. 1619 || **21** *οἱ Πέρσαι* **pM** Ald. *Πέρσαι* Pap. Ox. 1619 rell. || **22** *ἐνόεε ποιέειν* **M**

εἴρετο καλέσας τοὺς βασιληίους καλεομένους δικαστάς, εἴ τις ἔστι [κε-
λεύων] νόμος τὸν βουλόμενον ἀδελφεῇ συνοικέειν. (οἱ δὲ βασιλήιοι δικα- 3
σταὶ κεκριμένοι ἄνδρες γίνονται Περσέων, ἐς οὗ ἀποθάνωσι ἤ σφι παρ-
ευρεθῇ τι ἄδικον, μέχρι τούτου· οὗτοι δὲ τοῖσι δίκας δικάζουσι καὶ ἐξηγη-
ταὶ τῶν πατρίων θεσμῶν γίνονται, καὶ πάντα ἐς τούτους ἀνακέεται.)
εἰρομένου ὦν τοῦ Καμβύσεω ὑπεκρίνοντο οὗτοι καὶ δίκαια καὶ ἀσφαλέα 4
φάμενοι νόμον οὐδένα ἐξευρίσκειν, ὃς κελεύει ἀδελφεῇ συνοικέειν ἀδελφεόν,
ἄλλον μέντοι ἐξευρηκέναι νόμον τῷ βασιλεύοντι Περσέων ἐξεῖναι ποιέειν
τὸ ἂν βούληται. οὕτω οὔτε τὸν νόμον ἔλυσαν δείσαντες Καμβύσεα, ἵνα τε 5
μὴ αὐτοὶ ἀπόλωνται τὸν νόμον περιστέλλοντες, παρεξεῦρον ἄλλον νόμον
σύμμαχον τῷ θέλοντι γαμέειν ἀδελφεάς. τότε μὲν δὴ ὁ Καμβύσης ἔγημε 6
τὴν ἐρωμένην, μετὰ μέντοι οὐ πολλὸν χρόνον ἔσχε καὶ ἄλλην ἀδελφεήν·
τουτέων δὴ τὴν νεωτέρην ἐπισπομένην οἱ ἐπ' Αἴγυπτον κτείνει. ἀμφὶ δὲ 32
τῷ θανάτῳ αὐτῆς διξὸς ὥσπερ περὶ Σμέρδιος λέγεται λόγος. Ἕλληνες

AB CT P(p)M DR SV
Τῶν ἀδελφῶν τὴν νεωτέρην (31, 6) – καλῶς βαλέειν (35, 4) aliquibus omissis cap. 33 et initio cap. 34 exc. floril. **𝔄𝔓**

T 1ss. Schol. Lucian. p. 84s. *Ἐκ τοῦ Ἡροδότου· Καμβύσης ὁ Κύρου τοῦ Περσέων* (*Περσῶν* pars codd.) *ἐρασθεὶς τῆς ἀδελφεῆς Ἀτόσσης* ἤρετο τοὺς βασιληίους δικαστάς, εἴ τις ἔστι νόμος κελεύων τὸν βουλόμενον ἀδελφεῇ συνοικέειν· *οἱ δὲ ἀπε*κρίναντο νόμον *μὲν* μηδένα *εἶναι*, ὃς κελεύει ἀδελφεὸν ἀδελφεῇ συνοικέειν, ἄλλον μέντοι νόμον ἐξευρηκέναι, ὃς *θεσπίζει* τῷ βασιλεύοντι Περσῶν ἐξεῖναι ποιέειν, ὃ ἐὰν βούληται· *καὶ τότε Καμβύσης ἔγημε τὴν ἀδελφεήν*

1 Hes. *βασίλειοι δικασταί· παρὰ Ἡροδότῳ οἱ βασιλεῖ παράνομον ἐργαζομένῳ ἐναντιούμενοι*

1 *ἤρετο* **V** Schol. Luc.]*το* Pap. Ox. 1619 | *καλεομένους* om. **ABTPM** habet Pap. Ox. 1619 vocem eras. **C** | *κελεύων* (quod hab. Pap. Ox. 1619 quoque) delevi, cum nulla ratione verbi *κελεύειν* concedendi vel permittendi sit significatio et positio participii cum syntaxi minime congruat; vox *κελεύων* nihil nisi praeparationem animi praebet ad vanum fraudulentumque illud a iudicibus responsum (infra lin. 7). num fort. *κωλύων* scribendum? || **3** *Περσέων γίνονται* **DRSV** | ὃ **P**[1] **A** mg. man. rec. *οὗ* **P**[2]**p** cett. | *ἥ σφι* **A** *ἥ σφι* **C** *ἦν σφι μὴ* **pM** Ald. || **4** *τι* om. **pM** | *τούτων* **ABCTPM** | *δίκας*] *Πέρσῃσι* **DRSV** om. **M** || **5** *ἀνάκειται* **DRSV** *ἀνακέαται* **M** Ald. || **6** *ὑπεκρίναντο* **DRSV** cf. Schol. Luc. | *αὐτῷ οὗτοι* **ABCTPp** *οὗτοι αὐτῷ* **M** Ald. || **8** *νόμον ἐξευρηκέναι* Schol. Luc. || **9** *τὰ ἂν* **M** Ald. *ὃ ἐὰν* Schol. Luc. | *ἔλυσαν* – **10** *νόμον* haplogr. om. **R** | *ἔλυσαν*] *ἔδοσαν* **T** | *δείσαντες* om. **C** || **9–10** *ἵνα μὴ αὐτοὶ* **TP**[1] *ἵνα τε αὐτοὶ μὴ* **CD** *ἵνα τε μὴ αὐτοὶ* **P**[2]**p** cett. || **10** *ἀπόλλωνται* **TDV**[1] | *παρεξεῦρόν τε* **DSV** *καὶ παρεξεῦρον* **T** || **11** *ἀδελφεήν* **M** || **12** *εἰρημένην* **DRSV** *ἐρρημένην* ut vid. **M** | *μετὰ – χρόνον*] *μετὰ δὲ χρόνον* **DRSV** | *καὶ* om. **ABCTPM** || **13** *δὴ*] *δὲ* **SV** *δῆτα* **ABCTPM** | *νεωτερέην* **D** | *ἐπισπωμένην* **MSV** | *οἱ*] *δὴ* **T** || **14** *λέγεται*] *ἐκφέρεται* **M** Ald.

μὲν λέγουσι Καμβύσεα συμβαλέειν σκύμνον λέοντος σκύλακι κυνός,
θεωρέειν δὲ καὶ τὴν γυναῖκα ταύτην, νικωμένου δὲ τοῦ σκύλακος ἀδελ-
φεὸν αὐτοῦ ἄλλον σκύλακα ἀπορρήξαντα τὸν δεσμὸν παραγενέσθαι οἱ, δύο
2 *δὲ γενομένους οὕτω δὴ ἐπικρατῆσαι τοῦ σκύμνου· καὶ τὸν μὲν Καμβύσεα*
ἥδεσθαι θεώμενον, τὴν δὲ παρημένην δακρύειν. Καμβύσεα δὲ μαθόντα
τοῦτο ἐπειρέσθαι, διότι δακρύει, τὴν δὲ εἰπεῖν, ὡς ἰδοῦσα τὸν σκύλακα τῷ
ἀδελφεῷ τιμωρήσαντα δακρύσειε μνησθεῖσά τε Σμέρδιος καὶ καταμα-
3 *θοῦσα, ὡς ἐκείνῳ οὐκ εἴη ὁ τιμωρήσων. Ἕλληνες μὲν δὴ διὰ τοῦτο τὸ*
ἔπος φασὶν αὐτὴν ἀπολέσθαι ὑπὸ Καμβύσεω, Αἰγύπτιοι δέ, ὡς τραπέζῃ
παρακατημένων λαβοῦσαν θρίδακα τὴν γυναῖκα περιτῖλαι καὶ ἐπανειρέ-
σθαι τὸν ἄνδρα, κότερον περιτετιλμένη ἡ θρίδαξ ἢ δασεῖα εἴη καλλίων,
4 *καὶ τὸν φάναι δασεῖαν, τὴν δ' εἰπεῖν· 'ταύτην ⟨με⟩ μέντοι σύ κοτε τὴν*
θρίδακα ἐμιμήσαο τὸν Κύρου οἶκον ἀποψιλώσας.' τὸν δὲ θυμωθέντα
ἐμπηδῆσαι αὐτῇ ἐχούσῃ ἐν γαστρί, καί μιν ἐκτρώσασαν ἀποθανεῖν.
33 *Ταῦτα μὲν ἐς τοὺς οἰκηίους ὁ Καμβύσης ἐξεμάνη, εἴτε δὴ διὰ τὸν*

AB CT P(p)M DR SV, ad quos accedit floril. usque ad ἐξεμάνη (33, 1) 𝔓, καταλαμβάνειν (33, 1) 𝔄

νι]κωμεν[ου] (32, 1) – *τον* [*μεν Καμβυσεα* (32, 2) Pap. Ox. 1619 col. VI frustula tantum textus praebens *οικον* (32, 4) – *κ*[*ο*]*ιον* (34, 2) Pap. Ox. 1619 col. VII non minus mutilata

Ὅτι ὁ Καμβύσης ἐς τοὺς οἰκείους ἐξεμάνη – ὀνομάζουσί τινες (33) et *Καμβύσης καὶ* ἑτέρωθι Περσέων – κατώρυξε (35, 5) et ὁ μὲν *Καμβύσης* δὴ τοιαῦτα – κατεγέλασε (37, 2) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XVI – XVIII iuncta

10 Phryn. *θρίδακα Ἡρόδοτος ἰάζων εἶπεν.* Antiatt. Bekk. Anecd. 99 *θρίδακα· Ἡρόδοτος τρίτῳ δίς* || **14** id. 95 *ἐν γαστρὶ ἔχειν· τὸ κύειν· Ἡρόδοτος πρώτῳ*

1 *μὲν γὰρ* **M** Ald. | *συμβαλέειν* om. **RSV** | *καὶ σκύλακα* **D**^{2} || **2** *νικομένου* **BRV**^{ac} *νικωμένου* 𝔄𝔓 Pap. Ox. 1619 **V**^{c} rell. || **3** *ἄλλον αὐτοῦ* **P**^{1}**DRSV** *αὐτοῦ ἄλλον* 𝔄𝔓 Pap. Ox. 1619 **P**^{2}**p** rell. | *ἄλλον σκύλακα* duce Naberio secl. Hude | *θεσμὸν* **D** || **4** *ἐπικρατῆσαι* Pap. Ox. 1619 *τὰς σκύλακας ἐπικρατῆσαι* **R** *τοὺς σκύλακας ἐπικρατῆσαι* 𝔄𝔓 rell. || **6** *δακρύειν* **R** || **7** *μαθοῦσα* **ABCTPM**𝔄𝔓 || **8** *κείνῳ* **M** Ald. | *δὴ*] *γὰρ* **C** om. 𝔄𝔓 || **9** *φασι* **A** || **10** *παρακατημένων* Stein Hude *περικατημένων* **P**^{c}**pMDRSV** *περικατήμενον* 𝔄𝔓**P**^{ac} rell. | *λαβοῦσα* **CM** | *περιτεῖλαι* **ABTP**^{1}**p**𝔄𝔓 *περιστεῖλαι* **C** *περιτῖλαι* **P**^{2} rell. | *ἐπανείρασθαι* 𝔓 *ἐπανείρεσθαι* 𝔄 rell. || **11** *πότερον* 𝔓 *κότερα* **M** Ald. *κότερον* 𝔄 rell. | *ἡ θρίδαξ ἢ δασεῖα ᾖ* **C** *ἢ δασεῖα ἡ θρίδαξ ἐοῦσα εἴη* **DRSV** | *καλλίων*] *ἀμείνων* **pM** || **12** *με* addidi, quia nulla ratione lactucam Cambyses imitando effingit (fort. *ἐμέ τοι* pro *μέντοι* scribendum?); intellige: '*ταύτην με . . . τὴν θρίδακα* (scil. *ψιλέουσαν*) *ἐμιμήσαο*'. difficultatem iam antiquitus fuisse obviam ex emendatione florilegii (*διεμιμνήσαο*) recognoscatur | *μέντοι κοτε σὺ* **ABCTP** *μὲν δή κοτε σὺ* **M** Ald. || **13** *ἐμιμήσω* **SV** *διεμιμνήσαο* 𝔄𝔓 || **14** *ἐνπηδῆσαι* **A** *ἐκπηδῆσαι* 𝔄𝔓 *ἐμπεδῆσαι* **M** *ἐμποδίσαι* **T** non exstat Pap. Ox. 1619 | *ἐκτρώσασαν*]]*σαν* et in mg. sub obelo *α(λλοι) εκτρωσας* man. sec. Pap. Ox. 1619 || **15** *οἰκείους* 𝔓 Const. *οἰκειοτάτους* **DRSV** *οικ*[ ]*ι*[(superl. ut e spatio vacuo vid.) Pap. Ox. 1619 *οἰκηίους* 𝔄 rell. | *διὰ* om. Const.

Ἆπιν εἴτε καὶ ἄλλως, οἷα πολλὰ ἐώθεε ἀνθρώπους κακὰ καταλαμβάνειν·
καὶ γάρ τινα καὶ ἐκ γενεῆς νοῦσον μεγάλην λέγεται ἔχειν ὁ Καμβύσης,
τὴν ἱρὴν ὀνομάζουσί τινες. οὔ νύν τοι ἀεικὲς οὐδὲν ἦν τοῦ σώματος νοῦσον
μεγάλην νοσέοντος μηδὲ τὰς φρένας ὑγιαίνειν. τάδε δὲ ἐς τοὺς ἄλλους 34
Πέρσας ἐξεμάνη· λέγεται γὰρ εἰπεῖν αὐτὸν πρὸς Πρηξάσπεα, τὸν ἐτίμα
τε μάλιστα καί οἱ τὰς ἀγγελίας ἐσεφόρεεν οὗτος τούτου τε ὁ παῖς οἰνοχόος
ἦν τῷ Καμβύσῃ – τιμὴ δὲ καὶ αὕτη οὐ σμικρή –, εἰπεῖν δὲ λέγεται, τάδε
'Πρήξασπες, κοῖόν μέ τινα νομίζουσι Πέρσαι εἶναι ἄνδρα τίνας τε λόγους 2
περὶ ἐμέο ποιεῦνται;' τὸν δὲ εἰπεῖν· 'ὦ δέσποτα, τὰ μὲν ἄλλα πάντα
μεγάλως ἐπαινέαι, τῇ δὲ φιλοινίῃ σέ φασι πλεόνως προσκέεσθαι.' τὸν μὲν 3
δὴ λέγειν ταῦτα περὶ Περσέων, τὸν δὲ θυμωθέντα τοιάδε ἀμείβεσθαι·
'νῦν ἄρα μέ φασι Πέρσαι οἴνῳ προσκείμενον παραφρονέειν καὶ οὐκ εἶναι
νοήμονα· οὐδ' ἄρα σφέων οἱ πρότεροι λόγοι ἦσαν ἀληθέες.' πρότερον γὰρ 4
δὴ ἄρα Περσέων οἱ συνέδρων ἐόντων καὶ Κροίσου εἴρετο Καμβύσης,
κοῖός τις δοκέοι ἀνὴρ εἶναι πρὸς τὸν πατέρα †τελέσαι† Κῦρον· οἱ δὲ ἀμεί-
βοντο, ὡς εἴη ἀμείνων τοῦ πατρός, τά τε γὰρ ἐκείνου πάντα ἔχειν αὐτὸν
καὶ προσεκτῆσθαι Αἴγυπτόν τε καὶ τὴν θάλασσαν. Πέρσαι μὲν ταῦτα 5
ἔλεγον, Κροῖσος δὲ παρεών τε καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ κρίσει εἶπε πρὸς

AB CT P(p)M DR SV et inde a *πρὸς δὲ Πρηξάσπεα* ὃν ἐτίμα (34, 1) **𝔄**, τάδε δ' ἐς (34, 1) **𝔓**
ει]ναι προς (34, 4) – *Καμβυσης* (34, 5) Pap. Ox. 1619 col. VIII

11 id. 99 *θυμωθῆναι· Ἡρόδοτος τρίτῳ*

1 *ἔωθεν* **TDRSV** | *ἀνθρώποισι* Const. | *κακὰ* om. **ABCT** Const. **𝔄** (non excerps. **𝔓**) || **2** *ἐκ* **ABCTPM** Const. *καὶ ἐκ* Pap. Ox. 1619 Const. rell. || **3** *ἱερὴν* **M** *ἱρὴν* Pap. Ox. 1619 rell. | *οὐνομάζουσι* **pM** *ὀνομάζουσι* Pap. Ox. 1619 rell. || **4** *τὰ δὲ ἐς* **ABC𝔄** (non excerps. **𝔓**) *ταδε ες* (with *'δε'* above) Pap. Ox. 1619 || **5** *αὐτὸν εἰπεῖν* **T** | *ὃν* **𝔓** *τόν* **𝔄** rell. (non exstat Pap. Ox. 1619) || **6** *ἐσφόρεεν* **D** *ἐφόρεε(ν)* **𝔄𝔓** rell. *]εφορεε* Pap. Ox. 1619 *ἐσεφόρεε* iam coniecerat Naber, cf. III 11, 3 | *τε*²] *δ'* **𝔓** *γε* **𝔄** || **6.7** *οἰνοχόει* **𝔓** *οἰνοχόος ἦν* Pap. Ox. 1619 **𝔄** rell. || **7** *καὶ* om. **PpM** Ald. hab. Pap. Ox. 1619 | *δὲ*² om. **𝔓** hab. **𝔄** Pap. Ox. 1619 || **8** *ποῖόν* **𝔄𝔓** *κοῖόν* Pap. Ox. 1619 rell. | *μέν τινα* **C** *τινά με* **DRSV** | *νομίζουσιν ἄνδρα εἶναι* **𝔄** *νομίζουσι Πέρσαι ἄνδρα εἶναι* **𝔓** | *τε* **𝔓** codd. *δὲ* **𝔄** || **10** *ἐπαινέεαι* **PpM** Ald. | *φιλονεικίῃ* **pM** Ald. | *πλειόνως* **A** *μεγάλως* **𝔓** | *προσκεῖσθαι* **DRSV** *προσκέεσθαι* **𝔄𝔓** rell. || **11** *λέγειν ταῦτα* **𝔓** codd. *ταῦτα λέγειν* **𝔄** | *τοῖσδε* **PMDRSV** *τοιαῦτα* **T** *τοιάδε* **𝔄𝔓** rell. | *ἀμείβεσθαι* **𝔓** codd. *ἀμείψασθαι* **𝔄** || **12** *Πέρσαι* om. **pM** Ald. | *προσκείμενον οἴνῳ* **M** *προσκεισάμενον* **DRSV** || **13** *οὐδ'* **𝔄** codd. *εἰ δ'* **𝔓** | *πρότεροι – ἦσαν*] *πρῶτοι* **M** | *ἀληθέες· αὐτίκα δὴ εἴσῃ* **𝔓** | *γὰρ* om. **M** || **14** *ἄρα* om. **𝔄𝔓** | *ὁ Καμβύσης* **DRSV** || **15** *ποῖός* **𝔄𝔓** | *τις* om. **M** | *δοκέει* **TD𝔓** *δοκέοι* **𝔄** rell. | *τελέσαι* Pap. Ox. 1619 quoque *καλέσαι* **CPpM** om. **𝔄𝔓** an *εἰκάσαι* sit scribendum dubitat Stein in ed. maiore sed residuum versus Homerici (β 271) in mg. olim laudati censet esse in ed. ad usum schol. conscripta: ⟨*ὥστε*⟩ *τελέσαι Κῦρον* 'ut ad patris exemplar perveniat' sive 'eum aequiparet' propos. Reiskio duce Wesseling || **17** *προσκτήσασθαι* **DRSV** *προσεκτῆσθαι* Pap. Ox. 1619 **𝔄𝔓** rell. || **18** *γινομένῃ κρίσει* **DRSV** *κρίσει* **𝔄𝔓** Pap. Ox. 1619 rell.

τὸν Καμβύσην, τάδε 'ἐμοὶ μέν νυν, ὦ παῖ Κύρου, οὐ δοκέεις ὅμοιος εἶναι
τῷ πατρί· οὐ γάρ κώ τοί ἐστιν υἱός, οἷον σὲ ἐκεῖνος κατελίπετο.' ἥσθη
35 τε ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμβύσης καὶ ἐπαίνεε τὴν Κροίσου κρίσιν. τούτων
δὴ ὦν ἐπιμνησθέντα ὀργῇ λέγειν πρὸς τὸν Πρηξάσπεα· 'σύ νυν μάθε, εἰ
2 λέγουσι Πέρσαι ἀληθέα εἴτε αὐτοὶ λέγοντες ταῦτα παραφρονέουσιν· εἰ
μὲν γὰρ τοῦ παιδὸς τοῦ σοῦ τοῦδε ἑστεῶτος ἐν τοῖσι προθύροισι βαλὼν
τύχοιμι μέσης τῆς καρδίης, Πέρσαι φανέονται λέγοντες οὐδέν· ἢν δὲ
3 ἁμάρτω, φάναι Πέρσας τε λέγειν ἀληθέα καὶ ἐμὲ μὴ σωφρονέειν.' ταῦτα
δὲ εἰπόντα καὶ διατείναντα τὸ τόξον βαλέειν τὸν παῖδα, πεσόντος δὲ τοῦ
παιδὸς ἀνασχίζειν αὐτὸν κελεύειν καὶ σκέψασθαι τὸ βλῆμα· ὡς δ' ἐν τῇ
καρδίῃ εὑρεθῆναι ἐνεόντα τὸν ὀιστόν, εἰπεῖν πρὸς τὸν πατέρα τοῦ παιδὸς
4 γελάσαντα καὶ περιχαρέα γενόμενον· 'Πρήξασπες, ὡς μὲν ἔγωγε οὐ μαίνομαι
Πέρσαι τε παραφρονέουσι, δῆλά τοι γέγονεν· νῦν δέ μοι εἰπέ, τίνα
εἶδες ἤδη πάντων ἀνθρώπων οὕτως ἐπίσκοπα τοξεύοντα;' Πρηξάσπεα δὲ
ὁρῶντα ἄνδρα οὐ φρενήρεα καὶ περὶ ἑωυτῷ δειμαίνοντα εἰπεῖν· 'δέσποτα,
οὐδ' ἂν αὐτὸν ἔγωγε δοκέω τὸν θεὸν οὕτω ἂν καλῶς βαλέειν.' τότε μὲν
5 ταῦτα ἐξεργάσατο, ἑτέρωθι δὲ Περσέων ὁμοίους τοῖσι πρώτοισι δυώδεκα
ἐπ' οὐδεμιῇ αἰτίῃ ἀξιοχρέῳ ἑλὼν ζώοντας ἐπὶ κεφαλὴν κατώρυξε.
36 Ταῦτα δέ μιν ποιεῦντα ἐδικαίωσε Κροῖσος ὁ Λυδὸς νουθετῆσαι τοῖσδε
τοῖσι ἔπεσι· 'ὦ βασιλεῦ, μὴ πάντα ἡλικίῃ καὶ θυμῷ ἐπίτρεπε, ἀλλ' ἴσχε

AB CT P(p)M DR SV, ad quos usque ad καλῶς βαλέειν (35, 4) accedit floril. **𝔄𝔓**
τοξευ]οντ[α] (35, 4) – *[αξιο]χρ[ε]ω[ι* (35, 5) Pap. Ox. 1619 col. IX valde mutila

10 Lex. Vindob. 36 (s. v. *βλῆμα*) *Ἡρόδοτος*· ἀνασχίζειν αὐτὸν κελεύει καὶ σκέπτεσθαι τὸ βλῆμα

1 *Καμβύσην* Pap. Ox. 1619 *Καμβύσεα* codd. | *τάδε* om. **DRSV** hab. Pap. Ox. 1619 | *νυν* om. **M** || **2** *ἐστι* **A** Pap. Ox. 1619 || **3** *τε* om. **M** | *ἀκούσας* om. **AB C𝔄𝔓** habuisse vid. Pap. Ox. 1619 || **4** *οὖν* **𝔄𝔓** | *ὀργῇ* om. **M** | *σύ νυν μάθε, εἰ* **ABCTPM𝔓** *νῦν δὴ σὺ μάθε, εἰ* **𝔄** *σύ νυν μάθε αὐτός, εἴτε* **DRSV** || **5** *παραφρονέουσι* **A** | *εἰ] ἢν* (et *τύχω* lin. 7) **DRSV** || **6** *γὰρ* om. **𝔄𝔓** | *τοῦ σοῦ* om. **M** | *ἑστῶτος* **DRV𝔓** *ἑστεῶτος* **𝔄** rell. || **7** *τύχω* **DRSV** | *τῆς* om. **SV** | *καρδίας* **CTPM** || **8** *τε Πέρσας* **M** | *με* **ABCTPM𝔄𝔓** || **9** *δὲ εἰπόντα* om. **SV** | *διατείνοντα* **SV** || **10** *σκέπτεσθαι* Lex. Vind. || **11** *κραδίῃ* **𝔄𝔓** | *ἐόντα* **M** | *ὀιστόν] ἰστόν* **CPp** *ἰόν* **M** Ald. | *τὸν²* om. **D** || **12** *ἐγώ τε* propos. Dobree, sequ. Hude || **13** *τε Πέρσαι τε* **SV** | *τε ταῦτα παραφρονέουσι* **𝔄𝔓** | *γέγονεν*] posterius *ν* post erasum **A** || **14** *ἤδη εἶδες* **𝔄𝔓** | *οὕτως* om. **𝔓** | *τοξάζοντα* **𝔄** *τοξεύοντα* **𝔓** rell. || **15** *ὁρέοντα* **TPM** *ὁρέωντα* **C** non exstat Pap. Ox. 1619 | *οὐ* om. **DRSV** | *φρενήρη* **T** | *φρενήρεα – δέσποτα] εἰπεῖν* **𝔄𝔓** omnia habuisse vid. Pap. Ox. 1619 || **16** *αὐτὸς* **C** | *μὲν] μετὰ* **SV** || **17** *ἐξειργάσατο* **DRSV** | *ὁμοίως* **CPD** Const. *ὅμοια* **pM** Ald. || **18** *ζῶντας* **DRSV** || **19. 20** *τοισίδε τοῖς* **DRSV** *τοισίδε τοῖσι* **CTPM**, v. grammaticam meam 114

καὶ καταλάμβανε σεωυτόν· ἀγαθόν τοι πρόνοον εἶναι, σοφὸν δὲ ἡ προμη-
θίη· σὺ δὲ κτείνεις μὲν ἄνδρας σεωυτοῦ πολιήτας ἐπ᾽ οὐδεμιῇ αἰτίῃ
ἀξιοχρέῳ ἑλών, κτείνεις δὲ παῖδας. ἢν δὲ πολλὰ τοιαῦτα ποιῇς, ὅρα, 2
ὅκως μή σευ ἀποστήσωνται Πέρσαι. ἐμοὶ δὲ πατὴρ σὸς Κῦρος ἐνετέλλετο
πολλὰ κελεύων σε νουθετέειν καὶ ὑποτίθεσθαι, ὅ τι ἂν εὑρίσκω ἀγαθόν.᾽
ὁ μὲν δὴ εὐνοίην φαίνων συνεβούλευέ οἱ ταῦτα, ὁ δ᾽ ἀμείβετο τοῖσδε· ῾σὺ 3
καὶ ἐμοὶ τολμᾷς συμβουλεύειν, ὃς χρηστῶς μὲν τὴν σεωυτοῦ πατρίδα
ἐπετρόπευσας, εὖ δὲ τῷ πατρὶ τῷ ᾽μῷ συνεβούλευσας, κελεύων αὐτὸν
Ἀράξην ποταμὸν διαβάντα ἰέναι ἐπὶ Μασσαγέτας βουλομένων ἐκείνων
διαβαίνειν ἐς τὴν ἡμετέρην, καὶ ἀπὸ μὲν σεωυτὸν ὤλεσας τῆς σεωυτοῦ
πατρίδος κακῶς προστάς, ἀπὸ δὲ ὤλεσας Κῦρον πειθόμενόν σοι· ἀλλ᾽ οὔτι
χαίρων, ἐπεί τοι καὶ πάλαι ἐς σὲ προφάσιός τευ ἐδεόμην ἐπιλαβέσθαι.᾽
ταῦτα δὲ εἴπας ἐλάμβανε τὰ τόξα ὡς κατατοξεύσων αὐτόν, Κροῖσος δὲ 4
ἀναδραμὼν ἔθεε ἔξω· ὁ δὲ ἐπείτε τοξεῦσαι οὐκ εἶχε, ἐνετείλατο τοῖσι
θεράπουσι λαβόντας μιν ἀποκτεῖναι. οἱ δὲ θεράποντες ἐπιστάμενοι τὸν 5
τρόπον αὐτοῦ κατακρύπτουσι τὸν Κροῖσον ἐπὶ τῷδε τῷ λόγῳ, ὥστε, εἰ
μὲν μεταμελήσῃ τῷ Καμβύσῃ καὶ ἐπιζητῇ τὸν Κροῖσον, οἱ δὲ ἐκφήναντες
δῶρα λάμψονται ζωάγρια Κροίσου, ἢν δὲ μὴ μεταμελῆται μηδὲ ποθῇ
μιν, τότε καταχρῆσθαι. ἐπόθησέ τε δὴ ὁ Καμβύσης τὸν Κροῖσον οὐ πολλῷ 6
μετέπειτα χρόνῳ ὕστερον, καὶ οἱ θεράποντες μαθόντες τοῦτο ἐπηγγέλ-

AB CT P(p)M DR SV
ανδ]ρ[ας] (36, 1) – *[ενετελλ]ετ[ο* (36, 2) Pap. Ox. 1619 col. IX pars inferior et *Κ[αμβυσης τον]* – *Καμβ[υσης δε* (36, 6) col. X frustula tantum textus praebentes

1 *ἀγαθόν τι* **RSV** *ἀγαθῶν τε* **ABTPM** *ἀγαθῶν το* (ut vid.) **C** (ex *ἀγαθῶν τε* potuit nasci) litteris *ων* suprascr. *ὃν* nescio quae man. **A** | *προμηθείη* **CTP** || 2 *σὲ* **R** | *κτείνης* **B** | *ἑωυτοῦ πολιήτας* **RSV** *πολιήτας ἑωυτοῦ* **D** | *πολίτας* **p** *πολῆτας* **M** Ald. | *ἐπὶ* **D** *ἐπεὶ* **RV** || 3 *ποιέῃς* **CTPM** non exstat Pap. Ox. 1619 || 4 *ἀποστήσονται* **BCPRSV** non exstat Pap. Ox. 1619 | *πατὴρ ὁ σός* propos. Bekker, sequ. Stein Hude | *ἐνετείλατο* **DRSV** non liquet Pap. Ox. 1619 || 5 *νουθετεῖν σε* **DRSV** || 6 *εὔνοιαν* codd. | *συνεβούλευσέ* **DRSV** | *ἀμείβεται* **M** || 7 *ὡς* **DRSV** *ὡς* (*ὃς* suprascr.) **P** *ὃς* **p** cett. | *ἑωυτοῦ* **C** || 8 *τῷ ᾽μῷ* **R** *τῷ μῷ* **DV** *τῷ ἐμῷ* cett., cf. I 41, 1 || 9 *Ἀράξεα* **S** || 10 *τῆς* – 11 *ὤλεσας* haplogr. om. **R** | *σέαυτοῦ* (*σ* incertum) **C** || 11 *ὤλεσας* Kruegerio duce del. Hude fort. recte | *οὔτοι* **M** Ald. || 12 *χαίρω* **SV** | *τευ*] *τε* **DRSV** om. **M** || 12.13 *ἐπιλαβέσθαι. ταῦτα δὲ* om. **ABC** || 13 *ἐπελάμβανε* **DRSV** | *τὸ τόξον* **ABCTPM** | *ὡς* om. **M** || 14 *ἐπείπερ* **D** || 15 *λαμβάνοντας* **CP** || 16 *ἐπὶ λόγῳ τοιῷδε* **M** || 17 *μὲν* om. **DRSV** | *μεταμελήσει* **PMDRSV** exitum vocis comp. not. **V** | *ἐπιζητεῖ* **P** *ἐπιζητοίη* **p** Ald. *ἐπιζητ*ε* **M** *ἐπιζητήσει* **DRSV** | *ἐκφήναντες αὐτὸν* **ABCTPM** || 18 *λήψονται* **P**[1] **DRSV** *λάμψονται* **P**[2] **p** cett. | *δὲ*] *μὲν δὴ* **p** Ald. *μέντοι* **M** || 18–19 *μηδὲ ποθῇ μιν*] *μηδέποτε* **DRSV** || 19 *καταχρᾶσθαι* **M** *καταχρήσασθαι* **DRSV** || 20 inter *μ[ετεπειτα* et *θε]ραποντες* non satis est spatii ut omnia a codd. praebita introducantur Pap. Ox. 1619: *ὕστερον* censet omissum et secl. Hude | *τοῦτο μαθόντες* **M** || 20 sq. *ἐπηγγέλλοντο αὐτῷ*] *ἐπήγγελον* **S** *ἐπήγγελον τὸ αὐτό* **V** *]γελλ[* Pap. Ox. 1619

λοντο αὐτῷ, ὡς περιείη. Καμβύσης δὲ Κροίσῳ μὲν συνήδεσθαι ἔφη περιεόντι, ἐκείνους μέντοι τοὺς περιποιήσαντας οὐ καταπροΐξεσθαι, ἀλλ' ἀποκτενέειν· καὶ ἐποίησε ταῦτα.

37 *Ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα πολλὰ ἐς Πέρσας τε καὶ τοὺς συμμάχους ἐξεμαίνετο μένων ἐν Μέμφι καὶ θήκας τε παλαιὰς ἀνοίγων καὶ σκεπτόμενος τοὺς*
2 *νεκρούς· ὡς δὲ δὴ καὶ ἐς τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν ἦλθε καὶ πολλὰ τῷ ἀγάλματι κατεγέλασε. (ἔστι γὰρ τοῦ Ἡφαίστου τὤγαλμα τοῖσι Φοινικηίοισι Παταϊκοῖσι ἐμφερέστατον, τοὺς οἱ Φοίνικες ἐν τῇσι πρῴρῃσι τῶν τριηρέων περιάγουσι· ὃς δὲ τούτους μὴ ὄπωπε, ἐγὼ ὧδε σημανέω· πυγμαίου*
3 *ἀνδρὸς μίμησίς ἐστι.) ἐσῆλθε δὲ καὶ ἐς τῶν Καβείρων τὸ ἱρόν, ἐς τὸ οὐ θεμιτόν ἐστι ἐσιέναι ἄλλον γε ἢ τὸν ἱρέα· ταῦτα δὲ τὰ ἀγάλματα καὶ ἐνέπρησε πολλὰ κατασκώψας. (ἔστι δὲ καὶ ταῦτα ὅμοια, τοῦ Ἡφαίστου*
38 *τούτου δέ σφεας παῖδας λέγουσι εἶναι.) πανταχῇ ὦν μοι δῆλά ἐστι, ὅτι*

AB CT P(p)M DR SV

Σχόλ. 36, 6 (ad *οὐ καταπροΐξεσθαι*) *οὐ καταφρονήσειν* **A** man. post. cf. Lexx.
Ὅτι δ' αὐτὸς ἐσῆλθε καὶ ἐς τῶν Καβίρων τὸ ἱρὸν (37, 3) – *καταγελᾶν* (38, 1) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XIX

T 5ss. Strabo 473 C *Ἡρόδοτος ... ἐν Μέμφει λέγει τῶν Καβείρων ἱερά, καθάπερ καὶ τοῦ Ἡφαίστου, διαφθεῖραι δ' αὐτὰ Καμβύσην*

1s. Lex. Vindob. 150 *περιποιήσαντας ἀντὶ τοῦ 'διασώσαντας'· Ἡρόδοτος·* Κροίσῳ μέντοι συνήδεσθαι περιόντι – οὐ καταπροΐξεσθαι || 2 *Λέξ. οὐ καταπροΐξεσθαι· προῖκα ποιῆσαι, ἀτιμωρητί, οἷον καταφρονήσας.* Hes. *καταπροϊξάμενος· καταφρονήσας καὶ οὐκ εὐλαβηθείς, προῖκα δὲ αὐτὸ ποιήσας.* Suid. Phot. *καταπροΐξεται· καταφρονήσει, καταπροδώσει, οἷον προῖκα ἐκφύγοι.* Greg. Cor. 137 *καταπροΐξασθαι λέγεται τὸ προῖκα ποιῆσαι* || 8 *Λέξ. Παταίκοισι· θεοὶ οἱ Πάτοικοι* (*Πάτοικοι· θεοὶ* Lexx. alphab. ord. conscr.) *Φοινικικοὶ ἐν ταῖς πρύμναις ἱδρυμένοι* || 11 Hes. *θεμιτόν· Ἡρόδοτος τρίτῳ, Πλάτων περὶ ψυχῆς* || 12 Thom. Mag. 269 (s. v. *ὅμοιον*) *ὅμοιον τῷ δεῖνι καὶ ὅμοιον τοῦ δεῖνος· ὁ αὐτὸς ἐν τῇ τρίτῃ·* ἔστι – Ἡφαίστου

1 *Καμβύσῃ* **RV** *Καμβ*[Pap. Ox. 1619 | *μὲν*] *μέντοι* Lex. Vind. om. **M** | *ἔφη* om. Lex. Vind. || 2 *περιόντι* **V** Lex. Vind. | *καταπροΐζεσθαι* **RSV** *καταπροΐξεσθαι* Schol., Lexx., rell. cf. grammaticos || 4 *ξυμμάχους* **MD²RSV** *συμμάχους* Const. **D¹** rell. || 5 *σκεπόμενος* **C** || 6 *ὡς* – *Ἡφαίστου* Schaeferio duce edd. *ὡς δὲ δὴ καὶ ἐς τοῦ Ἡφαίστου* **ABCP**[ac] Const. *ἐς δὲ δὴ καὶ τοῦ Ἡφαίστου* **P**[c]**p** cett. | *τὸ* – 7 *Ἡφαίστου* hapl. om. **R** || 7 *Φοινικικοῖσι* **DR** *Φοινικοῖσι* **SV** || 8 *Πατάκοισι* **DRSV** Lexx. | *οἱ* om. **PMV**[ac] | *πρώτῃσι* **ABCTP** *ϱ* suprascr. **A** man. post. || 9 *ὄπωπε, ἐγὼ ὧδε* scripsi (*ὄπωπε* iam Schaeferio duce edd.) *ὀπώπεε, ἐγὼ δὲ* **P²pDR** *ἀπώπεε ἐγὼ δὲ* **SV** *ὀπώπεε δὲ ὧ(ι)δε* **ABCT** *ὀπώπεε ὧδε* **P¹** *ὀπώπεε, ἐγὼ δέ οἱ* **M** Ald. | *πυγμαίω* **DRSV** || 10 *δὲ* om. **DRSV** | *Καβίρων* **AB** Const. *Καβύρων* **C** | *ἱερόν* **R** || 11 *εἰσιέναι* **MDRV** *ἐσιέναι* Const. rell. | *ἱερέα* **R** Const. || 12 *κατασκάψας* Const. | *δὲ* **ABCTPM** Const. *γὰρ* cett. | *ὅμοια, τοῦ Ἡφαίστου* (ita **ABCT** Thom. Mag., Const.) distinxi *ὅμοια τοῖσι τοῦ Ἡφαίστου·* (ita cett.) distinx. alii || 13 *τούτου* – *εἶναι* non hab. Const. | *παῖδας* om. **R** | *πολλαχῇ* **DRV** *πολλαχοῦ* **S**

ἐμάνη μεγάλως ὁ Καμβύσης· οὐ γὰρ ἂν ἱροῖσί τε καὶ νομαίοισι ἐπεχείρησε
καταγελᾶν. εἰ γάρ τις προθείη πᾶσι ἀνθρώποισι ἐκλέξασθαι κελεύων
νόμους τοὺς καλλίστους ἐκ τῶν πάντων νόμων, διασκεψάμενοι ἂν ἑλοίατο
ἕκαστοι τοὺς ἑωυτῶν· οὕτω νομίζουσι πολύ τι καλλίστους τοὺς ἑωυτῶν
νόμους ἕκαστοι εἶναι. οὐκ ὦν οἰκός ἐστι ἄλλο γε ἢ μαινόμενον ἄνδρα γέλω- 2
τα τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι. ὡς δὲ οὕτω νενομίκασι τὰ περὶ τοὺς νόμους οἱ
πάντες ἄνθρωποι, πολλοῖσί τε καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι πάρεστι σταθμώ-
σασθαι, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε· Δαρεῖος ἐπὶ τῆς ἑωυτοῦ ἀρχῆς καλέσας 3
Ἑλλήνων τοὺς παρεόντας εἴρετο, ἐπὶ κόσῳ ἂν χρήματι βουλοίατο τοὺς
πατέρας ἀποθνήσκοντας κατασιτέεσθαι· οἱ δὲ ἐπ᾿ οὐδενὶ ἔφασαν ἔρδειν
ἂν τοῦτο. Δαρεῖος δὲ μετὰ ταῦτα καλέσας Ἰνδῶν τοὺς καλεομένους Καλ- 4
λατίας, οἳ τοὺς γονέας κατεσθίουσι, εἴρετο παρεόντων τῶν Ἑλλήνων καὶ
δι᾿ ἑρμηνέος μανθανόντων τὰ λεγόμενα, ἐπὶ τίνι χρήματι δεξαίατ᾿ ἂν τε-
λευτῶντας τοὺς πατέρας κατακαίειν πυρί· οἱ δὲ ἀμβώσαντες μέγα εὐφη-
μεῖν μιν ἐκέλευον. οὕτω μέν νυν ταῦτα νενόμισται, καὶ ὀρθῶς μοι δοκέει
Πίνδαρος ποιῆσαι 'νόμον πάντων βασιλέα' φήσας εἶναι.
Καμβύσεω δὲ ἐπ᾿ Αἴγυπτον στρατευομένου ἐποιήσαντο καὶ Λακεδαιμό- 39
νιοι στρατηίην ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεα τὸν Αἰάκεος, ὃς ἔσχε Σά-
μον ἐπαναστάς. καὶ τὰ μὲν πρῶτα τριχῇ δασάμενος τὴν πόλιν τοῖσι ἀδελ- 2
φεοῖσι Πανταγνώτῳ καὶ Συλοσῶντι διένειμε, μετὰ δὲ τὸν μὲν αὐτέων
ἀποκτείνας, τὸν δὲ νεώτερον Συλοσῶντα ἐξελάσας ἔσχε πᾶσαν Σάμον,
ἔχων δὲ ξεινίην Ἀμάσι τῷ Αἰγύπτου βασιλέι συνεθήκατο πέμπων τε

AB CT P(p)M DR SV
Εἰ γάρ τις – ἕκαστοι εἶναι (38, 1) exc. Stob. XXIII 11

T **2–16** Celsus ap. Orig. c. Cels. V 34 ἱστορεῖ . . . ὧδε· εἰ γάρ τις – φήσας εἶναι || **16** Pind. fr. 169 Snell = 187 Turyn

1 νομίμοισι **DRSV** || **2** προσθείη **ABCTS** Cels. || **3** τῶν om. Cels. || **4** ἕκαστος τοὺς ἑαυτῶν Stob. | ἕκαστοι – νομίζουσι deest Cels. | τι] τοι **M** | τοὺς om. Cels. | ἑαυτῶν **V** Stob. αὐτῶν **R** ἑωυτῶν Cels. rell. || **5** οὔκουν **M** | ἄλλον **D**^c**S** Cels. | ἢ **ABCTPM** Cels. δὴ cett. || **5.6** γέλωτα τὰ] γέλωτα **ABC** τὰ Cels. || **6** τοιαῦτα ὦν **M** | νενοήκασι **M** | οἱ om. **ABCTPM** hab. Cels. || **7** τε om. Cels. | πάρεστι] ἔστι **M** || **8** τόδε **D** om. Cels. || **9** ἤρετο Cels. | πόσῳ **pM** Ald. κόσῳ Cels. rell. || **10** πατέρας om. **SV** hab. Cels. | ἐπ᾿ οὐδενὶ ἔφασαν] ἔφασαν **M** ἔφασαν ἐπ᾿ οὐδενὶ Cels. || **11** τοῦτο] ταῦτα **DRSV** Cels. | Καλατίας **RSV** || **12** ἤρετο Cels. || **13** ἑρμηνέως **M** ἑρμηνέων Cels. | τίνι] τίνη **R** τέῳ propos. Dindorf sed v. gramm. meam 107 | τελευτήσαντας **D**[1] τελευτέοντας **CPM** (Cels.) || **14** εὐφημέειν Cels. || **15** μέν om. **ABCT** hab. Cels. || **16** νόμος ὁ πάντων βασιλεύς Pind. fr. 169 Snell unde etiam Γηρυόναο βόας (cf. Pap. Ox. 2450) laudat noster || **18** στρατιὴν **TD** | καὶ om. **T** | εἶχε(ν) **DRSV** || **19** ἀδελφοῖσι **A**[1] || **20** Πανταγνώστῳ **C** | ἔνειμε **ABCTPM** | αὐτῶν **ABCTPM** v. gramm. meam 112s. || **21** πᾶσαν τὴν Σάμον **M** Ald. || **22** ἴσχων **ABCTPM** σχὼν Stein | δὲ om. **V** | ξεινηίην **ABCT** | Ἀμάσι ξεινίην **M** | Αἰγυπτίων **M** Ald. | ξυνεθήκατο **M** φιλίην συνεθήκατο **AB**

3 δῶρα καὶ δεκόμενος ἄλλα παρ' ἐκείνου. ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ αὐτίκα τοῦ
Πολυκράτεος τὰ πρήγματα ηὔξετο καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην καὶ
τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· ὅκου γὰρ ἰθύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἐχώρεε
εὐτυχέως. ἐκέκτητο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν καὶ χιλίους τοξότας.
4 ἔφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας διακρίνων οὐδένα, τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι
μᾶλλον ἀποδιδούς, τὰ ἔλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβών. συχνὰς μὲν δὴ τῶν
νήσων αἱρήκεε, πολλὰ δὲ καὶ τῆς ἠπείρου ἄστεα. ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους
πανστρατιῇ βοηθέοντας Μιλησίοισι ναυμαχίῃ κρατήσας εἷλε, οἳ τὴν τά-
40 φρον περὶ τὸ τεῖχος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι ὤρυξαν. καί κως τὸν
Ἄμασιν εὐτυχέων μεγάλως ὁ Πολυκράτης οὐκ ἐλάνθανε, ἀλλά οἱ τοῦτ' ἦν
ἐπιμελές. πολλῷ δὲ ἔτι πλεῦνός οἱ εὐτυχίης γινομένης γράψας ἐς βυβλίον
2 τάδε ἐπέστειλε ἐς Σάμον· Ἄμασις Πολυκράτεϊ ὧδε λέγει· ἡδὺ μὲν πυν-
θάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξεῖνον εὖ πρήσσοντα, ἐμοὶ δὲ αἱ σαὶ μεγάλαι
εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι τὸ θεῖον ἐπισταμένῳ, ὡς ἔστι φθονερόν. καί κως
βούλομαι, καὶ αὐτὸς καὶ τῶν ἂν κήδωμαι, τὸ μέν τι εὐτυχέειν τῶν πρηγμά-
των, τὸ δὲ προσπταίειν, καὶ οὕτω διαφέρειν τὸν αἰῶνα ἐναλλὰξ πρήσσων
3 ἢ εὐτυχέειν τὰ πάντα. οὐδένα γάρ κω λόγῳ οἶδα ἀκούσας, ὅστις ἐς τέλος
οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος εὐτυχέων τὰ πάντα. σὺ ὦν νῦν ἐμοὶ
4 πειθόμενος ποίησον πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδε· φροντίσας, τὸ ἂν εὕρῃς

AB CT P(p)M DR SV

βοηθεοντ]α[ς] – περ[ι (39, 4) Pap. Ox. 1619 col. XII singulas tantum litteras conservans

Epistulam Amasidis (40, 2–4) exc. 𝔊𝔇𝔚 et usque ad τοιάδε (41, 2) 𝔇 fol. 150v; Ἄμασις Πολυκράτεϊ (40, 1) – πάντα (40, 3) exc. Stob. floril. CXII 15

5 Eust. Il. 573 (ad *E* 485) τὸ . . . 'φέροιεν ἢ ἄγοιεν' φανερὰν διαφορὰν δηλοῖ τοῦ 'ἄγειν καὶ φέρειν', λέγεται δὲ ὡς ἐπὶ πολὺ ἄγεσθαι μὲν τὰ ἔμψυχα καὶ βαδιστικά, φέρεσθαι δὲ τὰ βασταζόμενα . . . λέγει δέ που καὶ Ἡρόδοτος· ἔφερον – νήσῳ (VI 90) καὶ πάλιν· ἔφερε – οὐδένα || 16 Lex. Vindob. 42 (s. v. διαφέρει) Ἡρόδοτος· καὶ οὕτω – πρήσσων

1 δεχόμενος **C** | ἄλλα] ἅμα **DRSV** | αὐτίκα om. **M** || 2 εὔξετο **AB** αὔξετο **CPp** αυ suprascr. **A**² || 3 ὅκῃ Eltz ut notatur a Dobraeo not. Cantabr. Bibl. Univ. Pp. VI 26 || 4 ἔκτητο **CPM** | πεντηκοντόρους **T** || 6 μηδὲ] μηδὲν propos. Abicht, Progr. Iohannei Lüneb. Pasch. 1862, sequ. Legrand || 7 ἀραιρήκεε Bekkerio duce edd. || 9 δεδεσμένοι **T** || 10 ὁ Πολυκράτης μεγάλως **T** | Πολυκράτης – 11 πλεῦνός] Πολυκρά νός **C** | ἐλάμβανε **M** || 11 δὲ ἔτι] δέ τοι **M** Ald. | γιγνομένης **PpM** γινόμενος **SV** | βυβλίον **DR** βιβλίον cett. || 13 καὶ ξεῖνον **ABCTPMS𝔊𝔇𝔚** κἀκεῖνον 𝔇 rell. | αἱ om. 𝔇 || 14 ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον **DRSV𝔇** Stob. τὸ θεῖον ἐπισταμένῳ 𝔊𝔇𝔚 rell. || 15 κήδομαι 𝔇 | μέν τοι **CR𝔇𝔚** μεν^τ ut vid. **V** μέν τι 𝔊𝔇 rell. | πραγμάτων 𝔇 || 17 εὐτυχέων **M** Ald. | οὐδὲν **DRSV𝔇** οὐδένα Stob. 𝔊𝔇𝔚 rell. | ἐς τέλος **P**ᶜ**pMDRSV𝔇** Stob. ἕτερος **P**ᵃᶜ𝔊𝔇𝔚 rell. || 18 πρόρρηζος **R** πρόρρηξος **M** | ὦν νῦν] νῦν **ABCT𝔊𝔇𝔚** ὧν 𝔇 | ἐμοὶ om. **R** || 19 πυθόμενος **SV** | ποίησον om. **A**ᵗ, in mg. suppl. prima ut vid. man. **A** | εὕροις **M𝔇** Ald. εὕρῃς 𝔊𝔚 rell.

ἐόν τοι πλείστου ἄξιον καὶ ἐπ' ᾧ σὺ ἀπολομένῳ μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγή-
σεις, τοῦτο ἀπόβαλε οὕτω, ὅκως μηκέτι ἥξει ἐς ἀνθρώπους. ἤν τε μὴ
ἐναλλὰξ ἤδη τὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι [ταῖς πάθαις] σοὶ προσπίπτωσι,
τρόπῳ τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ ἀκέο.' ταῦτα ἐπιλεξάμενος ὁ Πολυκράτης 41
καὶ νόῳ λαβών, ὥς οἱ εὖ ὑπετίθετο ὁ Ἄμασις, ἐδίζητο, ἐπ' ᾧ ἂν μάλιστα
τὴν ψυχὴν ἀσηθείη ἀπολομένῳ τῶν κειμηλίων, διζήμενος δ' εὕρισκε τόδε·
ἦν οἱ σφρηγίς, τὴν ἐφόρεε, χρυσόδετος σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα,
ἔργον δὲ ἦν Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου. ἐπεὶ ὦν ταύτην οἱ ἐδόκεε 2
ἀποβαλέειν, ἐποίεε τοιάδε· πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν ἐσέβη ἐς
αὐτήν, μετὰ δὲ ἀναγαγεῖν ἐκέλευε ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου
ἑκὰς ἐγένετο, περιελόμενος τὴν σφρηγῖδα πάντων ὁρώντων τῶν συμπλόων
ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος. τοῦτο δὲ ποιήσας ἀπέπλεε, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ
οἰκία συμφορῇ ἐχρῆτο. πέμπτῃ δὲ ἢ ἕκτῃ ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων τάδε οἱ 42
συνήνεικε γενέσθαι· ἀνὴρ ἁλιεὺς λαβὼν ἰχθὺν μέγαν τε καὶ καλὸν ἠξίου
μιν Πολυκράτεϊ δῶρον δοθῆναι· φέρων δὴ ἐπὶ τὰς θύρας Πολυκράτεϊ ἔφη
ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὄψιν, χωρήσαντος δέ οἱ τούτου ἔλεγε διδοὺς τὸν ἰχθύν·
'ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἑλὼν οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορὴν καίπερ γε 2
ἐὼν ἀποχειροβίοτος, ἀλλά μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς·
σοὶ δή μιν φέρων δίδωμι.' ὁ δὲ ἡσθεὶς τοῖσι ἔπεσι ἀμείβεται τοῖσδε·

AB CT P(p)M DR SV

4 Thom. Mag. 367 (s. v. *ὑποτίθησι*) ... *καὶ 'ὑποκείμενος λόγος'* ...· *Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ· τρόπῳ – ἀκέο*

1 *τοι*] *τι* **R** *τὸ* ut vid. in *τι* corr. **V** *τοισ* (superscr. *οι*) 𝔚 | *μάλιστα ἀπολομένῳ* **D**𝔇 *ἀπολομένῳ μάλιστα* 𝔊𝔇𝔚 rell. | *ἀλγήσῃς* **D** *ἀλγήσῃς* (*η*^{2} ex *ει* corr.) vel *ἀλγήσεις* (*ει* ex *η* corr.) **D** *ἀλγήσει* ut vid. 𝔚 *ἀλγήσεις* 𝔊𝔇 rell. ‖ 2 *τούτω* **R** | *μὴ*] *μὴν* **R** ‖ 3 *τὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι ταῖς πάθαις* **DRSV**𝔇 *τὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοιαύταισι πάθαισι* **A**^{2}**BP**𝔇𝔚 *τὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοιαύταισι πάθεσι* **A**^{1}**CT**𝔊 *αἱ εὐτυχίαι τοι τὠπὸ τοῦδε αὐταῖσι πάθεσι* **p** *αἱ εὐτυχίαι τοι τὠπὸ τοῦδε αὐτοῖσι πάθεσι* **M** Ald. *τὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι τῇσι πάθῃσι* Dindorf, sequ. Hude Legrand: *ταῖς πάθαις* delevi interpretamentum ad *ἐναλλὰξ* allatum esse et in textum irrepsisse censens ‖ 4 *τὸ* 𝔚 | *ἄκεω* **C** *ἄκαιο* 𝔊 *ἄκεο* vel *ἀκέο* 𝔇𝔚 Thom. Mag. rell. ‖ 5 *νόῳ*] *ἐν νόῳ* **DRSV**𝔇 | *ὑποτίθειτο* vel *ὑποτιθεῖτο* **PMDRSV** *ὑποτίθοιτο* **p** Ald. | *ὁ* om. **ABCP** hab. 𝔇 rell. | *ἐδίζετο* **M** Ald. | *μάλιστα* om. **D**^{t}, in mg. suppl. **D**^{1} ‖ 6 *ἀσθείη* **ABCP**^{t} *ἀσηθείη* **P**^{m}**p** cett. *ἀχθεσθείη* in mg. adscr. **A** man. rec. | *δὲ τόδε εὕρισκεν* **DRSV**𝔇 ‖ 7 *ἡ* **RSV** *οἱ* 𝔇 rell. ‖ 8 *ἦν δὲ ἔργον* **pM** Ald. | *Τημεκλέος* **RSV** | *ἐδόκεε(ν) οἱ* **DSV** *ἐδώκεεν οἱ* **R** ‖ 9 *τάδε* **pM** Ald. | *πεντηκόντορον πληρώσας* **p** *πεντηκόντορον π**ρώσας* **M** *πεντηκόντορον πλήσας* **T** ‖ 10 *μετὰ*] *κατὰ* **T** ‖ 11 *σφραγίδα* **R** *ρη* **D**^{2} | *ὁρεόντων* **TPM** *ὁρεώντων* **C** ‖ 12 *ἐπέπλεεν* **DRSV** ‖ 15 *δὲ* **DRSV** ‖ 16 *θέλειν* **DRSV** ‖ 17 *ἐς*] *ἐπ'* **D** | *γε* om. **ABCPM** ‖ 18 *ὦν* **RV** om. **D** | *ἀποχειροβίωτος* **TPMD** | *ἐδόκε* **RV** | *σεῦ* (superscr. *σου*) **V** ‖ 19 *δή*] *δέ* **T** | *ἀμείβετο* **D** | *τοιάδε* **DRV**

'κάρτα τε εὖ ἐποίησας καὶ χάρις διπλέη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου, καί
3 σε ἐπὶ δεῖπνον καλέομεν.' ὁ μὲν δὴ ἁλιεὺς μέγα ποιεύμενος ταῦτα ἤιε ἐς
τὰ οἰκία, τὸν δὲ ἰχθὺν τάμνοντες οἱ θεράποντες εὑρίσκουσι ἐν τῇ νηδύι
4 αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυκράτεος σφρηγῖδα. ὡς δὲ εἶδόν τε καὶ ἔλαβον
τάχιστα, ἔφερον κεχαρηότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα, διδόντες δέ οἱ τὴν
σφρηγῖδα ἔλεγον, ὅτεῳ τρόπῳ εὑρέθη. τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε θεῖον εἶναι τὸ
πρῆγμα, γράφει ἐς βυβλίον πάντα, τὰ ποιήσαντά μιν οἷα καταλελάβηκε,
43 γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέθηκε. ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἄμασις τὸ βυβλίον, τὸ
παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ἧκον, ἔμαθε, ὅτι ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἴη ἀν-
θρώπῳ ἄνθρωπον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος καὶ ὅτι οὐκ εὖ
τελευτήσειν μέλλοι Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα, ὃς καὶ τὰ ἀποβάλλει
2 εὑρίσκει. πέμψας δέ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινίην·
τοῦδε δὲ εἵνεκεν ταῦτα ἐποίεεν, ἵνα μὴ συντυχίης δεινῆς τε καὶ μεγάλης
Πολυκράτεα καταλαβούσης αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν ψυχὴν ὡς περὶ ξείνου
ἀνδρός.

44 Ἐπὶ τοῦτον δὴ ὦν τὸν Πολυκράτεα εὐτυχέοντα τὰ πάντα ἐστρατεύοντο
Λακεδαιμόνιοι ἐπικαλεσαμένων τῶν μετὰ ταῦτα Κυδωνίην τὴν ἐν Κρήτῃ
κτισάντων Σαμίων. Πολυκράτης δὲ πέμψας παρὰ Καμβύσεα τὸν Κύρου
συλλέγοντα στρατὸν ἐπ' Αἴγυπτον ἐδεήθη, ὅκως ἂν καὶ παρ' ἑωυτὸν
2 πέμψας ἐς Σάμον δέοιτο στρατοῦ. Καμβύσης δὲ ἀκούσας τούτων προθύ-
μως ἔπεμπε ἐς Σάμον δεησόμενος Πολυκράτεος στρατὸν ναυτικὸν ἅμα
πέμψαι ἑωυτῷ ἐπ' Αἴγυπτον. ὁ δὲ ἐπιλέξας τῶν ἀστῶν, τοὺς ὑπόπτευε

AB C TM P(p) DR SV

7 Phot. *λελάβηκεν, Ἡρόδοτος· καὶ καταλελάβηκεν.* et *καταλελάβηκεν· τὸ 'κατείληφεν'· Ἡρόδοτος.* Antiatt. Bekk. Anecd. 104 *καταλελάβηκεν· Ἡρόδοτος πρώτῳ*

1 *τοῦ τε δώρου καὶ τῶν λόγων* **D** || 2 *ἐπὶ δεῖπνόν σε* **DRSV** | *μεγάλα* **DRSV** || 3 *εὑρίσκουσαν* **M** || 4 *σφρηγίδα] ρη* **D²** || 5 *ἔφερον* om. **M** | *κεχαρηκότες* **TMPD RSV**, v. grammaticam meam 145 | *παρὰ] κατὰ* **pM** || 6 *σφρηγεῖδα* **D** | *εὑρεθείη* **M** Ald. | *εἶναι* om. **DRSV** || 7 *βιβλίον* **ABCTMPSV** fort. e *βυβλίον* corr. **A** | *καταλελαβήκεε* **ABCT** *καταλελάβηκε* Antiatt. rell. || 8 *βιβλίον* **ABCTMP²p** *βυβλίον* **P²** cett. || 9 *ἔμαθέ τε ὅτι* **T** | *ἐκκομίσεαι* **C** | *τε* om. **CT** (sed post *ἔμαθε* suppl. **T**) || 10 *ὅτι ὡς οὐκ* **M** Ald. || 11 *τελέσειν* **M** | *μέλλει* **CTM** || 13 *τοῦδε δὲ* **DR** *τοῦ δὲ* vel *τοῦδε* cett. | *εἵνεκε* **DRV** *εἵνεκα* **M** Ald. | *ἐποίησεν* **C** || 14 *καταλαβούσης* – 16 *Πολυκράτεα* haplogr. om. **B¹** || 15 *ἀνδρός* om. **Mp** Ald. || 18 *κτησάντων Σαμίων* **C** *κτησαμένων* (ut vid.) *Σαμίων* **D¹** *Σαμίων κτισάντων* **M** | *πέμψας δὲ κήρυκα λάθρῃ* (*λάθρα* **R**) *Σαμίων Πολυκράτης* **MPDRSV** || 19 *αὐτὸν* **DRSV** || 21 *ἔπεμψε(ν)* **ABCTD¹** (ut vid.) | *δεόμενος* **ABCT** *δεησομένους* propos. Herwerden || 22 *ὑπόπτευε* **D^ac** *ὑπώπτευε* **D^c** cett., cf. III 68, 2; 70, 1, VI 129, 2. temporale habet augmentum (*ῦ*) verbum quod non est compositum, sed ab *ὕποπτος* derivatum (cf. grammaticam meam 154)

μάλιστα ἐς ἐπανάστασιν, ἀπέπεμπε τεσσαράκοντα τριήρεσι ἐντειλάμενος
Καμβύσῃ ὀπίσω τούτους μὴ ἀποπέμπειν. οἱ μὲν δὴ λέγουσι τοὺς ἀπο- 45
πεμφθέντας Σαμίων οὐκ ἀπικέσθαι ἐς Αἴγυπτον, ἀλλ᾽ ἐπείτε ἐγένοντο
ἐν Καρπάθῳ πλέοντες, δοῦναι σφίσι λόγον καί σφι ἁδεῖν τὸ προσωτέρω
μηκέτι πλέειν· οἱ δὲ λέγουσι ἀπικομένους τε ἐς Αἴγυπτον καὶ φυλασσομέ-
νους ἐνθεῦτεν αὐτοὺς ἀποδρῆναι. καταπλέουσι δὲ ἐς τὴν Σάμον Πολυ- 2
κράτης νηυσὶ ἀντιάσας ἐς μάχην κατέστη· νικήσαντες δὲ οἱ κατιόντες
ἀπέβησαν ἐς τὴν νῆσον, πεζομαχήσαντες δὲ ἐν αὐτῇ ἑσσώθησαν καὶ οὕτω
δὴ ἔπλεον ἐς Λακεδαίμονα. εἰσὶ δέ, οἳ λέγουσι τοὺς ἀπ᾽ Αἰγύπτου νικῆσαι 3
Πολυκράτεα, λέγοντες ἐμοὶ δοκέειν οὐκ ὀρθῶς, οὐδὲν γὰρ ἔδει σφέας
Λακεδαιμονίους ἐπικαλέεσθαι, εἴ περ αὐτοὶ ἦσαν ἱκανοὶ Πολυκράτεα
παραστήσασθαι. πρὸς δὲ τούτοισι οὐδὲ λόγος αἱρέει, τῷ ἐπίκουροί τε
μισθωτοὶ καὶ τοξόται οἰκήιοι ἦσαν πλήθεϊ πολλοί, τοῦτον ὑπὸ τῶν κατιόν-
των Σαμίων ἐόντων ὀλίγων ἑσσωθῆναι. τῶν δ᾽ ὑπ᾽ ἑωυτῷ ἐόντων πο- 4
λιητέων τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας ὁ Πολυκράτης ἐς τοὺς νεωσοίκους
συνειλήσας εἶχε ἑτοίμους, ἢν ἄρα προδιδῶσι οὗτοι πρὸς τοὺς κατιόντας,
ὑποπρῆσαι αὐτοῖσι τοῖσι νεωσοίκοισι.
Ἐπείτε δὲ οἱ ἐξελασθέντες Σαμίων ὑπὸ Πολυκράτεος ἀπίκοντο ἐς τὴν 46
Σπάρτην, καταστάντες ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγον πολλὰ οἷα κάρτα δεό-
μενοι. οἱ δέ σφι τῇ πρώτῃ καταστάσει ὑπεκρίναντο τὰ μὲν πρῶτα λεχθέντα
ἐπιλελῆσθαι, τὰ δὲ ὕστατα οὐ συνιέναι. μετὰ δὲ ταῦτα δεύτερα κατα- 2
στάντες ἄλλο μὲν εἶπον οὐδέν, θύλακον δὲ φέροντες ἔφασαν τὸν θύλακον
ἀλφίτων δέεσθαι. οἱ δέ σφι ὑπεκρίναντο τῷ θυλάκῳ περιεργάσθαι, βοη-
θέειν δ᾽ ὦν ἔδοξε αὐτοῖσι. καὶ ἔπειτα παρασκευασάμενοι ἐστρατεύοντο 47
Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ Σάμον, ὡς μὲν Σάμιοι λέγουσι, εὐεργεσίας ἐκτίνοντες,

AB C TM P(p) DR SV

T 14–17 Suid. s. v. *νεώσοικος: ὅτι Πολυκράτης ὁ Σαμίων τύραννος τῶν ὑφ᾽* ἑωυτῷ – νεωσοίκοισι || 21 Plut. mor. 232d *Σαμίων πρεσβευταῖς μακρολογοῦσιν ἔφασαν οἱ Σπαρτιᾶται· τὰ μὲν πρῶτα ἐπιλελάθαμες, τὰ δὲ ὕστερα οὐ συνήκαμες*

1 *τεσσεράκοντα* **TRS** || 2 *ὀπίσω* om. **M** || 3 *Σαμίων ὑπὸ Πολυκράτεος* **MPDRSV** | *ἐγίνοντο* **C** || 4 *σπίσι*] *σφι* **ABCTMP** | *τῷ* **CV** || 6 *αὐτοὺς ἐνθεῦτεν* **DRSV** | *ἀποδρᾶναι* **T** || 7 *ἀντήσας* **D**[1] || 8 *ἐσώθησαν* **RSV** || 10 *ἔδε* **C** || 11 *ἐπικαλέσασθαι* **DRSV** | *ἱκανοὶ ἦσαν* **M** Ald. || 12 *τούτῳ* **DRSV** | *τε* om. **ABCP**[1] hab. **P**[2]**p** cett. || 13 *πλήθη* **R** *πληθ**** **M** | *τούτων* **SV** || 14 *ἐσωθῆναι* **RV** | *ἑωυτὸν* **DRSV** *ἑωυτῷ* Suid. rell. || 15 *τοὺς* om. Suid. || 17 *τοῖσι* om. **TMD** hab. Suid. rell. || 18 *ἐξελαθέντες* **M** Ald. || 20 *ὑπεκρίνοντο* **T** || 21 *ἐπιλελῆσθαι – ὕστατα* om. **A**[1], in mg. sub obelo suppl. **A** man. post. | *ἐπιλεληθέναι* **DRSV** cf. Plut. | *ὕστερα* **S** Plut. || 22 *θύλακα* **C** om. **M** Ald. || 23 *περιείργασθαι* vel *περιειργάσθαι* **ABM** *περιεργάσασθαι* **B**[2mg] **DRSV** | *βοηθεῖν* **CTPDRSV** || 24 *ὦν* om. **M** || 25 *ἐκτείνοντες* **ABMRSV** Ald. litteris *ει* litteram *ι* suprascr. **A** man. post.

ὅτι σφι πρότεροι αὐτοὶ νηυσὶ ἐβοήθησαν ἐπὶ Μεσσηνίους, ὡς δὲ Λακε-
δαιμόνιοι λέγουσι, οὐκ οὕτω τιμωρῆσαι δεομένοισι Σαμίοισι ἐστρατεύοντο
ὡς τίσασθαι βουλόμενοι τοῦ κρητῆρος τῆς ἁρπαγῆς, τὸν ἦγον Κροίσῳ,
καὶ τοῦ θώρηκος, τὸν αὐτοῖσι Ἄμασις ὁ Αἰγύπτου βασιλεὺς ἔπεμψε δῶρον.
2 *καὶ γὰρ θώρηκα ἐληίσαντο τῷ προτέρῳ ἔτεϊ ἢ τὸν κρητῆρα οἱ Σάμιοι*
ἐόντα μὲν λίνεον καὶ ζῴων ἐνυφασμένων συχνῶν, κεκοσμημένον δὲ χρυσῷ
3 *καὶ εἰρίοισι ἀπὸ ξύλου· τῶν δὲ εἵνεκα θωυμάσαι ἄξιον, ἁρπεδόνη ἑκάστη*
τοῦ θώρηκος ποιέει· ἐοῦσα γὰρ λεπτὴ ἔχει ἁρπεδόνας ἐν ἑωυτῇ τριηκο-
σίας καὶ ἑξήκοντα, πάσας φανεράς. τοιοῦτος ἕτερός ἐστι καὶ τὸν ἐν Λίν-
δῳ ἀνέθηκε τῇ Ἀθηναίῃ Ἄμασις.

48 *Συνεπελάβοντο δὲ τοῦ στρατεύματος τοῦ ἐπὶ Σάμον ὥστε γενέσθαι καὶ*
Κορίνθιοι προθύμως· ὕβρισμα γὰρ καὶ [εἰς] τούτους εἶχε ἐκ τῶν Σαμίων
γενόμενον γενεῇ πρότερον τοῦ στρατεύματος τούτου, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν
2 *χρόνον τοῦ κρητῆρος τῇ ἁρπαγῇ γεγονός. Κερκυραίων γὰρ παῖδας τριη-*

AB C TM P(p) DR SV
Ὅτι Κερκυραίων παῖδας (48, 2) – Σάμιοι (48, 4) **Const. Porph.** *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XX

1ss. Plut. de Hdt. mal. 21s. (mor. 859b) *ἐν δὲ τῇ τρίτῃ τῶν βίβλων . . . αὐτοὺς μὲν οἴεσθαί φησι καὶ λέγειν Σαμίους, ὡς χάριν ἐκτίνοντες αὐτοῖς τῆς ἐπὶ Μεσσηνίους* (*Μεσσήνης* codd.) *βοηθείας στρατεύσειαν, τούς τε φεύγοντας κατάγοντες τῶν πολιτῶν καὶ τῷ τυράννῳ πολεμοῦντες* . . . συνεπελάβοντο *γάρ, φησι,* τοῦ στρατεύματος ⟨τοῦ⟩ ἐπὶ Σάμον ὥστε γενέσθαι Κορίνθιοι προθύμως (48, 1) *ὑβρίσματος εἰς αὐτοὺς ὑπὸ Σαμίων πρότερον ὑπάρξαντος· ἦν δὲ τοιοῦτο·* Κερκυραίων παῖδας τριακοσίους τῶν πρώτων Περίανδρος *ὁ Κορίνθου τύραννος* ἐπ' ἐκτομῇ παρ' Ἀλυάττην ἔπεμπε (48, 2)· *τούτους ἀποβάντας εἰς τὴν νῆσον οἱ Σάμιοι διδάξαντες ἐν ἱερῷ Ἀρτέμιδος ἱκέτας καθίζεσθαι καὶ τρωκτὰ προτιθέντες αὐτοῖς ὁσημέραι σησάμου καὶ μέλιτος περιεποίησαν* (48, 3) . . . *Κορίνθιοι δὲ τί παθόντες ἐτιμωροῦντο Σαμίους . . . καὶ ταῦτα μετὰ τρεῖς γενεὰς* (cf. 48, 1) *ὀργὴν καὶ μνησικακίαν ἀναφέροντες ὑπὲρ τυραννίδος;*

7 Poll. VII 31 *'ἁρπεδόνας' . . . τὰ νήματα εἶπεν Ἡρόδοτος* || 12 Lex. Vind. 87 *'εἶχεν' ἀντὶ τοῦ 'ὑπῆρχεν'· ⟨Ἡρόδοτος⟩·* ὕβρισμα – γενόμενον

1 *αὐτῶν* **DRV** | *Μεσηνίους* **RV** || 2 *οὐκ οὕτω*] *οὔκω τι* **M** Ald. *οὔκω τοῦ* propos. Scaliger in notis Cantabr. Bibl. Univ. Nn. V. 26 | *δεόμενοι Σαμίοισι* **DRSV** *Σαμίοισι δεομένοισι* **M** || 3 *Κροίσου* **D** || 4 *ὁ* om. **M** || 6 *συχνῶν – δὲ*] *συχνῶν καὶ κεκοσμημένων* **D** om. **RSV** || 7 *θαυμάσαι* **T** || 8 *θώρακος* **M** | *ἑωυτῷ* **Mp** || 12 *εἰς* **ABDRV** *ἐς* cett. secl. Powell coll. I 69, 3, conservat Servais AC 38, 1969, 63 coll. VI 87 (*ὑβρίζειν ἐς*) necnon II 53, 3 (*ἔχειν ἐς* 'spectare ad'); delere tamen malim illud *εἰς* a dialecto abhorrens (v. praef. XXIII) || 13 ⟨*γ'*⟩ *γενεῇ* i. e. ⟨*τρίτῃ*⟩ *γενεῇ* propos. Stein Vindic. Hdt. 18, iam antea Panofka Res Samiorum, Berolini 1822, 30ss. (cf. Servais 65. 68), dubito vero num antiquissimi scribae notis numericis pro ordinalibus sint usi, et cf. quae ad p. 285, 15 adnotavimus | *τούτου*] *τούτου ὑμέων* **T** | ⟨*οὐ*⟩ *κατὰ* Vollgraf Mn. 50, 1922, 67s. | *κατὰ* – 14 *γεγονός* secl. Servais 77s. chronologiae imprimis discrepantia necnon varietate temporum participiorum adductus | *δὴ* **M** Ald. || 14 *Κερκυρέων* **B**

κοσίους ἀνδρῶν τῶν πρώτων Περίανδρος ὁ Κυψέλου ἐς Σάρδις ἀπέπεμψε
παρὰ Ἀλυάττεα ἐπ᾽ ἐκτομῇ, προσσχόντων δὲ ἐς τὴν Σάμον τῶν ἀγόντων
τοὺς παῖδας Κορινθίων πυθόμενοι οἱ Σάμιοι τὸν λόγον, ἐπ᾽ οἷσι ἀγοίατο
ἐς Σάρδις, πρῶτα μὲν τοὺς παῖδας ἐδίδαξαν ἱροῦ ἅψασθαι Ἀρτέμιδος, μετὰ 3
δὲ οὐ περιορῶντες ἀπέλκειν τοὺς ἱκέτας ἐκ τοῦ ἱροῦ, σιτίων δὲ τοὺς παῖδας
ἐργόντων Κορινθίων ἐποιήσαντο οἱ Σάμιοι ὁρτήν, τῇ καὶ νῦν ἔτι χρέωνται
κατὰ ταὐτά· νυκτὸς γὰρ ἐπιγενομένης, ὅσον χρόνον ἱκέτευον οἱ παῖδες,
ἵστασαν χοροὺς παρθένων τε καὶ ἠιθέων, ἱστάντες δὲ τοὺς χοροὺς τρωκτὰ
σησάμου τε καὶ μέλιτος ἐποιήσαντο νόμον φέρεσθαι, ἵνα ἁρπάζοντες οἱ
τῶν Κερκυραίων παῖδες ἔχοιεν τροφήν. ἐς τοῦτο δὲ τοιάδε ἐγίνετο, ἐς ὃ 4
οἱ Κορίνθιοι τῶν παίδων οἱ φύλακοι οἴχοντο ἀπολιπόντες· τοὺς δὲ παῖδας
ἀπήγαγον ἐς Κέρκυραν οἱ Σάμιοι. εἰ μέν νυν Περιάνδρου τελευτήσαντος 49
φίλια ἦν τοῖσι Κορινθίοισι πρὸς τοὺς Κερκυραίους, οἱ δὲ οὐκ ἂν συνελά-
βοντο τοῦ στρατεύματος τοῦ ἐπὶ Σάμον ταύτης εἵνεκεν τῆς αἰτίης· νῦν
δὲ αἰεί, ἐπείτε ἔκτισαν τὴν νῆσον, εἰσὶ ἀλλήλοισι διάφοροι ἐόντες ἐγγύτατοι

AB C TM P(p) DR SV
εινε]κεν (49, 1) – *α[τασθαλον* (49, 2) Pap. Ox. 1619 col. XVIII valde mutilata

8 Lex. Vind. 151 *'παρθένος' ἐπὶ γυναικός, 'ἠίθεος' ἐπὶ ἀνδρός· Ἡρόδοτος· ἵστα-σαν – ἠιθέων*

1 *ἀνδρῶν* om. Plut. | *Κυψέλλου* **MR** Ald. | *Σάρδεις* Const. *Σαρ* (δ supra) **V** | *ἔπεμψε* Const. || **2** *προσχόντων* **TMPDRSV** | *ἐς*] *πρὸς* **DRSV** || **3** *ἐπ᾽ οἷσιν ἄγοιτο* **D** *ἐπ᾽ οἷσινάγοιντο* **R** *ἐπεὶ συνάγοιντο* **SV** *ἐπ᾽ οἷσι ἀγαγοίατο οἱ παῖδες* **Mp** Ald. *ἐπ᾽ οἷσι ἄγοιαν* Const. || **4** *τοὺς παῖδας*] *αὐτοὺς* **M** | *ἱεροῦ* Const. || **5** *περιορέοντες* **MPp** Ald. *περιορέωντες* **C** *περιορέοντας* **T** *περιρῶντες* **RV** *περιορῶντες* Const. rell. || **6** *εἰργόντων* **DRV** *ἐργόντων* Const. rell. | *τῶν Κορινθίων* **DRSV** *Κορινθίων* Const. rell. | *ἑορτήν* ut vid. **M** | *χρέονται* **MPp** || **7** *ταὐτά*] *τοῦτο* **SV** | *ἱκετεύοντο* **DRSV** *ἱκέτευον* Const. rell. || **8** *παρθένων – χοροὺς* haplogr. om. **SV** | *χωροὺς* Const. || **10** *τοιάδε ἐγίνετο* scripsi: *τόδε ἐγίνετο* **DRSV** *οἱ ἐγίνετο* **ABCT¹P** *οἱ ἐγένετο* **Mp** Ald. (*ταδε* olim exstitisse censeo) *τοῦτο ἐγίνετο* **T²** | *ἐς ὃ*] *ἔτι ἐς τωὐτὸν ἐς ὃ* **DRS** (*τωὐτὸν* in ras.) **V** *ὅσον* Const. || **11** *ὤχοντο* **DRSV** *οἴχοιντο* (ex *ὤχοντο* (οι supra) fort. ortum) **MPp** Const. || **13** *φιλία ἦν τοῖσι Κορινθίοισι* **SV** *τοῖσι Κοριν-θίοισι φίλα ἦν* **ABCTMP** | *συνεβάλοντο* **R** || **14** *ἕνεκα* **p** Ald.]*κεν* Pap. Ox. 1619 || **15** *ἀλλήλοισι* secl. Schaefer Schweighaeuser, assentit Gebhardt Progr. Gymn. Chur. 1856]*λοισι* Pap. Ox. 1619 | *ἐγγύτατοι* scripsi: *ἑωυτοί* **DRSV** *ἑωυτοῖσι* cett. vocem *ἐγγύς* si sensu locali comprehendas, fort. *ἐγγύτατοι ἑωυτοῖσι* exstiterat olim; si vero significatione proximitatis vel consanguineitatis, distinguendum potius *ἐόντες ἐγγύτατοι τούτων, ὧν* (sic) *εἵνεκεν ἀπεμνησικάκεον* 'maxime consanguinei eorum, quorum causa (*vel* proximi earum rerum, quarum causa, cf. l. 13 et comprehendas *ὕβρισμα … γενόμενον γενεῇ* (p. 284, 13) 'iniuria (eorum) genti facta') indignabantur Corinthii' (*εἵνεκεν* ad personam spectans apud nostrum etiam I 42, 2 invenitur). praeterea hoc loco *ἑωυτοῖσι* reflexivum non videtur cum reciproco *ἀλλή-λοισι* coniungi posse (de his pronominibus coniunctis v. quae disserunt Kuehner-Gerth I 573 s., secundum quos IV 11, 3 sic est interpretandum: *τοῖσι βασιλεῦσι δόξαι ἐν τῇ ἑωυτῶν κεῖσθαι ἀποθανόντας …, ὡς δὲ δόξαι σφι ταῦτα, διαστάντας … μάχε-σθαι πρὸς ἀλλήλους* ['inter se']· *καὶ τοὺς μὲν ἀποθανόντας πάντας ὑπ᾽ ἑωυτῶν* ['pro-

2 τούτων, ὧν εἵνεκεν ἀπεμνησικάκεον τοῖσι Σαμίοισι οἱ Κορίνθιοι. ἀπέπεμπε
δὲ ἐς Σάρδις ἐπ' ἐκτομῇ Περίανδρος τῶν πρώτων Κερκυραίων ἐπιλέξας
τοὺς παῖδας τιμωρεύμενος· πρότεροι γὰρ οἱ Κερκυραῖοι ἦρξαν ἐς αὐτὸν
50 πρῆγμα ἀτάσθαλον ποιήσαντες. ἐπείτε γὰρ τὴν ἑωυτοῦ γυναῖκα Μέλισσαν
Περίανδρος ἀπέκτεινε, συμφορὴν τοιήνδε οἱ ἄλλην συνέβη πρὸς τῇ γε-
γονυίῃ γενέσθαι· ἦσάν οἱ ἐκ Μελίσσης δύο παῖδες, ἡλικίην ὁ μὲν ἑπτα-
2 καίδεκα, ὁ δὲ ὀκτωκαίδεκα γεγονώς. τούτους ὁ μητροπάτωρ Προκλῆς
ἐὼν Ἐπιδαύρου τύραννος μεταπεμψάμενος παρ' ἑωυτὸν ἐφιλοφρονέετο,
ὡς εἰκὸς ἦν θυγατρὸς ἐόντας τῆς ἑωυτοῦ παῖδας. ἐπείτε δέ σφεας ἀπε-
3 πέμπετο, εἶπε προπέμπων αὐτούς· 'ἆρα ἴστε, ὦ παῖδες, ὃς ὑμέων τὴν
μητέρα ἀπέκτεινε;' τοῦτο τὸ ἔπος ὁ μὲν πρεσβύτερος αὐτῶν ἐν οὐδενὶ λό-
γῳ ἐποιήσατο· ὁ δὲ νεώτερος, τῷ οὔνομα ἦν Λυκόφρων, ἤλγησε ἀκούσας
οὕτως ὥστε ἀπικόμενος ἐς τὴν Κόρινθον ἅτε φονέα τῆς μητρὸς τὸν πα-
τέρα οὔτε προσεῖπε, διαλεγομένῳ τε οὔ τι προσδιελέγετο ἱστορέοντί τε
λόγον οὐδένα ἐδίδου. τέλος δέ μιν περιθύμως χολούμενός οἱ Περίανδρος
51 ἐξελαύνει ἐκ τῶν οἰκίων. ἐξελάσας δὲ τοῦτον ἱστόρεε τὸν πρεσβύτερον, τά
σφι ὁ μητροπάτωρ διελέχθη. ὁ δέ οἱ ἀπηγέετο ὥς σφεας φιλοφρόνως
ἐδέξατο, ἐκείνου δὲ τοῦ ἔπεος τό σφι ὁ Προκλῆς ἀποστέλλων εἶπε, ἅτε
οὐ νόῳ λαβών, οὐκ ἐμέμνητο. Περίανδρος δὲ οὐδεμίαν μηχανὴν ἔφη εἶναι

AB CT P(p)M DR SV

priis neque alienis manibus'] . . .); pace Powell s. v. dubito num noster *ἑωυτῶν* eodem sensu ac *ἀλλήλων* usus sit | *οἰκήιοι ἐόντες ἑωυτοῖσι* Reiske *ἐόντες ἑωυτοῖσι ὁμαίμονες* Stein in ed. ad usum schol. conf. *ἐόντες οἱ ὡὐτοὶ* 'quamvis iidem sint' Wesseling *ἐόντες ἑωυτοῖσι συγγενέες* Valckenaer *ἐρίζοντες ἑωυτοῖσι* Krueger. *ἐόντες* crucibus inclusit Hude, sed verbum *ἐστί* (vel *εἰσί*) cum partic. *ἐών* coniunctum invenitur etiam II 7, 1, IV 46, 3

1 *ων* sine spiritu **A** *ὧν* edd. | *διαφ[*]*ων ειν[* Pap. Ox. 1619 | *ἕνεκεν* **DRV** *εἵνεκα* **M** Ald. || 1.2 *ἔπεμπε δὲ* **PMDRS**]*πεμπε δε* Pap. Ox. 1619 *ἀπέπεμπεν* **AV** (in fine versus **A**, *δὲ* in mg. adscr. **A²**) || 2 *Σάρδεις* **T** || 3 *τιμωρεόμενος* **DRSV** *τιμωρεύμενος* Pap. Ox. 1619 rell. | *πρότερον* **DRSV** *πρῶτοι* **T** non exstat Pap.
·χ·
Ox. 1619 | *οἱ* — 4 *γὰρ* haplogr. om. **SV** | *ἤρξαντο* **D** || 4 *πρη]γμα* Pap. Ox. 1619. cf. 57, 1 et v. grammaticam meam 36 | *Μέλισαν* **A¹** || 5 *γεγονοίηι* **AB** *οι* expunx. et *υι* suprascr. **A** || 6 *Μελίττης* **DRSV** || 7 *ὀκτωκαίδεκα ἔτεα* **ABCTPM** || 8 *ἐφιλοφρόνεέ τε* **MDRSV** || 9 *ἐπεὶ* **DRSV** || 13 *οὕτω* **PMDRSV** | *εἰς* **RV**ᶜ || 14 *προεῖπε* **RSV** | *διαλεγομένου* **DRSV** | *οὔ τι*] *οὐ* **pM** Ald. *οὔτε* cett., corr. Reiz, cf. Hammer De *τε* partic. usu Hdt. . . ., diss. Lipsiae 1904, 14 || 15 *περιθύμως χολούμενος* scripsi: *περιθύμως ἐχόμενος* **DRSV** *περιθυμῶι* (accentu omisso **A**) *ἐχόμενος* **AB** *περὶ θυμῶι ἐχόμενος* **CP** *περὶ θυμῷ ἐχόμενος* **TM** Ald. (cum *οἱ* quae scripsimus maxime congruunt, antiquitus credo ΠΕΡΙΘΥΜΩΣΧΟΛΟΜΕΝΟΣ in ΠΕΡΙΘΥΜΩΕΧΟ[ΧΟ]ΜΕΝΟΣ esse depravatum) *περὶ θυμῷ ἐχόμενος* coni. Gebhardt Progr. Iohann. Lüneb. Pasch. 1862 *περιθύμως ἔχων* Abichtio duce Hude coll. II 162, 5 || 15–16 *οἱ Περίανδρος ἐξελαύνει* scripsi: *ὁ Περίανδρος ἐξελαύνει* **ABCTPM** *ὁ Περίανδρος ἐξελαύνει οἱ* **DS** *οἱ Περίανδρος ἐξελαύνει οἱ* **RV** || 16 *πρεσβύτατον* **ABC** || 17 *ἀπηγέατο* **T** *ἀπηγήσατο* **C** | *ὥς*] *ὅτι* **T** | *σφέας* om. **M** || 18 *Πατροκλῆς* **T** || 19 *οὐδεμίην* **M** Ald.

μή οὔ σφι ἐκεῖνον ὑποθέσθαι τι ἐλιπάρεέ τε ἱστορέων· ὁ δὲ ἀναμνησθεὶς 2
εἶπε καὶ τοῦτο. Περίανδρος δὲ νόῳ λαβὼν καὶ τοῦτο καὶ μαλακὸν ἐνδιδό-
ναι βουλόμενος οὐδέν, ᾗ ὁ ἐξελασθεὶς ὑπ᾽ αὐτοῦ παῖς δίαιταν ἐποιέετο,
ἐς τούτους πέμπων ἄγγελον ἀπηγόρευε, μή μιν δέκεσθαι οἰκίοισι. ὁ δὲ 3
ὅκως ἀπελαυνόμενος ἔλθοι ἐς ἄλλην οἰκίην, ἀπηλαύνετ᾽ ἂν καὶ ἀπὸ ταύτης
ἀπειλέοντός τε τοῦ Περιάνδρου τοῖσι δεξαμένοισι καὶ ἐξείργειν κελεύον-
τος, ἀπελαυνόμενος δ᾽ ἂν ᾔε ἐπ᾽ ἑτέρην τῶν ἑταίρων· οἱ δὲ ἅτε Περιάν-
δρου ἐόντα παῖδα καίπερ δειμαίνοντες ὅμως ἐδέκοντο. τέλος δὲ ὁ Περίαν- 52
δρος κήρυγμα ἐποιήσατο, ὃς ἂν ἢ οἰκίοισι ὑποδέξηταί μιν ἢ προσδιαλεχθῇ,
ἱρὴν ζημίην τοῦτον τῷ Ἀπόλλωνι ὀφείλειν, ὅσην δὴ εἴπας. πρὸς ὦν δὴ 2
τοῦτο τὸ κήρυγμα οὔτε τίς οἱ διαλέγεσθαι οὔτε οἰκίοισι δέκεσθαι ἤθελε·
πρὸς δὲ οὐδὲ αὐτὸς ἐκεῖνος ἐδικαίου πειρᾶσθαι ἀπειρημένου, ἀλλὰ διακαρ-
τερέων ἐν τῇσι στοιῇσι ἐκαλινδέετο. τετάρτῃ δὲ ἡμέρῃ ἰδών μιν ὁ Περίαν- 3
δρος ἀλουσίῃσί τε καὶ ἀσιτίῃσι συμπεπτωκότα οἴκτειρε· ὑπεὶς δὲ τῆς ὀργῆς
ᾔε ἆσσον καὶ ἔλεγε· ʽὦ παῖ, κότερα τούτων αἱρετώτερά ἐστι, ταῦτα, τὰ
νῦν ἔχων πρήσσεις, ἢ τὴν τυραννίδα καὶ ἀγαθά, τὰ νῦν ἐγὼ ἔχω, ταῦτα
ἐόντα τῷ πατρὶ ἐπιτήδεον παραλαμβάνειν; ὃς ἐὼν ἐμός τε παῖς καὶ Κο- 4
ρίνθου τῆς εὐδαίμονος βασιλεὺς ἀλήτην βίον εἵλευ, ἀντιστατέων τε καὶ
ὀργῇ χρεώμενος, ἐς τόν σε ἥκιστα ἐχρῆν. εἰ γάρ τις συμφορὴ ἐν αὐτοῖσι ἐγε-
γόνεε, ἐξ ἧς ὑποψίην ἐς ἐμὲ ἔχεις, ἐμοί τε αὕτη γέγονε καὶ ἐγὼ αὐτῆς τὸ
πλεῦν μέτοχός εἰμι, ὅσῳ αὐτός σφε᾽ ἐξεργασάμην. σὺ δὲ μαθών, ὅσῳ 5
φθονέεσθαι κρέσσον ἐστὶ ἢ οἰκτείρεσθαι, ἅμα τε ὁκοῖόν τί ἐστι ἐς τοὺς

AB CT P(p)M DR SV
ασιτιη[σι (52, 3) –]γεγονεε ε[ξ] (52, 4) Pap. Ox. 1619 col. XX
Σὺ δὲ – εἰς τὰ οἰκεῖα (52, 5) exc. Stob. III 69

1 τι] τε **RV** | ἐλιπάρει **DRSV** || 2 καὶ τοῦτο secl. Krueger, sequ. Stein Hude || 3 ἐξελαθεὶς **MD** Ald. | ὑπὸ ἑωυτοῦ **DRSV** || 4 εἰς **RV** | οἰκίησι **T** || 5 ἔλθῃ **V** | ἔλθοι – 7 ἀπελαυνόμενος haplogr. om. **R** | ἀπελαύνετ᾽ **MDSV** Ald. || 6 ἐπιλέγοντός **DSV** | ἐξέργειν **CP** || 7 δ᾽ ἂν] ἂν **ABCTP** om. **M** fort. δ᾽ ἀνῇε scribendum voce ἑτέρην ad illam domum (ἀπὸ ταύτης 5) sociorum spectante ad quos prius devertit | τῶν ἑτέρων **CRV**[1] || 8 ἐκδέκοντο **C** (quod ex ἐδέχοντο non habeo dubium quin sit natum) || 9 κήρυκα **C** | ἢ[1]] οἱ ἢ **D** om. **pM** Ald. | οἰκίησι **T** | δέξηταί **DRSV** || 11 οἰκίησι **T** || 12 ἐδικαίευ **CTPM** || 13 ἐν om. **DRV** | στοῇσι **ABTPM** στολῇσι **C** | ἐκυλινδέετο **D**[c] || 15 τούτων αἱρετώτερα om. **B**[1] || 16 καὶ τὰ ἀγαθά **pM** Ald. κ]αι αγαθα Pap. Ox. 1619 || 17 ἐπιτήδειον **T** | τε om. **M** [*Π*] || 18 εἷλεν **R** || 19 χρεόμενος **Pp**]ος Pap. Ox. 1619 | εἰς **AB** ἐς Pap. Ox. 1619 cett. | ἐγγεγόνεε(ν) **DRV** γέγονε propos. Krueger, supervacanuo tamen cum alia possint usurpari tempora cum loquitur de ʻmundo de quo agitur' vel de ʻrebus quae contingunt illi qui loquitur' (ʻbesprochene' vel ʻerlebte Welt') alia cum de rebus gestis (ʻerzählte Welt') || 20 ἐμοί] ἐμή **SV** || 21 ὅσον **SV**[ac] | σφε᾽] v. grammaticam meam 105 τε **T** | ἐξειργασάμην **AB** ἐξειργάσμην **T** | ὅσον Stob. || 22 κρεῖσσον **CTM** Stob. codd. plur. | τί ἐστὶ ἐς] τι ἐς ex haplogr. **ABCTPM** ἐστι ἐς Stob.

6 τοκέας καὶ ἐς τοὺς κρέσσονας τεθυμῶσθαι, ἄπιθι ἐς τὰ οἰκία.' Περίανδρος μὲν τούτοισι αὐτὸν κατελάμβανε, ὁ δὲ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἀμείβεται τὸν πατέρα, ἔφη δέ μιν ἱρὴν ζημίην ὀφείλειν τῷ θεῷ ἑωυτῷ ἐς λόγους ἀπικόμενον. μαθὼν δὲ ὁ Περίανδρος, ὡς ἄπορόν τι τὸ κακὸν εἴη τοῦ παιδὸς καὶ ἀνίκητον, ἐξ ὀφθαλμῶν μιν ἀποπέμπεται στείλας πλοῖον ἐς Κέρκυ-
7 ραν, ἐπεκράτεε γὰρ καὶ ταύτης· ἀποστείλας δὲ τοῦτον ὁ Περίανδρος ἐστρατεύετο ἐπὶ τὸν πενθερὸν Προκλέα ὡς τῶν παρεόντων οἱ πρηγμάτων ἐόντα αἰτιώτατον καὶ εἷλε μὲν τὴν Ἐπίδαυρον, εἷλε δὲ αὐτὸν Προκλέα καὶ
53 ἐζώγρησε. ἐπεὶ δὲ τοῦ χρόνου προβαίνοντος ὅ τε Περίανδρος παρηβήκεε καὶ συνεγινώσκετο ἑωυτῷ οὐκέτι εἶναι δυνατὸς τὰ πρήγματα ἐπορᾶν τε καὶ διέπειν, πέμπων ἐς τὴν Κέρκυραν ἀπεκάλεε τὸν Λυκόφρονα ἐπὶ τὴν τυραννίδα· ἐν γὰρ δὴ τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν παίδων οὐκ ἐνώρα, ἀλλά οἱ
2 κατεφαίνετο εἶναι νωθέστερος. ὁ δὲ Λυκόφρων οὐδὲ ἀνακρίσιος ἠξίωσε τὸν φέροντα τὴν ἀγγελίην. Περίανδρος δὲ περιεχόμενος τοῦ νεηνίεω δεύτερα ἀπέστελλε ἐπ' αὐτὸν τὴν ἀδελφεήν, ἑωυτοῦ δὲ θυγατέρα, δοκέων μιν
3 μάλιστα ταύτης ἂν πείθεσθαι. ἀπικομένης δὲ ταύτης καὶ λεγούσης 'ὦ παῖ, βούλεαι τήν τε τυραννίδα ἐς ἄλλους πεσέειν καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς διαφορηθέντα μᾶλλον ἢ αὐτός σφε' ἀπελθὼν ἔχειν; ἄπιθι ἐς τὰ οἰκία,
4 παῦσαι σεωυτὸν ζημιῶν· φιλοτιμίη κτῆμα σκαιόν· μὴ τῷ κακῷ τὸ κακὸν ἰῶ· πολλοὶ τῶν δικαίων τὰ ἐπιεικέστερα προτιθεῖσι. πολλοὶ δὲ ἤδη τὰ μητρῷα διζήμενοι τὰ πατρῷα ἀπέβαλον· τυραννὶς χρῆμα σφαλερόν, πολλοὶ δὲ αὐτῆς ἐρασταί εἰσι· ὁ δὲ γέρων τε ἤδη καὶ παρηβηκώς· μὴ δῷς τὰ

AB CT P(p)M DR SV
πεσεειν] *και* (53, 3) – *και* π̣[*αρηβηκως* (**53, 4**) Pap. Ox. 1619 col. XXII valde mutilata
Ἡ φιλοτιμίη – ἀπέβαλον (53, 4) exc. Stob. XLIX 28 et inde Τυραννὶς – ἐρασταί εἰσιν (53, 4) exc. Stob. XXVIII 12 Φιλοτιμίη κτῆμα σκαιόν (53, 4) exc. paroemiogr. 𝔑
Σχόλ. 53, 4 (ad *ὁ δὲ*) *πατήρ* **A** man. rec.

1 *τοκῆας* **M** Ald. | *εἰς τὰ οἰκεῖα* Stob. || 2 *ἀμείβετο* **D** || 3 *ἱερὴν* **T** || 4 *εἴη τὸ κακὸν* **M** || 5 *μιν* om. **T** | *πλοίῳ* **MS** Ald. || 6 *ἐπεκράτει* **M** || 7 *Πατροκλέα* **T** | *ὡς* – 8 *Π(ατ)ροκλέα* haplogr. om. **T** | *οἱ* om. **DRSV** || 9 *παραβαίνοντος* **C** | *τε* secl. Cobet, sequ. Hude || 10 *δυνατὸς εἶναι* **RSV** | *ἐπορῶν* **D** || 11 *πέμψας* **ABCTPM** | *εἰς* **R** | *ἐπεκάλεε* **M** Ald. || 12 *ἐν*] *ἐπὶ* **M** | *δὴ* om. **M** | *οὐκ ἐνεώρα* **PMS** *οὔκων ἑώρα* **ABC** || 13 *ἀνακρίσεως* **M** *ἀποκρίσιος* **DRSV** || 15 *ἀπέστειλε* **ABCPM** *ἐπέστειλεν* **T** | *αὐτῶ* **T** *ἑαυτοῦ* **T** || 16 *ταύτῃ ἂν* **ABCTPM** || 17 *τήν* om. **R** | *τε* om. **DRSV** | *πεσέειν ἔχειν καὶ* **pM** || 18 *σφε'*] v. gramm. meam 105 | *ἄπιθι*] *ἄπελθε* **DRSV** non exstat Pap. Ox. 1619 | *εἰς* **M** || 19 *ἡ φιλοτιμίη* **DRSV** Stob. *φιλοτιμίη* 𝔑 rell. litteris *τι* litteras *θυ* suprascr. **A** man. rec.]*λοτιμιη* Pap. Ox. 1619 | *κτῆσμα* **R** | *καὶ μὴ* (*καὶ* del. man. rec.) **A** | *τὸ κακὸν κακῷ* **M** Ald. *τῷ κακῷ τὸ κακὸν* Pap. Ox. 1619 Stob. rell. || 20 *προτιθέασι* Stob. || 21 *μετέβαλον* **ABCTP** *ἀπέβαλον* Stob. rell. non exstat Pap. Ox. 1619 || 22 *ἤδη*] *δὴ* **DR**]*η* Pap. Ox. 1619 om. **SV** | *μὴ δῷς*] *μηδοῖς* **D**ac**SV** *μηδεὶς* **R**

σεωυτοῦ ἀγαθὰ ἄλλοισι', ἡ μὲν δὴ τὰ ἐπαγωγότατα διδαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ 5
πατρὸς ἔλεγε πρὸς αὐτόν, ὁ δὲ ὑποκρινάμενος ἔφη οὐδαμᾶ ἥξειν ἐς Κόριν-
θον, ἔστ' ἂν πυνθάνηται περιεόντα τὸν πατέρα. ἀπαγγειλάσης δὲ ταύτης 6
ταῦτα τὸ τρίτον Περίανδρος κήρυκα πέμπει βουλόμενος αὐτὸς μὲν ἐς
Κέρκυραν ἥκειν, ἐκεῖνον δὲ ἐκέλευε ἐς Κόρινθον ἀπικόμενον διάδοχον
γίνεσθαι τῆς τυραννίδος. καταινέσαντος δ' ἐπὶ τούτοισι τοῦ παιδὸς ὁ μὲν 7
Περίανδρος ἐστέλλετο ἐς τὴν Κέρκυραν, ὁ δὲ παῖς οἱ ἐς τὴν Κόρινθον.
μαθόντες δὲ οἱ Κερκυραῖοι τούτων ἕκαστα, ἵνα μή σφι Περίανδρος ἐς
τὴν χώρην ἀπίκηται, κτείνουσι τὸν νεηνίσκον. ἀντὶ τούτων μὲν Περίαν-
δρος Κερκυραίους ἐτιμωρέετο.

Λακεδαιμόνιοι δὲ στόλῳ μεγάλῳ ὡς ἀπίκοντο, ἐπολιόρκεον Σάμον· 54
προσβαλόντες δὲ πρὸς τὸ τεῖχος τοῦ μὲν πρὸς θαλάσσῃ ἑστεῶτος πύργου
κατὰ τὸ προάστιον τῆς πόλιος ὑπερέβησαν, μετὰ δὲ αὐτοῦ βοηθήσαντος
Πολυκράτεος χειρὶ πολλῇ ἀπηλάσθησαν. κατὰ δὲ τὸν ἐπάνω πύργον τὸν 2
ἐπὶ τῆς ῥάχιος τοῦ ὄρεος ἐπεόντα ἐπεξῆλθον οἵ τε ἐπίκουροι καὶ αὐτῶν
Σαμίων συχνοί, δεξάμενοι δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπ' ὀλίγον χρόνον
ἔφευγον ὀπίσω· οἱ δὲ ἐπισπόμενοι ἔκτεινον. εἰ μέν νυν οἱ παρεόντες Λακε- 55
δαιμονίων ὅμοιοι ἐγίνοντο ταύτην τὴν ἡμέρην Ἀρχίῃ τε καὶ Λυκώπῃ,
αἱρέθη ἂν Σάμος. Ἀρχίης γὰρ καὶ Λυκώπης μοῦνοι συνεσπεσόντες φεύ-
γουσι ἐς τὸ τεῖχος τοῖσι Σαμίοισι καὶ ἀποκλησθέντες τῆς ὀπίσω ὁδοῦ
ἀπέθανον ἐν τῇ πόλι τῇ Σαμίων. (τρίτῳ δὲ ἀπ' Ἀρχίεω τούτου γεγονότι 2
ἄλλῳ Ἀρχίῃ τῷ Σαμίου τοῦ Ἀρχίεω αὐτὸς ἐν Πιτάνῃ συνεγενόμην —

AB C TM P(p) DR SV
εκτει]νον (54, 2) – *[Σαμιοισ]ι* (55, 1) Pap. Ox. 1619 col. XXIII valde mutila
Σχόλ. 54, 2 (ad *ῥάχιος* pertinet) *ε]πι του α[κ]ρωτηριου* Pap. Ox. 1619²

14–16 Lex. Vind. 63 *'ἐπεξῆλθον' ἀντὶ τοῦ 'κατέφυγον'· Ἡρόδοτος· κατὰ δὲ – συχνοί* || **19** Greg. Cor. 1. 2 (v. ad Moschop. 1, 9)

1 *ἑωυτοῦ* **DRSV** | *τὰ] ταῦτα* **M** || **2** *ὑποκρινόμενος* **MPp** Ald. || **4** *ὁ Περίανδρος* **M** Ald. | *πέμπει κήρυκα* **DRSV** || **5** *ἐκέλευσεν* **T** || **6** *γενέσθαι* **MpS** Ald. | *καταιέσαντος* **V** *καταρέσαντος* **S** | *δὲ καὶ ἐπὶ* **SV** || **7** *οἱ* om. **DRSV**, cf. J. Weber, Der sympathetische Dativ bei Hdt., diss. Monast. 1915, 41s. || **11** *δὲ* om. **D** || **12** *ἑστῶτος* **AB** || **13** *προάστειον* codd. | *ἐπέβησαν* **DRSV** | *μετὰ – 14 ἀπηλάσθησαν* haplogr. om. **M** || **14** *ἀπηλάθησαν* **pD** Ald. | *κατὰ δὲ ἀετῶν ἐπάνω πύργων ἐπὶ* Lex. Vind. || **15** *ῥαχίας* Lex. Vind. | *οὔρεος* **CTMPD²** | *ἐπεόντα* om. Lex. Vind. | *ἐξῆλθον* **D** *ἐπεξῆλθον* Lex. Vind. rell. | *αὐτῶν] τῶν* **D** || **17** *ἐπισπώμενοι* **TV** | *ἔκτεινον – παρεόντες] ἐκτείνοντες* **D¹RSV** *καὶ κτείνοντες* **D²** *]νον ει με[* Pap. Ox. 1619 || **18** *ἐγένοντο* **ABTMS** *]ντο* Pap. Ox. 1619 || **19** *αἱρέθησαν Σαμίοις* **D^ac RSV** *οἳ αἱρέθησαν Σαμίοισι* **D^c** *]ος* Pap. Ox. 1619 | *Ἀρχίης γὰρ] ὁ δὲ Ἀρχίης* Greg. Cor. | *συνεισπεσόντες* **ABM** *συμπεσόντες* **RSV** *συ]ν[* Pap. Ox. 1619 || **20** *τοῖς* **T** | *ἀποκλεισθέντες* **T** || **21** *πόλει* **A^c BCTD²S** | *τῶν Σαμίων* **M** | *τούτου* om. Greg. Cor. inter lin. add. **V** || **22** *ἄλλο* **M** | *τῷ] τῶν* **D** | *ἐν Πιστάνῃ* **T** *ἐπιτάνῃ* **B¹**

δήμου γὰρ τούτου ἦν —, ὃς ξείνων πάντων μάλιστα ἐτίμα τε Σαμίους καί
οἱ τῷ πατρὶ ἔφη Σάμιον τοὔνομα τεθῆναι, ὅτι οἱ ὁ πατὴρ Ἀρχίης ἐν Σάμῳ
ἀριστεύσας ἐτελεύτησε· τιμᾶν δὲ Σαμίους ἔφη, διότι ταφῆναί οἱ τὸν πάπ-
56 πον δημοσίῃ εὖ ὑπὸ Σαμίων.) Λακεδαιμόνιοι δ᾽, ὥς σφι τεσσαράκοντα
ἐγεγόνεσαν ἡμέραι πολιορκέουσι Σάμον ἐς τὸ πρόσω τε οὐδὲν προεκόπτετο
2 τῶν πρηγμάτων, ἀπαλλάσσοντο ἐς Πελοπόννησον. ὡς δὲ ὁ ματαιότερος
λόγος ὅρμηται, λέγεται Πολυκράτεα ἐπιχώριον νόμισμα κόψαντα πολλὸν
μολύβδου καταχρυσώσαντα δοῦναί σφι, τοὺς δὲ δεξαμένους οὕτω δὴ
ἀπαλλάσσεσθαι. ταύτην πρώτην στρατιὴν ἐς τὴν Ἀσίην Λακεδαιμόνιοι
57 Δωριέες ἐποιήσαντο. οἱ δ᾽ ἐπὶ τὸν Πολυκράτεα στρατευσάμενοι Σαμίων,
ἐπεὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι αὐτοὺς ἀπολείπειν ἔμελλον, καὶ αὐτοὶ ἀπέπλεον ἐς
2 Σίφνον· χρημάτων γὰρ ἐδέοντο, τὰ δὲ τῶν Σιφνίων πρήγματα ἤκμαζε
τοῦτον τὸν χρόνον καὶ νησιωτέων μάλιστα ἐπλούτεον ἅτε ἐόντων αὐτοῖσι
ἐν τῇ νήσῳ χρυσέων καὶ ἀργυρέων μετάλλων οὕτω, ὥστε ἀπὸ τῆς δεκάτης
τῶν γινομένων αὐτόθεν χρημάτων θησαυρὸς ἐν Δελφοῖσι ἀνάκειται ὅμοια
τοῖσι πλουσιωτάτοισι· αὐτοὶ δὲ τὰ γινόμενα τῷ ἐνιαυτῷ ἑκάστῳ χρήματα
3 διενέμοντο. ὅτε ὦν ἐποιεῦντο τὸν θησαυρόν, ἐχρέωντο τῷ χρηστηρίῳ,
εἰ αὐτοῖσι τὰ παρεόντα ἀγαθὰ οἷά τέ ἐστι πολὺν χρόνον παραμένειν· ἡ
δὲ Πυθίη ἔχρησέ σφι, τάδε

4 ‛ἀλλ᾽ ὅταν ἐν Σίφνῳ πρυτανήια λευκὰ γένηται
λεύκοφρύς τ᾽ ἀγορή, τότε δὴ δεῖ φράδμονος ἀνδρὸς
φράσσασθαι ξύλινόν τε λόχον κήρυκά τ᾽ ἐρυθρόν.᾽

AB C TM P(p) DR SV
δου]ν[αι (56, 2) — *ε]π[λουτεον* (57, 2) Pap. Ox. 1619 col. XXIV valde mutilata

1 Greg. Cor. 7 (v. ad Moschop. 30) || 13 id. 4. 14 (v. ad Moschop. 8 et quae ad I 47, 3 sunt laudata) || 18 id. 17 τὸ ‛ὦν᾽, ὃ σημαίνει τὸ ‛ὑπάρχων᾽, ‛ἐὼν᾽ λέγουσι· καὶ Ὅμηρος . . . καὶ Ἡρόδοτος· εἰ αὐτοῖσι — παραμένειν

1 *γὰρ τούτου*] *ταὐτοῦ τοῦ* **DR** Greg. Cor. *ταὐτοῦ* **SV** | *ξείνων πάντων* om. **M** | *ἐτίμα τε*] *ἐτιμᾶτο* **ABCT** || 2 *οὔνομα* **DRSV** | *ὁ* om. **M** Ald. || 4 *εὖ ὑπὸ Σαμίων*] *ὑπὸ Σαμίων* **ABCT** *ὑπὸ Σαμίων εὖ* **MPp** Ald., cf. VI 30, 2 | *τεσσεράκοντα* **AB PSV**^{ac} || 5 *προεν͂κόπτετο* **M** || 6 *Πελοπόνησον* **A**^{1}**R** *τὴν Πελοπόννησον* **Mp** Ald. | *ματαιότατος* **D** || 7 *ὥρμηται* **CTMPD**^{2}**RSV** | *ὅρμηται λέγεσθαι, Πολυκράτεα* propos. Wesseling, sequ. Hude, reiecit Schweighaeuser coll. VII 189, 2; *λέγεται* secl. Stein iamque Schweighaeuser dubitaverat an glossa irrepsisset in textum || 8 *μολίβδου* **TP**^{1}**pD**^{1}**R** | *δὴ* om. **DRSV** hab. Pap. Ox. 1619 || 9 *πρώτην* **DRSV** Pap. Ox. 1619 *τὴν* cett. | *στρατηίην* propos. Wesseling | *Λακεδαιμονίοισι* **PDRS** *Λακεδαιμονίησι* **V** *Λακεδαιμ[* Pap. Ox. 1619 || 11 *ἐπεὶ* ex *ἐπὶ* (ut vid.) corr. nescio quae man. **A** | *ἀπολιπεῖν αὐτοὺς* **M** | *ἀπολιπεῖν* **AB**^{1}**CTMD**^{ac} || 12 *πρη]γ[ματα* (χ supra) Pap. Ox. 1619, cf. 49, 3 || 15 *ἀνακέεται* **CTMP** || 16 *ἐν τῷ ἐνιαυτῷ* **DRSV** || 17 *οὖν* **ABCTM** | *ἐποιέοντο* **DRSV** | *ἐχρέοντο* **A**^{ac}**P** || 18 *πολλὸν* **R** || 19 *σφι* om. **DR SV** || 21 *τε ἡ ἀγορή* **M** || 22 *φράσασθαι* **CTDRSV**

τοῖσι δὲ Σιφνίοισι ἦν τότε ἡ ἀγορὴ καὶ τὸ πρυτανήιον Παρίῳ λίθῳ ἠσκη-
μένα. τοῦτον τὸν χρησμὸν οὐκ οἷοί τε ἦσαν γνῶναι οὔτε τότε ἰθὺς οὔτε 58
τῶν Σαμίων ἀπιγμένων. ἐπείτε γὰρ τάχιστα πρὸς τὴν Σίφνον προσῖσχον
οἱ Σάμιοι, ἔπεμπον τῶν νεῶν μίαν πρέσβεας ἄγουσαν ἐς τὴν πόλιν. τὸ δὲ 2
παλαιὸν ἅπασαι αἱ νέες μιλτηλειφέες· καὶ ἦν τοῦτο, τὸ ἡ Πυθίη προηγό-
ρευε τοῖσι Σιφνίοισι φυλάξασθαι τὸν ξύλινον λόχον κελεύουσα καὶ κήρυκα
ἐρυθρόν. ἀπικόμενοι ὦν ἄγγελοι ἐδέοντο τῶν Σιφνίων δέκα τάλαντά σφι 3
χρῆσαι· οὐ φασκόντων δὲ χρήσειν τῶν Σιφνίων αὐτοῖσι οἱ Σάμιοι τοὺς
χώρους αὐτῶν ἐπόρθεον. πυθόμενοι δ' ἰθὺς ἧκον οἱ Σίφνιοι βοηθέοντες 4
καὶ συμβαλόντες αὐτοῖσι ἑσσώθησαν, καὶ αὐτῶν πολλοὶ ἀπεκλήσθησαν τοῦ
ἄστεος ὑπὸ τῶν Σαμίων· καὶ αὐτοὺς μετὰ ταῦτα ἑκατὸν τάλαντα ἔπρηξαν.
παρὰ δὲ Ἑρμιονέων νῆσον ἀντὶ χρημάτων παρέλαβον (Ὑδρέαν τὴν ἐπὶ 59
Πελοποννήσῳ) καὶ αὐτὴν Τροιζηνίοισι παρακατέθεντο· αὐτοὶ δὲ Κυδωνίην
τὴν ἐν Κρήτῃ ἔκτισαν οὐκ ἐπὶ τοῦτο πλέοντες, ἀλλὰ Ζακυνθίους ἐξελόντες
ἐκ τῆς νήσου. ἔμειναν δ' ἐν ταύτῃ καὶ εὐδαιμόνησαν ἐπ' ἔτεα πέντε, ὥστε 2
τὰ ἱρὰ τὰ ἐν Κυδωνίῃ ἐόντα νῦν οὗτοί εἰσι οἱ ποιήσαντες καὶ τὸν τῆς
Δικτύνης νηόν· ἕκτῳ δὲ ἔτεϊ Αἰγινῆται αὐτοὺς ναυμαχίῃ νικήσαντες ἠν- 3
δραποδίσαντο μετὰ Κρητῶν καὶ τῶν νεῶν καπρίους ἐχουσέων τὰς πρῴρας
ἠκρωτηρίασαν καὶ ἀνέθεσαν ἐς τὸ ἱρὸν τῆς Ἀθηναίης τῆς ἐν Αἰγίνῃ. ταῦτα 4
δ' ἐποίησαν ἔγκοτον ἔχοντες Σαμίοισι Αἰγινῆται. πρότεροι γὰρ Σάμιοι
ἐπ' Ἀμφικράτεος βασιλεύοντος ἐν Σάμῳ στρατευσάμενοι ἐπ' Αἴγιναν
μεγάλα κακὰ ἐποίησαν Αἰγινήτας καὶ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνων. ἡ μὲν αἰτίη
αὕτη.

AB C TM P(p) DR SV
ιρο]ν της (59, 3) – *βασιλευοντ[ος* (59, 4) Pap. Ox. 1619 col. XXVI valde mutilata

2 Greg. Cor. 18 (v. ad Moschop. 29)

1 *δὲ*] *τε* **ABCTM** | *τότε ἦν ἡ* **PDRSV** *ἦν τότε* **T** || 2 *τοῦτον γὰρ τὸν* **DRSV** | *οἷοί*] *οἷ* **R** | *εὐθὺς* **ABCTMP** *ἰ*θὺς* **D** || 3 *ἐπεὶ* **DRSV** | *προσέσχον* **Mp** Ald. *προσίχον* **R** *προσεῖχον* **SV**ᶜ || 5 *νῆες ἦσαν* **ABCTMP** | *μιλτηλειφέες* scripsi: *μιλτηλεφέες* **ABCTMP**ᵃᶜ *μιλτηλιφέες* **P**ᶜ**pD** *μιλτηλοιηφέες* **RSV** || 6 *φυλάσσεσθαι* **DRSV** | *λόφον* **M** || 7 *ὦν*] *δὲ* **M** *δ' ὦν* Ald. | *οἱ ἄγγελοι* **TMDRSV** | *σφισι* **BCPR** fini vocis supra lin. *σι* adiunxit **A**[2] || 9 *ἐπώρ̣θ* **C** | *εὐθὺς* **ABCTMP** || 10 *συμβαλέοντες* **D** | *ἐσώθησαν* **TD**ᵃᶜ**RSV**[1] | *ἀπεκλείσθησαν* **C** *ἀπεκλη***ίσθησαν* **D** || 11 *ὑπὸ*] *ἀπὸ* **SV** | *ἔπραξαν* **M** || 12 *Ὑδρέαν*] *θυρέαν* **ABC** *θυρέην* **TMPp** | *ἐπὶ*] *ἐν* **ABCTMP** || 13 *Πελοπονήσῳ* **A**[1]**CRV** || 14 *τούτῳ* **RSV** | *ἐξελόντες* scripsi: *ἐξελῶντες* **B**[2] *ἐξελοῦντες* **B**[1] cett., cf. I 36, 2; 159, 3, V 63, 2 || 15 *εὐδαιμόνισαν* **M** *η* ex corr. **D** || 16 *καὶ* – 17 *νηόν* om. **S** || 17 *Δικτύννης* **A** || 18 *καὶ τῶν* om. **DSV** | *νηῶν* **ABCTMP** | *κυπρίους* **RSV** *κραπίους* **M** | *τὰς πρῴρας* **ABCTMP**[2]**p** *πρῴρας* **P**[1] cett. || 19 *εἰς* **DRV** | *Ἀθηναίης*] *Ἀφαίης* coni. Furtwängler | *της αθηναιης τη[ς εν αιγινηι* Pap. Ox. 1619 *τῆς*[2] om. codd. || 20 *πρότερον* **MDRSV** *πρότεροι* Pap. Ox. 1619 rell. | *γὰρ*] *μὲν γὰρ* **M** Ald. || 21 *Αἰγίνην* **DRSV**

60 *Ἐμήκυνα δὲ περὶ Σαμίων μᾶλλον, ὅτι σφι τρία ἐστὶ μέγιστα ἁπάντων*
Ἑλλήνων ἐξεργασμένα. ὄρεός τε ὑψηλοῦ ἐς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀργυιάς,
2 *τούτου ὄρυγμα κάτωθεν ἀρξάμενον, ἀμφίστομον· τὸ μὲν μῆκος τοῦ ὀρύγ-*
ματος ἑπτὰ στάδιοί εἰσι, τὸ δὲ ὕψος καὶ εὖρος ὀκτὼ ἑκάτερον πόδες· διὰ
παντὸς δὲ αὐτοῦ ἄλλο ὄρυγμα εἰκοσίπηχυ βάθος ὤρυκται, τρίπουν δὲ τὸ
εὖρος, δι᾽ οὗ τὸ ὕδωρ ὀχετευόμενον διὰ τῶν σωλήνων παραγίνεται ἐς τὴν
3 *πόλιν ἀγόμενον ἀπὸ μεγάλης πηγῆς· ἀρχιτέκτων δὲ τοῦ ὀρύγματος τούτου*
ἐγένετο Μεγαρεὺς Εὐπαλῖνος Ναυστρόφου. τοῦτο μὲν δὴ ἓν τῶν τριῶν
ἐστι, δεύτερον δὲ περὶ λιμένα χῶμα ἐν θαλάσσῃ βάθος κατὰ εἴκοσι ὀρ-
4 *γυιέων, μῆκος δὲ τοῦ χώματος μέζον δύο σταδίων. τρίτον δέ σφι ἐξέρ-*
γασται νηὸς μέγιστος πάντων νηῶν, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, τοῦ ἀρχιτέκτων
πρῶτος ἐγένετο Ῥοῖκος Φίλεω ἐπιχώριος. τούτων εἵνεκεν μᾶλλόν τι περὶ
Σαμίων ἐμήκυνα.

61 *Καμβύσῃ δὲ τῷ Κύρου χρονίζοντι περὶ Αἴγυπτον καὶ παραφρονήσαντι*
ἐπανιστέαται ἄνδρες μάγοι δύο ἀδελφεοί, τῶν τὸν ἕτερον καταλελοίπεε
τῶν οἰκίων μελεδωνὸν ὁ Καμβύσης. οὗτος δὴ ὦν οἱ ἐπανέστη μαθών τε
τὸν Σμέρδιος θάνατον, ὡς κρύπτοιτο γενόμενος, καὶ ὡς ὀλίγοι εἴησαν οἱ
2 *ἐπιστάμενοι αὐτὸν Περσέων, οἱ δὲ πολλοὶ περιεόντα μιν εἰδείησαν. πρὸς*
ταῦτα βουλεύσας τάδε ἐπεχείρησε τοῖσι βασιληίοισι· ἦν οἱ ἀδελφεός, τὸν

AB C TM P(p) DR SV
τ]ου ορυ[γματος — κατα (60, 3) Pap. Ox. 1619 col. XXVI
Σχόλ. 60, 3 *π᾽ λιμε[να·] ωσει π[ερι] λ[ι]με[ν. .]* vel *π[αρα] λ[ι]με[ν. .]* Pap. Ox. 1619^2

T 2–12 Eust. Dion. 533 *ἐν ταύτῃ τῇ Σάμῳ . . . ὄρος ὑψηλὸν λέγεται* εἰς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀργυιάς, οὗ κάτωθεν ὄρυγμα, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, *πολυστάδιον*, δι᾽ οὗ ὕδωρ ὀχετευόμενον διὰ σωλήνων παρεγίνετο (*παρεγένετο* v. l.) εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ μεγάλων πηγῶν, *οὗ* ἀρχιτέκτων Εὐπαλῖνος ὁ Μεγαρεύς. *ἦν δέ, φησίν, αὐτόθι καὶ ναὸς μέγιστος, οὗ* ἀρχιτέκτων Ῥοῖκος, *ἀνὴρ* ἐπιχώριος

1 *τρία*] *τοῖα* **D** ‖ 2 *ἐξεργασμένοι* **T** | *οὔρεός* **CTMPD**^{2} | *τε ὄρυγμα ὑψηλοῦ* **T**^{2}**M** Ald. ‖ 3 *τούτου* **PDRSV** ex Eust. quoque recognoscas *τοῦτο τὸ* rell. | *ἀμφιστόμιον* **DRSV** | *μὲν* om. **DRSV** ‖ 4 *στάδιοί εἰσι*] *σταδίοισι* **CRSV** | *ἑκάτεροι* **ABCTMPDRV** ‖ 5 *ὀρώρυκται* **CTMP**, cf. I 185, 5 | *τριπλοῦν* **DRSV** ‖ 6 *τὸ* om. **DRSV** Eust. | *μετοχετευόμενον* **M** Ald. | *τῶν* om. **DRSV** Eust. | *παραγίνεται*] cf. Eust. | *εἰς* **V** ‖ 7 *τούτου τοῦ ὀρύγματος* **DRSV** *τοῦ ὀρύγματος τούτου* Pap. Ox. 1619 rell. ‖ 9 *κατὰ*] *καὶ* Eltzio duce edd., inutiliter tamen: *κατὰ* + numerale + acc. nominativi tenet locum (II 145, 4, VI 117, 1, VII 173, 2, cf. Kuehner-Gerth I 32), *κατὰ* + num. + gen. (partit.) obliqui tenet locum casus (VI 44, 3; 79, 1) ‖ 10 *ἐξείργασθαι* **DRSV** ‖ 11 *νηῦς* (*νηὸς* supra) *μεγίστη πασῶν* **M** *νηὸς μεγίστη πάντων* in ras. **T**^{2} | *τῶν ἡμεῖς ἴδμεν νηῶν* **M** ‖ 12 *τι* om. **SV** ‖ 14 *τῷ*] *τοῦ* **R** ‖ 15 *ἐπανισταίαται* **M** *ἐπανισταίατο* Ald. | *ἀδελφοί* **V** | *καταλέλοιπε* **PDRSV** ‖ 16 *οἰκηΐων* **M** Ald. | *οἱ* om. **TM** | *τε*] *δὲ* **M** om. **DRSV** ‖ 17 *τὸν* om. **D**^{1} | *εἴησαν*] *τε ἦσαν* **ABCTMP** | 18 *αὐτῶν* **P**^{1} *αὐτὸν* **P**^{2}**p** cett. | *εἰδοίησαν* **pM** Ald. ‖ 19 *ἐπεχείρι*^{σ} **V** | *ἀδελφός* **M**

εἶπά οἱ συνεπαναστῆναι, οἰκὼς μάλιστα τὸ εἶδος Σμέρδι τῷ Κύρου, τὸν ὁ
Καμβύσης ἐόντα ἑωυτοῦ ἀδελφεὸν ἀπέκτεινε· ἦν τε δὴ ὅμοιος εἶδος τῷ
Σμέρδι καὶ δὴ καὶ οὔνομα τὠυτὸ εἶχε Σμέρδιν. τοῦτον τὸν ἄνδρα ἀναγνώ- 3
σας ὁ μάγος Πατιζείθης, ὥς οἱ αὐτὸς πάντα διαπρήξει, εἷσε ἄγων ἐς τὸν
βασιλήιον θρόνον. ποιήσας δὲ τοῦτο κήρυκας τῇ τε ἄλλῃ διέπεμπε καὶ δὴ
καὶ ἐς Αἴγυπτον προερέοντα τῷ στρατῷ, ὡς Σμέρδιος τοῦ Κύρου ἀκου-
στέα εἴη τοῦ λοιποῦ, ἀλλ᾽ οὐ Καμβύσεω. οἵ τε δὴ ὦν ἄλλοι κήρυκες 62
προηγόρευον ταῦτα καὶ δὴ καὶ ὁ ἐπ᾽ Αἴγυπτον ταχθείς (εὕρισκε γὰρ
Καμβύσεα καὶ τὸν στρατὸν ἐόντα τῆς Συρίης ἐν Ἀγβατάνοισι) προηγόρευε
στὰς ἐς μέσον τὰ ἐντεταλμένα ἐκ τοῦ μάγου· ταῦτα ἀκούσας τοῦ κήρυκος 2
καὶ ἐλπίσας μιν λέγειν ἀληθέα αὐτός τε προδεδόσθαι ἐκ Πρηξάσπεος
(πεμφθέντα γὰρ αὐτὸν ὡς ἀποκτενέοντα Σμέρδιν οὐ ποιῆσαι ταῦτα)
βλέψας ἐς τὸν Πρηξάσπεα 'Πρήξασπες', ἔφη, 'οὕ τοι μοι διέπρηξας, τό
τοι προσέθηκα, πρῆγμα.' ὁ δὲ εἶπε· 'ὦ δέσποτα, οὐκ ἔστι ταῦτ᾽ ἀληθέα, 3
ὅκως κοτέ σοι Σμέρδις ἀδελφεὸς ὁ σὸς ἐπανέστηκε οὐδὲ ὅκως τι ἐξ
ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς νεῖκός τοι ἔσται ἢ μέγα ἢ σμικρόν· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς
ποιήσας, τὰ σύ με ἐκέλευες, ἔθαψά μιν χερσὶ τῇσι ἐμεωυτοῦ. εἰ μέν νυν 4
οἱ τεθνεῶτες ἀνεστέασι, προσδέκεό τοι καὶ Ἀστυάγεα τὸν Μῆδον ἐπ-
αναστήσεσθαι· εἰ δ᾽ ἔστι ὥσπερ πρὸ τοῦ, οὐ μή τί τοι ἔκ γε ἐκείνου νεώτε-
ρον ἀναβλάστῃ. νῦν ὦν μοι δοκέει μεταδιώξαντας τὸν κήρυκα ἐξετάζειν

AB C TM P(p) DR SV
Σχόλ. 61, 3 *Διονύσιος ὁ Μιλήσιος Πανξούθην ὀνομάζεσθαι τοῦτον λέγει* **B**[2]

T 9 Steph. Byz. *Ἀγβάτανα· πολίχνιον Συρίας· Ἡρόδοτος τρίτῳ* || 10 ss. Schol. Arist. 682 Dind. ad locum se refert

20 Antiatt. Bekk. Anecd. 96 *ἐτάζειν τὸ ἐξετάζειν· Ἡρόδοτος τρίτῳ*

1 *οἱ* om. **DRSV** | *οἰκὸς* **T** *εἰκὸς* **V** *οἰκότα* **M** Ald. | *Σμερδίῳ τῷ Κύρου τὸ εἶδος* **M** || 2 *δὴ* om. **M** | *εἶδος* om. **DRSV** | *εἶδος ὁμοῖος* **M** || 3 *Σμέρδεϊ* **RV** | *καὶ*² om. **M** | *τωὐτὸ* (ut vid.) in *ταυτὸ* mut. **A**¹ litterae *α* litteram *ω* (ut vid.) suprascr. **A** man. rec. *τωὐτὸν* **DRSV** | *Σμέρδι* **PDRSV** || 4 *ἧσε ἄγων* **C** *εἰσάγων* **DRV** *εἰσάγει* **S** | *εἰς* **DRV** || 5 *διέπεμπε τῇ τε ἄλλῃ* **M** Ald. || 6 *προερέοντα*] *προελθόντες* **DRSV** || 9 *Ἀγβατάνοισι* **RV** Steph. Byz. *Ἐγβατάνοισι* **S** *Ἐκβατάνοισι* rell. || 10 *ἐν μέσοισι* **M** | *Καμβύσης δὲ ἀκούσας ταῦτα ἐκ τοῦ κήρυκος* **ABCTP** *Καμβύσης δὲ ἀκούσας ἐκ τοῦ κήρυκος ταῦτα* **M** || 11 *προσδίδοσθαι* **DRSV** || 12 *ἀποκτεινέοντα* **T** || 13 *εἰς* **DRV** | *Πρήξασπες, ἔφη*] *εἶπε· Πρήξασπες* **ABCTMP** | *ού τοι* sine spiritu **AB** *οὔ τι* **TM** Ald. *οὕτω* **PDRSV** | *διεπράξαο* **ABC** *διεπρήξαο* **MPp** || 15 *ὁ* om. **ABCTM** | *ὅκως*²] *οὔ κως* **T** | *τι*] *ὅτι* **C** *τοι* **M** Ald. || 16 *νεῖκος ἐξ ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς* **M** | *τοι ἔσται*] *τι ἔσται* **TPSV** *ἔσται τι* **M** | *μικρόν* **T** || 17 *ἐκέλευσας* **DRSV** || 19 *ὥσπερ*] *ὅς* **T** | *νεώτερον*] *νεώτερον κακὸν* **ABCTP** *κακὸν* **M** || 20 *ἀναβλάστοι* **M** *ἀναβλάστῃ* **p** *ἀναβλαστήσει* **D**ᵃᶜ**RSV** *ἀναβλαστήσῃ* **D**ᶜ | *δοκέειν* **A** om. **DRSV** | *μεταδιώξαντος* **D**ᶜ *μεταδιώξοντας* **R** *μεταδιώξας* **SV** | *ἐξετάζειν*] cf. Antiatt.

εἰρωτεῦντας, παρ᾽ ὅτευ ἥκων προαγορεύει ἡμῖν Σμέρδιος βασιλέος ἀκού-
63 *ειν.᾽ ταῦτα ἀκούσας Πρηξάσπεος, ἤρεσε γὰρ Καμβύσῃ, αὐτίκα μεταδίω-*
κτος γενόμενος ὁ κῆρυξ ἧκε· ἀπιγμένον δέ μιν εἴρετο ὁ Πρηξάσπης, τάδε
᾽ὤνθρωπε, φῂς γὰρ ἥκειν παρὰ Σμέρδιος τοῦ Κύρου ἄγγελος. νῦν ὦν
εἴπας τὴν ἀληθείην ἄπιθι χαίρων, κότερα αὐτός τοι Σμέρδις φαινόμενος
2 *ἐς ὄψιν ἐνετέλλετο ταῦτα ἢ τῶν τις ἐκείνου ὑπηρετέων.᾽ ὁ δὲ εἶπε· ᾽ἐγὼ*
Σμέρδιν μὲν τὸν Κύρου, ἐξ ὅσου βασιλεὺς Καμβύσης ἤλασε ἐπ᾽ Αἴγυπτον,
οὔκω ὄπωπα· ὁ δέ μοι μάγος, τὸν Καμβύσης ἐπίτροπον τῶν οἰκίων ἀπ-
έδεξε, οὗτος ταῦτα ἐνετείλατο φὰς Σμέρδιν τὸν Κύρου εἶναι τὸν ταῦτα
3 *ἐπιθέμενον εἶπαι πρὸς ὑμέας.᾽ ὁ μὲν δή σφι ἔλεγε οὐδὲν ἐπικαταψευσάμε-*
νος, Καμβύσης δὲ εἶπε· ᾽Πρήξασπες, σὺ μέν, οἷα ἀνὴρ ἀγαθός, ποιήσας
τὸ κελευόμενον αἰτίην ἐκπέφευγας· ἐμοὶ δὲ τίς ἂν εἴη Περσέων ὁ ἐπαν-
4 *εστεὼς ἐπιβατεύων τοῦ Σμέρδιος οὐνόματος;᾽ ὁ δὲ εἶπε· ᾽ἐγώ μοι δοκέω*
συνιέναι τὸ γεγονὸς τοῦτο, ὦ βασιλεῦ· οἱ μάγοι εἰσί τοι ἐπανεστεῶτες,
τόν τε ἔλιπες μελεδωνὸν τῶν οἰκίων, Πατιζείθης, καὶ ὁ τούτου ἀδελφεὸς
64 *Σμέρδις.᾽ ἐνθαῦτα ἀκούσαντα Καμβύσεα τὸ Σμέρδιος οὔνομα ἔτυψε ἡ*
ἀληθείη τῶν τε λόγων καὶ τοῦ ἐνυπνίου· ὃς ἐδόκεε ἐν τῷ ὕπνῳ ἀπαγγεῖλαί
τινά οἱ, ὡς Σμέρδις ἱζόμενος ἐς τὸν βασιλήιον θρόνον ψαύσειε τῇ κεφαλῇ
2 *τοῦ οὐρανοῦ. μαθὼν δὲ ὡς μάτην ἀπολωλεκὼς εἴη τὸν ἀδελφεόν, ἀπέκλαιε*
Σμέρδιν, ἀποκλαύσας δὲ καὶ περιημεκτήσας τῇ ἁπάσῃ συμφορῇ ἀναθρῴ-
σκει ἐπὶ τὸν ἵππον ἐν νόῳ ἔχων τὴν ταχίστην ἐς Σοῦσα στρατεύεσθαι

AB C TM P(p) DR SV
στρα[τευεσθαι] (64, 2) – *ξ[ι]φ[ος* (64, 3) Pap. Ox. 1619 col. XXIX minima tantum frustula textus conservans

13 Poll. II 200 *καὶ* ἐπιβατεύων – ὀνόματος· *Ἡρόδοτος* || 19 Poll. II 64 *ἐρεῖς δὲ καὶ ᾽κλαῦσαι᾽, ᾽ἀνακλαῦσαι᾽, ᾽ἀπέκλαεν᾽ ὡς Ἡρόδοτος*

1 *ἠρωτεῦντας* **C** *ἐρωτεῦντας* **Pp** *εἰρωτῶντας* **DRSV**, v. gramm. meam 18 | *προσαγορεύει* **M** Ald. | *βασιλέως* **T** *βασιλῆος* **M** Ald. || 2 *ἀκούσας*] *εἴπαντος* **ABCTMP** difficiliorem conservavi lectionem (nom. ad *Καμβύσῃ* adiunctum, cf. *λέγοντες* 16, 3 et v. Kuehner-Gerth II 106) | *μεταδιώκοντος* **C** || 3 *ἀπιγμένων* **D**[1] | *ἤρετο* **CM** | *ὁ* om. **MD** || 4 *φῂς* **A** | *ἥκει* **A**[1] | *ὦν* om. **M** || 5 *ἀληθηίην* **M** Ald. | *τοι*] *τι* Ald. *τις* **p** || 6 *ἐν ὄψει* **M** Ald. | *ταῦτα*] *τάδε* **TM** | *ὑπηρετῶν* **TM** *ὑπηρετ*έων* **D** || 7 *ὅτου* **ABCTMP** *ὅτευ* duce Struwio edd., sed cf. II 98, 1 et III 115, 1 et v. gramm. meam 109 | *ἐπ᾽*] *ἐς* **ABCTMP** || 8 *οἰκηίων* **M** Ald. | *ἀπέδειξε* **TM** || 10 *ἐπιθέμενον εἶπε* **CT** *ἐπιτιθέμενον εἶπαι* **M** *ἐπιέμενον εἶπαι* **DR** (-αι **D**[c]) *ἐπιένον εἶπε* **V** *εἴποντα ἐρέειν* **S** | *σφι* om. **M** | *οὐθὲν* **RSV**[c] | *ἐπικατεψευσμένος* **ABCTMP** || 12 *Περσέων*] *ἀνὴρ Περσέων* **DRSV** || 13 *ὀνόματος* **ABCR** Poll. || 14 *τοι οἱ* **M** Ald. edd., sed cf. gramm. meam 189 || 17 *ἀληθηίη* **M** Ald. | *τε* om. **M** | *ἀγγεῖλαί* **RSV** || 18 *ἑζόμενος* **M** | *εἰς* **RV** || 19 *ἀπέκλαε* **R** Poll. || 21 *νῷ* **TM** | *Σοῦσαν* **R**

ἐπὶ τὸν μάγον· καί οἱ ἀναθρῴσκοντι ἐπὶ τὸν ἵππον τοῦ κολεοῦ τοῦ ξίφεος 3
ὁ μύκης ἀποπίπτει, γυμνωθὲν δὲ τὸ ξίφος παίει τὸν μηρόν· τρωματισθεὶς
δὲ κατὰ τοῦτο, τῇ αὐτὸς πρότερον τὸν τῶν Αἰγυπτίων θεὸν Ἆπιν ἔπληξε,
ὥς οἱ καιρίῃ ἔδοξε τετύφθαι, εἴρετο ὁ Καμβύσης, ὅ τι τῇ πόλι οὔνομα
εἴη. οἱ δὲ εἶπαν, ὅτι Ἀγβάτανα. τῷ δὲ ἔτι πρότερον ἐκέχρηστο ἐκ Βουτοῦς 4
πόλιος ἐν Ἀγβατάνοισι τελευτήσειν τὸν βίον. ὁ μὲν δὴ ἐν τοῖσι Μηδικοῖσιν
Ἀγβατάνοισι ἐδόκεε τελευτήσειν γηραιός, ἐν τοῖσί οἱ ἦν τὰ πάντα πρήγμα-
τα, τὸ δὲ χρηστήριον ⟨ἐν⟩ τοῖσι ἐν Συρίῃ Ἀγβατάνοισι ἔλεγεν ἄρα. καὶ δὴ 5
ὡς τότε ἐπειρόμενος ἐπύθετο τῆς πόλιος τὸ οὔνομα, ὑπὸ τῆς συμφορῆς
τῆς τε ἐκ τοῦ μάγου ἐκπεπληγμένος καὶ τοῦ τρώματος ἐσωφρόνησε, συλ-
λαβὼν δὲ τὸ θεοπρόπιον εἶπε· 'ἐνθαῦτα Καμβύσεα τὸν Κύρου ἐστὶ πε-
πρωμένον τελευτᾶν.' τότε μὲν τοσαῦτα· ἡμέρῃσι δὲ ὕστερον ὡς εἴκοσι **65**
μεταπεμψάμενος Περσέων τῶν παρεόντων τοὺς λογιμωτάτους ἔλεγέ σφι,
τάδε 'ὦ Πέρσαι, καταλελάβηκέ με, τὸ πάντων μάλιστα ἔκρυπτον πρηγμά-
των, τοῦτο ἐς ὑμέας ἐκφῆναι. ἐγὼ γὰρ ἐὼν ἐν Αἰγύπτῳ εἶδον ὄψιν ἐν τῷ 2
ὕπνῳ, τὴν μηδαμᾶ ὤφελον ἰδεῖν· ἐδόκεον δέ μοι ἄγγελον ἐλθόντα ἐξ οἴκου
ἀγγέλλειν, ὡς Σμέρδις ἱζόμενος ἐς τὸν βασιλήιον θρόνον ψαύσειε τῇ κε-
φαλῇ τοῦ οὐρανοῦ. δείσας δέ, μὴ ἀπαιρεθέω τὴν ἀρχὴν πρὸς τοῦ ἀδελ- 3
φεοῦ, ἐποίησα ταχύτερα ἢ σοφώτερα· ἐν τῇ γὰρ ἀνθρωπηίῃ φύσει οὐκ
ἐνῆν ἄρα τὸ μέλλον γίνεσθαι ἀποτρέπειν, ἐγὼ δὲ ὁ μάταιος Πρηξάσπεα
ἀποπέμπω ἐς Σοῦσα ἀποκτενέοντα Σμέρδιν. ἐξεργασθέντος δὲ κακοῦ

AB C TM P(p) DR SV
Πείσας (pro *δείσας*) δὲ ἐποίησα – ἀποτρέπειν (65, 3) exc. paroemiogr. 𝔑

2 Eust. Il. 290 (ad *B* 569): *'μύκης' . . . κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ λάβη τοῦ ξίφους· ἡ δὲ χρῆσις καὶ παρ' Ἡροδότῳ ἐν τῷ καὶ τοῦ κουλεοῦ – ἀποπίπτει* | Antiatt. Bekk. Anecd. 114 *τραυματισθῆναι ἀντὶ τοῦ 'τρωθῆναι' . . . Ἡρόδοτος [πρώτῳ, δευτέρῳ,] τρίτῳ* || 14 v. quae ad 42, 4 sunt laudata

1 *οἱ* om. **CTM** hab. Pap. Ox. 1619 | *κουλεοῦ* **TMp** Ald. Eust. || 2 *μέκης* **TM** *μύκις* Ald. | *τρωματισθεὶς*] cf. Antiatt. || 3 *τὸν τῶν* $\mathbf{A^2B^2}$**CTMP** *τὸ τῶν* $\mathbf{B^1}$ *τῶν* $\mathbf{A^1D^{ac}V}$ *τὸν* $\mathbf{D^cRS}$ || 4 *ὁ* om. **M** | *πόλει* $\mathbf{ABCTMpD^2RS}$ fin. vocis comp. notat **V** || 5 *εἶπον* **TM** Ald. | *ὅτι* om. **DRSV** | *Ἀκβάτανα* **ABCTP** *Ἐκβάτανα* **M** Ald. | *τῷ*] *τὸ* **CPRSV** | *ἔτι*] *ὅτι* **TM** Ald. | *ἐκέχρητο* **SV** || 6 *Ἀκβατάνοισι* **ABCTP** *Ἐκβατάνοισι* **M** Ald. | *τὸν βίον* – 7 *τελευτήσειν* haplogr. om. **RSV** | *τὸν βίον – ἐν* om. $\mathbf{P^1D}$ hab. $\mathbf{P^2p}$ cett. | *τοῖσι* – 7 *τελευτήσειν* $\mathbf{R^{mg}}$ || 7 *Ἀκβατάνοισι* **ABCTP** *Ἐκβατάνοισι* **M** Ald. | *οἱ* om. **M** | *πάντα τὰ* **Mp** Ald. || 8 *ἐν* add. Krueger, sequ. Stein Hude | *Ἀκβατάνοισι* **ABCTP** *Ἐκβατάνοισι* **M** Ald. || 9 *ἐπειρεόμενος* **ABTM** *ἐπηρεόμενος* **C** || 9–10 *τῆς τε συμφορῆς τῆς ἐκ* **DRSV** || 11 *τὸν Κύρου Καμβύσεα* **M** || 12 *ὡς* om. $\mathbf{MP^1RSV}$ hab. $\mathbf{P^2p}$ cett. || 14 *μάλιστα ἔκρυπτον*] *μάλιστα ἔπρησσον* **DRSV** *ἔκρυπτον μάλιστα* **M** | *πραγμάτων* **R** || 15.16 *τῷ ὕπνῳ*] *Αἰγύπτῳ* **M** || 16 *ὄφελον* $\mathbf{CTMD^1}$ || 17 *ἑζόμενος* **DRSV** | *εἰς* **AB** | *ψαύσει* **ABCTM** ad fin. vocis supra lin. ε add. **A** man. rec. || 19 *ἀνθρωπίῃ* $\mathbf{D^{ac}}$ *ἀνθρωπείῃ* $\mathbf{D^c}$ *ἀνθρωπίνῃ* 𝔑 || 20 *γίγνεσθαι* 𝔑 || 21 *ἐργασθέντος* **M**

τοσούτου ἀδεῶς διαιτώμην οὐδαμᾶ ἐπιλεξάμενος, μή κοτέ τίς μοι Σμέρ-
4 *διος ὑπαραιρημένου ἄλλος ἐπαναστaίη ἀνθρώπων. παντὸς δὲ τοῦ μέλλον-*
τος ἔσεσθαι ἁμαρτὼν ἀδελφεοκτόνος τε οὐδὲν δέον γέγονα καὶ τῆς βασι-
ληίης οὐδὲν ἧσσον ἐστέρημαι. Σμέρδις γὰρ δὴ ἦν ὁ μάγος, τόν μοι ὁ
5 *δαίμων προέφαινε ἐν τῇ ὄψει ἐπαναστήσεσθαι. τὸ μὲν δὴ ἔργον ἐξέργασταί*
μοι, καὶ Σμέρδιν τὸν Κύρου μηκέτι ὑμῖν ἐόντα λογίζεσθε· οἱ δὲ ὑμῖν μά-
γοι κρατέουσι τῶν βασιληίων, τόν τε ἔλιπον ἐπίτροπον τῶν οἰκίων, καὶ
ὁ ἐκείνου ἀδελφεὸς Σμέρδις. τὸν μέν νυν μάλιστα χρῆν ἐμεῦ αἰσχρὰ πρὸς
τῶν μάγων πεπονθότος τιμωρέειν ἐμοί, οὗτος μὲν ἀνοσίῳ μόρῳ τετελεύ-
6 *τηκε ὑπὸ τῶν ἑωυτοῦ οἰκηιοτάτων· τούτου δὲ μηκέτι ἐόντος δεύτερα τῶν*
λοιπῶν ὑμῖν, ὦ Πέρσαι, γίνεταί μοι ἀναγκαιότατον ἐντέλλεσθαι, τὰ θέλω
μοι γενέσθαι τελευτῶν τὸν βίον· καὶ δὴ ὑμῖν τάδε ἐπισκήπτω θεοὺς τοὺς
βασιληίους ἐπικαλέων καὶ πᾶσι ὑμῖν καὶ μάλιστα Ἀχαιμενιδέων τοῖσι
παρεοῦσι, μὴ περιιδεῖν τὴν ἡγεμονίην αὖτις ἐς Μήδους περιελθοῦσαν,
ἀλλ' εἴτε δόλῳ ἔχουσι αὐτὴν κτησάμενοι, δόλῳ ἀπαιρεθῆναι ὑπὸ ὑμέων,
εἴτε καὶ σθένεΐ τεῳ κατεργασάμενοι, σθένεϊ κατὰ τὸ καρτερὸν ἀνασώσα-
7 *σθαι. καὶ ταῦτα μὲν ποιεῦσι ὑμῖν γῆ τε καρπὸν ἐκφέροι καὶ γυναῖκές τε*
καὶ ποῖμναι τίκτοιεν ἐοῦσι ἐς τὸν ἅπαντα χρόνον ἐλευθέροισι· μὴ δ' ἀνα-
σωσαμένοισι τὴν ἀρχὴν μηδ' ἐπιχειρήσασι ἀνασῴζειν τὰ ἐναντία τού-
τοισι ἀρῶμαι ὑμῖν γενέσθαι καὶ πρὸς ἔτι τούτοισι τὸ τέλος Περσέων
ἑκάστῳ ἐπιγενέσθαι, οἷον ἐμοὶ ἐπιγέγονεν.' ἅμα τε εἴπας ταῦτα ὁ Καμ-
βύσης ἀπέκλαιε πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ πρῆξιν.
66 *Πέρσαι δὲ ὡς τὸν βασιλέα εἶδον ἀνακλαύσαντα, πάντες, τά τε ἐσθῆτος*
ἐχόμενα εἶχον, ταῦτα κατηρίκοντο καὶ οἰμωγῇ ἀφθόνῳ διεχρέωντο.

AB C TM P(p) DR SV

3 Poll. III 25 *Ἡρόδοτος . . . 'ἀδελφεοκτόνον' ὠνόμασε* (i. e. 'vocabulum innovavit') || 9 Prisc. XVIII 287 *Herodotus in III*: οὗτος μὲν ἀνοσίῳ – οἰκειοτάτων, *id est 'obiit' vel 'mortuus est a suis'* || 22 v. ad 64, 2 || 24 Hes. *κατηρείκοντο· κατεσχίζοντο*

2 *ὑπεραιρημένου* **CM** *ὑπαιρημένου* **T** *παραιρημένου* **PRSV** | *ἄνθρωπος* **V^{ac}** | *πάντως* propos. Krueger || 3 *ἀδελφοκτόνος* **RSV** | *τε] δὲ* **M** | *δέον* om. **DRV** *ἧσσον* **S** || 4 *ὁ*[1] om. **SV** || 5 *ὄψι* **D^{1}** | *ἐπαναστήσασθαι* **V** | *ἔργασταί* **TMP** Ald. || 6 *ἐόντα ὑμῖν* **MDRSV** || 10 *οἰκηιωτάτων* **TMpD^{1}** *οἰκηοτάτων* **R** *οἰκειοτάτων* **SV** *οἰκιοτάτων* fere Prisc. || 12 *δὴ] νῦν καὶ* **C** || 13 *ἐπικαλέω* **C** || 14 *παριιδεῖν* **V** quod ex *περιιδεῖν* (*παρ* supra) esse ortum recte iudicat Weber Anal. Hdt. 201 || 15 *ἀφαιρεθῆναι* **ABCT** || 16 *τεῳ] τῳ* **M** Ald. | *κατεργασμένοι* **ABCP** || 17 *ἐκφέρει* **V** || 18 *καὶ ποίμνια* **CP** om. **DRSV** | *ἐκτίκτοιεν* **C^{1}** | *πάντα* **DRSV** | *μὴ ἀνασωσάμενοι δὲ* **RSV** || 19 *τὴν* om. **ABCTMP** | *ἐπιχειρίσασιν* **V** Ald. || 20 *ἀρῶμαι – τούτοισι* haplogr. om. **DRSV** | *ἀρέομαι* **MPp** *ἀρέωμαι* **CT** || 21 *ἐπιγίνεσθαι* **ABTM** | *ἅμα] ἅτα* **SV** | *τε] δὲ* **D** || 23 *ἴδον* **RV** || 23.24 *ἐχόμενα ἐσθῆτος* **M** || 24 *κατηρίκοντο* **$D^{ac}R^{ac}$** *κατηρείκοντο* **$D^{c}R^{c}$SV** Hes. *κατήρικόν τε* **$AB^{1}C^{1c}$** *κατήρεικόν τε* **B^{2mg}TMP** *κατήρειπόν τε* **C^{ac}** | *διεχρέοντο* **TP**

μετὰ δὲ ταῦτα ὡς ἐσφακέλισέ τε τὸ ὀστέον καὶ ὁ μηρὸς τάχιστα ἐσάπη,
ἀπήνεικε Καμβύσεα τὸν Κύρου βασιλεύσαντα μὲν τὰ πάντα ἑπτὰ ἔτεα καὶ
πέντε μῆνας, ἄπαιδα δὲ τὸ παράπαν ἐόντα ἔρσενος καὶ θήλεος γόνου. Περ- 3
σέων δὲ τοῖσι παρεοῦσι ἀπιστίη πολλὴ ὑπεκέχυτο τοὺς μάγους ἔχειν τὰ
πρήγματα, ἀλλ' ἠπιστέατο ἐπὶ διαβολῇ εἰπεῖν Καμβύσεα, τὰ εἶπε περὶ
τοῦ Σμέρδιος θανάτου, ἵνα οἱ ἐκπολεμωθῇ πᾶν τὸ Περσικόν. οὗτοι μέν 67
νυν ἠπιστέατο Σμέρδιν τὸν Κύρου βασιλέα ἐνεστεῶτα· δεινῶς γὰρ καὶ ὁ
Πρηξάσπης ἔξαρνος ἦν μὴ μὲν ἀποκτεῖναι Σμέρδιν· οὐ γὰρ ἦν οἱ ἀσφαλὲς
Καμβύσεω τετελευτηκότος φάναι τὸν Κύρου υἱὸν ἀπολωλεκέναι αὐτο-
χειρίῃ.
Ὁ δὲ δὴ μάγος τελευτήσαντος Καμβύσεω ἀδεῶς ἐβασίλευσε ἐπιβατεύων 2
τοῦ ὁμωνύμου Σμέρδιος τοῦ Κύρου μῆνας ἑπτὰ τοὺς ἐπιλοίπους Καμβύσῃ
ἐς τὰ ὀκτὼ ἔτεα τῆς πληρώσιος· ἐν τοῖσι ἀπεδέξατο ἐς τοὺς ὑπηκόους πάν- 3
τας εὐεργεσίας μεγάλας ὥστε ἀποθανόντος αὐτοῦ πόθον ἔχειν πάντας
τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ πάρεξ αὐτῶν Περσέων. διαπέμψας γὰρ ὁ μάγος ἐς πᾶν
ἔθνος, τῶν ἦρχε, προεῖπε ἀτελείην εἶναι στρατιῆς καὶ φόρου ἐπ' ἔτεα
τρία. προεῖπε μὲν δὴ ταῦτα αὐτίκα ἐνιστάμενος ἐς τὴν ἀρχήν, ὀγδόῳ δὲ 68
μηνὶ ἐγένετο κατάδηλος τρόπῳ τοιῷδε· Ὀτάνης ἦν Φαρνάσπεω μὲν παῖς,
γένεϊ δὲ καὶ χρήμασι ὅμοιος τῷ πρώτῳ Περσέων· οὗτος ὁ Ὀτάνης πρῶτος 2
ὑπόπτευσεν τὸν μάγον, ὡς οὐκ εἴη ὁ Κύρου Σμέρδις, ἀλλ' ὅς περ ἦν, τῇδε

AB C TM P(p) DR SV

1 Erot. fr. 66 Klein ἐσκεφάλισε· . . . ἰδίως ὁτὲ μὲν ἐπ' ὀδύνης, ὁτὲ δὲ ἐπὶ σήψεως, ἐνίοτε δὲ ἐπὶ βρασμοῦ καὶ συγκινήσεως· . . . μήποτε οὖν ἐπ' ὀστέου τίθησι τὴν λέξιν . . . ἀντὶ τῆς σήψεως· ἔστιν ἰδεῖν καὶ Ἡρόδοτον ἐν τῇ β' τῶν ἱστοριῶν λέγοντα τοῦτον τὸν τρόπον· μετὰ δὲ — ἐνεσάπη

1 τε om. **DRSV** Erot. | καὶ om. Erot. | μηρὸς] μυελὸς Erot. | ἐσάπην **C** ἐνεσάπη Erot. || 2 ἀπένεικε **CTMP** | locus sanus: intellige '(ex conspectu) abstulerunt' (i. q. germanice 'trug man weg', cf. Kuehner-Gerth I 32s.); iam recognovit Gebhardt Progr. Gymn. Chur. 1856, 7ss. spuriam esse illam quam memorant omnes prorsus commentatores loci VI 27, 2 similitudinem, cum illic explicite substantivum λοιμός subiecti locum teneret verbi ἀναφέρειν; illud autem λοιμός nusquam apparet loco nostro. cf. III 37,2 potius ubi Persae νοσέοντι tantum neque vero morienti dicuntur adfuisse || 3 μῆνας πέντε **p** Ald. | ἄρσενος **ABT** || 4 ὑπεκκέχυτο **D** ἐκέχυτο **M** || 7 ἐπιστέατο **DRSV** | ἐνεστεῶτα Valckenaer coll. I 120,5 (cf. III 68, 1), sequ. Stein Hude ἀνεστεῶτα codd. | ὁ om. **DRSV** || 8 μὲν] μιν **DRSV** | οἱ ἦν **DRSV** || 9 ἀπολωλέναι **p** Ald. || 11 δὲ] μὲν **C** | ἐβασίλευεν **DRSV** || 12 τοῦ Κύρου om. **M** | ἑπτὰ om. **M** || 13 οἶσι(ν) **DRSV** | εἰς **RV** || 16 ὧν **DRSV** | ἀτελείην **T** ἀτελήιην **M** ἀτελίην cett. | στρατηίης **ABCTMP**, cf. VII 38, 1; nusquam στρατηίη sensu 'militiae' apud nostrum consensu codicum conservatur (cf. IV 84, 2) || 17 ἀνιστάμενος **ABCTMP**, cf. lin. 7 || 18 κατάδηλος ὃς ἦν **DRSV** || 19 δὲ] μὲν **TM** | ὁμοίως **C** Ald. | οὗτος ὢν **M** Ald. | ὁ om. **DSV** || 20 ὑπώπτευσε(ν) **CTMPDR**, cf. quod ad 44, 2 adnotavi; ν ἐφελκ. iure positum comprehendas cum τὸν μάγον consideres ex 'prolepsi' propositionis subordinatae esse subiectum | ὅς περ] ὅπερ **RSV** ὥσπερ **D**

συμβαλλόμενος, ὅτι τε οὐκ ἐξεφοίτα ἐκ τῆς ἀκροπόλιος καὶ ὅτι οὐκ ἐκάλεε
3 *ἐς ὄψιν ἑωυτῷ οὐδένα τῶν λογίμων Περσέων. ὑποπτεύσας δέ μιν ἐποίεε*
τάδε· ἔσχε αὐτοῦ Καμβύσης θυγατέρα, τῇ οὔνομα ἦν Φαιδύμη· τὴν
αὐτὴν δὴ ταύτην εἶχε τότε ὁ μάγος καὶ ταύτῃ τε συνοίκεε καὶ τῇσι ἄλλῃσι
πάσῃσι τῇσι τοῦ Καμβύσεω γυναιξί. πέμπων δὴ ὦν ὁ Ὀτάνης παρὰ ταύ-
την τὴν θυγατέρα ἐπυνθάνετο, παρ᾽ ὅτεῳ ἀνθρώπων κοιμῷτο, εἴτε μετὰ
4 *Σμέρδιος τοῦ Κύρου εἴτε μετὰ ἄλλου τευ· ἡ δέ οἱ ἀντέπεμπε φαμένη οὐ*
γινώσκειν, οὔτε γὰρ τὸν Κύρου Σμέρδιν ἰδέσθαι οὐδαμᾶ οὔτε, ὅστις εἴη
ὁ συνοικέων αὐτῇ, εἰδέναι. ἔπεμπε δεύτερα ὁ Ὀτάνης λέγων· ‘εἰ μὴ αὐτὴ
Σμέρδιν τὸν Κύρου γινώσκεις, σὺ δὲ παρὰ Ἀτόσσης πυθεῦ, ὅτεῳ τούτῳ
συνοικέει αὐτή τε ἐκείνη καὶ σύ· πάντως γὰρ δή κου τόν γ᾽ ἑωυτῆς ἀδελ-
5 *φεὸν γινώσκει.᾽ ἀντιπέμπει πρὸς ταῦτα ἡ θυγάτηρ· ‘οὔτε Ἀτόσσῃ δύναμαι*
ἐς λόγους ἐλθεῖν οὔτε ἄλλην οὐδεμίαν ἰδέσθαι τῶν συγκαθημένων γυναι-
κῶν· ἐπείτε γὰρ τάχιστα οὗτος ὤνθρωπος, ὅστις κοτέ ἐστι, παρέλαβε τὴν
69 *βασιληίην, διέσπειρε ἡμέας ἄλλην ἄλλῃ τάξας.᾽ ἀκούοντι δὲ ταῦτα τῷ*
Ὀτάνῃ μᾶλλον κατεφαίνετο τὸ πρῆγμα. τρίτην δὲ ἀγγελίην ἐσπέμπει
2 *παρ᾽ αὐτὴν λέγουσαν ταῦτα· ‘ὦ θύγατερ, δεῖ σε γεγονυῖαν εὖ κίνδυνον*
ἀναλαβέσθαι, τὸν ἂν ὁ πατὴρ ὑποδύνειν κελεύῃ· εἰ γὰρ δὴ μή ἐστι ὁ Κύρου
Σμέρδις, ἀλλὰ τὸν καταδοκέω ἐγώ, οὔτοι μιν σοί τε συγκοιμώμενον καὶ
τὸ Περσέων κράτος ἔχοντα δεῖ χαίροντα ἀπαλλάσσειν, ἀλλὰ δοῦναι δίκην.
3 *νῦν ὦν ποίησον τάδε· ἐπεάν σοι συνεύδῃ καὶ μάθῃς αὐτὸν κατυπνωμένον,*
ἄφασον αὐτοῦ τὰ ὦτα· καὶ ἢν μὲν φαίνηται ἔχων ὦτα, νόμιζε σεωυτὴν
Σμέρδι τῷ Κύρου συνοικέειν, ἢν δὲ μὴ ἔχων, σὺ δὲ τῷ μάγῳ Σμέρδι.᾽
4 *ἀντιπέμπει πρὸς ταῦτα ἡ Φαιδύμη φαμένη κινδυνεύσειν μεγάλως, ἢν*

AB C TM P(p) DR SV
την] αυτ[ην] – [συν]οικεε και (68, 3) Pap. Ox. 1619 col. XXXIII singulas tantum litteras conservans

1 *συμβαλλεόμενος* **M** Ald. *συμβαλόμενος* **ABCP** | *τε] δὲ* **D** | *ἐκάλεσεν* **C** || 3 *ἔσχε δὲ αὐτοῦ* **C** | *ὁ Καμβύσης* **CTMP** | *Φαιδίμη* **M** *Φαιδυμίη* **DRSV** Zon. (ex *Φαιδύμη* credo ortum) || 4 *δὴ – τότε* om. **DRSV** ut e spatio potest iudicari hab. Pap. Ox. 1619 | *τε* om. **CTMPDRSV** || 5 *ὁ* om. **TDSV** | *παρ᾽ αὐτὴν* **CTMP** *παρ᾽ αὐτὸν* **AB** || 8 *εἰδέσθαι* **D**^{ac}**RSV** *γινώσκειν* **M**^{t} (*ἰδεῖν* ut vid. in mg. add.) || 9 *ὁ*^{2} om. **MDSV** || 10 *Σμέρδι* **D**^{1} | *δὲ πῶς παρὰ* **M** | *τούτῳ* om. **DRSV** || 11 *τόν] τό* **D**^{1} | *ἑωυτὸν* **C** || 12 *γινώσκειν* **CM** | *Αὐτόσσῃ* **CR** || 13 *οὐδεμίην* **MDRSV** | *ἰδέσθαι] ἰ* ex corr. **D** | *συγκατημένων* **PDRSV** *συγκαθημενέων* **AB** || 14 *οὗτος* om. **D** | *ὁ ἄνθρωπος* **M** | *ἔσται* **C** || 15 *ἄλλῃ ἄλλην* **M** || 17 *ταῦτα] τάδε* **M** | *εὖ] ἐς* **D**^{c} || 18 *τὸν] τόνδ᾽* **B** | *ὑποδεικνύειν* **CP** | *κελεύῃ· εἰ* edd. *κελεύει· εἰ* **DRSV** *κελεύῃ· ἢν* **ACMP** *κελεύει· ἢν* **BT** || 19 *οὔτε* **M** || 22 *εἰ μὲν φαίνεται* **M** || 24 *Φαιδυμίη* **A**^{c}**DRS** *Φαιδυνίη* **V** | *κινδυνεύειν* **DRSV**

ποιῇ ταῦτα· εἰ γὰρ δὴ μὴ ἔχων τυγχάνει τὰ ὦτα, ἐπίλαμπτος δὲ ἀφάσ-
σουσα ἔσται, εὖ εἰδέναι, ὡς αἰστώσει μιν· ὅμως μέντοι ποιήσειν ταῦτα.
ἡ μὲν δὴ ὑπεδέξατο ταῦτα τῷ πατρὶ κατεργάσεσθαι. (τοῦ δὲ μάγου τούτου 5
τοῦ Σμέρδιος Κῦρος ὁ Καμβύσεω ἄρχων τὰ ὦτα ἀπέταμε ἐπ' αἰτίῃ δή
τινι οὐ σμικρῇ.) ἡ ὦν δὴ Φαιδύμη αὕτη ἡ τοῦ Ὀτάνεω θυγάτηρ πάντα 6
ἐπιτελέουσα, τὰ ὑπεδέξατο τῷ πατρί, ἐπείτε αὐτῇ μέρος ἐγίνετο τῆς ἀπ-
ίξιος παρὰ τὸν μάγον (ἐν περιτροπῇ γὰρ δὴ αἱ γυναῖκες φοιτέουσι τοῖσι
Πέρσῃσι), ἐλθοῦσα παρ' αὐτὸν ηὗδε, ὑπνωμένου δὲ καρτερῶς τοῦ μάγου
ἤφασσε τὰ ὦτα. μαθοῦσα δὲ οὐ χαλεπῶς, ἀλλ' εὐπετέως, οὐκ ἔχοντα τὸν
ἄνδρα ὦτα, ὡς ἡμέρη τάχιστα ἐγεγόνεε, πέμψασα ἐσήμηνε τῷ πατρὶ τὰ
γενόμενα.

Ὁ δὲ Ὀτάνης παραλαβὼν Ἀσπαθίνην καὶ Γωβρύην Περσέων τε πρώ- **70**
τους ἐόντας καὶ ἑωυτῷ ἐπιτηδεοτάτους ἐς πίστιν ἀπηγήσατο πᾶν τὸ
πρῆγμα· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἄρα ὑπόπτευον οὕτω τοῦτο ἔχειν, ἀνενείκαντος
δὲ τοῦ Ὀτάνεος τοὺς λόγους ἐδέξαντο. καὶ ἔδοξέ σφι ἕκαστον ἄνδρα 2
Περσέων προσεταιρίσασθαι τοῦτον, ὅτεῳ πιστεύει μάλιστα, Ὀτάνης μέν
νυν [εἰσάγεται] Ἰνταφρένεα, Γωβρύης δὲ Μεγάβυξον, Ἀσπαθίνης δὲ
Ὑδάρνεα. γεγονότων δὲ τούτων ἓξ παραγίνεται ἐς τὰ Σοῦσα Δαρεῖος ὁ 3

AB C TM P(p) DR SV
παραγιν]ετα[ι] (70, 3) – [ε]πε[ιτε (71, 1) Pap. Ox. 1619 col. XXXV frustula tantum textus conservans

1 *Λέξ. ἐπίλαμπος (ἐπίλαμπτος DP)· καταφανής.* Greg. Cor. 138 *καὶ τὸν καταφανῆ ἐπίλαμπον.* Suid. *ἐπίλαμπος· καταφανὴς παρ' Ἡροδότῳ* | Suid. et Bekk. Anecd. 469 *ἀφάσσων· ψηλαφῶν· Ἡρόδοτος* ‖ 7 Lex. Vind. 155 (s. v. *περιτροπή*) . . . *καὶ Ἡρόδοτος·* ἐν περιτροπῆσιν αἱ γυναῖκες φοιτῶσι Πέρσῃσι

1 *ποιήσῃ* **Pp** | *εἰ γὰρ δὴ μὴ ἔχων τυγχάνῃ τὰ ὦτα* **R** *ἢν γὰρ δὴ μὴ τυγχάνῃ τὰ ὦτα ἔχων* **CMP** *ἢν γὰρ δὴ μὴ τυγχάνει τὰ ὦτα ἔχων* **ABT** | *ἐπίλαμπος* **MSV** Suid., Greg. Cor., Lexx. codd. plur. | *ἀφάσουσα* (ἔσται) **CMR** ‖ 2 *ἔσεσθαι* **M** ‖ 3 *ταῦτα* om. **D** *τοῦτο* **RSV** | *κατεργάσασθαι* **TMDRSV** ‖ 4 *τοῦ* om. **DRSV** | *ἀπέταμεν* **D**[ac] *ὑπέτεμε* **C** *ἀπέτεμε* **D**[c] cett. ‖ 5 *Φαιδυμίη* **ABDRSV** | *Ὀτάνεω*] haec genitivi forma non nisi in patronymico usu invenitur apud nostrum (VII 40, 4; 62, 2), ceterum *Ὀτάνεος* (cf. e. g. infra 70, 1, sed v. VII 82) ‖ 6 *αὐτῆς* **ABCTM** | *ἐγένετο* **V**[ac] | *ἀπάξιος* **DRSV** ‖ 7 *περιτροπῇ*] v. Lex. Vind. | *αἱ* om. **TMPp** Ald., cf. Lex. Vind. | *φοιτῶσι* **DRSV** Lex. Vind. *φοιτέωσι* **CTM** ‖ 8 *ηὗδε*] *ἦν δὲ* **C** ‖ 9 *ἤφασε* **ABCTMV**[ac] ‖ 12 *Ἀσπαθήνην* **R** *Ἀσπαθόνην* **SV** *Ἀσπιθίνην* **M** | *Γοβρύην* **ABCTPV**[ac] *Γωβρύης* melius convenit cum *Gaubaruwa* (cf. R. Schmitt ZDMG 117, 1967, 120) ‖ 13 *ἐπιτηδεωτάτους* **CTP** *ἐπιτηδειοτάτους* **M** | *εἰς* **M** | *ἀπηγήσαντο* **RS** ‖ 14 *ὑπώπτευον* **ABCTMPD**[2]**R** | *τοῦτο* om. **M** | *ἀνείκαντος* **D**[ac] **RSV** ‖ 15 *Ὀτάνεω* **CTMPS** ‖ 15.16 *Περσέων ἄνδρα* **M** ‖ 16 *ὅτεῳ* Struwe, sequ. edd. *τῷ* **DRSV** *ὅτῳ* **ABTMP** *οὕτω* **C** an *ᾧ* scribendum? v. gramm. meam 109, 110 | *πιστεύειν* **CD** ‖ 17 *εἰσάγεται* exclusi interpretamentum ad 'ellipticam' appositionem iudicans esse (sc. *προσεταιρίσασθαι*), cf. 48, 1 et praef. XI | *Ἰνταφέρνεα* **ABCT** | *Γοβρύης* **CTPV**[ac] | *Μεγάβαζον* **TM** *Μεγάβυζον* cett., ad quam depravationem v. Schmitt 121 | *Ἀσπαθήνης* **RV** *Ἀσπαθόνης* **S**

Ὑστάσπεος ἐκ Περσέων ἥκων· τούτων γὰρ δὴ ἦν οἱ ὁ πατὴρ ὕπαρχος.
ἐπεὶ ὦν οὗτος ἀπίκετο, τοῖσι ἓξ τῶν Περσέων ἔδοξε καὶ Δαρεῖον προσ-
71 εταιρίσασθαι· συνελθόντες δὲ οὗτοι ἐόντες ἑπτὰ ἐδίδοσαν σφίσι πίστις καὶ
λόγους. ἐπείτε δὲ ἐς Δαρεῖον ἀπίκετο γνώμην ἀποφαίνεσθαι, ἔλεγέ σφι,
2 τάδε 'ἐγὼ ταῦτα ἐδόκεον μὲν αὐτὸς μοῦνος ἐπίστασθαι, ὅτι τε ὁ μάγος
εἴη ὁ βασιλεύων καὶ Σμέρδις ὁ Κύρου τετελεύτηκε· καὶ αὐτοῦ τούτου
εἵνεκεν ἥκω σπουδῇ ὡς συστήσων ἐπὶ τῷ μάγῳ θάνατον. ἐπείτε δὲ
συνήνεικε ὥστε καὶ ὑμέας εἰδέναι καὶ μὴ μοῦνον ἐμέ, ποιέειν αὐτίκα μοι
3 δοκέει καὶ μὴ ὑπερβάλλεσθαι· οὐ γὰρ ἄμεινον.' εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ Ὀτά-
νης· 'ὦ παῖ Ὑστάσπεος, εἷς τε πατρὸς ἀγαθοῦ καὶ ἐκφαίνειν ἔοικας
σεωυτὸν ἐόντα τοῦ πατρὸς οὐδὲν ἥσσω· τὴν μέντοι ἐπιχείρησιν ταύτην
μὴ οὕτω συντάχυνε ἀβούλως, ἀλλ' ἐπὶ τὸ σωφρονέστερον αὐτὴν λάμβανε·
4 δεῖ γὰρ πλεῦνας γενομένους οὕτως ἐπιχειρέειν.' λέγει πρὸς ταῦτα Δαρεῖος·
'ἄνδρες οἱ παρεόντες, τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἐξ Ὀτάνεος εἰ χρήσεσθε, ἐπί-
στασθε, ὅτι ἀπολέεσθε κάκιστα· ἐξοίσει γάρ τις πρὸς τὸν μάγον, ἰδίῃ
5 περιβαλλόμενος ἑωυτῷ κέρδεα. μάλιστα μέν νυν ὠφείλετε ἐπ' ὑμέων αὐ-
τῶν βαλόμενοι ποιέειν ταῦτα· ἐπείτε δὲ ὑμῖν ἀναφέρειν ἐς πλεῦνας ἐδόκεε
καὶ ἐμοὶ ὑπερέθεσθε, ἢ ποιέωμεν σήμερον ἢ ἴστε ὑμῖν, ὅτι ἢν ὑπερπέσῃ ἡ
νῦν ἡμέρη, ὡς οὐκ ἄλλος φθὰς ἐμεῦ κατήγορος ἔσται, ἀλλά σφεας αὐτὸς
72 ἐγὼ κατερέω πρὸς τὸν μάγον.' λέγει πρὸς ταῦτα ὁ Ὀτάνης, ἐπειδὴ ὥρα
σπερχόμενον Δαρεῖον· 'ἐπείτε ἡμέας συνταχύνειν ἀναγκάζεις καὶ ὑπερ-
βάλλεσθαι οὐκ ἐᾷς, ἴθι ἐξηγέο αὐτός, ὅτεῳ τρόπῳ πάριμεν ἐς τὰ βασιλήια

AB C TM P(p) DR SV

21 Lex. Vind. 184 *ὑπερβάλλεσθαι ἀντὶ τοῦ 'νικᾶν' καὶ ἀντὶ τοῦ 'ὑπερτίθεσθαι'. Ἡρόδοτος·* ἐπείτε — ἐᾷς

1 *οἱ ὁ πατὴρ*] *ὁ πατὴρ* **p** *ὁ πατὴρ οἱ* **M** ‖ **2** *οὗτος*] *αὐτὸς* **TM** Ald. ‖ **3–4** *λόγους καὶ πίστις* **D**[ac]**S** *λόγους καὶ πίστεις* **D**[c]**RV** non exstat Pap. Ox. 1619; v. gramm. meam 77 ‖ **4** *δὲ* om. **V** | *ἀπίκετο ἐς Δαρεῖον* **DRSV** | *γνώμη* **DRV** | *σφισι* **DRSV** ‖ **5** *ἐγὼ δὲ* **D** | *μὲν* om. **TMP** Ald. hab. **p** cett. | *ἐπίστασθαι — μάγος*] *ὅτι μάγος* **M** ‖ **6** *αὐτοῦ*] *αὖ* **ABCTM** *αὐτοῦ* add. **A**^{2} mg. ‖ **7** *εἵνεκα* **D** *ἕνεκεν* **T** *ἕνεκα* **M** | *ὡς*] ** **D** ‖ **9** *ὑπερβαλλέσθαι* **V** *ὑπερβαλέσθαι* **ABCTMS** | *ὁ* om. **SV** ‖ **10** *ἐκφανέειν* propos. Desrousseaux RPh 10, 1886, 66 | *οἶκας* **DR** *ἧκας* **SV**, v. gramm. meam 141 ‖ **11** *ὄντα* **DRSV** | *τοῦ* om. **TMPp** Ald. | *ἧσσον* **C** | *ταύτην* om. **RSV** ‖ **12** *οὕτω*] *οὐ* ut vid. **M** ‖ **13** *γινομένους* **TM** ‖ **14** *Ὀτάνεω* **P** *Ὀτάνεως* **p** ‖ **15** *ἀπολέεσθαι* **A**[ac]**BR** *ἀπολέεσθε* **A**[1c] num *ἐπίστασθε ἀπολέεσθαι ὅτι κάκιστα* scribendum? ‖ **16** *ἑωυτοῦ* **DRSV** | *ὀφείλετε* **TMD**[ac] | *ἐπ'*] *ὑπ'* **Mp** ‖ **17** *βαλλόμενοι* **BC**^{2}**PDRSV** *βουλόμενοι* **TM** Ald. ‖ **18** *ποιέομεν* **DRSV** | *εἰ ὑπερπέσοι* **M** *ἢν περ πέσῃ* **D**^{1}**RSV** *ἢν περιπέσῃ* (vel *παραπέσῃ*) **D**^{2} *ἢν ὑπεκπέσῃ* Scaliger in notis Cantabr. bibl. univ. Nn. V. 26 | *ἡ*] *καὶ ἡ* **M** ‖ **19** *σφεας* (i. e. coniuratos)] *σφεα* **DRSV**, v. gramm. meam 106 | *αὐτοὺς* **M** ‖ **20** *ὁ* om. **ABCTMP** | *ἐπεὶ* **M** ‖ **21** *παρεχόμενον* **C** | *ἐπείτε δὲ ἡμᾶς* **C** | *ὑμέας* **RV** Lex. Vind. ‖ **22** *εἰᾶς* **M** | *ἐξηγέω* **SV** | *τρόπῳ* — p. 301, 2 *τέῳ* haplogr. om. **M**

καὶ ἐπιχειρήσομεν αὐτοῖσι. φυλακὰς γὰρ δὴ διεστεώσας οἶδάς κου καὶ αὐτὸς εἰ μὴ ἰδών, ἀλλ᾽ ἀκούσας, ἃς τέῳ τρόπῳ περήσομεν;᾽ ἀμείβεται Δαρεῖος τοῖσδε· 'Ὀτάνη, ἦ πολλά ἐστι, τὰ λόγῳ μὲν οὐκ οἷά τε δηλῶσαι, 2
ἔργῳ δέ· ἄλλα δ᾽ ἐστί, τὰ λόγῳ μὲν οἷά τε, ἔργον δὲ οὐδὲν ἀπ᾽ αὐτῶν λαμπρὸν γίνεται. ὑμεῖς δὲ ἴστε φυλακὰς τὰς κατεστεώσας ἐούσας οὐδὲν χαλεπὰς παρελθεῖν. τοῦτο μὲν γάρ — ἡμέων ἐόντων τοιῶνδε — οὐδείς, 3
ὅστις οὐ παρήσει τὰ μέν κου καταιδεόμενος ἡμέας, τὰ δέ κου καὶ δειμαίνων· τοῦτο δὲ ἔχω αὐτὸς σκῆψιν εὐπρεπεστάτην, τῇ πάριμεν, φὰς ἄρτι τε ἥκειν ἐκ Περσέων καὶ βούλεσθαί τι ἔπος παρὰ τοῦ πατρὸς σημῆναι τῷ βασιλέι. ἔνθα γάρ τι δεῖ ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω, τοῦ γὰρ αὐτοῦ 4
γλιχόμεθα οἵ τε ψευδόμενοι καὶ οἱ τῇ ἀληθείῃ διαχρεώμενοι· οἱ μέν γε ψεύδονται τότε, ἐπεάν τι μέλλωσι τοῖσι ψεύδεσι πείσαντες κερδήσεσθαι, οἱ δ᾽ ἀληθίζονται, ἵνα τι τῇ ἀληθείῃ ἐπισπάσωνται κέρδος καί τι μᾶλλον σφίσι τράπηται· οὕτω οὐ ταὐτὰ ἀσκέοντες τὠυτοῦ περιεχόμεθα, εἰ δὲ 5
μηδὲν κερδήσεσθαι μέλλοιεν, ὁμοίως ἂν ὅ τε ἀληθιζόμενος ψευδὴς εἴη καὶ ὁ ψευδόμενος ἀληθής. ὃς ἂν μέν νυν τῶν πυλουρῶν ἑκὼν παρείῃ, αὐτῷ οἱ ἄμεινον ἐς χρόνον ἔσται, ὃς δ᾽ ἂν ἀντιβαίνειν πειρᾶται, διαδεικνύσθω ἐνθαῦτα ἐὼν πολέμιος· καὶ ἔπειτα ὠσάμενοι ἔσω ἔργου ἐχώμεθα.᾽ λέγει **73**

AB C TM P(p) DR SV
περησο]με[ν] (72, 1) – *[ευπ]ρεπεστ[ατην]* (72, 3) Pap. Ox. 1619 col. XXXVII
Ἔνθα γάρ – λεγέσθω (72, 4) exc. Stob. XII 23 Ἔνθα γάρ – περιεχόμεθα (72, 4) exc. 𝕯 fol. 5ʳ–5ᵛ Τοῦ αὐτοῦ – κέρδος (72, 4) exc. paroemiogr. 𝕽. cf. testimonia Eustathii

T 10 Eust. Il. 188 (ad *B* 114) *τῇ δὲ τοιαύτῃ γνώμῃ συγγενὲς καὶ Ἡροδότου τὸ* ἔνθα χρή τι ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω. ibid. 628 (ad *Z* 113) *κατὰ ... τὸν Ἡρόδοτον* ἔνθα τι δεῖ ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω. id. Od. 1455 (ad *γ* 20) *καὶ Ἡρόδοτος φησίν·* ἔνθα τι δεῖ ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω

1 *ἐπιχερίσαμεν* **V**ᵃᶜ | *γὰρ* om. **R** | *διεστώσας* **ABDRSV** | *οἶδα* **ABCT** || **2** *ἀκούων* **DRSV** | *ἃς*] *τὰς* propos. Bekker, sequ. Stein Hude | *περίσομεν* **C¹** *πειρήσομεν* **C²PDRSV** *]με[* Pap. Ox. 1619 || **3** *ἦ* om. **DRSV** Pap. Ox. 1619 || **4–5** inter *ουδε[ν* et *υ]μεις* aliquam vocem om. Pap. Ox. 1619 || **5** *κατεστώσας* **DRSV** || **6** *μὲν* om. **SV** | *τουτο* *μ[εν]* *[γαρ]* (*μεν* suprascr. man. Iᵃ testibus editoribus) Pap. Ox. 1619 | *ὑμέων* **SV** [*Π*] | *τοίων* **ABCTMP** *τοιῶνδε* Pap. Ox. 1619 rell. || **7** *κου καὶ*] *καὶ οὐ* **C** *κ[* Pap. Ox. 1619 || **8** *ἄρτι*] *γάρ* **DRSV** || **9** *ἐκ τῶν Περσέων* **M** || **10** *γάρ* non praebent 𝕽 Eust. cuius vide testimonia | *δεῖ*] *χρὴ* Eust. Il. 188 om. **M** *δεῖ καὶ* Stob. | *λέγεται* **M** || **11** *ἀληθηίῃ* **TM** Ald. | *διαχρεόμενοι* **MPp** || **12** *τότε* om. **R** | *τοῖσι* om. **A𝕯𝕽** || **13** *ἵνα τι*] *ἵνα* **ABCTPD²𝕯𝕽** *τι ἵνα* **M** Ald. *ὡς ἵνα* **D¹** | *ἀληθηίῃ* **TM** Ald. | *ἐπισπάσονται* **B** | *τι* – **14** *τράπηται*] intellige: 'ut aliquid (lucri) iis potius obveniat' *τις μᾶλλόν σφι ἐπιτράπηται* **DRSV** *τις μᾶλλον σφίσι τράπηται* **P²p** *τι μᾶλλόν σφι τράπηται* **𝕯𝕽** || **14** *οὐ*] *οὖν* **AB𝕽** *ὦν* **CTMP** | *ταὐτὰ* **A𝕽** *ταῦτα* cett. | *τωὐτῷ* **M** || **16** *πυλωρῶν* **ABM** | *παρίῃ* **DRSV** *ι* add. (in fine vers.) **A** man. post. || **17** *ἀμείνων* **D¹** | *πειρῷτο* ut vid. **M** | *δεικνύσθω* **ABCTMP** || **18** *ἐνταῦθα* **T** | *ἐχόμεθα* **D**ᵃᶜ**RSV** | *λέγει* om. **SV**

Γωβρύης μετὰ ταῦτα· 'ἄνδρες φίλοι, ἡμῖν κότε κάλλιον παρέξει ἀνασώ-
σασθαι τὴν ἀρχὴν ἤ, εἴ γε μὴ οἷοί τε ἐσόμεθα αὐτὴν ἀναλαβεῖν, ἀποθα-
νεῖν, ὅτε γε ἀρχόμεθα μὲν ἐόντες Πέρσαι ὑπὸ Μήδου ἀνδρὸς μάγου καὶ
2 τούτου ὦτα οὐκ ἔχοντος; ὅσοι τε ὑμέων Καμβύσῃ νοσέοντι παρεγένοντο,
πάντως κου μέμνησθε, τὰ ἐπέσκηψε Πέρσῃσι τελευτῶν τὸν βίον μὴ
πειρωμένοισι ἀνακτᾶσθαι τὴν ἀρχήν, τὰ τότε οὐκ ἐνεδεκόμεθα, ἀλλ' ἐπὶ
3 διαβολῇ ἐδοκέομεν εἰπεῖν Καμβύσεα. νῦν ὦν τίθεμαι ψῆφον πείθεσθαι
Δαρείῳ καὶ μὴ διαλύεσθαι ἐκ τοῦ συλλόγου τοῦδε ἄλλοθι ἰόντας ἢ ἐπὶ τὸν
μάγον ἰθέως.' ταῦτα εἶπε Γωβρύης, καὶ πάντες ταύτῃ αἴνεον.

74 Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἐβουλεύοντο, ἐγίνετο κατὰ συντυχίην τάδε· τοῖσι
μάγοισι ἔδοξε βουλευομένοισι Πρηξάσπεα φίλον προσθέσθαι, ὅτι τε
ἐπεπόνθεε πρὸς Καμβύσεω ἀνάρσια, ὅς οἱ τὸν παῖδα τοξεύσας ἀπολω-
λέκεε, καὶ διότι μοῦνος ἠπίστατο τὸν Σμέρδιος τοῦ Κύρου θάνατον αὐτο-
χειρίῃ μιν ἀπολέσας, πρὸς δ' ἔτι ἐόντα ἐν αἴνῃ μεγίστῃ [τὸν Πρηξάσπεα]
2 ἐν Πέρσῃσι· τούτων δή μιν εἵνεκεν καλέσαντες φίλον προσεκτῶντο
πίστις τε λαβόντες καὶ ὁρκίοισι ἦ μὲν ἕξειν παρ' ἑωυτῷ μηδ' ἐξοίσειν
μηδενὶ ἀνθρώπων τὴν ἀπὸ σφέων ἀπάτην ἐς Πέρσας γεγονυῖαν ὑπισχνεύ-
3 μενοί τε πάντα οἱ μυρία δώσειν. ὑποσχομένου δὲ τοῦ Πρηξάσπεος ποιήσειν
ταῦτα, ὡς ἀνέπεισάν μιν οἱ μάγοι, δεύτερα προσέφερον, αὐτοὶ μὲν φά-
μενοι Πέρσας πάντας συγκαλέειν ὑπὸ τὸ βασιλήιον τεῖχος, κεῖνον δ' ἐκέ-
λευον ἀναβάντα ἐπὶ πύργον ἀγορεῦσαι, ὡς ὑπὸ τοῦ Κύρου Σμέρδιος

AB C TM P(p) DR SV

1–2 Lex. Vind. 20 (s. v. ἀναλαβεῖν) . . . Ἡρόδοτος· ἄνδρες φίλοι – ἀποθανεῖν

1 Γοβρύης ABCTP (v. quod ad 70, 1 adnotavimus) | ὑμῖν M ἡμῖν Lex. Vind. rell. || 2 γε om. M | αὐτὴν om. Lex. Vind. | ἀναλαβέειν ἀποθανέειν DRSV || 2–4 ἀποθανεῖν, ὅτε – ἔχοντος; distinxi: ἀποθανεῖν; ὅτε – ἔχοντος. distinx. alii; ἀποθανεῖν ⟨ἢ⟩ ὅτε – ἔχοντος; propos. Gebhardt Progr. Gymn. Chur. 1857 || 3 γε] γὰρ ABCTMP (ex γ' non est dubium quin sit ortum) | μὲν om. TM | μάγου τε καὶ DRSV || 4 ἡμέων T | παρεγένοντο νοσέοντι DRSV || 5 πάντες ut vid. C | κω D || 6 πειρεομένοισι Pp πειρεωμένοισι CTM | ἐνεδεχόμεθα AB || 7 ἐδοκέωμεν B | Καμβύσεα εἰπεῖν M || 8 ἄλλοθι ὄντας ἢ C ἀλλ' ἰόντας DRSV || 9 ἰθέως] ἰόντας M | Γοβρύης ABCP | ταύτῃ] ταῦτα DRSV om. M | ἔνεον M ἔναιον C || 11 προθέσθαι M || 13 ὅτι DRSV | μόνος M | ἐπίστατο C^1 ἢ ἐπίστατο RV | τοῦ] τὸν C | αὐτοχειρείῃ T || 14 αἴνῃ] αἰτίῃ DRSV | μεγάλῃ M | del. Scaliger in notis Cantabr. bibl. univ. Nn. V. 26 (cf. Powell CR 52, 1938, 58s.) Herwerden, sequ. Hude || 15 προσεκτέοντο TMPp προσεκτέωντο C Ald. || 16 πίστεις T πίστει PDRSV | τε] δὲ C | μὴν MDRSV ἢ μὴν sub obelo in mg. adscr. A man. post. || 17 παρὰ μηδενὶ M Ald. | γεγονοῖαν A^{ac}B | ὑπισχνούμενοι AB ὑπισχόμενοι DRSV || 18 τε πάντα scripsi: τὰ πάντα codd. (cf. IV 88, 1) τάλαντα propos. Hermann in notis Cantabr. bibl. univ. Oo. I. 59 (v. Powell CR 52, 1938, 58ss.) | μοιρία C | ὑποδεκομένου DRSV | τοῦ om. SV | Πρηξάσπεω MS Ald. || 20 συγκαλέσειν DRSV | ὑπὸ] ἐπὶ T | ἐπὶ τὸ βασιλήιον τεῖχος συγκαλέειν M || 21 ἐπὶ] δ' ἐπὶ C | ἀναγορεῦσαι TM

ἄρχονται καὶ ὑπ᾽ οὐδενὸς ἄλλου. ταῦτα δὲ οὕτω ἐνετέλλοντο ὡς πιστοτά- 4
του δῆθεν ἐόντος αὐτοῦ ἐν Πέρσῃσι καὶ πολλάκις ἀποδεξαμένου γνώμην,
ὡς περιείη ὁ Κύρου Σμέρδις, καὶ ἐξαρνησαμένου τὸν φόνον αὐτοῦ. φα- 75
μένου δὲ καὶ ταῦτα ἑτοίμου εἶναι ποιέειν τοῦ Πρηξάσπεος συγκαλέσαντες
Πέρσας οἱ μάγοι ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ πύργον καὶ ἀγορεύειν ἐκέλευον.
ὁ δέ, τῶν μὲν δὴ ἐκεῖνοι προσεδέοντο αὐτοῦ, τούτων μὲν ἑκὼν ἐπελήθετο,
ἀρξάμενος δὲ ἀπ᾽ Ἀχαιμένεος ἐγενεηλόγησε τὴν πατριὴν τὴν Κύρου,
μετὰ δέ, ὡς ἐς τοῦτον κατέβη, τελευτῶν ἔλεγε, ὅσα ἀγαθὰ Κῦρος Πέρσας
πεποιήκοι, διεξελθὼν δὲ ταῦτα ἐξέφαινε τὴν ἀληθείην φάμενος πρότερον 2
μὲν κρύπτειν — οὐ γάρ οἱ εἶναι ἀσφαλὲς λέγειν τὰ γενόμενα —, ἐν δὲ τῷ
παρεόντι ἀναγκαίην μιν καταλαμβάνειν φαίνειν, καὶ δὴ ἔλεγε τὸν μὲν
Κύρου Σμέρδιν ὡς αὐτὸς ὑπὸ Καμβύσεω ἀναγκαζόμενος ἀποκτείνειε,
τοὺς μάγους δὲ βασιλεύειν. Πέρσῃσι δὲ πολλὰ ἐπαρησάμενος, εἰ μὴ ἀνα- 3
κτησαίατο ὀπίσω τὴν ἀρχὴν καὶ τοὺς μάγους τισαίατο, ἀπῆκε ἑωυτὸν
ἐπὶ κεφαλὴν φέρεσθαι ἀπὸ τοῦ πύργου κάτω. Πρηξάσπης μέν νυν ἐὼν
τὸν πάντα χρόνον ἀνὴρ δόκιμος οὕτω ἐτελεύτησε.

Οἱ δὲ δὴ ἑπτὰ τῶν Περσέων ὡς ἐβουλεύσαντο αὐτίκα ἐπιχειρέειν τοῖσι 76
μάγοισι καὶ μὴ ὑπερβάλλεσθαι, ἤισαν εὐξάμενοι τοῖσι θεοῖσι τῶν περὶ
Πρηξάσπεα πρηχθέντων εἰδότες οὐδέν. ἔν τε δὴ τῇ ὁδῷ μέσῃ στίχοντες 2
ἐγίνοντο καὶ τὰ περὶ Πρηξάσπεα γεγονότα ἐπυνθάνοντο. ἐνθαῦτα ἐκ-
στάντες τῆς ὁδοῦ ἐδίδοσαν αὖτις σφίσι λόγους, οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Ὀτάνην
πάγχυ κελεύοντες ὑπερβαλέσθαι μηδὲ οἰδεόντων τῶν πρηγμάτων ἐπι-
τίθεσθαι, οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Δαρεῖον αὐτίκα τε ἰέναι καὶ τὰ δεδογμένα ποιέειν

AB C TM P(p) DR SV

22 Eust. Od. 1441 (ad *β* 204) *δῆλον . . . ὅτι τὸ διατρίβειν . . . λέγεται ‛ὑπερβάλλεσθαι’, ὡς δηλοῖ παρὰ Ἡροδότῳ τὸ κελεύοντες — ἐπιτίθεσθαι*

2—3 *πολλάκις τε ἀποδεξαμένου γνώμην ὥσπερ εἴη* **DRSV** || 4 *Πρηξάσπεω* **MS** Ald. || 5 *τοὺς Πέρσας* **M** Ald. | *ἐπὶ τὸν πύργον* **TM** Ald. | *ἀναγορεύειν* **SV** *λέγειν* Ald. || 6 *ὁ*] *οἱ* **C** | *δὲ*] *δὴ* **M** | *μὲν δὴ* Bekker, sequ. edd. *μέν τι* **ABTpR** *μὲν* **M** *μέντοι* cett. | *ἐπελάθετο* **Pp** || 7 *δὲ* om. **D** | *τὴν*[2]] *τοῦ* **MP**[1] **DRSV** om. **p** || 8 *ἐς* om. **D** | *τοῦτο* Ald. defendit Herold Progr. Gymn. Nuremb. 1850, 11 | *Πέρσας Κῦρος* **M** | *Πέρσῃ* **C** || 9 *πεποιήκει* **CT** *ἐπεποιήκει* **M** | *ἔφαινε* **M** | *ἀληθηίην* **M** Ald. || 10 *κρύπτει* **C** | *τὰ γενόμενα* — 11 *καταλαμβάνειν* om. **M** || 11 *ἀναγκαίη* **RSV** | *φαίνειν* om. **MSV** || 12 *ἀναγκαζόμενος ὑπὸ Καμβύσεω* **M** || 15 *ἐὼν*] *** **M** *ἐὸν* Ald. || 16 *τὸν* om. **DRSV** | *οὕτως* **M** || 17 *ἐπιρρέειν* **S** *ἐπειρέειν* **V** || 18 *ἤεσαν* **S** || 19 *πραχθέντων* **T** | *δὴ* om. **ABCTM** | *στείχοντες* **CTMPDRSV** || 21 *αὐτοῖσι* **ABCTM** | *σφί* **R** || 22 *κελεύοντες* om. **M** | *ὑπερβαλέσθαι* **D**[c]**RS** Eust. *ὑπερβαλλέσθαι* **C**[ac]**V** *ὑπερβαλέεσθαι* **ABC**[c]**T** *ὑπερβα(λ)λέσθαι* **M**; nota lin. 18 et p. 304, 1, praesentis inf. esse negatum, hic vero aoristi inf. usurpari negatione carentem | *μηδὲ*] *λέγοντες μηδὲ* **M** *καὶ μὴ* Eust. | *ὑπερτίθεσθαι* **M**

3 μηδὲ ὑπερβάλλεσθαι. ὠθιζομένων δ᾽ αὐτῶν ἐφάνη ἰρήκων ἑπτὰ [ζεύγη]
δύο αἰγυπιῶν ζεύγεα διώκοντα καὶ τίλλοντά τε καὶ ἀμύσσοντα. ἰδόντες
δὲ ταῦτα οἱ ἑπτὰ τήν τε Δαρείου πάντες αἴνεον γνώμην καὶ ἔπειτα ἤσαν
77 ἐπὶ τὰ βασιλήια τεθαρσηκότες τοῖσι ὄρνισι. ἐπιστᾶσι δὲ ἐπὶ τὰς πύλας
ἐγίνετο, οἷόν τι Δαρείῳ γνώμη ἔφερε· καταιδεόμενοι γὰρ οἱ φύλακοι ἄν-
δρας τοὺς Περσέων πρώτους καὶ οὐδὲν τοιοῦτον ὑποπτεύοντες ἐξ αὐτῶν
2 ἔσεσθαι παρίεσαν θείῃ πομπῇ χρεωμένους οὐδ᾽ ἐπειρώτα οὐδείς. ἐπείτε
δὲ καὶ παρῆλθον ἐς τὴν αὐλήν, ἐνέκυρσαν τοῖσι τὰς ἀγγελίας ἐσφέρουσι
εὐνούχοισι, οἵ σφεας ἱστόρεον, ὅ τι θέλοντες ἥκοιεν· καὶ ἅμα ἱστορέοντες
τούτους τοῖσι πυλουροῖσι ἀπείλεον, ὅτι σφέας παρῆκαν, ἴσχόν τε βουλομέ-
3 νους τοὺς ἑπτὰ ἐς τὸ πρόσω παριέναι. οἱ δὲ διακελευσάμενοι καὶ σπασάμε-
νοι τὰ ἐγχειρίδια τούτους μὲν τοὺς ἴσχοντας αὐτοῦ ταύτῃ συγκεντέουσι,
78 αὐτοὶ δὲ ἤσαν δρόμῳ ἐς τὸν ἀνδρεῶνα. οἱ δὲ μάγοι ἔτυχον ἀμφότεροι τηνι-
καῦτα ἐόντες τε ἔσω καὶ τὰ ἀπὸ Πρηξάσπεος γενόμενα ἐν βουλῇ ἔχοντες.
ἐπεὶ ὦν εἶδον τοὺς εὐνούχους τεθορυβημένους τε καὶ βοῶντας, ἀνά τε
ἔδραμον πάλιν ἀμφότεροι, καὶ ὡς ἔμαθον τὸ ποιεύμενον, πρὸς ἀλκὴν
2 ἐτράποντο. ὁ μὲν δὴ αὐτῶν φθάνει τὰ τόξα κατελόμενος, ὁ δὲ πρὸς τὴν
αἰχμὴν ἐτράπετο· ἔνθα δὲ συνέμισγον ἀλλήλοισι. τῷ μὲν δὴ τὰ τόξα
ἀναλαβόντι αὐτῶν ἐόντων τε ἀγχοῦ τῶν πολεμίων καὶ προσκειμένων ἦν
χρηστὰ οὐδέν, ὁ δ᾽ ἕτερος τῇ αἰχμῇ ἠμύνετο καὶ τοῦτο μὲν Ἀσπαθίνην

AB C TM P(p) DR SV

2 *Λέξ. αἰγυπιῶν· γυπῶν.* Suid. *αἰγυπιόν· οὕτως οἱ παλαιοί, ἀλλ᾽ οὐ 'γῦπα'· αἰγυπιῶν δὲ πληθυντικῶς 'γυπῶν', Ἡρόδοτος* | *Λέξ. ἀμύσσειν· ταράσσειν, ἑλκοῦν.* Hes. *ἀμύσσειν· ξέειν, σπαράττειν, λυπεῖν.* Bekk. Anecd. 388 *ἀμύσσει· ξέει, σπαράσσει.* Suid. *ἀμύσσειν· ταράσσειν, ἑλκοῦν, ξέειν, σπαράσσειν* || 13 Eust. Od. 1573 (ad *η* 122) *'ἀμπελεών' κατὰ Ἀττικοὺς ἀναλόγως τῷ 'ἀκανθεών'· οὗ τύπου ἐστὶ καὶ τὸ 'χαραδρεών' . . . καὶ τὰ τοιαῦτα . . . οὐ πρὸς ὁμοιότητα καὶ ὁ κοινῶς λεγόμενος ἀνδρὼν 'ἀνδρεὼν' κεῖται παρ᾽ Ἡροδότῳ*

1 *ὑπερβαλέσθαι* **R** | *ἱεράκων* **D** | *ζεύγεα* **ABCTMP** seclusi interpretamentum iudicans ad numerale quod praecedit (nota numeralia et avium nomina chiastico ordine collocata postque *ζεύγεα* utrique membro *ἀπὸ κοινοῦ* appositum) || 2 *αἰγυπτιῶν* **CD**[1]**RV** cf. Lexx. | *διώκοντά τε καὶ* **PDRSV** || 3 *τε*] *δὲ* **RV** om. **S** | *ἤνεον* **M** | *ἤεσαν* **M** Ald. || 4 *βασίλεια* **M** | *τεθαρρηκότες* **ABCTMP** | *ἐπιστάντες* **DRSV** || 5 *ἐγίγνετο***M** | *ἡ γνώμη* **PDRSV** | *φύλακες* **M** || 6 *τοιοῦτο* **ABP** *τοιούτῳ* **C** || 7 *παρείησαν* **TM** Ald. | *χρεομένους* **Pp** | *ἐπηρώτα* **CP** || 8 *εἰς* **RV** | *εἰσφέρουσι* **T** *φέρουσι* **M** || 10 *πυλωροῖσι* **TM** *πυλουργοῖσι* **C** || 11 *καὶ σπασάμενοι* haplogr. om. **A**[t], in mg. suppl. **A** man. post. || 13 *ἤεσαν δρόμῳ* **ABCT** *ἠίεσαν δρόμῳ* **P** *ἴεσαν δρόμῳ* **p** *δρόμῳ ἤεσαν* **M** | *τηνικαῦτα* om. **M** || 14 *τε* om. **TMDRS**, supra lin. add. **D** | *εἴσω* **ABCTMP** | *Πρηξάσπεω* **S** || 15 *τε*[1] om. **ABCTM** || 17 *αὐτέων* **M** Ald. || 18 *ἐτράποντο* **C** | *ἐνθαῦτα δὴ* **ABCTMP** || 19 *λαβόντι αὐτῷ* **TM** | *ἀγχοῦ*] *αὐτῷ ἀγχοῦ* **M** *ἀγχοῦ αὐτῷ* Ald. || 20 *Ἀσπαθήνην* **RV** *Ἀσπαθόνην* **S**

παίει ἐς τὸν μηρόν, τοῦτο δὲ Ἰνταφρένεα ἐς τὸν ὀφθαλμόν· καὶ ἐστερήθη
μὲν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκ τοῦ τρώματος ὁ Ἰνταφρένης, οὐ μέντοι ἀπέθανέ γε.
τῶν μὲν δὴ μάγων οὕτερος τρωματίζει τούτους, ὁ δ᾽ ἕτερος, ἐπείτε οἱ τὰ 3
τόξα οὐδὲν χρήσιμα ἐγίνετο, ἦν γὰρ δὴ θάλαμος ἐσέχων ἐς τὸν ἀνδρεῶνα,
ἐς τοῦτον καταφεύγει θέλων αὐτοῦ προσθεῖναι τὰς θύρας. καί οἱ συν- 4
εσπίπτουσι τῶν ἑπτὰ δύο, Δαρεῖός τε καὶ Γωβρύης· συμπλεκέντος δὲ
Γωβρύεω τῷ μάγῳ ὁ Δαρεῖος ἐπεστεὼς ἠπόρει, οἷα ἐν σκότεϊ, προμη-
θεόμενος μὴ πλήξῃ τὸν Γωβρύην. ὁρέων δέ μιν ἀργὸν ἐπεστεῶτα ὁ 5
Γωβρύης εἴρετο, ὅ τι οὐ χρᾶται τῇ χειρί· ὁ δ᾽ εἶπε· 'προμηθεόμενος σέο,
μὴ πλήξω.' Γωβρύης δὲ ἀμείβετο· 'ὤθει τὸ ξίφος καὶ δι᾽ ἀμφοτέρων.'
Δαρεῖος δὲ πειθόμενος ὦσε τὸ ἐγχειρίδιον καὶ ἔτυχέ κως τοῦ μάγου.
ἀποκτείναντες δὲ τοὺς μάγους καὶ ἀποταμόντες αὐτῶν τὰς κεφαλὰς τοὺς **79**
μὲν τρωματίας ἑωυτῶν αὐτοῦ λείπουσι καὶ ἀδυνασίης εἵνεκεν καὶ φυλακῆς
τῆς ἀκροπόλιος· οἱ δὲ πέντε αὐτῶν ἔχοντες τῶν μάγων τὰς κεφαλὰς ἔθεον
βοῇ τε καὶ πατάγῳ χρεώμενοι καὶ Πέρσας τοὺς ἄλλους ἐπεκαλέοντο
ἐξηγεόμενοί τε τὸ πρῆγμα καὶ δεικνύοντες τὰς κεφαλὰς καὶ ἅμα ἔκτεινον
πάντα τινὰ τῶν μάγων τὸν ἐν ποσὶ γινόμενον. οἱ δὲ Πέρσαι μαθόντες τὸ 2
γεγονὸς ἐκ τῶν ἑπτὰ καὶ τῶν μάγων τὴν ἀπάτην ἐδικαίευν καὶ αὐτοὶ

AB C TM P(p) DR SV
Ὁ δὲ ἕτερος *τῶν μάγων* (*τῶν ἐν Πέρσῃσι μετὰ Καμβύσην ἀρξάντων* add. 𝔓) ἐπείτε (78, 3) – τοῦ μάγου (78, 5) exc. floril. 𝔄𝔓

5 Suid. Phot. Antiatt. Bekk. Anecd. 111 *προσθεῖναι τὰς θύρας ἀντὶ τοῦ 'ἐπικλεῖσαι', Ἡρόδοτος γ'*

1 *Ἰνταφέρνεα* **ABCTMP** | *καὶ* om. **TM** ‖ 2 *Ἰνταφέρνης* **ABCTMP** ‖ 3 *ὁ ἕτερος* **DRSV** | *τούτους τρωματίζει* **RSV** *τούτους τρωμάζει* **D** | *τρωματίζει* – 4 *ἐγίνετο* om. **C** ‖ 4 *χρηστὰ* **ABTM𝔄𝔓** | *ἐγένετο* **TMDRSV** *ἐγίνετο* **𝔄𝔓** rell. ‖ 5 *προθεῖναι* **𝔓** *προσθεῖναι* **𝔄** Suid., Phot., Bekk. Anecd. rell. | *συνεμπίπτουσι* **S** *συνεπίπτουσι* **CRV** *συνεσπίπτουσιν* **AB** (an ex *συνεσ̆πίπτουσι* natum?) *συνεπιπίπτουσι* **𝔓** *συνεπεισπίπτουσι* **𝔄** (ex *συνε*^εσ^*πιπίπτουσι*) ‖ 6 *Γοβρύης* **ABCTP** *Γωβρύης* **𝔄𝔓** rell. (v. quod ad 70, 1 adnotavimus) | *συμπλεκέντος*] *λεκ* **D**^c^ *συμπλακέντος* **TPM𝔄𝔓** ‖ 7 *Γωβρύεω* **𝔄𝔓** *Γοβρύεω* **ABCTMP** *τοῦ Γωβρύεω* rell. | *ἔτι ἑστεὼς* **DRS** *ἔστι ἑστεὼς* **V** *ἐπεστεὼς* **𝔄𝔓** rell. | *ἐν σκότεϊ ἠπόρει οἷα* **𝔓** *ἐν σκότεϊ διηπόρει οἷα ἐν σκότεϊ* **𝔄** *ἠπόρει οἷον ἐν σκότεϊ* **DRSV** | *προθεόμενος* **RSV** *προμηθεόμενος* **𝔄𝔓** rell. ‖ 8 *Γοβρύην* **ABCTMPV**^ac^ *Γωβρύην* **𝔄𝔓V**^c^ rell. | *ὁρῶν* **DRSV𝔓** *ὁρέων* **𝔄** rell. | *ἑστεῶτα* **CPD** *ἐπεστεῶτα* **𝔄𝔓** rell. ‖ 9 *Γοβρύης* **ABCTMP** *Γωβρύης* **𝔄𝔓** rell. | *ἤρετο* **C𝔓** *εἴρετο* **𝔄** cett. | *χρῆται* **M** *χρᾶται* **𝔄𝔓** rell. ‖ 10 *Γοβρύης* **ABCTMP** *Γωβρύης* **𝔄𝔓** rell. | *δὲ* om. **ABCTM𝔄𝔓** | *ἀμείβεται* **M𝔄** *ἀμείβετο* **𝔓** rell. | *ὤθεε* **𝔓** *ὤθει* **𝔄** codd. | *καὶ δι᾽ ἀμφοτέρων τὸ ξίφος* **M** Ald. ‖ 11 *πυθόμενος* **ABCMS** *πειθόμενος* **𝔄𝔓** rell. | *τὸ* **ABCTMP𝔄𝔓** *τε τὸ* rell. | *πως* **DRV𝔓** *κως* **𝔄** rell. ‖ 12 *τὰς κεφαλὰς αὐτῶν* **M** ‖ 13 *μὲν*] *τε* **DRSV** | *ἑωυτῶν*] *αὐτῶν* **C** | *ἕνεκα* **TM** ‖ 14 *ἔθεον ἔξω* **DRSV** ‖ 15 *χρεόμενοι* **Pp** ‖ 16 *ἀπέκτεινον* **C** ‖ 17 *τῶν ἐν ποσὶ γενομένων* **C**

ἕτερα τοιαῦτα ποιέειν, σπασάμενοι δὲ τὰ ἐγχειρίδια ἔκτεινον, ὅκου τινὰ
3 *μάγον εὕρισκον· εἰ δὲ μὴ νὺξ ἐπελθοῦσα ἔσχε, ἔλιπον ἂν οὐδένα μάγον. ταύ-*
την τὴν ἡμέρην θεραπεύουσι Πέρσαι κοινῇ μάλιστα τῶν ἡμερέων καὶ ἐν
αὐτῇ ὁρτὴν μεγάλην ἀνάγουσι, ἣ κέκληται ὑπὸ Περσέων 'μαγοφόνια'· ἐν
τῇ μάγον οὐδένα ἔξεστι φανῆναι ἐς τὸ φῶς, ἀλλὰ κατ' οἴκους ἑωυτοὺς οἱ
μάγοι ἔχουσι τὴν ἡμέρην ταύτην.
80 *Ἐπείτε δὲ κατέστη ὁ θόρυβος καὶ ἐκτὸς πέντε ἡμερέων ἐγένετο, ἐβου-*
λεύοντο οἱ ἐπαναστάντες τοῖσι μάγοισι περὶ τῶν πάντων πρηγμάτων, καὶ
2 *ἐλέχθησαν λόγοι ἄπιστοι μὲν ἐνίοισι Ἑλλήνων, ἐλέχθησαν δ' ὦν. Ὀτάνης*
μὲν ἐκέλευε ἐς μέσον Πέρσῃσι καταθεῖναι τὰ πρήγματα λέγων, τάδε
'ἐμοὶ δοκέει ἕνα μὲν ἡμέων μούναρχον μηκέτι γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἡδὺ
οὔτε ἀγαθόν. εἴδετε μὲν γὰρ τὴν Καμβύσεω ὕβριν, ἐπ' ὅσον ἐπεξῆλθε,
3 *μετεσχήκατε δὲ καὶ τῆς τοῦ μάγου ὕβριος. κῶς δ' ἂν εἴη χρῆμα κατηρτη-*
μένον μουναρχίη, τῇ ἔξεστι ἀνευθύνῳ ποιέειν, τὰ βούλεται; καὶ γὰρ ἂν
τὸν ἄριστον ἀνδρῶν πάντων στάντα ἐς ταύτην ἐκτὸς τῶν ἐωθότων νοημά-
των στήσειε. ἐγγίνεται μὲν γάρ οἱ ὕβρις ὑπὸ τῶν παρεόντων ἀγαθῶν,
4 *φθόνος δὲ ἀρχῆθεν ἐμφύεται ἀνθρώπῳ. δύο δ' ἔχων ταῦτα ἔχει πᾶσαν*
κακότητα· τὰ μὲν γὰρ ὕβρι κεκορημένος ἔρδει πολλὰ καὶ ἀτάσθαλα, τὰ
δὲ φθόνῳ. καίτοι ἄνδρα γε τύραννον ἄφθονον ἔδει εἶναι, ἔχοντά γε πάντα
τὰ ἀγαθά· τὸ δ' ὑπεναντίον τούτου ἐς τοὺς πολιήτας πέφυκε, φθονέει γὰρ
τοῖσι ἀρίστοισι περιεοῦσί τε καὶ ζώουσι, χαίρει δὲ τοῖσι κακίστοισι τῶν
5 *ἀστῶν, διαβολὰς δὲ ἄριστος ἐνδέκεσθαι. ἀναρμοστότατον δὲ πάντων· ἤν*

AB C TM P(p) DR SV
Ὀτάνης μὲν – πρήγματα (80, 2). ἐμοὶ δὲ (82, 1) – περιστέλλειν (82, 5) exc. Stob. floril. XLVII 2 Κῶς δ' ἂν (80, 3) – πάντα (80, 6) exc. Stob. floril. IL 29

19 Thom. Mag. 52 (s. v. *ἄφθονος*) . . . *Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ·* ἄνδρα – ἔδει εἶναι

4 *αὐτῇ κοινῇ* **M** Ald. | *ἄγουσι(ν)* **MPDRSV** || 7 *ἐντὸς* **ABCTMP** | *ἐγένοντο* **DRSV** om. **M** || 8 *πρηγμάτων πάντων* **TMPp** Ald. || 9 *δ' ὦν*] *δέ* **M** || 10 *θεῖναι* **M** || 11 *ὑμέων* **T** | *μούναρχον μοῦνον* **M** Ald. | *μηκέτι γίνεσθαι* **DRSV** *γενέσθαι μηκέτι* **M** || 12 *μὲν* om. **CPR** | *ἐπεξήλθατε* **C** *ἐξῆλθε* **PDRSV** || 13 *μετέσχετε* **DRSV** | *δὲ*] *γὰρ* (*δὲ* suprascr.) **C** | *ὕβριος* om. **M** | *κῶς*] *καὶ ὡς* **ABCTM** *πῶς* Stob. || 14 *ἀπευθύνως* **S** Ald. | *ποιεῖν* Stob. || 15 *ἐς ταύτην*] *ἐν ταύτῃ* **M** *ἐς ταύτην τὴν ἀρχὴν* **DRSV** Stob. || 16 *στήσει* **DRSV** *στήσειε* Stob. rell. | *ὑπὸ* – 18 *ὕβρι* haplogr. om. **RSV** | *παρόντων* Stob. || 17 *ἐ^{μ}νφύεται* **A** *ἐνεμφύεται* Ald. || 18 *ὕβρει* **TMD^{c}** Stob. || 19 *γε ἄνδρα* **SV** *ἄνδρα* **R** *ἄνδρα γε* Stob., Thom. Mag. rell. | *ἄφθονον* om. **SV** | *εἶναι ἔδει* **TM** *ἔδει εἶναι* Stob., Thom. Mag. rell. || 20 *τὰ* om. **C** | *τούτῳ* **DRSV** Stob. codd. pars *τοῦτο* Stob. codd. pars | *φθονει* **C** || 21 *περιοῦσι* **M** | *ἄριστος* **B^{2mg}S** *ἄριστον* Stob. rell. || 22 *ἐνδέχεσθαι* Stob. | *ἀναρμοστότατον δὲ* ⟨*τόνδε*⟩ propos. Desrousseaux RPh 10, 1886, 66 *πάντων ἀναρμόστατον* Stob.

τε γὰρ αὐτὸν μετρίως θωμάζῃς, ἄχθεται, ὅτι οὐ κάρτα θεραπεύεται, ἤν τε
θεραπεύῃ τις κάρτα, ἄχθεται ἅτε θωπὶ ἄν. τὰ δὲ δὴ μέγιστα ἔρχομαι
ἐρέων· νόμαιά τε κινεῖ πάτρια καὶ βιᾶται γυναῖκας κτείνει τε ἀκρίτους.
πλῆθος δὲ ἄρχον πρῶτα μὲν οὔνομα πάντων κάλλιστον ἔχει, ἰσονομίην, 6
δεύτερα δὲ τούτων τῶν ὁ μούναρχος ποιέει οὐδέν· πάλῳ μὲν γὰρ ἀρχὰς
ἄρχει, ὑπεύθυνον δὲ ἀρχὴν ἔχει, βουλεύματα δὲ πάντα ἐς τὸ κοινὸν
ἀναφέρει. τίθεμαι ὦν γνώμην μεθέντας ἡμέας μουναρχίην τὸ πλῆθος
ἀέξειν, ἐν γὰρ τῷ πολλῷ ἔνι τὰ πάντα.'

Ὀτάνης μὲν δὴ ταύτην γνώμην ἐσέφερε, Μεγάβυξος δὲ ὀλιγαρχίῃ ἐκέ- 81
λευε ἐπιτράπειν λέγων, τάδε 'τὰ μὲν Ὀτάνης εἶπε τυραννίδα παύων,
λελέχθω καὶ μοὶ ταῦτα, τὰ δ' ἐς τὸ πλῆθος ἀνώγων φέρειν τὸ κράτος
γνώμης τῆς ἀρίστης ἡμάρτηκε· ὁμίλου γὰρ ἀχρηίου οὐδέν ἐστι ἀξυν-
ετώτερον οὐδὲ ὑβριστότερον. καίτοι τυράννου ὕβριν φεύγοντας ἄνδρας ἐς 2
δήμου ἀκολάστου ὕβριν πεσέειν ἐστὶ οὐδαμῶς ἀνασχετόν. ὁ μὲν γὰρ εἴ τι
ποιέει, γινώσκων ποιέει, τῷ δὲ οὐδὲ γινώσκειν ἔνι· κῶς γὰρ ἂν γινώσκοι,
ὃς οὔτ' ἐδιδάχθη οὔτε εἶδε καλὸν οὐδὲν οὐδ' οἰκήιον, ὠθέει τε ἐμπεσὼν
τὰ πρήγματα ἄνευ νόου χειμάρρῳ ποταμῷ εἴκελος; δήμῳ μέν νυν, οἳ 3
Πέρσῃσι κακὸν νοέουσι, οὗτοι χράσθων, ἡμεῖς δὲ ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων
ἐπιλέξαντες ὁμιλίην τούτοισι περιθέωμεν τὸ κράτος· ἐν γὰρ δὴ τούτοισι
καὶ αὐτοὶ ἐνεσόμεθα, ἀρίστων τε ἀνδρῶν οἰκὸς ἄριστα βουλεύματα γίνε-
σθαι.'

AB C TM P(p) DR SV

5 Herodian. *π. μον. λέξ.* 11 *τὰ εἰς ος ... δισύλλαβα βαρύτονα ἔχοντα δισσὸν τὸ λ οὐ ... οὐδέτερα· ...* Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος· *Ἡρόδοτος α'* (I 30, 3) ... πάλλος (*γίλλος* scr.)· *Ἡρόδοτος γ'* ‖ 13 Antiatt. Bekk. Anecd. 115 *ὑβριστότερον· Ἡρόδοτος τρίτῳ*

1 *μετρίως αὐτὸν* **M** | *θωυμάζῃς* **CMPD**[2] *θωμάζεις* **D**[1]**RV** *θαυμάζῃς* Stob. | *ἀπέχθεται* **TM** Ald. ‖ 2 *θεραπεύῃ*] *η* **D**[2] *θεραπεύει* **V** | *θωπὶ ἄν* scripsi *θωπείαν* **ABCT** *θωπείαν ἡγούμενος* **M** Ald. *θωπί* cett. ‖ 3 *νόμεά* **M** | *γυναῖκα* **M** | *κτείνει τε ἀκρίτους* om. **S** | *κτείνειν* **C** | *τε*[2]] *δὲ* **V** ‖ 4 *ἄρχων* Stob. | *ὄνομα* Stob. | *πάντων* om. **TM** ‖ 5 *δεύτερα* (ον supra lin.) **M** | *δὲ* om. **DRSV** hab. Stob. | *τῶν* om. **M** | *πάλλῳ* recognoscas ex Herodiano | *γὰρ* haplogr. om. **ABCT** Stob., supra lin. add. **R**[1] ‖ 6 *ἄρχει*] *ἔχει* **PD**[ac] | *ἔχει*] *ἄρχει* **M** | *τὸ* om. **C** ‖ 7 *μετέντας* **CPRSV** *μετέντες* **D** *μεθέντας* Stob. rell., v. grammaticam meam 164 ‖ 9 *ταύτην τὴν γνώμην* **DRSV** | *Μεγάβυζος* codd. (v. quod ad 70, 2 adnotavimus) | *ὀλιγαρχίην* **D** ‖ 10 *ἐπιτραπεῖν* **CTMPD** litterae *α* litteram *ε* suprascr. **A** man. post. ‖ 11 *ἐμοὶ* **DRV** | *ταῦτα*] *τάδε* **CM** | *ἀνώγων* Herwerden *ἄνωγε* **ABCTMP** *ἄνωγε κελεύων* cett. ‖ 12 *ἐξυνετώτερον* **CRV** ‖ 13 *ὑβριστικώτερον* **TMP** Antiatt. | *καίτοι*] *καὶ* **ABCTMP** | *φέροντας* **Pp** ‖ 14 *ἀνάσχετον* **ABT** ‖ 15 *γιγνώσκων* **DR** | *ποιέειν* **A** | *οὐδὲ*] *οὐ* **ABCTMS** ‖ 16 *ἴδε* **R** *οἶδε* **M** Ald. | *οὐδ'* secl. Valckenaer, sequ. Stein Hude, supervacanuo vero (cf. Kuehner-Gerth II 294 s.). intellige: 'ne proprium quidem (bonum)' | *ἐμπεσὸν* **AB** ‖ 17 *εἴκλεος* **A**[1] *ἴκελος* **TMDRSV** ‖ 18 *κακῶς* **DRSV** | *οὗτοι* om. **M** | *χράσθην* **T** | *ἀνδρῶν* om. **M** ‖ 19 *περιθείομεν* **M** Ald. | *κάρτος* **B** ‖ 20 *τε*] *δὲ* **PDRSV** | *εἰκὸς* **TMV**[c]

Μεγάβυξος μὲν δὴ ταύτην γνώμην ἐσέφερε, τρίτος δὲ Δαρεῖος ἀπ-
82 *εδείκνυτο γνώμην, λέγων· ʽἐμοὶ δέ, τὰ μὲν εἶπε Μεγάβυξος ἐς τὸ πλῆθος*
ἔχοντα, δοκέει ὀρθῶς λέξαι, τὰ δὲ ἐς ὀλιγαρχίην οὐκ ὀρθῶς. τριῶν γὰρ
προκειμένων καὶ πάντων, τῶν λέγω, ἀρίστων ἐόντων, δήμου τε ἀρίστου
2 *καὶ ὀλιγαρχίης καὶ μουνάρχου, πολλῷ τοῦτο προέχειν λέγω. ἀνδρὸς γὰρ*
ἑνὸς τοῦ ἀρίστου οὐδὲν ἄμεινον ἂν φανείη· γνώμῃ γὰρ τοιαύτῃ χρεώμενος
ἐπιτροπεύοι ἂν ἀμωμήτως τοῦ πλήθεος, σιγῷτό τε ἂν βουλεύματα ἐπὶ
3 *δυσμενέας ἄνδρας οὕτω μάλιστα. ἐν δὲ ὀλιγαρχίῃ πολλοῖσι ἀρετὴν ἐπ-*
ασκέουσι ἐς τὸ κοινὸν ἔχθεα ἴδια ἰσχυρὰ φιλέει ἐγγίνεσθαι· αὐτὸς γὰρ ἕκα-
στος βουλόμενος κορυφαῖος εἶναι γνώμῃσί τε νικᾶν ἐς ἔχθεα μεγάλα ἀλ-
λήλοισι ἀπικνέονται, ἐξ ὧν στάσιες ἐγγίνονται, ἐκ δὲ τῶν στασίων φόνος,
ἐκ δὲ τοῦ φόνου ἀπέβη ἐς μουναρχίην, καὶ ἐν τούτῳ διέδεξε, ὅσῳ ἐστὶ
4 *τοῦτο ἄριστον. δήμου τε αὖ ἄρχοντος ἀδύνατα μὴ οὐ κακότητα ἐγγίνεσθαι·*
κακότητος τοίνυν ἐγγινομένης ἐς τὰ κοινὰ ἔχθεα μὲν οὐκ ἐγγίνεται τοῖσι
κακοῖσι, φιλίαι δὲ ἰσχυραί· οἱ γὰρ κακοῦντες τὰ κοινὰ συγκύψαντες
ποιεῦσι. τοῦτο δὲ τοιοῦτο γίνεται, ἐς ὃ ἂν προστάς τις τοῦ δήμου τοὺς
τοιούτους παύσῃ· ἐκ δὲ αὐτῶν θωυμάζεται οὗτος δὴ ὑπὸ τοῦ δήμου, θωυ-
μαζόμενος δὲ ἀν᾽ ὧν ἐφάνη μούναρχος ἐών· καὶ ἐν τούτῳ δηλοῖ καὶ οὗτος,
5 *ὡς ἡ μουναρχίη κράτιστον. ἑνὶ δὲ ἔπεϊ πάντα συλλαβόντα εἰπεῖν, κόθεν*
ἡμῖν ἡ ἐλευθερίη ἐγένετο καὶ τεῦ δόντος; κότερα παρὰ δήμου ἢ ὀλιγαρ-
χίης ἢ μουνάρχου; ἔχω τοίνυν γνώμην ἡμέας ἐλευθερωθέντας διὰ ἕνα
ἄνδρα τὸ τοιοῦτο περιστέλλειν, χωρίς τε τούτου πατρίους νόμους μὴ λύειν
ἔχοντας εὖ· οὐ γὰρ ἄμεινον.᾽

AB C TM P(p) DR SV

1 *Μεγάβυζος* codd., Stob. codd. plur. *Μεγάβυξος* Stob. cod. unus (v. supra) | *δὴ ταύτην γνώμην*] *ταύτην* **DRSV** | *εἰσέφερε* **Mp** Ald. | *ἀπεδείκνυε* **DRSV** || **2** *δέ* om. **TM** | *Μεγάβυζος* codd. (*ζ* ex corr. **D**), Stob. codd. plur. *Μεγάβυξος* Stob. cod. unus || **4** *ὑποκειμένων* **M** | *τῶν λέγω*] *τῷ λόγῳ* Stob. cod. unus (cf. VII 8 *γ* 3 et v. grammaticam meam 111) || **5** *τούτων* **M** || **6** *φανείη ἂν* **M** | *τοιαύτῃ* om. **TM** | *χρεόμενος* **Pp** *χρώμενος* Stob. || **10** *εἰς* **TM** | *ἀλλήλοισι μεγάλα* **M** || **11** *ἀπικνέ*ται* (*ον* supra) **M** *ἀποκνέονται* **R** | *στάσεις* **DRV** Stob. | *στάσεων* **DRV** Stob. cod. unus || **12** *διέδοξεν* **RS** Stob. cod. unus | *ὅσον* **Mp** Ald. || **13** *τε αὖ*] *δὲ* **M** | *ἀδύνατον* Stob. | *μὴ*] *καὶ* **SV** | *ἐγγενέσθαι* **ABCTM** *ἐγγίνεσθαι* Stob. rell. || **14.15** *τοῖσι κακοῖσι* om. **M** || **15** *οἱ*] *οὐ* **DRV** | *κεινὰ* (*οι* supra) **M** | *συγκύψαντες* Stob. quod Wesselingio duce recepp. edd. *συγκρίψαντες* **RS** *συγγράψαντες* **TM** *συγκρύψαντες* rell. || **16** *ποιέουσι* Stob. | *τοιοῦτον* **RSV** *τὸ τοιοῦτο* **C** *τοιοῦτο* Stob. rell. | *γίγνεται* **M** | *προστάστις* **AB** *προστάσσης* (*σσ* ex corr.) **D** *προστάτις* Stob. || **17** *θωμάζεται* **TM** *θαυμάζεται* Stob. | *θωμαζόμενος* Stob. cod. unus || **18** *δὲ ἂν ὧν ἐφάνη* **ACP DRV** accentum vocis *ἂν* del. et *ἀνεφάνη* in mg. adscr. **A**[2] *δὲ ὧν ἀνεφάνη* **TM** *ἐφάνη* Stob. | *μούναρχος ἐών*] *ὁ μούναρχος* **ABCTM** *ἐὼν μούναρχος* Stob. || **19** *ἔπεϊ*] *ἐπὶ* (*ὑπὸ* v. l.) Stob. || **20** *τοῦ δήμου* **ABCTMP** *δήμου* Stob. rell. || **21** *ὑμέας* **C** || **22** *τοιοῦτον* **RSV** *τοιοῦτο* Stob. rell.

Γνῶμαι μὲν δὴ τρεῖς αὗται προεκέατο, οἱ δὲ τέσσερες τῶν ἑπτὰ ἀν- 83
δρῶν προσέθεντο ταύτῃ. ὡς δὲ ἑσσώθη τῇ γνώμῃ ὁ Ὀτάνης Πέρσῃσι
ἰσονομίην σπεύδων ποιῆσαι, ἔλεξε ἐς μέσον αὐτοῖσι, τάδε 'ἄνδρες στα- 2
σιῶται, δῆλα γὰρ δή, ὅτι δεῖ ἕνα γέ τινα ἡμέων βασιλέα γενέσθαι ἤτοι
κλήρῳ γε λαχόντα ἢ ἐπιτρεψάντων τῶν Περσέων πλήθεϊ, τὸν ἂν ἐκεῖνο
ἕληται, ἢ ἄλλῃ τινὶ μηχανῇ. ἐγὼ μέν νυν ὑμῖν οὐκ ἐναγωνιεῦμαι — οὔτε γὰρ
ἄρχειν οὔτε ἄρχεσθαι ἐθέλω —, ἐπὶ τούτῳ δὲ ὑπεξίσταμαι τῆς ἀρχῆς,
ἐπ' ᾧ τε ὑπ' οὐδενὸς ὑμέων ἄρξομαι οὔτε αὐτὸς ἐγὼ οὔτε οἱ ἀπ' ἐμεῦ
αἰεὶ γινόμενοι.' τούτου εἴπαντος ταῦτα ὡς συνεχώρεον οἱ ἓξ ἐπὶ τούτοισι, 3
οὗτος μὲν δή σφι οὐκ ἐνηγωνίζετο, ἀλλ' ἐκ μέσου κατῆστο. καὶ νῦν αὕτη
ἡ οἰκίη διατελέει μούνη ἐλευθέρη ἐοῦσα Περσέων καὶ ἄρχεται τοσαῦτα,
ὅσα αὐτὴ θέλει, νόμους οὐκ ὑπερβαίνουσα τοὺς Περσέων. οἱ δὲ λοιποὶ τῶν 84
ἑπτὰ ἐβουλεύοντο, ὡς βασιλέα δικαιότατα στήσονται· καί σφι ἔδοξε
Ὀτάνῃ μὲν καὶ τοῖσι ἀπὸ Ὀτάνεος αἰεὶ γινομένοισι, ἢν ἐς ἄλλον τινὰ τῶν
ἑπτὰ ἔλθῃ ἡ βασιληίη, ἐξαίρετα δίδοσθαι ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ἔτεος
ἑκάστου καὶ τὴν πᾶσαν δωρεήν, ἣ γίνεται ἐν Πέρσῃσι τιμιωτάτη. τοῦδε
δὲ εἵνεκεν ἐβούλευσάν οἱ δίδοσθαι ταῦτα, ὅτι ἐβούλευσέ τε πρῶτος τὸ
πρῆγμα καὶ συνέστησε αὐτούς. ταῦτα μὲν δὴ Ὀτάνῃ ἐξαίρετα, τάδε δὲ 2
ἐς τὸ κοινὸν ἐβούλευσαν· παριέναι ἐς τὰ βασιλήια πάντα τὸν βουλόμενον
τῶν ἑπτὰ ἄνευ ἐσαγγελέος, ἢν μὴ τυγχάνῃ εὕδων μετὰ γυναικὸς βασιλεύς,
γαμέειν δὲ μὴ ἐξεῖναι ἄλλοθεν τῷ βασιλέι ἢ ἐκ τῶν συνεπαναστάντων. περὶ 3
δὲ τῆς βασιληίης ἐβουλεύσαντο τοιόνδε· ὅτευ ἂν ὁ ἵππος ἡλίου ἐπανα-

AB C TM P(p) DR SV

T 22 Eust. Il. 1190 (ad *T* 404) *ἴσως ἀφελῶς οὕτω προσφωνήσας τοὺς ἵππους ὁ Ἀχιλλεύς, εἰδὼς δὲ τὸν Ξάνθον . . ., ὡς εἰκός, κατὰ χρεμετισμὸν ὑποφωνήσαντα καὶ φθεγξάμενον τοῦτο . . . τὸ τοῦ Ἡροδότου εἰπόντος* ὅτου ἂν ὁ ἵππος ἡλίου ἐπανατείλαντος πρῶτος φθέγξηται *ἐτεκμήρατό τι ἐντεῦθεν μάντευμα τεχνικῶς περὶ ἑαυτοῦ.* Io. Zonar. IV 3 (in enarratione cap. 80–87) attice vertit fere ὅτου ἂν — ἐν τῷ προαστείῳ γενομένων, τοῦτον ἔχειν τὴν βασιλείαν

1 *προσεκέατο* **DRSV** *προσκέατο* **p** Ald. *προκέατο* **M** | *αὗται δὴ προεκέατο (προκέατο* **M**) *τρεῖς* **TM** | *τέσσαρες* **ABTMDRV** || 2 *ὡς*] *ὁ* **C** | *ἐσώθη* **R** || 2–3 *σπεύδων ἰσονομίην Πέρσῃσι* **M** || 4 *ἕνα γέ τινα δεῖ* **M** || 5 *λαχόντων* **ABCTM** | *τῶν* **C**^{c}**SV** *τῷ* **C**^{ac} cett. | *ἐὰν* **DSV** || 5.6 *ἐκεῖνος ἕληται* **TDRSV** *ἐκεῖνοι ἕλωνται* **M** Ald. || 6 *ἄλλην τινὰ μηχανήν* **TM** Ald. | *ὑμῖν* om. **M** | *ἀγωνιεῦμαι* **TM** || 7 *θέλω* **PDRSV** || 8 *ἄρχεσθαι* **DRSV** || 9 *γιγνόμενοι* **M** | *ταῦτα* om. **DRSV** | *ὡς* om. **TMPp** Ald. || 10 *ἠγωνίζετο* **TM** || 11 *ἐοῦσα μούνη Περσέων ἐλευθέρη* **M** | *καὶ — 12 Περσέων* haplogr. om. **B**^{1} | *καὶ οὔτε ἄρχεται πλὴν τοσαῦτα* **DRSV** || 12 *θέλῃ* **C** | *οὐχ* **MDRV** | *τοὺς*] *τῶν* **TMDRSV** || 13 *στήσωνται* **M** || 14 *Ὀτάνεω* **MPp** *Ὀτάνεως* Ald. | *αἰεὶ* om. **M** | *ἐς*] *ἐπ'* **Mp** (ut vid.) || 14.15 *τῶν ἑπτὰ* om. **M** || 15 *ἔλθοι* **AB** | *βασιλείη* **D** || 16–17 *τούτου δὲ εἵνεκα* **DRSV** || 18 *δὲ* om. **R** || 19 *βασίλεια* **TM** || 20 *τυγχάνει* **V** || 21 *βασιλεῖ* **ABT** | *συναναστάντων* **DRSV** || 22 *ἐβούλευσαν* (ex haplogr. litterarum *το*) **ABCTMP**, cf. Weber BPhW 1941, 235ss. | *ὅτου* Eust. **M** | *ἐπανατέλλοντος* **ABCTMP** *ἀνατείλαντος* **D**^{1} Zon. *ἐπανατείλαντος* **D**^{2} Eust. rell.

τείλαντος πρῶτος φθέγξηται ἐν τῷ προαστίῳ αὐτῶν ἐπιβεβηκότων, τοῦτον ἔχειν τὴν βασιληίην.

85 Δαρείῳ δὲ ἦν ἱπποκόμος ἀνὴρ σοφός, τῷ οὔνομα ἦν Οἰβάρης· πρὸς τοῦτον τὸν ἄνδρα, ἐπείτε διελύθησαν, ἔλεξε Δαρεῖος, τάδε 'Οἴβαρες, ἡμῖν δέδοκται περὶ τῆς βασιληίης ποιέειν κατὰ τάδε· ὅτευ ἂν ὁ ἵππος πρῶτος φθέγξηται ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι αὐτῶν ἐπαναβεβηκότων, τοῦτον ἔχειν τὴν βασιληίην. νῦν ὦν εἴ τινα ἔχεις σοφίην, μηχανῶ, ὡς ἂν ἡμεῖς σχῶμεν
2 τοῦτο τὸ γέρας καὶ μὴ ἄλλος τις.' ἀμείβεται Οἰβάρης τοῖσδε· 'εἰ μὲν δή, ὦ δέσποτα, ἐν τούτῳ τοί ἐστι ἢ βασιλέα εἶναι ἢ μή, θάρσει τούτου εἵνεκεν καὶ θυμὸν ἔχε ἀγαθόν, ὡς βασιλεὺς οὐδεὶς ἄλλος πρὸ σεῦ ἔσται· τοιαῦτα ἔχω φάρμακα.' λέγει Δαρεῖος· 'εἰ τοίνυν τι τοιοῦτον ἔχεις σόφισμα, ὥρη μηχανᾶσθαι καὶ μὴ ἀναβάλλεσθαι, ὡς τῆς ἐπιούσης ἡμέρης ὁ ἀγὼν
3 ἡμῖν ἐστι.' ἀκούσας ταῦτα ὁ Οἰβάρης ποιέει τοιόνδε· ὡς ἐγίνετο ἡ νύξ, τῶν θηλέων ἵππων μίαν, τὴν ὁ Δαρείου ἵππος ἔστεργε μάλιστα, ταύτην ἀγαγὼν ἐς τὸ προάστιον κατέδησε καὶ ἐπήγαγε τὸν Δαρείου ἵππον καὶ τὰ μὲν πολλὰ περιῆγε ἀγχοῦ τῇ ἵππῳ ἐγχρίμπτων τῇ θηλέῃ, τέλος δὲ ἐπῆκε
86 ὀχεῦσαι τὸν ἵππον. ἅμ' ἡμέρῃ δὲ διαφωσκούσῃ οἱ ἕξ, κατὰ συνεθήκαντο, παρῆσαν ἐπὶ τῶν ἵππων· διεξελαυνόντων δὲ κατὰ τὸ προάστιον, ὡς κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον ἐγίνοντο, ἵνα τῆς παροιχομένης νυκτὸς κατεδέδετο ἡ
2 θήλεα ἵππος, ἐνθαῦτα ὁ Δαρείου ἵππος προσδραμὼν ἐχρεμέτισε· ἅμα δὲ τῷ ἵππῳ τοῦτο ποιήσαντι ἀστραπὴ ἐξ αἰθρίης καὶ βροντὴ ἐγένετο. ἐπιγενόμενα δὲ ταῦτα τῷ Δαρείῳ ἐτελέωσέ μιν ὥσπερ ἐκ συνθέτου τευ γενόμενα· οἱ δὲ καταθορόντες ἀπὸ τῶν ἵππων προσεκύνεον τὸν Δαρεῖον.

AB C TM P(p) DR SV

14,16 Greg. Cor. 41 *τῆς 'θηλείας' τὸ ῑ ἐξαιροῦσι καὶ ἐπὶ πάσης πτώσεως τοῦτο ποιοῦσιν· Ἡρόδοτος·* τῶν θηλέων — μάλιστα, *καὶ πάλιν·* ἐγχρίμπτων τῇ θηλέῃ || **22** Thom. Mag. 347 (s. v. *σύνθετον*) *Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ·* ὥσπερ — τευ γενόμενα

1 *τῷ* om. **CP** | *προαστείῳ* **CTMPDRSV** | *αὐτῶν*] cf. Zon. || **2** *τὴν Καμβύσεω βασιληίην* **DRSV** || **5** *κατὰ* om. **DRSV** | *πρῶτος* in mg. **D**[1] om. **TMP**[t] hab. **P**[mg]**p** cett. || **7** *ἔχοις* **p** Ald. || **7–8** *ἔχωμεν τοῦτο γέρας* **DRSV** || **9** *ἢ*[1]] *εἰ* **M** | *βασιλεία* **M** | *θάρσεε* **CTP** *θάρσε*** **M** | *εἵνεκα* **M** Ald. || **10** *καὶ οὐ θυμὸν* **R** || **10–11** *τοιαῦτα ἔχω φάρμακα* om. **M** || **12** *ἡμέρας* **B** | *ὁ* om. **DRSV** || **13** *ἔστιν ἡμῖν* **TM** | *ἐγένετο* **D** | *ἡ* om. **MDRSV** || **14** *θηλεῶν* **Pp** (v. praef. XII s.) | *μίην* **M** Ald. || **15** *εἰς* **RV** | *προάστειον* **A**[2]**CTMPDRSV** || **16** *περιήγαγε* **ABCTM** | *ἐγχρίπτων* **TDRSV** *ἐγχρίμπτων* Greg. Cor. rell. | *θηλείῃ* **D** || **17** *τὸν*] *τὴν* **M** Ald. | *διαφασκούσῃ* **D** *διαφαυσκούσῃ* **RSV** || **18** *παρήϊσαν* **D**[2]**RSV** *παρίησαν* **D**[1] | *διελαυνόντων* **SV** | *κατα* (i. e. *κατ' ἃ*) **A** | *προάστειον* **A**[2]**CTMPDRSV** || **19** *ἐγένοντο* **M** Ald. | *ἐδέδετο* **M** || **20** *ἵππος*[2]] *ἵππῳ* **R** | *ἐχρεμέτιζε* **C**[ac] || **21** *αἴθρης* **DRSV** || **23** *γινόμενα* **M** | *καταθορῶντες* **T** *κατοθορόντες* (ex *καταθορῶντες* potuit nasci) **RV** | *προσεκύνεόν μιν τὸν Δαρεῖον ὡς βασιλέα* (*βασιλῆα* Ald.) **M** Ald.

Οἱ μὲν δή φασι τὸν Οἰβάρεα ταῦτα μηχανήσασθαι, οἱ δὲ τοιάδε (καὶ γὰρ 87
ἐπ᾽ ἀμφότερα λέγεται ὑπὸ Περσέων), ὡς τῆς ἵππου ταύτης τῶν ἄρθρων
ἐπιψαύσας τῇ χειρὶ ἔχοι αὐτὴν κρύψας ἐν τῇσι ἀναξυρίσι, ὡς δὲ ἅμα τῷ
ἡλίῳ ἀνιόντι ἀπίεσθαι μέλλειν τοὺς ἵππους, τὸν Οἰβάρεα τοῦτον ἐξείραντα
τὴν χεῖρα πρὸς τοῦ Δαρείου ἵππου τοὺς μυκτῆρας προσενεῖκαι, τὸν δὲ
αἰσθόμενον φριμάξασθαί τε καὶ χρεμετίσαι.

Δαρεῖός τε δὴ ὁ Ὑστάσπεος βασιλεὺς ἀπεδέδεκτο, καί οἱ ἦσαν ἐν τῇ 88
Ἀσίῃ πάντες κατήκοοι πλὴν Ἀραβίων Κύρου τε καταστρεψαμένου καὶ
ὕστερον αὖτις Καμβύσεω. Ἀράβιοι δὲ οὐδαμᾶ κατήκουσαν ἐπὶ δουλοσύνῃ
Πέρσῃσι, ἀλλὰ ξεῖνοι ἐγένοντο παρέντες Καμβύσεα ἐπ᾽ Αἴγυπτον· ἀεκόν-
των γὰρ Ἀραβίων οὐκ ἂν ἐσβάλοιεν Πέρσαι ἐς Αἴγυπτον. γάμους τε τοὺς 2
πρώτους ἐγάμεε Πέρσῃσι ὁ Δαρεῖος, Κύρου μὲν δύο θυγατέρας, Ἄτοσ-
σάν τε καὶ Ἀρτυστώνην, τὴν μὲν Ἄτοσσαν προσυνοικήσασαν Καμβύσῃ τε
τῷ ἀδελφεῷ καὶ αὖτις τῷ μάγῳ, τὴν δὲ Ἀρτυστώνην παρθένον. ἑτέρην 3
δὲ Σμέρδιος τοῦ Κύρου θυγατέρα ἔγημε, τῇ οὔνομα ἦν Πάρμυς· ἐλέγετο
δὲ καὶ τὴν τοῦ Ὀτάνεος θυγατέρα, ἣ τὸν μάγον κατάδηλον ἐποίησε. δυνά-
μιός τε πάντα οἱ ἐπιμπλέατο. πρῶτον μέν νυν τύπον ποιησάμενος λίθινον
ἔστησε· ζῷον δέ οἱ ἐνῆν ἀνὴρ ἱππεύς, ἐπέγραψε δέ οἱ γράμματα λέγοντα,
τάδε 'Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπεος σύν τε τοῦ ἵππου τῇ ἀρετῇ (τὸ οὔνομα λέγων)
καὶ Οἰβάρεος τοῦ ἱπποκόμου ἐκτήσατο τὴν Περσέων βασιληίην.'

Ποιήσας δὲ ταῦτα ἐν Πέρσῃσι ἀρχὰς κατεστήσατο εἴκοσι, τὰς αὐτοὶ 89
καλέουσι σατραπηίας· καταστήσας δὲ τὰς ἀρχὰς καὶ ἄρχοντας ἐπιστήσας

AB C TM P(p) DR SV

T 9 Eust. Dion. 933 *οὕτω πολὺς αὐτοῦ λιβανωτός, ὥστε* χίλια τάλαντα λιβανωτοῦ (97, 5) *οἱ Ἀράβιοι ἦγον τῷ βασιλεῖ ἑκόντες· οὐ γὰρ κατήκουσαν τοῖς Πέρσαις, ὥς φησιν Ἡρόδοτος,* ἐπὶ δουλοσύνῃ, ἀλλὰ ξένοι ἐγένοντο. *λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἐν μόνῃ τῇ Ἀραβίᾳ φύεσθαι* λιβανωτὸν καὶ σμύρνην καὶ κασίαν καὶ κιννάμωμον καὶ λήδανον (107, 1), *ὅπερ, φησίν,* Ἀράβιοι καλοῦσι λάδανον (112)

6 *Λέξ. φριμάξασθαι· φρυάξασθαι, φυῆσαι.* Suid. *φριμάξασθαι· παρὰ Ἡροδότῳ τὸ φρυάξασθαι, πεφυσῆσθαι*

3 *χερὶ* **T** | *ἔχει* **TMPSV** | *τῇσι*] *τοῖσιν* **RV** *τισι(ν)* **TM** || 4 *ἀπίσθαι* **DRSV** | *ἐξαείραντα* **B**² *ἐξάραντα* **M** *ἐξείραν* **SV** || 5 *πρὸς τοὺς Δαρείου ἵππου τοὺς μυκτῆρας ἐνεῖκαι* **M** *προσενεῖκαι πρὸς τοῦ Δαρείου ἵππου τοὺς μυκτῆρας* **D**ᶜ *προσενεῖκε πρὸς τοῦ Δαρείου ἵππου τοὺς μυκτῆρας* **D**ᵃᶜ**RSV** || 6 *φρίμασθαί* **SV** || 10 *ξένοι* Eust. | *ἀεκόντων* – 11 *Αἴγυπτον* om. **M** || 11 *ἐσβάλλοιεν* **pD** Ald. || 12 *δύο*] *δὴ* **CP**¹ *δύο* **P**²**p** cett. || 14 *ἀδελφῷ* **M** || 15 *ἐλέγετο* (sc. *γῆμαι*)] *ἔσχε* **ABCTMP** || 16 *Ὀτάνεω* **Pp** Ald. || 17 *τε οἱ πάντα* **MDRS** *τε* (*οἱ*** supra) *πάντα* **V** | *ἐπιπλέατο* **ABC** *ἐμπιπλέατο* **Mp** | *τύπον ποιησάμενος λίθον* **ABCT** *λίθον ποιησάμενος τύπον* **M** || 18 *οἱ*² om. **ABCTMPV**ᵗ, in fine lin. add. **V** || 18. 19 *λέγον* (*τα* supra) *τάδε* (*τα* supra lin. add. nescio quae man.) **A** || 19 *τὸ*] *τοῦ* **RV** || 21 *Πέρσηι, σιν* supra lin. add. prima ut vid. man. **A** || 22 *τὰς* om. **DRSV**

ἐτάξατο φόρους οἱ προσιέναι κατὰ ἔθνεά τε καὶ πρὸς τοῖσι ἔθνεσι τοὺς πληισιοχώρους προστάσσων καὶ ὑπερβαίνων τοὺς προσεχέας τὰ ἑκαστέρω
2 *ἄλλοισι ἄλλα ἔθνεα νέμων. ἀρχὰς δὲ καὶ φόρων πρόσοδον τὴν ἐπέτειον κατὰ τάδε διεῖλε· τοῖσι μὲν αὐτῶν ἀργύριον ἀπαγινέουσι εἴρητο Βαβυλώνιον σταθμὸν τάλαντον ἀπαγινέειν, τοῖσι δὲ χρυσίον ἀπαγινέουσι Εὐβοϊκόν. (τὸ δὲ Βαβυλώνιον τάλαντον δύναται Εὐβοΐδας ἑβδομήκοντα*
3 *μνέας.) ἐπὶ γὰρ Κύρου ἄρχοντος καὶ αὖτις Καμβύσεω ἦν κατεστηκὸς οὐδὲν φόρου πέρι, ἀλλὰ δῶρα ἀγίνεον· διὰ δὲ ταύτην τὴν ἐπίταξιν φόρου καὶ παραπλήσια ταύτῃ ἄλλα λέγουσι Πέρσαι, ὡς Δαρεῖος μὲν ἦν κάπηλος, Καμβύσης δὲ δεσπότης, Κῦρος δὲ πατήρ, ὁ μὲν ὅτι ἐκαπήλευε πάντα τὰ πρήγματα, ὁ δὲ ὅτι χαλεπός τε ἦν καὶ ὀλίγωρος, ὁ δὲ ὅτι ἤπιός τε καὶ ἀγαθά σφι, τὰ ἐμηχανήσατο.*
90 *Ἀπὸ μὲν δὴ Ἰώνων καὶ Μαγνήτων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ Αἰολέων καὶ Καρῶν καὶ Λυκίων καὶ Μιλυέων καὶ Παμφύλων (εἷς γὰρ ἦν οἱ τεταγμένος οὗτος φόρος) προσῄε τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου· οὗτος μὲν δὴ πρῶτός οἱ νομὸς κατεστήκεε.*

AB C TM P(p) DR SV
(*Δαρεῖος τοῖς ἐπ' αὐτῷ ἔθνεσι φόρους πρῶτος ἐπέταξε καὶ* 𝔓 solus) διὰ ταύτην (δὲ 𝔄 solus) τὴν ἐπίταξιν (τοῦ φόρου 𝔄 solus) – ἐμηχανήσατο (89, 3) exc. floril. 𝔄𝔓 Ὅτι διὰ τὴν ἐπίταξιν τοῦ φόρου λέγουσι, ὡς Δαρεῖος – ἐμηχανήσατο (89, 3) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXI

T **6** Poll. IX 86 *τὸ μὲν Ἀττικὸν* (scil. *τάλαντον*) *ἑξήκοντα μνᾶς εἶχε, τὸ δὲ Βαβυλώνιον ἑβδομήκοντα* ‖ **8–12** Suid. s. v. *Κῦρος*: Ὅτι διὰ τὴν ἐπίταξιν τοῦ φόρου – ἐμηχανήσατο ‖ **10–12** Eust. Od. 1433 (ad *β* 47) *σημείωσαι δὲ εἰς τὸ ʽπατὴρ ὣς ἤπιος ἦν' καὶ τὸ τοῦ Ἡροδότου τὸ* Καμβύσης μὲν δεσπότης, Κῦρος δὲ πατήρ, ὁ μὲν ὅτι χαλεπὸς ἦν καὶ ὀλίγωρος, ὁ δὲ ὅτι ἤπιος καὶ ἀγαθὰ σφίσιν ἐμηχανίσατο, *ἤτοι τοῖς Πέρσαις.* id. Il. 317 (ad *B* 669) *διὸ καὶ παρ' Ἡροδότῳ* Καμβύσης μὲν δεσπότης, Κῦρος δὲ πατὴρ *τοῖς Πέρσαις ἦν· ὁ μὲν γὰρ ἀγρίως ἦρχεν, ὁ δὲ ἠπίως*

1 *οἱ φόρους* **DRSV** | *τοῖσι*] *τούτοισι* **C** ‖ **2–3** *τὰ ἑκαστέρω ἀλλήλοισι ἄλλα* **TM** Ald. *ἄλλοισι ἄλλα τὰ ἑκαστέρω* **D** *ἄλλοισι ἄλλα τὰ ἑκατέρω* **RSV** ‖ **3** *δὲ* om. **DRSV** | *φόρον* **TMp** | *ἐπέτεον* **DRSV** ‖ **4** *κατὰ τάδε*] *κατὰ δὲ* **DRSV** | *ἀργύρεον* **C** | *εἴρητο* – **5** *ἀπαγινέουσι* haplogr. om. **C** | *εἴρετο* **DRSV** | *Βαβυλώνειον* **M** ‖ **5** *χρυσίου* **AB** ‖ **6** *Εὐβοεικόν* **CMPᶜp** | ⟨*ὀκτὼ καὶ*⟩ *ἑβδομήκοντα* Reitz, sequ. Stein Hude, ut ratio cap. 95 exposita exaequaretur, sed v. quae ibi adnotavimus ‖ **7** *κ' αὔτης* **Dᵃᶜ** *κ' αὖτις* **DᶜR** *τ' αὖτις* **SV** | *κατεστηκὼς* **RV** *κατεστεὼς* **S** ‖ **8** *ἐπίταξιν τοῦ φόρου* **ABCTMP𝔄** Const., Suid. cf. 𝔓 ‖ **9** *ταύτῃ ἄλλα* **ABCTMP𝔓** *ἄλλα ταύτῃ* 𝔄 rell. ‖ **10** *δὲ*[1] om. **M** | *πάντα τὰ* **ABCTMP𝔄𝔓** Const., Suid. *πάντα* **S** *τὰ πάντα* **DRV** ‖ **11** *ἦν* 𝔓 *τε ἦν* 𝔄 rell. | *ὅτι*[2] om. **TP** Suid. hab. floril. 𝔄𝔓 ‖ **12** *σφι τὰ* **ABCTM** Suid., Const. *σφίσιν τὰ* 𝔄𝔓 Eust. *σφι πάντα* rell. | *ἐμηχανίσατο* Eust. ‖ **13** *τῶν* om. **DRV** ‖ **14** *Μηλυέων* **ABCTMP** | *οἱ*] *ὁ* **RM** (ut vid.) ‖ **15** *φόρος οὗτος* **CTMP** | *προσήει* **ACTMP** *προσείη* **B** ‖ **15–16** *ὁ μὲν δὴ πρῶτος οὗτός οἱ νομὸς* **ABT** *ὁ μὲν δὴ πρῶτος οὗτος νομὸς* **C** *ὁ μὲν δὴ πρῶτός οἱ νομὸς οὗτος* **M**

*Ἀπὸ δὲ Μυσῶν καὶ Λυδῶν καὶ Λασονίων καὶ Καβαλίων καὶ Ὑτεννέων
πεντακόσια τάλαντα· δεύτερος νομὸς οὗτος.*
Ἀπὸ δὲ Ἑλλησποντίων τῶν ἐπὶ δεξιὰ ἐσπλέοντι καὶ Φρυγῶν καὶ Θρηίκων 2
*τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ Παφλαγόνων καὶ Μαριανδυνῶν καὶ Συρίων ἑξήκοντα
καὶ τριηκόσια τάλαντα ἦν φόρος· νομὸς τρίτος οὗτος.*
Ἀπὸ δὲ Κιλίκων ἵπποι τε λευκοὶ ἑξήκοντα καὶ τριηκόσιοι, ἑκάστης ἡμέ- 3
*ρης εἷς γινόμενος, καὶ τάλαντα ἀργυρίου πεντακόσια· τούτων δὲ τεσσε-
ράκοντα μὲν καὶ ἑκατὸν ἐς τὴν φρουρέουσαν ἵππον τὴν Κιλικίην χώρην
ἀναισιμοῦτο, τὰ δὲ τριηκόσια καὶ ἑξήκοντα Δαρείῳ ἐφοίτα· νομὸς τέταρ-
τος οὗτος.*
Ἀπὸ δὲ Ποσιδηίου πόλιος, τὴν Ἀμφίλοχος ὁ Ἀμφιάρεω οἴκισε ἐπ' οὔ- 91
*ροισι τοῖσι Κιλίκων τε καὶ Σύρων – ἀρξάμενον ἀπὸ ταύτης μέχρι Αἰγύπ-
του, πλὴν μοίρης τῆς Ἀραβίων (ταῦτα γὰρ ἦν ἀτελέα), πεντήκοντα καὶ
τριηκόσια τάλαντα φόρος ἦν· ἔστι δὲ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ Φοινίκη τε πᾶσα
καὶ Συρίη ἡ Παλαιστίνη καλεομένη καὶ Κύπρος· νομὸς πέμπτος οὗτος.*
Ἀπ' Αἰγύπτου δὲ καὶ Λιβύων τῶν προσεχέων Αἰγύπτῳ καὶ Κυρήνης 2
*τε καὶ Βάρκης (ἐς γὰρ τὸν Αἰγύπτιον νομὸν αὗται ἐκεκοσμέατο) ἑπτα-
κόσια προσῄε τάλαντα πάρεξ τοῦ ἐκ τῆς Μοίριος λίμνης γινομένου ἀρ-
γυρίου, τὸ ἐγίνετο ἐκ τῶν ἰχθύων· τούτου τε δὴ χωρὶς τοῦ ἀργυρίου καὶ* 3
*τοῦ [ἐπιμετρουμένου] σίτου προσῄε τὰ ἑπτακόσια τάλαντα (πρὸς γὰρ
δυοκαίδεκα μυριάδας σίτου Περσέων τε τοῖσι ἐν τῷ Λευκῷ Τείχεϊ τῷ*

AB C TM P(p) DR SV

T 1 Steph. Byz. *Ὕτεννα· πόλις Λυκίας, ὁ οἰκήτωρ Ὑτεννεύς*

1 *Ἀλυσονίων* **ABCTMP** | *Καβαλέων* Stein (cf. VII 77) | *Ὑτεννέων* e Steph. Byz. recep. Stein, sequ. Hude *Ὑγεννέων* **ABCTMP** *Αὐτεννέων* **DR** *Αὐτενέων* **SV** || 2 *τάλαντα ἀργυρίου* **M** || 3 *εἰσπλέοντι* **DRV** || 4 *Μαρυανδηνῶν* **TM** *Μαριανδηνῶν* **p** Ald. | *καὶ Ἀσσυρίων* **T** om. **M** || 5 *τριηκόσια*] *τριήκοντα* **DRV** | *ἦν τάλαντα* **P** *ἦν τάλαντα ἦν* **C** | *φόρου* **V** | *οὗτος τρίτος* **TM** || 6–7 *ἡμέρας ἧς γινόμενος* **T** || 7 *εἷς γινόμενος* expunctum **M** | *δὲ* om. **DRSV** | *τεσσαράκοντα* **CMD**[1] **RV** || 8 *μὲν καὶ* **P**[c]**pDRSV** *μὲν* **P**[ac] cett. | *φρουρέουσαν*] *φορέουσαν* **RSV** || 9 *ἀναισιμοῦτο*] *αι* ex corr. **D** *ἀεαισιμοῦτο* vel sim. **R** *ἀναισιμοῦντο* (quod ex *ἀεσιμοῦτο* vel sim. potuit nasci) **TMP** | *καὶ* om. **DRSV** | *νομὸς* (vel *νόμος*) *ἐφοίτα* **DRSV** || 11 *Ποσειδηΐου* **ABCTMP** | *πόλεως* **M** *πόλεος* Ald. | *οὔρεσι* **TM** Ald. || 12 *Κιλικίων* **ABC** || 14 *τάλαντα* om. **DRSV** || 15 *ἡ* om. **DRV** | *οὗτος πέμπτος* **TM** || 16 *Αἰγύπτου* **D** | *καὶ*[2] om. **ABCTMP** || 17 *τὸν γὰρ Αἰγυπτίων* **DRSV** | *ἐκοσμέατο* **AB** *κε* supra lin. add **A** man. post. *ἐκοσμέαντο* **M** || 18 *προσήει* **ABCTMP** | *Μύριος* **MRSV** | *γενομένου* **RV** || 19 *τούτου δὲ δὴ* **TMDRSV** *τούτου δὲ* **B** || 20 *ἐπιμετρουμένου* seclusi (dialecto obstat nihilque est nisi ad *σίτου* ex eis quae sequuntur apposita explicatio) *μετρουμένου* **ABCTM** | *προσήει* **ABCTMP** | *τὰ* om. **ABCTMP** || 20–21 *πρὸς γὰρ δυοκαίδεκα μυριάδας σίτου* scripsi *πρὸς γὰρ δυοκαίδεκα μυριάσι* **AB** *πρὸς γὰρ δυωκαίδεκα μυριάσι* **CTM** *σίτου γὰρ δυώδεκα μυριάσι* **PDRSV** *σίτου γὰρ δυοκαίδεκα μυριάδας* propos. Reiske, sequ. Stein Hude

ἐν Μέμφι κατοικημένοισι καταμετρέουσι καὶ τοῖσι τούτων ἐπικούροισι)· νομὸς ἕκτος οὗτος.

4 Σατταγύδαι δὲ καὶ Γανδάριοι καὶ Δαδίκαι τε καὶ Ἀπαρύται ἐς τὠυτὸ τεταγμένοι ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν τάλαντα προσέφερον· νομὸς οὗτος ἕβδομος.

Ἀπὸ Σούσων δὲ καὶ τῆς ἄλλης Κισσίων χώρης τριηκόσια· νομὸς ὄγδοος οὗτος.

92 Ἀπὸ Βαβυλῶνος δὲ καὶ τῆς λοιπῆς Ἀσσυρίης χίλιά οἱ προσῇε τάλαντα ἀργυρίου καὶ παῖδες ἐκτομίαι πεντακόσιοι· νομὸς εἴνατος οὗτος.

Ἀπὸ δὲ Ἀγβατάνων καὶ τῆς λοιπῆς Μηδικῆς καὶ Παρικανίων καὶ Ὀρθοκορυβαντίων πεντήκοντά τε καὶ τετρακόσια τάλαντα· νομὸς δέκατος οὗτος.

2 Κάσπιοι δὲ καὶ Παυσίκαι καὶ Παντίμαθοί τε καὶ Δαρεῖται ἐς τὠυτὸ συμφέροντες διηκόσια τάλαντα ἀπαγίνεον· νομὸς ἑνδέκατος οὗτος.

Ἀπὸ Βακτριανῶν δὲ μέχρι Αἰγλῶν ἑξήκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα φόρος ἦν· νομὸς δυωδέκατος οὗτος.

93 Ἀπὸ Πακτυίης δὲ καὶ Ἀρμενίων καὶ τῶν προσεχέων μέχρι τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου τετρακόσια τάλαντα· νομὸς τρίτος καὶ δέκατος οὗτος.

2 Ἀπὸ δὲ Σαγαρτίων καὶ Σαραγγέων καὶ Θαμαναίων καὶ Οὐτίων καὶ Μύκων καὶ τῶν ἐν τῇσι νήσοισι οἰκεόντων τῶν ἐν τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ, ἐν τῇσι τοὺς ἀνασπάστους καλεομένους κατοικίζει βασιλεύς, ἀπὸ τούτων πάντων ἑξακόσια τάλαντα ἐγίνετο φόρος· νομὸς τεσσαρεσκαιδέκατος οὗτος.

AB C TM P(p) DR SV

T 13 Steph. Byz. Κάσπειρος· πόλις Πάρθων προσεχὴς τῇ Ἰνδικῇ· Ἡρόδοτος γ'. τὸ ἐθνικὸν Κάσπειροι, ὡς Διονύσιος ἐν γ' Βασσαρικῶν. cf. quae ad 102, 1 laudantur || 19 Steph. Byz. Θαμαναῖοι· ἔθνος Πέρσαις ὑπήκοον· Ἡρόδοτος τρίτῃ

2 οὗτος om. **SV** || 3 Σατταγύται **DRSV** | δὲ om. **C** | Γανδάρειοι **DR** | τε] δὲ **ABCP**ac om. **M** | Ἀπαρύπται **M** || 4 νομὸς δὲ οὗτος **ABCTMP** || 6 δὲ om. **D** || 6.7 οὗτος ὄγδοος **RSV** || 8 Ἀσσυρίης χώρης οἱ **M** Ald. || 9 ἔνατος **ABC** ἔννατος **TM** || 10 Ἀκβατάνων **CTMP** | Παραικανίων **MDRSV** Παρυκανίων **p** Ald. || 11 Ὀρθοκορυβατίων **C** Ὀρθοκορυβάντων **PDRSV** | τε om. **M** || 13 Κάσπιοι] v. quae e Steph. laudantur | Παυσίκαι καὶ] καὶ del. nescio quae man. **A** Παυσὶ καὶ **RV** Παυσοὶ καὶ **S** Παυσίκαι cett. | τε om. **M** | τοῦτο **DRSV** || 15 δὲ Βάκτρων **DRSV** | Αἰγδων **DRSV** || 16 δωδέκατος **ABCTM** || 17 Πακτυκίης **DRSV** Πακτυϊκῆς cett., cf. IV 44, 2 | τοῦ om. **M** || 19 Σαργατίων **ABCTM** | Σαραγγαίων **ABCTMP**, cf. R. Schmitt ZDMG 117, 1967, 124s. qui Δράγγας (Strab. XV 9s.) confert || 20 Μέκων **M** Ald. | ταῖσι **ABCT** τοῖσι **V** | νήσοις **RV** | τῶν] τ*** **M** τῇσι propos. Herold secl. Legrand || 21 καλεουμένους **T** || 22.23 οὗτος τεσσαρεσκαιδέκατος **M** τέταρτος καὶ δέκατος οὗτος **PDRSV**

*Σάκαι δὲ καὶ Κάσπιοι πεντήκοντα καὶ διηκόσια ἀπαγίνεον τάλαντα· 3
νομὸς πεντεκαιδέκατος οὗτος.*
*Πάρθοι δὲ καὶ Χοράσμιοι καὶ Σόγδοι τε καὶ Ἄρειοι τριηκόσια τάλαντα·
νομὸς ἕκτος καὶ δέκατος οὗτος.*
*Παρικάνιοι δὲ καὶ Αἰθίοπες οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης τετρακόσια τάλαντα ἀπ- 94
αγίνεον· νομὸς ἕβδομος καὶ δέκατος οὗτος.*
*Ματιηνοῖσι δὲ καὶ Σάσπειρσι καὶ Ἀλαροδίοισι διηκόσια ἐπετέτακτο
τάλαντα· νομὸς ὄγδοος καὶ δέκατος οὗτος.*
*Μόσχοισι δὲ καὶ Τιβαρηνοῖσι καὶ Μάκρωσι καὶ Μοσσυνοίκοισι καὶ 2
Μαρσὶ τριηκόσια τάλαντα προείρητο· νομὸς εἴνατος καὶ δέκατος οὗτος.*
Ἰνδῶν δὲ πλῆθός τε πολλῷ πλεῖστόν ἐστι πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἀνθρώπων καὶ φόρον ἀπαγίνεον πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους ἑξήκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα ψήγματος· νομὸς εἰκοστὸς οὗτος.
*Τὸ μὲν δὴ ἀργύριον τὸ Βαβυλώνιον πρὸς τὸ Εὐβοϊκὸν συμβαλλόμενον 95
τάλαντον γίνεται τεσσεράκοντα καὶ πεντακόσια καὶ εἰνακισχίλια τάλαντα· τὸ δὲ χρυσίον τρισκαιδεκαστάσιον λογιζόμενον, τὸ ψῆγμα εὑρίσκεται ἐὸν [Εὐβοϊκῶν] ταλάντων ὀγδώκοντα καὶ ἑξακοσίων καὶ τετρακισχιλίων.*

AB C TM P(p) DR SV

T 3 Steph. Byz. *Χορασμίη· πόλις πρὸς ἕω Πάρθων. καὶ Ἡρόδοτος τρίτῃ·* Πάρθοι – Σόγδοι, *καὶ πάλιν·* τοῦτο τὸ πεδίον ἦν ποτε Χορασμίων (117, 1) || 7 Steph. Byz. *Ἀλαρόδιοι· ἔθνος περὶ τὸν Πόντον, ὡς Ἡρόδοτός φησιν*

1 *Σάκκαι* **M** *Σύκαι* **C** | *ἀγίνεον* **ABCTM** || 2 *πέμπτος καὶ δέκατος* **PDRSV** | *οὗτος* om. **M** || 3 *Χωράσμιοι* **D** | *τε* om. **M** | *Ἀρεῖοι* **DRV** | *τριακόσια* **D** || 5 *Παρικάνιοι* – 6 *οὗτος* haplogr. om. **CM** || 7 *Μαντιηνοῖσι* **CTP** | *δὲ* om. **pS** | *Σάσπεισι* **R** *Σάρπειρσι* **ABP** *Σάρσπειρσι* **C** *Σαρπείρισι* **T** *Σαρπείροισι* **M** | *καὶ καὶ Λαροδίοισι* **C** || 9 *Μοσυνοίκοισι* **CPRSV** *Μοσχοσυνοίκοισι* **D** || 10 *Μάρσοισι* **ABC** *Μάρσυσι* **Pp** *Μαρσοῖς* **RV** *Μαρσοῖσι* **S** *Μάρδοισι* **M** Ald. *Μάρδυσι* **T** | *προείρητο· νόμος οὗτος ὄγδοος καὶ δέκατος· Ματιηνοῖσι δὲ καὶ Σαρπείροισι καὶ Ἀλαροδίοισι διηκόσια ἐπετέτακτο τάλαντα· νόμος οὗτος εἴνατος καὶ δέκατος* **M** || 11 *δὲ* om. **RV** | *πλεῖον* **M** || 14 *Εὐβοεικὸν* **CPM** | *συμβαλλεόμενον* **MS** Ald. || 15 *γίνεται*] *εἶναι* **ABCTM** | *τεσσαράκοντα καὶ πεντακόσια* **CTMRV** *ὀγδώκοντα καὶ ὀκτακόσια* in ras. **S**[1] *ϑωπ'* (i. e. 9880) **S**[mg] (v. quod sequitur) || 17 *Εὐβοεικῶν* **CTMP** seclusi (quod iam consideraverat Legrand) talique pacto facile fere ad rationem advenias illorum 14560 talentorum infra dictorum: tributa omnia undeviginti tribuum 7600 efficiunt talenta Babylonia, ad quae trecentis sexaginta Dario e quarta satrapia pensis necnon alteris trecentis sexaginta pulveris aurei additis habes 8100 pondo talenta (Babylonia) quae secundum proportionem cuius mentio fit cap. 89, 3 (i. e. 7 : 6) 9500 fere efficiunt Euboica (l. 15); ad 9540 indicata si addis duodecies trecena sexagena, ut respectus habeatur pretio quanto ab argento differt pulvis aureus, i. e. 4320 talenta Babylonia sive 5040 Euboica, ad 14580 pervenis talenta Euboica, qui numerus ab illis 14560 minime distat (quia Hdt. minora quam talenta negligit, v. infra) multoque utique minus quam qui obtineri potuit numeralibus a cap. 89 usque ad hunc locum in edd. emendatis

2 τούτων ὦν πάντων συντιθεμένων τὸ πλῆθος Εὐβοϊκὰ τάλαντα συνελέγετο
ἐς τὸν ἐπέτειον φόρον Δαρείῳ μύρια καὶ τετρακισχίλια καὶ πεντακόσια
96 καὶ ἑξήκοντα (τὸ δ' ἔτι τούτων ἔλασσον ἀπιεὶς οὐ λέγω)· οὗτος Δαρείῳ
προσῄε φόρος ἀπὸ τῆς τε Ἀσίης καὶ τῆς Λιβύης ὀλιγαχόθεν. προϊόντος
μέντοι τοῦ χρόνου καὶ ἀπὸ νήσων προσῄε ἄλλος φόρος καὶ τῶν ἐν τῇ
2 Εὐρώπῃ μέχρι Θεσσαλίης οἰκημένων. τοῦτον τὸν φόρον θησαυρίζει βασι-
λεὺς τρόπῳ τοιῷδε· ἐς πίθους κεραμίνους τήξας καταχέει, πλήσας δὲ τὸ
ἄγγος περιαιρέει τὸν κέραμον. ἐπεὰν δὲ δεηθῇ χρημάτων, κατακόπτει
τοσοῦτο, ὅσου ἂν ἑκάστοτε δέηται.
97 Αὗται μέν νυν ἀρχαί τε ἦσαν καὶ φόρων ἐπιτάξιες· ἡ Περσὶς δὲ χώρη
μούνη μοι οὐκ εἴρηται δασμοφόρος, ἀτελέα γὰρ Πέρσαι νέμονται χώρην.
2 οἵδε δὲ φόρον μὲν οὐδένα ἐτάχθησαν φέρειν, δῶρα δὲ ἀγίνεον· Αἰθίοπες οἱ
πρόσουροι Αἰγύπτῳ, τοὺς Καμβύσης ἐλαύνων ἐπὶ τοὺς μακροβίους
Αἰθίοπας κατεστρέψατο· οἳ περί τε Νύσην τὴν ἱρὴν κατοίκηνται καὶ τῷ
Διονύσῳ ἀνάγουσι τὰς ὁρτάς. οὗτοι (οἱ Αἰθίοπες καὶ οἱ πλησιόχωροι
τούτοισι) σπέρματι μὲν χρέωνται τῷ αὐτῷ, τῷ καὶ οἱ Καλλαντίαι Ἰνδοί,
3 οἰκήματα δὲ ἔκτηνται κατάγαια. οὗτοι συναμφότεροι διὰ τρίτου ἔτεος
ἀγίνεον — ἀγινέουσι δὲ καὶ τὸ μέχρις ἐμεῦ — δύο χοίνικας ἀπύρου χρυ-

AB C TM P(p) DR SV

T 12 s. Eust. Od. 1386 (ad α 23) *ἕτεροι ... μετάγουσιν αὐτοὺς* (i. e. *τοὺς Αἰθίοπας*) *τῇ ἱστορίᾳ καὶ κατάγουσιν ἐπὶ τὰ πρὸς τῇ Αἰγύπτῳ τῆς Λιβύης ἔσχατα βόρεια· ὧν μέμνηται καὶ Ἡρόδοτος λέγων·* Αἰθίοπες οἱ πρόσουροι Αἰγύπτου || 17—p. 317, 2 Plin. N. H. XII 17—18 *unam e peculiaribus Indiae Vergilius celebravit hebenum ... Herodotus eam Aethiopiae intellegi maluit in tributi vicem regibus Persidis e materia eius centenas phalangas tertio quoque anno pensitasse Aethiopas cum auro et ebore prodendo; non omittendum id quoque, vicenos dentes elephantorum grandes, quoniam ita significavit Aethiopas ea de causa pendere solitos*

1 *Εὐβοεικὰ* **CMP** || 4 *προσήει* **ABCTMP** | *τε τῆς* **M** Ald. | *προσιόντος* **DRSV** || 5 *προσήει* **M** || 6 *οἰκεομένων* **TM** Ald. | *τοῦτον*] *τοσοῦτον* **M** | *τὸν*] *τὸ* **A**[1] *ν* add. prima ut vid. man. **A** || 7 *κεραμίους* **CTPp** *κεραμέους* **M** Ald. | *κατεγχέει* **DRV** || 8 *ἄγγος καὶ περιαιρέει* **DRSV** || 9 *τοσοῦτον* **CMDRSV** | *ὅσον* **TMD** | *ἑκάστου τε* **A** *ἑκάστωτε* **V**[ac] || 10 *νυν*] *γὰρ* **TM** om. **ABCP** | *φόρον* **C** | *ἐπιτάξεις* **DRV** || 12 *Αἰθίοπες* om. **TM** || 13 *Αἰγύπτου* **D** Eust. || 14 ante *οἳ* puncto distinxi indicans illos qui circum Nysam incolunt non fuisse Aethiopas (cf. qua ratione l. 15 interpunximus) | *Νῆσσον* **C** *Νήσσην* **P**[ac] *Νύσσην* **T** *Νίσην* **p**[ac] *Νίσσην* **M** Ald. || 15 quoad parenthesin cf. quod ad l. 14 adnotavimus; sunt qui pro ratione geographica *οἱ* — 17 *κατάγαια* secludi malint, cf. Legrand REA 40, 1938, 227 || 16 *χρέονται* **Pp** | *τῷ αὐτῷ*] *τούτῳ* **DRSV** | *καὶ* om. **DRSV** | *Καλαντίαι* **CPp** *Καλανδίαι* **TM** *Καλλιτίαι* **D** *Καλλιστίαι* **RSV** || 17 *κέκτηνται* **ABDRSV** | *κατάγεα* **RSV** || 18 *μέχρι* **MPDRSV** | *ἀπόρου* **C**

σίου καὶ διηκοσίας φάλαγγας ἐβένου καὶ πέντε παῖδας Αἰθίοπας καὶ
ἐλέφαντος ὀδόντας μεγάλους εἴκοσι. Κόλχοι δ' ἐτάξαντο ἐς τὴν δωρεὴν 4
καὶ οἱ προσεχέες μέχρι Καυκάσιος ὄρεος – ἐς τοῦτο γὰρ τὸ ὄρος ὑπὸ
Πέρσῃσι ἄρχεται, τὰ δὲ πρὸς βορῆν ἄνεμον τοῦ Καυκάσιος Περσέων
οὐδὲν ἔτι φροντίζει –, οὗτοι ὧν δῶρα, τὰ ἐτάξαντο, ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ διὰ
πεντετηρίδος ἀγίνεον, ἑκατὸν παῖδας καὶ ἑκατὸν παρθένους. Ἀράβιοι δὲ 5
χίλια τάλαντα ἀγίνεον λιβανωτοῦ ἀνὰ πᾶν ἔτος. ταῦτα μὲν οὗτοι δῶρα
πάρεξ τοῦ φόρου βασιλέι ἐκόμιζον· τὸν δὲ χρυσὸν τοῦτον τὸν πολλὸν οἱ 98
Ἰνδοί, ἀπ' οὗ τὸ ψῆγμα τῷ βασιλέι κομίζουσι τὸ εἰρημένον, τρόπῳ τοιῷδε
κτῶνται· ἔστι τῆς Ἰνδικῆς χώρης τὸ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ψάμμος. τῶν 2
γὰρ ἡμεῖς ἴδμεν, τῶν καὶ πέρι ἀτρεκές τι λέγεται, πρῶτοι πρὸς ἠῶ καὶ
ἡλίου ἀνατολὰς οἰκέουσι ἀνθρώπων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ Ἰνδοί· Ἰνδῶν γὰρ τὸ
πρὸς τὴν ἠῶ ἐρημίη ἐστὶ διὰ τὴν ψάμμον.

II

Ἔστι δὲ πολλὰ ἔθνεα Ἰνδῶν καὶ οὐκ ὁμόφωνα σφίσι, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν 3
νομάδες εἰσί, οἱ δὲ οὔ, οἱ δὲ ἐν τοῖσι ἕλεσι οἰκέουσι τοῦ ποταμοῦ καὶ
ἰχθύας σιτέονται ὠμούς, τοὺς αἱρέουσι ἐκ πλοίων καλαμίνων ὁρμώμενοι,
καλάμου δὲ ἓν γόνυ πλοῖον ἕκαστον ποιέεται. οὗτοι μὲν δὴ τῶν Ἰνδῶν 4

AB C TM P(p) DR SV

T 7 Eust. Dion. 933: v. quae ad 88, 1 laudavimus. Plin. N. H. XII 80 [Herodotus] *tradit singula milia talentum annua turis pensitasse Arabas regibus Persarum* || 16–17 Eust. Dion. 1167 *λέγεται . . . ὅτι ἰχθυοφαγοῦσι πολλοὶ τῶν Ἰνδῶν ὠμοὺς ἰχθύας σιτούμενοι . . . καὶ ὅτι οἱ Ἰχθυοφάγοι πλοῖα ποιοῦνται καλάμινα καὶ ὅτι ἓν γόνυ καλάμου πλοῖον ἀπαρτίζει, ὥς φησιν Ἡρόδοτος*

1 Eust. Il. 469 (ad Δ 250ss.) *φάλαγγες . . . παρὰ τὰ φαλάγγια, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. οὕτω δὲ παρ' ἐκείνοις ἐκαλοῦντο τὰ ξύλα, ὅθεν αἱ στρατιωτικαὶ φάλαγγες, ἐπειδὴ ξύλοις οἱ πάλαι . . . ἐμάχοντο· . . . Ἡρόδοτος δὲ* ἐβένου φάλαγγάς *που φησίν*

1 *διηκοσίας*] cf. Plin. | *ἐβέννου* **ABC**[c]**T** *εὐέννου* **M** || 2 *μεγάλους* om. **M** | *δ' ἔταξάν οἱ* **ABCTMP** *δὲ ⟨τὰ⟩ ἐτάξαντο* propos. Reiske, sequ. Hude *δὲ ταξάμενοι* Stein Legrand; resumitur tamen vocibus *οὗτοι ὧν* (5) neque igitur necesse est illa ad verbum congruere, praesertim cum nonnumquam in sententiis post parenthesin resumptis aliquantulum invenias anacoluthum | *εἰς* **AB** || 3 *τοῦ Καυκάσιος* **M** Ald. *Καυκάσοιο* **RSV** | *οὔρεος* **CTMPD**[c] | *οὖρος* **CTMPD**[c] || 4 *βορέην* **DRSV** || 5 *φροντίζειν* **C** | *τὰ* om. **M** | *ἃ ἔτι* **M** | *ἐμεῦ* **M** Ald. *μὲν* **R** || 6 *πενταετηρίδος* **D** *πεντεετηρίδος* **R** || 7 *λιβανοτοῦ* **R** | *ἔτεος* **RV** | *μὲν*] *μὲν οὖν* **M** *μὲν ὦν* Ald. || 9 *κομίζουσι τὸ εἰρημένον οἱ Ἰνδοὶ κομίζουσι τὸ εἰρημένον* **DRSV** *τὸ εἰρημένον κομίζουσι* **Pp** *τὸ εἰρημένον* **ABCT** *τὸ εἰρημένον τῷ βασιλέϊ* **M** || 11 *καὶ*[1] om. **ABCTMD**[1] || 12 *Ἰνδοί* om. **ABCTM** || 13 *τὴν*[2]] *τὸν* **TM** || 14 ad divisionem libri v. praef. LIX || 15 *Ἕλλησιν* **D** || 16 *ὁρμεόμενοι* **Pp** *ὁρμεώμενοι* **CTM** || 17 *ἕκαστον πλοῖον* **M**

φορέουσι ἐσθῆτα φλοΐνην· ἐπεὰν ἐκ τοῦ ποταμοῦ φλοῦν ἀμήσωνται καὶ
κόψωσι, τὸ ἐνθεῦτεν φορμοῦ τρόπον καταπλέξαντες ὡς θώρηκα ἐνδύ-
99 νουσι. ἄλλοι δὲ τῶν Ἰνδῶν πρὸς ἠῶ οἰκέοντες τούτων νομάδες εἰσί, κρεῶν
ἐδεσταὶ ὠμῶν, καλέονται δὲ Παδαῖοι. νομαίοισι δὲ τοιοῖσδε λέγονται
χρᾶσθαι· ὃς ἂν κάμῃ τῶν ἀστῶν, ἤν τε γυνὴ ἤν τε ἀνήρ, τὸν μὲν ἄνδρα
ἄνδρες οἱ μάλιστά οἱ ὁμιλέοντες κτείνουσι φάμενοι αὐτὸν τηκόμενον τῇ
νούσῳ τὰ κρέα σφίσι διαφθείρεσθαι· ὁ δὲ ἄπαρνός ἐστι μὴ μὲν νοσέειν, οἱ
2 δὲ οὐ συγγινωσκόμενοι ἀποκτείναντες κατευωχέονται. ἣ δὲ ἂν γυνὴ κάμῃ,
ὡσαύτως αἱ ἐπιχρεώμεναι μάλιστα γυναῖκες ταὐτὰ τοῖσι ἀνδράσι ποιεῦσι.
τὸν γὰρ δὴ ἐς γῆρας ἀπικόμενον θύσαντες κατευωχέονται. ἐς δὲ τούτου
λόγον οὐ πολλοί τινες αὐτῶν ἀπικνέονται· πρὸ γὰρ τοῦ τὸν ἐς νοῦσον
100 πίπτοντα πάντα κτείνουσι. ἑτέρων δέ ἐστι Ἰνδῶν ὅδε ἄλλος τρόπος· οὔτε
κτείνουσι οὐδὲν ἔμψυχον οὔτε τι σπείρουσι οὔτε οἰκίας νομίζουσι ἐκτῆσθαι,
ποιηφαγέουσι δέ, καὶ αὐτοῖσι ἔστι ὅσον κέγχρος τὸ μέγαθος ἐν κάλυκι
αὐτόματον ἐκ τῆς γῆς γινόμενον, τὸ συλλέγοντες αὐτῇ τῇ κάλυκι ἕψουσί
τε καὶ σιτέονται. ὃς δ' ἂν ἐς νοῦσον αὐτῶν πέσῃ, ἐλθὼν ἐς τὴν ἔρημον
101 κέεται, φροντίζει δὲ οὐδεὶς οὔτε ἀποθανόντος οὔτε κάμνοντος. μίξις δὲ
τούτων τῶν Ἰνδῶν, τῶν κατέλεξα, πάντων ἐμφανής ἐστι κατά περ τῶν
προβάτων, καὶ τὸ χρῶμα φορέουσι ὅμοιον πάντες καὶ παραπλήσιον

AB C TM P(p) DR SV

1 Phot. *φλύην· τὴν ἐκ φλοοῦ· Ἡρόδοτος*. Poll. VII 76 φλοΐνην . . . ἐσθῆτα *Ἡρόδοτος εἴρηκε*. X 178 φλοΐνην . . . *ἐσθῆτα Ἡροδότου εἰπόντος σοὶ τοῦτο ὑπάρχει λέγειν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πλεγμάτων* ‖ 2 *Λέξ. φορμός* (*φόρμος bemoqrtuw*)· *ὡς κόφινος*. Hes. *φορμός· ἀγγεῖόν τι πλεκτὸν ψιάθοις ὡς κόφινος*. Suid. *φορμός· προκάλυμμα ἢ πλεκτὸν ἀγγεῖον ἐκ φλοιοῦ . . . φορμὸς οὖν πλέγμα ὡς κόφινος· φησὶν Ἡρόδοτος*. ‖ 8 Hes. *οὐ συγγινωσκόμενοι· οὐ συγκατατιθέμενοι*

1 *ἐσθῆτά τε φλοΐνην* **ABCTMP** | *φλοιίνην* **DSV** *φοιΐνην* **R** cf. Phot. | *ἢν ἐπεὰν* **CTMP** | *ἀμήσωσι* **ABCTP** *ἀμείσωσι* **M** ‖ 2 *ἐνθεῦτε* **R** | vocis *φορμοῦ* ad accentum v. Lexx. | *ἐνδυνέουσι* **ABCTMP** ‖ 3 *οἰκέωντες* **R** *οἰκέουσι* **C**[t] | *μονάδες* **RSV** ‖ 4 *ἠμῶν* **DRV** om. **S** | *νόμοισι* **MDRSV** | *δὲ* om. **B**[t] | *τοῖσδε* **M** *τοιοῖσιδε* **S** ‖ 5 *χρῆσθαι* **TM** | *ἤν τε ἀνὴρ ἤν τε γυνή* **M** Ald. ‖ 7 *διαφθείρειν* **PDRSV** | *ἀπαρνεόμενός* **ABCTM** ‖ 8 *ἀποκτείνοντες* **TM** Ald. | *ἣ δὲ ἂν*] *εἰ δὲ ἂν* **T** *ἢν δὲ* **M** Ald. ‖ 9 *ἐπιχρέομαι* **Pp** | *μάλιστα* om. **M** | *τοῖς* **M** | *ποιέουσι* **DRSV** ‖ 10 *τὸν γὰρ δὴ*] *καὶ τὸν* **M** *τὸν δὲ δὴ* coni. Dobree | *ἀπικνεόμενον* **DRS** *ἀπηκνεόμενον* **V** | *θύσαντες κατευωχέανται* **V** *κατευωχέονται θύσαντες* **M** ‖ 10–11 *ἐκ δὲ τούτου τοῦ λόγου* **CTMP** ‖ 11 *αὐτῶν* om. **M** *αὐτέων* Ald. | *ἀποκνέονται* **R** *ἀπικνείονται* (quod ex *ἀποἱκνέονται* potuit nasci) **M** | *τοῦ*] *τούτου* **DRSV** ‖ 12 *πάντα πίπτοντα* **M** Ald. | *ὅδε* om. **M** ‖ 13 *τι* om. **TMPRSV** ‖ 14 *δέ*] *τε* **ABCTM** | *κέρχνος* **D**[1]**RV** ‖ 15 *αὐτοὶ* **V**[ac] | *τῇ* om. **DRSV** ‖ 16 *αὐτέων* **M** Ald. ‖ 19 *φέρουσιν* **D** | *πάντες* — p. 319, 1 *γυναῖκας* om. **R**[t], in mg. suppl. man. prima **R** | *καὶ*[2] om. **DRSV**

Αἰθίοψι. ἡ γονὴ δὲ αὐτῶν, τὴν ἀπίενται ἐς τὰς γυναῖκας, οὐ κατά περ τῶν 2
ἄλλων ἀνθρώπων ἐστὶ λευκή, ἀλλὰ μέλαινα κατά περ τὸ χρῶμα· τοιαύτην
δὲ καὶ Αἰθίοπες ἀπίενται θορήν. οὗτοι μὲν τῶν Ἰνδῶν ἑκαστέρω τῶν
Περσέων οἰκέουσι καὶ πρὸς νότου ἀνέμου καὶ Δαρείου βασιλέος οὐδαμᾶ
ὑπήκουσαν.

Ἄλλοι δὲ τῶν Ἰνδῶν Κασπατύρῳ τε πόλι καὶ τῇ Πακτυϊκῇ χώρῃ εἰσὶ **102**
πρόσουροι, πρὸς ἄρκτου τε καὶ βορέω ἀνέμου κατοικημένοι καὶ τῶν
ἄλλων Ἰνδῶν, οἳ Βακτρίοισι παραπλησίην ἔχουσι δίαιταν· οὗτοι καὶ μαχι-
μώτατοί εἰσι Ἰνδῶν καὶ ἐπὶ τὸν χρυσὸν στελλόμενοί εἰσι οὗτοι· κατὰ γὰρ
τοῦτό ἐστι ἐρημίη διὰ τὴν ψάμμον. ἐν δὴ ὦν τῇ ἐρημίῃ ταύτῃ καὶ τῇ ψάμ- 2
μῳ γίνονται μύρμηκες μεγάθεα ἔχοντες κυνῶν μὲν ἐλάσσονα, ἀλωπεκέων
δὲ μέζονα· εἰσὶ γὰρ αὐτῶν καὶ παρὰ βασιλέι τῶν Περσέων ἐνθεῦτεν θη-
ρευθέντες. οὗτοι ὦν οἱ μύρμηκες ποιεύμενοι οἴκησιν ὑπὸ γῆν ἀναφορέουσι
τὴν ψάμμον, κατά περ οἱ ἐν τοῖσι Ἕλλησι μύρμηκες καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον,
εἰσὶ δὲ καὶ τὸ εἶδος ὁμοιότατοι· ἡ δὲ ψάμμος ἡ ἀναφερομένη ἐστὶ χρυσῖτις.
ἐπὶ δὴ ταύτην τὴν ψάμμον στέλλονται ἐς τὴν ἔρημον οἱ Ἰνδοί, ζευξάμενος 3
ἕκαστος καμήλους τρεῖς, σειρηφόρον μὲν ἑκατέρωθεν ἔρσενα παρέλκειν,
θήλεαν δὲ ἐς μέσον· ἐπὶ ταύτην δὴ αὐτὸς ἀναβαίνει ἐπιτηδεύσας, ὅκως
ἀπὸ τέκνων ὡς νεωτάτων ἀποσπάσας ζεύξῃ· αἱ γάρ σφι κάμηλοι ἵππων
οὐκ ἥσσονες ἐς ταχυτῆτά εἰσι, χωρὶς δὲ ἄχθεα δυνατώτεραι πολλὸν φέρειν.

AB C TM P(p) DR SV

T 1 Arist. de gen. anim. II 2 736a *Ἡρόδοτος . . . οὐκ ἀληθῆ λέγει φάσκων μέλαιναν εἶναι τὴν τῶν Αἰθιόπων γονήν, ὥσπερ ἀναγκαῖον ὂν τῶν τὴν χρόαν μελάνων εἶναι πάντα μέλανα.* hist. anim. III 22 523a: *Ἡρόδοτος διέψευσται γράψας τοὺς Αἰθίοπας προΐεσθαι μέλαιναν τὴν γονήν· τὸ δὲ σπέρμα ἐξέρχεται . . . λευκὸν καὶ παχύ* || 6 Steph. Byz. (cf. quae ad 92, 2 laudantur) *Κασπάπυρος· πόλις Γανδαρική*

1 *αὐτέων* **M** | *ἀπίονται* **ABCT** litterae *ο* litteram *ε* suprascr. **A** man. post. || 2 *ἀνθρώπων* om. **D** || 3 *ἀπίονται* **ABCT** | *ἑκατέρῳ* **DRSV** || 4 *ἀνέμω* **p** Ald. | *Δαρείω* **p** Ald. | *βασιλέως* fort. **CT** *βασιλῆος* Ald. om. **p** || 6 *Κασπατύρῳ*] cf. Steph. Byz. | *Παντυκῇ* **R** || 7 *πρόσοικοι* **D**[c]**RSV** | *ἄρκου* **A**[1]**B**[1] | *βορέου* **CM** Ald. | *ἄνεμον* **D**[1] | *κατῳκημένοι* **AB** || 8 *Βάκτροισι* **DRSV** | *οὗτοι δὲ καὶ* **D** || 9 *καὶ οἱ ἐπὶ* **P**[2]**pDRSV**, v. grammaticam meam 189 || 10 *ἐρήμη* **DRSV** | *ἐρήμῳ* **DRV** *ἐρήμη* **S** || 11 *ἀλωπέκων* **TPDRSV**, v. grammaticam meam 93 || 12 *μείζονα* **RV** | *γὰρ ἐξ αὐτέων* **M** Ald. | *θηρευθέντες ἐνθεῦτεν* **M** || 13–14 *ἀναφέρουσι ψάμμον* **DRSV** || 14 *καὶ*] *κατὰ* Stein Hude duce Heroldio Progr. Gymn. Nuremb. 1855, 6ss. coll. I 182, 1; nota nostrum *τὸν αὐτὸν τρόπον* adverbialiter dicere I 179, 2; post *μύρμηκες* non distinxi, intellige: 'itemque consimiles sunt (scil. formicis Graecis)' || 15 *τὸ* **PDRSV** Ald. *αὐτοὶ* **ABCT** *αὐτοῖς* coni. Reiske (cf. quod ad praecedentia adnotavi) om. **M** | *ὁμοιότατοι οὗτοι* **M** Ald. || 16 *ἐπὶ δὴ* **AC**[c]**TMDS** *ἐπεὶ δὴ* **BC**[ac]**R** *ἐπεὶ δὲ* **V** | *εἰς* **M** || 17 *σειροφόρον* **M** Ald. | *ἄρσενα* **TM** *ἔρσενα δὲ* **DRSV** || 18 *θήλειαν* **ABCTM** | *δὲ καὶ ἐς* **D** | *δὴ*] *δ'* **DRSV** || 19 *ὡς* om. **M** | *ζεύξει* Bekkerio duce edd. nescio cur (v. Kuehner-Gerth II 372) || 20 *πολλῷ* **Mp** Ald.

103 τὸ μὲν δὴ εἶδος ὁκοῖόν τι ἔχει ἡ κάμηλος, ἐπισταμένοισι τοῖσι Ἕλλησι οὐ
συγγράφω· τὸ δὲ μὴ ἐπιστέαται αὐτῆς, τοῦτο φράσω. κάμηλος ἐν τοῖσι
ὀπισθίοισι σκέλεσι ἔχει τέσσαρας μηροὺς καὶ γούνατα τέσσαρα, τά τε
104 αἰδοῖα διὰ τῶν ὀπισθίων σκελέων πρὸς τὴν οὐρὴν τετραμμένα. οἱ δὲ δὴ
Ἰνδοὶ τρόπῳ τοιούτῳ καὶ ζεύξει τοιαύτῃ χρεώμενοι ἐλαύνουσι ἐπὶ τὸν
χρυσὸν λελογισμένως, ὅκως καυμάτων τῶν θερμοτάτων ἐόντων ἔσονται
ἐν τῇ ἁρπαγῇ· ὑπὸ γὰρ τοῦ καύματος οἱ μύρμηκες ἀφανέες γίνονται ὑπὸ
2 γῆν. θερμότατος δ' ἐστὶ ὁ ἥλιος τούτοισι τοῖσι ἀνθρώποισι μεσαμβρίης,
ἀλλ' ὑπερτείλας μέχρις οὗ ἀγορῆς διαλύσιος· τοῦτον δὲ τὸν χρόνον καίει
πολλῷ μᾶλλον ἢ τῇ μεσαμβρίῃ τὴν Ἑλλάδα, οὕτως ὥστ' ἐν ὕδατι λόγος
3 αὐτούς ἐστι βρέχεσθαι τηνικαῦτα. μεσοῦσα δὲ ἡ ἡμέρη σχεδὸν παρα-
πλησίως καίει τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ τοὺς Ἰνδούς. ἀποκλιναμένης δὲ
τῆς μεσαμβρίης γίνεταί σφι ὁ ἥλιος, κατά περ τοῖσι ἄλλοισι ὁ ἑωθινός·
καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ἐπιὼν ἔτι μᾶλλον ψύχει, ἐς ὃ ἐπὶ δυσμῇσι ἐὼν καὶ τὸ
105 κάρτα ψύχει. ἐπεὰν δὲ ἔλθωσι ἐς τὸν χῶρον οἱ Ἰνδοὶ ἔχοντες θυλάκια, ἐμ-
πλήσαντες ταῦτα τῆς ψάμμου τὴν ταχίστην ἐλαύνουσι ὀπίσω· αὐτίκα γὰρ
οἱ μύρμηκες ὀδμῇ, ὡς δὴ λέγεται ὑπὸ Περσέων, μαθόντες διώκουσι. εἶναι
δὲ ταχυτῆτα οὐδὲν ἕτερον ὅμοιον τούτοις, ὥστε, εἰ μὴ προλαμβάνειν τοὺς
Ἰνδοὺς τῆς ὁδοῦ, ἐν ᾧ τοὺς μύρμηκας συλλέγεσθαι, οὐδένα ἄν σφεων
2 ἀποσῴζεσθαι. τοὺς μέν νυν ἔρσενας τῶν καμήλων, εἶναι γὰρ ἥσσονας
θεῖν τῶν θηλεῶν, παραλύεσθαι ἐπελκομένους οὐχ ὁμοῦ ἀμφοτέρους, τὰς

AB C TM P(p) DR SV

T 3—4 Aelian. nat. anim. X 3 Ἡρόδοτος λέγει τὰς καμήλους ἐν τοῖς ὄπισθεν σκέλεσιν ⟨ἔχειν⟩ τέτταρας (τε παρὰ scr.) μηροὺς καὶ μέντοι καὶ γόνατα τοσαῦτα, τὰ δὲ ἄρθρα διὰ τῶν σκελῶν τῶν κατόπιν ἐς τὴν οὐρὰν τετράφθαι αὐταῖς

2 γράφω **MPp** Ald. || 3 τέσσερας **ABPDS** | τέσσερα **ABPDS** | τε] δὲ **PDRSV** || 4 πρὸς] cf. Aelian. || 5 ζεύξῃ **SV** | χρεόμενοι **Pp** || 6 λελογισμένους **D** | ὅκως ἂν καυμάτων τῶν **ABCTMP** ὅκως αὐτῶν τῶν **D** ὅκως αὐτῶν **R** ὅπως αὐτῶν **SV** || 8 τὴν γῆν **DRSV** | μεσημβρίης **AB** οὐ μεσαμβρίης **CTMP** τὸ ἑωθινὸν οὐ κατάπερ τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι μεσημβρίης (ubi vetus iudico irrepsisse interpretamentum) **DRSV** || 9 ὑπὲρ τείλης **DRV** | μέχρις οὗ] μέχρι κου Scaliger in notis Cantabr. bibl. Univ. Nn. V. 26 || 10 μεσημβρίῃ **DRSV** | ὥστ'] ὡς **DRSV** || 10—11 λόγος αὐτοὺς ἐν ὕδατι **M** || 11 ἐστι om. **MR** | δὲ] δὴ **M** Ald. | ἡ om. **DRSV** || 12 τούς τε ἄλλους **M** Ald. (inepte cum παραπλησίως similitudinem exprimat) | ἀποκλινομένης **DRS** ἀποκλιομένης **V** || 13 μεσημβρίης **DRSV** | ὁ[2] om. **DRSV** || 14 ἀπιὼν propos. Schaefer, sequ. Stein Hude, supervacaneo: ἐπιὼν (scil. ἥλιος) insequentem significat fulgorem solis usque ad (ἐς ὃ) occasum | ἔτι] ἔστι **C** ἐπὶ **DRSV** | ἐὸν **T** || 17 ὀδμῇ om. **M** || 18 οὐδὲν ἕτερον ὅμοιον τούτοις scripsi οὐδενὶ ἑτέρῳ ὁμοίαν οὕτω **p** οὐδενὶ ἑτέρῳ ὁμοίαν τούτῳ (e coniectura crediderim) **M** Ald. οὐδενὶ ἑτέρῳ ὅμοιον οὕτω **ABCP** οὐδενὶ ἑτέρῳ ὅμοιον οὕτως cett. || 18—19 τῆς ὁδοῦ τοὺς Ἰνδοὺς **p** Ald. || 20 ἄρσενας **T** || 21 θηλέων **CTMV** (v. praef. XII s.) | καὶ παραλύεσθαι **ABCTMP** | ἐφελκομένους **ABCTM** | οὐκ ὁμοῦ **PDRSV**, cf. οὐχ ὁμολογέουσι I 5, 2 οὐχ ὅμοιοι IX 62, 3, v. grammaticam meam 38

δὲ θηλέας ἀναμιμνησκομένας, τῶν ἔλιπον, τέκνων ἐνδιδόναι μαλακὸν οὐδέν. τὸν μὲν δὴ πλέω τοῦ χρυσοῦ οὕτω Ἰνδοὶ κτῶνται, ὡς Πέρσαι φασί· ἄλλος δὲ σπανιώτερός ἐστι ἐν τῇ χώρῃ ὀρυσσόμενος.

Αἱ δ' ἐσχατιαί κως τῆς οἰκημένης τὰ κάλλιστα ἔλαχον, κατά περ ἡ Ἑλ- 106
λὰς τὰς ὥρας πολλόν τι κάλλιστα κεκρημένας ἔλαχε. τοῦτο μὲν γὰρ πρὸς 2
τὴν ἠῶ ἐσχάτη τῶν οἰκεομένων ἡ Ἰνδική ἐστι, ὥσπερ ὀλίγῳ πρότερον
εἴρηκα· ἐν ταύτῃ τοῦτο μὲν τὰ ἔμψυχα τετράποδά τε καὶ τὰ πετεινὰ πολλῷ
μέζω ἢ ἐν τοῖσι ἄλλοισι χωρίοισί ἐστι πάρεξ τῶν ἵππων (τούτῳ δὲ ἑσ-
σοῦνται ὑπὸ τῶν Μηδικῶν, Νησαίων δὲ καλευμένων ἵππων)· τοῦτο δὲ
χρυσὸς ἄπλετος αὐτόθι ἐστὶ ὁ μὲν ὀρυσσόμενος, ὁ δὲ καταφορεύμενος ὑπὸ
ποταμῶν, ὁ δὲ ὥσπερ ἐσήμηνα ἁρπαζόμενος. τὰ δὲ δένδρεα τὰ ἄγρια 3
αὐτόθι φέρει καρπὸν εἴρια καλλονῇ τε προφέροντα καὶ ἀρετῇ τῶν ἀπὸ τῶν
οἴων, καὶ ἐσθῆτι Ἰνδοὶ ἀπὸ τούτων τῶν δενδρέων χρέωνται.

Πρὸς δὲ αὖ μεσαμβρίης ἐσχάτη Ἀραβίη τῶν οἰκεομένων χωρέων ἐστί· 107
ἐν δὲ ταύτῃ λιβανωτός τέ ἐστι μούνῃ χωρέων πασέων φυόμενος καὶ σμύρνη
καὶ κασίη καὶ κιννάμωμον καὶ λήδανον. ταῦτα πάντα πλὴν τῆς σμύρνης
δυσπετέως κτῶνται οἱ Ἀράβιοι. τὸν μέν γε λιβανωτὸν συλλέγουσι τὴν 2
στύρακα θυμιῶντες, τὴν ἐς Ἕλληνας Φοίνικες ἐξάγουσι· ταύτην θυμιῶντες
λαμβάνουσι· τὰ γὰρ δένδρεα ταῦτα τὰ λιβανωτοφόρα ὄφιες ὑπόπτεροι

AB C TM P(p) DR SV

T 9 Paus. Attic. (Erbse Unters. z. d. attiz. Lexx., Abh. Akad. Wiss. Berlin ph.-hist. Kl. 1949, 2) 187 *ἵππος Νησαῖος· μεταξὺ τῆς Σουσιανῆς καὶ τῆς Βακτριανῆς τόπος ἐστὶ Καταστιγῶνα, ὅπερ Ἑλλάδι γλώσσῃ Νῆσος καλεῖται· ἐνταῦθα ἵπποι διάφοροι γίνονται. οἱ δὲ ἀπὸ Ἐρυθρᾶς θαλάσσης· εἶναι δὲ ξανθὰς πάσας. ὁ δὲ Ἡρόδοτος τῆς Μηδίας εἶναι τὸν τόπον Νησαῖον, ὁ δὲ Πολέμων κακῶς φησι λευκὸν ἵππον Νησαῖον* || **15**s. Eust.: v. quod ad 88, 1 laudavimus

1 *ἔλειπον* **D** | *διδόναι* **ABCTM** || **2** *τὸν*] *τὸ* **C** | *πλέον* **M** | *τοῦ* eras. **D** | *χρυσὸν* **D** | *οὕτω οἱ Ἰνδοὶ* **Pp** *οὗτοι οἱ Ἰνδοὶ* **ABCTM** | *ὡς*] *οὕτω ὡς* **M** || **3** *ἄλλως* **D**[c] || **4** *ἔσχατοί κως* **S** *ἔσχατοι αἴκως* **V** | *οἰκουμένης* **TMPDRSV** || **5** *χώρας* **DRSV** | *πολλόν τι* om. **M** | *κάλλιστον* **DRS** finem vocis compendio notat **V** | *κεκριμένας* **RSV** *κεκραμένας* **ABCTMP** | *μὲν* om. **DRSV** || **6** *ἕω* **ABCTMP** | *ὀλίγον* **ABC** finem vocis compendio notat **V** || **7** *τε* om. **M** | *πετηνὰ* **ABD**[c] || **8** *μείζω* **AB** | *ἐν* om. **C** | *εἰσι* **M** Ald. | *τοῦτο* **ABRSV** *οὗτοι* **M** Steph. Stein Hude | *δὲ*] *γὰρ* **M** Ald. || **9** *Νισαίων* **TM** Ald.; annon ita sit scribendum dubitat Schmitt ZDMG 117, 1967, 13 collato illo *Nisāya* Medicae provinciae nomine | *δὲ*[1]] *τε* **C** || **10** *ἐστὶ αὐτόθι* **TM** | *ὁ δὲ καταφορεύμενος* om. **DRSV** || **10.11** *ὑπὸ τῶν ποταμῶν* **DRSV** || **11** *ἐσήμανα* **M** Ald. | *δὲ*[2] om. **R** | *δένδρα* **M** | *τὰ*[2] om. **DRSV** || **12** *φέρει καρπὸν εἴρια αὐτόθι* **D** | *καλωνῇ* **C** | *τῶν*[1]] *τῇ* **M** Ald. || **13** *οἱ Ἰνδοὶ* **M** | *χρέονται* **Pp** || **14** *μεσημβρίης* **DRSV** | *χωρέων*] *πασέων* **M** (cf. lin. **15**) *χωρίων* Ald. || **15** *δὲ* om. **DRSV** | *τέ* om. **M** | *ἐστι καὶ μούνη* **M** Ald. || **16** *κασσίη* **TMD**[2] | *κινάμωμον* **AB**[1]**CTPD**[1]**R** *κιννάμωμον* **B**[2]**D**[2] Eust. rell. | *λάδανον* **B**[2] | *ταῦτα γὰρ πάντα* **M** Ald. || **17** *εὐπετέως* **ABCTMP** | *κτέονται* **Pp** *κτέωνται* **CTM** || **18** *στύρικα* **RSV** | *ἐς* om. **RSV** || **19** *λαμβάνωσι* **R** secl. Legrand | *ταῦτα* om. **DRSV**

μικροὶ τὰ μεγάθεα, ποικίλοι τὰ εἴδεα, φυλάσσουσι πλήθεϊ πολλοὶ περὶ
δένδρον ἕκαστον· οὗτοι, οἵ περ ἐπ' Αἴγυπτον ἐπιστρατεύονται, οὐδενὶ δὲ
108 *ἄλλῳ ἀπελαύνονται ἀπὸ τῶν δενδρέων ἢ τῆς στύρακος τῷ καπνῷ. λέγουσι*
δὲ καὶ τόδε Ἀράβιοι, ὡς πᾶσα ἂν γῆ ἐπίμπλατο τῶν ὀφίων τούτων, εἰ μὴ
γίνεσθαι κατ' αὐτούς, ⟨ἃ⟩ ἀπηγέοντο, οἷόν τι καὶ κατὰ τὰς ἐχίδνας. (ἦ
2 *πιστὰ μὴν γίνεσθαι· καί κως τοῦ θείου ἡ προνοίη, ὥσπερ καὶ οἰκός ἐστι,*
ἐοῦσα σοφή· ὅσα μὲν γὰρ ψυχήν τε δειλὰ καὶ ἐδώδιμα, ταῦτα μὲν πάντα
πολύγονα πεποίηκε, ἵνα μὴ ἐπιλίπῃ κατεσθιόμενα, ὅσα δὲ σχέτλια καὶ
3 *ἀνιηρά, ὀλιγόγονα. τοῦτο μέν, ὅτι ὁ λαγὸς ὑπὸ παντὸς θηρεύεται θηρίου*
καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου, οὕτω δή τι πολύγονός ἐστι· ἐπικυΐσκεται
μοῦνον πάντων θηρίων, καὶ τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρί, τὸ δὲ
4 *ψιλόν, τὸ δὲ ἄρτι ἐν τῇσι μήτρῃσι πλάσσεται, τὸ δὲ ἀναιρέεται· τοῦτο*
μὲν δὴ τοιοῦτόν ἐστι· ἡ δὲ δὴ λέαινα ἐὸν ἰσχυρότατον καὶ θρασύτατον
ἅπαξ ἐν τῷ βίῳ τίκτει ἕν, τίκτουσα γὰρ συνεκβάλλει τῷ τέκνῳ τὰς μή-
τρας. τὸ δὲ αἴτιον τούτου τόδε ἐστί· ἐπεὰν ὁ σκύμνος ἐν τῇ μητρὶ ἐὼν
ἄρχηται διακινεόμενος, ὁ δὲ ἔχων ὄνυχας θηρίων πολλὸν πάντων ὀξυτά-

AB C TM P(p) DR SV

T 13–15 Gell. XIII 7, 2 *leaenas inter omnem vitam semel parere eoque uno partu numquam edere plures quam unum Herodotus in tertia historia scriptum reliquit. verba ex eo libro haec sunt*: ἡ δὲ δὴ — μήτρας || **14** Antigon. Car. hist. mir. 25 XXI Keller *ἡ δὲ λέαινα δὶς οὐ κυΐσκεται· τοῖς γὰρ ἐμβρύοις, ὥς φησιν Ἡρόδοτος,* συνεκβάλλει τὰς μήτρας. Arist. hist. anim. VI 31 579b *ὁ δὲ λεχθεὶς μῦθος περὶ τοῦ ἐκβάλλειν τὰς ὑστέρας τίκτοντα ληρώδης ἐστί, συνετέθη δ' ἐκ τοῦ σπανίους εἶναι τοὺς λέοντας ἀποροῦντος τὴν αἰτίαν τοῦ τὸν μῦθον συνθέντος*

9–12 Athen. 400e *καὶ Ἡρόδοτος δ' οὕτως φησίν·* τοῦτο — πλάσσεται, τὸ δ' ἐπαναιρέεται

1 *μεγέθεα* **CD** || **2** *δένδρων* **R** | *ἐπ'* om. **DRSV** | *στρατεύονται* **M** || **3** *ἄλλο* **B** | *τῷ* om. **DRSV** || **4** *ἐπιμπλέετο* **PD¹RSV^c** *ἐπιπλέετο* **V^ac** | *τῶν* om. **ABC** || **5–6** ⟨ἃ⟩ addidi, *καὶ κατὰ* Schweighaeuser, *ἦ πιστὰ μὴν* divisi: *οἷόν τι κατὰ τὰς ἐχίδνας ἠπιστάμην γίνεσθαι* **ABCTMP** *ἀπηγέοντο οἷόν τι καὶ τὰς ἐχίδνας ἠπιστάμην γίνεσθαι* **DRSV** *ἠπιστάμην* del. Krueger *οἷόν τι καὶ κατὰ τὰς ἐχίδνας ἀπηγέοντο ἠπιστάμην γίνεσθαι* ci. Weber BPhW 1941, 235ss. || **6** *προνοΐη* **B¹C** | *εἰκός* **TMSV** || **7** *ἐοῦσα* om. **DRSV** | *γὰρ* fere eras. **C** *γε* ci. Stein secl. Steph. Hude || **8** *ἐπιλίπηται* **ABCT** *ἐπιλείπηται* **M** Ald. || **9** *ἀνιαρά* **TM** *ἀνιητά* **DRSV** | *λαγὸς* **SV** *λαγὼς* Athen. rell. | *ἅπαντος* **DRSV** *πάντων* Athen. | *θηρίου*] *καὶ θηρίου* Athen. || **10** *τι*] *τι τὸ* **M** | *πολύγονός* **DRSV** Athen. *πολύγονόν* rell. | *ἐπικυΐσκει τε* Athen. || **11** *πάντων τῶν θηρίων* **M** Ald. || **12** *ἄρσι* **V** *ἄρσην* **S** | *δ' ἐπαναιρέεται* Athen. || **13** *τοιοῦτό* **ABCP** | *δὲ δὴ* **PDRSV** Gell. *δὲ* rell. | *ἐὸν ἰσχυρότατον καὶ θρασύτατον* (scil. *τέκνον*) cum *ἕν* coniungas; v. quod ad II 92, 3 adnotavi | *ἰσχυρὸν* Gell. || **14** *τίκτουσι* **R** || **15** *τόδε*] *τοῦτο* **TM** | *μητρὶ* **D¹** (iam coniecerat Bekker) *μήτρῃ* **D²** cett. || **16** *πάντων πολλὰ* **M**

τους ἀμύσσει τὰς μήτρας αὐξόμενός τε δὴ πολλῷ μᾶλλον ἐσικνέεται
καταγράφων· πέλας τε δὴ ὁ τόκος ἐστί, καὶ τὸ παράπαν λείπεται αὐτέων
ὑγιὲς οὐδέν.) ὡς δὲ καὶ αἱ ἔχιδναί τε καὶ οἱ ἐν Ἀραβίοισι ὑπόπτεροι ὄφιες **109**
εἰ ἐγίνοντο, ὡς ἡ φύσις αὐτοῖσι ὑπάρχει, οὐκ ἂν ἦν βιώσιμα ἀνθρώποισι·
νῦν δ' ἐπεὰν θορνύωνται κατὰ ζεύγεα καὶ ἐν αὐτῇ ᾖ ὁ ἔρσην τῇ ἐκποιήσει,
ἀπιεμένου αὐτοῦ τὴν γονὴν ἡ θήλεα ἅπτεται τῆς δειρῆς καὶ ἐμφῦσα οὐκ
ἀνίει πρὶν διαφάγῃ. ὁ μὲν δὴ ἔρσην ἀποθνήσκει τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ, ἡ δὲ 2
θήλεα τίσιν τοιήνδε ἀποτίνει τῷ ἔρσενι· τῷ γονέι τιμωρέοντα ἔτι ἐν
γαστρὶ ἐόντα τὰ τέκνα διεσθίει τὴν μήτραν, διαφαγόντα δὲ τὴν νηδὺν
αὐτῆς οὕτω τὴν ἔκδυσιν ποιέεται. οἱ δὲ ἄλλοι ὄφιες ἐόντες ἀνθρώπων οὐ 3
δηλήμονες τίκτουσί τε ᾠὰ καὶ ἐκλέπουσι πολλόν τι χρῆμα τῶν τέκνων.
αἱ μὲν δή νυν ἔχιδναι κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν εἰσι, οἱ δὲ ὑπόπτεροι ἐόντες
ἀθρόοι εἰσὶ ἐν τῇ Ἀραβίῃ καὶ οὐδαμῇ ἄλλῃ· κατὰ τοῦτο δοκέουσι πολλοὶ
εἶναι.

Τὸν μὲν δὴ λιβανωτὸν τοῦτον οὕτω κτῶνται Ἀράβιοι· τὴν δὲ κασίην **110**
ὧδε· ἐπεὰν καταδήσωνται βύρσῃσι καὶ δέρμασι ἄλλοισι πᾶν τὸ σῶμα καὶ
τὸ πρόσωπον πλὴν αὐτῶν τῶν ὀφθαλμῶν, ἔρχονται ἐπὶ τὴν κασίην· ἡ δὲ
ἐν λίμνῃ φύεται οὐ βαθέῃ, περὶ δὲ αὐτὴν καὶ ἐν αὐτῇ αὐλίζεταί κου θηρία
πτερωτὰ τῇσι νυκτερίσι προσείκελα μάλιστα (καὶ τέτριγε δεινόν) καὶ ἐς
ἀλκὴν ἄλκιμα· τὰ δεῖ ἀπαμυνομένους ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν οὕτω δρέπειν
τὴν κασίην. τὸ δὲ δὴ κιννάμωμον ἔτι τούτων θωυμαστότερον συλλέγουσι· **111**

AB C TM P(p) DR SV

T 21 ss. Plin. N. H. XII 85 *cinnamomum et casias (cassias* v. l.) *fabulose narravit antiquitas princepsque Herodotus avium nidis et privatim Phoenicis, in quo situ*

20 Eust. Od. 1429 (ad α 445) τὸ 'βουλεύεσθαι' ὁ ποιητὴς ἔν τε τῇ Ἰλιάδι καὶ Ὀδυσσείᾳ κατὰ ἐνεργητικὴν προάγει φωνήν· ... κατὰ φωνὴν δραστικὴν ἤτοι ἐνεργητικὴν οἱ παλαιοὶ τῶν ῥητόρων προάγουσιν· ὕστερον δὲ τὸ παθητικὸν ἐπεπόλασεν. οὕτω δὲ καὶ τὸ 'σέβεσθαι' καὶ 'μεταχειρίζεσθαι' καὶ 'δρέπεσθαι' οἱ παλαιοὶ ἐνεργητικῶς προέφερον καὶ Ἡρόδοτος δρέπειν φησί καὶ λόγον – χρημάτων (142, 5)

1 *μήτρας. τὸ δὲ αἴτιον τοῦτο ταὐτό ἐστι* **M** | *αὐξανόμενός* **TMDRSV** | *ἐξικνέεται* **TM** Ald. litteris *ἐσ* litteras *ἐξ* suprascr. **A** man. post. ‖ **2** *καταγνάφων* **S** | *αὐτῶν* **C** ‖ **3** *αἱ* om. **TMDRSV** | *Ἀραβίησιν* **DV** ‖ **5** *θορνύονται* **TRSV** | *ἄρσην* **T** | *τῇ*] *τοῦ* **D** ‖ **6** *ἀπιευμένου* **C** | *δερῆς* **DRSV** ‖ **7** *ἀνίῃ* ut vid. **M** ‖ **8** *τίσι* **R** finem vocis compendio notat **V** | *ἀποτείνει* **ABR**^ac^ litteris *ει* litteram *ι* suprascr. **A** man. rec. *ἀποκτείνει* **R**^c^ | *ἄρσενι* **M** | *τιμωρέοντι* **M** ‖ **8.9** *ἐν τῇ γαστρὶ* **ABCTMP** ‖ **9** *διεσθίει τὴν μητέρα* **DRSV** *διεσθίει* **P** *διαφθείρει* **p** ‖ **10** *οὐ* eras. **M** ‖ **11** *πολύ* **M** | *τέκνων*] *ὀφίων* **ABCTM** ‖ **12** *δή* om. **ABCTMP** | *τὴν* om. **DRSV** ‖ **15** *τὸ μὲν δὴ λιβανωτὸν τοῦτο* **M** Ald. | *κασσίην* **D**² Ald. ‖ **16** *καταδύσωσι* **M** ‖ **17** *πλὴν*] *πᾶν* (expunctum) **C** | *κασσίην* **D**² Ald. ‖ **19** *ταῖς* **DRSV** | *προσίκελα* **TD**¹**SV** | *τέτρυγε* **TM** Ald. ‖ **20** *δεῖ*] *δὴ* **TMPDRSV** | *ἀπαμυναμένους* **SV** | *δρέπει* **C** ‖ **21** *κασσίην* **D**² Ald. | *κινάμωμον* **A**^ac^**CM**^ac^**P R 𝔇** | *τούτου* **M** | *θαυμαστότερον* **A**^ac^**TM**

ὅκου μὲν γὰρ γίνεται καὶ ἥτις μιν γῆ ἡ τρέφουσά ἐστι, οὐκ ἔχουσι εἰπεῖν
πλὴν ἢ λόγῳ οἰκότι χρεώμενοι· ἐν τοῖσι δὲ χωρίοισί φασί τινες αὐτὸ
2 φύεσθαι, ἐν τοῖσι ὁ Διόνυσος ἐτράφη. ὄρνιθας δὲ λέγουσι μεγάλας φορέειν
ταῦτα τὰ κάρφεα, τὰ ἡμεῖς ἀπὸ Φοινίκων μαθόντες κιννάμωμον καλέομεν,
φορέειν δὲ τὰς ὄρνιθας ἐς νεοσσιὰς προσπεπλασμένας ἐκ πηλοῦ πρὸς
3 ἀποκρήμνοισι ὄρεσιν, ἔνθα πρόσβασιν ἀνθρώπῳ οὐδεμίαν εἶναι. πρὸς
ὦν δὴ ταῦτα τοὺς Ἀραβίους σοφίζεσθαι τάδε· βοῶν τε καὶ ὄνων τῶν
ἀπογινομένων καὶ τῶν ἄλλων ὑποζυγίων τὰ μέλεα διαταμόντας ὡς μέ-
γιστα κομίζειν ἐς ταῦτα τὰ χωρία καί σφεα θέντας ἀγχοῦ τῶν νεοσσιέων
ἀπαλλάσσεσθαι ἑκὰς αὐτέων· τὰς δὲ ὄρνιθας καταπετομένας αὐτῶν τὰ
μέλεα [τῶν ὑποζυγίων] ἀναφορέειν ἐπὶ τὰς νεοσσιάς, τὰς δὲ οὐ δυναμένας
ἴσχειν καταρρήγνυσθαι ἐπὶ γῆν, τοὺς δ' ἐπιόντας συλλέγειν· οὕτω μὲν τὸ
112 κιννάμωμον συλλεγόμενον ἐκ τούτων ἀπικέεσθαι ἐς τὰς ἄλλας χώρας. τὸ
δὲ δὴ λήδανον, τὸ καλέουσι Ἀράβιοι λάδανον, ἔτι τούτου θωυμασιώτερον

AB C TM P(p) DR SV

Liber pater educatus esset, ex inviis rupibus arboribusque decuti carnis quam ipsae inferrent pondere aut plumbatis sagittis, item casiam (cassiam v. l.) circa paludes propugnante unguibus diro vespertilionum genere aligerisque serpentibus, his commentis augentes rerum pretia

T 3–6 Eust. Dion. 939 ad locum se refert || 14 Eust.: v. quod ad 88, 1 laudavimus

3–4 Suid. *κιννάμωμον· Ἡρόδοτος λέγει* ὄρνιθας φέρειν ταῦτα τὰ κάρφη· ἡμεῖς δὲ παρὰ Φοινίκων μαθόντες καλοῦμεν οὕτω. Etym. M. *κινάμωμον· Ἡρόδοτος ἐν τρίτῃ λέγει οὕτως·* ὄρνιθας λέγουσι ταῦτα τὰ κάρφεα φέρειν, ἃ ἡμεῖς παρὰ (*τῶν* add. codd. duo) Φοινίκων μαθόντες καλοῦμεν κιννάμωμον. 𝔇 fol. 164r *τὸ 'κινάμωμον' Φοίνικες τοῦτο ἐκάλεσαν· τὸ δὲ 'λάδανον' Ἀράβιοι* (112) || 14 Eust. Il. 1147 (ad Σ 352) *τὸ δέ γε* λήδανον *παρὰ Ἡροδότῳ, ὅ ἐστι* λάδανον, *ἐθνικόν ἐστιν, ὡς ἐκεῖνος ἐπισημειοῦται.* Eust. Od. 1686 (ad λ 298) *τὸ δέ γε παρὰ Ἡροδότῳ* λήδανον *ἀπέοικε τῶν τοιούτων βάρβαρον ὄν, ὡς αὐτὸς ἐκεῖνος ἐπισημαίνεται.* 𝔇: v. ad **111, 1**

1 *ὅκου*] *οὔκουν* **C** | *γίγνεται* **M** || 2 *ἢ*] *ὅτι* **ABCTMP** | *εἰκότι* **TMDRSV** ⟨*οὐκ*⟩ *οἰκότι* coni. Welcker | *χρεόμενοι* **Pp** *χρώμενοι* **RV** | post *χρεώμενοι* distinxi: post *εἰπεῖν* (1) distinguunt edd. alii | *αὐτὸ φασί τινες* **M** || 4 *ἀπὸ*] *παρὰ* Suid., Etym. M. | *κινάμωμον* **A**ac**CTMPRV**ac, cf. Suid., Etym. M. || 5 *τὰς* **D**c *τοὺς* **D**ac cett. | *νοσσιὰς* **TR** *νοσιὰς* **p** | *προσπελασμένας* **C** *προπεπλασμένας* **D** *πεπλασμένας* **M** *προσεκπεπλασμένας* **p** | *πηλῷ* **Tp** || 6 *ἀποκρήμνησιν* **V** | *οὔρεσι* **CTMP** | *ἀνθρώπων* **DRSV** γρ' *ἀνθρώπων* **P**mg *ἀνθρώπῳ* **P**t**p** cett. | *οὐδεμίην* **MD** Ald. || 7 *τάδε*] *ταῦτα* **TM** || 8 *διατάμνοντες* **DR** *διατέμνοντες* **SV** | *ὡς μέγιστα* om. **M** || 9 *θέντες* **DRSV** | *νεοσσιῶν* **P**1**DV** *νεοσιῶν* **R** *νεοσσῶν* **S** *νοσσιέων* **TM** Ald. || 10 *καταπετεωμένας* **C** *καταπταμένας* **DRSV** || 10–11 *αὐτῶν τὰ μέλεα τῶν ὑποζυγίων* **AB CTMP** *τῶν ὑποζυγίων μέλεα* **DRSV** *τῶν ὑποζυγίων* veterem glossam considero
ἴσχειν
ad *αὐτῶν* allatam, secl. Gomperz || 12 *φορέειν* **M** | *ἐς γῆν* **DS** *εἰς γῆν* **PRV** *ἐπὶ τὴν γῆν* **M** Ald. | *μὲν* om. **ABCTM** || 13 *κινάμωμον* **A**ac**CTMP** | *ἐκ*] *δ' ἐκ* **AB CTM** | *ἀπικνέεται* **M** || 14 *λήδανον*] *λάδανον* **V**ac | *τὸ – λάδανον* om. **D**t, in mg. suppl. **D**1 | *Ἀράβιοι καλέουσι* **PDRSV** | *ἔτι* **PDRSV** *ἐκ* **ABCTM** | *θωμασιώτερον* **TD**1

γίνεται. ἐν γὰρ δυσοδμοτάτῳ γινόμενον εὐωδέστατόν ἐστι· τῶν γὰρ αἰγῶν τῶν τράγων ἐν τοῖσι πώγωσι εὑρίσκεται ἐγγινόμενον, οἷον γλοιὸς ἀπὸ τῆς ὕλης. χρήσιμον δ' ἐς πολλὰ τῶν μύρων ἐστί, θυμιῶσί τε μάλιστα τοῦτο Ἀράβιοι. τοσαῦτα μὲν θυμιαμάτων πέρι εἰρήσθω, ἀπόζει δὲ τῆς 113
χώρης τῆς Ἀραβίης θεσπέσιον ὡς ἡδύ.

Δύο δὲ γένεα οἴων σφι ἔστι θώματος ἄξια, τὰ οὐδαμόθι ἑτέρωθι ἔστι· τὸ μὲν αὐτῶν ἕτερον ἔχει τὰς οὐρὰς μακράς, τριῶν πήχεων οὐκ ἐλάσσονας, τὰς εἴ τις ἐπείη σφι ἐπέλκειν, ἕλκεα ἂν ἔχοιεν ἀνατριβομενέων πρὸς τῇ γῇ τῶν οὐρέων· νῦν δ' ἅπας τις τῶν ποιμένων ἐπίσταται ξυλουργέειν ἐς 2
τοσοῦτον· ἁμαξίδας γὰρ ποιεῦντες ὑποδέουσι αὐτὰς τῇσι οὐρῇσι, ἑνὸς ἑκάστου κτήνεος τὴν οὐρὴν ἐπὶ ἁμαξίδα ἑκάστην καταδέοντες. τὸ δὲ ἕτερον γένος τῶν οἴων τὰς οὐρὰς πλατέας φορέουσι καὶ ἐπὶ πῆχυν πλάτος.

Ἀποκλινομένης δὲ μεσαμβρίης παρήκει πρὸς δύνοντα ἥλιον ἡ Αἰθιοπίη 114
χώρη ἐσχάτη τῶν οἰκεομένων· αὕτη δὲ χρυσόν τε φέρει πολλὸν καὶ ἐλέφαντας ἀμφιλαφέας καὶ δένδρεα πάντα ἄγρια καὶ ἔβενον καὶ ἄνδρας μεγίστους καὶ καλλίστους καὶ μακροβιωτάτους.

Αὗται μέν νυν ἔν τε τῇ Ἀσίῃ ἐσχατιαί εἰσι καὶ ἐν τῇ Λιβύῃ· περὶ δὲ 115
τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν πρὸς ἑσπέρην ἐσχατιέων ἔχω μὲν οὐκ ἀτρεκέως λέγειν· οὔτε γὰρ ἔγωγε ἐνδέκομαι Ἠριδανόν τινα καλέεσθαι πρὸς βαρβάρων ποταμὸν ἐκδιδόντα ἐς θάλασσαν τὴν πρὸς βορέην ἄνεμον, ἀπὸ τοῦ τὸ ἤλεκτρον φοιτᾶν λόγος ἐστί, οὔτε νήσους οἶδα Κασσιτερίδας ἐούσας,

AB C TM P(p) DR SV

T 7–12 Aelian. nat. anim. X 4 ad locum se refert || **15** Eust.: v. quae ad 20, 1 laudavimus || **21** Eust. Dion. 561 *Ἡρόδοτος . . . φησὶν ὅτι* οὐκ οἶδα νήσους Κασσιτερίδας, ἐξ ὧν ὁ κασσίτερος ἡμῖν φοιτᾷ

15 Eust. Dion. 458 *ἰστέον . . ., ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ δασύτητος λέγεται τὸ* 'ἀμφιλαφές' (*ἀμφιλαβές* v. l.), *ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς ἐπὶ πλήθους ἢ πυκνότητος, ὡς δηλοῖ ὁ εἰπὼν* βροντὰς ἀμφιλαφεῖς (IV 28, 3) *καὶ* ἐλέφαντας *περί τινα τόπον* ἀμφιλαφεῖς

1 *δυσοδμωτάτῳ* **B^{1}T** || **3** *δ' ἐς*] *ἐς* **V** || **3. 4** *τοῦτο μάλιστα* **M** || **4** *θωμάτων* **ABTM** *θωυμάτων* (quod ex *θ$\overset{υ}{ω}$μάτων* credo esse ortum) **CP** *θυωμάτων* in mg. (coni.?) **A** man. post. *θυμιαμάτων* **P^{mg}p** cett. || **6** *θωύματος* **CMP** | *ἑτέρωθι*] *ἄλλοθι* **M** om. **SV** || **7** *αὐτέων* **DRSV** | *μικράς* **C** | *τριπήχεας* **ABCT** *τριπήχεων* **M** Ald. || **8** *ἐπίει* **DR** *ἐποίει* **SV** *ἐπήει* **M** Ald. | *ἀπέλκειν* **M** Ald. | *ἀνατριβομένων* **AB** | *τῇ* om. **ABCT** || **10** *τοσοῦτο* **ABC^{mg}TMP** *τοῦτο* **C^{t}** || **12** *πλατήους* **SV^{ac}** (ut vid.) | *φορέει* **DRSV** || **13** *ἀποκλιναμένης* **ABCTM** | *μεσημβρίης* **DRSV** | *δύναντα ἥλιον* **C** *ἥλιον δύνοντα* **DR** *ἥλιον δύναντα* **SV** || **14** *οἰκεομενέων* **D^{2}**, v. grammaticam meam 105 || **15** *ἀμφιλαφεῖς* Eust. | *ἅπαντα* **DRSV** | *ἔβεννον* **T** || **17** *ἔσχαταί* **AB CTM** || **19** *τινα* om. **ABCTMP** || **20** *βορῆν* **DRSV** | *ἀπὸ τοῦ* scripsi (cf. 63, 2) *ἀπό τευ* **MS** Ald. *ἀπότευ* **ABTPDRSV** *ἀπό τε* **C** unde priscum *ἀπότ$\overset{ε}{ο}$ν* (i. e. *ἀπότου* in *ἀπότευ* mutatum restituo, cf. I 145 et v. grammaticam meam 109) || **21** *οἶδα* **M** | *Κασιτερίδας* **CM**

2 ἐκ τῶν ὁ κασσίτερος ἡμῖν φοιτᾷ. τοῦτο μὲν γὰρ ὁ Ἠριδανὸς αὐτὸ κατηγο-
ρέει τὸ οὔνομα, ὡς ἔστι Ἑλληνικὸν καὶ οὐ βάρβαρον, ὑπὸ [ποιητοῦ] δέ
τινος ποιηθέν· τοῦτο δὲ οὐδενὸς αὐτόπτεω γενομένου οὐ δύναμαι ἀκοῦσαι
τοῦτο μελετῶν, ὅκως θάλασσά ἐστι τὰ ἐπέκεινα Εὐρώπης. ἐξ ἐσχάτης
116 δ' ὦν ὅ τε κασσίτερος ἡμῖν φοιτᾷ καὶ τὸ ἤλεκτρον. πρὸς δὲ ἄρκτου τῆς
Εὐρώπης πολλῷ τι πλεῖστος χρυσὸς φαίνεται ἐών. ὅκως μὲν γινόμενος,
οὐκ ἔχω οὐδὲ τοῦτο ἀτρεκέως εἶπαι, λέγεται δὲ ὑπὲκ τῶν γρυπῶν ἁρ-
2 πάζειν Ἀριμασποὺς ἄνδρας μουνοφθάλμους. πείθομαι δὲ οὐδὲ τοῦτο, ὅκως
μουνόφθαλμοι ἄνδρες φύονται φύσιν ἔχοντες τὴν ἄλλην ὁμοίην τοῖσι ἄλλοισι
3 ἀνθρώποισι. αἱ δὴ ὦν ἐσχατιαὶ οἴκασι περικλήουσαι τὴν ἄλλην χώρην καὶ
ἐντὸς ἀπέργουσαι τὰ κάλλιστα δοκέοντα ἡμῖν εἶναι καὶ σπανιώτατα ἔχειν
αὐτά.
117 Ἔστι δὲ πεδίον ἐν τῇ Ἀσίῃ περικεκλημένον ὄρεϊ πάντοθεν, διασφάγες
δὲ τοῦ ὄρεός εἰσι πέντε. τοῦτο τὸ πεδίον ἦν μέν κοτε Χορασμίων ἐν οὔροισι
ἐὸν Χορασμίων τε αὐτῶν καὶ Ὑρκανίων καὶ Πάρθων καὶ Σαραγγέων καὶ
2 Θαμαναίων· ἐπείτε δὲ Πέρσαι ἔχουσι τὸ κράτος, ἐστὶ τοῦ βασιλέος. ἐκ
δὴ ὦν τοῦ περικλήοντος ὄρεος τούτου ῥέει ποταμὸς μέγας, οὔνομα δέ οἵ
ἐστι Ἄκης. οὗτος πρότερον μὲν ἄρδεσκε διαλελαμμένος πενταχοῦ τούτων

AB C TM P(p) DR SV

T 1–3 Eust. Dion. 14 *καὶ ὁ Ἠριδανὸς* ... οὐ βάρβαρον ὄνομα, *κατὰ τὸν Ἡρόδοτον*, *ἀλλὰ* Ἑλληνικὸν ποιηθέν, *φησιν*, ὑπό τινος ποιητοῦ || 14 Steph. Byz.: v. ad 93, 3

8 Poll. II 62 τὸ ... '*μονόφθαλμος*' *παρὰ Ἡροδότῳ* || 18 Hes. *Ἄκις· ποταμὸς Ἀσίας*

1 *κασίτερος* **C** | *τοῦτο*] *οὕτω* **D** || 2 *οὐ βάρβαρον* **PDRSV** Eust. *οὔτε βαρβαρικόν* **AB**^{2} *οὔ τι βαρβαρικόν* **CTM** om. **B**^{1} || 3 *ποιητέω* **DRSV** seclusi, cf. Eust. | *τοῦτο*] *οὔτε* **ABCTMP** | *γινομένου* **C** | *οὐ* hapl. om. **ABCTM** || 4 *μελετῶν*] *με λέγων* **DRV** *με λέγειν* **S** | *ὅπως* **TM** | *θάλασσά*] *τἆλλα* **M** | *τῆς Εὐρώπης* **DRSV** | *ἐσχάτων* **PDRV** *ἐσχάτου* **S** || 5 *τε* om. **ABCTMP** || 6 *τι*] *τοι* **M** Ald. om. **A** || 7 *εἶπε* **CRV** *εἰ**** **M** | *ὑπὲκ*] *ὑπὲρ* **ABTMP** *ὑπὸ* **C** | *γρυπτῶν* **V** *γρουπῶν* ut vid. **M** | *ἀναρπάζειν* **DRSV** || 8 *Ἀριμαστοὺς* **RV** | *μονοφθάλμους* **DRSV** | *οὐδὲ* om. **D** || 9 *τοῖς ἄλλοισι* **T** || 10 *δὲ* **ABCTM** | *περικλείουσαι* **CDSV** || 11 *τὰ δοκέοντα κτλ.* potius quam *τὴν ἄλλην χώρην* obiectum est considerandum verbi *ἀπέργειν* et praeterea *αὐτά* participium *δοκέοντα* relativae propositionis instar continuat (Kuehner-Gerth II 433): 'includunt ea (i. e. accessum prohibent ad ea) quae optima nobis videntur esse et difficillime obtinenda' (*σπάνιος* oppos. *ῥᾴδιος*, cf. Archyt. 3) | *καὶ* om. **D** || 12 *αὗται* **ABCTMP** || 13 *περικεκλειμένον* **C** *περικεκλημένον* **TM** *περικεκλησμένον* **PRV** *περικεκλεισμένον* **DS** | *οὔρεϊ* **CTMPD**^{2} || 14 *οὔρεος* **CTMPD**^{2} | *ποτε* **DRV** | *ἐν* — 15 *Χορασμίων* haplogr. om. **ABCTMP** || 15 *αὐτέων* **DRSV** | *Σαραγγαίων* **C**^{ac}**MDRSV** || 16 *Θωμαναίων* **ABCTP** *Θωμανίων* **Mp** Ald. | *ἐπεὶ* **DRSV** | *βασιλέως* **T** || 17 *περικλείοντος* **CDS** | *οὔρεος* **CTMPD**^{2} || 18 *Ἄκις* **CSV** cf. Hes. | *διαλελαμένος* **CTMPDRSV** | *πενταχοῦ* **P**^{c}**pD**^{c}**R** *πανταχοῦ* **P**^{ac}**D**^{ac} cett. || 18–p. 327, 1 *τοῦτον τὸν εἰρημένον* **R**

*τῶν εἰρημένων τὰς χώρας διὰ διασφάγος ἀγόμενος ἑκάστης ἑκάστοισι·
ἐπείτε δὲ ὑπὸ τῷ Πέρσῃ εἰσί, πεπόνθασι τοιόνδε· τὰς διασφάγας τῶν* 3
*ὀρέων ἐνδείμας ὁ βασιλεὺς πύλας ἐπ' ἑκάστῃ διασφάγι ἔστησε, ἀποκεκλημένου δὲ τοῦ ὕδατος τῆς διεξόδου τὸ πεδίον τὸ ἐντὸς τῶν ὀρέων πέλαγος
γίνεται ἐκδιδόντος μὲν τοῦ ποταμοῦ, ἔχοντος δὲ οὐδαμῇ ἐξήλυσιν. οὗτοι* 4
*ὦν, οἵ περ ἔμπροσθε ἐώθεσαν χρᾶσθαι τῷ ὕδατι, οὐκ ἔχοντες αὐτῷ χρᾶσθαι συμφορῇ μεγάλῃ διαχρέωνται· τὸν μὲν γὰρ χειμῶνα ὕει σφι ὁ θεὸς ὥσπερ καὶ τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι, τοῦ δὲ θέρεος σπείροντες μελίνην
καὶ σήσαμον χρήσκονται τῷ ὕδατι. ἐπεὰν ὦν μηδὲν σφίσι παραδιδῶται* 5
*τοῦ ὕδατος, ἐλθόντες ἐς τοὺς Πέρσας αὐτοί τε καὶ γυναῖκες, στάντες κατὰ τὰς θύρας τοῦ βασιλέος βοῶσιν ὠρυόμενοι, ὁ δὲ βασιλεὺς τοῖσι δεομένοισι αὐτῶν μάλιστα ἐντέλλεται ἀνοίγειν τὰς πύλας τὰς ἐς τοῦτο
φερούσας. ἐπεὰν δὲ διάκορος ἡ γῆ σφεων γένηται πίνουσα τὸ ὕδωρ,* 6
αὗται μὲν αἱ πύλαι ἀποκλῄονται, ἄλλας δ' ἐντέλλεται ἀνοίγειν ἄλλοισι τοῖσι δεομένοισι μάλιστα τῶν λοιπῶν. ὡς δ' ἐγὼ οἶδα ἀκούσας, χρήματα μεγάλα πρησσόμενος ἀνοίγει πάρεξ τοῦ φόρου. ταῦτα μὲν δὴ ἔχει οὕτω.

AB C TM P(p) DR SV

1 *Λέξ. διασφάγες· αἱ διεστῶσαι πέτραι.* Greg. Cor. 146 *διάσφαγες δὲ αἱ διεστῶσαι πέτραι.* Hes. *διασφάγες· αἱ διεστῶσαι πέτραι τῶν ὀρῶν.* Suid. *διασφάξ· διατομὴ ὄρους· καὶ διασφάγες· διεστῶσαι πέτραι.* 𝔇 fol. 42r διὰ διασφάγος ἀγόμενος || 8 Harpocr. s. v. *μελίνη: καὶ Ἡρόδοτος·* σπείροντες μελίνην || 13 Thom. Mag. 105 (s. v. *διάκορος) οὐ μόνον 'διάκορος' ἡ διακορισθεῖσα, ἀλλὰ καὶ ἡ κεκορεσμένη . . . Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ·* ἐπεὰν — γένηται

1 *διὰ* haplogr. om. **V** | *διασφάγος*] cf. quae e grammaticis laudamus | *ἑκάστης ἑκάστοισι*] *ἑκάστοισι* **A**t *ἑκάστης* **B** *ἑκάστης* in mg. suppl. **A**1 || 3 *οὐρέων* **CTMP** | *ἐφ'* **ABC** | *διασφάγῃ* **D** | *ἀποκεκλειμένου* **C** *ἀποκεκλησμένου* **PDRV** *ἀποκεκλεισμένου* **S** || 4 *ἐξόδου* **ABC** | *τὸ*2 om. **DRSV** | *οὐρέων* **CTMP** || 5 *ἐσδιδόντος* **D** *ἐνδιδόντος* cett. litterae *σ* litteram *κ* suprascr. nescio quae man. **A** *ἐκδιδόντος* coniecit Madvig || 6 *ὦν*] *ὦ* **RV** | *οἵπερ πρόσθεν* **DR** *οἱ πρόσθεν* **S** *οἱ Πέρσαι πρόσθεν* **V** | *εἰώθεσαν* **TM** Ald. *ἐώθασι* **RSV** || 7 *διαχρέονται* **Pp** || 8 *μελήνην* **T** *μελίην* **DRSV** *μελίνην* Harpocr. rell. || 9 *χρήσκονται* scripsi (i. e. iterativus verbi *χρᾶσθαι*, cf. *ἐώθεσαν χρᾶσθαι* lin. 6; ad aetatem quae Persarum imperium praecedit pertinet tempus quod 'consuetudinale' potius mihi appellandum videtur) *χρηίσκοντο* codd. *χρηίσκονται* Porto duce Stein Hude | *μηδέ σφισι* **C** *μηδέν σφι* **MPp** *σφι(ν) μηδὲν* **DRSV** || 11 *βασιλέως* **ABC** | *ὠρυώμενοι* **RV**ac (olim *ὠρυώμενοι* esse scriptum recte iudicat Weber Anal. Hdt. 190) || 12 *αὐτέων* **DRSV** | *τούτους* **P**t**DRSV** *τοῦτο* **P**mg**p** cett. || 13 *φορεούσας* **PD**c**RV** | *ἐπειδὰν* **C** || 14 *ἀποκλείονται* **C**

118 *Τῶν δὲ τῷ μάγῳ ἐπαναστάντων ἑπτὰ ἀνδρῶν ἕνα αὐτῶν Ἰνταφρένεα κατέλαβε ὑβρίσαντα τάδε ἀποθανεῖν αὐτίκα μετὰ τὴν ἐπανάστασιν. ἤθελε ἐς τὰ βασιλήια ἐσελθὼν χρηματίσασθαι τῷ βασιλέι· καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ νόμος οὕτω εἶχε, τοῖσι ἐπαναστᾶσι τῷ μάγῳ ἔσοδον εἶναι παρὰ βασιλέα*
2 *ἄνευ ἀγγέλου, ἢν μὴ γυναικὶ τυγχάνῃ μισγόμενος βασιλεύς. οὐκ ὦν δὴ Ἰνταφρένης ἐδικαίου οὐδένα οἱ ἐσαγγεῖλαι, ἀλλ᾽ ὅτι ἦν τῶν ἑπτά, ἐσιέναι ἤθελε· ὁ δὲ πυλουρὸς καὶ ὁ ἀγγελιηφόρος οὐ περιώρων φάμενοι τὸν βασιλέα γυναικὶ μίσγεσθαι. ὁ δὲ Ἰνταφρένης δοκέων σφέας ψεύδεα λέγειν ποιέει τοιάδε· σπασάμενος τὸν ἀκινάκεα ἀποτάμνει αὐτῶν τά τε ὦτα καὶ τὰς ῥῖνας καὶ ἀνείρας περὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου περὶ τοὺς αὐχένας*
119 *σφέων ἔδησε καὶ ἀφῆκε. οἱ δὲ τῷ βασιλέι δεικνύουσι ἑωυτοὺς καὶ τὴν αἰτίην εἶπον, δι᾽ ἣν πεπονθότες εἴησαν. Δαρεῖος δὲ ἀρρωδήσας, μὴ κοινῷ λόγῳ οἱ ἓξ πεποιηκότες ἔωσι ταῦτα, μεταπεμπόμενος ἕνα ἕκαστον*
2 *ἀπεπειρᾶτο γνώμης, εἰ συνέπαινοί εἰσι τῷ πεποιημένῳ. ἐπείτε δὲ ἐξέμαθε, ὡς οὐ σὺν ἐκείνοισι εἴη ταῦτα πεποιηκώς, ἔλαβεν αὐτόν τε τὸν Ἰνταφρένεα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τοὺς οἰκηίους πάντας ἐλπίδας πολλὰς ἔχων μετὰ τῶν συγγενέων μιν ἐπιβουλεύειν οἱ ἐπανάστασιν, συλλαβὼν δέ*
3 *σφεας ἔδησε τὴν ἐπὶ θανάτῳ. ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Ἰνταφρένεος φοιτῶσα ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ βασιλέος κλαίεσκεν ἂν καὶ ὀδυρέσκετο· ποιεῦσα δὲ αἰεὶ τὠυτὸ*

AB C TM P(p) DR SV
(*Ἰνταφέρνης τῶν ἑπτὰ κωλυθεὶς ὢν ὑπό του τῶν ἐν πύλαις ὡς Δαρεῖον ἐσελθεῖν ἔτυψε τὸν πυλουργόν* 𝔓 solus) ἐπείτε δὲ (*ἐπεὶ δ᾽* 𝔓) ἐξέμαθε (119, 2) – ἡσθεὶς αὐτῇ (119, 7) exc. floril. 𝔄𝔓 Ἡ γυνὴ *αὕτη* φοιτῶσα (119, 3) – ἀπέκτεινεν (119, 7) quibusdam omissis exc. ℌ

3 Lex. Vind. 190 (s. v. *χρηματίσασθαι*) . . . *Ἡρόδοτος*· ἐς τὰ βασιλήια εἰσελθὼν χρηματίσασθαι τῷ βασιλεῖ. Thom. Mag. 401 (s. v. *χρηματίζω*) ἤθελεν – βασιλεῖ

1 ad divisionem libri v. praef. LIX | *τῶν μάγων* $\mathbf{V}^{ac}$ | *Ἰνταφέρνεα* **ABCTMP** || 2 *ἀποθανεῖν. αὐτίκα μετὰ τὴν ἐπανάστασιν ἤθελε* distinx. codd. nonnulli || 3 *βασίλεια* Thom. Mag. | *ἐλθὼν* $\mathbf{P}^1$ **DRSV** *ἐσελθὼν* $\mathbf{P}^2$**p** cett. | *δὴ καὶ*] *δὴ* **TMPp** Ald. om. **DRSV** || 4 *εἶχε οὕτω* **M** || 5 *τύχῃ* **DRSV** | *ὁ βασιλεύς* **M** Ald. | *οὔκουν* **TM** || 6 *ὁ Ἰνταφέρνης* **ABCTMP** | *ἐδικαίευ* **Mp** Ald. || 6.7 *εἰσιέναι ἤθελε* **ABM** *ἤθελε εἰσιέναι* Ald. || 7 *ὁ*² om. **ABCTM** | *ἀγγελιφόρος* $\mathbf{D}^{ac}$ *ἀγγεληφόρος* $\mathbf{D}^{c}$**RSV** | *περιώρεον* $\mathbf{C}^{t}$**TM** Ald. || 8 *Ἰνταφέρνης* **ABCTMP** || 9 *τάδε* **S** (ut vid.) **M** | *ἀκινάκην* **D** | *ἀποτέμνει* **T** | *τά τε ὦτα αὐτῶν* **M** | *αὐτέων* (ut vid.) $\mathbf{V}^{ac}$ || 10 *περὶ*¹ om. **M** Ald. || 11 *ἀπῆκε* **MPDRSV** | *δεικνύασι* **ABCP** || 13 *οἱ ἓξ* om. **D** | *ταῦτα*] *τὰ τοιαῦτα* **M** || 14 *ἐπειρᾶτο* **RSV** | *ἐπεὶ* **D**𝔓 *ἐπείτε* 𝔄 rell. | *ἔμαθε(ν)* **DRSV** || 15 *σὺν ἐκείνοισι*] *συγκειμένοισι* **ABCM**𝔄 *συγκειμένοισι τοῖς ἄλλοισιν* 𝔓 | *ἔλαβε* **A** | *τὸν* om. **M** | *Ἰνταφέρνεα* **ABCTMP**𝔄𝔓 || 16 *τὸν παῖδα* **ABC**𝔄𝔓 | *οἰκείους* 𝔓 | *ἐλπίσας πολλοὺς* 𝔓 *ἐλπίδας πολλὰς* 𝔄 codd. || 17 *μιν* om. **M**𝔓 hab. 𝔄 rell. || 18 *ἔδεισε* **R** | *Ἰνταφέρνεος* **ABCTMP**𝔄𝔓 | *φοιτέουσα* **TMP** Ald. *φοιτέωσα* **C** *φοιτῶσα* 𝔄𝔓 rell. || 19 *βασιλέως* **ABCT**𝔄𝔓 *βασιλῆος* **S** | *κλαίεσκε* **A** | *ἂν* om. **MS**ℌ | *ὀδυρεέσκετο* $\mathbf{D}^1$ *ὠδυρεέσκετο* $\mathbf{D}^2$ *ὠδύρετο* **Mp** Ald. | *ποιοῦσα* **ABCT**𝔄𝔓

τοῦτο τὸν Δαρεῖον ἔπεισε οἰκτεῖραί μιν, πέμψας δὲ ἄγγελον ἔλεγε, τάδε
'ὦ γύναι, βασιλεύς τοι Δαρεῖος διδοῖ ἕνα τῶν δεδεμένων οἰκηίων ῥύ-
σασθαι, τὸν βούλεαι ἐκ πάντων.' ἡ δὲ βουλευσαμένη ὑπεκρίνετο, τάδε 'εἰ 4
μὲν δή μοι διδοῖ βασιλεὺς ἑνὸς τὴν ψυχήν, αἱρέομαι ἐκ πάντων τὸν ἀδελ-
φεόν.' πυθόμενος δὲ Δαρεῖος ταῦτα καὶ θωμάσας τὸν λόγον πέμψας 5
ἠγόρευε· 'ὦ γύναι, εἰρωτᾷ σε βασιλεύς, τίνα ἔχουσα γνώμην τὸν ἄνδρα τε
καὶ τὰ τέκνα ἐγκαταλιποῦσα τὸν ἀδελφεὸν εἵλευ περιεῖναί τοι, ὃς καὶ ἀλ-
λοτριώτερός τοι τῶν παίδων καὶ ἧσσον κεχαρισμένος τοῦ ἀνδρός ἐστι.'
ἡ δ' ἀμείβετο τοῖσδε· 'ὦ βασιλεῦ, ἀνὴρ μὲν ἄν μοι ἄλλος γένοιτο, εἰ δαί- 6
μων ἐθέλοι, καὶ τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτα ἀποβάλοιμι· πατρὸς δὲ καὶ μητρὸς
οὐκέτι μευ ζωόντων ἀδελφεὸς ἂν ἄλλος οὐδενὶ τρόπῳ γένοιτο. ταύτῃ τῇ
γνώμῃ χρεωμένη ἔλεξα ταῦτα.' εὖ τε δὴ ἔδοξε τῷ Δαρείῳ εἰπεῖν ἡ γυνὴ καί 7
οἱ ἀπῆκε τοῦτόν τε, τὸν παραιτέετο, καὶ τῶν παίδων τὸν πρεσβύτατον
ἡσθεὶς αὐτῇ, τοὺς δὲ ἄλλους ἀπέκτεινε πάντας. τῶν μὲν δὴ ἑπτὰ εἷς
αὐτίκα τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ ἀπολώλεε.
Κατὰ δέ κου μάλιστα τὴν Καμβύσεω νοῦσον ἐγίνετο τάδε· ὑπὸ Κύρου 120
κατασταθεὶς ἦν Σαρδίων ὕπαρχος Ὀροίτης ἀνὴρ Πέρσης· οὗτος ἐπεθύ-
μησε πρήγματος οὐκ ὁσίου, οὔτε γάρ τι παθὼν οὔτε ἀκούσας μάταιον
ἔπος πρὸς Πολυκράτεος τοῦ Σαμίου οὐδὲ ἰδὼν πρότερον ἐπεθύμεε λαβὼν
αὐτὸν ἀπολέσαι, ὡς μὲν οἱ πλεῦνες λέγουσι, διὰ τοιήνδε τινὰ αἰτίην· ἐπὶ 2
τῶν βασιλέος θυρέων κατήμενον τόν τε Ὀροίτην καὶ ἄλλον Πέρσην, τῷ
οὔνομα εἶναι Μιτροβάτεα, νομοῦ ἄρχοντα τοῦ ἐν Δασκυλείῳ — τούτους

AB C TM P(p) DR SV, ad quos usque ad *ἡσθεὶς αὐτῇ* (119, 7) accedit floril. **𝔄𝔓** et partim **𝔖**

1 *τοῦτο* om. **𝔓** | *ἔπεισε* **A** *ἔπειθεν* **DRSV** | *τάδε* om. **M** || 2 *οἰκηίων* om. **M** | *ῥύσασθαι* om. **D** || 3 *βουλομένη* **DRSV** *βουλευσαμένη* **𝔄𝔓** rell. | *ὑπεκρίνατο* **ABCM𝔖** *ἀπεκρίνατο* **𝔄𝔓** || 4 *μὲν διδοῖ μοι* **𝔖** | *βασιλεὺς ἑνὸς* (add. *μόνου* **𝔖**) *ψυχήν, αἱρέομαι ἐκ πάντων* **CPp𝔖** *βασιλεὺς ἑνὸς τὴν ψυχήν, αἱρέομεν ἐκ πάντων* **R** *βασιλεὺς ἐκ πάντων ἑνὸς τὴν ψυχήν, αἱρέομαι* **M𝔄** *βασιλεὺς ἑνὸς τὴν ψυχήν, αἱρέομαι ἐκ πάντων* **𝔓** rell. || 5 *ταῦτα Δαρεῖος* **TM** | *θωυμάσας* **CTMPD²RSV𝔄𝔓** || 6 *γνώμην ἔχουσα* **𝔖** || 7 *ἀδελφὸν* **𝔄** *ἀδελφεὸν* **𝔓** rell. | *περιιέναι* **ABCTM𝔄𝔓𝔖** | *τοι ὃς καὶ ἀλλοτριώτερος* **𝔄** (coniecerat Reiske) *τοι ὃς καὶ ἀλλοτριώτατος* **ABCTMP𝔓𝔖** *τὸ καὶ ἀλλοτριώτατον* **DRSV** || 8 *κεχαρισμένον* **DRSV** *κεχαρισμένος* **𝔄𝔓** rell. per concinnitatem ad id quod praecedit | *ἐστὶ τοῦ ἀνδρός* **𝔄𝔓** || 9 *μέν μοι ἂν ἄλλος* **ABP𝔄𝔓𝔖** *μέντοι ἂν ἄλλος* **C** *μέν μοι ἄλλος ἂν* **TM** || 10 *θέλοι* **M** *ἐθέλοι* (*οι* ex corr.) **V** | *ἀποβάλλοιμι* **V𝔄** || 11 *ζούντων* **M** (ut vid.) **𝔄𝔓** *ζωώντων* **T** | *γένηται* **C** || 12 *χρεομένη* **Pp𝔄** *χρεωμένη* **𝔓** rell. | *ἔλεξε* **PDRSV𝔄𝔓** | *δὴ*] *οὖν* **𝔖** || 13 *τὸν*[1]] *ὃν* **M𝔄𝔓** || 15 *τρόπον τὸν εἰρημένον* **TM**[c] || 16 *τοιάδε* **C** || 17 *σταθεὶς* **DRSV** | *Ὀρείτης* **M** || 18 *οὐχ* **AB**, cf. II 119, 2 | *τι*] *τοι* **V** || 19 *πρὸς* om. **MDRSV** | *οὔτε* **PDRSV** | *ἐπεθύμησε* **RSV** | *λαβὸν* **R** || 20 *ἀπολέσαι αὐτὸν* **M** | *οἱ μὲν* **S** *οἱ μὲν οἱ* **DRV** | *διὰ* om. **DRSV** || 21 *βασιλέως* **CTMR** *βασιλῆος* **S** | *τε* om. **M** | *Ὀρείτην* **M** | *τῷ*] *τῷ τὸ* **R** *τὸ* **D**[ac]**SV** || 22 *εἶναι* om. **D**[1] | *Μιτραβάτεα* **B** *Μητροβάτεα* **C**[1]**TM** | *νόμου* **TM** | *Δασκυλίῳ* **D** *Δασκυλίων* **TM**

ἐκ λόγων ἐς νείκεα συμπεσέειν· κρινομένων δὲ περὶ ἀρετῆς εἰπεῖν τὸν
3 *Μιτροβάτεα τῷ Ὀροίτῃ προφέροντα· ʿσὺ γὰρ ἐν ἀνδρῶν λόγῳ, ὃς βασιλέι νῆσον Σάμον πρὸς τῷ σῷ νομῷ προσκειμένην οὐ προσεκτήσαο ὧδε δή τι ἐοῦσαν εὐπετέα χειρωθῆναι, τὴν τῶν τις ἐπιχωρίων πεντεκαίδεκα ὁπλί-*
4 *τῃσι ἐπαναστὰς ἔσχε καὶ νῦν αὐτῆς τυραννεύει.ʾ οἱ μὲν δή μίν φασι τοῦτο ἀκούσαντα καὶ ἀλγήσαντα τῷ ὀνείδεϊ ἐπιθυμῆσαι οὐκ οὕτω τὸν εἴπαντα ταῦτα τίσασθαι ὡς Πολυκράτεα πάντως ἀπολέσαι δι' ἅτινα κακῶς*
121 *ἤκουσε. οἱ δὲ ἐλάσσονες λέγουσι πέμψαι Ὀροίτεα ἐς Σάμον κήρυκα ὅτευ δὴ χρήματος δεησόμενον — οὐ γὰρ ὦν δὴ τοῦτό γε λέγεται —, καὶ τὸν Πολυκράτεα τυχεῖν κατακείμενον ἐν ἀνδρεῶνι, παρεῖναι δέ οἱ καὶ Ἀνα-*
2 *κρέοντα τὸν Τήιον· καί κως εἴτε ἐκ προνοίης αὐτὸν κατηλογέοντα τὰ Ὀροίτεω πρήγματα, εἴτε καὶ συντυχίη τις τοιαύτη ἐπεγένετο· τόν τε γὰρ κήρυκα τὸν Ὀροίτεω παρελθόντα διαλέγεσθαι καὶ τὸν Πολυκράτεα — τυχεῖν γὰρ ἀπεστραμμένον πρὸς τὸν τοῖχον — οὔτε μεταστραφῆναι οὔτε*
122 *τι ὑποκρίνασθαι. αἰτίαι μὲν δὴ αὗται διφάσιαι λέγονται τοῦ θανάτου τοῦ Πολυκράτεος γενέσθαι, πάρεστι δὲ πείθεσθαι, ὁκοτέρῃ τις βούλεται αὐτέων. ὁ δὲ ὦν Ὀροίτης ἱζόμενος ἐν Μαγνησίῃ τῇ ὑπὲρ Μαιάνδρου ποταμοῦ οἰκημένῃ ἔπεμπε Μύρσον τὸν Γύγεω ἄνδρα Λυδὸν ἐς Σάμον ἀγ-*
2 *γελίην φέροντα μαθὼν τοῦ Πολυκράτεος τὸν νόον. Πολυκράτης γάρ ἐστι πρῶτος, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Ἑλλήνων, ὃς θαλασσοκρατέειν ἐπενοήθη, πάρεξ Μίνω τε τοῦ Κνωσσίου καὶ εἰ δή τις ἄλλος πρότερος τούτου ἦρξε τῆς θαλάσσης· τῆς δὲ ἀνθρωπηίης λεγομένης γενεῆς Πολυκράτης πρῶτος*
3 *ἐλπίδας πολλὰς ἔχων Ἰωνίης τε καὶ νήσων ἄρξειν. μαθὼν ὦν ταῦτά μιν διανοεύμενον ὁ Ὀροίτης πέμψας ἐσαγγελίην ἔλεγε, τάδε ʿὈροίτης Πολυκράτεϊ ὧδε λέγει· πυνθάνομαί σε ἐπιβουλεύειν μὲν πρήγμασι μεγάλοισι,*

AB C TM P(p) DR SV

1 *εἰς* **RV** ‖ **2** *Μητροβάτεα* **TM** | *Ὀρείτῃ* **M** | *ἀνδρὸς* **M** Ald. | *ὡς* **C** ‖ **3** *κειμένην* **ABCTM** ‖ **3.4** *δέ τι* vel *δ' ἔτι* **M** Ald. ‖ **4** *ἐπ' ἔτεα* **SV** | *ἐγχωρίων* **M** ‖ **5** *ἔσκε* **T** ‖ **6** *ἀγήσαντα* **V** | *εἰπόντα* **PDRSV** ‖ **7** *δι' ἅτινα* scripsi *διατίνα* **AB** *διάτινα* **C** *διὰ τίνα* **T** *διά τιν' ἃ* **M** *δι' ὅντινα* **PDRSV** ‖ **8** *Ὀρείτεα* **M** ‖ **9** *δὴ*[1] om. **DRSV** | *οὐ — λέγεται* om. **S** | *δὴ τοῦτό γε*] *δὴ τοῦτο* **M** Ald. *τοῦτο* **DRV** ‖ **10** *καὶ* om. **R** ‖ **11** *τὰ* hapl. om. **DRSV** ‖ **12** *Ὀρείτεω* **M** | *τοιαύτη τις* **DRSV** ‖ **13** *Ὀρείτεω* **M** ‖ **14** *ἐπεστραμμένον* **ABCTMP** | *τὸν* om. **DRSV** ‖ **14–15** *μεταστραφῆναι οὔτε τι* Schaeferio duce edd. *τι μεταστραφῆναι οὔτε* **ABCTMP** *τι μεταστραφῆναι οὔτε τι* cett. (posterius *τι* credo esse omissum postque inepto loco vel bis esse suppletum) ‖ **15** *ἀποκρίνασθαι* propos. Scaliger in notis Cantabr. bibl. univ. Nn. V. 26 ‖ **17** *δὴ* **TMS** Ald. | *Ὀρείτης* **M** ‖ **17.18** *τοῦ ποταμοῦ οἰκεομένῃ* **M** ‖ **18** *ἔπεμψε* **DRSV** ‖ **19** *νόθον* **D** ‖ **20** *ἴσδμεν* **R** ‖ **21** *Μίνωος* **ABCTMP** | *Κνωσίου* **DR**[ac] | *τις*] *τῆς* **RV**[1] | *τοῦτο* **C** ‖ **22** *ἀνθρωπείης* **D**[c] | *πρῶτος*] *ἐστὶ πρῶτος* **S** *μόνος* **T** *μοῦνος* **M** Ald. ‖ **23** *πολλὰς* om. **M** | *μιν* om. **M** Ald. ‖ **24** *Ὀρείτης* **M** | *ἐσαγγελίην* scripsi (cf. *ἐσαγγελεύς* 84, 2) *ἐς ἀγγελίην* **DRSV** *ἀγγελίην* (litteris *σε* ante *σα* omissis) cett. | *Ὀρείτης* **M** ‖ **25** *σε — μὲν*] *δὲ ἐπιβουλεύειν μὲν* **R** *ἐπιβουλεύειν σε* **ABCTMP**

χρήματα δέ τοι οὐκ εἶναι κατὰ τὰ φρονήματα. σύ νυν ὧδε ποιήσας ὀρθώσεις μὲν σεωυτόν, σώσεις δὲ καὶ ἐμέ· ἐμοὶ γὰρ βασιλεὺς Καμβύσης ἐπιβουλεύει θάνατον καί μοι τοῦτο ἐξαγγέλλεται σαφηνέως. σύ νυν ἐμὲ 4
ἐκκομίσας αὐτὸν καὶ χρήματα τὰ μὲν αὐτῶν αὐτὸς ἔχε, τὰ δὲ ἐμὲ ἔα ἔχειν· εἵνεκέν τε χρημάτων ἄρξεις τῆς ἁπάσης Ἑλλάδος. εἰ δέ μοι ἀπιστέεις τὰ περὶ τῶν χρημάτων, πέμψον, ὅστις τοι πιστότατος τυγχάνει ἐών, τῷ ἐγὼ ἀποδέξω.' ταῦτα ἀκούσας Πολυκράτης ἥσθη τε καὶ ἐβούλετο· καί 123
κως ἱμείρετο γὰρ χρημάτων μεγάλως, ἀποπέμπει πρῶτα κατοψόμενον Μαιάνδριον Μαιανδρίου ἄνδρα τῶν ἀστῶν, ὅς οἱ ἦν γραμματιστής· ὃς χρόνῳ οὐ πολλῷ ὕστερον τούτων τὸν κόσμον τὸν ἐκ τοῦ ἀνδρεῶνος τοῦ Πολυκράτεος ἐόντα ἀξιοθέητον ἀνέθηκε πάντα ἐς τὸ Ἥραιον. ὁ δὲ Ὀροίτης 2
μαθὼν τὸν κατάσκοπον ἐόντα προσδόκιμον ἐποίεε τοιάδε· λάρνακας ὀκτὼ πληρώσας λίθων πλὴν κάρτα βραχέος περὶ αὐτὰ τὰ χείλεα ἐπιπολῆς τῶν λίθων χρυσὸν ἐπέβαλε, καταδήσας δὲ τὰς λάρνακας εἶχε ἑτοίμας. ἐλθὼν δὲ ὁ Μαιάνδριος καὶ θεησάμενος ἀπήγγελλε τῷ Πολυκράτεϊ. ὁ δὲ πολλὰ 124
μὲν τῶν μαντίων ἀπαγορευόντων, πολλὰ δὲ τῶν φίλων, ἐστέλλετο αὐτόσε, πρὸς δὲ καὶ ἰδούσης τῆς θυγατρὸς ὄψιν ἐνυπνίου τοιήνδε· ἐδόκεέ οἱ τὸν πατέρα ἐν τῷ ἠέρι μετέωρον ἐόντα λοῦσθαι μὲν ὑπὸ τοῦ Διός, χρίεσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ Ἡλίου. ταύτην ἰδοῦσα τὴν ὄψιν παντοίη ἐγίνετο μὴ ἀποδημῆσαι 2
τὸν Πολυκράτεα παρὰ τὸν Ὀροίτεα, καὶ δὴ καὶ ἰόντος αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πεντη-

AB C TM P(p) DR SV

1 *χρήματα δέ*] *καὶ χρήματα* **ABCTMP** | *τοι*] *οἱ* **T** *σοι* **M** || **2** *γὰρ*] *μὲν γὰρ* **M** Ald. || **2–3** *ἐπιβουλεύει θάνατον Καμβύσης* **M** || **3.4** *ἐκκομίσας ἐμὲ* **M** || **4** *τὰ*[1] haplogr. om. **R** | *αὐτέων* **MR** | *ἐμὲ* om. **SV** *μὲ* (ε supra, littera nescio qua manu suprascripta) **A** || **5** *ἁπάσης τῆς* **ABCP** *πάσης τῆς* **T** *πάσης* **M** *ἁπάσης* Ald. || **6** *πέμψων* **R** | *τυγχάνει πιστότατος* **M** || **7** *ὑποδέξω* **TMPp** Ald. | *ὁ Πολυκράτης* **DRSV** || **8** *ἐμείρετο* **R** | *μεγάλως χρημάτων* **TM** | *πρῶτον* **M** || **9** *Μαίανδρον* **TM** Ald. | *αὐτῶν* **R** | *οἱ*] *εἰ* **R** || **9–10** *ὃς οὐ χρόνῳ οὐ* **V** || **10** *τουτέων* **DRSV** || **11** *ἐς τὸ Ἥραιον πάντα* **D** *πάντα εἰς τὸ Ἥραιον* **M** *ἐς τὸ Οἰραῖον πάντα* **R** | *Ὀρείτης* **M** || **12** *μαθὸν* **R** | *τάδε* **Mp** Ald. | *λάρνακα* **M** || **13** *βραχέος τοῦ περὶ* **ABCTMP** | *τείχεα* **V**[ac] *χείλεα* **V**[c] cett. | *ἐπὶ πολλῆς* **C** || **14** *ἑτοίμους* (ας supra) **M** || **15** *Μαίανδρος* **TM** Ald. | *καὶ θεησάμενος* om. **RSV** | *ἀπήγγελε* **CTMV** *ἀπήγγειλε* **DS** *ἀπείγγελλε* (quod ex *ἀπήγγελλε* (ει supra) quin sit natum non est dubium) **B** || **16** *μὲν* om. **D** | *μαντηίων* **CTMPRSV** *μαντείων* **D** | *αὐτόσε*] *αὐτὸς ἀπιέναι* **DRSV**, v. Gebhardt Progr. Gymn. Churiae Rhaetorum 1858, 6s. ('*στέλλεσθαι* per se ipsum iam 'se conferre aliquo vel tendere' significat'); *αὐτόσε* intellige 'ad eum ipsum locum'; *ἐκεῖσε* inepte, dubitans vero, propos. Schweighaeuser || **17** *τοιήνδε* om. **M** || **18** *ὄντα* **T** | *λούεσθαι* **AB** v. grammaticam meam 120 | *μὲν* om. **D** | *δὲ* om. **V** || **19** *ταύτης* **C** | *τὴν ὄψιν ἰδοῦσα* **TM** | *ἐγένετο* **DRSV** || **20** *Ὀρείτεα* **M** | *καὶ*[2] om. **TM** | *πεντηκόντορον* **TM** Ald. *πεντηκότερον* **D**[1] **R**

κόντερον ἐπεφημίζετο. ὁ δέ οἱ ἠπείλησε, ἢν σῶς ἀπονοστήσῃ, πολλόν μιν χρόνον παρθενεύσεσθαι. ἡ δὲ ἠρήσατο ἐπιτελέα ταῦτα γενέσθαι· βούλεσθαι γὰρ παρθενεύεσθαι πλέω χρόνον ἢ τοῦ πατρὸς ἐστερῆσθαι.
125 Πολυκράτης δὲ πάσης συμβουλίης ἀλογήσας ἔπλεε παρὰ τὸν Ὀροίτεα ἅμα ἀγόμενος ἄλλους τε πολλοὺς τῶν ἑταίρων, ἐν δὲ δὴ καὶ Δημοκήδεα τὸν Καλλιφῶντος Κροτωνιήτην ἄνδρα ἰητρόν τε ἐόντα καὶ τὴν τέχνην
2 ἀσκέοντα ἄριστα τῶν κατ᾽ ἑωυτόν. ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν Μαγνησίην ὁ Πολυκράτης διεφθάρη κακῶς οὔτε ἑωυτοῦ ἀξίως οὔτε τῶν ἑωυτοῦ φρονημάτων, ὅτι γὰρ μὴ οἱ Συρηκοσίων γενόμενοι οὐδὲ εἷς τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν τυράννων ἄξιός ἐστι Πολυκράτεϊ μεγαλοπρεπείην συμβλη-
3 θῆναι. ἀποκτείνας δέ μιν οὐκ ἀξίως ἀπηγήσιος Ὀροίτης ἀνεσταύρωσε. τῶν δέ οἱ ἑπομένων ὅσοι μὲν ἦσαν Σάμιοι, ἀπῆκε κελεύων σφέας ἑωυτῷ χάριν εἰδέναι ἐόντας ἐλευθέρους· ὅσοι δὲ ἦσαν ξεῖνοί τε καὶ δοῦλοι τῶν
4 ἑπομένων, ἐν ἀνδραπόδων λόγῳ ποιεύμενος εἶχε. Πολυκράτης δὲ ἀνακρεμάμενος ἐπετέλεε πᾶσαν τὴν ὄψιν τῆς θυγατρός· ἐλοῦτο μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ Διός, ὅκως ὕοι, ἐχρίετο δὲ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀνιεὶς αὐτὸς ἐκ τοῦ σώματος ἰκμάδα. Πολυκράτεος μὲν δὴ αἱ πολλαὶ εὐτυχίαι ἐς τοῦτο ἐτελεύτησαν.
126 Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ Ὀροίτεα Πολυκράτεος τίσιες μετῆλθον. μετὰ γὰρ τὸν Καμβύσεω θάνατον καὶ τῶν μάγων τὴν βασιληίην μένων ἐν τῇσι Σάρδισι ὁ Ὀροίτης ὠφέλει μὲν οὐδὲν Πέρσας ὑπὸ Μήδων ἀπα-
2 ραιρημένους τὴν ἀρχήν· ὁ δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ταραχῇ κατὰ μὲν ἔκτεινε Μιτροβάτεα τὸν ἐκ Δασκυλείου ὕπαρχον, ὅς οἱ ὠνείδισε τὰ ἐς Πολυκράτεα

AB C TM P(p) DR SV

Ὅτι οὐδὲ εἷς — συμβληθῆναι (125, 2) Const. Porph. π. ἀρ. καὶ κακ. exc. XXII ad exc. XXI (v. 89, 3) adiunctum

1 Eust. Il. 28 (ad Α 22) σημείωσαι . . ., ὅτι τὸ παρ᾽ Ἡροδότῳ ʽἐπιφημίζεσθαιʼ οὐ ταὐτόν ἐστι τῷ ʽἐπευφημεῖνʼ, ἀλλὰ μαντικὴ λέξις ἐστὶ δηλοῦσα προφοράν τινα μαντείας δι᾽ ἀναμνήσεως ἐνυπνίου

1 ἐφημίζετο **ABCTM** ἐπεφημίζετο rell. cf. Eust. | σῶς] ὡς **C** || 2 μιν] μοι **R** | παρθενεύεσθαι **ABCTMSV** | ἡ δὲ — 3 παρθενεύεσθαι haplogr. om. **T**[1]**M** || 3 παρθενεύσεσθαι **DV** παρθενεύσασθαι **R** | πλείω **DRSV** | πατρὸς] πνεύματος (vocem compendio notatam false perscripsisse videtur) **T** || 4 Ὀρείτεα **M** || 5 ἑτέρων **V** ἑτέρων^{αι} **R** || 6 Καλιφῶντος **C** Καλλοφῶντος **SV** | Κρωτωνιήτην **M** || 7 ἐπασκέοντα **M** Ald. || 8 κακῶς] κῶς **SV** | αὐτοῦ **V**^{ac} || 9 Συρρακοσίων **T** Συρακουσίων **M** Συρακοσίων **RSV** | γενόμενοι τύραννοι **DRSV** || 11 ἀξίω **RSV** | Ὀρείτης **M** || 12 Σάμιοι ἦσαν **DRSV** ἔσαν **M** ἔσαν Σάμιοι Ald. || 14 ἀνακεκράμενος **SV** ἀνακρεκράμενος **R** || 15 ἐπετέλεσε **M** || 16 υἷοι **D** ὕει **V**^{ac} || 17 ἐτελεύτησαν, τῇ οἱ Ἄμασις (Ἀμάσιος **C**) ὁ Αἰγύπτου (Αἰγυπτίων **M**) βασιλεὺς προεμαντεύσατο **ABCTMP** || 18 Ὀρείτεα **M** || 19 καὶ] κατὰ propos. Valckenaer || 20 ὁ om. **ABCTMP** | Ὀρείτης **M** | Πέρσας οὐδὲν **M** | παραιρημένους **R** παραιρουμένους **SV** ἀπαιρερημένους **Mp** Ald. || 21 τῇ ταραχῇ] τῇ ἀρχῇ **ABCTMP** | ἔκτεινε — p. 333, 1 δὲ om. **B**[t] || 22 Μιτροβάτεα — p. 333, 1 δὲ om. **SV** | Μητροβάτεα **D**[1] | τὸν — p. 333, 1 δὲ om. **DR** | Δασκυλίου **TM**

ἔχοντα, κατὰ δὲ τοῦ Μιτροβάτεω τὸν παῖδα Κρανάσπην, ἄνδρας ἐν Πέρ-
σῃσι δοκίμους, ἄλλα τε ἐξύβρισε παντοῖα καί τινα ἀγγελιηφόρον Δαρείου
ἐλθόντα παρ' αὐτόν, ὡς οὐ πρὸς ἡδονήν οἱ ἦν τὰ ἀγγελλόμενα, κτείνει μιν
ὀπίσω κομιζόμενον ἄνδρας οἱ ὑπείσας κατ' ὁδόν, ἀποκτείνας δέ μιν
ἠφάνισε αὐτῷ ἵππῳ. Δαρεῖος δὲ ὡς ἔσχε τὴν ἀρχήν, ἐπεθύμεε τὸν Ὀροίτεα **127**
τίσασθαι πάντων τῶν ἀδικημάτων εἵνεκεν καὶ μάλιστα Μιτροβάτεω καὶ
τοῦ παιδός. ἐκ μὲν δὴ τῆς ἰθείης στρατὸν ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἐδόκεε πέμπειν
ἅτε οἰδεόντων ἔτι τῶν πρηγμάτων καὶ νεωστὶ ἔχων τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν
Ὀροίτεα μεγάλην τὴν ἰσχὺν πυνθανόμενος ἔχειν, τὸν χίλιοι μὲν Περσέων
ἐδορυφόρεον, εἶχε δὲ νομὸν τόν τε Φρύγιον καὶ Λύδιον καὶ Ἰωνικόν. πρὸς 2
ταῦτα δὴ ὦν ὁ Δαρεῖος τάδε ἐμηχανήσατο· συγκαλέσας Περσέων τοὺς
λογιμωτάτους ἔλεγέ σφι, τάδε 'ὦ Πέρσαι, τίς ἄν μοι τοῦτο ὑμέων ὑπο-
στὰς ἐπιτελέσειε σοφίῃ καὶ μὴ βίῃ τε καὶ ὁμίλῳ — ἔνθα γὰρ σοφίης δέει,
βίης ἔργον οὐδέν — ὑμέων δὴ ὦν τίς μοι Ὀροίτεα ἢ ζῶντα ἀγάγοι ἢ ἀπο- 3

AB C TM P(p) DR SV
Ἔνθα — οὐδέν (127, 2) exc. Stob. floril. 48, 19
Σχόλ. 126, 2 (ad *ὑπείσας*) *ἔνερθε αὐτῷ διά τινων ἀνδρῶν καθεσθῆναι ἐποίησεν. καὶ Ὅμηρος· 'ἂψ ἀνερχομένῳ πυκινὸν λόχον εἷσαν ἄγοντες.' ἔστιν οὖν ὁ ἀόριστος 'εἷσα', ἡ μετοχὴ 'εἵσας', καὶ τὸ ἐναντίον ποιούμενος τοῖς δασύνουσιν ἐψίλωσεν* **B**

5s. Suid. *τῖσαι καὶ τίσασθαι· ἀποδοῦναι· ὁ δὲ* Δαρεῖος *ὁ Περσῶν βασιλεὺς* ὡς ἔσχε — ἕνεκεν || **7s.** Suid. s. v. *οἰδοῦσαν*: *ὁ δὲ* ἐκ τῆς ἰθείης οὐκ ἐδόκεε πέμπειν τὸν στρατὸν ἅτε τῶν πραγμάτων ἔτι οἰδούντων. Suid. s. v. *ἰθύ*: *Ἡρόδοτος·* ἐκ μὲν — πραγμάτων || **12s.** Eust. Il. 222 (ad *B* 286) *Ἰωνικὴ . . . αὕτη ἡ λέξις* (scil. *ὑποστῆναι*) *κειμένη καὶ παρὰ ἄλλοις, ἐν οἷς καὶ Ἡρόδοτος, ὅς που φησί·* τίς ἄν μοι ὑποστὰς τελέσειεν. Lex. Vind. 169 (s. v. *ὑποστάς*) *Ἡρόδοτος·* ὦ Πέρσαι — βίῃ

1 *ἔχοντα* om. **M** | *τοῦ Μητροβάτεω τὸν παῖδα* **T** *τὸν Μιτροβάτεω παῖδα* **Pp** *καὶ τὸν Μιτροβάτεω παῖδα* **D**^{2}**R** *καὶ τὸν Μητροβάτεω παῖδα* **D**^{1} *Μιτροβάτεω παῖδα καὶ αὐτὸν Μιτροβάτεα* **S** | *Κρανάπην* **ABTMD** *Κρανάτην* **RV** *Κρανάτους* **S** || **2** *ἀγγελιηφόρον*] *καὶ ἀγγαρεῖον* (*ἀγγαρήιον* **SV**) **DRSV** ⟨*τὸ*⟩ *καὶ ἀγγαρεῖον* glossam ad *ἀγγελιηφόρον* olim exstitisse censeo, cf. VIII 98, 2 || **2.3** *Δαρεῖον ἐλθόντα* **D** *ἐλθόντα Δαρείου* **ABCTP** *ἐλθόντα* **M** || **3** *οὐ* om. **TM** | *ἀγγελόμενα* **CPp** || **4** *κομιζόμενος* **C** | *ὑπεὶς* **PDRSV** | *οὐδόν* **T**, *οὐδόν* **M** Ald. || **5** *ἐπεθύμησε*
οι
TM Ald. Suid. | *τὸν* om. Suid. | *Ὀρείτεα* **M** || **6** *τῶν*] *τε* **R** *τε τῶν* **SV** | *εἵνεκε* **M** *ἕνεκα* Suid. | *Μητροβάτεα* **TMD**^{1} || **7** *ἐκ μὲν δὴ*] *ἐκ μὲν γὰρ* **DRSV** *ὁ δὲ ἐκ* Suid. | *ἰθείας* Suid. (s. v. *ἰθύ*) *ἰθείης* Suid. (s. v. *οἰδοῦσαν*) codd. || **8** *οἰδαινόντων* **CTP** *οἱ οἰδαινόντων* **M** *οἱ δεόντων* **V** | *ἐπὶ* **V** | *πραγμάτων* Suid. (s. vv. *οἰδοῦσαν*
οι
et *ἰθύ*) || **9** *Ὀρείτεα* **M** | *μεγάλην* om. **ABCTM** | *πυνθανόμενος ἔχειν τὴν ἰσχὺν* **TM** *τὴν ἰσχὺν πυνθανόμενον ἔχειν* **D** || **11** *δὴ ταῦτα* **D** || **12** *δοκιμωτάτους* **ABCTM** | *ὑμῶν ὑποστὰς* Lex. Vind. *ὑποστὰς ὑμέων* **M** || **13** *τελέσειε* Eust. | *σοφίῃ τε καὶ* **TM** Ald. | *δέῃ* **D** *δέει* (*δέοι* v. l.) Stob. || **14** *δὴ* **M** Ald. *δὲ* cett. | *τίς* ⟨*ἄν*⟩ Schaefero duce edd. fere omnes, supervacanuo tamen quod *τίς ἄν μοι κτλ.* e lin. 12
οι
resumitur | *Ὀρείτεα* **M** | *ζώοντα* **TMDPRV**^{c} *ζόωντα* **C** | *ἢ*^{2}] *ἢ καὶ* **A**^{c}

κτείνειε, ὃς ὠφέλησε μέν κω Πέρσας οὐδέν, κακὰ δὲ μεγάλα ἔοργε·
τοῦτο μὲν δύο ἡμέων ἠίστωσε, Μιτροβάτεά τε καὶ τὸν παῖδα, τοῦτο δὲ
τοὺς ἀνακαλέοντας αὐτὸν καὶ πεμπομένους ὑπ' ἐμεῦ κτείνει, ὕβριν οὐκ
ἀνασχετὸν φαίνων. πρίν τι ὦν μέζον ἐξεργάσασθαί μιν Πέρσας κακόν,
128 καταλαμπτέος ἐστὶ ἡμῖν θανάτῳ.' Δαρεῖος μὲν ταῦτα ἐπειρώτα, τῷ δὲ
ἄνδρες τριήκοντα ὑπέστησαν αὐτὸς ἕκαστος ἐθέλων ποιέειν ταῦτα. ἐρίζον-
τας δὲ Δαρεῖος κατελάμβανε κελεύων πάλλεσθαι, παλλομένων δὲ λαγχάνει
2 ἐκ πάντων Βαγαῖος ὁ Ἀρτόντεω. λαχὼν δὲ ὁ Βαγαῖος ποιέει τάδε· βυβλία
γραψάμενος πολλὰ καὶ περὶ πολλῶν ἔχοντα πρηγμάτων σφρηγῖδά σφι
3 ἐπέβαλε τὴν Δαρείου, μετὰ δὲ ἦε ἔχων ταῦτα ἐς τὰς Σάρδις. ἀπικόμενος
δὲ καὶ Ὀροίτεω ἐς ὄψιν ἐλθὼν τῶν βυβλίων ἓν ἕκαστον περιαιρεόμενος
ἐδίδου τῷ γραμματιστῇ τῷ βασιληίῳ ἐπιλέγεσθαι (γραμματιστὰς δὲ
βασιληίους οἱ πάντες ὕπαρχοι ἔχουσι), ἀποπειρώμενος δὲ τῶν δορυφόρων
ἐδίδου τὰ βυβλία ὁ Βαγαῖος, εἴ οἱ ἐνδεξαίατο ἀπόστασιν ἀπὸ Ὀροίτεω.
4 ὁρέων δέ σφεας τά τε βυβλία σεβομένους μεγάλως καὶ τὰ λεγόμενα ἐκ
τῶν βυβλίων ἔτι μεζόνως διδοῖ ἄλλο, ἐν τῷ ἐνῆν ἔπεα τοιάδε· 'ὦ Πέρσαι,
βασιλεὺς Δαρεῖος ἀπαγορεύει ὑμῖν μὴ δορυφορέειν Ὀροίτεα.' οἱ δὲ ἀκού-
5 σαντες τούτων μετῆκάν οἱ τὰς αἰχμάς. ἰδὼν δὲ τοῦτό σφεας ὁ Βαγαῖος
πειθομένους τῷ βυβλίῳ, ἐνθαῦτα δὴ θαρσήσας τὸ τελευταῖον τῶν βυβλίων
διδοῖ τῷ γραμματιστῇ, ἐν τῷ ἐγέγραπτο· 'βασιλεὺς Δαρεῖος Πέρσῃσι
τοῖσι ἐν Σάρδισι ἐντέλλεται κτείνειν Ὀροίτεα.' οἱ δὲ δορυφόροι, ὡς ἤκου-

AB C TM P(p) DR SV

7 Suid. *πάλος· κλῆρος· ὁ* δὲ Δαρεῖος *τούτους κελεύει* πάλλεσθαι· παλλομένων δὲ λαγχάνει ἐκ πάντων Βαγαῖος. et *Βαγαῖος· ὄνομα κύριον·* παλλομένων — Βαγαῖος || 11 s. Lex. Vindob. 41 (s. v. *γραμματιστής*) *Ἡρόδοτος·* τῶν βιβλίων — ἐπιλέγεσθαι

2 *ἡμέων*] *ἡμερῶν* **C** | *Μητροβάτεα* **M** | *τε* om. **RSV** | *τὸν παῖδα αὐτοῦ* **DRSV** | *δὲ*] *δὲ καὶ* **C** || 3 *καὶ* — *ἐμεῦ* om. **M** | *τοὺς ἐκπεμπομένους* **DRSV** | *ἐμοῦ* **p** Ald. || 3–4 *οὐκ ἀνάσχετον ὕβριν* **TM** || 4 *ἀνάσχετον* codd., cf. III 81, 2 et al. et v. grammaticam meam 102 | *ἐργάσασθαι* **M** || 5 *καταλαμπτέον* **S** | *ἡμῖν*] *μιν* **DRSV** | *θανάτου* **TM** | *ἐπηρώτα* **CMP** | *τῷ* **ABCTMP^{2mg}p** *τῶν* **P^{1t}** cett. cf. *O* 75 || 6 *ἐπέστησαν* **TM** | *θέλων* **DRSV** | *ταῦτα* om. **M** || 8 *τοιάδε* **TMDRSV** | *βιβλία* codd. || 9 *ἔχοντα*] *ἐόντα* propos. Haupt *λέγοντα* propos. Abicht Progr. Gymn. Lüneb. 1862 | *σφρηγῖδάς* **C** *σφρηγεῖδα* **D** | *σφι*] *τε* **C** || 10 *τὰς* om. **DRSV** | *Σάρδεις* **CT** || 11 *εἰς ὄψιν Ὀρ^{οι}είτεω* **M** | *βιβλίων* codd. Lex. Vind. | *ἓν* om. Lex. Vind. | *περιελόμενος* Lex. Vind. || 13 *ἀποπειρόμενος* **D^{1}** (ut vid.) **V** *ἀποπειρεόμενος* **CPp** *ἀποπειρεώμενος* **TM** Ald. || 14 *βιβλία* codd. | *οἱ* om. **ABCTMP** | *Ὀρ^{οι}είτεω* **M** || 15 *βιβλία* **CTMPDRSV** || 16 *βιβλίων* **CTMPDRSV** | *μειζόνως* **AB** | *τάδε* **CTMPD** || 17 *Ὀρ^{οι}είτεα* **M** || 18 *τούτων*] *τοῦτο* **Pp** | *τοῦτό*] *τούτῳ* **MS^{2}** || 19 *βιβλίῳ* **TMPDRSV** | *δὴ* om. **DRSV** | *βιβλίων* **TMPDRSV** || 20 *ἐν τῷ* **PDRSV** || 21 *Ὀρ^{οι}είτεα* **M**

σαν ταῦτα, σπασάμενοι τοὺς ἀκινάκας κτείνουσι παραυτίκα μιν. οὕτω δὴ Ὀροίτεα τὸν Πέρσην Πολυκράτεος τοῦ Σαμίου τίσιες μετῆλθον.

Ἀπικομένων δὲ καὶ ἀνακομισθέντων τῶν Ὀροίτεω χρημάτων ἐς τὰ 129
Σοῦσα συνήνεικε χρόνῳ οὐ πολλῷ ὕστερον βασιλέα Δαρεῖον ἐν ἄγρῃ θηρίων ἀποθρῴσκοντα ἀπ' ἵππου στραφῆναι τὸν πόδα· καί κως ἰσχυρο- 2
τέρως ἐστράφη, ὁ γάρ οἱ ἀστράγαλος ἐξεχώρησε ἐκ τῶν ἄρθρων. νομίζων δὲ καὶ πρότερον περὶ ἑωυτὸν ἔχειν Αἰγυπτίων τοὺς δοκέοντας εἶναι πρώτους τὴν ἰητρικὴν τούτοισι ἐχρᾶτο. οἱ δὲ στρεβλοῦντες καὶ βιώμενοι τὸν πόδα κακὸν μέζον ἐργάζοντο. ἐπ' ἑπτὰ μὲν δὴ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας ὑπὸ 3
τοῦ παρεόντος κακοῦ ὁ Δαρεῖος ἀγρυπνίῃσι εἴχετο· τῇ δὲ δὴ ὀγδόῃ ἡμέρῃ ἔχοντί οἱ φλαύρως οἷα δὴ παρακούσας τις πρότερον ἔτι ἐν Σάρδισι τοῦ Κροτωνιήτεω Δημοκήδεος τὴν τέχνην ἐσαγγέλλει τῷ Δαρείῳ, ὁ δὲ ἄγειν μιν τὴν ταχίστην παρ' ἑωυτὸν ἐκέλευε. τὸν δὲ ὡς ἐξεῦρον ἐν τοῖσι Ὀροίτεω ἀνδραπόδοισι ὅκου δὴ ἀπημελημένον, παρῆγον ἐς μέσον πέδας τε ἕλκοντα καὶ ῥάκεσι ἐσθημένον. σταθέντα δὲ ἐς μέσον εἰρώτα ὁ Δαρεῖος, τὴν τέχνην 130
εἰ ἐπίσταιτο· ὁ δὲ οὐκ ὑπεδέκετο ἀρρωδέων, μὴ ἑωυτὸν ἐκφήνας τὸ παράπαν τῆς Ἑλλάδος ᾖ ἀπεστερημένος. κατεφάνη δὲ τῷ Δαρείῳ τεχνάζειν 2
ἐπιστάμενος, καὶ τοὺς ἀγαγόντας αὐτὸν ἐκέλευσε μάστιγάς τε καὶ κέντρα

AB C TM P(p) DR SV
Ὅτι τὸν βασιλέα Δαρεῖον (129, 1) – ἔσεσθαι (130, 3) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXIII (cf. Suid.)

T 4ss. Suid. s. v. *Δημοκήδης*: *Ὅτι Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἐν ἄγρῃ* θηρῶν ἀποθρώσκων ἀπὸ ἵππου ἐστράφη τὸν πόδα. καί κως ἰσχυροτέρως – ἔσεσθαι (130, 3). *ὅτι ακὶ Ἄτοσσα ἡ Κύρου μὲν θυγάτηρ, Δαρείου δὲ γυνή, ἐπὶ τοῦ μαστοῦ ἔσχε* φῦμα (133, 1) – αἰσχύνην φέρει (133, 2) *καὶ ᾐτήσατο τὴν εἰς Ἑλλάδα ἄφιξιν.* cf. Const.

18 Lex. Vindob. 121 '*μάστιξ' καὶ τὸ ὄργανον· Ἡρόδοτος·* μάστιγάς τε καὶ κέντρα ἐκέλευσε παραφέρειν

1 τοὺς] *τὰς* **C** | *ἀκινάκεας* **DRSV** || 2 *Ὀρ[οι]είτεα* **M** || 3 *Ὀρ[οι]είτεα* **M** || 4 *συνένεικε* **CTP** || 5 *θηρῶν* **ABCTMP** Suid., Const. | *καί κως καὶ* **M** || 6 *ἐστράφη* om. Suid. | *ἄθρων* **RV** *ἄρθρων* Suid., Const. rell. || 7 *τοὺς δοκέοντας Αἰγυπτίων* Suid., Const. || 8 *ἐχρῆτο* **ABCTMP** Suid., Const. || 9 *εἰργάζοντο* **T** | *ἐπ'* haplogr. om. **DRSV** hab. Const. *ἐφ'* Suid. | *δὴ* om. **TMSV** hab. Const., Suid. | *καὶ ἐπ' ἑπτὰ* **M** Ald. || 11 *φαύλως* **M** | *οἷα δὴ* om. **ABCTMP** Const., Suid., cf. Weber SIFC NS 17, 261 ss. || 12 *ἐσαγγέλει* **RV** *ἀγγέλλει* **ABMP** Const., Suid. *ἀγγέλει* **CT** *ἐπαγγέλλει* **D** *ἐσαγγέλλει* Urb. gr. 88 Vat. gr. 122 (quod verum iudicat Alberti) || 13 *ἐκέλευσε* **ABPRSV** *ἐκέλευε* Const., Suid. rell. | *Ὀρ[οι]είτεω* **M** || 14 *δὴ* **ABCTM** Const., Suid. *δήποτε* rell. | *τε* om. **R** hab. Const., Suid. || 15 *ῥάκεα* propos. Werner coll. VI 112, 3 | *ἠρώτα* **CMPV** Suid. *εἰρώτα* Const. rell. || 16 *ἐπίστατ[αι]ο* **M** *ἐπίσταται* **R** | *ἀπεδέκετο* Const., Suid. | *ὀρρωδέων* Suid. *ἀρρωδέων* Const. codd. || 17 *ἀπεστερημένος ᾖ τῆς Ἑλλάδος* **M** | *δὲ*] *τε* **ABCTM** Const., Suid. || 18 *ἄγοντας* **DRSV** *ἀγαγόντας* Const. rell. | *ἐκέλευσε – παραφέρειν*] cf. Lex. Vind.

παραφέρειν ἐς τὸ μέσον. ὁ δὲ ἐνθαῦτα δὴ ὦν ἐκφαίνει φὰς ἀτρεκέως μὲν
3 οὐκ ἐπίστασθαι, ὁμιλήσας δὲ ἰητρῷ φλαύρως ἔχειν τὴν τέχνην. μετὰ δὲ ὥς οἱ ἐπέτρεψε, Ἑλληνικοῖσι ἰήμασι χρεώμενος καὶ ἤπια μετὰ τὰ ἰσχυρὰ προσάγων ὕπνου τέ μιν λαγχάνειν ἐποίεε καὶ ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ ὑγιέα μιν
4 [ὄντα] ἀπέδεξε οὐδαμᾶ ἔτι ἐλπίζοντα ἀρτίπουν ἔσεσθαι. δωρέεται δή μιν μετὰ ταῦτα ὁ Δαρεῖος πεδέων χρυσέων δύο ζεύγεσι· ὁ δέ μιν ἐπείρετο, εἴ οἱ διπλήσιον τὸ κακὸν ἐπίτηδες νέμει, ὅτι μιν ὑγιέα ἐποίησε. ἡσθεὶς δὲ τῷ ἔπεϊ ὁ Δαρεῖος ἀποπέμπει μιν παρὰ τὰς ἑωυτοῦ γυναῖκας. παράγοντες δὲ οἱ εὐνοῦχοι ἔλεγον πρὸς τὰς γυναῖκας, ὡς βασιλέι οὗτος εἴη, ὃς τὴν ψυχὴν
5 ἀπέδωκε. ὑποτύπτουσα δὲ αὐτέων ἑκάστη φιάλῃ τοῦ χρυσοῦ ⟨ἐς⟩ τὴν θήκην ἐδωρέετο Δημοκήδεα οὕτω δή τι δαψιλέι δωρεῇ, ὡς τοὺς ἀποπίπτοντας ἀπὸ τῶν φιαλέων στατῆρας ἑπόμενος ὁ οἰκέτης, τῷ οὔνομα ἦν Σκίτων, ἀνελέγετο καί οἱ χρῆμα πολλόν τι χρυσοῦ συνελέχθη.
131 Ὁ δὲ Δημοκήδης οὗτος ὧδε ἐκ Κρότωνος ἀπιγμένος Πολυκράτεϊ ὡμίλησε· πατρὶ συνείχετο ἐν Κρότωνι ὀργὴν χαλεπῷ· τοῦτον ἐπείτε οὐκ ἐδύνατο φέρειν, ἀπολιπὼν οἴχετο ἐς Αἴγιναν. καταστὰς δὲ ἐς ταύτην πρώτῳ ἔτεϊ ὑπερεβάλετο τοὺς ἄλλους ἰητροὺς ἀσκευής περ ἐὼν καὶ ἔχων οὐδὲν
2 τῶν ὅσα περὶ τὴν τέχνην ἐργαλήια. καί μιν δευτέρῳ ἔτεϊ ταλάντου Αἰγινῆται δημοσίῃ μισθοῦνται, τρίτῳ δὲ ἔτεϊ Ἀθηναῖοι ἑκατὸν μνέων, τετάρτῳ

AB C TM P(p) DR SV

Ὅτι ὑποτύπτουσα ἑκάστη – συνελέχθη (130, 5) Const. Porph. π. ἀρ. καὶ κακ. exc. XXIV Ὅτι Δημοκήδης ὧδε (131, 1) – ταλάντων (131, 2) ibid. XXV

9 s. Thom. Mag. 403 (s. v. ψυχή) ψυχὴ καὶ ἡ ζωὴ ἁπλῶς· Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ· ἔλεγον – ἀπέδωκε

1 ἐνθαῦτα] ἐν ἑωυτῷ Const., Suid. | ἀνεκφαίνει **DRSV** ἐκφαίνει Const., Suid. rell. || 2 ἰατρῷ **M** || 3 οἱ om. **ABCTM** Const., Suid. | ἰήμασι] ῥήμασι Suidae codd. aliquot | χρεόμενος **Pp** | ἤπια μετὰ τὰ] ἤπια μετὰ **R** ἠπιάματα τὰ **ABCTM** Const., Suid. || 4 προσαγαγὼν **D**^c^**RSV** προσάγων Const., Suid. **D**^ac^ rell. | μιν^1^ om. **B** Suid. hab. Const. rell. | λαγχάνειν codd. Const. μεταλαγχάνειν Suid. | μιν^2^ om. **M** || 5 ὄντα **ABCTMP** Const., Suid. ἐόντα rell. seclusi Kruegerio et Legrandio ducibus | ἀπέδειξε **M** Suidae codd. aliquot ἀπέδεξε Suid. codd. cett., Const. rell. | ἔτι om. Const. | δή] δέ **T** Ald. om. **M** || 6 ζεύγεα **TM** Ald. | ἐπήρετο **M** || 8 ἐκπέμπει **M** | παράγοντες – 9 γυναῖκας haplogr. om. **R** || 9 ψυχήν οἱ **M** Ald. || 10 φιάλην **S** Ald. fin. vocis compendio not. **V** | ἐς add. Porson, sequ. Hude || 10.11 σὺν θήκῃ (quod ex ἐς τὴν θήκην esse ortum haud absurdum iudico) **ABCTP** Const. τὴν θήκην **DRSV** om. **M** || 11 ἐδωρέατο **DRSV** ἐδωρέετο Const. rell. | τὸν Δημοκήδεα **M** Ald. | δαψιλῇ **TRV** δαψιλέῃ **CP** δαψιλέι Const. rell. || 12 στατῆρα **M** | Σκήτων **D**^1^**SV** Σκίτων Const. **D**^2^ rell. || 15 πατρὶ ὃς **TM** Ald. | τῇ Κρότωνι **PDRSV** Κρότωνι Const. rell. | ἠδύνατο Const. || 16 ᾤχετο **ABCTMP** Const. | τῷ πρώτῳ **DRSV** πρώτῳ Const. rell. || 17 ὑπερέβαλε Const. ὑπερεβάλλετο **T** | ἄλλους **ABCTMP**^t^ Const. πρώτους **DRSVp** γρ´ πρώτους **P**^mg^ || 17–18 ἔχων ὅσα οὐδὲν περὶ **M** || 18 ἐστὶ ἐργαλήια **ABCTPD** Const. || 19 δημοσίῃ μισθεῦνται **CTP** μισθεῦνται δημοσίῃ **M** δημοσίῃ μισθοῦνται Const. rell. | Ἀθηναῖοι – 3 ἔτεϊ haplogr. om. **C**

*δὲ ἔτεϊ Πολυκράτης δυῶν ταλάντων. οὕτω μὲν ἀπίκετο ἐς τὴν Σάμον, καὶ
ἀπὸ τούτου τοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἥκιστα Κροτωνιῆται ἰητροὶ εὐδοκίμησαν
(ἐγένετο γὰρ ὦν τοῦτο, ὅτε πρῶτοι μὲν Κροτωνιῆται ἰητροὶ ἐλέγοντο ἀνὰ* 3
*τὴν Ἑλλάδα εἶναι, δεύτεροι δὲ Κυρηναῖοι· κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον χρόνον
καὶ Ἀργεῖοι ἤκουον μουσικὴν εἶναι Ἑλλήνων πρῶτοι). τότε δὴ ὁ Δημο-* **132**
*κήδης ἐν τοῖσι Σούσοισι ἐξιησάμενος Δαρεῖον οἶκόν τε μέγιστον εἶχε
καὶ ὁμοτράπεζος βασιλέι ἐγεγόνεε· πλήν τε ἑνός, τοῦ ἐς Ἕλληνας ἀπιέναι,
πάντα τἆλλά οἱ παρῆν. καὶ τοῦτο μὲν τοὺς Αἰγυπτίους ἰητρούς, οἳ βασιλέα* 2
*πρότερον ἰῶντο, μέλλοντας ἀνασκολοπιεῖσθαι, διότι ὑπὸ Ἕλληνος ἰητροῦ
ἑσσώθησαν, τούτους βασιλέα παραιτησάμενος ἐρρύσατο· τοῦτο δὲ μάντιν
Ἠλεῖον Πολυκράτεϊ ἐπισπόμενον καὶ ἀπημελημένον ἐν τοῖσι ἀνδραπόδοισι
ἐρρύσατο. ἦν δὲ μέγιστον πρῆγμα Δημοκήδης παρὰ βασιλέι.*
Ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ μετὰ ταῦτα τάδε ἄλλα συνήνεικε γενέσθαι· Ἀτόσσῃ 133
*τῇ Κύρου μὲν θυγατρί, Δαρείου δὲ γυναικὶ ἐπὶ τοῦ μαστοῦ ἔφυ φῦμα, μετὰ
δὲ ἐκραγὲν ἐνέμετο πρόσω. ὅσον μὲν δὴ χρόνον ἦν ἔλασσον, ἡ δὲ κρύπτουσα
καὶ αἰσχυνομένη ἔφραζε οὐδενί, ἐπείτε δὲ ἐν κακῷ ἦν, μετεπέμψατο τὸν
Δημοκήδεα καί οἱ ἐπέδεξε. ὁ δὲ φὰς ὑγιέα ποιήσειν ἐξορκοῖ μιν ἦ μέν οἱ* 2
*ἀντυπουργήσειν ἐκείνην τοῦτο, τὸ ἂν αὐτῆς δεηθῇ, δεήσεσθαι δὲ οὐδενὸς
τῶν ὅσα ἐς αἰσχύνην ἐστὶ φέροντα. ὡς δὲ ἄρα μιν μετὰ ταῦτα ἰώμενος* **134**

AB C TM P(p) DR SV
Ὅτι οὗτος ἐν τοῖσι (132, 1) — οἱ παρῆν (132, 2). *Ὅτι καὶ* τοὺς Αἰγυπτίους — ἐρρύσατο (132, 2). *Ὅτι καὶ* μάντιν Ἠλεῖον — παρὰ βασιλέι (132, 2). *Ὅτι* Ἀτόσσῃ τῇ τοῦ Κύρου (133, 1) — φέροντα (133, 2) *καὶ ᾐτήσατο τὴν ἐς Ἑλλάδα ἄφιξιν* Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXVI–XXIX cf. Suid.

T **4** Eust. Dion. 213 ad locum se refert ‖ **5** ib. 419 *κατὰ . . . τὸν Ἡρόδοτον ἤκουσάν ποτε καὶ* μουσικοὶ εἶναι πρῶτοι Ἑλλήνων (scil. *οἱ Ἀργεῖοι*) ‖ **13–19** Suid.: v. quae ad 129, 1 laudavimus; cf. Const.

1 *δυοῖν* **M** Ald. *δοιῶν* **T** ‖ **2** *Κροτωνιῆται ἰητροὶ οὐκ ἥκιστα* **M** | *εὐδοκίμησαν* — **3** *ἰητροὶ* haplogr. om. **C** ‖ **3** *ἐγένετο* — **5** *πρῶτοι* secl. Abicht, locum suspicatur Dowatur BCO 10, 1965, 145 ss., sed v. Eust.; verba ad *Κυρηναῖοι* retinent Stein Legrand cetera interpolata censentes | *ὦν* om. **M** | *ὅτι* **MSV** | *ἐλέγοντο* — **4** *εἶναι*] *εὐδοκίμησαν καὶ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ε. εὐφημίζοντο* **S** ‖ **4** *δέ*[2]] *δὴ* **C** | *τοῦτον* om. **ABCT** ‖ **5** *Ἑλλήνων πρῶτοι* (ην supra οι) **V** *πρῶτοι Ἑλλήνων* Eust. | *δή*] *δὲ* **CDRV** om. **M** ‖ **7** *γεγόνεε* Const. *γέγονε* **M** | *τοῦ ἐς* **ABCTMP** Const. *τούτου τοὺς* rell. ‖ **8** *ἰατρούς* **T** ‖ **9** *ἰῶντο* om. **M** | *ἀνασκολοπιεῖσθαι* **ABCTMP** Const. *ἀνασκολοπίζεσθαι* rell. | *διότι*] *ὅτι* **ABCTMP** Const. | *ὑπὲρ* **T** | *ἰατροῦ* **T** ‖ **10** *ἐσώθησαν* **RV** Const. ‖ **11** *ἐπισπόμενον Πολυκράτεϊ* **M** *Πολυκράτεϊ ἐπισπώμενον* **Tp** (ut vid.) Ald. ‖ **12** *πρῆγμα*] *χρῆμα* Const. | *Δημοδόκης* **C** | *παρὰ τῷ βασιλέι* **M** Ald. ‖ **15** *δὴ*] *οὖν* **M** ‖ **16** *δὲ*] *δὴ* Suid. ‖ **17** *Δημοκήδην* Suid. | *ἐπέδειξε* **ABM** Const., Suid. | *ἐξορκεῖ* **MS** Ald. | *μήν* **M** Ald. ‖ **18** *ἀντυπουργῆσαι* **M** | *τούτῳ* coni. Herold Progr. Gymn. Nuremb. 1850, 9 | *τὸ*] *ὃ* **AB** Const., Suid. ‖ **19** *ἐς* **ABC** Const. om. rell. | *μιν μετὰ ταῦτά μιν* **DRV**

ὑγιέα ἀπέδεξε, ἐνθαῦτα δὴ διδαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δημοκήδεος ἡ Ἄτοσσα
προσέφερε ἐν τῇ κοίτῃ Δαρείῳ λόγον τοιόνδε· ʽὦ βασιλεῦ, ἔχων δύναμιν
τοσαύτην κάθησαι οὔτε τι ἔθνος προσκτώμενος οὔτε δύναμιν Πέρσῃσι.
2 *οἰκὸς δ᾽ ἐστὶ ἄνδρα καὶ νέον καὶ χρημάτων μεγάλων δεσπότην φαίνεσθαί*
τι ἀποδεικνύμενον, ἵνα καὶ Πέρσαι ἐκμάθωσι, ὅτι ὑπ᾽ ἀνδρὸς ἄρχονται.
ἐπ᾽ ἀμφότερα δέ τοι φέρει ταῦτα ποιέειν, καὶ ἵνα σφέων Πέρσαι ἐπι-
στέωνται ἄνδρα εἶναι τὸν προεστεῶτα καὶ ἵνα τρίβωνται πολέμῳ μηδὲ
3 *σχολὴν ἄγοντες ἐπιβουλεύωσί τοι. νῦν γὰρ ἄν τι καὶ ἀποδέξαιο ἔργον, ἕως*
νέος εἶς ἡλικίην· αὐξομένῳ γὰρ τῷ σώματι συναύξονται καὶ αἱ φρένες,
γηράσκοντι δὲ συγγηράσκουσι καὶ ἐς τὰ πρήγματα πάντα ἀπαμβλύνον-
4 *ται.᾽ ἡ μὲν δὴ ταῦτα ἐκ διδαχῆς ἔλεγε, ὁ δ᾽ ἀμείβετο τοῖσδε· ʽὦ γύναι,*
πάντα, ὅσα περ αὐτὸς ἐπινοέω ποιήσειν, εἴρηκας· ἐγὼ γὰρ βεβούλευμαι
ζεύξας γέφυραν ἐκ τῆσδε τῆς ἠπείρου ἐς τὴν ἑτέρην ἤπειρον ἐπὶ Σκύθας
5 *στρατεύεσθαι, καὶ ταῦτα ὀλίγου χρόνου ἔσται τελεύμενα.᾽ λέγει Ἄτοσσα,*
τάδε ʽὅρα, νῦν ἐς Σκύθας μὲν τὴν πρώτην ἰέναι ἔασον· οὗτοι γάρ, ἐπεὰν
σὺ βούλῃ, ἔσονταί τοι. σὺ δέ μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύεσθαι· ἐπιθυ-
μέω γὰρ λόγῳ πυνθανομένη Λακαίνας τέ μοι γενέσθαι θεραπαίνας καὶ
Ἀργείας καὶ Ἀττικὰς καὶ Κορινθίας. ἔχεις δὲ ἄνδρα ἐπιτηδεότατον ἀν-
δρῶν πάντων δέξαι τε ἕκαστα τῆς Ἑλλάδος καὶ κατηγήσασθαι τοῦτον,
6 *ὅς σευ τὸν πόδα ἐξιήσατο.᾽ ἀμείβεται Δαρεῖος· ʽὦ γύναι, ἐπεὶ τοίνυν τοι*

AB C TM P(p) DR SV
Αὐξανομένῳ – ἀπαμβλύνονται (134, 3) exc. Stob. floril. CXVI 45

T 9 Schol. Hom. Od. *β* 315 *αὐξανομένῳ γὰρ τῷ σώματι συναυξάνονται καὶ τῆς λογικῆς ψυχῆς αἱ δυνάμεις κατὰ Γαληνόν. καὶ Ἡρόδοτος·* αὐξανομένῳ – φρένες. Eust. Od. 1447 (ad *β* 315) *λέγει . . . καὶ Ἡρόδοτος, ὅτι* αὐξομένῳ – συγγηράσκουσιν

11 Suid. *διδαχή· ἀντὶ τοῦ ʽδιδασκαλίαʼ, Ἡρόδοτος γʹ*

1 *ἀπεδέξατο* **M** Ald. ‖ 3 *τοσαύτῃ* **A**[ac] | *κάτησαι* **PDRSV** ‖ 4 *εἰκὸς* **TSV** | *δεσπότην μεγάλων* **TPp** Ald. ‖ 6 *συμφέρει* cod. Askewianus post *φέρει* add. *τὸ* supra lin. **A**[2] ‖ 7 *προεστῶτα* **ABDRSV** ‖ 8 *ἐπιβουλεύουσί* **V** *ἐπιβουλεύσωσι* **D** ‖ 9 *ἧς* vel *ᾗς* **Mp**[ac]**S** Ald. | *αὐξομένῳ γὰρ τῷ σώματι* **ABCTP** Eust. *αὐξανομένῳ γὰρ τῷ σώματι* **MDRSV** Stob. Schol. Hom. *αὐξανομένου τοῦ σώματος* (cf. infra) Stobaei cod. S, v. grammaticam meam 168 | *συναυξάνονται* Schol. Hom. Eust. | *καὶ αἱ* om. Stob. ‖ 10 *γηράσκοντος* (cf. supra) Stobaei cod. S | *γηράσκουσι* **R** | *καὶ ἐ καὶ ἐς* **M** Ald. | *εἰς τὰ πράγματα* Stob. | *πάντα* om. Stob. | *ἀμβλύνονται* Stob. *ἀπλαμβλύνονται* **RV** ‖ 11 *διαδοχῆς* **DSV** v. Suid. | *ἀμείβεται* **CM** Ald. ‖ 12 *πάντα σύ, ἅπερ* coni. Desrousseaux RPh 11, 1887, 60 | *εἴρηκα* **T** | *ἐγὼ γὰρ* om. **M** | *γὰρ* om. **T** ‖ 13 *ζεῦξαι* **M** Ald. | *τῆσδε*] *δὲ* **M** Ald. | *ἐπὶ Σκύθας* om. **M** ‖ 14 *καὶ ταῦτα* – 16 *στρατεύεσθαι*] *Ἄτοσσα δὲ οὕτω ἔφη* **M** om. **T**[1] | *τελεόμενα* **T**[2] *λέγει δὲ* Ald. ‖ 15 *ἐς*] *ἐπὶ* **TMPDRSV** | *μὲν* om. **T**[2]**DRV** ‖ 16 *βούλει* **T**[2]**DR**[c] | *στρατεύσεσθαι* **D** ‖ 18 *Ἀργείους* **D** | *Ἀττικάς τε καὶ* **DRSV** | *ἄνδρας* **R** | *ἐπιτηδεώτατον* **TMPp** Ald. ‖ 19 *δεῖξαί* **ABDRSV** | *τι* **SV** | *καταγήσασθαι* **DRV** ‖ 20 *ἀμείβετο* **DR** | *τοι* om. **TM**

δοκέει τῆς Ἑλλάδος ἡμέας πρῶτα ἀποπειρᾶσθαι, κατασκόπους μοι δοκέει
Περσέων πρῶτον μὲν ἄμεινον εἶναι ὁμοῦ τούτῳ, τῷ σὺ λέγεις, πέμψαι ἐς
αὐτούς, οἳ μαθόντες καὶ ἰδόντες ἐξαγγελέουσι ἕκαστα αὐτῶν ἡμῖν· καὶ
ἔπειτα ἐξεπιστάμενος ἐπ' αὐτοὺς τρέψομαι.' ταῦτα εἶπε καὶ ἅμα ἔπος τε
καὶ ἔργον ἐποίεε. ἐπείτε γὰρ τάχιστα ἡμέρη ἐπέλαμψε, καλέσας Περσέων 135
ἄνδρας δοκίμους πεντεκαίδεκα ἐνετέλλετό σφι ἑπομένους Δημοκήδεϊ
διεξελθεῖν τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἑλλάδος, ὅκως τε μὴ διαδρήσεταί σφεας
ὁ Δημοκήδης, ἀλλά μιν πάντως ὀπίσω ἀπάξωσι. ἐντειλάμενος δὲ τούτοισι 2
ταῦτα, δεύτερα καλέσας αὐτὸν Δημοκήδεα ἐδέετο αὐτοῦ, ὅκως ἐξηγησάμε-
νος πᾶσαν καὶ ἐπιδέξας τὴν Ἑλλάδα τοῖσι Πέρσῃσι ὀπίσω ἥξει· δῶρα δέ
μιν τῷ πατρὶ καὶ τοῖσι ἀδελφεοῖσι ἐκέλευε πάντα τὰ ἐκείνου ἔπιπλα λα-
βόντα ἄγειν φὰς ἄλλα οἱ πολλαπλήσια ἀντιδώσειν· πρὸς δὲ ἐς τὰ δῶρα
ὁλκάδα οἱ ἔφη συμβαλέεσθαι πλήσας ἀγαθῶν παντοίων, τὴν ἅμα οἱ
πλεύσεσθαι. Δαρεῖος μὲν δή, δοκέειν ἐμοί, ἀπ' οὐδενὸς δολεροῦ νόου 3
ἐπαγγέλλετό οἱ ταῦτα, Δημοκήδης δὲ δείσας, μή εὑ ἐκπειρῷτο Δαρεῖος,
οὔτι ἐπιδραμὼν πάντα τὰ διδόμενα ἐδέκετο, ἀλλὰ τὰ μὲν ἑωυτοῦ κατὰ χώ-
ρην ἔφη καταλείψειν, ἵνα ὀπίσω σφέα ἀπελθὼν ἔχοι, τὴν μέντοι ὁλκάδα,
τήν οἱ Δαρεῖος ἐπαγγέλλετο ἐς τὴν δωρεὴν τοῖσι ἀδελφεοῖσι, δέκεσθαι
ἔφη. ἐντειλάμενος δὲ καὶ τούτῳ ταῦτὰ ὁ Δαρεῖος ἀποστέλλει αὐτοὺς ἐπὶ

AB C TM P(p) DR SV

T 13 Eust. Il. 741 (ad *I* 137) ἰστέον ... ὅτι πρὸς ὁμοιότητα τοιαύτης δωροφόρου νηὸς ἔστι παρακατέχειν καὶ τὸ τοῦ Ἡροδότου εἰπόντος, ὡς Δαρεῖος Δημοκήδει ὁλκάδα δώρων ἔφη — παντοίων

4 s. Eust. Il. 1182 (ad *T* 242) τοῦτο ... ὅμοιόν ἐστι τῷ 'ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον', ἅπερ Ἡρόδοτος ζηλώσας φησί· ταῦτα — ἐποίεεν

1 μοι] μέν μοι **D** || 2 μὲν om. **ABCTMP** | ὁμοῦ om. **M** | τούτῳ τῷ] τούτῳ ᾧ **p** τούτῳ **M** || 3 ἐξαγγελέουσι αὐτῶν ἕκαστα ἡμῖν **C** ἐξαγγαλέουσι ἡμῖν ἕκαστα αὐτῶν **T** ἐξαγγελέουσι ἕκαστα ἡμῖν αὐτέων **M** ἕκαστα αὐτῶν ἐξαγγελέουσι ἡμῖν **Pp** Ald. ἕκαστα ἐξαγγελέουσι αὐτῶν ἡμῖν **DRSV** || 4 ἐπ'] ἐς **D** | ἔπος — 5 ἡμέρη haplogr. om. **TM** | ἔπος τε **DRSV** Eust. τ' ἔπος τ' ἔφα **AP** τ' ἔπος τ' εἶπε **Cp** ἔπος τ' εἶπε **P** || 7 διαδρήσηταί **Mp** Ald. || 8 ἀπάξουσι **PDRSV** subiunctivum intellige: 'ut ... si ulla ratione fieri poterit' (quod e contrario opponitur indicativo διαδρήσεται, cf. Kuehner-Gerth II 376 n. 4) || 9 αὐτὸν καλέσας **DRSV** || 10 ἐπιδείξας **ABMRV** ἐπιλέξας **D** | τῇσι **RV** || 11 ἔπιπλα λαβόντα] ἐπιλαβόντα **T** om. **M** || 12 φὰς] σφὰς **A** φάς sub obelo in mg. **A²** | πολλαπλάσια **ABR** || 13 συμβαλέσθαι **ABC** συμβαλλέεσθαι **M** Ald. συμβαλεῖσθαι Eust. | πάντων **ABCT** ἁπάντων **M** παντοίων Eust. rell. || 14 πλεύσασθαι **C^c RSV** || 15 ἀπαγγέλλετο **DRSV** | εὑ] ἓ propos. Scaliger in notis Cantabr. bibl. univ. Nn. V. 26 || 16 πάντως **TM** Ald. || 17 καταλείπειν **DRSV** | σφέα] v. grammaticam meam 106 | ἔχῃ **ABCTM^c** || 18 οἱ **M** Ald. ὁ cett. | ἐπαγγέλλετο **ABCP^mg p** ἐπηγγέλλετο **T** ἐπ*γέλλετο **M** ἐπαγγέλλεται **DRSV** om. **P^t** || 19 τούτῳ om. **M** | ἀπέστελλε **DRSV**

136 *θάλασσαν. καταβάντες δὲ οὕτω ἐς Φοινίκην καὶ Φοινίκης ἐς Σιδῶνα πόλιν*
αὐτίκα μὲν τριήρεας δύο ἐπλήρωσαν, ἅμα δὲ αὐτῇσι καὶ γαυλὸν μέγαν
παντοίων ἀγαθῶν· παρεσκευασμένοι δὲ πάντα ἔπλεον ἐς τὴν Ἑλλάδα,
προσίσχοντες δὲ αὐτῆς τὰ παραθαλάσσια ἐθηεῦντο καὶ ἀπεγράφοντο, ἐς
ὃ τὰ πολλὰ αὐτῆς καὶ ὀνομαστότατα θεησάμενοι ἀπίκοντο τῆς Ἰταλίης
2 *ἐς Τάραντα. ἐνθαῦτα δὲ ἐκ Κρητώνης, γῆς Δημοκήδεος, Ἀριστοφιλίδης*
τῶν Ταραντίνων ὁ βασιλεὺς τοῦτο μὲν τὰ πηδάλια παρέλυσε τῶν Μηδικέων
νεῶν, τοῦτο δὲ αὐτοὺς τοὺς Πέρσας εἷρξε ὡς κατασκόπους δῆθεν ἐόντας·
ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἔπασχον, ὁ Δημοκήδης ἐς τὴν Κρότωνα ἀπικνέεται.
ἀπιγμένου δὲ ἤδη τούτου ἐς τὴν ἑωυτοῦ ὁ Ἀριστοφιλίδης ἔλυσε τοὺς Πέρ-
137 *σας καί, τὰ παρέλαβε τῶν νεῶν, ἀπέδωκέ σφι. πλέοντες δὲ ἐνθεῦτεν οἱ*
Πέρσαι καὶ διώκοντες Δημοκήδεα ἀπικνέονται ἐς τὴν Κρότωνα, εὑρόντες
2 *δέ μιν ἀγοράζοντα ἅπτοντο αὐτοῦ. τῶν δὲ Κροτωνιητέων οἱ μὲν καταρ-*
ρωδέοντες τὰ Περσικὰ πρήγματα προϊέναι ἕτοιμοι ἦσαν, οἱ δὲ ἀντάπτοντό
τε καὶ τοῖσι σκυτάλοισι ἔπαιον τοὺς Πέρσας προϊσχομένους ἔπεα τάδε·
'ἄνδρες Κροτωνιῆται, ὁρᾶτε τὰ ποιέετε· ἄνδρα βασιλέος δρηπέτην γενό-
3 *μενον ἐξαιρέεσθε. καὶ κῶς ταῦτα βασιλέι Δαρείῳ ἐκχρήσει περιυβρίσθαι;*
κῶς δὲ ὑμῖν τὰ ποιεύμενα ἕξει καλῶς, ἢν ἀφέλησθε ἡμέας; ἐπὶ τίνα δὲ
τῆσδε προτέρην στρατευσόμεθα πόλιν; τίνα δὲ προτέρην ἀνδραποδίζεσθαι
4 *πειρησόμεθα;' ταῦτα λέγοντες τοὺς Κροτωνιήτας οὐκ ὦν ἔπειθον,*

AB C TM P(p) DR SV

2 *Λέξ. γαυλός* (*γαῦλος* Lexx. seriatim conscr.)· *πλοῖον Φοινίκιον.* Hes. *γαυλοί· τὰ ποιμενικὰ τοῦ γάλακτος ἀγγεῖα, καὶ τὰ Φοινικικὰ πλοῖα 'γαῦλοι'.* Suid. *γαῦλος· ... ἢ πλοῖόν τι φορτηγὸν Φοινικικὸν ἢ ἄκατος.* Etym. M. 222, 29 *λέγεται ... καὶ τριήρης 'γαῦλος' διὰ τὸ πλεῖστα δέχεσθαι, ὥς φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Ἱστοριῶν* ‖ 15 *Λέξ. σκυτάλοις* (*σκυτάλαις b n v x*)· *ῥάβδοις.* Suid. *σκυτάλαι· στρογγύλα καὶ λεῖα ξύλα· παρὰ δὲ Ἡροδότῳ ῥάβδος.* id. s. v. *σκύταλον: Ἡρόδοτος· καὶ* — Πέρσας

1 *οὕτοι* **PDRSV** *οὗτοι* **M** | *καὶ ἐκ Φοινίκης* **DRSV** ‖ 2 *αὐτοῖσι* **R** | *γαῦλον* **R** Et. M. edd., cf. Lexx. ‖ 3 *παρασκευασάμενοι* **PDRSV** ‖ 4 *προΐσχοντες* **DRSV** | *αὐτῇ* **M** Ald. | *θειεῦντο* **RSV** *θη*εῦντο* **D** | *καὶ ἀπεγράφοντο* om. **M** ‖ 5 *ὀνομαστὰ* **ABCTP** *οὐνομαστὰ* **Mp** Ald. ‖ 6 *Κρητώνης, γῆς* scripsi *Κρηστώνης τῆς* **ABCTMP**^{c} *Κρότωνος τῆς* **P**^{ac}**DR**^{2}**SV** *Κρότονος τῆς* **R**^{1}, cf. quae ad I 57, 1. 3 adnotavimus; *ῥηστώνης τῆς* (cod. Askewianus) coniectura est iudicanda *χρηστώνης τῆς* coni. Ahrens *χρησμοσύνης τῆς* coni. Herold *μηχανῆς τῆς* coni. Erbse Glotta 39, 1961, 222–224 | *Ἀριστοφίλης* **M** ‖ 8 *ἔρξε* **CTMP** ‖ 9 *ταῦτα οὗτοι* **M** | *Κρότωνα*] cf. quae ad l. 6 necnon ad I 57, 1 adnotavimus ‖ 10 *τούτου ἤδη* **B** *τούτου* **M** ‖ 11 *τῶν*] *τὸν* **R** | *ἀπέδοκέ* **D**^{1}**V** ‖ 15 *τε καὶ* **P**^{c}**pDRSV** *καὶ* **P**^{ac} cett. | *ταῖσι σκυτάλεσι* **C** *τῇσι σκυτάλῃσι* **TMP** cf. Lexx. ‖ 16 *βασιλέως* **T** | *δρ(η)απέτην* **M** | *γινόμενον* **B** ‖ 17 *ἐξαιρέεσθαι* **B**^{ac}**C**^{ac} | *καὶ* om. **ABCTMP** ‖ 18 *ὑμῖν* — *ἕξει* om. **RSV** | *ἀφέλησθαι* **B**^{1} *ἀπέλησθε* **P**^{c}**pDRSV**, v. grammaticam meam 165 ‖ 19 *τῆσδε*] *ταύτης* **p** Ald. om. **R** ‖ 20 *ταῦτα δὲ* **DRSV** | *ἔπιθον* **RSV**

ἀλλ' ἐξαιρεθέντες τε τὸν Δημοκήδεα καὶ τὸν γαυλόν, τὸν ἅμα ἤγοντο, ἀπαιρεθέντες ἀπέπλεον ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην οὐδ' ἔτι ἐζήτησαν τὸ προσωτέρω τῆς Ἑλλάδος ἀπικόμενοι ἐκμαθεῖν ἐστερημένοι τοῦ ἡγεμόνος. τοσόνδε μέντοι ἐνετείλατό σφι Δημοκήδης ἀναγομένοισι κελεύων εἰπεῖν 5 *σφεας Δαρείῳ, ὅτι ἅρμοσται τὴν Μίλωνος θυγατέρα Δημοκήδης γυναῖκα. τοῦ γὰρ δὴ παλαιστέω Μίλωνος ἦν οὔνομα πολλὸν παρὰ βασιλέι, κατὰ δὲ τοῦτό μοι δοκέει σπεῦσαι τὸν γάμον τοῦτον τελέσας χρήματα μεγάλα Δημοκήδης, ἵνα φανῇ πρὸς Δαρείου ἐὼν καὶ ἐν τῇ ἑωυτοῦ δόκιμος. ἀν-* **138** *αχθέντες δὲ ἐκ τῆς Κρότωνος οἱ Πέρσαι ἐκπίπτουσι τῇσι νηυσὶ ἐς Ἰηπυγίην, καί σφεας δουλεύοντας ἐνθαῦτα Γίλλος ἀνὴρ Ταραντῖνος φυγὰς ῥυσάμενος ἀπήγαγε παρὰ βασιλέα Δαρεῖον. ὁ δὲ ἀντὶ τούτων ἕτοιμος ἦν διδόναι τοῦτο, ὅ τι βούλοιτο αὐτός. Γίλλος δὲ αἱρέεται κάτοδόν οἱ ἐς Τά-* 2 *ραντα γενέσθαι προαπηγησάμενος τὴν συμφορήν· ἵνα δὲ μὴ συνταράξῃ τὴν Ἑλλάδα, ἢν δι' αὐτὸν στόλος μέγας πλέῃ ἐπὶ τὴν Ἰταλίην, Κνιδίους μόνους ἀποχρᾶν οἱ ἔφη τοὺς κατάγοντας γίνεσθαι, δοκέων ἀπὸ τούτων ἐόντων τοῖσι Ταραντίνοισι φίλων μάλιστα δὴ τὴν κάτοδόν οἱ ἔσεσθαι. Δαρεῖος δὲ ὑποδεξάμενος ἐπετέλεε, πέμψας γὰρ ἄγγελον ἐς Κνίδον κατ-* 3 *άγειν σφέας ἐκέλευε Γίλλον ἐς Τάραντα· πειθόμενοι δὲ Δαρείῳ Κνίδιοι Ταραντίνους οὐκ ὦν ἔπειθον, βίην δὲ ἀδύνατοι ἦσαν προσφέρειν. ταῦτα* 4 *μέν νυν οὕτω ἐστάθη, οὗτοι δὲ πρῶτοι ἐκ τῆς Ἀσίης ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπίκοντο Πέρσαι, καὶ οὗτοι διὰ τοιόνδε πρῆγμα κατάσκοποι ἐγένοντο.*

Μετὰ δὲ ταῦτα Σάμον βασιλεὺς Δαρεῖος αἱρέει, πολίων πασέων πρώ- **139** *την Ἑλληνίδων καὶ βαρβάρων, διὰ τοιήνδε τινὰ αἰτίην· Καμβύσεω τοῦ Κύρου στρατευομένου ἐπ' Αἴγυπτον ἄλλοι τε συχνοὶ ἐς τὴν Αἴγυπτον*

AB C TM P(p) DR SV

Ὅτι οἱ Πέρσαι οἱ ἀποσταλέντες ἐς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Δαρείου μετὰ Δημοκήδεος ἀναχθέντες δὲ ἐκπίπτουσι (138, 1) – ἐς Τάραντα γενέσθαι (138, 2) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXX Μετὰ δὲ ταῦτα (𝔄 solus) Σάμον βασιλεὺς Δαρεῖος αἱρέει διὰ τοιήνδε τινὰ αἰτίην (139, 1) – ἐξανδραποδίσιος (140, 5) exc. floril. 𝔄𝔓

1 v. quod e grammaticis ad 136, 1 laudavimus || 15 Suid. et Bekk. Anecd. 439 *ἀποχρᾶν· ἐξαρκεῖν· Ἡρόδοτος*

1 *τε* om. **TM** | *γαῦλον* **R** | *τὸν*[3]] *ἣν* **M** | *ἄγοντο* **CTMP** *ἦγον* **D** || 2 *ἀφαιρεθέντες* **ABCTM** | *οὐδέτι* vel *οὐδέ τι* **CTMDRSV** | *ἐζήτησαν τῷ* **RV** *ἐζητήσαντο* **B** || 4 *κελεύων* om. **M** || 5 *Δημοκήδης* – 6 *ἦν* om. **C** | *γυναῖκα Δημοκήδης* **M** || 6 *δὲ*] *δὴ* **M** Ald. || 9 *ἐμπίπτουσι* **TM** Ald. || 10 *Ταραντῖνος*] *παρὰ τίνος* **C** || 12 *τούτῳ* **TMD**[c] Ald. || 15 *μούνους* **BD** || 16 *δὴ τὴν* **S** *δὲ τὴν* **DRV** om. cett. || 19 *προφέρειν* **M** Ald. || 20 *ἐστάθη*] *ἐπρήχθη* **ABCTMP** quod mihi interpretamentum esse videtur vocis difficilioris | *ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς Ἀσίης* **p** Ald. || 23 *Ἑλληνίδα* **TM** Ald. || 24 *ἐς* – p. 342, 1 *Ἑλλήνων*] *ἀπίκοντο ἐς τὴν Αἴγυπτον* **M** *ἀπίκοντο ἐς τὴν Ἑλλάδα* **T** *ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπίκοντο τῶν Ἑλλήνων* 𝔄𝔓

ἀπίκοντο Ἑλλήνων, οἱ μέν, ὡς οἰκός, κατ' ἐμπορίην, οἱ δὲ στρατευόμενοι,
οἱ δέ τινες καὶ αὐτῆς τῆς χώρης θεηταί· τῶν ἦν καὶ Συλοσῶν ὁ Αἰάκεος
2 Πολυκράτεός τε ἐὼν ἀδελφεὸς καὶ φεύγων ἐκ Σάμου. τοῦτον τὸν Συλο-
σῶντα κατέλαβεν εὐτυχίη τις τοιήδε· λαβὼν χλανίδα καὶ περιβαλόμενος
πυρρὴν ἠγόραζε ἐν τῇ Μέμφι. ἰδὼν δὲ αὐτὸν Δαρεῖος δορυφόρος τε ἐὼν
Καμβύσεω καὶ λόγου οὐδενός κω μεγάλου ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος καὶ
3 αὐτὴν προσελθὼν ὠνέετο. ὁ δὲ Συλοσῶν ὁρῶν τὸν Δαρεῖον μεγάλως ἐπι-
θυμέοντα τῆς χλανίδος θείῃ τύχῃ χρεώμενος λέγει· 'ἐγὼ ταύτην πωλέω
μὲν οὐδενὸς χρήματος, δίδωμι δὲ ἄλλως, εἴ περ οὕτω δεῖ γενέσθαι πάντως
τοι.' αἰνέσας ταῦτα ὁ Δαρεῖος παραλαμβάνει τὸ εἷμα. ὁ μὲν δὴ Συλοσῶν
140 ἠπίστατο τοῦτό οἱ ἀπολωλέναι δι' εὐηθίην. ὡς δὲ τοῦ χρόνου προβαίνον-
τος Καμβύσης τε ἀπέθανε καὶ τῷ μάγῳ ἐπανέστησαν οἱ ἑπτὰ καὶ ἐκ τῶν
ἑπτὰ Δαρεῖος τὴν βασιληίην ἔσχε, πυνθάνεται ὁ Συλοσῶν, ὡς ἡ βασιληίη
περιεληλύθοι ὡς τοῦτον τὸν ἄνδρα, τῷ κοτὲ αὐτὸς ἔδωκε ἐν Αἰγύπτῳ
δεηθέντι τὸ εἷμα. ἀναβὰς δὲ ἐς τὰ Σοῦσα ἵζετο ἐς τὰ πρόθυρα τῶν βασι-
2 λέος οἰκίων καὶ ἔφη Δαρείου εὐεργέτης εἶναι. ἀγγέλλει ταῦτα ἀκούσας ὁ
πυλουρὸς τῷ βασιλέι· ὁ δὲ θωυμάσας λέγει πρὸς αὐτόν· 'καὶ τίς ἐστι
Ἑλλήνων εὐεργέτης, ᾧ ἐγὼ προαιδεῦμαι νεωστὶ μὲν τὴν ἀρχὴν ἔχων;
ἀναβέβηκε δ' ἤ τις ἢ οὐδείς κω παρ' ἡμέας αὐτῶν, ἔχω δὲ χρέος, ὡς εἰπεῖν,
οὐδὲν ἀνδρὸς Ἕλληνος· ὅμως δὲ αὐτὸν παράγαγε ἔσω, ἵνα εἰδέω τί θέλων
3 λέγει ταῦτα.' παρῆγε ὁ πυλουρὸς τὸν Συλοσῶντα, στάντα δὲ ἐς μέσον
εἰρώτων οἱ ἑρμηνέες, τίς τε εἴη καὶ τί ποιήσας εὐεργέτης φησὶ εἶναι βασι-

AB C TM P(p) DR SV, ad quos accedit usque ad *ἐξανδραποδίσιος* (140, 5) floril. **𝔄𝔓**

1 *εἰκός* **MSV𝔄𝔓** | *στρατευόμενοι οἱ δὲ κατ' ἐμπορίην* **D** *κατ' ἐμπορίην στρατευόμενοι* **ABCTMP𝔄𝔓** || 2 *Αἰακέος* **C** *Αἰακαῖος* **TM** Ald. || 3 *ἐὼν* om. **𝔄𝔓** || 4 *κατέλαβε* **A** | *τις τοιήδε*] *τοιήδε* **𝔄** *τοιάδε* **𝔓** *τοιήδε τις* **M** Ald. | *περιβαλλόμενος* **TMp** Ald. || 5 *πυρὴν* **D𝔓** *πυρρὴν* **𝔄** rell. | *ὢν* **𝔄𝔓** || 6 *πω* **𝔓** *που* **𝔄** | *μεγάλου* om. **𝔄** hab. **𝔓** rell. || 7 *ὁρέων* **CTMPDRSV** *ὁρῶν* **𝔄𝔓** rell. || 8 *χρώμενος* **𝔄** *χρεόμενος* **Pp** *χρεώμενος* **𝔓** rell. || 9 *οὗτοι* **DRV** *τοῦτο* **S** *οὕτω* **𝔄𝔓** rell. | *δεῖ*] *δὴ* **CT** || 10 *σοι* **RV** *τοι* **𝔄𝔓** rell. | *αἰνέσας δὲ* **DRSV** *αἰνέσας* **𝔄𝔓** rell. | *ὁ*[1] om. **M** || 11 *οἱ τοῦτο* **PDRSV𝔄** *τοῦτό οἱ* **𝔓** rell. | *εὐηθείην* **ABCTM𝔄𝔓** | *παραβαίνοντος* **C** || 12 *τε*] *δὲ* **V** | *ἐκ* om. **𝔄** hab. **𝔓** rell. || 13 *βασιλείην* **𝔄𝔓** | *ὁ* om. **𝔄** hab. **𝔓** rell. | *βασιλείη* **𝔄𝔓** || 14 *περιελήλυθε* **D** *περιεληλύθει* **M** *περιεληλύθοι* **𝔄𝔓** rell. | *ὡς* **ABCT𝔓** *ἐς* **MPDRSV𝔄**, cf. II 121 ε 4; 135, 6, IV 125, 1 | *ἐν Αἰγύπτῳ ἔδωκε* **DRSV** *ἔδωκε ἐν Αἰγύπτῳ* **𝔄𝔓** rell. || 15 *ἕζετο* **M** | *τῶν τοῦ* **𝔄𝔓** || 15.16 *βασιλέως οἰκίων* **A**[1] **𝔄𝔓** *βασιληίων* **M** || 16 *εὐεργέτην* **𝔄** *εὐεργέτης* **𝔓** rell. | *ἀγγέλει* **CD**[1]**RV** *ἀναγγέλλει* **TMp** Ald. || 16–17 *ὁ πυλουρὸς ἀκούσας* **DRSV** *ἀκούσας ὁ πυλουρὸς* **𝔄𝔓** rell. || 17 *θωμάσας* **TM** | *αὐτόν*] *ἑωυτόν* **TM** Ald. || 18 *ᾧ*] *ὃν* **M** Ald., v. grammaticam meam 110 || 19 *δ' ἤ* **AB𝔓** *δή* **CT𝔄** *δέ* rell. || 19–20 *ἔχω δὲ χρέος εἰπεῖν οὐδὲν* **ABCT** *ἐγὼ χρέος ὡς εἰπεῖν οὐδὲν* **D** *ἔχω δὲ χρέος εἰπεῖν* **M** *ἔχω δὲ χρέος εἰπεῖν οὐδὲν* **𝔓** *ἔχω δὲ χρέος οὐδὲν εἰπεῖν* **𝔄** || 20 *Ἕλληνος ἀνδρός* **M** | *παράγαγε* **D𝔄𝔓** *παράγετε* rell. || 21 *εἰς* **𝔓** *ἐς* **𝔄ABCTMPDR** om. **SV** || 22 *εἰρώτευν* **B**[2]**TM** *ἠρώτευν* **CP** *εἰρώτων* **𝔄𝔓B**[1] rell. | *φησὶ εἶναι βασιλέως* **T** *φήσει εἶναι βασιλέος* **DRV** *εἶναί φησι βασιλέως* **𝔄𝔓** *φησὶ βασιλῆος εἶναι* **M**

λέος. εἶπεν ὦν ὁ Συλοσῶν πάντα τὰ περὶ τὴν χλανίδα γενόμενα, καὶ ὡς αὐ-
τὸς εἴη κεῖνος ὁ δούς. ἀμείβεται πρὸς ταῦτα Δαρεῖος· 'ὦ γενναιότατε ἀν- 4
δρῶν, σὺ κεῖνος εἶς, ὃς ἐμοὶ οὐδεμίαν ἔχοντί κω δύναμιν ἔδωκας, εἰ καὶ
σμικρά, ἀλλ' ὦν ἴση γε ἡ χάρις ὁμοίως, ὡς εἰ νῦν κοθέν τι μέγα λάβοιμι,
ἀνθ' ὧν τοι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἄπλετον δίδωμι, ὡς μή κοτέ τοι μεταμε-
λήσῃ Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπεος εὖ ποιήσαντι.' λέγει πρὸς ταῦτα ὁ Συλο- 5
σῶν· 'ἐμοὶ μήτε χρυσόν, ὦ βασιλεῦ, μήτε ἄργυρον δίδου, ἀλλ' ἀνασωσά-
μενός μοι δὸς τὴν πατρίδα Σάμον, τὴν νῦν ἀδελφεοῦ τοῦ ἐμοῦ Πολυκρά-
τεος ἀποθανόντος ὑπὸ Ὀροίτεω ἔχει δοῦλος ἡμέτερος – ταύτην μοι δὸς
ἄνευ τε φόνου καὶ ἐξανδραποδίσιος.' ταῦτα ἀκούσας Δαρεῖος ἀπέστελλε 141
στρατιήν τε καὶ στρατηγὸν Ὀτάνεα ἀνδρῶν τῶν ἑπτὰ γενόμενον ἐντειλά-
μενος, ὅσων ἐδεήθη Συλοσῶν, ταῦτά οἱ ποιέειν ἐπιτελέα. καταβὰς δὲ
ἐπὶ τὴν θάλασσαν ὁ Ὀτάνης ἔστελλε τὴν στρατιήν.
Τῆς δὲ Σάμου Μαιάνδριος ὁ Μαιανδρίου εἶχε τὸ κράτος ἐπιτροπαίην 142
παρὰ Πολυκράτεος λαβὼν τὴν ἀρχήν, τῷ δικαιοτάτῳ ἀνδρῶν βουλομέ-
νῳ γενέσθαι οὐκ ἐξεγένετο. ἐπειδὴ γάρ οἱ ἐξαγγέλθη ὁ Πολυκράτεος 2
θάνατος, ἐποίεε τοιάδε· πρῶτα μὲν Διὸς Ἐλευθερίου βωμὸν ἱδρύσατο καὶ
τέμενος περὶ αὐτὸν οὔρισε τοῦτο, τὸ νῦν ἐν τῷ προαστίῳ ἐστί· μετὰ δέ,
ὥς οἱ ἐπεποίητο, ἐκκλησίην συναγείρας πάντων τῶν ἀστῶν ἔλεξε, τάδε
'ἐμοί, ὡς ἴστε καὶ ὑμεῖς, σκῆπτρον καὶ δύναμις πᾶσα ἡ Πολυκράτεος 3
ἐπιτέτραπται, καί μοι παρέχει νῦν ὑμέων ἄρχειν· ἐγὼ δέ, τὰ τῷ πέλας
ἐπιπλήσσω, αὐτὸς κατὰ δύναμιν οὐ ποιήσω· οὔτε γάρ μοι Πολυκράτης
ἤρεσκε δεσπόζων ἀνδρῶν ὁμοίων ἑωυτῷ οὔτε ἄλλος, ὅστις τοιαῦτα ποιέει.

AB C TM P(p) DR SV, ad quos accedit usque ad *ἐξανδραποδίσιος* (140, 5) floril. 𝔄𝔓

1 *εἶπε* **A** | *οὖν* 𝔄𝔓 om. **M** || 2 *ὁ Δαρεῖος* **DRSV** *Δαρεῖος* 𝔄𝔓 rell. || 3 *εἷ* **AB CTMPD**[c]**S** *ἡ* **D**[ac]**RV**𝔄𝔓 | *ἐμοὶ οὐδεμίην* **D** *οὐδεμίην ἐμοὶ* **M** *οὐδεμίην* **p** Ald. | *κω δύναμιν ἔχοντι* **D** || 4 *ὁμοίως ὡς* om. **DRSV** hab. 𝔄𝔓 rell. | *εἰ*] *ἡ* **SV** || 5 *ἀνθ' ὧν*] v. grammaticam meam 38 | *ἄπλετον* om. 𝔄𝔓 | *ποτέ* 𝔄𝔓 | *τοι*] *τι* **R** | *μεταμελήσει* **ABP** litteris *ει* litt. *η* suprascr. **A** man. rec. *μεταμελήσοι* **T**𝔓 *καταμελήσει* **C** *μεταμελήσῃ* 𝔄 rell. || 7 *ὦ βασιλεῦ μήτε χρυσὸν* **M** || 8 *δὸς* om. **SV**𝔄𝔓, secl. Hude, imperat. *δός* necesse est hic appareat resumptionis causa (lin. 9) | *τοῦ* om. **SV** | *μοῦ* 𝔓 *ἐμοῦ* 𝔄 rell. | *Πολυκράτεω* 𝔄 *Πολυκράτους* 𝔓 || 9 *Ὀρείτεω* **M** (*οι* suprascr.) *Ὀρροίτεω* 𝔄𝔓 | *ταύτην – 10 ἐξανδραποδίσιος* om. **RSV** || 10 *τε* om. 𝔓 hab. 𝔄 rell. | *ἀπέστελε* **C** *ἀπέστειλε* **TMPp** Ald. || 12 *ὁ Συλοσῶν* **PDRSV** || 13 *θάλατταν* **M** || 14 *Μαίανδρος* **CTM** Ald. | *ὁ* om. **PDRSV** | *ἐπιτροπαίην*] *αι* ex corr. **D** *ἐπιτροπέειν* **AB** *ἐπιτροπεύειν* **CTMP** || 16 *ἐξηγγέλθη* **M** || 18 *προαστηίῳ* **CTM** Ald. *προαστείῳ* rell. || 19 *οἱ* om. **ABCTM** | *ἐκκλησίαν* **ABCTM** | *ἔλεγε* **DRSV** || 20 *ἐμοί, ὡς*] *ὁμοίως* **M** Ald. || 21 *καὶ – ἄρχειν* om. **D**, in mg. suppl. **D**[2] | *δέ* om. **SV** | *τὰ τῷ*] *ταυτῷ* **DRSV** || 22 *ἐπιπλήσω* **R** *ἐπιπλήσσων* **D**[2] || 23 *ἤρκεσε* **C** | *ὃς* **SV** | *τοιαῦτα*] *ὅμοια* **M**

Πολυκράτης μέν νυν ἐξέπλησε μοῖραν τὴν ἑωυτοῦ, ἐγὼ δὲ ἐς μέσον τὴν
4 *ἀρχὴν τιθεὶς ἰσονομίην ὑμῖν προαγορεύω. τοσάδε μέντοι δικαιῶ γέρεα*
ἐμεωυτῷ γενέσθαι· ἐκ μέν γε τῶν Πολυκράτεος χρημάτων ἐξαίρετα ἓξ
τάλαντά μοι γενέσθαι, ἱερωσύνην δὲ πρὸς τούτοισι αἱρεῦμαι αὐτῷ τ᾽ ἐμοὶ
καὶ τοῖσι ἀπ᾽ ἐμεῦ αἰεὶ γινομένοισι τοῦ Διὸς τοῦ Ἐλευθερίου, τῷ αὐτός τε
5 *ἱρὸν ἱδρυσάμην καὶ τὴν ἐλευθερίην ὑμῖν περιτίθημι.᾽ ὁ μὲν δὴ ταῦτα τοῖσι*
Σαμίοισι ἐπαγγέλλετο, τῶν δέ τις ἐξαναστὰς εἶπε· ᾽ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἄξιος εἶς
σύ γε ἡμέων ἄρχειν γεγονώς τε κακῶς καὶ ἐὼν ὄλεθρος, ἀλλὰ μᾶλλον,
143 *ὅκως λόγον δώσεις, τῶν μετεχείρισας χρημάτων.᾽ ταῦτα εἶπε ἐὼν ἐν*
τοῖσι ἀστοῖσι δόκιμος, τῷ οὔνομα ἦν Τελέσαρχος. Μαιάνδριος δὲ νόῳ
λαβών, ὡς εἰ μετήσει τὴν ἀρχήν, ἄλλος τις ἀντ᾽ αὐτοῦ τύραννος καταστή-
σεται, οὐ δή τι ἐν νόῳ εἶχε μετιέναι αὐτήν, ἀλλ᾽ ὡς ἀνεχώρησε ἐς τὴν
ἀκρόπολιν, μεταπεμπόμενος ἕνα ἕκαστον ὡς δὴ λόγον τῶν χρημάτων
2 *δώσων συνέλαβέ σφεας καὶ κατέδησε. οἱ μὲν δὴ ἐδεδέατο, Μαιάνδριον δὲ*
μετὰ ταῦτα κατέλαβε νοῦσος· ἐλπίζων δέ μιν ἀποθανέεσθαι ὁ ἀδελφεός,
τῷ οὔνομα ἦν Λυκάρητος, ἵνα εὐπετεστέρως κατάσχῃ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ
πρήγματα, κατακτείνει τοὺς δεσμώτας πάντας· οὐ γὰρ δή, ὡς οἴκασι,
ἐβουλέατο εἶναι ἐλεύθεροι.
144 *Ἐπειδὴ ὦν ἀπίκοντο ἐς τὴν Σάμον οἱ Πέρσαι κατάγοντες Συλοσῶντα,*
οὔτε τίς σφι χεῖρας ἀνταείρεται ὑπόσπονδοί τε ἔφασαν εἶναι ἕτοιμοι οἱ
τοῦ Μαιανδρίου στασιῶται καὶ αὐτὸς Μαιάνδριος ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς νή-
σου. καταινέσαντος δ᾽ ἐπὶ τούτοισι Ὀτάνεος καὶ σπεισαμένου τῶν Περ-
σέων οἱ πλείστου ἄξιοι θρόνους θέμενοι κατεναντίον τῆς ἀκροπόλιος
145 *ἐκαθέατο. Μαιανδρίῳ δὲ τῷ τυράννῳ ἦν ἀδελφεὸς ὑπομαργότερος, τῷ*

AB C TM P(p) DR SV

9 Eust.: v. ad 110 || **24** Lex. Vindob. 123 *'μάργος' ὁ μαινόμενος ἢ ὁ ἕτοιμος εἰς θυμόν· Ἡρόδοτος·* τῷ τυράννῳ ἦν ἀδελφεὸς ὑπομαργότερος

1 *ἐξεπλήρωσε* **M** | *μοίρην* **D** || **2** *τοσαῦτα* **D** || **3** *ἐμεωυτοῦ* **M** | *γεγενῆσθαι* **TM** Ald. || **4** *ἱεροσύνην* **M** Ald. *ἱερεωσύνην* **RV** | *δὲ] τε* **DRSV** | *ἐμοί τε αὐτῷ* **DRSV** || **5** *τοῖς* **DRV** | *τῷ] τὸ* **D** || **6** *καὶ αὐτὸς τὴν* **DRSV** || **7** *ἐπηγγέλλετο* **DRSV** *ἐπήγγέλλετο* (α suprascr.) **C** *ἐπαγγέλετο* Ald. *ἐπ*γγέλετο* **M** | *τῶν] τῷ* **ABCTMP** | *εἷ* codd. || **8** *ἡμῶν* **DRV** | *κακὸς* **TMPD**[c]**RSV** || **9** *δώσῃς* **V** *δόσῃς* **R** *δώσεις* Eust. rell. | *ὧν* Eust. || **10** *δὲ* om. **C** || **12** *οὐ δέ τι* **D**[1] *οὐδ᾽ ἔτι* **S** || **14** *συνελάμβανέ* **M** | *ἐδέατο* **D** || **15** *νοῦσος κατέλαβε* **M** | *ἀδελφός* **T** || **16** *ἔῃν* **M** Ald. | *εὐπετέστερος* **A**[ac] || **17** *πάντας* om. **RSV** | *ἐοίκασι* **M** Ald. || **18** *ἐβουλέατο]* v. quod ad I 4, 2 adnotavimus | *εἶναι* om. **C** || **19** *ἐπεὶ δὲ* **ABCTM** || **20** *οὔτε] ἀεί τε* **DRSV** | *τι* **B**[1]**CM** Ald. | *χεῖρά σφιν* **R** *χεῖρα σφίσι* **DSV** | *ἀνά τ᾽ ἀείρετο* **DR** *ἀνατ᾽ εἴρετο* **SV** | *ἕτοιμοι* om. **PDRSV** | *οἵ ⟨τε⟩* dubitans Stein || **21** *στρατιῶται* **ABCTM** | *ἐκχωρήσας* **Mp** Ald. || **22** *Ὀτάνεω* **Pp** Ald. || **23** *κατεναντίων* **R** || **24** *ἐκατέατο* **P**[c]**pDRSV**, v. grammaticam meam 164 | *ἀδελφὸς* **M**

οὔνομα ἦν Χαρίλεως· οὗτος ὅ τι δὴ ἐξαμαρτὼν ἐν γοργύρῃ ἐδέδετο· καὶ
δὴ τότε ἐπακούσας τε τὰ πρησσόμενα καὶ διακύψας διὰ τῆς γοργύρης,
ὡς εἶδε τοὺς Πέρσας εἰρηναίως κατημένους, ἐβόα τε καὶ ἔφη λέγων
Μαιανδρίῳ θέλειν ἐλθεῖν ἐς λόγους. ἐπακούσας δὲ ὁ Μαιάνδριος λύσαντας 2
αὐτὸν ἐκέλευε ἄγειν παρ' ἑωυτόν. ὡς δὲ ἄχθη τάχιστα, λοιδορέων τε καὶ
κακίζων μιν ἀνέπειθε ἐπιθέσθαι τοῖσι Πέρσῃσι λέγων τοιάδε· 'ἐμὲ μέν,
ὦ κάκιστε ἀνδρῶν, ἐόντα σεωυτοῦ ἀδελφεὸν καὶ ἀδικήσαντα οὐδὲν ἄξιον
δεσμοῦ δῆσαι γοργύρῃ ἠξίωσας, ὁρέων δὲ τοὺς Πέρσας ἐκβάλλοντάς τέ
σε καὶ ἄνοικον ποιέοντας οὐ τολμᾷς τίσασθαι, οὕτω δή τι ἐόντας εὐπετέας
χειρωθῆναι; ἀλλ' εἴ τοι σύ σφεας καταρρώδηκας, ἐμοὶ δὸς τοὺς ἐπικού- 3
ρους, καί σφεας ἐγὼ τιμωρήσομαι τῆς ἐνθάδε ἀπίξιος· αὐτὸν δέ σε ἐκπέμ-
ψαι ἐκ τῆς νήσου ἕτοιμός εἰμι.' ταῦτα δὲ ἔλεξε ὁ Χαρίλεως· Μαιάνδριος 146
δὲ ὑπέλαβε τὸν λόγον, ὡς μὲν ἐγὼ δοκέω, οὐκ ἐς τοῦτο ἀφροσύνης ἀπ-
ικόμενος ὡς δόξαι τὴν ἑωυτοῦ δύναμιν περιέσεσθαι τῆς βασιλέος, ἀλλὰ
φθονήσας μᾶλλον Συλοσῶντι, εἰ ἀπονητὶ ἔμελλε ἀπολάμψεσθαι ἀκέραιον
τὴν πόλιν. ἐρεθίσας ὦν τοὺς Πέρσας ἤθελε ὡς ἀσθενέστατα ποιῆσαι τὰ 2
Σάμια πρήγματα καὶ οὕτω παραδιδόναι εὖ ἐξεπιστάμενος, ὡς παθόντες
οἱ Πέρσαι προσεμπικρανέεσθαι ἔμελλον τοῖσι Σαμίοισι εἰδώς τε ἑωυτῷ
ἀσφαλέα ἔκδυσιν ἐοῦσαν ἐκ τῆς νήσου τότε, ἐπεὰν αὐτὸς βούληται· ἐπε-
ποίητο γάρ οἱ κρυπτὴ διῶρυξ ἐκ τῆς ἀκροπόλιος φέρουσα ἐπὶ θάλασσαν.
αὐτὸς μὲν δὴ ὁ Μαιάνδριος ἐκπλέει ἐκ τῆς Σάμου, τοὺς δ' ἐπικούρους πάν- 3
τας ὁπλίσας ὁ Χαρίλεως καὶ ἀναπετάσας τὰς πύλας ἐξῆκε ἐπὶ τοὺς Πέρσας
οὔτε προσδεκομένους τοιοῦτον οὐδὲν δοκέοντάς τε δὴ πάντα συμβεβάναι.

AB C TM P(p) DR SV
Σχόλ. 145, 1 *Γόργυρα τὸ κατὰ γῆς ὄρυγμα* **B**[3]

2 *Λέξ. γοργύρη* (*γοργύνη* Lexx. seriatim conscr.)· *δεσμωτήριον ὑπόγαιον*. Harpocr. *γοργύρα· τὸ κατὰ γῆς ὄρυγμα ... ἔστι καὶ παρ' Ἡροδότῳ ἐν γ'.* Suid. *γοργύνη· δεσμωτήριον ὑπόγειον ... γόργυρα· τὸ κατὰ γῆς ὄρυγμα· οὕτως Δείναρχος καὶ Ἡρόδοτος καὶ ἄλλοι* || 13 Thom. Mag.: v. ad I 212, 3

1 *Χαρίλῃος* **DS** *Χαρίλλος* **RV** (e ΧΑΡΙΛΑΟΣ ortum censet Legrand) | *γοργύρῳ* (η supra) **M** || 2 *τότε* om. **DRSV** | *γοργύης* **C** cf. Lexx. || 3 *εἰρηνέως* **B** | *καὶ* om. **M** || 6 *κακίζων τέ μιν* **M** || 6 *τῇσι* **V** || 8 *δήσας γοργύης* **C** (cf. Lexx.) *δήσας γοργύρης* **ABTMP** | *δὲ*] *τε* **T** | *τέ* om. **DRSV** || 9 *ποιεῦντας* **DRSV** | *τολμᾷ* **C** | *οὕτω δή τοι* **T** om. **M** || 10 *τοι*] *τι* **B**[1]**Mp**[c] Ald. | *καταρρωδήσας* **C** || 11 *δέ*] *τε* **M** Ald. || 12 *δὲ* om. **TPDRSV** | *Χαρίλῃος* **DRSV** || 14 *βασιλέως* **C** *βασιλῆος* **S** || 15 *ἀπολάμψασθαι* **M** Ald. *ἀπολάμψεσθε* **C** || 16 *ἔθελε* **M** Ald. | *ὡς*] *ἐς* **RSV** || 18 *κακῶς πάρος ἐμπικρανέεσθαι* **DP**[mg] *κακῶς πάρος ἐμπικρανέσεσθαι* **RSV** *κακῶς προσεμπικρανέεσθαι* **P**[t]**p** vocem *κακῶς* glossam iudico ad difficile *πάρος* adiunctum || 19 *ἐκ τῆς νήσου* om. **M** || 20 *διόρυξ* **D**[1] | *ἐπὶ*] *ἐς* **M** || 21 *ἐκπλεῖ* **DRSV** || 22 *ὁπλίτας* **M** | *Χαρίλῃος* **DRSV** | *καὶ*] *λαβὼν καὶ* **M** | *ἐξῆγε* **M** || 23 *τοιοῦτο* **ABCP** *τοῦτο* **TM** | *δὴ* om. **M**

ἐμπεσόντες δὲ οἱ ἐπίκουροι τῶν Περσέων τοὺς διφροφορευμένους τε καὶ
4 λόγου πλείστου ἐόντας ἔκτεινον. καὶ οὗτοι μὲν ταῦτα ἐποίευν, ἡ δὲ ἄλλη
στρατιὴ ἡ Περσικὴ ἐπεβοήθεε, πιεζεύμενοι δὲ οἱ ἐπίκουροι ὀπίσω κατ-
147 ειλήθησαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν. Ὀτάνης δὲ ὁ στρατηγὸς ἰδὼν πάθος μέγα
Πέρσας πεπονθότας ἐντολάς τε, τὰς Δαρεῖός οἱ ἀποστέλλων ἐνετέλλετο,
μήτε κτείνειν μηδένα Σαμίων μήτε ἀνδραποδίζεσθαι ἀπαθέα τε κακῶν
ἀποδοῦναι τὴν νῆσον Συλοσῶντι, τουτέων μὲν τῶν ἐντολέων μεμνημένος
ἐπελανθάνετο, ὁ δὲ παρήγγειλε τῇ στρατιῇ πάντα, τὸν ἂν λάβωσι καὶ
2 ἄνδρα καὶ παῖδα, ὁμοίως κτείνειν. ἐνθαῦτα τῆς στρατιῆς οἱ μὲν τὴν ἀκρό-
πολιν ἐπολιόρκεον, οἱ δὲ ἔκτεινον πάντα τὸν ἐμποδὼν γινόμενον, ὁμοίως
148 ἔν τε ἱρῷ καὶ ἔξω ἱροῦ. Μαιάνδριος δ᾽ ἀποδρὰς ἐκ τῆς Σάμου ἐκπλέει ἐς
Λακεδαίμονα· ἀπικόμενος δὲ ἐς αὐτὴν καὶ ἀνενεικάμενος, τὰ ἔχων
ἐξεχώρησε, ἐποίεε τοιάδε· ὅκως ποτήρια ἀργύρεά τε καὶ χρύσεα προθεῖτο,
οἱ μὲν θεράποντες αὐτοῦ ἐξέσμων αὐτά, ὁ δ᾽ ἂν τὸν χρόνον τοῦτον Κλεο-
μένεϊ τῷ Ἀναξανδρίδεω ἐν λόγοισι ἐὼν βασιλεύοντι Σπάρτης προῆγέ μιν
ἐς τὰ οἰκία· ὅκως δὲ ἴδοιτο Κλεομένης τὰ ποτήρια, ἀπεθώμαζέ τε καὶ
ἐξεπλήσσετο· ὁ δὲ ἂν ἐκέλευεν αὐτὸν ἀποφέρεσθαι αὐτῶν, ὅσα βούλοιτο.
2 τοῦτο καὶ δὶς καὶ τρὶς εἴπαντος Μαιανδρίου ὁ Κλεομένης δικαιότατος ἀν-
δρῶν γίνεται, ὃς λαβεῖν μὲν διδόμενα οὐκ ἐδικαίου· μαθὼν δὲ ὡς ἄλλοισι

AB C TM P(p) DR SV
Μαιάνδριος δ᾽ ἀποδρὰς (148, 1) – γενέσθαι (148, 2) exc. floril. 𝔄𝔓

1 *Λέξ. διφροφορευμένους· φορίοις* (*φορείοις* Lexx. alphab. conscr.) *φερομένους*. Etym. M. 279, 40 *Ἡρόδοτος* (*Ἡρωδιανὸς* scr.) *τοὺς Πέρσας φορείοις φερομένους* διφροφορουμένους. Bachmann Anecd. II 367 *Ἡρόδοτος* ... διφροφορευμένους *λέγει τοὺς φορείοις φερομένους*. Hes. *διφροφορουμένους· τοὺς φορείοις φερομένους*. Suid. *διφροφορουμένους· Ἡρόδοτος· παρὰ Πέρσαις φορείοις φερομένους*

1 *τε* om. **M** || 2 *πλείστου* in *πλεῖστοι* mut. nescio quae man. **A** || 2–3 *οἱ δὲ ἄλλοι στρατηγοὶ* ut vid. **M**^{ac} || 3 *πιεζόμενοι* **CTMP** || 5 *πεπονθότας Πέρσας* **TM** | *τε* del. Krueger, Herold Progr. Gymn. Nuremb. 1853, 11; conservavi *τε* 'anacoluthice' usurpatum et particula *δέ* continuatum (cf. Hammer De *τε* particulae usu Herodoteo Thucydideo Xenophonteo, diss. Lips. 1904, 26) ut II 33, 3, VIII 103, 1 | *οἱ* om. **ABCTM** || 6 *μήτε*^{1}] *μὴ* **M** || 7 *τούτων* **ABDRSV** || 8 *πάντα τὸν* om. **M** || 9 *καὶ παῖδα* om. **M** | *κτανέειν* **T** *κτενέειν* **M** (aliquid suprascr. litterae *ε* priori) Ald. || 10 *ἔκτανον* **T** || 11 *δ᾽* om. 𝔓 hab. 𝔄 codd. || 12 *καὶ* om. **M** | *ἐνενεικάμενος* **RSV** *ἐνεικάμενος* **D** *ἀνενεικάμενος* 𝔄𝔓 rell. || 13 *τάδε* **DM** *τοιάδε* 𝔄𝔓 rell. obelo signatum nihilo in mg. addito **A** | *τε* om. **AB**𝔄𝔓 || 14 *ἀνὰ* 𝔄𝔓 | *τὸν χρόνον τοῦτον* **ABCTMP**𝔄𝔓 *τοῦτον τὸν χρόνον* rell. || 14–15 *τῷ Κλεομένεϊ τῷ* **ABCTMP**𝔄𝔓 || 15 *Ἀναξίνδρεω* 𝔄𝔓 | *λόγοις* 𝔓 *λόγοισιν* 𝔄 || 16 *οἰκήια* **M** Ald. | *ἴδοιτο* om. **M** | *ὁ Κλεομένης* **DRSV** *ὁ δὲ Κλεομένης* **M** *Κλεομένης* 𝔄𝔓 rell. | *ἐπεθώμαζε* **AB**𝔄𝔓 *ἐπεθωύμαζε* **C** *ἀπεθωύμαζε* **PD**^{c} || 17 *ἐξεπλήττετο* 𝔄 *ἐξεπλήσσετο* 𝔓 rell. | *ὃς δὲ* **ABCT** *ὁ δὲ* 𝔄𝔓 rell. | *ἂν ἐκέλευε* **A** *ἀνεκέλευεν* **CTM**𝔄𝔓 | *αὐτῶν* om. **M**𝔄𝔓 | *ὁκόσα* 𝔓 *ὅσα* 𝔄 codd. || 18 *τοῦτο* om. **B** || 19 *ὃς* **ABCTMP**𝔄𝔓 *καὶ* **S** om. **DRV** | *ἐδικαίευ* **CTMP** *ἐδικαίου* 𝔄𝔓 rell.

*διαδιδοὺς τῶν ἀστῶν εὑρήσεται τιμωρίην, βὰς ἐπὶ τοὺς ἐφόρους ἄμεινον
εἶναι ἔφη τῇ Σπάρτῃ τὸν ξεῖνον τὸν Σάμιον ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ τῆς Πελο-
ποννήσου, ἵνα μὴ ἀναπείσῃ ἢ αὐτὸν ἢ ἄλλον τινὰ Σπαρτιητέων κακὸν γε-
νέσθαι. οἱ δ' ὑπακούσαντες ἐξεκήρυξαν Μαιάνδριον. τὴν δὲ Σάμον σαγη-* **149**
*νεύσαντες οἱ Πέρσαι παρέδοσαν Συλοσῶντι ἔρημον ἐοῦσαν ἀνδρῶν.
ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ καὶ συγκατοίκισε αὐτὴν ὁ στρατηγὸς Ὀτάνης ἔκ τε
ὄψιος ὀνείρου καὶ νούσου, ἥ μιν κατέλαβε νοσῆσαι τὰ αἰδοῖα.
Ἐπὶ δὲ Σάμον στρατεύματος ναυτικοῦ οἰχομένου Βαβυλώνιοι ἀπέστη-* **150**
*σαν, κάρτα εὖ παρεσκευασμένοι· ἐν ὅσῳ γὰρ ὅ τε μάγος ἦρχε καὶ οἱ ἑπτὰ
ἐπανέστησαν, ἐν τούτῳ παντὶ τῷ χρόνῳ καὶ τῇ ταραχῇ ἐς τὴν πολιορκίην
παρεσκευάζοντο. καί κως ταῦτα ποιεῦντες ἐλάνθανον. ἐπείτε δὲ ἐκ τοῦ* 2
*ἐμφανέος ἀπέστησαν, ἐποίησαν τοιόνδε· τὰς μητέρας ἐξελόντες γυναῖκα
ἕκαστος μίαν προσεξαιρέετο, τὴν ἐβούλετο ἐκ τῶν ἑωυτοῦ οἰκίων, τὰς δὲ
λοιπὰς ἁπάσας συναγαγόντες ἀπέπνιξαν, τὴν δὲ μίαν ἕκαστος σιτοποιὸν
ἐξαιρέετο· ἀπέπνιξαν δὲ αὐτάς, ἵνα μή σφεων τὸν σῖτον ἀναισιμώσωσι.
πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Δαρεῖος καὶ συλλέξας ἅπασαν τὴν ἑωυτοῦ δύναμιν* **151**
*ἐστρατεύετο ἐπ' αὐτούς, ἐπελάσας δὲ ἐπὶ τὴν Βαβυλῶνα ἐπολιόρκεε φρον-
τίζοντας οὐδὲν τῆς πολιορκίης. ἀναβαίνοντες γὰρ ἐπὶ τοὺς προμαχεῶνας
τοῦ τείχεος οἱ Βαβυλώνιοι κατωρχέοντο καὶ κατέσκωπτον Δαρεῖον καὶ
τὴν στρατιὴν αὐτοῦ, καί τις αὐτῶν εἶπε τοῦτο τὸ ἔπος· 'τί κάθησθε, ὦ* 2

AB C TM P(p) DR SV, ad quos a Καὶ συλλέξας ἅπασαν (151, 1) accedit **𝔡**
Πυθόμενος δὲ (ταῦτα **𝔄** solus) Δαρεῖος (*Βαβυλωνίους καταφρονοῦντας αὐτοῦ* **𝔓** solus) (ἐστρατεύετο ἐπ' αὐτοὺς **𝔄** solus) ἐπελάσας δὲ ἐπὶ τὴν Βαβυλῶνα (*δὲ ἐκεῖσε τὴν πόλιν* **𝔓**) ἐπολιόρκεε (151, 1) – *τεκεῖν* (151, 2) exc. floril. **𝔄𝔓**

4 Hes. *σαγηνεύσαντες· τοὺς πολιορκηθέντας δικτύοις ἔθος* || **15** Eust. Od. 1595 (ad ϑ 258) *τούτων . . . 'αἰσιμοῦν' μὲν ἐξάπαντος τὸ εἰς δέον ἀναλίσκειν καὶ δαπανᾶν, 'ἀναισιμοῦν' δὲ ἴσως τὸ ἀνάπαλιν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ 'τὰς γυναῖκας* ἀπέπνιξαν (*ἐν πολιορκίᾳ δηλαδή*) ἵνα μὴ ἀναισιμῶσι τὸν σῖτον'. Suid. *ἀναισίμου· ἀνήλισκε, κατεδαπάνα. καὶ 'ἀναισιμοῦν' παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'δαπανᾶν, ἀναλίσκειν'* · ἀναισιμῶσι· *καταναλίσκωσι· τὰς δὲ γυναῖκας* ἀπέπνιξαν, ἵνα μὴ τὸν σῖτον ἀναισιμῶσι

1 *διαδιδοὺς* scripsi *διαδιδοῖ* **DRSV** *διδοὺς* **𝔄𝔓** rell. || **2** *ἔφη εἶναι* **M** || **3** *ἤ*[1] **PDRSV𝔄𝔓** om. rell. || **4** *οἵ πακούσαντες* **R** | *ἐξεκήρυξαν – σαγηνεύσαντες* haplogr. om. **RV** *ἀπέπεμπον* **S** | *Σάμον* om. **D**[1] || **5** *οἱ δὲ* **S** | *ἔρημον* om. **T**[t] || **6** *συγκατοίκησεν* **RSV** || **7** *νόσου* **RSV** || **9** *κάρτα* om. **SV** | *παρασκευασμένοι* **V** || **10** *τὴν* om. **PDRSV** || **11** *παρεσκευάδατο* **CP** *παρεσκευάσατο* **p** *παρεσκευάσαντο* **TM** Ald. || **12** *μητέρας*] *γυναῖκας* **TM** || **13** *μίην* **M** Ald. | *τὴν ἂν* **M** Ald. | *οἰκηίων* **M** Ald. || **14** *μίην* **M** Ald. | *ἕκαστος* om. **M** || **15** *τὸν σῖτον ἀναισιμῶσι* Suid. *ἀναισιμῶσι τὸν σῖτον* Eust. || **16** *ὁ* om. **𝔄𝔓** | *πᾶσαν* **ABCTMP** || **17** *ἐστρατεύσατο* **D** || **18** *πολιορκίας* **𝔓** *πολιορκίης* **𝔄** codd. || **18–19** *τοῦ τείχεος τοὺς προμαχεῶνας* **𝔄** *τοὺς προμαχεῶνας τοῦ τείχεος* **𝔓** codd. || **19** *τείχους* (εος supra lin.) **M** | *κατορχέοντο* **D**[1] || **20** *αὐτοῦ* om. **𝔡** | *κάτησθε* **BCTPD**[c]**S** *κάθησθε* **𝔄𝔓D**[ac] rell. | *ὦ* om. **𝔄𝔓**

Πέρσαι, ἐνθαῦτα, ἀλλ᾽ οὐκ ἀπαλλάσσεσθε; τότε γὰρ αἱρήσετε ἡμέας,
ἐπεὰν ἡμίονοι τέκωσι.᾽ τοῦτο εἶπε τῶν τις Βαβυλωνίων οὐδαμᾶ ἐλπίζων
152 *ἂν ἡμίονον τεκεῖν. ἑπτὰ δὲ μηνῶν καὶ ἐνιαυτοῦ διεληλυθότος ἤδη ὁ Δα-*
ρεῖός τε ἤσχαλλε καὶ ἡ στρατιὴ πᾶσα οὐ δυνατὴ ἐοῦσα ἑλεῖν τοὺς Βαβυλω-
νίους. καίτοι πάντα σοφίσματα καὶ πάσας μηχανὰς ἐπεποιήκεε ἐς αὐτοὺς
Δαρεῖος, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὣς ἐδύνατο ἑλεῖν σφεας· ἄλλοισί τε σοφίσμασι πειρησά-
μενος καὶ δὴ καὶ τῷ Κῦρος εἷλέ σφεας, καὶ τούτῳ ἐπειρήθη. ἀλλὰ γὰρ
δεινῶς ἦσαν ἐν φυλακῇσι οἱ Βαβυλώνιοι, οὐδέ σφεας οἷός τε ἦν ἑλεῖν.
153 *Ἐνθαῦτα εἰκοστῷ μηνὶ Ζωπύρῳ τῷ Μεγαβύξου τούτου, ὃς τῶν ἑπτὰ*
ἀνδρῶν ἐγένετο τῶν τὸν μάγον κατελόντων, τούτου τοῦ Μεγαβύξου παιδὶ
Ζωπύρῳ ἐγένετο τέρας τόδε· τῶν οἱ σιτοφόρων ἡμιόνων μία ἔτεκε. ὡς δέ
οἱ ἐξαγγέλθη καὶ ὑπὸ ἀπιστίης αὐτὸς ὁ Ζώπυρος εἶδε τὸ βρέφος, ἀπείπας
2 *τοῖσι ἰδοῦσι μηδενὶ φράζειν τὸ γεγονὸς ἐβουλεύετο. καί οἱ πρὸς τὰ τοῦ*
Βαβυλωνίου ῥήματα, ὃς κατ᾽ ἀρχὰς ἔφησε, ἐπεάν περ ἡμίονοι τέκωσι,
τότε τὸ τεῖχος ἁλώσεσθαι, πρὸς ταύτην τὴν φήμην Ζωπύρῳ ἐδόκεε εἶναι
ἁλωσίμη δὴ ἡ Βαβυλών· σὺν γὰρ θεῷ ἐκεῖνόν τε εἰπεῖν καὶ ἑωυτῷ τε-
154 *κεῖν τὴν ἡμίονον. ὡς δέ οἱ ἐδόκεε μόρσιμον εἶναι ἤδη τῇ Βαβυλῶνι ἁλί-*
σκεσθαι, προσελθὼν Δαρείου ἀπεπυνθάνετο, εἰ περὶ πολλοῦ κάρτα
ποιέεται τὴν Βαβυλῶνα ἑλεῖν. πυθόμενος δέ, ὡς πολλοῦ τιμῷτο, ἄλλο
βουλεύεται, ὅκως αὐτός τε ἔσται ὁ ἑλὼν αὐτὴν καὶ ἑωυτοῦ τὸ ἔργον
ἔσται· κάρτα γὰρ ἐν Πέρσῃσι αἱ ἀγαθουργίαι ἐς τὸ πρόσω μεγάθεος
2 *τιμῶνται. ἄλλῳ μέν νυν οὐκ ἐφράζετο ἔργῳ δυνατὸς εἶναί μιν ὑποχειρίην*
ποιῆσαι, εἰ δ᾽ ἑωυτὸν λωβησάμενος αὐτομολήσειε ἐς αὐτούς. ἐνθαῦτα
ἐν ἐλαφρῷ ποιησάμενος ἑωυτὸν λωβᾶται λώβην ἀνήκεστον· ἀποταμὼν

AB C TM P(p) DR SV(𝔡)

12 Bekk. Anecd. 84 *βρέφος· ἐπὶ ἀλόγου ζῴου, Ἡρόδοτος τρίτῳ*

1 *ἐνθαῦτα ὦ Πέρσαι* **CTMP** | *ὑμέας* **M** || 2 *τις τῶν Βαβυλωνίων* **MSV** om. **𝔄𝔓** || 3 *ἂν* om. **TMp𝔓** Ald. hab. **𝔄** rell. | *ἐληλυθότος* **TM** || 4 *ἤσχαλε* **ACTM** || 5 *ἐπεποίηκε* **A** *ἐποίκεεν* **R** *ἐποιήκεεν* **V** || 6 *ἑλεῖν*] *λαβεῖν* **B**^{2} || 7 *τουτο* **D**^{1}**RV** || 7–8 *ἀλλὰ γὰρ ἠσφαλισμένοι δεινῶς ἦσαν οἱ Βαβυλώνιοι* **TM** || 9 *Μεγαβύζου* **BCTMPDRSV** | *τούτου* om. **ABCTM** || 10 *τούτῳ τῷ* **ABCTMP** | *Μεγαβύζου* **BCTMPDRSV** || 11 *ἡ μίη* **M** Ald. || 13 *ἰδοῦσι* **ABCTMP**^{ac}**p** *ἰοῦσι* **P**^{ct} *δούλοισι* **P**^{mg} **DRSV** | *ἐβούλετο* **C** | *τοῦ* om. **A**, supra lin. suppl. **A** man. post. || 15 *ταῦτα* **C** | *φῆμιν* **RSV** | *ἐδόκεε Ζωπύρῳ* **D** || 16 *ἁλωσίμη δὴ ἡ* scripsi *ἁλώσιμος ἤδη ἡ* **DRSV** *ἁλώσιμος ἡ* cett., v. grammaticam meam 103 || 17 *ἤδη εἶναι* **DRSV** | *τὴν Βαβυλῶνι* **V𝔡** *τὴν Βαβυλῶνα* **S** || 18 *Δαρείῳ* **MD** Ald. *Δαρεῖον* **DRSV** (gen. de verbo *ἀποπυνθάνεσθαι* pendet) || 18–19 *εἰ περὶ πολλοῦ ποιέεται κάρτα ἀπεπυνθάνετο* **D** || 20 *ἐβουλεύετο* **ABCTMP** || 21 *τοῖσι Πέρσῃσι* **ABCTMP** | *ἀγαθοεργίαι* **PDRSV** | *εἰς* **D** || 22 *νυν*] *γὰρ* **M** Ald. om. **ABC** | *εἶναί μιν δυνατὸν* **TM** *δυνατὸν εἶναί μιν* Ald. || 22.23 *αὐτοχειρίην ποιῆσαι* **ABTM** *αὐτοχειρίη ποιῆσαι* **C** Ald. *ὑποχειρίην* **RSV** || 24 *ἐν — ἑωυτὸν*] *ἐλαφρῷ ποιησάμενος ἐς ἑωυτὸν* **𝔡**

γὰρ τὴν ῥῖνα ἑωυτοῦ καὶ τὰ ὦτα καὶ τὴν κόμην κακῶς περικείρας καὶ
μαστιγώσας ἦλθε παρὰ Δαρεῖον. Δαρεῖος δὲ κάρτα βαρέως ἤνεικε ἰδὼν 155
ἄνδρα δοκιμώτατον λελωβημένον, ἔκ τε τοῦ θρόνου ἀναπηδήσας ἀνέβωσέ
τε καὶ εἴρετό μιν, ὅστις εἴη ὁ λωβησάμενος καὶ ὅ τι ποιήσαντα. ὁ δὲ 2
εἶπε· 'οὐκ ἔστι οὗτος ὡνήρ, ὅτι μὴ σύ, τῷ ἐστὶ δύναμις τοσαύτη ἐμὲ δὴ
ὧδε διαθεῖναι, οὐδέ τις ἀλλοτρίων, ὦ βασιλεῦ, τάδε εἴργασται, ἀλλ' αὐτὸς
ἐγὼ ἐμεωυτόν, δεινόν τι ποιεύμενος Ἀσσυρίους Πέρσῃσι καταγελᾶν.' ὁ 3
δ' ἀμείβετο· 'ὦ σχετλιώτατε ἀνδρῶν, ἔργῳ τῷ αἰσχίστῳ οὔνομα τὸ κάλ-
λιστον ἔθευ φὰς διὰ τοὺς πολιορκεομένους σεωυτὸν ἀνηκέστως διαθεῖναι·
τί δ', ὦ μάταιε, λελωβημένου σεῦ θᾶσσον οἱ πολέμιοι παραστήσονται;
κῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν σεωυτὸν διαφθείρας;' ὁ δὲ εἶπε· 'εἰ μέν τοι 4
ὑπερετίθεα, τὰ ἔμελλον ποιήσειν, οὐκ ἄν με περιεῖδες· νῦν δ' ἐπ' ἐμεωυτοῦ
βαλόμενος ἔπρηξα. ἤδη ὦν, ἢν μὴ τῶν σῶν δεήσῃ, αἱρέομεν Βαβυλῶνα.
ἐγὼ μὲν γάρ, ὡς ἔχω, αὐτομολήσω ἐς τὸ τεῖχος καὶ φήσω πρὸς αὐτούς,
ὡς ὑπὸ σεῦ τάδε πέπονθα. καὶ δοκέω πείσας σφέας ταῦτα ἔχειν οὕτω
τεύξεσθαι στρατιῆς. σὺ δέ, ἀπ' ἧς ἂν ἡμέρης ἐγὼ ἐσέλθω ἐς τὸ τεῖχος, 5
ἀπὸ ταύτης ἐς δεκάτην ἡμέρην τῆς σεωυτοῦ στρατιῆς, τῆς μηδεμία ἔσται
ὤρη ἀπολλυμένης, ταύτης χιλίους τάξον κατὰ τὰς Σεμιράμιος καλεομένας
πύλας, μετὰ δὲ αὖτις ἀπὸ τῆς δεκάτης ἐς ἑβδόμην ἄλλους μοι τάξον δισχι-
λίους κατὰ τὰς Νινίων καλεομένας πύλας, ἀπὸ δὲ τῆς ἑβδόμης διαλιπὼν
εἴκοσι ἡμέρας καὶ ἔπειτα ἄλλους κάτισον ἀγαγὼν κατὰ τὰς Χαλδαίων
καλεομένας πύλας τετρακισχιλίους. ἐχόντων δὲ μήτε οἱ πρότεροι μηδὲν

AB C TM P(p) DR SV(𝔡)

3 Eust.: v. ad I 86, 6 || 5 id. Od. 1559 (ad ζ 201) *ὅρα . . . τὴν σύντομον τῆς κόρης ἀντίθεσιν καὶ τὴν ἐπ' αὐτῇ λύσιν ἐν τῷ '. . . οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνήρ' . . ., ὃ μιμησάμενος Ἡρόδοτος σχηματίζει καὶ αὐτός που ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν οὕτως·* οὐκ ἔστιν οὗτος ἀνήρ, ᾧ ἐστι δύναμις τοσαύτη *ὡς τόδε τι ποιῆσαι* || 11 Suid. s. v. *ἐξέπλωσας: Ἡρόδοτος·* πῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν σεωυτὸν (*σεαυτὸν* v. l.) διαφθείρας *ἀντὶ τοῦ 'ἐξέπλευσας'*

1 *ἑωυτοῦ τὴν ῥῖνα* **ABCTP** *αὐτοῦ τὴν ῥῖνα* **M** | *κώμην* **V𝔡** || 2 *ἤνεγκε* **BCTM** || 3 *ἄνδρα τὸν δοκιμώτατον* **DRSV** | *καὶ ἔκ τε* **DRSV** Eust. | *πηδήσας* **DRSV** Eust. || 4 *τε*] *τι* **SV** om. **ABCTMD** || 5 *ἀνήρ* **DRSV** Eust. | *ᾧ* Eust. || 6 *οὔτε* **DRSV** | *τάδε εἴργασται βασιλεῦ* **DRSV** | *ἔργασται* **M** Ald. || 9 *δι' αὐτοὺς* **𝔡** | *πολιορκευμένους* **RSV** | *ἐς ἑωυτὸν* **D** || 10 *δ'* om. **ABCTM** || 11 *πῶς* **ABCTMPD** Suid. | *ἐξάμβλωσας* **DRSV**, cf. VI 12, 3 | *τοι*] litterae *τ* litt. *σ* suprascr. **A** man. rec. || 12 *ἐμωυτοῦ* **R** || 13 *βαλλόμενος* **BMDRSV** | *ἔπραξα* **SV** *ἔπρηξα* **𝔡** rell. | *δεήσει* **AB** | *ἐς Βαβυλῶνα* **T** || 15 *ἔπαθον* **ABCTM** || 16 *τεύξασθαι* **RV𝔡** | *ἐγὼ εἰσέλθω* **SV𝔡**[ac] *ἐσέλθω ἐγὼ* **D** || 17 *ἑωυτοῦ* **BDRSV** | *τῆς οὐδεμία* **ABCTP** *τῇ οὐδεμίῃ* **M** Ald. || 18 *ταύτῃ* **M** Ald. | *τὰς*] *τῆς* **RV** | *Σεμιράμιδος* **C**[ac] || 19 *χιλίους* **CP**[ac] || 20 *τῆς Νινίης* **M**[ac] | *διαλείπειν* **P**[2]**pDRSV** || 21 *καὶ* om. **M** | *κάτησον* **D** | *Χαλκιδέων* **M** Ald. || 22 *πύλας καλεομένας* **DRSV** *καλεομένας* **C** || 22 – p. 350, 1 *τῶν ἀμυνούντων μηδὲν* **M**

6 [τῶν ἀμυνούντων] μήτε οὗτοι πλὴν ἐγχειριδίων· τοῦτο δὲ ἐᾶν ἔχειν. μετὰ
δὲ τὴν εἰκοστὴν ἡμέρην ἰθέως τὴν μὲν ἄλλην στρατιὴν κελεύειν πέριξ
προσβάλλειν πρὸς τὸ τεῖχος. Πέρσας δέ μοι τάξον κατά τε τὰς Βηλίδας
καλεομένας καὶ Κισσίας πύλας· ὡς γὰρ ἐγὼ δοκέω, ἐμέο μεγάλα ἔργα
ἀποδεξαμένου τά τε ἄλλα ἐπιτρέψονται ἐμοὶ Βαβυλώνιοι καὶ δὴ καὶ τῶν
πυλέων τὰς βαλανάγρας· τὸ δὲ ἐνθεῦτεν ἐμοί τε καὶ Πέρσῃσι μελήσει,
τὰ δεῖ ποιέειν.'
156 Ταῦτα ἐντειλάμενος ἤϊε ἐπὶ τὰς πύλας, ἐπιστρεφόμενος ὡς δὴ ἀληθέως
αὐτόμολος. ὁρῶντες δὲ ἀπὸ τῶν πύργων οἱ κατὰ τοῦτο τεταγμένοι κατ-
έτρεχον κάτω καὶ ὀλίγον τι παρακλίναντες τὴν ἑτέρην πύλην εἰρώτων, τίς
τε εἴη καὶ ὅτευ δεόμενος ἥκοι. ὁ δέ σφι ἠγόρευε, ὡς εἴη τε Ζώπυρος καὶ
2 αὐτομολέοι ἐς ἐκείνους. ἦγον δή μιν οἱ πυλουροί, ταῦτα ὡς ἤκουσαν, ἐπὶ
τὰ κοινὰ τῶν Βαβυλωνίων· καταστὰς δὲ ἐπ' αὐτὰ κατοικτίζετο φὰς ὑπὸ
Δαρείου πεπονθέναι τὰ ἐπεπόνθεε ὑπ' ἑωυτοῦ, παθεῖν δὲ ταῦτα, διότι
συμβουλεῦσαι οἱ ἀπανιστάναι τὴν στρατιήν, ἐπείτε δὴ οὐδεὶς πόρος
3 ἐφαίνετο τῆς ἁλώσιος. 'νῦν τε', ἔφη λέγων, 'ἐγὼ ὑμῖν, ὦ Βαβυλώνιοι,
ἥκω μέγιστον ἀγαθόν, Δαρείῳ δὲ καὶ τῇ στρατιῇ μέγιστον κακόν· οὐ
γὰρ δὴ ἐμέ γε ὧδε λωβησάμενος καταπροΐξεται· ἐπίσταμαι δ' αὐτοῦ
157 πάσας τὰς διεξόδους τῶν βουλευμάτων.' τοιαῦτα ἔλεγε, οἱ δὲ Βαβυλώνιοι

AB C TM P(p) DR SV(𝔳)

Σχόλ. 155, 6 Βαλανάγρα· ἡ κλείς, ἀπὸ τοῦ ἀγρεύειν τὴν βάλανον· βάλανος δέ ἐστι τὸ εἰς τὸν μόχλον σιδήριον, ὃ καλοῦσιν μάγκανον **B**[3]

6 Λέξ. βαλανάγρας· κλείς. Hes. βαλανάγρα· κλείς. Etym. M. et Suid. βαλανάγρα· ἡ κλείς || 13 Suid. κατοικτίζετο· οἶκτου τυχεῖν ἠξίου, ἐλέους κυρῆσαι· ὁ δὲ ἐπὶ τὰ κοινὰ τῶν Βαβυλωνίων καταστὰς κατοικτίζετο || 18 Λέξ. seriatim conscr. eandem vocem quam ad 36, 6 iterum explicant post βαλανάγρας (155, 6) οὐ καταπροΐξεται· προΐκτης· ἢ 'πρὸ' ἀντὶ τῆς 'παρά', παρὰ τὸ 'προϊκνεῖσθαι'. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ 'ἵξεσθαι', ὅ ἐστι δωρεάν τι λαβεῖν· Ἀρχίλοχος· 'ἐμεῦ δ' ἐκεῖνος οὐ καταπροΐξεται.' ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἐν Ἐπιμερισμοῖς παρὰ τὸ 'ἴσσω' φησί, ὡς καὶ Ἀρχίλοχος· 'προτείνω χεῖρα καὶ προΐσσομαι.' idem fere Etym. M. s. v. προΐκτης. Suid. s. v. καταπροΐξεται: Ἡρόδοτος· οὐ — καταπροΐξεται. cf. ad 36, 6

1 τῶν ἀμυνούντων (ἀμυνοῦνται **D**) seclusi cum dialecto respuat (interpretamentum esse ad ἐχόντων considero); aliter Weber BPhW 1941, 287 et SIFC 17, 261 ss. || 3 προβάλλειν **V𝔳** | τε om. **DRSV** || 4 πύλας καὶ Κισσίας **CP𝔳** || 5 ἐπιτράψονται **A**[1]**B CTMP** || 7 τὰ δεῖ Reiskio duce edd. τάδε (i. e. τὰ δε̃, v. grammaticam meam 28) codd. || 8 ἐπὶ] πρὸς **DRSV** | δὴ] δῆθεν **D** || 9 ὁρέοντες **CTP**p[ac]**DRSV** ὁρέοντες (ω supra) **M** ὁρέωντες p[c] Ald. || 10 τι om. **DRSV** | εἰρώτεον **TM** εἰρώτευν **B**[2] ἠρώτεον **CPp** Ald. || 11 ἥκοι] ἵκει (οι supra) **M** || 12 αὐτομολέει **M** | πυλωροί **MD**[1]**RSV** || 13 δὲ ἐπ' αὐτὰ om. Suid. || 14 πεπόνθεε **M** Ald. || 15 συμβουλεῦσαι propos. Steph., sed cf. Kuehner-Gerth II 552 qui VI 137, 2 laudat | ἐπεὶ **M** | δὴ Schweighaeuser, sequ. Stein Hude δὲ **ABCTR** om. cett. || 17 στρατιῇ καὶ Πέρσῃσι **ABCTMP** || 18 λωβησόμενος Suid. | καταπροΐζεται **RV** καταπρύξεται **𝔳**

ὁρῶντες ἄνδρα τὸν ἐν Πέρσησι δοκιμώτατον ῥινός τε καὶ ὤτων ἐστερημέ-
νον μάστιξί τε καὶ αἵματι ἀναπεφυρμένον πάγχυ ἐλπίσαντες λέγειν μιν
ἀληθέα καί σφι ἥκειν σύμμαχον ἐπιτράπεσθαι ἕτοιμοι ἦσαν, τῶν ἐδέετο
σφέων· ἐδέετο δὲ στρατιῆς. ὁ δὲ ἐπείτε αὐτῶν τοῦτο παρέλαβε, ἐποίεε, 2
τά περ τῷ Δαρείῳ συνεθήκατο· ἐξαγαγὼν γὰρ τῇ δεκάτῃ ἡμέρῃ τὴν
στρατιὴν τῶν Βαβυλωνίων καὶ κυκλωσάμενος τοὺς χιλίους, τοὺς πρώτους
ἐνετείλατο Δαρείῳ τάξαι, τούτους κατεφόνευσε. μαθόντες δέ μιν οἱ Βαβυ- 3
λώνιοι τοῖσι ἔπεσι τὰ ἔργα παρεχόμενον ὅμοια, πάγχυ περιχαρέες ἐόντες
πᾶν δὴ ἕτοιμοι ἦσαν ὑπηρετέειν. ὁ δὲ διαλιπὼν ἡμέρας τὰς συγκειμένας
αὖτις ἐπιλεξάμενος τῶν Βαβυλωνίων ἐξήγαγε καὶ κατεφόνευσε τῶν
Δαρείου στρατιωτέων τοὺς δισχιλίους. ἰδόντες δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἔργον οἱ 4
Βαβυλώνιοι πάντες Ζώπυρον εἶχον ἐν στόμασι αἰνέοντες. ὁ δὲ αὖτις διαλι-
πὼν τὰς συγκειμένας ἡμέρας ἐξήγαγε ἐς τὸ προειρημένον καὶ κυκλωσά-
μενος κατεφόνευσε τοὺς τετρακισχιλίους. ὡς δὲ καὶ τοῦτο κατεργάσατο,
πάντα δὴ ἦν ἐν τοῖσι Βαβυλωνίοισι Ζώπυρος καὶ στρατάρχης τε οὗτός
σφι καὶ τειχοφύλαξ ἀπεδέδεκτο. προσβολὴν δὲ Δαρείου κατὰ τὰ συγκείμενα 158
ποιευμένου πέριξ τὸ τεῖχος ἐνθαῦτα δὴ πάντα τὸν δόλον ὁ Ζώπυρος
ἐξέφαινε. οἱ μὲν γὰρ Βαβυλώνιοι ἀναβάντες ἐπὶ τὸ τεῖχος ἠμύνοντο τὴν
Δαρείου στρατιὴν προσβάλλουσαν, ὁ δὲ Ζώπυρος τάς τε Κισσίας καὶ Βη-
λίδας καλεομένας πύλας ἀναπετάσας ἐσῆκε τοὺς Πέρσας ἐς τὸ τεῖχος. τῶν 2
δὲ Βαβυλωνίων οἳ μὲν εἶδον τὸ ποιηθέν, οὗτοι μὲν ἔφευγον ἐς τοῦ Διὸς τοῦ
Βήλου τὸ ἱρόν, οἳ δὲ οὐκ εἶδον, ἔμενον ἐν τῇ ἑωυτοῦ τάξει ἕκαστος, ἐς ὃ
δὴ καὶ οὗτοι ἔμαθον προδεδομένοι.

Βαβυλὼν μέν νυν οὕτω τὸ δεύτερον αἱρέθη, Δαρεῖος δὲ ἐπείτε ἐκράτησε 159
τῶν Βαβυλωνίων, τοῦτο μέν σφεων τὸ τεῖχος περιεῖλε καὶ τὰς πύλας πά-
σας ἀπέσπασε (τὸ γὰρ πρότερον ἑλὼν Κῦρος τὴν Βαβυλῶνα ἐποίησε τού-
των οὐδέτερον), τοῦτο δὲ ὁ Δαρεῖος τῶν ἀνδρῶν τοὺς κορυφαίους μάλιστα
ἐς τρισχιλίους ἀνεσκολόπισε, τοῖσδε [λοιποῖς Βαβυλωνίοις] ἀπέδωκε τὴν

AB C TM P(p) DR SV(𝔳)

1 *ὁρέοντες* **CTPpS** (ut vid.) *ὁρέοντες* (ω suprascr.) **M** *ὁρέωντες* Ald. | *τὸν*] *τῶν* **CMP** || 7 *τάξαι* om. **DRSV** || 9 *διαλειπὼν* **BD**[1] || 10 *ἐξήγαγε* – 12 *Βαβυλώνιοι* om. **R** || 11 *στρατιωτῶν* **M** || 12 *πάντα* **DRSV** | *στόματι* **CD** *στόματιν* **𝔳** || 13 *ἐγκειμένας* **TM** Ald. || 14 *κατέργαστο* **ABCTMP** || 15 *ἐν* secl. Cobet | *στρατιάρχης* **ABCTMP**[t] *στρατάρχης* **P**[mg]**p** cett. | *τε* om. **D** || 16 *ἀπεδέκετο* **D**[1]**RSV** *ἀπέδεκτο* **TM** || 18 *ἔφαινε* **M** | *ἐξέφαινε* – 19 *Ζώπυρος* om. **T** | *οἱ μὲν* – 19 *Ζώπυρος* om. **M** | *γὰρ*] *γὰρ δὴ* **S** | *Βαβυλώνοι* (ι suprascr. man. rec.) **A** || 19 *προσβαλοῦσαν* **D** | *τὰς Βηλίδας* **DRSV** || 21 *ἴδον* **R** | *μὲν*[2] om. **ABCTMP** || 22 *τάξι* **AB** || 27 *οὐδέτερην* (ο suprascr.) **M** | *τοῦτο*] *τούτων* **D**[2] || 27–28 *τοὺς κορυφαίους ἐς τρισχιλίους* **C** *ἐς τρισχιλίους μάλιστα τοὺς κορυφαίους* **M** || 28 *τοῖς δὲ λοιποῖς Βαβυλωνίοις* **ABCTMP** *τοῖσι δὲ λοιποῖσι Βαβυλωνίοισι* **DRSV** verba deleta ad *τοῖσδε* explicationis gratia olim addita esse iudico

2 πόλιν οἰκέειν. ὡς δ᾽ ἕξουσι γυναῖκας οἱ Βαβυλώνιοι, ἵνα σφι γένη ὑπο-
γίνηται, τάδε Δαρεῖος προϊδὼν ἐποίησε (τὰς γὰρ ἑωυτῶν, ὡς καὶ κατ᾽ ἀρ-
χὰς δεδήλωται, ἀπέπνιξαν οἱ Βαβυλώνιοι τοῦ σίτου προορῶντες)· ἐπέταξε
τοῖσι περιοίκοισι ἔθνεσι γυναῖκα ἐς Βαβυλῶνα κατιστάναι ἑκάστοισι
ἐπιτάσσων, ὥστε πέντε μυριάδων τὸ κεφαλαίωμα τῶν γυναικῶν συνῆλθε.
ἐκ τουτέων δὲ τῶν γυναικῶν οἱ νῦν Βαβυλώνιοι γεγόνασι.
160 Ζωπύρου δὲ οὐδεὶς ἀγαθοεργίην Περσέων ὑπερεβάλετο παρὰ Δαρείῳ
κριτῇ οὔτε τῶν ὕστερον γενομένων οὔτε τῶν πρότερον (ὅτι μὴ Κῦρος μοῦ-
νος, τούτῳ γὰρ οὐδεὶς Περσέων ἠξίωσέ κω ἑωυτὸν συμβαλέειν), πολλάκις
δὲ λέγεται γνώμην τήνδε ἀποδέξασθαι, ὡς βούλοιτο ἂν Ζώπυρον εἶναι
ἀπαθέα τῆς ἀεικείης μᾶλλον ἢ Βαβυλῶνάς οἱ εἴκοσι πρὸς τῇ ἐούσῃ προσ-
2 γενέσθαι, ἐτίμησε δέ μιν μεγάλως· καὶ γὰρ δῶρά οἱ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐδίδου
ταῦτα, τὰ Πέρσῃσί ἐστι τιμιώτατα, καὶ τὴν Βαβυλῶνά οἱ ἔδωκε ἀτελέα
νέμεσθαι μέχρι τῆς ἐκείνου ζόης καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπέδωκε. Ζωπύρου δὲ
τούτου γίνεται Μεγάβυξος, ὃς ἐν Αἰγύπτῳ ἀντία Ἀθηναίων καὶ τῶν συμ-
μάχων ἐστρατήγησε· Μεγαβύξου δὲ τούτου γίνεται Ζώπυρος, ὃς ἐς Ἀθή-
νας ηὐτομόλησεν ἐκ Περσέων.

AB C TM P(𝔭) DR SV(𝔡)

Ζωπύρου – προσγενέσθαι (160, 1) et Ζωπύρου δὲ τούτου γίνεται Μεγάβυξος· Μεγαβύξου – Περσέων (160, 2) exc. floril. **𝔄𝔓** *Ὅτι Ζωπύρου τοῦ τὴν Βαβυλῶνα προδόντος* γίνεται Μεγάβυξος – Περσέων (160, 2) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXXI

3 Thom. Mag. 319 *προορῶ· καὶ τὸ ʻπροβλέπωʼ καὶ τὸ ʻφροντίζωʼ· Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ·* τοῦ σίτου προορέοντες || 7 Antiattic. Bekk. Anecd. 78 *ἀγαθουργίαν· Ἡρόδοτος πρώτῳ* (cf. I 67, 5)

1 *γένεα* **S** *γενεὴ* propos. Bekker, sequ. Stein Hude | *ὑπογένηται* **MS** || 2 *τὰς*] *τὰ* **RV𝔡** | *καὶ* om. **SV𝔡** || 3 *προορέοντες* **ABTMP** *προορέωντες* **C** Ald. || 4 *γυναῖκα ἐς Βαβυλῶνα καθιστάναι ἑκάστοισι* **ABCTM** *γυναῖκας ἐς Βαβυλῶνα κατιστάναι ὅσας δὴ ἑκάστοισι* **P**^{ac}**𝔭DRSV** *γυναῖκα ἐς Βαβυλῶνα κατιστάναι ὅσας δὴ ἑκάστοισι* **P**^{c} || 5 *μυριάδες* **S𝔡** finem vocis compendio not. **V** | *τῷ κεφαλαίῳ τῶν γυναικῶν* **D** *τῶν γυναικῶν τὸ κεφαλαίωμα* **M** || 7 *ἀγαθοεργείην* **ABC𝔓** *ἀγαθοεργίην* **𝔓** rell. | *ὑπερεβάλλετο* **V** *ὑπερεβάλετο* **𝔡** rell. || 8 *οὔτε*^{1}] *οὐδὲ* **ABCTM𝔄𝔓** | *γινομένων* **M** | *οὔτε*^{2}] *οὐδὲ* **ABCTM𝔄𝔓** | *μόνος* **ABCP**^{1}**𝔄𝔓** *μοῦνος* **P**^{2} rell. || 9 *τοῦτο* **T** || 10 *λέγεται* **ABCTM𝔄** *Δαρεῖον λέγεται* **PDRSV** om. **𝔓** | *τοιάνδε* **𝔄𝔓** || 10.11 *ἀπαθέα εἶναι* **M** || 11 *ἀεικίης* **TD𝔄𝔓** *ἀϊκίης* **RSV** || 12 *ἂν ἅπαν* **RSV** || 13 *ταῦτα* om. **DRSV** || 14 *ζωῆς* vel *ζώης* **B**^{1}**CTMV𝔡** | *ἀπέδωκε* **M** Ald. || 15 *Μεγάβυξος* **ADV𝔡𝔄𝔓** *Μεγάβυζος* Const. rell. | *ἀντὶ Ἀθηναίων* Const. | *Ἀθηνέων καὶ συμμάχων* **V** *Ἀθηναίνων καὶ ξυμμάχων* **𝔡** || 16 *Μεγαβύξου* **AD𝔄𝔓** *Μεγαβύζου* Const. rell. | *γείνεται* **DRV𝔡** *γίνεται* **𝔄𝔓** Const. rell. | *ἐς*] *ἐν* **C** || 17 *ηὐτομόλησε* **A** Const. *αὐτομόλησε* **DRSV** | *Περσέων, μετὰ δὲ τὴν Βαβυλῶνος αἵρεσιν* **DRSV𝔡**

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Δ

Μελπομένη

I

Μετὰ δὲ τὴν Βαβυλῶνος αἵρεσιν ἐγένετο ἐπὶ Σκύθας αὐτοῦ Δαρείου 1
ἔλασις. ἀνθεύσης γὰρ τῆς Ἀσίης ἀνδράσι καὶ χρημάτων μεγάλων συνιόν-
των ἐπεθύμησε ὁ Δαρεῖος τίσασθαι Σκύθας, ὅτι ἐκεῖνοι πρότεροι ἐσβαλόν-
τες ἐς τὴν Μηδικὴν καὶ νικήσαντες μάχῃ τοὺς ἀντιουμένους ὑπῆρξαν ἀδι-
κίης· τῆς γὰρ ἄνω Ἀσίης ἦρξαν, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, Σκύθαι 2
ἔτεα δυῶν δέοντα τριήκοντα, Κιμμερίους γὰρ ἐπιδιώκοντες ἐσέβαλον ἐς
τὴν Ἀσίην καταπαύσαντες τῆς ἀρχῆς Μήδους (οὗτοι γὰρ πρὶν ἢ Σκύθας
ἀπικέσθαι ἦρχον τῆς Ἀσίης). τοὺς δὲ Σκύθας ἀποδημήσαντας ὀκτὼ καὶ 3
εἴκοσι ἔτεα καὶ διὰ χρόνου τοσούτου κατιόντας ἐς τὴν σφετέρην ἐξεδέξατο
οὐκ ἐλάσσων πόνος τοῦ Μηδικοῦ, εὗρον γὰρ ἀντιουμένην σφι στρατιὴν οὐκ
ὀλίγην· αἱ γὰρ τῶν Σκυθέων γυναῖκες, ὥς σφι οἱ ἄνδρες ἀπῆσαν χρόνον
πολλόν, ἐφοίτων παρὰ τοὺς δούλους. τοὺς δὲ δούλους οἱ Σκύθαι πάντας 2
τυφλοῦσι τοῦ γάλακτος εἵνεκεν, τοῦ πίνουσι, ποιεῦντες ὧδε· ἐπεὰν φυση-
τῆρας λάβωσι ὀστεΐνους αὐλοῖσι προσεμφερεστάτους, τούτους ἐσθέντες ἐς
τῶν θηλέων ἵππων τὰ ἄρθρα φυσῶσι, ἄλλοι δὲ ἄλλων φυσώντων ἀμέλγου-
σι. φασὶ δὲ τοῦδε εἵνεκα τοῦτο ποιέειν· τὰς φλέβας τε πίμπλασθαι φυσω-

AB C TM P(p) DR SV

T 12 s. Plut. mor. 440 ad locum se refert

3 s. Suid. *ὑπῆρξαν· προκατήρξαντο· οὗτοι γὰρ* πρῶτον (*πρῶτοι* v. l.) ὑπῆρξαν ἀδικίης

Ad divisionem libri v. praef. LIX ‖ 1 *μετὰ – αἵρεσιν* in fine lib. III habent **DRSV** | *δὲ* om. **T** | *Ἐπὶ Σκύθας ἐγένετο* inc. lib. IV **DRSV** ‖ 3 *ὁ* om. **M** | *πρότεροι*] *πρῶτοι* Suidae codd. aliquot *πρῶτον* **ABCTM** Suidae codd. cett. | *ἐμβαλόντες* **ABTMP**[t]**p** *ἐμβαλλόντες* **C** *ἐσβαλλόντες* **V** *ἐσβαλόντες* **P**[m] cett., cf. IV 12, 2; 119, 3, V 15, 1, VI 84, 2, VII 20, 2; 176, 4, IX 6; 13, 2 et v. Kallenbergii commentationem, Progr. Gymn. Freder.-Werd. Berolin. Pasch. 1884, 24 ‖ 6 *δοιῶν* **T** *δυιῶν* **M** | *ἐσέβαλλον* **CV** ‖ 7 *καταπαύοντες* **D**[1] *καταπαύσοντες* **D**[2] Reiske ‖ 9 *καὶ* om. **C** ‖ 11, 12 *χρόνῳ πολλῷ* **M** ‖ 12 *ἐφοίτεον* **ABTMP** *ἐφοίτεων* **C** | *τοὺς – 13 τυφλοῦσι*] *οὓς τυφλοῦσι πάντας* **RSV** *τοὺς δὲ δούλους οἱ Σκύθαι τυφλοῦσι πάντας* **D** ‖ 13 *εἵνεκα* **DRSV** *εἵνεκε* **M** Ald. | *φυσιτῆρας* **B** *φυσσητῆρας* **TMR** *φυσσῆρας* **SV** ‖ 14 *τοῦτον* **T** ‖ 15 *θηλεῶν* **ABTPDRSV** v. praef. XII s. | *φυσσῶσι* **TMRSV** | post *φυσ(σ)ῶσι* habent *τοῖς στόμασι* **AB**, *τοῖσι στόμασι* **CTMP** | *φυσεόντων* **Pp** *συφεόντων* **C** *φυσσώντων* **RS** *φυσσόντων* **V** *φυσσεώντων* **TM** ‖ 16 *ἕνεκα* **AB** | *ποιειν* **A** | *τὰς*] *τοῦ τὰς* **DRSV** | *ἐμπίπλασθαι* **RSV** *ἐμπίπλασται* **D** | *φυσεομένας* **Pp** *φυσεωμένας* **CM** *φυσσεωμένας* **T** *φυσομένας* **D**[1] *φυσσωμένας* **RS** *φυσσομένας* **V**

2 *μένας τῆς ἵππου καὶ τὸ οὖθαρ κατίεσθαι. ἐπεὰν δὲ ἀμέλξωσι τὸ γάλα, ἐσχέαντες ἐς ξύλινα ἀγγήια κοῖλα καὶ περιστίξαντες κατὰ τὰ ἀγγήια τοὺς τυφλοὺς δονέουσι τὸ γάλα καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ ἐπιστάμενον ἀπαρύσαντες ἡγεῦνται εἶναι τιμιώτερον, τὸ δ' ὑπιστάμενον ἧσσον τοῦ ἑτέρου. τούτων μὲν εἵνεκα ἅπαντα, τὸν ἂν λάβωσι Σκύθαι, ἐκτυφλοῦσι· οὐ γὰρ ἀρόται*
3 *εἰσί, ἀλλὰ νομάδες. ἐκ τουτέων δὴ ὦν σφι τῶν δούλων καὶ τῶν γυναικῶν ἐπετράφη νεότης, οἳ ἐπείτε ἔμαθον τὴν σφετέρην γένεσιν, ἠντιοῦντο αὐ-*
2 *τοῖσι κατιοῦσι ἐκ τῶν Μήδων. καὶ πρῶτα μὲν τὴν χώρην ἀπετάμοντο τάφρον ὀρυξάμενοι εὐρέαν κατατείνουσαν ἐκ τῶν Ταυρικῶν ὀρέων ἐς τὴν Μαιῆτιν λίμνην, ἣ περίεστι μεγίστη· μετὰ δὲ πειρωμένοισι ἐσβάλλειν*
3 *τοῖσι Σκύθῃσι ἀντικατιεύμενοι ἐμάχοντο. γινομένης δὲ μάχης πολλάκις καὶ οὐ δυναμένων οὐδὲν πλέον ἔχειν τῶν Σκυθέων τῇ μάχῃ εἷς αὐτῶν ἔλεξε, τάδε 'οἷα ποιεῦμεν, ἄνδρες Σκύθαι. δούλοισι τοῖσιν ἡμετέροισι μαχόμενοι αὐτοί τε κτεινόμενοι ἐλάσσονες γινόμεθα καὶ ἐκείνους κτείνον-*
4 *τες ἐλασσόνων τὸ λοιπὸν ἄρξομεν. νῦν ὦν μοι δοκέει αἰχμὰς μὲν καὶ τόξα μετεῖναι, λαβόντας δὲ ἕκαστον τοῦ ἵππου τὴν μάστιγα ἰέναι ἆσσον αὐτῶν. μέχρι μὲν γὰρ ὥρων ἡμέας ὅπλα ἔχοντας, οἱ δὲ ἐνόμιζον ὅμοιοί τε καὶ ἐξ ὁμοίων ἡμῖν εἶναι· ἐπεὰν δὲ ἴδωνται μάστιγας ἀντὶ ὅπλων ἔχοντας,*

AB C TM P(p) DR SV
Γινομένης (3, 3) — σφετέρην (4) exc. 𝔄; γινομένης δὲ μάχης *μετὰ τῶν σφετέρων δούλων τοῖς Σκύθαις* καὶ οὐ δυναμένων πλέον ἔχειν τῇ μάχῃ αὐτέων εἷς Σκυθέων ἔλεξε τοιάδε (3, 3) — σφετέραν (4) exc. 𝔓

T 10 Eust. Dion. 163 ad locum se refert

1 *τοῦ ἵππου* **TM** | *ἐπὰν* **ABM** | *ἀμέλγωσι* **ABCTM** || **2** *ἐγχέαντες* **M** | *περιστήσαντες* **PDRSV** *περιστήξαντες* **CTM** | *κατὰ* om. **PDRSV** || **4** *ἡγέονται* **PDRSV** | *τιμιώτεροι* **R** | *ἠπιστάμενον* **SV** || **5** *πάντα* **M** | *οἱ Σκύθαι* **PDRSV** || **6** *τουτέον* **R** *τούτων* **ABCTM** | *δὲ* **ABC** || **7** *ἐπεστράφη* **RSV** *ἐτράφη* **ABCTMP** | *νεώτης* **R** | *αὐτοῖσι*] *τοῖσι* **M** Ald. || **9** *οὐρέων* **CTMP** || **10** *Μαιῆτιν* **D** *Μαιῶτιν* cett. | *ἣ περίεστι μεγίστη* scripsi 'quae (i. e. fossa) superest maxima parte (*zu einem sehr großen Teil*)', cf. II 106, 1 (de illa fossa ad nostram quoque aetatem superstite v. Westberg, Klio 4, 1904, 183 et Legrand ad locum): *ἥ πέρ* (*πέῤ* **A**) *ἐστι μεγίστη* codd. *τῇ πέρ ἐστι μεγίστη* (scil. *Μαιῆτις λίμνη*) propos. Dobree, sequ. edd. | *πειρεομένοισι* **Pp** *πειρεωμένοισι* **CT** | *ἐσβαλεῖν* **DRSV** || **11** *ἀντικατιζόμενοι* **P**[t]**pD** *ἀντικαθιζόμενοι* **R** *ἀντικαθεζόμενοι* **S** *ἀντικαθηζόμενοι* **V**, v. gramm. meam 164 || **12** *πλέον οὐδὲν* 𝔄 *πλέον* **M**𝔓 | *τὴν μάχην* **C**[ac] | *πλέον ἔχειν τῇ μάχῃ αὐτέων εἷς Σκυθέων* 𝔓 *πλέον ἔχειν τῶν Σκυθέων τῇ μάχῃ εἷς ἐξ αὐτῶν* **D** || **13** *τοιάδε* 𝔓 | *τοῖσι* **A** || **14** *αὐτοί τε κτεινόμενοι ἐλάσσονες γινόμεθα* **DR** *ἐλάσσονες γινόμεθα* ex haplogr. **ABCTM**𝔄𝔓 *ἐλάσσονες γενόμεθα αὐτοί τε κτεινόμεθα* **SV** [β]*ἐλάσσονες γινόμεθα* [α]*αὐτοί τε κτεινόμενοι* **P** unde indices ordinem verborum indicantes inepte interpretans scripsit *αὐτοί τε ἐλάσσονες κτεινόμενοι γινόμεθα* **p** itemque Ald. || **15** *νῦν* — **16** *μετεῖναι* om. **M** | *οὖν* 𝔄𝔓 || **16** *λαβόντας δὲ ἕκαστον* scripsi *λαβόντα δὲ ἕκαστον* **ABCTMP** *λαβόντας δὲ* **DRSV** | *αὐτῷ* **R** || **17** *μὲν* om. **M** | *ὥρεον* **TM**[c]**P** *ὥρεων* **C** *ὥρε*ν* **M** | *ἡμᾶς* **T** || **18** *ἡμεῖν εἶναι* **A**[ac] *εἶναι ἡμῖν* **M**

μαθόντες, ὡς εἰσὶν ἡμέτεροι δοῦλοι, καὶ συγγνόντες τοῦτο οὐχ ὑπομε-
νέουσι.' ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Σκύθαι ἐποίευν ἐπιτελέα· οἱ δὲ ἐκπλαγέντες 4
τῷ γινομένῳ τῆς μάχης τε ἐπελάθοντο καὶ ἔφευγον. οὕτως οἱ Σκύθαι τῆς
τε Ἀσίης ἦρξαν καὶ ἐξελασθέντες αὖτις ὑπὸ Μήδων κατῆλθον τρόπῳ
τοιούτῳ ἐς τὴν σφετέρην. τῶν δὲ εἵνεκα ὁ Δαρεῖος τίσασθαι βουλόμενος
συνήγειρε ἐπ' αὐτοὺς στράτευμα.

Ὡς δὲ Σκύθαι λέγουσι, νεώτατον ἁπάντων ἐθνέων εἶναι τὸ σφέτερον, 5
τοῦτο δὲ γενέσθαι ὧδε· ἄνδρα γενέσθαι πρῶτον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐούσῃ
ἐρήμῳ, τῷ οὔνομα εἶναι Ταργίταον. τοῦ δὲ Ταργιτάου τούτου τοὺς τοκέας
λέγουσι εἶναι (ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες), λέγουσι δ' ὦν Δία τε καὶ Βορυ-
σθένεος τοῦ ποταμοῦ θυγατέρα. γένεος μὲν τοιούτου δή τινος γενέσθαι τὸν 2
Ταργίταον, τούτου δὲ γενέσθαι παῖδας τρεῖς, Λιπόξαϊν καὶ Ἀρπόξαϊν καὶ
νεώτατον Κολάξαϊν. ἐπὶ τούτων ἀρχόντων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φερόμενα χρύσεα 3
ποιήματα, ἄροτρόν τε καὶ ζυγὸν καὶ σάγαριν καὶ φιάλην, πεσεῖν ἐς τὴν Σκυ-
θικήν, καὶ αὐτῶν ἰδόντα πρῶτον τὸν πρεσβύτατον ἆσσον ἰέναι αὐτῶν βουλό-
μενον λαβεῖν, τὸν δὲ χρυσὸν ἐπιόντος καίεσθαι. ἀπαλλαχθέντος δὲ τούτου 4
προσιέναι τὸν δεύτερον, καὶ τὸν αὖτις ταὐτὰ ποιέειν. τοὺς μὲν δὴ καιόμενον
τὸν χρυσὸν ἀπώσασθαι, τρίτῳ δὲ τῷ νεωτάτῳ ἐπελθόντι κατασβῆναι καί
μιν ἐκεῖνον κομίσαι ἐς ἑωυτοῦ, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἀδελφεοὺς πρὸς
ταῦτα συγγνόντας τὴν βασιληίην πᾶσαν παραδοῦναι τῷ νεωτάτῳ. ἀπὸ 6
μὲν δὴ Λιποξάιος γεγονέναι τούτους τῶν Σκυθέων, οἳ Αὐχᾶται γένος

AB C TM P(p) DR SV et usque ad *σφετέρην* (4) **𝔄𝔓**
Σχόλ. 5, 3 (ad *σάγαριν*) *πέλεκυς, τὸ ἀγοραίως λεγόμενον τρικούριον* **R**

T 18–20 Eust. Il. 513 (ad *E* 4ss.) *μνηστέον, . . . ὅτι Κλεομένης καθ' Ἡρόδοτον* (VI 82, 2) καλλιερευόμενος *εἶδεν* ἐξ ἀγάλματος τῶν στηθέων φλόγα πυρὸς ἐκλάμψασαν· *προσενθυμητέον δὲ καὶ τὸν (ὡς αὐτὸς λέγει) καιόμενον χρυσὸν ἐπὶ πρώτῳ* ἀδελφῷ *Σκύθῃ καὶ δευτέρῳ,* ὃς *ἐπὶ τῷ τρίτῳ καὶ νεωτάτῳ κατέσβη, φησίν*

1 *εἰσὶ* **A** | *οὐκ* **PDRSV** cf. VI 40, 2 | *ὑπομενοῦσι* **CTM** || 2 *ἀκούοντες* **M** | *ἐποίουν* **𝔓** || 3 *τῷ* **ABCTM𝔄𝔓** *ἐπὶ τῷ* rell. | *γιγνομένῳ* **𝔓** *γινομένῳ* **𝔄** rell. || 4 *ἐξελαθέντες* **M𝔄𝔓**^{2} Ald. *ἐξελασθέντες* **𝔓**^{1} rell. | *αὖθις* **𝔄𝔓** || 4.5 *τοιούτῳ τρόπῳ* **DRSV** *τρόπῳ τοιῷδε* **CP** *τρόπῳ τοιούτῳ* **𝔄𝔓** rell. || 5 *σφετέραν* **𝔓** *σφετέρην* **𝔄** rell. || 6 *στράτευμα ἐπ' αὐτούς* **M** || 7 malim *ὧδε Σκύθαι λέγουσι* legere (cf. p. 356, 4. 18) | *πάντων* **ABCTM** | *εἶναι τὸ σφέτερον ἐθνέων* **M** || 9 *τοῦ*] *τοῦτο* **V** | *τούτου* om. **M** | *τοκέας*] *γονέας* **CTMP** || 10 *πιστὰ*] *πιθανὰ* **DRSV** | *Βαρυσθένεος* **A** || 11 *γένος* **RSV** *γενόμενος* **C** | *δή τινος* om. **M** || 12 *παῖδας γενέσθαι* **DSV** *παῖδα γενέσθαι* **R** | *Λειπόξαϊν* **M** Ald. *Νιπόξαϊν* **D** *Νιτόξαϊν* **RSV** || 13 *ἀρχόντων* om. **SV**, secl. Stein || 14 *σάγγαριν* **RSV** cf. I 215, 1 | *πεσέειν* **CTMP** | *ἐς γῆν τὴν* **DRSV** || 15 *καὶ αὐτῶν* scripsi iudicans olim vocem *καὶ* compendio fuisse scriptam, deinde *αι* pro *αυ* esse lectum: *καὶ τῶν* **RSV**^{c} *καὶ τὸν* **V**^{ac} cett. *καὶ [τὸν]* Hude | *ἰέναι ἆσσον* **DRSV** | *αὐτῶν βουλόμενον*] *βουλόμενον αὐτὰ* **ABCTMP** || 16 *ἀπαλλαγέντος* **C** || 18 *ἀπαλλάσσεσθαι* **DRSV** | *τρίτον* **TM** | *καταστῆναι* **ABCTM** *καταβῆναι* **R** cf. Eust. || 21 *Λειποξάϊος* **M** Ald. *Νιπόξαιος* **D** *Νιτόξαιος* **RSV** | *γεγονέναι — Αὐχᾶται*] *οἳ κατίαροί τε καὶ οἱ Αὐχᾶται* **M** | *Αὐχέται* **D**

καλέονται, ἀπὸ δὲ τοῦ μέσου Ἀρποξάιος, οἳ Κατίαροί τε καὶ Τράσπιες
καλέονται, ἀπὸ δὲ τοῦ νεωτάτου αὐτῶν τοὺς βασιλέας, οἳ καλέονται
2 *Παραλάται· σύμπασι δὲ εἶναι οὔνομα Σκολότους· τοῦ βασιλέος ἐπωνυ-*
μίην Σκύθας δὲ Ἕλληνες ὠνόμασαν. γεγονέναι μέν νυν σφέας ὧδε λέγουσι
7 *οἱ Σκύθαι, ἔτεα δέ σφι ἐπείτε γεγόνασι τὰ σύμπαντα λέγουσι εἶναι ἀπὸ*
τοῦ πρώτου βασιλέος Ταργιτάου ἐς τὴν Δαρείου διάβασιν τὴν ἐπὶ σφέας
χιλίων οὐ πλέω ἀλλὰ τοσαῦτα. τὸν δὲ χρυσὸν τοῦτον τὸν ἱρὸν φυλάσσουσι
οἱ βασιλέες ἐς τὰ μάλιστα καὶ θυσίῃσι μεγάλῃσι ἱλασκόμενοι μετέρχονται
2 *ἀνὰ πᾶν ἔτος. ὃς δ' ἂν ἔχων τὸν χρυσὸν τὸν ἱρὸν ἐν τῇ ὁρτῇ ὑπαίθριος*
κατακοιμηθῇ, οὗτος λέγεται ὑπὸ Σκυθέων οὐ διενιαυτίζειν, δίδοσθαι δέ
οἱ διὰ τοῦτο, ὅσα ἂν ἵππῳ ἐν ἡμέρῃ μιῇ περιελάσῃ αὐτός. τῆς δὲ χώρης
ἐούσης μεγάλης τριφασίας τὰς βασιληίας τοῖσι παισὶ τοῖσι ἑωυτοῦ κατα-
στήσασθαι Κολάξαϊν καὶ τουτέων μίαν ποιῆσαι μεγίστην, ἐν τῇ τὸν
3 *χρυσὸν φυλάσσεσθαι. τὰ δὲ κατύπερθε πρὸς βορέην λέγουσι ἄνεμον τῶν*
ὑπεροίκων τῆς χώρης οὐκ οἷά τε εἶναι ἔτι προσωτέρω οὔτε ὁρᾶν οὔτε δι-
εξιέναι ὑπὸ πτερῶν κεχυμένων· πτερῶν γὰρ καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν ἠέρα εἶναι
πλέον, καὶ ταῦτα εἶναι τὰ ἀποκλήοντα τὴν ὄψιν.
8 *Σκύθαι μὲν ὧδε ὑπὲρ σφέων τε αὐτέων καὶ τῆς χώρης τῆς κατύπερθε*
λέγουσι, Ἑλλήνων δὲ οἱ τὸν Πόντον οἰκέοντες ὧδε. Ἡρακλέα ʽἐλαύνοντα
τὰς Γηρυόναο βόας' ἀπικέσθαι ἐς γῆν ταύτην ἐοῦσαν ἐρήμην, ἥντινα νῦν

AB C TM P(p) DR SV

T 19ss. Hippolytus Refut. haer. V 25 *Ἡρόδοτος μὲν οὖν τὸν Ἡρακλέα φησὶν ἀπὸ τῆς Ἐρυθείας τοῦ Γηρυόνου τὰς βοῦς ἄγοντα εἰς τὴν Σκυθίαν ἐλθεῖν, κεκμηκότα δὲ ἀπὸ τῆς πορείας εἴς ἐρημόν τι χωρίον . . ., κόρην δέ τινα μιξοπάρθενον εὑρὼν ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἐπηρώτα, εἰ εἴη που τεθεαμένη τὸν ἵππον· ἡ δὲ κόρη φησὶν εἰδέναι μέν, μὴ δείξειν δὲ πρότερον αὐτῷ, εἰ μὴ πρὸς μῖξιν φιλίας συνέλθῃ αὐτῇ ὁ Ἡρακλῆς. ἦν δέ, φησὶν ὁ Ἡρόδοτος, τὰ ἄνω αὐτῆς μέχρι βουβῶνος παρθένου, πᾶν δὲ τὸ κάτω σῶμα μετὰ βουβῶνα φρικτόν τι θέαμα ἐχίδνης*

1 *Τράπιες* **CP** *Τράπιοι* **DRSV** || 2 *αὐτέων* **DRSV** || 3 *τοῦ*] *τοὺς* **S** om. **PDRV** | *βασιλέως* **CT** *βασιλῆος* **S** | *ὁμωνυμίην* **ABCTM** | *Σκολότους· τοῦ βασιλέος ἐπωνυμίην Σκύθας κτλ.* distinxi, intelligens 'Scythas, [i. e.] regis appellationem (cf. cap. 10), nominabant', cf. Pl. Phaedr. 238a (particula *δὲ* singulam partem sententiae, appositionem videlicet continentem, sequitur): *Σκολότους· Σκύθας δὲ Ἕλληνες ὠνόμασαν, τοῦ βασιλέος ἐπωνυμίην* Th. Reinach || 4 *οὐνόμασαν* **CTM** Ald. | *ὧδε σφέας* **B** || 4–5 *σφέας Σκύθαι ὧδε λέγουσι* **M** || 6 *βασιλέως* **C** *βασιλῆος* **S** || 7 *τὸν δὲ — ἱρὸν*] *τὸν δὲ χρόνον τοῦτον* **ABCTM** *χρυσὸν* sub obelo in mg. adscr. **A**[2] || 8 *οἱ* om. **M** | *βασιλῆες* **S** | *ἐς* om. **DRSV** || 9 *τὸν ἱρὸν τὸν χρυσὸν* **T** || 10 *διεναυτίζειν* **DRSV** || 11 *ὅσα*] *ὡς* **C** | *ἵππων* **R** || 12 *τοῖς ἑωυτοῦ* **D** | *καταστήσεσθαι* **TM** Ald. || 13 *μίην* **M** Ald. | *μεγίστην ποιῆσαι* **PDRSV** || 14 *φυλάττεσθαι* **M** | *βορῆν* **DRSV** | *ἄνεμον λέγουσι* **DRSV** | *λέγουσι* del. Krueger Hude || 15 *προσιέναι* (*διεξιέναι* suprascr.) **M** || 16 *πτερῶν*[1]] *τῶν πτερῶν* **D** | *ἀέρα* **TM** || 17 *πλέων* **TD**[c] *πλέ*** **M** || 18 *αὐτῶν* **ABCTMP** || 19 *οἱ τὸν Πόντον οἰκέουσι* **DRSV** || 20 *Γηρυόνεω βοῦς* **ABCTMP**, cf. Pind. fr. 169 Sn. et III 38, 4 quaeque de hoc loco in praef. XXI disserui | *ἐπικέσθαι* **SV**

Σκύθαι νέμονται· Γηρυόνην δὲ οἰκέειν ἔξω τοῦ Πόντου κατοικημένον τὴν 2
Ἕλληνες λέγουσι Ἐρύθειαν νῆσον τὴν πρὸς Γηδείροισι τοῖσι ἔξω Ἡρακλέων
στηλέων ἐπὶ τῷ Ὠκεανῷ. τὸν δὲ Ὠκεανὸν λόγῳ μὲν λέγουσι ἀπὸ ἡλίου
ἀνατολέων ἀρξάμενον γῆν περὶ πᾶσαν ῥέειν, ἔργῳ δὲ οὐκ ἀποδεικνῦσι.
ἐνθεῦτεν τὸν Ἡρακλέα ὡς ἀπικέσθαι ἐς τὴν νῦν Σκυθίην χώρην καλεομέ- 3
νην (καταλαβεῖν γάρ αὐτὸν χειμῶνά τε καὶ κρυμόν), ἐπειρυσάμενον τὴν
λεοντῆν κατυπνῶσαι, τὰς δέ οἱ ἵππους τὰς ὑπὸ τοῦ ἅρματος νεμομένας ἐν
τούτῳ τῷ χρόνῳ ἀφανισθῆναι θείῃ τύχῃ. ὡς δ' ἐγερθῆναι τὸν Ἡρακλέα, 9
δίζησθαι· πάντα δὲ τῆς χώρης ἐπεξελθόντα τέλος ἀπικέσθαι ἐς τὴν
Ὑλαίην καλεομένην γῆν· ἐνθαῦτα δὲ αὐτὸν εὑρεῖν ἐν ἄντρῳ μιξοπάρθενόν
τινα ἔχιδναν διφυέα, τῆς τὰ μὲν ἄνω ἀπὸ τῶν γλουτῶν εἶναι γυναικός, τὰ
δὲ ἔνερθε ὄφιος. ἰδόντα δὲ καὶ θωυμάσαντα ἐπειρέσθαι μιν, εἴ κου ἴδοι 2
ἵππους πλανωμένας· τὴν δὲ φάναι ἑωυτὴν ἔχειν καὶ οὐκ ἀποδώσειν ἐκείνῳ,
πρίν οἱ μιχθῆναι, τὸν δὲ Ἡρακλέα μιχθῆναι ἐπὶ τῷ μισθῷ τούτῳ. κείνην 3
τε δὴ ὑπερβάλλεσθαι τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἵππων βουλομένην ὡς πλεῖστον
χρόνον συνεῖναι τῷ Ἡρακλέι, καὶ τὸν κομισάμενον ἐθέλειν ἀπαλλάσσεσθαι·
τέλος δὲ ἀποδιδοῦσαν αὐτὴν εἰπεῖν· 'ἵππους μὲν δὴ ταύτας ἀπικομένας
ἐνθάδε ἔσωσά τοι ἐγώ, σῶστρα δὲ σὺ παρέσχες· ἐγὼ γὰρ ἐκ σεῦ τρεῖς
παῖδας ἔχω. τούτους, ἐπεὰν γένωνται τρόφιες, ὅ τι χρὴ ποιέειν, ἐξηγέο 4

AB C TM P(p) DR SV

T 10ss. Eust. Dion. 310 *Ἡρόδοτος . . . οὐ μόνον Γελωνὸν καὶ Ἀγάθυρσον υἱοὺς Ἡρακλέος λέγει, ἀλλὰ καὶ Σκύθην νεώτατον καὶ γενναιότατον, οὓς ἐγέννησεν Ἡρακλῆς . . . μιγείς, φησίν, Ἐχίδνῃ μιξοπαρθένῳ γυναικὸς μὲν τὰ ἄνω ἀπὸ γλουτῶν ἐχούσῃ, τὰ δὲ κάτω ὄφεως*

18 *Λέξ. σῶστρα· σωτήρια, μήνυτρα* (om. Lexx. alph. ord. conscr.), *λύτρα*. Hes. *σῶστρα· σωτήρια, μήνυτρα, λύτρα*. idem Phot. et Bachm. Anecd. I 379 || 19 Eust. Od. 1468 (ad *γ* 290) . . . *ὁ τρόφις, οὐ αἰτιατικὴ μὲν παρὰ Ὀππιανῷ* (H. 2, 634) *ἐν τῷ 'ἱερὸν τρόφιν ἐννοσιγαίου', εὐθεῖα δὲ πληθυντικὴ παρὰ Ἡροδότῳ ἐν τῷ ἐπεὰν γένωνται τρόφιες ἤγουν τέλειοι ἄνδρες*

1 *Γηρυόνεα* **ABCTMP**, v. gramm. meam 74 || 2 *οἱ Ἕλληνες* **DRSV** | *Γαδείροισι* **ABCTMP** | *ἔξω*] *ἔξω ἐπὶ* **ABCTM** || 4 *ἀντολέων* **D** || 5 *ἐνθεῦτε* **R** *ἔνθεν τε* **SV** | *ὡς* om. **ABCTMP** | *Σκυθικὴν* **DRSV** deest **M** || 6 *τε* om. **DRSV** | *κρυμμόν* **RSV** | *τὴν*] *δὲ τὴν* **ABCTMP** || 7 *τὰς* del. Krueger Stein Hude | *ὑπὸ*] *ἀπὸ* **TM RSV** *ἐγ* **D** quod e male lecto compendio ortum esse iudicat Colonna De Hdt. mem. 58 || 8 *χρόνῳ*] *χώρῳ* **TM** Ald. | *θείῃ τύχῃ ἀφανισθῆναι* **DRSV** || 9 *δίζεσθαι* **TM** Ald. | *τὰ πάντα δὲ τῆς* **DRSV** *πάντα δὲ τὰ τῆς* **M** Ald. || 10 *καλεομένην γῆν* om. **DRSV** | *ἐν* om. **V** || 11 *τινα* om. **DRSV** | *γλουτέων* **DRSV** || 12 *ἔνερθεν* **CTMPDRSV** | *θωμάσαντα* **TMD**[1] **RSV** | *που εἶδεν* **ABCTM** || 13 *πλανωμένους* **TV** || 14 *πρὶν ἢ οἱ μιχθῇ* **DRSV** *πρὶν ἢ οἱ μιχθῆναι* **Pp** | *Ἡρακλέα οἱ μιχθῆναι* **M** || 15 *δὴ* om. **S** | *ὑπερβαλέσθαι* **DM** Ald. || 17 *δὴ* om. **TMDRSV** || 18 *ἐνθαῦτα* **DRSV** om. **M** | *δὲ*] *τε* **ABCTMP** | *ἐγώ — 19 ἔχω*] *ἐγὼ γὰρ ἐκ σέο παῖδας τρεῖς* **D** *ἔχω γὰρ ἐκ σέο παῖδας τρεῖς* **RSV** || 19 *γίνωνται* **T** | *τρώφιες* **SV**

σύ, εἴτε αὐτοῦ κατοικίζω – χώρης γὰρ τῆσδε ἔχω τὸ κράτος αὐτή – εἴτε
ἀποπέμπω παρὰ σέ.' τὴν μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρωτᾶν, τὸν δὲ λέγουσι πρὸς
5 ταῦτα εἰπεῖν· 'ἐπεὰν ἀνδρωθέντας ἴδηαι τοὺς παῖδας, τάδε ποιεῦσα οὐκ
ἂν ἁμαρτάνοις· τὸν μὲν ἂν ὁρᾷς αὐτῶν τόδε τὸ τόξον ὧδε διατεινόμενον
καὶ τῷ ζωστῆρι τῷδε κατὰ τάδε ζωννύμενον, τοῦτον μὲν τῆσδε τῆς χώρης
οἰκήτορα ποιεῦ· ὃς δ' ἂν τουτέων τῶν ἔργων, τῶν ἐντέλλομαι, λείπηται,
ἔκπεμπε ἐκ τῆς χώρης. καὶ ταῦτα ποιεῦσα αὐτή τε εὐφρανέαι καὶ τὰ ἐντε-
10 ταλμένα ποιήσεις.' τὸν μὲν δὴ εἰρύσαντα τῶν τόξων τὸ ἕτερον (δύο γὰρ
δὴ φορέειν τέως Ἡρακλέα) καὶ τὸν ζωστῆρα προσδείξαντα παραδοῦναι
τὸ τόξον τε καὶ τὸν ζωστῆρα ἔχοντα ἐπ' ἄκρης τῆς συμβολῆς φιάλην χρυ-
σέην, δόντα δὲ ἀπαλλάσσεσθαι, τὴν δ', ἐπεί οἱ γενομένους τοὺς παῖδας
ἀνδρωθῆναι, τοῦτο μέν σφι οὐνόματα θέσθαι, τῷ μὲν Ἀγάθυρσον αὐτῶν,
τῷ δ' ἑπομένῳ Γελωνόν, Σκύθην δὲ τῷ νεωτάτῳ, τοῦτο δὲ τῆς ἐπιστολῆς
2 μεμνημένην αὐτὴν ποιῆσαι τὰ ἐντεταλμένα. καὶ δὴ δύο μέν οἱ τῶν παίδων,
τόν τε Ἀγάθυρσον καὶ τὸν Γελωνόν, οὐκ οἵους τε γενομένους ἐξικέσθαι
πρὸς τὸν προκείμενον ἄεθλον οἴχεσθαι ἐκ τῆς χώρης ἐκβληθέντας ὑπὸ
τῆς γειναμένης, τὸν δὲ νεώτατον αὐτέων Σκύθην ἐπιτελέσαντα καταμεῖναι
3 ἐν τῇ χώρῃ (καὶ ἀπὸ μὲν Σκύθεω τοῦ Ἡρακλέος γενέσθαι τοὺς αἰεὶ βα-
σιλέας γινομένους Σκυθέων, ἀπὸ δὲ τῆς φιάλης ἔτι καὶ ἐς τόδε φιάλας ἐκ

AB C TM P(p) DR SV

T **8–9** Schol. Arist. p. 481 D. ad locum se refert || **15** Probi comm. in Verg. G. II 115 *Geloni sunt Scythiae populi dicti ab Herculis filio Gelono et Echidnae, ut in quarto Herodotus refert*

1 τῆσδε – αὐτή] ἔχω τῆσδε τὸ κράτος ἐγώ **M** || **3** ἴδοιε τοὺς παῖδας **T** ἴδο** τοὺς παῖδας **M** τοὺς παῖδας ἴδηαι **DRSV** | ποιέουσα **CPDRSV** || **4** αὐτέων **M** Ald. | τὸ haplogr. om. **ABC** | διατεινάμενον **DRSV** || **5** κατὰ τάδε ζωννύμενον] καταζωννύμενον **ABCTMP** || **5–6** τοῦτον μὲν οἰκήτορα τῆσδε τῆς χώρης **M** τοῦτον μὲν δὴ τῆσδε τῆς χώρης οἰκήτορα **R** τοῦτον μὲν δὴ (δὲ V^{ac}) τῆς χώρης οἰκήτορα **SV** τοῦτον μὲν τῆς $\overset{\text{δὴ}}{\text{δὲ}}$ τῆς χώρης οἰκήτορα olim exstitisse iudicat Weber Anal. Hdt. 190 || **6** τούτων **CPMT**, v. praef. XIX | $τῶν^2$ om. **C** | λίπηται **TMDRSV** || **7** ἐκ om. B^1 | ποιέουσα **CP** | εὐφρανέεαι **Pp** εὐφρα***αι **M** || **8** τὸ] τὸν **C** || **9** τῷ ζωστῆρι **DRSV** | προδείξαντα **DRSV**, quod verbum recipere nolui quippe quod plane iudicandum sit lectio facilior quam προσδεικνύναι (nusquam alias a priscis scriptoribus usurpatum) et apud nostrum cum abstractis tantum obiectis iungatur (I 60, 4, II 139, 2); sensus verbi προσδεικνύναι hic expressus ('ostendere', germanice *vorzeigen, herzeigen*) ab illo in lexicis e recentioribus extracto ('ultro indicare', anglice *show besides*) eo modo differt, de quo in grammatica mea p. 166ss. disserui || **10** τὸ*τόξον τε **D** τὸ τόξον **ABCTM** | τὸν] τὴν **R** | ἔχοντα] φέροντα **B** | συμβουλῆς **RSV**, cf. praef. IX || **11** διδόντα **ABCTMP** | γινομένους **TM** || **12** θεῖναι **DRSV** || **13** ἐπιτολῆς CM^{ac} Ald. || **14** δὴ δύο $ABCTMP^1p$ δύο P^2 cett. | οἱ om. **ABCTM** || **15** οὐκ οἵους τε] οὐ **M** || **17** αὐτῶν **ABCP**, v. praef. XIX | μεῖναι **M** || **18** ἀεὶ **AB CRV** || **19** Σκυθήων **M** | ἔτι δὲ καὶ **p** Ald.

τῶν ζωστήρων φορέειν Σκύθας). τὸν δῆμον ὦν μηχανήσασθαι τὴν μητέρα
Σκύθην. ταῦτα δὲ Ἑλλήνων οἱ τὸν Πόντον οἰκέοντες λέγουσι.
Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λόγος ἔχων ὧδε, τῷ μάλιστα λεγομένῳ αὐτὸς πρόσ- 11
κειμαι· Σκύθας τοὺς νομάδας οἰκέοντας ἐν τῇ Ἀσίῃ πολέμῳ πιεσθέντας
ὑπὸ Μασσαγετέων οἴχεσθαι διαβάντας ποταμὸν Ἀράξην ἐπὶ γῆν τὴν
Κιμμερίην (τὴν γὰρ νῦν νέμονται Σκύθαι, αὕτη λέγεται τὸ παλαιὸν εἶναι
Κιμμερίων), τοὺς δὲ Κιμμερίους ἐπιόντων Σκυθέων βουλεύεσθαι ὡς 2
στρατοῦ ἐπιόντος μεγάλου, καὶ δὴ τὰς γνώμας σφέων κεχωρισμένας,
ἐντόνους μὲν ἀμφοτέρας, ἀμείνω δὲ τὴν τῶν βασιλέων· τὴν μὲν γὰρ δὴ τοῦ
δήμου φέρειν γνώμην, ὡς ἀπαλλάσσεσθαι πρῆγμα εἴη μηδὲ πρὸς πολλοὺς
δεόμενον κινδυνεύειν, τὴν δὲ τῶν βασιλέων διαμάχεσθαι περὶ τῆς χώρης
τοῖσι ἐπιοῦσι. οὐκ ὦν δὴ ἐθέλειν πείθεσθαι οὔτε τοῖσι βασιλεῦσι τὸν δῆ- 3
μον οὔτε τῷ δήμῳ τοὺς βασιλέας. τοὺς μὲν δὴ ἀπαλλάσσεσθαι βουλεύεσθαι
ἀμαχητὶ τὴν χώρην παραδιδόντας τοῖσι ἐπιοῦσι, τοῖσι δὲ βασιλεῦσι δόξαι
ἐν τῇ ἑωυτῶν κεῖσθαι ἀποθανόντας μηδὲ συμφεύγειν τῷ δήμῳ λογισα-
μένους, ὅσα τε ἀγαθὰ πεπόνθασι καὶ ὅσα φεύγοντας ἐκ τῆς πατρίδος κακὰ
ἐπίδοξα καταλαμβάνειν. ὡς δὲ δόξαι σφι ταῦτα, διαστάντας καὶ ἀριθμὸν 4
ἴσους γενομένους μάχεσθαι πρὸς ἀλλήλους· καὶ τοὺς μὲν ἀποθανόντας
πάντας ὑπ' ἑωυτῶν θάψαι τὸν δῆμον τῶν Κιμμερίων παρὰ ποταμὸν
Τύρην (καί σφεων ἔτι δῆλός ἐστι ὁ τάφος), θάψαντας δὲ οὕτω τὴν διέξοδον
ἐκ τῆς χώρης ποιέεσθαι, Σκύθας δὲ ἐπελθόντας λαβεῖν ἐρήμην τὴν χώρην.
(καὶ νῦν ἔστι μὲν ἐν τῇ Σκυθικῇ Κιμμέρια τείχεα, ἔστι δὲ πορθμήια Κιμ- 12
μέρια, ἔστι δὲ καὶ χώρη οὔνομα Κιμμερίη, ἔστι δὲ Βόσπορος Κιμμέριος

AB C TM P(p) DR SV

1 τὸν δῆμον ὦν scripsi τὸ δὴ μοῦνον codd. (quod e τ' δημοῦν (ον supra) corruptum esse haud absurdum videtur); Σκύθην pro adiectivo ethnico sumendum; ad usum verbi μηχανήσασθαι pro 'conficiendo' (*herstellen, fertigstellen*) cf. I 94, 6 τὸ δὲ μεῖναι temptans propos. Legrand | μηχανᾶσθαι **ABCTM** μηχανὴ Χασθαι (?) **P** μηχανήσασθαι **p** cett. || 2 Σκύθη **PDRSV** || 3 ἄλλος] ἅτερος **M** Ald. || 4 πιασθέντας **TM**[ac] Ald. || 5 Μασαγετέων **M** Ald. | τὸν ποταμὸν **D** | γῆν om. **DRSV** | τὴν om. **M** || 6 τὸ παλαιὸν om. **M** || 9 ἀμφοτέρους **C**[1]**SV** | δὲ] δὴ **PDRSV** || 10 πράγμα **AB** πρῆ*γμα **C** | εἴη] εἰ **DRSV** | πρὸ πολλοῦ **ACTM** πρὸς πολλοῦ **B** πρὸ σποδοῦ propos. Stein || 11 δεόμενα **AB**[2]**CTM** γινόμενα **B**[1] δεομένων propos. Reiske δέοι μένοντας propos. Buttmann δέον μένοντας propos. Valckenaer δεόμενον defendit Gebhardt Progr. gymn. Chur. 1858, 7ss. collato ἀναγκαίῃ ἐνδεδεμένοι IX 16, 5 | τὴν] τὰ **M** || 12 τοῖσι[1]] τοῖς **Mp** || 12–13 τὸν δῆμον οὔτε om. **R** || 14 παραδόντας **ABCTMP** | τοῖς ἐπιοῦσι, τοῖς **M** || 15 κέεσθαι **CTMPSV** || 17 καταλαμβάνει codd., em. Reiske | δ' ἔδοξε **RSV** | διαστάντες **M**[1] || 19 τῶν] τὸν **R** | τὸν ποταμὸν **C** || 20 ἔξοδον **ABCTMP** || 21 ποιήσεσθαι **SV** ποιέσεσθαι **R** | τὴν χώρην ἐρήμην **AB CTM** || 22 τῇ om. **C** || 23 χώρη] τῷ χώρῳ **DRSV** | Κιμμερία **DRSV** | Βοόσπορος **DRSV**

αλεόμενος.) φαίνονται δὲ οἱ Κιμμέριοι φεύγοντες ἐς τὴν Ἀσίην τοὺς ;κύθας καὶ τὴν χερσόνησον κτίσαντες, ἐν τῇ νῦν Σινώπη πόλις Ἑλλὰς ἴκισται. φανεροὶ δέ εἰσι καὶ οἱ Σκύθαι διώξαντες αὐτοὺς καὶ ἐσβαλόντες ς γῆν τὴν Μηδικὴν ἁμαρτόντες τῆς ὁδοῦ. οἱ μὲν γὰρ Κιμμέριοι αἰεὶ τὴν ιαρὰ θάλασσαν ἔφευγον, οἱ δὲ Σκύθαι ἐν δεξιῇ τὸν Καύκασον ἔχοντες :δίωκον, ἐς οὗ ἐσέβαλον ἐς γῆν τὴν Μηδικὴν ἐς μεσόγαιαν τῆς ὁδοῦ στραφέντες. οὗτος δὲ ἄλλος ξυνὸς Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων λεγόμενος λόγος :ἴρηται. ἔφη δὲ Ἀριστέης ὁ Καϋστροβίου ἀνὴρ Προκοννήσιος ποιέων ἔπεα ἀπικέσθαι ἐς Ἰσσηδόνας φοιβόλαμπτος γενόμενος, Ἰσσηδόνων δὲ ὑπεροικέειν Ἀριμασποὺς ἄνδρας μουνοφθάλμους, ὑπὲρ δὲ τουτέων τοὺς χρυσοφύλακας γρῦπας, τούτων δὲ τοὺς Ὑπερβορέους κατήκοντας ἐπὶ θάλασσαν. τούτους ὦν πάντας πλὴν Ὑπερβορέων ἀρξάντων Ἀριμασπῶν αἰεὶ τοῖσι πλησιοχώροισι ἐπιτίθεσθαι, καὶ ὑπὸ μὲν Ἀριμασπῶν ἐξωθέεσθαι ἐκ τῆς χώρης Ἰσσηδόνας, ὑπὸ δὲ Ἰσσηδόνων Σκύθας, Κιμμερίους δὲ οἰκέοντας ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ ὑπὸ Σκυθέων πιεζομένους ἐκλιπεῖν τὴν χώρην. οὕτω δὲ οὐδὲ οὗτος συμφέρεται περὶ τῆς χώρης ταύτης Σκύθῃσι.

Καὶ ὅθεν μὲν ἦν Ἀριστέης ὁ ταῦτα εἴπας, εἴρηκα· τὸν δὲ περὶ αὐτοῦ

AB C TM P(p) DR SV

T 1—3 Eust. Dion. 772 *Ἡρόδοτος . . . ἱστορεῖ, ὅτι Κιμμέριοι φεύγοντες εἰς Ἀσίαν τοὺς Σκύθας τὴν χερρόνησον ἔκτισαν* (*ἔκτησαν* v. l.), *ὅπου νῦν Σινώπη πόλις Ἑλλὰς οἰκεῖται* || 10 Eust. Dion. 31 *ἱστορεῖ δὲ Ἡρόδοτος καὶ τοὺς χρυσοφύλακας γρῦπας ἀνωτέρω αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν λέγων καὶ* (36, 1) *ὅτι ὥσπερ εἰσί τινες Ὑπερβόρειοι, οὕτω καὶ ὑπερνότιοι, καὶ ὅτι ὁ Ἄβαρις ὁ ὑμνούμενος Ὑπερβόρειος ἦν, ὃς οὐδέν τε σιτεῖσθαι λέγεται καὶ τὸν ὀιστὸν περιφέρειν κατὰ πᾶσαν γῆν* (*πᾶσαν τὴν γῆν* v. l.) || 17—cap. 15 Orig. c. Cels. III 26 *ἀρκεῖ . . . νῦν τὴν Ἡροδότου παραθέσθαι λέξιν ἀπὸ τῆς τετάρτης τῶν ἱστοριῶν . . .· καὶ ὅθεν — πέρι τοσαῦτα εἰρήσθω*

10 Poll.: v. ad III 116, 1

1 *τοὺς*] *τὰς* **R** || 2 *χερρόνησον* **TMDRV** | *κτήσαντες* **D**^{1} cf. Eust. || 3 *ᾤκισται* **M** *οἴκηται* **DRSV** cf. Eust. | *καὶ*^{1} om. **DRSV** | *ἐσβαλλόντες* **C** *ἐμβαλόντες* **DRSV** || 4 *τὴν γῆν τὴν* **D** | *ἁμαρτάνοντες* **DRSV** | *ἀεὶ* **MDRV** || 5 *Καύκασιν* Snell collato III 97, 4, sed cf. I 203, 1 || 6 *ἐσοῦ* **AB** *ἐς ὃ* **Pp** Ald. *ἔστ'* **DRSV** | *ἐσέβαλλον* **p** | *γῆν* om. **DRSV** | *μεσόγεαν* **RSV** | *τραφέντες* **C** *τραφθέντες* **AB**^{2}**TM**^{1} *τραφθέντας* **B**^{1}**M**^{2}, cf. grammaticam meam 134s. || 7 *γενόμενος* **TM** Ald. || 8 *Ἀρισταίης* **T** || 9 *Σηδόνας* **B**^{1} *Ἰσηδόνας* **M** | *φοιβόλαμπος* **M** Ald. *φοιβόληπτος* **DRSV** cf. III 69, 4 | *Ἰσηδόνων* **M** | *δὲ* om. **AB**^{1} || 10 *τούτων* **AB**, cf. praef. XIX || 11 *τουτέων* **DRSV** || 12 *ἀεὶ* **AB** || 14 *Ἰσηδόνας* **M** | *Ἰσηδόνων* **M** || 15 *ἐκλείπειν* **ABC TMP** || 16 *οὕτω δὴ οὐδὲ οὗτος* **S** *οὕτω δὲ οὗτος* **C** *οὕτω οὐδὲ οὗτος* **ABTMP**, cf. 16, 1 | *Σκύθῃσι περὶ τῆς χώρης ταύτης* **DRSV** || 17 *ἔην* **M** Ald. | *ὁ Ἀριστέης* **MDRSV** *Ἀριστέης* Orig. rell. | *εἴπας* **P**^{t}**pDRSV** Orig. *ποιήσας* **ABCTMP**^{mg} (fort. olim glossa exstitit '*εἴπας· ποιήσας*' (scil. *ἔπη*, cf. 13, 1) | *εἴρηται* **TMPD RSV** *εἴρηκα* Orig. rell. | *ὃν* Orig.

ἤκουον λόγον ἐν Προκοννήσῳ καὶ Κυζίκῳ, λέξω. Ἀριστέην γὰρ λέγουσιν
ἐόντα τῶν ἀστῶν οὐδενὸς γένος ὑποδεέστερον ἐσελθόντα ἐς κναφήιον ἐν
Προκοννήσῳ ἀποθανεῖν, καὶ τὸν κναφέα κατακλήσαντα τὸ ἐργαστήριον
οἴχεσθαι ἀγγελέοντα τοῖσι προσήκουσι τῷ νεκρῷ· ἐσκεδασμένου δὲ ἤδη 2
τοῦ λόγου ἀνὰ τὴν πόλιν, ὡς τεθνεὼς εἴη ὁ Ἀριστέης, ἐς ἀμφισβάσιας
τοῖσι λέγουσι ἀπικνέεσθαι ἄνδρα Κυζικηνὸν ἥκοντα ἐξ Ἀρτάκης πόλιος
φάντα συντυχεῖν τέ οἱ ἰόντι ἐπὶ Κυζίκου καὶ ἐς λόγους ἀπικέσθαι. καὶ τοῦ-
τον μὲν ἐντεταμένως ἀμφισβητέειν, τοὺς δὲ προσήκοντας τῷ νεκρῷ ἐπὶ
τὸ κναφήιον παρεῖναι ἔχοντας τὰ πρόσφορα ὡς ἀναιρησομένους. ἀνοιχθέν- 3
τος δὲ τοῦ οἰκήματος οὔτε τεθνεῶτα οὔτε ζῶντα φαίνεσθαι Ἀριστέην.
μετὰ δὲ ἑβδόμῳ ἔτεϊ φανέντα αὐτὸν ἐς Προκόννησον ποιῆσαι τὰ ἔπεα ταῦ-
τα, τὰ νῦν ὑπ᾽ Ἑλλήνων Ἀριμάσπεα καλέεται, ποιήσαντα δὲ ἀφανισθῆναι.
ταῦτα μὲν αἱ πόλιες αὗται λέγουσι, τάδε δὲ οἶδα Μεταποντίνοισι τοῖσι ἐν 15
Ἰταλίῃ συγκυρήσαντα μετὰ τὴν ἀφάνισιν τὴν δευτέρην Ἀριστέω ἔτεσι

AB C TM P(p) DR SV

T 2ss. Aeneas Gaz. p. 72 Boiss. *Πίνδαρος . . . ὁ Θηβαῖος καὶ Ἡρόδοτος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Ἀριστέαν φασὶ τὸν Προκοννήσιον ἐσελθόντα παρὰ τὸν κναφέα ἐν Προκοννήσῳ ἐκεῖ καὶ τεθνάναι καὶ ἀφανισθέντα Κυζικηνοῖς φανερῶς διαλέγεσθαι καὶ διακοσίοις ὕστερον ἔτεσι καὶ τεσσαράκοντα ἐν Ἰταλίᾳ Μεταποντίνοις ὀφθῆναι καὶ κελεύειν ἑαυτὸν θυσίαις τιμᾶν καὶ τὸν Ἀπόλλω· . . . καὶ τοὺς Μεταποντίνους πέμψαντας εἰς Δελφοὺς ἐπερωτᾶν τὸν Ἀπόλλω, εἰ χρὴ τῷ Ἀριστέᾳ πείθεσθαι, καὶ τὴν Πυθίαν χρῆσαι, ὡς πειθομένοις ἄμεινον ἔσται. καὶ νῦν ἀνδριὰς ἕστηκεν ἐπωνυμίαν* Ἀριστέας παρ᾽ αὐτῷ τῷ ἀγάλματι τοῦ Ἀπόλλωνος, *καὶ ὡς θεοῖς ἀμφοτέροις ἡ θυσία κοινὴ νομίζεται* ‖ 6 Eust. Od. 1650 (ad κ 108) *Ἡρόδοτος . . . πόλιν οἶδεν Ἀσιανὴν Ἀρτακίην, ὡς δηλοῖ ἐν τῷ* ἄνδρα Κυζικηνὸν ἐξ Ἀρτακίης πόλεως ‖ 14ss. Tzetz. Chil. II 733 *πάλιν ἀφανίζεται . . . καὶ θνήσκει· καὶ μετὰ διακόσια δὶς εἴκοσι τὰ ἔτη ἐφ᾽ Ἡροδότου γέγονε καὶ πάλιν ἀνεφάνη, ὥσπερ φησὶν Ἡρόδοτος*

1 *Προκονήσῳ* **CM^{1}R** Orig. ‖ 2 *γένεος* **M** Ald. *γένους* **p** *γένει* Orig. | *εἰσελθόντα* Orig. ‖ 3 *Προκονήσῳ* **M^1** | *κατακλείσαντα* Orig. ‖ 4 *οἴχεσθαι*] *ἱκέσθαι* Orig. | *τοῖς* Orig. | *νέκυϊ* Orig. ‖ 5 *τεθνηκὼς* **CTMP** *τεθνηὼς* **AB** *τεθνεὼς* Orig. rell. | *ὁ* om. **ABCTP** Orig. | *ἀμφισβασίας* **ABTS** Orig. *ἀμφιβάσιας* **DRV** *ἀμφιβασίας* **M**. nomen actionis (ad cuius formam acc. pl. v. praef. XX) ad homines agentes convenire mihi videtur (*ἐς ἀμφισβάσιας ἀπικνέεσθαι* prorsus periphrastice usurpatur pro *ἀμφισβητῆσαι*) melius quam illud *ἀμφισβασίη* (*λόγων* VIII 81) primitus de adiectivo *ἀμφίσβατος* derivatum et de sermonibus dictum (*ἐγίνετο λόγων ἀμφισβασίη = λόγοι ἀμφίσβατοι ἐγίνοντο*); cf. Favre, Thes. verbb. quae in titulis Ionicis leguntur cum Hdt. serm. comparatus s. v. ‖ 6 *ἀπικέσθαι* **PDSV** Orig. *ἀπικέεσθαι* **R** | *ἥκοντα* om. **M** | *Ἀρτακίης* **DRSV** Eust. *Ἀρτάκης* Orig. rell. ‖ 7 *φάντα*] *φάντασμα* Orig. (cf. *φάσματι* 15, 3) | *ὄντι* **DRV** *ἐόντι* **S** *ἰόντι* Orig. rell. | *ἐς Ἅιδου ἀφικέσθαι* Orig. | *ἀπίκεσθαι* **RV** | *καὶ — 8 ἀμφισβητέειν* om. **M** ‖ 8 *ἀμφισβατέειν* Orig. *ἀμφισβητεῖν* **DRSV** | *νέκυϊ* Orig. ‖ 10 *οὔτε ζῶντα οὔτε τεθνεῶτα* Orig. ‖ 11 *ἐν* **RP^1** *εἰς* Orig. *ἐς* **P^{2}p** cett. | *Προκόνησον* **M** ‖ 12 *τὰ*] *ἃ δὴ* Orig. | *Ἀριμάσπεια* Orig. | *καλέονται* **C^{ac}** | *ἀφανισθῆναι τὸ δεύτερον* **PDRSV** Orig. ‖ 13 *μὲν οὖν* Orig. | *αὗται* **ABCTMP** Orig. *αἵδε* **DRSV** | *τάδε δὲ* **TRSV** Orig. *τὰ δὲ* vel *τάδε* rell. ‖ 14 *συγκυράσαντα* **R** | *Ἀριστέω τοῦ Προκοννησίου* **p** Ald.

τεσσαράκοντα καὶ διηκοσίοισι, ὡς ἐγὼ συμβαλλόμενος ἐν Προκοννήσῳ
2 *τε καὶ Μεταποντίῳ εὕρισκον. Μεταποντῖνοί φασι αὐτὸν Ἀριστέην φανέντα σφι ἐς τὴν χώρην κελεῦσαι βωμὸν Ἀπόλλωνι ἱδρύσασθαι καὶ Ἀριστέω Προκοννησίου ἐπωνυμίην ἔχοντα ἀνδριάντα παρ᾽ αὐτὸν στῆσαι· φάναι γάρ σφι τὸν Ἀπόλλωνα Ἰταλιωτέων μούνοισι δὴ ἀπικέσθαι ἐς τὴν χώρην, καὶ αὐτός οἱ ἕπεσθαι ὁ νῦν ἐὼν Ἀριστέης· τότε δέ, ὅτε εἵπετο τῷ θεῷ,*
3 *εἶναι κόραξ. καὶ τὸν μὲν εἰπόντα ταῦτα ἀφανισθῆναι, σφέας δὲ Μεταποντῖνοι λέγουσι ἐς Δελφοὺς πέμψαντας τὸν θεὸν ἐπειρωτᾶν, ὅ τι τὸ φάσμα τοῦ ἀνθρώπου εἴη, τὴν δὲ Πυθίην σφέας κελεύειν πείθεσθαι τῷ φάσματι, πειθομένοισι δὲ ἄμεινον συνοίσεσθαι· καὶ σφέας δεξαμένους ταῦτα ποιῆσαι*
4 *ἐπιτελέα. καὶ νῦν ἕστηκε ἀνδριὰς ἐπωνυμίην ἔχων Ἀριστέω παρ᾽ αὐτῷ τῷ ἀγάλματι τοῦ Ἀπόλλωνος, πέριξ δὲ αὐτὸν δάφναι ἑστᾶσι· τὸ δὲ ἄγαλμα ἐν τῇ ἀγορῇ ἵδρυται. Ἀριστέω μέν νυν πέρι τοσαῦτα εἰρήσθω.*
16 *Τῆς δὲ γῆς, τῆς πέρι ὅδε ὁ λόγος ὅρμηται λέγεσθαι, οὐδεὶς οἶδε ἀτρεκές, ὅ τι τὸ κατύπερθέ ἐστι· οὐδενὸς γὰρ δὴ αὐτόπτεω εἰδέναι φαμένου δύναμαι πυθέσθαι, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀριστέης, τοῦ περ ὀλίγῳ πρότερον τούτων μνήμην ἐποιεύμην, οὐδὲ οὗτος προσωτέρω Ἰσσηδόνων ἐν αὐτοῖσι τοῖσι ἔπεσι ποιέων ἔφησε ἀπικέσθαι, ἀλλὰ τὰ κατύπερθε ἔλεγε ἀκοῇ φὰς*
2 *Ἰσσηδόνας εἶναι τοὺς ταῦτα λέγοντας. ἀλλ᾽ ὅσον μὲν ἡμεῖς ἀτρεκέως ἐπὶ μακρότατον οἷοί τε ἐγενόμεθα ἐξικέσθαι, πᾶν εἰρήσεται.*
17 *Ἀπὸ τοῦ Βορυσθενεϊτέων ἐμπορίου — τοῦτο γὰρ τῶν παραθαλασσίων*

AB C TM P(p) DR SV

1 *τεσσεράκοντα* **ABP** *τεσσαράκοντα* Orig. rell. | *τριηκοσίοισι* **PDRSV** *διακοσίοισι* Orig. *διηκοσίοισι* Aen. Gaz. rell., cf. Tzetz. | *συμβαλόμενος* **R** | *Προκονήσῳ* **M** || 2 *Μεταποντίνοισι* **DRSV** | *Μεταποντῖνοι δέ* Orig. *Μεταποντῖνοι γάρ* **M** Ald. || 3 *χώρην*] *πόλιν* **TM** Ald. | *Ἀπόλλωνος* **P**[1] **DRSV** Orig. *Ἀπόλλωνι* **P**[2]**p** rell. | *ἱδρύσασθαι* om. Orig. | *Ἀριστέω* scripsi *Ἀριστέου* **ABCTM** *Ἀριστέω τοῦ* (ex *Ἀριστέω* [του] ortum) cett. || 4 *Προκονησίου* **M**[1] | *καὶ ἀνδριάντα* **DRV** *ἀνδριάντα* Orig. rell. | *παρ᾽ αὐτὸν ἱστάναι* **ABCTMP** *παραστῆναι* Orig. || 5 *Ἰταλεωτέων* **T** *Ἰταλίῃ τε ὧι* Orig. cod. | *δὴ* om. **CP** hab. Orig. rell. || 6 *δέ* **ABCTMP** Orig. *δέ οἱ* rell.; ad casum cf. quae ad III 20, 2 adnotavimus || 7 *μὲν* om. **AB CTMP** hab. Orig. rell. | *εἴπαντα* **RSV** *εἰπόντα* Orig. rell. || 8 *ἐπερωτᾶν* Orig. | *ὅτι τε φάντασμα* Orig. cod. (cf. 14, 2) || 9 *δὲ*] *τε* **M** Ald. || 10 *δὲ*] *τε* Orig. | *καί σφεα* **RV** *σφέας δὲ* **S** *καὶ σφέας* Orig. rell. || 11 *ἔχων Ἀριστέης* Orig. *Ἀριστέας* Aen. Gaz. || 12 *περὶ* **ABCTM** | *αὐτῶν* **DRSV** *αὐτὸν* Orig. rell. | *ἑστᾶσι*] *εἰσί* Orig. || 14 *ὥρμηται* **CTMPDRSV** | *ἀτρεκὲς ὡς* **ABC** *λέγεσθαι ἀτρεκέως ὡς* **M** *ἀτρεκέως* Bekkero duce Stein Hude || 15 *καθύπερθέν* **CV** | *φαμένου εἰδέναι* **DRSV** *φαμένου* **M** || 16 *οὐδὲ*[1]] *οὐδενὸς* **ABCTM** | *πέρι* **DRSV** | *ὀλίγον* **SV** (?) | *τούτων πρότερον* **DRSV** || 17–18 *ἐν αὐτοῖσι τοῖσι*] *αὐτὸς ἐν τοῖσι* (quod ex *ἐν* [αὐτ-] *τοῖσι* vel sim. iudico ortum) **DRSV** || 18 *ἀκοῇ* om. **ABCTM** || 20 *ἀκοῇ ἐξικέσθαι* **ABCTMPD** (cf. lin. 18) || 21 *Βορυσθενεητέων* **AB** *Βορυσθενιτέων* **DRSV** ***Βορυσθενεϊτέων*** (η supra ει) **M**

μεσαίτατόν ἐστι πάσης τῆς Σκυθίης — ἀπὸ τούτου πρῶτοι Καλλιπίδαι
νέμονται ἐόντες Ἕλληνες Σκύθαι, ὑπὲρ δὲ τούτων ἄλλο ἔθνος, οἳ Ἀλιζῶνες
καλέονται. οὗτοι δὲ καὶ οἱ Καλλιππίδαι τὰ μὲν ἄλλα κατὰ ταὐτὰ Σκύθῃσι
ἐπασκέουσι, σῖτον δὲ καὶ σπείρουσι καὶ σιτέονται καὶ κρόμμυα καὶ σκόροδα
καὶ φακοὺς καὶ κέγχρους. ὑπὲρ δὲ Ἀλιζώνων οἰκέουσι Σκύθαι ἀροτῆρες, οἳ 2
οὐκ ἐπὶ σιτήσει σπείρουσι τὸν σῖτον, ἀλλ' ἐπὶ πρήσει. τουτέων δὲ κατύπερ-
θε οἰκέουσι Νευροί, Νευρῶν δὲ τὸ πρὸς βορέην ἄνεμον ἔρημον ἀνθρώπων,
ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν. ταῦτα μὲν παρὰ τὸν Ὕπανιν ποταμόν ἐστι ἔθνεα πρὸς
ἑσπέρης τοῦ Βορυσθένεος. ἀτὰρ διαβάντι τὸν Βορυσθένεα ἀπὸ θαλάσσης **18**
πρῶτον μὲν ἡ Ὑλαίη, ἀπὸ δὲ ταύτης ἄνω οἰκέουσι Σκύθαι γεωργοί, τοὺς
Ἕλληνες οἱ οἰκέοντες ἐπὶ τῷ Ὑπάνι ποταμῷ καλέουσι Βορυσθενεΐτας,
σφέας δὲ αὐτοὺς Ὀλβιοπολίτας. οὗτοι ὦν οἱ γεωργοὶ Σκύθαι νέμονται τὸ 2
μὲν πρὸς τὴν ἠῶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁδοῦ κατήκοντες ἐπὶ ποταμόν, τῷ οὔνο-
μα κεῖται Παντικάπης, τὸ δὲ πρὸς βορῆν νέμονται πλόον ἀνὰ τὸν Βορυ-
σθένεα ἡμερέων ἕνδεκα· ἤδη δὲ κατύπερθε τούτων ἐρημός ἐστι ἐπὶ πολ-
λόν. μετὰ δὲ τὴν ἔρημον Ἀνδροφάγοι οἰκέουσι, ἔθνος ἐὸν ἴδιον καὶ οὐδα- 3
μῶς Σκυθικόν. τὸ δὲ τούτων κατύπερθε ἔρημον ἤδη ἀληθέως καὶ ἔθνος
ἀνθρώπων οὐδέν, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν. τὸ δὲ πρὸς τὴν ἠῶ τῶν γεωργῶν τού- **19**

AB C TM P(p) DR SV

T 2ss. Strabo 550 *οἱ μὲν μεταγράφουσιν Ἀλαζώνων, οἱ δ' Ἀμαζώνων ποιοῦντες, . . . τοὺς μὲν Σκύθας Ἀλαζῶνας φάσκοντες ὑπὲρ τὸν Βορυσθένη καὶ Καλλιπίδας καὶ ἄλλα ὀνόματα, ἅπερ Ἑλλάνικός τε καὶ Ἡρόδοτος καὶ Εὔδοξος κατεφλυάρησαν ἡμῶν*

1 *Σκυθικῆς* **DRSV** | *Καλιππίδαι* **CTM** *Καλλιπίδαι* Strabo || 2 *Ἑλληνοσκύθαι* **DRSV** | *τούτων*] *αὐτέων* **DRSV** | *Ἀλαζῶνες* **D** *Ἀλαζόνες* **ABCTMP** *Ἀλιζῶνες* Strabo rell. (e Strabone esse tractam lectionem codd. **RSV** iudicat Hemmerdinger CQ 2, 1952, 97ss.) || 3 *Καλιππίδαι* **B**C^{ac}**T** *Καλλιπίδαι* **S**V^{1} Strabo *Κα***πίδαι* **M** || 4 *σῖτον*] *κατὰ ταὐτὰ* **DRSV** | *κρόμυα* **D** | *σκόρδα* **A**B^{1} || 5 *κέγχρη* **DRSV** | *Ἀλιζόνων* **SV** *Ἀλαζόνων* **ABCTMP**, cf. Strab. et lin. 2 || 6 *σιτίσει* D^{c} | *τὸν* om. **ADRSV** | *τούτων* **ABCTMP**, cf. praef. XIX | *κατύπερτε* **M** Ald. || 7 *Νεβροὶ* **M** | *Νεβρῶν* **M** | *τὰ πρὸς βορῆν ἄνεμον ἔρημος* **DRV** *τὰ πρὸς βορέην ἄνεμον ἔρημος* **S**; ad adiectivi *ἔρημον* sensu 'inane, vacuum' usum cf. lin. 17, quod non eadem constructio est atque *τὸ κατύπερθε . . . λίμναι καὶ ἔρημός* ('vastitas') *ἐστι* 20, 2, ubi cf. et Eustathii lectionem || 8 *Ὕσπανιν* **RSV** | *εἰσι* **TM** || 9 *ἑσπέρην* **M** Ald. | *αὐτὰρ* **C** || 10 *ἡ* om. **DRSV** | *ταύτην* **C** | *ἄνω* Valckenaer *ἄνοι* **CMDRSV** *ἄνθρωποι* **ABTP** Ald. *ἄνω ἰόντι* propos. Herold Progr. Gymn. Nuremb. 1855, 11–14, quem sequ. Stein Hude || 11 *Ἕλληνες οἰκέοντες* **ABCTP** *οἱ οἰκέοντες Ἕλληνες* **M** *οἱ Ἕλληνες οἱ οἰκέοντες* **DRSV** | *ἐπὶ*] *ὑπὸ* **DRSV** | *Ὑσπάνι* **V** | *Βορυσθενίτας* **DRSV** || 13 *ἕω* **ABCTMP** | *ποταμοῦ* **TM** || 14 *Παντικάπης κεῖται* **M** | *Παντηκάπης* D^{1}**SV** | *βορῆν νέμονται*] *βορέην ἄνεμον* **ABCTMP** || 15 *ἡμερῶν* **AB** | *ἤδη* **ABCTM**P^{t} *ἡ* P^{mg}**p** cett. | *κατύπερτε* **M** Ald. | *ἡ ἔρημος* **ABCTM**P^{2} *ἔρημος* P^{1} **p** cett. || 17 *κατύπερτε* **M** Ald. | *ἔρημος* **DRSV** || 18 *οὐδὲν ἀνθρώπων* **DRSV** *ἀνθρώπων* **M** *οὐδὲν* supra lin. add. M^{2} | *τὴν* om. **C** | *ἕω* **ABCTMP**

των Σκυθέων διαβάντι τὸν Παντικάπην ποταμὸν νομάδες ἤδη Σκύθαι νέμονται οὔτε τι σπείροντες οὐδὲν οὔτε ἀροῦντες, ψιλὴ δὲ δενδρέων ἡ πᾶσα αὕτη πλὴν τῆς Ὑλαίης. οἱ δὲ νομάδες οὗτοι τὸ πρὸς τὴν ἠῶ ἡμερέων τεσσέρων καὶ δέκα ὁδὸν νέμονται χώρην κατατείνουσαν ἐπὶ ποταμὸν
20 Γέρρον. πέρην δὲ τοῦ Γέρρου ταῦτα δὴ τὰ καλεύμενα βασιλήιά ἐστι καὶ Σκύθαι οἱ ἄριστοί τε καὶ πλεῖστοι καὶ τοὺς ἄλλους νομίζοντες Σκύθας δούλους σφετέρους εἶναι· κατήκουσι δὲ οὗτοι τὸ μὲν πρὸς μεσαμβρίην ἐς τὴν Ταυρικήν, τὸ δὲ πρὸς ἠῶ ἐπί τε τάφρον, τὴν δὴ οἱ ἐκ τῶν τυφλῶν γενόμενοι ὤρυξαν, καὶ ἐπὶ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος τὸ ἐμπόριον, τὸ
2 καλέεται Κρημνοί· τὰ δὲ αὐτῶν κατήκουσι ἐπὶ ποταμὸν Τάναϊν. τὰ δὲ κατύπερθε πρὸς βορέην ἄνεμον τῶν Βασιληίων Σκυθέων οἰκέουσι Μελάγχλαινοι, ἄλλο ἔθνος καὶ οὐ Σκυθικόν. Μελαγχλαίνων δὲ τὸ κατύπερθε λίμναι καὶ ἔρημός ἐστι ἀνθρώπων, καθ᾽ ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν.

21 Τάναϊν δὲ ποταμὸν διαβάντι οὐκέτι Σκυθική, ἀλλ᾽ ἡ μὲν πρώτη τῶν λαξίων Σαυροματέων ἐστί, οἳ ἐκ τοῦ μυχοῦ ἀρξάμενοι τῆς Μαιήτιδος λίμνης νέμονται τὸ πρὸς βορέην ἄνεμον, ἡμερέων πεντεκαίδεκα ὁδὸν πᾶσαν ἐοῦσαν ψιλὴν καὶ ἀγρίων καὶ ἡμέρων δενδρέων· ὑπεροικέουσι δὲ

AB C TM P(p) DR SV

T 7s. huc refert Benardete, Herodotean Inquiries 101, illud schol. ad Ar. Eq. 963 *φαεινὸς μολγὸν ἀντὶ τοῦ 'τυφλόν'. Ἡρόδοτος δὲ ἱστορεῖ τοὺς Μολγοὺς τούτους ἐπάνω τῆς Σκυθίας εἶναι,* fabulam de caecis mulgentibus e similitudine vocum *ἀμολγός* et *ἀμέλγειν* explicans || 12s. Eust. Dion. 309 *ὅτι Μελάγχλαινοι λέγονται διὰ τὸ ἐν ἔθει μέλαν καὶ ζοφερὸν τοῦ ἐνδύματος, ὡς καὶ Ἡροδότῳ δοκεῖ* (107), *ὃς καὶ ἀνθρωποφαγεῖν αὐτοὺς εἰπὼν λέγει καὶ ὅτι* Μελαγχλαίνων τὸ καθύπερθεν λίμναι καὶ γῆ ἔρημος ἀνθρώπων || 14 ib. 163 *φησὶν οὖν Ἡρόδοτος·* Τάναϊν διαβάντι οὐκέτι **Σκυθίη**

15 *Λέξ.* (sub fine *ἱστορίας γ'* Lexx. seriatim conscr.) *λάξιν· λῆξιν* (*μίξιν blmvw*), *μερισμόν, κλῆρον.* Greg. Cor. 139 *λάξιν δὲ τὸν μερισμὸν ἢ τὸν κλῆρον.* Hes. *λαξίων· λήξεων, κληρώσεων.* Suid. *λάξιν· μίξιν, μερισμόν, κλῆρον· Ἡρόδοτος*

1 *Παντηκάπην* **D**[1] || 2 *οὔτ' ἔτι* Bekker | *οὐδὲν* om. **M** | *δὲ* haplogr. om. **C** | *ἡ* om. **SV** || 3 *πλὴν* om. **ABCT** *γῆ* **M** *γῆ πλὴν* Ald. | *οὗτοι* om. **DRSV** | *ἕω* **ABCTMP** | *ἡμερέων* om. **C** || 4 *τεσσάρων* **M** | *τεσσέρων καὶ δέκα*] fort. cum Rennell, The Geographical System of Hdt., Londinii 1800, 71, *τεσσέρων* (i. e. Δ pro ΙΔ vel Δ pro ΔΙΙΙΙ vel ex *δέκα* [*τεσσέρων* supra] ortum, cf. Hemmerdinger, Les manuscrits 168) legendum, cf. gramm. meam 20 | *νέμοντα* **RV** | *τὸν ποταμὸν* **C** || 5 *Γέρον* **A**[ac] | *καλεόμενα* **DRSV** || 6 *οἱ* om. **DRSV** || 7 *κατοικοῦσι* **ABC** | *μεσημβρίην* **ABCT** || 8 *ἕω* **DV** *ἕων* **R** | *τε* om. **ABCTM** || 9 *Μαιώτιδος* **ABS** || 11 *κατύπερτε* **M** Ald. | *βορῆν* **DRSV** | *Μελάγχλαινον* **D**[1] *Μελαγχλαίνων* **D**[2] | *Μελάγχλαινοι – 12 Σκυθικόν* om. **ABCTM** || 12 *κατύπερτε* **M** Ald. || 13 *ἔρημος*] *γῆ ἔρημος* Eust. | *ἔστι* om. **DRSV** | *κατ' ὅσον* **ABCTMP**, cf. gramm. meam 38 || 14 *οὐκέτι* **ABCTMP**[mg]**p** *οὐκ ἔστι* **P**[t] cett. | *Σκυθίη* Eust. || 15 *Μαιώτιδος* **ABS** || 16 *τὸ*] *τὰ* **CTMP** | *βορῆν* **DRSV** || 17 *ἡμέρων καὶ ἀγρίων* **DSV** *ἡμερέων καὶ ἀγρίων* **R** | *δένδρων* **M**

*τουτέων δευτέρην λάξιν ἔχοντες Βουδῖνοι γῆν νεμόμενοι πᾶσαν δασείην
ὕλῃ παντοίῃ. Βουδίνων δὲ κατύπερθε πρὸς βορῆν ἐστὶ πρώτη μὲν ἔρημος* 22
*ἐπ' ἡμερέων ἑπτὰ ὁδόν· μετὰ δὲ τὴν ἔρημον ἀποκλίναντι μᾶλλον πρὸς
ἀπηλιώτην ἄνεμον νέμονται Θυσσαγέται, ἔθνος πολλὸν καὶ ἴδιον, ζῶσι
δὲ ἀπὸ θήρης. συνεχέες δὲ τούτοισι ἐν τοῖσι αὐτοῖσι τόποισι κατοικημένοι* 2
*εἰσί, τοῖσι οὔνομα κεῖται Ἰύρκαι, καὶ οὗτοι ἀπὸ θήρης ζῶντες τρόπῳ
τοιῷδε· λοχᾷ ἐπὶ δένδρεον ἀναβάς, τὰ δέ ἐστι πυκνὰ ἀνὰ πᾶσαν τὴν
χώρην· ἵππος δὲ ἑκάστῳ δεδιδαγμένος ἐπὶ γαστέρα κεῖσθαι ταπεινότητος
εἵνεκα ἕτοιμός ἐστι καὶ κύων· ἐπεὰν δὲ ἀπίδῃ τὸ θηρίον ἀπὸ τοῦ δενδρέου,
τοξεύσας ἐπιβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον διώκει, καὶ ὁ κύων ἔχεται. ὑπὲρ δὲ του-* 3
*τέων τὸ πρὸς τὴν ἠῶ ἀποκλίναντι οἰκέουσι Σκύθαι ἄλλοι ἀπὸ τῶν Βασι-
ληίων Σκυθέων ἀποστάντες καὶ οὕτως ἀπικόμενοι ἐς τοῦτον τὸν χῶρον.*
Μέχρι μὲν δὴ τῆς τούτων τῶν Σκυθέων χώρης ἐστὶ ἡ καταλεχθεῖσα 23
*πᾶσα πεδιάς τε γῆ καὶ βαθύγεος, τὸ δ' ἀπὸ τούτου λιθώδης τ' ἐστὶ καὶ
τρηχέη. διεξελθόντι δὲ καὶ τῆς τρηχέης χῶρον πολλὸν οἰκέουσι ὑπώρεαν* 2
*ὀρέων ὑψηλῶν ἄνθρωποι λεγόμενοι εἶναι πάντες φαλακροὶ ἐκ γενεῆς γινό-
μενοι καὶ ἔρσενες καὶ θήλεαι ὁμοίως καὶ σιμοὶ καὶ γένεια ἔχοντες μεγάλα,
φωνὴν δὲ ἰδίην ἱέντες, ἐσθῆτι δὲ χρεώμενοι Σκυθικῇ, ζῶντες δὲ ἀπὸ δεν-*

AB C TM P(p) DR SV

T 4 Steph. Byz. *Θυσσαγέται· ἔθνος περὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην, ὡς Ἡρόδοτος* || 4ss. Zenob. prov. V 25 ad capp. 23–26 se referre videtur || 5ss. Pomp. Mela Chorogr. I 19, 116s. *Budini Gelonion urbem ligneam habitant. iuxta Thyssagetae Turcaeque vastas silvas occupant aluntur que venando. tum continuis rupibus late aspera et deserta regio ad Aremphaeos usque permittitur ... et feminis et maribus nuda sunt capita. sacri itaque habebantur, adeoque ipsos nemo de tam feris gentibus violat, ut aliis quoque ad eos confugisse pro asylo sit* || 16ss. Zosim. IV 20 ad locum se refert

1 *τούτων* **Pp** *τούτοισι* **ABCTM** | *λάξι* **R** *τάξιν* **SV** | *δασέην* **CTMPSV** || 2 *ὕλῃ*] *ἴδῃ* propos. Weber SIFC 17, 1936, 261ss. coll. 109, 2 | *κατύπερτε* **M** Ald. | *βορέην* **P** *βορῆν* **p** cett. || 3 *ἀποκλίνοντι* **ABCP** aor. part. praetuli coll. ceteris eodem modo constructis participiis (*διαβάντι* 18, 1; 19, 1; 21, 1; *ὑπερβάντι* 25, 1; *διεξελθόντι* 23, 2; *ἄνω ἰόντι* II 7, 1; 8, 1; 29, 2) || 4 *νέμονται* om. **M** | *ζώουσι* **CTMP** || 5. 6 *κατοικημένοι εἰσί*] *κατοικημένοισι* **DRSV** || 6 *ζώοντες* **CP** || 7 *δενδρέων* **C** || 8 *ἑκάστῳ ἐστὶ* – 9 *ἕτοιμος καὶ* **RSV** | *δεδιγμένος* **R** *δεδαγμένος* (δι s.l.) **M** || 9 *ἕνεκα* **M** | *ἐπειδὰν* **MDRSV** | *ἀπίδοι* **M** Ald. | *δένδρου* **ABM** || 10 *καὶ ἐπιβὰς* **DRSV** | *ἔχεται*] *ἕπεται* **PDRSV** | *τούτων* **ABCTMP**, v. praef. XIX || 11 *τὸ*] *τῷ* **C²RSV** | *ἀποκλίνοντι* **ABP** *ἀποκλίνον* **T** *τετραμμένον* **M** Ald., cf. lin. 3 || 12 *Σκυθῶν* **B** || 14 *πεδιάς τε* om. **SV** | *βαθύγεως* **TM** Ald. *βαθύγαιος* Bekkerio duce edd., v. quae ad II 12, 2 adnotavi | *τ'* om. **ABCTM** || 15 *τρηχείη* **M** Ald. *τρηχεῖα* **DRSV** | *καὶ* om. **DRSV** | *τρηχείης* **MDRSV** | *χώρης* **ABCTMP** || 16 *οὐρέων* **CTM** | *γενετῆς* **ABCTM** | *γενόμενοι* **TM** || 17 *θήλειαι* **DRSV** *θήλεες* **M** || 18 *ἰδίαν* **B** | *χρεόμενοι* **Pp**

3 δρέων. ποντικὸν οὔνομα τῷ δενδρέῳ, ἀπ᾽ οὗ ζῶσι, μέγαθος δὲ κατὰ συ-
κέην μάλιστά κῃ· καρπὸν δὲ φορέει κυάμῳ ἴσον, πυρῆνα δὲ ἔχει. τοῦτο ἐπεὰν γένηται πέπον, σακκέουσι ἱματίοισι, ἀπορρέει δὲ ἀπ᾽ αὐτοῦ παχὺ καὶ μέλαν, οὔνομα δὲ τῷ ἀπορρέοντί ἐστι ἄσχυ· τοῦτο καὶ λείχουσι καὶ γάλακτι συμμίσγοντες πίνουσι, καὶ ἀπὸ τῆς παχύτητος αὐτοῦ τῆς τρυγὸς
4 παλάθας συντιθέασι καὶ ταύτας σιτέονται· πρόβατα γάρ σφι οὐ πολλά ἐστι, οὐ γάρ τι σπουδαῖαι αἱ νομαὶ αὐτόθι εἰσί. ὑπὸ δενδρέῳ δὲ ἕκαστος κατοίκηται τὸν μὲν χειμῶνα, ἐπεὰν τὸ δένδρεον περικαλύψῃ, πίλῳ στεγνῷ
5 λευκῷ, τὸ δὲ θέρος ἄνευ πίλου. τούτους οὐδεὶς ἀδικέει ἀνθρώπων, ἱροὶ γὰρ λέγονται εἶναι, οὐδέ τι ἀρήιον ὅπλον ἐκτέαται. καὶ τοῦτο μὲν τοῖσι περιοικέουσι οὗτοί εἰσι οἱ τὰς διαφορὰς διαιρέοντες, τοῦτο δέ, ὃς ἂν φεύγων καταφύγῃ ἐς τούτους, ὑπ᾽ οὐδενὸς ἀδικέεται· οὔνομα δέ σφί ἐστι Ὀργιμπαῖοι.

24 Μέχρι μέν νυν τῶν φαλακρῶν τούτων πολλὴ περιφάνεια τῆς χώρης ἐστὶ καὶ τῶν ἔμπροσθε ἐθνέων· καὶ γὰρ Σκυθέων τινὲς ἀπικνέονται ἐς αὐτούς,

AB C TM P(p) DR SV

2 s. Athen. II 57 b–c *Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῷ Περὶ ἐδεστῶν ὀστρακίδας καλεῖ τῶν κώνων τοὺς πυρῆνας, ἔτι δὲ κώνους ... οἱ πολλοὶ δὲ πυρῆνας, ὡς καὶ Ἡρόδοτος, ὅταν περὶ τοῦ Ποντικοῦ καρύου λέγῃ*· πυρῆνα δ᾽ ἔχει· τοῦτο ἐπὰν γένηται πέπον || 3 Eust. Il. 624 (ad *Z* 55) *ἰστέον ... ὅτι κοινὸν τῷ γένει ἐστὶ τὸ ῥηθὲν ὄνομα* (i. e. *πέπον*), *εὕρηται γὰρ καὶ οὐδέτερον τὸ 'πέπον', οἷον 'πέπονα φαρμακεύειν', καὶ Ἡρόδοτος*· ἐπὰν γένηται πέπον | Eust. Il. 940 (ad *N* 420) ex Ael. Dionys. *ἰστέον ... ὅτι οὐ μόνον τὸ πολεμικὸν σκεῦος, ἀλλὰ καὶ ὁ κοινῶς λεγόμενος σάκκος δι᾽ ἑνὸς κάππα προεφέρετο παρ᾽ Ἀθηναίοις, καθά φησιν Αἴλιος Διονύσιος, ὅθεν καὶ 'σακεύειν', φησί, τὸ ὑλίζειν, ὡς Ἡρόδοτος* (v. Erbse, Unters. z. d. attiz. Lex. 140). Antiatt. Bekk. Anecd. 113 *σακκεύειν τὸ ὑλίζειν· Ἡρόδοτος τετάρτῳ*. Phot. *σακεύουσι τὸ 'ὑλίζουσι' παρ᾽ Ἡροδότῳ*. item Bachm. Anecd. I 365 || 6 *Λέξ. παλάθας· τὰ ἐκ τρυγὸς πλάσματα, κυρίως δὲ ἡ τῶν σύκων ἐπάλληλος θέσις*. Hes. *παλλάθη· ἡ τῶν σύκων ἐπάλληλος θέσις. παλάθαι· σύκων μαζία*. Suid. *παλάθαι· μᾶζαι σύκων* || 10 cf. quae ad 66 ex Eust. laudamus

1 *πάντικον* **DSV** *πάντοικον* (e *πάν°τικον* sine ullo dubio natum) **R** *ποντικὸν μὲν* cett. | *ἀπ᾽ οὗ*] *ἀπὸ τοῦ* **DRSV**, sed cf. III 115, 1 et v. gramm. meam 109 | *ζώουσι* **DRSV** || 2 *πιρῆνα* **M** || 3 *ἐπεὰν*] cf. Eust., Athen. | ad distinctionem cf. Athen. | *πέπων* **T** | *σακκέοισιν* (e *σακκέ°οσιν* ortum iudico) **RV** *σακεύουσι* vel *σακκεύουσι* e grammaticis (q. v.) recognoscitur || 4 *ἄγχυ* **SV** | *τοῦτο δὲ καὶ* **M** Ald. || 6 *παλλάθας* **TM** Ald. | *συντιθεῖσι* **DRSV** || 7 *τι*] *σφι* **PDRSV** *τοι* supra lin. add. nescio quae man. **M** Ald. | *σπουδέαι αἱ* **B** *σπουδαῖα αἱ* **R** *σπουδαῖαι* **ABCTM** || 8 *στενῷ* **R** || 10 *οὐδέν* **R** | *ἔκταται* **RSV** || 11 *ὡς* **T** || 11.12 *καταφεύγων καταφύγῃ* **AB CTP**[1] *καταφεύγων καταφύγοι* **M** Ald. *καταφύγῃ* **p** || 12 *ἐν τούτοις* **M** || 13 *Ὀργεμπαῖοι* **R** Zenob. *Ὀργιεμπαῖοι* **SV** *Ἀργιππαῖοι* **ABCTMP** cf. Pompon. Melam *Ὀργ°ιμπαῖοι* (ε supra ι) olim exstitisse recte censet Hemmerdinger CQ 2, 1952, 97–99, *Ὀργιπαῖοι* (εμ supra ιπ) autem Weber Anal. Hdt. 90 || 14 *πολληιν* (?) **B**

τῶν οὐ χαλεπόν ἐστι πυθέσθαι, καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐκ Βορυσθένεός τε ἐμπορίου καὶ τῶν ἄλλων Ποντικῶν ἐμπορίων. Σκυθέων δὲ οἳ ἂν ἔλθωσι ἐς αὐτούς, δι' ἑπτὰ ἑρμηνέων καὶ δι' ἑπτὰ γλωσσέων διαπρήσσονται. μέχρι 25
μὲν δὴ τουτέων γινώσκεται, τὸ δὲ τῶν φαλακρῶν κατύπερθε οὐδεὶς ἀτρεκέως οἶδε φράσαι· οὔρεα γὰρ ὑψηλὰ ἀποτάμνει ἄβατα καὶ οὐδείς σφεα ὑπερβαίνει· οἱ δὲ φαλακροὶ οὗτοι λέγουσι (ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες) οἰκέειν τὰ οὔρεα αἰγίποδας ἄνδρας, ὑπερβάντι δὲ τούτους ἀνθρώπους ἄλλους, οἳ τὴν ἑξάμηνον καθεύδουσιν· τοῦτο δὲ οὐκ ἐνδέκομαι ἀρχήν. ἀλλὰ 2
τὸ μὲν πρὸς ἠῶ τῶν φαλακρῶν γινώσκεται ὑπὸ Ἰσσηδόνων οἰκεόμενον, τὸ μέντοι κατύπερθε πρὸς βορέην ἄνεμον οὐ γινώσκεται οὔτε τῶν φαλακρῶν οὔτε τῶν Ἰσσηδόνων, εἰ μὴ ὅσα αὐτῶν τουτέων λεγόντων. νό- 26
μοισι δὲ Ἰσσηδόνες τοιοισίδε λέγονται χρᾶσθαι· ἐπεὰν ἀνδρὶ ἀποθάνῃ πατήρ, οἱ προσήκοντες πάντες προσάγουσι πρόβατα καὶ ἔπειτα ταῦτα θύσαντες καὶ καταταμόντες τὰ κρέα κατατάμνουσι καὶ τὸν τοῦ δεκομένου τεθνεῶτα γονέα, ἀναμίξαντες δὲ πάντα τὰ κρέα δαῖτα προτίθενται. τὴν 2
δὲ κεφαλὴν αὐτοῦ ψιλώσαντες καὶ ἐκκαθήραντες καταχρυσοῦσι καὶ ἔπειτα ἅτε ἀγάλματι χρέωνται θυσίας μεγάλας ἐπετείους ἐπιτελέοντες. παῖς δὲ πατρὶ τοῦτο ποιέει, κατά περ Ἕλληνες τὰ γενέσια. ἄλλως δὲ δίκαιοι καὶ οὗτοι λέγονται εἶναι, ἰσοκρατέες δὲ ὁμοίως αἱ γυναῖκες τοῖσι ἀνδράσι. γινώσκονται μὲν δὴ καὶ οὗτοι, τὸ δὲ ἀπὸ τουτέων τὸ κατύπερθε Ἰσσηδόνες 27
εἰσὶ οἱ λέγοντες τοὺς μουνοφθάλμους ἀνθρώπους καὶ τοὺς χρυσοφύλακας γρῦπας εἶναι, παρὰ δὲ τουτέων Σκύθαι παραλαβόντες λέγουσι· παρὰ δὲ

AB C TM P(p) DR SV

T 8s. Eust. Dion. 581 *Ἡρόδοτος περὶ τῶν Κιμμερίων λέγων φησὶ μὴ ἐνδέχεσθαι ἀνθρώπους εἶναι, οἳ τὴν ἑξάμηνον* (*νύκτα* add. codd. quidam) *καθεύδουσιν*

18 Antiatt. Bekk. Anecd. 86 *'γενέθλιον ἡμέραν' ἀξιοῦσιν ἀεὶ λέγειν, οὐ 'γενέθλια' οὐδὲ 'γενέσια'* (*Εὐριπίδης Ἴωνι, Ἡρόδοτος τετάρτῳ*) || 21 v. quae ad III 116, 1 e Poll. adhibuimus

1 *ἐμπόρου* D[1] || 2 *ἐμπόρων* D[1] || 4 *τούτων* **ABCTMP**, v. praef. XIX | *οὐδεὶς κατύπερθε* **ABCTM** *κατύπερτε οὐδεὶς* Ald. | *ἀτρεκὲς* **DRSV** cf. lin. 9 || 5 *ὄρεα* **CTMPD**[ac] || 6 *οὐ πιστὰ*] *ἄπιστα* **DRV** || 7 *ὄρεα* **CTMPD**[ac] | *αἰγίποδας*] *ἱπποβάτας* **ABCTMP** | *ὑπερβάντα* **DRV** *ὑπερβάντας* **S** | *τούτους τοὺς* **PDRSV** | *ἄλλους ἀνθρώπους εἶναι* **M** Ald. || 8 *τὴν*] *τὸν* **M** | *τὴν ἀρχήν* **ABCTMP** || 9 *πρὸς τὴν ἠῶ* **DRSV** | *γινώσκεται ἀτρεκέως* **PDRSV** nescio an non ut varia lectio e lin. 4 irrepserit | *οἰκεομένη* **DRSV** || 10 *βορῆν* **DRSV** || 11 *τῶν* om. **DRSV** | *αὐτῶν τούτων* **AB**[1]**CTMP** *αὐτέων τουτέων* **B**[2] || 12 *δὲ* om. **DRSV** | *τοῖσιδε* **ABCTMP** | *λέγουσι* **M** | *ἀποθάνοι* **M** Ald. || 15 *τεθνηότα* **AB** *τεθνηκότα* **CP** | *πάντα* om. **AB** | *προτιθέαται* **C** || 16 *ἐκκαθάραντες* **AB** *καθήραντες* **DRSV** | *ἀποχρυσοῦσι* **ABCTM** || 17 *ἅτε* om. **DRSV** | *χρέονται* **PpV** || 18 *πατρὸ* **M**[ac] *πατρὸς* Ald. | *οἱ Ἕλληνες* **Pp** Ald. || 20 *τούτων* **AB**[1]**CTMP** || 21 *τοὺς*[1] om. **ABCTMP** | *τοὺς*[2] om. **ABCTMP** || 22 *εἶναι* om. **ABCTM** | *τούτων* **ABCTMP**

Σκυθέων ἡμεῖς οἱ ἄλλοι νενομίκαμεν, καὶ ὀνομάζομεν αὐτοὺς σκυθιστὶ
Ἀριμασπούς (ʽἄριμαʼ γὰρ ἓν καλέουσι Σκύθαι, ʽσποῦʼ δὲ ὀφθαλμόν).
28 *Δυσχείμερος δὲ αὕτη ἡ καταλεχθεῖσα πᾶσα χώρη οὕτω δή τί ἐστι, ἔνθα*
τοὺς μὲν ὀκτὼ τῶν μηνῶν ἀφόρητος οἷος γίνεται κρυμός, ἐν τοῖσι ὕδωρ
ἐκχέας πηλὸν οὐ ποιήσεις, πῦρ δὲ ἀνακαίων ποιήσεις πηλόν· ἡ δὲ θάλασσα
πήγνυται καὶ ὁ Βόσπορος πᾶς ὁ Κιμμέριος, καὶ ἐπὶ τούτου τοῦ κρυστάλλου
οἱ ἐντὸς τάφρης Σκύθαι κατοικημένοι στρατεύονται καὶ τὰς ἁμάξας
2 *ἐπελαύνουσι πέρην ἐς τοὺς Σίνδους. οὕτω μὲν δὴ τοὺς ὀκτὼ μῆνας δια-*
τελέει χειμὼν ἐών, τοὺς δʼ ἐπιλοίπους τέσσαρας ψύχεα αὐτόθι ἐστί.
κεχώρισται δὲ οὗτος ὁ χειμὼν τοὺς τρόπους πᾶσι τοῖσι ἐν ἄλλοισι χωρίοισι
γινομένοισι χειμῶσι, ἐν τῷ τὴν μὲν ὡραίην οὐκ ὕει λόγου ἄξιον οὐδέν, τὸ
3 *δὲ θέρος ὕων οὐκ ἀνίει. βρονταί τε ἦμος τῇ ἄλλῃ γίνονται, τηνικαῦτα μὲν*
οὐ γίνονται, θέρεος δὲ ἀμφιλαφέες· ἢν δὲ χειμῶνος βροντὴ γένηται, ὡς
τέρας νενόμισται θωμάζεσθαι· ὣς δὲ καὶ ἢν σεισμὸς γένηται, ἤν τε θέρεος
4 *ἤν τε χειμῶνος, ἐν τῇ Σκυθικῇ τέρας νενόμισται. ἵπποι δὲ ἀνεχόμενοι*

AB C TM P(p) DR SV

T 2 Eust. Dion 31 *Ἀριμασποί, καθὰ καὶ Ἡροδότῳ δοκεῖ, ἐκ τοῦ τοιούτου πάθους καλοῦνται, ὡς οἷον εἰπεῖν, μονόφθαλμοι· ʽἀρὶʼ μὲν γὰρ τὸ ἓν σκυθιστί, ʽμασπὸςʼ δὲ ὁ ὀφθαλμός.* 𝕯 fol. 42ᵛ *τὸ ʽἀριμασπὸςʼ μονόφθαλμον σημαίνει, καθὰ λέγει Ἡρόδοτος·* ʽἄριμαʼ γάρ, *φησί*, τὸ ἓν καλοῦσι Σκύθαι, ʽσποῦʼ τὸν ὀφθαλμόν ‖ 4–9 Eust. Dion. 669 *οὕτω ... Ἡρόδοτος ... τὴν Σκυθικὴν ἐπάγει, ὅτι* τοὺς μὲν ὀκτὼ μῆνας *ἐκεῖ* ἀφόρητος οἷος γίνεται κρυμός, *ὅτε* ὕδωρ *μὲν* ἐκχέας πηλὸν οὐ ποιήσεις, πῦρ δὲ ἀνακαίων πoήσεις πηλόν· ἡ δὲ θάλασσα πήγνυται καὶ ὁ Βόσπορος ὁ Κιμμέριος· τοὺς δὲ λοιπούς, *φησί*, τέσσαρας μῆνας ψύχεα αὐτόθι ἐστί. Gell. XVII 8, 16 *philosophus Taurus ... ʽHerodotusʼ, inquit, ʽ... contra omnium ferme ... opinionem scribit mare Bosporicum, quod Cimmerium appellatur, ... gelu stringiʼ*

13 v. quae ad III 114 ex Eust. laudavimus

1 *οὐνομάζομεν* **CTMP** | *αὐτοὺς* om. **RSV** ‖ 2 *τὸν ὀφθαλμόν* **M** Ald. ‖ 3 *τί*] *τοι* **T** Ald. litt. *ο* suprascr. **M¹** ‖ 4 *γίγνεται* **M** | *κρυμμός* **RSV** ‖ 5 *ἀναγκαίων* **R** ‖ 6 *πᾶς* om. **M** Eust. | *τούτου* om. **ABCTMP** | *κρυστάλου* **CTMPᵗpV** *κρυστάλλου* **Pᵐᵍ** cett. ‖ 7 *ἐκτὸς* propos. Legrand | *τάφρου* **ABCTMP**, cf. 201, 2 ‖ 8 *ἐλαύνουσι* **D¹** | *τοὺς Σίνδους* edd. Wesselingio duce cum Holstenio vocem *Σινδός* conferente apud Steph. Byz. *τοὺσἴνδους* **AB** *τοὺς Ἰνδούς* cett., cf. 86, 3 ‖ 9 *τέσσαρας* **CMDRV** Eust. *τέσσερας* cett. ‖ 10 *οὗτος* om. **DRSV** | *ἄλλοισι χώροισι* **DRV** *ἄλλῃσι χώρῃσι* **S** ‖ 12 *ὗον* **M** Ald. | *τε*] *δὲ* **SV** ‖ 13 *θέρος* **RSV**, cf. lin. 14 et v. praef. IX ‖ 14 *νενόμισται θωυμάζεσθαι* **B²PD²** *νενόμισται θωμάζεται* **T** *νομίζεται καὶ θωυμάζεσθαι* **M** *θωμάζεσθαι* del. man. prima Vat. gr. 122 (cf. Alberti Boll. Com. prep. ed. class. gr. e lat. NS 7, 1959, 73) *θωμάζεται* edd. plurr., cf. lin. 15 et ad syntaxin cf. VI 138, 4 et v. Kuehner-Gerth II 33 | *καὶ* om. **ABCTM** | *θέρος* **ABCT** litterae *ο* litteras *ου* suprascr. man. post. **A** (cf. lin. 13) ‖ 15 *ὡς τέρας θωμάζεται* **PᵐᵍD²RSV** *ὡς τέρας θωυμάζεται* **PᵗpD²** (cf. lin. 14)

φέρουσι τὸν χειμῶνα τοῦτον, ἡμίονοι δὲ οὐδὲ ὄνοι οὐκ ἀνέχονται ἀρχήν· τῇ δὲ ἄλλῃ ἵπποι μὲν ἐν κρυμῷ ἑστεῶτες ἀποσφακελίζουσι, ὄνοι δὲ καὶ
ἡμίονοι ἀνέχονται. δοκέει δέ μοι καὶ τὸ γένος τῶν βοῶν τὸ κόλον διὰ 29
ταῦτα οὐ φύειν κέρεα αὐτόθι· μαρτυρέει δέ μοι τῇ γνώμῃ καὶ Ὁμήρου ἔπος ἐν Ὀδυσσείῃ ἔχον ὧδε· ‛καὶ Λιβύην, ὅθι τ᾽ ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι᾽ ὀρθῶς εἰρημένον, ἐν τοῖσι θερμοῖσι ταχὺ παραγίνεσθαι τὰ κέρεα· ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι ἢ οὐ φύει κέρεα τὰ κτήνεα ἀρχὴν ἢ
φύοντα φύει μόγις. ἐνθαῦτα μέν νυν διὰ τὰ ψύχεα γίνεται ταῦτα· θωμάζω 30
δέ (προσθήκας γάρ δή μοι ὁ λόγος ἐξ ἀρχῆς ἐδίζητο), ὅτι ἐν τῇ Ἠλείῃ πάσῃ χώρῃ οὐ δυνέαται γίνεσθαι ἡμίονοι οὔτε ψυχροῦ τοῦ χώρου ἐόντος οὔτε ἄλλου φανεροῦ αἰτίου οὐδενός, φασὶ δὲ αὐτοὶ Ἠλεῖοι ἐκ κατάρης
τευ οὐ γίνεσθαι σφίσι ἡμιόνους. ἀλλ᾽ ἐπεὰν προσίῃ ἡ ὥρη κυΐσκεσθαι τὰς 2
ἵππους, ἐξελαύνουσι ἐς τοὺς πλησιοχώρους αὐτὰς καὶ ἔπειτά σφι ἐν τῇ τῶν πέλας ἐπιεῖσι τοὺς ὄνους, ἐς οὗ ἂν σχῶσι αἱ ἵπποι ἐν γαστρί, ἔπειτα δὲ ὀπίσω ἀπελαύνουσι.

Περὶ δὲ τῶν πτερῶν, τῶν Σκύθαι λέγουσι ἀνάπλεον εἶναι τὸν ἠέρα καὶ 31
τούτων εἵνεκα οὐκ οἷοί τε εἶναι οὔτε ἰδεῖν τὸ πρόσω τῆς ἠπείρου οὔτε διεξιέναι, τήνδε ἔχω περὶ αὐτῶν γνώμην· τὰ κατύπερθε ταύτης τῆς χώρης

AB C TM P(p) DR SV

Σχόλ. 28, 4 (ad *ἀποσφακελίζουσι*) *διασπῶνται, πηδῶσιν, ὑποτρέμουσι· λέγεται καὶ σφακελισμὸς ἢ παραπληξία* **B**^{3}

T 4–8 Eust. Od. 1485 (ad *δ* 85) τὸ (scil. *ἐν Λιβύῃ*) *‛ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσιν᾽ ἀντὶ τοῦ ‛εὐθὺς ἅμα τῷ γεννηθῆναι κεράτων φυὴν προβάλλονται᾽· καὶ συντελεῖ πρὸς τοῦτο καὶ ὁ Ἡροδότου λόγος εἰπόντος ἐξ ἐναντίου κατὰ ἰδιότητα ψυχροῦ τόπου,* ὡς οὐ φύει κέρατα *ἐν Σκυθίᾳ* τὸ γένος τῶν βοῶν· *ὀρθῶς οὖν, φησίν, εἶπεν Ὅμηρος* τὸ ‛Λιβύην, ὅθι τ᾽ ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσιν᾽, ἐν τοῖς θερμοῖς γὰρ ταχὺ παραγίνονται τὰ κέρατα, ἐν δὲ τοῖς ἰσχυροῖς ψύχεσιν ἢ οὐ φύει κέρατα τὰ κτήνεα τὴν ἀρχὴν ἢ φύει μόγις ‖ 11 id. Dion. 409 *περὶ τὴν τοιαύτην Ἦλιν μὴ ἡμιόνους γίνεσθαι* δι᾽ οὐδὲν φανερὸν αἴτιον, *ἀλλ᾽* ἔκ τινος κατάρας, *ὥς φησιν Ἡρόδοτος*

1 *οὐδὲ* om. **B**^{ac}**CV** *καὶ* **S** | *οὐκ* om. **M** Ald. | *τὴν ἀρχήν* **M** Ald. cf. Eust. ‖ 2 *κρυμμῷ* **RSV** | *ἀποφασκελίζουσι* **SV** ‖ 3 *κῶλον* **C** *καθόλου* **PDRSV** *κολοβὸν* propos. T. W. Allen RPh 13, 1939, 45 ‖ 4 *μου* **TMPDRSV** | *καὶ* om. **ABCTM** ‖ 5 *δ* 85 cf. Eust. ‖ 6 *παραγίνεται* **M** cf. Eust. ‖ 7 *φύει* **DRSV** Eust. *φύειν* **ABCTMP** | *ἀρχὴν* om. **M** ‖ 8 *φύει* **DRSV** Eust. *φύειν* **ABCTMP** | *νυν*] *ἔτι* ut vid. **M** | *θωυμάζω* **B**^{2}**CMPSV** ‖ 9 *ἐδίζητο*] *ἐζήτησε* **ABCTM** | *Ἡλίῃ* **D** ‖ 10 *ἡμίονι* **A**^{1}**B**^{1} | *τοῦ* om. **M** ‖ 12 *τευ οὐ*] *οὐ* **ABCTM** *τευ* **D** *τευ οὐ* ex Eust. quoque recognoscas *τευ*^{ου} fort. olim exstiterat | *σφι(ν)* **MPDRSV** | *ἐὰν* **A**^{1}**BCTM** | *προσῇ* **ABCTMP** | *ἡ* om. **SV** | *κυήσεσθαι* **SV** ‖ 12.13 *τοὺς ἵππους* **T** ‖ 13 *τοὺς*] *τὰς* **DRSV** | *ἐν*] *ἐπὶ*^{ἐν} **M** ‖ 14 *ἐς ὁ* **P**^{1} *ἐσοῦ* **AB** *εἰς οὗ* **V** *ἐς οὗ* **P**^{2}**p** cett. | *ἔχωσι(ν)* **DRSV** | *ἔπειτα* – 15 *ἀπελαύνουσι* om. **D**^{1} ‖ 16 *πτερωτῶν* **M** *πτερωτῶν τῶν* Ald. | *ἀνάπλεων* **TMD**^{2} ‖ 17 *ἕνεκα* **M** | *οἷά τε* **DRSV** | *εἶναι* om. **CTM** ‖ 18 *αὐτέων* **DRSV** | *τὴν γνώμην* **S** Ald.

αἰεὶ νίφεται, ἐλάσσονι δὲ τοῦ θέρεος ἢ τοῦ χειμῶνος, ὥσπερ καὶ οἰκός.
2 *ἤδη ὦν ὅστις ἀγχόθεν χιόνα ἁδρὴν πίπτουσαν εἶδε, οἶδε, τὸ λέγω· ἔοικε γὰρ ἡ χιὼν πτεροῖσι. καὶ διὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον ἐόντα τοιοῦτον ἀνοίκητα τὰ πρὸς βορῆν ἐστιν τῆς ἠπείρου ταύτης. τὰ ὦν πτερὰ εἰκάζοντας τὴν χιόνα τοὺς Σκύθας τε καὶ τοὺς περιοίκους δοκέω λέγειν. ταῦτα μέν νυν, τὰ λέγεται μακρότατα, εἴρηται.*
32 *Ὑπερβορέων δὲ πέρι ἀνθρώπων οὔτε τι Σκύθαι λέγουσι οὐδὲν οὔτε τινὲς ἄλλοι τῶν ταύτῃ οἰκημένων εἰ μὴ ἄρα Ἰσσηδόνες. ὡς δ᾽ ἐγὼ δοκέω, οὐδ᾽ οὗτοι λέγουσι οὐδέν· ἔλεγον γὰρ ἂν καὶ Σκύθαι, ὡς περὶ τῶν μουνοφθάλμων λέγουσι. ἀλλ᾽ Ἡσιόδῳ μέν ἐστι περὶ Ὑπερβορέων εἰρημένα, ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρῳ ἐν Ἐπιγόνοισι, εἰ δὴ τῷ ἐόντι γε Ὅμηρος ταῦτα τὰ*
33 *ἔπεα ἐποίησε. πολλῷ δέ τι πλεῖστα περὶ αὐτῶν Δήλιοι λέγουσι φάμενοι ἱρὰ ἐνδεδεμένα ἐν καλάμῃ πυρῶν ἐξ Ὑπερβορέων φερόμενα ἀπικνέεσθαι ἐς Σκύθας, ἀπὸ δὲ Σκυθέων ἤδη δεκομένους αἰεὶ τοὺς πλησιοχώρους*
2 *ἑκάστους κομίζειν αὐτὰ τὸ πρὸς ἑσπέρης ἑκαστάτω ἐπὶ τὸν Ἀδρίην, ἐνθεῦτεν δὲ πρὸς μεσαμβρίην προπεμπόμενα πρώτους Δωδωναίους Ἑλλήνων δέκεσθαι, ἀπὸ δὲ τουτέων καταβαίνειν ἐπὶ τὸν Μηλιέα κόλπον καὶ διαπορεύεσθαι ἐς Εὔβοιαν, πόλιν τε ἐς πόλιν πέμπειν μέχρι Καρύστου, τὸ δ᾽ ἀπὸ ταύτης ἐκλιπεῖν Ἄνδρον· Καρυστίους γὰρ εἶναι τοὺς κομίζοντας*
3 *ἐς Τῆνον, Τηνίους δὲ ἐς Δῆλον. ἀπικνέεσθαι μέν νυν οὕτω ταῦτα τὰ ἱρὰ λέγουσι ἐς Δῆλον, πρῶτον δὲ τοὺς Ὑπερβορέους πέμψαι φερούσας τὰ ἱρὰ δύο κόρας, τὰς ὀνομάζουσι Δήλιοι εἶναι Ὑπερόχην τε καὶ Λαοδίκην· ἅμα δὲ αὐτῇσι ἀσφαλείης εἵνεκεν πέμψαι τοὺς Ὑπερβορέους τῶν ἀστῶν ἄνδρας πέντε πομποὺς τούτους, οἳ νῦν Περφερέες καλέονται, τιμὰς με-*
4 *γάλας ἐν Δήλῳ ἔχοντες. ἐπεὶ δὲ τοῖσι Ὑπερβορέοισι τοὺς ἀποπεμφθέντας ὀπίσω οὐκ ἀπονοστέειν, δεινὰ ποιευμένους, εἴ σφεας αἰεὶ καταλάμψε-*

AB C TM P(p) DR SV

24 Hes. *πέρφερες· θεωροί*

1 *τοῦ*[1] om. **SV** | *εἰκός* **TMSV** || **3** *ἀοίκητα* **TM** Ald. || **4–5** *τοὺς Σκύθας τὴν χιόνα* **ABCTM** || **5** *καὶ* om. **M** || **7** *οὐδὲν* om. **ABCTM** || **8** *δ᾽* om. **C** || **9** *ὥσπερ* **SV** *ὥσπερ περὶ* (ex *ὥσπερ* with *περι* written above ortum) **DR** *ὡς καὶ περὶ* **Mp** Ald. || **11** *ἐν* om. **D** | *ὄντι* **ABCTMP** || **12** *ἐποίησε*] *Ὅμηρος* **D** *ἐποίησεν Ὅμηρος* **RV** (*ἐποίησε ταῦτα τὰ ἔπεα Ὅμηρος* olim exstitisse veri simillimum est) | *δέ τι* Kruegero duce edd. *δ᾽ ἔτι* **PDRSV** *δὴ* **ABC** *δὲ* **TM** | *αὐτέων* **M** Ald. | *Δήλιοι* om. **M** || **13** *ἐκεδεδεμένα* **C** || **15** *ἑκάστῳ* **CTMD**[2] || **16** *δὲ*] *δὴ* **M** Ald. | *πρώτους*] *πρὸς τοὺς* **TM** || **17** *τούτων* **ABCTMP**, cf. praef. XIX | *καταβαίνει* **D** | *τὸν* om. **D** | *Μηλειέα* **V** || **18** *τε*] *δὲ* **ABCTM** || **19** *γὰρ*] *δὲ* **M** | *τοὺς* — **22** *εἶναι* haplogr. om. **T**[1]**M** || **20** *ἀπικνέεσθαι* — **21** *Δῆλον* haplogr. om. **ABC** || **21** *Ὑπερβορείους* **AB**[1] || **23** *αὐτοῖσι* **M** Ald. | *εἵνεκα* **DRSV** *ἕνεκα* **M** || **24** *Περφερὲς* vel *Περφέρες* vel *Πέρφερες* **DRSV** Hes. || **25** *ἐπεὶ*] *ἐπὶ* **M** | *ἀποπεφθέντας* **A**[1]

ται ἀποστέλλοντας μὴ ἀποδέκεσθαι, οὕτω δὴ φέροντας ἐς τοὺς οὔρους τὰ
ἱρὰ ἐνδεδεμένα ἐν πυρῶν καλάμῃ τοὺς πλησιοχώρους ἐπισκήπτειν κε-
λεύοντας προπέμπειν σφέας ἀπὸ ἑωυτῶν ἐς ἄλλο ἔθνος. καὶ ταῦτα μὲν 5
οὕτω προπεμπόμενα ἀπικνέεσθαι λέγουσι ἐς Δῆλον· οἶδα δὲ αὐτὸς τού-
τοισι τοῖσι ἱροῖσι τόδε ποιεύμενον προσφερές, τὰς Θρήσσας καὶ τὰς
Παιονίδας γυναῖκας, ἐπεὰν θύωσι τῇ Ἀρτέμιδι τῇ βασιληίῃ, οὐκ ἄνευ
πυρῶν καλάμης [ἐχούσας] τὰ ἱρά. καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταύτας οἶδα ποιεύσας, 34
τῇσι δὲ παρθένοισι ταύτῃσι τῇσι ἐξ Ὑπερβορέων τελευτησάσῃσι ἐν Δήλῳ
κείρονται καὶ αἱ κόραι καὶ οἱ παῖδες οἱ Δηλίων· αἱ μὲν πρὸ γάμου πλό-
καμον ἀποταμνόμεναι καὶ περὶ ἄτρακτον εἱλίξασαι ἐπὶ τὸ σῆμα τιθεῖσι
(τὸ δὲ σῆμά ἐστιν ἔσω ἐς τὸ Ἀρτεμίσιον ἐσιόντι ἀριστερῆς χειρός, ἐπι- 2
πέφυκε δέ οἱ ἐλαίη), ὅσοι δὲ παῖδες τῶν Δηλίων, περὶ χλόην τινὰ εἱλίξαν-
τες τῶν τριχῶν προτιθεῖσι καὶ οὗτοι ἐπὶ τὸ σῆμα. αὗται μὲν δὴ ταύτην
τιμὴν ἔχουσι πρὸς τῶν Δήλου οἰκητόρων, φασὶ δὲ οἱ αὐτοὶ οὗτοι καὶ τὴν 35
Ἄργην τε καὶ τὴν Ὦπιν ἐούσας παρθένους ἐξ Ὑπερβορέων, κατὰ τοὺς
αὐτοὺς τούτους ἀνθρώπους πορευομένας ἀπικέσθαι ἐς Δῆλον ἔτι πρότερον
Ὑπερόχης τε καὶ Λαοδίκης. ταύτας μέν νυν τῇ Εἰλειθυίῃ ἀποφερούσας 2
ἀντὶ τοῦ ὠκυτόκου τὸν ἐτάξαντο φόρον ἀπικέσθαι, τὴν δὲ Ἄργην τε καὶ
τὴν Ὦπιν ἅμα αὐτοῖσι τοῖσι θεοῖσι ἀπικέσθαι λέγουσι καί σφι τιμὰς ἄλλας
δεδόσθαι πρὸς σφέων· καὶ γὰρ ἀγείρειν σφι τὰς γυναῖκας ἐπονομαζούσας 3
τὰ οὐνόματα ἐν τῷ ὕμνῳ, τόν σφι Ὠλὴν ἀνὴρ Λύκιος ἐποίησε, παρὰ δὲ
σφέων μαθόντας νησιώτας τε καὶ Ἴωνας ὑμνέειν Ὦπίν τε καὶ Ἄργην

AB C TM P(p) DR SV

1 *ὑποδέκεσθαι* **DRSV** | *τοὺς σούρους* (*σ* e prisco spiritu aspero ad vocem explicandam superimposito nasci poterat) **DRSV** || 2 *ἐνδεδυμένα* **M** Ald. | *τοῖς πλησιοχώροις* secundum Scaligeri notam in bibl. Univ. Cantabr. Nn. V. 26 *τοῖσι πλησιοχώροισι* Wesseling Hude fortasse recte, sed v. GEL s. v. *ἐπισκήπτω* (idem subiectum habent *ποιευμένους* et *κελεύοντας*, sc. *τοὺς φέροντας*) || 3 *σφέα* **DRSV**, v. gramm. meam 106 (*σφέας* ad *πλησιοχώρους* spectat) || 5 *Θρήσας* **SV** *Θρηκίας* **ABCTM** || 6 *θύσωσι* **DRSV** || 7 *ἐχούσας*] *θυούσας* **PDRSV** vocem quae ipsorum mente defuit vel exciderat variis supplere modis temptabant librarii; ad ellipsin vel potius brachylogiam cf. Kuehner-Gerth II 564 qui e nostro VIII 80, 1 laudat (ellipsin vocis *ποιεύμενοι*) et VIII 142, 3 (ellipsin vocis *αἰτίους*); delevi; proposuerant *ἐρδούσας* Eldike, (*ἐπι*)*τελεούσας* Reiske | *μὲν* om. **ABCTM** | *οἶδα ταύτας* **PDRSV** || 8 *τῇσι*[2]] *τοῖσι* **T** | *τελευτήσασι* **T** *τελευτήσαν* ut vid. **M** *τελευτησάσης* **RV** || 9 *Δηλείων* **M** | *αἱ μὲν* – 12 *Δηλίων* haplogr. om. **T**[1]**M** || 10 *ἀποτεμνόμεναι καὶ* **RV** *ἀποτεμνόμεναι τὸν* **T**[2] || 11 *ἰόντι* **T**[2]**DRSV** || 12 *ἐλαῖα* **ABC** *ἐλαία* **Pp** | *ὅσοι*] *οἱ* **TPDRSV** || 13 *τιθεῖσι* **ABCTMP** || 14 *τιμὴν*] *τὴν τιμὴν* **TMPDRSV** om. **S** | *Δηλίου* **C** | *οἱ αὐτοὶ οὗτοι*] *αὐτοὶ* **C**[ac]**P**[ac]**DRSV** *οἱ αὐτοὶ* **C**[c]**TMP**[c]**p** Ald. | *τὴν*] *τὸν* **R** || 15 *Ἄργιν* **TM** || 17 *Λαοδόκης* **AB** | *Εἰλιθύῃ* **D**[1] *Εἰλιθυίῃ* **ABC** *Εἰληθυίῃ* **M** Ald. || 18 *Ἄργιν* **TM** Ald. || 19 *τὴν* om. **ABCTM** | *αὐτῇσι τῇσι θεοῖσι* propos. Legrand || 21 *Ὠλὴν* (litteris *ὴν* manu secunda additis) **D** *Ὠλὴν** **R** | *Λύκιος ἀνὴρ* **PDRSV** || 22 *Ἄργιν* **TM** Ald.

ὀνομάζοντάς τε καὶ ἀγείροντας (οὗτος δὲ ὁ Ὤλην καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παλαιοὺς ὕμνους ἐποίησε ἐκ Λυκίης ἐλθὼν τοὺς ἀειδομένους ἐν Δήλῳ),
4 *καὶ τῶν μηρίων καταγιζομένων ἐπὶ τῷ βωμῷ τὴν σποδὸν ταύτην ἐπὶ τὴν θήκην τὴν Ὤπιός τε καὶ Ἄργης ἀναισιμοῦσθαι ἐπιβαλλομένην. ἡ δὲ θήκη αὐτέων ἐστὶ ὄπισθε τοῦ Ἀρτεμισίου, πρὸς ἠῶ τετραμμένη, ἀγχοτάτω τοῦ Κηίων ἱστιητορίου.*

36 *Καὶ ταῦτα μὲν Ὑπερβορέων πέρι εἰρήσθω. τὸν γὰρ περὶ Ἀβάριος λόγον τοῦ λεγομένου εἶναι Ὑπερβορέου οὐ λέγω [λέγων, ὡς τὸν ὀιστὸν περιέφερε κατὰ πᾶσαν γῆν οὐδὲν σιτεόμενος]. εἰ δέ εἰσι ὑπερβόρεοί τινες ἄνθρωποι,*
2 *εἰσὶ καὶ ὑπερνότιοι ἄλλοι. γελῶ δὲ ὁρῶν γῆς περιόδους γράψαντας πολλοὺς ἤδη καὶ οὐδένα νόον ἔχοντα ἐξηγησάμενον· οἳ Ὠκεανόν τε ῥέοντα γράφουσι πέριξ τὴν γῆν ἐοῦσαν κυκλοτερέα ὡς ἀπὸ τόρνου, καὶ τὴν Ἀσίην τῇ Εὐρώπῃ ποιεύντων ἴσην. ἐν ὀλίγοισι γὰρ ἐγὼ δηλώσω μέγαθός τε ἑκάστης αὐτέων καὶ οἵη τίς ἐστι ἐς γραφὴν ἑκάστη.*

37 *Πέρσαι οἰκέουσι κατήκοντες ἐπὶ τὴν νοτίην θάλασσαν τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην· τουτέων δ' ὑπεροικέουσι πρὸς βορέην ἄνεμον Μῆδοι, Μήδων δὲ Σάσπειρες, Σασπείρων δὲ Κόλχοι κατήκοντες ἐπὶ τὴν βορηίην θάλασσαν, ἐς τὴν Φᾶσις ποταμὸς ἐκδιδοῖ. ταῦτα τὰ τέσσαρα ἔθνεα οἰκέει ἐκ*
38 *θαλάσσης ἐς θάλασσαν. ἐνθεῦτεν δὲ τὸ πρὸς ἑσπέρης ἀκταὶ διφάσιαι*

AB C TM P(p) DR SV

T 7 Eust. Dion. 31: v. ad 13, 1 || 9s. Schol. Apoll. Rh. II 675 *Ὑπερβορέους μὴ εἶναι τελέως φησὶν Ἡρόδοτος,* ἐπεὶ εἰ εἰσὶν ὑπερβόρειοί τινες, *πάντως καὶ* ὑπερνότιοι. Strabo quoque (61) se refert ad locum || 11 Eust. Dion. 41 *Ἡρόδοτος οὐκ ἀποδέχεται τοὺς γράφοντας τὸν Ὠκεανὸν ῥέειν πέριξ τῆς γῆς.* ib. 1 *τὴν γῆν ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ περιέχεσθαι οὐκ ἀληθές ἐστι, καθὰ καὶ Ἡροδότῳ δοκεῖ λέγοντι μὴ ἀποδέχεσθαι τοὺς λέγοντας* κυκλοτερέα τὴν γῆν ὡς ἀπὸ τόρνου

1 *τε* om. **M** | *ὁ* om. **R** | *Ὠλὴν* **CTP** et aliquot alii || 2 *ἐλθὼν* om. **B** || 3 *σπονδὸν* (ut vid.) **MS** *ἔποδον* A^1B^1 || 4 *τὴν*] *τῆς* **DRSV** | *Ἄργιος* **M** Ald. || 5 *ἀγχοτάτη* **DRSV** || 6 *Κήων* **RSV** | *ἐστιητορίου* D^1 *ἐστιητορείου* D^2 *ἐστικτορίου* **RSV** || 7 *καὶ* om. **M** | *Ὑπερβορέω* A^1B^1CTM || 8 *λέγων* — 9 *σιτεόμενος* seclusi | *λέγων* del. Reiske et edd. plurimi *λέγοντα* propos. Schweighaeuser | *ἱστὸν* T^1 || 9 *τὴν γῆν* **TMPp** Ald. Eust. codd. quidd. | *σιτεόμενον* **TM** cf. Eust. || 10 *ὁρέων* vel *ὅρεων* **PDRSV** *ὁρων* **AB** *ὅρων* **M** Ald. || 11 *ἔχοντα* Weber SIFC 17, 1936, 261ss.: '*καὶ οὐδένα ἐξηγησάμενον* numero singulari pro *γράψαντας πολλοὺς* plurali adhibito inter se est coniungendum et *νόον οὐδένα* pendet ab *ἐξηγησάμενον*' *ἔχοντες* **T** *ἔχοντας* cett. *ἐχόντως* Dobraeo duce Stein Hude | *οἳ*] *ὃν* **C** || 12 *τήν τε γῆν* **M** Ald. *τῆς γῆς* Eust. || 13 *ποιεύτων* **R** *ποιεῦσι* **M** Ald. *ποιεῦνται* propos. Legrand | *ὀλίγω* **SV** || 14 *ὅση τέ ἐστι* **ABCTM** an *ὡς οἵη τέ ἐστι* scribendum? || 15 initio capitis aliquid periisse existimabat Stein *Ἀσίην* supplendum censuit Schweighaeuser || 16 *τούτων* **ABCTMP**, v. praef. XIX | *βορέω ἀνέμου* **DRSV** || 17 *Σάπειρες Σαπείρων* TMP^1RSV *Σάσπειρες Σασπείρων* P^2p cett. || 18 *τὰ* om. **ABCTMP** | *τέσσερα* **ABCTP** || 19 *ἑσπέρην* **MDRSV**

ἀπ' αὐτῆς κατατείνουσι ἐς θάλασσαν, τὰς ἐγὼ ἀπηγήσομαι. ἔνθεν μὲν 2
ἡ ἀκτὴ ἡ ἑτέρη τὰ πρὸς βορέην ἀπὸ Φάσιος ἀρξαμένη παρατέταται ἐς
θάλασσαν παρά τε τὸν Πόντον καὶ τὸν Ἑλλήσποντον μέχρι Σιγείου τοῦ
Τρωικοῦ, τὰ δὲ πρὸς νότου ἡ αὐτὴ αὕτη ἀκτὴ ἀπὸ τοῦ Μυριανδικοῦ κόλπου
τοῦ πρὸς Φοινίκῃ κειμένου τείνει τὰ ἐς θάλασσαν μέχρι Τριοπίου ἄκρης.
οἰκέει δ' ἐν τῇ ἀκτῇ ταύτῃ ἔθνεα ἀνθρώπων τριήκοντα. αὕτη μέν νυν ἡ 39
ἑτέρη τῶν ἀκτέων, ἡ δὲ δὴ ἑτέρη ἀπὸ Περσέων ἀρξαμένη παρατέταται ἐς
τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν, ἥ τε Περσικὴ καὶ ἡ ἀπὸ ταύτης ἐκδεκομένη Ἀσ-
συρίη καὶ ἀπὸ τῆς Ἀσσυρίης Ἀραβίη· λήγει δὲ καὶ αὕτη (οὐ λήγουσα εἰ
μὴ νόμῳ) ἐς τὸν κόλπον τὸν Ἀράβιον, ἐς τὸν Δαρεῖος ἐκ τοῦ Νείλου διώ-
ρυχα ἐσήγαγε. μέχρι μέν νυν Φοινίκης ἀπὸ Περσέων χῶρος πλατὺς καὶ 2
πολλός ἐστι, τὸ δ' ἀπὸ Φοινίκης παρήκει διὰ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἡ ἀκτὴ
αὕτη παρά τε Συρίην τὴν Παλαιστίνην καὶ Αἴγυπτον, ἐς τὴν τελευτᾷ, ἐν
⟨τε⟩ τῇ ἔθνεά ἐστι τρία μοῦνα. ταῦτα μὲν ἀπὸ Περσέων τὰ πρὸς ἑσπέρης 40
τῆς Ἀσίης ἔχοντά ἐστι, τὰ δὲ κατύπερθε Περσέων καὶ Μήδων καὶ Σα-
σπείρων καὶ Κόλχων τὰ πρὸς ἠῶ τε καὶ ἥλιον ἀνατέλλοντα, ἔνθεν μὲν
ἡ Ἐρυθρὴ παρήκει θάλασσα, πρὸς βορέω δὲ ἡ Κασπίη τε θάλασσα καὶ
ὁ Ἀράξης ποταμὸς ῥέων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα. μέχρι δὲ τῆς Ἰνδικῆς 2
οἰκέεται ἡ Ἀσίη· τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης ἔρημος ἤδη πρὸς τὴν ἠῶ, οὐδὲ ἔχει
οὐδεὶς φράσαι, οἷον δή τι ἐστί. τοιαύτη μὲν καὶ τοσαύτη ἡ Ἀσίη ἐστί, ἡ δὲ 41
Λιβύη ἐν τῇ ἀκτῇ τῇ ἑτέρῃ ἐστί, ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου Λιβύη ἤδη ἐκδέκεται·
κατὰ μέν νυν Αἴγυπτον ἡ ἀκτὴ αὕτη στεινή ἐστι, ἀπὸ γὰρ τῆσδε τῆς θα-
λάσσης ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν δέκα μυριάδες εἰσὶ ὀργυιέων, αὗται

AB C P(p) TM DR SV

2 ἡ ἀκτὴ ἑτέρη **M** | τὸ **DRSV** | εἰς **D**^{1}**RV** || 3 Σιγίου **A**^{1}**BC** litterae ι alterae litt. ει suprascr. **A** man. post. || 4 νότον **MRSV** | αὕτη hapl. om. **DRSV** | Μαριανδικοῦ **RSV** Μαριανδύων **AB** Μαριανδυνῶν **CP** Μαριανδηνῶν **TMp** Ald. Μυριανδρικοῦ Wesselingio duce Stein || 5 Φοινίκην **MDRSV** | τὰ del. Legrand || 7 παρατέταται τὸ ἐς **DRSV** παρατετέαται τὸ ἐς visum est Hudio scriptum in cod. **V** (e παρατέταται (ε, το suprascr.) an sit ortum dubito) || 8 ἀπὸ ταύτης ἐκδεκομένη ἡ **P** ἀπὸ ταύτης ἐκδεχομένη ἡ **p** ἀπὸ ταύτης ἐκδεδομένη ἡ **DSV** ἀπὸ ταύτης ἐκδομένη ἡ **R** || 9 τῆς om. **ABCPTM** | ἡ Ἀραβίη **ABCPT** | καὶ^2 om. **ABCPTM** | αὐτὴ **PMRSV** || 10 εἰς^1 **M** | τὸν^1 om. **PMDRSV** || 11 εἰσήγαγε **M** | ἀπὸ – 12 Φοινίκης haplogr. om. **B**^{1} || 11–12 πλατὺς καὶ πολλός] πολύς **T**^{1} πολὺς καὶ πλατύς **M** || 13 παρά – Παλαιστίνην] Συρίην τὴν παρὰ τὴν Παλαιστίνην **M** Ald. || 14 τε addidi; quae praecedunt παρά – τελευτᾷ secl. Stein in ed. ad usum scholarum conscripta, ut ἐν τῇ et ἡ ἀκτὴ αὕτη melius cohaereant | ἑσπέρην **MDRSV** || 15 ἐστι om. **ABCTM** | Σαπείρων **TMRSV** || 16 ἡέλιον **DRSV** || 17 πρὸς – θάλασσα haplogr. om. **ABCTM** || 18 ῥέον **A**^{1} | ἠέλιον **DRSV** || 19 ἡ om. **ABCTM** | ἔρημον **M** ἐρῆμον Ald. | τὸ πρὸς τὴν ἕω **ABCPTM** || 20 ἡ^1 om. **C** || 21 τῇ ἀκτῇ om. **SV** || 22 ἡ αὐτὴ ἀκτὴ **TM** | στεινή ἐστι **p DRSV** ἐστιν ἡ ἐστιν **CT** ἐστι ἡ ἐστι **ABM** ἐστὶ στεινὴ **P**^{ac} signis β et α his vocibus superimpositis ordinem mutavit **P**^{c}

δ᾽ ἂν εἶεν χίλιοι στάδιοι· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ στεινοῦ τούτου κάρτα πλατέα
τυγχάνει ἐοῦσα ἡ ἀκτή, ἥτις Λιβύη κέκληται.

42 Θωμάζω ὦν τῶν διουρισάντων καὶ διελόντων Λιβύην καὶ Ἀσίην καὶ
Εὐρώπην (οὐ γὰρ σμικρὰ τὰ διαφέροντα αὐτῶν ἐστί), μήκεϊ μὲν γὰρ
παρ᾽ ἀμφοτέρας παρήκει ἡ Εὐρώπη, εὔρεος δὲ πέρι οὐδὲ συμβάλλειν
ἀξίη φαίνεταί μοι εἶναι.
2 Λιβύη μὲν γὰρ δηλοῖ ἑωυτὴν ἐοῦσα περίρρυτος, πλὴν ὅσον αὐτῆς πρὸς
τὴν Ἀσίην οὐρίζει, Νεκῶ τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέος πρώτου, τῶν ἡμεῖς
ἴδμεν, καταδέξαντος, ὃς ἐπείτε τὴν διώρυχα ἐπαύσατο ὀρύσσων τὴν ἐκ
τοῦ Νείλου διέχουσαν ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον, ἀπέπεμψε Φοίνικας ἄνδρας
πλοίοισι, ἐντειλάμενος ἐς τὸ ὀπίσω δι᾽ Ἡρακλέων στηλέων διεκπλέειν,
3 ἕως ἐς τὴν βορηίην θάλασσαν καὶ οὕτως ἐς Αἴγυπτον ἀπικνέεσθαι. ὁρμη-
θέντες ὦν οἱ Φοίνικες ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης ἔπλεον τὴν νοτίην θά-
λασσαν· ὅκως δὲ γίνοιτο φθινόπωρον, προσίσχοντες ἂν σπείρεσκον τὴν
γῆν, ἵνα ἑκάστοτε τῆς Λιβύης πλέοντες γινοίατο, καὶ μένεσκον τὸν ἄμη-
4 τον· θερίσαντες δ᾽ ἂν τὸν σῖτον ἔπλεον, ὥστε δύο ἐτέων διεξελθόντων
τρίτῳ ἔτεϊ κάμψαντες Ἡρακλέας στήλας ἀπίκοντο ἐς Αἴγυπτον. καὶ ἔλεγον
(ἐμοὶ μὲν οὐ πιστά, ἄλλῳ δὲ δή τεῳ), ὡς περιπλώοντες τὴν Λιβύην τὸν ἥλιον
43 ἔσχον ἐς τὰ δεξιά. οὕτω μὲν αὕτη ἐγνώσθη τὸ πρῶτον, μετὰ δὲ Καρχηδό-
νιοί εἰσι οἱ λέγοντες, ἐπεὶ Σατάσπης γε ὁ Τεάσπιος ἀνὴρ Ἀχαιμενίδης
οὐ περιέπλωσε Λιβύην ἐπ᾽ αὐτὸ τοῦτο πεμφθείς, ἀλλὰ δείσας τό τε μῆκος
τοῦ πλόου καὶ τὴν ἐρημίην ἀπῆλθε ὀπίσω, οὐδ᾽ ἐπετέλεσε τὸν ἐπέταξέ οἱ
2 ἡ μήτηρ ἄεθλον. θυγατέρα γὰρ Ζωπύρου τοῦ Μεγαβύξου ἐβιήσατο παρ-
θένον· ἔπειτα μέλλοντος αὐτοῦ διὰ ταύτην τὴν αἰτίην ἀνασκολοπιεῖσθαι

AB C TM P(p) DR SV

15 s. Antiatt. Bekk. Anecd. 99 *θερισμὸν ἀντὶ τοῦ 'ἀμητόν'. Ἡρόδοτος τετάρτῳ*

1 *δ᾽* om. **DRSV** | *τὸ*] *τὰ* **B** || **2** *ἡ* om. **TM** Ald. || **3** *θωυμάζω* **CMP** | *διορισάντων καὶ διελόντων* **T** *διακρινάντων καὶ διαχωρισάντων* **M** | *καὶ*²] *τε καὶ* **PRSV** || **4** *μικρὰ* **DRSV** | *αὐτέων* **MPDRSV** | *ἐστί*] *εἰσί* **M** || **4.5** *γὰρ παρ᾽* **ABCTMP**^mg^**p** *γὰρ* **P**^t^ cett. || **5** *οὐ* **DRSV** | *συμβαλέειν* **DRSV** || **7** *οὖσαν* **C** *οὖσα* **AB** an partic. delendum et *περίρρυτον* scribendum? *αὐτὴ* pro *ἑωυτὴν* scrib. Legrand; ad constructionem v. Schwyzer-Debrunner 397 || **8** *βασιλέως* **CT** || **9** *καταδείξαντος* **M** || **10** *ἔχουσαν* **ABCTM** || **11** *Ἡρακληίων* **M** Ald. | *στηλῶν* **T** om. **SV** | *ἐκπλέειν* **ABCTMP** || **12** *ἕως* del. Powell | *εἰς* **RV** | *βορείην* **DRSV** || **13** *οἱ* om. **C** | *Ἐρυθρίης* **T** *Ἐρυθρῆς καλεομένης* **M** Ald. || **14** *δὲ* om. **R** | *γένοιτο* **M** Ald. | *προσσχόντες* **AB** *προσχόντες* **CTMP** || **15** *γενοίατο* **CTMP** | *τὸν* om. **DRSV** | *ἀμητόν* **AM** Ald. cf. Antiatt. || **16** *δ᾽* om. **C** || **17** *Ἡρακληίας* **M** Ald. || **18** *δή* om. **PDRSV** | *τὴν* om. **DRSV** || **20** *ἐπὶ* **R** | *Τεάσπειος* **RSV** || **22** *ἐπιτέλεσε* **RV** || **23** *Μεγαβύζου* **ABCTMPRSV** | *παρθένον ἐβιάσατο* **DRSV** || **24** *αὐτοῦ* om. **C**

ὑπὸ Ξέρξεω βασιλέος ἡ μήτηρ τοῦ Σατάσπεος ἐοῦσα Δαρείου ἀδελφεὴ
παρῃτήσατο φᾶσά οἱ αὐτὴ μέζω ζημίην ἐπιθήσειν ἤ περ ἐκεῖνον. Λιβύην 3
γάρ οἱ ἀνάγκην ἔσεσθαι περιπλώειν, ἐς ὃ ἂν ἀπίκηται περιπλέων αὐτὴν
ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον. συγχωρήσαντος δὲ Ξέρξεω ἐπὶ τούτοισι ὁ Σατά-
σπης ἀπικόμενος ἐς Αἴγυπτον καὶ λαβὼν νέα τε καὶ ναύτας παρὰ τούτων
ἔπλεε ἐπὶ Ἡρακλέας στήλας, διεκπλώσας δὲ καὶ κάμψας τὸ ἀκρωτήριον 4
τῆς Λιβύης, τῷ οὔνομα Σολόεις ἐστί, ἔπλεε πρὸς μεσαμβρίην, περήσας δὲ
θάλασσαν πολλὴν ἐν πολλοῖσι μησί, ἐπείτε τοῦ πλεῦνος αἰεὶ ἔδεε, ἀπο-
στρέψας ὀπίσω ἀπέπλεε ἐς Αἴγυπτον. ἐκ δὲ ταύτης ἀπικόμενος παρὰ 5
βασιλέα Ξέρξεα ἔλεγέ σφεας τὰ προσωτάτω ἀνθρώπους μικροὺς παρα-
πλέειν ἐσθῆτι φοινικηίῃ διαχρεωμένους, οἳ ὅκως σφεῖς καταγοίατο τῇ
νηί, φεύγεσκον πρὸς τὰ ὄρεα καταλείποντες τὰς πόλις. αὐτοὶ δὲ ἀδικέειν
οὐδέν [ἐσιόντες, βρωτὰ δὲ μοῦνα ἐξ αὐτῶν λαμβάνειν. τοῦ δὲ μὴ περιπλῶ- 6
σαι Λιβύην παντελῶς αἴτιον τόδε ἐλέγετο]· τὸ πλοῖον τὸ πρόσω οὐ δυνατὸν
ἔτι εἶναι προβαίνειν, ἀλλ' ἐνίσχεσθαι. Ξέρξης δὲ οὔ οἱ συγγινώσκων λέ-
γειν ἀληθέα, οὐκ ἐπιτελέσαντά γε τὸν προκείμενον ἄεθλον ἀνεσκολόπισε
τὴν ἀρχαίην δίκην ἐπιτιμῶν. τούτου δὲ τοῦ Σατάσπεος εὐνοῦχος ἀπέδρη 7
ἐς Σάμον, ἐπείτε ἐπύθετο τάχιστα τὸν δεσπότεα τετελευτηκότα, ἔχων
χρήματα μεγάλα, τὰ Σάμιος ἀνὴρ κατέσχε, τοῦ ἐπιστάμενος τὸ οὔνομα
ἑκὼν ἐπιλήσομαι.

AB C TM P(p) DR SV

16 s. Thom. Mag. 120 (s. v. *ἐπίτιμος*) *Ἡρόδοτος ἐν τῇ δ'*· ἀνεσκολόπισε – ἐπιτιμῶν

1 *βασιλέως* **C** | *Σατάσπεως* **D** *Σατάσπηος* **M** *Σατανάσπεος* **V** | *οὖσα* **ABCT** || 2 *παραιτήσατο* **DRV**, v. gramm. meam 151 || 3 *περιπλόειν* **C** *περιπλέειν* **M** | *ἀφίκεται* **ABCTM** || 3–4 *ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον περιπλέων αὐτήν* **M** || 4 *Σατάσπις* **M** Ald. || 6 *ἐπὶ*] *παρ'* **ABCTM** | *ἀκροτήριον* **BD**[1] || 7 *Συλόεις* **M** Ald. | *μεσημβρίην* **AB** | *περίσας* **A**[ac] *πρήσας* **C** || 8 *μήνεσι(ν)* **DRSV** | *πλέονος* **AB**[1] || 10 *Ξέρξην* **ABCTM** | *σφέας*] *φὰς* **ABCTMP**, cf. gramm. meam 105 s.; accusativi *σφέας* cum infinitivo *παραπλέειν* constructio infinitivo cum nominativo coniuncto (*αὐτοὶ ἀδικέειν* 12) ea de causa continuatur, quod pronomen *αὐτούς* reflexiva vi carens, si in accusativo casu esset positum, ad 'parvos homines' fuisset referendum | *προσώτατα* (ut vid.) **SV** || 11 *φοινικίῃ* **D** | *χρεωμένους* **DRSV** *χρεομένους* **Pp** | *σφίσι* **D** || 12 *οὔρεα* **ABCTMPD**[2] | *καταλιπόντες* **PRSV** *λείποντες* **ABCTM** | *πόλεις* **BCT** *πόλιας* **MPDRSV** || 13 *ἐσιόντες* – 14 *ἐλέγετο* seclusi haec iudicans posteriore aetate esse inserta, ut *τὸ ἀδικεῖν* (quod 'iniuria per nefas commissa, scil. erga parvos homines' intellegebatur) explicaretur. at *ἀδικεῖν* hic 'iusto imperio minus obtemperare' significat, cuius rei excusatio 'vis maior' (*οὐ δυνατὸν*) affertur; interpolationem comprobare videntur etiam aliquae a dialecto abhorrentes formae in codd. transmissae | *ἐσίνοντες* **p** *σίνοντες* **ABCTMP**[mg] | *βρωτὰ*] *πρόβατα* **P**[mg]**p DRSV** | *αὐτέων* **PDRSV** || 14 *ἐλέγετο* **ABCMP**[c]**p** *ἔλεγε* **P**[ac] cett. | *τὸ*[2] om. **M** || 15 *ἔτι εἶναι*] *ἔτι* **ABCTM** *ἔστιν εἶναι* **RSV** | *ἐνίχεσθαι* **MR** | *οἱ οὐ* **PDRSV** | *λέγειν* om. **M** || 16 *γε* Reiske *τε* codd. || 17 *Σατανάσπεος* **V** || 20 *ἐπιλήθομαι* **ABCTM**

44 *Τῆς δὲ Ἀσίης τὰ πολλὰ ὑπὸ Δαρείου ἐξευρέθη, ὃς βουλόμενος Ἰνδὸν
ποταμόν — ὃς κροκοδείλους δεύτερος οὗτος ποταμῶν πάντων παρέχεται —
τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰδέναι, τῇ ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ, πέμπει πλοίοισι
ἄλλους τε τοῖσι ἐπίστευε τὴν ἀληθείην ἐρέειν καὶ δὴ καὶ Σκύλακα ἄνδρα
2 Καρυανδέα. οἱ δὲ ὁρμηθέντες ἐκ Κασπατύρου τε πόλιος καὶ τῆς Πακτυϊκῆς
γῆς ἔπλεον κατὰ ποταμὸν πρὸς ἠῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολὰς ἐς θάλασσαν,
διὰ θαλάσσης δὲ πρὸς ἑσπέρην πλέοντες τριηκοστῷ μηνὶ ἀπικνέονται ἐς
τοῦτον τὸν χῶρον, ὅθεν ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς τοὺς Φοίνικας, τοὺς πρό-
3 τερον εἶπα, ἀπέστειλε περιπλώειν Λιβύην. μετὰ δὲ τούτους περιπλώσαντας
Ἰνδούς τε κατεστρέψατο Δαρεῖος καὶ τῇ θαλάσσῃ ταύτῃ ἐχρᾶτο. οὕτως
καὶ τῆς Ἀσίης πλὴν τὰ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα τὰ ἄλλα ἀνεύρηται ὅμοια
παρεχομένη τῇ Λιβύῃ.*

45 *Ἡ δὲ Εὐρώπη πρὸς οὐδαμῶν φανερή ἐστι γινωσκομένη οὔτε τὰ πρὸς
ἥλιον ἀνατέλλοντα οὔτε τὰ πρὸς βορέην, εἰ περίρρυτός ἐστι· μήκεϊ δὲ
2 γινώσκεται παρ᾽ ἀμφοτέρας παρήκουσα. οὐδ᾽ ἔχω συμβαλέσθαι, ἐπ᾽ ὅτεν
μιῇ ἐούσῃ γῇ οὐνόματα τριφάσια κεῖται ἐπωνυμίας ἔχοντα γυναικῶν, καὶ
οὐρίσματα αὐτῇ Νεῖλός τε ὁ Αἰγύπτιος ποταμὸς ἐτέθη καὶ Φᾶσις ὁ Κόλ-
χος (οἱ δὲ Τάναϊν ποταμὸν τὸν Μαιήτην καὶ Πορθμήια τὰ Κιμμέρια λέ-
γουσι), οὐδὲ τῶν διουρισάντων τὰ οὐνόματα πυθέσθαι καὶ ὅθεν ἔθεντο τὰς
3 ἐπωνυμίας. ἤδη γὰρ Λιβύη μὲν ἐπὶ Λιβύης λέγεται ὑπὸ τῶν πολλῶν
Ἑλλήνων ἔχειν τὸ οὔνομα γυναικὸς αὐτόχθονος, ἡ δὲ Ἀσίη ἐπὶ τῆς Προ-*

AB C P(p) TM DR SV

T 15ss. Eust. Dion. 7 *Ἡροδότου εἰπόντος, ὅτι τῇ γῇ μιᾷ οὔσῃ τριφάσια κεῖνται* ὀνόματα ἐπωνυμίας ἔχοντα γυναικῶν. ib. 270 *Ἡρόδοτός φησι τὰ τρία τῆς γῆς τμήματα* ἐπωνυμίας *ἔχειν* γυναικῶν *λέγων*, ὅτι Λιβύη μὲν ἀπὸ Λιβύης λέγεται γυναικὸς αὐτόχθονος, ἡ δὲ Ἀσία ἀπὸ τῆς Προμηθέως *μητρὸς ἐπονομάζεται*, Λυδοὶ *δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ ἀπὸ* Ἀσίεω τοῦ Ἄτυος *καλεῖσθαί φασιν αὐτήν, ἀφ᾽ οὗ καὶ ἐν Σάρδεσι φυλή τις καλεῖται Ἀσιάς*· ἡ δὲ Εὐρώπη *δοκεῖ* ἀπὸ τῆς Τυρίας Εὐρώπης λαβεῖν τὸ ὄνομα. Procop. bell. Goth. IV 6 *καί μοι οὐκ ἀπὸ καιροῦ ἔδοξεν εἶναι αὐτὰ τοῦ Ἡροδότου τὰ γράμματα τῷ λόγῳ ἐνθεῖναι ὧδέ πη ἔχοντα*· οὐδὲ ἔχω — τὰ Κιμμέρια λέγουσιν

2 *ὃς*] *ὡς* **RV** | *πάντων ποταμῶν* **TMDRSV** || 3 *ἐσδιδοῖ* **RV** | *πλοίοισι πέμπει* **TM** || 4 *ἄλλοισί* **DRSV** | *ἀληθηίην* **M** Ald. | *καί*^{2} om. **ABC** || 5 *Καπύρου* **R** *Κασταπύρου* **DSV** | *Πακτυϊκῆς* **ABCPT** *Πλατυικῆς* **M**, cf. III 93, 1 et v. gramm. meam 99s. || 6 *τὸν ποταμὸν* **DRSV** | *ἡλίου* om. **M** || 7 *τριακοστῷ* **M** || 9 *περιπλώην* **RV** || 10 *οὗτος* **CTM** || 11 *ἠέλιον* **DRSV** | *τὰ* om. **DRSV** || 12 *παρεχομένην* **CTM** || 13 *δὲ δὴ* **PDSV** || 14 *ἠέλιον* **DRSV** | *βορῆν* **AB** || 15 *συμβαλλέσθαι* **C** | *ἐπ᾽ ὅτευ*] *ἀπὸ τοῦ* Procop. || 16 *κέεται* **CPTDRS** *καίεται* **V** *κέαται* Procop. *κέητεται* ut vid. **M** | *γυναικῶν* om. **M** || 17 *αὐτῇσι* **DRSV** *γυναικῶν* (supra *αὐτῇ*) **M** *αὐτῇ* Procop. rell. | *ἐτέθη* om. **SV** || 18 *ποταμὸν καὶ Μαιῶτιν* Procop. || 19 *διουρησάντων* **TM** || 20 *ἐπονυμίας* **A**^{1} | *ἐπὶ* **ABCP**^{2}**pT** *ἀπὸ* Eust. **P**^{1} rell. || 21 *ἐπὶ* **ABCP**^{2}**pT** *ἀπὸ* Eust. **P**^{1} rell.

*μηθέος γυναικὸς τὴν ἐπωνυμίην. καὶ τούτου μὲν μεταλαμβάνονται τοῦ
οὐνόματος Λυδοὶ φάμενοι ἐπὶ Ἀσίεω τοῦ Κότυος τοῦ Μάνεω κεκλῆσθαι
τὴν Ἀσίην, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς Προμηθέος Ἀσίης, ἐπ' ὅτευ καὶ τὴν ἐν Σάρδισι
φυλὴν κεκλῆσθαι Ἀσιάδα. ἡ δὲ δὴ Εὐρώπη, οὔτε εἰ περίρρυτός ἐστι, γι-* 4
*νώσκεται πρὸς οὐδαμῶν ἀνθρώπων, οὔτε ὁκόθεν τὸ οὔνομα ἔλαβε τοῦτο,
οὔτε ὅστις οἱ ἦν ὁ θέμενος φαίνεται, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς Τυρίης φήσομεν
Εὐρώπης λαβεῖν τὸ οὔνομα τὴν χώρην· πρότερον δὲ ἦν ἄρα ἀνώνυμος
ὥσπερ αἱ ἕτεραι. ἀλλ' αὕτη γε ἐκ τῆς Ἀσίης τε φαίνεται ἐοῦσα καὶ οὐκ* 5
*ἀπικομένη ἐς τὴν γῆν ταύτην, ἥτις νῦν ὑπὸ Ἑλλήνων Εὐρώπη καλέεται, ἀλλ'
ὅσον ἐκ Φοινίκης ἐς Κρήτην, ἐκ Κρήτης δὲ ἐς Λυκίην. ταῦτα μέν νυν
ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω· τοῖσι γὰρ νομιζομένοισι αὐτῶν χρησόμεθα.*

II

Ὁ δὲ Πόντος ὁ Εὔξεινος, ἐπ' ὃν ἐστρατεύετο ὁ Δαρεῖος, χωρέων πα- 46
*σέων παρέχεται ἔξω τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεα ἀμαθέστατα· οὔτε γὰρ ἔθνος
τῶν ἐντὸς τοῦ Πόντου οὐδὲν ἔχομεν προβαλέσθαι σοφίης πέρι οὔτε ἄνδρα*

AB C TM P(p) DR SV

T 12ss. Eust. Dion. 669 *οὗ μέμνηται καὶ Ἡρόδοτος λέγων, ὅτι ὁ Εὔξεινος παρ*έχεται ἔθνη ἀμαθέστατα, *καὶ ἐξ οὐδενὸς* τῶν ἐντὸς τοῦ Πόντου *ἀνὴρ ἐλλόγιμος λέγεται* παρὲξ τοῦ Σκυθικοῦ, *ὅθεν ὁ Ἀνάχαρσις*

2 Eust. Dion. 620 *Ἰωνικῶς* 'Ασίεω, *ὡς καὶ παρὰ Ἡροδότῳ εὕρηται* || 14s. Herodian. Cram. Anecd. Ox. I 379s. *παρέξ· . . . οὐκ ἐστὶ πρόθεσις, ἀλλ' ἐπίρρημα βαρύτονον, ἀφ' οὗ χωριστικὸν ἐπίρρημα οἱ παρὰ Ἡρόδοτον ἐποίησαν . . . οὕτως ἔχει . . . τὸ παρ' Ἡροδότῳ·* οὔτε ἄνδρα λόγιον οἴδαμεν γενόμενον παρὲξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνους καὶ 'Αναχάρσιος. id. Iliaca pros. ad *I* 7 (p. 63 Lentz) *τὸ παρὲξ παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ δύο μέρη λόγου ἐστὶ καὶ ἐγκλίνονται αἱ δύο προθέσεις· . . . Τυραννίων δὲ ἓν μέρος λόγου ἤκουσεν, ἵν' ᾖ ἐπίρρημα, καὶ βαρύνει, καὶ ἔχει λόγον ὡς Ἡρόδοτος ἐν δ'·* πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος. id. monad. I 25 (p. 931s. Lentz) *πάρεξ· οὐδὲν εἰς ξ ἐπίρρημα βαρυνόμενον ἐκ δύο προθέσεων συνεστηκός, ὅπερ καὶ γενικῇ θέλει συντάττεσθαι, ἀλλὰ μόνον τὸ πάρεξ . . ., ὃν τρόπον καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ τετάρτῃ ἔφη·* πάρεξ τοῦ τε Σκυθικοῦ ἔθνεος

1 *γυναικὸς*] cf. Eust. || 2 *ὀνόματος* **M** Ald. | *ἐπὶ* **ABCTP**^{2}**p** *ἀπὸ* Eust. **P**^{1} rell. | *Ἄσεω* **TM** Ald. | *τοῦ Βότυος* **RSV** om. cod. Vat. gr. 122 Valla *τοῦ Ἄτυος* Eust. | *Μάντεω* **D** | *κεκλεῖσθαι* **B** || 3 *ἐπὶ* **ABCTP**^{2}**p** *ἀπὸ* Eust. **P**^{1} rell. | *ἀπότευ* **ABCTMP** cf. Eust. | *Σάρδι* **M** || 4 *φυλακὴν* **R** | *καλεῖσθαι* **M** *κεκλεῖσθαι* **V**^{c} | *δὴ* om. **M** | *οὐδ'* **ABCTM** || 6 *Συρίης* **A**^{1}**BCTM** *τ* suprascr. **A**^{2} || 7 *τῆς χώρης* **C**^{ac} || 8 *αἱ* om. **DRSV** || 9 *τὴν* om. **PDRSV** || 10 *καὶ ἐκ Κρήτης* **M** | *Λιβύην* **TMSV** *Λυκύην* **C**^{ac} || 11 *αὐτέων* **MDRSV** quod Stein praetulit in ed. in usum scholarum confecta *ὀνόμασι* vel sim. post *νομιζομένοισι* excidisse et *αὐτέων* pro *τῶν γέων* dici censens || 12 ad divisionem libri cf. praef. LVII ss. | *ὁ*^{3} om. **MPD RSV** || 12.13 *παρέων παρέχεται* **A**^{ac} corr. **A**^{1} || 13 *οὐδὲν* **TM** || 14 *προβαλλέσθαι* **V** *παραβαλέσθαι* **TM** Ald.

λόγιον οἴδαμεν γενόμενον πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος καὶ Ἀναχάρσιος.
2 τῷ δὲ Σκυθικῷ γένεϊ ἓν μὲν τὸ μέγιστον τῶν ἀνθρωπηίων πρηγμάτων
σοφώτατα πάντων ἐξεύρηται, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, τὰ μέντοι ἄλλα οὐκ ἄγαμαι.
τὸ δὲ μέγιστον οὕτω σφι ἀνεύρηται ὥστε ἀποφυγεῖν τε μηδένα ἐπελθόντα
ἐπὶ σφέας, μὴ βουλομένους τε ἐξευρεθῆναι καταλαβεῖν μὴ οἷόν τε εἶναι·
3 τοῖσι γὰρ μήτε ἄστεα μήτε τείχεα ᾖ ἐκτισμένα, ἀλλὰ φερέοικοι πάντες
ἔωσι, ἐόντες ἱπποτοξόται ζῶντές τε μὴ ἀπ᾽ ἀρότου, ἀλλ᾽ ἀπὸ κτηνέων,
οἰκήματά τέ σφι ᾖ ἐπὶ ζευγέων — κῶς οὐκ ἂν εἴησαν οὗτοι ἄμαχοί τε καὶ
47 ἄποροι προσμίσγειν; ἐξεύρηται δέ σφι ταῦτα τῆς τε γῆς ἐούσης ἐπιτη-
δέης καὶ τῶν ποταμῶν ἐόντων σφι συμμάχων· ἥ τε γὰρ γῆ ἐοῦσα πεδιὰς
αὕτη ποιώδης τε καὶ εὔυδρός ἐστι, ποταμοί τε δι᾽ αὐτῆς ῥέουσι οὐ πολλῷ
2 τεῳ ἀριθμὸν ἐλάσσονες τῶν ἐν Αἰγύπτῳ διωρύχων. ὅσοι δὲ ὀνομαστοί τέ
εἰσι αὐτῶν καὶ προσπλωτοὶ ἀπὸ θαλάσσης, τούτους ὀνομανέω· Ἴστρος
μὲν πεντάστομος, μετὰ δὲ Τύρης τε καὶ Ὕπανις καὶ Βορυσθένης καὶ Παν-
τικάπης καὶ Ὑπάκυρις καὶ Γέρρος καὶ Τάναϊς.
48 Ῥέουσι δὲ οὗτοι κατὰ τάδε· Ἴστρος μὲν ἐὼν μέγιστος ποταμῶν πάντων,
τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἴσος αἰεὶ αὐτὸς ἑωυτῷ ῥέει καὶ θέρεος καὶ χειμῶνος,
πρῶτος δὲ τὸ ἀπ᾽ ἑσπέρης τῶν ἐν τῇ Σκυθικῇ ῥέων κατὰ τοιόνδε μέγιστος
2 γέγονε, ποταμῶν καὶ ἄλλων ἐς αὐτὸν ἐκδιδόντων. εἰσὶ δὲ οἵδε οἱ μέγαν
αὐτὸν ποιεῦντες· διὰ μέν γε τῆς Σκυθικῆς χώρης πέντε μόνοι ῥέοντες, τόν
τε Σκύθαι Πόρατα καλέουσι, Ἕλληνες δὲ Πυρετόν, καὶ ἄλλος Τιάραντος

AB C TM P(p) DR SV

1 *λόγιον* **ABCTM** Herodian. *λόγιμον* **PDRSV** *ἐλλόγιμον* fort. recognoscas ex Eust. | *λεγόμενον* **PDRSV** | *τοῦ*] v. quae ex Herodiano laudavimus, fort. *τοῦ τε* recognoscendum ex illo, *π. μον. λέξ. α'* || **4** *δὲ* om. **CDRSV** | *ἀποφυγέειν* **M** Ald. *ἀποφεύγειν* **PDRSV** | *ἀπελθόντα* **DRV** || **6** *φέροικοι* **DRSV** || **6–7** *πάντες ἔωσι ἐόντες* 'sed quasi sciuri sunt omnes' (propter pernicitatem eorum dicitur et ad effugiendum agilitatem, pace Schwyzer Gr. Gramm. I 441)] *ἐόντες πάντες ἔωσι* **AB CTMP** || **7** *ζώοντες* **PTM** *ζόωντες* **C** | *τε* om. **ABCTMP** | *ἄρτου* **P^{1}DRSV** *ἀρότρου* **TM** Ald. *ἀρότου* **P^{2}p** cett. || **9** *προσμίγειν* **MDRV** || **10** *σφίσι* **DRSV** | *γῆ* om. **C** || **11** *πιώδης* **M** Ald. | *ἔνυδρός ἐστι* **D** *ἔνυδρος* **RSV** || **12** *τεῳ*] *τε* **AB** *τι* **CTM** | *οὐνομαστοί* **CPDRSV** *οὐ οὐνομαστοί* **M** || **13** *αὐτέων* **M** Ald. | *πρὸς πλωτοὶ* **ABTM** | *οὐνομανέω* **MDRSV** || **14** *καὶ Ὕπανις* – **15** *καὶ Ὑπάκυρις* om. **M** | *Παντικάσπης* **A** *Παντηκάπης* **D^{1}** || **15** *Γέρρις* **DRSV** | *Τάρναϊς* **D** || **16** *δὲ οὗτοι*] *γὰρ οἵδε* **ABCTMP** | inter *μέγιστος* et *ποταμῶν* lacunam statuerunt Scaliger et Dobraeus in notis Cantabrigiensibus bibl. univ. Oo. I. 59 et Pp. VI. 26 | *πάντων ποταμῶν* **M** *ποταμῶν ἁπάντων* **DRSV** || **19** *ἐσδιδόντων* **RSV**, cf. Kallenberg Progr. Gymn. Freder.-Werd. Berolin. 1884, 24 | *δὲ*] *δὴ* Stein | *οἵδε* om. **DRSV** || **20** *ποιέοντες* **ABTM** | *μέν γε*] *μέν*^{τ} **V** *μέν τοι* **S** | *μόνοι* Valckenaer *μὲν οἱ* codd. *μεγάλοι* Koenio duce Legrand collato 49, 1 || **21** *Ποратὰ* **PDRSV** | *Τισάραντος* **B'C** *Τισαραντὸς* **TM** *Τι* in fine versus litteris *σα* manu poster. additis et **ραντος* in initio versus **A**

καὶ Ἄραρός τε καὶ Νάπαρις καὶ Ὀρδησσός (ὁ μὲν πρῶτος λεχθεὶς τῶν 3
ποταμῶν μέγας καὶ πρὸς ἠῶ ῥέων ἀνακοινοῦται τῷ Ἴστρῳ τὸ ὕδωρ, ὁ δὲ
δεύτερος λεχθεὶς Τιάραντος πρὸς ἑσπέρην τε μᾶλλον καὶ ἐλάσσων, ὁ δὲ
δὴ Ἄραρός τε καὶ ὁ Νάπαρις καὶ ὁ Ὀρδησσὸς διὰ μέσου τούτων ῥέοντες
ἐσβάλλουσι ἐς τὸν Ἴστρον)· οὗτοι μὲν αὐθιγενέες Σκυθικοὶ ποταμοὶ 4
συμπληθύουσι αὐτόν, ἐκ δὲ Ἀγαθύρσων Μάρις ποταμὸς ῥέων συμμίσγε-
ται τῷ Ἴστρῳ, ἐκ δὲ τοῦ Αἵμου τῶν κορυφέων τρεῖς ἄλλοι μεγάλοι 49
ῥέοντες πρὸς βορῆν ἄνεμον ἐσβάλλουσι ἐς αὐτόν, Ἄτλας καὶ Αὔρας καὶ
Τίβισις, διὰ δὲ Θρηίκης καὶ Θρηίκων τῶν Κροβύζων ῥέοντες Ἄθρυς καὶ
Νοίας καὶ Ἀρτάνης ἐκδιδοῦσι ἐς τὸν Ἴστρον, ἐκ δὲ Παιόνων καὶ ὄρεος
Ῥοδόπης Σκίος ποταμὸς μέσον σχίζων τὸν Αἷμον ἐκδιδοῖ ἐς αὐτόν, ἐξ 2
Ἰλλυριῶν δὲ ῥέων πρὸς βορῆν ἄνεμον Ἄγγρος ποταμὸς ἐσβάλλει ἐς τὸ πε-
δίον τὸ Τριβαλλικὸν καὶ ἐς ποταμὸν Βρόγγον, ὁ δὲ Βρόγγος ἐς τὸν Ἴστρον
(οὕτω ἀμφοτέρους ἐόντας μεγάλους ὁ Ἴστρος δέκεται), ἐκ δὲ τῆς κατύπερθε
χώρης Ὀμβρικῶν Κάρπις ποταμὸς καὶ ἄλλος Ἄλπις πρὸς βορῆν ἄνεμον
καὶ οὗτοι ῥέοντες ἐκδιδοῦσι ἐς αὐτόν. ῥέει γὰρ δὴ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης 3
ὁ Ἴστρος, ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν, οἳ ἔσχατοι πρὸς ἡλίου δυσμέων μετὰ
Κύνητας οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ· ῥέων δὲ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης ἐς
τὰ πλάγια τῆς Σκυθίης ἐσβάλλει. τούτων ὦν τῶν καταλεχθέντων καὶ ἄλλων **50**
πολλῶν συμβαλλομένων τὸ σφέτερον ὕδωρ γίνεται ὁ Ἴστρος ποταμῶν
μέγιστος, ἐπεὶ ὕδωρ γε ἓν πρὸς ἓν συμβάλλειν ὁ Νεῖλος πλήθεϊ ἀποκρα-

AB C TM P(p) DR SV

T 20s. Eust. Dion. 298: cf. quae ad II 33, 3 sunt laudata

1 *καὶ Ἄραρός τε* om. **R** | *Ὄρδησος* **MDRSV** || 2 *τῷ Ἴστρῳ ἀνακοινοῦται* **D** *τῷ Ἴστρῳ ἀνακοινοῦνται* **R** *τῷ Ἴστρῳ ἀνακινοῦται* **SV** || 3 *Τιαραντὸς* **PDRSV** | *ἑσπέρης* **ABCTM** | *τε*] *τι* **C** *ται* **R** | *ἐλάσσω* **D** || 4 *ὁ*[1] om. **RSV** | *ὁ*[2] om. **ABCRSV** | *Ὄρδησος* **DRSV** | *τουτέων* **M** Ald. | *ῥέοντες*] *ἰόντες* **ABCTM** || 5 *αὐτειγενέες* **M** *αὐτιγενέες* Ald. *αὐθηγενέες* **V** | *ποταμοὶ Σκυθικοὶ* **Pp** || 7 *κορυφαίων* **TM** Ald. || 8 *βορέην* **CTMP** | *Αὔρας*] *Ἄρας* ut vid. **M**[1] *Ἄβρας* **M**[2] *Λύρας* **DRSV** || 9 *Τίβησις* **TM** Ald. | *Θρηϊκίης* **C** | *τῶν* om. **DRSV** | *Κρωβύζων* **ABCT** | *Ἄθρης* **M** Ald. || 10 *Νόης* **ABCTMP**, cf. gramm. meam 62 | *Ἀτάρνης* **CTMP** | *ἐσδιδοῦσι* **DRSV** | *τὸν* om. **CP** | *οὔρεος* **CMPp** Ald. || 11 *Ῥοδότης* **SV** *Ῥοδώπης* **T** | *Κίος* **ABCTMP**, cf. *Ὄσκιον* nomen fluminis apud Thuc. II 96, 4 | *μέσος* **ABCT** | *ἐσδιδοῖ* **ABTM** || 12 *βορέην* **CTMP** | *ἄνεμος* **R** | *Ἄγγος* **M** | *τὸ* om. **ABCTMP** || 13 *Τριβαλικὸν* **CM** *Τριβάλλιον* **DRSV** | *Βόγγρον* **TM**, cf. *Ἄγγρος* (12) | *Βόγγρος* **TM** || 14 *διαδέκεται* **M** Ald. || 15 *Κάρμις* **DRSV** | *Ἄλπις ποταμὸς* **ABCT** | *βορέην* **CTMP** || 15–16 *ῥέοντες ἄνεμον καὶ οὗτοι* **M** Ald. | *ἐσδιδοῦσι* **RSV** | *δὴ* om. **MDRSV** || 17 *ἔσχατοι* om. **M** | *πρὸς* **A**[2mg] **MPDRSV** *πρὶν* **A**[1]**BCT** | *δυσμέας* **M** Ald. || 18 *τῆς* om. **ABCTM** || 19 *Σκυθικῆς* **DRSV** | *τουτέων* **DRSV** || 21 *ἓν πρὸς* haplogr. om. **M** | *ἐπικρατέει* **MPDRSV**

τέει, ἐς γὰρ δὴ τοῦτον οὔτε ποταμὸς οὔτε κρήνη οὐδεμία ἐσδιδοῦσα ἐς
2 *πλῆθός οἱ συμβάλλεται. ἴσος δὲ αἰεὶ ῥέει ἔν τε θέρεϊ καὶ χειμῶνι ὁ Ἴστρος*
κατὰ τοιόνδε τι, ὡς ἐμοὶ δοκέει· τοῦ μὲν χειμῶνός ἐστι, ὅσος περ ἐστί,
ὀλίγῳ τε μέζων τῆς ἑωυτοῦ φύσιος γίνεται· ὕεται γὰρ ἡ γῆ αὕτη τοῦ χει-
3 *μῶνος πάμπαν ὀλίγῳ, νιφετῷ δὲ τὰ πάντα χρᾶται. τοῦ δὲ θέρεος ἡ χιὼν*
ἡ ἐν τῷ χειμῶνι πεσοῦσα ἐοῦσα ἀμφιλαφὴς τηκομένη πάντοθεν ἐσδιδοῖ
ἐς τὸν Ἴστρον· αὕτη τε δὴ ἡ χιὼν ἐσδιδοῦσα ἐς αὐτὸν συμπληθύει καὶ
4 *ὄμβροι πολλοί τε καὶ λάβροι σὺν αὐτῇ, ὕει γὰρ δὴ τὸ θέρος. ὅσῳ δὲ πλέον*
ἐπ' ἑωυτὸν ὕδωρ ὁ ἥλιος ἐπέλκεται ἐν τῷ θέρεϊ ἢ ἐν τῷ χειμῶνι, τοσούτῳ
τὰ συμμισγόμενα τῷ Ἴστρῳ πολλαπλήσιά ἐστι τοῦ θέρεος ἤ περ τοῦ
χειμῶνος· ἀντιτιθέμενα δὲ ταῦτα ἀντισήκωσις γίνεται, ὥστε ἴσον μιν
αἰεὶ φαίνεσθαι ἐόντα.

51 *Εἷς μὲν δὴ τῶν ποταμῶν τοῖσι Σκύθῃσί ἐστι Ἴστρος, μετὰ δὲ τοῦτον Τύρης, ὃς ἀπὸ βορέω μὲν ἀνέμου ὁρμᾶται, ἄρχεται δὲ ῥέων ἐκ λίμνης μεγάλης, ἣ οὐρίζει τήν τε Σκυθικὴν καὶ τὴν Νευρίδα γῆν· ἐπὶ δὲ τῷ στόματι αὐτοῦ κατοίκηνται Ἕλληνες, οἳ Τυρῖται καλέονται.*

52 *Τρίτος δὲ Ὕπανις ποταμὸς ὁρμᾶται μὲν ἐκ τῆς Σκυθικῆς, ῥέει δὲ ἐκ*
λίμνης μεγάλης, τὴν πέριξ νέμονται ἵπποι ἄγριοι λευκοί· καλέεται δὲ ἡ
2 *λίμνη αὕτη ὀρθῶς Μήτηρ Ὑπάνιος. ἐκ ταύτης ὦν ἀνατέλλων ὁ Ὕπανις*
ποταμὸς ῥέει ἐπὶ μὲν πέντε ἡμερέων πλόον βραχὺς καὶ γλυκὺς ἔτι, ἀπὸ δὲ

AB C TM P(p) DR SV

T 1 Eust. Dion. 226 *ὁ Ἡρόδοτος φύσει μέγαν καὶ αὐτάρκη ἑαυτῷ τὸν Νεῖλον εἶναι βούλεται λέγων ὅτι οὔτε κρήνη οὔτε ποταμός τις εἰς αὐτὸν ἐσδίδωσιν* || **17**ss. de quibus capp. 52 et 53 tractat locis et fluminibus Hdt. describit Pompon. Mela chorogr. II 4–7 hic illic e nostro hauriens. Eust. Dion. **1143** *κατὰ τὸν Ἡρόδοτον καὶ Σκυθικός ποταμός τίς ἐστι λεγόμενος Ὕπανις*, ἀνατέλλων ἐκ λίμνης μεγάλης, *ἥτις λέγεται* Μήτηρ Ὑπάνιος . . . *λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι πέριξ τοῦ Σκυθικοῦ τούτου ποταμοῦ* νέμονται ἵπποι ἄγριοι λευκοί, *καὶ ὅτι* κρήνη ἐκδίδωσιν εἰς αὐτὸν οὕτω πικρά, *ὥστε* κιρνᾷ τὸν Ὕπανιν || **19**ss. Athen. 43c–d *Ἡρόδοτος . . . ἐν τετάρτῃ τὸν Ὕπανίν φησιν ἀπὸ μὲν τῶν πηγῶν φερόμενον ἐπὶ πέντε ἡμέρας βραχὺν εἶναι καὶ γλυκύν, μετὰ δὲ ἄλλων τεσσάρων ἡμερῶν πλόον πικρὸν γίνεσθαι ἐκδιδούσης εἰς αὐτὸν κρήνης τινὸς πικρᾶς*. cf. Stein, Vindiciarum Hdt. specimen 18. ad locum se referunt Steph. Byz. s. v. *Ὕπανις* et Paus. IV 35, 12 et fortasse Arist. met. II 3 359b 18

1 *ἐκδιδοῦσα* **D**[1] **A**[2] cf. Eust. || **2** *οἱ συμβάλλεται*] *ἐς συμβάλλεται* **RSV** (e correctione vocis *ἐκδιδοῦσα* videtur ortum) *συμβάλλεται οἱ* **T** *οἱ συμβάλλεται οἱ* **M** Ald. | *δὲ*] *τε* **CTM** | *ῥέειν* **A**[ac] | *καὶ ἐν χειμῶνι* **DRSV** || **4** *ὀλίγον* **S** finem vocis compendio notat **V** | *μέζω* **C** *μείζων* **DRSV** || **5** *τὰ* om. **ABCTMP** | *χρέεται* **PDRSV** || **7** *τε δή*] *δὲ* **C** | *ἐσδοῦσα* **SV** *ἐκδιδοῦσα* **C** (quod probat Bredovius), cf. Kallenberg Progr. Gymn. Freder.-Werd. Berolin. Pasch. 1884, 24 || **8** *δή* om. **Pp** || **10** *πολλαπλάσιά* **PDRSV** *πολυπλήσιά* **M** | *θέρους* **R** || **11** *ἀντιθέμενα* **T** | *ἀντισήκοσις* **B** | *ὥστε*] *ὡς* **SV** || **12** *αἰεὶ* om. **M** || **13** *τοῖσι* om. **ABCTM** | *ὁ Ἴστρος* **ABCTM** || **14** *βορέου* **DRSVM**[c] | *ἔρχεται* **ABCTP** | *ῥέον* **A** || **15** *τὴν* om. **ABCTMP** | *Εὐρίδα* **D** || **16** *Τυρῆται* **MDSV** || **17** *μὲν* om. **A** || **18** *ἡ* om. **T** || **20** *ἔτι* **DR** *ἐστι* cett. ex Athenaeo quoque recognoscendum

τούτου πρὸς θαλάσσης τεσσέρων ἡμερέων πλόον πικρὸς δεινῶς· ἐκδιδοῖ 3
γὰρ ἐς αὐτὸν κρήνη πικρὴ οὕτω δή τι ἐοῦσα πικρή, ἣ μεγάθεϊ σμικρὴ ἐοῦσα
κιρνᾷ τὸν Ὕπανιν ἐόντα ποταμὸν ἐν ὀλίγοισι μέγαν. ἔστι δὲ ἡ κρήνη αὕτη
ἐν οὔροισι χώρης τῆς τε ἀροτήρων Σκυθέων καὶ Ἀλιζώνων· οὔνομα δὲ τῇ
κρήνῃ καὶ τῷ χώρῳ, ὅθεν ῥέει, Σκυθιστὶ μὲν Ἐξαμπαῖος, κατὰ δὲ τὴν
Ἑλλήνων γλῶσσαν Ἱραὶ ὁδοί. συνάγουσι δὲ τὰ τέρματα ὅ τε Τύρης καὶ 4
ὁ Ὕπανις κατὰ Ἀλιζῶνας· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου ἀποστρέψας ῥέει ἑκάτερος
εὐρύνων τὸ μέσον.

Τέταρτος δὲ Βορυσθένης ποταμός, ὅς ἐστι μέγιστός τε μετὰ Ἴστρον **53**
τούτων καὶ πολυαρκέστατος κατὰ γνώμας τὰς ἡμετέρας οὔτι μοῦνον τῶν
Σκυθικῶν ποταμῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων πλὴν Νείλου τοῦ
Αἰγυπτίου, τούτῳ γὰρ οὐκ οἷά τέ ἐστι συμβαλεῖν ἄλλον ποταμόν· τῶν 2
δὲ λοιπῶν Βορυσθένης ἐστὶ πολυαρκέστατος, ὃς νομάς τε καλλίστας καὶ
εὐκομιδεστάτας κτήνεσι παρέχεται ἰχθύας τε ἀρίστους διακριδὸν καὶ
πλείστους πίνεσθαί τε ἥδιστός ἐστι ῥέει τε καθαρὸς παρὰ θολεροῖσι,
σπόρος τε παρ᾽ αὐτὸν ἄριστος γίνεται ποίη τε, τῇ οὐ σπείρεται ἡ χώρη,
βαθυτάτη. ἅλες τε ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ αὐτόματοι πήγνυνται ἄπλετοι· 3
κήτεά τε μεγάλα ἀνάκανθα, τὰ ἀντακαίους καλέουσι, παρέχεται ταριχεύειν,
ἄλλα τε πολλὰ θωυμάσαι ἄξια. μέχρι μέν νυν Γερρέων χώρου, ἐς τὸν 4

AB C TM P(p) DR SV

T 9–18 Eust. Dion. 311 *Ἡρόδοτος ... περὶ τούτων τῶν ποταμῶν φησιν, ὅτι ὁ μὲν Βορυσθένης* μέγιστος καὶ πολυαρκέστατος τῶν Σκυθικῶν ποταμῶν *καὶ* πίνεσθαι ἥδιστος, *ῥέων* καλὸς παρὰ θολεροῖς. πήγνυνται *δὲ καὶ* ἅλες *παρὰ* τῷ στόματι αὐτοῦ αὐτόματοι, *καὶ* κήτη ἀνάκανθα μεγάλα ταριχεύειν παρέχει, ἃ καλοῦσιν ἀντακαίους. *ὁ δὲ Παντικάπης ἀπὸ βορρᾶ ῥέων ἐν τῷ τέλει συμμίσγεται τῷ Βορυσθένει. τὸ δὲ μεταξὺ τούτων τῶν ποταμῶν νέμονται οἱ γεωργοὶ Σκύθαι*

1 *τεσσάρων* **MV** | *πικρῶς δεινῶς* **M** *πικρὸς αἰνῶς* **DS** *πικρῶς αἰνῶς* **RV** || 2 *οὕτω – πικρή* haplogr. om. **B** | *μεγέθει* **AB** | *σ*μικρὴ* (*π* erasum) **A** *μικρὴ* **T** || 4 *Ἀλιζώνων* **A**^{c}**R** *Ἀλαζώνων* **D**^{ac}**S** *Ἀλαζόνων* **A**^{ac}**D**^{c} cett. || 5 *ὅθεν ῥέει τῷ χώρῳ* **ABCTMP** | *Αμαξάμπαιος* **A** *Ἀμαξάμπεος* **BM** Ald. *Ἀμοξάνπαιος* **C** *Ἀμαξάμπιος* **T** || 7 *Ἀλίζονας* **A**^{c} *Ἀλάζονας* vel *Ἀλαζόνας* **A**^{ac}**BCTM** *Ἀλάζωνας* vel *Ἀλαζῶνας* **DRSV** | *ἑκάτερος ῥέει* **ABCTMP** || 9 *ὁ Βορυσθένης* **M** Ald. | *ὅς* haplogr. om. **ABCTM** | *μέγιστός γε* **AB**^{c}**C** *τε μέγιστος* **PDRV** om. **TM** || 10 *τοῦτον* **TM** || 11 *πάντων* **ABCTM** || 12 *συμβαλέειν* **CTM** *συμβάλλειν* **PDRSV** || 14 *εὐνομιδεστάτας* **P**^{mg}**pDRSV** | *ἰχθῦς* **DRSV**, v. gramm. meam 78 | *καὶ* om. **ABCTM** || 16 *αὐτῶν* **D** || 17 *ἀλλ᾽ ἐστὲ* **RV** | *στόμα* **B** | *αὐτόματοι* om. **M** || 18 *κήτεά τε*] *κάτη ἅ τε* **DRSV** cf. Eust. | *κήτεα – καλέουσι* om. **M** | *παρέχεται* (pass.) *ταριχεύειν* scripsi Eustathio duce *παρέχεται εἰς ταρίχευσιν* **ABCTM** *παρέχεται ἐς ταρίχευσιν* cett. || 19 *θωμάσαι* **DRSV** | *ἄξιον* **D** | *Γερρέων* **ABCTP** *Γερέου* (*ου* in lit.) **M** *Γερρέου* Ald. *Γέρρου τε* **DRS** *Γέρου τε* **V** *Γέρρου* edd. plurimae

*τεσσέρων καὶ δέκα ἡμερέων πλόος ἐστί, γινώσκεται ῥέων ἀπὸ βορέω
ἀνέμου, τὸ δὲ κατύπερθε δι' ὧν ῥέει ἀνθρώπων, οὐδεὶς ἔχει φράσαι, φαί-
νεται δὲ ῥέων δι' ἐρήμου ἐς τῶν γεωργῶν τῶν Σκυθέων τὴν χώρην·*
5 *οὗτοι γὰρ οἱ Σκύθαι παρ' αὐτὸν ἐπὶ δέκα ἡμερέων πλόον νέμονται. μούνου
δὲ τούτου τοῦ ποταμοῦ καὶ Νείλου οὐκ ἔχω φράσαι τὰς πηγάς, δοκέω δέ,
οὐδὲ οὐδεὶς Ἑλλήνων. ἀγχοῦ τε δὴ θαλάσσης ὁ Βορυσθένης ῥέων γίνεται*
6 *καί οἱ συμμίσγεται ὁ Ὕπανις ἐς τὠυτὸ τέλος ἐκδιδούς. τὸ δὲ μεταξὺ
τῶν ποταμῶν τούτων ἐὸν ἔμβολον τῆς χώρης Ἱππόλεω Ἄκρη καλέεται,
ἐν δὲ αὐτῷ ἱρὸν Μητρὸς ἐνίδρυται· πέρην δὲ τοῦ ἱροῦ ἐπὶ τῷ Ὑπάνι Βο-*
54 *ρυσθενεῖται κατοίκηνται. ταῦτα μὲν τὰ ἀπὸ τούτων τῶν ποταμῶν.*

Μετὰ δὲ τούτους πέμπτος ποταμὸς ἄλλος, τῷ οὔνομα Παντικάπης· ῥέει μὲν [γὰρ] καὶ οὗτος ἀπὸ βορέω τε καὶ ἐκ λίμνης, καὶ τὸ μεταξὺ τούτου τε καὶ τοῦ Βορυσθένεος νέμονται οἱ γεωργοὶ Σκύθαι, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς τὴν Ὑλαίην, παραμειψάμενος δὲ ταύτην τῷ Βορυσθένεϊ συμμίσγεται.

55 *Ἕκτος δὲ Ὑπάκυρις ποταμός, ὃς ὁρμᾶται μὲν ἐκ λίμνης, διὰ μέσων δὲ τῶν νομάδων Σκυθέων ῥέων ἐκδιδοῖ κατὰ Καρκινῖτιν πόλιν ἐς δεξιὴν ἀπέργων τήν τε Ὑλαίην καὶ τὸν Ἀχιλλήιον δρόμον καλεόμενον.*

56 *Ἕβδομος δὲ Γέρρος ποταμὸς ἀπέσχισται μὲν ἀπὸ τοῦ Βορυσθένεος κατὰ τοῦτο τῆς χώρης, ἐς ὃ γινώσκεται ὁ Βορυσθένης. ἀπέσχισται μέν νυν ἐκ τούτου τοῦ χώρου, οὔνομα δ' ἔχει, τό περ ὁ χῶρος αὐτός, Γέρρος, ῥέων δὲ ἐς θάλασσαν οὐρίζει τήν τε τῶν νομάδων χώρην καὶ τὴν τῶν Βασιληίων Σκυθέων, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς τὸν Ὑπάκυριν.*

AB C TM P(p) DR SV

T 5 Eust. Dion. 226 *ἱστέον ὅτι Ἡρόδοτος λέγει τοῦ Νείλου τὰς πηγὰς μὴ γινώσκεσθαι. διὸ οὐδὲ αὐτὸς ἔχει φράσαι τούτου τὰς πηγάς· δοκῶ δέ φησιν ὅτι* (codd. plurr.) οὐδὲ οὐδεὶς τῶν (codd. plur.) Ἑλλήνων

1 *τεσσέρων καὶ δέκα* scripsi Reitzium secutus *τεσσαράκοντα* **CTMRSV** *τεσσεράκοντα* cett. *quadraginta dierum iter* Mela (prisca iam similitudo spectanda est signorum numeralium *ΙΔ* et *Μ*) || 3 *τῶν*^{2} om. **DRSV** || 4 *πλοῦν* **M** | *μόνου* **R** || 5 *τοῦ* om. **ABCTM** || 6 *οὐδὲ* om. **RSV** *ὅτι οὐδὲ* Eust. || 7 *Ὕσπανις* **RV** | *ἐς τὠυτὸ τέλος* 'in idem (i. e. in eundem locum) denique (i. e. in fine)'] *ἐς τὸ ἕλος* **ABCTM** | *μεταξὺ δὲ* **PDRSV** || 8 *ἐὼν* **A**^{ac} | *Ἱππολέων* **ABTM** || 9 *αὐτῷ*] *τὸ* **SV** | *Δήμητρος* **PMDRSV A**^{mg} (man. post.) | *ἐπὶ* Valckenaerium secutae edd. *ὑπὸ* codd. | *Βορυσθενῖται* **ABCTMP** || 11 *ἄλλος ποταμὸς* **M** || 12 *μὲν γὰρ*] *δὲ* **PDRSV** *γὰρ* del. Stein | *καὶ*^{2} om. **ABCTM** || 13 *τε* om. **B** || 14 *παραμείψας* **DRSV** | *Βορυσθένι* **RSV** || 16 *Ὑπάκαρις* **ABTM** *Ὑπάκρις* **C** || 17 *Καρκίνιτον* **ABCTM** || 18 *Ἀχίλλειον* **Pp** | *καλεόμενον δρόμον* **M** Ald. || 19 *Γέρος* **V** *Γέρροντος* **C** | *μὲν*] *δὲ* **T** | *τοῦ* om. **D** || 21 *ὄνομα* **B** | *Γέρος* **V**^{ac} || 22 *δὲ* om. **RV** | *εἰς* **RSV** | *οὐρίζει* **M** Ald. || 23 *Ὑπάκαριν* **TM** Ald. *Ἀπάκυριν* **RSV**

Ὄγδοος δὲ δὴ Τάναϊς ποταμός, ὃς ῥέει τἀνέκαθεν ἐκ λίμνης μεγάλης 57
ὁρμώμενος, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς μέζω ἔτι λίμνην καλεομένην Μαιῆτιν, ἣ οὐρίζει
Σκύθας τε τοὺς βασιληίους καὶ Σαυρομάτας. ἐς δὲ Τάναϊν τοῦτον ἄλλος
ποταμὸς ἐσβάλλει, τῷ οὔνομά ἐστι Ὕργις. τοῖσι μὲν δὴ ὀνομαστοῖσι 58
ποταμοῖσι οὕτω δή τι οἱ Σκύθαι ἐσκευάδαται· τοῖσι δὲ κτήνεσι ποίη ἡ
ἀναφυομένη ἐν τῇ Σκυθικῇ ἐστι ἐπιχολωτάτη πασέων ποιέων, τῶν ἡμεῖς
ἴδμεν· ἀνοιγομένοισι δὲ τοῖσι κτήνεσι ἔστι σταθμώσασθαι, ὅτι τοῦτο
οὕτως ἔχει. τὰ μὲν δὴ μέγιστα οὕτω σφι εὔπορά ἐστι, τὰ δὲ λοιπὰ νόμαια 59
κατὰ τάδε σφι διάκειται.

Θεοὺς δὲ μούνους τούσδε ἱλάσκονται· Ἱστίην μὲν μάλιστα, ἐπὶ δὲ Δία
τε καὶ Γῆν νομίζοντες τὴν Γῆν τοῦ Διὸς εἶναι γυναῖκα, μετὰ δὲ τούτους
Ἀπόλλωνά τε καὶ οὐρανίην Ἀφροδίτην καὶ Ἡρακλέα καὶ Ἄρεα. τούτους
μὲν πάντες Σκύθαι νενομίκασι, οἱ δὲ βασιλήιοι Σκύθαι καὶ τῷ Ποσει-
δέωνι θύουσι. οὐνομάζεται δὲ Σκυθιστὶ Ἱστίη μὲν Ταβιτί, Ζεὺς δὲ ὀρ- 2

AB C TM P(p) DR SV

T 1s. Arrian. anab. III 30 *ἄλλος δὲ ἂν εἴη Τάναϊς, ὑπὲρ ὅτου λέγει Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς ὄγδοον εἶναι τῶν ποταμῶν τῶν Σκυθικῶν Τάναϊν καὶ ῥέειν μὲν* ἐκ λίμνης μεγάλης *ἀνίσχοντα, ἐκδιδόναι δὲ* ἐς μείζω ἔτι λίμνην *τὴν καλουμένην* Μαιῶτιν. Eust. Dion. 14 *τοῦ . . . Τανάιδος ἄλλοι μέν φασι . . ., Ἡρόδοτος δὲ* ἐκ λίμνης μεγάλης *αὐτὸν λέγει* εἰς λίμνην ἔτι μείζονα *τὴν* Μαιῶτιν *εἰσβάλλειν λέγων καὶ ὅτι* (86, 4) *ἡ Μαιῶτις οὐ πολὺ ἐλάττων τοῦ Πόντου ἐστὶ λεγομένη, φησί, καὶ* μήτηρ τοῦ Πόντου || 14 – p. 384, 3 Orig. c. Cels. VI 39 *εἶτ' ἐκτίθεται ἀπὸ Ἡροδότου λαβών, ὡς τὸν μὲν Ἀπόλλωνα Γογγόσυρον καλοῦσι Σκύθαι, τὸν δὲ Ποσειδῶνα Θαγιμάσαδα, τὴν δ' Ἀφροδίτην Ἀργίμπασαν, Ἑστίαν δὲ Ταβιτί.* ad locum se referre videtur Celsus ibid. V 41

7 Suid. s. v. *ἀνοίγει*: ἀνοιγομένοις τοῖς κτήνεσιν *ἀντὶ τοῦ σχιζομένοις· Ἡρόδοτος.* idem Bekk. Anecd. 406 || 10ss. Eust. Il. 978 (ad Ξ 201) *ἰστέον . . . ὅτι ὥσπερ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν συνδυάζει ἀλλήλοις ὁ μῦθος, . . . καὶ ὁ μὲν ἀρσενικῶς προβάλλεται τοῖς ὀνοματοθέταις, ἡ δὲ γῆ οἷα γυνὴ θηλυκῶς σχηματίζεται, ὃ δὴ νόημα καὶ εἰς βαρβάρους ἱκνεῖται κατὰ Ἡρόδοτον εἰπόντα, ὅτι Σκύθαι ἱλάσκονται* Ἱστίαν μὲν μάλιστα, *εἶτα* Δία καὶ Γῆν νομίζοντες τὴν Γῆν τοῦ Διὸς εἶναι γυναῖκα

1 *δὲ δὴ* **ABCTMP²pDRSV** *δὲ* **P¹** | *Τάνεος* **V** | *τὰ ἀνέκαθεν* **DRSV** || 2 *ὁρμεόμενος* **Pp** *ὁρμεώμενος* **CTM** | *Μαιῶτιν* Arrian. Eust. || 3 *τὸν Τάναϊν* **DRSV** || 4 *οὐνομαστοῖσι* **TMP** || 5 *ποίη ἡ* scripsi *ποίη* **PDRSV** *ἡ ποίη* cett. *ἡ ποίη ἡ* Reiskio duce Hude || 6 *ἐπιχωλοτάτη* **DRSV** *χολωτάτη* **M** *ἐπισχολωτάτη* **C** | *ποιέων* om. **SV** || 8 *νόμεα* **M** || 9 *διάκειται* **AB** *κέεται* **D** *διακέεται* cett. || 10 *δὲ¹*] *μὲν* **TPDRSV** | *ἡλάσκονται* **R** | *ἐπὶ δὲ*] cf. Eust. || 11 *τε* om. **ABCTMP** Eust. | *τοῦ Διὸς εἶναι γυναῖκα τὴν Γῆν* **M** || 12 *Ἡρακλέα καὶ ἀέρα* **C** *Ἄρεα καὶ Ἡρακλέα* **PDRSV** || 13 *οἱ Σκύθαι* **TM** Ald. | *οἱ δὲ καλεόμενοι βασιλήιοι* **ABCTM** | *Ποσειδέονι* **RV** || 14 *ὀνομάζονται* **DRSV** *οὐνομάζονται* **Pp** | *ταβιστὶ* **M** | *ὀρθώτατα* **T**

θότατα κατὰ γνώμην γε τὴν ἐμὴν καλεόμενος Παπαῖος, Γῆ δὲ Ἀπία,
Ἀπόλλων δὲ Οἰτόσυρος, οὐρανίη δὲ Ἀφροδίτη Ἀριμήασα, Ποσειδέων δὲ
Θαγιμασάδας. ἀγάλματα δὲ καὶ βωμοὺς καὶ νηοὺς οὐ νομίζουσι ποιέειν
60 πλὴν Ἄρῃ, τούτῳ δὲ νομίζουσι. θυσίη δὲ ἡ αὐτὴ πᾶσι κατέστηκε περὶ
πάντα τὰ ἱρὰ ὁμοίως ἐρδομένη ὧδε· τὸ μὲν ἱρήιον αὐτὸ ἐμπεποδισμένον τοὺς
ἐμπροσθίους πόδας ἕστηκε, ὁ δὲ θύων ὄπισθε τοῦ κτήνεος ἑστεὼς σπάσας
2 τὴν ἀρχὴν τοῦ στρόφου καταβάλλει μιν, πίπτοντος δὲ τοῦ ἱρηίου ἐπικα-
λέει τὸν θεόν, τῷ ἂν θύῃ, καὶ ἔπειτα βρόχῳ περὶ ὧν ἔβαλε τὸν αὐχένα,
σκυταλίδα δὲ ἐμβαλὼν περιάγει καὶ ἀποπνίγει οὔτε πῦρ ἀνακαύσας οὔτε
καταρξάμενος οὔτ' ἐπισπείσας· ἀποπνίξας δὲ καὶ ἀποδείρας τράπεται
61 πρὸς ἕψησιν. τῆς δὲ γῆς τῆς Σκυθικῆς αἰνῶς ἀξύλου ἐούσης ὧδέ σφι ἐς
τὴν ἕψησιν τῶν κρεῶν ἐξεύρηται. ἐπεὰν ἀποδείρωσι τὰ ἱρήια, γυμνοῦσι
τὰ ὀστέα τῶν κρεῶν· ἔπειτα δὲ ἐσβάλλουσι, ἢν μὲν τύχωσι ἔχοντες,
⟨ἐς⟩ λέβητας ἐπιχωρίους — μάλιστα Λεσβίοισι κρητῆρσι προσεικέλους, χω-
ρὶς ἢ ὅτι πολλῷ μέζονας — ἐς τούτους ἐσβαλόντες ἕψουσι ὑποκαίοντες τὰ

AB C TM P(p) DR SV

1 Eust. Il. 565 (ad *E* 408) *ὠνοματοπεποίηται . . . τὸ 'παππάζειν' καὶ δηλοῖ τὸ βρεφικῶς προσφθέγγεσθαι τὸν πατέρα· ἐκ δὲ τῆς λέξεως ταύτης καὶ ὁ πάππος . . . αὐτὸς ὁ πατήρ . . . ἐνταῦθα δὲ χρήσιμον . . . Ἡροδότου τὸ 'καλεῖται* Ζεὺς *ὑπὸ Σκυθῶν* ὀρθότατα Παπαῖος' || 2 Hes. *Γοιτόσυρον· τὸν Ἀπόλλωνα Σκύθαι.* id. *Ἀρτιμήασαν· Οὐρανίαν Ἀφροδίτην, ὑπὸ Σκυθῶν* || 7 *Λέξ. στρόφος· τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν* (*στρόφιον, ὅ ἐστιν* add. Lexx. seriatim conscr.) *ἐρεοῦν*. Phot. *στρόφις· πανοῦργος* (*στροφιοπανοῦργος* scr.). *⟨στρόφον·⟩ τὸν δεσμὸν Ἡρόδοτος*

1 *κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην* **M** | *γε* **ABCP²p** *τε* **T** om. **P¹** cett. | *Ἀπί* **PDRSV** || 2 *Ϝοιτόσυρος* olim scriptum fuisse ex Hesychii *Γοιτόσυρος* recognoscitur (v. gramm. meam 24 et cf. Kallenberg Progr. gymn. Freder.-Werder. Berolin. Pasch. 1884, 17ss.), cf. Celsum | *Ἀριμήασα* scripsi Hesychio nixus, cuius *Αρτιμηασα* ex *ΑρϜιμηασα* similiter ac illud *Γοιτόσυρος* ex *Ϝοιτόσυρος* iudico esse ortum, necnon ea de causa quod Hdt. codicum librarii variis modis illam veram sed difficillimam lectionem Graecis nominibus voluisse videntur adaequare scribentes *Ἀρίππασα* **AB CT** *Ἀρίπτασα* **M** *Ἀργίμπασα* **PDRV**ᵃᶜ Cels. *Ἀρτίμπασα* **SV**ᶜ || 3 *Θαγιμασάδας* Stein Hude *Θαγιμάσαδα* (quod fort. acc. forma est) Cels. *Θαγιμασά* **PDRSV** *Θαμιμασάδας* **ABCT** *Θαμιμασάδης* **M** Ald. | *οὐνομάζουσι* **CP¹** *οὐ νομίζουσι* **P²p** cett. || 4 *ἡ αὐτὴ πᾶσα* **PDRSV** *πᾶσι ἡ αὐτὴ* **M** || 5–6 *τοὺς δύο πόδας τοὺς ἐμπροσθίους* **p** Ald. || 6 *ἑστηκὼς* (*εώς* suprascr.) **M** || 7 *ἐπικαλέειν* **C** || 8 *τῷ θεῷ* **TM** | *ᾧ* **M** | *θύοι* **M** | *περιων* **D¹SV** *περιὼν* **M** Ald. | *ἔβαλλε* **TD** || 9 *καὶ πνίγει* **D** om. **RSV** || 10 *κατευξάμενος* **PDRSV** | *ἐπισπείρας* **M** || 11 *πρὸς*] *περὶ* **M** | *αἰνῶς*] *δεινῶς* **M** *αι* in litt. **A** || 12 *ἐφεύρηται* (*ξ* suprascr.) **M** | *ἐπειδ' ἂν* **ABCTM** | *ἀπογυμνοῦσι* **M** || 13 *δὲ* om. **ABCTM** | *ἢν*] *εἰ* **M** || 14 *ἐς* suppl. Gronovius | *Λεβίοισι* **AB¹** *Χλεσβίοισι* (quod ex obelo anteposito iudico natum) **RV**, Athen. XI 486 confert Wesseling | *προσεικέλους* — 15 *ἕψουσι* om. **C** || 15 *μείζονας* **ABV** | *ἐσβάλλοντες* **ABCTMP** *βαλόντες* **R** *βάλλοντες* **SV** | *ὑποκέοντες* **ARS¹V** litterae *ε* litt. *αι* suprascr. man. post. **A**

ὀστέα τῶν ἱρηίων· ἢν δὲ μή σφι παρῇ ὁ λέβης, οἱ δὲ ἐς τὰς γαστέρας τῶν ἱρηίων ἐμβαλόντες τὰ κρέα πάντα καὶ παραμίξαντες ὕδωρ ὑποκαίουσι τὰ ὀστέα. τὰ δὲ αἴθεται κάλλιστα, αἱ δὲ γαστέρες χωρέουσι εὐπετέως τὰ 2
κρέα ἐψιλωμένα τῶν ὀστέων, καὶ οὕτω βοῦς τε ἐπ' αὐτῶν ἐξέψει καὶ τἆλλα ἱρήια ἑωυτὸ ἕκαστον· ἐπεὰν δὲ ἑψηθῇ τὰ κρέα, ὁ θύσας τῶν κρεῶν καὶ τῶν σπλάγχνων ἀπαρξάμενος ῥίπτει ἐς τὸ ἔμπροσθε. θύουσι δὲ καὶ τὰ ἄλλα πρόβατα καὶ ἵππους μάλιστα.

Τοῖσι μὲν δὴ ἄλλοισι τῶν θεῶν οὕτω θύουσι καὶ ταῦτα τῶν κτηνέων, τῷ 62
δὲ δὴ Ἄρῃ ὧδε· κατὰ νομοὺς ἑκάστοισι τὠρχαῖον ἵδρυταί σφι Ἄρεος ἱρὸν τοιόνδε· φρυγάνων φάκελοι συννενέαται ὅσον τ' ἐπὶ σταδίους τρεῖς μῆκος καὶ εὖρος, ὕψος δὲ ἔλασσον. ἄνω δὲ τούτου τετράγωνον ἄπεδον πεποίηται, καὶ τὰ μὲν τρία τῶν κώλων ἐστὶ ἀπότομα, κατὰ δὲ τὸ ἓν ἐπιβατόν· ἔτεος 2
δὲ ἑκάστου ἁμάξας πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἐπινέουσι φρυγάνων, ὑπονοστέει γὰρ δὴ αἰεὶ ὑπὸ τῶν χειμώνων. ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ σηκοῦ ἀκινάκης σιδήρεος ἵδρυται ἀρχαῖος ἑκάστοισι, καὶ τοῦτ' ἐστὶ τοῦ Ἄρεος τὸ ἄγαλμα. τούτῳ δὲ τῷ ἀκινάκῃ θυσίας ἐπετείους προσάγουσι προβάτων καὶ

AB C TM P(p) DR SV

6 s. Eust. Od. 1649 (ad *κ* 85) *μῆλα καλοῦνται καὶ πρόβατα . . .· Πίνδαρος . . . τὰς τοῦ Διομήδους ἵππους 'πρόβατα' καλεῖ, ἐθέλει δὲ τοῦτο καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ* θύουσι – μάλιστα. Antiattic. Bekk. Anecd. 112 *πρόβατα· πάντα τὰ τετράποδα, Ἡρόδοτος τετάρτῳ* || **10** Eust. Il. 689 (ad *Η* 428) *ἔστι . . . 'νῶ' τὸ 'σωρεύω' καὶ ἀναδιπλασιασμῷ ' νανῶ' καὶ τροπῇ 'νηνῶ', ἐξ οὗ τὸ 'ἐπενήνεον'· ἡ δὲ λέξις καὶ παρὰ Ἡροδότῳ ἐν τῷ* συννενέαται φρυγάνων φάκελλοι. Et. M. 599, 22 ss. *ἔστι . . . 'νῶ' ῥῆμα· . . . ἐξ οὗ γίνεται Ἰωνικῶς 'νενέαται'·* φρυγάνων φάκελοι συννενέαται. idem fere in Crameri Anecd. Oxon. I 300

1 *ὀστᾶ* **TM** | *τῶν ἱρηίων – γαστέρας* haplogr. om. **M** | *ὁ* om. **MPDRSV** | *εἰς* **T** || **2** *ἐμβαλόντες* **D** *ἐσβαλόντες* **PRV** *ἐσβάλλοντες* cett. | *ὑποκέουσι* **RV** || **4** *ἐψιλωμένων* **DRSV** | *ἐπ' αὐτῶν* scripsi (i. e. *ἐπὶ τῶν ὀστέων*, quae sequitur voce *ἑωυτὸ* ad boves et ad ceteras victimas identidem spectante) *ἐπ' αυτὸν* **C** *ἑωυτὸν* (quod ex *ἐπαὐτὸν* potuit nasci) **PDRSV** *ἑαυτὸν* cett. | *ἕψει* **M** || **5** *τὰ ἄλλα* **DRSV** | *ἑωτὸ* **M** || **6** *θύουσι* – **8** *ἄλλοισι* om. **C** || **7** *τἄλλα* vel *τἆλλα* **DRSV** | *καὶ ἵππους*] *ἵππους δὲ* Eust. || **8** *τοῖς* **AB** | *ταῦτα*] *τὰ ἄλλα* **DSV** *τἆλλα πρόβατα* **R** || **9** *δὴ* om. **ABCTMP** | *Ἄρηει* **D** | *ὧδε κατὰ νόμους* **ABT** *κατὰ νόμους ὧδε* sine distinctione **M** | *ἑκάστους* Legrand; codicum lectionem conservavi etsi *ἑκάστοισι . . . σφι* minime placet | *τὠρχαῖον* scripsi *τῶν ἀρχαίων* **PDRSV** *τῶν ἀρχείων* **AB** *τῶν ἀρχηΐων* **CTM** *τῶν ἀρχέων* (quae vox nihilo magis quam *ἀρχήϊον* 'provinciam' significat neque I 207, 3 quidem duobus locis pro 'satrapia' usurpatur, ad quod accedit ut quoad genus nominis cum *ἑκάστοισι* pessime congruat) Stein Hude | *ἐσίδρυταί* **A^c BCTMP** *ἐσίδρυνταί* **A^ac** *ἐνίδρυταί* Stein, cf. Kallenberg Progr. Gymn. Freder.-Werd. Berolin. Pasch. 1884, 26 | *Ἄρηος* **CM** *Ἄρεος* **S** || **10** *φάκελλοι* Eust. | *συνενέαται* **A^ac CTMP^1 p**, corr. **A^1** *συννέαται* **S** *συνέαται* **RV** cf. Et. M., Eust. | *τ'* om. **M** || **10 – 11** *εὖρος καὶ μῆκος* **M** || **11** *ἄνευ* **M** | *ἐπίπεδον* **PDRSV** || **14** *ἐπὶ*] *ἔτι* **M** *ὑπὸ* **DRSV** | *δὲ* **R** | *σηκοῦ*] *ὄγκου* **PDRSV**, cf. p. 386, 5 || **15** *Ἄρηος* **CM** *Ἄρεος* **S**

3 *ἵππων (καὶ δὴ καὶ τοῖσδ' ἔτι πλέω θύουσι ἢ τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι), ὅσους*
δ' ἂν τῶν πολεμίων ζωγρήσωσι, ἀπὸ τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν ἄνδρα ἕνα θύουσι
τρόπῳ οὐ τῷ αὐτῷ, ᾧ καὶ τὰ πρόβατα, ἀλλ' ἑτεροίῳ· ἐπεὰν γὰρ οἶνον
ἐπισπείσωσι κατὰ τῶν κεφαλέων, ἀποσφάζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐς ἄγγος
καὶ ἔπειτα ἀνενείκαντες ἄνω ἐπὶ τὸν ὄγκον τῶν φρυγάνων καταχέουσι τὸ
4 *αἷμα τοῦ ἀκινάκεος. ἄνω μὲν δὴ φορέουσι τοῦτο, κάτω δὲ παρὰ τὸ ἱρὸν*
ποιεῦσι τάδε· τῶν ἀποσφαγέντων ἀνδρῶν τοὺς δεξιοὺς ὤμους πάντας
ἀποταμόντες σὺν τῇσι χερσὶ ἐς τὸν ἠέρα ἱεῖσι καὶ ἔπειτα καὶ τὰ ἄλλα
ἀπέρξαντες ἱρήια ἀπαλλάσσονται· χεὶρ δὲ τῇ ἂν πέσῃ, κέεται καὶ χωρὶς
ὁ νεκρός.
63 *Θυσίαι μέν νυν αὗταί σφι κατεστέασι· ὑσὶ δὲ οὗτοι οὐδὲν νομίζουσι οὐδὲ*
64 *τρέφειν ἐν τῇ χώρῃ τὸ παράπαν θέλουσι. τὰ δ' ἐς πόλεμον ἔχοντα ὧδέ σφι*
διακέεται· ἐπεὰν τὸν πρῶτον ἄνδρα καταβάλῃ ἀνὴρ Σκύθης, τοῦ αἵματος
ἐμπίνει· ὅσους δ' ἂν φονεύσῃ ἐν τῇ μάχῃ, τούτων τὰς κεφαλὰς ἀποφέρει
τῷ βασιλέι· ἀπενείκας μὲν γὰρ κεφαλὴν τῆς ληίης μεταλαμβάνει, τὴν ἂν
2 *λάβωσι, μὴ ἐνείκας δὲ οὔ. ἀποδείρει δὲ αὐτὴν τρόπῳ τοιῷδε· περιταμὼν*
κύκλῳ περὶ τὰ ὦτα καὶ λαβόμενος τῆς κεφαλῆς ἐκσείει, μετὰ δὲ σαρκίσας
βοὸς πλευρῇ δέψει τῇσι χερσί, ὀργάσας δὲ αὐτὸ ἅτε χειρόμακτρον ἔκτηται,
ἐκ δὲ χαλινῶν τοῦ ἵππου, τὸν αὐτὸς ἐλαύνει, ἐκ τούτου ἐξάπτει καὶ ἀγάλ-
λεται· ὃς γὰρ ἂν πλεῖστα χειρόμακτρα ἔχῃ, ἀνὴρ ἄριστος οὗτος κέκριται.

AB C TM P(p) DR SV
Ὅσους δ' ἂν ζωγρήσουσιν *οἱ Σκύθαι*, ἀπὸ τῶν — θύουσι (62, 3) et Τάδε ἐς πόλεμον — τῷ βασιλέι (64, 1)· πολλοὶ δὲ (64, 3) — ποιεῦσι τάδε (65, 1) exc. **𝔡**

17 Poll. II 233 *Ἡρόδοτος . . . 'σαρκίσαι' τὸ τοῦ δέρματος τὴν σάρκα ἀφελεῖν* || 18 *Λέξ. ὀργίσας· μαλάξας.* Hes. Phot. Suid. *ὀργάσας· μαλάξας*

1 *καὶ*^{2} om. **TMR** || 2 *δ' ἂν* om. **Pp** | *δ'* secl. Bekker Stein Hude | *ἄνδρα ἕνα*] *ἄνδρα* **ABCTMP** (ex *ἄνδρα α'* ortum, v. gramm. meam 20) || 3 *οὐ τῷ*] *τοιουτῷ* **B** | *ᾧ* Struwio duce secl. Stein Hude, sed cf. *κατὰ τωὐτὸ ὃ καὶ . . .* I 1, 3 | *τὰ ἄλλα πρόβατα* **D** | *οἷον* **TM** || 4 *κεφαλαίων* **CRV** | *σφάζουσι* **D** *σφάξουσι* **RV** *σφάξαντες* **S** || 6 *κινάκεος* **R** | *φορέουσι*] *ἀνεφέρουσι* **D** *ἀναφέρουσι* **RSV** | *ταῦτα* **DRSV** || 8 *ἀποτάμνοντες* **PDRSV** | *ἐς τὸν* om. **R** | *διεῖσι* **M**^{1} | *τἄλλα* **DRSV** || 9 *ἐπάρξαντες* **DRSV** *ἀπάρξαντες* **Pp** | *κέαται* **AB** *κεῖται* **DRSV** || 11 *ὗσ** **D** || 13 *διακέαται* **ABC** | *καταλάβῃ* **𝔡** || 14 *πίνει* **M** || 15 *γὰρ* om. **SV** | *λείης* **DRSV** || 16 *ἀποδέρει* **DR** *ἀποφέρει* **SV** | *δὲ*^{2}] *τε* **DRSV** || 17 *ἐξίει* **A**^{t}**BTMP** *ἐξήει* **C** *ἐκσείει* **A**^{2mg} cett. || 18 *δεψεῖ* **ABCp** *δέψεῖ* **P** *ἑψεῖ* **TM** | *ὀργίσας* **AB**^{1}**CTM**^{ac}**P** Lexx. *ὀργήσας* **RSV** *ὀργάσας* Hes., Phot., Suid. **A** man. post. **B**^{2}**M**^{c}**D** rell. | *χειρώμακτρον* **ABC** || 19 *τῶν χαλινῶν* **PRSV** | *τὸν ἂν αὐτὸς ἐλαύνει* **C**^{ac} *τὸν ἂν αὐτὸς ἐλαύνῃ* **Pp** | *τούτων* Scaliger in notis Cantabr. bibl. univ. Nn. V. 26 || 20 *πλεῖστα*] *πλεῖστα δέρματα* **ABCTMP** | *χειρώμακτρα* **ABCD**^{1} | *ἔχει* **BD**^{1} *ἔχοι* **Mp** Ald.

πολλοὶ δὲ αὐτῶν ἐκ τῶν ἀποδαρμάτων καὶ χλαίνας ἐφέννυσθαι ποιεῦσι 3
συρράπτοντες κατά περ βαίτας· πολλοὶ δὲ ἀνδρῶν ἐχθρῶν τὰς δεξιὰς
χεῖρας νεκρῶν ἐόντων ἀποδείραντες αὐτοῖσι ὄνυξι καλύπτρας τῶν φαρε-
τρέων ποιεῦνται· δέρμα δὲ ἀνθρώπου καὶ παχὺ καὶ λαμπρὸν ἦν ἄρα,
σχεδὸν δερμάτων πάντων λαμπρότατον λευκότητι. πολλοὶ δὲ καὶ ὅλους 4
ἄνδρας ἐκδείραντες καὶ διατείναντες ἐπὶ ξύλων ἐπ' ἵππων περιφέρουσι.
ταῦτα μὲν δὴ οὕτω σφι νενόμισται, αὐτὰς δὲ τὰς κεφαλάς, οὔτι πάντων 65
ἀλλὰ τῶν ἐχθίστων, ποιεῦσι τάδε· ἀποπρίσας ἕκαστος πᾶν τὸ ἔνερθε τῶν
ὀφρύων ἐκκαθαίρει, καὶ ἢν μὲν ᾖ πένης, ὁ δὲ ἔξωθεν ὠμοβοέην μούνην
περιτείνας οὕτω χρᾶται, ἢν δὲ ᾖ πλούσιος, τὴν μὲν ὠμοβοέην περιτείνει,
ἔσωθεν δὲ καταχρυσώσας οὕτω χρᾶται ποτηρίῳ. ποιεῦσι δὲ τοῦτο καὶ 2
ἐκ τῶν οἰκηίων, ἤν σφι διάφοροι γένωνται καὶ ἢν ἐπικρατήσῃ αὐτοῦ
παρὰ τῷ βασιλέι. ξείνων δέ οἱ ἐλθόντων, τῶν ἂν λόγον ποιῆται, τὰς
κεφαλὰς ταύτας παραφέρει καὶ ἐπιλέγει, ὥς οἱ ἐόντες οἰκήιοι πόλεμον
προσεθήκαντο καί σφεων αὐτὸς ἐπεκράτησε, ταύτην ἀνδραγαθίην λέ-
γοντες. ἅπαξ δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου ὁ νομάρχης ἕκαστος ἐν τῷ ἑωυτοῦ 66
νομῷ κίρναται κρητῆρα οἴνου, ἀπ' οὗ πίνουσι τῶν Σκυθέων τοῖσι ἂν ἄν-
δρες ἀραιρημένοι ἔωσι· τοῖσι δ' ἂν μὴ κατεργασμένον ᾖ τοῦτο, οὐ γεύονται
τοῦ οἴνου τούτου, ἀλλ' ἠτιμωμένοι ἀποκαθέαται, ὄνειδος δέ σφί ἐστι

ABC TM P(p) DR SV, ad quos usque ad *ποιεῦσι τάδε* (65, 1) accedit **𝔡**
Σχόλ. **64, 3** (ad *βαίτας*) *διφθέρας* **B³**

19 Eust. Il. 234 (ad *B* 340) *τὸ 'γενοίατο' ὡς καὶ . . . τὸ 'ἐφθίατο' ἀντὶ τοῦ 'γένοιντο' καὶ 'ἔφθιντο' Ἰωνικά ἐστι, . . . μυρία δὲ καὶ ἕτερα τοιαῦτά εἰσιν· ὅλως γὰρ τὰ διὰ τοῦ ατai καὶ ατo τρίτα παθητικὰ πληθυντικὰ Ἰωνικοῦ εἰσὶ σχηματισμοῦ,*

1 *αὐτέων* **M** Ald. | *ἀποδερμάτων* **CTMPA²ᵐᵍ** | *ἐφέννυσθαι* scripsi varietate lectionum inductus *ἐφιννύσθαι* **D** *ἐφιέννυσθαι* **Aᵐᵍ** (man. post.) *ἐπείνυσθαι* **ABCT** *ἐπέννυσθαι* **PRSV𝔡** *ἐπέννυσθαι* **M** *ἐπιέννυσθαι* Wesselingio duce Hude | *ποιέουσι* **DRSV𝔡** || 2 *βαίτας*] *βαίνοντας* **𝔡** || 3 *ἀποδείραντες καὶ διατείναντες* **MS** Ald. | *φαρέτρων* **Dᵃᶜ** || 4 *ποιέονται* **Mᵃᶜ** *ποιεῦνταις* **R** | inter *λαμπρόν* et *ἦν* distinx. **M** Ald. || 5 **πάντων* **D** | *λαμπρότερον* **M** *καὶ λαμπρότατον* **DRSV𝔡** | *ταχύτητι* **M** || 6 *καὶ διατείναντες* om. **C** | *ἐφ' ἵππων* **ABCTM** || 7 *οὕτω σφι*] *σφι οὗτοι* **M** | *οὗτοι* **M** Ald. *οὐ* **𝔡** || 8 *ἕκαστος* del. Stein Krueger sequ. Hude || 9 *μοῦνον* **M** || 10 *περιτείνας — ὠμοβοέην* haplogr. om. **C** | *ᾖ* om. **PDRSV** del. Hude Legrand || 11 *περιχρυσώσας* **ABCTM** | *ποιέουσι* **PDRSV** *πολλοὶ* **M** | *τούτω* **R** || 12 *οἰκειίων* **Vᶜ** | *γίνωνται* **ABCTM** | *ἢν²*] *ἤν τις* **M** Ald. || 13 *ποιέηται* **CTMP** *ποιεῖται* **SV** || 14 *οἰκείιοι* **V** || 15 *προεθήκαντο* **P²pDRSV** | *ταύτην τὴν* **SV** | *ἀνδραθίαν* **M** | *λέγεται* **PDRSV** || 16 *δὲ καὶ τοῦ* **R** | *ἑκάστου οὑνομάρχης* **M** Ald. | *αὐτοῦ* **C** *ἑαυτοῦ* **AB** *αὐτῷ* **TM** *ἑαυτῷ* Ald. || 17 *κιρνᾷ* **ABCTM** | *κρατῆρα* **TV** | *ἀπ' οὗ*] v. gramm. meam 38 | *τοῖσι*] *ὅσοι* **DRS** *ὅσιοι* **V** | *ἂν ἄνδρες* Schweighaeuser, sequ. edd. *ἄνδρες* ex haplogr. **ABCTMP** *δὴ ἄνδρες* (ΔΗ sine dubio pro ΑΝ lectum, cf. 68, 2) **DRSV** | *ἄνδρες πολέμιοι* (quod explicationis causa censeo additum, cf. p. 388, 1) **ABCTMP** || 18 *ἀναιρημένοι* **A²CPD** | *ἴωσι* **TM** || 19 *ἀποκατέαται* **ABCTMP** *ἀποκαθέαται* Eust. rell.

μέγιστον τοῦτο· ὅσοι δὲ ἂν αὐτῶν καὶ κάρτα πολλοὺς ἄνδρας ἀραιρηκότες
ἔωσι, οὗτοι δὲ σύνδυο κύλικας ἔχοντες πίνουσι ὁμοῦ.
67 Μάντιες δὲ Σκυθέων εἰσὶ πολλοί, οἳ μαντεύονται ῥάβδοισι ἰτεΐνῃσι
πολλῇσι ὧδε· ἐπεὰν φακέλους ῥάβδων μεγάλους ἐνείκωνται, θέντες
χαμαὶ διεξελίσσουσι αὐτούς, καὶ ἐπὶ μίαν ἑκάστην ῥάβδον τιθέντες θε-
σπίζουσι ἅμα τε λέγοντες ταῦτα συνειλέουσι τὰς ῥάβδους ὀπίσω καὶ
2 αὖτις κατὰ μίαν συντιθεῖσι. αὕτη μέν σφι ἡ μαντικὴ πατρῴη ἐστί, οἱ δὲ
Ἐναρέες οἱ ἀνδρόγυνοι τὴν Ἀφροδίτην σφι λέγουσι μαντικὴν δοῦναι. φι-
λύρης ὦν φλοιῷ μαντεύονται· ἐπεὰν τὴν φιλύρην τρίχα σχίσῃ, διαπλέκων
68 ἐν τοῖσι δακτύλοισι τοῖσι ἑωυτοῦ καὶ διαλύων χρᾷ. ἐπεὰν δὲ βασιλεὺς ὁ
Σκυθέων κάμῃ, μεταπέμπεται τῶν μαντίων ἄνδρας τρεῖς τοὺς εὐδοκι-
μέοντας μάλιστα, οἳ τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ μαντεύονται· καὶ λέγουσιν οὗτοι
ὡς τὸ ἐπίπαν μάλιστα τάδε, ὡς τὰς βασιληίας ἱστίας ἐπιώρκηκε ὃς καὶ
2 ὅς, λέγοντες τῶν ἀστῶν, τὸν ἂν δὴ λέγωσι. τὰς δὲ βασιληίας ἱστίας νόμος
Σκύθῃσι τὰ μάλιστά ἐστι ὀμνύναι τότε, ἐπεὰν τὸν μέγιστον ὅρκον ἐθέ-

AB C TM P(p) DR SV

T 1s. Pomp. Mela Chorogr. II 1, 12 ad locum spectat necnon ad cap. 70

ὁποῖον καὶ τὸ 'λελάχαται' καὶ ... παρ' Ἡροδότῳ τὸ ἐσεσάχατο (VII 62, 2; 70, 2; 73; 86, 1. 2) ἀντὶ τοῦ 'ὡπλισμένοι ἦσαν' καὶ τὰς κνήμας ῥάκεσι κατειλίχατο (VII 76) καὶ τὰς κεφαλὰς εἰλίχατο μίτραις (VII 90). ὡσαύτως καὶ τὰ κατὰ πλεονασμὸν τῆς δα συλλαβῆς, οἷον τὸ ... ἐσταλάδατο κατὰ Ἡρόδοτον (VII 90), καὶ τὰ κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ν̄ καὶ διάλυσιν τοῦ παραλήγοντος η̄ εἰς ε̄ καὶ ᾱ· οὕτω γοῦν Ἡρόδοτος δίχα πολλῶν ἑτέρων καὶ ἀποκαθέαταί φησι καὶ εἱρέαται (IV 181, 1, VII 81) ἀντὶ τοῦ 'εἴρηνται' καὶ ὑμνέαται (V 67, 1) καὶ ἐκτέατο (apud nostrum ἐκτέαται exstat IV 23, 5; 174, VI 52, 1, VII 176, 4 et ἔκτηντο II 108, 4, V 90, 2) ἀντὶ τοῦ 'ἐκέκτηντο' καὶ ἐτιμέατο (ἐτετιμέατο VI 124, 1)· οἷς ὅμοια καὶ ἐν ὀνόμασι παρ' αὐτῷ τὸ 'Ἀρισταγόρην, Ἀρισταγόρεα' (cf. V 33, 1) καὶ 'Καμβύσεα' καὶ 'Μιλτιάδεα'. καὶ ἐν τούτοις γὰρ τὸ η̄ διαλύεται, ἀπέρχεται δὲ τὸ ἐπαγόμενον ν̄ ... Ἡρόδοτος δὲ καὶ στρατεύεσθαι ὁρμέαται (V 121) φησὶ καὶ ἀγωνίδαται (IX 26, 7) καὶ παρεσκευάδατο (V 65, 1, IX 100, 1)

8 Λέξ. ἐνάριες· οἱ ὁπλῖται. Greg. Cor. 145 ἐνάριες οἱ ὁπλῖται παρ' αὐτοῖς ὀνομάζονται | Λεξ. ἀνδρόγυνος· ἄνανδρος καὶ ἑρμαφρόδιτος. Hes. ἀνδρόγυνος· ὁ ἑρμαφρόδιτος καὶ ὁ ἀσθενὴς ἤγουν ὁ ἀνίσχυρος. Suid. ἀνδρόγυνος· ὁ Διόνυσος ... ἢ ἄνανδρος καὶ ἑρμαφρόδιτος

1 τοῦτον (ν eras.) **A** | ἂν om. **ABCTM** | ἀναιρηκότες **A**²**CPD** || 3 ἰτεΐῃσι **TM** Ald. ἐτείνῃσι **SV** || 4 φακέλλους **D**ᶜ | μεγάλους ῥάβδων **M** || 7 μέν τοι ἡ μαντικὴ πατρῴη σφι ἐστί **M** Ald. || 8 Ἐναρέες scripsi (cf. I 105, 4) Νάρεες **PDRSV** Ἐνάριες **ABCTM** cf. Lexx., Greg. Cor. | καὶ οἱ **ABCTM** | ἀνδρογόνοι **TM** | σφίσι propos. Stein || 9 τρία **ABCTP**¹ || 10 τοῖσι² om. **DRSV** || 11 μαντηΐων **C** μαντειίων **V** || 13 ἑστίας **C** ϊεστίας **B**¹ **A** obelo signatum ad nihil in mg. spectante **A** (v. praef. XXVII) | ἐπιόρκηκε(ν) **MSV** || 14 δὴ om. **TMP**¹ hab. **P**²**p** cett. || 15 ἐστὶ τὰ μάλιστα **M** | ὀμνύναι – ἐθέλωσι haplogr. om. **MP**ᵗ hab. **P**ᵐᵍ**p** cett. | θέλωσι **DRSV**

*λωσι ὀμνύναι. αὐτίκα δὲ διαλελαμμένος ἄγεται οὗτος, τὸν ἂν δὴ φῶσι
ἐπιορκῆσαι, ἀπιγμένον δὲ ἐλέγχουσι οἱ μάντιες, ὡς ἐπιορκήσας φαίνεται
ἐν τῇ μαντικῇ τὰς βασιληίας ἱστίας καὶ διὰ ταῦτα ἀλγέει ὁ βασιλεύς·
ὁ δὲ ἀρνέεται οὐ φάμενος ἐπιορκῆσαι καὶ δεινολογέεται. ἀρνεομένου δὲ* 3
*τούτου ὁ βασιλεὺς μεταπέμπεται ἄλλους διπλησίους μάντιας, καὶ ἢν μὲν
καὶ οὗτοι ἐσορῶντες ἐς τὴν μαντικὴν καταδήσωσι ἐπιορκῆσαι, τοῦ δὲ
ἰθέως τὴν κεφαλὴν ἀποτάμνουσι καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ διαλαγχάνουσι οἱ
πρῶτοι τῶν μαντίων· ἢν δὲ οἱ ἐπελθόντες μάντιες ἀπολύσωσι, ἄλλοι* 4
*πάρεισι μάντιες καὶ μάλα ἄλλοι· ἢν ὦν οἱ πλεῦνες τὸν ἄνθρωπον ἀπολύ-
σωσι, δέδοκται τοῖσι πρώτοισι τῶν μαντίων αὐτοῖσι ἀπόλλυσθαι. ἀπολ-* **69**
*λῦσι δὲ αὐτοὺς τοιῷδε τρόπῳ· ἐπεὰν ἅμαξαν καμάρης φρυγάνων πλήσωσι
καὶ ὑποζεύξωσι βοῦς, ἐμποδίσαντες τοὺς μάντιας καὶ χεῖρας ὀπίσω δήσαν-
τες καὶ στομώσαντες κατειργνῦσι ἐς μέσα τὰ φρύγανα, ὑποπρήσαντες δὲ
αὐτὰ ἀπιεῖσι φοβήσαντες τοὺς βοῦς. πολλοὶ μὲν δὴ συγκατακαίονται τοῖσι* 2
*μάντισι βόες, πολλοὶ δὲ περικεκαυμένοι ἀποφεύγουσι, ἐπεὰν αὐτῶν ὁ
ῥυμὸς κατακαυθῇ· κατακαίουσι δὲ τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ καὶ δι' ἄλλας
αἰτίας τοὺς μάντιας ψευδομάντιας καλέοντες. τοὺς δ' ἂν ἀποκτείνῃ βασι-* 3
*λεύς, τούτων οὐδὲ τοὺς παῖδας λείπει, ἀλλὰ πάντα τὰ ἔρσενα κτείνει, τὰ
δὲ θήλεα οὐκ ἀδικέει.*

Ὅρκια δὲ ποιεῦνται Σκύθαι ὧδε, πρὸς τοὺς ἂν ποιέωνται· ἐς κύλικα με- **70**
*γάλην κεραμίνην οἶνον ἐγχέαντες αἷμα συμμίσγουσι τῶν τὸ ὅρκιον ταμνο-
μένων τύψαντες ὀπεατίῃ, ἐπιτάμνοντες μαχαίρῃ σμικρὸν τοῦ σώματος καὶ*

AB C TM P(p) DR SV

4 Poll. II 124 *εἴρηκεν . . .* δεινολογεῖται *Ἡρόδοτος* || 11 Hes. *καμάρης· δέσμης* (huc refert Weber PhW 1934, 1068ss.) || 21 Poll. X 190 *Ἡρόδοτος . . . καὶ κεραμίνην* (*κεραμεῖην, κεραμηῖην* vv. ll.) *κύλικα ἔφη*

1 *διαλελαμένος* **MRSV** | *ἄγεται* om. **DRSV** | *ἂν δὴ*] *ἂν* **DRSV** ex haplogr. maiusculorum || 4 *δεινολεγέεται* **R** *δεινολογέαται* (alt. ο ex ε corr.) **V** | *ἀρνεουμένου* **R** || 5 *μὲν*] *μιν* vel *μέν μιν* propos. Schweighaeuser || 6 *ἐσορέ*οντες* **M** *ἐσορέωντες* Ald. | *καταδήσ[λω]ωσι* **A** | *ἐφιορκῆσαι* **D[1]RV** || 8 *μαντηίων* **T** *μαντειίων* **V** | *ἢν*] *καὶ ἢν* **AB[1]CT** || 10 *τοῖς* **DRV** | *μαντηίων* **D** *μαντειίων* **V** | *ἀπόλλυσι* **V** *ἀπόλλουσι* **R** (*ἀπολλ[ου]ῦσι* olim scriptum fuisse *ἀπολλύουσι* notans recognosci potest) || 11 *δὲ* **MP[mg]pDRSV** *δῆτα* **P[t]** cett. | *τρόπῳ τοιῷδε* **ABCT** | *καμάρης* om. **ABCT** cf. Hes. || 12 *ἐμποδήσαντες* **T** *ἐμπεδήσαντες* **M** Ald. || 13 *κατειργνῦσι*] *κατατείνουσι* **DRSV** || 14 *συγκατακέονται* **R** || 15 *αὐτέων* **M** Ald. || 16 *κατακέουσι* **R** *κατακαιέουσι* **V** || 17 *καλέουσι* **C** | *ἀποκτείνοι* **M** Ald. || 18 *ἔρσεα* **RV** || 20 *ποιεῦνται*] *ποιέονται* **B** | *τοὺς*] *οὓς* **M** om. **SV** || 21 *κεραμίνην*] cf. Poll. | *ἐκχέαντες* **B** *ἐσχέαντες* **DRSV** | *τὰ ὅρκια* **MPDRSV** || 22 *ὀπεατίῃ* scripsi 'terebram, subulam' intelligens (cf. *φρεατία* ad *φρέαρ*) *υπέατιῃ* **AB** *ἐπεάτίῃ* **C** *ὑπεατίῃ* **T** *ὑπέατι ᾗ* **PDRSV** expunxit **M** | *ἐπιταμόντες* **MD[2]RSV** | *μικρὸν* **ABCT**

ἔπειτα ἀποβάψαντες ἐς τὴν κύλικα ἀκινάκην καὶ ὀιστοὺς καὶ σάγαριν καὶ ἀκόντιον· ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, κατεύχονται πολλὰ καὶ ἔπειτα ἀποπίνουσι αὐτοί τε οἱ τὸ ὅρκιον ποιεύμενοι καὶ τῶν ἑπομένων οἱ πλείστου ἄξιοι.

71 Ταφαὶ δὲ τῶν βασιλέων ἐν Γέρροισί εἰσι, ἐς ὃ ὁ Βορυσθένης ἐστὶ προσ-
πλωτός. ἐνθαῦτα, ἐπεάν σφι ἀποθάνῃ ὁ βασιλεύς, ὄρυγμα γῆς μέγα
ὀρύσσουσι τετράγωνον, ἕτοιμον δὲ τοῦτο ποιήσαντες ἀναλαμβάνουσι τὸν
νεκρόν, κατακεκηρωμένον μὲν τὸ σῶμα, τὴν δὲ νηδὺν ἀνασχισθεῖσαν καὶ
καθαρθεῖσαν πλέην κυπέρου κεκομμένου καὶ θυμιήματος καὶ σελίνου
σπέρματος καὶ ἀννήσου συνερραμμένην ὀπίσω, καὶ κομίζουσι ἐν ἁμάξῃ
2 ἐς ἄλλο ἔθνος. οἳ δὲ ἂν παραδέξωνται κομισθέντα τὸν νεκρόν, ποιεῦσι, τά
περ οἱ Βασιλήιοι Σκύθαι· τοῦ ὠτὸς ἀποτάμνονται, τρίχας περικείρονται,
βραχίονας περιτάμνονται, μέτωπον καὶ ῥῖνα καταμύσσονται, διὰ τῆς
3 ἀριστερῆς χειρὸς ὀιστοὺς διαβυνέονται, ἐνθεῦτεν δὲ κομίζουσι ἐν τῇ
ἁμάξῃ τοῦ βασιλέος τὸν νέκυν ἐς ἄλλο ἔθνος, τῶν ἄρχουσι· οἱ δέ σφι
ἕπονται, ἐς τοὺς πρότερον ἦλθον. ἐπεὰν δὲ πάντας περιέλθωσι τὸν νεκρὸν
κομίζοντες, ἐν Γέρροισι ἔσχατα κατοικημένοισί εἰσι τῶν ἐθνέων, τῶν
4 ἄρχουσι, καὶ ἐν τῇσι ταφῇσι. καὶ ἔπειτα, ἐπεὰν θέωσι τὸν νέκυν ἐν τῇσι
θήκῃσι ἐπὶ στιβάδος, παραπήξαντες αἰχμὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ νεκροῦ
ξύλα ὑπερτείνουσι καὶ ἔπειτα ῥιψὶ καταστεγάζουσι, ἐν δὲ τῇ λοιπῇ εὐρυ-
χωρίῃ τῆς θήκης τῶν παλλακέων τε μίαν ἀποπνίξαντες θάπτουσι καὶ τὸν
οἰνοχόον καὶ μάγειρον καὶ ἱπποκόμον καὶ διήκονον καὶ ἀγγελιηφόρον καὶ
ἵππους καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀπαρχὰς καὶ φιάλας χρυσέας· ἀργύρῳ δὲ

AB C TM P(p) DR SV
Ταφαὶ δὲ τῶν (71, 1) – τοὺς βασιλέας θάπτουσι (73, 1) exc. **𝔡**

T 2–4 Pomp. Mela: v. ad cap. 66

1 *ἐς* om. **B**[1] | *σάγγαριν* **RSV** || **2** *καταχεύονται* **T** || **6** *μέγα γῆς* **M** || **8** *κατακεκειρωμένον* **T** *κατακεκυρωμένον* **SV𝔡** || **9** *καθαρισθεῖσαν* **C** | *θυμιήματος*] *ἢ* **D**[c] *μιήματος* **A**, *θυ* supra lin. add. **A** man. post. | *σελήνου* **M** || **10** *σπέρματος* om. **R** | *ἀνήσου* **M** Ald. *ἀρνήσου* **SV𝔡** | *συνρεραμμένην* **A** litterae *ν* litt. *ϱ* suprascr. man. rec. **A** *συρρεραμμένην* **B** *συρρεραμένην* **C** *συνερραμένην* **V𝔡** *συνεραμμένην* (ρραμμ suprascr.) **M**, v. gramm. meam 138 (*συνεραμένην* olim exstitisse censet Weber Anal. Hdt. 228) | *καὶ*[2] om. **ABCTM** obelo sign. **P** hab. **p** cett. || **11** *ποιέουσι* **MDRSV𝔡** || **12** *τρίχας* – **13** *περιτάμνονται* haplogr. om. **ABCT** || **13** *τῆς τε* **MPDRSV𝔡** || **14** *χερὸς* **M** Ald. | *τῇ* om. **CMP** || **15** *τοῦ βασιλέως τὸν νέκυν ἐς ἄλλο ἔθνος* **D** *τὸν νέκυν ἐς ἄλλο ἔθνος* **C** *ἐς ἄλλο ἔθνος τὸν νέκυν τοῦ βασιλέος* **Pp** Ald. *ἐς ἄλλο ἔθνος τὸν νεκρὸν τοῦ βασιλέος* **M** || **16** *νέκυν* **ABCT** || **17** *ἐν Γέρροισι*] *ἔν τε τοῖσι* **DRSV𝔡** *ἔν τε Γέρροισι* coni. Stein || **17.18** *ὧν ἄρχουσι* **Mp** || **18** *καὶ*[2] om. **DRSV𝔡** || **18.19** *τοῖσι θήκοισι* **T** || **19** *στιβα* (δ suprascr.) **V** *στιβάδι* **𝔡** | *πήξαντες* **T** || **20** *ῥίψει* **ABCP**[c]**pD** *ῥίπει* sub obelo **A**[2mg] || **21** *παλακέων* **CMRSV𝔡** | *μίην* **Mp** Ald. | *ἀποπνίγουσι θάπτοντες* **B** || **23** *πάντων* **ABCT**

οὐδὲν οὐδὲ χαλκῷ χρέωνται. ταῦτα δὲ ποιήσαντες χοῦσι πάντες χῶμα μέγα 5
ἁμιλλώμενοι καὶ προθυμεόμενοι ὡς μέγιστον ποιῆσαι. ἐνιαυτοῦ δὲ περι- 72
φερομένου αὖτις ποιεῦσι τοιόνδε· λαβόντες τῶν λοιπῶν θεραπόντων τοὺς
ἐπιτηδεοτάτους (οἳ δέ εἰσι Σκύθαι ἐγγενέες, οὗτοι γὰρ θεραπεύουσι, τοὺς
ἂν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς κελεύσῃ, ἀργυρώνητοι δὲ οὐκ εἰσί σφι θεράποντες),
τούτων ὦν τῶν διηκόνων ἐπεὰν ἀποπνίξωσιν πεντήκοντα καὶ ἵππους τοὺς 2
καλλιστεύοντας πεντήκοντα, ἐξελόντες αὐτῶν τὴν κοιλίην καὶ καθήραντες
ἐμπιπλᾶσι ἀχύρων καὶ συρράπτουσι· ἀψῖδος δὲ ἥμισυ ἐπὶ δύο ξύλα στή- 3
σαντες ὕπτιον καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τῆς ἀψῖδος ἐπ' ἕτερα δύο, καταπήξαν-
τες τρόπῳ τοιούτῳ πολλὰ ταῦτα, ἔπειτα τῶν ἵππων κατὰ μήκεα ξύλα
παχέα διελάσαντες μέχρι τῶν τραχήλων ἀναβιβάζουσι αὐτοὺς ἐπὶ τὰς
ἀψῖδας· τῶν δὲ αἱ μὲν πρότεραι ἀψῖδες ὑπέχουσι τοὺς ὤμους τῶν ἵππων, 4
αἱ δὲ ὄπισθε παρὰ τοὺς μηροὺς τὰς γαστέρας ὑπολαμβάνουσι, σκέλεα δὲ
ἀμφότερα κατακρέμανται μετέωρα· χαλινοὺς δὲ καὶ στόμια ἐμβαλόντες
ἐς τοὺς ἵππους κατατείνουσι ἐς τὸ πρόσθεν αὐτῶν καὶ ἔπειτα ἐκ πασσά-
λων δέουσι. τῶν δὲ δὴ νεηνίσκων τῶν ἀποπεπνιγμένων τῶν πεντήκοντα 5
ἕνα ἕκαστον ἀναβιβάζουσι ἐπὶ τὸν ἵππον ὧδε ἀναβιβάζοντες· ἐπεὰν νε-
κροῦ ἑκάστου παρὰ τὴν ἄκανθαν ξύλον ὀρθὸν διελάσωσι μέχρι τοῦ τραχή-
λου, κάτωθεν δὲ ὑπερέχει τοῦ ξύλου τούτου, τὸ ἐς τόρμον πηγνῦσι τοῦ
ἑτέρου ξύλου τοῦ διὰ τοῦ ἵππου. ἐπιστήσαντες δὲ κύκλῳ τὸ σῆμα ἱππέας
τοιούτους ἀπελαύνουσι. οὕτω μὲν τοὺς βασιλέας θάπτουσι· τοὺς δὲ ἄλλους 73

AB C TM P(p) DR SV, ad quos accedit usque ad *θάπτουσι* (73, 1) **𝔡**

19 *Λέξ. τόρνον* (*τόρνιον* Lexx. alph. ord. conscr.)· *τὸ τρῆμα καὶ τὸ ἐνιέμενον εἰς αὐτό.* Suid. *τόρνος· ξύλον στρογγύλον ἢ τὸ τρῆμα καὶ τὸ ἐνιέμενον εἰς αὐτό*

1 *οὐδὲ ἄλλων ἁπάντων χαλκῷ* **R** | *χρέονται* **Pp** | *μέγα* om. **DRSV𝔡** obelo sign. **P** hab. **p** cett. || **2** *ἁμιλλεώμενοι* **DRSV𝔡** | *προθυμεώμενοι* **MV**^{c}**𝔡** || **4** *ἐπιτηδειοτάτους* **ABT** *ἐπιτηδεωτάτους* **CMP** | *οἳ δέ*] *οἳ δέοι* **C** | *γὰρ δὴ θεραπεύουσι* **DSV𝔡** *γάρ εἰσι ** θεραπεύοντες* **M** *γάρ εἰσι θεραπεύοντες* Ald. || **7** *καλλίστους* **ABCTMP** | *κοιλίαν* **RSV** | *καθάραντες* **AB** || **8** *ἐμπιμπλᾶσι* **D**^{2} | *ξύλα δύο* **p** *ξύλα δύο ἥμισυ* **M** Ald. || **9** *ὕπτια* **M** | *ἐπ'* om. **ABCT** *ἐπὶ* supra lin. add. **A** man. rec. || **10** *καὶ τρόπῳ* **CT** | *κατὰ τὰ μήκεα* cod. Cantabr. Askewianus *καταμήκεα* **CMPp** *καὶ τὰ μήκεα* **A**^{1}**B** || **11** *τραχίλων* **D**^{1} | *ἀναβιβάζονται* **ABCT** || **12** *πρότερον* **T** | *ὑπερέχουσι* **ABCT** || **14** *κατακρέμαται* **ABCTMP** | *καὶ χαλινοὺς* **B** || **15** *ἐς*^{1} om. **DRSV𝔡** | *κατακτείνουσι* **Mp** || **16** *ἀπεπιγμένων* **V𝔡** || **17** *ἐπ' ἵππον* **PDRSV𝔡** *ἐπ' ἵππων* **M** Ald. || **18** *τραχίλου* **D** || **19** *δὲ* secl. Abicht | *τόρνον* Lexx. seriatim conscrr. *τόρνιον* Lexx. alphab. conscrr., Suid. *βορμὸν* (potius quam *κορμὸν*) sub obelo in mg. **A**^{2}; fort. ad Lexx. seriatim conscriptorum exemplum *τορνόν* 'foramen terebratum' scribendum et *τόρνιον* Lexx. alphab. ord. conscriptorum e Μ maiusculo pro ΝΙ lecto explicandum, ut ita 'terebratum' ab instrumento distinguatur | *πηγνύουσι* **ABCTMP** || **20** *τοῦ*^{1} om. **ABCT** | *σπείσαντες* **DRSV𝔡** *περιστήσαντες* coni. Stein *στήσαντες* coni. Legrand | *περὶ τὸ σῆμα* coni. Scaliger in notis Cantabr. bibl. univ. Nn. V. 26

Σκύθ·, ἐπεὰν ἀποθάνωσι, περιάγουσι οἱ ἀγχοτάτω προσήκοντες κατὰ
τοὺς φίλους ἐν ἁμάξῃσι κειμένους, τῶν δὲ ἕκαστος ὑποδεκόμενος εὐωχέει
τοὺς ἑπομένους καὶ τῷ νεκρῷ ἁπάντων παραπλησίως παρατίθησι, ὅσα
τοῖσι ἄλλοισι· ἡμέρας δὲ τεσσεράκοντα οὕτω οἱ ἰδιῶται περιάγονται, ἔπει-
2 *τα θάπτονται. θάψαντες δὲ οἱ Σκύθαι καθαίρονται τρόπῳ τοιῷδε· σμησά-*
μενοι τὰς κεφαλὰς καὶ ἐκπλυνάμενοι ποιεῦσι περὶ τὸ σῶμα τάδε· ἐπεὰν
ξύλα στήσωσι τρία ἐς ἄλληλα κεκλιμένα, περὶ ταῦτα πίλους εἰρινέους
περιτείνουσι, συμφράξαντες δὲ ὡς μάλιστα λίθους ἐκπύρους διαφανέας
74 *ἐσβάλλουσι ἐς σκάφην κειμένην ἐν μέσῳ τῶν ξύλων τε καὶ τῶν πίλων. ἔστι*
δέ σφι κάνναβις φυομένη ἐν τῇ χώρῃ πλὴν παχύτητος καὶ μεγάθεος τῷ
λίνῳ ἐμφερεστάτη, ταύτα δὲ πολλῷ ὑπερφέρει ἡ κάνναβις· αὕτη καὶ
αὐτομάτη καὶ σπειρομένη φύεται, καὶ ἐξ αὐτῆς Θρήικες μὲν καὶ εἵματο-
ποιεῦνται τοῖσι λινέοισι ὁμοιότατα. οὐδ᾽ ἄν, ὅστις μὴ κάρτα τρίβων εἴη
αὐτῆς, διαγνοίη λίνου ἢ καννάβιός ἐστι· ὃς δὲ μὴ εἶδέ κω τὴν καννάβιδα,
75 *λίνεον δοκήσει εἶναι τὸ εἷμα. ταύτης ὦν οἱ Σκύθαι τῆς καννάβιος τὸ σπέρμα*
ἐπεὰν λάβωσι, ὑποδύνουσι ὑπὸ τοὺς πίλους καὶ ἔπειτα ἐπιβάλλουσι τὸ
σπέρμα ἐπὶ τοὺς διαφανέας λίθους· τῷ πυρὶ τῷδε θυμιᾶται ἐπιβαλλόμενον
καὶ ἀτμίδα παρέχεται τοσαύτην, ὥστε Ἑλληνικὴ οὐδεμία ἄν μιν πυρίη
2 *ἀποκρατήσειε. οἱ δὲ Σκύθαι ἀγάμενοι τῇ πυρίῃ ὠρύονται· τοῦτό σφι ἀντὶ*

AB CTM P(p) DR SV

T 14 Poll. VII 72 (de linteis vestimentis et ex *ἀμοργίδος* factis tractans) *καὶ ἡ κάναβις δὲ ὅμοιόν ἐστι λίνῳ, μέμνηται δ᾽ αὐτῆς Ἡρόδοτος εἰπὼν* λίνου ἢ καννάβεως (*κανάβεως* v. l.) || 18 id. VII 168 *βαλανείῳ δ᾽ ἂν καὶ ἡ πυρία ἔποιτο, εἴρηκε δ᾽ Ἡρόδοτος·* πυρία Ἑλληνική

10ss. Hes. *κάναβις* (*κάναμις* scr.)· *Σκυθικὸν θυμίαμα, ὃ τοιαύτην ἔχει δύναμιν ὥστε ἐξικμάζειν πάντα τὸν παρεστῶτα· ἔστι δὲ φυτόν τι λίνῳ ὅμοιον, ἐξ οὗ αἱ Θρᾷσσαι ἱμάτια ποιοῦσιν· Ἡρόδοτος· τούτου τὸ σπέρμα θυμιῶσιν.* Antiatt. Bekk. Anecd. 105 *κάνναβις· Σοφοκλῆς Θαμύρᾳ, Ἡρόδοτος τετάρτῳ*

1 *περιάγωσι* **RV** || 2 *ἁμάξῃ* **A**[1] *σι* supra lin. add. sec. ut vid. man. **A** || 3 *τῶν νεκρῶν* **C** | *πάντων* **DRSV** | *παραπλησίως παρατίθησι*] *παρατιθεῖ* **DRSV** | *ὅσα*] *τῶν καὶ* **DRSV** || 4 *τοῖς* **DRV** | *τεσσαράκοντα* **CTMRV** || 5 *καταίρονται* **CS** || 7 *ἐρινέους* **ABC** *εἰρηνέ*ους* (*έ* in lit.) **D** *εἰρι*νέους* **V** || 8 *ἐκ πυρὸς* **MPDRSV** || 10 *κάναβις* **T** cf. Hes., Antiatt., Poll. | *μεγέθους* **AB** || 11 *λινέῳ* **DRSV** | *ταύτῃ* **ABCTMP**; ad rectionem verbi *ὑπερφέρειν* cf. VIII 138, 2; 144, 1, IX 96, 2 | *κάναβις* **CTR**[1]**V**[1] || 12 *εἵματα ποιεῦνται* **ABCTMP** || 13 *λινέουσι* **A**[1] | *ὁμοιώτατα* **D**[1] || 14 *κανάβιος* **V** cf. Poll. | *καναβίδα* **CV** || 15 *λῖνον* **DRSV** || 16 *ὑποβάλλουσι* **CMPDRSV** || 17 *ἐπὶ*] *ὑπὸ* **M** | *τῷ πυρί· τὸ δὲ* **ABTMDSV** *τὸ δὲ* tantum Cobet Hude | *θυμιῆται* **A**[1]**BCTMP** | *ὑποβαλλόμενον* **DRSV** || 18 *οὐδεμίη* **M** Ald. || 19 *ἐπικρατήσειε* **M** | *ἀποκρατήσειε — πυρίῃ* haplogr. om. **RSV** | *ὠρύεται* **S**

λουτροῦ ἐστι, οὐ γὰρ δὴ λούονται ὕδατι τὸ παράπαν τὸ σῶμα. αἱ δὲ γυ- 3
ναῖκες αὐτῶν ὕδωρ παραχέουσαι κατασώχουσι περὶ λίθον τρηχὺν τῆς
κυπαρίσσου καὶ κέδρου καὶ λιβάνου ξύλον καὶ ἔπειτα, τὸ κατασωχόμενον
τοῦτο παχὺ ἐόν, καταπλάσσονται πᾶν τὸ σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον· καὶ
ἅμα μὲν εὐωδίη σφέας ἀπὸ τούτου ἴσχει, ἅμα δὲ ἀπαιρέουσαι τῇ δευτέρῃ
ἡμέρῃ τὴν καταπλαστὴν γίνονται καθαραὶ καὶ λαμπραί.

Ξεινικοῖσι δὲ νομαίοισι καὶ οὗτοι φεύγουσι αἰνῶς χρᾶσθαι, μήτε γέων 76
ἀλλέων, Ἑλληνικοῖσι δὲ καὶ ἥκιστα, ὡς διέδεξαν Ἀνάχαρσίς τε καὶ δεύ-
τερα αὖτις Σκύλης. τοῦτο μὲν γὰρ Ἀνάχαρσις ἐπείτε γῆν πολλὴν θεωρή- 2
σας καὶ ἀποδεξάμενος κατ᾽ αὐτὴν σοφίην πολλὴν ἐκομίζετο ἐς ἤθεα τὰ
Σκυθέων, πλέων δὲ δι᾽ Ἑλλησπόντου προσίσχει ἐς Κύζικον καὶ — εὗρε γὰρ 3
τῇ Μητρὶ τῶν θεῶν ἀνάγοντας τοὺς Κυζικηνοὺς ὁρτὴν κάρτα μεγαλο-
πρεπέως — εὔξατο τῇ Μητρὶ ὁ Ἀνάχαρσις, ἢν σῶς καὶ ὑγιὴς ἀπονοστήσῃ
ἐς ἑωυτοῦ, θύσειν τε κατὰ ταὐτά, κατ᾽ ἃ ὥρα τοὺς Κυζικηνοὺς ποιεῦντας,
καὶ παννυχίδα στήσειν. ὡς δὲ ἀπίκετο ἐς τὴν Σκυθικήν, καταδὺς ἐς τὴν 4
καλεομένην Ὑλαίην (ἡ δ᾽ ἔστι μὲν παρὰ τὸν Ἀχιλλήιον δρόμον, τυγχάνει

AB C TM P(p) DR SV
Σχόλ. 75, 3 (ad κατασώχουσι) κατατρίβουσι **B** man. rec. (cf. Lexx.)

2 Λέξ. σώχουσι· τρίβουσι. Suid. σώχουσι· τρίβουσιν, Ἡρόδοτος. Hes. σώχειν· τρίβειν

1 λοῦνται **CTMP** | αἱ δὲ – 4 πρόσωπον distinxi ita intelligens: 'pultem faciunt (is sensus 'depsendi' glossematis τρίβειν verbo σώχειν attribuendus est, cf. e. g. φάρμακον καταπλαστὸν τρίβειν Ar. Pax 16) circa lapidem scabrum aquam affundentes e ligno (genitivus 'partitivus' pro obiecto usurpari nequit, et cf. Kühner-Gerth I 376) cupressi et cedri et turiferae arboris (*scil.* mixto) et deinde ea pulte pingui facta (cuius constructionis in modum accusativi 'absoluti' explicatio, quam Kühner-Gerth II 90 animo contemplabantur, magnopere praeferenda est illi, quae, quamquam illicitum duplicem accusativi usum supponens difficultatem haud minimam crearet, nihilominus ab eisdem (I 321) proponebatur) totum corpus praesertimque faciem oblinunt' || 2 παραχέουσι **C** προχέουσαι **D** παρέχουσαι **R** om. **M** | κατασωχοῦσι **M** cf. Lexx. | τριχὺν **D**[1] τραχὺν **M** || 3 λιβανωτοῦ **DRSV** | τὸ] τοι **DR** om. **SV** | κατασωχούμενον **M** || 4 καὶ καταπλάσσονται **ABCT** καταπάσσονται **M** Ald. || 5 ἐωδίη **A**[ac] εὐωδίης **C** εὐώδη **DR** εὐώδεις **SV** | ἴσχει] ἔχει **R** || 6 καταπλαστὴν **C** (ut vid.) **MRS** litt. νν ex corr. **V** || 7 νομέοισι **RV** | αἰνῶς χρᾶσθαι φεύγουσι **PDRSV** χρᾶσθαι δεινῶς φεύγουσι **M** || 7–8 μήτε γέων ἀλλέων scripsi μήτε γε ὧν ἀλλήλων **D** μήτι γε ὧν ἀλλήλων cett. μήτε τεῶν ἄλλων coni. Stein, sequ. Hude μή τι γε ἄλλων Hermann || 8 καὶ[1] om. **CTMP** | ἥκιστα] μάλιστα **M** quod explicationem censeas, cf. illa Schweighaeuseri: 'in eandem quidem sententiam ex nostri sermonis usu μάλιστα exspectasses' | Ἀναχάρσι **DRSV** || 9 Σκύλις **C** Σκύλη **DRSV** || 10 κατ᾽ αὐτὴν] κατὰ τὴν **B**[1] | πολλὴν σοφίην **M** || 11 πλέον **D** | δὲ δι᾽] δι᾽ **MP** Ald. δ᾽ **DSV** δὲ **R** | προίσχει **B**[1] προσίχει **R** || 12 μεγαλοπρεπέως κάρτα **Pp** μεγαλοπρεπέα κάρτα **M** Ald. μεγαλοπρεπέως **ABC** || 13 ηὔξατο **DRSV** | ἀπονοστήσει **C** || 14 ἐς] ἕως **T** | θύσει **C** | κατ᾽ ἃ] κατὰ **B**[2] **C TM** κατὰ τὰ **PDSV** om. **R** | ὅρα **C** || 15 ἀφίκετο **RV**

δὲ πᾶσα ἐοῦσα δενδρέων παντοίων πλέη) – ἐς ταύτην δὴ καταδὺς ὁ Ἀνάχαρ-
σις τὴν ὁρτὴν ἐπετέλεε πᾶσαν τῇ θεῷ τύμπανόν τε ἔχων καὶ ἐκδησάμενος
5 *ἀγάλματα. καὶ τῶν τις Σκυθέων καταφρασθεὶς αὐτὸν ταῦτα ποιεῦντα*
ἐσήμηνε τῷ βασιλέι Σαυλίῳ· ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπικόμενος ὡς εἶδε τὸν
Ἀνάχαρσιν ποιεῦντα ταῦτα, τοξεύσας αὐτὸν ἀπέκτεινε. καὶ νῦν ἤν τις
εἴρηται περὶ Ἀναχάρσιος, οὔ φασί μιν Σκύθαι γινώσκειν, διὰ τοῦτο, ὅτι
6 *ἐξεδήμησέ τε ἐς τὴν Ἑλλάδα καὶ ξεινικοῖσι ἔθεσι διεχρήσατο. ὡς δ᾽ ἐγὼ*
ἤκουσα Τύμνεω τοῦ Ἀριαπείθεος, ἐπίτροπον εἶναι αὐτὸν Ἰδανθύρσου, τοῦ
Σκυθέων βασιλέος πάτρων, παῖδα δὲ εἶναι Γνούρου τοῦ Λύκου τοῦ
Σπαργαπείθεος· εἰ ὧν ταύτης ἦν τῆς οἰκίης ὁ Ἀνάχαρσις, ἔστω ὑπὸ τοῦ
ἀδελφιδεοῦ ἀποθανών (Ἰδάνθυρσος γὰρ ἦν παῖς Σαυλίου, Σαύλιος δὲ ἦν
77 *ὁ ἀποκτείνας Ἀνάχαρσιν). καίτοι τινὰ ἤδη ἤκουσα λόγον ἄλλον ὑπὸ*
Πελοποννησίων λεγόμενον, ὡς ὑπὸ τοῦ Σκυθέων βασιλέος Ἀνάχαρσις
ἀποπεμφθεὶς τῆς Ἑλλάδος μαθητὴς γένοιτο, ὀπίσω τε ἀπονοστήσας φαίη
πρὸς τὸν ἀποπέμψαντα Ἕλληνας πάντας ἀσχόλους εἶναι ἐς πᾶσαν σοφίην
πλὴν Λακεδαιμονίων, τούτοισι δ᾽ εἶναι μούνοισι σωφρόνως δοῦναί τε καὶ
2 *δέξασθαι λόγον. ἀλλ᾽ οὗτος μὲν ὁ λόγος ἄλλως πέπαισται ὑπ᾽ αὐτῶν Ἑλ-*

AB C TM P(p) DR SV

6 s. Lex. Vind. 50 *διεχρήσατο ἀντὶ τοῦ 'ἐφόνευσε' καὶ ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς 'ἐχρήσατο'·* ὅτι ἐξεδήμησέ τε – διεχρήσατο || **17** Eust. Od. 1594 (ad *ϑ* 251) *τὸ . . . παίσατε ἀντὶ τοῦ 'παίξατε' · . . . ἡ δὲ χρῆσις τοῦ τοιούτου 'παῖσαι'* (a verbo *παίζειν* potius quam a *παίειν*) *καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ, λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος·* οὗτος μὲν – ὑπὸ Ἑλλήνων· *τινὲς δὲ τὸ 'παίσατε' ἀντὶ τοῦ 'τύψατε'*

1 *πάντα* **R** | *δὴ*] *δὲ* **ABC** || **2** *ἐπετέλεσε πᾶσαν* **C** *πᾶσαν ἐπετέλεε* **PDRSV** *πᾶσαν ἐπιτέλει* (*ι*^{1} in lit.) **M** | *ἐκδυσάμενος* **MRV**^{ac} || **3** *τις τῶν* **MPDRSV** || **4** *ἐσήμαινε* **T** | *Σαυλαίῳ* **DRSV** (e *Σαυαίῳ* ortum, cf. lin. 11) || **5** *ἀπέκτεινε αὐτόν* **M** || **7** *εἰς* **R** Lex. Vind. | *ξενικοῖσι* Lex. Vind. | *ἤθεσι* **DRSV** || **8** *Τίμνεω* **MSV** *τοῦ νεῶ* **ABCT** | *Σπαργαπίθεος* **PDRSV** *Παργαπίθεος* **M** | *ἐπιτρόπου* **CTMP** | quod ad distinctionem attinet, *Σκυθέων βασιλεύς* (9) est *Σαύλιος* intelligendus (cf. lin. 4) | *Ἰνδαθύρσου* **T**^{c}**M** Ald. *Ἰδανθύρου* **DRSV** || **9** *βασιλέως* **CTD** | *Γνόρου* **D** || **10** *Σπαργαναπείθεος* (*να* eras.) **A** *Σπαργαπίθεος* **MPDRSV** | *οὖν* **M** | *τῆς οἰκίης* – **11** *δὲ ἦν* haplogr. om. **RSV** | *ὁ* om. **MPDS** | *ἔστω* temptavi pro *ἴστω* codd. 'concedi potest a fratris nepote esse occisum' (nihil huc spectare mihi videtur ille Pausaniae locus I 6, 8 *ἴστω κεκτημένος* a compluribus commentatoribus explicationis causa laudatus) | *ὑπὸ*] *ἀπὸ* **T** Ald. || **11** *ἀδελφεοῦ* **CMD**^{1} quod recepp. alii Valla duce (*ἀδελφιδεόν* credo vel de aliquo consanguinitate fere aliqua propinquo posse dici vel nepotem quoque fratris designare) | *Ἰνδάθυρσος* **ABCTM** *Ἰδάνθυρος* **D** | *Σαυαίου Σαυάιος* **D** || **12** *ὁ* om. **ABCT** || **13** *Πελοπονησίων* **D**^{1}**RV** | *τῶν* **ABC** | *βασιλέως* **C** || **15** *ἐς*] *πρὸς* **M** Ald. || **16** *μούνοισι εἶναι* **D** || **17** *ἄλλος* **D** | *πέπαισται* **DRSV** Eust. *πέπλασται* cett. (quod fort. ad glossae modum interpretamentum fuit, cf. Sch. Ar. Av. 42) | *ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων* **Mp** *ὑπὸ Ἑλλήνων* Eust.

*λήνων, ὁ δ᾽ ὦν ἀνήρ, ὥσπερ πρότερον εἰρέθη, διεφθάρη. οὗτος μέν νυν
οὕτω δὴ ἔπρηξε διὰ τὰ ξεινικά τε νόμαια καὶ Ἑλληνικὰς ὁμιλίας.*

Πολλοῖσι δὲ κάρτα ἔτεσι ὕστερον Σκύλης ὁ Ἀριαπείθεος ἔπαθε παρα- 78
*πλήσια τούτῳ· Ἀριαπείθεϊ γὰρ τῷ Σκυθέων βασιλέι γίνεται μετ᾽ ἄλλων
παίδων Σκύλης. ἐξ Ἰστριηνῆς δὲ γυναικὸς οὗτος γίνεται καὶ οὐδαμῶς
ἐγχωρίης, τὸν ἡ μήτηρ αὐτὴ γλῶσσάν τε Ἑλλάδα καὶ γράμματα ἐδίδαξε.
μετὰ δὲ χρόνῳ ὕστερον Ἀριαπείθης μὲν τελευτᾷ δόλῳ ὑπὸ Σπαργαπείθεος* 2
*τοῦ Ἀγαθύρσων βασιλέος, Σκύλης δὲ τήν τε βασιληίην παρέλαβε καὶ τὴν
γυναῖκα τοῦ πατρός, τῇ οὔνομα ἦν Ὀποίη. ἦν δὲ αὕτη ἡ Ὀποίη ἀστή, ἐξ
ἧς ἦν Ὄρικος Ἀριαπείθεϊ παῖς. βασιλεύων δὲ Σκυθέων ὁ Σκύλης διαίτῃ* 3
*μὲν οὐδαμῶς ἠρέσκετο Σκυθικῇ, ἀλλὰ πολλὸν πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ μᾶλλον
τετραμμένος ἦν ἀπὸ παιδεύσιος, τῆς ἐπεπαίδευτο, ἐποίεέ τε τοιοῦτον·
εὖτε ἀγάγοι τὴν στρατιὴν τὴν Σκυθέων ἐς τὸ Βορυσθενεϊτέων ἄστυ (οἱ δὲ
Βορυσθενεῗται οὗτοι λέγουσι σφέας αὐτοὺς εἶναι Μιλησίους), ἐς τούτους
ὅκως ἔλθοι ὁ Σκύλης, τὴν μὲν στρατιὴν κατελίπεσκε ἐν τῷ προαστίῳ,
αὐτὸς δὲ ὅκως ἔλθοι ἐς τὸ τεῖχος καὶ τὰς πύλας ἐγκλήσειε, τὴν στολὴν* 4
*ἀποθέμενος τὴν Σκυθικὴν λάβεσκε ἂν Ἑλληνίδα ἐσθῆτα, ἔχων δ᾽ ἂν ταύ-
την ἠγόραζε οὔτε δορυφόρων ἑπομένων οὔτε λαοῦ οὐδενός (τὰς δὲ πύλας
ἐφύλασσον, μή τίς μιν Σκυθέων ἴδοι ἔχοντα ταύτην τὴν στολήν), καὶ τὰ
ἄλλα ἐχρᾶτο διαίτῃ Ἑλληνικῇ καὶ θεοῖσι ἱρὰ ἐποίεε κατὰ νόμους τοὺς
Ἑλλήνων. ὅτε δὲ διατρίψειε μῆνα ἢ πλέον τούτου, ἀπαλλάσσετο ἐνδὺς τὴν* 5

AB C TM P(p) DR SV

Ὅτι Σκύλης ὁ Ἀριπείθεος ἐξ Ἰστριηνῆς γυναικὸς γεννηθεὶς καὶ οὐκ ἐγχωρίης σοφὸς ἦν τὰ Ἑλληνικά· τὸν ἡ μήτηρ (78, 1) – βασιλέως (78, 2) et βασιλεύων (78, 3) – στολήν (78, 5) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXXII

1 *ἠρέθη* **C** *ἐρρήθη* **MP^c^p** || 2 *ἔπραξε* **ABCP** *τι ἔπρηξε* **DRSV** | *τὰ* om. **ABCTMP** || 3 *ἔτεσι κάρτα* **ABCT** | *Ἀριπείθεος* **TMPDRSV** | *παραπλήσια – 4 γίνεται*] *παραγίνεται* **T** | *παραπλήσια*] *ὅμοια* **M** || 4 *Ἀριπείθεϊ* **MPDRSV** | *τῶν* **DRSV** | *μετ᾽*] *μὲν* **C** || 5 *Ἰστρηνῆς* **B** *Ἰστρίνης* **DRSV** *Ἰστρινῆς* **CTMP** cf. Const. | *δὲ* om. **T** || 6 *ἐπιχωρίης* coni. Naber collato fine capitis et I 199, 1 | *αὕτη* **ABCTMP** *αὐτὴ* Const. rell. || 7 *χρόνον* Const. | *Ἀριπείθης* **MPDRSV** || 8 *βασιλέως* **C** Const. || 9 *Ὀπίη* **SV** | *Ὀπίη* **SV** || 10 *Ὄριχος* **AB** *Ὀρίχος* **C** *Ὄρινος* **M** | *Ἀριπείθεϊ* **MPDRSV** | *βασιλέων Σκυθέων* $\mathbf{R}^{t}$, corr. $\mathbf{R}^{1mg}$ || 11 *μὲν* om. **ABCT** Const. | *πολλοῦ* Const. || 12 *παιδεύσεως* **V** | *ἧς* **M** | *ἐπαιδεύετο* **T** | *τοιοῦτο* **ABCTMPD** || 13 *τὴν*²] *τῶν* **TMPp** Const. | *Βουρυσθενιτέων* Const. || 14 *Βουρυσθενῖται* Const. | *οὗτοι λέγουσι*] *ἔλεγον* Const. || 15 *ἔλθῃ* **CDRV** *ἔλθοι* Const. rell. | *καταλειπέεσκε* (e *κα-τάλείπεσκε* [ε supra] ortum?) **DRSV** *καταλείπεσκε* Const., cf. p. 396, 1 et gramm. meam 126 | *προαστείῳ* codd. || 16 *δὲ* om. **V** | *ἐγκλήσιε* $\mathbf{A}^{ac}$ *ἐγκλείσειε* **RSV** *ἐκκλείσειε* **C** || 17 *Σκοιθικὴν* Const. | *δὲ* **M** || 18 *λαοῦ*] *ἄλλου* **ABCTMP** Const., v. gramm. meam 61, cf. I 80, 2; II 124, 3 || 19.20 *τὰ ἄλλα* **ABCT** Const. *τἆλλα* **PDSV** *ταῦτα* **R** || 20 *ἐποίησε* **RSV** *ἐποίεε* Const. rell. | *τῶν* **C** || 21 *δὲ* om. **M** | *διέτριψε* Const. | *ἐνδὺς* **ABCTMP** Const. *ἐσδὺς* rell.

Σκυθικὴν στολήν. ταῦτα ποιέεσκε πολλάκις, καὶ οἰκία τε ἐδείματο ἐν
79 Βορυσθένεϊ καὶ γυναῖκα ἔγημε ἐς αὐτὰ ἐπιχωρίην. ἐπείτε δὲ ἔδει οἱ κακῶς
γενέσθαι, ἐγίνετο ἀπὸ προφάσιος τοιῆσδε· ἐπεθύμησε Διονύσῳ Βακχείῳ
τελεσθῆναι, μέλλοντι δέ οἱ ἐς χεῖρας ἄγεσθαι τὴν τελετὴν ἐγένετο φάσμα
2 μέγιστον. ἦν οἱ ἐν [Βορυσθενεϊτῶν] τῇ πόλι οἰκίης μεγάλης καὶ πολυτελέος
περιβολή, τῆς καὶ ὀλίγῳ τι πρότερον τούτων μνήμην εἶχον, τήν τε πέριξ
λευκοῦ λίθου σφίγγες τε καὶ γρῦπες ἕστασαν· ἐς ταύτην ὁ θεὸς ἐνέσκηψε
βέλος. καὶ ἡ μὲν κατεκάη πᾶσα, Σκύλης δὲ οὐδὲν τούτου εἵνεκα ἧσσον
3 ἐπετέλεσε τὴν τελετήν. Σκύθαι δὲ τοῦ βακχεύειν πέρι Ἕλλησι ὀνειδίζουσι·
οὐ γάρ φασι οἰκὸς εἶναι θεὸν ἐξευρίσκειν τοῦτον, ὅστις μαίνεσθαι ἐνάγει
4 ἀνθρώπους. ἐπείτε δὲ ἐτελέσθη τῷ Βακχείῳ ὁ Σκύλης, †ἐπρήστευσε†
τῶν τις Βορυσθενεϊτέων πρὸς τοὺς Σκύθας λέγων· 'ἡμῖν γὰρ καταγελᾶτε,
ὦ Σκύθαι, ὅτι βακχεύομεν καὶ ἡμέας ὁ θεὸς λαμβάνει· νῦν οὗτος ὁ δαίμων
καὶ τὸν ὑμέτερον βασιλέα λελάβηκε, καὶ βακχεύει τε καὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ
5 μαίνεται. εἰ δέ μοι ἀπιστέετε, ἕπεσθε, καὶ ὑμῖν ἐγὼ δείξω.' εἵποντο τῶν
Σκυθέων οἱ προεστεῶτες, καὶ αὐτοὺς ἀναγαγὼν ὁ Βορυσθενεΐτης λάθρῃ
ἐπὶ πύργον κατεῖσε. ἐπείτε δὲ παρῆε σὺν τῷ θιάσῳ ὁ Σκύλης καὶ εἶδόν

AB CT MP(p) DR SV

10 Lex. Vind. 53 (s. v. ἐνάγει) Ἡρόδοτος· ὅστις — ἀνθρώπους || 14 Phot.: v. ad III 42, 4

1 ἐποίεσκε **R** (cf. p. 395, 15) | πλεονάκις **DRSV** πολλά **T** (quin πλεονάκις [πολλά] olim fuerit scriptum haud potest esse dubium) | καὶ om. **MPDRSV** || 2 καὶ γυναῖκά τε **C** | ἔδε D^{1} ἔδεέ **MP**D^{2}**RSV** || 3 ἐγένετο A^{ac}**MPDRSV** | Βακχίῳ **T** || 4 εἰς **T** | τελευτὴν **CR** || 5 τῶν Βορυσθενεϊτῶν D^{c} τῶν Βορυσθενεϊτέων **S** τῷ Βορυσθένεϊ τῶν D^{ac}**RV** Βορυσθενεϊτέων **CTMP** formam Βορυσθενεϊτῶν a sermone nostri abhorrentem, quam primitus scriptam fuisse et correctiones speciei Βορυσθένεϊ[τῶν]τέων, e quibus ceterae codicum lectiones facillime potuerunt nasci, produxisse credo, seclusi ab explicatione ad τῇ πόλι adscripta iudicans ortam | πόλει **CT** πόληι **DRV** || 6 ὀλίγον **DRS** finem vocis compendio notat **V** | τούτω μνήμην R^{c}**SV** τούτων νήμην R^{ac} | τε om. **MPDRSV** || 8 κατακάη **R** | τούτων **MPp** | ἕνεκα **M** | ἧσσον om. **M** || 9 ἐπετέλεε **R** ἐπετέλλεε **SV** | τελευτήν **RV** || 10 εἰκὸς **TMSV** | εὑρίσκειν **C** | τοῦτον] τόνδε **M** || 11 Βακχίῳ **T** || 11.12 ἐπρήστευσε τῶν **ABC** obelo signat nihil in mg. sub obelo adscr. **A** διεπρήστευσε **DRV** διεπίστευσε **S** διεπρήστευσε τῶν **MP** Ald. an ἰών legendum (pro τῶν)? pro priore voce proposuerunt διεδρήστευσε Schneider ap. Schweighaeuserum nixus Hesychio (δρήστης· δραπέτης), διεδρηπέτευσε Dindorf, διερπήστευσε 'clam pervasit' Stein in ed. ad us. schol. confecta, διεπρέσβευε primus nescio quis ap. Gebhardt Progr. Gymn. Chur. 1857, 9, Allen RPh 13, 1939, 45, διεκπερήσας ἔσπευσε collatis codd. lectionibus IV 152, 2 ipse Gebhardt, διέδρη ἐνθεῦτεν Abicht Progr. Johannei Lüneburg. 1868, 13ss. || 12 γὰρ] δὲ **MPDRSV** || 13 ὦ om. **T** | ὑμέας **M**P^{c}**p** Ald. || 14 καὶ[1] om. **D** | ἡμέτερον **M** | λελάληκε **CRSV** | τε om. **MPDRSV** || 16 προεστῶτες **ABCTM** | λάθρα **M** || 17 κάτισε **ABCPS** ἐκάτισε **M** Ald.

μιν βακχεύοντα οἱ Σκύθαι, κάρτα συμφορὴν μεγάλην ἐποιήσαντο, ἐξελ-
θόντες δὲ ἐσήμαινον πάσῃ τῇ στρατιῇ, τὰ ἴδοιεν. ὡς δὲ μετὰ ταῦτα ἐξήλαυνε **80**
ὁ Σκύλης ἐς ἤθεα τὰ ἑωυτοῦ, οἱ Σκύθαι προστησάμενοι τὸν ἀδελφεὸν
αὐτοῦ Ὀκταμασάδην γεγονότα ἐκ τῆς Τήρεω θυγατρὸς ἐπανιστέατο τῷ
Σκύλῃ. ὁ δὲ μαθὼν τὸ γινόμενον ἐπ᾽ ἑωυτῷ καὶ τὴν αἰτίην, δι᾽ ἣν ἐποιέετο, 2
καταφεύγει ἐς τὴν Θρηίκην. πυθόμενος δὲ ὁ Ὀκταμασάδης ταῦτα ἐστρα-
τεύετο ἐπὶ τὴν Θρηίκην· ἐπείτε δὲ ἐπὶ τῷ Ἴστρῳ ἐγίνετο, ἠντίασάν μιν
οἱ Θρήικες, μελλόντων δὲ αὐτῶν συνάψειν ἔπεμψε Σιτάλκης παρὰ τὸν
Ὀκταμασάδην λέγων τοιάδε· ‘τί δεῖ ἡμέας ἀλλήλων πειρηθῆναι; εἷς μέν 3
μευ τῆς ἀδελφεῆς παῖς, ἔχεις δέ μευ ἀδελφεόν. σύ τέ μοι ἀπόδος τοῦτον,
καὶ ἐγώ σοι τὸν σὸν Σκύλην παραδίδωμι· στρατιῇ δὲ μήτε σὺ κινδυνεύσῃς
μήτε ἐγώ.’ ταῦτά οἱ πέμψας ὁ Σιτάλκης ἐπεκηρυκεύετο, ἦν γὰρ παρὰ 4
τῷ Ὀκταμασάδῃ ἀδελφεὸς Σιτάλκεος πεφευγὼς τοῦτον. ὁ δὲ Ὀκταμα-
σάδης καταινέει ταῦτα, ἐκδιδοὺς δὲ τὸν ἑωυτοῦ μήτρωα Σιτάλκῃ ἔλαβε
τὸν ἀδελφεὸν Σκύλην· καὶ Σιτάλκης μὲν παραλαβὼν τὸν ἀδελφεὸν 5
ἀπήγετο, Σκύλεω δὲ Ὀκταμασάδης αὐτοῦ ταύτῃ ἀπέταμε τὴν κεφαλήν.
οὕτω μὲν περιστέλλουσι τὰ σφέτερα νόμαια Σκύθαι, τοῖσι δὲ παρακτωμέ-
νοισι ξεινικοὺς νόμους τοιαῦτα ἐπιτίμια διδοῦσι.

Πλῆθος δὲ τὸ Σκυθέων οὐκ οἷός τ᾽ ἐγενόμην ἀτρεκέως πυθέσθαι, ἀλλὰ **81**
διαφόρους λόγους περὶ τοῦ ἀριθμοῦ ἤκουον· καὶ γὰρ κάρτα πολλοὺς εἶναί
σφεας καὶ ὀλίγους, ὡς Σκύθας εἶναι. τοσόνδε μέντοι ἀπέφαινόν μοι ἐς 2
ὄψιν, ὡς ἔστι μεταξὺ Βορυσθένεός τε ποταμοῦ καὶ Ὑπάνιος χῶρος,
οὔνομα δέ οἵ ἐστι Ἐξαμπαῖος, τοῦ καὶ ὀλίγῳ τι πρότερον τούτων μνήμην
εἶχον φάμενος ἐν αὐτῷ κρήνην ὕδατος πικροῦ εἶναι, ἀπ᾽ ἧς τὸ ὕδωρ ἀπορ-

AB CT MP(p) DR SV

2 *ἐξέλαυνε* **ABCTP** ‖ 3 *Σκύθης* **CT** | *ἑαυτοῦ* **T** | *οἱ* om. **DRSV** ‖ 4 *Τηρέω* **CP**^c^**V** ut vid. **D**^1^**R** *Τυρέω* **MP**^ac^**pS** Ald. | *ἐπανισταίατο* **M** Ald. ‖ 5 *ἐπεωυτὸν* **V**^ac^ ‖ 6 *εἰς* **RV** | *Θρηκίην* **DRSV** | *πυθόμενος* – 7 *Θρηίκην* haplogr. om. **TM** | *δὲ ὁ* om. **C** ‖ 7 *Θρηικίην* vel *Θρηκίην* **D**^c^**RSV** | *ἐγένετο* **TMPDRSV**, cf. 154, 4 et v. Hettrich, Kontext u. Aspekt in d. altgr. Prosa Hdt., 1976, 64 | *ἠντίασέν μιν* **M** *ἠντίασά μιν* **V** *ἠντιασάμην* **R** ‖ 8 *αὐτέων* **M** Ald. | *συνάπτειν* **MPDRSV** | *Σιδάλκης* **DRSV**, cf. VII 137, 3 ‖ 9 *εἷς*] *ἧς* **T** ‖ 10 *ἀδελφῆς* **C** | *τέ*] *δέ* **ABCTR** *δή* Legrand Steinio nixus ‖ 11 *τὸν σὸν* om. cod. Vat. gr. 122 Valla ‖ 12 *Σιδάλκης* **DRSV** ‖ 12.13 *παρ᾽ αὐτῷ* **C** ‖ 13 *Ὀκταμασσάδῃ* **A** | *Σιδάλκεος* **DRSV** *Σιτάλκεω* cod. Cantabr. Askewianus | *τοῦτον* om. **ABCT** ‖ 14 *συναινέει* **M** *κατ* ex corr. **D** | *ἐκδοὺς* **MPDRSV** *ἐκδιδοὺς* ‘promptus ad tradendum’ cett. | *μήτρω* **D**^c^**RSV** *μήτρων* Legrand collato *πάτρων* 76, 6 al. | *Σιτάλκην* **CM** Ald. *Σιδάλκῃ* **DRSV** ‖ 15 *Σκύλην* – *ἀδελφεὸν* haplogr. om. **R** | *Σιδάλκης* **DSV** ‖ 16 *ὁ Ὀκταμασάδης* **C**^c^ (man. pr.) **T** | *ἀπέταμε αὐτοῦ ταύτῃ* **DRSV** ‖ 17 *νόμαι* **R** *νόμεα* **V** ‖ 19 *ἀτρεκέως* om. **M** ‖ 22 *ὡς* om. **MPDRSV** ‖ 23 *οἵ ἐστι*] *ἐστι* **CT** *ἔστι οἱ* **MPp** Ald. | *ὀλίγον* **S** fin. vocis compend. not. **V**

3 ῥέον τὸν Ὕπανιν ἄποτον ποιέειν. ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ κέεται χαλκίον, με-
γάθεϊ καὶ ἑξαπλήσιον τοῦ ἐπὶ στόματι τοῦ Πόντου κρητῆρος, τὸν Παυσα-
4 νίης ὁ Κλεομβρότου ἀνέθηκε. ὃς δὲ μὴ εἶδέ κω τοῦτον, ὧδε δηλώσω·
ἑξακοσίους ἀμφορέας εὐπετέως χωρέει τὸ ἐν Σκύθῃσι χαλκίον, πάχος δὲ
τὸ Σκυθικὸν τοῦτο χαλκίον ἐστὶ δακτύλων ἕξ. τοῦτο ὦν ἔλεγον οἱ ἐπι-
5 χώριοι ἀπὸ ἀρδίων γενέσθαι, βουλόμενον γὰρ τὸν σφέτερον βασιλέα, τῷ
οὔνομα εἶναι Ἀριάνταν, τοῦτον εἰδέναι τὸ πλῆθος τὸ Σκυθέων κελεύειν
μιν πάντας Σκύθας ἄρδιν ἕκαστον μίαν ἀπὸ τοῦ ὀιστοῦ κομίσαι. ὃς δ' ἂν
6 μὴ κομίσῃ, θάνατον ἀπείλεε. κομισθῆναί τε δὴ χρῆμα πολλὸν ἀρδίων
καί οἱ δόξαι ἐξ αὐτέων μνημόσυνον ποιήσας λιπέσθαι· ἐκ τουτέων δή
μιν τὸ χαλκίον ποιῆσαι τοῦτο καὶ ἀναθεῖναι ἐς τὸν Ἐξαμπαῖον τοῦτον.
82 ταῦτα δὴ περὶ τοῦ πλήθεος τοῦ Σκυθέων ἤκουον. θωμάσια δ' ἡ χώρη
αὕτη οὐκ ἔχει, χωρὶς ἢ ὅτι ποταμούς τε πολλῷ μεγίστους καὶ ἀριθμὸν
πλείστους. ὃ δὲ ἀποθωμάσαι ἄξιον καὶ πάρεξ τῶν ποταμῶν καὶ τοῦ
μεγάθεος τοῦ πεδίου παρέχεται, εἰρήσεται· ἴχνος Ἡρακλέος φαίνουσι ἐν
πέτρῃ ἐνεόν, τὸ ἔοικε μὲν βήματι ἀνδρός, ἔστι δὲ τὸ μέγαθος δίπηχυ,
παρὰ τὸν Τύρην ποταμόν. τοῦτο μέν νυν τοιοῦτό ἐστι, ἀναβήσομαι δ' ἐς
τὸν κατ' ἀρχὰς ἦα λέξων λόγον.

AB CT MP(p) DR SV

8 *Λέξ. ἄρδιν· ἀκίδα βέλους καὶ τὰ ἐκ χειρὸς ὅπλα* (Lexx. seriatim conscr. sola, cf. I 215, 1). Suid. *ἄρδιν· ἀκίδα βέλους ἢ τὰ ἐκ χειρὸς ὅπλα· Ἡρόδοτος καὶ ἄρδις πληθυντικῶς ἀντὶ τοῦ 'φαρέτρας'*. Lex. Vind. 23 (s. v. *ἄρδιν*) *Ἡρόδοτος·* ἄρδιν ἕκαστον μίαν ἀπὸ τοῦ ὀιστοῦ κομίσαι

1 *ποιέει* **PMDRSV** inf. cett. codd. conservavi etsi nullo modo noster cap. 52 aquam Hypanis impotabilem esse memorat | *καίεται* **V M** (*αί* in lit.) | *χαλκεῖον* **ABCTP**[c]**pD**[1] *χαλκήϊον* **M** Ald. *χαλκίον* **P**[ac] cett., cf. 152, 4 || 2 *καὶ* om. **TMp** Ald. | *τῷ στόματι* **M** Ald. | *πονητοῦ* **DRSV** || 4 *χωρέει εὐπετέως* **P**[1] *εὐπετέως χωρέει* **P**[2]**p** cett. *εὐπετέας* coni. Scaliger in notis Cantabr. bibl. univ. Nn. V. 26 | *χαλκεῖον* **ABCTP** *χαλκήϊον* **M** Ald. || 5 *χαλκεῖον* **ABCTP** *χαλκήϊον* **M** Ald. | *οὖν* **RV** || 6 *ἀπὸ* om. **RSV** || 7 *οὔνομα εἶναι*] *οὖναι* **V** *οὔνομα* **S** | *Ἀριάντον* **V**[ac] | *τοῦτον* secl. Schaefer Hude *τοῦτον* ⟨*βουλόμενον*⟩ propos. Reiz | *τὸ*[2]] *τῶν* **CT**[2]**MP DRSV** | *τὸ Σκυθέων* — 12 *πλήθεος* haplogr. om. **T**[1] || 8 *μιν*] *μὲν* coni. Legrand | *πάντως* **SV** | *πάντα Σκύθην* **T**[2] | *μίην* **M** Ald. | *ἀπὸ τοῦ ὀιστοῦ* del. Stein Hude, hab. Lex. Vind. || 8–9 *ὃς δὲ μὴ κομίζῃ* **T**[2] || 9 *τε δὴ*] *ται δὴ* **R** *τε* **ABC** *δὴ* **V** *δὲ* **S** | *χρήματα* (*τα* expunx. nescio quae man.) **A** | *πολλῶν* **M** Ald. | *ἀρκαδίων* **C** || 10 *αὐτῶν* **DRSVT**[2] | *ποιήσαντι* **MPDRSV**, v. Kühner-Gerth II 105s. (cf. e. g. Thuc. III 36) | *τούτων* **ABC** | *δή*] *δέ* Legrand || 11 *χαλκεῖον* **ABCP** *χαλκήϊον* **M** Ald. || 12 *δὴ* **M** Ald. *δὲ* cett. | *τοῦ*[2]] *τῶν* **DRSV** | *θωυμάσια* **ABCMP** || 13 *χωρὶς* om. **M** | *τε* om. **M** || 14 *ἀποθωμάσαι* (ω supra) **C** *ἀποθωυμάσαι* **MPp** | *καὶ*[1] om. **PMD RSV** || 15 *παρέχεται* om. **M** | *Ἡρακλέους* **BC** || 16 *ἐνεόν*] *ἐν* supra lin. m. prima ut vid. **A** | *οἶκε* **RV** || 17 *τοιοῦτόν* **RSV**

III

Παρασκευαζομένου Δαρείου ἐπὶ τοὺς Σκύθας καὶ ἐπιπέμποντος ἀγ- 83
γέλους [ἐπιτάξοντας τοῖς μὲν πεζὸν στρατόν, τοῖς δὲ νέας παρέχειν, τοῖς
δὲ ζεύγνυσθαι τὸν Θρηίκιον Βόσπορον] Ἀρτάβανος ὁ Ὑστάσπεος, ἀδελ-
φεὸς ἐὼν Δαρείου, ἔχρηζε μηδαμῶς αὐτὸν στρατιὴν ἐπὶ Σκύθας ποιέεσθαι,
καταλέγων τῶν Σκυθέων τὴν ἀπορίην. ἀλλ᾽ οὐ γὰρ ἔπειθε συμβουλεύων 2
οἱ χρηστά, ὁ μὲν ἐπέπαυτο· ὁ δ᾽, ἐπειδή οἱ τὰ πάντα παρεσκεύαστο,
ἐξήλαυνε τὸν στρατὸν ἐκ Σούσων. ἐνθαῦτα τῶν Περσέων Οἰόβαζος ἐδεήθη 84
Δαρείου τριῶν ἐόντων οἱ παίδων καὶ πάντων στρατευομένων ἕνα αὐτῷ
καταλειφθῆναι· ὁ δέ οἱ ἔφη ὡς φίλῳ ἐόντι καὶ μετρίων δεομένῳ πάντας
τοὺς παῖδας καταλείψειν. ὁ μὲν δὴ Οἰόβαζος περιχαρὴς ἦν ἐλπίζων τοὺς 2
υἱέας στρατιῆς ἀπολελύσθαι, ὁ δὲ κελεύει τοὺς ἐπὶ τούτων ἐπεστεῶτας
ἀποκτεῖναι πάντας τοὺς Οἰοβάζου παῖδας· καὶ οὗτοι μὲν ἀποσφαγέντες
αὐτοῦ ταύτῃ ἐλίποντο. Δαρεῖος δὲ ἐπείτε πορευόμενος ἐκ Σούσων ἀπίκετο 85
τῆς Καλχηδονίης ἐπὶ τὸν Βόσπορον, ἵνα ἔζευκτο ἡ γέφυρα, ἐνθεῦτεν ἐσβὰς
ἐς νέα ἔπλεε ἐπὶ τὰς Κυανέας καλευμένας, τὰς πρότερον πλαγκτὰς Ἕλλη-

AB CT MP(p) DR SV

T 14—p. 400, 9 Eust. Dion. 142—144 aliquoties se ad cap. 85 refert dicens inter alia *οὕτω νοεῖ καὶ Ἡρόδοτος λέγων τὸν μὲν Βόσπορον* τείνειν εἰς τὴν Προποντίδα, *αὐτὴν δὲ* καταδιδόναι εἰς τὸν Ἑλλήσποντον et (Dion. 147) *Ἡρόδοτος* . . . ἀξιοθέατον (*ἀξιοθεώτατον* v. l.) *Πόντον τὸν Εὔξεινον λέγει καὶ* πελαγέων ἁπάντων θαυμασιώτατον. Suid. s. v. *Εὔξεινος*: *λέγει Ἡρόδοτος*· πελαγέων γὰρ ἁπάντων ἐστὶ θαυμασιώτατος

1 ad divisionem libri cf. gramm. meam 201 et praef. LVII s. | *ἐπιπέμποντας* **V** *περιπέμποντος* coni. Cobet, sequ. Hude; *ἐπιπέμπειν* 'ultro mittere' quae cap. 4 dicta sunt resumit; hoc verbo absolute noster utitur minimoque iure, ut videtur, Steinius in ed. in us. schol. conscripta iudicat necesse fuisse illos dativos supplere *τοῖς μὲν . . . τοῖς δὲ . . . τοῖς δὲ*, qui a sermone nostri abhorrentes quin delendi sint minime dubito || 2 *ἐπιτάξοντας* — 3 *Βόσπορον* seclusi (v. quae praecedunt) | *ἐπιτάξαντος* **TR** | *τοῖσι* **CTMPDRSV** | *τοῖσι* **CTMPDRSV** | *τοῖσι* **CTMPDRSV** || 3 *ζευγνύναι* **DRSV** | *σπόρον* **V** | *Ἀτάρβανος* **A** || 4 *ὢν* **PRV** | *ἐχρημάτιζε* **T** | *στρατείην* **C** || 6 *ἐπεί* **M** | *τὰ ἅπαντα* **ABCT** | *παρασκεύαστο* **ABC** || 7 *τῶν* ⟨*τις*⟩ Legrand | *ὁ Ἰόβαζος* **C** *Ἰόβαζος* **V** || 10 *καταλείψειν*] *καλύψειν* **V** || 11 *ὑέας* **C** | *στρατηίης* **MPD²RSV**, cf. quae ad III 67, 3 adnotavimus | *ἐκέλευσε* **ABC** | *ἐπὶ τούτων* om. **ABCT** | *ἐπιστεῶτας* **R** *ἑστεῶτας* **C** || 13 *ἐλείποντο* **T** | *αὐτοῦ ταύτῃ ἀπολείφθησαν ἀποσφαγέντες* **M** (*ἐλίποντο* *ἀπολείφθησαν* mihi olim exstitisse videtur; ad medii aor. formam verbi *λείπειν* intransitive usurpatam cf. *Λ* 693, *δ* 710, cf. Kühner-Gerth I 118, nullaque ratione necesse est imperf. formam cod. **T** transmissam Bekkero ceterisque editoribus ducibus in textum recipere) | *ὁ Δαρεῖος* **SV** || 14 *Χαλκηδονίης* **M** *Καλχηδονίας* **V**[ac] *Καρχηδονίης* **D** | *ἐμβὰς* **SV** || 15 *καλεομένας* **MD** | *Ἕλληνες* om. **M**

νές φασι εἶναι, ἑζόμενος δὲ ἐπὶ ῥίῳ ἐθηεῖτο τὸν Πόντον ἐόντα ἀξιοθέητον·
2 πελαγέων γὰρ ἁπάντων πέφυκε θωμασιώτατον, τοῦ τὸ μὲν μῆκος στάδιοί
εἰσι ἑκατὸν καὶ χίλιοι καὶ μύριοι, τὸ δὲ εὖρος, τῇ εὐρύτατος αὐτὸς ἑωυτοῦ,
3 στάδιοι διηκόσιοι καὶ τρισχίλιοι. τούτου τοῦ πελάγεος τὸ στόμα ἐστὶ
εὖρος τέσσερες στάδιοι· μῆκος δὲ τοῦ στόματος, ὁ αὐχήν, τὸ δὴ Βόσπορος
κέκληται, κατ᾽ ὃ δὴ ἔζευκτο ἡ γέφυρα, ἐπὶ σταδίους εἴκοσι καὶ ἑκατόν
4 ἐστι· τείνει δ᾽ ἐς τὴν Προποντίδα ὁ Βόσπορος. ἡ δὲ Προποντίς, ἐοῦσα
εὖρος μὲν σταδίων πεντακοσίων, μῆκος δὲ τετρακοσίων καὶ χιλίων,
καταδιδοῖ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἐόντα στεινότητι μὲν ἑπτὰ σταδίους, μῆ-
κος δὲ τετρακοσίους. ἐκδιδοῖ δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ἐς χάσμα πελάγεος, τὸ
86 δὴ Αἰγαῖον καλέεται. (μεμέτρηται δὲ ταῦτα ὧδε· ʽνεῦς ἐπίπαν μάλιστά κῃ
κατανύει ἐν μακρημερίῃ ὀργυιὰς ἑπτακισμυρίας, νύκτωρ δὲ ἑξακισμυ-
2 ρίας.᾽ ἤδη ὦν ἐς μὲν Φᾶσιν ἀπὸ τοῦ στόματος — τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ
Πόντου μακρότατον — ἡμερέων ἐννέα πλόος ἐστὶ καὶ νυκτῶν ὀκτώ·
αὗται ἕνδεκα μυριάδες καὶ ἑκατὸν ὀργυιέων γίνονται, ἐκ δὲ τῶν ὀργυιέων
3 τουτέων στάδιοι ἑκατὸν καὶ χίλιοι καὶ μύριοί εἰσι. ἐς δὲ Θεμισκύρην τὴν
ἐπὶ Θερμώδοντι ποταμῷ ἐκ τῆς Σινδικῆς — κατὰ τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ
Πόντου εὐρύτατον — τριῶν τε ἡμερέων καὶ δύο νυκτῶν πλόος· αὗται δὲ
τρεῖς μυριάδες καὶ τριήκοντα ὀργυιέων γίνονται, στάδιοι δὲ τριηκόσιοι
4 καὶ τρισχίλιοι. ὁ μέν νυν Πόντος οὗτος καὶ Βόσπορός τε καὶ Ἑλλήσποντος

AB CT MP(p) DR SV

1 ἑζώμενος ut vid. **D**[1] ἱζόμενος **R** | ῥίῳ Corn. de Pauw ῥωι (ï add. prima ut vid. man.) **A** ἱρῷ **TMPDR** τῷ ἱρῷ **BS** ἱρὸν **C** τὸ ἱρῷ **V**. duplicem memoriam ῥωι (ιωι suprascr.) olim exstitisse recte censet Weber Anal. Hdt. 228 | ἐθηῆτο **T** Ald. | ὄντα **M** || **2** πέφυκε] cf. Suid. | θωυμασιώτατον **P**[1] θωυμασιώτατος **ABCMP**[2]**p** θωμασιώτατος **T** cf. Suid. | τοῦτο **ABCM** τούτῳ **S** || **2.3** εἰσὶ στάδιοι **PDRSV** || **3** εἰσι om. **M** | τῇ om. **T** || **4** τριηκόσιοι **S**[c] ad rationem fort. rectius | τὸ om. **DRSV** || **5** τέσσαρες **ABTMV** τέσσαρα **R** || **6** ἔζευκται **D** || **7** τὴν om. **C** | Ποντίδα **D** Προποντίδα Eust. rell. | Ποντίς **D** || **8** εὖρος om. **B**[t] || **9** στεινότατα **DRV** στεινότατον **S** στεινότητα Schweighaeuserio duce edd. prorsus omnes, sed 'Graeco' accusativo aptius convenit dativus ad talis significationis vocem || **10** ἐσδιδοῖ **DRSV** | ὁ om. **SV** || **11** νηῦς **ABCTMP** ναῦς **S** νεῦς cett. quam lectionem ut difficillimam retinui, v. praef. XXII (Hecataei esse credo, cf. quae ad grammaticos ad 86, 4 laudatos adnotavi) || **12** κατανεύει **D**[ac]**RSV** κατανέει **D**[c] | μακρῇ ἡμέρῃ **MPDRSV** | ὀργυιέας **M** Ald. | νύκτωρ δὲ ἑξακισμυρίας (sub obelo ad ἑπτακισμυρίας) **A**[2mg] νυκτὸς δε ἑξακισμυρίας **BCTMP** om. **A**[t] cett., cf. quae modo ad νεῦς adnotavi et quae Hemmerdinger disseruit CQ 2, 1952, 97–99 || **13** τοῦ[1] om. **DRSV** || **14** πλόος ἐννέα **T** || **16** τούτων **AB** | Θεμίσκυραν **M** Ald. Θεμίσκυριν **D** Θεμίσκυρον **PR** Θεμίσκουρον **SV** || **17** Σινδικῆς Wesselingio duce edd. ἀττ**ῆς **M** Ἰνδικῆς cett. γρ᾽ Σκυθικῆς in mg. adscr. man. prima cod. Vat. gr. 122; obelo signat in mg. repetito sed nihil adscr. **A** cf. 28, 1 || **18** τε] δὲ **RSV** | δυῶν νυκτῶν πλόον **ABC** νυκτῶν πλόον δύο **T** || **19** καὶ τριήκοντα μυριάδες **M** Ald. || **20** τε om. **ABCT**

οὕτω τέ μοι μεμετρέαται καὶ κατὰ τὰ εἰρημένα πεφύκασι.) παρέχεται δὲ καὶ λίμνην ὁ Πόντος οὗτος ἐκδιδοῦσαν ἐς αὐτὸν οὐ πολλῷ τεῳ ἐλάσσω ἑωυτοῦ, ἣ Μαιῆτίς τε καλέεται καὶ μήτηρ τοῦ Πόντου.

Ὁ δὲ Δαρεῖος ὡς ἐθεήσατο τὸν Πόντον, ἔπλεε ὀπίσω ἐπὶ τὴν γέφυραν, 87
τῆς ἀρχιτέκτων ἐγένετο Μανδροκλέης Σάμιος· θεησάμενος δὲ καὶ τὸν Βόσπορον στήλας ἔστησε δύο ἐπ᾿ αὐτοῦ λίθου λευκοῦ ἐνταμὼν γράμματα ἐς μὲν τὴν Ἀσσύρια, ἐς δὲ τὴν Ἑλληνικά, ἔθνεα πάντα, ὅσα περ ἦγε· ἦγε δὲ πάντα, τῶν ἦρχε· τούτων μυριάδες ἐξηριθμήθησαν χωρὶς τοῦ ναυτικοῦ ἑβδομήκοντα σὺν ἱππεῦσι, νέες δὲ ἑξακόσιαι συνελέχθησαν. τῇσι μέν νυν 2
στήλῃσι ταύτῃσι Βυζάντιοι κομίσαντες ἐς τὴν πόλιν ὕστερον τούτων ἐχρήσαντο πρὸς τὸν βωμὸν τῆς Ὀρθωσίης Ἀρτέμιδος χωρὶς ἑνὸς λίθου· οὗτος δὲ κατελείφθη παρὰ τοῦ Διονύσου τὸν νηὸν ἐν Βυζαντίῳ γραμμάτων Ἀσσυρίων πλέος. τοῦ δὲ Βοσπόρου ὁ χῶρος, τὸν ἔζευξε βασιλεὺς Δαρεῖος, ὡς ἐμοὶ δοκέειν συμβαλλομένῳ, μέσον ἐστὶ Βυζαντίου τε καὶ τοῦ ἐπὶ στόματι ἱροῦ.

Δαρεῖος δὲ μετὰ ταῦτα ἡσθεὶς τῇ σχεδίῃ τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτῆς Μαν- 88
δροκλέα τὸν Σάμιον ἐδωρήσατο πᾶσι δέκα. ἀπ᾿ ὧν δὴ Μανδροκλέης ἀπαρχὴν ζῷα γραψάμενος πᾶσαν τὴν ζεῦξιν τοῦ Βοσπόρου καὶ βασιλέα τε Δαρεῖον ἐν προεδρίῃ κατήμενον καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ διαβαίνοντα, ταῦτα γραψάμενος ἀνέθηκε ἐς τὸ Ἥραιον ἐπιγράψας τάδε·

AB CT MP(p) DR SV

T 2 s. Eust.: v. ad 57

1 Et. M. 578, 41 ss. *μεμετρέαται· μετρῶ, μετρήσω, . . . μεμέτρηνται, καὶ Ἰακῶς 'μεμετρέαται'· παρὰ Ἱππώνακτι·* ὁ μὲν οὖν Βόσπορος καὶ ὁ Πόντος κατὰ πάντα μοι μεμετρέαται. Zonar. 1352 idem habet. Crameri Anecd. Oxon. I 287 *μεμετρέαται· τοῦτο Ἰωνικόν ἐστιν· ὡς γὰρ νενόηνται νενόαται καὶ περιποίηνται περιποιέαται, οὕτως καὶ μεμέτρηνται μεμετρέαται παρὰ τῷ Ἑκαταίῳ* (v. praef. XXII)· ὁ μὲν οὖν Βόσπορος καὶ ὁ Πόντος οὕτω καὶ ὁ Ἑλλήσποντος κατὰ ταὐτά μοι μεμετρέαται ‖ 18 Eust. Il. 626 (ad *Z* 88) *ὅτι διάλυσις ἢ μετατύπωσις λέγεται τοῖς παλαιοῖς τὸ 'ἐν πόλει ἄκρῃ' ληφθὲν ἀντὶ τοῦ συνθέτου ὀνόματος τοῦ 'ἀκροπόλει' . . . ὅμοια δὲ τούτοις . . . καὶ παρ᾿ Ἡροδότῳ τὸ* ὁ δὲ νεκρὸς ἦν θέης ἄξιος ἤτοι ἀξιοθέατος μεγέθους ἕνεκα καὶ κάλλους (IX 25, 1) *καὶ* ζῷα γραψάμενος *ἤγουν ζωγραφήσας*

1 *οὗτοι* **ABCT** | *πεφύσασι* **V** ‖ 2 *οὗτος* om. **ABCT**, secl. Hude | *ἐσδιδοῦσαν* **DRSV** | *αὐτὸν* **ABCTP**[ac] *ἑωυτὸν* **MP**[c]**p** Ald. cett. ‖ 4 *ὡς* om. **D** | *ἐθηήσατο* **DRSV** ut vid. **M** | *ἐπὶ*] *ἐς* **C** ‖ 5 *Μανδροκλῆς* **PDRSV** | *θηησάμενος* **DRSV** ‖ 6 *ἐπ᾿ αὐτοῦ* 'aus diesem Anlaß' (ut consuetudo est regum orientis antiqui)] *ἐπ᾿ αὐτὸν* **ABCT** *ἐπ᾿ αὐτῷ* Gronovius Wesseling Hude ‖ 7 *τὴν*[1]] *τὴν ἑτέρην* **MPDRSV** ‖ 8 *ἐξηρίθμησαν* **R** ‖ 10 *Βυζαντεῖοι* **V** ‖ 12 *δὲ* om. **ABCT** | *κατελήφθη* **T** | *τῶν νηῶν* **T** | *Βυζαντίων* **SV** ‖ 13 *πλέως* **TD**[2] ‖ 14 *δοκέει* **ABCTMP** | *συμβαλομένῳ* **CM**[ac] | *ἐς μέσον* **ABCT** | *τε* om. **DRSV** ‖ 15 *στόματος* **R**[ac]**SV** ‖ 17 *πᾶσι*] *παισὶ* **TMPp** Ald. ‖ 18 *ζωαγραψάμενος* **MPp** Ald. *ζωγραψάμενος* **T** | *τοῦ* om. **M** | *τε* om. **M** ‖ 19 *προεδρείῃ* **T** | *κατήμενον*] *τ* in lit. **D**[1]

2 *Βόσπορον ἰχθυόεντα γεφυρώσας ἀνέθηκε*
Μανδροκλέης Ἥρῃ μνημόσυνον σχεδίης
αὐτῷ μὲν στέφανον περιθείς, Σαμίοισι δὲ κῦδος,
Δαρείου βασιλέος ἐκτελέσας κατὰ νοῦν.

89 *ταῦτα μέν νυν τοῦ ζεύξαντος τὴν γέφυραν μνημόσυνα ἐγένετο, Δαρεῖος*
δὲ δωρησάμενος Μανδροκλέα διέβαινε ἐς τὴν Εὐρώπην τοῖσι Ἴωσι παραγ-
γείλας πλέειν ἐς τὸν Πόντον μέχρι Ἴστρου ποταμοῦ, ἐπεὰν δὲ ἀπίκωνται
ἐς τὸν Ἴστρον, ἐνθαῦτα αὐτὸν περιμένειν ζευγνύντας τὸν ποταμόν· τὸ γὰρ
2 *δὴ ναυτικὸν ἦγον Ἴωνές τε καὶ Αἰολέες καὶ Ἑλλησπόντιοι. ὁ μὲν δὴ ναυ-*
τικὸς Κυανέας διεκπλώσας ἔπλεε ἰθὺ τοῦ Ἴστρου, ἀναπλώσας δὲ ἀνὰ πο-
ταμὸν δυῶν ἡμερέων πλόον ἀπὸ θαλάσσης τοῦ ποταμοῦ τὸν αὐχένα, ἐκ
3 *τοῦ σχίζεται τὰ στόματα τοῦ Ἴστρου, ἐζεύγνυε. Δαρεῖος δὲ ὡς διέβη*
τὸν Βόσπορον κατὰ τὴν σχεδίην, ἐπορεύετο διὰ τῆς Θρηίκης, ἀπικόμενος
90 *δὲ ἐπὶ Τεάρου ποταμοῦ τὰς πηγὰς ἐστρατοπεδεύσατο ἡμέρας τρεῖς. ὁ δὲ*
Τέαρος λέγεται ὑπὸ τῶν περιοίκων εἶναι ποταμῶν ἄριστος τά τε ἄλλα ἐς
ἄκεσιν φέροντα καὶ δὴ καὶ ἀνδράσι καὶ ἵπποισι ψώρην ἀκέσασθαι. εἰσὶ
δὲ αὐτοῦ αἱ πηγαὶ δυῶν δέουσαι τεσσεράκοντα ἐκ πέτρης τῆς αὐτῆς ῥέουσαι
2 *καὶ αἱ μὲν αὐτέων εἰσὶ ψυχραί, αἱ δὲ θερμαί. ὁδὸς δ' ἐπ' αὐτάς ἐστι ἴση*
ἐξ Ἡραίου τε πόλιος τῆς παρὰ Περίνθῳ καὶ ἐξ Ἀπολλωνίης τῆς ἐν τῷ
Εὐξείνῳ πόντῳ, δυῶν ἡμερέων ἑκατέρῃ. ἐκδιδοῖ δὲ ὁ Τέαρος οὗτος ἐς τὸν
Κοντάδεσδον ποταμόν, ὁ δὲ Κοντάδεσδος ἐς τὸν Ἀγριάνην, ὁ δὲ Ἀγριάνης

AB CT MP(p) DR SV

T 1–4 Tzetz. Chil. I 861 *ὃν* (scil. *τὸν Βόσπορον*) *Μανδροκλεὴς ὁ Σάμιος ἔζευξε γεφυρώσας* (*Μανδροκλῆς* etiam ib. III 471) || 15–18 Eust. Il. 1263 (ad *X* 148) *λέγει . . . καὶ Ἡρόδοτος ποταμὸν Σκυθικὸν Τέαρον* τά τε ἄλλα εἰς ἄκεσιν φέροντα καὶ δὴ καὶ ἀνδράσι καὶ ἵπποις ἀγαθὸν ψώραν ἀκέσασθαι· πηγαὶ *δέ φησιν* τούτου δυοῖν δέουσαι τεσσαράκοντα ἐκ πέτρας τῆς αὐτῆς ῥέουσαι καὶ αἱ μὲν αὐτῶν εἰσὶ ψυχραί, αἱ δὲ θερμαί || 19 Steph. Byz. *Ἥραιον· πόλις Θρᾴκης· Ἡρόδοτος τετάρτῃ*

1 ss. = Anth. Pal. VI 241 Waltz, extat etiam ap. Dion. Byz. II 42 Müller et cod. Paris. gr. 1712 fol. 73 (Chronica Symeonis Metaphrastae Logothetae) || 2 *Μανδροκρέων* Anth. Pal. *Σμαρδοκλέης* Chron. Sym. *Ἀνδροκλέης* Dion. Byz. cf. Tzetz. | *σχεδίας* Anth. Pal. || 3 *αὐτῷ μὲν* **M** Ald. *αυτῷ μὲν* **AB** *τῷ μὲν δὴ* Anth. Pal. *αὐτῷ μὲν* rell. || 4 *Δαρείου βασιλέως* **C** Anth. Pal. *Δαρείῳ βασιλεῖ* Chron. Sym. || 6 *ἐς* om. **M** || 7 *εἰς* **B** | *Πόντον*] *ποταμὸν* **R** | *ἐπειὰν* **V** || 9 *ἦγον* om. **DRSV** | *ναυτικὸς στρατὸς* **TPDRSV** *ναυτικὸς στρατὸς τὰς* **M** Ald. || 10 *ἰθοῦ* **V** *εὐθὺ* **ABCT** | *ἀνὰ τὸν* **CPp** Ald. *ἐπὶ τὸν* **M** || 11.12 *ἐξ οὗ* **ABCTM** || 13 *Βόσπορον*] *Πόντον* **DRSV** | *Θρηκίης* **DRSV** || 15 *ἄριστος εἶναι ποταμῶν* **M** | ⟨τὰ⟩ *ἐς* Kruegerio duce Hude *εἰς* **T** || 16 *καί²* om. **ABCT** || 17 *αὐτοῦ*] *τούτου* **MPDRSV** Eust. | *τεσσαράκοντα* **C¹TMRV** | *πέτρας* **V** || 18 *αὐτῶν* **DRSV** || 19 *ἐξ – ἐν τῷ* om. **C** | *Ἡρέου* **M** || 20 *ἡμερέων* om. **SV** || 21 *Κοντάδεστον* **DRSV** | *Κοντάδεστος* **DRSV**

ἐς τὸν Ἕβρον, ὁ δὲ ἐς θάλασσαν τὴν παρ' Αἴνῳ πόλι. ἐπὶ τοῦτον ὢν τὸν 91
ποταμὸν ἀπικόμενος ὁ Δαρεῖος ὡς ἐστρατοπεδεύσατο, ἡσθεὶς τῷ ποταμῷ
στήλην ἔστησε καὶ ἐνθαῦτα γράμματα ἐγγράψας λέγοντα, τάδε 'Τεάρου 2
ποταμοῦ κεφαλαὶ ὕδωρ ἄριστόν τε καὶ κάλλιστον παρέχονται πάντων
ποταμῶν· καὶ ἐπ' αὐτὰς ἀπίκετο ἐλαύνων ἐπὶ Σκύθας στρατὸν ἀνὴρ
ἄριστός τε καὶ κάλλιστος πάντων ἀνθρώπων, Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπεος
Περσέων τε καὶ πάσης τῆς ἠπείρου βασιλεύς.' ταῦτα δὴ ἐνθαῦτα ἐγράφη.
Δαρεῖος δὲ ἐνθεῦτεν ὁρμηθεὶς ἀπίκετο ἐπ' ἄλλον ποταμόν, τῷ οὔνομα 92
Ἀρτησκός ἐστι, ὃς διὰ Ὀδρυσέων ῥέει. ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν ἀπ-
ικόμενος ἐποίησε τοιόνδε· ἀποδέξας χωρίον τῇ στρατιῇ ἐκέλευε πάντα
ἄνδρα λίθον ἕνα παρεξιόντα τιθέναι ἐς τὸ ἀποδεδεγμένον τοῦτο χωρίον.
ὡς δὲ ταῦτα ἡ στρατιὴ ἐπετέλεσε, ἐνθαῦτα κολωνοὺς μεγάλους τῶν λίθων
καταλιπὼν ἀπήλαυνε τὴν στρατιήν. πρὶν δὲ ἀπικέσθαι ἐπὶ τὸν Ἴστρον, 93
πρώτους αἱρέει Γέτας τοὺς ἀθανατίζοντας. οἱ μὲν γὰρ δὴ τὸν Σαλμυδησ-
σὸν ἔχοντες Θρήικες καὶ ὑπὲρ Ἀπολλωνίης τε καὶ Μεσαμβρίης πόλιος
οἰκημένοι, καλεύμενοι δὲ Σκυρμιάδαι καὶ Νιψαῖοι, ἀμαχητὶ σφέας αὐτοὺς
παρέδοσαν Δαρείῳ· οἱ δὲ Γέται πρὸς ἀγνωμοσύνην τραπόμενοι αὐτίκα
ἐδουλώθησαν Θρηίκων ἐόντες ἀνδρειότατοι καὶ δικαιότατοι. ἀθανατίζουσι 94

AB CT MP(p) DR SV

T 2ss. Liban. Antioch. 296 *Δαρείῳ μὲν οὖν ἐπὶ Σκύθας ἐλαύνοντι Τέαρος ἐν Θρᾴκῃ ποταμὸς ἔδοξεν εἶναι κάλλιστος, καὶ στήλην ὁ Δαρεῖος στήσας τοῦτο ἐνέγραψεν αὐτῇ, Τέαρον εἶναι ποταμῶν κάλλιστον* || 14 – p. 404, 15 Eust. Dion. 304 *Ἡρόδοτος . . . μέρος οἴεται εἶναι τῶν Θρᾳκῶν τοὺς Γέτας· . . . Ἡρόδοτος δὲ καὶ τοξεύειν φησὶν αὐτοὺς ἄνω πρὸς τὴν βροντὴν καὶ τὴν ἀστραπὴν ἀπειλοῦντας τῷ θεῷ . . . καὶ Ἡρόδοτος δὲ ἀπαθανατίζοντας αὐτοὺς καλεῖ διὰ τὸν ῥηθέντα γόητα Ζάμολξιν, ὃν καὶ δουλεῦσαι αὐτὸς τῷ* Πυθαγόρᾳ *φησίν. ἱστορεῖ δὲ καὶ* ἀνδρειοτάτους Θρᾳκῶν τοὺς *Γέτας* καὶ δικαιοτάτους. *λέγει δὲ καὶ ὅτι εἷλεν αὐτοὺς ὁ Δαρεῖος, ὅτε σχεδίᾳ διαβὰς ἐκ τῆς Ἀσίας ἐπορεύετο διὰ τῆς Θρᾴκης* || 16 Steph. Byz. *Σκυμνιάδαι· ἔθνος σὺν Γέταις, . . . Σκυμνιάδαι καὶ Γέται.* id. *Νίψα· πόλις Θρᾴκης· ὁ πολίτης Νιψαῖος· Ἡρόδοτος τετάρτῃ*

1 *Εὖρον* **T** *Ἕβρον* (*β* ex corr.) **D** | *θάλατταν* **M** | *Αἶνον* **S** | *πόλει* **CTD** *πόλιν* **RS** || 2 *ὁ Δαρεῖος ἀπικόμενος* **DRSV** || 3 *γράψας* **ABCT** cf. Liban. || 4 *κεφάλαιον* **T** || 5–6 *στρατὸν ἀνὴρ ἄριστος καὶ κάλλιστος* **B** *στρατὸν ἀνὴρ κάλλιστος καὶ ἄριστος* **AC** *ἀνὴρ κάλλιστος στρατὸν καὶ ἄριστος* **T** || 6 *ὁ* om. **T** || 7 *δὴ* **S** *δὲ* cett. | *ἐνταῦθα* **RV** || 8 *ἐπ'*] *ἐς* **ABCTMP** || 9 *Ἀρτισκός* vel *Ἀρτίσκος* **BTMPSV** *Ἀρτικός* **R** | *ὃς δὴ διὰ* **M** Ald. | *Ὀδρυσῶν* **ABCMP** *Ὀδρυσσῶν* **T** || 10 *χῶρον* **ABCT** || 11 *ἕνα λίθον* **C** *λίθον* **M** | *τὸ*] *τὸν* **R** || 12 *μεγάλων* **ABC** *μεγάλους* (*υς* in ras.) **V** || 13 *ἀπέλαυνε* **DRSV** || 14 *πρώτης* **T** | *ἀθανατίζοντας*] cf. Eust. | *δὴ* om. **ABCTMP** | *Σαλμυδισὸν* **S** *Σαλμυσὸν* (*δ* supra) **V** || 15 *καὶ*[1] om. **C** | *ὑπὲρ* om. **SV** | *Μεσαμβρίης τε πόλιος* **ABC** || 16 *καλέμενοι* **RV** | *Κυρμιάναι* vel *Κυρμιᾶναι* **ABCMP** *Κυρμιῶναι* **T** *Σκυμνιάδαι* Steph. Byz. | *Νυψαῖοι* **DR** *Μυψαῖοι* **ABCTP** *μυψαῖοι* (*ν* supra) **M** cf. Steph. Byz. | *αὐτοὺς* om. **DRSV** || 17 *παρέδωσαν* **D**[1]**R** || 18 *καὶ δικαιότατοι* om. **B** | *ἀπαθανατίζουσι* **D**, quod ex Eust. quoque recognoscas

δὲ τόνδε τὸν τρόπον· οὔτε ἀποθνήσκειν ἑωυτοὺς νομίζουσι ἰέναι τε τὸν
ἀπολλύμενον παρὰ Σάλμοξιν δαίμονα. (οἱ δὲ αὐτέων τὸν αὐτὸν τοῦτον
2 ὀνομάζουσι Βελέιζιν.) διὰ πεντετηρίδος δὲ τὸν πάλῳ λαχόντα αἰεὶ σφέων
αὐτῶν ἀποπέμπουσι ἄγγελον παρὰ τὸν Σάλμοξιν ἐντελλόμενοι, τῶν ἂν
ἑκάστοτε δέωνται. πέμπουσι δὲ ὧδε· οἱ μὲν αὐτῶν ταχθέντες ἀκόντια
τρία ἔχουσι, ἄλλοι δὲ διαλαβόντες τοῦ ἀποπεμπομένου παρὰ τὸν Σάλμοξιν
τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἀνακινήσαντες αὐτὸν μετέωρον ῥίπτουσι ἐς τὰς
3 λόγχας· ἢν μὲν δὴ ἀποθάνῃ ἀναπαρείς, τοῖσδε ἵλεος ὁ θεὸς δοκέει εἶναι,
ἢν δὲ μὴ ἀποθάνῃ, αἰτιῶνται αὐτὸν τὸν ἄγγελον φάμενοί μιν ἄνδρα κακὸν
εἶναι, αἰτιησάμενοι δὲ τοῦτον ἄλλον ἀποπέμπουσι· ἐντέλλονται δὲ ἔτι
4 ζῶντι. οὗτοι οἱ αὐτοὶ Θρήικες καὶ πρὸς βροντήν τε καὶ ἀστραπὴν τοξεύον-
τες ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπειλέουσι τῷ θεῷ οὐδένα ἄλλον θεὸν νομί-
95 ζοντες εἶναι εἰ μὴ τὸν σφέτερον. ὡς δὲ ἐγὼ πυνθάνομαι τῶν τὸν Ἑλλήσ-
ποντον καὶ Πόντον οἰκεόντων Ἑλλήνων, τὸν Σάλμοξιν τοῦτον ἐόντα ἄν-
θρωπον δουλεῦσαι ἐν Σάμῳ (δουλεῦσαι δὲ Πυθαγόρῃ τῷ Μνησάρχου),
2 ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὸν γενόμενον ἐλεύθερον χρήματα κτήσασθαι συχνά,
κτησάμενον δὲ ἀπελθεῖν ἐς τὴν ἑωυτοῦ· ἅτε δὲ κακοβίων τε ἐόντων τῶν
Θρηίκων καὶ ὑπαφρονεστέρων τὸν Σάλμοξιν τοῦτον ἐπιστάμενον δίαιτάν

AB CT MP(p) DR SV

T 15ss. Diog. Laert. VIII 1 *ἔσχε* (scil. *Πυθαγόρας*) ... *δοῦλον Ζάμολξιν, ᾧ Γέται θύουσι Κρόνον νομίζοντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος.* Etym. M. *Ζάμολξις· Πυθαγόρᾳ δουλεύσας, ὡς Ἡρόδοτος τετάρτῃ* (item Photius s. v.). Hes. *Ζάμολξις· τοῦτον Ἡρόδοτος μέν φησι τοὺς περὶ τὸν Πόντον οἰκοῦντας Ἕλληνας λέγειν δοῦλον Πυθαρόρου γενέσθαι, εἶτα ἐλευθερωθέντα καὶ πλεύσαντα ἀπελθεῖν καὶ ἀφρονεστέραν μαθόντα ... δίαιταν καὶ Ἑλληνικήν, τοὺς πρώτους τῶν ἀστῶν συνάγειν καὶ εὐωχεῖν λέγοντα, ὡς οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ συμπόται τεθνήξοιντο.* Suid. *λέγουσι δέ τινες, ὡς ὁ Ζάμολξις ἐδούλευσε Πυθαγόρᾳ Μνησάρχου Σαμίῳ καὶ ἐλευθερωθεὶς ταῦτα ἐσοφίζετο*

2 *Ζάλμοξιν* **S**[t] *Σάμολξιν* **M** *Ζάμολξιν* **T** Ald. cf. testimonia | *αὐτῶν* **ABCT MP** || 2.3 *τοῦτον ὀνομάζουσι* Mehlerio duce edd. *τοῦτὀνομίζουσι* **A** *τοῦτον νομίζουσι* cett. || 3 *Βελεΐξιν* **T** *Γεβελέϊζιν* **MPp** Ald. (quod e *Γέ⟨ται⟩ Βελέϊζιν* mihi videtur ortum) *Γεβελεΐζειν* **DRSV** | *πεντηρίδος* **DRSV** | *δὲ*] *τε* **ABC** | *πάλῳ*] *παῦλον* **T** | *ἀεὶ* **DRV** || 4 *Ζάλμοξιν* **S** *Σάμολξιν* **M** *Ζάμολξιν* **Tp** Ald. | *ἐντελόμενοι* **A**[1] || 5 *δέονται* **T** || 6 *τοὺς ἀποπεμπομένους* **ABCT** | *Ζάλμοξιν* **S** *Σάλμοξιν* **p** *Σάμολξιν* **M** *Ζάμολξιν* **T** Ald. || 7 *τὰς χεῖρας καὶ*] *ἐντελλόμενοι* **SV** | *ῥιπτεῦσι* **DSV** *ῥιππεῦσιν* **R** || 8 *τοῖσδε*] *τοῖσι δὲ* **CTMP** | *ἵλεως* **TPDRSV** || 9 *τὸν* om. **SV** || 10 *αἰτιασάμενοι* **ABCT** || 11 *τὴν βροντήν* **DRSV** || 12 *ἄνω* om. **R** | *ἀπειλεῦσι* **DRSV** | *ἄλλον*] ο in ras. (ω videtur eras.) **A** || 13–14 *Ἑλλήσποντον οἰκεόντων Ἑλλήνων* (*καὶ Πόντον* haplogr. om.) **ABCT** *Ἑλλήσποντον οἰκεόντων Ἑλλήνων καὶ Πόντον* **MP** || 14 *οἰκημένων* **T** | *Ζάλμοξιν* **S** *Σάμολξιν* **M** *Ζάμολξιν* **T** Ald. *Σάλμοξιν* **Pp** cett. cf. testimonia || 16 *αὐτὸν* om. **Mp** Ald. | *κτήματα κτήσασθαι μεγάλα κτησάμενον* **ABCT** *κτήσασθαι χρήματα συχνὰ κτησάμενον* **M** || 17 *ἐπελθεῖν* **DRSV** || 18 *Ζάλμοξιν* **S** *Ζάμολξιν* **TM** Ald.

τε Ἰάδα καὶ ἤθεα βαθύτερα ἢ κατὰ Θρήικας — οἷα Ἕλλησί τε ὁμιλήσαντα
καὶ Ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσθενεστάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρῃ — κατασκευάσα-
σθαι ἀνδρεῶνα, ἐς τὸν πανδοκεύοντα τῶν ἀστῶν τοὺς πρώτους καὶ 3
εὐωχέοντα ἀναδιδάσκειν, ὡς οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ συμπόται αὐτοῦ οὔτε οἱ
ἐκ τούτων αἰεὶ γινόμενοι ἀποθανέονται, ἀλλ᾽ ἥξουσι ἐς χῶρον τοῦτον,
ἵνα αἰεὶ περιεόντες ἕξουσι τὰ πάντα ἀγαθά. ἐν ᾧ δὲ ἐποίεε τὰ καταλεχθέντα 4
καὶ ἔλεγε ταῦτα, ἐν τούτῳ κατάγαιον οἴκημα ἐποιέετο. ὡς δέ οἱ παντε-
λέως εἶχε τὸ οἴκημα, ἐκ μὲν τῶν Θρηίκων ἠφανίσθη, καταβὰς δὲ κάτω
ἐς τὸ κατάγαιον οἴκημα διαιτᾶτο ἐπ᾽ ἔτεα τρία. οἱ δέ μιν ἐπόθεόν τε καὶ 5
ἐπένθεον ὡς τεθνεῶτα· τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ ἐφάνη τοῖσι Θρηιξί, καὶ οὕτω
πιθανά σφι ἐγένετο, τὰ ἔλεγε ὁ Σάλμοξις. ταῦτά φασί μιν ποιῆσαι· ἐγὼ 96
δὲ περὶ μὲν τούτου καὶ τοῦ καταγαίου οἰκήματος οὔτ᾽ ἀπιστέω οὔτ᾽ ὦν
πιστεύω τι λίην, δοκέω δὲ πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον τὸν Σάλμοξιν τοῦτον
γενέσθαι Πυθαγόρεω. εἴτε δὲ ἐγένετό τις Σάλμοξις ἄνθρωπος, εἴτ᾽ ἐστὶ 2
δαίμων τις Γέτῃσι οὗτος ἐπιχώριος, χαιρέτω.

Οὗτοι μὲν δὴ τρόπῳ τοιούτῳ χρεώμενοι ὡς ἐχειρώθησαν ὑπὸ Περ-
σέων, εἵποντο τῷ ἄλλῳ στρατῷ· Δαρεῖος δὲ ὡς ἀπίκετο καὶ ὁ πεζὸς 97
ἅμ᾽ αὐτῷ στρατὸς ἐπὶ τὸν Ἴστρον, ἐνθαῦτα διαβάντων πάντων Δαρεῖος
ἐκέλευσε τοὺς Ἴωνας τὴν σχεδίην λύσαντας ἕπεσθαι κατ᾽ ἤπειρον ἑωυτῷ
καὶ τὸν ἐκ τῶν νεῶν στρατόν. μελλόντων δὲ τῶν Ἰώνων λύειν καὶ ποιέειν 2
τὰ κελευόμενα Κώης ὁ Ἐρξάνδρου στρατηγὸς ἐὼν Μυτιληναίων ἔλεξε

AB CT MP(p) DR SV

T 20 Tzetz. Chil. III 466ss. ad rem pertinet nulla Hdt. nominis mentione facta

1s. Eust. Il. 479 (ad *Δ* 330) *τὰς . . . τῶν Κεφαλλήνων στίχας 'οὐκ ἀλαπαδνὰς' . . . φησίν* (sc. Homerus), *. . . δηλαδὴ ἐξ ἐναντίου ἀνδρειοτάτας . . . ὅμοιον καὶ παρ᾽ Ἡροδότῳ* τὸ ὁμιλήσαντα ῾Ελλήνων οὐ τῷ ἀσοφωτάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρᾳ

2 *ἀσθενεστάτῳ*] *ἀσοφωτάτῳ* Eust. ‖ **6** *ἀεὶ* **MDRV** | *περιόντες* **MDRSV** | *τὰ*] *ταῦτὰ* **M** Ald. ‖ **7** *ἐκ τούτῳ* **D**ac *ἐκ τούτου* **D**c | *κατάγεον* **RSV** | *ἐποιέετο* — **8** *οἴκημα* haplogr. om. **RSV** | *παντελῶς* **ABCTM** ‖ **8** *κάτω* om. **M** ‖ **9** *διετᾶτο* **C** *διαιτᾶτο* (*ιτ* ex corr.) **D** olimne exstabat *δἔιαιτᾶτο*? (cf. 121) ‖ **10** *Θρηιξί* **AB** *Θρηξί* **S** *Θραξί* **T** ‖ **11** *ὁ* om. **ABCM** | *Ζάλμοξις* **S** *Ζάμολξις* **TM** Ald. ‖ **12** *τούτου καὶ* om. **ABCT** | *καταγέου* **RSV** ‖ **12–13** *οὔτε πιστεύω λίην* **MPDRSV** *οὔτε οὖν πιστεύω λίην* **D** ‖ **13** *Ζάλμοξιν* **S** *Σάμολξιν* **M** *Ζάμολξιν* **T** Ald. ‖ **14** *Πυθαγόραιω* **B** *Πυθαγόραιων* **DRSV** | *εἴτε . . . εἴτ᾽*] *εἰ δὴ . . . εἰ δέ* **DRSV** | *τις γε* **DRV** | *Ζάλμοξις* **S** *Σάμολξις* **M** *Ζάμολξις* **T** Ald. ‖ **15** *Γέτισι* **D** | *ἐπιχώριος* om. **M** ‖ **16** *οὕτω* **DRV** | *χρεόμενοι* **Pp** | *ὑπὸ Δαρείου καὶ Περσέων* **M** Ald. ‖ **17–18** *καὶ ὁ πεζὸς ἅμ᾽ αὐτῷ στρατὸς* **ABT** *καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς* **MPDRSV** *πεζὸς ἅμ᾽ αὐτῷ* **C** ‖ **18** *πάντων* om. **M**¹ | *Δαρεῖος* om. **M** erant qui delerent (Scaliger in notis Cantabr. bibl. univ. Nn. V. 26, et v. Powell CR 52, 1938, 58–59) ‖ **19** *τούς* ⟨*τε*⟩ Steinio duce Hude ‖ **20** *τὸν ἐκ* om. **SV** ‖ **21** *ὁ ἐξ ἄνδρου* **D** *ὁ Ἐρξάνδου* **p** *ὀρέξάνδρου* **R** *ὁ ῾Ρεξάνδρου* **SV** *Ὀρεξάνδρου* e Tzetze recognoscitur | *Μιτυληναίων* codd.

Δαρείῳ τάδε πυθόμενος πρότερον, εἴ οἱ φίλον εἴη γνώμην ἀποδέκεσθαι
3 *παρὰ τοῦ βουλομένου ἀποδείκνυσθαι· 'ὦ βασιλεῦ, ἐπὶ γῆν γὰρ μέλλεις*
στρατεύεσθαι, τῆς οὔτε ἀρηρεμένον φανήσεται οὐδὲν οὔτε πόλις οἰκεομένη·
σύ νυν γέφυραν ταύτην ἔα κατὰ χώρην ἑστάναι φυλάκους αὐτῆς λιπὼν
4 *τούτους, οἵ περ μιν ἔζευξαν. καὶ ἤν τε κατὰ νόον πρήξωμεν εὑρόντες*
Σκύθας, ἔστι ἄποδος ἡμῖν, ἤν τε καὶ μή σφεας εὑρεῖν δυνεώμεθα, ἥ γε
ἄποδος ἡμῖν ἀσφαλής· οὐ γὰρ ἔδεισά κω, μὴ ἑσσωθέωμεν ὑπὸ Σκυθέων
μάχῃ, ἀλλὰ μᾶλλον, μὴ οὐ δυνάμενοί σφεας εὑρεῖν πάθωμέν τι ἀλώμενοι.
5 *καὶ τάδε λέγειν φαίη τις ἄν με ἐμεωυτοῦ εἵνεκεν, ὡς καταμένω· ἐγὼ δὲ*
γνώμην μέν, τὴν εὕρισκον ἀρίστην σοί, βασιλεῦ, ἐς μέσον φέρω, αὐτὸς
6 *μέντοι ἕψομαί τοι καὶ οὐκ ἂν λειφθείην.' κάρτα τε ἥσθη τῇ γνώμῃ Δαρεῖος*
καί μιν ἠμείψατο τοῖσδε· 'ξεῖνε Λέσβιε, σωθέντος ἐμεῦ ὀπίσω ἐς οἶκον
τὸν ἐμὸν ἐπιφάνηθί μοι πάντως, ἵνα σε ἀντὶ χρηστῆς συμβουλίης χρηστοῖσι
98 *ἔργοισι ἀμείψωμαι.' ταῦτα δὲ εἴπας καὶ ἀπάψας ἅμματα ἑξήκοντα ἐν*
2 *ἱμάντι καλέσας ἐς λόγους τοὺς Ἰώνων τυράννους ἔλεγε, τάδε 'ἄνδρες*
Ἴωνες, ἡ μὲν πρότερον γνώμη ἀποδεχθεῖσα ἐς τὴν γέφυραν μετείσθω μοι,
ἔχοντες δὲ τὸν ἱμάντα τόνδε ποιέετε τάδε· ἐπεὰν ἐμὲ ἴδητε τάχιστα πο-
ρευόμενον ἐπὶ Σκύθας, ἀπὸ τούτου ἀρξάμενοι τοῦ χρόνου λύετε ἅμμα ἓν
ἑκάστης ἡμέρης· ἢν δὲ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ μὴ παρέω, ἀλλὰ διεξέλθωσι
3 *ὑμῖν αἱ ἡμέραι τῶν ἁμμάτων, ἀποπλέετε ἐς τὴν ὑμετέρην αὐτῶν. μέχρι*
δὲ τούτου, ἐπείτε οὕτω μετέδοξε, φυλάσσετε τὴν σχεδίην πᾶσαν προθυ-
μίην σωτηρίης τε καὶ φυλακῆς παρεχόμενοι. ταῦτα δὲ ποιεῦντες ἐμοὶ με-
γάλως χαριεῖσθε.' Δαρεῖος μὲν ταῦτα εἴπας ἐς τὸ πρόσω ἠπείγετο.
99 *Τῆς δὲ Σκυθικῆς γῆς ἡ Θρηίκη τὸ ἐς θάλασσαν πρόκειται. κόλπου δὲ*
ἀγομένου τῆς γῆς ταύτης ἡ Σκυθική τε ἐκδέκεται, καὶ ὁ Ἴστρος ἐκδιδοῖ

AB CT MP(p) DR SV, ad quos ab initio cap. 99 usque ad *ἐβουλεύοντο* (137, 1) accedit **𝔡**

1 *εἴ οἱ*] *εἴη* **M** | *ἀποδέξασθαι* **Mp** Ald. || 3 *ἀρηρημένον* **SV** *ἀρηρομένον* **A**^{2}**P**^{mg} sequens videlicet Eustathium (Il. 1161 s. f. ad Σ 548 *τὸ . . . 'ἀρηρομένη' ὀρθῶς μὲν οὕτως ἔχει, εὕρηνται δέ τινα τῶν ἀντιγράφων καὶ 'ἀρηρεμένην' ἔχοντα διὰ τοῦ ε̄ καὶ ἴσως οὐκ ὀρθῶς*) *ἀρηρεμένον* **A**^{1}**P**^{t}**p** cett. || 3 *πόλιος* **C** || 4 *γεφύρην* **M** Ald. | *αὐτοὺς* **T** || 6 *ἔσται* **M** Ald. | *ἄφοδος* **DRSV** | *δυνώμεθα* **TMPDRSV**, cf. VII 163, 1 et v. grammaticam meam 17 || 7 *ἄφοδος* **DRSV** || 8 *τι*] *τοι* **A**^{1}**C** *τι* sub obelo in mg. **A**^{2} cett. || 9 *ἑωυτοῦ* **CTMP** | *εἵνεκα* **M** | *καταμενέω* **DRSV** || 10 *φήσω* **ABCT** || 11 *ὁ Δαρεῖος* **C** || 12 *ἤψατο* **C** | *τοῖσιδε* **CT** || 13 *ἐφάνη τοί μιν* **C** *ἐπιφάνητί μοι* **ABT** | *συμβουλῆς* **M** || 14 *ἀμείψομαι* **CDRSV** | *δὲ* om. **PDRSV** || 15 *Ἴωνας* **DRSV** || 16 *πρῶτερον* (ο supra ω) **A** *προτέρα* **M** || 17 *ἐμὲ*] *με* **MPDRSV** | *ἴδητάχιστα* **T** || 18 *ἅμα* **MR** || 19 *ἐν* om. **ABCT** | *τούτῳ* om. **D** | *διέλθωσι* **ABCT** || 20 *ἁμάτων* **V** *ἁμμάντων* **R** | *ἀποτελέετε* **T** || 21 *προ*θυμίην* (φ eras.) **A** || 22 *τε σωτηρίης τε* **M** | *δὴ* **CT** | *ποιέοντες* **ABCT** | *μεγάλως*] *μάλιστα* **M** || 23 *χαριεῖσθαι* **BC** | *ἐς*] *ἐπὶ* **M** | *ἐπείγετο* **ABCTP** || 24 *Θρηκίη* **DRSV** || 25 *καὶ* om. **C**

ἐς αὐτὴν πρὸς εὖρον ἄνεμον τὸ στόμα τετραμμένος. τὸ δὲ ἀπὸ Ἴστρου 2
ἔρχομαι σημανέων τὸ πρὸς θάλασσαν αὐτῆς τῆς Σκυθικῆς χώρης ἐς
μέτρησιν· ἀπὸ Ἴστρου αὕτη ἤδη ⟨ἡ⟩ ἀρχαίη Σκυθική ἐστι πρὸς μεσαμ-
βρίην τε καὶ νότον ἄνεμον κειμένη μέχρι πόλιος Καρκινίτιδος καλεομένης,
τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης τὴν μὲν ἐπὶ θάλασσαν τὴν αὐτὴν φέρουσαν ἐοῦσαν 3
ὀρεινήν τε χώρην καὶ προκειμένην τὸ ἐς Πόντον νέμεται τὸ Ταυρικὸν
ἔθνος μέχρι χερσονήσου τῆς τρηχέης καλεομένης, αὕτη δὲ ἐς θάλασσαν
τὴν πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον κατήκει· ἔστι γὰρ τῆς Σκυθικῆς τὰ δύο 4
μέρεα τῶν οὔρων ἐς θάλασσαν φέροντα τήν τε πρὸς μεσαμβρίην καὶ τὴν
πρὸς τὴν ἠῶ, κατά περ τῆς Ἀττικῆς χώρης· καὶ παραπλήσια ταύτῃ καὶ
οἱ Ταῦροι νέμονται τῆς Σκυθικῆς, ὡς εἰ τῆς Ἀττικῆς ἄλλο ἔθνος καὶ μὴ
Ἀθηναῖοι νεμοίατο τὸν βουνὸν τὸν Σουνιακὸν μᾶλλον ἐς τὸν πόντον [τὴν
ἄκρην] ἀνέχοντα, τὸν ἀπὸ Θορικοῦ μέχρι Ἀναφλύστου δήμου. (λέγω δέ, 5
ὡς εἶναι ταῦτα σμικρὰ μεγάλοισι συμβαλέειν.) τοιοῦτον ἡ Ταυρική ἐστι.
ὃς δὲ τῆς Ἀττικῆς ταῦτα μὴ παραπέπλωκε, ἐγὼ δὲ ἄλλως δηλώσω· ὡς
εἰ τῆς Ἰηπυγίης ἄλλο ἔθνος καὶ μὴ Ἰήπυγες ἀρξάμενοι ἐκ Βρεντεσίου λι-
μένος ἀποταμοίατο μέχρι Τάραντος καὶ νεμοίατο τὴν ἄκρην. δύο δὲ λέγων
ταῦτα πολλὰ λέγω παρόμοια, τοῖσι ἄλλοισι ἔοικε μὲν ἡ Ταυρική. τὸ δ' ἀπὸ 100
τῆς Ταυρικῆς ἤδη Σκύθαι κατύπερθε τῶν Ταύρων καὶ τὰ πρὸς θαλάσσης
τῆς ἠοίης νέμονται τοῦ τε Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου τὰ πρὸς ἑσπέρης καὶ
τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος μέχρι Τανάιδος ποταμοῦ, ὃς ἐκδιδοῖ ἐς μυχὸν
τῆς λίμνης ταύτης. ἤδη ὦν ἀπὸ μὲν Ἴστρου τὰ κατύπερθε ἐς τὴν μεσό- 2

AB CT MP(p) DR SV(𝔡)

T 68. Steph. Byz. *Χερρόνησος· Ἡρόδοτος τετάρτῃ·* νέμεται τὸ Ταυρικὸν ἔθνος μέχρι Χερρονήσου τῆς τρηχείης καλεομένης

1 *αὐτὸν* (i. e. *τὸν κόλπον*) num sit scribendum dubitat Legrand | *τοῦ Ἴστρου* **T** || 2 *σημαινέων* **RV𝔡** | *τῆς* om. **MpD𝔡** Ald. || 3 *αὐτὴ* **C** | *ἡ* add. Krueger, sequ. Stein Hude | *Σκυθίη* **MPDRSV²𝔡** || 4 *καλεομένης Καρκινίτιδος* **MPDRSV𝔡** || 5 *τὸ δὲ ἀπὸ*] *ἀπὸ δὲ* **M** | *θάλατταν* **M** | *φέρουσα* **C** || 6 *νέμονται* **M** Ald. || 7 *χερσοννήσου* **S** *χερροννήσου* **CM** *Χερρονήσου* Steph. Byz. | *τρηχείης* **M** Steph. Byz. || 9 *τε* om. **𝔡** || 10 *ἕω* **ABCT** || 11 *Ἀττικῆς χώρης* **DRSV𝔡** || 12 *βουνὸν* **A²** *γουνὸν* **A¹** cett., cf. 199, 1 et λ 323 | *τὸν γουνὸν τὸν Σουνιακὸν τὸν ἀπὸ Θορικοῦ μέχρι Ἀναφλύστου δήμου μᾶλλον ἐς τὸν πόντον τὴν ἄκρην ἀνέχοντα* transpos. Valla probatque Valckenaer, sed *Σουνιακὸν* ad *πόντον* potius pertinere iudico || 12.13 *τὴν ἄκρην* secl. Krueger utpote glossam ad *τὸν γουνὸν* adscriptum, quod probat Stein verbum *ἀνέχειν* cetera intransitive usurpari indicans || 13 *Θορυκοῦ* **M** *Θωικοῦ* **RSV** | *Ἀναβλύστου* **M** | *δὴ* **C** || 14 *συμβάλλειν* **ABCTMP** | *τοιοῦτο* **MPD** || 15 *παραπέμπλωκεν* **C** || 16 *εἰ*] *εἴη* **M** Ald. || 17 *ἀποτεμοίατο* **AB** | *δὲ* om. **Mp** Ald. || 18 *μὲν* om. **MPDRSV𝔡** || 19 *τὸ κατύπερθε* **ABCTMP** || 20 *τοῖς οἰή***ς* (η supra) ut vid. **M** *τῆς ἠοῦς* **DRSV** | *τε*] *δὲ* **DRSV** || 21 *τῆς Μαιήτιδος* — 22 *τῆς λίμνης* haplogr. om. **𝔡** || 22 *τὰ*] *τοῦ* **SV** om. **C** | *καθύπερθεν εἰς* **RV** | *μεσόγεαν* **RSV^c𝔡**

γαιαν φέροντα ἀποκλήεται ἡ Σκυθικὴ ὑπὸ πρώτων Ἀγαθύρσων, μετὰ δὲ
101 *Νευρῶν, ἔπειτα δὲ Ἀνδροφάγων, τελευταίων δὲ Μελαγχλαίνων. ἔστι ὦν*
τῆς Σκυθικῆς ὡς ἐούσης τετραγώνου τῶν δύο μερέων κατηκόντων ἐς
θάλασσαν πάντῃ ἴσον τό τε ἐς τὴν μεσόγαιαν φέρον καὶ τὸ παρὰ τὴν
2 *θάλασσαν. ἀπὸ γὰρ Ἴστρου ἐπὶ Βορυσθένεα δέκα ἡμερέων ὁδός, ἀπὸ*
Βορυσθένεός τε ἐπὶ τὴν λίμνην τὴν Μαιῆτιν ἑτέρων δέκα, καὶ τὸ ἀπὸ
θαλάσσης ἐς μεσόγαιαν ἐς τοὺς Μελαγχλαίνους τοὺς κατύπερθε Σκυθέων
3 *οἰκημένους εἴκοσι ἡμερέων ὁδός· ἡ δὲ ὁδὸς ἡ ἡμερησίη ἀνὰ διηκόσια στά-*
δια συμβέβληταί μοι. οὕτως ἂν εἴη τῆς Σκυθικῆς τὰ ἐπικάρσια τετρακισ-
χιλίων σταδίων καὶ τὰ ὄρθια τὰ ἐς τὴν μεσόγαιαν φέροντα ἑτέρων
τοσούτων σταδίων. ἡ μέν νυν γῆ αὕτη ἐστὶ μέγαθος τοσαύτη.
102 *Οἱ δὲ Σκύθαι δόντες σφίσι λόγον, ὡς οὐκ οἷοί τέ εἰσι τὸν Δαρείου*
στρατὸν ἰθυμαχίῃ διώσασθαι μοῦνοι, ἔπεμπον ἐς τοὺς πλησιοχώρους ἀγ-
γέλους· τῶν δὲ καὶ δὴ οἱ βασιλέες συνελθόντες ἐβουλεύοντο ὡς στρατοῦ
2 *ἐπελαύνοντος μεγάλου, ἦσαν δὲ οἱ συνελθόντες βασιλέες Ταύρων καὶ*
Ἀγαθύρσων καὶ Νευρῶν καὶ Ἀνδροφάγων καὶ Μελαγχλαίνων καὶ Γελω-
νῶν καὶ Βουδίνων καὶ Σαυροματέων.
103 *Τούτων Ταῦροι μὲν νόμοισι τοιοῖσδε χρέωνται· θύουσι μὲν τῇ παρθένῳ*
τούς τε ναυηγούς, καὶ τοὺς ἂν λάβωσι Ἑλλήνων ἐπαναχθέντες, τρόπῳ
2 *τοιῷδε· καταρξάμενοι ῥοπάλῳ παίουσι τὴν κεφαλήν. οἱ μὲν δὴ λέγουσι,*
ὡς τὸ σῶμα ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ ὠθέουσι κάτω (ἐπὶ γὰρ κρημνοῦ ἵδρυται τὸ
ἱρόν), τὴν δὲ κεφαλὴν ἀνασταυροῦσι, οἱ δὲ κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν ὁμολο-
γέουσι, τὸ μέντοι σῶμα οὐκ ὠθέεσθαι ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ λέγουσι, ἀλλὰ
γῇ κρύπτεσθαι· τὴν δὲ δαίμονα ταύτην, τῇ θύουσι, λέγουσι αὐτοὶ Ταῦροι

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

T 5–6 Eust. Dion. 311 ad locum se refert || 23–p. 409, 1 Paus. I 43, 1 ad locum se refert

9 Zonar. *ἐπικάρσιον· πλάγιον, οὐκ εὐθύ· οὕτως Ἡρόδοτος*

1 *ἀποκλείεται* **C** || 2 *τελευταῖον* **C** *τελευτέων* **p** Ald. || 3 *δύων* **𝔳** | *κατοικόντων* **R** || 4 *ἴσον*] *ὅσον* **C** | *μεσόγεαν* **RSV**^{c}**𝔳** || 6 *τὴν*^{1} om. **T** | voci *τὸ* vocem *τῷ* suprascr. **C**^{1} || 7 *μεσόγεαν* **RSV𝔳** || 8 *ἡ*^{2} om. **DRSV** || 9 *τῆς*] *πρὸς* **ABCT** an rectius? || 10 *καὶ* – 11 *σταδίων* haplogr. om. **MR** | *μεσόγεαν* **SV𝔳** || 11 *μέγεθος* **V𝔳** | *τοιαύτη* **C** || 12 *δὲ δὴ* **M** | *δέοντες* **D** || 13 *ἰθὺ μάχῃ* **ABCT** | *διασώσασθαι* **T** || 14 *καὶ* om. **M** | *στρατῷ* **𝔳** || 15 *ἐπελαύνοντος*] *ἐπιόντος* **DRSV𝔳** quod glossam iudico ne transitivo sensu intellegatur verbum *ἐπελαύνειν* | *οἱ* om. **ABCT** | *βασιλῆες* **M** Ald. || 17 *Βουδίμων* **RV𝔳** || 18 *τοιοῖσιδε* **B**^{2}**MS** | *χρέονται* **Pp** || 19 *ἐπαναχθέντας* **CTPDRSV𝔳** *ἐπαναθέντες* (ας suprascr.) **M** *ἐπαναθέντας* **p** Ald. || 20 *καταρξάμενοι* **B**^{1} *κατευξάμενοι* **DRSV𝔳** *καταρ**ξάμενοι* (ευ suprascr.) **A** *καταρευξάμενοι* **C** γρ' *καταρεύξάμενοι* in mg. **B**^{2} *κατ' ἂρ εὐξάμενοι* vel simil. spiritibus **TMPp** Ald. || 21 *ἐπωθέουσι* **C** *διωθέωσι* **M** Ald. || 23 *ἐωθέεσθαι* **CT** *ὀθέεσθαι* **V𝔳** | *ἀλλὰ* – 24 *λέγουσι* haplogr. om. **R**

Ἰφιγένειαν τὴν Ἀγαμέμνονος εἶναι. πολεμίους δὲ ἄνδρας, τοὺς ἂν χειρώ- 3
σωνται, ποιεῦσι τάδε· ἀποταμὼν ἕκαστος κεφαλὴν ἀποφέρεται ἐς τὰ
οἰκία, ἔπειτα ἐπὶ ξύλου μεγάλου ἀναπείρας ἱστᾷ ὑπὲρ τῆς οἰκίης ὑπερέχου-
σαν πολλόν, μάλιστα δὲ ὑπὲρ τῆς καπνοδόκης· φασὶ δὲ τούτους φυλάκους
τῆς οἰκίης πάσης ὑπεραιωρέεσθαι. ζῶσι δὲ ἀπὸ ληίης τε καὶ πολέμου.

Ἀγάθυρσοι δὲ ἁβρότατοι ἀνδρῶν εἰσι καὶ χρυσοφόροι τὰ μάλιστα, 104
ἐπίκοινον δὲ τῶν γυναικῶν τὴν μίξιν ποιεῦνται, ἵνα κασίγνητοί τε ἀλλή-
λων ἔωσι καὶ οἰκήιοι ἐόντες πάντες μήτε φθόνῳ μήτ' ἔχθεϊ χρέωνται ἐς
ἀλλήλους. τὰ δ' ἄλλα νόμαια Θρήιξι προσκεχωρήκασι.

Νευροὶ δὲ νόμοισι μὲν χρέωνται Σκυθικοῖσι, γενεῇ δὲ μιῇ πρότερόν 105
σφεας τῆς Δαρείου στρατηλασίης κατέλαβε ἐκλιπεῖν τὴν χώρην πᾶσαν
ὑπὸ ὀφίων· ὄφιας γάρ σφι πολλοὺς μὲν ἡ χώρη ἀνέφαινε, οἱ δὲ πλεῦνες
ἄνωθέν σφι ἐκ τῶν ἐρήμων ἐπέπεσον, ἐς οὗ πιεζόμενοι οἴκησαν μετὰ
Βουδίνων τὴν ἑωυτῶν ἐκλιπόντες. κινδυνεύουσι δὲ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι
γόητες εἶναι. λέγονται γὰρ ὑπὸ Σκυθέων καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐν τῇ Σκυθικῇ 2
κατοικημένων ὡς ἔτεος ἑκάστου ἅπαξ τῶν Νευρῶν ἕκαστος λύκος γίνεται
ἡμέρας ὀλίγας καὶ [αὖθις] ὀπίσω ἐς τὠυτὸ κατίσταται. ἐμὲ μέν νυν ταῦτα
λέγοντες οὐ πείθουσι, λέγουσι δὲ οὐδὲν ἧσσον, καὶ ὀμνῦσι δὲ λέγοντες.

Ἀνδροφάγοι δὲ ἀγριώτατα πάντων ἀνθρώπων ἔχουσι ἤθεα οὔτε δίκην 106
νομίζοντες οὔτε νόμῳ οὐδενὶ χρεώμενοι. νομάδες δέ εἰσι ἐσθῆτά τε φο-

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

T 6ss. Stob. XLIV 43 *Ἡροδότου ἱστορίας τετάρτης·* Ἀγάθυρσοι ἁβρότατοι ἄνδρες — ἐς ἀλλήλους. Eust. Dion. 310 ἔτους — ἑκάστου, *φησίν* (sc. *Ἡρόδοτος*), ἅπαξ ἕκαστος τῶν Νευρῶν λύκος γίνεται ὀλίγας ἡμέρας καὶ αὖθις εἰς *ἄνθρωπον ἀπο*καθίσταται. . . . *ἔστι δὲ περὶ αὐτοὺς* (i. e. *τοὺς Γελωνοὺς*) *πόλις ξυλίνη μεγάλη κατὰ Ἡρόδοτον* (108, 1) *κειμένη ἐν Βουδίνοις, ἔθνει μεγάλῳ . . . λέγει δὲ τοὺς Ἀγαθύρσους ὁ αὐτὸς ἀνδρῶν ἁβροτάτους καὶ χρυσοφόρους καὶ* ἐπίκοινον τὴν μίξιν τῶν γυναικῶν *ποιουμένους. τοὺς δὲ Γελωνοὺς* Ἕλληνας τὸ ἀρχαῖον *εἶναι* (108, 2) γῆς ἐργάτας (109, 1)

1 *χειρώσονται* **R** *χειρώσωσι* **Mp** Ald. ‖ 2 *ποιέουσι* **PDRSV𝔳** ‖ 3 *οἰκεῖα* **V**[c]**𝔳** | *ἱστᾷ*] *εἰς τὰ* **C** | *οἰκίης πάσης* **C** | *ὑπερέχουσα* **B**[1] ‖ 6 *ἄνδρες* **DRSV(𝔳)** Stob. ‖ 7 *τῶν γυναικῶν τὴν μίξιν*] ad ordinem verborum cf. Eust. ‖ 8 *ἐς*] *πρὸς* **M** ‖ 10 *χρέονται* **Pp** | *τοῖσι Σκυθικοῖσι* **M** Ald. ‖ 10.11 *σφεας πρότερον* **ABCT** ‖ 11 *χώρην πᾶσαν*] *πόλιν* **M** ‖ 12 *ἀνέφηνε* (ai supra) **C** ‖ 13 *ἐς ὃ* **ABCTMP** ‖ 14 *ἑαυτῶν* **M** | *οὗτοι οἱ ἄνθρωποι* **DRSV𝔳** ‖ 16 *τῶν Νευρῶν* — 17 *ὀλίγας*] ad verborum ordinem cf. Eust. ‖ 17 *αὖθις* e *λυθεὶς* **DSV** *λιθεὶς* **R** *αὖτις* cett. restitutum ut interpretamentum ad *κατίσταται* ab Hdt. sermone alienum seclusi | *ἐς ταυτὰ* **ABCT** | *καθίσταται* **RSV** *ἀποκαθίσταται* (quod interpretamenti loco ab Aristotelis usu inepte intulisse videtur scriba quidam) **D** Eust. ‖ 18—19 *ὀμνύουσι. Ἀνδροφάγοι* **DRSV** *ὀμνύουσι λέγοντες. Ἀνδροφάγοι* **M** ‖ 19 *ἀνθρώπων* om. **M** ‖ 20 *οὐδὲν* **DRSV** | *χρεόμενοι* **Pp** | *εἴσιν πλήθη ἐσθῆτα* **𝔳** | *τε*] *δὲ* **MPDRSV**

107 ῥέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην, γλῶσσαν δὲ ἰδίην. Μελάγχλαινοι δὲ εἵματα μὲν
μέλανα φορέουσι πάντες, ἐπ' ὧν καὶ τὰς ἐπωνυμίας ἔχουσι (⟨Ἀνδροφάγοι⟩
δὲ ἀνθρωποφαγέουσι μοῦνοι τούτων), νόμοισι δὲ Σκυθικοῖσι χρέωνται.
108 Βουδῖνοι δέ, ἔθνος ἐὸν μέγα καὶ πολλόν, γλαυκόν τε πᾶν ἰσχυρῶς ἐστι
καὶ πυρρόν. πόλις δὲ ἐν αὐτοῖσι πεπόλισται ξυλίνη, οὔνομα δὲ τῇ πόλι
ἐστὶ Γελωνός· τοῦ δὲ τείχεος μέγαθος κῶλον ἕκαστον τριήκοντα σταδίων
ἐστί, ὑψηλὸν δὲ καὶ πᾶν ξύλινον, καὶ ⟨αἱ⟩ οἰκίαι αὐτῶν ξύλιναι καὶ τὰ ἱρά.
2 ἔστι γὰρ δὴ αὐτόθι Ἑλληνικῶν θεῶν ἱρὰ Ἑλληνικῶς κατεσκευασμένα
ἀγάλμασί τε καὶ βωμοῖσι καὶ νηοῖσι ξυλίνοισι, καὶ τῷ Διονύσῳ τριετηρί-
δας ἀνάγουσι καὶ βακχεύουσι. εἰσὶ γὰρ οἱ Γελωνοὶ τὸ ἀρχαῖον Ἕλληνες,
ἐκ τῶν δὲ ἐμπορίων ἐξαναστάντες οἴκησαν ἐν τοῖσι Βουδίνοισι· καὶ γλώσσῃ
109 τὰ μὲν Σκυθικῇ, τὰ δὲ Ἑλληνικῇ χρέωνται. Βουδῖνοι δὲ οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ
χρέωνται καὶ Γελωνοί, οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή· οἱ μὲν γὰρ Βουδῖνοι ἐόντες
αὐτόχθονες νομάδες τέ εἰσι καὶ φθειροτραγέουσι μοῦνοι τῶν ταύτῃ,
Γελωνοὶ δὲ γῆς τε ἐργάται καὶ σιτοφάγοι καὶ κήπους ἐκτημένοι, οὐδὲν
τὴν ἰδέην ὅμοιοι οὐδὲ τὸ χρῶμα. ὑπὸ μέντοι Ἑλλήνων καλέονται καὶ οἱ
2 Βουδῖνοι Γελωνοὶ οὐκ ὀρθῶς καλεόμενοι. ἡ δὲ χώρη σφέων πᾶσά ἐστι δα-
σέη ἴδῃσι παντοίῃσι· ἐν δὲ τῇ ἴδῃ τῇ πλείστῃ ἐστὶ λίμνη μεγάλη τε καὶ
πολλή, καὶ ἕλος καὶ κάλαμος περὶ αὐτήν. ἐκ δὲ ταύτης ἐνύδριες ἁλίσκονται
καὶ κάστορες καὶ ἄλλα θηρία τετραγωνοπρόσωπα, τῶν τὰ δέρματα παρὰ

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

T 1 Eust.: v. ad 20, 2 || 4 Steph. Byz. *Γελωνός· πόλις Σαρματίας . . . ἔστι δὲ ἡ πόλις ξυλίνη, κειμένη ἐν Βουδίνοις, ἔθνει μεγάλῳ, ὡς Ἡρόδοτος.* Eust.: v. ad 104 || 14 Arrian. peripl. 27 ad locum se refert

1 *γλῶσσαν δὲ ἰδίην* hic omissum post *πάντες* (2) inseruit **D** || 1–3 *γλῶσσαν δὲ ἰδίην ⟨ἔχουσι⟩, ἀνθρωποφαγέουσι δὲ μοῦνοι τούτων. Μελάγχλαινοι . . . ἐπωνυμίας ἔχουσι* e Wesselingii transpositione verborum *ἀνθρωποφαγέουσι – ἔχουσι* tamquam propter vocem *ἔχουσι* iam a Reiskio bis positam primo omissorum deinde vitioso loco suppletorum edd. plurr. || 1 *μὲν* – 2 *πάντες*] *μέλανα φορέουσι πάντες* **p** *μέλανα φορ*ντες* **M** *μὲν φορέουσι μέλανα πάντες* **S** *μὲν φορέουσι μέλανα μὲν πάντες* **DRV** || 2 *ἐπ'*] *ἀπ'* **PDRSV** *ἀφ'* **M** || 2–3 *Ἀνδροφάγοι δὲ ἀνθρωποφαγέουσι* scripsi *ἀνθρωποφαγέουσι δὲ* **DRSV** Eust. *ἀνδροφαγέουσι δὲ* rell. (quae lectiones non habeo dubium quin altera e duabus vocibus similibus primo omissa et deinde supra lineam suppleta proque correctione lecta sint natae) || 3 *τούτων*] *πάντων* **T** | *χρέονται* **Pp**[ac] || 4 *δέ* om. **RV𝔳** || 5 *πόλει* **CTMDRV** || 7 *πάνυ* **DRSV** | *αἱ* add. Reiske || 8 *δὴ* om. **M** | *Ἑλληνικὰ* **M** | *Ἑλληνικῶν* **M** || 11 *δὲ τῶν* **MPp** Ald. | *ἐξ-αναστήσαντες* **ABCT** || 12 *χρέονται* **Pp𝔳** | *Βουδῖνοι* – 13 *χρέωνται* om. **V𝔳** || 12–13 *Βουδῖνοι – αὐτή*] *ἀλλ' οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή ἐστι Γελωνοῖσι καὶ Βουδίνοισι* **S**, cf. praef. XLI || 14 *τέ* om. **T** || 15 *τε* om. **Mp** | *οὐδὲν*] *οὐδὲ* **S** || 16 *τὴν* om. **ABCT** | *ὁμοίην* **T** || 17 *δασείη* **DRSV** || 18 *ἴδῃσι παντοίοισιν* **C** *ἴδῃ δὲ παντοίῃ* **DRSV** | *τε* om. **M** || 19 *ἐν δὲ ταύτῃ* **ABCTMP** | *ἐν ὑδρίαις* **D** *ἐνίδρυες* **CTMPRSV** | *ἁλίσκοντες* **R** || 20 *τῶν*] *ὧν* **DRSV** om. **C**

τὰς σισύρνας παραρράπτεται καὶ οἱ ὄρχιες αὐτοῖσί εἰσι χρήσιμοι ἐς
ὑστερέων ἄκεσιν.
Σαυροματέων δὲ πέρι ὧδε λέγεται· ὅτε Ἕλληνες Ἀμαζόσι ἐμαχέσαντο **110**
(τὰς δὲ Ἀμαζόνας καλέουσι οἱ Σκύθαι Οἰόρπατα, δύναται δὲ τὸ οὔνομα
τοῦτο κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν ἀνδροκτόνοι· ‘οἰὸρ’ γὰρ καλέουσι ἄνδρα, τὸ
δὲ ‘πατὰ’ κτείνειν), τότε λόγος τοὺς Ἕλληνας νικήσαντας τῇ ἐπὶ Θερμώ-
δοντι μάχῃ ἀποπλέειν ἄγοντας τρισὶ πλοίοισι τῶν Ἀμαζόνων, ὅσας ἠδυνέατο
ζωγρῆσαι, τὰς δ᾽ ἐν τῷ πελάγεϊ ἐπιθεμένας ἐκκόψαι τοὺς ἄνδρας· πλοῖα 2
δὲ οὐ γινώσκειν αὐτὰς οὐδὲ πηδαλίοισι χρῆσθαι οὐδὲ ἱστίοισι οὐδὲ
εἰρεσίῃ, ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἐξέκοψαν τοὺς ἄνδρας, ἐφέροντο κατὰ κῦμα καὶ ἄνεμον.
καὶ ἀπικνέονται τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος ἐπὶ Κρημνούς (οἱ δὲ Κρημνοί
εἰσι γῆς τῆς Σκυθέων τῶν ἐλευθέρων), ἐνθαῦτα ἀποβᾶσαι ἀπὸ τῶν
πλοίων αἱ Ἀμαζόνες ὁδοιπόρεον ἐς τὴν οἰκεομένην. ἐντυχοῦσαι δὲ πρώτῳ
ἱπποφορβίῳ τοῦτο διήρπασαν καὶ ἐπὶ τούτων ἱππαζόμεναι ἐληίζοντο τὰ
τῶν Σκυθέων. οἱ δὲ Σκύθαι οὐκ εἶχον συμβαλέσθαι τὸ πρῆγμα· οὔτε **111**
γὰρ φωνὴν οὔτε ἐσθῆτα οὔτε τὸ ἔθνος ἐγίνωσκον, ἀλλ᾽ ἐν θώματι ἦσαν,
ὁκόθεν ἔλθοιεν, ἐδόκεον δ᾽ αὐτὰς εἶναι ἄνδρας τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἔχοντας
μάχην τε δὴ πρὸς αὐτὰς ἐποιεῦντο. ἐκ δὲ τῆς μάχης τῶν νεκρῶν ἐκράτη-

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

T 6–11 Eust. Dion. 653 *Ἡρόδοτος . . . περὶ τούτων* (i. e. de Sauromatis) *τοιαῦτά φησιν·* Ἕλληνες νικήσαντες Ἀμαζόνας ἐπὶ Θερμώδοντι καὶ ζωγρήσαντες, ὅσα ἠδύναντο, ἀπέπλεον *διὰ τοῦ Εὐξείνου·* αἱ δὲ ἐν τῷ πελάγει ἐπιθέμεναι κατέκοψαν τοὺς ἄνδρας. *εἶτα* φερόμεναι κατὰ κῦμα καὶ ἄνεμον *ἀφικνοῦνται εἰς τὴν Μαιῶτιν καὶ ἐξελθοῦσαι καὶ ληιζόμεναι τὴν Σκυθικὴν τὴν μὲν ἀρχὴν ἐδόκουν ἄνδρες εἶναι, γνωσθεῖσαι δέ ποτε κατειργάσθησαν εἰρηνικῶς καὶ ζευχθεῖσαι τοῖς ἐγχωρίοις νεανίαις* διέβησαν τὸν Τάναιν *καὶ* τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ὁδεύσασαι πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα *κατέμειναν ἐν τῇ νῦν χώρᾳ Σαυροματῶν* (116, 1)

1 *Λέξ. σισύρα· βαρβαρικὸς χιτών.* Gregor. Cor. 148 *σισύρα· βαρβαρικὸς χιτών* ‖ **13 s.** 𝔇 fol. 42v *ἱπποφόρβιον ἢ κοινῶς †λαμινία†· Ἡρόδοτος·* ἐντυχοῦσαι – διήρπασαν. *ὅτι Ἰωνικόν ἐστι τὸ ‘οἴχωκα’, Ἡρόδοτος* (128, 1)· ὁ μὲν – Δαρείῳ

1 *σισύρρας* **SV**ac **𝔳** *σισύρας* **CTMP** cf. Lexx. Greg. | *παραράπτεται* **AB** | *ὄρχεες* **M** Ald. | *αὐτοῦ* **DRSV** *αὐτέων* **M** Ald. ‖ **3** *Ἀμάζουσιν* **R** ‖ **4** *οἱ* om. **ABCTMP** | *Αἰορπατά* vel sim. acc. et spir. **MPDRSV** ‖ **5** *κατὰ τὰ* **V** *κὰτὰ* **𝔳** *κατὰ τὴν* **S** | *ἀνδροφόνοι* **M** | *αἰὸρ* **MPDRSV** | *γὰρ* om. **R** | *τὸν ἄνδρα* **M** Ald. ‖ **6** *νικήσαντας τοὺς Ἕλληνας* **T** | *Θερμόδοντι* **T** ‖ **7** *τρισὶ*] *τοῖσι* **T** | *ὅσα* **C** | *ἠδυναίατο* **CMD** ‖ **8** *κατακόψαι* recognoscas ex Eust. | *πλοῖα*] *καὶ πλοῖα* **D** ‖ **9–10** *οὐδὲ πλοίοισι χρῆσθαι οὐδὲ ἱστίοισι οὐδὲ πηδαλίοισι οὐδὲ εἰρεσίῃ* **D** ‖ **11** *ἐπὶ*] *ἐς* **M** ‖ **12** *τῆς γῆς τῆς* **PDRSV** *τῆς γῆς τῶν* **M** Ald. ‖ **13** *ὁδοιπόρεον* **ABD** *ᾠδοιπόρεων* **M** | *οἰκουμένην* **ABCT** ‖ **14** *ἐπὶ*] *ἀπὸ* suprascr. **M**2 | *τούτου* **M** *τούτω* **D** ‖ **15** *οὔτε*] *οὐδὲ* **ABC** ‖ **16** *οὐδὲ ἐσθῆτα οὐδὲ τὸ* **ABCT** *οὔτε ἐσθῆτα οὔτε* **D** | *θώυματι* **MPp** Ald. ‖ **17** *ὁπόθεν* **ABCT** | *ἄνδρας εἶναι* **T** | *αὐτὴν* ‘eiusdem aetatis’ (i. e. imberbis)] *πρώτην* Hude Dietschium sequens nescio cur | *ἐν ἡλικίῃ ἐόντας* Scaliger in notis Cantabr. bibl. univ. Nn. V. 26 ‖ **18** *τῶν νεκρῶν*] *τινὰς τῶν γυναικῶν* **T** Ald.

2 σαν οἱ Σκύθαι καὶ οὕτως ἔγνωσαν ἐούσας γυναῖκας· βουλευομένοισι ὦν
αὐτοῖσι ἔδοξε κτείνειν μὲν οὐδενὶ τρόπῳ ἔτι αὐτάς, ἑωυτῶν δὲ τοὺς νεωτά-
τους ἀποπέμψαι ἐς αὐτὰς πλῆθος εἰκάσαντας, ὅσαι περ ἐκεῖναι ἦσαν·
τούτους δὲ στρατοπεδεύεσθαι πλησίον ἐκεινέων καὶ ποιέειν, τά περ ἂν
καὶ ἐκεῖναι ποιέωσι· ἢν δὲ αὐτοὺς διώκωσι, μάχεσθαι μὲν μή, ὑποφεύγειν
δέ· ἐπεὰν δὲ παύσωνται, ἐλθόντας αὐτοὺς πλησίον στρατοπεδεύεσθαι.
ταῦτα ἐβουλεύσαντο οἱ Σκύθαι βουλόμενοι ἐξ αὐτέων παῖδας ἐκγενήσε-
112 σθαι. ἀποπεμφθέντες δὲ οἱ νεηνίσκοι ἐποίευν τὰ ἐντεταλμένα. ἐπεὶ δὲ
ἔμαθον αὐτοὺς αἱ Ἀμαζόνες ἐπ᾽ οὐδεμιῇ δηλήσει ἀπιγμένους, ἔων χαίρειν·
προσεχώρεον δὲ πλησιαιτέρω τὸ στρατόπεδον τῷ στρατοπέδῳ ἐπ᾽ ἡμέρῃ
ἑκάστῃ. εἶχον δὲ οὐδὲν οὐδ᾽ οἱ νεηνίσκοι, ὥσπερ οὐδὲ αἱ Ἀμαζόνες, εἰ μὴ
τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἵππους, ἀλλὰ ζόην ἔζωον τὴν αὐτὴν ἐκείνῃσι θηρεύοντές
113 τε καὶ ληιζόμενοι. ἐποίευν δὲ αἱ Ἀμαζόνες ἐς τὴν μεσαμβρίην τοιόνδε·
ἐγίνοντο σποράδες κατὰ μίαν τε καὶ δύο πρόσω δὴ ἀπ᾽ ἀλληλέων ἐς εὐμα-
ρείην ἀποσκιδνάμεναι. μαθόντες δὲ καὶ οἱ Σκύθαι ἐποίευν τὠυτὸ τοῦτο·
καί τις μουνωθεισέων τινὶ αὐτέων ἐνεχρίμπτετο, καὶ ἡ Ἀμαζὼν οὐκ
2 ἀπωθέετο, ἀλλὰ περιεῖδε χρήσασθαι· καὶ φωνῆσαι μὲν οὐκ εἶχε, οὐ γὰρ
συνίεσαν ἀλλήλων, τῇ δὲ χειρὶ ἔφραζε ἐς τὴν ὑστεραίην ἐλθεῖν ἐς τὠυτὸ
χωρίον καὶ ἕτερον ἄγειν σημαίνουσα δύο γενέσθαι καὶ αὐτὴ ἑτέρην ἄξειν.
3 ὁ δὲ νεηνίσκος ἐπεὶ ἀπῆλθε, ἔλεξε ταῦτα πρὸς τοὺς λοιπούς· τῇ δὲ δευτε-
ραίῃ ἦλθε ἐς τὸ χωρίον αὐτός τε οὗτος καὶ ἕτερον ἦγε καὶ τὴν Ἀμαζόνα
εὗρε δευτέρην αὐτὴν ὑπομένουσαν· οἱ δὲ λοιποὶ νεηνίσκοι ὡς ἐπύθοντο
114 ταῦτα, καὶ αὐτοὶ ἐκτιλώσαντο τὰς λοιπὰς τῶν Ἀμαζόνων. μετὰ δὲ συμ-

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

14 *Λέξ. εὐμάρεια· ἡσυχία καὶ* (om. Lexx. alph. ord. conscr.) *ἀπόπατος* (*εὐκολία* Lexx. alph. ord. conscr.). Hes. *εὐμάρεια· εὐχέρεια, ἡσυχία, ἀπόπατος*. Suid. *εὐμάρεια· ἡσυχία, Ἡρόδοτος* || 23 Eust. Il. 403 (ad *Γ* 196) *ἔστι . . . κτίλος μὲν ὁ χειροήθης καὶ ἥμερος, ἐκ τοῦ 'κίω' τὸ 'πορεύομαι', ὁ τῶν ἄλλων προπορευόμενος, ἐξ οὗ . . . καὶ 'κτιλῶσαι' ῥῆμα παρὰ Ἡροδότῳ εἰπόντι·* ἐκτιλώσαντο – 'Αμαζόνων. Bekk. Anecd. 258 *ἐκτιλώσαντο· πράως καὶ χειροήθως μετεχειρίσαντο*

1 *οὕτω* **D** *οὔτε* **RV𝔳** *τότε* **S** | *βουλομένοισι* **RSV** || 3 *εἰκεύσαντας* **V𝔳** || 4 *ἐκείνων* **MP**^{1}**DRSV** *ἐκεινέων* **P**^{2}**p** cett. || 5 *μή*] *καὶ* **RV𝔳** *οὐ* **S** || 6 *παύσονται* **B** | *στρατοπεδεύσεσθαι* **C** || 7 *βουλευόμενοι* **DRSV** | *παῖδας* om. **DRSV** | *ἐκγενήσεσθαι* Reiskio duce (coll. 155, 1 et cf. V 105, 2) edd. omnes *γενήσεσθαι* **TP**^{1} *ἐγγενήσεσθαι* **P**^{2}**p** cett. || 8 *ἐποίεν* **C𝔳** *ἐποίεον* **D** *ἐποίεν* **R** || 10 *πλησιωτέρω* **DRSV** || 11 *οὐδὲ* om. **ABCTM** || 12 *ζώην* **CTSV𝔳** | *ἔζων* **T** || 13 *ἐποίεον* **ABCTMP** || 14 *μίην* **M** Ald. | *δὴ* om. **MPDRSV** | *ἀλλήλων* **MDRSV** | *εὐμαρείην* **TD**^{c} Lexx. *εὐμαρίην* **ABCMPD**^{ac}**R** *εὐημερίην* **SV𝔳**, cf. II 35, 3 || 15 *καὶ* om. **CT** | *ἐποίεον* **ABC** | *τὸ αὐτὸ* **DRSV** || 16 *αὐτέων τινὶ ἐνεχρίμπτετο* **MPp** *αὐτῶν τινὶ ἐχρίμπτετο* **MRSV** *αὐτῶν τινὶ ἐγχρίμπτετο* **D** || 18 *δὲ – ἐλθεῖν*] *δ᾽ ὑστεραίῃ ἔφραζε ἐλθεῖν* **M** | *ἔφραξεν* **RV** || 19 *αὐτὴν ἑτέρην ἄξειν* **BM** Ald. *αὐτὴ ἔφη ἑτέρην ἄξειν* **DRSV** || 20 *ἔλεξε* – 21 *ἦλθε* haplogr. om. **R** | *ὑστεραίῃ* **Mp** Ald. Legrand || 22 *αὐτὸν* **C**^{c}**Mp** Ald. || 23 *ἐκτιλώσαντες* **M**^{ac}**D**^{c}**RSV** *ἐκτιλώσαντο* Eust., Bekk. Anecd. **M**^{c}**D**^{ac} rell.

μίξαντες τὰ στρατόπεδα οἴκεον ὁμοῦ γυναῖκα ἔχων ἕκαστος ταύτην, τῇ
τὸ πρῶτον συνεμίχθη. τὴν δὲ φωνὴν τὴν μὲν τῶν γυναικῶν οἱ ἄνδρες οὐκ
ἐδυνέατο μαθεῖν, τὴν δὲ τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες συνέλαβον. ἐπεὶ δὲ συν- 2
ῆκαν ἀλλήλων, ἔλεξαν πρὸς τὰς Ἀμαζόνας τάδε οἱ ἄνδρες· ‘ἡμῖν εἰσὶ μὲν
τοκέες, εἰσὶ δὲ καὶ κτήσεις. νῦν ὦν μηκέτι πλεῦνα χρόνον ζόην τοιήνδε
ἔχωμεν, ἀλλ᾽ ἀπελθόντες ἐς τὸ πλῆθος διαιτώμεθα· γυναῖκας δὲ ἕξομεν
ὑμέας καὶ οὐδαμὰς ἄλλας᾽. αἱ δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεξαν, τάδε ‘ἡμεῖς οὐκ ἂν 3
δυναίμεθα οἰκέειν μετὰ τῶν ὑμετέρων γυναικῶν· οὐ γὰρ τὰ αὐτὰ νόμαια
ἡμῖν τε κἀκείνῃσί ἐστι. ἡμεῖς μὲν τοξευόμέν τε καὶ ἀκοντίζομεν καὶ ἱπ-
παζόμεθα, ἔργα δὲ γυναικήια οὐκ ἐμάθομεν· αἱ δὲ ὑμέτεραι γυναῖκες
τούτων μὲν οὐδέν, τῶν ἡμεῖς κατελέξαμεν, ποιεῦσι, ἔργα δὲ γυναικήια
ἐργάζονται μένουσαι ἐν τῇσι ἁμάξῃσι οὔτ᾽ ἐπὶ θήρην ἰοῦσαι οὔτε ἄλλῃ
οὐδαμῇ. οὐκ ἂν ὦν δυναίμεθα ἐκείνῃσι συμφέρεσθαι. ἀλλ᾽ εἰ βούλεσθε 4
γυναῖκας ἔχειν ἡμέας καὶ δοκέειν εἶναι δικαιότατοι, ἐλθόντες παρὰ τοὺς
τοκέας ἀπολάχετε τῶν κτημάτων τὸ μέρος, καὶ ἔπειτα ἐλθόντες οἰκέωμεν
ἐπὶ ἡμέων αὐτῶν.᾽ ἐπείθοντο καὶ ἐποίησαν ταῦτα οἱ νεηνίσκοι. ἐπείτε δὲ **115**
ἀπολαχόντες τῶν κτημάτων τὸ ἐπιβάλλον ἦλθον ὀπίσω παρὰ τὰς Ἀμαζό-
νας, ἔλεξαν αἱ γυναῖκες πρὸς αὐτούς, τάδε ‘ἡμέας ἔχει φόβος τε καὶ δέος, 2
ὅκως χρὴ οἰκέειν ἐν τῷδε τῷ χώρῳ τοῦτο μὲν ὑμέας ἀποστερησάσας πα-
τέρων, τοῦτο δὲ τὴν γῆν τὴν ὑμετέρην δηλησαμένας πολλά. ἀλλ᾽ ἐπείτε 3
ἀξιοῦτε ἡμέας γυναῖκας ἔχειν, τάδε ποιέετε ἅμα ἡμῖν· φέρετε ἐξαναστέω-
μεν ἐκ τῆς γῆς τῆσδε καὶ περήσαντες Τάναϊν ποταμὸν οἰκέωμεν.᾽ ἐπείθοντο

AB CT MP(𝔭) DR SV(𝔳)

15 Lex. Vind. 23 (s. v. *ἀπέλαχε*) *Ἡρόδοτος*· ἀπέλαχέ τε τῶν – μέρος || **16 s.** ib. 87 *ἐπιβάλλον· τὸ κληρωθέν, Ἡρόδοτος·* ἐπείτε – Ἀμαζόνας || **18** Ammon. *δέος καὶ φόβος διαφέρει· δέος μὲν γάρ ἐστι πολυχρόνιος κακοῦ ὑπόνοια, φόβος δὲ ἡ παραυτίκα πτόησις· διόπερ Ἡρόδοτος ἐν τῇ τετάρτῃ·* ἡμέας – δέος

2 *τὸ*] *τε* **DRV** om. **S** | *τὴν μὲν τῶν γυναικῶν*] *τῶν γυναικῶν μὲν* **R** *τῶν γυναικῶν* **M**[ac] *τῶν μὲν γυναικῶν* **M**[c]**S** *τῶν μὲν τῶν γυναικῶν* **V𝔳** || **3** *ἐδυναίατο* **C**[ac]**MD** || **4** *οἱ ἄνδρες τάδε* **MD** || **5** *καὶ* om. **ABCTMP** | *ζώην* **T** || **6** *ἔχομεν* **CRV𝔳** || **7** *οὐδαμέας* **ABCT** | *ἔδοξαν* **R** || **8** *δυνάμεθα* **R** | *ὑμετερέων* Legrand, sed v. gramm. meam 114 | *ταὐτὰ* **ABC** *ταῦτα* **T** || **9** *τε καὶ κείνῃσί* **RSV** *τε καὶ ἐκείνῃσί* **D** *δὲ κἀκείνῃσί* **C** | *μὲν* om. **M** | *τε*² om. **DRSV** || **11** *τῶν ἡμέες κατελέξαμεν οὐδέν* **M** | *καταλέξαμεν* **R** || **12** *μένουσι* **A**[ac]**T** *μένουσαι* **A**[c] (corr. man. prima) **BCMP** *μὲν οὖσαι* **A**² *καὶ μένουσι* **DRSV** || **13** *οὐδαμᾶ* **M** | *δυνάμεθα* **V𝔳** || **14** *δίκαιοι* **ABCMP** *δίκαιον* **T** || **15** *ἀπολάχετε*] cf. Lex. Vind. | *οἰκῶμεν* **DRSV** || **16** *αὐτέων* **MPDRSV** | *ἐπύθοντο* **V𝔳** || **19** *ὅπως* **RV𝔳** | *ἀποστερήσασαι* **S** *ἀποστερήσάσας* priore accentu eraso **V** || **20** *τὴν*¹ om. **ABCT** || **21** *γυναῖκας ἡμέας ἔχειν* **T** *γυναῖκας ἔχειν, ἀξιοῦτε ἡμέας* **M** Ald. | *ἅμα* om. **R** || **22** *τῆσδε*] *ταύτης* **M** | *οἰκέομεν* **SV𝔳**

116 *καὶ ταῦτα οἱ νεηνίσκοι. διαβάντες δὲ τὸν Τάναϊν ὡδοιπόρεον πρὸς ἥλιον
ἀνίσχοντα τριῶν μὲν ἡμερέων ἀπὸ τοῦ Ταναίδος ὁδόν, τριῶν δὲ ἀπὸ τῆς
λίμνης τῆς Μαιήτιδος πρὸς βορῆν ἄνεμον. ἀπικόμενοι δὲ ἐς τοῦτον τὸν*
2 *χῶρον, ἐν τῷ νῦν κατοίκηνται, οἴκησαν τοῦτον. καὶ διαίτῃ ἀπὸ τούτου
χρέωνται τῇ παλαιῇ τῶν Σαυροματέων αἱ γυναῖκες καὶ ἐπὶ θήρην
ἐπ' ἵππων ἐκφοιτῶσαι ἅμα τοῖσι ἀνδράσι καὶ χωρὶς τῶν ἀνδρῶν καὶ
ἐς πόλεμον φοιτῶσαι καὶ στολὴν τὴν αὐτὴν τοῖσι ἀνδράσι φορέουσαι.*
117 *φωνῇ δὲ οἱ Σαυρομάται νομίζουσι Σκυθικῇ σολοικίζοντες αὐτῇ ἀπὸ τοῦ
ἀρχαίου, ἐπεὶ οὐ χρηστῶς ἐξέμαθον αὐτὴν αἱ Ἀμαζόνες. τὰ περὶ γάμων
δὲ ὧδέ σφι διακέεται· οὐ γαμέεται παρθένος οὐδεμία πρὶν ἂν τῶν πολε-
μίων ἄνδρα ἀποκτείνῃ. αἱ δέ τινες αὐτέων καὶ τελευτῶσι γηραιαὶ πρὶν
γήμασθαι οὐ δυνάμεναι τὸν νόμον ἐκπλῆσαι.*
118 *Ἐπὶ τούτων ὦν τῶν καταλεχθέντων ἐθνέων τοὺς βασιλέας ἁλισμένους
ἀπικόμενοι τῶν Σκυθέων οἱ ἄγγελοι ἔλεγον ἐκδιδάσκοντες, ὡς ὁ Πέρσης,
ἐπειδή οἱ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ τῇ ἑτέρῃ πάντα κατέστραπται, γέφυραν ζεύξας
ἐπὶ τῷ αὐχένι τοῦ Βοσπόρου διαβέβηκε ἐς τήνδε τὴν ἤπειρον, διαβὰς δὲ
καὶ καταστρεψάμενος Θρήικας γεφυροῖ ποταμὸν Ἴστρον βουλόμενος καὶ*
2 *τάδε πάντα ὑπὸ ἑωυτῷ ποιήσασθαι· 'ὑμεῖς ὦν μηδενὶ τρόπῳ ἐκ τοῦ μέ-
σου κατήμενοι περιίδητε ἡμέας διαφθαρέντας, ἀλλὰ τὠυτὸ νοήσαντες
ἀντιάζωμεν τὸν ἐπιόντα. οὐκ ὦν ποιήσετε ταῦτα; ἡμεῖς μὲν πιεζόμενοι*
3 *ἢ ἐκλείψομεν τὴν χώρην ἢ μένοντες ὁμολογίῃ χρησόμεθα. τί γὰρ πάθωμεν
μὴ βουλομένων ὑμέων τιμωρέειν; ὑμῖν δὲ οὐδὲν ἐπὶ τούτῳ ἔσται ἐλαφρό-
τερον· ἥκει γὰρ ὁ Πέρσης οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ' ἡμέας ἢ οὐ καὶ ἐπ' ὑμέας,*
4 *οὐδέ οἱ καταχρήσει ἡμέας καταστρεψαμένῳ ὑμέων ἀπέχεσθαι. μέγα δὲ
ὑμῖν λόγων τῶνδε μαρτύριον ἐρέομεν· εἰ γὰρ ἐπ' ἡμέας μούνους ἐστρα-
τηλάτεε ὁ Πέρσης τίσασθαι τῆς πρόσθε δουλοσύνης βουλόμενος, χρῆν*

AB CT MP(𝔭) DR SV(𝔳)

T 1s. Eust. Dion. 653: v. ad 110

1 *Τάναϊν ποταμὸν* **S𝔳**^{c} *Τάναϊν ποταμὸν οἰκέομεν* (cf. p. 413, 22) **V𝔳**^{ac} | *ὁδοιπόρεον* **ABD**^{1}**RV** || 2 *μὲν* om. **D** || 3 *βορέην* **TR** *βορέειν* **D** || 4 *ἐν τῷ*] *ἐς τὸν* **M** | *οἴκουσαν* **V** *οἴκουσην* **𝔳** || 5 *χρέονται* **P𝔭** | *τῇ παλαιῇ χρέωνται* **D** | *Σαυροματαίων* **V**^{c}**𝔳** | *αἱ γυναῖκες τῶν Σαυροματέων* **M** || 6 *ἐκφοιτῶσι* **M** Ald. | ⟨*καὶ*⟩ *ἅμα* Stein *ἅμα* om. **C** || 7 *φοιτῶσι* **M** Ald. | *τοῖς ἀνδράσι τὴν αὐτὴν* **M** | *φορέουσι* **A**^{ac}**MD** corr. **A**^{1} || 8 *σολικίζοντες* **R** | *αὐτοὶ* **SV𝔳** || 9 *ἐπεὶ*] *ὅτι* **DRSV** | *γάμον* **M** || 10 *κέεται* **D** | *οὐδεμίη* **TM** Ald. | *ἂν* om. **D** || 11 *αὐτῶν* **DRSV** || 13 *ἁλλισμένους* **DR** *ἁλισκομένους* **CT** om. **SV𝔳** || 15 *πείρῳ* **V𝔳** | *κατέστραπται πάντα* **M** | *τεύξας* **M** *τάξας* **𝔭** || 19 *παρίδητε* **T** | *τωὐτὸν* **RV** *τωὐτὼν* **𝔳** *τοῦτο* **T** | *νομίσαντες* **M𝔭** Ald. || 20 *ἀντιάζομεν* **SV𝔳** | *οὐκων* **A** *οὐ ὦν* sub obelo **A**^{2mg} | *ποιήσεται* **C**^{1}**R** || 21 *ἢ*^{1} om. **CMPDRSV** | *πάθομεν* **C** || 22 *τούτῳ* **M** Ald. *τοῦτο* cett. || 23 *οὐ καὶ ἐπ'* **AB** *οὐ καὶ ἐπὶ* **M**^{2}**P**^{mg} *οὐκ ἐπ'* **TP**^{t}**DR** *οὐκ ἐπὶ* **C𝔭** *καὶ ἐπὶ* **M**^{1}**S** Ald. *οὐ καὶ π'* **V𝔳** || 25 *λόγον τόνδε* **D** *λόγων τόδε* **S** *λόγων τῷ δὲ* **V𝔳** | *μόνους* **C** || 26 *πρόσθεν δουλωσύνης* **V𝔳**

αὐτὸν πάντων τῶν ἄλλων ἀπεχόμενον ἰέναι οὕτω ἐπὶ τὴν ἡμετέρην καὶ
ἂν ἐδήλου πᾶσι, ὡς ἐπὶ Σκύθας ἐλαύνει καὶ οὐκ ἐπὶ τοὺς ἄλλους. νῦν δέ, 5
ἐπείτε τάχιστα διέβη τήνδε τὴν ἤπειρον, τοὺς αἰεὶ ἐμποδὼν γινομένους
ἡμεροῦται πάντας. τούς τε δὴ ἄλλους ἔχει ὑπ' ἑωυτῷ Θρήικας καὶ δὴ καὶ
τοὺς ἡμῖν ἐόντας πλησιοχώρους Γέτας.' ταῦτα Σκυθέων ἐπαγγελλομένων 119
ἐβουλεύοντο οἱ βασιλέες οἱ ἀπὸ τῶν ἐθνέων ἥκοντες, καί σφεων ἐσχίσθη-
σαν αἱ γνῶμαι. ὁ μὲν Γελωνὸς καὶ ὁ Βουδῖνος καὶ ὁ Σαυρομάτης κατὰ
τὠυτὸ γενόμενοι ὑπεδέκοντο Σκύθῃσι τιμωρήσειν, ὁ δὲ Ἀγάθυρσος καὶ
Νευρὸς καὶ Ἀνδροφάγος καὶ οἱ τῶν Μελαγχλαίνων καὶ Ταύρων τάδε
Σκύθῃσι ὑπεκρίναντο· 'εἰ μὲν μὴ ὑμεῖς ἔατε οἱ πρότερον ἀδικήσαντες 2
Πέρσας καὶ ἄρξαντες πολέμου, τούτων δεόμενοι, τῶν νῦν δέεσθε, λέγειν
τε ἂν ἐφαίνεσθε ἡμῖν ὀρθά, καὶ ἡμεῖς ὑπακούσαντες τὠυτὸ ἂν ὑμῖν ἐπρήσ-
σομεν· νῦν δὲ ὑμεῖς τε ἐς τὴν ἐκείνων ἐσβαλόντες γῆν ἄνευ ἡμέων ἐπεκρα- 3
τέετε Περσέων, ὅσον χρόνον ὑμῖν ὁ θεὸς παρεδίδου, καὶ ἐκεῖνοι, ἐπεί
σφεας ὡυτὸς θεὸς ἐγείρει, τὴν ὁμοίην ὑμῖν ἀποδιδοῦσιν. ἡμεῖς δὲ οὔτε τι 4
τότε ἠδικήσαμεν τοὺς ἄνδρας τούτους οὐδὲν οὔτε νῦν πρότεροι πειρησό-
μεθα ἀδικέειν. ἢν μέντοι ἐπίῃ καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέρην ἄρξῃ τε ἀδικέων, καὶ
ἡμεῖς οὐ πεισόμεθα· μέχρι δὲ τοῦτο ἴδωμεν, μενέομεν παρ' ἡμῖν αὐτοῖσι,

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

5 huc refert Legrand illud Suidae ἐπαγγέλλεται· παρακαλεῖ, ἀξιοῖ· οὕτως Ἡρόδοτος

1 οὕτω ἰέναι **Mp** Ald. || 2 ἐλαύνειν **RSV** || 3 διέβη τήνδε τὴν ἤπειρον] *in nostram tendere regionem* Valla, unde Dietschio duce διέβη ⟨ἐς⟩ edd.; 'fortasse iniuria' illo modo intellexisse iudicat Schweighaeuser Vallam et ab initio capitis (p. 414, 16) inductum hicque 'Thraciae vicinaeque regionis transitum Scythas designare', cum illo qui praecedit loco noster perfectum eiusdem verbi usurpans de regionibus ante Thraciam occupatam iam captis loquatur | τὴν om. **SV𝔳** | ἐνποδὼν **AB** || 4 ἡμεροῦνται **C** | τε δὲ δὴ **DRSV** || 5 ἐπαγγελομένων **C** || 6 βασιλῆες **S** Ald. | ἀπό] ὑπό **DRSV** || 7 μὲν γὰρ **CTMP** || 8 τοῦτο **T** | ὑπεδέκετο **C** ὑπεδέκοντο σκοντο **V𝔳** (ex ΥΠΕΔΕΚΟΝΤΟ littera ϵ, i. e. ε, superscripta pro ϲ, i. e. σ, lecta recte iudicat natum Weber Anal. Hdt. 210) | τιμωρῆσαι **𝔳** || 9 οἱ] ὁ **ABCT** || 10 ὑπεκρίνατο **RSV** ὑπεκρίναντο **𝔳** cett. | ἔαται **T** | πρότεροι propos. Stein || 11 πολέμους **R** || 12 φαίνεσθε **D** | ἐφαίνεσθε καὶ ἡμῖν **T** | ἐπρήσσομεν ὑμῖν **P**[ac] ἐπρήσσομεν **M** || 13 τε om. **RSV** | ἐσβαλλόντες **V𝔳** ἐμβαλόντες **T** || 14 ὁ om. **T** || 14–15 ἐκεῖνοι ἐπὶ σφέας **AC** ἐκείνοισι ἐπὶ σφέας (ex ЄΚЄΙΝΟΙ ЄΠΙ with ЄΙ superscript sine dubio natum) **S** || 15 ὡὕτοὺς **R** αὐτὸς **C** ἑωυτὸς **p** | δὲ om. **ABCT** || 16 τούτους om. **Mp** || 17 ἐπείη **R**, ut vid. **D**[1] ἐποίει **V** ἐπίει **𝔳** om. **M** | ἄρξει **DRSV** || 18 οὐ πεισόμεθα (*non tolerabimus* Valla) despuitur a nonnullis, inter quos Stein qui codd. textum nescio cur nulli esse usui ('unbrauchbar') censuit οὐ πεισώμεθα **V𝔳** οὐκ οἰσόμεθα **S** οὐ περιοψόμεθα propos. Bekker Cobet οἱ ἐπεισόμεθα Eltz ἐπεισόμεθα Hermann in notis Cantabr. bibl. univ. Oo. I. 59 (Powell CR 52, 1938, 58s.) ἀπωσόμεθα Hoeger | ἴδομεν **M** Ald. | μενέωμεν **C**[1]**V𝔳**

ἥκειν γὰρ δοκέομεν οὐκ ἐπ᾿ ἡμέας Πέρσας, ἀλλ᾿ ἐπὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἀδικίης γενομένους.᾿

120 Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἐπύθοντο οἱ Σκύθαι, ἐβουλεύοντο ἰθυμαχίην μὲν μηδεμίαν ποιέεσθαι ἐκ τοῦ ἐμφανέος, ὅτε δή σφι οὗτοί γε σύμμαχοι οὐ προσεγίνοντο, ὑπεξιόντες δὲ καὶ ὑπεξελαύνοντες τὰ φρέατα, τὰ παρεξίοιεν αὐτοί, καὶ τὰς κρήνας συγχοῦν τὴν ποίην τε ἐκ τῆς γῆς ἐκτρίβειν διχοῦ
2 σφέας διελόντες. καὶ πρὸς μὲν τὴν μίαν τῶν μοιρέων, τῆς ἐβασίλευε Σκώπασις, προσχωρέειν Σαυρομάτας· τούτους μὲν δὴ ὑπάγειν, ἢν ἐπὶ τοῦτο τράπηται ὁ Πέρσης, ἰθὺ Τανάιδος ποταμοῦ παρὰ τὴν Μαιῆτιν λίμνην ὑποφεύγοντας, ἀπελαύνοντός τε τοῦ Πέρσεω ἐπιόντας διώκειν. αὕτη μέν σφι μία ἦν μοῖρα τῆς βασιληίης τεταγμένη ταύτην τὴν ὁδόν, ᾗ περ εἴρηται.
3 τὰς δὲ δύο τῶν βασιληίων, τήν τε μεγάλην, τῆς ἦρχε Ἰδάνθυρσος, καὶ τὴν τρίτην, τῆς ἐβασίλευε Τάξακις, συνελθούσας ἐς τὠυτὸ καὶ Γελωνῶν τε καὶ Βουδίνων προσγινομένων, ἡμέρης καὶ τούτους ὁδῷ προέχοντας τῶν
4 Περσέων ὑπεξάγειν ὑπιόντας τε καὶ ποιεῦντας τὰ βεβουλευμένα. πρῶτα μέν νυν ὑπάγειν σφέας ἰθὺ τῶν χωρέων τῶν ἀπειπαμένων τὴν σφετέρην συμμαχίην, ἵνα καὶ τούτους ἐκπολεμώσωσι· εἴ γε μὴ ἑκόντες [γε] ὑπέδυσαν τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Πέρσας, ἀλλὰ ἄκοντας ἐκπολεμῶσαι· μετὰ δὲ τοῦτο ὑποστρέφειν ἐς τὴν σφετέρην καὶ ἐπιχειρέειν, ἢν δὴ βουλευομένοισι δοκέῃ.

121 Ταῦτα οἱ Σκύθαι βουλευσάμενοι ὑπηντίαζον τὴν Δαρείου στρατιὴν προδρόμους ἀποστείλαντες τῶν ἱππέων τοὺς ἀρίστους. τὰς δὲ ἁμάξας, ἐν τῇσί σφι διαιτᾶτο τὰ τέκνα τε καὶ αἱ γυναῖκες πᾶσαι καὶ τὰ πρόβατα πάντα, πλὴν ὅσα σφι ἐς φορβὴν ἱκανὰ ἦν, τοσαῦτα ὑπολιπόμενοι τὰ ἄλλα ἅμα

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

8 et 16 Antiattic. Bekk. Anecd. 114 ὕπαγε· πορεύου, Ἡρόδοτος τετάρτῳ, Ἀριστοφάνης Βατράχοις

1 ἐπὶ μέας **RV𝔳** || 1–2 γενομένους τῆς ἀδικίης **M** || 4 μηδεμίην **M** Ald. | ὅτι **CM**P^{c}**p** ὅτε P^{ac} cett. || 5 προσεγένοντο **MpS** Ald. | τάπερ ἐξίοιεν **BDRSV** παρεξίοιεν **M** || 6 διχοὺς **DRSV** || 7 μίην **M** Ald. | τῆς om. **M** | Σκώπασις **ABCTM**P^{2}**p** Κώπασις P^{1} cett. || 8 Σαυρομάτης **DRV** || 9 τὴν om. **CT** | Μαιῶτιν $𝔳^{ac}$ Μαιήτην V^{ac} || 10 ἀπελαύνοντός – ἐπιόντας haplogr. om. **𝔳** || 11 μίη **M** Ald. | μοίρῃ **CTM** Ald. | ᾗ **S** Ald. || 12 τῆς **TM**P^{2}**pDSV** ἧς **ABC**P^{1} om. **R** | Ἰνδάθυρσος **T** Ald. Ἰνδάνθυρσος ut vid. **M** || 13 τῆς om. **R** | τὸυτῶ V^{ac} τῶυτῶ $𝔳^{ac}$ || 14 προσγινομένην **SV𝔳** προσγενομένων **MPp** | προσγινομένων – 15 Περσέων om. **R** | ἡμέρην **V𝔳** μοίρην **S** om. cod. Urb. 88 || 16 νυν om. **M** | χώρων τῶν ἀπιγμένων **DRSV** || 17 γε[1]] δὲ **ABCTMP** γὰρ dubitans propos. Stein | γε[2] seclusi (ex εἰ $\overset{γε}{δὲ}$ esse ortum iudicans) || 19 στρέφειν **SV𝔳** | ἢν] ἦν **R** | δὲ **C** | βουλομένοισι **DRSV** || 23 ἐδιαιτᾶτο **AB** | τε τέκνα **T** | τε om. **ABCMP** | πάσας **S** | πάντα om. **ABCT** || 24 ὑπολειπόμενοι **B** ἀπολιπόμενοι **DRS**V^{ac}**𝔳**

*τῇσι ἁμάξῃσι προέπεμψαν ἐντειλάμενοι αἰεὶ τὸ πρὸς βορέω ἐλαύνειν.
ταῦτα μὲν δὴ προεκομίζετο, τῶν δὲ Σκυθέων οἱ πρόδρομοι, ὡς εὗρον τοὺς* 122
*Πέρσας ὅσον τε τριῶν ἡμερέων ὁδὸν ἀπέχοντας ἀπὸ τοῦ Ἴστρου, οὗτοι μὲν
τούτους εὑρόντες ἡμέρης ὁδῷ προέχοντες ἐστρατοπεδεύοντο τὰ ἐκ τῆς γῆς
φυόμενα λεαίνοντες. οἱ δὲ Πέρσαι ὡς εἶδον ἐπιφανεῖσαν τῶν Σκυθέων* 2
*τὴν ἵππον, ἐπῇσαν κατὰ στίβον αἰεὶ ὑπαγόντων. καὶ ἔπειτα — πρὸς γὰρ
τὴν μίαν τῶν μοιρέων ἴθυσαν — οἱ Πέρσαι ἐδίωκον πρὸς ἠῶ τε καὶ τοῦ
Τανάιδος. διαβάντων δὲ τούτων τὸν Τάναϊν ποταμὸν οἱ Πέρσαι ἐπιδια-* 3
*βάντες ἐδίωκον, ἐς ὃ τῶν Σαυροματέων τὴν χώρην διεξελθόντες ἀπίκοντο
ἐς τὴν τῶν Βουδίνων. ὅσον μὲν δὴ χρόνον οἱ Πέρσαι ἤισαν διὰ τῆς Σκυθικῆς* 123
*καὶ τῆς Σαυρομάτιδος χώρης, οἱ δὲ εἶχον οὐδὲν σίνεσθαι ἅτε τῆς χώρης
ἐούσης χέρσου· ἐπείτε δὲ ἐς τὴν τῶν Βουδίνων χώρην ἐσέβαλλον, ἐνθαῦτα
δὴ ἐντυχόντες τῷ ξυλίνῳ τείχεϊ ἐκλελοιπότων τῶν Βουδίνων καὶ κεκενωμέ-
νου τοῦ τείχεος πάντων ἐνέπρησαν αὐτό. τοῦτο δὲ ποιήσαντες εἵποντο αἰεὶ* 2
*τὸ πρόσω κατὰ στίβον, ἐς ὃ διεξελθόντες ταύτην ἐς τὴν ἔρημον ἀπίκοντο.
ἡ δὲ ἔρημος αὕτη ὑπὸ οὐδαμῶν νέμεται ἀνδρῶν, κέεται δὲ ὑπὲρ τῆς Βου-
δίνων χώρης ἐοῦσα πλῆθος ἑπτὰ ἡμερέων ὁδοῦ. ὑπὲρ δὲ τῆς ἐρήμου Θυσ-* 3
*σαγέται οἰκέουσι, ποταμοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν τέσσερες μεγάλοι ῥέοντες διὰ
Μαιητέων ἐκδιδοῦσι ἐς τὴν λίμνην τὴν καλεομένην Μαιῆτιν, τοῖσι οὐνό-
ματα κέεται τάδε· Λύκος, Ὄαρος, Τάναϊς, Σύργις. ἐπεὶ ὦν ὁ Δαρεῖος* 124
*ἦλθε ἐς τὴν ἔρημον, παυσάμενος τοῦ δρόμου ἵδρυσε τὴν στρατιὴν ἐπὶ
ποταμῷ Ὀάρῳ. τοῦτο δὲ ποιήσας ὀκτὼ τείχεα ἐτείχεε μεγάλα ἴσον ἀπ' ἀλ-
λήλων ἀπέχοντα, σταδίους ὡς ἑξήκοντα μάλιστά κῃ, τῶν ἔτι ἐς ἐμὲ τὰ
ἐρίπια σόα ἦν. ἐν ᾧ δὲ οὗτος πρὸς ταῦτα ἐτράπετο, οἱ διωκόμενοι Σκύθαι* 2
*περιελθόντες τὰ κατύπερθε ὑπέστρεφον ἐς τὴν Σκυθικήν. ἀφανισθέντων
δὲ τούτων τὸ παράπαν, ὡς οὐκέτι ἐφαντάζετό σφι, οὕτω δὴ ὁ Δαρεῖος*

AB CT MP(p) DR SV(v)

T 17 Steph. Byz.: v. quod ad 22, 1 laudavimus

1 *βόρρω* **B**[1] ‖ 2 *προεκομίζοντο* **Mp** Ald. ‖ 3 *τοῦ* om. **MPDRSV** ‖ 4 *προέχοντας* **DRSV** | *τὰ*] *τῆς* **Vv** | *τῆς* om. **T** ‖ 6 *ἐποίησαν* **SVv** ‖ 7 *μίην* **M** Ald. | *μύρεων* **C** *μειρέων* **RV** *μοιρέων* **v** cett. | *καὶ ἐδίωκον* **DRV** ‖ 9 *ὃ*] *τὸ* **C** om. **T** | *διελθόντες* **SVv** ‖ 10 *ἤεισαν* **TM** ‖ 11 *χώρας* **M**[1] | *σινέεσθαι* **DRSV** ‖ 12 *ἐούσης* om. **D** | *ἐσέβαλον* **MpDS** ‖ 13 *κενωμένου* **Rv** ‖ 15 *δὴ ἐξελθόντες* **SVv** *ἐξελθόντες* **R** ‖ 17 *Θυσαγέται* **R** ‖ 18 *αὐτέων* **M** Ald. | *τέσσαρες* **CMVv** ‖ 19 *Μαητέων* **R** | *Μαῆτιν* **R** | *ὀνόματα* **ABR** ‖ 20 *καίεται* **M** | *Ὀάρος* **R** *ὁ Ἄρης* **Vv** | *Σύργης* **RSV** *Ὕργις* propos. Schaefer coll. cap. 57 ‖ 21 *παυσαμένου* **ABCT** ‖ 24 *ἐρείπια* **CTMPD**[2], cf. II 154, 5 | *σῶα ἦν* **CMPDSV** *ἦν σῶα* **T** ‖ 25 *τὰ* om. **DRSV** | *κατύπερθεν* **TRVv** ‖ 26 *δὲ τούτων* om. **T** | *τὸ παράπαν τούτων* **DRSV** | *ἐφαντάζετό* (sc. *τὰ τείχεα*) *σφι* (i. e. Scythis)] *ἐφαντάζοντό σφι* **ABCTMP**

τείχεα μὲν ἐκεῖνα ἡμίεργα μετῆκε, αὐτὸς δὲ ὑποστρέψας ᾔε πρὸς ἑσπέρην δο-
κέων τούτους τε πάντας τοὺς Σκύθας εἶναι καὶ πρὸς ἑσπέρην σφέας φεύ-
125 *γειν. ἐλαύνων δὲ τὴν ταχίστην τὸν στρατὸν ὡς τὴν Σκυθικὴν ἀπίκετο, ἐς ὃ*
ἐνέκυρσε ἀμφοτέρῃσι τῇσι μοίρῃσι τῶν Σκυθέων, ἐντυχὼν δὲ ἐδίωκε
2 *ὑπεκφέροντας ἡμέρης ὁδόν· καὶ οὐ γὰρ ἀνίει ἐπιὼν ὁ Δαρεῖος, οἱ Σκύθαι*
κατὰ τὰ βεβουλευμένα ὑπέφευγον ἐς τῶν ἀπειπαμένων τὴν σφετέρην συμ-
3 *μαχίην, πρώτην δὲ ἐς τῶν Μελαγχλαίνων τὴν γῆν. ὡς δὲ ἐσβαλόντες τού-*
τους ἐτάραξαν οἵ τε Σκύθαι καὶ οἱ Πέρσαι, κατηγέοντο οἱ Σκύθαι ἐς τῶν
Ἀνδροφάγων τοὺς χώρους, ταραχθέντων δὲ καὶ τούτων ὑπῆγον ἐπὶ τὴν
Νευρίδα, ταρασσομένων δὲ καὶ τούτων ᾖσαν ὑποφεύγοντες οἱ Σκύθαι ἐς
4 *τοὺς Ἀγαθύρσους. Ἀγάθυρσοι δὲ ὁρῶντες καὶ τοὺς ὁμούρους φεύγοντας*
ὑπὸ Σκυθέων καὶ τεταραγμένους, πρὶν ἤ σφι ἐμβαλεῖν τοὺς Σκύθας πέμ-
ψαντες κήρυκα ἀπηγόρευον Σκύθῃσι μὴ ἐπιβαίνειν τῶν σφετέρων οὔρων
προλέγοντες, ὡς, εἰ πειρήσονται ἐσβαλόντες, σφίσι πρῶτα διαμαχήσονται.
5 *Ἀγάθυρσοι μὲν προείπαντες ταῦτα ἐβοήθεον ἐπὶ τοὺς οὔρους ἐρύκειν ἐν*
νῷ ἔχοντες τοὺς ἐπιόντας· Μελάγχλαινοι δὲ καὶ Ἀνδροφάγοι καὶ Νευροὶ
ἐσβαλόντων τῶν Περσέων ἅμα Σκύθῃσι οὔτε πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο ἐπι-
λαθόμενοί τε τῆς ἀπειλῆς ἔφευγον αἰεὶ τὸ πρὸς βορέω ἐς τὴν ἔρημον
6 *τεταραγμένοι. οἱ δὲ Σκύθαι ἐς μὲν τοὺς Ἀγαθύρσους οὐκέτι ἀπείπαντας*
ἀπικνέονται, οἱ δ' ἐκ τῆς Νευρίδος χώρης ἐς τὴν σφετέρην κατηγέοντο
τοῖσι Πέρσῃσι.

126 *Ὡς δὲ πολλὸν τοῦτο ἐγίνετο καὶ οὐκ ἐπαύετο, πέμψας Δαρεῖος ἱππέα*
παρὰ τὸν Σκυθέων βασιλέα Ἰδάνθυρσον ἔλεγε, τάδε 'δαιμόνιε ἀνδρῶν, τί

AB CT MP(p) DR SV(𝔡)

8 s. Zonar. *καθηγεῖσθαι ἀντὶ τοῦ 'ἡγεῖσθαι' παρὰ Ἡροδότῳ· φησὶ γοῦν, ὅτι καθ-ηγέοντο — χώρους*

2 *τε*] *γε* **ABC** om. **M** | *τοὺς* om. **DRSV** || 3 *ὡς*] *ἐς* **MPDRSV** *ὡς ἐς* (ex $\overset{ἐς}{ὡς}$ ortum) **ABCT**, cf. II 121 ε 4; 135, 6, III 140, 1 | *εἰς ὃ* **R** om. **ABCT** || 4 *τοῖσι μοίροισι* **V** om. **𝔡** || 5 *ὑπεκφέροντας* 'e conspectu semet auferentes' recte (cf. gramm. meam 175) in lexico Schweighaeuser qui in aliquo codice *ὑπερφέροντας* se legisse profitetur sed falso *προέχοντας* cum *ὑπεξάγειν* iunctum confert ex 120, 3: *ἐπεκφέροντας* **DRSV** | *ὁδόν* (ad *ἐδίωκε* iungendum)] *ὁδῷ* **ABCTMP** | *ἀνίεε* **ABCTMP** | *οἱ Σκύθαι* om. **DRSV** || 6 *ὑπαιφευγον* **R** *ὑπαιφεύγων* **V𝔡** *ὑποφεύγων* **S** | *σφετέρην συμμαχίην*] *χώρην* **Mp** || 7 *ἐσβαλόντας* **M**[ac] || 8 *$\overset{οῦ}{\text{κατηγέοντο}}$* **M** cf. Zonar. || 9 *καταραχθέντων* **R** | *ὑπῆγον* — 10 *τούτων* haplogr. om. **RSV** || 10 *ἤεσαν* **B** *ἤεσαν* **ACTM** | *ὑποφεύγοντας* **R** || 11 *ὁρέοντες* **TPp** *ὁρέωντες* **CM** Ald. | *ὁμόρους* **DRV** || 12 *τεταγμένους* **SV𝔡** | *σφι ἐμβαλέειν* **M** Ald. *σφι μβαλεῖν* **V** *σφιν μβαλεῖν* **𝔡** *σφι συμβαλεῖν* **S** || 14 *ἐσβάλλοντες* propos. Stein || 15 *μὲν*] *δὲ* **RSV** *μὲν δὴ* Legrand | *προειπόντες* **D** || 15—16 *ἐν νῷ ἔχοντες ἐρύκειν* **M** || 20 *ἀπικνέοντο* **PDRSV** || 22 *ἐγένετο* **DS** Ald. || 23 *τὸν*] *τῶν* **C**[ac]**D**[ac]**RSV** | *Ἰνδάθυρσον* **T** Ald. *Ἰνδάνθυρσον* **M** cf. Bekk. Anecd. ad 127, 4

φεύγεις αἰεί, ἐξεόν τοι τῶνδε τὰ ἕτερα ποιέειν; εἰ μὲν γὰρ ἀξιόχρεος δο-
κέεις εἶναι σεωυτῷ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι ἀντιωθῆναι, σὺ δὲ στάς τε καὶ
παυσάμενος πλάνης μάχεσθαι· εἰ δὲ συγγινώσκεαι εἶναι ἥσσων, σὺ δὲ
καὶ οὕτω παυσάμενος τοῦ δρόμου δεσπότῃ τῷ σῷ δῶρα φέρων γῆν τε καὶ
ὕδωρ ἐλθὲ ἐς λόγους.' πρὸς ταῦτα ὁ Σκυθέων βασιλεὺς Ἰδάνθυρσος λέγει, 127
τάδε 'οὕτω τὸ ἐμὸν ἔχει, ὦ Πέρσα· ἐγὼ οὐδένα κω ἀνθρώπων δείσας ἔφυ-
γον οὔτε πρότερον οὔτε νῦν σὲ φεύγω· οὐδέ τι νεώτερόν εἰμι ποιήσας νῦν,
ἢ καὶ ἐν εἰρήνῃ ἐώθα ποιέειν. ὅ τι δὲ οὐκ αὐτίκα μάχομαί τοι, ἐγὼ καὶ 2
τοῦτο σημανέω· ἡμῖν οὔτε ἄστεα οὔτε γῆ πεφυτευμένη ἔστι, τῶν πέρι
δείσαντες, μὴ ἁλῷ ἢ καρῇ, ταχύτερον ἂν ὑμῖν συμμίσγοιμεν ἐς μάχην· εἰ
δὲ δέοι πάντως ἐς τοῦτο κατὰ τάχος ἀπικνέεσθαι, τυγχάνουσι ἡμῖν ἐόντες
τάφοι πατρῷοι. φέρετε, τούτους ἀνευρόντες συγχέειν πειρᾶσθε αὐτούς, 3
καὶ γνώσεσθε τότε, εἴτε ὑμῖν μαχησόμεθα περὶ τῶν τάφων εἴτε καὶ οὐ
μαχησόμεθα. πρότερον δέ, ἢν μὴ ἡμέας λόγος αἱρῇ, οὐ συμμίξομέν τοι.
ἀμφὶ μὲν μάχῃ τοσαῦτα εἰρήσθω· δεσπότας δὲ ἐμοὺς ἐγὼ Δία τε νομίζω 4
τὸν ἐμὸν πρόγονον καὶ Ἱστίην τὴν Σκυθέων βασίλειαν μούνους εἶναι. σοὶ
δὲ ἀντὶ μὲν δώρων γῆς τε καὶ ὕδατος δῶρα πέμψω τοιαῦτα, οἷα σοὶ πρέπει
ἐλθεῖν, ἀντὶ δὲ τοῦ, ὅτι δεσπότης ἔφησας εἶναι ἐμός, κλαίειν λέγω.' [τοῦτό
ἐστι ἡ ἀπὸ Σκυθέων ῥῆσις.]

AB CT MP(p) DR SV(v)

T 18s. Proverbiorum graecorum codd. Vat. gr. 483 (cap. II 7) et Oxon. Barocc. 219 (§ 479) (Corpus Paroem. Gr. I 250) Ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις· πρὸς Δαρεῖον τὸν Πέρσην ἀπεκρίναντο οἱ Σκύθαι κλαίειν αὐτόν, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ· εἴρηται οὖν ἐπὶ τῶν ἀτόπως οἰμώζειν τινὰ λεγόντων. Diogenian. V 11 (CPG ibid.) Ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις· ἐπὶ τῶν οἰμώζειν τινὰ λεγόντων· τοῦτο γὰρ πρὸς Δαρεῖον τὸν Πέρσην ἀπεκρίναντο οἱ Σκύθαι. Bekk. Anecd. 305 Ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις τί ἐστιν· Ἰδάθυρσος, Σκυθῶν βασιλεύς, Δαρείου πέμψαντος ὡς αὐτὸν πρέσβεις καὶ κελεύσαντος ἢ ὑπ-

1 ἐξόν codd. | ἀξιόχρεως **TPpD**[2] Ald. || 2 πράγμασιν **RV** | στάς — 3 σὺ δὲ haplogr. om. **Mp** verbis στῆθι καὶ μάχεο· εἰ δὲ μή lacunam explev. **M** Ald. || 3 συγγινώσκεται **C** || 4 τοῦ δρόμου] τῶν ἔργων **M** || 5 Ἰνδάθυρσος **T** Ald. Ἰνδάνθυρσος **CV** Ἰνδάνθυσος **v** | ἔλεγε **MPDRSV**, v. Bénard, Essai sur ... les formes verbales ... d'après le texte d'Hérodote 237 || 6 τὸν **C** | Πέρσαι **ABCT** | δείσας ἀνθρώπων **M** || 7 φεύγων **R** | ad sensum locutionis εἰμὶ ποιήσας ('sum facturus') v. grammaticam meam 191 || 8 ἐώθεα **ABCT** || 10 ἁλῷ edd. ἀλώιη **ABC** ἀλώη **TPp** ἀλώῃ **M** Ald. ἀλοίη **DRSV** | τάχιον **Mp** Ald. | ὑμῖν συμμίσγοιμεν ἂν ἐς μάχην **DRV** συμμίσγοιμεν ἂν ἐς μάχην ὑμῖν **MPp** συμμίσγοιμεν ἂν ἐς μάχην **S** || 11 δὲ δέοι] δέ σοι **D** | παντὸς **B** πάντες **Vv** | κατὰ τάχος ἐς τοῦτο **M** || 12 φέρε **RSV** | συγχέει **RV** συχέει **v** || 13 εἴτε[1] om. **v** | μαχησώμεθα **Vv** | περὶ — 14 μαχησόμεθα haplogr. om. **SV** περὶ τῶν τάφων εἴτε καὶ μή **M** || 15 ἐγὼ om. **M** | Δία τε ἐγὼ **PDRSV** || 16 Ἱστίαν **MPDRSV** | σοὶ] σὺ **CD**[1]**Vv** || 17 πρέπει σοι **M** σοι πρέπειν **C** || 18 τοῦ om. **DRSV** | λέγων **R** | τοῦτο — 19 ῥῆσις secl. Valckenaer Stein Hude ut explicationem ad κλαίειν λέγω adiunctam proverbii usitatissimi (cf. testimonia); extrema Idanthyrsi verba esse iudicat Legrand

128 Ὁ μὲν δὴ κῆρυξ οἰχώκεε ἀγγελέων ταῦτα Δαρείῳ, οἱ δὲ Σκυθέων βασι-
2 λέες ἀκούσαντες τῆς δουλοσύνης τὸ οὔνομα ὀργῆς ἐπλήσθησαν. τὴν μὲν
δὴ μετὰ Σαυροματέων μοῖραν ταχθεῖσαν, τῆς ἦρχε Σκώπασις, πέμπουσι
Ἴωσι κελεύοντες ἐς λόγους ἀπικέσθαι τούτοισι, οἳ τὸν Ἴστρον ἐζευγμένον
ἐφρούρεον· αὐτῶν δὲ τοῖσι ὑπολειπομένοισι ἔδοξε πλανᾶν μὲν μηκέτι
Πέρσας, σῖτα δὲ ἑκάστοτε ἀναιρεομένοισι ἐπιτίθεσθαι. νωμῶντες ὦν σῖτα
3 ἀναιρεομένους τοὺς Δαρείου ἐποίευν τὰ βεβουλευμένα. ἡ μὲν δὴ ἵππος τὴν
ἵππον αἰεὶ τρέπεσκε ἡ τῶν Σκυθέων, οἱ δὲ τῶν Περσέων ἱππόται φεύγοντες
ἐσέπιπτον ἐς τὸν πεζόν, ὁ δὲ πεζὸς ἂν ἐπεκούρεε· οἱ δὲ Σκύθαι ἐσαράξαν-
τες τὴν ἵππον ὑπέστρεφον, τὸν πεζὸν φοβεόμενοι. ἐποιέοντο δὲ καὶ τὰς
129 νύκτας παραπλησίας προσβολὰς οἱ Σκύθαι. τὸ δὲ τοῖσι Πέρσῃσί τε ἦν
σύμμαχον καὶ τοῖσι Σκύθῃσι ἀντίξοον ἐπιτιθεμένοισι τῷ Δαρείου στρα-
τοπέδῳ — θῶυμα μέγιστον ἐρέω —, τῶν τε ὄνων ἡ φωνὴ καὶ τῶν ἡμιόνων
2 τὸ εἶδος· οὔτε γὰρ ὄνον οὔτε ἡμίονον γῆ ἡ Σκυθικὴ φέρει, ὡς καὶ πρότερόν
μοι δεδήλωται, οὐδὲ ἔστι ἐν τῇ Σκυθικῇ πάσῃ χώρῃ τὸ παράπαν οὔτε
ὄνος οὔτε ἡμίονος διὰ τὰ ψύχεα· ὑβρίζοντες ὦν οἱ ὄνοι ἐτάρασσον τὴν
3 ἵππον τῶν Σκυθέων. πολλάκις δὲ ἐπελαυνόντων ἐπὶ τοὺς Πέρσας μεταξὺ
ὅκως ἀκούσειαν οἱ ἵπποι τῶν ὄνων τῆς φωνῆς, ἐταράσσοντό τε ὑποστρε-
φόμενοι καὶ ἐν θώυματι ἔσκον, ὀρθὰ ἱστάντες τὰ ὦτα, ἅτε οὔτε ἀκούσαν-
τες πρότερον φωνῆς τοιαύτης οὔτε ἰδόντες τὸ εἶδος. ταῦτα μέν νυν ἐπὶ
130 σμικρόν τι ἐφέροντο τοῦ πολέμου. οἱ δὲ Σκύθαι, ὅκως τοὺς Πέρσας ἴδοιεν
τεθορυβημένους, ἵνα παραμένοιέν τε ἐπὶ πλέω χρόνον ἐν τῇ Σκυθικῇ καὶ
παραμένοντες ἀνιῴατο τῶν πάντων ἐπιδευέες ἐόντες, ἐποίεον τοιάδε· ὅκως

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

ακούειν ἢ ὑπομεῖναι τὸ κινδυνεύειν, ἀπεκρίνατο οἰμώζειν Δαρείῳ. Suid. Ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις· τέτακται ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀποτόμως οἰμώζειν τινὰ λεγόντων· παρ' ὅσον οἱ Σκύθαι τῷ Πέρσῃ μηνύσαντι περὶ τοῦ εἶξαι ἀπεκρίναντο κλαίειν αὐτὸν εἰπόντες

1 𝔇: v. ad 110,2 || 16 Λέξ. ὑβρίζοντες· σκιρτῶντες (Lexx. seriatim conscr. tantum). Greg. Cor. 149 ὑβρίζειν· τὸ σκιρτᾶν. Suid. ὑβρίζοντες· σκιρτῶντες, Ἡρόδοτος

1 ἀγγέλων 𝔇 || 3 μοίρην **MDRSV** | Κώπασις **MPDRSV** || 6 σῖτα[1]] σιτία **DRSV** | ἀναιρερεομένοισιν **V** ἀνερερεομένοισιν **𝔳** | νομῶντες **T** || 7 ἀναιρερεομένοισιν **V** ἀνερερεομένοισιν **𝔳** || 7–8 αἰεὶ τὴν ἵππον **D** ἀεὶ τὴν ἵππον **RV𝔳** || 8 ἡ om. **DRSV** || 9 ἐνέπιπτον **M** | ἂν] αἰεὶ **M**[1] Ald. | Σκύθαι om. **M** || 10 ἐπέστρεφον **C** | φοβεούμενοι **R** | ἐποιεῦντο **DRSV** || 12 Σκύθοισι **M** | ἀντίξων **T** | στρατῷ **DRSV** | 13 θῶμα **CTDRSV** | ἐρείω **M** || 15 δεδήλωταί μοι **DRSV** | οὐδὲ ἔστι] οὐδέτι **D** πάσι **R** om. **S** || 18 ἱππόται **DRSV** || 19 θώματι **CTDRSV** | ἱστῶντες **M** Ald. | 20 τὸ om. **MPDRSV**, secl. Hude | νυν] τοι **M** || 22 πλέον **T** | ἐν om. **M** || 23 ἀνιῶντο **MPDRSV** | ἐπιδεέες **MPD**[ac]**RSV** | ἐποίευν **MDRSV** | τοιόνδε **M** Ald.

*τῶν προβάτων τῶν σφετέρων αὐτῶν καταλίποιεν μετὰ τῶν νομέων, αὐτοὶ
ἂν ὑπεξήλαυνον ἐς ἄλλον χῶρον· οἱ δὲ ἂν Πέρσαι ἐπελθόντες ἐλάβεσκον
τὰ πρόβατα καὶ λαβόντες ἐπήροντο ἂν τῷ πεποιημένῳ. πολλάκις δὲ* **131**
*τοιούτου γινομένου τέλος Δαρεῖός τε ἐν ἀπορίῃσιν εἴχετο, καὶ οἱ Σκυθέων
βασιλέες μαθόντες τοῦτο ἔπεμπον κήρυκα δῶρα Δαρείῳ φέροντα ὄρνιθά
τε καὶ μῦν καὶ βάτραχον καὶ ὀιστοὺς πέντε. Πέρσαι δὲ τὸν φέροντα τὰ* 2
*δῶρα ἐπειρώτεον τὸν νόον τῶν διδομένων· ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη οἱ ἐπεστάλθαι
ἄλλο ἢ δόντα τὴν ταχίστην ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτοὺς δὲ τοὺς Πέρσας ἐκέλευε,
εἰ σοφοί εἰσι, γνῶναι, τὸ θέλει τὰ δῶρα λέγειν. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Πέρ-
σαι ἐβουλεύοντο. Δαρείου μέν νυν ἡ γνώμη ἦν Σκύθας ἑωυτῷ διδόναι* **132**
*σφέας τε αὐτοὺς καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ (εἰκάζων τῇδε, ὡς μῦς μὲν ἐν γῇ
γίνεται καρπὸν τὸν αὐτὸν ἀνθρώπῳ σιτεόμενος, βάτραχος δὲ ἐν ὕδατι,
ὄρνις δὲ μάλιστα ἔοικε ἵππῳ, τοὺς δὲ ὀιστοὺς ὡς τὴν ἑωυτῶν ἀλκὴν
παραδιδοῦσιν)· αὕτη μὲν Δαρείῳ ἀπεδέδεκτο ἡ γνώμη, συνεστήκεε δὲ* 2
*ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἡ Γωβρύεω τῶν ἀνδρῶν τῶν ἑπτὰ ἑνὸς τῶν τὸν μάγον
κατελόντων εἰκάζοντος τὰ δῶρα λέγειν ʽἢν μὴ ὄρνιθες γενόμενοι ἀναπτῆ-* 3
*σθε ἐς τὸν οὐρανόν, ὦ Πέρσαι, ἢ μύες γενόμενοι κατὰ τῆς γῆς καταδύητε
ἢ βάτραχοι γενόμενοι ἐς τὰς λίμνας ἐσπηδήσητε, οὐκ ἀπονοστήσετε ὀπίσω
ὑπὸ τῶνδε τῶν τοξευμάτων βαλλόμενοι.ʼ*

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)
Πολλάκις (131, 1) (*Δαρεῖος ἐς Σκυθίην εἰσβαλὼν* ἀπορίῃσιν εἴχετο 131, 1 **𝔓**) – βαλλόμενοι (132, 3) exc. flor. **𝔄𝔓**

T 5 Athen. 343a ad locum se refert

6, 12, 18 Eust. Od. 1570 (ad *η* 87) *ὅτι . . . πολλαὶ τοιαῦται ἀφώνων τροπαὶ γίνονται Ἰωνικῶς, δηλοῖ πρὸς ἄλλοις καὶ τὸ ʽἐνθεῦτενʼ καὶ ὁ ʽβάθρακοςʼ τὰ παρὰ τῷ Ἴωνι Ἡροδότῳ*

1 *καταλείποιεν* **BPRV** || 2 *ἂν*² om. **M** Ald. | *ἐλάβεσκον*] cf. gramm. meam 126 || 3 *ἐπειρῶντο* **DRSV** | *ποιευμένῳ* **C** || 4 *τοιούτου*] *τούτου* **M𝔄** | *γενομένου* **MS** *γινομένου* **𝔄** rell. | *τε* om. **𝔄** | *ἐν* om. **𝔓** | *ἀπορίῃσι* **A** || 5 *βασιλῆες* **T** Ald. | *ὄρνιθά* – 6 *φέροντα* haplogr. om. **R** || 6 *καὶ βάτραχον καὶ μῦν* **M** | *βάτραχον*] v. Eust. | *βάτραχόν τε καὶ* **DRSV** | *φορέοντα* **𝔄𝔓** || 7 *δώρεα* **𝔄𝔓** | *ἐπηρώτεον* **CTPp** *ἐπηρώτ**ν* **M** *ἐπειρώτεον* **𝔄𝔓** rell. | *δεδομένων* **BT** | *οὐδὲν δὲ ὅδε ἐπεστάλθαι οἱ ἔφη ἄλλο* **𝔄** *οὐδὲν δʼ ὅδε ἐπεστάλθαι ἔφη οἱ* **𝔓** || 8 *Περσέας* **𝔄𝔓** || 9 *ἐθέλει* **ABCT** *ἐθέλοι* **𝔄𝔓** || 10 *ἔην* **M** Ald. || 11 *αὐτοὺς* om. **M** | *τε*² om. **𝔄** | *εἰκάζοντος* **M** Ald. || 11–12 *γίνεται ἐν γῇ* **𝔄𝔓** || 12 *αὐτὸν ἀνθρώπῳ*] *ἄνθρωπον τῆς* ut vid. **M** | *βάτραχον* **R** || 13 *ἔοικε μάλιστα* **𝔓** *μάλιστα ἔοικε* **A** *μάλιστα ἔοικεν* **𝔄** rell. | *ὡς* **𝔄** codd. *ἐς* **𝔓** | *ἀλκὴν* **𝔓** codd. *ἀρχὴν* **𝔄** || 14 *παραδιδοῦσι* **A** | *ἀποδέδοκτο ἡ γνώμη* **𝔄𝔓** *ἡ γνώμη ἀπεδέδεκτο* **MPDRSV** | *συνέστηκε* **R** || 15 *ταῦτα* **D** | *τῇ γνώμῃ ἡ* **ABC𝔄𝔓** *ἡ γνώμη* rell. | *Γοβρύεω* **ABCTMP** *Γωβρύεω* **𝔄𝔓** rell. | *ἑνὸς* om. **DRSV** | *τῶν*² om. **SV𝔳** || 16 *ἢν*] *εἰ* **M** | *ἀναπτήσεσθε* **DRV** *ἀναπτήσησθε* **S** *ἀναπτῆσθε* **𝔄𝔓** rell. || 17 *τῆς* **𝔄** codd. om. **𝔓** | *καταδύετε* **TR𝔳** *καταδύσετε* **D** *καταδύησθε* **M** *καταδύητε* **𝔄𝔓** rell. || 18 *ἐσπηδήσατε* **RV𝔳** *ἐσπηδήσετε* **D**ᶜ *ἐσπηδήσητε* **𝔄𝔓D**ᵃᶜ rell. | *ὀπίσω* om. **𝔄** || 19 *βουλλόμενοι* **R**

133 *Πέρσαι μὲν δὴ τὰ δῶρα εἴκαζον, ἡ δὲ Σκυθέων μία μοῖρα ἡ ταχθεῖσα*
πρότερον μὲν παρὰ τὴν Μαιῆτιν λίμνην φρουρέειν, τότε δὲ ἐπὶ τὸν Ἴστρον
2 *Ἴωσι ἐς λόγους ἐλθεῖν, ὡς ἀπίκετο ἐπὶ τὴν γέφυραν, ἔλεγε, τάδε 'ἄνδρες*
Ἴωνες, ἐλευθερίην ὑμῖν ἥκομεν φέροντες, ἤν πέρ γε ἐθέλητε ἐσακούειν·
πυνθανόμεθα γὰρ Δαρεῖον ἐντείλασθαι ὑμῖν ἑξήκοντα ἡμέρας μούνας
φρουρήσαντας τὴν γέφυραν αὐτοῦ μὴ παραγενομένου ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ
3 *ἀπαλλάσσεσθαι ἐς τὴν ὑμετέρην. νῦν ὦν ὑμεῖς τάδε ποιεῦντες ἐκτὸς μὲν*
ἔσεσθε πρὸς ἐκείνου αἰτίης, ἐκτὸς δὲ πρὸς ἡμέων· τὰς προκειμένας ἡμέρας
παραμείναντες τὸ ἀπὸ τούτου ἀπαλλάσσεσθε.' οὗτοι μέν νυν ὑποδεξαμέ-
134 *νων Ἰώνων ποιήσειν ταῦτα ὀπίσω τὴν ταχίστην ἠπείγοντο, Πέρσῃσι δὲ*
μετὰ τὰ δῶρα τὰ ἐλθόντα Δαρείῳ ἀντετάχθησαν οἱ ὑπολειφθέντες Σκύθαι
πεζῷ καὶ ἵπποισι ὡς συμβαλέοντες. τεταγμένοισι δὲ τοῖσι Σκύθῃσι λαγὸς
ἐς τὸ μέσον διῇξε· τῶν δὲ ὡς ἕκαστοι ὥρων τὸν λαγὸν ἐδίωκον. ταραχθέν-
των δὲ τῶν Σκυθέων καὶ βοῇ χρεωμένων εἴρετο ὁ Δαρεῖος τῶν ἀντι-
πολεμίων τὸν θόρυβον· πυθόμενος δέ σφεας τὸν λαγὸν διώκοντας εἶπε
2 *ἄρα, πρὸς τούς περ ἐώθεε καὶ τὰ ἄλλα λέγειν· 'οὗτοι ὦνδρες ἡμέων πολλὸν*
καταφρονέουσι, καί μοι νῦν φαίνεται Γωβρύης εἰπεῖν περὶ τῶν Σκυθικῶν
δώρων ὀρθῶς. ὡς ὦν οὕτως ἤδη δοκεόντων καὶ αὐτῷ μοι ἔχειν, βουλῆς
ἀγαθῆς δεῖ, ὅκως ἀσφαλέως ἡ κομιδὴ ἡμῖν ἔσται τὸ ὀπίσω.' πρὸς ταῦτα
Γωβρύης εἶπε· 'ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ σχεδὸν μὲν καὶ λόγῳ ἠπιστάμην τούτων
τῶν ἀνδρῶν τὴν ἀπορίην, ἐλθὼν δὲ μᾶλλον ἐξέμαθον ὁρῶν αὐτοὺς ἐμ-
3 *παίζοντας ἡμῖν. νῦν ὦν μοι δοκέει, ἐπεὰν τάχιστα νὺξ ἐπέλθῃ, ἐκκαύσαν-*
τας τὰ πυρά, ὡς ἐώθαμεν καὶ ἄλλοτε ποιέειν, τῶν στρατιωτέων τοὺς

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

19 *Λέξ. κομιδή· ἡ ἀνάσωσις* (*ἀνάλωσις lmovwx*), *ἐπιμέλεια* (Lexx. alph. ord. conscr. tantum). Suid. *κομιδή· ἡ ἀνάσωσις, Ἡρόδοτος.* id. *κομιδήν· ἐπιμέλειαν*

1 *τὰ δῶρα ἤκαζον* **AB** *οὕτω τὰ δῶρα εἴκαζον* **T** Ald. *τὰ δῶρα εἴκαζον οὕτω* **M** | *μία μοῖρα*] *μοῖρα* **p** *μοίρη* **M** *μοίη μοίρη* Ald. || 4 *ἥκομεν ὑμῖν* **ABC** | *εἰσακούειν* **ABC** || 6 *παραγενωμένου* **R** *παραγινομένου* **ABC** || 7 *ὑμετέραν* **RSV** | *ἡμεῖς* **RV** *ἡμῆς* **𝔳** || 8 *ἔσεσθαι* **M** | *πρὸς ἐκείνου — 9 ἀπαλλάσσεσθε* om. **𝔳** | *προσκειμένας* **CD** *προκειμένας ὦν* **T** || 9 *τὸ ἀπὸ* om. **SV** | *ἀπαλλάσσεσθαι* **B** || 10 *ἐπείγοντο* **ABTP** *ἐπήγοντο* **M** *ἠ*(ἐ)*πείγοντο* **C** || 11 *τὰ*[2] om. **C** || 12 *λαγὼς* **TDRV**[c] *λαγωὸς* **V**[ac] **𝔳** || 13 *ἑώρων* **DRSV** *ὥρεον* **TMPp** *ὥρεων* **C** | *λαγὼν* **TDR** *λαγωὸν* **V𝔳** || 14 *χρεομένων* **Pp** | *ἤρετο* **M** | *ὁ* om. **D** | *ἀντιπολέμων* **DRSV** || 15 *λαγὼν* **D**[2]**R** *λαγωὸν* **V𝔳** || 16 *τούς*] *τούτους* **RSV** | *παρεώθεε* **SV𝔳** | *ὤινδρες* **AB** *οἱ ἄνδρες* **DRSV** || 17 *καταφρονοῦσι* **T** | *Βωβρύης* **R** *Γοβρύης* **CP** | *εἶπαι* **PDR** *εἶπε* **S** *εἶτε* **V𝔳** | *Σκυθέων* **M** *Σκυθικῶν* (*ικ* ex corr.) **D** || 19 *τὸ* om. **MPDRSV** || 20 *Γοβρύης* **ABCTMP** || 21 *ὁρέων* **CTMP** || 22 *ἐπὴν* **ABCT** | *ἐπέλθοι* **Mp** Ald. *ἔλθῃ* **ABCT** | *ἐκκαύσαντες* **TD** || 23 *καὶ ἄλλοτε ἐώθαμεν* **Mp** Ald. | *στρατέων* **M**

ἀσθενεστάτους ἐς τὰς ταλαιπωρίας ἐξαπατήσαντας καὶ τοὺς ὄνους πάντας
καταδήσαντας ἀπαλλάσσεσθαι πρὶν ἢ καὶ ἐπὶ τὸν Ἴστρον ἰθῦσαι Σκύθας
λύσοντας τὴν γέφυραν ἤ καί τι Ἴωσι δόξαι, τὸ ἡμέας οἷόν τε ἔσται
ἐξεργάσασθαι.' Γωβρύης μὲν ταῦτα συνεβούλευε, μετὰ δὲ νύξ τε ἐγένετο, 135
καὶ Δαρεῖος ἐχρᾶτο τῇ γνώμῃ ταύτῃ· τοὺς μὲν καματηροὺς τῶν ἀνδρῶν,
καὶ τῶν ἦν ἐλάχιστος ἀπολλυμένων λόγος, καὶ τοὺς ὄνους πάντας καταδή-
σας κατέλιπε αὐτοῦ ταύτῃ ἐν τῷ στρατοπέδῳ· κατέλιπε δὲ τούς τε ὄνους 2
καὶ τοὺς ἀσθενέας τῆς στρατιῆς τῶνδε εἵνεκεν, ἵνα οἱ μὲν ὄνοι βοὴν παρ-
έχωνται· οἱ δὲ ἄνθρωποι ἀσθενείης μὲν εἵνεκεν κατελείποντο, προφάσιος
δὲ τῆσδε δηλαδή· αὐτὸς μὲν σὺν τῷ καθαρῷ τοῦ στρατοῦ ἐπιθήσεσθαι
μέλλοι τοῖσι Σκύθῃσι, οὗτοι δὲ τὸ στρατόπεδον τοῦτον τὸν χρόνον ῥυοίατο.
ταῦτα τοῖσι ὑπολειπομένοισι ὑποθέμενος ὁ Δαρεῖος καὶ πυρὰ ἐκκαύσας 3
τὴν ταχίστην ἠπείγετο ἐπὶ τὸν Ἴστρον. οἱ δὲ ὄνοι ἐρημωθέντες τοῦ ὁμίλου
οὕτω δὴ μᾶλλον πολλῷ ἵεσαν τῆς φωνῆς, ἀκούσαντες δὲ οἱ Σκύθαι τῶν
ὄνων πάγχυ κατὰ χώρην ἤλπιζον τοὺς Πέρσας εἶναι. ἡμέρης δὲ γενομένης 136
γνόντες οἱ ὑπολειφθέντες, ὡς προδεδομένοι εἶεν ὑπὸ Δαρείου, χεῖράς τε
προετείνοντο τοῖσι Σκύθῃσι καὶ ἔλεγον τὰ κατήκοντα· οἱ δὲ ὡς ἤκουσαν
ταῦτα, τὴν ταχίστην συστραφέντες (αἵ τε δύο μοῖραι τῶν Σκυθέων καὶ
ἡ ἡμίσεια Σαυρομάται ⟨τε⟩ καὶ Βουδῖνοι καὶ Γελωνοί) ἐδίωκον τοὺς
Πέρσας ἰθὺ τοῦ Ἴστρου. ἅτε δὲ τοῦ Περσικοῦ μὲν τοῦ πολλοῦ ἐόντος 2
πεζοῦ στρατοῦ καὶ τὰς ὁδοὺς οὐκ ἐπισταμένου ὥστε οὐ τετμημένων τῶν
ὁδῶν, τοῦ δὲ Σκυθικοῦ ἱππότεω καὶ τὰ σύντομα τῆς ὁδοῦ ἐπισταμένου
ἁμαρτόντες ἀλλήλων ἔφθησαν πολλῷ οἱ Σκύθαι τοὺς Πέρσας ἐπὶ τὴν
γέφυραν ἀπικόμενοι. μαθόντες δὲ τοὺς Πέρσας οὔκω ἀπιγμένους ἔλεγον 3

AB CT MP(p) DR SV(𝔟)

23 s. Lex. Vind. 92 ἔφθησαν ἀντὶ τοῦ 'προκατέλαβον', Ἡρόδοτος· ἔφθησαν — ἀπικόμενοι

2 καταδήσαντας om. **DRSV** | ἀπαλλάττεσθαι **ABC** | ἐπὶ] ἐς **M** || 3 λύσαντας **D**, ut vid. **B¹** | ἔσται om. **ABCT** || 4 Γοβρύης **ABCTP** || 5 ταύτῃ τῇ γνώμῃ **M** | κατηρούς **SV𝔟** || 7 ταύτῃ om. **MPDRSV** | κατέλειπε² **B** || 8 εἵνεκα **MPDRSV** | παρέχονται **BDRSV** || 9 μὲν om. **T** | εἵνεκα **DRSV** εἵνεκε ut vid. **M** | κατελίποντο **TMD** | προφάσιος — 11 ῥυοίατο distinxi Schweighaeuserum secutus: ... τῆσδε δηλαδή, ⟨ὡς⟩ αὐτὸς ... Reizium secuti edd. plurimi || 11 μέλλει **TM** || 12 ὑπολελειμμένοισι **ABCT** | ὑπερθέμενος coni. Stein || 13 ἐπείγετο **ABCTP** ἠπείχετο **V** ἠπείγετο **𝔟** cett. || 14 οὕτω τῷ μὲν δὴ **DRSV** οὕτω μὲν δὴ **PpM** Ald. | ἥεσαν **M** | ἀκούοντες **RSV** || 15 χώραν **DRSV** χώρ^{η}αν **M** || 17 προέτεινον **MPDRSV** | ἔλεγε **𝔟** || 19 ἡ ἡμίσεια scripsi coll. cap. 120: ἡ μία codd. ἡ μία ⟨καὶ⟩ Stein ἡ μετὰ (Σαυροματέων) Buttmannio duce Hude | Σαυροματέων **S** Σαυρομάτον **𝔟** (**V** incertum) | ⟨τε⟩ de Pauw || 20—21 τοῦ πεζοῦ ἐόντος πολλοῦ **M** || 20 ἐόντες **B²** || 21 ἐπιστωμένου **B²** | ὥστε — 22 ἐπισταμένου haplogr. om. **Mp** | τῶν om. **DRSV**, secl. Hude || 22 δὲ om. **T** | ὁδοῦ om. **SV𝔟** || 23 ἁμαρτώντων δὲ **M** | ὤφθησαν **C** | τὴν om. **R**

πρὸς τοὺς Ἴωνας ἐόντας ἐν τῇσι νηυσί· ‛ἄνδρες Ἴωνες, αἵ τε ἡμέραι ὑμῖν
4 τοῦ ἀριθμοῦ διοίχηνται, καὶ οὐ ποιέετε δίκαια ἔτι παραμένοντες. ἀλλ᾽ ἐπεὶ
πρότερον δειμαίνοντες ἐμένετε, νῦν λύσαντες τὸν πόρον τὴν ταχίστην ἄπιτε
χαίροντες ἐλεύθεροι θεοῖσί τε καὶ Σκύθῃσι εἰδότες χάριν. τὸν δὲ πρότερον
ἐόντα ὑμέων δεσπότην ἡμεῖς παραστησόμεθα οὕτως ὥστε ἐπὶ μηδαμοὺς
137 ἔτι ἀνθρώπους αὐτὸν στρατεύσασθαι.᾽ πρὸς ταῦτα Ἴωνες ἐβουλεύοντο.
Μιλτιάδεω μὲν τοῦ Ἀθηναίου στρατηγέοντος καὶ τυραννεύοντος Χερσονη-
σιτέων τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ ἦν γνώμη πείθεσθαι Σκύθῃσι καὶ ἐλευθεροῦν
2 Ἰωνίην, Ἱστιαίου δὲ τοῦ Μιλησίου ἐναντίη ταύτῃ λέγοντος, ὡς νῦν μὲν
διὰ Δαρεῖον ἕκαστος αὐτῶν τυραννεύει πόλιος, τῆς Δαρείου δὲ δυνάμιος
καταιρεθείσης οὔτε αὐτὸς Μιλησίων οἷός τε ἔσται ἄρχειν, οὔτε ἄλλον
οὐδένα οὐδαμῶς· βουλήσεσθαι γὰρ ἑκάστην τῶν πολίων δημοκρατέεσθαι
3 μᾶλλον ἢ τυραννεύεσθαι. Ἱστιαίου δὲ γνώμην ταύτην ἀποδεικνυμένου
αὐτίκα πάντες ἦσαν τετραμμένοι πρὸς ταύτην τὴν γνώμην πρότερον τὴν
138 Μιλτιάδεω αἱρεόμενοι. ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ διαφέροντές τε τὴν ψῆφον καὶ
ἐόντες λόγου πρὸς βασιλέος· Ἑλλησποντίων μὲν τύραννοι Δάφνις τε
Ἀβυδηνὸς καὶ Ἵπποκλος Λαμψακηνὸς καὶ Ἡρόφαντος Παριηνὸς καὶ Μη-
τρόδωρος Προκοννήσιος καὶ Ἀρισταγόρης Κυζικηνὸς καὶ Ἀρίστων Βυζάν-
2 τιος, οὗτοι μὲν οἱ ἐξ Ἑλλησπόντου, ἀπ᾽ Ἰωνίης δὲ Στράττις τε Χῖος καὶ
Αἰάκης Σάμιος καὶ Λαοδάμας Φωκαιεὺς καὶ Ἱστιαῖος Μιλήσιος, τοῦ ἦν
γνώμη ἡ προκειμένη ἐναντίη τῇ Μιλτιάδεω, Αἰολέων δὲ παρῆν λόγιμος
139 μοῦνος Ἀρισταγόρης Κυμαῖος. οὗτοι ὦν ἐπείτε τὴν Ἱστιαίου αἱρέοντο γνώ-
μην, ἔδοξέ σφι πρὸς ταύτῃ τάδε ἔργα τε καὶ ἔπεα προσθεῖναι· τῆς μὲν

AB CT MP(p) DR SV, ad quos accedit usque ad *ἐβουλεύοντο* (137, 1) **𝔡**

1 *πρὸς τοὺς Ἴωνας*] *τοῖσι Ἴωσι* **M** || 2 *ἀριθμοῦ*] *ἐνιαυτοῦ* **DRSV** | *διήχηνται* **V𝔡** *διοίχ*^{η}**ονται* **A** *διώχηνται* (ω ex corr.) **M** | *ποιέεται* **M** *ποιέετέ γε* **CT** || 3 *δειμαίνοντες*] *διαβαίνοντες* **C** || 4 *χαίροντες* om. **Mp** | *Σκύθοισι* **M** | *ἰδόντες χάριν* **C** *εἰδόντες χάριν* **𝔡** *χάριν εἰδότες* **M** || 5 *ὑμέων ἐόντα* **ABCT** || 6 *ἀνθρώπους ἔτι* **D** | *στρατεύεσθαι* **M** *στρατεύσεσθαι* coni. Madvig | *οἱ Ἴωνες* **M** Ald. | *ἐβουλεύσαντο* **T** || 7 *μὲν*] *δὲ* **ABCT** | *Χερσοννιτέων* **RV** *Χερσοννησιωτέων* **M**^{c}**p** *Χερσονησιωτέων* **M**^{ac} Ald. || 8 *ἐν* om. **SV** | *ἦν ἡ γνώμη* **M** || 10 *δυνάμεος* **BCpV** *δυνάμεως* **TM** || 11–12 *οὔτε ἄλλον οὐδένα οὐδαμῶς* (*οὐδαμῶν* **ABCTMP**)] ‘notabilis structurae *ἀλλοίωσις*; debuisset *οὔτε ἄλλος οὐδεὶς οὐδαμῶν*, verum tanquam praecessisset *οὔτε αὐτὸν οἷόν τε εἶναι*, instruxit orationem’ (Wesseling); casuum autem incongruitatem non resolvit illud a Reiskio propositum atque ab omnibus prorsus editoribus receptum *ἔσεσθαι* pro *ἔσται*; simile anacoluthon habes I 207, 1 et generatim cf. quae de ‘Intrusive oblique infinitives in Hdt.’ disseruit G. L. Cooper TAPA 104, 1974, 23–76, praecipue 39ss. || 12 *πολεμίων* **R** || 15 *τε τὴν* om. **DRSV** || 16 *βασιλέως* **T** *βασιλῆος* **S** Ald. || 18 *Προκονήσιος* **V** || 19 *μὲν ἦσαν οἱ* **ABCTMP** | *Στραττίης* ut vid. **D**^{1} *Στρατίης* **ABCTMP** || 20 *Αἰακίδας* **ABCMP** *Αἰακίδης* **T** Ald. | *Φωκεὺς* **MPDRSV** || 21 *ἡ γνώμη* **D** | *ἡ* om. **MPRSV** || 22 *ὁ Κυμαῖος* **S** Ald. | *αἱρέοντος* **RV** *αἱρέοντες* **S** || 23 *ταύτῃ*] *ταῦτα* **DRSV**

γεφύρης λύειν τὰ κατὰ τοὺς Σκύθας ἐόντα, λύειν δέ, ὅσον τόξευμα ἐξ-
ικνέεται, ἵνα καὶ ποιέειν τι δοκέωσι ποιεῦντες μηδέν, καὶ εἰ Σκύθαι μὴ
πειρῴατο βιώμενοι καὶ βουλόμενοι διαβῆναι τὸν Ἴστρον κατὰ τὴν γέφυραν,
λιπεῖν τε λύοντας τῆς γεφύρης τὸ ἐς τὴν Σκυθικὴν ἔχον, ὡς πάντα ποιήσω-
σι, τὰ Σκύθῃσί ἐστι ἐν ἡδονῇ. ταῦτα μὲν προσέθηκαν τῇ γνώμῃ, μετὰ δὲ 2
ἐκ πάντων ὑπεκρίνατο Ἱστιαῖος τάδε λέγων· ʽἄνδρες Σκύθαι, χρηστὰ ἥκετε
φέροντες καὶ ἐς καιρὸν ἐπείγεσθε· καὶ τά τε ἀπ᾽ ὑμέων ἡμῖν χρηστῶς
ὁδοῦται, καὶ τὰ ἀπ᾽ ἡμέων ἐς ὑμέας ἐπιτηδέως ὑπηρετέεται. ὡς γὰρ
ὁρᾶτε, καὶ λύομεν τὸν πόρον καὶ προθυμίην πᾶσαν ἕξομεν θέλοντες εἶναι
ἐλεύθεροι. ἐν ᾧ δὲ ἡμεῖς τάδε λύομεν, ὑμέας καιρός ἐστι δίζησθαι ἐκεί- 3
νους, εὑρόντας δὲ ὑπέρ τε ἡμέων καὶ ὑμέων αὐτῶν τίσασθαι οὕτως, ὡς
κείνους πρέπει.᾽
Σκύθαι μὲν τὸ δεύτερον Ἴωσι πιστεύσαντες λέγειν ἀληθέα ὑπέστρεφον 140
ἐπὶ ζήτησιν τῶν Περσέων καὶ ἡμάρτανον πάσης τῆς ἐκείνων διεξόδου.
αἴτιοι δὲ τούτου αὐτοὶ οἱ Σκύθαι ἐγένοντο τὰς νομὰς τῶν ἵππων τὰς
ταύτῃ διαφθείραντες καὶ τὰ ὕδατα συγχώσαντες· εἰ γὰρ ταῦτα μὴ ἐποίησαν, 2
παρεῖχε ἄν σφι, εἰ ἐβούλοντο, εὐπετέως ἐξευρεῖν τοὺς Πέρσας, νῦν δέ, τά
σφι ἐδόκεε ἄριστα βεβουλεῦσθαι, κατὰ ταῦτα ἐσφάλησαν. Σκύθαι μέν 3
νυν τῆς σφετέρης χώρης, τῇ χιλός τε τοῖσι ἵπποισι καὶ ὕδατα ἦν, ταύτῃ
διεξιόντες ἐδίζηντο τοὺς ἀντιπολεμίους δοκέοντες καὶ ἐκείνους διὰ τοιού-
των τὴν ἀπόδρησιν ποιέεσθαι· οἱ δὲ δὴ Πέρσαι τὸν πρότερον ἑωυτῶν γε-

AB CT MP(p) DR SV
Ἄνδρες Σκύθαι (139, 2) – πρέπει (139, 3) exc. 𝔄

8 Hes. *ὁδοῦται· καθ᾽ ὁδὸν πορεύεται* || **19** Suid. *χιλή· τροφή· καὶ χιλὸς ἀρσενικῶς ἡ τροφή·* ... διὰ τῆς ἑτέρης χώρης, τῇ χιλός τε ἵπποις καὶ ὕδατα ἦν, *Ἡρόδοτος* || **21** id. *στιβία καὶ στίβος· ἡ ὁδός·* ... *ἀρσενικὸν ὁ στίβος, καὶ Ἡρόδοτος·* οἱ δὲ δὴ Πέρσαι – φυλάσσοντες ἦσαν

2 *εἰ* scripsi *οἱ* codd. || **3** *πειρῴαται* **T** | *καὶ βουλόμενοι* om. **C**, secl. Hude; *πειρῴατο* absolute ʽimpetum facere᾽ (de uno verbo *βουλόμενοι* pendet inf. *διαβῆναι*) || **4** *λιπεῖν* **S** *λυπεῖν* **DRV** *ἐπεῖν* **T** *εἰπεῖν* cett. (*λιπεῖν* cum *ποιέειν τι* coniunctum cum *δοκέωσι* construendum est et illo quod sequitur *λύοντας* ab infinitivi constructione ut haud raro ad acc. c. inf. transit noster) | *ποιήσουσι* **ABCTMP** || **7** *ἐπίγεσθε* **R** *ἐπείγεσθε* 𝔄 rell. || **8** *ὑμᾶς* **CMPDV** *ἡμᾶς* **R** | *ὑπηρετέεται ἐπιτηδέως* **D** *ἐπιτηδέως ὑπηρετέεται* 𝔄 rell. || **9** *ὁρᾶτε* **ABCTMPDR**𝔄 *ἠρᾶτε* **SV** || **10** *ἡμέες* **S** Ald. | *καὶ ὑμέας* 𝔄 | *δίζεσθαι* **P**^{t}**RSV** *δίζησθαι* **P**^{mg}**pA** (*η* ex corr. man. post.) 𝔄 rell. || **11** *ὑμέων καὶ ἡμέων αὐτὸν* **T** | *αὐτέων* **ABM**𝔄 || **12** *κείνοις* 𝔄 *ἐκείνοις* **M** *ἐκείνοισι* **DRSV** || **13** *Ἴωσι* om. **M** | *πιστεύοντες* **PDRSV**^{1} | *λέγειν ἀληθέα* om. **M** | *ἐπέστρεφον* **SV** || **15** *τῶν* om. **R** || **17** *σφι ἂν* **M** | *ἐξευρέειν* **Mp** Ald. | *τά*] *τάδε* **M** || **18** *βουλεῦσθαι* **RV** *συμβεβουλεῦσθαι* **M** || **19** *ταύτην* **P**^{mg} **DRSV** *ταύτῃ* **P**^{t}**p** cett. || **20** *διεξελθόντες* **ABCT** | *δίζηντο* **DRSV** | *ἀντιπολέμους* **DRSV** | *τούτων* **DRSV** || **21** *ποιήσασθαι* **Mp** Ald. | *δὴ* om. **MDRSV**

νόμενον στίβον τοῦτον φυλάσσοντες ἦσαν καὶ οὕτω μόγις εὗρον τὸν πόρον·
4 *οἷα δὲ νυκτός τε ἀπικόμενοι καὶ λελυμένης τῆς γεφύρης ἐντυχόντες ἐς*
141 *πᾶσαν ἀρρωδίην ἀπίκατο, μή σφεας οἱ Ἴωνες ἔωσι ἀπολελοιπότες. ἦν δὲ*
περὶ Δαρεῖον ἀνὴρ Αἰγύπτιος φωνέων μέγιστον ἀνθρώπων· τοῦτον τὸν
ἄνδρα καταστάντα ἐπὶ τοῦ χείλεος τοῦ Ἴστρου ἐκέλευε Δαρεῖος καλέειν
Ἱστιαῖον Μιλήσιον. ὁ μὲν δὴ ἐποίεε ταῦτα, Ἱστιαῖος δὲ ἐπακούσας τῷ
πρώτῳ κελεύσματι τάς τε νέας ἁπάσας παρεῖχε διαπορθμεύειν τὴν στρα-
142 *τιὴν καὶ τὴν γέφυραν ἔζευξε. Πέρσαι μὲν ὦν οὕτω ἐκφεύγουσι, Σκύθαι*
δὲ διζήμενοι καὶ τὸ δεύτερον ἥμαρτον τῶν Περσέων. καὶ τοῦτο μέν, ὡς
ἐόντας Ἴωνας ἐλευθέρους, κακίστους τε καὶ ἀνανδροτάτους κρίνουσι
εἶναι ἁπάντων ἀνθρώπων, τοῦτο δέ, ὡς δούλων Ἰώνων τὸν λόγον ποιεύμε-
νοι, ἀνδράποδα φιλοδέσποτά φασι εἶναι καὶ ἄδρηστα μάλιστα· ταῦτα μὲν
δὴ Σκύθῃσι ἐς Ἴωνας ἀπέρριπται.
143 *Δαρεῖος δὲ διὰ τῆς Θρηίκης πορευόμενος ἀπίκετο ἐς Σηστὸν τῆς Χερ-*
σονήσου, ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὸς μὲν διέβη τῇσι νηυσὶν ἐς τὴν Ἀσίην, λείπει δὲ
στρατηγὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ Μεγάβαζον ἄνδρα Πέρσην, τῷ Δαρεῖός κοτε
2 *ἔδωκε γέρας τοιόνδε εἴπας ἐν Πέρσῃσιν ἔπος· ὁρμημένου Δαρείου ῥοιὰς*
τρώγειν, ὡς ἄνοιξε τάχιστα τὴν πρώτην τῶν ῥοιέων, εἴρετο αὐτὸν ὁ ἀδελ-
φεὸς Ἀρτάβανος, ὅ τι βούλοιτ' ἄν οἱ τοσοῦτο πλῆθος γενέσθαι, ὅσοι ἐν
τῇ ῥοιῇ κόκκοι. Δαρεῖος δὲ εἶπε Μεγαβάζους ἄν οἱ τοσούτους ἀριθμὸν
3 *γενέσθαι βούλεσθαι μᾶλλον ἢ τὴν Ἑλλάδα ὑπήκοον. ἐν μὲν δὴ Πέρσῃσι*
ταῦτά μιν εἴπας ἐτίμα, τότε δὲ αὐτὸν ὑπέλιπε στρατηγὸν ἔχοντα τῆς
144 *στρατιῆς τῆς ἑωυτοῦ ὀκτὼ μυριάδας. οὗτος δὲ ὁ Μεγάβαζος εἴπας τόδε*

AB CT MP(p) DR SV
Δαρεῖος δὲ (*μὲν* **𝔓**) διὰ Θρηίκης (143, 1) – ὑπήκοον (143, 2). οὗτος δὲ (144, 1) – τυφλοί (144, 2) exc. floril. **𝔄𝔓**

T 4 Eust. Il. 607 (ad *E* 785) *μέμνηται . . . Ἡρόδοτος εὐρυβόα τινὸς φωνοῦντος ὑπὲρ τοὺς τότε ἀνθρώπους λέγων, ὡς* ἦν περὶ – ἀνθρώπων || 12 Plut. mor. 174e *Ἰδάθυρσος . . . τοὺς Ἰώνων τυράννους . . .* ἀνδράποδα *χρηστὰ καὶ* ἄδραστα *ἐκάλει* || 16–21 Eust. Il. 240 (ad *B* 372) ad locum se refert

12 Poll. III 74 ἀνδράποδα φιλοδέσποτα, *Ἡρόδοτος*

1 *τοῦτο* **R** | *ἦσαν* **AB** Suid. *ἤησαν* **Mp** Ald. || 3 *ἀπίκοντο* **ABCTMP** || 4 *τοῦτον δὴ τὸν* **MPp** Ald. || 6 *ἐποίε* **AC** || 7 *κελεύματι* **BC** || 10 *ἀνελευθέρους* **RSV** || 11 *εἶναι* om. **M** | *πάντων* **MSV** *πάντων τῶν* **DR** | *δοῦλον* **T** || 14 *Χερονήσου* **C** *Χερρονήσου* **M𝔄𝔓** *Χερσοννήσου* **p** || 15 *ἐντεῦθεν* **𝔄** | *μὲν*] *τε* **𝔓** | *διέβη*] *δὴ ἔβη* **RV** | *νηυσὶ* **A** | *λείπη* **RV** || 16 *Μεγάβαξον* **𝔄𝔓** *Μεγάβυζον* **TD** | *κοτε* om. **𝔄𝔓** || 17 *Πέρσῃσι* **A** | *ὡρμημένου* **TMPDRSV𝔄𝔓** *ὡρμημένοι* **C** || 18 *ῥοιῶν* **ABCT𝔄𝔓** an recte? cf. gramm. meam 59 | *ἤρετο* **𝔓** || 19 *τοσούτω* ut vid. **M** *τοσοῦτον* **S** Ald. | *πόλεων πλῆθος* **𝔄** || 20 *Μεγαβύζους* **B**[1]**D** || 22 *εἰπὼν* ut vid. **P**[1] *εἴπας* **P**[2]**p** cett. | *τότε – ὑπέλιπε* om. **B**[1] || 23 *δὲ*] *δὴ* **𝔄𝔓** | *Μεγάβυζος* **B**[1]**T** | *τόδε τὸ* **AB CT𝔄𝔓**

ἔπος ἐλίπετο ἀθάνατον μνήμην πρὸς Ἑλλησποντίων· γενόμενος γὰρ ἐν 2
Βυζαντίῳ ἐπύθετο ἑπτακαίδεκα ἔτεσι πρότερον Καλχηδονίους κτίσαντας
τὴν χώρην Βυζαντίων· πυθόμενος δὲ ἔφη Καλχηδονίους τοῦτον τὸν χρόνον
τυγχάνειν ἐόντας τυφλούς, οὐ γὰρ ἂν τοῦ καλλίονος παρεόντος κτίζειν
χῶρον τὸν αἰσχίονα ἑλέσθαι, εἰ μὴ ἦσαν τυφλοί. οὗτος δὴ ὢν τότε ὁ 3
Μεγάβαζος στρατηγὸς λειφθεὶς ἐν τῇ χώρῃ Ἑλλησποντίων τοὺς μὴ μη-
δίζοντας κατεστρέφετο.

Οὗτος μέν νυν ταῦτα ἔπρησσε, τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον χρόνον ἐγίνετο ἐπὶ 145
Λιβύην ἄλλος στρατιῆς μέγας στόλος διὰ πρόφασιν, τὴν ἐγὼ ἀπηγήσομαι
προδιηγησάμενος πρότερον τάδε· τῶν ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπιβατέων παίδων 2
παῖδες ἐξελαθέντες ὑπὸ Πελασγῶν τῶν ἐκ Βραυρῶνος ληισαμένων τὰς
Ἀθηναίων γυναῖκας, ὑπὸ τούτων δὴ ἐξελαθέντες ἐκ Λήμνου οἴχοντο πλέον-
τες ἐς Λακεδαίμονα, ἱζόμενοι δὲ ἐν τῷ Τηϋγέτῳ πῦρ ἀνέκαιον. Λακεδαι- 3
μόνιοι δὲ ἰδόντες ἄγγελον ἔπεμπον πευσόμενοι, τίνες τε καὶ ὁκόθεν εἰσί·
οἱ δὲ τῷ ἀγγέλῳ εἰρωτῶντι ἔλεγον, ὡς εἴησαν μὲν Μινύαι, παῖδες δὲ εἶεν
τῶν ἐν τῇ Ἀργοῖ πλεόντων ἡρώων, προσσχόντας δὲ τούτους ἐς Λῆμνον
φυτεῦσαι σφέας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκηκοότες τὸν λόγον τῆς γενεῆς 4
τῶν Μινυέων πέμψαντες τὸ δεύτερον εἰρώτων, τί θέλοντες ἥκοιέν τε ἐς
τὴν χώρην καὶ πῦρ αἴθοιεν. οἱ δὲ ἔφασαν ὑπὸ Πελασγῶν ἐκβληθέντες
ἥκειν ἐς τοὺς πατέρας — δικαιότατον γὰρ εἶναι οὕτω τοῦτο γίνεσθαι —,

AB CT MP(p) DR SV, ad quos accedit usque ad τυφλοί (144, 2) floril. **𝔄𝔓**

T 2ss. Eust. Dion. 764 *καὶ Μεγάβυζος δὲ μαθών, ὅτι ἑπτακαίδεκα ἔτεσιν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, πρότεροι Βυζαντίων οἱ Καλχηδόνιοι τὴν χώραν ἔκτισαν, τυφλοὺς αὐτοὺς εἶπε τοῦτον τὸν χρόνον εἶναι· οὐ γὰρ ἄν, εἰ ἔβλεπον, τοῦ καλλίονος τόπου παρόντος, ἀνθείλοντο τὸν αἰσχίονα*

1 *ἐλείπετο* **C¹Mᶜ𝔓** | *γενόμενος*] *ἐρόμενος* **ABC𝔄𝔓** *εἰρόμενος* **T** || 2 *Βυζαντιείῳ* **RSV** | *πρότερον*] cf. Eust. | *Καρχηδονίους* **D** *Κα*χηδονίους* **M** *Χαλκηδονίους* **T𝔄𝔓** Ald. cf. Eust. | *κτήσαντας* **BSV** cf. Eust. || 3 *χώρην*] *πόλιν* **Mᵃᶜ** | *Βυζαντιείων* **RSV** | *Καρχηδονίους* **D** *Κα*χηδονίους* **M** *Χαλκηδονίους* **T𝔄𝔓** Ald. || 4 *τυγχάνειν* om. **M** || 5 *δὴ*] *μὲν δὴ* **DRSV** | *ὁ* om. **DRSV** || 6 *ληφθεὶς* **MPp** Ald. | *μὴ* om. **D** || 7 *κατεστρέφατο* **SV** *κατεστρέψατο* (ψα supra φε) olim exstitisse coni. Weber Anal. Hdt. 184 || 8 *δὲ*] *δὴ* **T** | *ἐγένετο* **D** || 10 *προηγησάμενος* **SV** || 10.11 *παῖδες παίδων* **DRSV** || 11 *ἐξελασθέντες* **PDRSV** | *Βραύρωνος* **ABDR** *Βαύρωνος* **SV** *Βαβρῶνος* **TM** || 12 *Ἀθηνέων* **V** | *δὴ ἐξελαθέντες* Schaefer probatque Herold coll. VI 42, 2; 58, 3, VII 43, 1 (Progr. Gymn. Nuremb. 1853, 14) *διεξελαθέντες* **Bᶜ** *δὲ ἐξελαθέντες* **ABᵃᶜT** *δὲ ἐξελασθέντες* **C** *ἐξελαθέντες* **M** *ἐξελασθέντες* **PDRSV** || 13 *ἑζόμενοι* **DRSV** | *πυρὴν ἔκαιον* **ABCP¹** *πῦρ ἀνέκαιον* **P²p** cett., cf. II 39, 1 et quae illic adnotavimus || 14 *πευσόμενον* **CMp** Ald. || 15 *μὲν Μιννύαι* **RVᵃᶜ** *Μεμιννύαι* **SVᶜ** *Μινύαι* **T** || 16 *προσχόντας* **TMPDRSV** *προσχῶντας* **C** | *δὲ*] *γὰρ* **ABCT** || 18 *Μηνήων* **Vᵃᶜ** *Μινύων* **Vᶜ** | *πέμπαντες* **C** | *εἰρώτεον* **T** *ἠρώτεον* **CMPp** | *τε* om. **DRSV**

δέεσθαι δὲ οἰκέειν ἅμα τούτοισι μοῖράν τε τιμέων μετέχοντες καὶ τῆς
5 *γῆς ἀπολαχόντες. Λακεδαιμονίοισι δὲ ἔαδε δέκεσθαι τοὺς Μινύας ἐπ᾽ οἷσι θέλουσι αὐτοί· μάλιστα δὲ ἐνῆγέ σφεας ὥστε ποιέειν ταῦτα τῶν Τυνδαριδέων ἡ ναυτιλίη ἐν τῇ Ἀργοῖ. δεξάμενοι δὲ τοὺς Μινύας γῆς τε μετέδοσαν καὶ ἐς φυλὰς διεδάσαντο. οἱ δὲ αὐτίκα μὲν γάμους ἔγημαν· τὰς δὲ ἐκ*
46 *Λήμνου ἤγοντο, ἐξέδοσαν ἄλλοισι. χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος αὐτίκα οἱ Μινύαι ἐξύβρισαν τῆς τε βασιληίης μεταιτέοντες καὶ ἄλλα ποιέοντες*
2 *οὐκ ὅσια. τοῖσι ὦν Λακεδαιμονίοισι ἔδοξε αὐτοὺς ἀποκτεῖναι, συλλαβόντες δέ σφεας κατέβαλον ἐς ἑρκτήν· κτείνουσι δέ, τοὺς ἂν κτείνωσι,*
3 *Λακεδαιμόνιοι νυκτός, μετ᾽ ἡμέρην δὲ οὐδένα. ἐπεὶ ὦν ἔμελλόν σφεας καταχρήσασθαι, παραιτήσαντο αἱ γυναῖκες τῶν Μινυέων ἐοῦσαι ἀσταί τε καὶ τῶν πρώτων Σπαρτιητέων θυγατέρες ἔσω ἐλθεῖν τε ἐς τὴν ἑρκτὴν καὶ ἐς λόγους ἐλθεῖν ἑκάστη τῷ ἑωυτῆς ἀνδρί. οἱ δέ σφεας παρῆκαν οὐδένα*
4 *δόλον δοκέοντες ἐξ αὐτέων ἔσεσθαι. αἱ δὲ ἐπείτε ἐσῆλθον, ποιέουσι τοιάδε· πᾶσαν τὴν εἶχον ἐσθῆτα παραδοῦσαι τοῖσι ἀνδράσι αὐταὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἔλαβον. οἱ δὲ Μινύαι ἐνδύντες τὴν γυναικηίην ἐσθῆτα ἅτε γυναῖκες ἐξῆσαν ἔξω, ἐκφυγόντες δὲ τρόπῳ τοιούτῳ ἵζοντο αὖτις ἐς τὸ Τηΰγετον.*
147 *τὸν δὲ αὐτὸν τοῦτον χρόνον Θήρας ὁ Αὐτεσίωνος τοῦ Τισαμενοῦ τοῦ*
2 *Θερσάνδρου τοῦ Πολυνείκεος ἔστελλε ἐς ἀποικίην ἐκ Λακεδαίμονος. ἦν δὲ ὁ Θήρας οὗτος γένος ἐὼν Καδμεῖος τῆς μητρὸς ἀδελφεὸς τοῖσι Ἀριστοδήμου παισὶ Εὐρυσθένεϊ καὶ Προκλέι, ἐόντων δὲ ἔτι τῶν παίδων τούτων*
3 *νηπίων ἐπιτροπαίην εἶχε ὁ Θήρας τὴν ἐν Σπάρτῃ βασιληίην. αὐξηθέντων δὲ τῶν ἀδελφιδέων καὶ παραλαβόντων τὴν ἀρχὴν οὕτω δὴ ὁ Θήρας δεινὸν ποιεύμενος ἄρχεσθαι ὑπ᾽ ἄλλων, ἐπείτε ἐγεύσατο ἀρχῆς, οὐκ ἔφη μενεῖν*
4 *ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ἀλλ᾽ ἀποπλεύσεσθαι ἐς τοὺς συγγενέας. ἦσαν δὲ ἐν τῇ νῦν Θήρῃ καλεομένῃ νήσῳ, πρότερον δὲ Καλλίστῃ τῇ αὐτῇ ταύτῃ,*

AB CT MP(p) DR SV

1 *δὲ*] *τε* **MP**^{c}**pDRSV** || **1–2** *μετέχοντας καὶ τῆς γῆς ἀπολαχόντας* **DR** *μετέχοντας* **SV** || **2** *ἔαδε*] *ἔα* **C** *ἔδεε* **DRSV** | *Μηνύας* **V**^{ac} || **3** *Δαριδέων* **T** || **4** *μετέδωσαν* **B** *μετέχοντας* **V**^{ac} *μετέδονσαν* **V**^{c} || **5** *φυλακὰς* **C** | *διεδαίσαντο* **MDR**^{2}**SV** *διεδέσαντο* **R**^{1} | *μὲν* om. **ABCT** || **6** *ἤγοντο* om. **DRSV** | *ἐξέδοντο* **M** | *οὐ* om. **DRSV** | *διεξελθόντος* **ABCTMP** || **7** *βασιληίης τε* **DRSV** | *ποιεῦντες* **DRSV** || **9** *κατέβαλλον* **T** | *ἑρκτήν* **C** *ερκτήν* **A** *εἱρκτήν* **MDRSV** || **11** *καταχρήσεσθαι* **CMp** Ald. || **12** *ἔσω ἐλθεῖν* scripsi cf. *ἔξω* (lin. **17**) *ἐσὸ* (i. e. *ἐς ὃ*) *ἐλθεῖν* **AB** *ἐς ὃ ἐλθεῖν* **CT** *ἐσελθεῖν* **MPpDRSV** | *τε* om. **Mp** Ald. | *ερκτὴν* **A** *εἱρκτὴν* **MDRSV** || **13** *λόγον* **PDRSV** || **14** *δόλον*] *λόγον* **CMPDRSV** *λόχον* propos. Scaliger in notis bibl. univ. Cantabr. Nn. V. 26 | *ποιεῦσι* **DRSV** | *τάδε* **MDRSV** || **16** *Μινύαις* **R** | *γυναικηίαν* **D** *γυναικείην* **M** || **17** *τῷ τρόπῳ τούτῳ* **MPDRSV** || **18** *χρόνον τοῦτον* **ACT** || **19** *ἐκ* om. **DRSV** || **20. 21** *Ἀριστομίδου παισὶ* **B** *παισὶ Ἀριστοδήμου* **Mp** Ald. || **22** *ἐπιτροπίην* **C** *ἐπιτροπὴν* **T** || **23** *ἀδελφεῶν* **TMPDRSV** | *ἀρχὴν*] $\overset{\text{ἀρχὴν}}{\text{βασιληίην}}$ **M** || **24** *μένειν* codd., corr. Stephanus || **25** *ἀποπλεύσασθαι* **DRSV**

*ἀπόγονοι Μεμβλιάρεω τοῦ Ποικίλεω ἀνδρὸς Φοίνικος. Κάδμος γὰρ ὁ
Ἀγήνορος Εὐρώπην διζήμενος προσέσχε ἐς τὴν νῦν Θήρην καλεομένην,
προσσχόντι δὲ εἴτε δή οἱ ἡ χώρη ἤρεσε εἴτε καὶ ἄλλως ἠθέλησε ποιῆσαι
τοῦτο, καταλείπει γὰρ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἄλλους τε τῶν Φοινίκων καὶ δὴ
καὶ τῶν ἑωυτοῦ συγγενέων Μεμβλίαρον. οὗτοι ἐνέμοντο τὴν Καλλίστην* 5
*καλεομένην ἐπὶ γενεὰς πρὶν ἢ Θήραν ἐλθεῖν ἐκ Λακεδαίμονος ὀκτὼ ἀν-
δρῶν. ἐπὶ τούτους δὴ ὦν ὁ Θήρας λαὸν ἔχων ἀπὸ τῶν φυλέων ἔστελλε* **148**
*συνοικήσων τούτοισι καὶ οὐδαμῶς ἐξελῶν αὐτούς, ἀλλὰ κάρτα οἰκηεύμε-
νος. ἐπείτε δὲ καὶ οἱ Μινύαι ἐκδράντες ἐκ τῆς ἑρκτῆς ἵζοντο ἐς τὸ Τηΰγε-* 2
*τον, τῶν Λακεδαιμονίων βουλευομένων σφέας ἀπολλύναι παραιτέεται ὁ
Θήρας, ὅκως μήτε φόνος γένηται, αὐτός τε ὑπεδέκετό σφεας ἐξάξειν ἐκ
τῆς χώρης. συγχωρησάντων δὲ τῇ γνώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, τρισὶ* 3
*τριηκοντέροισι ἐς τοὺς Μεμβλιάρεω ἀπογόνους ἔπλωσε οὔτι πάντας ἄγων
τοὺς Μινύας, ἀλλ' ὀλίγους τινάς. οἱ γὰρ πλεῦνες αὐτῶν ἐτράποντο ἐς τοὺς* 4
*Παρωρεάτας καὶ Καύκωνας, τούτους δὲ ἐξελάσαντες ἐκ τῆς χώρης σφέας
αὐτοὺς ἐς ἓξ μοίρας διεῖλον καὶ ἔπειτα ἔκτισαν πόλιας τάσδε ἐν αὐτοῖσι·
Λέπρεον, Μάκιστον, Φρίξας, Πύργον, Ἔπιον, Νούδιον· τουτέων δὲ τὰς
πλεῦνας ἐπ' ἐμέο Ἠλεῖοι ἐπόρθησαν. τῇ δὲ νήσῳ ἐπὶ τοῦ οἰκιστέω Θήρα
ἡ ἐπωνυμίη ἐγένετο. ὁ δὲ παῖς οὐ γὰρ ἔφη οἱ συμπλεύσεσθαι, τοιγαρῶν* **149**
ἔφη αὐτὸν καταλείψειν ὄιν ἐν λύκοισι· ἐπὶ τοῦ ἔπεος τούτου οὔνομα τῷ

AB CT MP(p) DR SV
Τῇ δὲ νήσῳ (148, 4) – Σπάρτῃ (149, 1) exc. floril. 𝔄𝔓

T 20 𝔇 fol. 42ᵛ Οἰόλυκος, *φησίν* (scil. *Ἡρόδοτος*), *ὠνομάσθη, ὅτι ἔφη καταλείψειν αὐτὸν ὁ πατὴρ ὄϊν* ἐν λύκοις

1 *Μεβλιάρεω* **SV** (*β* ex corr.) *Μεμβλιάρου* Stein, cf. infra l. **13** | *ἄνδρες Φοίνικες* **DRSV** || **2** *Ἀγήνωρος* **T** | *Θήραν* **T** | *καλεομένη* **A**¹ *καλεομένῃ* **B** || **3** *προσσχόντι* edd. (cf. 145, 3) *προσχόντι* codd. | *δή* om. **M** | *ἡ* om. **V** || **4** *γὰρ* om. **Mp** Ald. | *ταύτῃ* om. **D** || **5** *Μεβλίαρον* **SV** *Μεμβλιάρεων* Hude, cf. ll. **1** et **13**; huius nominis flexio quae sit nescio, at formam consensu codd. transmissam proprio arbitrio mutare minime audeo, cf. etiam *Ποικίλεω* (supra) cuius nominativus in -*λος* cadere videtur || **7** *φυλῶν* **T** || **8** *συνοικίσων* **Mp** Ald. | *ἐξελὼν* **CTMDSV**, cf. gramm. meam 218 | *οἰκηεύμενος* **D** *οἰκειεύμενος* **TM** || **9** *ερκτῆς* **A** cf. 146, 2. 3 || **10** *βουλομένων* **Mp** Ald. || **11** *τε*] *δὲ* **CRSV** || **12** *τῶν Λακεδαιμονίων τῇ γνώμῃ* **M** || **13** *Μεμβριάρεω* **SV** *Μεμβλιάρου* Stein cf. l. **1** | *οὔτι*] *ὅτι* **CV** || **16** *ἑαυτοὺς ἓξ* **CT** *ἑωυτοὺς ἓξ* **AB** *αὐτοὺς* (ἐς supra) *ἓξ* fort. olim exstabat (constructio verbi *διαιρεῖν* I 94, 5 usurpata non est eadem ac ea qua hoc loco usus est noster) | *ἔπειτα* om. **DRSV** || **17** *Λέπρον* **T** *Λέπρειον* **DR** *Λέπριον* **SV** | *Κάκιστον* **SV** *Μάγιστον* **ABCP** *Μάστιγον* **Mp** | *Θριξάς* **MPDRSV** | *Ἔπειον* **DRSV** | *Νούδειον* **DRSV** | *τούτων* **ABCT** | *τοὺς* **T** || **18** *ἐμοὶ* **DRSV** *ἐμὲ* ut vid. **M** *ἐμεῦο* fort. **C** | *ἐπὶ*] *ἀπὸ* **MPDRSV** | *οἰκιστέος* **M** || **19** *ἡ* **ABCTMP𝔄𝔓** om. rell. | *ὁ δὲ*] *οὐδὲ* **T** | *τοιγαροῦν* **PDRSV𝔄𝔓** || **20** *λύκοις* **𝔄** | *ἐπὶ* **ABCT𝔄𝔓** *ἀπὸ* rell. | *ὄνομα* **𝔄𝔓** *τὸ οὔνομα* **MPDRSV**

νεηνίσκῳ Οἰόλυκος ἐγένετο, καί κως τοῦτο ἐπεκράτησεν. Οἰολύκου δὲ
2 γίνεται Αἰγεύς, ἐπ' οὗ Αἰγεῖδαι καλέονται, φυλὴ μεγάλη ἐν Σπάρτῃ. τοῖσι
δὲ ἐν τῇ φυλῇ ταύτῃ ἀνδράσι οὐ γὰρ ὑπέμειναν τὰ τέκνα, ἱδρύσαντο ἐκ
θεοπροπίου Ἐρινύων τῶν Λαΐου τε καὶ Οἰδιπόδεω ἱρόν, καὶ μετὰ τοῦτο
ὑπέμεινε τὠυτὸ τοῦτο καὶ ἐν Θήρῃ τοῖσι ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τούτων γεγονόσι.
50 Μέχρι μέν νυν τούτου τοῦ λόγου Λακεδαιμόνιοι Θηραίοισι κατὰ ταὐτὰ
2 λέγουσι, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου μοῦνοι Θηραῖοι ὧδε γενέσθαι λέγουσι· Γρῖννος
ὁ Αἰσανίου, ἐὼν Θήρα τούτου ἀπόγονος καὶ βασιλεύων Θήρης τῆς νήσου,
ἀπίκετο ἐς Δελφοὺς ἄγων ἀπὸ τῆς πόλιος ἑκατόμβην, εἵποντο δέ οἱ καὶ
ἄλλοι τῶν πολιητέων καὶ δὴ καὶ Βάττος ὁ Πολυμνήστου ἐὼν γένος Εὐφη-
3 μίδης τῶν Μινυέων· χρεωμένῳ δὲ τῷ Γρίννῳ τῷ βασιλέι τῶν Θηραίων
περὶ ἄλλων χρᾷ ἡ Πυθίη κτίζειν ἐν Λιβύῃ πόλιν. ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων·
'ἐγὼ μέν, ὦναξ, πρεσβύτερός τε ἤδη εἰμὶ καὶ βαρὺς ἀείρεσθαι· σὺ δέ
τινα τῶνδε τῶν νεωτέρων κέλευε ταῦτα ποιέειν.' ἅμα τε ἔλεγε ταῦτα καὶ
4 ἐδείκνυε ἐς τὸν Βάττον. τότε μὲν τοσαῦτα, μετὰ δὲ ἀπελθόντες ἀλογίην
εἶχον τοῦ χρηστηρίου οὔτε Λιβύην εἰδότες, ὅκου γῆς εἴη, οὔτε τολμῶντες
51 ἐς ἀφανὲς χρῆμα ἀποστέλλειν ἀποικίην. ἑπτὰ δὲ ἐτέων μετὰ ταῦτα οὐκ ὗε
τὴν Θήρην· ἐν τοῖσι τὰ δένδρεα πάντα σφι τὰ ἐν τῇ νήσῳ πλὴν ἑνὸς ἐξαυάν-
θη. χρεωμένοισι δὲ τοῖσι Θηραίοισι προέφερε ἡ Πυθίη τὴν ἐς Λιβύην
2 ἀποικίην. ἐπείτε δὲ κακοῦ οὐδὲν ἦν σφι μῆχος, πέμπουσι ἐς Κρήτην ἀγ-
γέλους διζημένους, εἴ τις Κρητῶν ἢ μετοίκων ἀπιγμένος εἴη ἐς Λιβύην.
περιπλανώμενοι δὲ αὐτὴν οὗτοι ἀπίκοντο καὶ ἐς Ἴτανον πόλιν, ἐν ταύτῃ
δὲ συμμίσγουσι ἀνδρὶ πορφυρέι, τῷ οὔνομα ἦν Κορώβιος, ὃς ἔφη ὑπ'

AB CT MP(p) DR SV, ad quos accedit usque ad *Σπάρτῃ* (149, 1) floril. 𝔄𝔓

15 s. Thom. Mag. 52 *ἀλογία ἡ τοῦ λόγου στέρησις καὶ ἡ ἀφροντισία· Ἡρόδοτος ἐν τῇ τετάρτῃ·* ἀλογίην — χρηστηρίου

1 *νεανίσκῳ* **SV** *νεηνίσκῳ τούτῳ* **ABCT𝔄𝔓** | *τοὔνομα τοῦτο* **𝔄𝔓** *τὸ οὔνομα τοῦτο* **ABCT** | *ἐπεκράτησε* **A** || 2 *ἐπ' οὗ* **ABCT𝔄𝔓** *ἀπ' οὗ* **MPp** Ald. *ἀπὸ τοῦ* **DRV** *ἀπὸ τούτου* **S** | *Αἰγίδαι* **S** *γεῖδαι* **R** | *καλοῦνται* **C** *καλέονται* **𝔄𝔓** rell. || 4 *Ἐριννύων* **T** Ald. | *τῶν*] *τῷ* **RSV** || 5 *ὑπέμειναν,* ⟨*συνέβη δὲ*⟩ *τὠυτὸ τοῦτο* coni. Stein simili coniectura Reiskii nixus | *ταὐτὸ* **C** | *Θήρῃσι* **DRSV** | *γεγόνασι* **RV** || 6 *καταὐτὰ* **C** || 7 *ἀπὸ τοῦ μοῦνοι* **C** *ἀπὸ τούτου μόνοι* **TM** | *Γρίνος* vel *Γρῖνος* **AC TM**[1]**PD** || 9—10 *οἱ καὶ οἱ ἄλλοι* **ABCTP** || 10 *Βάτος* **CV**[1] | *Εὐφημίδης* a Wesselingio edd. omnes ut Batti fabulae communiter acceptae congruat *Εὐφημήδης* e cod. nunc deperdito Gale *Εὐθυμίδης* codd. nostri || 11 *χρεομένῳ* **Pp** | *δὲ* om. **D** | *Γρίνῳ* **CTMPD** || 13 *ἐμοὶ μέν, ὦναξ* **RS** *ἐμοί, ὦναξ* **V** | *τε*] *τε γὰρ* **RSV** *ἀείρασθαι* **DRSV** || 14 *τῶνδε*] *τῶν* **A** | *ποιέειν τάδε* **MPDRSV** | *ἔλεγε* om. **SV** || 16 *εἴη*] *ἢ* **DRSV** || 17 *χρήματα* **DRSV** | *ἀποικίην ἀποστέλλειν* **M** || 18 *ἅπαντα* **AB** || 19 *χρεομένοισι* **Pp** | *Θηρέοισι* **M** || 20 *σφι ἦν* **MDRSV** || 22 *περιπλανόμενοι* **V** || 23 *συμμισθοῦσι* **DRSV** | *ἔην* **M** Ald. | *Κουρώβιος* **RSV**

ἀνέμων ἀπενεχθεὶς ἀπικέσθαι ἐς Λιβύην καὶ Λιβύης ἐς Πλατέαν νῆσον.
μισθῷ δὲ τοῦτον πείσαντες ἦγον ἐς Θήρην, ἐκ δὲ Θήρης ἔπλεον κατάσκο- 3
ποι ἄνδρες τὰ πρῶτα οὐ πολλοί· κατηγησαμένου δὲ τοῦ Κορωβίου ἐς τὴν
νῆσον ταύτην δὴ τὴν Πλατέαν τὸν μὲν Κορώβιον λείπουσι, σιτία παρα-
καταλιπόντες, ὅσων δὴ μηνῶν, αὐτοὶ δὲ ἔπλεον τὴν ταχίστην ἀπαγγελέον-
τες Θηραίοισι περὶ τῆς νήσου. ἀποδημεόντων δὲ τούτων πλέω χρόνον τοῦ **152**
συγκειμένου τὸν Κορώβιον ἐπέλιπε τὰ πάντα· μετὰ δὲ νηῦς Σαμίη, τῆς
ναύκληρος ἦν Κωλαῖος, πλέουσα ἐπ' Αἰγύπτου ἀπηνέχθη ἐς τὴν Πλατέαν
ταύτην· πυθόμενοι δὲ οἱ Σάμιοι παρὰ τοῦ Κορωβίου τὸν πάντα λόγον σιτία
οἱ ἐνιαυτοῦ καταλείπουσι, αὐτοὶ δὲ ἀναχθέντες ἐκ τῆς νήσου καὶ γλιχόμε- 2
νοι Αἰγύπτου ἔπλεον ἀποφερόμενοι ἀπηλιώτῃ ἀνέμῳ. καὶ οὐ γὰρ ἀνίει τὸ
πνεῦμα, Ἡρακλέας στήλας διεκπερήσαντες ἀπίκοντο ἐς Ταρτησσὸν θείῃ
πομπῇ χρεώμενοι. τὸ δὲ ἐμπόριον τοῦτο ἦν ἀκήρατον τοῦτον τὸν χρόνον, 3
ὥστε ἀπονοστήσαντες οὗτοι ὀπίσω μέγιστα δὴ Ἑλλήνων πάντων, τῶν
ἡμεῖς ἀτρεκίην ἴδμεν, ἐκ φορτίων ἐκέρδησαν, μετά γε Σώστρατον τὸν
Λαοδάμαντος Αἰγινήτην· τούτῳ γὰρ οὐκ οἷά τέ ἐστι ἐρίσαι ἄλλον. οἱ δὲ 4
Σάμιοι τὴν δεκάτην τῶν ἐπικερδίων ἐξελόντες ἓξ τάλαντα ἐποιήσαντο
χαλκίον κρητῆρος Ἀργολικοῦ τρόπον — πέριξ δὲ αὐτὸ γρυπῶν κεφαλαὶ
πρόκροσσοί εἰσι — καὶ ἀνέθηκαν ἐς τὸ Ἥραιον ὑποστήσαντες αὐτῷ τρεῖς
χαλκέους κολοσσοὺς ἑπταπήχεας τοῖσι γούνασι ἐρηρεισμένους. Κυρηναίοισι 5
δὲ καὶ Θηραίοισι ἐς Σαμίους ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου πρῶτα φιλίαι μεγάλαι
συνεκρήθησαν. οἱ δὲ Θηραῖοι ἐπείτε τὸν Κορώβιον λιπόντες ἐν τῇ νήσῳ **153**
ἀπίκοντο ἐς τὴν Θήρην, ἀπήγγελλον, ὥς σφι εἴη νῆσος ἐπὶ Λιβύῃ ἐκτισμέ-
νη. Θηραίοισι δὲ ἕαδε ἀδελφεόν τε ἀπ' ἀδελφεοῦ πέμπειν πάλῳ λαχόντα

AB CT MP(p) DR SV

T 15 Eust. Dion. 511 *λέγεται δὲ καὶ Σώστρατός τις Αἰγινήτης ἔμπορος μεγάλα ἐκ φορτίων κερδῆσαι*

1 *ἀπενειχθεὶς* **TPp** | *ἀπικέεσθαι* **R** *ἀπαγέεσθαι* **S** *ἀπιγίεσθαι* **V** | *Πλάταιαν* **MPDRSV** *Πλατέην* **T** || 2 *ἦγον*] *ἄγον* (*ἄγειν* voluerat?) **M** || 3 *ἐς* om. **M** || 4 *δὴ* om. **M** | *Πλάταιαν* **MPDRSV** | *καταλιπόντες* **ABCTMP** || 5 *ὅσον* **C¹S** | *δὴ*] *δύο* **S** | *μηνῶν ἔφη αὐτοὶ* **M** | *ἀπαγγέλλοντες* **RSV** || 6 *χρόνου* **D** || 7 *Κορόβιον* **A** | *ἐπέλειπε* **B¹** | *μετὰ δὲ ταῦτα* **ABCT** || 8 *ἔην* **M** Ald. | *Κολαῖος* **T** | *ἐπ'*] *ἀπ'* **MPD RSV** | *ἀπηνέχθη* **DRSV** | *Πλάταιαν* **MPDRSV** || 10 *ἀνεχθέντες* **SV** || 11 *ἀνήει* **C** || 12 *διεκπρήσαντες* **C** | *Ταρτησὸν* **T** || 13 *χρεόμενοι* **Pp** | *τὸν δὲ* **A^ac** || 14 *μέγιστα*] cf. Eust. | *δὲ* **C** || 15 *ἀτρεκείην* **D^c** | *ἴσμεν* codd. | *ἐκάρδησαν* **M** || 16 *ἐστι* om. **M** || 17 *τὴν δεκάτην* om. **DRSV** | *κερδίων**ἐξελόντες* (*ὑπ* eras. ut vid.) **M** | *ἐξελθόντες* **D** | *ἐποίησαν τὸ* **MV** || 18 *χαλκήιον* **ABCTMP** | *τρόπου* **D** | *αὐτοῦ* **CTMP DRSV** || 19 *οἱ πρόκροσσοί* **RSV** || 20 *ἐρηρισμένους* **ABCRSV** *ἐρηριμένους* **D** || 22 *συνεκρίθησαν* **M** Ald. || 23 *ἀπήγγελον* **CMD¹SV** | *ἐκτισμένηι* **A** || 24 *τε* om. **A¹**, supra lin. add. **A²** | *πάλλῳ* **V** | *λαγχάνοντα* **ABCT**

καὶ ἀπὸ τῶν χώρων ἁπάντων ἑπτὰ ἐόντων ἄνδρας ⟨διηκοσίους⟩, εἶναι δέ σφεων καὶ ἡγεμόνα καὶ βασιλέα Βάττον. οὕτω δὴ στέλλουσι δύο πεντηκοντέρους ἐς τὴν Πλατέαν.

54 *Ταῦτα δὲ Θηραῖοι λέγουσι, τὰ δ' ἐπίλοιπα τοῦ λόγου συμφέρονται ἤδη Θηραῖοι Κυρηναίοισι· Κυρηναῖοι γὰρ τὰ περὶ Βάττον οὐδαμῶς ὁμολογέουσι Θηραίοισι. λέγουσι γὰρ οὕτω· ἔστι τῆς Κρήτης Ὀαξὸς πόλις, ἐν τῇ ἐγένετο Ἐτέαρχος βασιλεύς, ὃς ἐπὶ θυγατρὶ ἀμήτορι, τῇ οὔνομα ἦν*
2 *Φρονίμη, ἐπὶ ταύτῃ ἔγημε ἄλλην γυναῖκα. ἡ δὲ ἐπεισελθοῦσα ἐδικαίου καὶ τῷ ἔργῳ εἶναι μητρυιὴ τῇ Φρονίμῃ παρέχουσά τε κακὰ καὶ πᾶν ἐπ' αὐτῇ μηχανωμένη καὶ τέλος μαχλοσύνην ἐπενείκασά οἱ πείθει τὸν ἄνδρα ταῦτα ἔχειν οὕτω. ὁ δὲ ἀναγνωσθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἔργον οὐχ*
3 *ὅσιον ἐμηχανᾶτο ἐπὶ τῇ θυγατρί. ἦν γὰρ δὴ Θεμίσων ἀνὴρ Θηραῖος ἔμπορος ἐν τῇ Ὀαξῷ· τοῦτον ὁ Ἐτέαρχος παραλαβὼν ἐπὶ ξείνια ἐξορκοῖ ἦ μέν οἱ διηκονήσειν, ὅ τι ἂν δεηθῇ. ἐπείτε δὴ ἐξώρκωσε, ἀγαγών οἱ παρα-*

AB CT MP(p) DR SV
Ὅτι ἦν τῆς (*τις* scr.) Κρήτης πόλις 'Οαξός, ἐν τῇ 'Ετέαρχος (154, 1) – Κυρηναῖοι λέγουσιν (155, 1) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXXIII

T 6 Steph. Byz. *Ἄξος· πόλις Κρήτης, ὡς Ἡρόδοτος ἐν τετάρτῃ* || 6 – p. 433, 8 Suid. *Βάττος·* ... *πόλις ἦν Κρητικὴ Ὀαξός*, ἐν τῇ 'Ετέαρχος βασιλεύς – Φρονίμη· παρέχουσά τε – ὁ δὲ Θεμίσων περιεμέκτησεν ἐν τῷ πελάγει *καὶ* ἀφοσιούμενος – ἐτέθη Βάττος (permultas formas litterarum mutatione in Atticas vertens); cf. excerptum Const. Porph.

10 Eust. Il. 1183 (ad *T* 261) *τὸ* ... '*ἐπενεῖκαι*' *δηλοῖ μὲν τὸ ἐπενέγκαι* ... *ἔστι δὲ ἡ λέξις Ἰωνική· Ἡρόδοτος δὲ ἄλλως αὐτὴν ἐκλαμβάνει ἐν τῷ* μαχλοσύνην ἐπενείκασά οἱ, *τουτέστι κατηγορήσασα* ... *ἐκ δὲ τοῦ* '*ἐνεῖκαι*' *ῥήματος παρ' Ἡροδότῳ ἐπὶ ἐκφορᾶς νεκρικῆς, ὡς δηλοῖ τὸ* ἐξενεῖκαι κάλλιστα *καὶ* θάψαι (VII 117, 1) || 11 s. Suid. *ἀναγνωσθείς· ἀναπεισθείς·* ὁ δὲ ἀναγνωσθεὶς – Θεμίσων ἀνὴρ Θηβαῖος. *ἀνάγνωσις· ἀναγνώρισις ἢ ἀνάπεισις, Ἡρόδοτος* (v. ad I 116, 1)

1 *ἄνδρας ⟨σ'⟩* Cobet Mahaffy *⟨ἑκατὸν⟩ ἄνδρας* Jeffery Historia 10, 1961, 139 – 147, cf. Oliver GRBS 7, 1966, e restauratione tituli SEG IX 3 lin. 29 || 2 *καὶ βασιλέα καὶ ἡγεμόνα* **M** Ald. || 3 *ἐς*] *ἐπὶ* **Mp** | *Πλάταιαν* **MPDRSV** || 4 *συμφέροντα* **V** || 5 *τὰ*] *τὸ* **DRSV** || 6 *Ὀαξὸς* **ABTMP** Const. cf. Suid. *Ἄξ*ὸς* **D** *Ἄξὸς* **RSV** *Ἄξος* Steph. Byz. || 7 *ἀμη*τρι* **R** *ἀμητερι* **SV** *ἀμήτορι* Const. rell. obelo signat nihilo ad alterum obelum adscripto **A** || 8 *ἐπεισελθοῦσα* **ACTS** *ἐπισελθοῦσα* ut vid. **M** *ἐπὶ σελθοῦσα* Const. *ἐπελθοῦσα* **B** *ἐπεσελθοῦσα* rell., cf. I 37, 1, V 15, 2, VII 42, 2; 50, 1 | *ἐδικαίευ* **MS** || 9 *εἶναι καὶ τῷ ἔργῳ* **Mp** Ald. | *εἶναι* om. **V** || 10 *ἐπενεγκοῦσά* **ABT** Const. *ἐνεγκοῦσά* **C** *ἐπενείκασά* Eust. rell. || 11 *οὐχ* **DRV** Suid. (sed v. quod ad eius testimonium adnotavimus) *οὐκ* Const. rell. || 12 *ἐμηχανήσατο* **T** | *δὴ* **ABCTMP** Suid. Const. om. rell. | *Θηραίοις* **D** *Θηβαῖος* Suid. (s. v. *ἀναγνωσθείς*) *Θηραῖος* Suid. (s. v. *Βάττος*) rell. || 13 *Ὀαξῷ* **C** *Ἄξῷ* **DRSV** *Ὀξῷ* Const. (ex *Ἄξῷ* sine dubio ortum) | *ξεινίᾳ* **CTPp** Suid. *ξενίῃ* **M** Ald. *ξείνια* Const. rell. || 14 *διακονήσειν* Const. *διακονήσειε* **DRV** | *δεηθείη* Suid., Const. | *δὲ* **CTMPV** *δὴ* Suid., Const. rell. | *ἐξέρκωσε* Const. *ἐξόρκωσε* **D**

*διδοῖ τὴν ἑωυτοῦ θυγατέρα καὶ ταύτην ἐκέλευε καταποντῶσαι ἀπαγαγόν-
τα. ὁ δὲ Θεμίσων περιημεκτήσας τῇ ἀπάτῃ τοῦ ὅρκου καὶ διαλυσάμενος* 4
*τὴν ξεινίην ἐποίεε τοιάδε· παραλαβὼν τὴν παῖδα ἀπέπλεε, ὡς δὲ ἐγίνετο
ἐν τῷ πελάγεϊ, ἀποσιεύμενος τὴν ἐξόρκωσιν τοῦ Ἐτεάρχου σχοινίοισι αὐ-
τὴν διαδήσας κατῆκε ἐς τὸ πέλαγος, ἀνασπάσας δὲ ἀπίκετο ἐς τὴν Θήρην.*
Ἐνθεῦτεν δὲ τὴν Φρονίμην παραλαβὼν Πολύμνηστος ἐὼν τῶν Θηραίων **155**
*ἀνὴρ δόκιμος ἐπαλλακεύετο· χρόνου δὲ περιιόντος ἐξεγένετό οἱ παῖς
ἰσχόφωνος καὶ τραυλός, τῷ οὔνομα ἐτέθη Βάττος, ὡς Θηραῖοί τε καὶ
Κυρηναῖοι λέγουσι· ὡς μέντοι ἐγὼ δοκέω, ἄλλο τι, Βάττος δὲ μετωνο-* 2
*μάσθη, ἐπείτε ἐς Λιβύην ἀπίκετο, ἀπό τε τοῦ χρηστηρίου τοῦ γενομένου
ἐν Δελφοῖσι αὐτῷ καὶ ἀπὸ τῆς τιμῆς, τὴν ἔσχε, τὴν ἐπωνυμίην ποιεύμε-
νος· Λίβυες γὰρ βασιλέα βάττον καλέουσι· καὶ τούτου εἵνεκα δοκέω θε-
σπίζουσαν τὴν Πυθίην καλέσαι μιν Λιβυκῇ γλώσσῃ εἰδυῖαν, ὡς βασιλεὺς
ἔσται ἐν Λιβύῃ. ἐπείτε γὰρ ἠνδρώθη οὗτος, ἦλθε ἐς Δελφοὺς περὶ τῆς* 3
φωνῆς, ἐπειρωτῶντι δέ οἱ χρᾷ ἡ Πυθίη, τάδε

*'Βάττ', ἐπὶ φωνὴν ἦλθες· ἄναξ δέ σε Φοῖβος Ἀπόλλων
ἐς Λιβύην πέμπει μηλοτρόφον οἰκιστῆρα',*

AB CT MP(p) DR SV usque ad *γενομένου* (155, 2) et inde **AB C M(t)P(p) DR SV** (v. praef. XXXIV)

Σχόλ. 154, 4 (ad *ἀποσιεύμενος*) *ἤτοι ἀφοσιούμενος· ἔστι δὲ τὸ 'ἀφοσιώσασθαι' κατ' Ἰσαῖον τὸ μὴ ἐντελῶς τι ποιῆσαι, ἀλλ' οἷα ἀπάρξασθαι ἢ σχηματίσασθαι* **B**[3] (cf. Suid.)

T 8 Plut. de Pyth. orac. 22 (mor. 405 B) *καὶ τὸν Βάττον, οἶμαι, διὰ τοῦτ' ἐπὶ τὴν φωνὴν παραγενόμενον εἰς Λιβύην ἔπεμψεν οἰκιστήν, ὅτι τραυλὸς μὲν ἦν καὶ ἰσχνόφωνος* || 16 s. versus habet Tzetzes Chil. VI 349 ad locum se referens

2 s. Suid. *περιεμεκτήσας· ὁ δὲ περιεμεκτήσας τῇ ἀπάτῃ τοῦ ὅρκου καὶ διαλυσάμενος τὴν ξενίην ἐποίει τοιάδε* || 4 id. *ἀφοσιούμεθα· τὸ ὅσιον προσποιούμεθα δῆθεν. καὶ ἀφοσιούμενος 'πληροφορῶν, ποιήσας τὴν ὁσίαν'· ὁ δὲ ἀφοσιεύμενος τὴν ἐξόρκωσιν τοῦ ἐπάρχου ἐμηχανᾶτο τοιάδε* || 8 Antiatt. Bekk. Anecd. 100 *'ἰσχνόφωνον' τὸν μογιλάλον οὐκ ἐῶσι λέγειν, ἀλλὰ τὸ †μογολάλον ἀπελαύνουσιν†· Ἡρόδοτος ἰσχόφωνον*

2 *περιημεκτίσας* **T** *περιεμεκτήσας* Suid. s. v. Const. | *καὶ* om. **CMPp** || 3 *ξενίην* **M** Ald. | *ἐποίεε*] cf. Suid. | *τοιάδε* **ABCTM** Suid., Const. *τάδε* rell. | *ἐγένετο* **MS** Ald. || 4 *ἀποσειεύμενος* **TM** Ald. *ἀποσιούμενος* **DRSV** *ἀφοσιεύμενος* Suid. (s. v., cf. s. v. *Βάττος*) *ἀποσιεύμενος* Const. rell. | *ἐπάρχου* Suid. (s. v. *ἀφοσιούμεθα*) *Ἐτεάρχου* Suid. (s. v. *Βάττος*) rell. || 5 *ἐς*[1]] *εἰς* **R** || 6 *λαβὼν* **SV**[c] | *Πολύμνητος* Const. || 7 *περιόντος* **A**[1] || 8 *ἰσχόφωνος* **ABD**[1] Antiatt. *ἰσχνόφωνος* Plut., Suid. **D**[2] rell. || 9 *ἄλλος τις* **M** | *μετονομάσθη* **V**[c] *μετουνομάσθη* **CV**[ac] || 10 *εἰς* **D** | *ἀπό τε τοῦ* om. **R** || 11 *τὴν*[1]] *τήνδ'* **ABC** *ἣν* **Mp** Ald. *τῆς* ut vid. **D**[1] || 12 *τὸν βασιλέα* **M** Ald. | *ἕνεκα* **M** || 13 *βασιλῇ* **V** || 14 *ἐπεὶ* **ABC** || 15 *ἐπειρωτέοντι* **Ct** Ald. *ἐπειρωτε***** **M** || 17 *πέμπει*] *τρέφει* **M** | *οἰκίζοντα* **DRS** *ὀρκίζοντα* **V** *οἰκηστῆρα* **M** Ald. *οἰκιστῆρα* Tzetz. rell.

ὥσπερ εἰ εἴποι Ἑλλάδι γλώσσῃ χρεωμένη· 'ὦ βασιλεῦ, ἐπὶ φωνὴν ἦλθες.'
4 ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε· 'ὦναξ, ἐγὼ μὲν ἦλθον παρὰ σὲ χρησόμενος περὶ
τῆς φωνῆς, σὺ δέ μοι ἄλλα ἀδύνατα χρᾷς κελεύων Λιβύην ἀποικίζειν· τέῳ
δυνάμει, κοίῃ χειρί;' ταῦτα λέγων οὐκὶ ἔπειθεν ἄλλα οἱ χρᾶν· ὡς δὲ κατὰ
ταὐτὰ ἐθέσπιζέ οἱ καὶ πρότερον, οἴχετο μεταξὺ ἀπολιπὼν ὁ Βάττος ἐς
156 τὴν Θήρην. μετὰ δὲ αὐτῷ τε τούτῳ καὶ τοῖσι ἄλλοισι Θηραίοισι συνεφέρετο
παλιγκότως. ἀγνοεῦντες δὲ τὰς συμφορὰς οἱ Θηραῖοι ἔπεμπον ἐς Δελφοὺς
2 περὶ τῶν παρεόντων κακῶν. ἡ δὲ Πυθίη σφι ἔχρησε συγκτίζουσι Βάττῳ
Κυρήνην τῆς Λιβύης ἄμεινον πρήξειν. ἀπέστελλον μετὰ ταῦτα τὸν Βάττον
οἱ Θηραῖοι δύο πεντηκοντέροισι. πλώσαντες δὲ ἐς τὴν Λιβύην οὗτοι, οὐ
3 γὰρ εἶχον, ὅ τι ποιέωσι ἄλλο, ὀπίσω ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Θήρην· οἱ δὲ
Θηραῖοι καταγομένους ἔβαλλον καὶ οὐκ ἔων τῇ γῇ προσίσχειν, ἀλλ' ὀπί-
σω πλώειν ἐκέλευον. οἱ δὲ ἀναγκαζόμενοι ὀπίσω ἀπέπλωον καὶ ἔκτισαν
νῆσον ἐπὶ Λιβύῃ κειμένην, τῇ οὔνομα, ὡς καὶ πρότερον εἰρέθη, ἐστὶ
Πλατέα. λέγεται δὲ ἴση εἶναι ἡ νῆσος τῇ νῦν Κυρηναίων [πόλει].
157 Ταύτην οἰκέοντες δύο ἔτεα, οὐδὲν γάρ σφι χρηστὸν συνεφέρετο, ἕνα αὐ-
τῶν καταλιπόντες οἱ λοιποὶ πάντες ἀπέπλωον ἐς Δελφούς, ἀπικόμενοι δὲ
ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἐχρέωντο φάμενοι οἰκέειν τε τὴν Λιβύην καὶ οὐδὲν
2 ἄμεινον πρήσσειν οἰκεῦντες. ἡ δὲ Πυθίη σφι πρὸς ταῦτα χρᾷ, τάδε

'αἰ τὺ ἐμεῦ Λιβύην μηλοτρόφον οἶδας ἄμεινον
μὴ ἐλθὼν ἐλθόντος, ἄγαν ἄγαμαι σοφίην σευ.'

ἀκούσαντες δὲ τούτων οἱ ἀμφὶ τὸν Βάττον ἀπέπλωον ὀπίσω· οὐ γὰρ δή
σφεας ἀπίει ὁ θεὸς τῆς ἀποικίης, πρὶν δὴ ἀπίκωνται ἐς αὐτὴν Λιβύην.

AB C M(t)P(p) DR SV

T 21 Plut. Pyth. orac. 27 (mor. 408 A) *ὑπειπὼν οὖν ὁ θεός·* 'αἰ τὺ ἐμεῦ Λιβύαν μαλοτρόφον οἶσθας ἄρειον μὴ ἐλθὼν ἐλθόντος, ἄγαν ἄγαμαι σοφίην σευ'

1 *εἰ* om. **DRSV** | *χρεομένη* **Pp** || 3 *τῆς* om. **MPDRSV** || 4 *οὔ κη* **MPDRSV** *οὐκ* **C** | *οἱ* om. **DRSV** || 4.5 *κατὰ ταὐτὰ*] *καὶ ταῦτα* **DRSV** || 5 *οἱ*] *ἤ οἱ* **C**[1] *ἦ οἱ* **Pp** *οἱ ἦ* **M** Ald. | *οἴχοιτο* **P** || 6 *Θηραίοισι* – 7 *οἱ* haplogr. om. **R** || 8 *ἔχρησε* **DRSV** || 9 *ἄμειβον* **R** | *ἀπέστελον* **CS** || 10 *οὐ* om. **R** || 12 *ἔβαλον* **MDRV** || 13 *πλόειν* **CM**[c], cf. grammaticam meam 120 | *ἀπέπλωον* **SV**[c] *ἀπέπλων* **R** || 14 *ἐστί, ὡς καὶ πρότερον ἐρρήθη* **M** Ald. | *ἐρρήθη* **MPp** litteris *ρέ* vocis *εἰρέθη* litteram *η* suprascr. man. rec. **A** || 15 *Πλάταια* **MPpDRSV** Ald. | *Κυρηνοίων* **M** | *τῇ πόλει* **RV** | *πόλει* a sermone nostri abhorrentem seclusi; intellige *τῇ νῦν Κυρηναίων* scil. *νήσῳ*, quibus verbis Theraeorum insulam eandem esse ac quae ipsius temporibus Cyrenaeorum erat declarat Hdt. || 16 *ταύτῃ* **D** || 17 *ἀπέπλων* **SV** *ἀπέπλεον* **ABCMP** || 18 *τὸ*] *τὸν* **P** | *ἐχρέοντο* **BPRV** || 19 *οἰκέοντες* **ABCM** || 20 *αἰ τὺ* **AC** *αἰτ** **B** *ἄστυ* cett. | *Λιβύην* – *ἄμεινον*] cf. Plut. || 21 *ἐλθόντες* **C** | *ἄγαν* om. **M** | *σοφίης* **D** || 22 *δὲ* om. **PDRSV** | *τοῦτο* **M** | *ἀπέπλωσαν* **C** *ἀπέπλεον* **M** Ald. || 23 *σφεα* **RV** | *δὴ* om. **MR** | *ἀπίκονται* **B** | *αὐτὴν τὴν* **C**

ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὴν νῆσον καὶ ἀναλαβόντες, τὸν ἔλιπον, ἔκτισαν αὐτῆς 3
τῆς Λιβύης χῶρον ἀντίον τῆς νήσου, τῷ οὔνομα ἦν Ἄζιρις, τὸν νάπαι τε
κάλλισται ἐπ᾽ ἀμφότερα συγκλῄουσι καὶ ποταμὸς τὰ ἐπὶ θάτερα παραρρέει.
τοῦτον οἴκεον τὸν χῶρον ἓξ ἔτεα, ἑβδόμῳ δέ σφεας ἔτεϊ παραιτησάμενοι **158**
οἱ Λίβυες, ὡς ἐς ἀμείνονα χῶρον ἤξουσι, ἀνέγνωσαν ἐκλιπεῖν, ἦγον δέ 2
σφεας ἐνθεῦτεν οἱ Λίβυες ἀναστήσαντες πρὸς ἑσπέρην, καὶ τὸν κάλλιστον
τῶν χώρων ἵνα διεξιόντες οἱ Ἕλληνες μὴ ἴδοιεν, συμμετρησάμενοι τὴν
ὥρην τῆς ἡμέρης νυκτὸς παρῆγον· ἔστι δὲ τῷ χώρῳ τούτῳ οὔνομα Ἴρασα.
ἀγαγόντες δέ σφεας ἐπὶ κρήνην λεγομένην εἶναι Ἀπόλλωνος εἶπαν· ʽἄν- 3
δρες Ἕλληνες, ἐνθαῦτα ὑμῖν ἐπιτήδεον οἰκέειν· ἐνθαῦτα γὰρ ὁ οὐρανὸς
τέτρηται.᾽
Ἐπὶ μέν νυν Βάττου τε τοῦ οἰκιστέω τῆς ζόης ἄρξαντος ἐπὶ τεσσερά- **159**
κοντα ἔτεα καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ἀρκεσίλεω ἄρξαντος ἑκκαίδεκα ἔτεα
οἴκεον οἱ Κυρηναῖοι ἐόντες τοσοῦτοι, ὅσοι ἀρχὴν ἐς τὴν ἀποικίην ἐστάλη-
σαν· ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου Βάττου τοῦ Εὐδαίμονος καλεομένου Ἕλληνας πάν- 2
τας ὥρμησεν χρήσασα ἡ Πυθίη πλέειν συνοικήσοντας Κυρηναίοισι Λι-
βύην, ἐπεκαλέοντο γὰρ οἱ Κυρηναῖοι ἐπὶ γῆς ἀναδασμῷ. ἔχρησε δὲ ὧδε 3
ἔχοντα·

AB C M(t)P(p) DR SV

T 8 Steph. Byz. *Ἴρασα· τόπος Λιβύης, εἰς ὃν μετήγαγον Βάττον οἱ Λίβυες, ὡς Ἡρόδοτος τετάρτῃ* || **10** Eust. Dion. 214 *οὕτω . . . εὐφορωτάτη ἐστὶν ἡ Κυρήνη, ὥστε* ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας ἔχει τοὺς Κυρηναίους ἡ ὀπώρα (199, 2)· *ἔστι δὲ καὶ κρήνη τις αὐτόθι λεγομένη Ἀπόλλωνος, καὶ τόπος αὐτόθι οὕτως εὐδαίμων, ὡς λόγον εἶναι, ὅτι* ἐνταῦθα οὐρανὸς τέτρηται

10 Eust. Il. 742 (ad *I* 141) *Ὅμηρος τὴν μητέρα γῆν ὡς οἷά τινα γυναῖκα θέμενος . . . ἐθεώρησεν . . .· ὁ δὲ περί τινα Λιβυκὴν γῆν* τετρῆσθαι τὸν οὐρανὸν *φάμενος ἄλλως γηπονικῶς ἐτερατεύσατο, ἐθέλει γὰρ εἰπεῖν τὸν οὐρανὸν ὡς οἷα καί τινα δεξαμενὴν ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις γαίαις ἐστεγανῶσθαι, περὶ δὲ τὸν τόπον ἐκεῖνον οἷον συντετρῆσθαι, ὡς ὑετὸν συχνὸν ἐξερεύγεσθαι καὶ ἄρδειν τὰ ἐκεῖ πρὸς τροφιμότητα*

2 *τῷ*] *τῇ* **MDRSV** | *Ἄζιρις, τὸν* Wesselingio duce edd. omnes *ἀζίριστον* **ACMPRSV** *ἀζήριστον* **D** *ἀζάριστον* **B** || **3** *συγκλείουσι* **CM**^c^**PS** Ald. *συγκλείουσαι* **M**^ac^ | *παραρέει* **ABRV** || **4** *παραφησάμενοι* coni. Madvig *παραπετασάμενοι* coni. Gebhardt Progr. Gymn. Chur. 1863; *σφεας* cum *ἀνέγνωσαν ἐκλιπεῖν* coniungendum esse et verba *ὡς – ἤξουσι* sicut *ὡς ἕξουσι* (III 159, 2) exitum animis intentum vel petitum exprimentia e quod sequitur *ἐκλιπεῖν* pendere iudico || **5** *οἱ* haplogr. om. **MPDRSV** | *ὡς* – **6** *Λίβυες* haplogr. om. **M** | *ὡς ἐς*] *ἐς* **C** *ὡς* **p** Ald. | *ἀμείνωνα* **p** *ἀμείνον* **R** *ἄμεινον* **D** | *ἄξουσι* **ABCMP** | *ἐκλείπειν* **DRSV** || **6** *ἀναστήσοντες* **D** *ἀναστάντες* **C**^1^ || **7** *τῶν* om. **R** || **8** *παρεξῆγον* **M** Ald. | *Ἰρασά* **DRV** *Ἰραστά* cod. Vat. gr. 122 Valla || **10** *ὑμῖν*] *μὲν* **ABC** || **12** *Βάττου τε*] *Βάττεω* **MPDRS** *Βάτεω* **V** | *οἰκιστέου* **Mp** | *ζώης* **CSV** | *ἄρξαντες* **M**^1^**p**^c^ | *τεσσαράκοντα* **CMRV** || **15** *τοῦ*^2^ om. **C** | *καλεουμένου* **R**

ὃς δέ κεν ἐς Λιβύην πολυήρατον ὕστερον ἔλθῃ
γᾶς ἀναδαιομένας, μετά οἵ ποκά φαμι μελήσειν.'

4 *συλλεχθέντος δὲ ὁμίλου πολλοῦ ἐς τὴν Κυρήνην περιταμνόμενοι γῆν πολ-*
λὴν οἱ περίοικοι Λίβυες καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, τῷ οὔνομα ἦν Ἀδικράν, οἷα
τῆς τε χώρης στερισκόμενοι καὶ περιυβριζόμενοι ὑπὸ τῶν Κυρηναίων
πέμψαντες ἐς Αἴγυπτον ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ἀπρίῃ τῷ Αἰγύπτου βασι-
5 *λέι. ὁ δὲ συλλέξας στρατὸν Αἰγυπτίων πολλὸν ἔπεμψε ἐπὶ τὴν Κυρήνην.*
οἱ δὲ Κυρηναῖοι ἐκστρατοπεδευσάμενοι ἐς Ἴρασα χῶρον καὶ ἐπὶ κρήνην
6 *Θέστην συνέβαλόν τε τοῖσι Αἰγυπτίοισι καὶ ἐνίκησαν τῇ συμβολῇ. ἅτε*
γὰρ οὐ πεπειρημένοι πρότερον Αἰγύπτιοι Ἑλλήνων καὶ παραχρεώμενοι
διεφθάρησαν οὕτω, ὥστε ὀλίγοι τινὲς αὐτῶν ἀπενόστησαν ἐς Αἴγυπτον·
ἀντὶ τούτων Αἰγύπτιοι κατὰ ταῦτὰ ἐπιμεμφόμενοι Ἀπρίῃ ἀπέστησαν
ἀπ' αὐτοῦ.

60 *Τούτου δὲ τοῦ Βάττου παῖς γίνεται Ἀρκεσίλεως, ὃς βασιλεύσας πρῶτα*
τοῖσι ἑωυτοῦ ἀδελφεοῖσι ἐστασίασε, ἐς ὅ μιν οὗτοι ἀπολιπόντες οἴχοντο ἐς
ἄλλον χῶρον τῆς Λιβύης καὶ ἐπ' ἑωυτῶν βαλόμενοι ἔκτισαν πόλιν ταύτην,
ἣ τότε καὶ νῦν Βάρκη καλέεται· κτίζοντες δὲ ἅμα αὐτὴν ἀπιστᾶσι ἀπὸ
2 *τῶν Κυρηναίων τοὺς Λίβυας. μετὰ δὲ ὁ Ἀρκεσίλεως ἐς τοὺς ὑποδεξαμέ-*
νους τε τῶν Λιβύων καὶ ἀποστάντας τοὺς αὐτοὺς τούτους ἐστρατεύετο·
οἱ δὲ Λίβυες δείσαντες αὐτὸν οἴχοντο φεύγοντες πρὸς τοὺς ἠοίους τῶν
3 *Λιβύων. ὁ δὲ Ἀρκεσίλεως εἵπετο φεύγουσι, ἐς οὗ ἐν Λεύκωνί τε τῆς*
Λιβύης ἐγίνετο ἐπιδιώκων καὶ ἔδοξε τοῖσι Λίβυσι ἐπιθέσθαι οἱ. συμβαλόν-
τες δὲ ἐνίκησαν τοὺς Κυρηναίους τοσοῦτον ὥστε ἑπτακισχιλίους ὁπλίτας
4 *Κυρηναίων ἐνθαῦτα πεσεῖν. μετὰ δὲ τὸ τρῶμα τοῦτο Ἀρκεσίλεων μὲν*
κάμνοντά τε καὶ φάρμακον πεπωκότα ὁ ἀδελφεὸς Λέαρχος ἀποπνίγει,

AB C M(t)P(p) DR SV

2 *ἀναδεομένας* **CD** *ἀναδ*αιομένας* **M** | *φημι* **A** man. rec. **M** | *μελήσει* **D** || 4 *ἦν οὔνομα* **M** || 4–5 *Ἀδδικρανοία τῆς* **DRSV** || 7 *Αἰγυπτίων στρατὸν* **D**^{ac} | *ἔπεμπε* **MPDRSV** || 8 *ἐκστρατοπαιδευσάμενοι* **V** *ἐκστρατευσάμενοι* **ABCMP** | *εἰς* **M** | *Ἰρασὰ* **DRV** *Ἥρασα* **AB** *Ἥρας* **C** || 9 *Θέστιν* **MPDRSV** | *συμβουλῇ* **A**^{ac} || 10 *πειρώμενοι* **C** | *οἱ Αἰγύπτιοι* **ABC** | *·παραχρεόμενοι* **Pp** || 12 *κατὰ ταῦτὰ*] *κατὰ ταῦτα* **DRSV** *καὶ κατὰ ταῦτα* **t** *καὶ ταῦτα* coni. Bekker, sequ. Stein Hude; *κατὰ* (sensu *κατ' ἃ* intelligendum) ex *ἐπιμεμφόμενοι* pendet et ad *παραχρᾶσθαι* spectat || 14 *Βάττεω* **S** | *Ἀρκεσίλεος* **ABD**^{1}**RSV** *Ἀρκεσίλαος* **M** Ald. || 15 *ἑαυτοῦ* **D** | *ἐστασίεσεν* **RV** | *μην* **C**^{1} *μι*ν* **D** || 16 *βαλόμενοι* **BP** *βαλλόμενοι* cett. || 17 *ἀπίστασαν* **DRSV** || 18 *ὁ* om. **MPDRSV** | *Ἀρκεσίλεος* **ABD**^{1}**RSV** *Ἀρκεσίλαος* **M** Ald. || 21 *Ἀρκεσίλεος* **ABD**^{1}**RSV** *Ἀρκεσίλαος* **M** Ald. | *ἐς ὃ* **MP**^{1} *ἐς οὗ* **P**^{2}**p** cett. || 22 *συμβαλλόντες* **CRV** || 23 *τοσοῦτο* **ABCMPD** | *ὁπλήτας* **B** || 24 *πεσέειν* **MPDRSV** | *Ἀρκεσίλεον* **ABDRSV** *Ἀρκεσίλαον* **M** || 25 *πεπτωκότα* **RSV** *πεποκότα* **M** | *Ἀλίαρχος* **ABCP** *Ἀλίορχος* **M** | *ἀποπνίγει*] *ἀποκτείνει* **M**^{1} *ἀποπνίγει* **M**^{2mg} cett.

Λέαρχον δὲ ἡ γυνὴ ἡ Ἀρκεσίλεω δόλῳ κτείνει, τῇ οὔνομα ἦν Ἐρυξώ.
διεδέξατο δὲ τὴν βασιληίην τούτου [Ἀρκεσίλεω] ὁ παῖς Βάττος χωλός τε **161**
ἐὼν καὶ οὐκ ἀρτίπους. οἱ δὲ Κυρηναῖοι πρὸς τὴν καταλαβοῦσαν συμφορὴν
ἔπεμπον ἐς Δελφοὺς ἐπειρησομένους, ὅντινα τρόπον καταστησάμενοι
κάλλιστα ἂν οἰκέοιεν· ἡ δὲ Πυθίη ἐκέλευε ἐκ Μαντινέης τῆς Ἀρκάδων 2
καταρτιστῆρα ἀγαγέσθαι. αἴτεον ὦν οἱ Κυρηναῖοι, καὶ οἱ Μαντινέες ἔδο-
σαν ἄνδρα τῶν ἀστῶν δοκιμώτατον, τῷ οὔνομα ἦν Δημῶναξ. οὗτος ὦν 3
ὠνὴρ ἀπικόμενος ἐς τὴν Κυρήνην καὶ μαθὼν ἕκαστα τοῦτο μὲν τριφύλους
ἐποίησέ σφεας τῇδε διαθείς· Θηραίων μὲν καὶ τῶν περιοίκων μίαν μοῖραν
ἐποίησε, ἄλλην δὲ Πελοποννησίων καὶ Κρητῶν, τρίτην δὲ νησιωτέων πάν-
των· τοῦτο δὲ τῷ βασιλέι Βάττῳ τεμένεα ἐξελὼν καὶ ἱερωσύνας τὰ ἄλλα
πάντα, τὰ πρότερον εἶχον οἱ βασιλέες, ἐς μέσον τῷ δήμῳ ἔθηκε.
Ἐπὶ μὲν δὴ τούτου τοῦ Βάττου οὕτω διετέλεε ἐόντα· ἐπὶ δὲ τοῦ τούτου **162**
παιδὸς Ἀρκεσίλεω πολλὴ ταραχὴ περὶ τῶν τιμέων ἐγένετο, Ἀρκεσίλεως 2
γὰρ ὁ Βάττου τε τοῦ χωλοῦ καὶ Φερετίμης οὐκ ἔφη ἀνέξεσθαι, κατὰ τὰ
ὁ Μαντινεὺς Δημῶναξ ἔταξε, ἀλλὰ ἀπαίτεε τὰ τῶν προγόνων γέρεα. ἐν-
θεῦτεν στασιάζων ἑσσώθη καὶ ἔφυγε ἐς Σάμον, ἡ δὲ μήτηρ οἱ ἐς Σαλαμῖνα
τῆς Κύπρου ἔφυγεν. τῆς δὲ Σαλαμῖνος τοῦτον τὸν χρόνον ἐπεκράτεε 3
Εὐέλθων, ὃς τὸ ἐν Δελφοῖσι θυμιητήριον ἐὸν ἀξιοθέητον ἀνέθηκε, τὸ ἐν
τῷ Κορινθίων θησαυρῷ κέεται. ἀπικομένη δὲ παρὰ τοῦτον ἡ Φερετίμη

AB C M(t)P(p) DR SV
Ἡ δὲ (om. 𝔓) *μήτηρ Ἀρκεσιλάου τοῦ παιδὸς Βάτου Φερετίμη* (*Κυρήνης ἐκπεπτωκυῖα* add. 𝔓) ἐς Σαλαμῖνα (162, 2) – στρατιῇ (162 fin.) exc. floril. 𝔄𝔓

T 20 – p. 438, 7 Eust. Il. 657 (ad *Z* 493) *οἰκεῖον εἶναι γυναιξὶ τὴν οἰκουρίαν γνωματεύει ὁ ποιητής· . . . τῆς πρὸς γυναῖκας Ὁμηρικῆς ταύτης παραγγελίας εὕρηται καὶ παρὰ Ἡροδότῳ παράδειγμα, ἔνθα φησίν, ὅτι* Φερετίμη *γυνὴ Βάττου τοῦ χωλοῦ* . . . ἐδέετο στρατιᾶς . . ., *ὁ δὲ* . . . τελευταῖον ἐξέπεμψεν αὐτῇ δῶρον ἄτρακτον χρύ-

1 *Ἀλίαρχον* **ABCMP** | *ἡ*^{2} om. **M** Ald. || 2 *διέλξατο* **C** | *τούτου ὁ παῖς* scripsi *τούτου τοῦ Ἀρκεσίλεω ὁ παῖς* **MP** Ald. *τοῦ Ἀρκεσίλεω ὁ παῖς* **ABC** *τούτου παῖς Ἀρκεσίλεω* **S** *τούτου γὰρ Ἀρκεσίλεω* **V** *τούτου τοῦ Ἀρκεσίλεω* **DR** | *τε* om. **MP DRSV** || 5 *οἰκέειν* **R** | *ἐκ Μαντίνης* **C** *ἐκ τῆς Μαντινέης* **Mp** Ald. || 7. 8 *ὦν ὠνὴρ*] *ὠ*^{ὁ}*νηρ* **ABCD** *ὦν ἀνὴρ* **M** || 8 *τριφύλλους* **Mp** || 9 *τῇδε*] ***τω* **M** | *διατεθείς* **M** | *Θηρέων* **V**^{ac} | *γὰρ καὶ* **ABCMP**^{c}**pM** *καὶ* **P**^{ac} cett. | *τῶν* om. **M** | *μοίρην* **ABCM** || 10 *υτρίτην* (*υ* in lit. accentu circumfl. superposito) in init. versus **A** || 11 *τούτω* **CD**^{2}**V** | *ἱρωσύνας* **ABCMP** | *τά τε ἄλλα* **M** || 12 *πάντα τὰ*] *πάντα* **D**^{ac}, corr. **D**^{1} | *εἶχον* om. **V** | *βασιλῆες* **M** Ald. || 13–14 *τούτου τοῦ παιδὸς* **BDRSV** || 14 *Ἀρκεσίλεος* **ABD**^{1}**RSV** *Ἀρκεσίλαος* **M** || 15 *τὰ* del. Struwe fort. recte (*κατὰ* = *κατ' ἅ*), sequ. Hude; an *κατὸ* (= *κατ' ὅ*) scribendum et codicum lectionem e *κατὸ*^{τὰ} *ὁ Μαντινεὺς* esse ortam iudicandum? || 16 *Μαρτινεὺς* **V** *Μαντνεὺς* **R** | *γέρα* **D**^{ac}, corr. **D**^{1} *γέρρα* **M**^{ac} || 17 *ἐσώθη* **CV** | *ἡ*] *οἱ* **RV** || 18 *ἔφυγε* **A** | *χρόνον*] *χῶρον* **C** || 19 *ὃς τὸ* – 20 *κέεται* deest 𝔄𝔓 | *τὸ*^{2}] *τῶ* **CD** || 20 *τῷ* om. **M** | *Κορινθίω* **D** | *ἀφικομένη* 𝔓 *ἀπικομένη* 𝔄 rell.

4 ἐδέετο στρατιῆς, ἢ κατάξει σφέας ἐς τὴν Κυρήνην· ὁ δὲ Εὐέλθων πᾶν μᾶλ-
λον ἢ στρατιήν οἱ ἐδίδου, ἡ δὲ λαμβάνουσα τὸ διδόμενον καλὸν μὲν ἔφη καὶ
5 τοῦτο εἶναι, κάλλιον δὲ ἐκεῖνο τὸ δοῦναί οἱ δεομένῃ στρατιήν. τοῦτο ἐπὶ
παντὶ γὰρ τῷ διδομένῳ ἔλεγε, τελευταῖόν οἱ ἐξέπεμψε δῶρον ὁ Εὐέλθων
ἄτρακτον χρύσεον καὶ ἠλακάτην, προσῆν δὲ καὶ εἴριον· ἐπειπάσης δὲ
αὖτις τῆς Φερετίμης τὠυτὸ ἔπος ὁ Εὐέλθων ἔφη τοιούτοισι γυναῖκας δω-
163 ρέεσθαι, ἀλλ' οὐ στρατιῇ. ὁ δὲ Ἀρκεσίλεως τοῦτον τὸν χρόνον ἐὼν ἐν Σά-
μῳ συνήγειρε πάντα ἄνδρα ἐπὶ γῆς ἀναδασμῷ. συλλεγομένου δὲ στρατοῦ
πολλοῦ ἐστάλη ἐς Δελφοὺς ὁ Ἀρκεσίλεως χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ περὶ
2 κατόδου. ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ, τάδε 'ἐπὶ μὲν τέσσερας Βάττους καὶ Ἀρκεσί-
λεως τέσσερας, ὀκτὼ ἀνδρῶν γενεάς, διδοῖ ὑμῖν Λοξίης βασιλεύειν Κυρή-
3 νης· πλέον μέντοι τούτου οὐδὲ πειρᾶσθαι παραινέει. σὺ μέντοι ἥσυχος
εἶναι κατελθὼν ἐς τὴν σεωυτοῦ. ἢν δὲ τὴν κάμινον εὕρῃς πλέην ἀμφορέων,
μὴ ἐξοπτήσῃς τοὺς ἀμφορέας, ἀλλ' ἀπόπεμπε κατ' οὖρον, εἰ δὲ ἐξοπτήσεις
τὴν κάμινον, μὴ ἐσέλθῃς ἐς τὴν ἀμφίρρυτον· εἰ δὲ μή, ἀποθανέαι καὶ
164 αὐτὸς καὶ ταῦρος ὁ καλλιστεύων.' ταῦτα ἡ Πυθίη Ἀρκεσίλεῳ χρᾷ. ὁ δὲ
παραλαβὼν τοὺς ἐκ τῆς Σάμου κατῆλθε ἐς τὴν Κυρήνην καὶ ἐπικρατήσας
τῶν πρηγμάτων τοῦ μαντηίου οὐκ ἐμέμνητο, ἀλλὰ δίκας τοὺς ἀντιστα-
2 σιώτας αἴτεε τῆς ἑωυτοῦ φυγῆς. τῶν δὲ οἱ μὲν τὸ παράπαν ἐκ τῆς χώρης

AB C M(t)P(p) DR SV usque ad *χρᾷ τάδε* (163, 2, v. praef. XXXIV) et inde **AB CT MP(p) DR SV**

σεον καὶ ἠλακάτην, ᾗ καὶ εἴριον *προσέκειτο, καὶ προσεπεῖπεν, ὅτι* γυναῖκα τοιού-τοις δωρεῖσθαι *χρή,* ἀλλ' οὐ στρατιᾷ

1 Eust. Od. 1383 (ad α 8) *οὕτω . . . καὶ ἐκ τῆς 'ἐλθών' μετοχῆς 'Εὐέλθων' βαρύτονον παρὰ Ἡροδότῳ κύριον ὄνομα.* Il. 1098 (ad *P* 112) *τὸ . . . 'ἀέκων' παροξύνεται παραδόξως, οὐδεμία γὰρ μετοχὴ ἐν συνθέσει ἀναβιβάζει τὸν τόνον, ὅτι μὴ μόνη ἡ 'ἀέκων'· τὸ 'Εὐέλθων' οὐκ ἀντίκειται πρὸς τὸν τοιοῦτον λόγον, οὐ γὰρ ἁπλῶς μετοχή, ἀλλὰ παρὰ Ἡροδότῳ μετοχικόν ἐστιν ὄνομα.* Il. 395 (ad *Γ* 148) *ἐξ ἀποφάσεως πέπλεκται κύριον ὄνομα ὁ Οὐκαλέγων· . . . εἰς δὲ τὸ τὴν μετοχὴν ἤτοι τὸ 'ἀλέγων' μετενεχθῆναι εἰς κύριον ὄνομα ἔστω παράδειγμα ὁμοιότητος καὶ τὸ 'Εὐέλθων' κύριον παρὰ Ἡροδότῳ* || 19 Lex. Vind. 175 τὸ παράπαν *γράφεται χωρὶς καὶ ἀρνητικοῦ μορίου· Ἡρόδοτος·* ἀπηλλάσσετο δὲ ἐκ τῆς χώρας τὸ παράπαν

2 *οἱ ἢ στρατιὴν* **M𝔓** *ἢ στρατιήν οἱ* **𝔄** rell. | *ἐνεδίδου* **M** || 3 *καλλὸν* **B** || 3–4 *γὰρ ἐπὶ παντὶ* **Mt** Ald. || 4 *τελευτῶν οἱ ἐξέπεμπε* **𝔄𝔓** || 5 *χρύσεων* **V** | *ἠλεκάτην* **DRV𝔓** *ἠλακάτην* **𝔄** Eust. rell. | *δὲ καὶ*] *δέ οἱ καὶ* **PDRSV** *δέ τι καὶ* **M** *δὲ* **𝔄𝔓** | *ἐπὶ πάσης* **RV** *εἰπάσης* **ABC𝔄𝔓** cf. Eust. || 6 *τούτοισι* **𝔓** *τοιούτοισι* **𝔄** rell. cf. Eust. | *δωρεῖσθαι* **𝔓** *δωρέεσθαι* **𝔄** rell. || 7 *Ἀρκεσίλεος* **ABD¹RSV** *Ἀρκεσίλαος* **M** || 8 *συνάγειρε* **D** || 9 *ὁ* om. **ABCTMP** | *Ἀρκεσίλεος* **ABD¹RSV** *Ἀρκεσίλαος* **M** || 10 *οἱ* om. **MPp** Ald. | *τέσσαρας* **CMRV** || 11 *τέσσαρας* **CMV** | *ὀκτὼ* om. **M** | *ἀνδρῶν* om. **DRSV** | *ἡμῖν* **CRV** || 13 *εἶναι* om. **M** | *εἰς* **CRV** | *εὑρέῃς* **DRSV** || 14 *ἐξοπτήσεις*] *ἐξοπτήσῃς* **Mp** Ald. || 15 *εἰσέλθῃς* **MpS** Ald. | *εἰς* **M** | *ἀμφίρυτον* **ABC** | *ἀποθανέεαι* **MPp** Ald. || 16 *αὐτὸς* om. **Mp** || 19 *παράπαν — ἀπαλλάσσοντο*] cf. Lex. Vind.

ἀπαλλάσσοντο, τοὺς δέ τινας χειρωσάμενος ὁ Ἀρκεσίλεως ἐς Κύπρον
ἀπέστειλε ἐπὶ διαφθορῇ. τούτους μέν νυν Κνίδιοι ἀπενειχθέντας πρὸς
τὴν σφετέρην ἐρρύσαντο καὶ ἐς Θήρην ἀπέστειλαν· ἑτέρους δέ τινας τῶν
Κυρηναίων ἐς πύργον μέγαν Ἀγλωμάχου καταφυγόντας ἰδιωτικὸν ὕλην
περινήσας ὁ Ἀρκεσίλεως ἐνέπρησε. μαθὼν δὲ ἐπ' ἐξεργασμένοισι τὸ μαν- 3
τήιον ἐὸν τοῦτο, ὅτι μιν ἡ Πυθίη οὐκ ἔα εὑρόντα ἐν τῇ καμίνῳ τοὺς ἀμ-
φορέας ἐξοπτῆσαι, ἔργετο ἑκὼν τῆς Κυρηναίων πόλιος δειμαίνων τε τὸν
κεχρημένον θάνατον καὶ δοκέων ἀμφίρρυτον τὴν Κυρήνην εἶναι. εἶχε δὲ 4
γυναῖκα συγγενέα ἑωυτοῦ, θυγατέρα δὲ τῶν Βαρκαίων τοῦ βασιλέος, τῷ
οὔνομα ἦν Ἀλάζειρ· παρὰ τοῦτον ἀπικνέεται, καί μιν Βαρκαῖοί τε ἄνδρες
καὶ τῶν ἐκ Κυρήνης φυγάδων τινὲς καταμαθόντες ἀγοράζοντα κτείνουσι,
πρὸς δὲ καὶ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Ἀλάζειρα. [Ἀρκεσίλεως μέν νυν εἴτε ἑκὼν
εἴτε ἄκων ἁμαρτὼν τοῦ χρησμοῦ ἐξέπλησε μοῖραν τὴν ἑωυτοῦ.]
Ἡ δὲ μήτηρ Φερετίμη, τέως μὲν ὁ Ἀρκεσίλεως ἐν τῇ Βάρκῃ διαιτᾶτο 165
ἐξεργασμένος ἑωυτῷ κακόν, ἡ δὲ εἶχε αὐτὴ τοῦ παιδὸς τὰ γέρεα ἐν Κυ-
ρήνῃ καὶ τἆλλα νεμομένη καὶ ἐν βουλῇ παρίζουσα. ἐπείτε δὲ ἔμαθε ἐν τῇ 2
Βάρκῃ ἀποθανόντα οἱ τὸν παῖδα, φεύγουσα οἰχώκεε ἐς Αἴγυπτον. ἦσαν
γάρ οἱ ἐκ τοῦ Ἀρκεσίλεω εὐεργεσίαι ἐς Καμβύσεα τὸν Κύρου πεποιημέναι.
[οὗτος γὰρ ἦν ὁ Ἀρκεσίλεως, ὃς Κυρήνην Καμβύσῃ ἔδωκε καὶ φόρον
ἐτάξατο.] ἀπικομένη δὲ ἐς τὴν Αἴγυπτον ἡ Φερετίμη Ἀρυάνδεω ἱκέτις 3
ἵζετο τιμωρῆσαι ἑωυτῇ κελεύουσα προϊσχομένη πρόφασιν, ὡς διὰ τὸν
μηδισμὸν ὁ παῖς οἱ τέθνηκε. ὁ δὲ Ἀρυάνδης ἦν οὗτος τῆς Αἰγύπτου ὕπαρ- 166
χος ὑπὸ Καμβύσεω κατεστεώς, ὃς ὑστέρῳ χρόνῳ τούτων παρισεύμενος

AB CT MP(p) DR SV
cap. 166 exc. floril. 𝔄𝔓

1 *χειρωσαμένους* **B¹R** | *Ἀρκεσίλεος* **ABD¹RSV** *Ἀρκεσίλαος* **M** || 2 *μέν νυν*] *μέντοι* **M** || 3 *τὴν* om. **SV** || 5 *ὁ* om. **TMDRSV** | *Ἀρκεσίλεος* **ABM²D¹RSV** *Ἀρκεσίλαος* **M¹** || 7 *ἔργετο* **TMDR** | *ἑκὼν τῆς*] *εκ τῆς τῶν* **ABCT** | *δειμένων* **RV** || 8 *ἀμφίρυτον* **ABC** || 9 *τῶν Βαρκαίων τοῦ βασιλέως* **V** *τοῦ τῶν Βαρκαίων βασιλέος* **M** *τοῦ τῶν Βαρκαίων βασιλῆος* Ald. || 10 *Ἀλαζίρ* **ABC**ᶜ *Ἀλαζήρ* **C**ᵃᶜ**TMP** | *τε*] *γε* **ABCT** || 11 *καὶ* om. **ABCT** || 12 *Ἀλιζάρα* **ABC** *Ἀλαζῆρα* **TMP** | *Ἀρκεσίλεος* **B** *Ἀρκεσίλαος* **MRV** | *Ἀρκεσίλεως* – 13 *ἑωυτοῦ* seclusi, cf. memoriam nominis Arcesilai et formam vocis *ἄκων*, cf. infra | *νυν* om. **M** | *εἴτε ἑκὼν* om. **SV** || 13 *ἐξαμαρτὼν* **M** Ald. | *μοίρην* **MD** Ald. || 14 *ἕως* **M**, coni. Dindorf, sequ. Stein | *ὁ* om. **M** | *Ἀρκεσίλεος* **ABD¹RSV** *Ἀρκεσίλαος* **M** | *διητᾶτο* **M** || 15 *ἐξαργασμένος* **RV** (ex *ἐξεργ*^α*ασμένος* pro *ἐξεργασάμενος* videtur ortum) | *ἥδε* **DRV** | *αὔτη* **V** || 16 *τὰ ἄλλα* **DRV** | *ἔμαθον* **V** || 19 *οὗτος* – 20 *ἐτάξατο* seclusi, cf. supra | *Ἀρκεσίλαος* **M** | *φόρους* **Mp** Ald. || 20 *τὴν* om. **MPDRSV** | *Ἀριάνδεω* **TMR**ᶜ**SV** cf. Hes. ad *Ἀρυανδικόν* (p. 440, 6) | *ἱκέτης* ut vid. **M V**ᵃᶜ | *ἕζετο* **ABCTM** || 22 *ὁ δὲ* – *ὕπαρχος*] *Ἀρυάνδης ἵππαρχος Αἰγύπτου* 𝔓 | *Ἀριάνδης* **RSV** | *ἵππαρχος* 𝔄 cf. supra || 23 *κατεσταώς, ὃς* 𝔄 *κατεσταώς* 𝔓 | *τούτων χρόνῳ* 𝔄𝔓 | *παρισούμενος* **ABCTP**𝔄𝔓 *παριστάμενος* **M** *παριστούμενος* **p**

Δαρείῳ διεφθάρη. πυθόμενος γὰρ καὶ ἰδὼν Δαρεῖον ἐπιθυμέοντα μνημόσυνον ἑωυτοῦ λιπέσθαι τοῦτο, τὸ μὴ ἄλλῳ βασιλέι εἴη κατεργασμένον,
2 *ἐμιμέετο τοῦτον, ἐς οὗ ἔλαβε τὸν μισθόν. ὁ Δαρεῖος μὲν γὰρ χρυσίον καθαρώτατον ἀπεψήσας ἐς τὸ δυνατώτατον νόμισμα ἐκόψατο, Ἀρυάνδης δὲ ἄρχων Αἰγύπτου ἀργύριον τὠυτὸ τοῦτο ἐποίεε· καὶ νῦν ἔτι ἐστὶν ἀργύριον καθαρώτατον τὸ Ἀρυανδικόν. μαθὼν δέ μιν Δαρεῖος ταῦτα*
167 *ποιεῦντα, αἰτίην οἱ ἄλλην ἐπενείκας, ὥς οἱ ἐπανίσταιτο, ἀπέκτεινεν. τότε δὲ οὗτος ὁ Ἀρυάνδης κατοικτείρας Φερετίμην διδοῖ αὐτῇ στρατὸν τὸν ἐξ Αἰγύπτου ἅπαντα, καὶ τὸν πεζὸν καὶ τὸν ναυτικόν, στρατηγὸν δὲ τοῦ μὲν πεζοῦ Ἄμασιν ἀπέδεξε ἄνδρα Μαράφιον, τοῦ δὲ ναυτικοῦ Βάδρην ἐόντα*
2 *Πασαργάδην γένος. πρὶν δὲ ἢ ἀποστεῖλαι τὴν στρατιήν, ὁ Ἀρυάνδης πέμψας ἐς τὴν Βάρκην κήρυκα ἐπυνθάνετο, τίς εἴη ὁ Ἀρκεσίλεων ἀποκτείνας· οἱ δὲ Βαρκαῖοι αὐτοὶ ὑπεδέκοντο πάντες· πολλά τε γὰρ καὶ κακὰ πάσχειν ὑπ' αὐτοῦ. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ἀρυάνδης οὕτω δὴ τὴν στρατιὴν ἀπέστειλε*
3 *ἅμα τῇ Φερετίμῃ. αὕτη μέν νυν αἰτίη πρόσχημα τοῦ λόγου ἐγίνετο, ἀπεπέμπετο δὲ ἡ στρατιή, ὡς ἐμοὶ δοκέειν, ἐπὶ Λιβύης καταστροφῇ. Λιβύων γὰρ δὴ ἔθνεα πολλὰ καὶ παντοῖά ἐστι, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ὀλίγα [βασιλέος] ἦν ὑπήκοα, τὰ δὲ πλέω ἐφρόντιζε βασιλέος Δαρείου οὐδέν.*
168 *Οἰκέουσι δὲ κατὰ τάδε Λίβυες. ἀπ' Αἰγύπτου ἀρξάμενοι πρῶτοι Ἀδυρ-*

AB CT MP(p) DR SV, ad quos in cap. 166 accedit floril. **𝔄𝔓**

T 19 Steph. Byz. *Ἀδαρχίδαι* (*Ἀδυρχίδαι* v. l.)· *Λιβυκὸν ἔθνος, ὡς Ἡρόδοτος*

6 Hes. *Ἀροανδικόν* (*Ἀροαδικόν* codd.)· *νόμισμα, ᾧ χρῶνται Αἰγύπτιοι, ἀπὸ Ἀροάνδου*

1.2 *μνημόσυνον ἑωυτῷ* **ABCP𝔄𝔓** *ἑωυτοῦ μνημόσυνον* **M** ‖ 2 *τοῦτο* om. **𝔓** | *εἴη βασιλέι κατεργασμένον* **ABCTMP𝔄** *βασιλέι κατεργασμένον εἴη* **𝔓** ‖ 3 *ἐμιμέατο* **D** *ἐμιέατο* **RSV** | *τοῦτο* **RSV𝔄** *τοιοῦτον* **M** | *ἐς ὃ* **MPDRSV** | *ὁ* om. **ABCTMP𝔄𝔓** | *μὲν* om. **𝔄𝔓** ‖ 3.4 *καθαρώτατον χρυσίον* **𝔄𝔓** ‖ 4 *ἀφεψήσας* **DRSV** *ἀπεψήσας* **ABCTMP𝔓** om. **𝔄** | *ἀπεκόψατο* **T** ‖ 5 *Αἰγύπτοιο* **𝔄𝔓** | *ἐποίησε* **M** | *ἔτι ἐστὶν* scripsi *ἐστι* **AB** *ἐστιν* **CTPDRSV𝔄𝔓** *ἔτι* **M** Ald. ‖ 6 *τὸ* om. **DRSV** | *Ἀρυανδικόν*] cf. Hes. | *μιν* om. **M𝔄𝔓** | *Δαρεῖός μιν* **PDRSV** ‖ 7 *ἀπενείκας* **M** | *ἐπανίσταιτο* Schweighaeuser, sequ. edd. omnes *ἐπανιστέατο* **A^{ac}CTPDRSV𝔄𝔓** *ἐπανιστέαιτο* (ex *ἐπανίστ$\overset{αι}{ε}$το* quin sit natum non habeo dubium) **A^{c}B** *ἐπανισταίατο* **M** Ald. | *ἀπέκτεινε* **A** ‖ 8 *αὐτὴν* **C^{1}D** | *τὸν* om. **CSV** ‖ 9 *τὸ ναυτικόν* **R** ‖ 9–10 *δὲ τοῦ μὲν*] *μὲν τοῦ* **RS** *μὲν τοῦ μὲν* **DV** ‖ 10 *ἀπέδειξε* **M** | *Μάδρην* **PDRV** *Μάρδην* **S** ‖ 11 *ἢ* om. **Mp** Ald. | *ὁ* om. **C^{ac}PMRSV**, suppl. **C^{1}** ‖ 12 *Ἀρκεσίλεον* **ABR** *Ἀρκεσίλαον* **M** ‖ 13 *ὑπεδεκέατο* **MPDRSV** ‖ 14 *ἀπέστελλε* **MPDRSV** ‖ 15 *ἐγένετο* **M** | *ἐπέμπετο* **TDRSV** ‖ 16 *δὴ* **T** | *δοκέει* **MPDRSV** | *Λιβύης*] *Λιβύων* **MPDRSV** ‖ 17 *δὴ* om. **RSV** | *ἐστι*] *εἰσι* **C**, *ἐστι* suprascr. **C^{1}** | *βασιλέως* **AB** seclusi iudicans genitivum *βασιλέος Δαρείου* (lin. 18, ubi 'fortasse unum *βασιλέος* verum' adnotat Stein) *ἀπὸ κοινοῦ* et ad *ὑπήκοα* et ad *ἐφρόντιζε οὐδέν* esse usurpatum ‖ 18 *ἐπήκοα* **V** | *βασιλέος* om. **MPDRSV** ‖ 19 *τάδε*] *τὰ* **DSV** om. **R** | *Λίβυες ἀπ' Αἰγύπτου ἀρξάμενοι.* **P** *Λίβυες ἀπ' Αἰγύπτου ἀρχόμενοι.* **Mp** Ald. *Λίβυες ἀρξάμενοι* **T** | *Ἀδυρμαγίδαι* **C^{1t}** *Ἀδυρμαχίδαι* **C^{2mg}** cett. cf. Steph. Byz.

μαχίδαι Λιβύων κατοίκηνται, οἳ νόμοισι μὲν τὰ πλέω Αἰγυπτίοισι χρέωνται, ἐσθῆτα δὲ φορέουσι, οἵην περ οἱ ἄλλοι Λίβυες. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν ψέλιον περὶ ἑκατέρῃ τῶν κνημέων φορέουσι χάλκεον· τὰς κεφαλὰς δὲ κομῶσαι, τοὺς φθεῖρας ἐπεὰν λάβωσι τοὺς ἑωυτῆς ἑκάστη ἀντιδάκνει καὶ οὕτω ῥίπτει. οὗτοι δὲ μοῦνοι Λιβύων τοῦτο ἐργάζονται καὶ τῷ βασιλέι 2
μοῦνοι τὰς παρθένους μελλούσας συνοικέειν ἐπιδεικνύουσι, ἣ δὲ ἂν τῷ βασιλέι ἀρεστὴ γένηται, ὑπὸ τούτου διαπαρθενεύεται. παρήκουσι δὲ οὗτοι οἱ Ἀδυρμαχίδαι ἀπὸ Αἰγύπτου μέχρι λιμένος, τῷ οὔνομα Πλυνός ἐστι.
τούτων δὲ ἔχονται Γιλιγάμμαι νεμόμενοι τὸ πρὸς ἑσπέρην χώρην μέχρι 169
Ἀφροδισιάδος νήσου. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ χώρῳ τούτῳ ἥ τε Πλατέα νῆσος ἐπικέεται, τὴν ἔκτισαν οἱ Κυρηναῖοι, καὶ ἐν τῇ ἠπείρῳ Μενέλαος λιμήν ἐστι καὶ Ἄζιρις, τὴν οἱ Κυρηναῖοι οἴκεον· καὶ τὸ σίλφιον ἄρχεται ἐκ τούτου, παρήκει δὲ ἀπὸ Πλατέης νήσου μέχρι τοῦ στόματος τῆς Σύρτιος τὸ σίλ- 2
φιον. νόμοισι δὲ χρέωνται οὗτοι παραπλησίοισι τοῖσι ἑτέροισι. Γιλιγαμ- 170
μέων δὲ ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Ἀσβύσται· οὗτοι τὸ ὑπὲρ Κυρήνης οἰκέουσι, ἐπὶ θάλασσαν δὲ οὐ κατήκουσι Ἀσβύσται, τὸ γὰρ παρὰ τὴν θάλασσαν Κυρηναῖοι νέμονται. τεθριπποβάται δὲ οὐκ ἥκιστα, ἀλλὰ μάλιστα Λιβύων εἰσίν· νόμους δὲ τοὺς πλεῦνας μιμέεσθαι ἐπιτηδεύουσι τοὺς Κυρηναίων. Ἀσβυστέων δὲ ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Αὐσχίσαι· οὗτοι ὑπὲρ 171
Βάρκης οἰκέουσι κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν κατ' Εὐεσπερίδας. Αὐσχισέων

AB CT MP(p) DR SV

T 9 Steph. Byz. *Γιλιγάμαι· ἔθνος Λιβύης, Ἡρόδοτος τετάρτῳ*

6 s. Lex. Vind. 50 *διαπαρθενεύεται· τὴν παρθενίαν ἀπόλλυσιν· Ἡρόδοτος· ἣ δὲ —* διαπαρθενεύεται. Poll. III 42 *τὸ . . . τῆς παρθενίας ἀφελέσθαι 'διακορῆσαι' λέγουσιν, . . .* διαπαρθενεύεται *δὲ Ἡρόδοτος εἴρηκεν*

1 *κατοίκεινται* **R** | *χρέονται* **PpV**^{ac} || 2 *δὲ*^{1}] *τε* **C** | *περ* om. **MPp** Ald. || 3 *ψέλλιον* **Pp** | *περὶ*] *παρὰ* **T** | *ἑκάτερον* **DRSV** | *χάλκειον* **D**^{c} || 4 *ἑωυτοὺς* **M** Ald. || 5 *ἐργάζοντο* **D**^{c} || 7 *ἀρετὴ* **RV** *ἐστὴ* **C** || 8 *Δυρμαχίδαι* **MD** *Ἀδυρμαγῖδαι* **C** | *Πλευνός* **ABCTM**^{c} || 9 *Γιλιγάμαι* **C**^{t} Steph. Byz. *Γιγάμαι* **MPDR** *Γηγάμαι* **SV** *Γιλιγάμμαι* **C**^{mg} rell. cf. infra | *τὸ*] *τὴν* **M** Ald. || 10 *Ἀφροδησιάδος* **RSV** | *χώρῳ τούτῳ*] *τούτου χώρῳ* **ABCT** | *Πλάταια* **M**^{ac}**PD**^{c}**RSV** || 11 *οἱ* om. **MPDRSV** | *Μενέλεος* **D**^{1}**RSV**^{c} *Μενελάϊος* **M** Ald. *Μενέλεως* **D**^{2} || 12 *Ἄζειρις* **DRSV** | *τὴν* ^{οἱ}*Κυρηναῖοι οἴκεον* **D** *τὴν οἴκεον Κυρηναῖοι* **M** | *ἐκ*] *ἀπὸ* **ABCTMP** || 13 *Πλαταίης* **PDRSV** || 14 *χρέονται* **Pp** | *Γιγαμέων* **MPDR** *Γιγάμεαν* **V** *Γηγαμέων* **S** cf. supra || 15 *Ἀσβύται* **ABC** | *οὗτοι — 16 Ἀσβύσται* haplogr. om. **T** | *τὸ*^{2}] *τοὶ* **DRV** om. **ABCTM** || 16 *οὐ*] *οι* **RSV** | *Ἀσβύται* **ABC** | *τὴν* om. **ABCTMP** || 17 *δὲ* om. **C** | *μᾶλλον* **T** || 19 *Ἀσβυσταίων* **M** *Ἀσβυτέων* **ABC** *Ἀβυστέων* **V** | *Αὔσχισοι* **DV**^{c} *Αὐχίσαι* **C** *Αὔχισοι* **RS** *Αὔχησοι* **V**^{ac} || 20 *Βάκης* **R** | *κατοίκοντες* **R** | *κατ' — p. 442, 2 θάλασσαν* haplogr. om. **T** | *Εὐεσπρίδας* **AB**^{1} *Εὐσπερίδας* **D** | *Αὐσχισαίων* **M** *Αὐχισέων* **SV**

δὲ κατὰ μέσον τῆς χώρης οἰκέουσι Βάκαλες, ὀλίγον ἔθνος, κατήκοντες
ἐπὶ θάλασσαν κατὰ Ταύχειρα πόλιν τῆς Βαρκαίης· νόμοισι δὲ τοῖσι αὐ-
172 *τοῖσι χρέωνται, τοῖσι καὶ οἱ ὑπὲρ Κυρήνης. Αὐσχισέων δὲ τούτων τὸ πρὸς*
ἑσπέρης ἔχονται Νασαμῶνες, ἔθνος ἐὸν πολλόν, οἳ τὸ θέρος καταλείπον-
τες ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ τὰ πρόβατα ἀναβαίνουσι ἐς Αὔγιλα χῶρον ὀπωριεῦν-
τες τοὺς φοίνικας· οἱ δὲ πολλοὶ καὶ ἀμφιλαφέες πεφύκασι πάντες ἐόντες
καρποφόροι. τοὺς δὲ ἀττελέβους ἐπεὰν θηρεύσωσι, αὐήναντες πρὸς τὸν
2 *ἥλιον καταλέουσι καὶ ἔπειτα ἐπὶ γάλα ἐπιπάσσοντες πίνουσι. γυναῖκας δὲ*
νομίζοντες πολλὰς ἔχειν ἕκαστος ἐπίκοινον αὐτέων τὴν μίξιν ποιεῦνται
τρόπῳ παραπλησίῳ τῷ καὶ Μασσαγέται· ἐπεὰν σκίπωνα προστήσωνται,
μίσγονται. πρῶτον δὲ γαμέοντος Νασαμῶνος ἀνδρὸς νόμος ἐστὶ τὴν
νύμφην νυκτὶ τῇ πρώτῃ διὰ πάντων διεξελθεῖν τῶν δαιτυμόνων μισγομέ-
νην· τῶν δὲ ὡς ἕκαστός οἱ μιχθῇ, διδοῖ δῶρον, τὸ ἂν ἔχῃ φερόμενος ἐξ
3 *οἴκου. ὁρκίοισι δὲ καὶ μαντικῇ χρέωνται τοιῇδε· ὀμνύουσι μὲν τοὺς παρὰ*
σφίσι ἄνδρας δικαιοτάτους καὶ ἀρίστους λεγομένους γενέσθαι, τούτους
τῶν τύμβων ἁπτόμενοι, μαντεύονται δ' ἐπὶ τῶν προγόνων φοιτῶντες τὰ
σήματα καὶ κατευξάμενοι ἐπικατακοιμῶνται· τὸ δ' ἂν ἴδῃ ἐν τῇ ὄψει
4 *ἐνύπνιον, τούτῳ χρᾶται. πίστισι δὲ τοιῇσίδε χρῶνται· ἐκ τῆς χειρὸς διδοῖ*

AB CT MP(p) DR SV

T 4–18 Eust. Dion. 209 *οἱ Νασαμῶνες, τὸ Λιβυκὸν ἔθνος, ἔκ τινος βασιλεύσαντος τὴν ὁμωνυμίαν ἔσχον, ὃς Νασάμων βαρυτόνως ἐλέγετο, εἰ καὶ τὸ ἐθνικὸν τὸ ἀπ' αὐτοῦ ὀξύνεται πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἴσως τοῦ κυρίου ὀνόματος ... ἄλλοι δὲ καὶ πολυγύναικας τούτους ἱστοροῦσι καὶ* τὴν μίξιν *τῶν γυναικῶν ποιουμένους* ἐπίκοινον· *μαντεύονται δέ, φασίν, ἀπὸ ἐνυπνίων, ἃ βλέπουσι* φοιτῶντες εἰς τὰ τῶν προγόνων *μνήματα. τιμῶσι δὲ τοὺς ἐν αὐτοῖς δικαιοτάτους εἰς τοσοῦτον, ὥστε καὶ τεθνεῶτας* ὀμνύουσιν *αὐτοὺς* τῶν τύμβων ἁπτόμενοι

8 s. Lex. Vind. 127 *νομίζοντες ἀντὶ τοῦ 'νόμον ἔχοντες'· Ἡρόδοτος·* γυναῖκας – ἕκαστος

1 *Βάκαλες*] *Κάβαλες* **TMPDRSV** aliud nomen alius praefert editor || 2 *Ταύχιρα* **AB** *Τεύχειραν* **T** || 3 *χρέονται* **Pp** | *οἱ* om. **CD**, suppl. **D**[1] | *Αὐσχισαίων* **M** *Αὐχισέων* **S** *Αὐχησέων* **V** || 4 *Νασάμωνες* **ABCMPD**[1] cf. Eust. | *πολύ* **D**[c] | *καταλιπόντες* **TDRSV** || 5 *Αἴγιλα* vel *Αἰγίλα* **MPDRSV** | *ὀπωριοῦντες* **M** || 7 *ἀττελάβους* **RSV** *ἀντιλίβους* **M** || 8 *κατα*λέουσι* litteram erasam signavit obelo ad quem in mg. repetitum nihil add. **A** | *ἐπὶ* om. **ABCTMP** || 9 *νομίζουσι* **R** | *αὐτῶν* **M** | *τὴν* om. **ABC** || 10 *Μασαγέται* **M** | *σκίμπωνα* **MS** Ald. *κίπωνα* **C** | *προστήσονται* **R** || 11 *γαμέοντες* **R** | *Νασάμωνος* **ABCTMPD**[1] || 12 *πρῶτοι* **R** om. **C** || 13 *εκαστόι οἱ* **A** *εκαστό οἱ* **B** | *ἔχοι* **TM** || 14 *ὅρκοισι* **MPDRSV** | *χρέονται* **Pp** || 15 *σφι* **DRSV** | *τούτων* coni. Scaliger in notis bibl. Univ. Cantabr. Nn. V. 26 || 16 *ἐπὶ*] cf. Eust. | *φοιτέοντες* **TMPDSV** *φοιτέωντες* **CR** || 17 *σήματα*] *μνήματα* Eust. | *ἐπικατακοιμέονται* **Pp** *ἐπικατακοιμέωνται* **M** Ald. *ἐπικοιμῶνται* **ABC** *ἐπικοιμέονται* **T** *ἐπικοιμέωνται* **C** | *ἴδοι ἐν* **p** *ἴδοιεν* **M** Ald. || 18 *τοῦτο* **D**[ac]**RV**, corr. **D**[1] | *τοιῇσδε* **AB** *τοιῇσι* **CMPDRSV** | *χρέονται* **Pp**

πιεῖν καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς τοῦ ἑτέρου πίνει· ἢν δὲ μὴ ἔχωσι ὑγρὸν μηδέν, οἳ
δὲ τῆς χαμᾶθεν σποδοῦ λαβόντες λείχουσι.

Νασαμῶσι δὲ προσόμουροί εἰσι Ψύλλοι. οὗτοι ἐξαπολώλασι τρόπῳ 173
τοιῷδε· ὁ νότος σφιν πνέων ἄνεμος τὰ ἔλυτρα τῶν ὑδάτων ἐξηύηνε, ἡ δὲ
χώρη σφι ἅπασα ἐντὸς ἐοῦσα τῆς Σύρτιος ἦν ἄνυδρος· οἳ δὲ βουλευσάμενοι κοινῷ λόγῳ ἐστρατεύοντο ἐπὶ τὸν νότον (λέγω δὲ ταῦτα, τὰ λέγουσι Λίβυες), καὶ ἐπείτε ἐγίνοντο ἐν τῇ ψάμμῳ, πνεύσας ὁ νότος κατέχωσέ σφεας. ἐξαπολομένων δὲ τούτων ἔχουσι τὴν χώρην οἱ Νασαμῶνες.

Τούτων δὲ κατύπερθε πρὸς νότον ἄνεμον ἐν τῇ θηριώδεϊ οἰκέουσι 174
Γαράμαντες, οἳ πάντα ἄνθρωπον φεύγουσι καὶ παντὸς ὁμιλίην, καὶ οὔτε
ὅπλον ἐκτέαται ἀρήιον οὐδὲν οὔτε ἀμύνεσθαι ἐπιστέαται. οὗτοι μὲν δὴ 175
κατύπερθε οἰκέουσι Νασαμώνων, τὸ δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Μάκαι, οἳ λόφους κείρονται τὸ μὲν μέσον τῶν τριχῶν ἀνιέντες αὔξεσθαι, τὰ δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν κείροντες ἐν χροΐ, ἐς δὲ τὸν
πόλεμον στρουθῶν καταγαίων δορὰς φορέουσι προβλήματα. διὰ δὲ αὐτῶν 2
Κίνυψ ποταμὸς ῥέων ἐκ λόφου καλευμένου Χαρίτων ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ· ὁ δὲ λόφος οὗτος ὁ Χαρίτων δασὺς ἴδῃσί ἐστι ἐούσης τῆς ἄλλης τῆς

AB CT MP(p) DR SV

T 3 Steph. Byz. *Ψύλλοι καὶ Ψυλλικὸς κόλπος ἐν τῷ Λιβυκῷ κόλπῳ· περὶ δὲ Ψύλλων Ἡρόδοτος τετάρτῃ*· Νασαμῶσι προσόμουροί εἰσι Ψύλλοι. Gell. XVI 11 *in quarto ... Herodoti libro fabulam de Psyllis hanc invenimus: Psyllos quondam fuisse in terra Africa conterminos Nasamonibus Austrumque in finibus eorum quodam in tempore perquam validum ac diutinum flavisse; eo flatu aquam omnem in locis, in quibus colebant, exaruisse; Psyllos ... decretum ... fecisse, uti armis sumptis ad Austrum ... proficiscerentur, atque ita profectis ventum Austrum ... venisse obviam eosque universos ... operuisse; eo facto Psyllos ad unum omnis interisse, itaque eorum fines a Nasamonibus occupatos* || **10 s.** Steph. Byz. *Γαράμαντες· ἔθνος Λιβύης· Ἡρόδοτος τετάρτῃ*· οἳ πάντα ... ὁμιλίαν. Eust. Dion. 217 *οἱ Γαράμαντες ... πάντα* ἄνθρωπον *καὶ παντὸς* ὁμιλίαν *φεύγειν λέγονται καὶ οὔτε ὅπλα ἔχουσι πολεμικὰ κατὰ τὸν Ἡρόδοτον οὔτε* ἀμύνασθαι *οἴδασιν*

3 Hes. *ψύλλα· ψύλλαι θηλυκῶς· ἄλλοι δὲ Ψύλλοι, ἔθνος Λιβύης*. Suid. *ψύλλα καὶ ψύλλαι θηλυκῶς· παρὰ δὲ Ἡροδότῳ Ψύλλοι ἔθνος Λιβύης*. idem Phot. et Ael. Dion. || 11 Eust.: v. ad 66

1 *ποιεῖν* **RSV** || 2 *χαμάθε* **D** *χαμάσθεν* **S** *χαμᾶσθε* **RV** || 3 *Νασάμωσι* **ABCT MPD**[1] *Νασαμῶσι* **D**[2] Steph. Byz. rell. cf. supra | *προσόμοροί* **CDRV** || 4 *ἐξηῦνε* **DRSV** || 5 *πᾶσα* **MPDRSV** || 6 *τὰ*] *ἃ* **M** || 7 *νόστος* **M** || 8 *Νασάμωνες* **ABCM PD**[1] || 10 *Γαράβαντες* **C** *Γαράμαντες* Eust., Steph. Byz. rell. *Γαμφάσαντες* inepte scribere vult Legrand (ci. Baehr) nixus Pompon. Mela I 47, qui tamen Garamantas Augilasque et Gamphasantes separatim inter Libyae gentes enumerat | *πάντα*] *πάντες* **SV** | *παντὸς*] *πάντες* **SV** | *ὁμιλίαν* Steph. Byz. || 11 *ἀμύνασθαι* **DV** Eust. || 12 *οἰκέουσι* om. **SV** | *ἔχον* **M** || 13 *ἑσπέρην* **DRSV** | *Μάλκαι* **M** || 14 *καὶ ἔνθεν* om. **RSV** | *κείρονται* **MPDRV** || 15 *καταιγαίων* **V** | *φέρουσι* **ABCT** || 16 *καλεομένου* **M** *καλουμένου* Ald. || 17 *ὁ Χαρίτων* — p. 444, 1 *προκαταλεχθείσης* om. **T**

προκαταλεχθείσης Λιβύης ψιλῆς, ἀπὸ θαλάσσης δὲ ἐς αὐτὸν στάδιοι διη-
176 *κόσιοί εἰσι. Μακέων δὲ τούτων ἐχόμενοι Γινδᾶνές εἰσι, τῶν αἱ γυναῖκες*
περισφύρια δερμάτων πολλὰ ἑκάστη φορέει κατὰ τοιόνδε τι, ὡς λέγεται·
κατ᾽ ἄνδρα ἕκαστον μιχθέντα περισφύριον περιδέεται, ἣ δ᾽ ἂν πλεῖστα
ἔχῃ, αὕτη ἀρίστη δέδοκται εἶναι ὡς ὑπὸ πλείστων ἀνδρῶν φιληθεῖσα.
177 *ἀκτὴν δὲ προέχουσαν ἐς τὸν πόντον τούτων τῶν Γινδάνων νέμονται*
Λωτοφάγοι, οἳ τὸν καρπὸν μοῦνον τοῦ λωτοῦ τρώγοντες ζώουσι. ὁ δὲ τοῦ
λωτοῦ καρπός ἐστι μέγαθος ὅσον τε τῆς σχίνου, γλυκύτητα δὲ τοῦ φοίνι-
κος τῷ καρπῷ προσείκελος· ποιεῦνται δὲ ἐκ τοῦ καρποῦ τούτου οἱ Λωτο-
178 *φάγοι καὶ οἶνον. Λωτοφάγων δὲ τὸ παρὰ θάλασσαν ἔχονται Μάχλυες, τῷ*
λωτῷ μὲν καὶ οὗτοι χρεώμενοι, ἀτὰρ ἧσσόν γε τῶν πρότερον λεχθέντων.
κατήκουσι δὲ ἐπὶ ποταμὸν μέγαν, τῷ οὔνομα Τρίτων ἐστί· ἐκδιδοῖ δὲ
οὗτος ἐς λίμνην μεγάλην Τριτωνίδα. ἐν δὲ αὐτῇ νῆσος ἔνι, τῇ οὔνομα Φλά·
ταύτην δὲ τὴν νῆσον Λακεδαιμονίοισί φασι λόγιον εἶναι κτίσαι.
179 *Ἔστι δὲ καὶ ὅδε λόγος λεγόμενος· Ἰήσονα, ἐπείτε οἱ ἐξεργάσθη ὑπὸ*
τῷ Πηλίῳ ἡ Ἀργώ, ἐσθέμενον ἐς αὐτὴν ἄλλην τε ἑκατόμβην καὶ δὴ καὶ
τρίποδα χάλκεον περιπλώειν Πελοπόννησον βουλόμενον ἐς Δελφοὺς ἀπ-
2 *ικέσθαι· καί μιν, ὡς πλέοντα γενέσθαι κατὰ Μαλέην, ὑπολαβεῖν ἄνεμον*
βορέην καὶ ἀποφέρειν πρὸς τὴν Λιβύην, πρὶν δὲ κατιδέσθαι γῆν, ἐν τοῖσι
βράχεσι γενέσθαι λίμνης τῆς Τριτωνίδος· καί οἱ ἀπορέοντι τὴν ἐξαγωγὴν
λόγος ἐστὶ φανῆναι Τρίτωνα καὶ κελεύειν τὸν Ἰήσονα ἑωυτῷ δοῦναι τὸν

AB CT MP(p) DR SV

T 7 Steph. Byz. *Γινδᾶνες· ἔθνος Λιβυκὸν λωτοφάγον,* οἳ τὸν καρπὸν μόνον τοῦ λωτοῦ *ἐσθίοντες ζῶσι* ‖ 7–10 Eust.: v. quae ad II 92, 2 laudavimus ‖ 12 s. Steph. Byz. *Φίλα· πόλις Μακεδονίας· . . . ἔστι καὶ νῆσος ἐν Αἰγύπτῳ· Ἡρόδοτος τετάρτῃ·* ἐπὶ ποταμὸν τὸν μέγαν – Τριτωνίδα | Eust. Dion. 267 *οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην τῇ Ἀθηνᾷ μάλιστα θύουσιν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ὃς καὶ ποταμὸν μέγαν Τρίτωνα καλούμενόν φησιν ἐκδιδόναι εἰς τὴν λίμνην ταύτην μεγάλην οὖσαν· λέγει δὲ καὶ ὅτι ταύτης τῆς Τριτωνίδος λίμνης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος θυγατέρα φασὶν οἱ ἐκεῖ τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ ὅτι μεμφθεῖσα ἡ Ἀθηνᾶ τῷ πατρὶ Ποσειδῶνι ἐποιήθη εἰς θυγατέρα, τουτέστι θετὴ θυγάτηρ ἐγένετο τῷ Διί* (180, 5)

1 *διηκόσιοι στάδιοί* **M** ‖ 2 *Μακέων – εἰσι* haplogr. om. **M** | *τουτέων* **AB** ‖ 4 *δέεται* **M**^{ac}**PpDRV** *δέδεται* **S** ‖ 5 *ἔχοι* **M** Ald. | *δέδοκε* **SV** ‖ 6 *προσέχουσαν* **D**^{ac}**RSV** | *πόντον*] *τόπον* **R** | *τοῦτον* **C**^{c} ‖ 7 *μοῦνον*] cf. Steph. Byz. | *ζώουσιν* **T** *ζῶσι* Steph. Byz. rell. ‖ 8 *καρποῦ λωτός* **M** | *τῆς τε* **T** *τὸ τῆς* **M** Ald. | *γλυκύτατα* **R** cf. Eust. ‖ 10 *καὶ* om. **D**^{1} | *τῷ* om. **MPDRSV** ‖ 11 *χρεόμενοι* **Pp** | *προτέρων* **B** ‖ 12 *τὸν μέγαν ᾧ* Steph. Byz. | *ἐστὶ καὶ ἐκδιδοῖ δὲ* **C** ‖ 13 *ἔνι*] *ἔστι* **M** | *Φίλα* Steph. Byz. ‖ 14 *Λακεδαιμόνιοι* **TMP**^{1} *Λακεδαιμονίοισι* **P**^{2}**p** cett. | *λόγον* **DRSV** ‖ 15 *ὅδε*] *ὧδε* **B** *ὁ* **T** ‖ 16 *ἐσθέμενος* **A**^{1}**C** ‖ 17 *περιπλόειν* **M** | *Πελοπονήσου* **T** ‖ 18 *Μελέην* **DR** ‖ 19 *βορῆν* **ABC**^{2}**T** *βορᾶν* **C**^{1} ‖ 20 *βράγχεσι* **M** Ald. *τραχέσι* **DRSV** | *λίμνης* om. **M** | *Τριτωνίτιδος* **TM** | *ἀπορρέοντι* **B** ‖ 21 *τὸν Τρίτωνα* **D**

*τρίποδα φάμενόν σφι καὶ τὸν πόρον δείξειν καὶ ἀπήμονας ἀποστελέειν.
πειθομένου δὲ τοῦ Ἰήσονος οὕτω δὴ τόν τε διέκπλοον τῶν βραχέων δει-* 3
*κνύναι τὸν Τρίτωνά σφι καὶ τὸν τρίποδα θεῖναι ἐν τῷ ἑωυτοῦ ἱρῷ ἐπιθε-
σπίσαντά τε τῷ τρίποδι καὶ τοῖσι σὺν Ἰήσονι σημήναντα τὸν πάντα λόγον,
ὡς ἐπεὰν τὸν τρίποδα κομίσηται τῶν τις ἐκγόνων τῶν ἐν τῇ Ἀργοῖ συμ-
πλεόντων, τότε ἑκατὸν πόλιας οἰκῆσαι περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην Ἑλλη-
νίδας πᾶσαν εἶναι ἀνάγκην. ταῦτα ἀκούσαντας τοὺς ἐπιχωρίους τῶν
Λιβύων κρύψαι τὸν τρίποδα.*
Τούτων δὲ ἔχονται τῶν Μαχλύων Αὐσῆες. οὗτοι δὲ καὶ οἱ Μάχλυες **180**
*πέριξ τὴν Τριτωνίδα λίμνην οἰκέουσι, τὸ μέσον δέ σφι οὐρίζει ὁ Τρίτων.
καὶ οἱ μὲν Μάχλυες τὰ ὀπίσω κομῶσι τῆς κεφαλῆς, οἱ δὲ Αὐσῆες τὰ ἔμ-
προσθε. ὁρτῇ δὲ ἐνιαυσίῃ Ἀθηναίης αἱ παρθένοι αὐτῶν δίχα διαστᾶσαι* 2
*μάχονται πρὸς ἀλλήλας λίθοισί τε καὶ ξύλοισι, τῇ αὐθιγενέι θεῷ λέγουσαι
τὰ πάτρια ἀποτελέειν, τὴν Ἀθηναίην καλέομεν· τὰς δὲ ἀποθνησκούσας
τῶν παρθένων ἐκ τῶν τρωμάτων ψευδοπαρθένους καλέουσι. πρὶν δὲ ἀνεῖναι* 3
*αὐτὰς μάχεσθαι, τάδε ποιεῦσι· κοινῇ παρθένον τὴν καλλιστεύουσαν ἑκά-
στοτε κοσμήσαντες κυνῇ τε Κορινθίῃ καὶ πανοπλίῃ Ἑλληνικῇ καὶ ἐπ' ἅρμα
ἀναβιβάσαντες περιάγουσι κύκλῳ. ὁτέοισι δὲ τὸ πάλαι ἐκόσμεον τὰς παρ-* 4
*θένους πρὶν ἢ σφι Ἕλληνας παροικισθῆναι, οὐκ ἔχω εἰπεῖν, δοκέω δ' ὦν
Αἰγυπτίοισι ὅπλοισι κοσμέεσθαι αὐτάς· ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου καὶ τὴν ἀσπί-
δα καὶ τὸ κράνος φημὶ ἀπῖχθαι ἐς τοὺς Ἕλληνας. τὴν δὲ Ἀθηναίην φασὶ* 5
*Ποσειδέωνος εἶναι θυγατέρα καὶ τῆς Τριτωνίδος λίμνης καί μιν μεμφθεῖ-
σάν τι τῷ πατρὶ δοῦναι ἑωυτὴν τῷ Διί, τὸν δὲ Δία ἑωυτοῦ μιν ποιήσασθαι
θυγατέρα. ταῦτα μὲν λέγουσι· μίξιν δ' ἐπίκοινον τῶν γυναικῶν ποιέονται
οὔτε συνοικέοντες κτηνηδόν τε μισγόμενοι. ἐπεὰν δὲ γυναικὶ τὸ παιδίον* 6

AB CT MP(p) DR SV

T 9 Steph. Byz. *Αὐσεῖς· ἔθνος Λιβύης· Ἀπολλόδωρος δευτέρᾳ Περὶ γῆς καὶ Ἡρόδοτος ἐν τετάρτῃ* || 22 s. Eust.: v. ad 178

1 *φάμενός* **TM** Ald. | *ἀπήμονα*^{ας} **M** | *ἀποστέλλειν* **T** *ἀποστελλέειν* **V** || 2 *διέκπλον* **M** | *βραγχέων* **MD²** Ald. || 3 *θῆναι* **B** || 4 *σημάναντα* **DRSV** *θεσπίσαντα* **M**^{ac} || 5 *τῶν*^{1}] *πάντων* **DRSV** | *ἐγγόνων τις* **ABC** *ἐκγόνων τις* **MPp** | *ἐν* om. **M** || 6 *οἰκίσαι* **TM** Eltz in notis Dobraei bibl. univ. Cantabr. Pp. VI. 26 || 7 *πάσας* **M** || 9 *Αὐσῆες* temptavi *Αὐσέες* Struvio duce edd. *Αὐσῆς* **A**^{t}**BCTMDV** *Αὐσεῖς* Steph. Byz. **SA**^{mg} *Αὐσεῖ* **R** || 10 *ὁ* om. **C** || 11 *κομέουσι* **MPp** Ald. *κομέωσι* **CT** | *Αὐσῆς* **ABCTMDV** *Αὐσεῖς* **S** *Αὐσεῖ* **R** || 13 *ἀλλήλους* **B¹** | *αὐθιγενέῃ* **C** || 14 *ἐπιτελέειν* **MS** | *καλέουσαι τὴν Ἀθηναίην* **S** | *καλέουσι* **MPDRV** || 15 *τῶν παρθένων*] *παρθένους* **MPDRSV** || 16 *ποιεῦσι· κοινῇ παρθένον* distinguunt **Mp** edd. *ποιεῦσι κοινῇ· παρθένον* **ABCT** *ποιεῦσι· κοινῇ παρθένοι* cett. || 17 *κομήσαντες* **A**^{ac} || 18 *περιάγουσι τὴν λίμνην κύκλῳ* **ABCTMP** | *ὁτέοις* **DRV** || 19 *εἶπαι* **M** Ald. || 25 *ξυνοικέοντες* **M** | *τε*] *δὲ* **DRSV**

ἁδρὸν γένηται, συμφοιτῶσι ἐς τὠυτὸ οἱ ἄνδρες τρίτου μηνός, καὶ τῷ ἂν
οἴκῃ τῶν ἀνδρῶν τὸ παιδίον, τούτου παῖς νομίζεται.
181 *Οὗτοι μὲν οἱ παραθαλάσσιοι τῶν νομάδων Λιβύων εἰρέαται· ὑπὲρ δὲ*
τούτων ἐς μεσόγαιαν ἡ θηριώδης ἐστὶ Λιβύη, ὑπὲρ δὲ τῆς θηριώδεος
ὀφρύη ψάμμης κατήκει παρατείνουσα ἀπὸ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων
2 *ἐπ᾽ Ἡρακλέας στήλας. ἐν δὲ τῇ ὀφρύῃ ταύτῃ μάλιστα διὰ δέκα ἡμερέων*
ὁδοῦ ἁλός ἐστι τρύφεα κατὰ χόνδρους μεγάλους ἐν κολωνοῖσι, καὶ ἐν
κορυφῇσι ἑκάστου τοῦ κολωνοῦ ἀνακοντίζει ἐκ μέσου τοῦ ἁλὸς ὕδωρ
ψυχρὸν καὶ γλυκύ, περὶ δὲ αὐτὸ ἄνθρωποι οἰκέουσι ἔσχατοι πρὸς τῆς
ἐρήμου καὶ ὑπὲρ τῆς θηριώδεος, πρῶτοι μὲν ἀπὸ Θηβέων διὰ δέκα ἡμε-
ρέων ὁδοῦ Ἀμμώνιοι ἔχοντες τὸ ἱρὸν ἀπὸ τοῦ Θηβαιέος Διός (καὶ γὰρ τὸ
ἐν Θήβῃσι, ὡς καὶ πρότερον εἴρηταί μοι, κριοπρόσωπον τοῦ Διὸς τὤγαλμά
3 *ἐστι)· τυγχάνει δὲ καὶ ἄλλο σφιν ὕδωρ κρηναῖον ἐόν, τὸ τὸν μὲν ὄρθρον*
γίνεται χλιαρόν, ἀγορῆς δὲ πληθυούσης ψυχρότερον, μεσαμβρίη τέ ἐστι
καὶ τὸ κάρτα γίνεται ψυχρόν, τηνικαῦτα δὲ ἄρδουσι τοὺς κήπους· ἀπο-
κλινομένης δὲ τῆς ἡμέρης ὑπίεται τοῦ ψυχροῦ, ἐς οὗ δύεταί τε ὁ ἥλιος καὶ
τὸ ὕδωρ γίνεται χλιαρόν, ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἰὸν ἐς τὸ θερμὸν ἐς μέσας νύκτας
4 *πελάζει, τηνικαῦτα δὲ ζέει ἀμβολάδην· παρέρχονταί τε μέσαι νύκτες καὶ*
ψύχεται μέχρι ἐς ἠῶ. ἐπίκλησιν δὲ αὕτη ἡ κρήνη καλέεται Ἡλίου.
182 *Μετὰ δὲ Ἀμμωνίους διὰ τῆς ὀφρύης τῆς ψάμμου δι᾽ ἀλλέων δέκα ἡμε-*
ρέων ὁδοῦ κολωνός τε ἁλός ἐστι ὅμοιος τῷ Ἀμμωνίῳ καὶ ὕδωρ, καὶ ἄν-
θρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι· τῷ δὲ χώρῳ τούτῳ οὔνομα Αὔγιλά ἐστι. ἐς

AB C TM P(p) DR SV
Τυγχάνει δὲ (181, 3) – Ἡλίου (181, 4) exc. floril. 𝔄𝔓

3 Eust.: v. ad 66 ‖ 18 *Λέξ. ἀμβολάδην· καθ᾽ ὑπερβολήν.* Suid. *ἀμβολάδην· ἀναβάλλων· Ἡρόδοτος· καθ᾽ ὑπερβολήν.* Eust. Il. 1241 (ad *Φ* 364) *τὸ . . . ἀμβολάδην ἀντὶ τοῦ 'ἀναβλητικῶς' ἢ 'ἀναβολικῶς' . . .· κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ παρὰ Ἡροδότῳ, ἔνθα ἱστορεῖ κρήνην περὶ μέσας νύκτας ζέουσαν ἀμβολάδην*

1 *ἀνδρὸν* **D**[1] *ἀνδρῶν* **RSV** | *συμφοιτέουσι* **MPp** *συμφοιτέωσιν* **CT** | *τοῦτο* **B** *τῶ* **V** ‖ 2 *ἥκῃ* **M** Ald. ‖ 3 *ἠρέαται* **C** cf. Eust. ‖ 4 *εἰς* **V** | *μεσόγεαν* **RSV** | *ἡ* om. **DRSV** ‖ 5 *ψάμμος* **TMPDRSV** | *κατατείνουσα* **ABC** | *ἀπὸ*] *ὑπὸ* **p** *ὑπὲρ* **M** | *Θηβαίων* **CMDRSV** *Θηβῶν* **AB** | *Αἰγυπτιαίων* **C** *Αἰγυπτίων* **DRSV** ‖ 8 *τῶν κολωνῶν* **M** Ald. | *ἀνακοντίζειν* **RSV** ‖ 9 *τε καὶ* **D** | *αὐτὸν* propos. Stein ‖ 10 *Θηβαίων* **TMDRV** ‖ 11 *Ἀμμόνιοι* **V** | *ἱερὸν* **M** ‖ 13 *σφι* **A** | *Κυρηναῖον* **T** | *ὄρθρου* **R** ‖ 14 *λιαρόν* **C** | *πληθούσης* **T** | *μεσαμβρίης* **RV** *μεσημβρίη* **𝔄𝔓** | *τέ*] *δέ* **AB CT𝔄𝔓** ‖ 15 *γίνεται κάρτα* **𝔓** *κάρτα γίνεται* **𝔄** codd. ‖ 16 *τε* om. **MpRS** hab. **𝔄𝔓** rell. ‖ 17 *λιαρόν* **C** | *ἐπεὶ* **DRV** *ἐπὶ* **𝔄𝔓** rell. | *ἐς*[2] om. **DRSV** hab. **𝔄𝔓** rell., cf. Eust. (ante *ἐς* non distinxi, verbum *πελάζει* 'impersonaliter' esse usurpatum intelligens, ut Germanice dicitur *es nähert sich*) ‖ 18 *πελαγίζει* **MPp** Ald. ‖ 19 *μέχρις* **CTMS𝔄𝔓** | *ἐς* om. **M** | *δὲ* om. **T** ‖ 20 *τῆς ὀφρύος* **T** om. **R** | *ἀλέων* **C**[ac] **R** | *δέκα*] *δὲ* **C** ‖ 21 *ἄλλος* **ABCTMD** | *ὁμοίως* **C** ‖ 22 *αὐτὸ* **D** | *Αἴγιλά* **MPp** Ald.

τοῦτον τὸν χῶρον οἱ Νασαμῶνες ὀπωριεῦντες τοὺς φοίνικας φοιτῶσι.
ἀπὸ δὲ Αὐγίλων διὰ δέκα ἡμερέων ἀλλέων ὁδοῦ ἕτερος ἁλὸς κολωνὸς καὶ 183
ὕδωρ καὶ φοίνικες καρποφόροι πολλοί, κατάπερ καὶ ἐν τοῖσι ἑτέροισι· καὶ
ἄνθρωποι οἰκέουσι ἐν αὐτῷ, τοῖσι οὔνομα Γαράμαντές ἐστι, ἔθνος μέγα
ἰσχυρῶς, οἳ ἐπὶ τὸν ἅλα γῆν ἐπιφορέοντες οὕτω σπείρουσι. συντομώτατον 2
δέ ἐστι ἐς τοὺς Λωτοφάγους, ἐκ τῶν τριήκοντα ἡμερέων ἐς αὐτοὺς ὁδός
ἐστι, ἐν τοῖσι καὶ οἱ ὀπισθονόμοι βόες γίνονται. ὀπισθονόμοι δὲ διὰ τόδε
εἰσί· τὰ κέρεα ἔχουσι κεκυφότα ἐς τὸ ἔμπροσθεν· διὰ τοῦτο ὀπίσω ἀνα- 3
χωρέοντες νέμονται, ἐς γὰρ τὸ ἔμπροσθεν οὐκ οἷοί τέ εἰσι προεμβαλ-
λόντων ἐς τὴν γῆν τῶν κερέων. ἄλλο δὲ οὐδὲν διαφέρουσι τῶν ἄλλων βοῶν
ὅτι μὴ τοῦτο καὶ τὸ δέρμα ἐς παχύτητά τε καὶ τρῖψιν. οἱ Γαράμαντες δὴ 4
οὗτοι τοὺς τρωγοδύτας Αἰθίοπας θηρεύουσι τοῖσι τεθρίπποισι· οἱ γὰρ
τρωγοδύται Αἰθίοπες πόδας τάχιστοι ἀνθρώπων πάντων εἰσί, τῶν πέρι
ἡμεῖς λόγους ἀποφερομένους ἀκούομεν. σιτέονται δὲ οἱ τρωγοδύται ὄφις
καὶ σαύρας καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἑρπετῶν· γλῶσσαν δὲ οὐδεμιῇ ἄλλῃ
παρομοίην νενομίκασι, ἀλλὰ τετρίγασι κατάπερ αἱ νυκτερίδες.
Ἀπὸ δὲ Γαραμάντων δι᾽ ἀλλέων δέκα ἡμερέων ὁδοῦ ἄλλος ἁλός τε κολω- 184

AB C TM P(p) DR SV

T 2 – p. 448, 3 ex hoc capite nonnulla haurit Pomp. Mela chorogr. I 8, 42–46 nulla nostri mentione facta || 12–16 Eust. Dion. 180 *Ἡρόδοτος ... τοὺς Τρωγλοδύτας Αἰθίοπας εἶναι ἱστορῶν φησιν, ὅτι* οἱ Τρωγλοδύται Αἰθίοπες τάχιστοι ἀνθρώπων εἰσὶ πάντων, σιτοῦνται δὲ *καὶ ὄφεις καὶ σαύρας, τῇ δὲ διαλέκτῳ τετρίγασι* καθάπερ αἱ νυκτερίδες || 17 – p. 448, 11 ib. 66 *Ἡρόδοτος ... τοιαῦτα ... λέγει· μετὰ τοὺς Γαράμαντας ἔθνος διὰ δέκα ἡμερῶν ὁδοῦ Ἄτλαντες, ἄνθρωποι* ἀνώνυμοι, *τουτέστι κοινῶς μὲν λεγόμενοι Ἄτλαντες,* ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ *μὴ ἔχοντες κείμενον ὄνομα. λέγει δὲ καὶ ὅτι* καταρῶνται ὑπερβαλλόντως τῷ ἡλίῳ *οἱ Ἄτλαντες, διότι κατακαίων* ἐπιτρίβει αὐτούς, *καὶ ὅτι* στενὸν *καὶ κυκλοτερὲς τὸ τοιοῦτον ὄρος ὁ Ἄτλας καὶ ὑψηλότατον ὡς μὴ εἶναι δυνατὸν ἰδεῖν* τὰς αὐτοῦ κορυφὰς *καὶ μηδὲ* νέφη (*νέφος* v. l.) αὐτάς *ποτε* ἐπιλείπειν

1 Lex. Vind. 135 *ὀπωρίζειν ἀντὶ τοῦ 'ὀπώρας συνάγειν' καὶ ὀπωριᾶν ἐπὶ μέλλοντος· Ἡρόδοτος·* ὀπωριεῦντες — φοιτῶσιν

1 *Νασάμωνες* **ABCTMPD**^{1} | *φοιτέουσι* **MPp** Ald. *φοιτέωσι* **C** cf. Lex. Vind. || 2 *Αὐγιλέων* **DRSV** *Αἰγίλων* **MPp** Ald. | *ἄλλων* **MDRSV**, cf. gramm. meam 113 | *ἄλλος* **A**^{t}**B**^{1}**CT**, corr. **A**^{2mg} || 4 *ἐν αὐτῷ τοῖσι* om. **A**^{1}, in mg. suppl. **A**^{2} | *Γαράβαντές* **RSV** | *εἰσιν* **T** || 5 *ἐπιφερέοντες* **R** || 7 *καὶ* om. **T** || 8 *τὰ* om. **R** | *διὰ* — 9 *ἔμπροσθεν* haplogr. om. **SV** | *διὰ τοῦτο δὲ* **DR** || 9 *προεμβαλόντων* **CT** *προεμβαλλόντες* **SV** || 10 *τὴν* om. **DRSV** || 11 *Γαράβαντες* **RSV** | *δὲ* **CPpM** Ald. || 12 *τρωγλοδύτας* **B**^{2}**TMPDRSV** litteras *γλ* suprascr. **A**^{2} | *θηρεύουσι* — 13 *Αἰθίοπες* om. **V** *γειτονεύουσι οἱ* **S** || 13 *τρωγλοδύται* **B**^{2}**TMPDRSV** Eust. || 13.14 *πέρι ἡμεῖς* scripsi *ἡμεῖς* **DRSV** *ἡμεῖς περι* **A** *ἡμεῖς περὶ* **B** *ἡμεῖς πέρι* cett. || 14 *τρωγλοδύται* **B**^{2}**TMPDRSV** litt. *λ* suprascr. **A**^{2} || 14 *ὄφεις* **DRSV** Eust. || 15 *σαύρας* **P**^{2mg}**MDRSV** Eust. *σαύρους* **P**^{t}**p** cett. || 16 *παρομοίῃ* **DRV** *παροιμίην* **C** | *τετρύγασι* **MS** | *καθάπερ* Eust. | *αἱ* om. **M**^{1} | *νεκτερίδες* **R** || 17 *Γαραβάτων* **R** *Γαραβάντων* **SV** | *ἀλέων* **V** *ἄλλων* **M** | *ἄλλος ἀλλός τε* **M**

νὸς καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι, τοῖσι οὔνομά ἐστι Ἄτλαντες, οἳ ἀνώνυμοί εἰσι μοῦνοι ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· ἁλέσι μὲν γάρ σφί ἐστι Ἄτλαντες οὔνομα, ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ αὐτῶν οὔνομα οὐδὲν κέεται.
2 οὗτοι τῷ ἡλίῳ ὑπερβάλλοντι καταρῶνται καὶ πρὸς τούτοισι πάντα τὰ αἰσχρὰ λοιδορέονται, ὅτι σφέας καίων ἐπιτρίβει αὐτούς τε τοὺς ἀνθρώ-
3 πους καὶ τὴν χώρην αὐτῶν. μετὰ δὲ δι' ἀλλέων δέκα ἡμερέων ἄλλος κολωνὸς ἁλὸς καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι. ἔχεται δὲ τοῦ ἁλὸς τούτου ὄρος, τῷ οὔνομά ἐστι Ἄτλας, ἔστι δὲ στεινὸν καὶ κυκλοτερὲς πάντῃ, ὑψηλὸν δὲ οὕτω δή τι λέγεται ὡς τὰς κορυφὰς αὐτοῦ οὐκ οἷά τε εἶναι ἰδέσθαι, οὐδέκοτε γὰρ αὐτὰς ἀπολείπειν νέφεα οὔτε θέρεος οὔτε
4 χειμῶνος· τοῦτο τὸν κίονα τοῦ οὐρανοῦ λέγουσι οἱ ἐπιχώριοι εἶναι. ἐπὶ τούτου τοῦ ὄρεος οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐπώνυμοι ἐγένοντο, καλέονται γὰρ δὴ Ἄτλαντες· λέγονται δὲ οὔτε ἔμψυχον οὐδὲν σιτέεσθαι οὔτ' ἐνύπνια ὁρᾶν.

85 Μέχρι μὲν δὴ τῶν Ἀτλάντων τούτων ἔχω τὰ οὐνόματα τῶν ἐν τῇ ὀφρύῃ κατοικημένων καταλέξαι, τὸ δ' ἀπὸ τούτων οὐκέτι. διήκει δ' ὦν ἡ ὀφρύη
2 μέχρι Ἡρακλέων στηλέων καὶ τὸ ἔξω τουτέων. ἔστι δὲ ἁλός τε μέταλλον ἐν αὐτῇ διὰ δέκα ἡμερέων ὁδοῦ καὶ ἄνθρωποι οἰκέοντες. τὰ δὲ οἰκία τούτοισι πᾶσι ἐκ τῶν ἁλίνων χόνδρων οἰκοδομέαται. ταῦτα γὰρ ἤδη τῆς Λιβύης ἄνομβρά ἐστι· οὐ γὰρ ἂν ἠδυνέατο μένειν οἱ τοῖχοι ἐόντες ἅλινοι, εἰ
3 ὗε. ὁ δὲ ἅλς αὐτόθι καὶ λευκὸς καὶ πορφύρεος τὸ εἶδος ὀρύσσεται. ὑπὲρ δὲ τῆς ὀφρύης ταύτης τὸ πρὸς νότου καὶ ἐς μεσόγαιαν τῆς Λιβύης ἔρημος καὶ

AB C TM P(p) DR SV

T 2 Steph. Byz. *Ἄτλαντες· ἔθνος Λιβυκόν· Ἡρόδοτος τετάρτῃ· ἔστι δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν ὀρῶν τῶν δύο Ἀτλάντων.* Paus. I 33, 5 *Νασαμῶνες . . ., οὓς Ἄτλαντας Ἡρόδοτος* (scil. *καλεῖ*) || 13 cf. quae ad 2 e Steph. Byz. laudavimus

2 *Ἀτάραντες* Salmasio duce edd. *Atlantes* Mela; codicum lectionem conservavi hos Atlantes ab illis qui infra (185, 1) *Ἄτλαντες οὗτοι* nominantur distingui iudicans et utramque gentem uno atque eodem nomine a montis designatione derivato (184, 4) a nostro unum esse populum existimari; cf. Steph. Byz. | *ἀλλέσι* **D** | *μὲν* om. **MP** || 3 *οὔνομα Ἄτλαντες* **M** | *Ἀτάραντες* edd. (v. 2) || 4 *ὑπερβαλλόντως* Eust. | *καταρέωνται* **C** || 4–5 *τὰ αἰσχρὰ πάντα* **D** *πάντα τὰ ἐσχρὰ* **BR** || 5 *λοιδοροῦνται* **DRSV** | *κατακαίων* Eust. | *τε*] *τε καὶ* **M** || 6 *ἄλλων* **MDRSV**, sed cf. gramm. meam 113 | *ἡμερέων ὁδοῦ* **CMP** || 6–7 *ἡμερέων ἅλος κολωνὸς καὶ* **M** || 8 *οὖρος* **CTMPD**[2] | *τῷ*] *τὸ* V^{ac} | *ἐστι* om. **MPDRSV** || 9 *δή* om. **ABCT** || 10 *ἀπολείπει* **TPR** *ἀπολείφειν* **V** *ἐπιλείπει* **M** *ἐπιλείπειν* Eust. | *θέρος* **R** || 11 *τοῦτο* (quod ad *ὄρος*, lin. 8, spectat) *τὸν*] *τοῦτον τὸν* **C** *τοῦτο* **M** Ald. | *εἶναι οἱ ἐπιχώριοι* **C** | *ἐπὶ*] *ἀπὸ* **S** || 12 *οὔρεος* **CTMPD**[2] || 13 *δή* om. **ABCT** | *δὲ*] *γὰρ* **M** | *ἐνύπνιον* **T** || 15 *ὀφρύι* **TMPp** || 17 *στηλέων* om. **M** | *ἔστι*] *ἐν* **DRSV** | *ἄλλος* **B**[1] || 19 *ᾠκοδομέαται* **B** || 20 *ἂν* om. **MRSV** | *ἠδυναίατο* **MD** *ἠδυνέετο* **C** || 21 *ἁλὸς* **CD** | *δὲ*[2] om. **R** || 22 *νότον καὶ μεσόγαιαν* **MPDRSV**

ἄνυδρος καὶ ἄθηρος καὶ ἄνομβρος καὶ ἄξυλός ἐστι ἡ χώρη, καὶ ἰκμάδος ἐστὶ ἐν αὐτῇ οὐδέν.

Οὕτω μὲν μέχρι τῆς Τριτωνίδος λίμνης ἀπ' Αἰγύπτου νομάδες εἰσὶ 186
κρεοφάγοι τε καὶ γαλακτοπόται Λίβυες καὶ θηλέων τε βοῶν οὔτι γευόμε-
νοι, δι' ὅ τι περ οὐδὲ Αἰγύπτιοι, καὶ ὗς οὐ τρέφοντες. βοῶν μέν νυν θηλέων 2
οὐδ' αἱ Κυρηναίων γυναῖκες δικαιεῦσι πατέεσθαι διὰ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ
Ἶσιν, ἀλλὰ καὶ νηστείας αὐτῇ καὶ ὁρτὰς ἐπιτελέουσι· αἱ δὲ τῶν Βαρκαίων
γυναῖκες οὐδὲ ὑῶν πρὸς τῇσι βουσὶ γεύονται. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω ἔχει, 187
τὸ δὲ πρὸς ἑσπέρης τῆς Τριτωνίδος λίμνης οὐκέτι νομάδες εἰσὶ Λίβυες
οὐδὲ νόμοισι τοῖσι αὐτοῖσι χρεώμενοι οὐδὲ κατὰ τὰ παιδία ποιεῦντες, οἷόν
τι καὶ οἱ νομάδες εἰώθασι ποιέειν. οἱ γὰρ δὴ τῶν Λιβύων νομάδες (εἰ μὲν 2
πάντες, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως τοῦτο εἰπεῖν, ποιεῦσι δὲ αὐτῶν συχνοὶ τοιάδε)
τῶν παιδίων τῶν σφετέρων, ἐπεὰν τετραέτεα γένηται, οἰσύπῃ προβάτων
καίουσι τὰς ἐν τῇσι κορυφῇσι φλέβας, μετεξέτεροι δὲ αὐτῶν τὰς ἐν τοῖσι
κροτάφοισι τοῦδε εἵνεκα, ὡς μή σφεας ἐς τὸν πάντα χρόνον καταρρέον
φλέγμα ἐκ τῆς κεφαλῆς δηλῆται· καὶ διὰ τοῦτο σφέας λέγουσι εἶναι ὑγιηρο- 3
τάτους, εἰσὶ γὰρ ὡς ἀληθέως οἱ Λίβυες ἀνθρώπων πάντων ὑγιηρότατοι,
τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· εἰ μὲν διὰ τοῦτο, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἰπεῖν, ὑγιηρότατοι
δ' ὦν εἰσί. ἢν δὲ καίουσι τὰ παιδία σπασμὸς ἐπιγένηται, ἐξεύρηταί σφι
ἄκος· τράγου γὰρ οὖρον σπείσαντες ῥύονταί σφεα. λέγω δέ, τὰ λέγουσι
αὐτοὶ Λίβυες.

Θυσίαι δὲ τοῖσι νομάσι εἰσὶ αἵδε· ἐπεὰν τοῦ ὠτὸς ἀπάρξωνται τοῦ κτή- 188

AB C TM P(p) DR SV
Σχόλ. 187, 2 (ad *οἴσπῃ*) *κόπρῳ, ῥύπῳ* **C**

13 *Λέξ. οἰσύπη· ῥυπαρῶν* (*ῥυπαρὰ* Lexx. alph. plur.) *προβάτων ἔρια.* Greg. Cor. 150 *οἰσύπη δὲ τὸ τῶν ῥυπαρῶν προβάτων ἔριον καὶ τὸ διαχώρημα τοῦ προβάτου.* Suid. *οἴσπη· ῥυπαρῶν προβάτων ἔρια· Ἡρόδοτος.* cf. Schol.

4 *κρεωφάγοι* **TD** | *τε*[1] om. **DRSV** | *γαλακτοπῶται* **D**[2] | *θηλεῶν* **PR**, v. praef. XII s. | *οὔτι*] *ὅτι* **C** || 5 *τρέφονται* **R** *τρέφουσι* **M** | *θηλέων*] v. praef. XII s. || 6 *ἅπτεσθαι* **ABCTM** || 7 *ἀλλὰ* om. **T** | *ἐπιτηδεύουσι* **P**[1]**DRSV** *ἐπιτελέουσι* **P**[2]**p** cett. | *Βαρκέων* **B** || 8 *ἔχειν* **C** || 9 *τὸ*] *τὰ* **BC** | *οὐκ ἔστι* **RV** | *οἱ Λίβυες* **D** || 10 *αὐτοῖσι* om. **B**[1] | *χρεόμενοι* **Pp** | *πεδία* **B** || 11 *ἐώθασι* **MPDRSV** || 12 *τοῦτο ἀτρεκέως* **DRSV** | *τοῦτο* om. **M** | *εἶπαι* **M** Ald. || 13 *τετραετία* **CM** | *γένωνται* **C** | *οἰ***σπῃ* **B** ***σπῃ* **C** *οἴσπῃ* **A** cf. grammaticos || 14 *κορυφοῖσι* **C** | *αὐτέων* **M** Ald. | *τοῖσι*] *τῇσι* **CSV** || 15 *κροτάφοισι φλέβας τοῦδε* **C** || 16 *δήληται* **D** *δήλεται* **RSV** | *ὑγικροτάτους* **RSV** || 17 *ἀληθῶς* **ABC** *ἀληθῆ* **T** | *οἱ* om. **ABCT** | *ὑγιηρότατοι πάντων ἀνθρώπων* **M** | *ὑγικρότατοι* **RSV** || 18 *εἶπαι* **M** Ald. || 18–19 *εἰσὶ δ' ὦν ὑγιηρότατοι* **M** *ὑγρόκρότατοι δ' ὦν εἰσί* **R** *ὑγικρότατοι δ' ὦν εἰσί* **SV** || 19 *καίουσι* formam dat. pl. participii esse censeo absoluta constructione usurpatam ('wenn man brennt'): *καίωσι* **Pp** || 20 *γὰρ* om. **C** | *σφέας* **ABCTM**, cf. grammaticam meam 106

νεος, ῥιπτέουσι ὑπὲρ τὸν δόμον, τοῦτο δὲ ποιήσαντες ἀποστρέφουσι τὸν
αὐχένα αὐτοῦ. θύουσι δὲ Ἡλίῳ καὶ Σελήνῃ μούνοισι. τούτοισι μέν νυν
πάντες Λίβυες θύουσι, ἀτὰρ οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην νέμοντες τῇ
89 *Ἀθηναίῃ μάλιστα, μετὰ δὲ τῷ Τρίτωνι καὶ τῷ Ποσειδέωνι. τὴν δὲ ἄρα*
ἐσθῆτα καὶ τὰς αἰγίδας τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀθηναίης ἐκ τῶν Λιβυσσέων
ἐποιήσαντο οἱ Ἕλληνες· πλὴν γὰρ ἢ ὅτι σκυτίνη ἡ ἐσθὴς τῶν Λιβυσσέων
ἐστὶ καὶ οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇσι οὐκ ὄφιές εἰσι, ἀλλὰ ἱμάν-
2 *τινοι, τὰ δὲ ἄλλα πάντα κατὰ τὠυτὸ ἔσταλται. καὶ δὴ καὶ τὸ οὔνομα κατ-*
ηγορέει, ὅτι ἐκ Λιβύης ἥκει ἡ στολὴ τῶν Παλλαδίων· αἰγέας γὰρ περιβάλ-
λονται ψιλὰς περὶ τὴν ἐσθῆτα θυσανωτὰς αἱ Λίβυσσαι κεχριμένας ἐρευ-
3 *θεδάνῳ, ἐκ δὲ τῶν αἰγέων τουτέων αἰγίδας οἱ Ἕλληνες μετωνόμασαν. δο-*
κέει δ᾽ ἔμοιγε καὶ ὀλολυγὴ ἐπὶ ἱροῖσι ἐνθαῦτα πρῶτον γενέσθαι· κάρτα
γὰρ ταύτῃ χρέωνται αἱ Λίβυσσαι, καὶ χρέωνται καλῶς. καὶ τέσσερας

AB C TM P(p) DR SV

T 2 Eust. Dion. 185 *τὰ τῶν νομάδων . . . ἄσπετα φῦλα, οὕς φησιν Ἡρόδοτος Ἡλίῳ καὶ Σελήνῃ θύειν μόνοις ἐκ τῶν ἄλλων θεῶν* || 3s. Eust. Il. 1265 (ad *X* 183) *οἱ* περὶ Τριτωνίδα λίμνην *θύουσι* τῇ Ἀθηνᾷ *μάλιστα καθ᾽ Ἡρόδοτον, μετὰ δὲ* τῷ Τρίτωνι καὶ τῷ Ποσειδῶνι || 4–11 ib. 603 (ad *E* 738) *φησὶ . . . Ἡρόδοτος ὅτι* τὴν ἐσθῆτα – ἱμάντινοι. *ὁ δὲ αὐτὸς λέγει καὶ ὅτι δὲ* ἐκ Λιβύης – μετωνόμασαν. *λέγει δὲ Ἡρόδοτος ἐν τούτοις αἰγέας μὲν δορὰς αἰγῶν, ὡς καὶ προείρηται,* ἐρευθεδάνῳ *δὲ ἤτοι ἐρυθροδάνῳ κεχρισμένας τὰς ἐρυθροβαφεῖς* || 12s. ib. 643 (ad *Z* 301) *καθ᾽ Ἡρόδοτον ἐκ Λιβύων ἦλθεν εἰς Ἕλληνας τὸ ὀλολύζειν ἐπὶ ἱεροῦ. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι δοκεῖ μοι,* ὡς ἡ ὀλολυγὴ ἐπὶ τῶν ἱερῶν *ἐν Λιβύῃ πρῶτον ἐγένετο,* κάρτα γὰρ ταύτῃ χρῶνται αἱ Λίβυσσαι || 13s. ib. 707 (ad *Θ* 185) *Ἡρόδοτος . . . λέγει . . . ὅτι* τέσσαρας ἵππους ζευγνύναι παρὰ Λιβύων Ἕλληνες μεμαθήκασι. id. Dion. 175 *θηροτρόφον . . . τὴν Λιβύην ἱστοροῦσι καὶ ἔρημον τὴν πολλήν. ἔλαφος δὲ καὶ ὗς ἄγριος ἐν αὐτῇ οὐκ ἔστιν* (192, 2), *ὡς οἱ παλαιοὶ λέγουσιν. φησὶν οὖν Ἡρόδοτος, ὅτι* τέσσαρας ἵππους ζευγνύναι παρὰ Λιβύων Ἕλληνες ἔμαθον

5 *Λέξ. αἰγίς· ἣν Λίβυες φοροῦσι δοράν.* Hes. *αἰγίς· ὀξεῖα πνοὴ καὶ ἣν οἱ Λίβυες φέρουσι δοράν.* Suid. *αἰγίς· ἣν Λίβυες φοροῦσι δοράν* || 9–11 Harpocr. *αἰγίδας· . . . Ἡρόδοτος . . . ἐν δ΄ ταύτας φησὶν ὑπὸ Λιβύων αἰγέας καλεῖσθαι*

1 *τὸν*^{1}] *τῶν* **B**^{1} | *δρόμον* **CM** || 4 *τῷ*^{2} om. **C** hab. Eust. rell. || 5 *ἐκ* – 6 *ἐσθὴς* om. **B**^{1} | *Λιβυσέων* **R** *Λιβυσσῶν* Eust. || 6 *ἐποιήσαντο* – *Λιβυσσέων* om. **T** | *πλὴν ὅτι* Eust. *πλὴν γὰρ ὅτι* **M** Ald. | *ἡ τῶν Λιβυσσέων ἐσθὴς σκυτίνη* **M** | *Λιβυσέων* **A** *Λιβυσσῶν* Eust. || 7 *θύσσαννοι οἱ* **R** *θύσσανοι οἱ* **V** *θύσανοι* **M** | *αὐτοῖσιν* **SV** *αὐτῇ εἰσι* **A**^{c}**BC** *αὐτῇ εισῃ* **A**^{ac} *αὐτοί εἰσιν* **T** om. Eust. | *ἀλλὰ* – 8 *δὲ* haplogr. om. **RSV** | *ἱμάτινοι* **C** || 9 *Παλαδίων* **CR**^{ac}**V**^{ac} || 10 *θυσσανωτὰς* **V** *θυσανωτοὺς* Eust. | *Λίβυσαι* **CR**^{ac} *Λίβυες* **T** | *κεχρισμένας* **A**^{c}**D**^{1} Eust. || 11 *δὲ* om. Eust. | *τούτων* **Mp** Eust. | *οἱ* om. **SV** || 12 *ἡ ὀλολυγὴ* Eust. | *ἐν ἱροῖσι* **ABCTMP** *ἐπὶ τῶν ἱερῶν* Eust. | *πρῶτον ἐν ἱροῖσι ἐνθαῦτα* **M** | *πρῶτα* **DRSV** || 13 *ταύτῃ χρέονται* **Pp** *χρέωνται ταύτῃ* **T** cf. Eust. | *αἱ Λίβυσσαι* – *καλῶς*] *καλῶς αἱ Λίβυσσαι* **ABCTMP** *αἱ Λίβυσσαι* Eust. | *τέσσαρας* **CMRV** Eust. (Il., Dion.)

ἵππους συζευγνύναι παρὰ Λιβύων οἱ Ἕλληνες μεμαθήκασι. θάπτουσι δὲ 190
τοὺς ἀποθνήσκοντας οἱ νομάδες κατά περ οἱ Ἕλληνες, πλὴν Νασαμώνων·
οὗτοι δὲ κατημένους θάπτουσι φυλάσσοντες, ἐπεὰν ἀπίῃ τὴν ψυχήν, ὅκως
μιν κατίσωσι, μηδὲ ὕπτιος ἀποθανέεται. οἰκήματα δὲ σύμπηκτα ἐξ ἀν-
θερίκων ἐνειρμένων περὶ σχοίνους ἐστί, καὶ ταῦτα περιφορητά. νόμοισι
μὲν τοιούτοισι οὗτοι χρέωνται.

Τὸ δὲ πρὸς ἑσπέρης τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ Αὐσέων ἔχονται ἀροτῆρες 191
ἤδη Λίβυες καὶ οἰκίας νομίζοντες ἐκτῆσθαι, τοῖσι οὔνομα κέεται Μάξυες,
οἳ τὰ ἐπὶ δεξιὰ τῶν κεφαλέων κομῶσι, τὰ δ᾽ ἐπ᾽ ἀριστερὰ κείρουσι, τὸ
δὲ σῶμα μίλτῳ χρίονται· φασὶ δὲ οὗτοι εἶναι τῶν ἐκ Τροίης ἀνδρῶν. ἡ δὲ 2
χώρη αὕτη τε καὶ ἡ λοιπὴ τῆς Λιβύης ἡ πρὸς ἑσπέρην πολλῷ θηριωδε-
στέρη τε καὶ δασυτέρη ἐστὶ τῆς τῶν νομάδων χώρης. ἡ μὲν γὰρ δὴ πρὸς 3
τὴν ἠῶ τῆς Λιβύης, τὴν οἱ νομάδες νέμουσι, ἐστὶ ταπεινή τε καὶ ψαμμώ-
δης μέχρι τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, ἡ δὲ ἀπὸ τούτου τὸ πρὸς ἑσπέρης, ἡ τῶν
ἀροτήρων, ὀρεινή τε κάρτα καὶ δασέα καὶ θηριώδης· καὶ γὰρ οἱ ὄφιες οἱ 4
ὑπερμεγάθεες καὶ οἱ λέοντες κατὰ τούτους εἰσὶ καὶ οἱ ἐλέφαντές τε καὶ
ἄρκτοι καὶ ἀσπίδες τε καὶ ὄνοι οἱ τὰ κέρεα ἔχοντες καὶ κυνοκέφαλοι καὶ
οἱ ἀκέφαλοι οἱ ἐν τοῖσι στήθεσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχοντες (ὡς δὴ λέγονταί
γε ὑπὸ Λιβύων) καὶ οἱ ἄγριοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἄγριαι καὶ ἄλλα πλήθεϊ
πολλὰ θηρία ἀκατάψευστα. κατὰ τοὺς νομάδας δέ ἐστι τούτων οὐδέν, 192
ἀλλ᾽ ἄλλα τοιάδε· πύγαργοι καὶ ζορκάδες καὶ βουβάλιες καὶ ὄνοι, οὐκ οἱ

AB C TM P(p) DR SV

4 Λεξ. ἀνθερίκων· νῦν τοὺς καυλούς φησιν ἀσφοδέλων· εἰσὶ δὲ εὔθραυστοι. Suid. ἀνθέρικες· . . . Ἡρόδοτος . . . τοὺς καυλούς φησι τῶν ἀσφοδέλων· εἰσὶ δὲ ἄθραυστοι. Et. M. ἀνθέρικος· . . . καὶ ὁ καυλὸς τοῦ ἀσφοδέλου· ἐστὶ δὲ φυτὸν εὔθραυστον ‖ 5 Λέξ. σχοίνου συμβολεῖς· οἱ ψιαθοπλόκοι (καὶ σχοῖνος ἡ ψίαθος add. Lexx. seriatim conscr.). Greg. Cor. 160 σχοίνων δὲ συμβολεῖς· οἱ ψιαθοπλόκοι. Suid. σχοίνου συμβολεῖς· οἱ ψιαθοπλόκοι, καὶ σχοῖνος ἡ ψίαθος | Λέξ. περιφορητά· ἀκτά

1 συζευγνύμεναι **T** ζευγνύ***ναι **D** ζευγνύναι **MPp** Ald. Eust. (Il., Dion., ubi ἐπιζευγνύναι legit cod. unus) | οἱ om. **M** Eust. (Il., Dion.) | μεμαθήκασι cf. Eust. Dion. ‖ 2 Νασσαμώνων **V** ‖ 4 κατίσουσι **P** κατήσουσι **Mp** Ald. | κατίσωσι, μηδὲ distinxi tempus futurum verbi ἀποθνήσκειν consecutiva vi iudicans protasin κατημένους θάπτουσι continuare ‖ 5 ἐνερμένων **MPp** Ald. ἀνερμένων **DRSV** ‖ 6 τοιοῖσιν **C** | οὗτοι om. **M** | χρέονται **Pp** ‖ 7 ἑσπέρην **M** Ald. ‖ 8 ἤδη] οἵδε **RSV** ἡ δὲ **D** | Μάξιες **V**[1] ‖ 9 κομόωσι **ABCTMP** ‖ 10 χρίονται μίλτῳ **ABCT** ‖ 11–12 αὕτη τε τῆς Λιβύης καὶ ἡ λοιπὴ ἡ πρὸς ἑσπέρην πολλῷ θηριωδεστέρη ἐστὶ καὶ δασυτέρη **M** ‖ 14 ἑσπέρην **ABC** ‖ 15 ὀρινή **D**[1]**RV** | θηριώδη **B**[1] | οἱ ὄφιες καὶ οἱ **M** ‖ 16 τε] δὲ **DRSV** ‖ 17 οἱ ἄρκτοι καὶ οἱ ἀσπίδες **T** | τε om. **D** | οἱ τὰ om. **M** | ἔχοντες – 18 ὀφθαλμοὺς haplogr. om. **T** ‖ 17–18 καὶ οἱ κυνοκέφαλοι καὶ οἱ ἀκέφαλοι **ABCT** καὶ κυνοκέφαλοι **MPRSV** ‖ 18 λέγεται **TMp** Ald. ‖ 19 γε om. **DRSV** | οἱ om. **MPp** Ald. | πλήθη **ABCTD**[ac] ‖ 20 θηρία] χωρία **M** | ἀκατάψαυστα **T** κατάψευστα coni. Reiz ‖ 21 τάδε **MPDRSV** | πύγαρμοι **T** πύγαρ*οι **M** | ζορκάδες] δορκέες **DRSV**

τὰ κέρεα ἔχοντες ἀλλ' ἄλλοι ἄποτοι (οὐ γὰρ δὴ πίνουσι), καὶ ὄρυες, τῶν
κατὰ κέρεα [τοῖς φοίνιξι] οἱ πήχεες ποιεῦνται (μέγαθος δὲ τὸ θηρίον τοῦτο
2 κατὰ βοῦν ἐστι), καὶ βασσάρια καὶ ὕαιναι καὶ ὕστριχες καὶ κριοὶ ἄγριοι
καὶ δίκτυες καὶ θῶες καὶ πάνθηρες καὶ βόρυες καὶ κροκόδειλοι ὅσον τε
τριπήχεες χερσαῖοι τῇσι σαύρῃσι ἐμφερέστατοι καὶ στρουθοὶ κατάγαιοι
καὶ ὄφιες μικροὶ κέρας ἓν ἕκαστος ἔχοντες. ταῦτα δὲ δὴ αὐτόθι ἐστὶ θηρία
κατάπερ τῇ ἄλλῃ, πλὴν ἐλάφου καὶ ὑὸς ἀγρίου, ἔλαφος δὲ καὶ ὗς ἄγριος
3 ἐν Λιβύῃ πάμπαν οὐκ ἔστι. μυῶν δὲ γένεα τριξὰ αὐτόθι ἐστί· οἱ μὲν δίπο-
δες καλέονται, οἱ δὲ ζεγέριες (τὸ δὲ οὔνομα τοῦτο ἐστὶ μὲν Λιβυστικόν,
δύναται δὲ κατ' Ἑλλάδα γλῶσσαν βουνοί), οἱ δὲ ἐχινέες. εἰσὶ δὲ καὶ γαλαῖ
ἐν τῷ σιλφίῳ γινόμεναι τῇσι Ταρτησσίῃσι ὁμοιόταται. τοσαῦτα μέν νυν
θηρία ἡ τῶν νομάδων Λιβύων γῆ ἔχει, ὅσον ἡμεῖς ἱστορέοντες ἐπὶ μακρό-
τατον οἷοί τ' ἐγενόμεθα ἐξικέσθαι.

193 Μαξύων δὲ Λιβύων Ζαύηκες ἔχονται, τοῖσι αἱ γυναῖκες ἡνιοχεῦσι τὰ
ἅρματα ἐς τὸν πόλεμον.

194 Τούτων δὲ Γύζαντες ἔχονται, ἐν τοῖσι μέλι πολλὸν μὲν μέλισσαι κατ-
εργάζονται, πολλῷ δ' ἔτι πλέον λέγεται δημιουργοὺς ἄνδρας ποιέειν. μιλ-
τοῦνται δ' ὦν πάντες οὗτοι καὶ πιθηκοφαγέουσι (οἱ δέ σφι ἄφθονοι,
195 ὅσοι ἐν τοῖσι ὄρεσι γίνονται). κατὰ τούτους δὲ λέγουσι Καρχηδόνιοι κεῖ-

AB C TM P(p) DR SV

T 7 Eust.: v. ad 189, 3. Arist. hist. anim. 606a ad locum se referre videtur || 14 Steph. Byz. *Ζαύηκες· ἔθνος Λιβύης· Ἡρόδοτος δ'* || 16 id. *Γύζαντες· ἔθνος Λιβυκόν, ὡς Ἡρόδοτος ἐν τετάρτῃ καὶ Ἡρωδιανός.* id. ... *καὶ Βυζάντιοι οἱ ἐν Λιβύῃ· παρ' Ἡροδότῳ δὲ κακῶς διὰ τοῦ γ̄ Γύζαντες*

3 Suid. *βάσσαρος· ἀλώπηξ κατὰ Ἡρόδοτον.* Et. M. 191, 1 *λέγεται βάσσαρος ἡ ἀλώπηξ κατὰ Ἡρόδοτον ὑπὸ Κυρηναίων.* Bachmann Anecd. I 179 *βάσσαρος· ἀλώπηξ κατὰ Ἡρόδοτον* || 10 Eust. Od. 1854 (ad τ 28) *κεῖται ... καὶ ἐν Ἡροδότῳ βάρβαρος λέξις 'ὁ βουνός'· Λιβυκὴ γάρ.* cf. 199, 1

1 *οὐ – πίνουσι* om. **S** | *ὄρυγες* **M**, coni. Legrand nixus Arist. hist. anim. II 1 || 2 *κατὰ*] *τὰ* **ABCT** | verba *τοῖς φοίνιξι* forma *τοῖς* (*τοῖσι* **ABCTMPS**) a dialecto abhorrente (cf. praef. XXIs.) glossa esse recognosci possunt antiquitus addita ut *πήχεες* in formam (*κατὰ*) cornuum ficti (*ποιεῦνται*) organi cuiusdam partes esse intelligantur || 3 *βασάρια* **RSV** *βασσάριαι* **D** *βάσσαροι* recognoscas e grammaticis | *ὕεναι* **D** || 4 *δείκτυες* **SV** || 5 *σαύροισι* **V** | *ἐμφερέσταται* **ABC** || 6 *δὲ*] *τε* **ABCTMP** || 7 *κατάπερ* scripsi *καὶ ἅπερ* **ABCTDRSV** *καὶ ἄλλα* **MPp** *καὶ τά περ* Struvio duce edd. | *καὶ*^{1}] *τε καὶ* **MPDRSV** | *υἱὸς* **D** | *ἀγρίοι* **AB**^{1} | *ὗις* **D** || 8 *οὐκέτι* **C** || 9 *ζευγέριες* **BC** | *Λιβυστῖνον* **DRSV** *Λιβυκόν* **MPp** || 10 *ἐχῖνες* **MPDRSV** || 11 *σιφλίῳ* **RV** | *Ταρτησίῃσι* **D** | *ὁμοιότηται* **C** *ὁμοιώτατοι* **SV** || 13 *οἷόν* **CM** || 14 *Μαξίων* **SV** | *Ζάβυκες* **MRSV** | *τοῖσι – 16 ἔχονται* haplogr. om. **M** || 16 *τούτων – μὲν* om. **R**^{1}**SV** | *Ζύγαντες* **PDR**^{2} *Γύζαντες* recognoscas e Steph. Byz. qui *Βύζαντες* velle videtur | *μὲν πολλὸν* **MPDR**^{2} || 17 *λέγονται* **DRSV** | *ποιέειν*] *καλέειν* fort. **C** || 18 *δ' ὦν*] *δὲ* **M** || 19 *οὔρεσι* **CTMPDRSV** | *Καλχηδόνιοι* **R**

*σθαι νῆσον, τῇ οὔνομα εἶναι Κύραυιν, μῆκος μὲν διηκοσίων σταδίων, πλά-
τος δὲ στεινήν, διαβατὸν ἐκ τῆς ἠπείρου, ἐλαιέων τε μεστὴν καὶ ἀμπέλων.
λίμνην δὲ ἐν αὐτῇ εἶναι, ἐκ τῆς αἱ παρθένοι τῶν ἐπιχωρίων πτεροῖσι ὀρνί-* 2
*θων κεχριμένοισι πίσσῃ ἐκ τῆς ἰλύος ψῆγμα ἀναφέρουσι χρυσοῦ. ταῦτα εἰ
μὲν ἔστι ἀληθέως, οὐκ οἶδα, τὰ δὲ λέγεται, γράφω. εἴη δ' ἂν πᾶν, ὅκου καὶ
ἐν Ζακύνθῳ ἐκ λίμνης καὶ ὕδατος πίσσαν ἀναφερομένην αὐτὸς ἐγὼ ὥρων.
εἰσὶ μὲν καὶ πλεῦνες αἱ λίμναι αὐτόθι, ἡ δ' ὦν μεγίστη αὐτέων ἑβδομή-* 3
*κοντα ποδῶν πάντῃ, βάθος δὲ διόργυιός ἐστι· ἐς ταύτην κοντὸν κατιεῖσι
ἐπ' ἄκρῳ μυρσίνην προσδήσαντες, καὶ ἔπειτα ἀναφέρουσι τῇ μυρσίνῃ
πίσσαν ὀδμὴν μὲν ἔχουσαν ἀσφάλτου, τὰ δ' ἄλλα τῆς Πιερικῆς πίσσης
ἀμείνω· ἐσχέουσι δὲ ἐς λάκκον ὀρωρυγμένον ἀγχοῦ τῆς λίμνης, ἐπεὰν
δὲ ἀθροίσωσι συχνήν, οὕτως ἐς τοὺς ἀμφορέας ἐκ τοῦ λάκκου κατα-
χέουσι. ὅ τι δ' ἂν ἐσπέσῃ ἐς τὴν λίμνην, ὑπὸ γῆν ἰὸν ἀναφαίνεται ἐν τῇ* 4
*θαλάσσῃ· ἡ δὲ ἀπέχει ὡς τέσσερα στάδια ἀπὸ τῆς λίμνης. οὕτω ὦν καὶ
τὰ ἀπὸ τῆς νήσου τῆς ἐπὶ Λιβύῃ κειμένης οἰκότα ἐστὶ ἀληθείῃ.*

Λέγουσι δὲ καὶ τάδε Καρχηδόνιοι· εἶναι τῆς Λιβύης χῶρόν τε καὶ ἀν- **196**
*θρώπους ἔξω Ἡρακλέων στηλέων κατοικημένους, ἐς τοὺς ἐπεὰν ἀπίκων-
ται καὶ ἐξέλωνται τὰ φορτία θέντες αὐτὰ ἐπεξῆς παρὰ τὴν κυματωγήν,
ἐσβάντες ἐς τὰ πλοῖα τύφειν καπνόν, τοὺς δ' ἐπιχωρίους ἰδομένους τὸν
καπνὸν ἰέναι ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ἔπειτα ἀντὶ τῶν φορτίων χρυσὸν τιθέ-
ναι καὶ ἐξαναχωρέειν πρόσω ἀπὸ τῶν φορτίων. τοὺς δὲ Καρχηδονίους* 2

AB C TM P(p) DR SV
Σχόλ. 196, 1 (ad *κυματωγήν*) *ὑπαγωγὴν αἰγιάλειον* **T**

T 1 Steph. Byz. *Κυρανίς* (*Κυρανίς, Καραβίς* vv. ll.)· *νῆσος κατὰ Γύζαντας τοὺς ἐν Λιβύῃ ὡς Ἡρόδοτος τετάρτῃ* ‖ 18 s. Eust. Dion. 752 *ἔμποροι . . . ἐκεῖ ἀπὸ Καρχηδόνος ἐρχόμενοι καὶ τὰ φορτία ἐξελόντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ὑποτύφουσι καπνόν*

18 *Λεξ. κυματωγή· ὑπαγωγή, αἰγιαλός.* Hes. *κυματωγή· ῥαγία, αἰγιαλοῦ ὑπαγωγή.* Eust. Od. 1540 (ad ε 404) *ἐπιωγαί· . . . ἐξοχαὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς καὶ πλατεῖς αἰγιαλοί. . . . καθ' ὁμοιότητα δὲ τούτου καὶ κυματωγὴ παρ' Ἡροδότῳ ἡ ἀκτή, ἔνθα δηλαδὴ τὰ κύματα ἄγνυνται*

1 *Κυραύην* **ABCT** *Κύραυιν* Vat. gr. 122 cf. Steph. Byz. ‖ 2 *στεινόν* **D** | *ἐλαιῶν* **DRSV** ‖ 3 *λιμένα* **DRSV** | *δὲ*] *τε* **T** | *αἱ* om. **ABCTP**[1] hab. **P**[2]**p** cett. ‖ 4 *κεχρισμένοισι* **D**[1] | *πίσῃ* **C** ‖ 5 *ὅκε* **C** ‖ 6 *καὶ ὕδατος πίσσαν*] *κατ' ὕδατος πίσσαν* coni. Dobree in notis bibl. univ. Cantabr. Pp. VI. 26: om. **M** | *ἐγὼ αὐτὸς* **M** | *ὥρεον* **TMPp** Ald. *ὡρέων* **C** ‖ 7 *μὲν γὰρ καὶ* **T** | *δ' ὦν*] *δὲ* **M** | *αὐτῶν* **DRSV** ‖ 9 *τῇ μυρσίνῃ* om. **M** ‖ 10 *πίσαν* **C** | *Περικῆς* **V** *Περιεκῆς* ut vid. **M** *Περιερικῆς* **D** *πευκίνης* **S** | *πίσης* **C** ‖ 11 *ἔχουσι* **C** | *λάκον ὀρορυγμένον* **D**[1] *λάκκον ὠρυγμένον* **T** ‖ 13 *ἐμπέσῃ* **SV** *ἐμπέσοι* **M** *ἐσπέσοι* Ald. ‖ 14 *τέσσαρα* **CMRV** ‖ 15 *τὰ*] *τὸ* **DRSV** | *εἰκότα* **SV** ‖ 17 *ἐξ* **B**[1] | *Ἡρακληΐων* **M** Ald. | *κατηκειμένους* **V** ‖ 18 *ἐφεξῆς* **Mp** Ald. *ὑπεξῆς* **T** | *κυμαγωγὴν* **D**[c] *κυματογὴν* **RSV** cf. Eust. ‖ 19 *τοὺς* — 20 *καπνὸν* haplogr. om. **SV** | *τύφειν*] cf. Eust.

ἐκβάντας σκέπτεσθαι, καὶ ἢν μὲν φαίνηταί σφιν ἄξιος ὁ χρυσὸς τῶν
φορτίων, ἀνελόμενοι ἀπαλλάσσονται, ἢν δὲ μὴ εἴη ἄξιος, ἐσβάντες ὀπίσω
ἐς τὰ πλοῖα καθέαται, οἱ δὲ προσελθόντες ἄλλον πρὸς ὦν ἔθηκαν χρυσόν,
3 ἐς οὗ ἂν πείθωσι· ἀδικέειν δὲ οὐδετέρους, οὔτε γὰρ αὐτοὺς τοῦ χρυσοῦ
ἅπτεσθαι, πρὶν ἄν σφι ἀπισωθῇ τῇ ἀξίῃ τῶν φορτίων, οὔτ' ἐκείνους τῶν
φορτίων ἅπτεσθαι, πρότερον ἢ αὐτοὶ τὸ χρυσίον λάβωσι.
7 Οὗτοι μέν εἰσι, τοὺς ἡμεῖς ἔχομεν Λιβύων ὀνομάσαι· καὶ τούτων οἱ
2 πολλοὶ βασιλέος τοῦ Μήδων οὔτε τι νῦν οὔτε τότε ἐφρόντιζον οὐδέν. το-
σόνδε ἔτι ἔχω εἰπεῖν περὶ τῆς χώρης ταύτης, ὅτι τέσσερα ἔθνεα νέμεται
αὐτὴν καὶ οὐ πλέω τούτων, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν, καὶ τὰ μὲν δύο αὐτόχθονα
τῶν ἐθνέων, τὰ δὲ δύο οὔ, Λίβυες μὲν καὶ Αἰθίοπες αὐτόχθονες οἱ μὲν
τὰ πρὸς βορέω, οἱ δὲ τὰ πρὸς νότου τῆς Λιβύης οἰκέοντες, Φοίνικες δὲ
καὶ Ἕλληνες ἐπήλυδες.
8 Δοκέει δέ μοι οὐδ' ἀρετὴν εἶναί τις ἡ Λιβύη σπουδαίη ὥστε ἢ Ἀσίῃ
ἢ Εὐρώπῃ παραβληθῆναι πλὴν Κίνυπος μούνης (τὸ γὰρ δὴ αὐτὸ οὔνομα
2 ἡ γῆ τῷ ποταμῷ ἔχει)· αὕτη δὲ ὁμοίη τῇ ἀρίστῃ γέων Δήμητρος καρπὸν
ἐκφέρειν οὐδὲ ἔοικε οὐδὲν τῇ ἄλλῃ Λιβύῃ, μελάγγεός τε γάρ ἐστι καὶ
ἔπυδρος πίδαξι καὶ οὔτε αὐχμοῦ φροντίζουσα οὐδὲν οὔτε ὄμβρον πλέω
πιοῦσα δεδήληται, ὕεται γὰρ δὴ ταῦτα τῆς Λιβύης· τῶν δὲ ἐκφορίων τοῦ
3 καρποῦ ταὐτὰ μέτρα τῇ Βαβυλωνίῃ γῇ κατίσταται. ἀγαθὴ δὲ γῆ καὶ τὴν
Εὐεσπερῖται νέμονται· ἐπ' ἑκατοστὰ γάρ, ἐπεὰν αὐτὴ ἑωυτῆς ἄριστα
9 ἐνείκῃ, ἐκφέρει, ἡ δὲ ἐν τῇ Κίνυπι ἐπὶ τριηκόσια. ἔχει δὲ καὶ ἡ Κυρηναίη

AB C TM P(p) DR SV

16 Antiatt. Bekk. Anecd. 86 *γῆν ἀξιοῦσιν ἀεὶ λέγειν ἑνικῶς, μηδέποτε δὲ πληθυντικῶς, ⟨ὡς⟩ Ἡρόδοτος τετάρτῳ* (*πρώτῳ* scr., cum *Δ'* pro *Α'* sit lectum)

1 *ἐσβάντας* **P**^{1}**DRSV** *ἐκβάντας* **P**^{2}**p** cett. | *σκέψασθαι* **Mp** Ald. | *μὲν* om. **DRSV** || 2 *ἀπελόμενοι* **ABC** | *εἴη* om. **MPDRSV** || 2–3 *ἐς τὰ πλοῖα ὀπίσω* **MPDRSV** || 3 *κατέαται* **ABCTMP** | *ἄλλο* **DRSV** | *προσανέθηκαν* **TM** | *χρυσίον* **DRSV** || 4 *ἂν πείθωσι*] *ἀπείθωσιν* **V** | *αὐτου τοῦ* **B**^{1} | *χρυσίου* **DRSV** || 5 *ἀπισωθείη* **M** Ald. | *ἀξίοι* **R** | *οὔτ' — 6 ἅπτεσθαι*] *ου* (in fine versus) *πτεσθαι* **A**, in marginibus sub obelis corr. man. rec. || 8 *βασιλέως* **CT** | *τοῦ*] *τῶν* **T** | *τοσόνδε δὲ* **T** quod recep. Hude *τόσον δὲ* **C** *τοσοῦτον δὲ* **MPDRSV** || 9 *τέσσαρα* **CMRS** || 10 *αὐτὴν*] *ταύτην* **ABCT** | *ὅσων* **T** | *ἴσμεν* **ABCTM** || 12 *οἰκέοντες τῆς Λιβύης* **P**^{1} *τῆς Λιβύης οἰκέοντες* **P**^{2}**p** cett. || 14 *ἡ*] *ἦν* **D**^{1}**RV** *ἐν* **S** || 15 *Κύνιπος* **TM** | *γὰρ* om. **D** | *αὐτοῦ ὄνομα* **C** || 16 *τῷ ποταμῷ ἡ γῆ* **M** | *γέων*] *γέ ὧν* **Pp** *γαιῶν* **TMS** cf. Antiattic. || 17 *οἶκε* **CTMP** | *μελάγγαιός* **TMP**^{2}**p** (v. quae ad II 12, 2 adnotavimus) || 18 *ὄμβρῳ* **T** | *πλέον* **DRSV** om. **M** || 19 *ποιοῦσα* **BMDRSV** *ποιεῦσα* **S** Ald. | *δεδήλωται* **C** | *οἴεται* **A**^{1}**B** || 20 *τὰ αὐτὰ* **DRSV** | *Βαβυλῶνι ἡ γῇ* **DRSV** *Βαβυλωνίων γῇ* **M** Ald. | *κατίσταται — γῇ* haplogr. om. **B**^{1} || 21 *ἑκατὸν τὰ* **RV** *ἑκατὸν* **S** || 22 *ἐνείκει* **MR** *ἐνίκῃ* **V** | *ἐν* om. **DRSV** | *Κύνιπι* **T** *Κύνυπι* **M**^{ac} | *τριακόσια* **V**

*χώρη ἐοῦσα ὑψηλοτάτη ταύτης τῆς Λιβύης, τὴν οἱ νομάδες νέμονται, τρεῖς
ὥρας ἐν ἑωυτῇ ἀξίας θώματος. πρῶτα μὲν γὰρ τὰ παραθαλάσσια τῶν καρ-
πῶν ὀργᾷ ἀμᾶσθαί τε καὶ τρυγᾶσθαι· τούτων τε δὴ συγκεκομισμένων τὰ
ὑπὲρ τῶν θαλασσιδίων χώρων ὀργᾷ συγκομίζεσθαι, τὰ βουνοὺς καλέουσι·
συγκεκόμισταί τε οὗτος ὁ μέσος καρπὸς καὶ ὁ ἐν τῇ κατυπερτάτῃ τῆς γῆς* 2
*πεπαίνεταί τε καὶ ὀργᾷ, ὥστε ἐκπέποταί τε καὶ καταβέβρωται ὁ πρῶτος
καρπός, καὶ ὁ τελευταῖος συμπαραγίνεται. οὕτω ἐπ' ὀκτὼ μῆνας Κυρη-
ναίους ὀπώρη ἐπέχει. ταῦτα μέν νυν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω.*

Οἱ δὲ Φερετίμης τιμωροὶ Πέρσαι, ἐπείτε ἐκ τῆς Αἰγύπτου σταλέντες **200**
*ὑπὸ Ἀρυάνδεω ἀπίκατο ἐς τὴν Βάρκην, ἐπολιόρκεον τὴν πόλιν ἐπαγγελ-
λόμενοι ἐκδιδόναι τοὺς αἰτίους τοῦ φόνου τοῦ Ἀρκεσίλεω· τῶν δὲ πᾶν
γὰρ ἦν τὸ πλῆθος μεταίτιον, οὐκ ἐδέκοντο τοὺς λόγους. ἐνθαῦτα δὴ ἐπο-* 2
*λιόρκεον τὴν Βάρκην ἐπὶ μῆνας ἐννέα ὀρύσσοντές τε ὀρύγματα ὑπόγαια
φέροντα ἐς τὸ τεῖχος καὶ προσβολὰς καρτερὰς ποιεύμενοι. τὰ μέν νυν ὀρύγ-
ματα ἀνὴρ χαλκεὺς ἀνεῦρε ἐπιχάλκῳ ἀσπίδι ὧδε ἐπιφρασθείς· περιφέρων
αὐτὴν ἐντὸς τοῦ τείχεος προσῖσχε πρὸς τὸ δάπεδον τῆς πόλιος· τὰ μὲν* 3
*δὴ ἄλλα ἔσκε κωφά, πρὸς ἃ προσῖσχε, κατὰ δὲ τὰ ὀρυσσόμενα ἠχέεσκε ὁ
χαλκὸς τῆς ἀσπίδος. ἀντορύσσοντες δ' ἂν ταύτῃ οἱ Βαρκαῖοι ἔκτεινον τῶν*

AB C TM P(p) DR SV

T 7s. Eust.: v. ad 158, 3 || 15s. Eust. Il. 918 (ad *N* 23) *ὅτι . . . ἠχητικὸς ὁ χαλκός, . . . δηλοῖ . . . καὶ ἡ καθ' Ἡρόδοτον ἱστορία ἐκείνη λέγουσα, ὅτι Βαρκαῖος χαλκεὺς . . . ὑπόνομον ἐκ μηχανῆς πολεμίων ἐν τῇ κατ' αὐτὸν πόλει ὀρυγέντα δι' ἀσπίδος ἐπιχάλκου ἐφράσατο.* περιφέρων *γάρ, φησί,* αὐτὴν ἐντὸς τοῦ τείχους προσῖσχε τῷ δαπέδῳ, *καὶ* τὰ μὲν ἄλλα *ἦν* κωφά, *ἔνθα δὲ ἐγεωρύχουν οἱ πολέμιοι,* ἤχει ὁ χαλκὸς τῆς ἀσπίδος, *καὶ οὕτως* ἀντορύξαντες οἱ Βαρκαῖοι *καὶ ἐντυχόντες τοῖς πολεμίοις ἀπέκτειναν αὐτούς*

4 Eust.: v. quae ad 192, 3 laudavimus || 11s. Suid. s. v. *μεταίτιον . . . Ἡρόδοτος·* τῶν δὲ – λόγους || 15s. Eust. Il. 436 (ad *Δ* 2) *ἔστι . . . δάπεδον μὲν τόπος ἐγγὺς οἰκημάτων, αὐτὸς μὴ ἔχων οἰκήματα, ἢ τόπος ἐν πόλει ψιλὸς οἰκημάτων, ὡς δηλοῖ παρά τινι καὶ τὸ* 'περιφέρων *τὴν ἀσπίδα ἐπίχαλκον οὖσαν* προσῖσχε τῷ δαπέδῳ ἐντὸς τοῦ τείχους'

1 *ὑψηλοτάτην* **P** *ὑψηλοτάτη* **p** cett. | *τὴν*] *τῆς* **P**^ac **DRSV** *τὴν* **P**^c **p** cett. || 2 *ὥρας*] *χώρας* **MPD**^ac **RSV** *χώρης* **D**^c | *θωύματος* **MPp** Ald. || 3 *δὲ δὴ* **MV** *δὲ* **S** | *συγκεκοσμιμένων* **CR** *συγκεκοσμημένων* **V** || 4 *τῶν* om. **ABCT** | *χώρων τὰ μέσα* **MPp** *χωρῶν τὰ μέσα* **AB** *χωρέων τὰ μέσα* **CT** || 5 *συγκεκόμιταί* **R** *συγκεκόσμηταί* **V** | *οὕτως* **ABC** | *μέσος τῶν καρπῶν* **M**^ac | *τῇ ὑπερτάτῃ* **S** *τ' ὑπερτάτῃ* **V** || 6 *καί*¹ – 7 *καρπός* haplogr. om. **RSV** | *τε*² om. **CM** || 7.8 *ὀπώρη Κυρηναίους* **M** || 8 *ἔχει* Eust. || 9 *Αἰγύπτου*] *ἐρήμου* **M** || 10 *ὑπὸ τοῦ* **S** Ald. | *Ἀριάνδεω* **SV**^ac | *ἀπίκοντο* **TMPD** *ἀπίκ*το* (litterae eras. *α* suprascr.) **B** *ἀπίκατο* (litterae *α* posteriori litteras *ον* suprascr. man. rec.) **A** || 12 *ἐπολεόρκεον* **A** || 13 *ὑπόγεα* **RV** || 16 *προΐσχε* **C** || 17 *προΐσχε* **ABC** | *ἠχέεσκε* Bredovio duce Hude *ἤσχεσκε* **R** *ἤχεσκε* cett. || 18 *ἂν*] *ἐν* **ABCT**

Περσέων τοὺς γεωρυχέοντας. τοῦτο μὲν δὴ οὕτω ἐξευρέθη, τὰς δὲ προσ-
201 βολὰς ἀπεκρούοντο οἱ Βαρκαῖοι. χρόνον δὲ δὴ πολλὸν τριβομένων καὶ
πιπτόντων ἀμφοτέρων πολλῶν καὶ οὐκ ἧσσον τῶν Περσέων Ἄμασις ὁ
στρατηγὸς τοῦ πεζοῦ μηχανᾶται τοιάδε· μαθὼν τοὺς Βαρκαίους, ὡς κατὰ
μὲν τὸ ἰσχυρὸν οὐκ αἱρετοὶ εἶεν, δόλῳ δὲ αἱρετοί, ποιέει τοιάδε· νυκτὸς
τάφρην ὀρύξας εὐρέαν ἐπέτεινε ξύλα ἀσθενέα ὑπὲρ αὐτῆς, κατύπερθε δὲ
ἐπιπολῆς τῶν ξύλων χοῦν γῆς ἐπεφόρησε ποιέων τῇ ἄλλῃ γῇ ἰσόπεδον.
2 ἅμα ἡμέρῃ δὲ ἐς λόγους προεκαλέετο τοὺς Βαρκαίους· οἱ δὲ ἀσπαστῶς
ὑπήκουσαν, ἐς ὅ σφιν ἕαδε ὁμολογίῃ χρήσασθαι. τὴν δὲ ὁμολογίην ἐποιεῦν-
το τοιήνδε τινά· ἐπὶ τῆς κρυπτῆς τάφρου τάμνοντες ὅρκια, ἔστ' ἂν ἡ γῆ
αὕτη οὕτω ἔχῃ, μένειν τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην, καὶ Βαρκαίους τε ὑποτε-
λέειν φάναι ἀξίην βασιλέι, καὶ Πέρσας μηδὲν ἄλλο νεοχμοῦν κατὰ Βαρ-
3 καίους. μετὰ δὲ τὸ ὅρκιον Βαρκαῖοι μὲν πιστεύσαντες τούτοισι αὐτοί
τε ἐξῄσαν ἐκ τοῦ ἄστεος καὶ τῶν πολεμίων ἔων παριέναι ἐς τὸ τεῖχος τὸν
βουλόμενον τὰς πάσας πύλας ἀνοίξαντες. οἱ δὲ Πέρσαι καταρρήξαντες
τὴν κρυπτὴν γέφυραν ἔθεον ἔσω ἐς τὸ τεῖχος. κατέρρηξαν δὲ τοῦδε εἵνεκα
τὴν ἐποίησαν γέφυραν, ἵνα ἐμπεδορκέοιεν ταμόντες τοῖσι Βαρκαίοισι
χρόνον μένειν αἰεὶ τὸ ὅρκιον, ὅσον ἂν ἡ γῆ μένῃ, κατὰ τὰ τότε εἶχε· καταρ-
2 ρήξασι δὲ οὐκέτι ἔμενε τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην. τοὺς μέν νυν αἰτιωτάτους
τῶν Βαρκαίων ἡ Φερετίμη, ἐπείτε οἱ ἐκ τῶν Περσέων παρεδόθησαν,
ἀνεσκολόπισε κύκλῳ τοῦ τείχεος, τῶν δέ σφι γυναικῶν τοὺς μαζοὺς

AB C TM P(p) DR SV

6 Suid. s. v. *τάφρος . . . καὶ τάφρη θηλυκὸν παρ' Ἡροδότῳ·* ὀρύξαντες τάφρην εὐρέην ἐπέτειναν ξύλα ἀσθενέα ἐπ' αὐτῆς || **10** Eust. Il. 191 (ad *B* 124) *τὸ . . . 'ὅρκια πιστὰ ταμόντες' ἀντὶ τοῦ 'τελέσαντες, θύσαντες'· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ 'ταμόντες'· . . . οὕτω λέγει ὁ ποιητὴς κατὰ διάλεκτον Ἰωνικήν, ὡς καὶ παρὰ Ἡροδότῳ ἔστιν εὑρεῖν*

2 *χρόνων δὲ δὴ πολλῶν* **M** Ald. *χρόνῳ δὲ δὴ πολλῷ* Scaliger in notis univ. Cantabr. Nn. V. 26 || **4** *μαθὼν δὲ* **R** || **5** *τὸν ἰσχυρὸν* **C** | *τάδε* **Mp** Ald. || **6** *τάφρον* **CTMPRS** *τάφρῆν* (ον suprascr.) cod. Vat. gr. 122 *τάφρηνον* **V** v. Suid. (cf. 28, 1) | *τάφρην — ἐπέτεινε*] v. Suid. | *εὐρέην* **ABCTMP** Suid. | *ἀπέτεινε* **D** *ἀπέκτεινε* **RV** *ἀπέθηκε* **S** cf. Suid. | *ὑπὲρ*] *ἐπ'* Suid. | *κατύπερθεν* **P**[1]**DRSV** *κατύπερθε* **P**[2]**p** cett. | *δὲ* om. **P**[1]**DRV** || **7** *ἐπὶ πολλῆς* vel *ἐπιπολλῆς* **CMV** || **8** *δὲ ἡμέρῃ* **T** | *προσεκαλέετο* **DRSV** *προεκαλέεται* **C** || **10** *κρυπτῆς*] *εἰρητῆς* **M** || **11** *ἔχοι* **M** | *τε* om. **A**[1] | *ὑποτελέην* **AS** || **12** *φάναι*] *φόνον* dubitat num sit scribendum Stein | *νεωχμοῦν* **C** *νεοχλοῦν* **V** *ἐνοχλοῦν* **S** | *Βαρκαίων* **CTMP** || **14** *ἐξήεσαν* **MDRSV** *ἐξίησαν* **p** || **15** *τὰς ἀπάσας πύλας* **DR** *τὰς ἁπάσας* **SV** *τὰς πύλας πάσας* **M** Ald. | *καταρήξαντες* **AB** || **16** *ἔθεον* — **17** *γέφυραν* haplogr. om. **C** | *ἔξω* **BT** *ἔξω* (litterae *ξ* litt. *σ* suprascr. man. alt.) **A** || **17** *τὴν*] *ἣν* **T** | *ἐμποδορκέοιεν* **D** || **18** *μένει* **T** | *κατ' ἃ τὰ* **DR** *κατὰ* Struve Hude | *καταρήξασι* **ABC** || **19** *αἰτιοτάτους* **B** || **21** *μασθοὺς* **DS**[ac]**V** *μαστοὺς* **RS**[c]

ἀποταμοῦσα περιέστιξε καὶ τούτοισι τὸ τεῖχος· τοὺς δὲ λοιποὺς τῶν 2
Βαρκαίων ληίην ἐκέλευσε θέσθαι τοὺς Πέρσας, πλὴν ὅσοι αὐτέων ἦσαν
Βαττιάδαι τε καὶ τοῦ φόνου οὐ μεταίτιοι· τούτοισι δὲ τὴν πόλιν ἐπέτρεψε
ἡ Φερετίμη.

Τοὺς ὦν δὴ λοιποὺς τῶν Βαρκαίων οἱ Πέρσαι ἀνδραποδισάμενοι ἀπῇσαν **203**
ὀπίσω· καὶ ἐπείτε ἐπὶ τῇ Κυρηναίων πόλι ἐπέστησαν, οἱ Κυρηναῖοι λόγιόν
τι ἀποσιεύμενοι διεξῆκαν αὐτοὺς διὰ τοῦ ἄστεος. διεξιούσης δὲ τῆς στρα- 2
τιῆς Βάδρης μὲν ὁ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ στρατηγὸς ἐκέλευε αἱρέειν τὴν
πόλιν, Ἄμασις δὲ ὁ τοῦ πεζοῦ οὐκ ἔα, ἐπὶ Βάρκην γὰρ ἀποσταλῆναι
μούνην Ἑλληνίδα πόλιν· ἐς ὃ διεξελθοῦσι καὶ ἱζομένοισι ἐπὶ Διὸς Λυκαίου
ὄχθον μετεμέλησέ σφι οὐ σχοῦσι τὴν Κυρήνην. καὶ ἐπειρῶντο τὸ δεύτερον
παριέναι ἐς αὐτήν, οἱ δὲ Κυρηναῖοι οὐ περιώρων. τοῖσι δὲ Πέρσῃσι οὐδενὸς 3
μαχομένου φόβος ἐνέπεσε, ἀποδραμόντες δὲ ὅσον τε ἑξήκοντα στάδια
ἵζοντο. ἱδρυθέντι δὲ τῷ στρατοπέδῳ ταύτῃ ἦλθε παρὰ Ἀρυάνδεω ἄγγελος
ἀποκαλέων αὐτούς. οἱ δὲ Πέρσαι Κυρηναίων δεηθέντες ἐφόδιά σφι δοῦναι
ἔτυχον, λαβόντες δὲ ταῦτα ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Αἴγυπτον. παραλαβόντες 4
δὲ τὸ ἐνθεῦτεν αὐτοὺς Λίβυες τῆς τε ἐσθῆτος εἵνεκα καὶ τῆς σκευῆς τοὺς
ὑπολειπομένους αὐτῶν καὶ ἐπελκομένους ἐφόνευον, ἐς ὃ ἐς τὴν Αἴγυπτον
ἀπίκοντο.

Οὗτος ὁ Περσέων στρατὸς τῆς Λιβύης ἑκαστάτω ἐς Εὐεσπερίδας ἦλθε. **204**
τοὺς δὲ ἠνδραποδίσαντο τῶν Βαρκαίων, τούτους δὲ ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἀνασπάστους ἐποίησαν παρὰ βασιλέα· βασιλεὺς δέ σφι Δαρεῖος ἔδωκε τῆς Βακτρίης χώρης κώμην ἐγκατοικῆσαι. οἱ δὲ τῇ κώμῃ ταύτῃ οὔνομα ἔθεντο Βάρκην, ἥ περ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν οἰκεομένη ἐν γῇ τῇ Βακτρίῃ.

AB C TM P(p) DR SV

Ὅτι ἐπὶ τῇ Κυρηναίων πόλι ἐπέστησαν οἱ Πέρσαι μετὰ τὴν τῆς Βάρκης ἅλωσιν καὶ οἱ Κυρηναῖοι (203, 1) — ἔτυχον (203, 3) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXXIV

1 *περιέστηξε* Steph., Scaliger in notis univ. Cantabr. Nn. V. 26 || **2** *Βαρκέων* **B** | *λίην* **M** | *ἐκέλευε* **ABCT** | *αὐτῶν* **ABCTMP**, cf. praef. XIX | *ἦσαν* om. **M** || **3** *ἐπέστρεψεν* **R** || **5** *ἐξανδραποδισάμενοι* **M** Ald. | *ἀπήεσαν* **TPDRSV** *ἀπίεσαν* cett. || **6** *πόλει* **CTDRV** *πόλι* Const. rell. || **7** *ἀποσειεύμενοι* **TM** Ald. *ἀποσιευόμενοι* Const. || **8** *ὁ τοῦ ναυτικοῦ στρατηγὸς Βάρης* Const. | *Βδρῆς* **V** *Μάνδρης* **S** *Βάρης* **ABCTMP** Const. || **9** *Βάρην* **C** *Βάρκην* Const. rell. || **9–10** *ἀποσταλῆναι μόστην ἐς ὃ* Const. || **10** *ἑζομένοισι* **M** || **10–11** *ἐπὶ Διὸς Λυκαίου ὄχθην* **M** Ald. *ἐπί τινος ὄχθου* Const. || **12** *οὐ* om. **DRSV** hab. Const. rell. | *περιώρεον* **CTMP** *περιώρων* Const. rell. || **13** *δὲ ὅσον* **MPDRSV** Const. *τε ὅσον* **C** *ὅσον τε* **B**[1t] *τε ὅσον τε* **AB**[2mg] || **14** *ἵζοντο* — **15** *Πέρσαι*] *ἵζοντο καὶ τοὺς Ἀρβάνδεω ἄγγελος ἐκάλεε καὶ οἱ Πέρσαι* Const. | *ἱδρυνθέντι* **B** | *Ἀριάνδεω* **MS** Ald. || **15** *ἐφόδιά* (π supra φ) **M** *ἐπόδιά* Ald. *ἐφόδιά* Const. rell. || **18** *ἐφελκομένους* **DRSV** | *ἐς οὗ* **DRSV** || **19** *ἀπίκατο* **DRSV** *ἀπικέατο* **CP** *ἀπικνέατο* **T** || **21** *ἀνδραποδίσατο* **M** *ἠνδραπόδισαν* **DRSV** || **22** *ἀναστάτους* **Mp** Ald. | *ἐποιήσαντο* **DRSV** | *ἔδοκε* **B** || **23** *χώμην* **M** | *τῇ*] *τῷ* **R** | *ἔθεντο οὔνομα* **M** || **24** *ἐς* om. **V** | *τῇ γῇ τῇ* **M** Ald.

205 *Οὐ μὴν οὐδὲ ἡ Φερετίμη εὖ τὴν ζόην κατέπλεξε· ὡς γὰρ δὴ τάχιστα ἐκ τῆς Λιβύης τισαμένη τοὺς Βαρκαίους ἀπενόστησε ἐς τὴν Αἴγυπτον, ἀπέθανε κακῶς, ζῶσα γὰρ εὐλέων ἐξέζεσε· ὡς ἄρα ἀνθρώποισι αἱ λίην ἰσχυραὶ τιμωρίαι πρὸς θεῶν ἐπίφθονοι γίνονται. ἡ μὲν δὴ Φερετίμης τῆς Βατταίου τοιαύτη τε καὶ τοσαύτη τιμωρίη ἐγένετο ἐς Βαρκαίους.*

AB C TM P(p) DR SV
Οὐ μὴν – γίνονται (205) exc. **𝔄**
Σχόλ. 205 (ad *εὐλέων*) *σκωλήκων* **B**[3] **R**

3 Suid. *εὐλαί· σκώληκες· καὶ εὐλαίων· τῶν σκωλήκων· ἡ δὲ Φερετίμα, ἡ Κυρήνης βασίλισσα, ἀνθ' ὧν ἔδρασε, δίκας ἔδωκε,* ζῶσα γὰρ ἐξέζεσεν εὐλέων *ὅ ἐστι σκωλήκων.* Lex. Vind. 71 *ἔζεσεν ἐπὶ σκωλήκων· καὶ συντάσσεται γενικῇ·* ζῶσα γὰρ εὐλέων ἔζεσεν. cf. Schol.

1 *μὴν* **ABC𝔄** *μὲν* rell. | *ζώην* **CTMRSV𝔄** | *κατέληξεν* **𝔄** || **2** *εἰς Αἴγυπτον* **𝔄** || **3** *ἔζεσε* **ABC** Lex. Vind. *ἐξέζεσε* Suid. rell. || **4** *Βατταῖος* idem ac *Βαττιάδης* significare videtur *Βάττου* **ABCTMP** iuxta eam vocem fortasse aliquid intercidisse censet Legrand || **5** *τε* om. **D** | primas voces libri V (*οἱ δὲ ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν Περσέων*) hic in fine addunt et in initio libri V iterum habent **DSV**